

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

63. aastakäik

27. november 2020

Sisukord

EUROOPA PARLAMENT

ISTUNGJÄRK 2018–2019

14.–17. jaanuari 2019. aasta istungid

Istungjärgu protokoll on avaldatud ELTs C 337, 9.10.2020.

16. jaanuaril 2019. aastal vastu võetud tekst, mis käsitleb 2016. aasta eelarvele heakskiidu andmist, on avaldatud ELTs L 160, 18.6.2019.

VASTUVÕETUD TEKSTID

30.–31. jaanuari 2019. aasta istungid

Istungjärgu protokoll on avaldatud ELTs C 356, 23.10.2020.

VASTUVÕETUD TEKSTID

I Resolutsioonid, soovitusel ja arvamused

RESOLUTSIOONID

Euroopa Parlament

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

2020/C 411/01	Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta resolutsioon isejuhtivate autode kohta Euroopa transpordisektoris (2018/2089(INI))	2
2020/C 411/02	Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta resolutsioon soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise kohta Euroopa Parlamendis (2018/2162(INI))	13
2020/C 411/03	Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta resolutsioon ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühissetevõtte kohta (2018/2222(INI))	24
2020/C 411/04	Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta resolutsioon hinnangu kohta, mis käsitleb ELi eelarve kasutamist avaliku sektori reformimiseks 2018/2086(INI)	27

2020/C 411/05	Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta resolutsioon usu- ja veendumusvabaduse edendamist kolmandates riikides käsitlevate ELi suuniste ning ELi erisaadiku asjaomaste volituste kohta (2018/2155(INI))	30
2020/C 411/06	Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta resolutsioon soolise võrdõiguslikkuse ja maksupoliitika kohta ELis (2018/2095(INI))	38
Kolmapäev, 16. jaanuar 2019		
2020/C 411/07	Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta resolutsioon pestitsiididele lubade andmise ELi menetluse kohta (2018/2153(INI))	48
2020/C 411/08	Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta resolutsioon Kesk-Ameerika riikidega sõlmitud assotsieerimislepingu kaubandussamba rakendamise kohta (2018/2106(INI))	68
2020/C 411/09	Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta resolutsioon EKP 2017. aasta aruande kohta (2018/2101(INI))	74
2020/C 411/10	Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta resolutsioon pangandusliidu kohta – 2018. aasta aruanne (2018/2100(INI))	82
2020/C 411/11	Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta resolutsioon Euroopa Liidu ning Colombia ja Peruu vahelise kaubanduslepingu rakendamise kohta (2018/2010(INI))	88
2020/C 411/12	Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta resolutsioon põhiõiguste olukorra kohta Euroopa Liidus 2017. aastal (2018/2103(INI))	94
Neljapäev, 17. jaanuar 2019		
2020/C 411/13	Euroopa Parlamendi 17. jaanuari 2019. aasta resolutsioon Aserbaidžaaani ja eelkõige Mehman Hüseynovi (2019/2511(RSP))	107
2020/C 411/14	Euroopa Parlamendi 17. jaanuari 2019. aasta resolutsioon Sudaani kohta (2019/2512(RSP))	110
2020/C 411/15	Euroopa Parlamendi 17. jaanuari 2019. aasta resolutsioon Euroopa Investeerimispanga finantstegevuse kontrolli aastaaruande (2017) kohta (2018/2151(INI))	114
2020/C 411/16	Euroopa Parlamendi 17. jaanuari 2019. aasta resolutsioon relvakonfliktides ja sõdades röövitud kunstiteoste ja kultuuriväärtuste piiriülese tagastamise nõuete kohta (2017/2023(INI))	125
2020/C 411/17	Euroopa Parlamendi 17. jaanuari 2019. aasta resolutsioon direktiivi 2011/7/EL (hilinenud maksimisega võitlemise kohta äritehingute puhul) rakendamise kohta (2018/2056(INI))	131
2020/C 411/18	Euroopa Parlamendi 17. jaanuari 2019. aasta resolutsioon Euroopa Investeerimispanga finantstegevuse aastaaruande kohta (2018/2161(INI))	137
2020/C 411/19	Euroopa Parlamendi 17. jaanuari 2019. aasta resolutsioon diferentseeritud integratsiooni kohta (2018/2093(INI))	145
2020/C 411/20	Euroopa Parlamendi 17. jaanuari 2019. aasta resolutsioon Euroopa Ombudsmani strateegilise uurimise OI/2/2017/TE kohta, mis käsitleb õigusloomeprotsessi läbipaistvust nõukogu ettevalmistavates organites (2018/2096(INI))	149

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

2020/C 411/21	Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta resolutsioon Euroopa Liidu finantshuvide kaitset ja pottustevastast võitlust käsitleva 2017. aasta aruande kohta (2018/2152(INI))	153
2020/C 411/22	Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega muudetakse rakendusotsust 2013/327/EL seoses niisuguse loa pikendamisega, mis on vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 antud geneetiliselt muundatud rapsi Ms8, Rf3 või MS8 × RF3 sisaldava või nendest koosneva sööda turule laskmiseks (D059688/02 – 2019/2521(RSP))	163
2020/C 411/23	Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi 5307 (SYN-Ø53Ø7-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (D059689/02 – 2019/2522(RSP)) . . .	168
2020/C 411/24	Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 87403 (MON-874Ø3-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D059691/02 – 2019/2523(RSP))	173
2020/C 411/25	Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614× LLCotton25 × MON 15985 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D059692/02 – 2019/2524(RSP))	178
2020/C 411/26	Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta resolutsioon olukorra kohta Venezuelas (2019/2543(RSP))	185
2020/C 411/27	Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta resolutsioon konkurentsipoliitika aastaaruande (2018/2102(INI))	187

SOOVITUSED

Euroopa Parlament

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

2020/C 411/28	Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta soovitus nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, mis käsitleb ELi ja Kirgiisi Vabariigi vahelist laiaulatuslikku lepingut (2018/2118(INI))	199
---------------	--	-----

II Teatised

EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE, ORGANITE JA ASUTUSTE TEATISED

Euroopa Parlament

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

2020/C 411/29	Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta otsus Euroopa Parlamendi kodukorra järgmiste osade muutmise kohta: I osa 1. ja 4. peatükk, V osa 3. peatükk, VII osa 4. ja 5. peatükk ning VIII osa 1. peatükk, XII osa, XIV osa ja II lisa (2018/2170(REG))	204
---------------	--	-----

III Ettevalmistavad aktid

Euroopa Parlament

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

2020/C 411/30	Euroopa Parlamendi 15. jaanuaril 2019. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse integreeritud piirihalduse fondi osana tollikontrolli seadmete rahastamisvahend (COM(2018)0474 – C8-0273/2018 – 2018/0258(COD)) .	230
2020/C 411/31	Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti tegevust Albaania Vabariigis käsitleva Euroopa Liidu ja Albaania Vabariigi vahelise staatust käsitleva kokkuleppe sõlmimise kohta (10302/2018 – C8-0433/2018 – 2018/0241(NLE))	256
2020/C 411/32	Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu partnerlus- ja koostöölepingule, millega sõlmitakse partnerlus ühelt poolt Euroopa Ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Kirgiisi Vabariigi vahel, Horvaatia Vabariigi Euroopa Liiduga ühinemise arvesse võtmiseks lisatud protokoll liidu ja liikmesriikide nimel sõlmimise kohta (12564/2017 – C8-0033/2018 – 2017/0185(NLE))	257
2020/C 411/33	P8_TA(2019)0006 Ilma juhita renditud sõidukite kasutamine kaupade autoveol ***I Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/1/EÜ ilma juhita renditud sõidukite kasutamise kohta kaupade autoveol (COM(2017)0282 – C8-0172/2017 – 2017/0113(COD)) P8_TC1-COD(2017)0113 Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 15. jaanuaril 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/..., millega muudetakse direktiivi 2006/1/EÜ ilma juhita renditud sõidukite kasutamise kohta kaupade autoveol (EMPs kohaldatav tekst)	258
2020/C 411/34	P8_TA(2019)0007 ELi ja teatavate kolmandate riikide vahel sõlmitud teatavates lepingutes sätestatud soodustuste kohaldamise ajutine peatamine ***I Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega rakendatakse kaitseklausleid ja muid mehhanisme, mis võimaldavad ajutiselt peatada Euroopa Liidu ja teatavate kolmandate riikide vahel sõlmitud teatavates lepingutes sätestatud soodustuste kohaldamise (COM(2018)0206 – C8-0158/2018 – 2018/0101(COD)) P8_TC1-COD(2018)0101 Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 15. jaanuaril 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., millega rakendatakse kahepoolseid kaitseklausleid ja muid mehhanisme, mis võimaldavad ajutiselt peatada Euroopa Liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitud teatavates kaubanduslepingutes sätestatud soodustuste kohaldamise	263

2020/C 411/35	Euroopa Parlamendi 15. jaanuaril 2019. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse tollikoostöö programm „Toll“ (COM(2018)0442 – C8-0261/2018 – 2018/0232(COD))	265
2020/C 411/36	Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus, millega muudetakse Euroopa Investeerimispanga põhikirja (13166/2018 – C8-0464/2018 – 2018/0811(CNS))	291
Kolmapäev, 16. jaanuar 2019		
2020/C 411/37	Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta muu kui seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Liidu ja Maroko Kuningriigi vahelise kirjavahetuse vormis lepingu, millega muudetakse Euroopa – Vahemere piirkonna lepingu (millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Maroko Kuningriigi vahel) protokolli nr 1 ja nr 4, sõlmimise kohta (10593/2018 – C8-0463/2018 – 2018/0256M(NLE))	292
2020/C 411/38	Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Liidu ja Maroko Kuningriigi vahelise kirjavahetuse vormis lepingu, millega muudetakse Euroopa – Vahemere piirkonna lepingu (millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Maroko Kuningriigi vahel) protokolli nr 1 ja nr 4, sõlmimise kohta (10593/2018 – C8-0463/2018– 2018/0256(NLE))	298
2020/C 411/39	Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu sõlmida Euroopa Liidu nimel kirjavahetuse vormis leping Euroopa Liidu ja Hiina Rahvavabariigi vahel seoses WTO vaidluste lahendamise menetlusega DS492 „Meetmed, mis mõjutavad teatavate kodulinnulihatoodete suhtes kohaldatavaid tariifseid soodustusi“ (10882/2018 – C8-0496/2018 – 2018/0281(NLE))	299
2020/C 411/40	P8_TA(2019)0019 Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (EGF) ***I Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (EGF) kohta (COM(2018)0380 – C8-0231/2018 – 2018/0202(COD)) P8_TC1-COD(2018)0202 Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 16. jaanuaril 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../... Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (EGF) kohta	300
2020/C 411/41	Euroopa Parlamendi 16. jaanuaril 2019. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) kohta (COM(2018)0382 – C8-0232/2018 – 2018/0206(COD))	324
2020/C 411/42	Euroopa Parlamendi 16. jaanuaril 2019. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Regionaalarengu Fondist ja välisrahastamisvahenditest toetatavat Euroopa territoriaalset koostöö eesmärki (Interreg) käsitlevate erisätete kohta (COM(2018)0374 – C8-0229/2018 – 2018/0199(COD))	425

2020/C 411/43	P8_TA(2019)0022 Eli WTO loendis sisalduvate tariifikvootide jaotamine pärast Ühendkuningriigi väljaastumist liidust ***I Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse ELi WTO loendis sisalduvate tariifikvootide jaotamist pärast Ühendkuningriigi väljaastumist liidust ja millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 32/2000 (COM(2018)0312 – C8-0202/2018– 2018/0158(COD)) P8_TC1-COD(2018)0158 Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 16. jaanuaril 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., milles käsitletakse liidu WTO loendis sisalduvate tariifikvootide jaotamist pärast Ühendkuningriigi väljaastumist liidust ja millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 32/2000	492
2020/C 411/44	Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega kehtestatakse tuumarajatiste dekomisjoneerimise ja tuumajäätmete käitlemise sihtotstarbeline rahastamiskava ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (Euratom) nr 1368/2013 (COM(2018)0467 – C8-0314/2018 – 2018/0252(NLE))	494
2020/C 411/45	Euroopa Parlamendi 16. jaanuaril 2019. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse InvestEU programm (COM(2018)0439 – C8-0257/2018 – 2018/0229(COD))	500
2020/C 411/46	Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, millega kehtestatakse ELi tagasipöördumistunnistus ja tunnistatakse kehtetuks otsus 96/409/ÜVJP (COM(2018)0358 – C8-0386/2018 – 2018/0186(CNS))	548
2020/C 411/47	Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ täiendav Euroopa Aatomienergiaühenduse teadus- ja koolitusprogramm aastateks 2021–2025 (COM(2018)0437 – C8-0380/2018 – 2018/0226(NLE))	552
Neljapäev, 17. jaanuar 2019		
2020/C 411/48	Euroopa Parlamendi 17. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega kehtestatakse Leedu Ignalina tuumaelektrijaama dekomisjoneerimise abiprogramm (Ignalina programm) ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EL) nr 1369/2013 (COM(2018)0466 – C8-0394/2018 – 2018/0251(NLE))	565
2020/C 411/49	Euroopa Parlamendi 17. jaanuaril 2019. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus liidu eelarve kaitsmise kohta, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises (COM(2018)0324 – C8-0178/2018 – 2018/0136(COD))	574
2020/C 411/50	Euroopa Parlamendi 17. jaanuaril 2019. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse maksustamisalase koostöö programm „Fiscalis“ (COM(2018)0443 – C8-0260/2018 – 2018/0233(COD))	603
2020/C 411/51	Euroopa Parlamendi 17. jaanuaril 2019. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse õiguste ja väärtuste programm (COM(2018)0383 – C8-0234/2018 – 2018/0207(COD))	618

2020/C 411/52	Euroopa Parlamendi 17. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahend, mis Euratomi asutamislepingu alusel täiendab naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendit (COM(2018)0462) – C8-0315/2018 – 2018/0245(NLE))	671
---------------	--	-----

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

2020/C 411/53	P8_TA(2019)0047 Liidu tolliseadustik: Campione d'Italia haldusüksuse ja Lugano järve Itaaliale kuuluva osa arvamine liidu tolliterritooriumi hulka ***I Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (COM(2018)0259 – C8-0180/2018 – 2018/0123(COD)) P8_TC1-COD(2018)0123 Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 31. jaanuaril 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., millega muudetakse määrust (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik	692
---------------	---	-----

2020/C 411/54	P8_TA(2019)0048 2019. ja 2020. aasta kohta antavate otsetoetuste ja maaelu arengu toetuste teatavad reeglid ***I Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrusi (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 aastate 2019 ja 2020 kohta antavate otsetoetuste ja maaelu arengu toetuste teatavate eeskirjade osas (COM(2018)0817 – C8-0506/2018 – 2018/0414(COD)) P8_TC1-COD(2018)0414 Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 31. jaanuaril 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., millega muudetakse määrusi (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 aastate 2019 ja 2020 kohta antavate otsetoetuste ja maaelu arengu toetuste teatavate reeglite osas	693
---------------	--	-----

2020/C 411/55	Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus, millega lubatakse Austrial, Küprosel, Horvaatial, Luksemburgil, Portugalil, Rumeenial ja Ühendkuningriigil anda Euroopa Liidu huvides nõusolek Dominikaani Vabariigi ühinemiseks rahvusvahelise lapseröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooniga (COM(2018)0526 – C8-0376/2018 – 2018/0276(NLE))	694
---------------	---	-----

2020/C 411/56	Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus, millega lubatakse Austrial anda Euroopa Liidu huvides nõusolek Ecuadori ja Ukraina ühinemiseks rahvusvahelise lapseröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooniga (COM(2018)0527 – C8-0375/2018 – 2018/0277(NLE))	695
---------------	---	-----

2020/C 411/57	Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus, millega lubatakse Austrial ja Rumeenial anda Euroopa Liidu huvides nõusolek Hondurase ühinemiseks rahvusvahelise lapseröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooniga (COM(2018)0528 – C8-0377/2018 – 2018/0278(NLE))	696
---------------	--	-----

2020/C 411/58	<p>Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus, millega lubatakse Austrial, Luksemburgil ja Rumeenial anda Euroopa Liidu huvides nõusolek Valgevene ja Usbekistani ühinemiseks rahvusvahelise lapseröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooniga (COM(2018)0530 – C8-0378/2018 – 2018/0279(NLE))</p>	697
2020/C 411/59	<p>Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta, sh ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Gröönimaa ja Taani Kuningriigi vahelised suhted (ÜMTde assotsieerimise otsus) (COM(2018)0461 – C8-0379/2018 – 2018/0244(CNS))</p>	698
2020/C 411/60	<p>P8_TA(2019)0055</p> <p>Tippdomeeninime .eu kasutuselevõtt ja toimimine ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb tippdomeeninime .eu rakendamist ja toimimist ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 733/2002 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 874/2004 (COM(2018)0231 – C8-0170/2018 – 2018/0110(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2018)0110</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 31. jaanuaril 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., mis käsitleb tippdomeeninime .eu kasutuselevõttu ja toimimist, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 733/2002 ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 874/2004</p>	737
2020/C 411/61	<p>P8_TA(2019)0056</p> <p>Rahvamajanduse kogutulu ühtlustamine turuhindades (rahvamajanduse kogutulu määrus) ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus kogurahvatulu ühtlustamise kohta turuhindades (kogurahvatulu määrus), millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 89/130/EMÜ, Euratom ja nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1287/2003 (COM(2017)0329 – C8-0192/2017 – 2017/0134(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2017)0134</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 31. jaanuaril 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., kogurahvatulu turuhindades arvutamise ühtlustamise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 89/130/EMÜ, Euratom ja nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1287/2003 (kogurahvatulu määrus)</p>	738

Menetluste selgitus

- * Nõuandemenetlus
- *** Nõusolekumenetlus
- ***I Seadusandlik tavamenetlus, esimene lugemine
- ***II Seadusandlik tavamenetlus, teine lugemine
- ***III Seadusandlik tavamenetlus, kolmas lugemine

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

Euroopa Parlamendi muudatused:

Uued tekstiosad on märgistatud **paksus kaldkirjas**. Välja jäetud tekstiosad on tähistatud sümboliga ■ või on läbi kriipsutatud. Teksti asendamise puhul märgistatakse uus tekst **paksus kaldkirjas** ja asendatav tekst jäetakse välja või kriipsutatakse läbi.

EUROOPA PARLAMENT

ISTUNGJÄRK 2018–2019

14.–17. jaanuari 2019. aasta istungid

Istungjärgu protokoll on avaldatud ELTs C 337, 9.10.2020.

16. jaanuaril 2019. aastal vastu võetud tekst, mis käsitleb 2016. aasta eelarvele heakskiidu andmist, on avaldatud ELTs L 160, 18.6.2019.

VASTUVÕETUD TEKSTID

30.–31. jaanuari 2019. aasta istungid

Istungjärgu protokoll on avaldatud ELTs C 356, 23.10.2020.

VASTUVÕETUD TEKSTID

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

EUROOPA PARLAMENT

P8_TA(2019)0005

Isejuhtivad autod Euroopa transpordisektoris

Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta resolutsioon isejuhtivate autode kohta Euroopa transpordisektoris (2018/2089(INI))

(2020/C 411/01)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 17. mai 2018. aasta teatist „Teel automatiseeritud liikuvuse suunas: ELi strateegia tuleviku liikuvuse jaoks“ (COM(2018)0283),
- võttes arvesse komisjoni 30. novembri 2016. aasta teatist „Koostoimelisi intelligentseid transpordisüsteeme käsitlev Euroopa strateegia – samm koostoimelise, ühendatud ja automatiseeritud liikuvuse tagamise suunas“ (COM(2016)0766),
- võttes arvesse oma 1. juuni 2017. aasta resolutsiooni internetiühenduse kohta kasvu, konkurentsivõime ja ühitektuuluvuse suurendamiseks: Euroopa gigabitühiskond ja 5G ⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma 13. märtsi 2018. aasta resolutsiooni koostoimelisi intelligentseid transpordisüsteeme käsitleva Euroopa strateegia kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
- võttes arvesse transpordi- ja turismikomisjoni raportit ning siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni, õiguskomisjoni ja tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni arvamusi (A8-0425/2018),

A. arvestades, et ühendatud ja automatiseeritud liikuvust käsitlev ELi strateegia on tihedalt seotud komisjoni poliitiliste prioriteetidega, eelkõige nendega, mis sisalduvad töökohtade, majanduskasvu ja investeerimise, teadusuuringute ja innovatsiooni, keskkonna ja kliimamuutuste, puhta ja turvalise liikuvuse ja transpordi, liiklusohutuse ja liiklusummikute vähendamise, digitaalse ühtse turu ning energialiidu tegevuskavas;

⁽¹⁾ ELT C 307, 30.8.2018, lk 144.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0063.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

- B. arvestades, et tehnoloogia kiirel arengul nii transpordi- kui ka robotika ja tehisintellekti valdkonnas on majandusele ja ühiskonnale märkimisväärne mõju; arvestades, et autonoomsed sõidukid muudavad oluliselt meie igapäevaelu, määravad ülemaailmse maanteetranspordi tuleviku, vähendavad transpordikulusid, parandavad liiklusohutust, suurendavad liikuvust ja vähendavad keskkonnamõju; arvestades, et maanteetranspordi sektor võib avada ukse uutele transporditeenustele ja -liikidele, millega rahuldab kasvavat nõudlust individuaalse liikuvuse ja kaubaveo järele ning võib koguni aidata revolutsioneerida linnaplaneerimist;
- C. arvestades, et kooskõlas eesmärgiga viia hukkunute arv nullini tahab komisjon, et ühes aastas liikluses hukkunute arv oleks ELis 2020. aastal poole väiksem kui 2010. aastal; arvestades, et hukkunute ja vigastatute koguarvu vähenemine on hiljuti peatunud, sest 2016. aastal kaotas ELi maanteedel elu enam kui 25 000 inimest ja raskelt vigastada sai veel 135 000 inimest; arvestades, et meie linnades on suured liikuvusega seotud probleemid, mida halvendavad veelgi saaste ja kliimamuutused;
- D. arvestades, et on juba tõendatud, et täiustatud juhiabisüsteemid, nagu näiteks sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatus ja automaatne hädapidur, parandavad liiklusohutust ja vähendavad ränkade õnnetuste arvu;
- E. arvestades, et valdav osa liiklusõnnetustest on põhjustatud inimlikest eksimustest ja seetõttu on tingimata vaja vähendada selliste õnnetuste võimalusi, nõudes ohutust parandavate kõrgetasemeliste sõidukisüsteemide kasutamist, säilitades samas isikliku liikuvuse;
- F. arvestades, et ELis möödunud kümnendil kogetud positiivne areng liiklusohutuse valdkonnas on aeglustunud; arvestades, et endiselt pärineb suur osa transpordisektori tekitatavast kasvuhoonegaaside ja õhusaasteainete heitest maanteetranspordist;
- G. arvestades, et transpordivajadused nii reisijate kui ka kaubaveo osas kasvavad üle kogu maailma olukorras, kus valitseb suurem teadlikkus meie planeedi ressursside piiratusest, ning arvestades, et seetõttu muutub transpordi tõhusus üha olulisemaks;
- H. arvestades, et EL peaks edendama ja arendama edasi digitaaltehnoloogiaid automatiseeritud liikuvuse jaoks, et korvata inimlike eksimusi ning vähendada liiklusõnnetusi ja -surmasid;
- I. arvestades, et automatiseerimine ja uue tehnoloogia kasutuselevõtt suurendab transpordi ja transpordisüsteemide ohutust ning kõrvaldab mõned sellega seotud inimtegurid; arvestades, et automatiseerimise kõrval tuleks arvesse võtta eri liikmesriikide transpordisüsteemide mitmekesisust ja seisukorda; arvestades, et enne kui saab hakata automatiseerima, tuleb ehitada uusi transpordisüsteeme ja varustada nii uued kui ka olemasolevad transpordisüsteemid piisavate turvaelementidega;
- J. arvestades, et on olemas automatiseeritustasemed ning tasemed 1 ja 2 on juba turul, kuid tingimuslik ja kõrge ning täieliku automatiseerituse tase (kui sõiduk muutub isejuhtivaks) muutuvad eeldatavasti kättesaadavaks alles aastatel 2020–2030, ning arvestades, et seetõttu on juhiabisüsteemid olulised võimaldava tehnoloogiana teel täieliku automatiseerituseni;
- K. arvestades, et olemasolevate tehnoloogiate parandamiseks ning turvalise ja aruka transporditaristu rakendamiseks on vaja investeerida nii uurimisetappi kui ka järgnevasse arendusetappi;
- L. arvestades, et mitmed maailma riigid (nt USA, Austraalia, Jaapan, Korea ja Hiina) liiguvad kiiresti nii ühendatud kui ka automatiseeritud liikuvuse turul kättesaadavaks tegemise suunas; arvestades, et Euroopa peab reageerima palju ennetavamalt kiirele arengule selles sektoris, ergutama algatuste tegemist ja edendama rangemaid ohutusnõudeid kõigi liikluses osalejate jaoks, kes reisivad merel, veeteedel, maanteel, õhus või raudteel või kasutavad segaliigilist transporti;
- M. arvestades, et komisjoni prognoosi kohaselt kasvab uus, automatiseeritud ja andmesideühendusega sõidukite turg hüppeliselt ning 2025. aastaks on ELi autotööstuse tulu ületanud 620 miljardi euro ja ELi elektroonikasektori tulu 180 miljardi euro piiri;

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

- N. arvestades, et Amsterdami deklaratsioonis (2016) antakse ülevaade liikmesriikide, komisjoni ja tööstuse vahelisest koostööst ühendatud ja automatiseeritud juhtimise valdkonnas;
- O. arvestades, et autonoomne transport hõlmab kõiki kaugjuhitavaid, automatiseeritud ja autonoomseid maantee-, raudtee-, lennu-, mere- ja siseveetranspordi liike;
- P. arvestades, et komisjoni teatis automatiseeritud liikuvuse suunas liikumise kohta kujutab endast olulist vaheetappi ühendatud ja automatiseeritud liikuvust käsitlevas ELi strateegias;
- Q. arvestades, et tähelepanu tuleb pöörata autonoomsele liikuvusele, võttes arvesse, et täielikult autonoomsed sõidukid toovad märgatavat kasu liiklusohutusele ja on võimelised töötama ilma ühendatud funktsioonideta; arvestades, et tugifunktsioonid ja -teenused võivad endiselt nõuda digitaalset suhtlust;
- R. arvestades, et autonoomsete sõidukite kasutuselevõtt, mida oodatakse juba 2020. aastal, toob endaga kaasa olulist kasu, kuid sellega kaasnevad ka mitmed uued ohud, eelkõige seoses liiklusohutuse, tsiviilvastutuse ja kindlustuse, küberturvalisuse, intellektuaalomandiõiguste, andmekaitse ja andmetele juurdepääsu küsimustega, tehnilise taristu, standardimise ja tööhõivega; arvestades, et on võimatu ennustada autonoomse liikuvuse kogu pikaajalist mõju töökohtadele ja keskkonnale; arvestades, et äärmiselt oluline on tagada, et ELi õigusraamistik on sobilik nendele probleemidele asjakohaselt reageerimiseks, ning suurendada üldsuse teadlikkust autonoomsetest sõidukitest ja nende heakskiitmist üldsuse poolt;
- S. arvestades, et kõnealuste tehnoloogiate kasutamise seotud eetiliste küsimuste tõttu tuleb välja töötada suunised tehisisintellekti kasutamiseks ning garantiisüsteemid, millega tagada tekkivate eetiliste probleemide sidus käsitlemine;

Üldpõhimõtted

1. tervitab komisjoni teatist automatiseeritud liikuvuse suunas liikumise kohta, milles sätestatakse lähenemisviis, mille eesmärk on muuta EL maailma liidriks automatiseeritud liikuvuse jaoks ohutute süsteemide kasutuselevõtmises, suurendades liiklusohutust ja tõhusust, võideldes liiklusummikute vastu, vähendades energiatarbimist ja transpordist tulenevaid heitkoguseid ning loobudes järk-järgult fossiilkütuste kasutamisest;
2. tunnustab komisjoni ja liikmesriikide esialgseid samme tuleviku automatiseeritud liikuvuse osas ja tunnustab seadusandlikke algatusi, mis on seotud intelligentsete transpordisüsteemide direktiiviga ⁽¹⁾ ning maanteed infrastruktuuri ohutuse korraldamise direktiivi ⁽²⁾ ja mootorsõidukite üldise ohutuse määruse ⁽³⁾ kavandatud läbivaatamisega;
3. kinnitab koostoimeliste intelligentsete transpordisüsteemide (C-ITS) olulist rolli ühenduvuse pakkumisel Ameerika Autoinseneride Ühingu (SAE) 2., 3. ja võimaluse korral 4. taseme automatiseeritud/autonoomsete sõidukite jaoks; ergutab liikmesriike ja tööstusharu C-ITSi ulatuslikumalt rakendama ning kutsub komisjoni üles toetama liikmesriike ja tööstusharu C-ITSi teenuste kasutuselevõtmisel, eelkõige Euroopa ühendamise rahastu, Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide ning InvestEU programmi kaudu;
4. rõhutab kõigi autonoomsete maantee-, raudtee-, vee- ja lennutranspordi liikide innovatsioonipotentsiaali; rõhutab vajadust, et Euroopa osalised ühendaks jõud, et saavutada ja säilitada üleilmne juhtpositsioon autonoomse transpordi valdkonnas; märgib, et edasiminekuks autonoomse liikuvuse alal, eriti maanteetranspordi valdkonnas nõuab paljude Euroopa majandussektorite, sealhulgas autotööstus- ning digisektori sünergilist koostööd;
5. tunnustab automatiseeritud liikuvuse märkimisväärset potentsiaali paljude sektorite jaoks, pakkudes uusi äri võimalusi idufirmade, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) ning tööstusharu ja ettevõtjate jaoks tervikuna, eriti uute liikuvusteenuste ja tööhõivevõimaluste loomise mõttes;

⁽¹⁾ ELT L 207, 6.8.2010, lk 1.

⁽²⁾ COM(2018)0274.

⁽³⁾ COM(2018)0286.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

6. rõhutab vajadust töötada välja autonoomsed sõidukid, mis on ligipäsetavad puuetega ja piiratud liikumisvõimega isikute jaoks;
7. kutsub komisjoni üles esitama strateegiat, eelkõige seoses andmete, andmetele juurdepääsu ja küberturvalisusega, nagu on kirjas Euroopa Parlamendi 13. märtsi 2018. aasta resolutsioonis koostoimelisi intelligentseid transpordisüsteeme käsitleva Euroopa strateegia kohta, mis tagaks tehnoloogianeutraalse, turukõlbliku lähenemisviisi; tunnustab võimalusi, mida pakuvad komisjoni tulevased soovitusel sõidukisistele andmetele ja ressurssidele juurdepääsu kohta;
8. kinnitab vajadust uurida seadusandlikke meetmeid selleks, et tagada teatavate kolmandast isikust üksuste õiglane, turvaline, reaalsajaline ja tehnoloogianeutraalne juurdepääs sõidukisistele andmetele; on seisukohal, et selline juurdepääs peaks võimaldama lõppkasutajatel ja kolmandatel isikutel digiteerimisest kasu saada ning edendada võrdseid võimalusi ja turvalisust sõidukisistele andmete salvestamisel;
9. märgib, et seoses tehisintellekti kasutamise ja autonoomse liikuvuse tekivad samasugused intellektuaalomandiõigustega ja vastavate kasutusõigustega seotud küsimused kui muudes valdkondades, näiteks seoses tehisintellekti enda poolt loodud koodide, andmete ja leiutiste omandi- või kasutusõigustega; on siiski seisukohal, et nendele küsimustele tuleks leida võimalikult üldised lahendused;
10. juhhib tähelepanu vajadusele tagada autonoomse liikuvuse reguleerimiseks uue õigusraamistiku koostamisel see, et võimalikud takistused tehnoloogia arengu, teadus- ja uuendustegevuse edendamisel saab ületada;
11. juhhib tähelepanu sellele, et komisjoni teatistes automatiseeritud liikuvuse suunas liikumise kohta puuduvad analüüsid ja ettepanekud autonoomsete sõidukite kohta kõigis transpordiliikides; kutsub komisjoni üles tagama liigipõhised analüüsid ja strateegiad, sealhulgas mitmeliigilise transpordi ja liikuvuse valdkonnas;
12. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles hõlmama autonoomse sõidukijuhtimise poliitikaga ka ühistransporti ning laiendama oma visiooni kõikidele transpordiliikidele;
13. väljendab heameelt nõukogu isejuhtivaid autosid käsitlevatel kõrgetasemelistel kohtumistel tehtud töö üle ja soovib näha, et seda tööd laiendatakse nii, et see käsitleks ka muid transpordiliike kui maanteetransporti;
14. rõhutab, et sõidukite ja taristu (nt liiklusmärgid, teemärgistus, signaalimisüsteemid ja C-ITS) tehnilised standardid tuleks arendada välja ja ühtlustada rahvusvahelisel, ELi ja riiklikul tasandil, tuginedes olemasolevale tööle ja foorumitele, et vältida dubleerimist, lähtudes avatud, läbipaistva ja tehnoloogianeutraalse lähenemisviisi, liiklusohutuse suurendamise ning tõrgeteta piiriülese koostalitlusvõime tagamise põhimõttest;
15. märgib, et usaldusväärsed sõidukisistele ja marsruudiandmed on nii ühtses Euroopa transpordipiirkonnas autonoomse ja ühendatud juhtimise kui ka lõppkasutajate jaoks konkurentsivõimeliste teenuste saavutamise peamised alustalad; kutsub komisjoni seetõttu üles tagama, et selliste andmete kasutamise takistused kõrvaldatakse ja sellega seoses pannakse paika stabiilne õigusraamistik enne 1. jaanuari 2020, tagades liikmesriikides andmete ühesuguse kvaliteedi ja kättesaadavuse;
16. märgib, et nii kasutajate kui ka sidusrühmade jaoks on vaja kiiresti tagada õiguskindlus seoses autonoomsete sõidukite vastavusega peamistele olemasolevatele õigusaktidele, eriti e-privatsuse direktiivile ja isikuandmete kaitse üldmäärusele⁽¹⁾; palub komisjonil täpsustada, millist autonoomsete sõidukite tekitatud teavet tuleb käsitleda avatud andmetena ja teha see kättesaadavaks reaalsajas, ning millist tuleb käsitleda konfidentsiaalsena;

⁽¹⁾ ELT L 119, 4.5.2016, lk 1.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

17. toonitab, kui oluline on tagada, et kasutajatel oleks kontroll nii isikuandmete kui ka sõidukisestest andmete üle, mida autonoomsed sõidukid tekitavad, koguvad ja edastavad, ning juurdepääs neile andmetele; rõhutab, et tarbijatele tuleb pakkuda maksimaalsel tasemel küberkaitset;

18. rõhutab autonoomsete sõidukite tekitatud, kogutud ja edastatud andmete koguse eeldatavat tohutut suurenemist ning rõhutab vajadust kasutada neid andmeid, eelkõige isikustamata ja anonüümitud andmeid autonoomsete sõidukite kasutuselevõtu hõlbustamiseks ja uute liikuvuslahenduste raamistikus innovatsiooni edasiarendamiseks; juhib tähelepanu, et privaatsuse ja autonoomsete sõidukite tekitatud tundlike andmete kaitsmine peab olema absoluutne prioriteet;

19. rõhutab, et täisautonoomsed või ulatuslikult automatiseeritud sõidukid on kaubanduses kättesaadavad lähiaastatel ning et võimalikult kiiresti tuleb panna paika asjakohased õigusraamistikud, mis tagavad nende ohutu käitamise ja sätestavad selge vastutust reguleeriva korra, et tegeleda sellega kaasnevate muudatuste, sealhulgas autonoomsete sõidukite ja taristu ning teiste kasutajate koostoimiga;

20. märgib, et olemasolevad vastutust käsitlevad eeskirjad, näiteks nõukogu 25. juuli 1985. aasta direktiiv 85/374/EMÜ liikmesriikide tootevastutust käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta⁽¹⁾ (tootevastutuse direktiiv) ning 16. septembri 2009. aasta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/103/EÜ mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustuse ja sellise vastutuse kindlustamise kohustuse täitmise kohta⁽²⁾ (liikluskindlustuse direktiiv), ei ole koostatud selliste probleemide käsitlemiseks, mida tekitab autonoomsete sõidukite kasutamine, ning rõhutab, et üha rohkem on tõendeid, et praegune õigusraamistik (eriti mis puudutab vastutust, kindlustust, registreerimist ja isikuandmete kaitset) ei ole enam piisav ega adekvaatne, arvestades sõidukite suurenevast automatiseeritusest, ühenduvusest ja keerukusest tulenevaid uusi ohte;

21. on seisukohal, et sektoris toimuvaid dünaamilisi tehnoloogilisi muutusi arvesse võttes on vaja täpsustada, kes peaks kandma kahju täisautonoomsete sõidukite põhjustatud õnnetuste korral, ning kui autonoomsuse tase on selline, et sõiduk suudab toimida kas täisautonoomselt või võib seda juhtida sõidukijuht, tuleb vähimagi kahtluseta sätestada, kes on iga konkreetse stsenaariumi puhul vastutav pool; rõhutab, et eriti tuleb uurida, kas arvamus, et väga väike osa kõigist õnnetustest on seni olnud tingitud tehnilistest teguritest, õigustaks vastutuse panemist tootjale ja selle sidumist hooletusest sõltumatu riskitegurina lihtsalt autonoomse sõiduki turule toomisest tuleneva riskiga; rõhutab ka, et lisaks tuleb uurida, kas seda vastutuse muutumist saab piisavalt tasakaalustada sõidukiomaniku eriliste liiklusohutuskoostustega ja sõidukijuhi suhtes igal juhul kehtivate juhendamiskohustustega; kutsub seetõttu komisjoni üles tegema põhjalikku hindamist, kohandama kehtivat ELi õigusraamistikku ja vajaduse korral kehtestama uued eeskirjad, mille põhjal on võimalik määrata kindlaks vastutus ja kohustused; palub komisjonil ka hinnata ja jälgida võimalust võtta kasutusele ELi lisavahendid, et pidada sammu arengutega tehisintellekti valdkonnas;

22. väidab, et globaalse satelliitnavigatsioonisüsteemi (GNSS) põhistel tehnoloogiatel ja Galileo projektil on oluline roll parda- ja võrgu digitaalsüsteemide koostoime ja koostalitlusvõime parandamisel; nõuab, et ülejäänud satelliidid niipea kui võimalik valmis ehitataks ja orbiidile saadetak, et Euroopa positsioneerimissüsteemi Galileo saaks kasutada automatiseeritud sõidukite positsioneerimise vaikesüsteemina;

23. märgib, et üldine juurdepääs automatiseeritud liikuvuse tehnoloogiatele ei ole ilma kiire interneti ja 5G-võrkudeta võimalik; avaldab kahetsust, et on olemas piirkondi, kus praeguse põlvkonna 4G-võrgu kasutuselevõtt ei vasta endiselt ootustele, eriti maapiirkondades;

⁽¹⁾ EÜT L 210, 7.8.1985, lk 29.

⁽²⁾ ELT L 263, 7.10.2009, lk 11.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Maanteetransport

24. tuletab meelde GEAR 2030 lõpparuandes pakutud inimene-masin kasutajaliidese juhtpõhimõtetes sisalduvaid uusi ohutuseeskirju;
25. rõhutab vajadust kohandada liiklusohutust käsitlevad ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE), ELi ja liikmesriikide tasandi õigusaktid võimalikult kiiresti tehnoloogiliste uuenduste ja isejuhtivate autode toetamiseks sobivaks, et vähendada inimlike eksimuste, liiklusõnnetuste ja liiklussurmade arvu;
26. rõhutab uue kõrgeid sihte seadva mootorsõidukite üldise ohutuse määrase vastuvõtmise tähtsust, võttes arvesse, kui suur lühiajaline elude säästmise potentsiaal on selliste uute sõiduki ohutustehnoloogiate kohustuslikul paigaldamisel, mida hakatakse tulevikus kasutama ka ühendatud ja automatiseeritud sõidukite kasutuselevõtuks;
27. tuletab meelde, et ühendatud ja automatiseeritud sõidukite arendamist on suures osas tagant tõuganud tehnoloogia; rõhutab vajadust uurida ja tunnustada ühendatud ja automatiseeritud sõidukite arendamise inim- ja ühiskondlikke aspekte ning tagada, et nende kasutuselevõtul austatakse täielikult ühiskondlikke, humaanseid ja keskkonnaalaseid väärtusi ja eesmärgi;
28. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles, pidades silmas liikuvuse tähtsust ELis, saavutama ühist seisukohta ja tegema koostööd selleks, et EL saaks võtta ja säilitada juhtrolli automatiseeritud sõidukite rahvusvahelises tehnilises ühtlustamises UNECE ja Viini konventsiooni raames, eelkõige UNECE sõidukeid käsitlevate eeskirjade ühtlustamise ülemaailmse foorumi (töörühm 29) ning automatiseeritud/autonoomsete ja ühendatud sõidukite töörühma kõigis aruteludes;
29. rõhutab, et turujärelevalve menetlused, mida automatiseeritud sõidukite suhtes kogu nende kasutaja jooksul kasutatakse, peaksid olema võimalikult palju ühtlustatud, läbipaistvad ja kontrollitavad, sh piiriülesed katsed, mida tehakse avatud teedel ja tegelikes juhtimisoludes, ning korrapärased tehnölevaatused;
30. rõhutab vajadust selgete õigusaktide järele, mis korrapäraselt läbi vaadatakse, mida vajaduse korral ajakohastatakse ja ühtlustatakse ning millega kohustatakse paigaldama sündmussalvestid kooskõlas läbivaadatud üldise ohutuse määrasega, et parandada õnnetuste uurimist ning täpsustada ja võimaldada võimalikult kiiresti vastutusega seotud küsimuste käsitlemist; märgib, et need sündmussalvestid on vajalikud selleks, et teha õnnetuse korral kindlaks õnnetuse eri osaliste vastutus;
31. rõhutab vajadust kaasata kaitsesüsteemid kohe alates üleminekuetapist, kus automatiseeritud sõidukid eksisteerivad kõrvuti täiesti ühendamata ja automatiseerimata sõidukitega; rõhutab juhiabisüsteemide olulisust sammuna täielikult automatiseeritud sõidukijuhtimise suunas, et isegi praegu vältida liiklusõnnetusi aktiivsete ohutussüsteemide abil või leevendada õnnetuste raskust passiivsete ohutussüsteemide abil;
32. kutsub liikmesriike üles pakkuma ohutut ja kvaliteetset maanteetaristut, mis lihtsustab automaatsete ja autonoomsete sõidukite kasutamist;
33. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et kõik süsteemid, mis sisaldavad digitaalselt edastatud liiklusinfot, oleksid koostalitlusvõimelised;
34. rõhutab esilekerkivaid probleeme, mis on seotud kasutaja rahuloluga teatavat juhi sekkumise taset nõudvate sõidukite kasutamisel; nõuab liiklusohutuse alastes õigusaktides „täiustatud juhiabisüsteemidega sõidukite“ (SAE 1.–3. tase) ja „automatiseeritud sõidukite“ (SAE 4.–5. tase) mõistete paremat selgitamist ja neile esitatavate nõuete eristamist ning täiendavate uuringute tegemist 3. taseme automatiseeritud sõidukite teostatavuse ja ohutuse kohta, eelkõige seoses juhile sekkumise vajadusest märku andmise küsimusega ja sekkumise hilinemisest tuleneda võivate ohtudega;
35. kutsub komisjoni üles sätestama selged eetilised suunised, mis käsitlevad tehisintellekti;

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

36. palub komisjonil töötada välja vastutuskriteeriumid ja kaitsesüsteemid inimeste kaitseks, et luua sidus lähenemine automatiseeritud sõidukite autonoomsete süsteemidega seotud eetikaküsimustele;
37. rõhutab, et enne kui isejuhtivaid sõidukeid saab täielikult aktsepteerida ja need liikluses kättesaadavaks teha, tuleb käsitleda nende sõidukite eetilisi aspekte ning seadusandja peab need lahendama; rõhutab seetõttu, et nende eetiliste aspektide käsitlemiseks peavad automatiseeritud sõidukid läbima eelneva hindamise;
38. juhhib tähelepanu autonoomsete sõidukite ulatuslikust kasutuselevõtust eeldatavalt tulenevatele liiklussummikute seotud probleemidele linnaliikuvuse puhul; on seisukohal, et autonoomsed sõidukid ja lahendused, nagu autode ühiskasutus ja sõiduvahendus, peaksid nende probleemide lahendamisele kaasa aitama; kutsub ametiasutusi üles töötama välja sellist poliitikat, mis tagab, et autonoomsed sõidukid parandavad kõigi kodanike reisimisvõimalusi, sealhulgas ühiskondlikku transporti ja muid lahendusi;
39. rõhutab, et kolonnis sõidul on paljutootav tulevik, sest see säästab kütust ja energiat ning parandab liiklusohutust, ning kutsub seetõttu liikmesriike, komisjoni ja tööstust üles viima ellu Amsterdami deklaratsioonis sätestatud meetmeid; kutsub komisjoni üles pakkuma välja reguleerivat raamistikku, millega edendada ulatuslikult ja täielikult automatiseeritud sõidukite puhul (nt kolonnis sõit) sõidukite ühenduvust teiste sõidukite ja ümbritsevaga (V2X tehnoloogia), eriti pikamaa-maanteevedude puhul;
40. märgib, et autonoomsete sõidukite nii passiivsetel kui ka aktiivsetel turvaelementidel on tähtis roll kokkupõrgete arvu ning kokkupõrgetest tulenevate vigastuste ja surmajuhtumite vähendamisel, kuna kokkupõrkeid võib ikkagi toimuda, eriti vahepealses segaliikluse etapis; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles liiklusohutust suurendada;
41. tõstab esile ohte, mis kaasnevad kasvava suundumusega segaliikluse poole, milles osalevad nii tavapärased kui ka autonoomsed sõidukid, ning nõuab rohkem kohapealseid katseid, et toetada tulevikukindlat teadus- ja arendustegevust avaliku ja erasektori ettevõtetes ja organites, aga ka saada konkreetseid andmeid, mis aitavad tsiviilvastutuseeskirju nõuetekohaselt kohandada;
42. rõhutab, et üheks lahenduseks olemasolevatele lünkadele ja puudustele võib olla autonoomsete sõidukite põhjustatud kahju mittesüüalise kindlustuse raamistiku loomine;
43. rõhutab, et nagu märgiti tema 16. veebruari 2017. aasta resolutsioonis robotikat käsitlevate tsiviilõiguse normide kohta ⁽¹⁾, ei tohiks piisava ohvrikaitse tagamiseks piirata hüvitatava kahju laadi ega ulatust;

Lennutransport

44. rõhutab hiljuti vastu võetud EASA määrust ⁽²⁾ ajakohastatud lennundusohutuseeskirjade kohta, mis hõlmavad muu hulgas sätteid, mis pakuvad usaldusväärse õigusliku aluse esmakordselt kõikehõlmavate ELi eeskirjade kogumile, mis on mõeldud kõiksuguste tsiviilotstarbeliste mehitemata õhusõidukite jaoks; tuletab meelde, et EASA määruse vastuvõtmine oli väga oluline, arvestades, et uued tehnoloogiad, näiteks mehitemata õhusõidukid, on ilmunud ka Euroopa õhuruumi, ning et selleks oli vaja kohandada praegust ELi õigusraamistikku ja lahknevaid riiklikke eeskirju;
45. nõuab samuti tungivalt, et komisjon esitaks viivitamata üksikasjalikud eeskirjad automatiseeritud õhusõidukite kohta, milleks on vaja spetsiifilisi ja kohandatud spetsifikatsioone, võttes arvesse, et üks mehitemata õhusõidukeid käsitlev ja rakenduslik lähenemiseviis ei ole asjakohane, et tagada automatiseeritud õhusõidukite ohutu integreerimine mehitemata õhusõidukitega jagatud õhuruumi; tuletab meelde, et mehitemata õhusõidukite jaoks on vaja ohutuid ja vajaduse korral sertifitseeritud luuesüsteeme ning konkreetset õhuruumi haldamise keskkonda; rõhutab, et sellistes mehitemata õhusõidukite suhtes kohaldatavates eeskirjades tuleks võtta arvesse ka operatsiooni või tegevuse olemust ja riski, asjaomase mehitemata õhusõiduki käitamismadusi ja selliseid tegevuspiirkondade tunnuseid nagu rahvastikutihedus, maastiku omadused ning ehitiste ja muu tundliku taristu olemasolu;
46. juhhib tähelepanu isikuandmete kaitse tähtsusele, kui automaatset õhusõidukit kasutatakse lennundussektoris;

⁽¹⁾ ELT C 252, 18.7.2018, lk 239.

⁽²⁾ ELT L 212, 22.8.2018, lk 1.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

47. tuletab meelde 2016. aasta Varssavi deklaratsiooni mehitamata õhusõidukite kohta kui võimendit töökohtade ja uute ärivõimaluste jaoks; kordab, kui olulised on ELi mehitamata õhusõidukite ökosüsteemi arendamiseks kavandatud tegevused, mis on eeldatavasti paigas 2019. aastaks, ning tuginemine Riia deklaratsiooni juhtpõhimõtetele;

48. osutab tehnoloogiate ja tegevuskontseptsioonide kooskõlastatud arendamise tähtsusele, mis võimaldab õhusõiduki lennuliikluse korraldamise teenuste mõttes ohutult integreerida kooskõlas ühissetevõtte SESAR juhitava programmi U-Space eesmärkidega; tunnustab ühissetevõtte SESAR senist tegevust, mida tuleks jätkuvalt toetada;

49. tuletab meelde, et tulevastel eelarveperioodidel tuleb suurendada praeguste mehitamata õhusõidukitega seotud teadusuuringute ja katseprogrammide, näiteks U-Space'i rahastamist; märgib, et need katsed, mis on võimaldanud katsetada suure hulga mehitamata õhusõidukite kasutuselevõtmist tegelikes oludes, tagades samal ajal lennuliikluse korraldamise maksimaalse ohutuse ja sellega kaasnevad turvameetmed, võiksid olla autonoomsete pealveesõidukite katsetamise eeskujuks;

50. märgib, et autonoomsete õhusõidukite tehnoloogiatele, kaasa arvatud droonidele, on vaja luua sobivad katsealad, et tagada ohutud tingimused uute tehnoloogiliste lahenduste simuleerimiseks enne nende lõplikku rakendamist;

Mere- ja siseveetransport

51. rõhutab autonoomsete laevade potentsiaali ja lisaväärtust, eelkõige siseveeteedel ja lähimeresõitude puhul, mis võib viia merel ja veeteedel toimuvate õnnetuste arvu vähenemiseni, millest enamus tulenevad inimlikest eksimustest;

52. rõhutab automatiseerimise potentsiaali osa inimlike eksimuste kõrvaldamisel ja juhtimissilla töötajatele optiliste vaatluste jaoks pikema aja võimaldamisel, eriti kitsastel laevateedel ja sadamapiirkondades; rõhutab siiski, et teabe vahetamine ja suhtlus on ohutuse tagamiseks hädavajalikud, eriti teiste laevade vahetus läheduses, ning et seetõttu peavad juhtimissillad olema jätkuvalt mehitatud;

53. väljendab heameelt PIANCI aruka laevanduse tööühema ja autonoomsete laevade rahvusvahelise võrgustiku töö üle;

54. kutsub komisjoni üles määratlema automatiseerituse tasemed nii sisevee- kui ka meretranspordi jaoks ja ühised standardid, sealhulgas sadamate jaoks, ning andma neist ülevaate, et ühtlustada ja stimuleerida autonoomsete laevade kasutuselevõttu koostöös automatiseeritud ja automatiseerimata kasutajate ja taristuga;

55. rõhutab, kui oluline on arendada ja laiendada digitaalseid keskusi ja omavahel ühendatud üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) koridore ajakohaste terminaliteenuste ja tõhusate elektroonilise liikluskorralduse süsteemide kaudu, nagu jõeabeteenused ja Reini sadamate infosüsteem (RPIS), et saavutada täielikult mitmeliigilise autonoomse transpordi süsteem;

56. kutsub komisjoni üles töötama välja kõikehõlmava strateegia, mille eesmärk on stimuleerida siseveelaevanduse, selle taristu, laevateede ja liikluskorralduse edasist automatiseerimist ning automatiseeritud sadamate arendamist, võttes digitaalse siseveeteede piirkonna (DINA) ettevalmistamisel arvesse siseveesadamate kui mitmeliigiliste keskuste asendit;

57. nõuab piiriülestele katsepiirkondadele rohkem toetust ja nende edendamist, samuti rohkem selliseid projekte nagu NOVIMAR ja Maritime Unmanned Navigation through Intelligence in Networks (MUNIN), mida kaasrahastab EL oma seitsmenda raamprogrammi ja programmi „Horisont 2020“ alusel, et arendada ELis edasi autonoomset laevandust ja automaatse taristu tehnoloogiat;

58. rõhutab, et laevade suhtes kohaldatavad normid tuleb välja arendada koos Rahvusvahelise Mereorganisatsiooniga ja ühtlustada selle normidega, et luua laevade ohutu ekspluaterimise rahvusvaheline õiguslik raamistik;

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Raudteetransport

59. kutsub komisjoni üles looma tööstuse ja teiste sidusrühmadega konsulteerides ja kooskõlastades ühised protokollid ja standardid, mis muudaksid võimalikuks autonoomsed raudtee- ja kergraudteesüsteemid;

60. nõuab raudteetranspordis autonoomsete sõidukite kasutamise raamtingimuste parandamist ja digitaalsele raudteesektorile ülemineku kiirendamist; märgib, et Euroopa rongijuhtimissüsteem (ETCS) on aluseks raudteesektori automatiseerimisele, mis saavutatakse ETCSi ühendamise järel rongide automaatjuhtimissüsteemi (ATO); nõuab tungivalt, et komisjon kiirendaks ETCSi kasutuselevõttu ning seaks selle olemasolevates ja tulevastes ELi rahastamiskavades prioriteediks;

61. rõhutab digitaalsete blokeerimiseadmete tähtsust olulise teetähisena raudteetaristu digiteerimise edendamisel ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles nende kasutuselevõttu toetama;

62. kutsub komisjoni üles jätkama programmi Shift2Rail, et arendada edasi digitaalset raudteevõrku ja rongide täielikult automatiseeritud juhtimist, sealhulgas töötada välja standard rongide automaatjuhtimissüsteemi jaoks ETCSi kaudu ja arendada küberturvalisust;

63. rõhutab linnaliikuvuse üha suurenevaid liiklusummikutega seotud probleeme ning võimalusi, mida nende probleemide lahendamiseks pakuvad raudteepõhised automatiseeritud ühistranspordisüsteemid; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama ja toetama projekte, milles käsitletakse neid probleeme raudteepõhiste automatiseeritud ühistranspordi innovatsioonide kaudu;

Tarbija õigused ja konkurentsitingimused

64. kutsub komisjoni üles looma kõikehõlmavad eeskirjad, millega sätestatakse tootjate, juhtide ja käitajate kohustused ja õigused igal automatiseerituse tasandil ja kõigi transpordiliikide piires; rõhutab, et need kohustused tuleb edastada juhtidele või käitajatele selgelt ja arusaadavalt kaubandusliku märgistamise või muude teabevahetuse liikide kaudu; on seisukohal, et oluline on tagada sõidukite ohutus ja korrapärane hooldus kogu nende elutsükli vältel, ning juhib tähelepanu, et sellega seoses etendab soodustavat rolli asjaomaste sidusrühmade õiglane turupõhine juurdepääs sõidukisüsteemidele andmetele ja vahenditele;

65. kutsub komisjoni üles tagama, et autonoomsete sõidukite kõik süsteemid oleksid projekteeritud nii, et sõiduki omanikud või kasutajad saaksid vabalt valida konkureerivate teenusepakkujate vahel, ilma et oleks vaja tugineda üksnes sõiduki tootja pakutavatele teenustele;

66. rõhutab, et autonoomsete sõidukite teenindamise ja remondi valdkonnas on vaja tagada sõltumatute autoteenuse osutajate õiglane turulepääs; tuletab meelde, et sellised üksused, eelkõige varuosade tootjad, väikesed töökojad ja teeninduskeskused on autotööstuse turul oluline konkurentsielement ning avaldavad positiivset mõju nende teenuste kättesaadavusele ja hindadele;

67. märgib, et digiteeritud autoteenuste turul määrab otsene ja õigeaegne juurdepääs sõiduki andmetele ja funktsioonidele ära selle, kas automatiseeritud ja kombineeritud liikuvusteenuste turg toimib ausa konkurentsi alusel; tuletab meelde, et sõltumatutel ettevõtjatel on väga oluline roll kogu autotööstuse tarneahelas;

68. ennustab, et autonoomsete sõidukite teenindusega seotud tööstusharu konkurents ühisturul võib sattuda ohtu, kui tootjad raskendavad sõltumatute remonditöökojade juurdepääsu nendes sõidukitesse paigaldatud süsteemidele; rõhutab, et selle turusegundi suhtes tuleks kohaldada komisjoni määrust (EL) nr 461/2010⁽¹⁾;

69. rõhutab, et tarbijaid tuleks eelnevalt teavitada nende ostetavatest sõidukitest ja remonditeenustest, millele neil on juurdepääs;

⁽¹⁾ ELT L 129, 28.5.2010, lk 52.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

70. on seisukohal, et üleminek automatiseeritud sõidukitele võib peale positiivse mõju, mida see avaldab liiklusohutusele, kütusekulule, keskkonnale ja uute töökohtade loomisele telekommunikatsiooni- ja autotööstussektoris, tuua kaasa ka töökohtade kaotuse transpordisektoris ning sellel võivad olla kindlustussektorile negatiivsed tagajärjed, millega tuleb võimalikult kiiresti tegeleda, et tagada sujuv üleminek;

Teadusuuringute ja haridusega seotud vajadused

71. rõhutab vajadust arendada ELis välja põhilised autonoomsed tehnoloogiad (nt inimaju ja tunnetuse simuleerimine sõitmise ajal ja selle formaliseerimine, keskkonnataju süsteemid ja tehisintellekt), et pidada sammu ülemaailmse konkurentsiga ja luua uusi töökohti;

72. rõhutab, et kui automatiseeritud sõidukid turule jõuavad, mõjutavad need tarbekaupade levitamist ja tarbimist väga palju; on seetõttu seisukohal, et seda mõju tuleb kiiresti hinnata ning kehtestada meetmed, millega mõjutatud sektoreid ja inimesi toetada;

73. nõuab algatusi, et kaardistada ja käsitleda küsimusi muutuste kohta tööjõu pakkumises ja nõudluses, pidades silmas vajadust uute ja spetsiifiliste oskuste järele nii sõidukite tootmises kui ka professionaalses kasutamises, ümberõpetamise (nt kursused ja koolitused) kaudu, et lihtsustada üleminekut uutele liikuvusvormidele;

74. nõuab tungivalt, et komisjon teeks koos liikmesriikidega ettepanekuid algatuste kohta, millega edendatakse oskusi, haridust ja koolitusi, mida on vaja, et hoida EL autonoomse transpordi sektori esirinnas; rõhutab, et on oluline, et liikmesriigid võtaksid neid uusi esilekerkivaid suundumusi arvesse oma haridusprogrammides, et reageerida vajadusele kõrge kvalifikatsiooniga ja oskusliku tööjõu järele eri transpordisektorites;

75. tuletab meelde, et aastateks 2014–2020 eraldati programmi „Horisont 2020“ raames 300 miljonit eurot automatiseeritud sõidukite alastele teadusuuringute ja innovatsiooni programmidele, ning soovib neid programme järgmisel mitmeaastasel finantsperioodil 2021–2027 (programm „Euroopa horisont“) jätkata ja laiendada kõigile transpordiliikidele;

76. rõhutab teadusalase koostöö tähtsat rolli transpordi automatiseerimise kiire edasimineku tagamisel kogu innovatsiooni ökosüsteemi kaasamise abil;

77. kutsub komisjoni üles asutama samadel põhimõtetel nagu Shift2Rail raudteetranspordi jaoks ja CleanSky lennundustööstuse jaoks ühissettevõtet, et luua tööstusharupõhine autonoomse transpordi strateegiline algatus, mis peaks olema ELi kodanike jaoks veenev, kaubanduslikult mõttekas, võimendama ELi teadus- ja innovatsioonipotentsiaali tööstuse, avaliku sektori ja akadeemilise ringkonna ulatusliku koostöö põhjal ning edendama tehnoloogiate arendamist ja kasutuselevõttu ühtlustatud ja koostalitlusvõimelisel viisil, et luua autonoomse transpordi jaoks ülemaailmselt laiendamiskõlblik mitmeliigilise transpordi süsteem;

78. rõhutab vajadust tegelikes tingimustes katsetamise kohtade järele kogu ELis, et uusi tehnoloogiaid põhjalikult katsetada ja arendada; nõuab tungivalt, et iga liikmesriik määraks 2020. aastaks linnapiirkonnad ja linnavälised piirkonnad, kus teadusuuringutes kasutatavaid autonoomseid sõidukeid on võimalik katsetada tegelikes liiklustingimustes, tagades samas liiklusohutuse nendes piirkondades, ning tagaks, et luuakse ELi piiriülesed ja koostalitlusvõimelised katsetamisraamistikud;

79. juhib tähelepanu sellele, et mõned ELi kodanikud on väljendanud automatiseeritud liikuvuse suhtes umbusaldust; rõhutab seetõttu, et seadusandjad peavad käsitlema eetilist mõõdet, et suurendada üldsuse heakskiitu selles valdkonnas; nõuab investeringuid ulatuslikesse teadusuuringutesse, mis käsitlevad tehisintellekti ning automatiseeritud liikuvuse muid mõõtmeid;

80. nõuab ulatuslikke teadusuuringuid autonoomse transpordi pikaajaliste mõjude kohta sellistes küsimustes nagu tarbijate kohanemine, ühiskondlik heakskiit, füsioloogilised reaktsioonid, füüsilised reaktsioonid ja sotsiaalne liikuvus, õnnetuste vähendamine ja transpordi üldine parandamine;

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

81. nõuab tungivalt, et kõik sidusrühmad, sealhulgas sõidukitootjad, osade tarnijad ning tarkvara- ja projekteerimisteenuste osutajad, samuti liikmesriigid ja asjaomased ametiasutused teeksid koostööd innovatsiooni edendamise, automatiseeritud liikuvuse jaoks sobivasse taristusse – nii maanteedel kui ka linnateedel – investeerimise tagamise ja piiriülese katsetamise lihtsustamise alal; tõstab esile vajadust suurendada investeringuid olemasoleva taristu kohandamisse, uue taristu ehitamisse ja Euroopa teede ühendatuse parandamisse; juhib tähelepanu asjaolule, et täheldada võib Euroopa kodanike umbusaldust automatiseeritud juhtimise vastu ning et korraldada tuleks teadlikkuse suurendamise kampaaniaid kodanike usalduse suurendamiseks; nõuab investeringuid ulatuslikesse teadusuuringutesse, mis käsitlevad tehisintellekti ning autonoomse ja ühendatud transpordi eetilist mõõdet;

o

o o

82. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0010

Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine Euroopa Parlamendis**Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta resolutsioon soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise kohta Euroopa Parlamendis (2018/2162(INI))**

(2020/C 411/02)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikleid 2 ja 3, milles on sätestatud soolise võrdõiguslikkuse põhimõtte kui liidu üks põhiväärtusi,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 8 ja 19,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 23, mis sisaldab erisätteid soolise võrdõiguslikkuse horisontaalse põhimõtte kohta ja Euroopa Liidu lepingu artiklit 6, milles tunnistatakse, et hartal on aluslepingutega võrreldes samaväärne õigusjõud,
- võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni,
- võttes arvesse 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni,
- võttes arvesse 1979. aasta ÜRO konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu 11. mai 2011. aasta konventsiooni naistevastase vägivalda ja perevägivalda ennetamise ja tõkestamise kohta (Istanbuli konventsiooni),
- võttes arvesse oma 24. novembri 2016. aasta resolutsiooni ELi ühinemise kohta naistevastase vägivalda ennetamise ja tõkestamise Istanbuli konventsiooniga ⁽¹⁾,
- võttes arvesse 15. septembril 1995. aastal neljandal naiste maailmakonverentsil vastu võetud Pekingi deklaratsiooni ja tegevusprogrammi ning nendest tulenevaid dokumente, mis võeti vastu ÜRO erakorralistel istungjärgudel „Peking + 5“ (2000), „Peking + 10“ (2005) ja „Peking + 15“ (2010), samuti „Peking + 20“ läbivaatamiskonverentsi lõppdokumenti,
- võttes arvesse oma 10. veebruari 2010. aasta resolutsiooni naiste ja meeste võrdõiguslikkuse kohta Euroopa Liidus aastal 2009 ⁽²⁾, 8. märtsi 2011. aasta resolutsiooni naiste ja meeste võrdõiguslikkuse kohta Euroopa Liidus aastal 2010 ⁽³⁾, 13. märtsi 2012. aasta resolutsiooni naiste ja meeste võrdõiguslikkuse kohta Euroopa Liidus aastal 2011 ⁽⁴⁾, 10. märtsi 2015. aasta resolutsiooni naiste ja meeste võrdõiguslikkuse valdkonnas saavutatud edu kohta Euroopa Liidus aastal 2013 ⁽⁵⁾ ning 14. märtsi 2017. aasta resolutsiooni naiste ja meeste võrdõiguslikkuse kohta Euroopa Liidus aastatel 2014–2015 ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse oma 13. märtsi 2003. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise kohta Euroopa Parlamendis ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse oma 18. jaanuari 2007. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise kohta komisjonide töö raames ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ ELT C 224, 27.6.2018, lk 96.

⁽²⁾ ELT C 341 E, 16.12.2010, lk 35.

⁽³⁾ ELT C 199 E, 7.7.2012, lk 65.

⁽⁴⁾ ELT C 251 E, 31.8.2013, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT C 316, 30.8.2016, lk 2.

⁽⁶⁾ ELT C 263, 25.7.2018, lk 49.

⁽⁷⁾ ELT C 61 E, 10.3.2004, lk 384.

⁽⁸⁾ ELT C 244 E, 18.10.2007, lk 225.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

- võttes arvesse oma 22. aprilli 2009. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise kohta komisjonide ja delegatsioonide töö raames ⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma 7. mai 2009. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise kohta ELi välissuhetes ning rahu tagamisel ja riigi ülesehitamisel ⁽²⁾,
- võttes arvesse oma 13. märtsi 2012. aasta resolutsiooni naiste osalemise kohta otsuste tegemises, ⁽³⁾
- võttes arvesse oma 9. juuni 2015. aasta resolutsiooni ELi naiste ja meeste võrdõiguslikkuse strateegia kohta pärast 2015. aastat ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 3. veebruari 2016. aasta resolutsiooni uue naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse strateegia kohta Euroopas pärast 2015. aastat ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse oma 8. märtsi 2016. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise kohta Euroopa Parlamendi töös ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse oma 26. oktoobri 2017. aasta resolutsiooni seksuaalse ahistamise ja väärkohtlemise vastase võitluse kohta ELis ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse oma 11. septembri 2018. aasta resolutsiooni seksuaalse ahistamise ärahoidmise ja selle vastu võitlemise meetmete kohta töökohtades, avalikes kohtades ja ELi poliitilises elus ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse Euroopa Liidu ametnike personalieeskirju ja liidu muude teenistujate teenistustingimusi, mis on sätestatud nõukogu määruses (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68 ⁽⁹⁾, eriti selle artikli 1 lõikeid c ja d.
- võttes arvesse 2018. aasta brošüüri „Naised Euroopa Parlamendis“,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi iga-aastast personaliaruannet 2017. aasta kohta, mis avaldati 2018. aasta augustis,
- võttes arvesse suuniseid sooneutraalse keelekasutuse kohta Euroopa Parlamendis,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi asepresidendi ja Euroopa Parlamendi juhatuse soolise võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse eest vastutava kõrgetasemelise töörühma esimehe Dimitrios Papadimoulise aruannet Euroopa Parlamendi juhatusele pealkirjaga „Sooline võrdõiguslikkus Euroopa Parlamendi peasekretariaadis – hetkeolukord ja edasised sammud 2017–2019“, mis kiideti heaks juhatuse 16. jaanuari 2017. aasta koosolekul,
- võttes arvesse aastate 2017–2019 tegevuskava aruande „Sooline võrdõiguslikkus Euroopa Parlamendi peasekretariaadis – hetkeolukord ja edasised sammud 2017–2019“ rakendamiseks,
- võttes arvesse tegevuskava soolise võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse edendamiseks Euroopa Parlamendi peasekretariaadis ajavahemikul 2014–2019,
- võttes arvesse soolise võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse kõrgetasemelise töörühma mandaati,
- võttes arvesse oma suuniseid valikukomisjonide liikmete/värbajate võrdõiguslikkuse kohta,
- võttes arvesse komisjoni 19. juuli 2017. aasta teatist „Parem töökoht kõigile: võrdsetest võimalustest mitmekesisuse ja kaasatuseni“ (C(2017)5300) ⁽¹⁰⁾ ning selle mitmekesisuse ja kaasatuse hartat ⁽¹¹⁾,
- võttes arvesse komisjoni talituste 3. detsembri 2015. aasta töödokumenti „Strateegiline soolise võrdõiguslikkuse tagamise kava 2016–2019“ (SWD(2015)0278) ⁽¹²⁾,

⁽¹⁾ ELT C 184 E, 8.7.2010, lk 18.

⁽²⁾ ELT C 212 E, 5.8.2010, lk 32.

⁽³⁾ ELT C 251 E, 31.8.2013, lk 11.

⁽⁴⁾ ELT C 407, 4.11.2016, lk 2.

⁽⁵⁾ ELT C 35, 31.1.2018, lk 35.

⁽⁶⁾ ELT C 50, 9.2.2018, lk 15.

⁽⁷⁾ ELT C 346, 27.9.2018, lk 192.

⁽⁸⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0331.

⁽⁹⁾ EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1.

⁽¹⁰⁾ <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-equal-opportunities-diversity-inclusion-2017.pdf>.

⁽¹¹⁾ <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/diversity-inclusion-charter-2017-07-19-en.pdf>.

⁽¹²⁾ https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/151203_strategic_engagement_en.pdf

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

- võttes arvesse Euroopa Nõukogu soolise võrdõiguslikkuse strateegiat 2018–2023 ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 19. novembri 2013. aasta ühisavaldust soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise kohta, mis on lisatud mitmeaastase finanstraamistiku juurde kuuluvale Euroopa Parlamendi seadusandlikule resolutsioonile, mis käsitleb nõukogu määruse eelnõu, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020) ⁽²⁾,
 - võttes arvesse Parlamentidevahelise Liidu 2011. aastal avaldatud aruannet „Gender-Sensitive Parliaments: A Global Review of Good Practice“ (Sootundlikud parlamendid: heade tavade ülemaailmne ülevaade),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni raportit (A8-0429/2018),
- A. arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse põhimõte on ELi üks põhiväärtusi ning et see on sätestatud ELi lepingutes ja põhiõiguste hartas; arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 8 on sätestatud, et oma poliitika ja meetmete määramisel ja rakendamisel on liidu eesmärk meeste ja naiste ebavõrdsuse kaotamine, võrdõiguslikkuse edendamine ja diskrimineerimise vastu võitlemine;
- B. arvestades, et sooline võrdõiguslikkus on oluline inimõiguste kaitse, demokraatia toimimise, õigusriigi põhimõtte austamise, majanduskasvu, sotsiaalse kaasatuse ja jätkusuutlikkuse seisukohast, ning et soolise mõõtme kaasamine on asjakohane kõikides ELi pädevusse kuuluvates poliitikalavaldkondades;
- C. arvestades, et võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise tagamine on soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise aluseks; arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine tähendab seda, et tuleb tegeleda LGBTIQ-inimeste ja igasuguse soolise identiteediga isikute õiguste, väljavaadete ja heaoluga;
- D. arvestades, et edusammud soolise võrdõiguslikkuse saavutamisel liidus ei ole mitte ainult seiskunud, vaid mõnes liikmesriigis on ka märkimisväärseid tagasilööke;
- E. arvestades, et Istanbuli konventsioonis rõhutatakse, kui tähtis on muuta mõtlemist ja suhtumist, et murda välja igasuguse soolise vägivalda ringist; arvestades, et sellega seoses on vaja harida kõigil tasanditel ja igas vanuses inimesi naiste ja meeste võrdõiguslikkuse, stereotüüpsete soorollide kaotamise ja isikupuutumuse austamise teemal;
- F. arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise tegelike edusammude saavutamiseks liidu poliitikas, programmides, algatustes ja meetmetes ei eraldata piisavalt vahendeid ja inimressursse;
- G. arvestades, et Euroopa Liidu rahvastik koosneb sama paljudest naistest kui meestest, kuid Euroopa Parlamendi koosseisus on naised tugevasti alaesindatud, moodustades vaid 36,1 % Euroopa Parlamendi liikmetest; arvestades, et seda ebavõrdsust rõhutab veelgi parlamendi juhatuse koosseis, kuhu kuulub seitse naist ja 13 meest; arvestades, et sooline tasakaal ja mitmekesisus parlamendi organites aitab muuta stereotüüpe, vähendada diskrimineerimist ning suurendada ELi kodanike demokraatliku esindatuse taset ja parlamendi otsuste legitiimsust;
- H. arvestades, et ametisse nimetatud parlamendi tippjuhtidest (peadirektorid ja direktorid) oli 2016. aastal naisi ainult 11 % ja 2017. aastal 33 %;
- I. arvestades, et kestliku arengu 5. eesmärk on saavutada 2030. aastaks sooline võrdõiguslikkus ning suurendada naiste ja tütarlaste mõjuvõimu, ning see kehtib läbivalt kõigi 17 eesmärgi osas; arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine on vahend tulemusliku, pikaajalise ja kestliku tasakaalustatud arengu saavutamiseks ning see aitab

⁽¹⁾ <https://rm.coe.int/prems-093618-gbr-gender-equality-strategy-2023-web-a5/16808b47e1>

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0455.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

saavutada vaesuse vähendamise eesmärke; arvestades, et sellele vaatamata tehakse paljudes maailma riikides ⁽¹⁾, sh Euroopas soolise võrdõiguslikkuse saavutamisel vaid väga aeglaselt edusamme ja muutused on minimaalsed; arvestades, et 5. kestliku arengu eesmärgi rakendamine on andnud ELi liikmesriikides erinevaid tulemusi ning arvestades, et naiste osakaal riiklikes parlamentides ja otsustustasandil ei ole ikka veel kaugeltki meestega võrdne ⁽²⁾;

- J. arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse mõju hindamist on vaja selleks, et hinnata ja teha kindlaks, kui tõenäoliselt halvendab konkreetne otsus soolise võrdõiguslikkuse olukorda; arvestades, et sellest tulenevalt on oluline analüüsida eelarvet soolisest perspektiivist lähtuvalt, et anda teavet eelarveeraldise ja -jaotuse võimaliku erineva mõju kohta soolisele võrdõiguslikkusele ning suurendada läbipaistvust ja vastutust;
- K. arvestades, et soolide võrdõiguslikkuse süvalaiendamist peetakse tõhusaks ja üldiselt aktsepteeritud strateegiaks, millega saavutada soolist võrdõiguslikkust ja võidelda diskrimineerimise vastu poliitiliste protsesside ümberkorraldamise, parandamise, arendamise ja hindamise kaudu, nii et soolise võrdõiguslikkuse perspektiiv oleks kaasatud kõikidesse poliitikavaldkondadesse, reguleerivatesse meetmetesse ja kuluprogrammidesse, ning et poliitikakujundajad arvestaksid seda kõikidel tasanditel ja kõikides etappides; arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine annab peamised vahendid, et võtta kõigis poliitikavaldkondades ja meetmetes süstemaatiliselt arvesse kõikide tingimusi, olukorda ja vajadusi, samuti aitab see edendada soolist võrdõiguslikkust ning võrdseid õigusi ja sooliselt tasakaalustatud esindatust erinevatel halduse, poliitika, sotsiaalvaldkonna ja majanduse tasanditel ja otsuste tegemisel;
- L. arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise valdkonnas on vaja institutsioonidevahelist koostööd parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel, et tagada soolise perspektiivi arvestamine liidu eelarvepoliitika, programmide ja algatuste kõikides etappides, mis hõlbustaks parlamendi enda tööd soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise valdkonnas;
- M. arvestades, et naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonis vastu võetud soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise muudatusettepanekud, mis on esitatud vastuvõtmiseks teistes komisjonides, aitavad tõhusalt tagada, et Euroopa Parlamendi raportites ja resolutsioonides arvestataks piisavalt soolise võrdõiguslikkuse põhimõtet;
- N. arvestades, et sooteadlik eelarvestamine planeerimise ja programmitöö kujul annab panuse soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste täitmise edendamisse, ning on üks peamisi vahendeid, mida poliitikakujundajad kasutavad soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks, kuid ELi institutsioonid ei kohalda seda siiski süstemaatiliselt;
- O. arvestades, et viimaste kättesaadavate andmete kohaselt ⁽³⁾ moodustavad naised Euroopa Parlamendi töötajatest 59 %, kuid on kõikidel juhtivatel ametikohtadel siiani alaesindatud; arvestades, et 2017. aasta juunist on naiste arv kõrgemas juhtkonnas veelgi vähenenud ning keskastme juhtidest naiste arv on ainult veidi suurenenud;
- P. arvestades, et parlamendi asepresidendi Dimitrios Papadimoulise 2017. aasta aruandes soolise võrdõiguslikkuse kohta kehtestati kolm eesmärki naiste esindatuse kohta keskastme ja kõrgemas juhtkonnas, mis tuleb saavutada aastaks 2019: 30 % peadirektori tasandil, 35 % direktori tasandil ja 40 % üksuse juhataja tasandil, arvestades, et järgnevas tegevuskavas on kirjeldatud, kuidas neid eesmärke saavutada;
- Q. arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise edendamiseks parlamendi komisjonide ja delegatsioonide töös määratakse igas komitees ja delegatsioonide juhtide konverentsil ametisse soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise eest vastutav liige, kes vahetab kogemusi ja häid tavasid soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise võrgustikus;
- R. arvestades, et järjepidevuse tagamine nende sisemise personalipoliitika ja väliste meetmete vahel soolise võrdõiguslikkuse ja LGBTIQ-inimeste õiguste edendamiseks on Euroopa Parlamendi ja muude ELi institutsioonide usaldatavuse seisukohast väga oluline;

⁽¹⁾ „The Global Gender Gap Report 2016“, Maaailma Majandusoorum, 2016, <https://www.weforum.org/reports/the-global-gender-gap-report-2016>.

⁽²⁾ „Sustainable development in the European Union: Monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context“, Eurostat, 2018, <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/9237449/KS-01-18-656-EN-N.pdf/2b2a096b-3bd6-4939-8ef3-11cfc14b9329>.

⁽³⁾ Aruanne „naised Euroopa Parlamendis“, Euroopa Parlament, 8. märts 2018, http://www.europarl.europa.eu/RegData/publications/2018/0001/P8_PUB%282018%290001_ET.pdf.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

- S. arvestades, et alates 2014. aastast on parlamendi kodukorras sätestatud, et parlamendi mitmekesisus peab kajastuma iga parlamendikomisjoni juhatuse koosseisus ja ainult meestest või ainult naistest koosnev juhatus ei ole lubatud;
- T. arvestades, et parlamendi kõrgema juhtkonna ametikohad jaotab üksnes Euroopa Parlamendi juhatus;
- U. arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamisel Euroopa Parlamendis tuleb pöörata tähelepanu LGBTIQ-i nimeste ja igasuguse soolise identiteediga isikute õigustele, perspektiividele ja heaolule; arvestades, et kuigi parlament omistab LGBTIQ küsimustele suuremat tähtsust, on LGBTIQ-aktivistid suhteliselt vähe nähtavad ja kuuldavad;
- V. arvestades, et on vaja tunnustada naiste organisatsioonide ja ühenduste, nende ajaloo ja tegevuse sotsiaalset ja poliitilist väärtust, samuti nende keskset rolli soolise vägivalda ennetamisel ja soolise võrdõiguslikkuse, naiste enesemääramise ja kultuuridevahelise dialoogi edendamisel; arvestades, et ilma kohtadeta, kus naised saavad arendada enesemääramisõigust ja mõjuvõimu ning võidelda naiste vastu suunatud vägivalda vastu, ei ole teadlik soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine võimalik;
- W. arvestades, et naiste legitiimsus poliitilises sfääris seatakse mõnikord ikka veel kahtluse alla ning arvestades, et naised on selliste stereotüüpide ohvrid, mis heidutavad neid poliitikas osalemast; see nähtus tuleb selgelt esile alati, kui naised on poliitikas alaesindatud;
- X. arvestades, et ELis on naistel meestega samad poliitilised ja kodanikuõigused, kuid sageli kogevad nad siiski sotsiaalset, ühiskondlikku või majanduslikku ebavõrdsust;
- Y. arvestades, et sooline võrdõiguslikkus aitab kaasa laiaulatuslikumale arutelule ja paremale otsuselangetamisele, kuna see võib tuua kokku kõiki kaasavad seisukohad;
- Z. arvestades, et institutsioonidel peab olema kohustus vältida vertikaalset ja horisontaalset soolist segregatsiooni;
- AA. arvestades, et Euroopa Parlamendil on pikaajaline kohustus edendada soolist võrdõiguslikkust ning arvestades, et naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni ülesanne on rakendada ja arendada edasi sooliste võrdõiguslikkuse süvalaiendamist kõikides poliitikavaldkondades;
- AB. arvestades, et Euroopa Parlament peab jätkama võitlust seksuaalse ahistamise vastu ja rakendama kokkulepitud meetmeid;
- AC. arvestades, et Euroopa Parlamendil on mitmed eri organid, kes vastutavad soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise väljatöötamise ja rakendamise ning soolise võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse edendamise eest nii poliitilisel kui ka haldustasandil, näiteks soolise võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse kõrgetasemeline töörühm, naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon, soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise võrgustik, võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse üksus, võrdsete võimaluste ja mitmekesisuse komisjon (COPEC), *égalité*, ELi institutsioonide LGBTI+ töötajate ühendused, ennetustöö ja kaitse nõuandekomitee ning võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse koordinaatorite rühm; arvestades, et nende organite vahel puudub siiski selge kooskõlastamine ja sidusus;
- AD. arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine on protsess, mis nõuab konkreetseid oskusi ja teadmisi, samuti pühendumust ning on sellisena tõhus ainult siis, kui sellega kaasneb teadlikkuse tõstmine ja suutlikkuse suurendamine institutsioonides ja töötajate seas;
- AE. arvestades, et parlament võttis juba 2003. aastal kohustuse võtta vastu ja rakendada soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise poliitiline kava, seades prioriteediks integreerida sooline perspektiiv komisjonide ja delegatsioonide töösse, kasutades konkreetseid vahendeid soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise põhimõtte edendamiseks nende igapäevases töös;

Üldised märkused

1. kinnitab veel kord oma tugevat pühendumust soolisele võrdõiguslikkusele nii ELi poliitika, algatuste ja programmide sisus kui ka liidu kõigil poliitilistel, eelarve-, haldus- ja täidesaatvatel tasanditel;

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

2. nõuab, et uuele mitmeaastasele finantsraamistikule, nii nagu ka eelmisele, oleks lisatud Euroopa Parlamendi, komisjoni ja nõukogu ühisavaldus, milles nad kohustuksid tagama, et mitmeaastase finantsraamistiku suhtes kohaldatavatesse eelarvemenetlustesse integreeritakse vajadusel soolist võrdõiguslikkust arvestavad elemendid, võttes arvesse seda, kuidas liidu üldine finantsraamistik aitab kaasa soolise võrdõiguslikkuse paranemisele ning tagab soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise;
3. kordab palvet, et komisjon esitaks teatise vormis tõelise Euroopa võrdõiguslikkuse strateegia, mis sisaldab selgeid ja võimalikult mõõdetavaid eesmärke, ning laseks selle tõlkida kõikidesse ELi ametlikesse keeltesse, et tagada selle suurem levik ning arusaadavus kodanike ning sotsiaal- ja majandusvaldkonna osalejate jaoks;
4. on seisukohal, et parlament peaks looma mitmekesisuse ja kaasamise kultuuri ja kõigile turvalise töökeskkonna ning neid edendama, ja et valdkondadevahelised meetmed kõigi töötajate ja Euroopa Parlamendi liikmete heaolu tagamiseks peaksid käima käsikäes suunatud meetmetega sooliselt tasakaalustatud esindatuse saavutamiseks nii poliitilisel kui ka haldustasandil;
5. rõhutab, et soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine võib tähendada ka naistele ja meestele suunatud konkreetsete meetmete kehtestamist, et võidelda püsiva ebavõrdsuse vastu või muuta üldlevinud poliitikat, et võtta arvesse üksikisikute või rühmade erinevat olukorda;
6. avaldab tunnustust soolise võrdõiguslikkuse eeskujudele nii meeste kui naiste seas, samuti parlamendi administratsiooni ja poliitilise tasandi algatustele, mis aitavad aktiivselt kaasa soolise võrdõiguslikkuse ja võrdsete võimaluste tagamisele; julgustab lisaks edendama erinevaid eeskujusid, et ületada kõikvõimalikke soolisi stereotüüpe;
7. rõhutab, et soolise võrdõiguslikkuse saavutamine ei ole mitte naiste probleem, vaid see peaks hõlmama kogu ühiskonda;
8. peab kahetsusväärseks, et parlamendi visuaalne kommunikatsioon kasutab mõnikord soolisi stereotüüpe ning seksuaalsel sättumusel ja soolisel identiteedil põhinevaid stereotüüpe; tuletab sellega seoses meelde, kui oluline on esindada ja edendada soolist võrdõiguslikkust kõigi poliitikavaldkondade kommunikatsioonimaterjalides;
9. tuletab meelde, et soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine hõlmab poliitilisi valikuid, otsustusprotsessi, menetlusi ja tavasid ning rakendamist, järelevalvet ja hindamist; rõhutab seepärast, et parlamendi soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise olukorra põhjalikuks hindamiseks tuleks lisaks poliitika sisule võtta arvesse ka soolist esindatust juhtkonnas ja otsuste tegemisel;
10. on mures selle pärast, et naiste esindatus parlamendi tähtsatel otsuseid langetavatel ametikohtadel nii poliitilisel kui ka haldustasandil on jätkuvalt väike ja et parlament peab tagama, et otsuseid langetavad ametikohad oleksid sugude vahel ühtlaselt jaotatud;
11. avaldab kahetsust järjepidevuse ja kooskõlastatuse puudumise üle parlamendi erinevate soolise võrdõiguslikkuse ja mitmekesisusega tegelevate organite vahel; kordab üleskutset parandada sisemist kooskõlastatust, et saavutada soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise kõrgem tase, sealhulgas personali värbamisel ning töö, otsustamise ja menetluste korraldamisel;
12. tunneb heameelt parlamendi otsuse üle austada Simone Veili, ELi institutsiooni esimest naispresidenti ja vankumatut naiste õiguste, eeskätt seadusliku aborti ja reproduktiivõiguste toetajat, nimetades võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse auhinna tema järgi ümber, et rõhutada ja tunnustada võrdsete võimaluste häid tavasid ja eeskujusid Euroopa Parlamendi sekretariaadis; soovib suurendada selle olulise autasu nähtavust ja teadlikkust sellest;
13. rõhutab, kui oluline on pidada dialoogi välise sidusrühmadega, nagu naisorganisatsioonid, rohujuure tasandi naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse rühmad, naiste liikumised, rahvusvahelised institutsioonid, akadeemilised ringkonnad ja riikide parlamendid, et töötada välja vahendid ja koguda andmeid; tuletab meelde, et on oluline need kasutusele võtta, et parandada ELi soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise protsesse ja edendada vastastikuseid vahetusi parimate tavade edendamiseks;

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise vahendid

14. nõuab tõhusaid meetmeid meeste ja naiste võrdõiguslikkuse tagamiseks Euroopa Parlamendis; rõhutab sellega seoses, et eelkõige meetmed seksuaalse ahistamise vastu võitlemiseks on ülitähtsad; toonitab eeskätt vajadust teadlikkuse tõstmise ja koolituse järele;

15. tunneb heameelt Euroopa Parlamendi 2018. aasta juulis avaldatud sooliselt neutraalse keele muudetud suuniste üle, mis kajastavad nüüd paremini keelelisi ja kultuurilisi arenguid ning annavad praktilist nõu sugusid õiglaselt kohtleva ja kaasava keele kohta kõigis ELi ametlikes keeltes; tuletab meelde, et parlament oli üks esimesi rahvusvahelisi organisatsioone, kes võttis 2008. aastal vastu mitmekeelsed suunised sooneutraalse keelekasutuse kohta; tuletab meelde suuniste laialdase avaliku tunnustamise tähtsust ja kutsub kõiki Euroopa parlamendi liikmeid ning ametnikke üles neid suunised oma töö käigus järjepidevalt edendama ja rakendama;

16. tunnustab soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise võrgustiku tööd, tunneb heameelt delegatsioonide juhtide konverentsi esindajate kaasamise üle soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise võrgustikku ja kutsub üles seda võrgustikku edasi arendama;

17. tunneb heameelt asjaolu üle, et enamik parlamendikomisjone on võtnud vastu tegevuskavad soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamiseks oma töös ja paljud neist on oma tegevuskava juba soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise võrgustikule esitanud; kutsub ülejäänud väheseid komisjone seega üles eeskujuga võtma; märgib siiski, et need kavad on heterogeensed ja nende rakendamine puudulik; nõuab, et võetaks vastu Euroopa Parlamendi ühine soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava, mis peaks sisaldama vähemalt sätteid sooliselt võrdse esindatuse kohta parlamendi kogu töös ja kõikides organites, soolise perspektiivi lisamist kõikidesse poliitikavaldkondadesse ja töökorraldusse ning sooneutraalse keelekasutuse tagamist kõikides dokumentides; nõuab, et kodukorda muudetak vastavalt sellele;

18. peab kahetsusväärseks, et kodukorra viimases reformis ei lisatud menetlusi soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise rakendamiseks;

19. tunneb heameelt viimastel aastatel tehtud edusammude üle soolise võrdõiguslikkuse tegevuskavade vastuvõtmisel enamikus parlamendi komisjonides;

20. kutsub parlamendikomisjone üles tegema tihedamat koostööd, et tuua oma raportitesse tõeline sooline mõõde, ja rõhutab, kui oluline on, et kõik parlamendikomisjonid austaksid naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni pädevust, nii aktsepteerides selle komisjoni esitatud muudatusettepanekuid soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamiseks kui ka tehes koostööd pädevuste konflikti ärahoidmiseks;

21. kordab, kui tähtis on sooteadlik eelarvestamine eelarvementluse kõikidel tasanditel; mõistab hukka asjaolu, et ELi institutsioonides ei ole vaatamata tugevale pühendumisele sooteadliku eelarvestamise mehhanisme; nõuab tungivalt, et parlamendi vastutavad organid võtaksid parlamendi eelarvestuse koostamisel ja vastuvõtmisel ning eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse jooksul arvesse soolist aspekti ja kasutaksid soolisi näitajaid;

22. tunneb heameelt Euroopa Parlamendi 26. oktoobri 2017. aasta resolutsiooni üle seksuaalse ahistamise ja väärkohtlemise vastase võitluse kohta ELis; rõhutab, et seksuaalne ahistamine on raske kuritegu, mis jääb sageli teatamata, soolise diskrimineerimise ekstreemne vorm ja soolise võrdõiguslikkuse üks suurimaid takistusi; tunneb heameelt juhatuse 2. juuli 2018. aasta otsuse üle vaadata läbi Euroopa Parlamendi liikmetega seotud ahistamissüüdistustega tegeleva nõuandekomitee toimimine ja selle meetmed kaebustega tegelemiseks, väljendades samal ajal kindlat toetust artiklile 6, milles öeldakse, et peasekretär nimetab ka kaks ekspertnõunikku – ühe arstipunkti meditsiinitöötaja ja ühe õigusteenistuse liikme; ning tunneb heameelt ka artikli 34a lisamise üle Euroopa Parlamendi liikmete põhimääruse rakendusmeetmete, mis käsitleb registreeritud assistendi ahistamise tõestatud juhtumi rahalisi tagajärgi;

23. tunneb heameelt parlamendi uute ahistamisvastaste meetmete üle, mida parlament nõudis oma 26. oktoobri 2017. aasta resolutsioonis ja mis jõustusid 1. septembril 2018, nimelt:

a) anda nõuandekomiteele spetsiaalne alaline sekretariaat, mis kuulub juhatuse ja kvestorite sekretariaadi juurde, millel on rohkem spetsialiseerunud ja korrapäraselt koolitatavaid töötajaid ning mis tegeleb ainult ahistamisküsimustega;

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

- b) anda veel teisele registreeritud assistentide esindajale luba osaleda täieõigusliku liikmena komitee koosolekutel, et lahendada piirava kvoorumiga ja registreeritud assistentide töökoormuse probleemid;
- c) tagada, et Euroopa Parlamendi kodukord (artiklid 11 ja 166) sisaldaks uusi karistusi ahistamise eest ning Euroopa Parlamendi liikmete sobiliku käitumise juhendit, et töötataks välja deklaratsioon, mille iga parlamendiliige allkirjastaks ametisse asumisel ja esitaks presidendile, et iga parlamendiliige loeks käitumisjuhendi läbi ja kinnitaks, et järgib selle põhimõtteid, ning et kõik deklaratsioonid, nii allkirjaga kui ka ilma, avaldataks parlamendi veebisaidil;
- d) anda parlamendiliikmete registreeritud assistentidele paremat teavet võimaluse kohta, et parlament katab kõik kohtukulud ja et neid toetatakse kogu protsessi vältel;

24. peab siiski väga kahetsusväärseks aeglaseid ja ebapiisavaid edusamme parlamendi resolutsiooni muude oluliste soovituste rakendamisel; nõuab, et parlamendi president ja juhtkond pööraksid täielikku ja jagamatut tähelepanu kõigi nõutud meetmete täielikule rakendamisele, eeskätt 2017–2019. aasta tegevuskava „Ennetavad ja varase toetamise meetmed parlamendi liikmete ja registreeritud assistentide, praktikantide ja muu personali vaheliste konfliktide ja ahistamisega tegelemiseks“ meetmete abil, mis tuleks võimalikult kiiresti läbi vaadata, et asjakohaselt lisada vähemalt järgnevad resolutsiooni nõuded koos selgete rakendamistähtaegadega:

- a) anda parlamendiliikmetele ja töötajatele kohustuslikku koolitust;
- b) luua sõltumatutest välistest ekspertidest koosnev töökond, mis tuleb kokku mandaadi alusel, et uurida seksuaalse ahistamise olukorda Euroopa Parlamendis ja selle kahe ahistamisvastase komisjoni toimimist;
- c) tugevdada ahistamisvastaseid komisjone, liites need üheks komisjoniks, mille koosseis muutub vastavalt uuritava juhtumile ning millesse kuulub alaliste liikmetena selliseid spetsialiste nagu juristid ja arstid;

25. kutsub sellega seoses Euroopa Komisjoni üles jälgima jätkuvalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/54/EÜ (meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes⁽¹⁾) regulaarset kohaldamist ja rakendamist – selle direktiiviga nähakse ette tõendamiskohustuse muutus soolise diskrimineerimise juhtudel;

26. kordab oma palvet, et Euroopa Parlamendi uuringuteenistus viiks korrapäraselt läbi üksikasjalikke kvalitatiivseid ja kvantitatiivseid uuringuid soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise edenemise kohta parlamendis ning sellele pühendunud organisatsioonilise struktuuri toimimise kohta, ja töötaks lisaks sellele välja soolise mõju hindamised ja sool põhineva analüüsi; nõuab sooliselt eristatud andmete ja statistika suuremat, süstemaatilist ja korrapärast kogumist poliitika ja programmide mõjuhindangutes ning poliitikakujundamise protsessis, et analüüsida soolise võrdõiguslikkuse edendamist, anda täpne ülevaade soolisest ebavõrdsusest, hinnata saavutusi või tagasiminekut ning teavitada otsustajaid tõenditest;

27. kordab oma nõuet, et kõigile parlamendiliikmetele ja töötajatele korraldataks kohustuslik koolitus austuse ja väärkuse kohta ning et see toimuks kindlasti iga uue ametiaja alguses;

28. tuletab meelde, kui oluline on suurendada soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise suutlikkust kõigis ELi institutsioonides, tagades, et pakutav koolitus oleks sootundlik, ning nähes ette spetsiaalsed soolise võrdõiguslikkuse koolitusprogrammid kõigis poliitikavaldkondades; toetab täielikult sihipärase ja regulaarse soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise koolituse väljatöötamist, samuti spetsiaalseid koolitusprogramme juhpotentsiaaliga naistele; julgustab personali peadirektooraati pakkuma parlamendiliikmetele, assistentidele ja töötajatele soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise alast koolitust, ning parlamendi fraktsioone pakkuma oma töötajatele soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise alast koolitust;

⁽¹⁾ ELT L 204, 26.7.2006, lk 23.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

29. tunneb heameelt sootundlike parlamentide töövahendi üle, mille töötas välja Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut toeks Euroopa Parlamendile ning riikide ja piirkondade parlamentidele, et hinnata ja parandada nende sootundlikkust; kutsub parlamendi juhtkonda ja fraktsioone üles võtma hindamise leidude põhjal piisavaid järelemeetmeid;

30. palub EIGE-l esitada kõigile parlamendikomisjonidele ja Euroopa Komisjonile korrapäraselt teavet, et rõhutada soolist aspekti poliitikakujundamise kõikides valdkondades, ja teha kättesaadavaks olemasolevad andmed ja tema välja töötatud vahendid, sealhulgas sooteadliku eelarvestamise kohta soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise platvormil, osana laiemast suutlikkuse suurendamisest, mis on suunatud ka töötajatele ja parlamendiliikmete assistentidele;

Poliitiline tasand

31. kiidab heaks soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamisega Euroopa Parlamendis tegeleva alalise raportööri ametisse määramise 2016. aastal ja alalise raportööri aktiivse osalemise soolise võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse kõrgetasemelise töörühma töös; soovib seega, et parlament säilitaks selle ametikoha ka parlamendi koosseisu ametiajaks 2019–2024;

32. leiab, et tugevamad institutsioonidevahelised suhted soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise valdkonnas võivad aidata välja töötada sootundlikke ELi poliitikameetmeid; peab kahetsusväärseks, et seni pole loodud soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist käsitlevat struktureeritud koostööd teiste institutsiooniliste partneritega, nagu komisjon, nõukogu ja EIGE;

33. märgib, et on tähtis suurendada alaesindatud soo, sageli naiste osalemist valimisnimekirjades; soovib tungivalt, et Euroopa erakonnad ja nende erakondade liikmed tagaksid Euroopa Parlamendi valimistel 2019. aastal kandidaatide sooliselt tasakaalustatud esindatuse, kasutades selleks kohandatud nimekirju või muid meetodeid, näiteks pariteetseid nimekirju; võtab endale kohustuse saavutada tasakaal meeste ja naiste vahel kõikidel tasanditel;

34. palub parlamendi koosseisu ametiaja 2019–2024 fraktsioonidel tagada parlamendi juhtorganite sooliselt tasakaalustatud koosseis ja esitada presidendi, asepresidendi, juhatuse liikme ning komisjonide ja delegatsioonide esimeeste ametikohtadele nii meessoost kui ka naissoost liikmeid, et täita see eesmärk;

35. soovib, et kõik fraktsioonid valiks parlamendi koosseisu ametiajal 2019–2024 fraktsiooni kaasesimeeste kohale kaks parlamendiliiget – ühe mehe ja ühe naise;

36. ärgitab parlamendi koosseisu ametiaja 2019–2024 fraktsioone võtma komisjonide ja delegatsioonide liikmeid nimetades arvesse võrdse soolise esindatuse eesmärki ja iseäranis nimetama naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni liikmeteks ja asendusliikmeteks võrdsel arvul naissoost ja meessoost parlamendiliikmeid, et julgustada mehi soolise võrdõiguslikkuse poliitikas osalema;

37. soovib uurida võimalusi, kuidas luua Euroopa Parlamendis naiste võrgustik, sest ametlikud ja mitteametlikud võrgustikud mitte ainult ei täienda tööprotsesse, vaid on ka keskse tähtsusega teabe, vastastikuse toetuse ja juhendamise ning eeskujude pakkumisel;

38. julgustab Euroopa Parlamendi fraktsioone võtma vastu soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise strateegia, tagamaks, et nende ettepanekutes võetakse arvesse mõju soolisele võrdõiguslikkusele;

39. kutsub peasekretäri ja juhatust üles rakendama kõrgema juhtkonna ametikohtade jaotamisel sama põhimõtet mida üksuse juhatajate ametikohtade jaotamisel, st muuta kohustuslikuks, et kandidaatide nimekirjad sisaldaksid kolme sobivat kandidaati, kellest vähemalt üks on erinevast soost, märkides, et kui kõik muu on võrdne (nt kvalifikatsioon, kogemus), tuleks eelistada alaesindatud sugu; märgib, et kui neid nõudeid ei täideta, tuleks ametikoht uuesti välja kuulutada;

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

40. mõistab kõige karmimalt hukka naiste vihkamist õhutada keelekasutuse, mida on istungisaalis mitmel korral esinenud; tunneb heameelt Euroopa Parlamendi presidendi kehtestatud ja juhatuse kinnitatud piiravate meetmete üle ühe Euroopa Parlamendi liikme suhtes tema poolt 1. märtsi 2017. aasta täiskogu istungil tehtud naiste vääriskust kahjustavate märkuste eest; tunneb muret Euroopa Liidu Üldkohtu 31. mai 2018. aasta otsuse üle tühistada presidendi ja juhatuse otsus, põhinedes nii kodukorra asjaomaste sätete tõlgendusele kui ka Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikale, seoses Euroopa inimõiguste konventsiooni artikliga 10 (sõnavabadus); nõuab tungivalt, et kodukorra eest vastutav parlamendikomisjon vaataks kohaldatavad artiklid läbi, et tagada täiskogul alati austus ja vääriskus, ning eelkõige lisada klausel, mille kohaselt parlamendiliikmed hoiduvad parlamentaarse arutelu käigus keelekasutusest, mis õhutab vihkamist või diskrimineerib soo, rassi, nahavärvi, rahvuse, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel, ning kehtestab selle klausli täitmata jätmise korral hoiatavad sanktsioonid;

41. tunneb heameelt, et on kättesaadavad professionaalsed koolituskursused alateadliku kallutatuse ja ahistamise teemal; rõhutab, et sellistel koolitustel tuleks pöörata erilist tähelepanu soolisele võrdõiguslikkusele ja LGBTIQ küsimustele ning need tuleks muuta juhtide ja valimiskomisjoni liikmete jaoks kohustuslikuks ja tungivalt soovitada ka kõigile teistele töötajatele;

42. kiidab heaks komisjoni mitmekesisuse ja kaasatuse strateegia, mis avaldati 2017. aastal; nõuab tungivalt, et parlament kasutaks seda head eeskujuna, et täielikult omaks võtta mitmekesisuse juhtimine ning tunnustada, väärtustada ja kaasata erineva seksuaalse sättumuse või soolise identiteediga töötajaid;

Haldustasand

43. tunneb heameelt Dimitrios Papadimoulise aruande „Sooline võrdõiguslikkus Euroopa Parlamendi peasekretariaadis – hetkeolukord ja edasised sammud 2017–2019“ ja kõnealuse aruande rakendamise tegevuskava üle; kiidab heaks edusammud tegevuskava konkreetsete meetmete rakendamisel ja selle selged tähtsajad erimeetmete võtmiseks seoses halduse, erialase koolituse, teadlikkuse tõstmisega soolise võrdõiguslikkuse kohta, töö- ja eraelu tasakaalustamise ning soolise tasakaalu regulaarse järelevalvega statistika kaudu; kutsub üles edusamme kiirendama, et saavutada 2019. aastaks seatud soolise võrdõiguslikkuse eesmärgid;

44. palub soolise võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse kõrgetasemelisel töörühmal viia iga kahe aasta järel läbi soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava rakendamise struktuurne punkthaaval hindamine, mis põhineb personali peadirektoraadi esitlusel;

45. on mures selle pärast, et hoolimata tugevast institutsioonilistest ja poliitilistest avaldustest ei ole soolise võrdõiguslikkuse eesmärged Euroopa Parlamendi eelarvedokumentides sõnaselgelt väljendatud ega eelarvemenetluse kõigis etappides arvesse võetud;

46. teeb ettepaneku, et DG PERS koostaks küsimustiku, mida täidaksid vabatahtlikkuse alusel naised, eelkõige keskastme juhid, ning milles oleks küsimused motivatsiooni, ametialaste takistuste ja võimaluste kohta, et paremini mõista takistusi kõrgema juhtkonna ametikohtade taotlemisel;

47. tunneb heameelt parlamendi koostatud aastaaruande üle inimressursside kohta;

48. tuletab meelde, et töö- ja eraelu tasakaalu parandamise meetmete rakendamise puhul tuleks eraldi julgustada juhatavate heakskiitu ja vajadusel mõlema partneri poolset võrdset rakendamist; märgib, et üldsuse teadlikkust töö- ja eraelu tasakaalu kohta Euroopa Parlamendis tuleks veelgi suurendada õpikodade, koolituste ja väljaannete kaudu; märgib, et parlamendiliikmed ja töötajad peaksid hästi teadma, et töö- ja eraelu tasakaalu parandamise meetmed, nagu rasedus- ja sünnituspuhkus/isapuhkus, lapsehoolduspuhkus ja paindlik töökorraldus, aitaksid saavutada soolist võrdõiguslikkust parlamendis, soodustada hoolduskohustuste paremat jagamist naiste ja meeste vahel, parandada naiste tööhõive kvaliteeti ja nende heaolu ning avaldaksid pikaajalist mõju sotsiaalsele ja majanduslikule arengule;

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

49. soovib parlamendi kommunikatsiooni peadirektoraadil lisada oma aruandlusse parlamendi poliitika kohta tugevam sooline mõõde, eriti Euroopa Parlamendi 2019. aasta valimiskampaaniat ette valmistades;
50. kiidab heaks parlamendi sekretariaadis tehtud edusammud soolise võrdõiguslikkuse parandamisel kõrgema ja keskastme juhtkonna ametikohtade puhul, kuid märgib, et vaatamata asjaolule, et enamus parlamendi ametnikest on naised, on nende esindatus kõrgema juhtkonna ja keskastme juhtkonna ametikohtadel endiselt väga madal: 2017. aasta lõpus olid 15,4 % peadirektoritest, 30,4 % direktoritest ja 36,2 % parlamendi sekretariaadi üksuse juhatajatest naised; tuletab seetõttu meelde, et kui valida sama profiiliga taotlejaid (kogemused, kvalifikatsioon jne), tuleks eelistada alaesindatud sugupoolt;
51. palub, et soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise alaseid teadmisi ja kogemusi käsitletaks personali ja töötajate valimisel tugevusena;
52. palub, et parlamendikomisjonide sekretariaadid aitaksid oma liikmetel tagada komisjonide kuulamistel sõnavõtjate sooliselt tasakaalustatud koosseis, esitades sooliselt tasakaalustatud ekspertide nimekirja;
53. rõhutab, et tegelike edusammude saavutamiseks soolise võrdõiguslikkuse edendamisel parlamendi sekretariaadis ja fraktsioonides on vajalik kultuuriline nihe kontseptuaalsete ja käitumishoiakute muutmiseks koos võrdõiguslikkuse kultuuri edasiarendamisega sekretariaadis;

o

o o

54. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.
-

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0011

ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisettevõtte

Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta resolutsioon ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisettevõtte kohta (2018/2222(INI))

(2020/C 411/03)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu nõukogu otsus, millega muudetakse otsust 2007/198/Euratom, millega luuakse ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisettevõtte ning antakse sellele eelised (COM(2018)0445),
 - võttes arvesse nõukogu otsust 2007/198/Euratom, millega luuakse ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisettevõtte ning antakse sellele eelised ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 13. novembri 2017. aasta aruannet ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisettevõtte eelarveaasta 2016 raamatupidamise aastaaruande kohta koos ühisettevõtte vastusega,
 - võttes arvesse komisjoni 14. juuni 2017. aasta teatist „Eli panus uuendatud ITERi projekti“ (COM(2017)0319),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit (A8-0393/2018),
- A. arvestades, et kuna tuumasüntees on potentsiaalselt ammendamatu, turvaline, kliimasõbralik, keskkonnahoidlik ja majanduslikult konkurentsivõimeline energiaallikas, võiks see tulevikus olla Euroopa ja üleilmsel energiamaastikul väga tähtis;
- B. arvestades, et tuumasüntees pakub juba praegu tööstusele konkreetseid võimalusi, soodustab töökohtade loomist, majanduskasvu ja innovatsiooni ning avaldab positiivset mõju ka muudele valdkondadele peale tuumasünteesi ja energeetika;
- C. arvestades, et ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisettevõtte koordineerib tuumasünteesivaldkonnas tehtavat teaduslikku ja tehnoloogilist uurimis- ja arendustegevust;
- D. arvestades, et Euroopal on algusest peale olnud juhtroll ITERi projektis, mida on arendatud tihedas koostöös Euroopa Liidu väliste ITERi lepinguosalistega (USA, Venemaa, Jaapan, Hiina, Lõuna-Korea ja India), ning et Euroopa panus, mis on antud ühisettevõtte kaudu, moodustab 45 % projekti ehituskuludest;
- E. arvestades, et komisjoni ettepanek muuta nõukogu otsust 2007/198/Euratom on tehtud eesmärgiga tagada rahastus Euroopa jätkuvaks osalemiseks ITERi projektis kogu järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kestel, selleks et jätkuks projekt, millega tahetakse jõuda teadusliku läbimurdeni tuumasünteesi arendamisel tsiviilkasutuseks, mis peaks lõppkokkuvõttes soodustama ohutu, kestliku ja Pariisi kokkuleppe eesmärkidele vastava energia tootmist;
1. kiidab heaks komisjoni ettepaneku võtta vastu nõukogu otsus, millega muudetakse otsust 2007/198/Euratom, millega luuakse ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisettevõtte ning antakse sellele eelised, et luua alus kõnealuse ühisettevõtte tegevuse rahastamiseks ajavahemikul 2021–2027 Euratomi asutamislepingu alusel;

⁽¹⁾ ELT L 90, 30.3.2007, lk 58.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

2. väljendab kahetsust, et nõukogu ei konsulteerinud nimetatud ettepaneku küsimuses Euroopa Parlamendiga, ja väljendab heameelt selle üle, et liidu 2018. aasta olukorra kohta peetud kõnes anti teada komisjoni kavatsusest uurida, kuidas saaks kvalifitseeritud hääleteenamust nõudvat hääletust parandada ja Euratomi asutamislepingut reformida; eeldab, et selle reformiga antakse Euroopa Parlamendile tingimata kaasseadusandja volitused;
3. tuletab meelde, et katsetermotuumareaktori ehitus viibib, sest esialgu oli ette nähtud ITER valmis ehitada 2020. aastaks, kuid 2016. aastal võttis ITERi nõukogu vastu uue ajakava, mille kohaselt tuleb esimene plasma toota 2025. aasta detsembris, mis on ITERi ehitamiseks tehniliselt varaseim võimalik aeg;
4. rõhutab, et Euratomi poolt 2021.–2027. aastal ühissetevõttele tehtavat makset ei tohiks ületada;
5. rõhutab, et vältimaks olukorda, kus projekti eeldatavaid kulusid järjest suurendatakse ja käitamise vahe-etapid venivad plaanitud pikemaks, ning et ajakava oleks võimalikult realistlik, peaks ITERi organisatsioon ajakava läbivaatamisel alati kavandama sellesse mõistliku suurusega puhvri; toetab seepärast Euroopa Komisjoni ettepanekut näha projektile ette ajaline puhver 24 kuud ning rahaline puhver 10–20 % eelarvest;
6. väljendab heameelt ITERi organisatsiooni uue riskijuhtimise käsitluse üle ja õhutab ITERi nõukogu veelgi vähendama allkomisjonide arvu, optimeerima nende ülesandeid ning vältima tegevuste kattumist;
7. palub nõukogul kiita komisjoni ettepanek heaks järgmiste muudatustega:
 - näidata ära Euratomi panus ühissetevõttes nii püsiv- kui ka jooksevhindades;
 - kasutada selguse huvides tekstis läbivalt „ühenduse“ asemel sõna „Euratom“;
 - lisada selged sätted ühissetevõtte juhatust abistavate komiteede, eelkõige haldus- ja juhtkomitee, hangete ja lepingute komitee ning tehnilise nõuandekomitee koosseisu, alalisuse või ajutisuse, koosolekute arvu ja nende liikmete tasustamise viisi kohta;
 - hinnata haldus- ja juhtkomitee ning tehnilise nõuandekomitee kattuvaid vastutusalasid projektikavade ja tööprogrammide osas ning need kõrvaldada;
 - lisada sätted ITERi asukohariigi panuste kohta;
 - lisada III lissasse („Finantseeskirjad: üldpõhimõtted“) nõue kehtestada ühissetevõtte finantseeskirjades mitterahalise panuse hindamise eeskirjad ja menetlused;
 - lisada artiklisse 5 ja III lissasse sätted, mille kohaselt on ühissetevõtet võimalik rahastada tulevase programmi InvestEU põhjal sooritatud segarahastamistoimingutega seotud rahastamisvahenditest;
 - selgitada, milline on Ühendkuningriigi roll ja osamakse seoses tema staatusega Euratomis ja eelkõige tema võimaliku osalemisega ITERis;
 - lisada sätted ITERi ning Euratomi teadus- ja koolitusprogrammi (2021–2025) sünergia ja koostöö kohta;
 - uurida võimalust teha uurimisprogrammis ning tuumasünteesi alaste teadus- ja tehnoloogiauuringute valdkonnas määratud organisatsioonide võrgustikus koostööd väikeste ja keskmise suurusega eraettevõtjatega, kes tegelevad murranguliste tehnoloogiatega, nt uusi meetodeid ja tehnoloogiaid katsetavate idufirmadega;
 - selgitada sätteid, mis puudutavad ühissetevõtte koostatud aastaaruandeid ja hindamisi;

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

- lisada ettepanekusse soovitus uurida, kuidas saaks ITERi projektis kasutatavaid materjale veel rakendada;
 - 8. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.
-

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0012

Hinnang ELi eelarve kasutamise kohta avaliku sektori reformimiseks**Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta resolutsioon hinnangu kohta, mis käsitleb ELi eelarve kasutamist avaliku sektori reformimiseks 2018/2086(INI)**

(2020/C 411/04)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi sisepoliitika peadirektoraadi 2016. aastal avaldatud uuringut ELi eelarve kasutamise kohta avaliku sektori reformimise hoogustamiseks⁽¹⁾,
 - võttes arvesse strateegiat „Euroopa 2020“,
 - võttes arvesse praegust rahastamisperioodi (2014–2020) ja komisjoni ettepanekut uue mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2028) kohta,
 - võttes arvesse 2018. aasta juulis kaasseadusandjate saavutatud kokkulepet struktuurireformi tugiprogrammi eelarve suurendamise kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 197,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit ja regionaalarengukomisjoni arvamust (A8-0378/2018),
- A. arvestades, et liikmesriikide avalik haldus on ELi eelarve täitmise jaoks äärmiselt oluline ning selle tulemuslik toimimine võib aidata luua tänapäevaseid süsteeme, mis suurendavad ELis jõukust ja heaolu;
- B. arvestades, et praegusel kujul ei sisalda uue mitmeaastase finantsraamistiku ettepanek konkreetseid avaliku halduse eesmärke;
1. märgib, et avaliku haldusega seotud pädevusvaldkonnad on jagunenud komisjoni eri talituste vahel, mis raskendab pädevate talituste, ELi rahastatavate programmide ja algatuste tulemuslikku koordineerimist; nõuab kõikide tehnilise abi programmide paremat kooskõlastamist, et vältida kattuvust ja meetmete vähest tulemuslikkust, mis muudaks asjatuks kõik komisjoni pingutused edendada koostoime ärakasutamise eesmärgil vahendite kombineeritud kasutamist; kutsub komisjoni üles parandama heade tavade vahetamise süsteeme, et aidata liikmesriikidel rakendada parimaid tavasid, kehtestamata seejuures poliitikasuundi, millega vähendatakse palku ja tehakse sotsiaalselt jätkusuutmatuid reforme;
 2. palub järgmisel komisjoni presidendil anda vastutus parema avaliku halduse ja juhtimise eest ühele volinikule;
 3. on seisukohal, et avaliku sektori tulemuslik reformimine on oluline, sest see aitab liikmesriikidel kohaneda muutuvate oludega, suurendada vastupanuvõimet, et ennetada tulevase kriise, laiendada e-valitsust ja parandada teenuste osutamist kogu ELis, eelkõige mis puudutab uusi tehnoloogiaid ja IT-süsteeme, ning et see aitab olulisel määral vähendada liidu rahaliste vahendite raiskamist ja raiskamise võimalust, nende kadumist või kuritegelikku kasutamist; nõuab seetõttu, et ka tulevastel programmitöö perioodidel nähtaks ette selliste meetmete rahastamine, mis aitavad kasutusele võtta e-valitsust kooskõlas ELi e-valitsuse tegevuskavas sätestatud põhimõtete ja prioriteetidega;

(¹) Uuring „Public Sector Reform: How the EU budget is used to encourage it“, Euroopa Parlament, sisepoliitika peadirektoraat, poliitikaosakond D – eelarvepoliitika osakond, 2016.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

4. märgib, et just mahajäänud piirkondadel on bürokraatia- ja haldusprobleemide või õigusnormide rikkumise tõttu tihti raskusi rahastamisele juurdepääsuga või selle kasutamisega; loodab seetõttu, et liikmesriigid edendavad sisereforme, mis muudavad hea haldustava põhimõtte rakendamise konkreetsemaks ja kiirendavad kohtumenetlusi;
5. märgib, et ELi eelarvest eraldatakse liikmesriikidele avaliku halduse reformiks ligikaudu 9 miljardit eurot; palub komisjonil tagada, et see rahaline toetus käiks käsikäes teadmiste, kogemuste ja heade tavade sihipärase jagamisega liikmesriikide vahel;
6. kutsub komisjoni üles suurendama koostööd liikmesriikidega, et toetada mahajäänud piirkondi, tõhustades suutlikkust ja haldusjuhtimist;
7. nõuab meetmete võtmist, et innustada selliste programmide rakendamist, millega soodustatakse personalistrateegiate arendamist ja rakendamist, näiteks parimate tavade vahetamisega liikmesriikide vahel, milles osalevad ka juhid ja muud mõjukad isikud;
8. rõhutab, et tihti võib konkreetsete rakenduskavade ja muude ELi rahastamisvahendite vahel täheldada palju kattuvusi, ning nõuab ettepanekute esitamist; loodab sellega seoses, et abi parandatakse nii, et see soodustab kooskõlastamist, täiendavust ja lihtsustamist;
9. rõhutab, kui oluline on tagada, et rakenduskavasid rakendataks võimalikult tulemuslikult ja kasutajasõbralikult; peab väga oluliseks, et liikmesriigid hoiduksid lisamast eeskirju, mis muudavad vahendite kasutamise toetusesaaja jaoks keeruliseks;
10. märgib, et komisjonil ei ole avaliku halduse jaoks standardset ja ühist hindamisraamistikku ega süstemaatilise andmekogumise meetodit; peab kahjuks tõdema, et nende vahendite puudumise tõttu on komisjoni analüüsid eri liikmesriikide probleemide kohta ebataäielikud; teeb ettepaneku lisada iga-aastasele majanduskasvu analüüsile uuesti avalikku haldust ja juhtimist käsitlev peatükk;
11. kutsub komisjoni üles eelnevalt hindama arengupoliitika rakendamise eest vastutavate struktuuride haldussuutlikkust, edendades eelkõige strateegiliste projektide puhul selliste riiklike struktuuride või asutuste kasutamist, kes on võimelised töötama välja programme ja üksikmeetmeid ning kiirendama nende rakendamist;
12. on veendunud, et mitmeaastast finantsraamistikku tuleks kasutada avalikku haldust ja juhtimist parandavate programmide edendamiseks, eriti selleks, et aidata liikmesriike majanduslanguse ajal, ning tõdeb, et sellistes oludes võib raskustesse sattunud liikmesriikidel avaliku halduse süsteemide reformimisest kasu olla;
13. tunneb heameelt asjaolu üle, et järgmises mitmeaastas finantsraamistikus esitatud ettepanekutega soovitakse vältida programmide kattuvust ja soodustada edasist lihtsustamist;
14. ergutab komisjoni koostöös liikmesriikidega töötama välja spetsiaalset hindamisraamistikku, mis hõlmab kvaliteetse avaliku halduse kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid aspekte, ning arendama oma analüüsivõimet; rõhutab vajadust hinnata iga liikmesriigi nõrku külgi ja edendada ettenähtud vahendite piires meetmeid, mis võimaldavad tänu tõhusamate eeltingimuste kehtestamisele probleeme ületada ja eesmärged seada;
15. teeb ettepaneku, et komisjon edendaks liikmesriikidega poliitilist dialoogi, tagades selleks spetsiaalse foorumi loomise;
16. teeb ettepaneku määrata parlamendi töökalendris kindel aeg liikmesriikide parlamentidega struktureeritud dialoogi pidamiseks teemadel, mis on seotud avaliku halduse tõhustamisega kogu ELis; kutsub ELi üles 11. valdkondliku eesmärgi kohaselt parandama Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide järelevalvet ja hindamist, võttes kasutusele konkreetseid näitajad, millega hinnata edusamme, mida on tehtud selleks, et saavutada ELi eesmärgid ja prioriteedid avaliku halduse reformimise vallas;
17. on rahul sellega, et on välja töötatud võrdlusalus, mis võimaldab hinnata ELi kandidaatriikide avaliku halduse suutlikkust täita ELi liikmesusest tulenevaid kohustusi; loodab, et liikmesriikides edendatakse reforme, mis muudavad hea haldustava põhimõtte rakendamise veelgi konkreetsemaks;

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

18. märgib, et Euroopa avaliku sektori auhinna (EPSA) kaasrahastajaks on komisjon ja mõned liikmesriigid ning see toob Euroopa avalikus sektoris kokku kõige paremad, innovaatilisemad ja tulemuslikumad osalejad; on seisukohal, et komisjon peaks pakkuma rohkem võimalusi õppimiseks ja teabe vahetamiseks ning püüdma leida kogu Euroopas laiemat kõlapinda;
19. peab vajalikuks edendada haldusasutustes uuenduslikke protsesse, mis soodustavad paremat ühenduvust, digiteerimist ning kodanikele, ettevõtetele ja avaliku sektori asutustele pakutavate digitaalteenuste paremat kvaliteeti, pidades samal ajal sammu uute tehnoloogiate kiire arenguga asjaomastes valdkondades; väljendab heameelt asjaolu üle, et ühissätete määruse uues ettepanekus antakse tulevastele toetusesaajatele vajalikku teavet, et neil oleks võimalik süsteeme võimalikult kiiresti kasutada;
20. tõdeb, et kohaliku omavalitsuse kaasamine on selle valdkonna ELi tasandi eesmärkide saavutamise eeltingimus; juhib tähelepanu Tallinna deklaratsiooni sisalduvale ettepanekule tugevdada kohalike ja piirkondlike ametiasutustega ühiseid juhtimisstruktuure riigi tasandil ⁽¹⁾;
21. tunneb heameelt olemasolevate võrgustike üle ⁽²⁾, milles osalevad liikmesriikide esindajad – eelkõige need, kes saavad ELi toetust –, et parandada avalikku haldust parimate tavade jagamise ja üksteiselt õppimise kaudu;
22. on seisukohal, et juba tegutsevad võrgustikud võiksid saavutada palju paremaid tulemusi, kui nad seaksid kaugeleulatuvad eesmärgid ja võtaksid kasutusele ennetavamad meetodid, näiteks võrdleva õppimise, ning ühendaksid liikmesriikide enesehindamise vastastikuse hindamise tõhustatud süsteemiga;
23. usub, et kvaliteetne avalik haldus on mitmeaastasest finantsraamistikust ja mujalt tulenevate ELi poliitiliste eesmärkide saavutamise oluline eeltingimus; rõhutab tõhusa kommunikatsiooni ja poliitilise teadlikkuse tähtsust usalduse suurendamisel ning positiivsete reformimeetmete ja programmide edendamisel;
24. on seisukohal, et ühtekuuluvuspoliitika meetmete puhul on pidevalt vaja hinnata, kas need täiendavad tavapärastest vahenditest rahastatavaid meetmeid, ning tagada, et ühtekuuluvuspoliitika meetmed ei hakkaks liikmesriigi tavapäraseid meetmeid asendama;
25. täheldab, et kuigi viimasel programmitöö perioodil on piirkondlikule rakenduskavale ette nähtud Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahendite summat suurendatud, saaks järelevalvet parandada, et hinnata, millist mõju nimetatud rahastamine piirkondlikule rakenduskavale avaldab;
26. nõuab selliste komisjoni töörühmade töö jätkamist, kes vastutavad liikmesriikide ametiasutuste abistamise eest, et rakendada paremini ühtekuuluvuspoliitika vahendeid nendes liikmesriikides, mis on Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamise osas maha jäänud;
27. rõhutab, et reformi toetusprogramm on oluline, ning loodab, et seda tõhustatakse järgmise programmitöö perioodil, määratledes selgelt, et toetusprogrammil on pigem edendav roll kui ülesanne pakkuda tehnilist abi, ning et parandatakse ka selle mõjusust ja tõhusust, vähendamata ühtekuuluvuspoliitika eelarvet summade võrra, mis komisjon hiljuti mitmeaastasest finantsraamistikus 2021–2027 esildas;
28. märgib, et kuigi ELil ei ole haldussektoris otsest juriidilist pädevust, on tal positiivne mõju liikmesriikide haldusasutustele ja eelkõige kaudne roll, mille avalduseks on haldusstandardite kehtestamine liidu õigustikus, parimate tavade vahetamise hõlbustamine kogu liidus ning eelarvevahendite tagamine, mille eesmärk on toetada ja edendada avaliku halduse reformi, suurendades selleks haldussuutlikkust ja ametiasutuste tõhusust ning ergutades innovatsiooni avalikus sektoris;
29. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

⁽¹⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/ministerial-declaration-egovernment-tallinn-declaration>

⁽²⁾ Euroopa avaliku halduse koostöövõrgustik (EUPAN); avaliku halduse ja juhtimise temaatiline võrgustik (PAG) ning muud platvormid ja võrgustikud, mille keskmes on õigus, korruptsioonivastane võitlus, digiteerimine, riigihanked jm.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0013

Usu- ja veendumusvabaduse edendamist kolmandates riikides käsitlevad ELi suunised ning ELi erisaadiku asjaomased volitused

Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta resolutsioon usu- ja veendumusvabaduse edendamist kolmandates riikides käsitlevate ELi suuniste ning ELi erisaadiku asjaomaste volituste kohta (2018/2155(INI))

(2020/C 411/05)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklit 18, 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklit 18, 1981. aasta deklaratsiooni igasuguse usul ja veendumustel põhineva sallimatuse ja diskrimineerimise kaotamise kohta, Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklit 9 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 10, 21 ja 22, millega nähakse ette mõtte-, südametunnistuse-, usu- ja veendumusvabaduse rahvusvaheline õiguslik kaitse,
- võttes arvesse ÜRO Inimõiguste Nõukogu 30. juuli 1993. aasta märkust nr 22 (1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni artikli 18 kohta) ja 12. aprilli 2011. aasta resolutsiooni nr 16/18, milles käsitletakse võitlust usutunnistusel või veendumustel põhineva sallimatuse, negatiivsete stereotüüpide loomise ja häbimärgistamise ning diskrimineerimise, vägivalda õhutamise ja isikuvastase vägivalda vastu,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut (ELi leping), eriti selle artikleid 2 ja 21,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 17,
- võttes arvesse nõukogu 21. veebruari 2011. aasta järeldusi usust või veendumustest tingitud sallimatuse, diskrimineerimise ja vägivalda kohta,
- võttes arvesse ELi inimõiguste ja demokraatia strateegilist raamistikku ja tegevuskava, mille nõukogu võttis vastu 25. juunil 2012, ning ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava aastateks 2015–2019,
- võttes arvesse ELi 24. juuni 2013. aasta suuniseid usu- ja veendumusvabaduse edendamise ja kaitse kohta,
- võttes arvesse oma 13. juuni 2013. aasta soovitusel seoses ELi suuniste kavandiga usu- ja veendumusvabaduse edendamise ja kaitse kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma 20. jaanuari 2011. aasta resolutsiooni kristlaste olukorra ja usuvabaduse kohta ⁽²⁾, 4. veebruari 2016. aasta resolutsiooni usuvähemuste süstemaatilise massilise tapmise kohta nn ISISe/Daeshi poolt ⁽³⁾ ja 14. detsembri 2017. aasta resolutsiooni rohingjade olukorra kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 9. juuli 2015. aasta resolutsiooni ELi uue lähenemisviisi kohta inimõigustele ja demokraatialle koos hinnangu andmisega Euroopa demokraatia rahastu tegevusele selle asutamisest alates ⁽⁵⁾, eriti selle punkte 27 ja 28,

⁽¹⁾ ELT C 65, 19.2.2016, lk 174.

⁽²⁾ ELT C 136 E, 11.5.2012, lk 53.

⁽³⁾ ELT C 35, 31.1.2018, lk 77.

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0500.

⁽⁵⁾ ELT C 265, 11.8.2017, lk 130.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

- võttes arvesse oma 14. detsembri 2016. aasta resolutsiooni inimõigusi ja demokraatiat maailmas ning Euroopa Liidu poliitikat selles valdkonnas käsitleva 2015. aasta aruande kohta ⁽¹⁾, eriti selle punkti 14, ning 23. novembri 2017. aasta resolutsiooni aastaaruande kohta, mis käsitleb inimõigusi ja demokraatiat maailmas 2016. aastal ning Euroopa Liidu poliitikat selles valdkonnas ⁽²⁾, eriti selle punkti 8,
 - võttes arvesse Rabati tegevuskava diskrimineerimisele, vaenulikkusele ja vägivaldale ohutava rahvusliku, rassilise ja usulise vihavaenu toetamise keelamise kohta, mille ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo avaldas 5. oktoobril 2012,
 - võttes arvesse mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabaduse edendamise kolmandates riikides tegeleva ELi erisaadiku volitusi,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrust (EL) nr 235/2014, millega luuakse rahastamisvahend demokraatia ja inimõiguste jaoks kogu maailmas ⁽³⁾,
 - võttes arvesse nõukogu 19. mai 2014. aasta järeldusi, milles käsitletakse õigustel põhinevat ja kõiki inimõigusi hõlmavat arengukoostöö käsitust, ja komisjoni talituste 30. aprilli 2014. aasta samateemalist töödokumenti „Tool-box – A rights-based approach encompassing all human rights for EU development cooperation“ (ELi arengukoostöö õiguspõhine käsitlus, mis hõlmab kõiki inimõigusi, SWD(2014)0152),
 - võttes arvesse, et 2015. aastal andis Euroopa Parlament Sahharovi mõttevabaduse auhinna Saudi Araabia blogijale ja aktivistile Raif Badawile märkimisväärsete pingutuste eest usu- ja poliitika teemalise avaliku arutelu edendamisel oma riigis; võttes arvesse, et teda süüdistati islamiusu solvamises ning talle määrati karistuseks 10-aastane vangistus, 1 000 piitsahoopi ja suur rahaträhv ning teda peetakse siiani kinni,
 - võttes arvesse Pakistanist pärit kristlasest naise Asia Bibi juhtumit, kes jumalateotuse eest vangistati ja surma mõisteti, kuid hiljuti õigeks mõisteti,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A8-0449/2018),
- A. arvestades, et mõtte-, südametunnistuse-, usu- ja veendumusvabadus, mida nimetatakse ELi dokumentide raamistikus ja käesolevas resolutsioonis kokkuvõtvalt usu- ja veendumusvabaduseks, on teistega võrdväärne inim- ja põhiõigus, mis tuleb tagada kõigile, ning selle alusel ei tohi kedagi mingil viisil diskrimineerida, nagu on nähtud ette rahvusvahelistes ja Euroopa tasandi alusdokumentides, sh inimõiguste ülddeklaratsioonis, Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas; arvestades, et inimõiguste ülddeklaratsiooni ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta kohaselt on igal inimesel õigus sellele, et tema inimõigusi austatakse, ja arvestades, et diskrimineerimine rassi, rahvuse, võimete, soo, seksuaalse sättumuse, usuliste veendumuste või nende puudumise alusel on keelatud; arvestades, et Euroopa Liidu lepingu artikli 21 kohaselt peab liidu tegevus rahvusvahelisel areenil tuginema põhimõtetele, millest on juhitud liidu enda loomine; arvestades, et aluslepingu artikli 2 kohaselt on liidu aluspõhimõtted ühiskonnas pluralism ja sallivus;
- B. arvestades, et kiriku ja riigi lahusus on kogu maailmas ja Euroopas oluline põhiseaduslik juhtmõte;
- C. arvestades, et Euroopa Parlament määratleb sekularismi kui usulise ja poliitilise võimu ranget lahushoidmist, mis tähendab, et usuline ja poliitiline võim ei tohi üksteise tegevusse sekkuda, välja arvatud juhul, kui on vaja tagada ohutuse ja avaliku korra kaitse (kaasa arvatud teiste inimeste vabaduste kaitse) või kindlustada, et kõigile – nii usklikele, agnostikutele kui ka ateistidele – on tagatud teistega võrdne südametunnistusevabadus;
- D. arvestades, et usu- ja veendumusvabadus hõlmab inimese õigust valida, mida uskuda või mitte uskuda, õigust oma usutunnistust ja veendumusi ilma piiranguteta muuta, õigust neist loobuda ning õigust oma valitud seisukohti, südametunnistust, usku ja veendumusi järgida ja väljendada nii üksikult, koos teistega, eraviisiliselt kui ka avalikult; arvestades, et seisukohti, südametunnistust, usku või veendumusi võib väljendada usutalitustes, kombestik, tavades ja

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0502.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0494.

⁽³⁾ ELT L 77, 15.3.2014, lk 85.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

õpetuses; arvestades, et usu- ja veendumusvabadus hõlmab usukogukondade ja mitteusklike kogukondade õigust järgida oma eetost ja selle alusel tegutseda või sellest loobuda, samuti kõigi usuliste, ilmalike ja mitteusuliste organisatsioonide õigust olla tunnustatud juriidilise isikuna; arvestades, et inimestele võrdsel alusel usu- ja veendumusvabaduse tagamise eeltingimuseks on kõigi usutunnistusega ja usutunnistuseeta inimeste kaitse ning tõhus võitlus usu- ja veendumusvabaduse rikkumiste, näiteks diskrimineerimise või usutunnistusest või veendumustest kantud õiguslike piirangute vastu;

- E. arvestades, et kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artikliga 18 on kaitstud ka õigus järgida teistlikke, mitteteistlikke ja ateistlikke veendumusi ning õigus mitte omada usutunnistust või veendumusi; arvestades, et usu või veendumuste omamine või mitteomamine on absoluutne õigus, mida ei tohi mitte mingil juhul piirata;
- F. arvestades, et kõik inimõigused ja põhivabadused on jagamatud, üksteisest sõltuvad ja omavahel seotud; arvestades, et usu- ja veendumusvabadus hõlmab paljude teiste inimõiguste ja põhivabaduste (näiteks sõna-, kogunemis- ja ühinemisvabaduse) elemente ja on nendest sõltuv ning sellel on usul või veendumustel põhineva sallimatuse ja diskrimineerimise kõigi vormide vastu võitlemise seisukohast väga oluline roll;
- G. arvestades, et usuvabadus lõpeb seal, kus selle kasutamisega rikutaks teiste isikute õigusi ja vabadusi, ning arvestades, et usu või veendumuste järgimine ei tohi kunagi ega ühelgi ettekäändel õigustada vägivaldset äärmuslust või kellegi vigastamist, samuti ei anna see õigust käituda viisil, mis kahjustab kellegi inimväärikust;
- H. arvestades, et usu- ja veendumusvabaduse austamine aitab otseselt kaasa demokraatiale, arengule, õigusriigile, rahule ja stabiilsusele; arvestades, et usu- ja veendumusvabaduse rikkumised on laialdaselt levinud, mõjutavad inimesi kõikjal maailmas, ohustavad inimväärikust, põhjustavad või võimendavad sallimatust ja on sageli esimene märk võimalikust vägivallast ja konfliktidest; arvestades, et riigid peavad olema hoolikad, et usutunnistusest või veendumustest tingitud isikuvastaseid vägivaldaakte ja ähvardusi ennetada, uurida ja sanktsioneerida, ning ühtlasi peavad riigid tagama selliste rikkumiste toimepanijate vastutusele võtmise;
- I. arvestades, et Euroopa Liidu lepingu artikli 21 kohaselt edendab ja kaitseb EL oma välispoliitika juhtpõhimõtete raames inimõiguste ja põhivabaduste universaalsust ja jagamatust ning inimväärikuse austamist;
- J. arvestades, et paljudes riikides esineb endiselt valitsuse või ühiskonna põlistatud usulisi piiranguid ja vastuolusid; arvestades, et riiklikud ja valitsusvälised osalejad ähvardavad ja kiusavad teatavaid usuvähemusi teistest rohkem; arvestades, et kogu maailmas ähvardatakse ja rünnatakse usu- ja veendumusvabaduse eest võitlevaid inimõiguste kaitsjaid üha enam;
- K. arvestades, et nõukogu võttis selleks, et edendada ELi välispoliitika kaudu mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabadust, 2013. aasta juunis vastu ELi suunised mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabaduse edendamise ja kaitse kohta ning 2016. aasta mais nimetas komisjon ametisse esimese erisaadiku mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabaduse edendamiseks väljaspool ELi, kelle üheaastast mandaati on praeguseks kaks korda uuendatud;
- L. arvestades, et EL edendab usu- ja veendumusvabadust rahvusvahelisel tasandil ja mitmepoolsete foorumite kaudu, eelkõige etendades ÜRO Peaassamblees ja ÜRO Inimõiguste Nõukogus usu- ja veendumusvabaduse teemaliste resolutsioonide osas juhtrolli ning toetades ÜRO usu- ja veendumusvabaduse eriraportööri mandaati ja tegevust, aga ka tehes koostööd samu seisukohti jagavate kolmandate riikidega;
- M. arvestades, et demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi (2014–2020) üks peamisi rahastamisprioriteete on mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabaduse edendamine, sh andes kodanikuühiskonnale usklite, mitteusklike ja eriti usu- ja veendumusvähemustesse kuuluvate isikute õiguste kaitsmiseks rohkem toetust, toetades inimõiguste kaitsjaid, võideldes usu ja veendumuste tõttu toimuva diskrimineerimise vastu ning edendades kultuuride- ja religioonidevahelist dialoogi; arvestades, et projekte, mis aitavad luua parema keskkonna mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabaduse jaoks, on toetatud ka Euroopa Arengufondist ja ELi rahastamisvahenditest, nagu arengukoostöö rahastamisvahend, Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend, stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahend ning ühinemiseelse abi rahastamisvahend;

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

1. rõhutab, et mõtte-, südametunnistuse-, usu- ja veendumusvabadus, mida nimetatakse ELi dokumentide raamistikus ja käesolevas resolutsioonis kokkuvõtvalt usu- ja veendumusvabaduseks, on universaalne inimõigus, ELi alusväärtus ning inimväärikuse oluline ja vaieldamatu nurgakivi, mis mõjutab arvestataval määral iga inimest, sh tema identiteeti ja arengut, aga ka kogu ühiskonda; rõhutab, et igal inimesel peab olema vabadus korraldada oma eraelu vastavalt oma veendumustele; rõhutab, et usu- ja veendumusvabadus hõlmab ka õigust mitte uskuda, õigust uskuda teistlikke, mitteteistlikke, agnostitsistlikke või ateistlikke seisukohti ja õigust usust taganeda; kordab, et kooskõlas inimõiguste ülddeklaratsiooni artikliga 18 ning Euroopa Liidu lepingus ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud ELi väärtustega peavad kõik toimijad usu- ja veendumusvabadust igati kaitsma, edendama ja hoidma ning et seda tuleb usu- ja kultuuridevahelise dialoogi kaudu edendada; tuletab meelde riikide kohustust tagada usu- ja veendumusvabadus ja kõikide inimeste võrdne kohtlemine ilma kedagi usu või veendumuste alusel diskrimineerimata, et säilitada rahumeelne, demokraatlik ja pluralistlik ühiskond, kus austatakse mitmekesisust ja erinevaid veendumusi;

2. on suures mures selle pärast, et viimastel aastatel on usu- ja veendumusvabaduse rikkumised ning usklike ja mitteusklike tagakiusamine kogu maailmas märkimisväärselt sagenenud; mõistab hukka usuküsimuste ärakasutamise poliitilistel eesmärkidel ning isikute või rühmade vastu suunatud vägivalda ja nende ahistamise ja sotsiaalse survestamise mõtete, südametunnistuse, usu või veendumuste tõttu; mõistab hukka etniliste ja usuliste rühmade, mitteusklike, ateistide ja kõigi muude vähemuste tagakiusamise ja nende vastu suunatud rünnakud, aga ka naiste ja tütarlaste või seksuaalsel sättumusel põhineva tagakiusamise; mõistab hukka usuvahetusele sundimise, sellised kahjulikud tavad nagu naiste suguelundite moonutamine või sundabielud ja teatavad muud usu või veendumustega seostatavad või nende ilmingutena tajutavad tavad, ning nõuab selliste rikkumiste puhul toimepanijate viivitamatut vastutusele võtmist; rõhutab, et usu- ja veendumusvabaduse rikkumised on sageli sõdade ja muude relvakonfliktide ajendiks või õhutajaks, põhjustades humanitaarõiguse rikkumisi, sh massimõrva või genotsiidi; toonitab, et usu- ja veendumusvabaduse rikkumised õhustavad demokraatiat, takistavad arengut ning kahjustavad muude põhivabaduste ja -õiguste kasutamist; rõhutab, et seetõttu peavad rahvusvaheline kogukond, EL ja selle liikmesriigid kinnitama oma taht tagada kõigile usu- ja veendumusvabadus ning tugevdama selleks võetavaid meetmeid;

3. toonitab, et kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikliga 21 on EL ja selle liikmesriigid võtnud ELi välispoliitika üheks juhtpõhimõtteks kohustuse edendada inimõiguste austamist; peab väga kiiduväärseks asjaolu, et ELi 2013. aasta suunistega on usu- ja veendumusvabaduse edendamine ja kaitse integreeritud ka ELi välispoliitikasse ja -tegevusse, ning palub sellega seoses tungivald tõhustada meetmeid, mille eesmärk on suuniste tutvustamine ja rakendamine;

4. toonitab, et kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 17 on EL võtnud endale ülesandeks pidada kirikute ning usuliste, filosoofiliste ja mitteuskuliste organisatsioonidega avatud, läbipaistvat ja korrapärast dialoogi; tõstab esile sellise dialoogi mõju muude inimõiguste austamisele; rõhutab, et mõned ELi rahvusvahelised partnerid on selliste religioonide- ja kultuuridevaheliste dialoogide suhtes väga avatud ning et sellised dialoogid on heaks lähtekohaks ka muudes valdkondades edusammude tegemiseks;

5. rõhutab, kui oluline on jõuda mitteusklike inimesteni riikides, kus neil ei ole võimalik organiseeruda ega kogunemisvabadust kasutada;

ELi strateegia usu- ja veendumusvabaduse edendamiseks ja kaitsmiseks rahvusvaheliste suhete ja koostöö kaudu

6. peab kiiduväärseks, et viimastel aastatel on usu- ja veendumusvabadust ELi välispoliitikas ja -tegevuses rohkem edendatud, eelkõige ELi üldise välis- ja julgeolekupoliitika strateegia ning ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava 2015–2019 kaudu; peab kiiduväärseks, et paljud partnerriigid on selle taustal hakanud suurema kohusetundega järgima inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklit 18 ning kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklit 18;

7. võtab teadmiseks, et vastusena parlamendi 4. veebruari 2016. aasta resolutsioonile lõi komisjoni president 2016. aastal usu- ja veendumusvabaduse edendamisega väljaspool ELi tegeleva erisaadiku ametikoha; leiab, et erisaadiku nimetamine on oluline edusamm ja selge märk sellest, et usu- ja veendumusvabadust tunnustatakse ELi välispoliitikas ning

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

nii kahepoolses kui ka mitmepoolses välistegevuses ja arengukoostöös järgitavate inimõiguste põhimõtete ühe osana; ergutab erisaadikut jätkama tegutsemist ja koostööd ning vastastikku täiendavat tööd ELi inimõiguste eriesindajaga, muu hulgas ELi suuniste edendamisel; märgib rõõmuga, et rahvusvahelise koostöö ja arengu volinik ning DG DEVCO toetavad erisaadikut aktiivselt;

8. rõhutab, kui oluline on ühendada üksteist täiendaval ja vastastikku tõhustaval viisil jõud usu- ja veendumusvabaduse ning religioonidevaheliste ja -siseste, aga ka usundite, veendumuste, kultuuride ja filosoofiasuundade vaheliste dialoogide edendamiseks ja usuäärmsluse ennetamiseks, sest see aitab kaitsta usu- ja veendumusvabadust kogu maailmas ning eelkõige naaberriikides ja teistes riikides, kellega ELil on erisuhted; rõhutab, et ka mitteusulistel, humanistlikel ja ilmalikel organisatsioonidel on usuäärmsluse ennetamisel keskne roll;

9. nõuab suurema koostöö tegemist, et vältida vähemuste tagakiusamist mõtete, südametunnistuse, usu või veendumuste pärast ja luua tingimused rahumeelseks kooseksisteerimiseks mitmekesises ühiskonnas, ning soovib pidevat dialoogi usujuhtide ja osaliste, õpetlaste, kirikute ja muude usuorganisatsioonide, mitteusklike rühmituste, riiklike inimõiguste institutsioonide, inimõiguste kaitsjate, naisõiguslaste, noorteorganisatsioonide, kodanikuühiskonna esindajate ja meedia vahel; palub Euroopa välisteenistusel ja ELi delegatsioonidel määrata koos oma arvukate koostööpartneritega kindlaks ühised eesmärgid usu- ja veendumusvabaduse edendamiseks inimõiguste alase dialoogi kaudu;

10. on seisukohal, et usuküsimuste vähene tundmine ning asjaolu, et seda, millist rolli religioon suure osa inimkonna jaoks mängib, ei teata ega tunnista, tekitab eelarvamusi ja stereotüüpe, mis suurendavad pingeid ja väärarvamusi ning lugupidamatut ja ebaõiglast kohtlemist, mis tuleneb suurte elanikkonnarühmade seisukohtadest ja käitumisest; rõhutab, et haridus on maailmas usu- ja veendumusvabaduse säilitamiseks ja edendamiseks ning sallimatusega võitlemiseks väga oluline; palub meedias ja sotsiaalmeedias mõju omavatel isikutel osaleda positiivselt ja lugupidavalt avalikes aruteludes, vältida religioonide ja usklike kohta negatiivsete eelarvamuste ja stereotüüpide tekitamist ning kasutada oma sõnavabadust vastutustundlikult, nagu nõutakse ka Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklis 10;

11. peab kahetsusväärseks, et mõnes riigis on juba olemas, jõustatakse või püütakse kehtestada seadusi, mille alusel on jumalateotus, usuvahetus või usust taganemine karistatavad tegevused, mille eest võib karistada ka surmanuhtlusega; mõistab hukka asjaolu, et üldiselt on nende seaduste eesmärk usu- ja veendumusvabaduse ning sõnavabaduse piiramine, kusjuures neid kasutatakse tihti vähemuste mahasurumiseks ja poliitiliseks rõhumiseks; juhib tähelepanu olukorrale teatavates riikides, kus on puhkenud või ähvardavad puhkeda konfliktid, mille ajendiks või õhutajaks on usuküsimused; nõuab, et EL näitaks välja suuremat poliitilist tahet ja seaks kõigile sellistele riikidele suunatud välispoliitikas prioriteediks diskrimineerivate seaduste kehtetuks tunnistamise ning inimõiguste kaitsjate represseerimise ja kodanikuühiskonna tegutsemisruumi usulistel põhjustel ahendamise lõpetamise; nõuab tungivalt, et EL alustaks kolmandate riikidega lepingute sõlmimise eesmärgil peetavate läbirääkimiste osana alati ka inimõiguste dialoogi, et käsitleda usu- ja veendumusvabaduse austamist;

12. mõistab hukka Sahharovi auhinna laureaadi Raif Badawi jätkuva kinnipidamise ja ebaseadusliku kohtuprotsessi ning nõuab tungivalt, et Saudi Araabia ametiasutused vabastaksid ta viivitamatult ja tingimusteta;

13. soovib, et Pakistani ametivõimud tagaksid Asia Bibi ja tema perekonna turvalisuse;

Usu- ja veendumusvabaduse edendamisega väljaspool ELi tegelev ELi erisaadik

14. peab kiiduväärseks, et erisaadik on loonud tõhusad töövõrgustikud nii komisjonis kui ka nõukogu, Euroopa Parlamendi ja muude sidusrühmadega; palub erisaadikul anda igal aastal aru külastatud riikide ja temaatiliste prioriteetide kohta;

15. palub nõukogul ja komisjonil hinnata erisaadiku mandaadi uuendamise käigus läbipaistvalt ja põhjalikult erisaadiku ametikoha vajalikkust ja sellega loodavat lisaväärtust; palub, et nõukogu ja komisjon läheneksid erisaadiku institutsioonilistele volitustele, suutlikkusele ja ülesannetele selle hinnangu põhjal asjakohaselt, kaaludes võimalust näha erisaadiku jaoks ette mitmeaastane ametiaeg ja iga-aastase aruandluse kohustus ning töötades kõikides asjakohastes ELi institutsioonides välja töövõrgustikud;

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

16. toonitab, et erisaadik peaks eelkõige edendama mõtte-, südametunnistuse-, usu- ja veendumusvabadust ning õigust mitte uskuda, usust taganeda või järgida ateistlikke seisukohti, kuid samuti peaks ta pöörama tähelepanu mitteusklike olukorrale paigus, kus neid ähvardab oht; leiab, et erisaadiku ülesannete sekka võiks kuuluda ka ELi usu- ja veendumusvabaduse poliitika märgatavuse, tõhususe, sidususe ja usaldusväärsuse suurendamine kolmandates riikides, ta peaks esitama Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja komisjonile iga-aastasi eduaruandeid ning mandaadi lõpus ka põhjaliku tegevusaruande, samuti peaks ta tegema tihedat koostööd nõukogu inimõiguste töörühmaga;

17. peab kiiduväärseks Euroopa Liidu inimõiguste eriesindaja tegevust, muu hulgas usu- ja veendumusvabaduse küsimuses; rõhutab, et institutsiooniliste volituste väljatöötamisel on oluline vältida erisaadiku ning Euroopa Liidu inimõiguste eriesindaja ülesannete ja pädevuste kattumist;

18. märgib, et mitu liikmesriiki on loonud hiljuti usu- ja veendumusvabaduste küsimusega tegelemiseks uusi ametikohti, mille tööülesanded sarnanevad erisaadiku omadele; rõhutab, et vaja on järjepidevat käsitust, mis hõlmaks kõigi usukogukondade ja mitteusklike õigusi; pooldab erisaadiku koostööd riikide ametnikega, kes tegelevad usu- ja veendumusvabaduse küsimusega väljaspool nende oma riiki, ning nõukogu inimõiguste töörühma ja Euroopa Parlamendiga; nõuab, et ELi delegatsioonid ja liikmesriikide saatkonnad tõhustaksid koostööd ning teeksid ühiseid ja vastastikuseid jõupingutusi, et tagada usu- ja veendumusvabaduse edendamisel kolmandates riikides järjepidev ja ühtne tegevus ning toetada usu- ja veendumusvabaduse rikkumistega kokku puutuvaid kogukondi ja üksikisikuid;

19. soovib kaaluda võimalust luua mitteametlik nõuandev töörühm, kuhu kuuluksid esindajad liikmesriikide usu- ja veendumusvabaduse küsimusega tegelevatest asutustest, muudest asjakohastest institutsioonidest ja Euroopa Parlamendist ning lisaks ka eksperdid, õpetlased ja kodanikuühiskonna esindajad, sh kirikute ja muude usuorganisatsioonide, aga ka mitteusulistele organisatsioonide esindajad;

20. soovib erisaadikul arendada veelgi edasi koostööd kolleegidega väljaspool ELi ja teha eelkõige tihedat koostööd Euroopa Liidu inimõiguste eriesindajaga ja ÜRO eriraportööridega, eriti usu- ja veendumusvabaduse eriraportööriga, ning toetada nende tegevust ja uurida võimalust käivitada ELi ja ÜRO ühiseid algatusi, mille käigus tegeletakse usurühmade ja -vähemuste, mitteusklike, usuvahetajate või -kriteerijate ja usust taganejate diskrimineerimise probleemiga ning esitatakse ühiseid ettepanekuid sellise diskrimineerimise kaotamiseks; võtab teadmiseks ettepaneku luua ametlik iga-aastane ÜRO egiidi all korraldatav rahvusvaheline usulise tagakiusamise ohvrite mälestuspäev;

ELi suunised usu- ja veendumusvabaduse edendamise ja kaitse kohta

21. on seisukohal, et ELi suunistes on esitatud selged poliitilised suunad, põhimõtted, normid ja teemad prioriteetsete meetmete jaoks, samuti töövahend ELi esindajatele järelevalveks, hindamiseks, aruandluseks ja demaršideks kolmandates riikides, ning nendega tagatakse ELile ja selle liikmesriikidele tugev strateegiline lähenemisviis, et mängida kolmandates riikides mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabaduse edendamisel tõhusat rolli;

22. nõuab, et usu- ja veendumusvabadust käsitlevaid ELi suuniseid hakataks kiiremas korras tõhusalt rakendada, et muuta EL usu- ja veendumusvabaduse edendamisel maailmas veelgi mõjukamaks; rõhutab, et usu- ja veendumusvabaduse paremaks edendamiseks ELi välispoliitika ja rahvusvahelise koostöö raames on äärmiselt oluline mõista, kuidas ideed, religioon ning muud kultuuri vormid ja veendumused, sh mitte uskumine, ühiskonda kujundavad ja mõjutavad; nõuab, et tagakiusamise, diskrimineerimise ja vägivallega silmitsi seisvate mitteusklike, ateistide ja usust taganejate olukorrale pöörataks sama palju tähelepanu;

23. nõuab usu- ja veendumusvabadust puudutavate teadmiste suurendamist ning peab sellega seoses kiiduväärseks jõupingutusi, mida Euroopa välisteenistus ja komisjon on seni teinud, et pakkuda ELi ametnikele ja liikmesriikide diplomaatidele koolitusi religioonide ja veendumuste ning nende ajaloo, aga ka usuvähemuste ja mitteusklike olukorra kohta, järgides samal ajal pluralismi ja neutraalsuse põhimõtteid; rõhutab aga vajadust laiemate ja süstemaatilistena

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

koolitusprogrammide järele, mis suurendaksid ELi ja liikmesriikide ametnike ja diplomaatide seas ELi suuniste tundmist ja kasutamist ning tugevdaksid koostööd erisaadikuga; soovib kaasata sellesse koolitusprotsessi õpetlased ning kõik kirikud, usukogukonnad ja -ühendused, aga ka mitteusulised organisatsioonid ning inimõiguste ja kodanikuühiskonna organisatsioonid; palub komisjonil ja nõukogul tagada selliste koolitusprogrammide jaoks piisavad vahendid;

24. palub komisjonil ja Euroopa välisteenistusel tagada, et ELi aastaaruannetesse inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas lisatakse edaspidi peatükk usu- ja veendumusvabaduse kohta ning et ELi suuniste täitmise kohta koostatakse eduaruanded, mis esitatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule; nendib, et ELi suunistes on ette nähtud, et nõukogu inimõiguste töörühm hindab nende suuniste rakendamist pärast kolme aasta möödumist, kuid sellist hindamist ei ole esitatud ega avalikustatud; nõuab hindamise viivitamatut avalikustamist; on seisukohal, et selles hindamises tuleks tõsta esile parimad tavad, teha kindlaks valdkonnad, kus on arenguruumi, ja esitada rakendamise kohta konkreetsed soovitused koos kindlaksmääratud ajakava ja vahe-eesmärkidega, mida igal aastal regulaarselt hinnatakse; nõuab, et see hindamine lisataks ELi aastaaruannetesse inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas;

25. rõhutab vastutust, mis lasub kõigi ELi delegatsioonide ning ÜJKP missioonide inimõiguste keskustel, muu hulgas seoses usu- ja veendumusvabadusega; nõuab, et nendele delegatsioonidele ja missioonidele eraldataks piisavad vahendid, et neil oleks võimalik täita oma ülesandeid, st jälgida ja hinnata inimõiguste ja muu hulgas usu- ja veendumusvabaduse seisukohast murettekitavaid olukordi ja neist teatada;

26. tuletab meelde, kui olulised on inimõigustealased riigistrateegiad, millega kohandatakse ELi meetmeid iga riigi konkreetse olukorra ja vajaduste järgi; nõuab, et mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabadusega seotud teemadele pööratakse piisavat tähelepanu ning ELi meetmed kavandatakse nii, et juhul, kui mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabadus on ohus, saab neid probleeme lahendada inimõigustealaste riigistrateegiate raames; kordab oma nõudmist, et Euroopa Parlamendi liikmetele antaks juurdepääs inimõigustealaste riigistrateegiate sisule;

Mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabadust edendavad EL meetmed mitmepoolsetel foorumitel

27. kiidab heaks ELi pühendumise usu- ja veendumusvabaduse edendamisele mitmepoolsetel foorumitel, eriti ÜROs, Euroopa Nõukogus, OSCEs ja Islami Koostöö Organisatsiooniga (OIC); toetab sellega seoses ELi koostööd ÜRO usu- ja veendumusvabaduse eriraportööriga ning ÜRO inimõiguste ülemvoliniku bürooga; soovib, et EL jätkaks usu- ja veendumusvabaduse teemaliste resolutsioonide valdkonnas juhtiva rolli etendamist ÜRO Peaassamblees ja ÜRO Inimõiguste Nõukogus ning püüaks jätkuvalt luua liite ja kaitsta ühiseid seisukohti kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega; palub Euroopa Liidul ja Islami Koostöö Organisatsioonil kaaluda võimalust koostada ÜRO raamistikus ühine resolutsioon usu- ja veendumusvabaduse kohta;

ELi rahastamisvahendid

28. on rahul, et usu- ja veendumusvabadus on seatud demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi üheks prioriteediks; tõdeb, et alates ELi suuniste vastuvõtmisest on demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendist usu- ja veendumusvabaduse edendamiseks seotud projektidele eraldatud rohkem vahendeid; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles tagama, et ELi diplomaatiline töö inimõiguste (sh usu- ja veendumusvabaduse) edendamiseks ning demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendist rahastatavad projektid täiendavad üksteist, ning nõuab, et vahendite eraldamisel järgitaks pluralismi, neutraalsuse ja õigluse põhimõtteid; rõhutab, et usu- ja veendumusvabadust saab toetada ka muudest rahastamisvahenditest kui inimõigustele suunatud fondidest, muu hulgas näiteks konfliktide ennetamisele või haridusele ja kultuurile suunatud rahastamisvahenditest; palub komisjonil ja nõukogul tagada, et ELi välisrahastamisvahenditest eraldatakse usu- ja veendumusvabadusega seotud projektidele mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 ajal piisavalt vahendeid; nõuab, et demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendile eraldataks vahendid, millest rahastada ähvarduste või tagakiusamise ohvriks langenud vabamõttelejate ja inimõiguslaste kaitset või päritoluriigist välja toimetamist;

29. nõuab, et rahaliste vahendite läbipaistvaks eraldamiseks tehtaks suuremaid jõupingutusi ning et usuorganisatsioonide tegevust ja seda, kuidas nad neid vahendeid kasutavad, jälgitaks;

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

30. toonitab, et ELi rahu, julgeoleku, konfliktiennetuse, arengu ja koostöö poliitikas seistakse silmitsi probleemidega, millele lahenduste leidmiseks tuleb teha koostööd muu hulgas kirikute, usujuhtide, õpetlaste, usu- ja veendumuskogukondade ja -ühendustega ning nii usu- kui ka mitteusuliste organisatsioonidega, sest neil kõigil on kodanikuühiskonnas väga oluline osa; tunnistab, kui oluline on võtta arvesse kogukondade heaks ja koos kogukondadega tegelikku arendus- ja humanitaartööd tegevate kirikute, usu- ja veendumuskogukondade ja -ühenduste ning usu- ja mitteusuliste organisatsioonide mitmekesisust; palub nõukogul ja komisjonil võtta usu- ja veendumusvabaduse edendamise ja kaitsega seotud eesmärke ja meetmeid vajaduse korral arvesse nende poliitikavaldkondadele suunatud rahastamisvahendite tegevuse kavandamisel (Euroopa Arengufond, arengukoostöö rahastamisvahend, Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend, stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahend ja ühinemiseelse abi rahastamisvahend ning muud rahastamisvahendid, mis võidakse asjaomastes valdkondades pärast 2020. aastat luua);

o

o o

31. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Euroopa välisteenistusele, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning ÜRO-le.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0014

Sooline võrdõiguslikkus ja maksupoliitika ELis

Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta resolutsioon soolise võrdõiguslikkuse ja maksupoliitika kohta ELis (2018/2095(INI))

(2020/C 411/06)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklit 2 ja artikli 3 lõiget 3,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikleid 8, 10, 11, 153 ja 157,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 23 ja 33,
- võttes arvesse 2015. aasta ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava,
- võttes arvesse nõukogu 16. juuni 2016. aasta järeldusi soolise võrdõiguslikkuse kohta (00337/2016),
- võttes arvesse nõukogu 7. märtsi 2011. aasta järeldustele lisatud Euroopa soolise võrdõiguslikkuse pakti ajavahemikuks 2011–2020 (07166/2011),
- võttes arvesse inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ning eriti selle artiklit 14, millega keelatakse diskrimineerimine,
- võttes arvesse majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelist pakti ja ÜRO 15. jaanuari 2016. aasta aruannet „Final study on illicit financial flows, human rights and the 2030 Agenda for Sustainable Development“ (Lõplik uuring ebaseaduslike rahavoogude, inimõiguste ja kestliku arengu tegevuskava 2030 kohta), mille koostas sõltumatu ekspert riikide välisvõla ja muude seonduvate rahvusvaheliste finantskohustuste mõju kohta kõigi inimõiguste, eelkõige majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste täielikule teostamisele,
- võttes arvesse ÜRO 18. detsembri 1979. aasta konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta,
- võttes arvesse 15. septembril 1995. aastal neljandal naiste maailmakonverentsil vastu võetud Pekingi deklaratsiooni ja tegevusprogrammi ning nendest tulenevaid dokumente, mis võeti vastu ÜRO erakorralistel istungjärgudel „Peking+5“ (2000), „Peking+10“ (2005), „Peking+15“ (2010) ja „Peking + 20“ (2015),
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalda ja perevägivalda ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (Istanbuli konventsioon) ja selle artiklit 3, milles sugupool on määratletud sotsiaalselt konstrueeritud rollide, käitumise, tegevuste või omadustena, mida antud ühiskond naistele ja meestele sobivaks peab, ning 1994. aasta üleameerikalist konventsiooni naiste vastu suunatud vägivalda ennetamise, kõrvaldamise ja selle eest karistamise kohta (Belém do Pará konventsioon),
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 25. septembri 2015. aasta resolutsiooni 70/1 „Kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 „Muudame oma maailma““,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) soolise võrdõiguslikkuse alaseid peamisi konventsioone, sh võrdse tasustamise konventsiooni (nr 100), tööhõives ja töökohtadel diskrimineerimise vastast konventsiooni (nr 111), perekondlike kohustustega töötajate konventsiooni (nr 156) ja emaduse kaitse konventsiooni (nr 183),
- võttes arvesse ühist seisukohta teemal „Šveitsi vastutus seoses maksustamise kuritarvitamise ekstraterritoriaalse mõjuga naiste õigustele“, mille esitasid naiste diskrimineerimise kaotamise komiteele majanduslike ja sotsiaalsete õiguste keskus (CESR), Alliance Sud, New Yorgi ülikooli õigusteaduskonnas tegutsev Global Justice Clinic, ühendus Public Eye ja organisatsioon Tax Justice Network ning milles rõhutatakse naiste, eriti madala sissetulekuga naiste ja arengumaade naiste ebaproportsionaalset maksukoormust, mis tuleneb piiriülesest maksualasest kuritarvitusest tingitud avaliku sektori tulude vähenemisest,

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

- võttes arvesse komisjoni talituste 3. detsembri 2015. aasta töödokumenti „Strateegiline soolise võrdõiguslikkuse tagamise kava 2016–2019“ (SWD(2015)0278),
- võttes arvesse komisjoni strateegiat „Euroopa 2020“, milles nõutakse arukat, jätkusuutlikku ja kaasavat majanduskasvu,
- võttes arvesse komisjoni 2018. aasta Euroopa poolaasta riigiaruandeid,
- võttes arvesse komisjoni 2017. aasta aruannet naiste ja meeste võrdõiguslikkuse kohta Euroopa Liidus,
- võttes arvesse komisjoni aruannet „Taxation Trends in the European Union – Data for the EU Member States, Iceland and Norway, 2018 Edition“ (Maksustamissuundumused Euroopa Liidus – andmed ELi liikmesriikide, Islandi ja Norra kohta),
- võttes arvesse komisjoni 8. mai 2018. aasta aruannet, milles käsitletakse väikelaste hoiuteenuste arendamist eesmärgiga edendada naiste tööjõus osalemist, töötavate lapsevanemate töö- ja eraelu tasakaalu ning säästvat ja kaasavat majanduskasvu Euroopas (Barcelona eesmärgid) (COM(2018)0273),
- võttes arvesse nõukogu 13. detsembri 2004. aasta direktiivi 2004/113/EÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega,
- võttes arvesse nõukogu 18. jaanuari 2018. aasta direktiivi, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ käibemaksu-määrade osas (COM(2018)0020),
- võttes arvesse Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi (EIGE) soolise võrdõiguslikkuse indeksit,
- võttes arvesse ÜRO Soolise Võrdõiguslikkuse ja Naiste Õiguste Edendamise Agentuuri 2015. aasta aruannet „Progress of the world's women 2015–2016. Transforming economies, realising rights“ („Naiste õiguste areng maailmas aastatel 2015–2016 ning majanduse muutmine ja õiguste kasutamine“),
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu sooteadliku eelarvestamise spetsialistide rühma 2005. aasta lõpparuannet, mille kohaselt on sooteadlik eelarvestamine eelarveprotsessi igas etapis soolist aspekti hõlmavate eelarvete soopõhine hindamine ning soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks tulude ja kulude ümberstruktureerimine,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse 2015. aasta uuringut „Bringing transparency, coordination and convergence to corporate tax policies in the European Union – I – Assessment of the magnitude of aggressive corporate tax planning“ (Euroopa Liidu äriühingu tulumaksu poliitika läbipaistvuse, kooskõlastamise ja lähenemise suurendamine – I – äriühingu tulumaksu agressiivse planeerimise poliitika ulatuse hindamine),
- võttes arvesse naiste diskrimineerimise kaotamise komitee lõppmärkuseid ekstraterritoriaalsete kohustuste kohta seoses ebaseaduslike rahavoogude ja äriühingute tulumaksu vältimise soolise mõjuga Šveitsis (2016) ja Luksemburgis (2018) ⁽¹⁾,
- võttes arvesse arenguvaldkonna uuringute instituudi 2016. aasta poliitikaülevaadet „Redistributing Unpaid Care Work – Why Tax Matters for Women's Rights“ (Tasustamata hooldustöö ümberjaotamine – miks on maksud naiste õiguste puhul olulised),
- võttes arvesse parlamendi poliitikaosakonna C (kodanike õigused ja põhiseadusküsimused) 2017. aasta aprilli uuringut: „Gender equality and taxation in the European Union“ (Sooline võrdõiguslikkus ja maksustamine Euroopa Liidus),
- võttes arvesse ÜRO Soolise Võrdõiguslikkuse ja Naiste Õiguste Edendamise Agentuuri 2018. aasta aprilli aruannet soo, maksustamise ja võrdõiguslikkuse kohta arengumaades pealkirjaga „Gender, taxation and equality in developing countries“,
- võttes arvesse oma 11. septembri 2012. aasta resolutsiooni naiste rolli kohta rohelises majanduses ⁽²⁾,
- võttes arvesse Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) aruannet OECD soopõhiste soovituste rakendamise kohta (2017. aasta juuni) ning 2015. aasta maksu- ja sotsiaalhüvitiste mudeleid,

⁽¹⁾ CEDAW/C/CHE/CO/4-5, punktid 40–43(Šveits, 2016); CEDAW/C/LUX/CO/6-7, punktid 10, 15, 16 (Luksemburg, 2018).

⁽²⁾ ELT C 353 E, 3.12.2013, lk 38.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

- võttes arvesse oma 9. juuni 2015. aasta resolutsiooni ELi naiste ja meeste võrdõiguslikkuse strateegia kohta 2015. aasta järgseks perioodiks ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse oma 28. aprilli 2016. aasta resolutsiooni naissoost koduabiliste ja hooldajate kohta ELis ⁽²⁾,
 - võttes arvesse oma 26. mai 2016. aasta resolutsiooni vaesuse sooliste aspektide kohta ⁽³⁾,
 - võttes arvesse oma 14. märtsi 2017. aasta resolutsiooni naiste ja meeste võrdõiguslikkuse kohta Euroopa Liidus 2014.–2015. aastal ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse oma 13. detsembri 2017. aasta soovitusi nõukogule ja komisjonile rahapesu, maksustamise vältimist ja maksudest kõrvalehoidumist käsitleva uurimise järel ⁽⁵⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 55 kohaseid ühisarutelusid majandus- ja rahanduskomisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni vahel,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjon ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni raportit (A8-0416/2018),
- A. arvestades, et Euroopa Liidu lepingu artiklites 2 ja 3 kinnitatakse, et mittediskrimineerimine ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus on liidu aluseks olevad kaks põhiväärtust ja eesmärki; arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklites 8 ja 10 kohustatakse Euroopa Liitu võtma oma poliitikasuundade ja tegevuste määramisel ja rakendamisel eesmärgiks ebavõrdsuse kaotamine, soolise võrdõiguslikkuse edendamine ja diskrimineerimise vastu võitlemine; arvestades, et põhiõiguste harta hõlmab õigusi ja põhimõtteid, mis viitavad otsese ja kaudse diskrimineerimise keelamisele (Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 21 lõige 1) ning naiste ja meeste võrdõiguslikkusele (Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 23); arvestades, et Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õigused on liikmesriikidele ELi õiguse rakendamisel otseselt asjakohased (artikkel 51);
- B. arvestades, et üle kogu Euroopa Liidu on naised tööturul endiselt alaeasindatud, kusjuures naiste üldine tööhõive määr on jätkuvalt peaaegu 12 % väiksem kui samaaastastel meestel; arvestades, et ELis töötab 8,2 % töötavate meestega võrreldes 31,5 % töötavatest naistest osalise tööajaga;
- C. arvestades, et on ülimalt oluline käsitleda soolist ebavõrdsust tööhõives ning vähendada soolist pensionilõhet, mis on praegu ELis keskmiselt peaaegu 40 % ning on tingitud naiste elu jooksul tekkinud kumulatiivsest ebavõrdsusest ja perioodidest, mil nad tööturult puudusid;
- D. arvestades, et sooline palgalõhe ELis on praegu 16 %, mis tähendab, et naised teenivad ELis kõigis majandusvaldkondades ühes tunnis keskmiselt 16 % vähem kui mehed;
- E. arvestades, et naisi mõjutavate mitmesuguste ebavõrdsuste (sooline palgalõhe ja ebavõrdsused tööhõives, karjäärikatkestus ja lapsehoolduspuhkus, täistööajaga vs osalise tööajaga töö) kumulatiivsel mõjul on oluline panus soolisse palgalõhesse ja soolisse pensionilõhesse, mille tulemus on see, et naistel on suurem oht sattuda vaesusse ja muutuda sotsiaalselt tõrjutuks ning sellel on negatiivsed tagajärjed, mis laienevad nii nende lastele kui ka peredele;
- F. arvestades, et Pekingi tegevusprogrammis rõhutatakse vajadust analüüsida erinevaid poliitikapõhimõtteid ja programme, sealhulgas maksustamisega seotud poliitikapõhimõtteid ja programme soolisest seisukohast ning neid vajaduse korral kohandada, et edendada tootmisvahendite, vara, võimaluste, sissetulekute ja teenuste võrdsemat jaotamist;
- G. arvestades, et konventsioonis naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta nõutakse, et perekonnad põhineksid võrdsuse, õigluse ja iga perekonnaliikme eneseteostuse põhimõttel, koheldes naisi ja mehi võrdselt ka maksuseaduses, st üksikisikute ja iseseisvate kodanikena, mitte meeste poolt ülalpeetavatena;

⁽¹⁾ ELT C 407, 4.11.2016, lk 2.

⁽²⁾ ELT C 66, 21.2.2018, lk 30.

⁽³⁾ ELT C 76, 28.2.2018, lk 93.

⁽⁴⁾ ELT C 263, 25.7.2018, lk 49.

⁽⁵⁾ ELT C 369, 11.10.2018, lk 132.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

- H. arvestades, et liikmesriigid kui majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti allkirjutanud on võtnud endale kohustuse järgida nõuet mobiliseerida saadaolevad maksimumressursid, et majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste järkjärguliseks realiseerimiseks oleksid rahalised vahendid olemas;
- I. arvestades, et füüsilise isiku tulumaksu käsitlevad määrused, milles pannakse naised kaudselt ebasoodsasse olukorda seoses tööle saamise ja töötingimustega või töandajapensionitega võivad rikkuda Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta direktiivi 2006/54/EÜ⁽¹⁾ artiklit 14 meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamisel tööhõive ja elukutse küsimustes⁽²⁾;
- J. arvestades, et komisjoni talituste töödokumendis „Strateegiline soolise võrdõiguslikkuse tagamise kava 2016–2019“ tuuakse välja peamised soolise võrdõiguslikkuse valdkonnad, sealhulgas maksupoliitika, ent selles puuduvad siduvad sätted ja üleskutse võtta soolise aspekti arvestamine eesmärgiks liikmesriigi tasandil;
- K. arvestades, et maksupoliitika võib hõlmata otsesest või kaudset soolist kallutatust; arvestades, et otsene kallutatatus tähendab, et maksusäte on selgelt suunatud otse kas meestele või naistele, samas kui kaudne kallutatatus tähendab, et sätet kohaldatakse pealtnäha võrdselt kõikidele, ent tegelikkuses toimib see ikka veel käitumismustri / sissetulekustruktuuri kohaselt, mõjutades sugude esindajaid erinevalt; arvestades, et enamik liikmesriike on kaotanud maksueeskirjad, milles tehakse selget vahet meeste ja naiste vahel, kuid kaudsed maksuhälbed on kogu ELis endiselt valdavad, kuna maksueeskirjad toimivad koostöös sotsiaalmajandusliku tegelikkusega;
- L. arvestades, et poliitilised valikud tulude suurendamise ja ümberjaotamise kohta võivad naiste sissetulekut ja majanduslikku kindlustatust ebaproportsionaalselt mõjutada ja vähendada nende juurdepääsu kvaliteetsetele avalikele teenustele, kahjustades nende suutlikkust kasutada oma majanduslikke ja sotsiaalseid õigusi ja liikuda soolise võrdõiguslikkuse suunas;
- M. arvestades, et soolise aspekti puudumine ELi ja riiklikes maksupoliitikasuundades suurendab praegust soolist ebavõrdsust (tööhõive, sissetulekute, tasustamata töö, pensionide, vaesuse, vara jm valdkondades), loob naistele tööturule sisenemisel ja seal püsimisel takistavaid asjaolusid ning taasloob traditsioonilisi soorolle ja stereotüüpe;
- N. arvestades, et maksupoliitika kujundamine on strateegia „Euroopa 2020“ oluline osa; arvestades, et Euroopa poolaasta raames keskendutakse endiselt peamiselt vastavuse tagamisele stabiilsuse ja kasvu paktiga ning soolised aspektid jäetakse sageli eeskätt maksustamisega seotud prioriteetides ja soovitusel kõrvale;
- O. arvestades, et kõikides liikmesriikides viimaste aastakümnete jooksul toimunud regressiivsed muutused tööjõu, äriühingute, tarbimise ja vara maksustamises on toonud kaasa maksusüsteemide pädevuse ümberjaotumise nõrgenemise ja andnud panuse sissetulekute ebavõrdsuse kasvutendentsi; arvestades, et maksustamise struktuurimuutus on nihutanud maksukoormuse väikese sissetulekuga rühmadele ja seetõttu eeskätt naistele, pidades silmas naiste ja meeste sissetulekute ebavõrdset jaotumist, naiste väikest osakaalu suurima sissetulekuga isikute hulgas, naiste keskmisest suuremat tarbimise osakaalu põhitoodete ja -teenuste puhul ning töötulu võrdlemisi suurt osa ja kapitalitulu väikest osa naiste kogusissetulekus⁽³⁾;
- P. arvestades, et eriti naised võivad kannatada majandusliku ebavõrdsuse tõttu, mis on tingitud naiste ja meeste sissetulekute ebavõrdsest jaotumisest, naiste väikesest osakaalust suurima sissetulekuga isikute hulgas ning töötulu võrdlemisi suurest osast ja kapitalitulu väikesest osast naiste kogusissetulekus⁽⁴⁾;
- Q. arvestades, et keskmiselt on äriühingu tulumaksu määrad 1980-ndatest aastatest järsult langenud 40 %-lt 21,9 %-ni 2018. aastal, samal ajal kui vastukaaluks on tarbimismaksu määrad (millest suure osa moodustab käibemaks) 2009. aastast alates suurenenud, jõudes 2016. aastal 20,6 %-ni⁽⁵⁾;

⁽¹⁾ ELT L 204, 26.7.2006, lk 23.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi poliitikaosakond C – Gender equality and taxation in the European Union, 2017 (Sooline võrdõiguslikkus ja maksustamine Euroopa Liidus).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi poliitikaosakond C – Gender equality and taxation in the European Union, 2017 (Sooline võrdõiguslikkus ja maksustamine Euroopa Liidus).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi poliitikaosakond C – Gender equality and taxation in the European Union, 2017 (Sooline võrdõiguslikkus ja maksustamine Euroopa Liidus).

⁽⁵⁾ Euroopa Komisjon „Taxation Trends in the European Union – Data for the EU Member States, Iceland and Norway, 2018 Edition“ (Maksustamissuundumused Euroopa Liidus – andmed ELi liikmesriikide, Islandi ja Norra kohta).

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

- R. arvestades, et kehtivates makromajanduslikes poliitikameetmetes tuleks rohkem arvestada tasustamata hooldamise ja majapidamistöde olulisusega, ning arvestades, et tõendid näitavad, et ELis teevad 80 % hooldamistöödest ilma palgata mitteametlikud hooldajad, kellest 75 % on naised; arvestades, et teatavad maksupoliitikapõhimõtted, alarahastatud avalikud teenused ja juurdepääs sotsiaalteenustele mõjutavad ülemääraselt väikese sissetulekuga rühmasid, eriti naisi, kuna sageli aitavad naised täita lünki hooldamistöös, hariduses ja muud laadi perekondlikus toetustegevuses, seejuures tavaliselt tasuta, kinnistades seeläbi püsivalt naiste põhjendamatul suure vastutuse hooldamise eest; arvestades, et kõigis riikides on kõige vaesemad ja kõige haavatavamad naised need, kes kannavad kahekordset koormat, tehes tasustamata hooldustööd ja madalalt tasustatud ebakindlat tööd⁽¹⁾;
- S. arvestades, et peaaegu kõik liikmesriigid on oma tulumaksusüsteemid kaheks jaganud, kohaldades leibkonna teise palgasaaja tulule kõrgemat maksu piirmäära ning võttes enamiku kapitalitulude puhul kasutusele ühtse maksumäära; arvestades, et töötulu suhtes kohaldatavast otsesest ja astmelisest tulumaksukavast tingitud leibkonna teise palgasaaja põhjendamatul suur maksukoormus enamikes liikmesriikides on üks peamisi tegureid, mis takistab naistel osaleda tööturul⁽²⁾, lisaks muudele ühiseid makse ja hüvitisi hõlmavatele sätetele ning üldiste lastehoiuteenuste maksumusele ja nende teenuste puudumisele;
- T. arvestades, et tööturul mitteosalemise lõksu jäämise tase (praegu 40 %) ning madala palga lõksu jäämise tase, mis mõjutavad põhjendamatul naisi ning heidutavad neid tööhõives täielikult osalemast, määratakse olulisel määral kindlaks otsese maksu sätetega, lisaks hüvitiste kaotamisele;
- U. arvestades, et mõnes liikmesriigis võidakse perekondadele tagada vähendatud maksumäär, kui neis on ülalpeetav abikaasa, abikaasadele mõeldud majapidamistoetus ja/või maksuvähendused ühe ainsa palgasaajaga paaridele, mis põlistavad üksikvanemaga – kes on enamasti naised – perekondade ebasümmeetriat ning ei tunnista ELis eksisteerivate perekondlike olukordade mitmekesisust; arvestades, et taolised maksusoodustused ei motiveeri tavaliselt abielus naisi tööturule sisenema ning kutsuvad otseselt või kaudselt esile naiste aja ümberjaotamise tasustatud töölt tasustamata tööle;
- V. arvestades, et maksustamise mõju soolisele ebavõrdsusele seoses äriühingute jõukuse, isikliku jõukuse ja varaga on vähe uuritud ning on tungiv vajadus tagada, et selles valdkonnas on kättesaadavad sooliselt eristatud andmed;
1. palub komisjonil toetada soolist võrdõiguslikkust kõikides maksupoliitika suundades ning koostada konkreetset suunist ja soovitusid liikmesriikidele, et kõrvaldada maksudega seotud sooline kallutatus ning tagada, et ei kehtestata uusi makse, kulutamiseaduseid, programme või tavasid, mis suurendavad soolist ebavõrdsust turul või maksujärgse tulu raames või mis tugevdavad mustrit, mille kohaselt on mees pere ülalpidaja;
 2. rõhutab, et Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikes 3 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttest lähtudes on liikmesriikidel oma maksupoliitika normide sätestamisel vabad käed, tingimusel et nad järgivad liidu õigusnorme; rõhutab, et lisaks nõuavad maksustamist käsitlevad ELi otsused kõigi liikmesriikide ühehäälsel nõusolekul;
 3. palub komisjonil aidata kaasa sellele, et ELis ratifitseeritaks konventsioon naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta, nagu seda tehti puuetega inimeste õiguste konventsiooni puhul ning tehakse Istanbuli konventsiooni puhul;
 4. ergutab komisjoni tugevdama soolise võrdõiguslikkuse edendamise strateegilise kohustuse staatust, võttes selle vastu teatisena⁽³⁾ ning lisama sellesse selgeid eesmärgi ja keskseid meetmeid, millega suurendada kõigi ELi tegevusvaldkondade (sh maksualaste aspektide) analüüsi kaudu naiste ja meeste võrdõiguslikkust; palub komisjonil ja liikmesriikidel tagada, et otsesest ja kaudset diskrimineerimist käsitlevaid ELi õigusakte rakendatakse nõuetekohaselt ning selle edukust järgitakse süstemaatiliselt, tagamaks, et mehed ja naised tegutseksid võrdväärsena;

(1) Arenguvaldkonna uuringute instituut (2016) Redistributing Unpaid Care Work – Why Tax Matters for Women's Rights (Tasustamata hooldustöö ümberjaotamine – miks on maksuküsimused naiste õigustes olulised). Poliitikaülevaade. Väljaanne nr 109. Jaanuar 2016.

(2) Euroopa Parlamendi poliitikaosakond C – Gender equality and taxation in the European Union, 2017 (Sooline võrdõiguslikkus ja maksustamine Euroopa Liidus).

(3) Nagu on sätestatud 16. juuni 2016. aasta nõukogu järeltustes soolise võrdõiguslikkuse kohta.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Otsesed maksud*Füüsilise isiku tulumaks*

5. märgib, et maksupoliitika mõjutavad erineval moel erinevaid leibkondi (nt leibkonnad, kus palgasaajaid on kaks, nais- või meessoost ühe palgasaajaga leibkonnad jne.); rõhutab negatiivseid tagajärgi, mis tekivad, kui naiste tööhõivet ja majanduslikku sõltumatust ei stimuleerita, ning juhib tähelepanu ühisest maksustamisest tingitud suurele soolisele pensionilõhele; rõhutab, et maksusüsteemid ei peaks enam põhinema eeldusel, et leibkonnad koondavad ja jagavad oma vahendeid võrdselt, ning et individuaalsel maksustamisel on otsustav mõju naiste õiglase maksustamise saavutamisele; peab erakordselt tähtsaks asjaolu, et mehed ja naised teenivad ja hooldavad võrdselt; nõuab tungival, et kõik liikmesriigid võtaksid järkjärgult kasutusele individuaalse maksustamise, tagades samal ajal kõikide ühise maksustamise süsteemides ette nähtud vanemaõigustega seotud rahaliste ja muude hüvede alles jätmise; tunnistas asjaolu, et mõnes liikmesriigis tuleb individuaalse maksustamise süsteemi kasutuselevõtmiseks kehtestada võib-olla üleminekuperiood; kutsus üles kõrvaldama üleminekuperioodil kõik ühisel sissetulekul põhinevad maksukulud ning märgib, et tuleb tagada, et kõik maksusoodustused, rahalised hüvitised ja muud sarnased avalikud teenused tagatakse üksikisikutele, et kindlustada nende finants- ja ühiskondlik autonoomia;

6. võtab teadmiseks komisjoni 20. novembri 2017. aasta teatise „ELi tegevuskava aastateks 2017–2019. Soolise palgalõhe vähendamine“ (COM(2017)0678), milles tuuakse välja kaheksa tegevussuunda ning palutakse liikmesriikidel suurendada soolise palgalõhe tõhusaks vähendamiseks oma jõupingutusi, et parandada naiste majanduslikku olukorda ning kindlustada nende majanduslik sõltumatus;

7. märgib, et kahe lapsega pere teise palgasaaja keskmine isiklik netomaksuäär ulatus 2014. aastal keskmiselt 31 %-ni ELi kuuluvates OECD liikmesriikide seas ja 28 %-ni kõigi OECD liikmesriikide seas; palub komisjonil jälgida pidevalt ja tugevdada võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamist naistele ja meestele liikmesriikides eesmärgiga tagada, et ebavõrdsus juuritakse välja nii tööturul kui ka maksustamise valdkonnas; palub komisjonil ja liikmesriikidel tegeleda horisontaalse ja vertikaalse segregatsiooniga tööturul, kaotades tööhõives soolise ebavõrdsuse ja diskrimineerimise, eelkõige hariduse edendamise ja teadlikkuse tõstmise kaudu tütarlaste ja naiste seas, julgustades tütarlapsi ja naisi alustama õpinguid, minema tööle ja alustama karjääri uuendusliku majanduskasvu sektorites (sh info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ning teadus, tehnoloogia, inseneria ja matemaatika);

8. kutsus liikmesriike üles tagama, et töö ja füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemisega seotud maksusoodustustega ei diskrimineerita soo alusel ning kaaluma maksusoodustusi ja muid rahalisi hüvesid või teenuseid leibkonna teisele palgasaajale ja üksikvanematele; palub lisaks liikmesriikidel uurida erinevaid viise, kuidas vähendada naiste alaesindatust tööturul, ning käsitleda teise palgasaaja potentsiaalseid majanduslikke takistusi tööturule sisenemisel; märgib, et soolist kallutatust võib esineda ka tööga seotud maksusoodustustes ja -vabastuses, näiteks lisatöötundide soodsam maksustamine, millest saavad kasu peamiselt kutsealad, kus praegu töötavad mehed;

9. palub liikmesriikidel mitte vähendada oma füüsilise isiku tulumaksu süsteemide astmelist olemust, püüdes näiteks lihtsustada füüsilise isiku tulumaksu;

10. nõuab füüsilise isiku tulumaksu (määrad, vabastused, mahaarvamised, hüvitised, ümberarvutused jne) kujundamist selliselt, et sellega edendatakse aktiivselt tasustatud ja tasustamata töö, sissetulekute ja pensioniõiguste võrdset jagamist naiste ja meeste vahel, et kõrvaldada stiimulid, mille tõttu püsivad endiselt ebavõrdsed soorollid;

11. on seisukohal, et tööturul valitseva ebavõrdsuse tõttu võivad teatavad maksupoliitika suunad naisi ebaproportsionaalselt mõjutada; leiab, et sobiv viis selle probleemi lahendamiseks on tööturumeetmete reform, et käsitleda naiste majandusliku sõltumatuse küsimust; kutsus liikmesriike ja liidu institutsioone üles edendama uuringuid, mis käsitlevad soolise lõhe mõju naiste pensionidele ja rahalisele sõltumatusele, võttes arvesse selliseid tegureid nagu rahvastiku vananemine, tervises seisundi ja eeldatava elueaga seotud soolised erinevused, asjaolu, et perestruktuurid on muutunud ja ühe elanikuga kodude arv on suurenenud, ning erinevused naiste isiklikus olukorras;

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Äriühingute maksustamine

12. nõuab, et need liikmesriigid, keda on nende agressiivse maksuplaneerimise pärast Euroopa poolaasta raames esile toodud, muudaksid oma õigusakte ja tühistaksid viivitamata vastavad sätted⁽¹⁾; tunneb muret ohu pärast, et oma äriühingu tulumaksu maksubaaside kooskõlastamisel võivad liikmesriigid leida uusi viise, kuidas hõlbustada äriühingute agressiivset maksuplaneerimist, mistõttu peavad liikmesriigid leidma muid maksuallikaid (sealhulgas tarbimismaksud), millel on naistele ebaproportsionaalne mõju;

13. palub liikmesriikidel teha äriühingutele antavad maksusoodustused või -vabastused otstarbekohaseks, tagamaks, et sellised soodustused ja vabastused tooksid peamiselt kasu väikestele ettevõtjatele ja soodustaksid tegelikku innovatsiooni, ning hinnata enne ja pärast seda, millist mõju need soodustused avaldavad soolisele võrdõiguslikkusele;

Kapitali ja vara maksustamine

14. märgib, et äriühingute ja vara maksustamine on oluline ebavõrdsuse vähendamisel maksusüsteemis rakendatava ümberjaotamise kaudu ning vahendite leidmisel, et rahastada sotsiaalteenuseid ja nende ülekandmist;

15. märgib, et kvaliteetsete lapsehoiuteenuste puudumine, nende liiga suured kulud ja piisava infrastruktuuri puudumine on jätkuvalt üks kõige suurem takistus peamiselt naiste võrdsel osalemisele kõigis ühiskonna valdkondades, sh tööhõives; kutsub liikmesriike üles tõhustama maksupoliitikat, et parandada taskukohaste ja kvaliteetsete lapsehoiuteenuste kättesaadavust ja nende juurdepääsetavust maksusoodustuste abil, et vähendada naiste ees seisvaid takistusi palgatöele asumisel ja aidata kaasa tasustatud ja tasustamata töö võrdsemale jaotumisele leibkondades ning vähendada soolist palga- ja pensionilõhet; rõhutab, et selliste poliitikameetmetega peaks võimaldama naistel tulla tööturule ja tuleks keskenduda eelkõige madala sissetulekuga ja üksikvanemaga perekondadele ning teistele ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele;

16. kutsub liikmesriike üles täielikult rakendada nõukogu 13. detsembri 2004. aasta direktiivi 2004/113/EÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega, milles muu hulgas käsitletakse soolist diskrimineerimist finantstoodete ja -teenuste pakkumisel kindlustusvaldkonnas ja sellega seotud valdkondades ning keelatakse selline diskrimineerimine; nõuab andmete kogumist, et saada täpset teavet võimalike lünkade kohta rakendamisprotsessis; rõhutab, et omandiõiguse suhtes kehtib subsidiaarsuse põhimõtte ning ELis ei ole omandiõigusealaseid õigusakte, millela diskrimineeritaks naisi või mehi, kuna õigus omandile on omanikul;

17. peab kahetsusväärseks asjaolu, et üldiselt on varal põhinevate maksude panus üldisele maksutulule jäänud küllaltki piiratuks, ulatudes 5,8 protsendini ELi 15 liikmesriigi ning 4,3 protsendini ELi 28 liikmesriigi maksude kogutulust⁽²⁾;

18. peab kahetsusväärseks asjaolu, et kapitalimaksude osakaal on alates 2002. aastast langenud, mis on muu hulgas tingitud üldisest suundumusest, kus tavalist üksikisiku tulumaksu kava ei kohaldata enam kapitalitulude suhtes, kusjuures neid maksustatakse vaid suhteliselt tagasihoidlike, kindlate maksimumääradega, mida võib näha mitmes liikmesriigis⁽³⁾;

Kaudne maksustamine

19. märgib, et tarbimismaksude osakaal tõusis liidus 2009. ja 2016. aasta vahel; märgib, et käibemaks moodustab liikmesriikides tavaliselt kaks kolmandikku kuni kolm neljandikku tarbimismaksudest ning et käibemaksu osakaal on ELis jõudnud keskmiselt umbes viiendikuni üldisest maksutulust⁽⁴⁾;

20. märgib, et soo suhtes kallutatust esineb seal, kus maksualased õigusaktid lõikuvad sugudevaheliste suhete, sooliste normide ja majandusliku käitumisega; märgib, et käibemaks tekitab soolist kallutatust naiste tarbimisharjumiste tõttu, mis erinevad meeste omadest, kuna nad ostavad rohkem kaupu ja teenuseid, mille eesmärk on edendada tervishoidu, haridust ja toitumist⁽⁵⁾; tunneb muret, et koos naiste madalama sissetulekuga viib see naiste suurema käibemaksukoormuseni; palub

⁽¹⁾ Euroopa Komisjon, Euroopa poolaasta: riigiaruanded, 7. märts 2018.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi poliitikaosakond C – Gender equality and taxation in the European Union, 2017 (Sooline võrdõiguslikkus ja maksustamine Euroopa Liidus).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi poliitikaosakond C – Gender equality and taxation in the European Union, 2017 (Sooline võrdõiguslikkus ja maksustamine Euroopa Liidus).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi poliitikaosakond C – Gender equality and taxation in the European Union, 2017 (Sooline võrdõiguslikkus ja maksustamine Euroopa Liidus).

⁽⁵⁾ La Fiscalidad en España desde una Perspectiva de Género (2016) – Institut per a l'estudi i la transformació d'ela vida quotidiana / Ekona Consultoria.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

liikmesriikidel kohaldada käibemaksuvabastusi, vähendatud määrasid ja nullmäärasid toodetele ja teenustele, millel on positiivne sotsiaalne, tervisega seotud ja/või keskkonnamõju, kooskõlas ELi käibemaksudirektiivi käimasoleva läbivaatamisega;

21. on seisukohal, et nn menstruaatsioonihaigus on ELis lahendamata probleem, kus Plan International UK sõnul ei saa iga kümnes tüdruk endale hügieenitooteid lubada; tunneb kahetsust asjaolu üle, et naiste hügieenitooteid ning laste, eakate ja puuetega inimeste hooldustooteid ja -teenuseid ei peeta kõikides liikmesriikides ikka veel esmatarbekaupadeks ja põhiteenusteks; palub kõikidel liikmesriikidel kõrvaldada n-õ hooldus- ja tampoonimaksu, rakendades käibemaksudirektiivis kehtestatud paindlikkust ja kohaldades nendele olulistele esmatarbekaupadele maksuvabastusi või käibemaksu nullmäära; tunnistab, et nende toodete käibemaksuvabastustest tingitud hindade alandamine oleks noortele naistele erakordselt kasulik; toetab hügieenitarvete laiaulatuslikult kättesaadavuse edendamiseks tehtud samme ning julgustab liikmesriike pakkuma tasuta naiste hügieenitarbeid teatavates (avalikes) ruumides, nagu koolides, ülikoolides ja kodutute varjupaikades, ning madala palgaga naistele, et kaotada täielikult nn menstruaatsioonihaigus kogu ELi avalikest tualettruumidest;

Maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimise mõju soolisele võrdõiguslikkusele

22. märgib, et maksudest kõrvalehoidumine ja maksustamise vältimine soodustavad olulisel määral soolist ebavõrdsust liidus ja kogu maailmas, kuna need vähendavad valitsuste vahendeid võrdsuse suurendamiseks riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil ⁽¹⁾;

23. tuletab meelde oma 13. detsembri 2017. aasta soovitusi rahapesu, maksustamise vältimist ja maksudest kõrvalehoidumist käsitleva uurimise järel ⁽²⁾ ning eelnevate erikomisjonide (TAX ja TAX2) soovitusi, mis koostati selleks, et võidelda ELis maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidumise vastu; palub liikmesriikidel võtta viivitamata vastu avaliku aruandluse riikide lõikes, äriühingu tulumaksu ühtse konsolideeritud maksubaasi ning läbivaadatud intressimaksete ja litsentsitasude direktiivi;

24. palub komisjonil ja liikmesriikidel propageerida sooliselt võrdse maksustamise reforme kõikidel rahvusvahelistel foorumitel, sealhulgas OECD-s ja ÜROs, ning toetada ülemaailmsel liikmesusel, võrdsel hääleõigusel ning naiste ja meeste võrdsel osalemisel põhineva ÜRO valitsustevahelise maksuorgani loomist; rõhutab, et see organ peaks olema suuteline töötama välja konkreetset sooliselt võrdse maksustamise oskusteavet;

25. märgib, et liikmesriikide ja arenguriikide vahel sõlmitud topeltmaksustamist käsitlevates lepingutes ei edendata tavaliselt tuuallikaks maksustamist, mis toob kasu hargmaistele äriühingutele ning kahjustab riigisiseste vahendite kasutamist arenguriikide poolt; märgib, et riigisiseste vahendite vähenemine kasutamise takistab nendes riikides avalike teenuste täielikku rahastamist, näiteks tervishoiu- või haridusteenuste puhul, mis mõjutab ebaproportsionaalselt naisi ja tüdruku; kutsub liikmesriike üles tegema komisjonile ülesandeks vaadata läbi kehtivad topeltmaksustamise vältimise lepingud, et neid probleeme uurida ja need lahendada, ning tagada, et tulevased topeltmaksustamise vältimise lepingud sisaldavad lisaks üldistele kuritarvitamisvastastele sätetele soolise võrdõiguslikkuse sätteid;

26. palub erikomisjonil TAX3 lisada oma soovitustesse soolised aspektid;

Soolise aspekti arvestamine maksupoliitikas

27. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles viima korrapäraselt läbi maksupoliitika soolise mõju hindamisi, lähtudes soolisest võrdõiguslikkusest, keskendudes mitmekordsele mõjule ja kaudsele kallutatusele, tagamaks, et ükski otsene ega kaudne diskrimineerimine ei oleks ühegi ELi fiskaalpoliitika osa;

⁽¹⁾ ÜRO „Final study on illicit financial flows, human rights and the 2030 Agenda for Sustainable Development“ of the Independent Expert on the effects of foreign debt and other related international financial obligations of states on the full enjoyment of all human rights, particularly economic, social and cultural rights („Lõpparuanne ebaseaduslike rahavoogude, inimõiguste ja kestliku arengu tegevuskava 2030 kohta“, mille koostas sõltumatu ekspert välisvõla ja riikide muude asjakohaste rahvusvaheliste finantskohustuste teemal, järgides täielikult kõiki inimõigusi, eeskätt majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi õigusi), 2016.

⁽²⁾ ELT C 369, 11.10.2018, lk 132.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

28. palub liikmesriikidel jagada oma tööturgude ja maksusüsteemide ülesehituse parimaid tavasid, et aidata vähendada soolist palgalõhet ja pensionilõhet, mis võib seetõttu edendada õiglasemate ja võrdsemate maksustamistingimuste kohaldamist meestele ja naistele;

29. tuletab komisjonile meelde, et kuna Lissaboni lepinguga lisati Euroopa Liidu põhiõiguste harta esmaste õigusaktide hulka, on komisjonil õiguslikult siduv kohustus edendada oma poliitikas ja tegevusvaldkondades soolist võrdõiguslikkust;

30. tunnistab, et mitmed huvi- ja kodanikuühiskonna rühmad tunnevad, et nad on oskusteabe puudumise tõttu maksupoliitika aruteludest kõrvale jäetud ning et tööstus- ja majandusrühmad on seega mitmes liikmesriigis eelarve koostamise protsessis ülesindatud; kutsub liikmesriike üles seda teemat käsitlema, tagades lisaks kodanikuühiskonnaga tegeliku konsulteerimise võimalustele eelarveprotsessi hõlmava hariduse;

31. palub komisjonil täita oma seadusjärgne kohustus edendada soolist võrdõiguslikkust, **sealhulgas** peamise maksupoliitika kavandamise hindamisel; rõhutab, et liikmesriikide maksusüsteemide läbivaatamiseks Euroopa poolaasta raames ning riigipõhiste soovitude jaoks on vaja põhjalikku **sellekohast** analüüsi;

32. palub komisjonil kasutada strateegia „Euroopa 2020“ prioriteete, et tegeleda Euroopa majanduse struktuuriliste kitsaskohtadega, käsitleda soolist palgalõhet ja pensionilõhet, parandada ELi konkurentsivõimet ja tootlikkust ning toetada jätkusuutlikku sotsiaalset turumajandust, millest saavad kasu kõik naised ja mehed;

33. tuletab meelde oma seisukohta riigipõhise aruandluse käsitleva direktiivi ettepaneku kohta⁽¹⁾, milles esitleb ambitsioonikaid meetmeid, millega suurendada hargmaiste ettevõtete maksude läbipaistvust ja avalikku kontrolli, sest see võimaldaks laiemal avalikkusel saada juurdepääs teabele teenitud kasumi, saadud toetuste ja maksude kohta, mida nad tasuvad jurisdiktsioonides, kus nad tegutsevad; soovib paigutada põhjalik soolise võrdõiguslikkuse analüüs kõigi praeguste ja tulevaste, õiglast maksustamist käsitlevate teadusuuringute ja maksupoliitika keskmesse eesmärgiga saavutada maksude suurem läbipaistvus ja aruandekohusus; palub tungivaltp, et nõukogu jõuaks ühisele kokkuleppele ettepanekus alustada läbirääkimisi teiste institutsioonidega, et võtta vastu avalik riikidepõhine aruandlus, mis on üks peamisi meetmeid äriühingute maksuteabe suurema läbipaistvuse saavutamiseks kõigi kodanike jaoks; tuletab meelde, et liikmesriikidel tuleb korrapäraselt läbi viia nende meetmete muudele liikmesriikidele ja arengumaadele ülekanduva mõju hindamisi, sealhulgas analüüsida maksupoliitika soolist kallutatust ning seda, kas nad suudavad koguda riiklikke tulusid naiste õiguste rahastamiseks, ning võtab samal ajal teadmiseks, et hea maksuhaldustava platvormi raames on juba sellega seoses tööd alustatud;

34. märgib, et sooline võrdõiguslikkus ei ole mitte ainult põhiline inimõigus, vaid selle saavutamine aitaks samuti kaasa kaasavama ja säästvama majanduskasvu saavutamisele; rõhutab, et eelarve soolist võrdõiguslikkust arvestav analüüs aitaks parandada teavet, mis käsitleb avaliku sektori investeeringute jaotuslikku mõju meestele ja naistele; palub komisjonil ja liikmesriikidel rakendada sootundlikku eelarvestamist nii, et jälgitaks konkreetselt, milline osa avaliku sektori vahenditest on suunatud naistele, ja millega tagatakse, et vahendite kasutamist ja kulude eraldamist käsitlevate poliitikasuundadega edendatakse soolist võrdõiguslikkust;

35. palub komisjonil edendada sellise maksupoliitika parimaid tavasid, milles võetakse arvesse soolist mõju ning edendatakse soolist võrdõiguslikkust, eriti seoses leibkonna sissetuleku maksustamise ja käibemaksuga; palub komisjonil lisada oma iga-aastasesse aruandesse „Maksustamissuundumused Euroopa Liidus“ soolise võrdõiguslikkuse analüüs;

36. tuletab meelde, et vaatamata 2014.–2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku määruusele lisatud ühisavaldusele soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise kohta, ei ole selles valdkonnas tehtud märkimisväärseid edusamme ning komisjon ei võtnud mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamisel selle rakendamist arvesse; nõuab, et iga-aastase eelarvemenetluse käigus hinnataks ELi poliitika mõju soolisele võrdõiguslikkusele ja et seda eelarves arvestataks (sootundlik eelarvestamine); ootab, et Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon pööraksid ka järgmises mitmeaastases finantsraamistikus palju tähelepanu soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamisele ja selle tulemuslikule järelevalvele, sealhulgas mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamise käigus, võttes nõuetekohaselt arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 8 sätestatud naiste ja meeste võrdõiguslikkuse põhimõtet;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0284.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

37. palub liikmesriikidel täita oma Euroopa Liidu põhiõiguste harta kohast seadusjärgset kohustust edendada soolist võrdõiguslikkust ELi õigusaktide rakendamisel ning ELi õigusaktidega reguleeritud riiklike poliitikate rakendamisel;
38. rõhutab, et on vaja teha täiendavat uurimistööd ja koguda paremini sooliselt eristatud andmeid maksusüsteemi sooliselt eristatud jaotamise ja eraldamisega seotud mõju kohta; eelkõige palub liikmesriikidel koguda maksuandmeid individuaalsel ja mitte leibkonna alusel ning kaotada soopõhiste andmete lõhe seoses tarbimisharjumuste ja vähendatud määrade kasutamisega, ettevõtlusest saadava tulu jaotamise ja seotud maksude tasumisega ning omandimaksu, kapitalitulude ja seotud maksude jaotamisega;
39. väljendab kahetsust, et enamik liikmesriike ei suuda koguda või hinnata individuaalseid tulumaksuandmeid ning mitmed liikmesriigid koguvad ikka veel leibkonna tasandi andmeid ühise maksustamise korra alusel;
40. julgustab liikmesriike looma asjakohast maksusoodustuste stiimulite struktuuri kõigis poliitikameetmetes, millega julgustatakse sisserännanud naisi osalema (taas) koolituses või koguma töötushüvitisi;

o

o o

41. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.
-

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0023

Pestitsiididele lubade andmise ELi menetlus

Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta resolutsioon pestitsiididele lubade andmise ELi menetluse kohta (2018/2153(INI))

(2020/C 411/07)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma 6. veebruari 2018. aasta otsust pestitsiididele lubade andmise ELi menetlust käsitleva erikomisjoni moodustamise, vastutusalade, liikmete arvu ja ametiaja kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 191,
- võttes arvesse seitsmendat liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2020 ⁽²⁾;
- võttes arvesse ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooni (Arhusi konventsioon),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta ⁽³⁾ (edaspidi „määrus“),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. veebruari 2005. aasta määrust (EÜ) nr 396/2005 taimses ja loomses toidus ja söödas või nende pinnal esinevate pestitsiidide jääkide piirnormide ja nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ muutmise kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrust (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta direktiivi 2003/35/EÜ, milles sätestatakse üldsuse kaasamine teatavate keskkonnaga seotud kavade ja programmide koostamisse ning muudetakse nõukogu direktiive 85/337/EMÜ ja 96/61/EÜ (KMH) seoses üldsuse kaasamisega ning õiguskaitse kättesaadavusega ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrust (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse komisjoni 10. juuni 2011. aasta määrust (EL) nr 546/2011, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1107/2009 seoses taimekaitsevahendite hindamise ja lubade andmise ühtsete põhimõtetega ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ ELT C 463, 21.12.2018, lk 73.

⁽²⁾ Kehtestati Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta otsusega nr 1386/2013/EL, milles käsitletakse liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires“ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 171).

⁽³⁾ ELT L 309, 24.11.2009, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 70, 16.3.2005, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT L 353, 31.12.2008, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT L 156, 25.6.2003, lk 17.

⁽⁷⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

⁽⁸⁾ ELT L 155, 11.6.2011, lk 127.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- võttes arvesse komisjoni 1. märtsi 2013. aasta määrust (EL) nr 283/2013, milles sätestatakse toimeainete andmenõuded ⁽¹⁾,
- võttes arvesse komisjoni 1. märtsi 2013. aasta määrust (EL) nr 284/2013, milles sätestatakse taimekaitsevahendite andmenõuded ⁽²⁾,
- võttes arvesse komisjoni 29. juuni 2016. aasta rakendusmäärust (EL) nr 2016/1056, millega muudetakse rakendusmäärust (EL) nr 540/2011 seoses toimeaine glüfosaadi heakskiidu kehtivusaja pikendamisega ⁽³⁾, ja komisjoni 1. augusti 2016. aasta rakendusmäärust (EL) nr 2016/1313, millega muudetakse rakendusmäärust (EL) nr 540/2011 seoses toimeaine glüfosaadi heakskiitmise tingimustega ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse komisjoni 12. detsembri 2017. aasta rakendusmäärust (EL) 2017/2324, millega pikendatakse toimeaine glüfosaadi heakskiitu vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise kohta ning muudetakse komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 540/2011 lisa ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse oma 13. aprilli 2016. aasta ⁽⁶⁾ ja 24. oktoobri 2017. aasta ⁽⁷⁾ resolutsioone komisjoni rakendusmääruse eelnõu kohta, millega uuendatakse toimeaine glüfosaat heakskiitmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise kohta ning muudetakse rakendusmääruse (EL) nr 540/2011 lisa,
- võttes arvesse oma 15. veebruari 2017. aasta resolutsiooni madala riskiastmega bioloogiliste pestitsiidide kohta ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse oma 7. juuni 2016. aasta resolutsiooni innovatsiooni ja majanduse arengu soodustamise kohta Euroopa põllumajandusettevõtete juhtimise tuleviku heaks ⁽⁹⁾,
- võttes arvesse oma 7. juuni 2016. aasta resolutsiooni tehnoloogiliste lahenduste kohta säästva põllumajanduse jaoks ELis ⁽¹⁰⁾,
- võttes arvesse oma 13. septembri 2018. aasta resolutsiooni taimekaitsevahendite määruse (EÜ) nr 1107/2009 rakendamise kohta ⁽¹¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa rakendamishinnangut määruse (EÜ) nr 1107/2009 ja selle asjaomaste lisade kohta, mille avaldas Euroopa Parlamendi uuringuteenistus 2018. aasta aprillis,
- võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu 23. novembri 2016. aasta otsust kohtuasjas C-442/14: Bayer CropScience SA-NV, Stichting De Bijenstichting vs. College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden ⁽¹²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Ombudsmani 18. veebruari 2016. aasta otsust kohtuasjas 12/2013/MDC, mis käsitleb komisjoni tegevust taimekaitsevahendite (pestitsiidide) lubade andmisel ja turulelaskmisel,
- võttes arvesse 20. märtsil 2015 avaldatud uuringut „IARC Monographs Volume 112: evaluation of five organophosphate insecticides and herbicides“ (Rahvusvahelise Vähiuurimiskeskuse monograafiate 112. köide: viie organofosfaatgrupi insektitsiidi ja herbitsiidi hinnang),
- võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) järeldusi toimeaine glüfosaat pestitsiidina kasutamise riskihindamist käsitleva vastastikuse eksperdihinnangu kohta („Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance glyphosate“) ⁽¹³⁾, mis avaldati 12. novembril 2015, ja tema vastastikust eksperdihinnangut glüfosaadi sisesekreetsioonisüsteemile avaldatava võimaliku kahjuliku mõju riskihindamise kohta („Peer review of the pesticide risk assessment of the potential endocrine disrupting properties of glyphosate“) ⁽¹⁴⁾, mis avaldati 7. septembril 2017,

⁽¹⁾ ELT L 93, 3.4.2013, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 93, 3.4.2013, lk 85.

⁽³⁾ ELT L 173, 30.6.2016, lk 52.

⁽⁴⁾ ELT L 208, 2.8.2016, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT L 333, 15.12.2017, lk 10.

⁽⁶⁾ ELT C 58, 15.2.2018, lk 102.

⁽⁷⁾ ELT C 346, 27.9.2018, lk 117.

⁽⁸⁾ ELT C 252, 18.7.2018, lk 184.

⁽⁹⁾ ELT C 86, 6.3.2018, lk 62.

⁽¹⁰⁾ ELT C 86, 6.3.2018, lk 51.

⁽¹¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0356.

⁽¹²⁾ Euroopa Kohtu (viies koda) 23. novembri 2016. aasta otsus kohtuasjas C-442/14: Bayer CropScience SA-NV, Stichting De Bijenstichting vs. College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden, ECLI:EU:C:2016:890.

⁽¹³⁾ EFSA Journal 2015; 13(11):4302.

⁽¹⁴⁾ EFSA Journal 2017; 15(9):4979.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- võttes arvesse Euroopa Kemikaali ameti (ECHA) riskihindamise komitee 15. märtsi 2017. aasta arvamust glüfosaadi klassifitseerimise kohta,
- võttes arvesse teadusnõustamise mehhanismi 2018. aasta juuni teaduslikku arvamust 5/2018, mis käsitleb taimekaitsevahenditele lubade andmise ELi menetlusi ⁽¹⁾,
- võttes arvesse komisjoni aruannet Euroopa Parlamendile ja nõukogule Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määruse (EÜ) nr 1185/2009 (mis käsitleb pestitsiidide statistikat) rakendamise kohta (COM(2017)0109),
- võttes arvesse liikmesriikides madala riskiastmega taimekaitsevahendite kättesaadavuse suurendamise ja integreeritud taimekaitse kiirema elluviimise rakenduskava, mille koostas säästva taimekaitse eksperdirühm ja mille nõukogu kiitis heaks 28. juunil 2016. aastal,
- võttes arvesse õigusega toidule tegeleva ÜRO eriraportööri 24. jaanuari 2017. aasta aruannet pestitsiidide ülemaailmse kasutamise kohta põllumajanduses ja selle mõju kohta inimõigustele,
- võttes arvesse ELi toimimise lepingu artiklit 13, milles on sätestatud, et liidu poliitika, eriti siseturupoliitika kavandamisel ning rakendamisel tuleks pöörata täit tähelepanu loomade kui aistimisvõimeliste olendite heaolu nõuetele,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2010. aasta direktiivi 2010/63/EL teaduslikel eesmärkidel kasutatavate loomade kaitse kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse Eurobaromeetri 2016. aasta märtsi eriuuringut nr 442, mille kohaselt on 89 % liidu kodanikest seisukohal, et EL peaks tegema rohkem, et rahvusvaheliselt edendada teadlikkuse suurendamist loomade heaolu tähtsusest, ning 90 % ELi kodanikke leiab, et on oluline kehtestada loomade heaolu ranged standardid,
- võttes arvesse asjaolu, et Euroopa Parlament saab arvukalt petitioone Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitest 24 ja 227 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklist 44 tulenevaid õigusi kasutatavalt murelikelt kodanikelt, kes nõuavad loomkatsete lõpetamist Euroopas ja kogu maailmas ning loomade heaolu käsitlevate rahvusvaheliste standardite kehtestamist,
- võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu ELi toidutarneahela riskihindamise läbipaistvust ja kestlikkust käsitlev Euroopa Parlamendi ning nõukogu määrus (COM(2018)0179) ⁽³⁾,
- võttes arvesse õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi raames toimuvat määruse (EÜ) nr 1107/2009 hindamist,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
- võttes arvesse erikomitee raportit pestitsiididele lubade andmise ELi menetluse kohta (A8-0475/2018),

Üldised kaalutlused

- A. arvestades, et määruse (EÜ) nr 1107/2009 (edaspidi „määrus“) eesmärk on „tagada inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kõrgetasemeline kaitse ja parandada siseturu toimimist taimekaitsevahendite turulelaskmist käsitlevate eeskirjade ühtlustamise kaudu, parandades samal ajal põllumajanduslikku tootmist“;

⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/research/sam/pdf/sam_ppp_report.pdf

⁽²⁾ ELT L 276, 20.10.2010, lk 33.

⁽³⁾ Komisjoni ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus toidutarneahela ELi tasandi riskihindamise läbipaistvuse ja kestlikkuse kohta ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 178/2002 (üldiste toidualaste õigusnormide kohta), direktiivi 2001/18/EÜ (geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta), määrust (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta), määrust (EÜ) nr 1831/2003 (söödalisandite kohta), määrust (EÜ) nr 2065/2003 (suutsutuspreparaatide kohta), määrust (EÜ) nr 1935/2004 (toiduga kokkupuutuvate materjalide kohta), määrust (EÜ) nr 1331/2008 (toidu lisaainete, toiduensüümide ning toidu lõhna- ja maitseainete lubade andmise ühtse menetluse kohta), määrust (EÜ) nr 1107/2009 (taimekaitsevahendite kohta) ja määrust (EL) 2015/2283 (uuentoidu kohta).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- B. arvestades, et taimekaitsevahenditele lubade andmise ELi menetlus on üks maailma rangeimaid; arvestades, et mitme sidusrühma poolt glüfosaadi hindamise kohta tõstatatud küsimuste valguses püüab pestitsiididele lubade andmise ELi menetlust käsitlev erikomisjon (edaspidi „erikomisjon“) tuvastada valdkonnad, mida saab seoses taimekaitsevahenditele lubade andmise ELi menetlusega edasi arendada, andes soovitusi, mis on tema hinnangul vajalikud nii inimeste ja loomade tervise kui ka keskkonna kõrgetasemeliseks kaitseks;
- C. arvestades, et ettevaatuspõhimõte, mis on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 191, on liidu poliitika üldpõhimõte; arvestades, et nagu on sätestatud määruse artikli 1 lõikes 4, põhineb määrus ettevaatuspõhimõttel; arvestades, et artikli 13 lõikes 2 ette nähtud riskiohjamist käsitlev otsus peab vastama määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 7 lõikes 1 sätestatud ettevaatuspõhimõtte tingimustele; arvestades, et määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 7 lõikes 2 sätestatakse, et ettevaatuspõhimõttele tuginedes võetud meetmed peavad olema proportsionaalsed;
- D. arvestades, et mitu sidusrühma on väljendanud muret glüfosaati käsitleva hinnangu pärast, eriti seoses sellega, kas hindamine on olnud sõltumatu, objektiivne ja läbipaistev, kas määruse (EÜ) nr 1272/2008 klassifitseerimiskriteeriume on nõuetekohaselt kohaldatud, kas asjaomaseid juhenddokumente on nõuetekohaselt kasutatud ning kas heakskiitmise kriteeriume ja ettevaatuspõhimõtet on nõuetekohaselt kohaldatud;
- E. arvestades, et määruse artikli 4 lõike 3 kohaselt ei tohi hea taimekaitsetava kohaselt kasutataval taimekaitsevahendil realistlikke kasutustingimusi arvestades muu hulgas olla kohest või hilisemat kahjulikku mõju inimeste, kaasa arvatud tundlike rahvastikurühmade tervisele, ning sellel ei tohi olla lubamatut mõju keskkonnale;
- F. arvestades, et määruse rakendamise hindamine on näidanud, et inimeste ja loomade tervise kaitsmise ning looduskaitse eesmärgi ei saavutata täiel määral ja võiks teha täiustusi, et saavutada kõik määruse eesmärgid;
- G. arvestades, et määruse täielik rakendamine kõigis liikmesriikides on ülimalt tähtis;
- H. arvestades, et heakskiitmise ja lubade andmise menetlustes osalevate riiklike pädevate asutuste töös esineb sageli viivitusi; arvestades, et heakskiitmise ja lubade andmise menetluses osalevatel pädevatel asutustel on mõnel juhul liiga vähe töötajaid ning raha; arvestades, et lisaks viivitustele hindamistöös võib vahendite puudus mõjutada nii toimeainete kui ka taimekaitsevahendite hindamiste kvaliteeti;
- I. arvestades, et riskihindamise sõltumatus loob aluse usaldusele määruse ja ELi toidualaste õigusnormide vastu;
- J. arvestades, et otsustusprotsessi läbipaistvus on tunnustatud puudulikuks alates avaliku juurdepääsu puudumisest täies mahus uuringutele ja toorandmetele kuni riskijuhtimise etapini;
- K. arvestades, et õigus tutvuda ELi institutsioonide, sealhulgas ELi ametite valduses olevate dokumentidega on oluline õigus, mille erandeid tuleb tõlgendada kitsalt; arvestades Euroopa Liidu Kohtu praktikast, mille kohaselt dokumentide läbipaistvus ja nendega tutvumine suurendab kodanike silmis ELi ametite õiguspärasust ning aitab tagada, et ELi ametite vastutus kodanike ees on demokraatlikus süsteemis laiem⁽¹⁾;
- L. arvestades, et komisjoni määrust (EL) nr 283/2013, milles sätestatakse toimeainete andmenõuded, tuleks korrapäraselt ajakohastada, et võtta arvesse praeguseid teadus- ja tehnikaalaseid teadmisi; arvestades, et komisjoni teatis seoses komisjoni 1. märtsi 2013. aasta määruse (EL) nr 283/2013 (milles sätestatakse toimeainete andmenõuded) rakendamisega⁽²⁾ on endiselt juhenddokumentide ja katsesuuniste kõige põhjalikum allikas, kuigi mitmed loetletud dokumendid võivad olla asendatud ja loetelu tuleks ajakohastada; arvestades, et toimeainete teaduslikuks hindamiseks kasutatud meetodikad Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) ja liikmesriikide kasutatavate juhendite näol ei peegelda alati

(1) Vt kohtuasi T-235/15: Pari Pharma GmbH vs. Euroopa Ravimiamet; vt ka kohtuasi T-729/15: MSD Animal Health Innovation GmbH ja Intervet International BV vs. Euroopa Ravimiamet ning kohtuasi T-718/15: PTC Therapeutics International Ltd vs. Euroopa Ravimiamet.

(2) ELT C 95, 3.4.2013, lk 1.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

kaasaegset teaduslikku ja tehnilist oskusteavet, nagu määruse artikkel 4 nõuab; arvestades, et riskihindamise jaotisse ei ole lisatud teatud olulisi katseid või puuduvad hiljutised teadusmeetodid (näiteks mullaorganismide kohta tehtud ajakohastatud ökotoksikoloogiliste katsete puhul ning keskkonnas tolmu, tuule, õhu ja vee sisalduse ja jääkide hindamise puhul);

- M. arvestades, et mesilasi käsitlevat ajakohastatud juhendit, mida EFSA oma hiljutises kolme neonikotinoidi ülevaates kasutas, ei ole veel ametlikult vastu võetud; arvestades, et EFSA kasutatav mullaorganisme käsitlev juhend pärineb 2002. aastast;
- N. arvestades, et suunistes teisendatakse õigusaktide nõuded praktilisteks sammudeks, selgitades, mida tuleb teha, samas kui katsesuunistes kirjeldatakse katseprotokolle, mida tuleb andmete koostamisel järgida, andes selgitusi, kuidas katseid tuleb teha;
- O. arvestades, et taimekaitsevahendite ulatuslik ja asjakohatu ennetav kasutamine tekitab muret;
- P. arvestades, et taimekaitsevahendite kasutamine kuivatamiseks (s.t põllukultuuri käsitlemiseks enne selle koristamist, et kiirendada selle küpsemist ja lihtsustada selle koristamist) ei ole asjakohane;
- Q. arvestades, et taimekaitsevahendite kasutamine aladel, mida kasutavad üldsus või tundlikud rahvastikurühmad, ei ole asjakohane;
- R. arvestades, et ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) kogutud andmete kohaselt kasutati ELis 2016. aastal 368 588 tonni pestitsiide, mis on 11,8 % üleilmsest tarbimisest;
- S. arvestades, et FAO andmete kohaselt on pestitsiidide kasutamine ELis alates 2009. aastast suurenenud; arvestades, et see suundumus on liikmesriigiti siiski väga erinev, ulatudes järsust kasvust mõnes liikmesriigis suure languseni teistes; arvestades, et 16 ELi liikmesriigis müüdüd pestitsiidide toimeainete kogumaht suurenes 2011. aastast 2016. aastani 1,6 %;
- T. arvestades, et kuni 2018. aastani on heaks kiidetud 493 toime- ja põhiainet;
- U. arvestades, et komisjoni aruandes määruse (EÜ) nr 1185/2009 rakendamise kohta juhitakse tähelepanu pestitsiidide kasutamist käsitleva statistika puudustele ja teadmiste puudumisele konkreetsete toimeainete kasutamise kohta;
- V. arvestades, et pestitsiidijääke toidus käsitleva Euroopa Liidu 2016. aasta aruande⁽¹⁾ kohaselt, mille EFSA avaldas 2018. aastal, oli 96,2 % proove ELi õigusaktidega lubatud piirides;
- W. arvestades, et puuduvad avalikud teadmised ohust ja riskist ning vastuvõetavatest ja vastuvõetamatutest ohtudest ja riskidest ning jääkide piirnormide järgimise tasemest kogu Euroopas;
- X. arvestades, et uutele väljatöötatud toimeainetele ja taimekaitsevahenditele lubade andmise otsused tehakse alati ebakindluses nende tegeliku mõju kohta; arvestades, et pärast lubade andmist seire puudub; arvestades, et puuduvad andmed iga kasutatava taimekaitsevahendi täpsete koguste, leevendusmeetmete rakendamise ja tõhususe ning võimaliku kahjuliku mõju kohta inimeste ja loomade tervisele ning keskkonnale;
- Y. arvestades, et puuduvad andmed toimeainete, taimekaitseainete, sünergistide ja muude koostisainete ning nende metaboliitide tegeliku mõju kohta, samuti toodete koostise ja segude kohta; arvestades, et eelneva tõttu ei ole pestitsiidide täielik mõju inimeste ja loomade tervisele ning keskkonnale täielikult teada;
- Z. arvestades, et katseprojekti „Pestitsiidide meemesilaste kaudu kasutamise keskkonnaseire“ ei ole veel ellu viidud, kuigi see lisati eelarveaastatel 2017 ja 2018 liidu eelarvesse;
- AA. arvestades, et liidu seitsmenda üldise keskkonnaalase tegevusprogrammi aastani 2020 üks eesmärke on, et kemikaale toodetakse ja kasutatakse viisil, millega kaasneb inimeste tervisele ja keskkonnale avalduva märkimisväärse kahjuliku mõju vähendamine, ning arvestades, et endiselt valitseb ebakindlus seoses eri kemikaalide koostoime täieliku mõjuga inimeste tervisele ja keskkonnale;

⁽¹⁾ <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5348>.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- AB. arvestades, et määruse artikli 4 lõikes 3 on sätestatud, et taimekaitsevahenditel „ei ole kohest või hilisemat kahjulikku mõju [...] inimeste [...] tervisele [...], võttes arvesse teadaolevaid kumulatiivseid ja koostoimelisi mõjusid, kui on olemas ameti poolt aktsepteeritud teaduslikud meetodid selliste mõjude hindamiseks“; arvestades, et määruses (EÜ) nr 396/2005 on sätestatud, et teadaolevaid kumulatiivseid ja sünergilisi mõjusid tuleb arvesse võtta, „kui meetodid nende mõjude hindamiseks on kättesaadavad“;
- AC. arvestades, et need meetodid on nüüd kättesaadavad ning katsehindamise, milles uuritakse toidus olevate pestitsiidide kumulatiivset mõju inimeste närvisüsteemile ja kilpnäärmele, viib EFSA lõpule eeldatavasti 2019. aasta lõpuks;
- AD. arvestades, et praegu ei ole juriidilist kohustust uurida toimeainete arengutoksilisust, mis võib põhjustada autismi, aktiivsus- ja tähelepanuhäiret (ATH) ja düsleksiat; arvestades, et vaja on arengutoksilisust ja neurotoksilisust käsitlevaid uuringuid ning et need võivad käivitada sihtotstarbelise ülesehitusega uuringuid konkreetsete probleemide lahendamiseks; arvestades, et sellega seoses on EFSA-l käsil projekt, millega püütakse arengutoksilisuse mõjude uurimiseks välja arendada loomkatsetega mitteseotud alternatiive;
- AE. arvestades, et on olemas kartus, et määruse rakendamine seoses loomade kasutamisega ohu kindlakstegemise ja riskihindamise katsetes ei ole kooskõlas loomkatseid käsitlevas direktiivis 2010/63/EL sätestatud asendamise, vähendamise ja täiustamise põhimõttega, sest komisjoni määrusi (EL) nr 283/2013 ja (EL) nr 284/2013, samuti vastavat juhendit ei ole hoolimata kinnitatud alternatiivsete katsete ja tehnoloogiate kättesaadavusest pärast vastuvõtmist ajakohastatud;
- AF. arvestades, et inimeste tervisele avalduva mõju kindlakstegemise katsed hõlmavad loomade kasutamist ja need ei pruugi täpselt prognoosida inimestele avalduvat mõju;
- AG. arvestades, et on vaja kiirendada selliste uute mitte-loomsete meetodite väljatöötamist ja valideerimist, mis annavad teavet inimest mõjutava toksilisuse aluseks olevate mehhanismide kohta, sealhulgas inimeste tervisele kahjulike tagajärgede kohta;
- AH. arvestades, et paljude kolmandate riikide põllumajandustoodete puhul on taimekaitsevahendite kasutamisele lubade andmisel rakendatava inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kaitse tase madalam; arvestades, et tuleb tagada, et kolmandatest riikidest pärit põllumajandustoodete import ei kahjusta ELi kaitse taset;
- AI. arvestades, et ebaseaduslikult imporditud taimekaitsevahendid, mis on ELis ringluses ja kasutuses, kujutavad endast potentsiaalset ohtu rahvatervisele ja ebaõiglast konkurentsi taimekaitsevahenditele, mille suhtes kohaldatakse kehtivate ELi õigusaktide kohaselt lubade andmise menetlust;

Toimeainete heakskiitmise taotluse esitamine

- AJ. arvestades, et mitu sidusrühma on avaldatud muret läbipaistvuse ja huvide konfliktide pärast seoses loataotlejate õigusega valida toimeaine heakskiitmise esimesel taotlemisel referentliikmesriik;
- AK. arvestades, et mitu sidusrühma on väljendanud muret läbipaistvuse ja huvide konfliktide pärast ka seoses sellega, et referentliikmesriik, mida komisjon on kohustanud hindamisaruannet uuendama, võib olla sama, kes tegi algse hindamisaruande projekti;
- AL. arvestades, et uute toimeainete jaoks on määruse jõustumisest alates referentliikmesriikideks valitud vaid 11 liikmesriiki 28-st, mis näitab, et oskusteadmiste ja tööjõu suhtes valitseb olulisi erinevusi;
- AM. arvestades, et Prantsusmaa, Madalmaad, Saksamaa ja Ühendkuningriik on käsitletud kõikidest toimikutest umbes 80 %; arvestades, et Brexit mõjutab oluliselt teiste liikmesriikide töökoormust;
- AN. arvestades, et määruse artikli 8 lõikes 1 nõutakse, et taotleja peab esitama kokkuvõtliku toimiku, mis peab muu hulgas sisaldama nõutavate andmete iga punkti kohta katsete ja uuringute kokkuvõtteid ja tulemusi, sh kogu esitatud teabe hindamist;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- AO. arvestades, et mitu sidusrühma on avaldanud muret seoses seadusega kehtestatud hindamiste lähenemisviisiga ning eriti sellega, kes peaks esitama teadusuuringud ja tõendid toimeainete hindamise kohta, kes peaks esitama teaduslikud materjalid, mille kohta on koostatud võrdlevad teaduslikud eksperdi hinnangud, ja kes peaks uuringuid hindama;
- AP. arvestades, et määruse artikli 8 lõikes 5 nõutakse, et taotleja lisaks toimikule teaduslikud materjalid, mille kohta on koostatud võrdlevad teaduslikud eksperdi hinnangud toimeaine ja selle oluliste metaboliitide kohta;
- AQ. arvestades, et toimeainete kohta on enamasti kättesaadavad vaid taotleja esitatud regulatiivsete uuringute andmed;
- AR. arvestades, et riskihindamine peab põhinema kõikidel asjakohastel kättesaadavatel teaduslikel tõenditel; arvestades, et teaduslikud materjalid, mille kohta on koostatud võrdlevad teaduslikud eksperdi hinnangud, annavad olulist lisateavet peale taotlejate esitatud ja heal laboritaval põhinevate uuringute ning võivad anda hindajatele olulist teavet mõjude kohta, mida standardkatsetes ei esitata;
- AS. arvestades, et hea laboritava põhimõtted on välja arendanud Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon (OECD), tagamaks, et uuringu tegemisel kasutatakse pettuslike tavade ärahoidmiseks konkreetset ettekirjutatud katsemeetodit; arvestades, et EL on need põhimõtted võtnud kasutusele direktiiviga 2004/10/EÜ, mille kohaselt peavad liikmesriigid tagama, et keemiliste toodete ohutusuuringuid tegevad laborid täidaks OECD hea laboritava põhimõtteid, ja direktiiviga 2004/9/EÜ, mille kohaselt peavad liikmesriigid määrama asutused, mis vastavad hea laboritava uurimise eest nende territooriumil;
- AT. arvestades, et vastavalt komisjoni 2015. aasta aruandele on kõik liikmesriigid võtnud üle hea laboritava direktiivid ning on loonud toimivad riiklikud heade laboritavade täitmise järelevalve programmid;
- AU. arvestades, et OECD katsesuunised tagavad, et teadusuuringud on korratavad, järjepidevad ja ühtsed ning võimaldavad reguleerivatel asutustel hinnata uuringu kvaliteeti ja asjakohasust, et tagada uuringu meetodiline kehtivus ja hõlbustada andmete vastastikust tunnustamist liikmesriikide vahel;

Referentliikmesriigi hinnangu projekt

- AV. arvestades, et määruse artikli 11 lõike 2 kohaselt on sätestatud, et „referentliikmesriik koostab olemasolevaid teaduslikke ja tehnilisi teadmisi silmas pidades sõltumatu, objektiivse ja läbipaistva hinnangu“;
- AW. arvestades, et eri liikmesriigid kasutavad referentliikmesriigina eksperdi hinnangutega varustatud teaduslike materjalide taotleja kokkuvõtetele viitamisel eri tavasid; arvestades, et põhireeglina tuleks teadustöodes teiste autorite tehtud väited selgelt jutumärkidega eristada;
- AX. arvestades, et parlament tunnustab arutelu, mis toimub Saksamaa Riikliku Riskianalüüsi Instituudi poolt tehtud glüfosaadi riskihindamisaruande materjalide läbivaatamise üle; arvestades, et mitu sidusrühma on väljendanud muret, et glüfosaadi riskihindamisaruande projekti olulisi hindamiselemente on võetud taotlusest ilma neile selgelt viitamata;

EFSA arvamus hindamisaruannete projektide kohta ja ECHA toimeainete klassifikatsioon

- AY. arvestades, et liidu taimekaitsevahendite lubade andmise süsteemi usaldusväärsus sõltub tugevalt üldsuse usaldusest EFSA vastu, kes esitab teaduslikud arvamusel, mis on Euroopas toiduohutust puudutavate otsuste aluseks; arvestades, et üldsuse usalduse vähenemine EFSA vastu on murettekitav;
- AZ. arvestades, et praegu EFSA heaks töötavatest riiklikest ekspertidest on umbes kaks kolmandikku pärit vaid kuuest liikmesriigist;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- BA. arvestades, et määruse teise peatüki artikli 4 lõike 1 kohaselt määratakse toimeaine hindamisel esmalt kindlaks, kas II lisa punktides 3.6.2–3.6.4 ja punktis 3.7 esitatud heakskiitmise kriteeriumid (st piirkriteeriumid) on täidetud; arvestades, et üks piirkriteeriumidest puudutab aine klassifitseerimist kantserogeenina (kategooria 1A või 1B) kooskõlas määruse (EÜ) nr 1272/2008 sätetega;
- BB. arvestades, et Rahvusvaheline Vähiuurimiskeskus (IARC) klassifitseeris vastavalt oma nomenklatuurile (mis vastab määruse (EÜ) nr 1272/2008 kategooriale 1B) glüfosaadi inimestele tõenäoliselt kantserogeenseks (grupp 2A); arvestades, et pärast kättesaadava teabe, sealhulgas IARCI hinnangu läbivaatamist jõudsid EFSA ja ECHA, kes on ELi riskijuhtimisotsuste aluseks olevate teaduslike hinnangute andmise eest vastutavad Euroopa ametid, järeldusele, et määruse (EÜ) nr 1272/2008 sätete kohaselt ei ole kantserogeenina klassifitseerimine põhjendatud;
- BC. arvestades, et IARC tegi oma järeldused kooskõlas oma tööpõhimõtetega avaldatud materjalide põhjal, ent EFSA ja ECHA kasutasid lisaks määruse artikli 8 kohaselt oma hindamise alusena taotleja esitatud avaldamata uuringuid ning neil oli lisaks juurdepääs asjaomastele toorandmetele;
- BD. arvestades, et paljud teised maailma (sh Ameerika Ühendriikide, Kanada, Uus-Meremaa, Austraalia ja Jaapani) pädevad asutused on pärast seda teinud uusi glüfosaadi hindamisi ja jõudnud järeldusele, et see ei ole kantserogeenne; arvestades, et glüfosaati vaatab endiselt läbi USA keskkonnaamet, kelle ökoloogilise riski hinnangu kavandis on selgelt öeldud, et on olemas võimalik mõju lindudele, imetajatele ning maismaa- ja veetaimedele;
- BE. arvestades, et EFSA poolt 2017. aastal tehtud nii ELi kui ka IARCI süsteemi kohaselt hinnatud 54 pestitsiidi võrdlus näitab, et 14 juhul oli ELi klassifikatsioon IARCI klassifikatsioonist konservatiivsem (ja seetõttu rangem), 11 juhul (glüfosaat ja 10 muud toimeainet) vähem range ja 29 juhul sama;
- BF. arvestades, et mitu sidusrühma on avaldanud ja avaldavad siiani muret EFSA ja ECHA arvamuste pärast, mis puudutavad nende otsust glüfosaati kantserogeeniks mitte klassifitseerida;
- BG. arvestades, et kahjuks ei leidnud see vastuolu erikomisjonis lahendust;
- BH. arvestades, et 2017. aasta oktoobris kuulutas komisjon vastuvõetavaks Euroopa kodanikualgatuse „Keelustada glüfosaat ning kaitsta inimesi ja keskkonda toksiliste pestitsiidide eest“; arvestades, et rohkem kui miljon kodanikku kutsus komisjoni üles esitama liikmesriikidele ettepanekut, et keelustada glüfosaadi kasutamine, reformida pestitsiidide heakskiitmise menetlust ja kehtestada pestitsiidide kasutamisele ELi tasandil kohustuslikud vähendamiseesmärgid;
- BI. arvestades, et niinimetatud Monsanto dokumendid ja California osariigi ülemkohtu hiljutine otsus kohtuasjas Dewayne Johnson vs. Monsanto (kohtuasi nr CGC-16-550128) ja sellele järgnev apellatsioonikaebus on tekitanud muret glüfosaadi hindamise protsessi sõltumatuse ja huvide konfliktide pärast;

Euroopa Komisjonilt toimeainete heakskiidu saamine

- BJ. arvestades, et määruses kehtestatakse komisjonile pooleaastane tähtaeg alates EFSA otsusest kuni määruse eelnõu esitamiseni;
- BK. arvestades, et otsus glüfosaadi heakskiidu uuendamise kohta ei sisaldanud õiguslikult siduvaid riskimaandamismeetmeid liidu tasandil; arvestades, et komisjon otsustas kinnitada heakskiitmise tingimustes konkreetse soovitusena, et liikmesriigid peaksid glüfosaati sisaldavate taimekaitsevahendite lubade andmisel pöörama erilist tähelepanu maismaaselgroogsetele avaldatavale ohule; arvestades, et peaaegu kõigi glüfosaadi kasutusviiside puhul leiti, et on olemas suur risk sihtrühma mittekuuluvatele maismaaselgroogsetele, sealhulgas imetajatele ja lindudele;
- BL. arvestades, et ECHA jõudis järeldusele, et glüfosaat põhjustab tõsiseid silmakahjustusi ja on toksiline veeorganismidele, avaldades pikaajalist mõju;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- BM. arvestades, et ei ole selge, millistel tingimustel on komisjoni ja liikmesriikide arvates keskkonnaoht lubamatu;
- BN. arvestades, et asjaolu, et komisjon kiidab liikmesriikide toetusel heaks toimeaineid, mida EFSA peab keskkonnale ja bioloogilisele mitmekesisusele suurt ohtu kujutavaks, on muret tekitav, kuna määruse artikli 4 lõike 3 kohaselt ei tohi taimekaitsevahendil olla keskkonnale lubamatut mõju;
- BO. arvestades, et Euroopa Ombudsman otsustas 18. veebruaril 2016 juhtumis 12/2013/MDC, et kinnitava teabe esitamine ei peaks puudutama taotluse esitamise ajal kehtivaid andmenõudeid terviseohtude hindamise kohta, mille kohta olid saadaval pädevad juhised;
- BP. arvestades, et kinnitavat teavet ei uurita ega hinnata sama rangelt kui algses taotluses esitatud teavet, kuna sellele ei rakendata süstemaatiliselt EFSA vastastikuseid eksperdi hinnanguid; arvestades, et Euroopa Ombudsman kutsus oma 2016. aasta otsuses komisjoni üles kaaluma, kas edaspidi peaks kinnitavale teabele süstemaatiliselt rakendatama EFSA vastastikusi eksperdi hinnanguid ja kas juhiseid tuleks vastavalt muuta;
- BQ. arvestades, et tuginedes järelaruandele, mille komisjon esitas 2018. aasta veebruaris kümne ombudsmani uurimise raames kontrollitud toimeaine kohta, on kinnitavate andmete menetluse tulemusel jäävad kaks toimeainet – haloksüfop-P ja malatioon –, mille kasutamist oleks muidu piiratud, pikendatud ajaks turule;
- BR. arvestades, et väikese riskiga bioloogiliste pestitsiidide puhul esinevad andmelüngad peamiselt seetõttu, et andmenõuded on ette nähtud keemiliste taimekaitsevahendite jaoks ja on seega sobimatud madala riskitasemega bioloogilistele pestitsiididele;
- BS. arvestades, et hoolimata EFSA toimeainete kohta tehtud järeldustes tuvastatud ohtudest jätab komisjon sageli riskimaandamismeetmed liikmesriikidele, kuigi määruse kohaselt on sellele antud võimalus neid kehtestada ELi tasandil; arvestades, et Euroopa Ombudsman mõistis selle lähenemisviisi hukka oma juhtumi 12/2013/MDC otsuses;
- BT. arvestades, et on asjakohane, et liikmesriigid otsustavad nende olukorrale iseloomulike probleemidega seotud riskijuhtimismeetmete üle;
- BU. arvestades, et madala riskitasemega taimekaitsevahendeid on saadaval vähe; arvestades, et ainult kümme ainet ELi turul kättesaadavast ligikaudu 500-st toimeainest on heaks kiidetud madala riskiastmega toimeainena; arvestades, et madala riskitasemega taimekaitsevahendite puudumine muudab integreeritud taimekaitse rakendamise ja arendamise raskemaks; arvestades, et puudumise põhjuseks on pikaldane hindamis-, autoriseerimis- ja registreerimisprotsess;
- BV. arvestades, et tänapäeval võib täiustatud tehnikaid, nagu täppispõllundust ja robotikat kasutada umbrohtude või kahjulike putukate täpseks jälgimiseks ja kõrvaldamiseks varases staadiumis; arvestades, et arenenud tehnikad on Euroopa Liidus ikka veel vähe arenenud ning neile on vaja liidu ja liikmesriikide toetust;

Taimekaitsevahendite lubade saamine liikmesriikidelt

- BW. arvestades, et taimekaitsevahendeid tuleks enne lubade andmist põhjalikult hinnata, tuginedes olemasolevatele teaduslikele ja tehnilistele teadmistele; arvestades, et töötajate ja/või raha vähesus võib taimekaitsevahendite otsuste puhul põhjustada liigset tuginemist toimeainete heakskiitmiseks tehtud hindamisele;
- BX. arvestades, et taimekaitsevahendite heakskiitmise menetluse ja eelkõige riskihindamise andmenõuete puhul tuleks arvestada taimekaitsevahendite tegelikku kasutamist;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- BY. arvestades, et taimekaitsevahenditele lubade andmisel tuleks erilist tähelepanu pöörata nn tundlikele rahvastikurühmadele tekkivale riskile; arvestades, et määruuses määratletakse tundlikud rahvastikurühmad isikutena, kes vajavad taimekaitsevahendite ägeda ja kroonilise tervisemõju hindamisel erilist tähelepanu; arvestades, et nende hulka kuuluvad rasedad ja imetavad naised, looted, imikud ja lapsed, vanurid ning töötajad ja elanikud, kellel on pikaajaline tihe kokkupuude pestitsiididega;
- BZ. arvestades, et määruuse artiklis 25 nõutakse, et taimekaitseainete ja sünergistide heakskiitmise menetlus oleks sama, mis toimeainete puhul; arvestades, et komisjon ei ole veel ühtki taimekaitseainet ega sünergisti heaks kiitnud;
- CA. arvestades, et määruuse artikliga 27 nõutakse, et komisjon lisaks III lisana lubamatute muude koostisainete loendi; arvestades, et komisjon ei ole veel muude koostisainete negatiivset loendit koostanud, kuid on teatanud oma kavatsusest seda teha 2018. aasta lõpuks; arvestades, et selline hiline mine ei ole nende ainete mõju arvestades vastuvõetav; arvestades, et teatud liikmesriigid on koostanud omaenda muude koostisainete negatiivse loendi, kuna liidu tasandil see loend puudub;
- CB. arvestades, et nende ELi loendite puudumine muudab taimekaitsevahendite põhjaliku riskihindamise keerukamaks;
- CC. arvestades, et muret on avaldatud tsoonidesse jagamise süsteemi teemal ja eriti menetluse viivituste suhtes ning taotluste vastastikuse tunnustamise vajaduse tõttu sagedaste täielike või osaliste uute hindamiste suhtes, mida on põhjustanud sama tsooni liikmesriikide hindamismudelite erinevused; arvestades, et liikmesriikide vastastikuse tunnustamise menetluse eesmärk oli lihtsustada menetlusi ja suurendada liikmesriikidevahelist usaldust; arvestades, et vastastikuse tunnustamise menetluse kohaldamist peetakse oluliseks vahendiks töö jaotamise suurendamisel ja tähtaegade järgimise tagamisel, kindlustades samal ajal optimaalse kaitse, ning see on oluline siseturu toimimise seisukohast;
- CD. arvestades, et komisjon töötab taimekaitsevahendite rakendamise haldussüsteemi kallal, mis on tulevikus üldsusele kättesaadav ja hõlbustab vastastikuse tunnustamise süsteemi;
- CE. arvestades, et praegu ei ole ülevaadet kõigi ELis lubatud taimekaitsevahendite kohta, kuna liikmesriikidel ei ole kohustust komisjoni oma otsustest või lubade andmisest teavitada;
- CF. arvestades, et komisjoni määruusega (EL) nr 283/2013 nõutakse pikaajalise toksilisuse uuringute tegemist; arvestades, et komisjoni määruusega (EL) nr 284/2013 nõutakse praegu toksikoloogiliste uuringute tegemist kasutajate, kõrvalseisjate ja elanike ning töötajate kokkupuute kohta, mitme pikaajalise ja kroonilise toksikoloogilise uuringu tegemist loomade puhul, ning uuringuid mullas, vees ja õhus säilimise ja käitumise kohta, sh lagunemise rada õhus ja edasikandumine õhu kaudu, kuid mitte taimekaitsevahendite pikaajalise toksilisuse kohta;
- CG. arvestades, et liikmesriigid töötavad selle nimel, et koostada asendust vajavaid aineid sisaldavate taimekaitsevahendite võrdlev hindamine; arvestades, et eesmärk on asendada sellised tooted ohutumate taimekaitsevahendite ja mittekeemiliste meetoditega, nagu need, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiivis 2009/128/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse tegevusraamistik pestitsiidide säästva kasutamise saavutamiseks⁽¹⁾;
- CH. arvestades, et hiljutised aruanded on toonud esile lindude ja putukate, eelkõige mesilaste ja teiste tolmeldajate bioloogilise mitmekesisuse märkimisväärse vähenemise; arvestades, et viimase 27 aasta jooksul on täheldatud, et kaitsealadel lendavate putukate biomass on vähenenud üle 75%⁽²⁾; arvestades, et usutav põhjus võib olla põllumajanduse intensiivistamine (nt pestitsiidide kasutamine, aastaringne maaharimine, väetiste suurem kasutamine ja agronoomiliste meetmete sagedus), mida see analüüs ei hõlmanud; arvestades, et põllumajanduse intensiivistumine on seotud taimede, putukate, lindude ja teiste liikide bioloogilise mitmekesisuse üldise vähenemisega; arvestades, et bioloogiline mitmekesisus ja tugevad ökosüsteemid, eriti mesilased ja muud tolmeldavad putukad, on üliloolised, et tagada tervislik ja jätkusuutlik põllumajandussektor;

⁽¹⁾ ELT L 309, 24.11.2009, lk 71.

⁽²⁾ Vt Hallmann, C.A., Sorg, M., Jongejans, E., Siepel, H., Hofland, N., Schwan, H., et al. (2017) „More than 75 percent decline over 27 years in total flying insect biomass in protected areas“ (Enam kui 75-protsendiline lendavate putukate üldbiomassi vähenemine kaitsealadel viimase 27 aasta jooksul). PLoS ONE 12(10): e0185809. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0185809>.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- CI. arvestades, et kolme neonikotinoidi (imidaklopriid, klotianidiin ja tiametoksaam) välitingimustes kasutamise keelustamine on kiiduväärne; arvestades, et kõnealuseid keelde ei tohiks artikli 53 põhjendamatute eranditega kahjustada;
- CJ. arvestades, et teisi süsteemseid taimekaitsevahendeid tuleks võimalikult palju piirata, sealhulgas seemnete töötlemiseks, kui need ohustavad inimeste tervist ja keskkonda;
- CK. arvestades, et määruse artikli 53 lõike 2 alusel erakorraliste lubade andmine ja tuvastatud juhtumite arv suureneb ELis; arvestades, et mõni liikmesriik kasutab artiklit 53 oluliselt rohkem kui teised; arvestades, et EFSA hiljutises hinnangus kolme neonikotinoidi erakorraliste lubade andmise kohta järeldati, et mõnel juhul oli lubade andmine õigusaktidega kehtestatud sätetega kooskõlas, ent mõnel teisel juhul neid tingimusi ei täidetud;
- CL. arvestades, et viivitused lubade andmise menetlustes võivad kaasa tuua ka erakorraliste lubade suurema kasutamise; arvestades, et artikli 53 alusel väiksemale kasutusele tehtavad erandid, mille eesmärk on lahendada muid eriolukordi kui tegelikud hädaolukorrad, ei ole elujõuline ega asjakohane vahend; arvestades, et EFSA peaks uurima asendamise mõju ja mittekeemiliste meetodite kättesaadavust;
- CM. arvestades, et erilist tähelepanu tuleks pöörata väiksema kasutusega taimekaitsevahenditele, sest praegu on ettevõtjatel selliste toodete väljatöötamiseks vähe majanduslikke stiimuleid;
- CN. arvestades, et pärast määruse jõustumist on komisjon kasutanud artikli 53 lõike 2 kohast võimalust EFSA-lt arvamust küsida vaid ühe korra;

Üldised märkused

1. on seisukohal, et kuigi ELil on üks maailma rangemaid süsteeme, on vaja selle eesmärgi saavutamiseks parandada nii määrust kui ka selle rakendamist;
2. võtab teadmiseks komisjoni õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi raames käimasoleva hindamise määruse kohta;
3. rõhutab, kui oluline on tagada toimeainete ja taimekaitsevahendite sõltumatu, objektiivne ja läbipaistev teaduslik hindamine;
4. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles eraldama piisavalt ressursse ja asjakohaseid teadmisi toimeainete ja taimekaitsevahendite hindamiseks ning tagama, et hindamine on sõltumatu, objektiivne ja läbipaistev, võttes arvesse praegusi teaduslikke ja tehnikaalaseid teadmisi;
5. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama toimeainete puhul, mis on mutageensed, kantserogeensed või reproduktiivtoksilised või millel on endokriinfunktsiooni kahjustavad omadused, täielik ja ühtlustatud ohupõhiste kasutuselt kõrvaldamise kriteeriumide kohaldamine;
6. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kohaldama oma riskijuhtija rollis ettevaatuspõhimõtet, kui kättesaadava teabe hindamise tulemusena tehakse kindlaks ohtliku tervisemõju võimalus, kuid püsib teaduslik ebakindlus, võttes vastu inimeste tervise kõrgetasemelise kaitse tagamiseks vajalikud ajutised riskijuhtimismeetmed;
7. nõuab tungivalt, et komisjon teavitaks süstemaatiliselt, kuidas seda põhimõtet on arvesse võetud ja kuidas riskijuhtimise otsus on tehtud;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

8. kiidab heaks teadusnõustamise mehhanismi soovitus, et komisjon peaks aitama kaasa laiemale arutelule ühiskonnas, et jõuda kogu ELis ühisele vaatenurgale toidu keskkonnasäästliku tootmise teemal, sh selle kohta, milline on taimekaitsevahendite roll selles valdkonnas; usub, et need kaalutlused peaks muude tegurite hulgas arvesse võtma toidu kvaliteeti, ohutust, kättesaadavust ja taskukohasust tarbijatele, õiglast tulu põllumajanduslikule tootmisele ja selle pikaajalist jätkusuutlikkust, kliimamuutusi ning inimeste ja loomade tervist ning keskkonda puudutavaid lühi- ja pikaajalisi riske ja kasu, mis on seotud taimekaitsevahendite kasutamise eri viisidega, sh integreeritud taimekaitse ja nende mittekasutamisega;
9. on seisukohal, et ELi süsteemis tuleks rohkem tähelepanu pöörata taimekaitsevahendite laialdasele kasutamisele ja profülaktilisele kasutamisele, kui see ei ole asjakohane, ning mõjule, mida see avaldab inimeste tervisele, loomade tervisele ja keskkonnale, samuti resistentsuse väljakujunemisele sihtorganismides;
10. rõhutab direktiivi 2009/128/EÜ täieliku rakendamise tähtsust, arvestades selle seost lubade andmise süsteemiga, eelkõige integreeritud taimekaitse ja põllumajandustootjate piisavat väljaõpet käsitlevaid sätteid selles; juhib tähelepanu, et selle teema kohta täpsema teabe saamiseks võib tutvuda parlamendi käimasoleva tööga;
11. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et toimeainete heakskiitmine ja taimekaitsevahenditele lubade andmine käesoleva määruse alusel ning direktiivi 2009/128/EÜ eesmärk oleksid omavahel sidusad;
12. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kuivatavaid toimeaineid või taimekaitsevahendeid mitte enam heaks kiitma;
13. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles mitte lubama taimekaitsevahendite kasutamist üldsuse või direktiivi 2009/128/EÜ artikli 12 punktis a määratletud tundlike rahvastikurühmade kasutatavatel aladel;
14. kutsub komisjoni üles lisama määрусesse konkreetsed meetmed tundlike rühmade tegelikuks kaitsmiseks, et viivitamata ja erandeid tegemata lõpetada pestitsiidide kasutamine pika vahemaa tagant koolide, lastehoiuasutuste, mänguväljakute, haiglate, sünnitushaiglate ja hooldekodude läheduses;
15. kutsub komisjoni üles võtma vajalikke meetmeid, et tagada pestitsiidide müügistatistika avalikustamine iga toimeaine ja liikmesriigi kohta ning et pestitsiidide kasutamise statistikat parandataks veelgi, et anda täielikku teavet keskkonnariski hindamiseks ning määruse alusel võrdleva hindamise tegemiseks;
16. nõuab, et loodaks tõhus turustamisjärgse järelevalve süsteem, et seirata süstemaatiliselt taimekaitsevahendite kasutamise tegelikku, sealhulgas pikaajalist mõju inimeste ja loomade tervisele ning keskkonnale; rõhutab, et taimekaitsevahendite turustamisjärgse järelevalve süsteem peaks tagama andmete tulemusliku kogumise ja edastamise kõigi sidusrühmade seas ning andmete läbipaistvuse ja avaliku kättesaadavuse; kutsub EFSA ja ECHA üles koostama selles valdkonnas tõhusa turustamisjärgse järelevalve tegemise ühtlustatud suunised;
17. palub komisjonil arendada välja standarditud ELi-ülene IT-platvorm või andmebaas, et toetada turustamisjärgse järelevalve süsteemi jagamist, ning leiab, et turustamisjärgse järelevalve andmeid ning muid kättesaadavaid järelevalve andmeid tuleks kasutada lubade andmise menetluses;
18. palub komisjonil kiirendada katseprojekti „Pestitsiidide kasutamise keskkonnaseire meemesilaste uurimise teel“ rakendamist, mis võimaldab muu hulgas hinnata ELi õigusaktide rakendamist seoses pestitsiidide kasutamise ja neile lubade andmisega;
19. palub komisjonil teha epidemioloogiline uuring taimekaitsevahendite tegeliku mõju kohta inimeste tervisele;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

20. kutsub komisjoni üles arendama edasi ja rakendama meetodeid kemikaalide kombineeritud mõju käsitlemiseks, edendades integreeritud ja kooskõlastatud hindamist kõigis asjaomastes ELi õigusaktides;
21. kiidab heaks EFSA poolelioleva projekti arengutoksilisuse mõjude uurimiseks, kuid leiab, et see on ebapiisav, kuni lubade andmise menetluses puudub õiguslik kohustus hinnata pestitsiidide toimeainete ja muude koostisosade arengutoksilisuse mõjusid; kutsub seetõttu komisjoni üles hindama võimalusi tagada, et taimekaitsevahendite toimeaineid ja muid koostisosi hinnatakse arengutoksilisuse suhtes, võttes täiel määral arvesse arengutoksilisuse ohu hindamise usaldusväärseid mitteloomseid inimkeskseid mehhaanilisi meetodeid;
22. peab oluliseks, et liidus arendataks jätkuvalt teadusuuringuid ja innovatsiooni, ning nõuab seetõttu, et programm „Euroopa horisont“, muud liidu rahastamisvahendid ja liikmesriigid pakuksid piisavat rahastamist, et edendada
- a) taimekaitsevahendite inimeste ja loomade tervisele, keskkonnale ja põllumajandustootmisele avalduva mõju sõltumatut uurimist;
- b) taimekaitsevahendite alternatiivide, sealhulgas mittekeemiliste meetodite ja väikese riskiga pestitsiidide uurimist, et tutvustada põllumajandustootjatele säästva põllumajanduse uusi lahendusi, ning agroökoloogilisi ja täppispõllunduse tehnikaid eesmärgiga vähendada välissisendit ja optimeerida kahjuritõrjet sihipäraselt ja keskkonnasäästlikult;
23. kutsub komisjoni üles kaaluma sellise õigusraamistiku tähtsust, mis soodustab innovatsiooni ja teadusuuringuid, et töötada välja paremaid ja ohutumaid taimekaitsevahendeid ja alternatiive;
24. tuletab meelde, et ohutu ja tõhusa taimekaitse kättesaadavus on hädavajalik, et võimaldada põllumajandustootjatel ära hoida looduslikult esinevaid toidu kaudu levivaid saasteaineid, nagu kantserogeensed mükotoksiinid, mis ähvardavad meie toidu ohutust;
25. juhib tähelepanu sellele, et liikmesriikide ja eelkõige Euroopa Liidu äärepoolseimate piirkondade põllukultuurid ning pinnase- ja kliimatingimused on väga erinevad ja spetsiifilised; nõuab, et sellist mitmekesisust võetaks lubade andmise menetlustes arvesse;
26. kutsub EFSA-t ja komisjoni üles parandama riskidest teavitamist, et informeerida üldsust asjakohasel, arusaadaval ja hõlpsasti kättesaadaval viisil; on seisukohal, et tähtis on parandada üldsuse teadlikkust ohust ja riskist ning vastuvõetavatest ja vastuvõetamatutest ohtudest ja riskidest, suurendada teadlikkust jääkide piirnormide väärtuste järgimise tasemest kogu Euroopas ning teavitada kasutajaid võimalikest riskimaandamismeetmetest;
27. nõuab asendamise, vähendamise ja täiustamise põhimõtte täielikku rakendamist;
28. nõuab toimeainete, taimekaitseainete, sünergistide, muude koostisainete ja toote koostiste katsetamisel mitteloomsete katsete ja tehnoloogiate kohaldamist ning toimeainete ja taimekaitsevahendite kumulatiivsete ja segamõjude hindamist alati, kui sellised katsed ja tehnoloogiad on kättesaadavad;
29. nõuab komisjoni määruste (EL) nr 283/2013 ja (EL) nr 284/2013 ajakohastamist alati, kui on olemas valideeritud alternatiivsed katsed ja tehnoloogiad;
30. palub komisjonil lisada reguleerimisalasse kuuluvasse teadusharusse uute lähenemisviisidega meetodite teaduslikud ja tehnoloogilised arengud, et parandada kohustuslike katsete prognoositavust ning asendada katsetes loomade kasutamine;
31. kutsub komisjoni üles uurima võimalusi nõuda, et inimeste kohta käivad asjakohased andmed (nt meditsiinitoodete testimise ajal läbiviidud kliiniliste uuringute käigus saadud andmed) esitataks ECHA/EFSA hankemenetluses ettenähtud avatud juurdepääsuga andmebaasidesse, et kasutada inimeste kohta käivaid andmeid loomadega mitteseotud meetodite kinnitamiseks, mis on praegu arendamisel;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

32. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama kolmandatest riikidest imporditud põllumajandustoodete tõhus kontroll, et kindlustada Euroopa toidutootmise kõrgetasemeline kaitse ja võrdsed võimalused;

33. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles tegema suuremaid jõupingutusi ebaseaduslike taimekaitsevahenditega kauplemise peatamiseks, sest need tooted kahjustavad selle valdkonna liidu õigusaktide eesmärke;

Toimeainete heakskiitmise taotluse esitamine

34. kutsub komisjoni üles tegema ettepanekut määruse muutmiseks, et anda talle volitused võtta vastu tööprogramm, mis käsitleb heakskiitmise taotluste jaoks referentliikmesriigi määramist sõltumatu, objektiivse ja läbipaistva hindamise kriteeriumide alusel: eksperditeadmised, ressursid, huvide konflikti puudumine, asjakohasus toote suhtes, tehniline suutlikkus ja suutlikkus saavutada ettenähtud aja jooksul teaduslikult kindlaid ja usaldusväärseid tulemusi, millega kaasneb põhjaliku vastastikuse eksperdihinnangu protsess ja sidusrühmadega konsulteerimine, sarnaselt toimeainete heakskiidu pikendamise süsteemiga;

35. palub komisjonil suunata uuendamistaotluste hindamine liikmesriigile, mis on erinev liikmeriigist, mis vastutas elmis(t)e hindamis(t)e eest, eeldusel et tagatakse oskusteabe ja ressursside nõutud tase;

36. kutsub komisjoni üles tagama, et referentliikmesriigiks saaksid ainult riigid, kes suudavad tagada kvaliteetse hindamise ja kellel on olemas huvide konflikti hindamise tõhusad menetlused;

37. palub komisjonil EFSA toetusel hinnata asjakohaste referentliikmesriikide pädevate asutustega seotud referentlaboreid, et tagada referentliikmesriigi hindamisaruande projekti oskusteabe sama tase;

38. palub lisaks liikmesriikidel vastutustundlikult kontrollida hea laboritava tunnistusega laboreid ning komisjonil luua kontrollide jaoks liidu kontrollisüsteemi, mida ta ise juhib;

39. võtab teadmiseks komisjoni ettepaneku ELi toidutarneahela riskihindamise läbipaistvuse ja kestlikkuse kohta ning avaldab seega heameelt võimaluse üle praegust olukorda selles suhtes parandada;

40. peab oluliseks, et taotlejad peaksid kõik tehtavad regulatiivsed uuringud registreerima avalikus registris ning võimaldama perioodi märkuste esitamiseks, mille ajal on sidusrühmadel võimalik esitada olemasolevad andmed, tagamaks et kogu asjakohast teavet võetakse arvesse; rõhutab, et avaliku registri sätted peaksid hõlmama ka nõuet, et heakskiidetud labor peab registreerima uuringu algus- ja lõppkuupäevad, kontrollandmete avaldamine tuleb lisada kontrollide ajaloo registrisse, sealhulgas tehtavate katsete meetoodika, järgides samas isikuandmete kaitse nõudeid; leiab, et taotlusega koos võib esitada vaid registreeritud regulatiivseid uuringuid;

41. rõhutab, et taotlejatelt tuleb nõuda, et nad peaks kõik uuringud, sh toorandmed referentliikmesriigile esitama masinloetaval kujul;

42. nõuab, et üldsuse juurdepääse eespool nimetatud uuringutele, sh lubade saamise taotlustega seotud kõigile tugiandmetele ja kogu teabele tuleb tagada masinloetaval kujul, et tagada läbipaistvus, võimaldades seega õigeaegset sõltumatut järelevalvet, kaitstes samas isikuandmeid, ja kindlustada, et uuringute tellijad saavad neid kasutada vaid mittekaubanduslikel eesmärkidel, et kaitsta asjakohaseid intellektuaalomandi õigusi;

43. kutsub komisjoni üles hindama, kas oleks asjakohane enam mitte nõuda, et taotleja esitaks teaduslikud materjalid, mille kohta on koostatud võrdlevad teaduslikud eksperdihinnangud toimeaine ja sellega seotud vormide kohta, ning määrata see ülesanne hoopis referentliikmesriigile, keda abistab EFSA;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

44. rõhutab, et vastastikuste eksperdi hinnangutega teaduslikele materjalidele tuleks võimaluse korral anda hindamises samaväärne kaal nagu heal laboritaval põhinevatele uuringutele; leiab, et mõlemat liiki uuringutel on hinnangule põhjendatud panus ning neid tuleks kaaluda vastavalt uuringute suhtelisele kvaliteedile ja nende asjakohasuse seoses läbivaadatava taotlusega;

45. kutsub komisjoni üles hindama, kas oleks asjakohane enam mitte nõuda, et taotleja hindab andmeid, mis tuleb esitada taotluse osana, vaid määrata see ülesanne hoopis referentliikmesriikidele;

46. nõuab, et materjalide ülevaatamise praegused eeskirjad hinnataks sõltumatult ümber, et tagada kõigi asjakohaste uuringute arvessevõtmine;

Referentliikmesriikide hindamise projekt

47. rõhutab, et referentliikmesriigid peaksid rangelt rakendama määruse artiklit 9, et tagada enne taotluste vastuvõetavaks lugemist nende terviklikkus;

48. rõhutab, et hindamine peaks hõlmama toorainete ning lõpptoote koostistega seotud andmete põhjalikku hindamist vastavalt nende olemasolule hindamise selles etapis; palub referentliikmesriigil hindamisaruande projektis selgelt tõendada, et kõigi uuringute asjakohasust, teaduslikku kvaliteeti ja õigsust on nõuetekohaselt kontrollitud, ning vajaduse korral lisada muid uuringuid, mille lisamist taotleja ei ole vajalikuks pidanud; juhib tähelepanu asjaolule, et kahjulikust toimest teatavad andmed võib kõrvale jätta üksnes siis, kui selleks on teaduslikele tõenditele toetuv põhjendus, näiteks OECD asjaomaste juhenddokumentide nõuetekohane kohaldamine;

49. palub komisjonil hinnata, kuidas kõige paremini tagada toimeainete hindamine kõige sagedamate kasutusviiside ja kõige sagedamini kasutatavate koostiste, nende annustamise ja asjaomaste kokkupuutesenaariumide põhjal;

50. kutsub kõigi hindamiste puhul üles lähtuma kõigi olemasolevate tõendusmaterjalide läbivaatamisest ja tõendite kaalukuse kasutamise täielikust läbipaistvusest;

51. soovib, et referentliikmesriik peaks lõikude paljundamist võimalikult palju piirama ning kasutama seda vaid õigustatud ja nõuetekohaselt teatatud juhtudel; rõhutab, et kui hindamise on teinud taotleja, tuleb juhul, kui taotluse toimikust on kasutatud terveid lõike, teha selge eristus asutuse hinnangu ja taotleja hinnangu vahel;

EFSA arvamus hindamisaruannete projektide kohta ja ECHA toimeainete klassifikatsioon

52. palub komisjonil ja liikmesriikidel tagada, et riskihindamisse oleks lisatud peamised katsed (nt mullaorganismide kohta tehtud ajakohastatud ökotoksikoloogilised katsed, keskkonnas tolmu, tuule, õhu ja vee sisalduse ja jääkide hindamine ning katsed pikaajalise toksilise mõju kohta, eelkõige tundlikele rahvastikurühmadele) ning meetodite ajakohased teaduslikud ja tehnoloogilised muudatused;

53. palub komisjonil ajakohastada nõuetekohaselt oma ülevaadet ajakohastatud juhenddokumentidest ja katsejuhenditest;

54. palub komisjonil hõlbustada ja soodustada ühtlustamise protsessi lõpetamist seoses andmenõuete ja meetoditega, eelkõige ökotoksikoloogiat ning keskkonnas säilimist ja käitumist käsitlevate juhiste valdkonnas;

55. palub komisjonil kehtestada pinnastele ja pinnaveele pestitsiidide jääkide piirnormid, kasutades muu hulgas turustamisjärgse keskkonnajärelevalve süsteemi kaudu kogutud andmeid;

56. nõuab toiduainetele ja loomasöödale jääkide piirnormide kiiremat ja tõhusamat kehtestamist ning suurema järjepidevuse tagamist jääkide piirnormide hindamisaja ühtlustamise ja heakskiidu või heakskiidu pikendamise vahel;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

57. kutsub üles kasutama turustamisjärgse keskkonnajärelevalve süsteemi kaudu kogutud andmeid prognoositavate keskkonnasisalduste õigsuse hindamiseks keskkonna käitumismudelites;
58. palub komisjonil teha ettepanek komisjoni määruse (EL) nr 284/2013 muutmiseks, et lisada andmenõuded taimekaitsevahendi pikaajalise toksilisuse ja muude kokkupuuteviiside kohta, sh tuule ja vee põhjustatud pinnaseerosiooni teel, kasutades ajakohast modelleerimist;
59. palub EFSA-l korrapäraselt ajakohastada oma juhenddokumente kooskõlas kõigi ajakohaste valdkondade viimaste arengutega, et võimaldada hinnata toimeainete, koostiste ja segude jääkide lühi- ja pikaajalist mõju vees, pinnases, tuules ja tolmus;
60. on seisukohal, et juhenddokumendid peaksid andma riskihindajatele piisavalt selgeid juhiseid, et kindlustada kvaliteetne hindamine ning tagada taotlejate jaoks prognoositavus ja järjepidevus;
61. palub komisjonil ja liikmesriikidel võtta alalises taime-, looma-, toidu- ja söödakomitees viivitamatult vastu kõik menetluses olevad juhised, sh mesilasi käsitlev ajakohastatud juhend, mida EFSA kasutas oma hiljutises kolme neonikotinoidi ülevaates;
62. palub EFSA-l ajakohastada veelgi mesilasi käsitlevat juhust sõltumatult poolelioleva juhendi vastuvõtmisest, et võtta arvesse muid tolmeldajaliike ning samuti ainete koostoimet ja tehnilist teostatavust;
63. kiidab heaks kumulatiivsete mõjude katsehindamise ja nõuab, et see viidaks lõpule 2018. aasta lõpuks, nagu plaanitud, ning rakendataks seejärel kiiresti kumulatiivsed riskihindamised lubade andmise menetluse osana; nõuab, et prioriteediks seataks uurimistööd muude kokkupuuteviiside kohta peale närvisüsteemi ja kilpnäärme ning neid kiirendataks;
64. kutsub EFSA-t, komisjoni ja liikmesriike üles kohaldama nn ohutu kokkupuute annuste arvutamisel täiendavat ohutegurit, et käsitleda võimalikku segude toksilisust juhtumite puhul, kus on suur püsiv ebakindlus, mida ei ole võimalik segude lisakatsete abil vähendada;
65. kutsub EFSA-t ja ECHA-t üles suurendama nende veebisaitidel oleva teabe kasutajasõbralikkust ning hõlbustama andmekaevet;
66. kutsub liikmesriike üles tagama, et nad on EFSAs sõltumatute riiklike ekspertide näol nõuetekohaselt esindatud; soovib liikmesriikidel teha EFSAga konstruktiivselt koostööd;
67. soovib, et teaduslikke teadmisi ja suutlikkust tagataks riskihindamisega tegelevate ELi asutuste, liikmesriikide organite, institutsioonide ja ülikoolide uurimisrühmade eksperdivõrgustike toetamise, laiendamise ja tugevdamisega;
68. soovib ka teha rahvusvahelistes teadusvõrgustikes koostööd rahvusvaheliste ekspertidega, et toetada teaduslikku arutelu ja teaduslikke andmeid ning tugevdada sellega vastastikuste eksperdihinnangute süsteemi rahvusvahelist koostööd, mis viib rahvusvaheliselt tunnustatud kvaliteetsete tulemusteni;
69. soovib EFSA-l avaldada oma arvamusi erialaajakirjades, et tugevdada konstruktiivset arutelu ning ergutada ja julgustada rohkem liikmesriigi eksperte ja teisi teadlasi oma töös osalema;
70. kutsub üles eraldama EFSA-le ja ECHA-le piisavalt vahendeid, et nad täidaksid oma ülesandeid sõltumatul, objektiivsel ja läbipaistval viisil ning tagada inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kõrgetasemeline kaitse, ning arvestades ka nende ametite oodatavat lisatöökoormust;
71. rõhutab, et taimekaitsevahendite lubade andmise süsteemi usaldusväärsus sõltub tugevalt üldsuse usaldusest Euroopa ametite vastu; rõhutab, et teadusliku hindamise protsessi läbipaistvus on oluline avalikkuse usalduse alal hoidmiseks; väljendab lisaks heameelt EFSA pidevate jõupingutuste üle süsteemi parandamisel ning tema sõltumatuspõhimõtete kõige viimase ajakohastamise üle 2017. aasta juunis, mille eesmärk oli tagada sõltumatus ja võimalike huvide konfliktide ohjamine;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

72. palub EFSA-l tagada, et kõik hindamises osalevad eksperdid allkirjastavad avalikult kättesaadava huvide deklaratsiooni, ning välistada huvide konfliktiga ekspertide osalemine igas vastastikuse eksperdihinnangu etapis;
73. teeb ettepaneku luua EFSA juures sõltumatu seirekomisjon, mille ülesanne on analüüsida võimalikke huvide konflikte;
74. nõuab piisavate vahendite eraldamist selleks, et võimaldada maastiku turustamisjärgse keskkonnajärelevalve ja -analüüsi lõplik vormistamine, sh pestitsiidijääkide seiramine pinnases ja tolmus, mille tulemusi tuleb jagada EFSAga;
75. kutsub EFSA-t üles tagama, et tal on vajalikud eksperditeadmised kemikaalivabade meetodite olemasolu ja rakendamise täielikult hindamiseks;
76. kutsub komisjoni teadusnõustamise mehhanismi üles tegutsema nõudmise korral toimeaineid puudutavate teaduslike vastuolude korral vahendajana;
77. kutsub komisjoni teadusnõustamise mehhanismi üles algatama glüfosaadi ja sellel põhinevate koostiste kantserogeensust käsitlevate olemasolevate uuringute süstemaatilise läbivaatamise, et hinnata, kas glüfosaadi heakskiitmise läbivaatamine määruse artikli 21 kohaselt oleks põhjendatud;

Euroopa Komisjonilt toimeainete heakskiidu saamine

78. avaldab sügavat kahetsust liikmesriikide ja komisjoni arvukate viivituste pärast enne ja pärast EFSA vastastikust eksperdihinnangut, eelkõige viivitusi hindamiskriteeriumidele vastavate ainete hindamisel, ning nõuab tungivalt, et referentliikmesriigid ja komisjon järgiksid määruses kehtestatud tähtaegu;
79. rõhutab vajadust tagada poliitiline vastutus rakendusaktide vastuvõtmise eest, kasutades komiteemenetlust; väljendab muret läbipaistvuse puudumise pärast alalises taime-, looma-, toidu- ja söödakomitees; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles suurendama menetluste üldist läbipaistvust, sh komiteemenetluste arutelude ja vastavate seisukohtade üksikasjalike protokollide esitamisega, selgitades ja põhjendades eelkõige alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee otsuseid ning avalikustades liikmesriikide antud hääled;
80. palub komisjonil ja liikmesriikidel toetada sõltumatuse poliitikat ning tagada, et alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee liikmetel puuduvad huvide konfliktid;
81. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles rangelt kohaldama määruse artiklit 4 ja võtma vastu selged teaduslikult põhjendatud kriteeriumid selle kohta, mis kujutab endast lubamatut mõju keskkonnale, võttes arvesse tegelikku kokkupuudet (äge ja krooniline) mitme taimekaitsevahendiga;
82. palub komisjonil piirata kinnitavat andmemenetlust rangelt selle eesmärgiga, nagu on sätestatud määruse artikli 6 punktis f, s.t juhtudega, kui kehtestatakse uued nõuded hindamisprotsessi käigus või uute või tehniliste teadmiste tulemusena; on seisukohal, et rahvatervise ja keskkonna kaitsmine peab olema kõige tähtsam, samal ajal tuleb taotlejatele tagada lubade andmise usaldusväärsed tähtajad; rõhutab, et täielikud toimikud on toimeainete heakskiitmiseks vältimatult vajalikud; väljendab kahetsust selle üle, et kinnitavate andmete abil erandi tegemise menetlus on viinud selleni, et vähemalt kaks toimeainet, mille kasutamist oleks muidu piiratud, jäävad turule pikendatud ajavahemikuks;
83. palub komisjonil muuta asjakohast juhust, nii et kinnitavate andmete kohta tehtaks süstemaatiliselt EFSA eksperdihinnang, nagu seda tehakse taotluse algsete andmete kohta;
84. palub komisjonil lisada toimeainete lubamise menetlusse õiguslikult siduvad riskimaandamismeetmed, et tegeleda taimekaitsevahendite teadaolevate ohtudega, toetades samas liikmesriike nende riigile omase olukorra jaoks kohaste riskimaandamismeetmete kindlakstegemisel, võttes arvesse nende territooriumil valitsevaid agronoomilisi, kliima- ja keskkonnatingimusi;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

85. kutsub samuti komisjoni üles tagama, et turustamisjärgse järelevalve käigus hinnatakse rakendatud leevendusmeetmete tulemuslikkust ja tõhusust;

86. palub komisjonil tagada määruse artikli 25 täielik rakendamine, nii et taimekaitseaineid ja sünergiste tohiks kasutada vaid pärast nende heakskiitmist; rõhutab, et taimekaitseainete ja sünergistide heakskiitmise andmenõuded peaks olema samad, mis toimeainete puhul, ning kutsub üles võtma vastu määruse artikli 25 lõike 3 kohast rakendusakti;

87. palub komisjonil koostada 2018. aasta lõpuks määruse artikli 27 põhjal esimese muude koostisainete negatiivse loendi koos kriteeriumide ja menetlustega nende edasiseks tuvastamiseks; palub sel eesmärgil integreerida kemikaalimääruse REACH, CLP-määruse ja biotsiidide määruse kohased andmed ning liikmesriikide poolt muude koostisainete negatiivse loendi koostamisel kogutud andmed;

88. kutsub komisjoni üles esitama kooskõlas parlamendi 15. veebruari 2017. aasta resolutsiooniga madala riskiastmega bioloogiliste pestitsiidide kohta ja parlamendi 13. septembri 2018. aasta resolutsiooniga määruse rakendamise kohta konkreetse õigusakti ettepaneku määruse muutmiseks väljaspool käimasolevat õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi menetlus, et võimaldada ranget kvaliteetset kiirhindamist, autoriseerimist ja registreerimist;

89. kutsub komisjoni üles suurendama läbipaistvust, luues veebisaidi, kus on esitatud iga toimeaine heakskiitmise ajakava ja etapid, tuues esile referentliikmesriigi, EFSA ja ECHA otsused, alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee otsused litsentsi kestuse ja muud olulised andmed;

Taimekaitsevahendite lubade saamine liikmesriikidelt

90. palub komisjonil teha põhjalik hindamine tsoonisüsteemi kohta, et hinnata, kuidas parimal viisil tagada taimekaitsevahendite nõuetekohane ühtlustatud teaduslik hindamine, tagades samas liikmesriikide vastutuse nende lubamise, piiramise või tagasilükkamise eest, ning vaadata läbi loa andmisest keeldumise piirangud;

91. leiab, et vastastikuse tunnustamise menetlus on eluliselt tähtis töökoormuse jagamiseks ja tähtaegadest kinnipidamise lihtsustamiseks; väljendab kahetsust viivituste pärast hindamisel, mida teevad loataotlusi läbi vaatavad liikmesriigid, ja vastastikuse tunnustamise põhimõttega seotud rakendamisprobleemide pärast; kutsub komisjoni üles tegema koostööd liikmesriikidega, et parandada tsoonisüsteemi toimimist; rõhutab, et kehtivate õigusaktide täieliku rakendamise eesmärk peaks olema tööde kattumise vältimine ja põllumajandusettevõtjatele uute ainete kättesaadavaks tegemine ilma asjatute viivitusteta;

92. nõuab tungivalt, et liikmesriigid järgiksid määruses sätestatud taimekaitsevahendite hindamise tähtaegu ja vastastikust tunnustamist käsitlevaid sätteid;

93. palub EFSA-l koostada taimekaitsevahendite hindamise ühtlustatud juhised ning komisjonil need seejärel vastu võtta;

94. palub liikmesriikidel tagada, et kõigile taimekaitsevahenditele tehakse nõuetekohased hindamised, sh kokkupuutestsenaariumid, taimekaitsevahendi kohta saadud teabe põhjal, ning leiab, et taimekaitsevahendite kohta kogutud andmete ekstrapoleerimist ei tohiks teha toimeainete kohta saadud andmetest, välja arvatud juhtudel, kus see on teaduslikult põhjendatud ja turustamisjärgse järelevalve abil usaldusväärseks loetud;

95. kutsub komisjoni üles esitama Euroopa Parlamendile kahe aasta jooksul üksikasjaliku aruande taimekaitsevahendite riskihindamise ja riskijuhtimise riiklike tavade kohta;

96. kutsub liikmesriike üles tagama, et kõik taimekaitsevahendite lubamist käsitlevad otsused põhinevad tundlike rahvastikurühmade tegeliku, nii ägeda kui ka kroonilise kokkupuute nõuetekohasel riskihindamisel ning et vastavaid EFSA juhiseid vastavalt muudetakse;

97. rõhutab, et taotlejatel tuleb nõuda, et kõik uuringud, sh toorandmed, esitataks taotlust loa andmiseks uurivale liikmesriigile masinloetaval kujul;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

98. nõuab, et üldsuse juurdepääse eespool nimetatud uuringutele, sh lubade saamise taotlustega seotud kõigile tugiandmetele ja kogu teabele tuleb tagada masinloetaval kujul, et tagada läbipaistvus, võimaldades seega õigeaegset sõltumatut järelevalvet, kaitstes samas isikuandmeid, ja kindlustada, et uuringute tellijad saavad neid kasutada vaid mittekaubanduslikel eesmärkidel, et kaitsta asjakohaseid intellektuaalomandi õigusi;

99. kutsub komisjoni üles hindama, kas oleks asjakohane teha EFSA vastutavaks taimekaitsevahendite riskihindamise eest, olles samas seisukohal, et tegelik otsus taimekaitsevahendite lubamise kohta peaks tehtama riigi tasandil, et võtta arvesse riigi olukorda;

100. soovib tungivalt, et liikmesriigid suurendaksid tõhusust tsoonisisese ja tsoonidevahelise kooskõlastamise teel, et paremini jagada töökoormust ja kasutada parimal viisil iga liikmesriigi ressursse ning lubada määruse artikli 53 erandeid ainult siis, kui olemasolevad nõuded on rangelt täidetud;

101. on seisukohal, et tsoonidevahelise vastastikuse tunnustamise süsteemi tuleb parandada;

102. kutsub liikmesriike üles rakendama paremini lubade andmise menetlusi riigi tasandil, et piirata määruse artikli 53 alusel tehtud erandeid ja laiendusi tegelike hädaolukordadega; palub liikmesriikidel rakendada rangelt määruse artiklit 53, võtta vastu ja uurida vaid terviklikke eranditaotlusi ning esitada komisjonile ja teistele liikmesriikidele erandite kohta vaid terviklikke teatisi;

103. palub komisjonil kasutada täielikult artikli 53 lõigete 2 ja 3 kohaseid kontrolliõigusi, et piirata artikli 53 kohaselt lubatud erandeid ja laiendusi vaid põhjendatud eriolukordadega;

104. kutsub liikmesriike üles tagama, et enne mis tahes erakorralise loa andmist vastavalt artiklile 53 viiakse asjaomaste sidusrühmadega läbi avalik konsultatsioon, tekitamata erakorraliste lubade andmisel tarbetuid viivitusi ja tagades, et kõiki asjaomaseid sidusrühmi teavitatakse õigeaegselt sellest, kas erakorraline luba antakse või selle andmisest keeldutakse;

105. palub liikmesriikidel avaldada täidetud taotlusvormid, mille nad saavad artikli 53 kohase erakorralise loa saamise eesmärgil, ükskõik kas luba antakse ja või mitte;

106. palub komisjonil viia lõpule meetodite väljatöötamine, millega oleks võimalik kindlaks teha, millal ja kas üldse teatavaid erandeid tuleks kohaldada, eriti selle osas, mis puudutab „väheolulist kokkupuudet“ või „tõsist ohtu taimetervisele“;

107. kutsub liikmesriike üles üksteist, komisjoni ja üldsust teavitama taimekaitsevahendite lubade andmisest ja nende tagasivõtmisest ning leevendusmeetmetest, et tagada ELi-ülene ülevaade turul olevatest taimekaitsevahenditest ja nendega seotud riskijuhtimisest;

108. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles parandama teabevahetust ohutumate taimekaitsevahendite kohta, mis võiksid asendada asendust vajavaid aineid sisaldavaid taimekaitsevahendeid, et aidata kaasa taimekaitsevahendite võrdlevale hindamisele;

109. märgib, et uuringud vase kasutamise kohta valdkondades, kus seda kasutatakse pikaajalise tava kohaselt, näitavad mõju mulla mikrobioloogiale; on nõus, et vaske tuleks vaadelda kui taimekaitsevahendina kasutatavat üleminekumaterjali ja et selle kasutamine tuleks järk-järgult lõpetada niipea, kui paremad alternatiivid muutuvad kättesaadavaks;

110. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama taimekaitsevahendite säästvate ja ökoloogiliste alternatiivide, integreeritud taimekaitse meetmete ning madala riskitasemega pestitsiidide väljatöötamist ja kasutamist kui olulist meetet taimekaitse kahjuliku mõju vähendamiseks; tunnistab, et nende toodete kohta on vaja teha rohkem uurimis- ja arendustööd; kutsub seetõttu komisjoni üles hindama võimalusi, kuidas ergutada selles valdkonnas innovatsiooni;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

111. kutsub komisjoni üles tegema ettepanekut määruse muutmiseks nii, et madala riskitasemega taimekaitsevahendite kasutamine, kuid ka turule laskmine, muudetakse ettevõtjate jaoks menetlustasandil lihtsamaks; on seisukohal, et selgitusi on vaja eelkõige põhiainete turule laskmise kohta;

112. nõuab VKEde sektori taimekaitsevahendite tootjate jaoks läbipaistvat ja õiglast juurdepääsu toimeainetele;

113. kutsub komisjoni üles analüüsima taimekaitsevahendite ja biotsiidide lubamist ja nendega kauplemist reguleerivate kehtivate õigusaktide nõuete mõju VKEdest tootjatele kättesaadavate tööjõuressursside ja majandusliku suutlikkuse seisukohast ning alati, kui olemasolevates õigusaktides tehakse muudatusi; rõhutab, et selliste analüüside tulemused tuleb teha kättesaadavaks avalikuks konsulteerimiseks;

114. kutsub üles kasutama üheselt terminit „vähe levinud või väikese kasvupinnaga kultuuridel kasutamine“, et aidata kaasa võrdsete tingimuste loomisele, ning soovib luua peamiste põllumajanduskultuuride ühtse ELi loendi;

115. kutsub komisjoni, EFSA-t ja liikmesriike üles tagama, et kõik asjaomased sidusrühmad, sealhulgas üldsus, oleksid kõikidesse pestitsiididega seotud sidusrühmade tegevustesse kaasatud, nagu on sätestatud direktiivis 2003/35/EÜ ja Århusi konventsioonis;

116. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et määruses sätestatud mittekeemiliste meetodite eelistamise nõudeid rakendatakse nõuetekohaselt;

o

o o

117. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0025

Rakendamisaruanne Kesk-Ameerika riikidega sõlmitud assotsieerimislepingu kaubandus-samba kohta

Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta resolutsioon Kesk-Ameerika riikidega sõlmitud assotsieerimislepingu kaubandussamba rakendamise kohta (2018/2106(INI))

(2020/C 411/08)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Ameerika riikide vahel sõlmitava assotsieerimislepingu IV peatükki ⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma 11. detsembri 2012. aasta resolutsiooni nõukogu otsuse eelnõu kohta, milles käsitletakse assotsieerimislepingu sõlmimist ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Ameerika riikide vahel ⁽²⁾, ning sellele lisatud vaheraportit ⁽³⁾,
- võttes arvesse komisjoni 18. märtsi 2015. aasta, 18. veebruari 2016. aasta ja 5. aprilli 2017. aasta aruandeid ELi ja Kesk-Ameerika assotsieerimislepingu IV osa rakendamise kohta (COM(2015)0131, COM(2016)0073 ja COM(2017)0160),
- võttes arvesse oma 31. mai 2018. aasta resolutsiooni olukorra kohta Nicaraguas ⁽⁴⁾ ja ELi nimel komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja poolt 2. oktoobril 2018. aastal esitatud deklaratsiooni olukorra kohta Nicaraguas,
- võttes arvesse Euroopa – Ladina-Ameerika Parlamentaarse Assamblee resolutsioone üleilmastumise juhtimise ja ettevõtete sotsiaalse vastutuse kohta ELis ning Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonna riikides, mis mõlemad võeti vastu 20. septembril 2018 Viinis,
- võttes arvesse komisjoni 9. novembri 2017. aasta aruannet vabakaubanduslepingute rakendamise kohta – 1. jaanuar 2016 – 31. detsember 2016 (SWD(2017)0364),
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 14. veebruari 2018. aasta arvamust „Kaubanduse ja kestliku arengu peatükid vabakaubanduslepingutes“ ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse oma 30. mai 2018. aasta resolutsiooni ühise kaubanduspoliitika rakendamise aastaaruande kohta ⁽⁶⁾ ja 25. oktoobri 2018. aasta resolutsiooni üleilmastumise ohjamise kaubandusaspektide kohta ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse 14. juuni 2018. aasta aruannet assotsieerimiskomitee neljanda koosoleku kohta,
- võttes arvesse kaubanduse ja säästva arengu nõukogu 13. juuni 2018. aasta aruannet kodanikuühiskonna foorumile Kesk-Ameerika riikide ja Euroopa Liidu vahelise assotsieerimislepingu kohta ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse Euroopa ja Kesk-Ameerika kodanikuühiskonna nõuanderühmade 16. juuni 2016. aasta ühiskoosolekul peetud arutelu kokkuvõtet ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ ELT L 346, 15.12.2012, lk 3.

⁽²⁾ ELT C 434, 23.12.2015, lk 181.

⁽³⁾ Vaheraport, 8. november 2012, nõukogu otsuse eelnõu kohta, milles käsitletakse assotsieerimislepingu sõlmimist ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Ameerika riikide vahel.

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0238.

⁽⁵⁾ ELT C 227, 28.6.2018, lk 27.

⁽⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0230.

⁽⁷⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0439.

⁽⁸⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/july/tradoc_157150.pdf.

⁽⁹⁾ https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/en_joint-document_advisory-groups_16-june-2016_final.pdf.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjonis 20. juunil 2018, 15. märtsil 2016 ja 27. märtsil 2012 peetud avalikke kuulamisi,
 - võttes arvesse oma 13. detsembri 2017. aasta soovitud nõukogule ja komisjonile rahapesu, maksustamise vältimist ja maksudest kõrvalehoidmist käsitleva uurimise järel ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse 2017. aasta detsembris Buenos Aireses toimunud Maaailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) ministrite konverentsi ühisdeklaratsiooni kaubanduse ja naiste majandusliku mõjuvõimu suurendamise kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52 ning esimeeste konverentsi 12. detsembri 2002. aasta otsuse (mis käsitleb algatusraportite koostamise loa andmise korda) artikli 1 lõike 1 punkti e ja 3. lisa,
 - võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni raportit (A8-0459/2018),
- A. arvestades, et ELi ja Kesk-Ameerika riikide assotsieerimisleping (edaspidi „leping“) oli esimene piirkondadevaheline assotsieerimisleping, mille EL sõlmis; arvestades, et see põhineb kolmel üksteist täiendaval sambal: poliitiline dialoog, koostöö ja kaubandus; arvestades, et assotsieerimislepingu kaubandust käsitlev osa (IV osa) oli läbirääkimiste ajal võrdlemisi laiahaardeline, kuid tagasi vaadates tuleb tõdeda, et selles puuduvad ajakohastatud sätted muu hulgas soolise võrdõiguslikkuse ja kaubanduse, digi- ja internetikaubanduse, hangete, investeeringute, korrupsioonivastase võitluse ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKE) kohta;
- B. arvestades, et assotsieerimislepingu kaubandussammast on ajutiselt kohaldatud viis aastat: alates 1. augustist 2013 Honduras, Nicaragua ja Panamaga, alates 1. oktoobrist 2013 Costa Rica ja El Salvadoriga ning alates 1. detsembrist 2013 Guatemalaga;
- C. arvestades, et poliitilise dialoogi ega koostöö sammast ei ole siiani kohaldatud, sest kõik liikmesriigid ei ole lepingut ratifitseerinud; arvestades, et nende kahe samba kohaldamata jätmine rikub kaubandus- ja poliitiliste küsimuste (täpsemalt ELi põhiväärtuste, nagu demokraatia ja inimõiguste edendamise) tasakaalu;
- D. arvestades, et Kesk-Ameerika on suhteliselt väike, umbkaudu 43 miljoni elanikuga turg, mis moodustab 0,25 % maailma SKPst;
- E. arvestades, et Kesk-Ameerika riigid on viimase 15 aasta jooksul olnud kaubandusele avatumad kui teised sama sissetulekutasemega riigid; arvestades, et kaubandussuhetes teiste riikidega on import endiselt esikohal;
- F. arvestades, et Kesk-Ameerika kõige olulisem turg on piirkond ise, kuna Kesk-Ameerika ühisturg on enamiku piirkonna riikide jaoks suuruselt teine kaubanduspartner, kust lähtub 26 % kogu ekspordist;
- G. arvestades, et ELi kaubanduslepingute rakendamine on liidu ühise kaubanduspoliitika jälgimisel, hindamisel ja kalibreerimisel Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni peamine prioriteet; arvestades, et aruandlus Kesk-Ameerika riikidega sõlmitud assotsieerimislepingu rakendamise kohta on õigeaegne ja kasulik panus selle võimaliku ajakohastamise üle peetavasse arutellu;
- H. arvestades, et assotsieerimislepingu kaubandussamba rakendamise hindamiseks on nüüd piisavalt kogemusi, andmeid ja statistilist teavet; arvestades, et 11. detsembril 2012 paralleelselt assotsieerimislepingu heakskiitmisega vastu võetud Euroopa Parlamendi resolutsioonis on kirjeldatud lepingu kaubandust käsitleva osa eesmäärke ning need sisaldavad ettepanekuid selle rakendamise ajal võetavate järelemeetmete kohta ⁽²⁾, mis on käimasoleva analüüsi seisukohalt olulised;

⁽¹⁾ ELT C 369, 11.10.2018, lk 132.

⁽²⁾ Rahvusvahelise kaubanduse komisjoni 19. septembri 2012. aasta arvamus ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus lepingu sõlmimise kohta, millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Ameerika riikide vahel.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- I. arvestades, et Euroopa Liidu Kohtu 16. mai 2017. aasta arvamuses 2/15 ⁽¹⁾ kinnitatakse, et ühine kaubanduspoliitika on väärtuspõhine ning et säästva arengu edendamine on selle poliitika lahutamatu osa;
- J. arvestades, et inimõiguste olukord mitmes Kesk-Ameerika riigis on murettekitav;

Peamised järeldused ja soovitused

1. on arvamusel, et lepingu üks peamisi esialgseid eesmärke on tugevdada Kesk-Ameerika riikide piirkondlikku integratsiooni, toetades piirkonnasiseseid institutsioone, koostööd ja dialoogi, aidates kaasa Euroopa Liidu lepingu artikli 21 ja ÜRO säästva arengu tegevuskava 2030 täitmisele ja Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklis 208 sätestatud poliitikavaldkondade arengusiduse põhimõtte raames toetades nende riikide tootmisectorite vastastikust täiendavust, hõlbustades ausat piiriülest vahetust ja edendades piirkondlikku jätkusuutlikku majanduskasvu; kordab, et assotsieerimisleping aitab tugevdada ELi ning Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonna partnerluse laiemat strateegilist mõõdet; peab vajalikuks tagada, et assotsieerimisleping, mille sisemine ratifitseerimine on mõnes ELi liikmesriigis veel pooleli ⁽²⁾, täielikult jõustuks ja et mõlemad pooled lepingu kaubandussamba sätteid tulemuslikult ja nõuetekohaselt rakendaksid;
2. tuletab meelde kahe piirkonna koostöö tugevdamise tähtsust, et säilitada ja tugevdada mitmepoolset kaubandussüsteemi kui olulist sammast kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks ning eeskirjapõhise majandusjuhtimise tagamiseks, et tagada õiglasem, kaasavam ja säästvam kaubandus; tuletab eelkõige meelde oma toetust WTO-le, rõhutades selle rolli majandusliku stabiilsuse loomisel ning majanduskasvu ja arengu toetamisel, ning kutsub osalisi üles kasutama lepinguga ette nähtud dialoogi, et kindlaks teha ja välja töötada ühised strateegiad WTO vajalikuks ajakohastamiseks;
3. rõhutab, et Kesk-Ameerika on üks kliimamuutustest ja loodusõnnetustest enim mõjutatud piirkondi, ning nõuab seetõttu tungivalt, et hoolikalt uuritaks, kuidas on investeringute liberaliseerimisest ja omandi kättesaadavusest tingitud maakasutuse muutus seotud monokultuuride laienemisega, samuti uuritaks veevarude kaitset ja juurdepääsu veevarudele ja mageveele ning vajadust säilitada ja/või arendada vastavaid avalikke teenuseid ning teha koostööd mittesaastavate ühistranspordi- ja energiasüsteemide arendamisel;
4. rõhutab, et leping tugineb reeglipõhisele, õiglasel ja prognoositavale suhtele, millega edendatakse kaubanduspartnerite vahel turvalisemat majanduskeskkonda, mis rajaneb säästva arengu ja inimõiguste ning töö- ja keskkonnastandardite järgimise põhimõtetel, järgides ühtlasi õigusriigi põhimõtet ja head valitsemistava, ning rõhutab vajadust töötada välja tõhusad korrupsioonivastased meetmed; on seisukohal, et selline prognoositavus soodustab majanduskasvu, kaubavahetust, teenuste pakkumist, riigihangetes osalemist, investeringute atraktiivsust, kvaliteetseid töösuhteid ja paremaid töötingimusi, isegi kui kaubavood ei kujune alati lineaarselt;
5. kutsub komisjoni üles esitama ajakohastatud ja kõikehõlmavaid aastaaruandeid assotsieerimislepingu rakendamise kohta, nagu on nõutud asjakohastes rakendusmäärustes; on arvamusel, et vabakaubanduslepingute rakendamist käsitlevas aruandes sisalduv teave ei ole piisav (SWD(2017)0364); märgib, et andmed Kesk-Ameerikast pärit impordi kohta kõiguvad suurel määral, sest eksport keskendub kaupadele, mille hinnad põhinevad maailmaturul, või tooteosadele ülemaailmsetes väärtusahelates; soovib tungivalt, et lepinguosalised võtaksid lepingu rakendamise ajakohaseks hindamiseks vajalikke meetmeid, et parandada ajakohaste, võrreldavate ja usaldusväärsete statistiliste andmete korrapärasat kogumist ja esitamist asjaomaste sektorite kohta, sealhulgas kaupade ja teenustega kauplemine, investeringud ja kliimamuutused ning VKEd tegevuse konsolideerimise määra, ning korraldada sooliselt eristatud andmete hindamisi; ergutab mõlemat poolt jälgima rahapesuvastase võitluse rahvusvaheliselt kooskõlastatud standardite rakendamist, samuti maksudest kõrvalehoidumist ja maksustamise vältimist; kordab oma üleskutset komisjonile ajakohastada ja ühtlustada oma metoodikat kaubanduslepingute rakendamise sidusamaks hindamiseks;

⁽¹⁾ ECLI:EU:C:2017:376.

⁽²⁾ 10. septembri 2018. aasta seisuga on ratifitseerimine veel pooleli Austrias, Belgias, Ühendkuningriigis ja Kreekas. <http://www.consilium.europa.eu/et/documents-publications/treaties-agreements/agreement/?id=2012001>.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

6. kiidab heaks asjaolu, et lepinguosaliste kaubavahetus on ebasoodsale rahvusvahelisele majanduskontekstile vaatamata üldiselt jätkunud; märgib, et ELi eksport on kasvanud 22 %, samas kui import viiest Kesk-Ameerika riigist on suurenenud 18,3 %; ELi ekspordi põhiline sihtkoht Kesk-Ameerikas on Costa Rica, kellele järgnevad Panama ja Guatemala, ning peamine kaupade ELi eksportija on Costa Rica, kellele järgnevad Honduras ja Guatemala; märgib murega, et Costa Ricast ELi suunduv eksport vähenes 2015. aastal tervelt 40,4 %, kusjuures põhjuseks oli tähtsa infotehnoloogiaseadmete tootja ümberpaigutamine Kagu-Aasiasse. Selle tulemusel vähenes Kesk-Ameerikast lähtuva impordi maht kokku 16,8 %;

7. peab kahetsusväärseks, et ei Kesk-Ameerika riigid ega ka EL ei kasuta neile antud tariifikvoote täielikult ära, ning seetõttu nõuab sektorite kindlakstegemist, kus võiks kaubavahetust ergutada; avaldab kahetsust, et soodustuste kasutamise määrade arvanded on kättesaadavad ainult Costa Ricasse; tunneb muret, et vabakaubanduslepingust sai kasu vaid 16,6 % kõlblikust ELi ekspordist Costa Ricasse, samal ajal kui Costa Rica ekspordi puhul ELi oli see määr 92 %⁽¹⁾; tuletab meelde, et tähtis on muuta kaubandus kaavamaks ja hõlbustada VKEde, eelkõige väikepõllumajandusettevõtjate asjakohast integreerimist väärtusahelatesse; kutsub komisjoni sellega seoses üles võtma aktiivseid meetmeid, et suurendada teadmisi ja hõlbustada Euroopa tootjate, eelkõige VKEde vahelise lepinguga loodud võimaluste kasutamist, et suurendada soodustuste kasutamise määra ja olemasolevate tariifikvootide kasutamist;

8. märgib, et Kesk-Ameerikast ELi eksporditakse tänaseni peamiselt primaarsektori tooteid, nagu tekstiil, kohvi, suhkur, autoosad ja krevetid, mille lisandväärtus on suhteliselt väike, samas kui EList Kesk-Ameerikasse eksporditakse valdavalt masinaid ja seadmeid, keemiatööstuse või muu seotud tööstuse tooteid ja transpordivahendeid; märgib siiski, et juba on hakanud ilmnema assotsieerimislepingu soodne mõju Kesk-Ameerika lisandväärtusega ekspordi, nagu nõelad, proteesid ja meditsiiniseadmed, ajakohastamise ja mitmekesistamise ning õiglase kaubanduse ja sertifitseeritud mahepõllumajandus- toodete ekspordi kasvu näol;

9. avaldab kahetsust, et ei kolmas aastaaruanne ega ka 2016. aastat hõlmav aruanne vabakaubanduslepingute rakendamise kohta ei sisalda investeerimisvoogude hindamiseks vajalikku teavet; palub, et komisjon lisaks järgmistesse aruannetesse vajalikud andmed;

10. võtab teadmiseks asjaolu, et kogu ELi teenuskaubandus Kesk-Ameerika riikidega vähenes mõnevõrra ja tundub olevat koondunud Panamasse ja Costa Ricasse, ning palub komisjonil esitada sektorite kaupa täiendavad riigipõhised analüüsid;

11. tunnustab sanitaar- ja fütosanitaarstandardite, päritolureeglite ja tehniliste kaubandustõkete vallas tehtud edusamme ning kutsub osalisi üles tõhustama varajast hoiatamist ja läbipaistvust ning riigisiseseid õigusakte ja menetlusi puudutavat teabevahetust; märgib, et Kesk-Ameerika on mures ELi uue õigusraamistiku pärast, mis võib pidurdada palmiõli ekspordi; kordab vajadust õigeaegse teabe ja ulatuslikuma eelneva suhtluse järele, et pooled suudaksid reeglite muutumist prognoosida ja nendega kohaneda ning riiklikke õigusnorme järgida;

12. rõhutab täiendavate edusammude vajalikkust, näiteks seoses Costa Ricasse alkoholsete jookide impordile kehtestatud diskrimineerivate maksude probleemiga; tunneb samuti muret lahendamata küsimuste pärast, mis on seotud geograafiliste tähiste tõhusa kaitsega, näiteks Costa Ricasse (Manchego), Guatemalas (Parmigiano) või Hondurases (geneeriliste ravimite loend), ning soovib teha täiendavaid jõupingutusi nõuete paremaks täitmiseks;

13. avaldab kahetsust, et kehtivas lepingus puudub eraldi peatükk VKEde kohta, ning soovib komisjonile, Euroopa välisteestusele, liikmesriikidele ja Kesk-Ameerikale, et lepingu tulevasel läbivaatamisel tuleks see peatükk lisada; palub lepinguosalistel anda VKEdele kogu vajalik õigus- ja haldustoetus ning vahendid, et VKEd saaksid käesoleva lepingu alusel tegeleda kaubanduse ja investeringutega, edendada suuremat teabevahetust ja suurendada osalemist, et lepingust kasu

⁽¹⁾ Lepingu (millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Ameerika vahel) IV osa rakendamist käsitlev kolmas aastaaruanne (COM(2017)0160).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

saada, muu hulgas aktiivsete meetmete kaudu VKEde rahvusvahelistumise soodustamiseks ning kontaktpunktide loomiseks ja VKEde jaoks spetsiaalse veebisaidi loomiseks; kordab oma üleskutset suurendada mõlema piirkonna sidusrühmade, eelkõige VKEde teadlikkust assotsieerimislepingust ja toetusvõimalustest; kordab oma üleskutset edendada koostööd mõlema piirkonna strateegiliste sektorite jaoks sobivate tehniliste ja rahaliste vahenditega;

14. rõhutab, et riigihanketurgude õiglase ja läbipaistev avamine Kesk-Ameerikas on oluline, et tagada ettevõtjatele võrdsed tingimused; tunneb muret selle pärast, et Kesk-Ameerika riigihanketurge võidakse keskvalitsuse ja piirkondliku omavalitsuse tasandil veelgi rohkem avada;

15. leiab, et piirkonnasisesed mittetariifsed meetmed takistavad oluliselt Kesk-Ameerikasse investeerimist; nõuab tungivalt, et komisjon tagaks, et Kesk-Ameerika riigid võimaldaksid Euroopa investoritele paremaid investeerimistingimusi ja paremat kohalikku ettevõtluskeskkonda, sest see parandab tööhõivet ja infrastruktuuri ning aitab täita piirkonna olulisi arenguvajadusi;

16. nõuab kaubanduse ja kestliku arengu sätetega seotud erikohustuste tõhusat täitmist, sest need sätted on assotsieerimislepingu lahutamatu osa ning on eesmärkide saavutamiseks hädavajalikud; võtab teadmiseks, et komisjon korraldab 2019. aastal sõltumatute ekspertide kaasabil lepingu, sealhulgas selle kaubanduse ja kestliku arengu peatüki järelhindamise, ning peaks selliseid hindamisi tulevikus kordama; tuletab meelde, et kaubanduse ja säästva arengu peatükk näeb ette tööjõu, keskkonna ja säästva arengu küsimustega tegelevate riiklike nõuanderühmade või komiteede loomise; kiidab eelkõige heaks asjaolu, et kõigis Kesk-Ameerika riikides on nüüd kehtestatud kodanikuühiskonna nõuandemehhanismid; märgib, et on väljendatud tõsist muret seoses nende nõuanderühmade sõltumatuse ja osalemissuutlikkusega mõnes Kesk-Ameerika riigis; sellega seoses avaldab kahetsust, et 2017. aastal ei toimunud assotsiatsioonikomitee ja allkomiteede ning kodanikuühiskonna dialoogi foorumi koosolekuid, ja nõuab, et koosolekud toimuksid vähemalt igal aastal; palub lepinguosalistel kiiresti kehtestada mehhanismid ja eraldada vajalikud rahalised vahendid, et tugevdada riiklikke nõuanderühmi, tagades sõltumatute kodanikuühiskonna esindusorganisatsioonide olemasolu, kus sidusrühmade esindatus on tasakaalustatud ja kes suudavad asjakohaselt osaleda; kutsub lepinguosalisi üles looma tõhusaid mehhanisme dialoogiks nõuanderühmadega ja eri allkomisjonide liikmetega ning kaasama neid 2019. aastaks kavandatud järelhindamisprotsessidesse; kiidab heaks ELi ja Kesk-Ameerika riikide nõuanderühmade 16. juuni 2016. aasta 3. ühiskoosolekul antud soovitusid ning kutsub lepinguosalisi üles neid rakendama; tuletab meelde, et kaubanduse ja säästva arengu peatükk sisaldab õiguslikult siduvaid sätteid töö-, sotsiaal- ja keskkonnakaitsenormide tõhusaks rakendamiseks; väljendab heameelt asjaolu üle, et leping on pannud aluse korrapärasele dialoogile jagatud kohustuste täitmise üle; märgib, et Euroopa Parlament on julgustanud komisjoni tugevdama kaubanduse ja kestliku arengu peatükkide järelevalve-, rakendamise- ja jõustamismehhanisme; tunneb seetõttu heameelt komisjoni 15-punktilise kava üle, mille siht on muuta ELi kaubandust ja säästvat arengut käsitlevad peatükid tõhusamaks, ning tuletab meelde vajadust jätkata eri osalejate, sealhulgas Euroopa Parlamendiga dialoogi, mis käsitleb tõhusat mehhanismi kaubanduskokkulepetes sisalduvate töö- ja keskkonnakaitskohustuste täitmise tagamiseks;

17. kutsub pooli üles lepingut läbi vaatama, et kehtestada sobiv ja tõhus vaidluste lahendamise mehhanism, mis hõlmab täitmise tagamise meetodite hulgas hoiatavate sanktsioonide kasutamist tõsiste rikkumiste korral ning mis võimaldab sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna asjakohast osalemist;

18. nõuab tungivalt, et EL ja kõik Kesk-Ameerika riigid ratifitseeriks ja rakendaksid täielikult mitmepoolsed keskkonnakokkulepped kliimamuutuste peatamise kohta, eelkõige Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Pariisi kokkuleppe; rõhutab, et EL ja Kesk-Ameerika peavad selles valdkonnas koostööd tugevdama;

19. võtab teadmiseks ILO koostatud arvukad riigiaruanded ja siiani püsivad probleemid; palub asjaomaseid Kesk-Ameerika riike kaotada vägivald ametiühinguliikmete ja põlisrahvaste vastu ja võtta seadusandlikke meetmeid, et tõhusalt rakendada ühinemisvabadust, kollektiivlääbirääkimisi, mittediskrimineerimist ja laste tööd käsitlevaid ILO põhikonventsioone; rõhutab tööinspeksioonide tugevdamise ja sotsiaalse dialoogi suurendamise tähtsust;

20. palub komisjonil tagada, et eksportkauba tootmise eritsoonides toodetud kaubad või nende osad ei kuulu lepingu soodustariifide alla, sest eksportkauba tootmise eritsoonid on vabastatud rahvusvaheliste tööõiguse normide ja riiklike

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

keskkonnaõigusaktide täitmisest; palub komisjonilt konkreetset teavet tolli- või muude sätete kohta, mida kohaldatakse, et eristada eksportkauba tootmise eritsoonidest pärit tooteid, mis ei kuulu tollitariifide kaotamise raamesse;

21. tuletab meelde, et banaane käsitleva stabiilsusmehhanismi raames kehtestatud piirmäärasid, mis on lepingule lisatud ja kehtivad 2020. aastani, ei tohi ületada, ning kui need kaotavad kehtivuse, peaksid pooled jätkama statistika edastamist, sh õiglase kaubanduse ja mahepõllumajandustoodete kohta; märgib, et septembris 2018 ületasid Nicaragua ja Guatemala oma piirmäära (vastavalt 349 % ja 102 %) ning on mures selle pärast, et see mõjutab Euroopa banaanitootjaid; tuletab meelde, et komisjon on kohustatud hindama ELi banaanitootjate olukorda hiljemalt 1. jaanuariks 2019 ning et turu või ELi banaanitootjate olukorra märgatava halvenemise korral võidakse ette näha mehhanismi kehtivuse pikendamine; rõhutab, et lepingus ette nähtud stabiliseerimismehhanismi ja kaitseklausleid arvestades peaks komisjon nii Euroopa Parlamendile kui ka tööstussektoritele kättesaadavaks tegema põhjalikuma ja korrapärasema teabe turusuundumuste kohta;

22. rõhutab, et hiljutised poliitilised ja majandussuundumused, mis hõlmavad vägivalda, karistamatust, korruptsiooni, habrast kohtusüsteemi ja õigusriigi puudulikkust mitmes Kesk-Ameerika riigis, võivad samuti avaldada majanduslikku mõju, mis mõjutab negatiivselt kogu piirkonda ja võib kaasa tuua piirkonna destabiliseerumise; on eriti mures Nicaraguas valitseva olukorra pärast ja mõistab selle teravalt hukka; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles Nicaragua olukorda tähelepanelikult jälgima ja vajaduse korral hindama võimalikke meetmeid, mida tuleks assotsieerimislepingu alusel võtta; tuletab meelde, et demokraatiaklausel on liidu kõigi kolmandate riikidega sõlmitavate lepingute oluline osa;

23. tuletab meelde, et ELi toimimise lepingu artiklis 8 on sätestatud liidu kohustus võtta kaubanduspoliitikas arvesse soolist võrdõiguslikkust, samuti on selle kohustuse võtnud EL ja teised kaubandust ja soolist võrdõiguslikkust käsitlevale Buenos Airese deklaratsioonile allakirjutanud; kutsub lepinguosalisi üles tugevdama lepingu soolist mõõdet ning edendama ja toetama konkreetse soolise võrdõiguslikkuse peatüki lisamist tulevase läbivaatamise käigus;

24. nõuab tungivalt, et Austria, Belgia, Kreeka ja Ühendkuningriigi lepingu ratifitseeriks, ning kordab, kui tähtis on lepingu teiste osade täielik kohaldamine, sealhulgas majandus- ja kaubandusarenguga seotud koostöö (artikkel 52 jt);

25. väljendab heameelt selle üle, et lepinguosalsed alustavad lõpuks haldus- ja institutsioonilisi menetlusi, et võtta vastu protokoll Horvaatia ühinemise kohta assotsieerimislepinguga;

o

o o

26. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa välisteenistusele, liikmesriikidele, Kesk-Ameerika riikide valitsustele ja Euroopa – Ladina-Ameerika parlamentaarsetele assambleele.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0029

EKP 2017. aasta aruanne

Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta resolutsioon EKP 2017. aasta aruande kohta (2018/2101(INI))
(2020/C 411/09)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma 6. veebruari 2018. aasta resolutsiooni Euroopa Keskpannga 2016. aasta aruande kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Keskpannga (EKP) 2017. aasta aruannet,
 - võttes arvesse Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpannga põhikirja, eelkõige selle artikleid 2, 3, 7, artikli 10 lõiget 2, artikleid 15, 21, artikli 32 lõiget 5 ja artikli 33 lõiget 1,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 129 lõiget 3, artiklit 130, artikli 138 lõiget 2, artikli 282 lõikeid 2 ja 3, artikli 283 lõiget 2 ja artikli 284 lõiget 3,
 - võttes arvesse kõnet, mille EKP president Mario Draghi pidas 19. juunil 2018. aastal Sintras,
 - võttes arvesse EKP majandusbülletääni nr 5/2018,
 - võttes arvesse 3. mai 1998. aasta nõukogu määruse (EÜ) nr 974/98 ⁽²⁾ (euro kasutuselevõtu kohta) artiklit 11,
 - võttes arvesse ELi toimimise lepingu artikli 128 lõiget 1 euro kui seadusliku maksevahendi staatuse kohta,
 - võttes arvesse tagasisidet panuse kohta, mida Euroopa Parlament andis oma resolutsioonis Euroopa Keskpannga 2016. aasta aruande kohta,
 - võttes arvesse Rahvusvaheliste Arvelduste Panga 2017. aasta majandusaruannet,
 - võttes arvesse Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu 2016. aasta novembri aruannet „Vulnerabilities in the EU residential real estate sector“ (Nõrgad kohad ELi elamukinnisvara sektoris) ja sellele lisatud riigipõhiseid hoiatusi, mis esitati kaheksale liikmesriigile,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 1,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A8-0424/2018),
- A. arvestades, et euro on jätkuvalt ja vaieldamatult rahvusvahelises rahasüsteemis teine kõige olulisem vääring; arvestades, et rahva toetus eurole oli 2017. aastal suur – ühisraha pooldas ligikaudu kolm neljandikku vastajatest euroalal (73 %) ning see on parim tulemus alates 2004. aasta sügisest;
- B. arvestades, et komisjoni 2018. aasta suve prognoosi kohaselt suurenes ELi ja euroala SKP 2017. aastal 2,4 % võrra, mis on USA kasvust suurem; arvestades, et sama prognoosi kohaselt peaks SKP suurenema 2018. aastal 2,1 % ja 2019. aastal 2,0 % võrra;
- C. arvestades, et viimaste majandusnäitajate põhjal on majanduskasv pärast 2017. aasta suurt tõusu jäänud 2018. aastal aeglasemaks, sest väliskaubanduse mõju on väiksem ja naftahind kõrgem;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0025.

⁽²⁾ EÜT L 139, 11.5.1998, lk 1.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- D. arvestades, et Eurostati 2018. aasta mai andmete kohaselt on ELi ja euroala tööpuudus langenud praeguseks tagasi peaaegu kriisieelsele tasemele: ELi tööpuudus on 7,0 % ja euroala oma 8,4 %; arvestades, et sellest ajast saadik, kui majandus- ja rahaliit 1999. aastal asutati, oli töötavate inimeste arv euroalal suurim ja töäjõus osalemise määr kõrgeim;
- E. arvestades, et vaatamata mõningasele lähenemisele püsivad kasvu ja töötuse määrad geograafiliselt olulises ulatuses ebahütlased, mis tekitab majanduse jaoks ohtliku nõrkuse ja ohustab kindlat ja tasakaalustatud arengut; arvestades, et noorte töötuse määr ületab keskmist määra jätkuvalt rohkem kui kaks korda, olles 2017. aasta lõpus ELis 16,8 % ja euroalal 18,8 %.
- F. arvestades, et praegune laiapõhjaline majanduskasv on tekkinud peamiselt tänu ekspordile ja sisetarbimisele liikmesriikides; arvestades, et eelmisel aastal oli investeringute kasv 2007. aastast saadik kiireim ning seda toetasid üleilmne majanduse elavnemine ja Euroopa investeerimiskava; rõhutab Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi rolli investeringute puudujäägi ületamisel ELis, kokku 256,9 miljardi euro suuruse investeringu mobiliseerimisel ja rahastuse pakkumisel peaaegu 550 000 väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKE), kes saavad kasu Euroopa Investeerimisfondi rahastusest;
- G. arvestades, et liikmesriikide, kes ei kasuta ühisraha ja kelle oma vääringu vahetuskurss on paindlik, majanduslik tulemuslikkus on olnud ebahütlane; arvestades, et viimase kümne aasta jooksul on ühisraha vastu võtnud liikmesriikide majandusel läinud paremini kui paindlike vahetuskurssidega riikidel;
- H. arvestades, et vastavalt eurosüsteemi ekspertide 2018. aasta juuni makromajanduslikule prognoosile kujuneb ühtlustatud tarbijahinnaindeksina väljendatava aastainflatsiooni määraks euroalas 2018., 2019. ja 2020. aastal 1,7 %, mis tähendab, et see taastub varasematest madalseisudest ja läheneb EKP keskmise pikkusega perioodi napilt 2 % eesmärgile, kuid ei saavuta siiski seda eesmärki ning seejuures esineb kogu euroalal inflatsioonimäärade suuri erinevusi; arvestades, et üldise inflatsiooni kasv on peamiselt ajendatud kõrgematest energiahindadest, samas kui alusinflatsiooni puhul oli kasv 2016. aastal üksnes marginaalne (0,9 %-lt 1 %-le) ning 2017. aastal puudusid märgid püsiva kasvusuundumuse kohta; arvestades, et tootlikkuse kasvuga kooskõlas olev palgakasv on jätkuvalt alusinflatsiooni püsiva kasvu oluline eeltingimus;
- I. arvestades, et komisjoni 2018. aasta kevade prognoosi kohaselt väheneb euroala valitsemissektori agregeeritud eelarvepuudujääk 2018. aastal 0,9 %-lt SKPst eeldatavasti 0,7 %-le ja 2019. aastal 0,6 %-le, samas kui USAs kujuneb valitsemissektori puudujäägiks prognoosi järgi 5,9 % SKPst ja Jaapanis 2,7 %;
- J. arvestades, et EKP prognoosib, et keskmise pikkusega aja jooksul hakkab inflatsioon tasapisi kiirenema, sest seda soodustavad praegune rahapoliitiline kurss, püsiv majanduskasv, palkade kasv ja majandusest loiduse taandumine;
- K. arvestades, et euroala pangad on viivislaenude arvu vähendanud kiiremini – kui 2014. aastal moodustasid sellised laenud kõigest laenudest 8 %, siis 2017. aasta neljandas kvartalis kõigest 4,9 %; arvestades, et viivislaenude maht kogu ELis on jätkuvalt 950 miljardi euro tasemel; arvestades, et viivislaenud tuleb kas müüa, (osaliselt) maha kanda või nõuetekohaselt proviseerida, et tagada finantsstabiilsus ja vältida negatiivseid tagajärgi jooksevkonto omanike, säästjate ja investorite jaoks; arvestades, et viivislaenude arv on liikmesriigiti väga erinev; arvestades, et viivislaenude suhtarvud kaheksas liikmesriigis on endiselt oluliselt üle 10 % ja kahes neist ületab suhtarv 40 %;
- L. arvestades, et vaja on viivislaenude tõhusamat järelturgu, et suurendada turu likviidsust Euroopa tasandil ja vältida turu võimalikku läbipaistmatust; arvestades, et järelturu tegutsevaid finantsasutusi tuleb kohustada võtma arvesse tarbijate huve ning järgima kõiki asjakohaseid riiklikke ja ELi tarbijakaitsenõudeid;
- M. arvestades, et 2017. aasta oktoobri koosolekul otsustas EKP nõukogu, et varaostukava raames jätkatakse netooste kuni 2018. aasta septembrini iga kuu 30 miljardi euro eest; arvestades, et 2018. aasta juuni koosolekul otsustas nõukogu, et kava pikendatakse kuni 2018. aasta lõpuni, kuid vara ostetakse iga kuu väiksema summa (15 miljardi euro) eest ja seejärel lõpetatakse ostmine üldse, kui laekuvad andmed kinnitavad EKP keskmise pikkusega perioodi inflatsiooni prognoosi, kinnitades seda otsust oma 2018. aasta septembris toimunud koosolekul;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- N. arvestades, et EKP nõukogu on kinnitanud, et ta loodab hoida peamiste refinantseerimisoperatsioonide intressimäärasid ja laenamise püsivõimaluse ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärad muutumatuna (vastavalt 0,0 %, 0,25 % ja 0,40 %) kuni vähemalt 2019. aasta suve lõpuni ja igal juhul seni, kuni inflatsiooni muutumine on kohandunud püsivalt vastavalt EKP keskmise pikkusega perioodi eesmärgile;
- O. arvestades, et sihtotstarbeliste pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide viimasest kasutuselevõtust 2017. aastal nähtus, et euroala pankade poolne nõudlus kasvab; arvestades, et sihtotstarbeliste pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide eesmärk on motiveerida panku andma laenu reaalmajandusele;
- P. arvestades, et 2017. aasta lõpuks oli eurosüsteemi bilansi maht rekordiliselt suur – üle 4,5 triljoni euro, mida on 0,8 triljonit rohkem kui 2016. aasta lõpus ning mis moodustab 41 % euroala kogu SKPst; arvestades, et EKP on enda võlakirjade ostukava kaudu importinud oma bilanssi märkimisväärsed riskid;
- Q. arvestades, et 2017. aastal kasvas ringluses olevate euro pangatähtede arv ja väärtus vastavalt 5,9 % ja 4,0 % võrra, samas kui euromüntide arv ja väärtus kasvas vastavalt 4,2 % ja 4,0 % võrra;
- R. arvestades, et 2017. aastal oli EKP puhaskasum 1,275 miljardit eurot (2016. aastal 1,193 miljardit eurot); arvestades, et kasv tekkis peamiselt netointressitulu suurenemise tõttu;
- S. arvestades, et EKP juhatuse liikmed on järjepidevalt rõhutanud, kui oluline on stabiilsuse ja kasvu pakti raames rakendada euroalal tootlikkust suurendavaid struktuurireforme ning majanduskasvu soodustavat eelarvepoliitikat;
- T. arvestades, et ELi toimimise lepingu artiklis 123 ning Euroopa Keskpankade Süsteemi ja EKP põhikirja artiklis 21 keelatakse valitsuste rahastamine;
- U. arvestades, et seni ei ole EKP oma järelevalverolli täites võtnud alati piisavalt arvesse proportsionaalsuse põhimõtet;

Üldine ülevaade

1. peab kiiduväärseks tõsiasja, et võrreldes 2016. aastaga on rahva toetus eurole kasvanud 2017. aastal kaheksa protsendipunkti võrra; peaaegu kaks kolmandikku (64 %) vastanutest peab ühisraha oma riikide jaoks positiivseks;
2. toonitab, et euro on peamiselt poliitiline, mitte majanduslik projekt; rõhutab ühisraha tagasipöördumatust;
3. juhib tähelepanu nõudele, mille kohaselt peavad kõik liikmesriigid peale Ühendkuningriigi ja Taani võtma vastu ühisraha, kui Maastrichti lähenemiskriteeriumid on täidetud; on seisukohal, et osalemist pangandusliidus tuleb käsitleda euroalaga ühineda soovivate riikide puhul peamise kriteeriumina;
4. rõhutab, et EKP täielik sõltumatus, mis on sätestatud aluslepingutes, on ülioluline, et EKP saaks täita ülesannet hoida hinnastabiilsust ja kaitsta kogu institutsiooni poliitilise sekkumise eest;
5. rõhutab, et EKP on vastutav kogu euroala rahapoliitika eest; tuletab meelde, et EKP eeskirjades nähakse ette, et juhatuse liikmed ei esinda oma liikmesriiki, neil puudub vetoõigus ning nad ei võta vastu juhiseid üheltki institutsioonilt, valitsuselt ega muult organilt, mis võimaldab juhatusel tegutseda otsustavalt;
6. märgib, et rahapoliitika on aidanud säilitada ühisraha ning majandus- ja rahaliidu stabiilsust;
7. kordab uuesti, et EKP sõltumatus annab selle juhatuse liikmetele vabaduse otsustada vastutustundlikult ja asjakohase aruandekohustuse järgimise alusel, kas osaleda foorumites, sealhulgas laiemale üldsusele suletud foorumites, kui nad peavad seda vajalikuks, et tagada EKP rahapoliitika parim rakendamine; võtab teadmiseks ombudsmanni 5. juuli 2018. aasta arvamuse;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

8. palub EKP-l keskenduda oma esmasele, hinnastabiilsuse eesmärgile; tuletab meelde, et EKP peab vastavalt oma põhikirja artiklile 2 ja ELi toimimise lepingu artiklile 127 ning ELi toimimise lepingu artiklis 282 sätestatud täiendavatele üksikasjadele, ilma et sellega kahjustataks hindade stabiilsuse esmast eesmärki, toetama liidu üldist majanduspoliitikat, et aidata kaasa ELi lepingu artiklis 3 sätestatud liidu eesmärkide saavutamisele;

9. märgib, et ELi majandus kasvas 2017. aastal viimase kümne aasta kiireimas tempos ja majandus kasvas kõikides liikmesriikides; märgib, et töötus ELis on saavutanud oma väikseima taseme alates 2008. aastast, kuigi see mõjutab noori märkimisväärselt; peab kiiduväärseks EKP osa kestliku ja kaasava kasvu saavutamiseks ette nähtud struktuurireformides, mida teatavad liikmesriigid on majanduse elavdamiseks teinud; tuletab meelde, et on oluline hinnata nende reformide majanduslikke ja sotsiaalseid tagajärgi;

10. hoiatab siiski kasvava ebakindluse eest, mis lähtub järgmistest teguritest: kasvava proteksionismi oht; Brexiti läbirääkimised; võimalikud varahindade mullid; arenevate riikide turgude kriis; era- ja avaliku sektori võla ennenägematud mahud; finantsturgude üldine volatiilsus, mis on eeskätt seotud poliitiliste riskidega mõnes liikmesriigis, mis kahjustavad euroala kasvuväljavaateid; kasvav populism, isolatsioonism ja etnotsentrism kogu poliitilise spektri ulatuses; vastulööök globaliseerumisele; liikmesriikide vahelised suurenevad erinevused Euroopa integratsiooni tuleviku küsimuses;

11. hoiatab, et vastavalt Rahvusvaheliste Arvelduste Panga 2018. aasta majandusaruandele on esinenud märke finantsilise tasakaalustamatuse suurenemisest, eriti riikides, mis jäid ülemaailmsest finantskriisist suuresti puutumata, kuna vastupidiselt kriisi keskmes olnud riikidele ei toimunud seal mingit erasektori finantsvõimenduse vähendamist; märgib, et tasakaalustamatus esineb erasektori laenude suure kasvu kujul;

12. rõhutab, et seetõttu tuleb praegu nii avaliku kui ka erasektori investeeringute tegemiseks säilitada soodne keskkond, sest neid investeeringuid tehakse kriisieelsest ajast endiselt vähem; innustab EKPd võtma oma volituste piires meetmeid, mis aitaksid seda eesmärki täita; tuletab sellegipoolest meelde, et laenu põhine kasv võib tuua kaasa reaalsete ressurside väärjaotuse;

Struktuurireformid

13. on seisukohal, et rahapoliitika üksi ei piisa, et jõuda majanduse kestliku elavnemiseni; tuletab meelde rahapoliitika antitsüklist mõju kriisijärgses elavnemises, kuid arvab, et rahapoliitika struktuurne panus kestlikusse kasvu on piiratud; seepärast soovib poliitikakujundajatel tungivalt praegust majanduse elavnemist pikas perspektiivis hoida, rakendades stabiilsuse ja kasvu pakti raames sotsiaalselt tasakaalustatud, ambitsioonikaid ja kasvu soodustavaid ning tootlikkust suurendavaid struktuurireforme ja eelarvepoliitikat, sealhulgas selle paindlikkustingimusi; kordab Euroopa Eelarvenõukogu esimehe sõnu, millega pöördui 5. novembril 2018 majandus- ja rahanduskomisjoni poole ning mille kohaselt „eeskirjade paindlikkus peab olema selline praktika, mis sõltub meie majanduslikust olukorrast“, ning 2018. aasta juuni aruandes väljendatud seisukohta, mille kohaselt „pakti usaldusväärse tagamiseks tuleks selle paindlikkustingimusi kohaldada sümmeetriliselt, mitte ainult siis, kui majandusel läheb halvasti või kui see on nõrk“;

14. rõhutab, et rahapoliitika täieliku mõjususe tagamiseks tuleb ülemäärast makromajanduslikku tasakaalustamatust parandada asjakohase eelarve- ja majanduspoliitika ning tootlikkust suurendavate reformide abil; rõhutab, et EKP rahapoliitika ei saa asendada kestlikke struktuurireforme, mis kuuluvad liikmesriikide vastutusse;

15. märgib murelikult, et ELi osakaal ülemaailmsetes otseinvesteeringutes on pärast kriisi märkimisväärselt vähenenud;

16. märgib EKP arvamust, milles nõutakse Euroopa hoiuste tagamise skeemi loomist pangandusliidu kolmanda sambana; rõhutab hoiuste tagamise kindlustuse üliolulist rolli usalduse suurendamisel ja kõikide hoiuste turvalisuse tagamisel pangandusliidus; rõhutab, et Euroopa hoiuste tagamise skeem võiks aidata veelgi kaasa finantsstabiilsuse edendamisele ja kaitsmisele; tõdeb, et riskide jagamine ja riski vähendamine peaksid käima käsikäes;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Varaostukava

17. rõhutab, et EKP mittestandardised rahapoliitikameetmed on aidanud vältida deflatsiooniohtu, mis oli 2016. aasta alguses veel olemas, ja soodustada seda, et erasektorile hakataks uuesti laenu andma (kui 2015. aastal suurenesid need laenu 0 %, siis 2018. aasta keskpaigaks oli aastakasv umbes 3 %);

18. nõustub EKPga selles, et eesmärgiks seatud inflatsioonitaseme saavutamine muudab vajalikuks jätkusuutlikult toetava eelarvepoliitika ning reformid, millega tõhustatakse konkurentsivõime, tootlikkuse, kasvu ja palga suurenemist vastavalt tootlikkuse kasvule; seepärast palub liikmesriikidel mitmekordistada oma jõupingutusi, järgides nn positiivse kolmnurga põhimõtteid: edendada investeringuid, taotleda kasvu soodustavaid ja sotsiaalselt tasakaalustatud struktuurireforme ning tagada vastutustundlik eelarvepoliitika;

19. on mures kiiresti kasvavate kinnisvarahindade pärast teatavates liikmesriikides; seepärast nõuab, et oldaks valvas ohu suhtes, et teatavates liikmesriikides tekib uus kinnisvaramull ning majapidamiste ja erasektori võlad lähevad liiga suureks;

20. märgib ära Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu eesistuja Mario Draghi märkused ⁽¹⁾ selle kohta, et peamine nõrkuse allikas, mis toob kaasa kinnisvaraturgude ülekuumenemise ELis, on rahvusvaheliste investorite taotlus saada tootlust – eeskätt piiriülese ja pangandusvälise rahastamise valdkonnas – ning et poliitikakujundajad peaksid uurima, kas pangandusvälise sektori suhtes tuleks kehtestada uued makrotasandi usaldatavusvahendid, eeskätt seoses nende kommerts-kinnisvaraga;

21. nõustub, ilma et see piiraks EKP sõltumatust, EKP otsusega, et kui laekuvad andmed kinnitavad EKP keskmise pikkusega perioodi inflatsiooniproгноosi, tuleb varaostukava elluviimine lõpetada kestlikul viisil, ja on seisukohal, et seda kava tuleks kasutada ainult ajutiselt, sest see tekitab finantsstabiilsusele uusi riske ja vähendab motivatsiooni konsolideerida eelarvet ja viia ellu struktuurireforme; tunnistab, et kriisijärgse taastumise toetamiseks rahapoliitikale tuginemine on toonud kaasa ka soovimatud tagajärjed;

22. rõhutab eeskätt, et pikendatud mittestandardised rahapoliitikameetmed võivad avaldada negatiivset ümberjaotamisega seotud mõju; seepärast kutsub EKPd üles lisama oma järgmisesse aastaaruandesse põhjaliku ja üksikasjaliku analüüsi oma rahapoliitikameetmete kõrvalmõjude kohta, sealhulgas võimalike ohtude kohta kindlustus- ja pensionivaldkonnale;

23. märgib, et suurima osa varaostukavast moodustas avaliku sektori varaostukava, mille alusel oli 2017. aasta lõpuks väärtpabereid omandatud 1,9 triljoni euro eest; rõhutab, et avaliku sektori vara ostmisel tuleb kinni pidada 33 % emissioonipõhisest piirangust;

24. märgib, et kõigist erasektori varaostukavadest osteti varaostukava kaudu 2017. aastal kõige rohkem vara ettevõtlussektori varaostukava kaudu (netooste tehti 82 miljardi euro eest); tunneb heameelt selle üle, et 2017. aastast alates on EKP avaldanud täieliku loetelu kõigist ettevõtlussektorist ostetud väärtpaberitest, sh emitentide nimed ning nende väärtpaberitega seotud riigi, riski, reitingu ja sektori kaupa koondatud andmed; kutsub EKPd üles kohaldama lisaks täiendavatele meetmetele sarnast läbipaistvuspoliitikat kõikide varaostukavade, sh varaga tagatud väärtpaberite ostukava („ABSPP“) ja tagatud võlakirjade ostukava („CBPP3“) suhtes, et avaldada kord, mida riikide keskpangad ostetavate väärtpaberite valimiseks on kasutanud; rõhutab, et ettevõtlussektori varaostukava ei tohi mingil juhul viia konkurentsi moonutusteni siseturul;

25. tuletab meelde, et EKP kui ELi institutsioon on seotud Pariisi kokkuleppega; võttes täiel määral arvesse EKP volitusi, sõltumatust ja riskijuhtimisraamistikku, kutsub seda üles lõimima Pariisi kokkuleppega seotud kohustused ning majandusalased, sotsiaalsed ja juhtimisalased põhimõtted oma poliitikasse;

26. tunneb heameelt selle üle, et EKP on oma eelkommunikatsiooniga taganud läbipaistvuse; tunnistab EKP otsust hoida intressimäärad madalana, sest üldises majanduskliimas valitseb ebakindlus;

27. toonitab, et erakorraliste rahapoliitikameetmete nõuetekohane järjestus ja neist järkjärguline loobumine on parim viis turuhäirete vältimiseks; tuletab meelde, et on võimalik jätkata määra suurendamist, säilitades samas eurosüsteemi stabiilse bilansi mahu, kui majandustingimused seda nõuavad;

⁽¹⁾ Kuulamisel, mis toimus 9. juulil 2018 Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu osalusel majandus- ja rahanduskomisjonis.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

28. rõhutab, kui oluline on teabevahetus ja eelkommunikatsioon rahapoliitika edukaks normaliseerumiseks;
29. on teadlik erisugusest mõjust, mida rahapoliitika normaliseerimine eeldatavasti avaldab liikmesriikidele, sõltuvalt nende võla tasemest ja tähtajaprofiilist;
30. rõhutab alates viimasest majanduskriisist toimunud regulatiivsete ja struktuursete muudatuste ulatuslikkust ja nende olulisust arvukate rahapoliitikaga seotud valdkondade jaoks; toonitab, kui olulised on uurimistegevus ja uuringud, et mõista paremini uusi tingimusi, mis tulenevad viimaste aastakümnete vältel toimunud arengusuundumustest ja nende tagajärgedest rahapoliitika läbiviimise jaoks;
31. märgib, kuidas võib mõjuda hoiustamise püsivõimaluse negatiivne intressimäär, mis kehtestati pankadele 2014. aasta juunis; on seisukohal, et kui selle meetmega soovitakse jätkata, siis võib see vähendada pangandussektoris kasumlikkust ja et sellest tuleks majanduse praegust elavnemist arvestades tavapärase rahapoliitika juurde tagasi minnes järk-järgult loobuda;
32. on teadlik, et jätkuda võivad sihtotstarbelised pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid, mille kaudu antakse pankadele keskmise pikkusega ajaks laenu soodsatel tingimustel eeldusel, et rahastust kasutatakse tegelikult reaalmajandusele uute laenude andmiseks; võtab teadmiseks euroala pankade poolse kasvava nõudluse, mis kajastus viimastes sihtotstarbelistes pikemaajalistes refinantseerimisoperatsioonides 2017. aastal ning mis võib olla tingitud eeldatavast hoiuste intressimäärade tõusust ja odava kasumi võimalusest; kutsub EKPd üles jälgima tähelepanelikult seda suundumust, tagamaks, et sihtotstarbelisi pikemaajalisi refinantseerimisoperatsioone kasutatakse tegelikult selleks, et ergutada pankasid andma laene reaalmajandusele;
33. võtab teadmiseks TARGET2 saldode suurenemise, mis viitab jätkuvale kapitali väljavoolule euroala perifeeriast; märgib, et EKP arvab, et TARGET saldode muutused kajastavad suuresti likviidsusvooge, mis tulenevad varaostukava kontekstist ega ole finantsturgudele avaldatava uue surve sümptomid; palub EKP-l selgitada, mis selle on põhjustanud ja millised ohud selle tõttu tekkiva tasakaalustamatusega võivad kaasneda;

Muud küsimused

34. peab kiiduväärseks, et sõlmiti erakorralise likviidsusabi kokkulepe, millega muudetakse vastutuse, kulude ja riskide jagamine selgemaks; märgib, et kokkulepe tuleb hiljemalt 2019. aastal läbi vaadata; arvab, et erakorralise likviidsusabi andmine tuleks otsustada ELi tasandil;
35. kutsub EKPd üles avaldama kasumi kogusummad, mis eurosüsteem sai netofinantsvarade kokkuleppe (ANFA) kaudu ja väärtpaberituruprogrammi (SMP) kaudu alates 2010. aastast kuni selle lõppemiseni, liigendades need konkreetselt riikide kaupa liikmesriikide puhul, millega seoses on tehtud SMP raames oste (Kreeka, Iirimaa, Portugal, Hispaania ja Itaalia);
36. peab kiiduväärseks Euroopa Keskpankade Süsteemi ja EKP põhikirja artikli 22 muudatust, mille eesmärk on tagada selge õiguslik alus, mis võimaldab eurosüsteemil täita oma rolli keskpangana kesksete vastaspoolte jaoks, mis annab seega EKP-le pädevuse reguleerida kliirimissüsteemide tegevust, sealhulgas keskseid kliirivaid vastaspooli, et tõrjuda tõhusalt riske, mida need süsteemid tekitavad maksesüsteemide sujuvale toimimisele ja ühtse rahapoliitika rakendamisele;
37. kutsub EKPd üles järgima organisatsiooni Transparency International soovitusi, eeskätt oma rolli suhtes kolmikus;
38. kutsub EKPd üles püüdma ka edaspidi tagada, et pangad oleksid kõigiks Brexitiga seotud võimalikeks hädaolukordadeks hästi valmistunud; lisaks kutsub EKPd üles tegema kõiki ettevalmistusi, mida on vaja ELi finantsturgude hoidmiseks stabiilsena, ka siis, kui Brexit toimub ilma kokkuleppeta;
39. rõhutab, et Brexiti tõttu peavad euroala liikmesriigid järgima finantssektoris ühist regulatiivset strateegiat, mitte tegelema kahjuliku konkurentsiga, mis toimub nõuete alandamise kaudu;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

40. nõustub, et hästi toimiv, mitmekesine ja integreeritud kapitaliturg soodustab ühtse rahapoliitika ülekandumist; nõuab, et kapitaliturgude liidu projekti hakataks finantsintegratsiooni süvendamiseks kiiremini ellu viima, et aidata šokkidele paremini vastu pidada ja et rahapoliitika kaudu kogu rahaliidus üle tõhusamini, edendades erasektori riskijagamist pangandusliidu raames ja kogu liidus; juhhib tähelepanu asjaolule, et ettevõtlussektori varaostukava võis aidata leevendada ettevõtluse rahastamise tingimusi, eeskätt mittefinantssektoris (st mittefinantsettevõtete puhul);
41. on seisukohal, et sügavamalt ja paremini ühendatud Euroopa kapitaliturud, mis kaasnevad liikumisega ELi kapitaliturgude liidu poole ja pangandusliidu järkjärgulise lõpuleviimisega, aitavad kaasa euroala finantsturgude sügavusele ja likviidsusele, edendades samas euro rahvusvahelist tunnustatust;
42. kutsub EKPd üles pöörama jätkuvalt tähelepanu laenude kättesaadavusele VKEde jaoks, eeskätt võttes arvesse nende finantsolukorra aeglast paranemist, mida toonitati 2018. aasta juunis läbiviidud uuringus ettevõtjate juurdepääsu kohta rahastamisele (SAFE); rõhutab, et täielikult toimiv kapitaliturgude liit võib pikemas perspektiivis pakkuda VKEdele alternatiivset rahastamist, täiendades pangandussektorit;
43. arvab, et kiireim viis saavutada hästi toimiv kapitaliturgude liit on tegeleda riiklike eeskirjadega, mis takistavad hästi toimivaid kapitaliturge avaldamast laiemat mõju kogu liidus, ning vähendada uute eeskirjadega kaasnevat koormust;
44. palub EKP-l jälgida rohkem hajusraamatu tehnoloogia arengut ja finantstehnoloogia suurenevaid küberturvalisuse riske;
45. märgib, et EKP on nõus, et on oluline uurida keskpanga e- raha (nn e-baasraha) väljaandmise asjakohasust ja tagajärgi üldsuse jaoks; julgustab EKPd sellise uuringu läbi viima ja selle tulemused avaldama;
46. toonitab, kui oluline on IT-turve finantssektori ja maksesüsteemi jaoks; kutsub EKPd üles jälgima teemat väga tähelepanelikult, et tuua esile selle olulisus rahvusvahelistel foorumitel, ning jätkata koostööd Euroopa Andmekaitseinspektoriga;
47. nõustub EKPga sularaha tähtsuses seadusliku maksevahendina, arvestades et euro on euroalal ainus seaduslik maksevahend, ning tuletab kõikidele euroala liikmesriikidele meelde, et euro müntide ja pangatähtede vastuvõtmine peaks olema tehingutes reegel, ilma et see piiraks nende liikmesriikide õigust kehtestada rahapesu, maksupettuste ning terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse eesmärgil sularahamaksete ülempiiri;
48. kordab juhatuse liikmete väljendatud seisukohti selle kohta, et on oluline töötada välja tõelised Euroopa maksesüsteemid, mis on kaitstud väliste häirete eest, mis võivad olla näiteks poliitilist laadi;
49. juhhib tähelepanu president Jean-Claude Junckeri üleskutsesele 2018. aasta kõnes olukorrast Euroopa Liidus käsitleda euro rahvusvahelist rolli ja seda, et euro peab täitma rahvusvahelisel tasandil oma täieõiguslikku rolli;
50. rõhutab, et EKP peab tingimata Euroopa Parlamendile aru andma; tunneb seetõttu heameelt asjaolu üle, et EKP ja Euroopa Parlamendi vahel toimub pidev arutelu ning EKP president ja vajaduse korral teised juhatuse liikmed esinevad korrapäraselt majandus- ja rahanduskomisjoni ja täiskogu ees; julgustab EKPd seda dialoogi jätkama; rõhutab, et EKP on parandanud oma teabevahetust; arvab, et EKP peaks jätkama jõupingutusi, et teha oma otsused kättesaadavaks ja mõistetavaks kõikidele elanikele, ning meetmete võtmist, et säilitada hinnastabiilsus euroalal ning seega säilitada ühisraha ostujõud;
51. avaldab EKP-le kiitust jõupingutuste eest, mis on tehtud senini selleks, et parandada läbipaistvust ja demokraatlikku vastutust Euroopa elanike ja Euroopa Parlamendi suhtes;
52. palub majandus- ja rahanduskomisjonil võtta meetmeid, et parandada EKP presidendiga peetava rahapoliitilise dialoogi ülesehitust;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

53. tunnustab paremat, osade kaupa antud ja olulist tagasisidet, mida pakub EKP Euroopa Parlamendi panuse kohta EKP 2016. aasta aruandesse; kutsub EKPd üles jätkama aruandekohustuse täitmist ja avaldama jätkuvalt igal aastal kirjalikku tagasisidet Euroopa Parlamendi resolutsioonile EKP aastaaruande kohta;

54. tuletab meelde, et järgmistel kuudel ootavad EKP nõukogu ees suured muutused, sest mitme juhatuse liikme, sh presidendi ametiaeg lõppeb; on seisukohal, et nendeks muutusteks tuleb valmistuda hoolikalt ja täielikult läbipaistval viisil ning kooskõlas aluslepingutega tuleb seda teha koos Euroopa Parlamendiga; soovib nõukogul tungivalt koostada tasakaalustatud, vähemalt kolme kandidaati sisaldav nimekiri tulevaste vabade ametikohtade jaoks, võimaldades Euroopa Parlamendil seeläbi täita nimetamisprotsessis sisukamat nõuandvat rolli; kordab oma seisukohta, et tuleb saavutada parem sooline tasakaal nii juhatuses kui ka EKP töötajaskonnas üldisemalt; rõhutab, et juhatuse liikmeid tuleb valida ainult raha- või pangandusküsimustes tunnustatuse ja vastava erialase kogemuse alusel.

55. nõustub president Mario Draghi 13. septembri 2018. aasta kõnes esitatud väitega, mille kohaselt ülemäärane arv vastuolulisi avaldusi, mis viimastel kuudel on tehtud, kuid mida ei ole järgitud, on viinud Itaalia riigivõlakirja tootluse kasvu ja hinnavahe suurenemiseni, mis tähendab negatiivseid tagajärgi ettevõtetele ja majapidamistele;

o

o o

56. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0030

Pangandusliit – 2018. aasta aruanne

Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta resolutsioon pangandusliidu kohta – 2018. aasta aruanne (2018/2100(INI))

(2020/C 411/10)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma 1. märtsi 2018. aasta resolutsiooni pangandusliidu kohta – 2017. aasta aruanne ⁽¹⁾,
- võttes arvesse komisjonilt ja Euroopa Keskpanngalt (EKP) saadud tagasisidet seoses parlamendi 1. märtsi 2018. aasta resolutsiooniga pangandusliidu ja seda käsitleva 2017. aasta aruande kohta,
- võttes arvesse 29. juunil 2018. aastal euroala tippkohtumisel kokku lepitud avaldust,
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 16. jaanuari 2018. aasta eriaruannet EKP tehtava pankade kriisijuhtimise toimimise tõhususe kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse komisjoni 24. mai 2018. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus riigivõlakirjadega tagatud väärtpaberite kohta (COM(2018)0339),
- võttes arvesse asjaolu, et 23. veebruaril 2018 otsustas EKP, et vastavalt ühtsele kriisilahenduskorrale olid ABLV Bank ja ABLV Bank Luxembourg maksejõuetud või tõenäoliselt maksejõuetuks jäämas ⁽³⁾,
- võttes arvesse, et Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) alustas 2018. aasta kogu ELi hõlmavat stressitesti 31. jaanuaril 2018 ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse komisjoni teatist riigiabieskirjade kohaldamise kohta alates 1. augustist 2013 finantskriisi kontekstis pankade kasuks võetavate toetusmeetmete suhtes („pangandusteatis“ ⁽⁵⁾),
- võttes arvesse ESMA 18. oktoobri 2018. aasta statistilist aastaaruannet ELi tuletisinstrumentide turgude kohta,
- võttes arvesse EKP 15. märtsi 2018. aasta teadet oma järelevalvealastest ootustest seoses uute viivislaenudega ⁽⁶⁾ ja 11. juuli 2018. aasta teadet täiendavatest järelevalvealastest meetmetest viivislaenude osakaalu vähendamisel ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu 2018. aasta septembri aruannet viivislaenudele lähenemise kohta makrotasandi usaldatavusnõuete seisukohast („Approaching non-performing loans from a macroprudential angle“),

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0058.

⁽²⁾ „Eriaruanne nr 02/2018: EKP tehtava pankade kriisijuhtimise toimimise tõhusus“, Euroopa Kontrollikoda, 16. jaanuar 2018, <https://www.eca.europa.eu/et/Pages/DocItem.aspx?did=44556>.

⁽³⁾ Pressiteade „ECB determined ABLV Bank was failing or likely to fail“, Euroopa Keskpank, 24. veebruar 2018, <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/pr/date/2018/html/ssm.pr180224.en.html>.

⁽⁴⁾ Pressiteade „EBA launches 2018 EU-wide stress test exercise“, Euroopa Pangandusjärelevalve, 31. jaanuar 2018, <http://www.eba.europa.eu/-/eba-launches-2018-eu-wide-stress-test-exercise>.

⁽⁵⁾ ELT C 216, 30.7.2013, lk 1.

⁽⁶⁾ Pressiteade „ECB sets out its supervisory expectations for new NPLs“, Euroopa Keskpank, 15. märts 2018, <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/pr/date/2018/html/ssm.pr180315.en.html>.

⁽⁷⁾ Pressiteade „ECB announces further steps in supervisory approach to stock of NPLs“, Euroopa Keskpank, 11. juuli 2018, <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/pr/date/2018/html/ssm.pr180711.en.html>.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- võttes arvesse Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu 2018. aasta septembri aruannet varipanganduse kohta ELis („EU Shadow Banking Monitor N° 3“),
 - võttes arvesse teadet 1. jaanuaril 2019. aastal vabanevast EKP järelevalvenõukogu esimehe ametikohast (¹),
 - võttes arvesse komisjoni 11. oktoobri 2017. aasta aruannet Euroopa Parlamendile ja nõukogule määruse (EL) nr 1024/2013 kohaselt loodud ühtse järelevalvemehhanismi kohta (COM(2017)0591),
 - võttes arvesse ettepanekuid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrust (EL) nr 575/2013 krediitiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta („kapitalinõuete määrus“) (COM(2016)0850) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/36/EL, mis käsitleb krediitiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediitiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ („kapitalinõuete direktiiv IV“) (COM(2016)0854),
 - võttes arvesse Euroopa Keskpannga 8. novembri 2017. aasta arvamust muudatuste kohta krediitiasutuste ja investeerimisühingute kapitalinõuete liidu raamistikus (CON/2017/46),
 - võttes arvesse Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu 2017. aasta juuli aruannet rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite (IFRS) mõju kohta finantsstabiilsusele („Financial stability implications of IFRS 9“),
 - võttes arvesse nõukogu 11. juuli 2017. aasta järeldusi „Tegevuskava viivislaenude vähendamiseks Euroopas“,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A8-0419/2018),
- A. arvestades, et süsteemselt oluliste finantsasutuste järelevalve usaldamine EKP-le on osutunud edukaks;
- B. arvestades, et rahapesuvastast ja usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet ei saa käsitleda eraldiseisvatena;
- C. arvestades, et rahapesu tõkestamise meetmete tõhusaks rakendamiseks ja seireks on vaja EBA rolli tunduvalt tugevdada;
- D. arvestades, et on oluline täpsustada, kuidas käsitleda riigiabi hoiuste tagamise skeemide võetavates meetmetes (²);
- E. arvestades, et mõnede liikmesriikide pangandussüsteemides on viivislaenude ning 2. ja 3. taseme riskipositsioonide maht endiselt murettekitavalt suur;
- F. arvestades, et viivislaenude arv ja osakaal on liikmesriigiti endiselt väga erinev;
- G. arvestades, et pangandusliidus saavad osaleda ka liikmesriigid, kes ei ole veel eurot kasutusele võtnud; arvestades, et ükski liikmesriik ei ole siiani otsustanud selle põhimõtte alusel osaleda; arvestades, et pangandusliiduga ühinemise võimalust arutatakse mitmes liikmesriigis; arvestades, et erinevad finantsasutused näevad pangandusliidus osalemises eeliseid;
1. võtab rahuloluga teadmiseks pangandusliidu saavutused ja tulemused, mis aitavad tugevdada tõeliselt ühtset turgu, võrdseid võimalusi, finantsstabiilsust ning suuremat prognoositavust turuosaliste jaoks; rõhutab, kui oluline on pühenduda pangandusliidu lõpuleviimise protsessile ning vajadusele tagada avatus ja kõigi pangandusliidus osalevate liikmesriikide võrdne kohtlemine; tuletab meelde, et pangandusliidu väljaarendamine peab jätkuma, sh Euroopa hoiuste tagamise skeem ja ühtse kriisilahendusfondi eelarvepõhine kaitsekord, samuti meetmed riski vähendamiseks, mis aitavad veelgi suurendada finantsstabiilsust ja majanduskasvu väljavaateid;

(¹) ELT C 248 A, 16.7.2018, lk 1.

(²) Kohtuasi T-98/16, 4. märtsil 2016 esitatud hagi – Itaalia vs. komisjon (ELT C 145, 25.4.2016, lk 34).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

2. rõhutab, kui oluline on pühenduda kapitaliturgude liidu lõpuleviimise protsessile, mis aitab luua tõelise ühtse kapitalituru ELis, suunata laenuid reaalmajandusse, hõlbustada veelgi erasektori riskide jagamist, vähendada vajadust avaliku sektori riskijagamise järele, soodustada püüüleseid investeeringuid ja täiendada pankade kaudu rahastamist;
3. tuletab meelde, et pangandusliit on avatud kõigile ühineda soovivatele liikmesriikidele; tervitab euroalasse mittekuuluvate liikmesriikide võetud meetmeid pangandusliiduga ühinemiseks, kuna see aitab viia pangandusliidu vastavusse siseturuga;
4. on seisukohal, et üks pangandusliidu eesmärke peaks lisaks finantsstabiilsuse tagamisele olema muu hulgas proportsionaalsuse põhimõtet silmas pidades säilitada ELi kestlike pangandusmudelite mitmekesisus ning vältida Euroopa pangandussüsteemi suunamist ühtse mudeli suunas või väiksemate pankade ebaproportsionaalses ulatuses karistamist, kuna selline mitmekesisus võimaldab täita kodanike ja nende projektide nõudeid, toimides ka kui mitmekesistamisvahend, mis on peamisi tegureid võimalike šokkidega toimetulekuks;
5. rõhutab, et rahvusvaheliste organite ettepanekud tuleks viia Euroopa õigusesse nii, et võetaks asjakohaselt arvesse Euroopa pangandussektori eripära;
6. rõhutab, et eelkõige Baseli pangajärevalve komitee standardeid ei tohiks Euroopa õiguses kehtestada tervikuna, võtmata asjakohaselt arvesse Euroopa pangandussüsteemi eripära ja proportsionaalsuse põhimõtet;
7. tuletab meelde vajadust ühtse ja täpse reeglustiku järele, et tagada pangandusliidu korralik toimimine, unustamata samas proportsionaalsuse olulisust; kutsub komisjoni üles vajaduse korral eelistama pangandusliidu seadusandliku vahendina määruseid direktiividele ning seadma endale prioriteediks kõigi asjaomaste õigusaktide täieliku ja korrektse rakendamise tagamise kõigis liikmesriikides; kutsub komisjoni üles koos Euroopa järelevalveasutustega kindlaks tegema ja kõrvaldama siseturu takistused;
8. on veendunud, et järelevalve- ja kriisilahendusametite otsused peavad olema sidusad, nõuetekohaselt selgitatud, läbipaistvad ja avalikustatud; nõuab tungivalt, et järelevalve- ja kriisilahendusametid piiraksid võimalikult suurel määral nende sätete kohaldamist, mis lubavad neil dokumentidele ligipääsu keelata;

Järelevalve

9. võtab teadmiseks EKP hiljutised, 2018. aastal antud hinnangud pankade maksejõuetuse või tõenäoliselt maksejõuetuks jäämise kohta; rõhutab vajadust parandada Euroopa pangandusjärelevalve reageerimiskiirust; väljendab tõsist muret selle pärast, et mõned neist juhtumitest tõstatisid küsimusi seoses rahapesu tõkestamise eeskirjade jõustamisega pangandusliidus; toonitab sellega seoses pakilist vajadust ühtse ELi lähenemisviisi ja selgelt kindlaksmääratud volituste järele; väljendab ühtlasi heameelt komisjoni ettepaneku üle tugevdada EBA rolli rahapesu valdkonnas;
10. võtab teadmiseks EBA korraldatud kogu ELi hõlmanud stressitesti tulemused; väljendab heameelt 2. ja 3. taseme instrumentide lisamise üle 2018. aasta stressitesti raamistikku; on veendunud, et stressitesti tuleks tõlgendada koos muude käimasolevate kontrolli- ja järelevalvetegevustega; kutsub ühtset järelevalvemehhanismi, EBA ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu üles kasutama stressitesti määramisel ühtset metoodikat, et tagada selle menetluse läbipaistvuse kõrge tase ja vältida võimalikke moonutusi;
11. tuletab meelde, et riigi võlakohustusega kaasnevad riskid; juhib tähelepanu Baseli pangajärelevalve komitee käimasolevale tööle riikide maksejõuetusriski alal; väljendab samas muret seoses asjaoluga, et mõnedel finantsasutustel on liiga suured oma riigi võlakohustustega seotud riskipositsioonid; rõhutab, et ELi õigusraamistik riigivõla usaldatavusnõuetekohaseks käsitlemiseks peaks olema kooskõlas rahvusvaheliste standarditega;
12. väljendab heameelt seoses komisjoni ettepanekuga tugevdada EBA rolli võitluses rahapesuga finantssektoris; kutsub kaasseadusandjaid üles võtma ettepaneku ilma põhjendamatu viivitusega vastu ning nõuab tungivalt tõhustatud koostööd ja teabe jagamist riiklike järelevalveasutuste vahel, mis põhineb ELi ühistel standarditel ja mida koordineeritakse ja toetatakse ELi tasandil, juhul kui riiklikud asutused on ülekoormatud;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

13. väljendab jätkuvat muret seoses hiljutiste rahapesu juhtumitega Euroopa pankades ning asjaoluga, et rahapesu juhtumid võivad muuta ELi majanduse altiks finantsilisele ja poliitilisele ebastabiilsusele; märgib, et mitmete mainitud juhtumite kohta on teave tulnud kolmandate riikide jurisdiktsioonidest; nõuab ühtset lähenemisviisi usaldatavus- ja rahapesuvastase järelevalve suhtes; märgib samuti, et ka väljaspool pangandusliitu on ilmnunud probleeme, mis on seotud rahapesuvastaste õigusaktide jõustamisega, ning et pangandusliiduga ühinemine võib olla kasulik euroalasse mittekuuluvatele liikmesriikidele nende probleemide lahendamisel;

14. toonitab asjaolu, et finantsturud on omavahel tugevalt seotud; rõhutab, kui tähtis on, et pangandusjärelevalve oleks valmis kõigiks võimalikeks tulemusteks EL-27 ja Suurbritannia vahelistel Brexiti läbirääkimistel, pidades meeles, et selline valmisolek ei asenda erasektori osalejate eneste valmisolekut; kutsub komisjoni ja järelevalveasutusi üles põhjalikult analüüsima Brexiti mõju; kutsub ELi 27 liikmesriiki üles süvendama ühist reguleerimist ja ühist järelevalvet, suurendades samal ajal EL-27 kapitaliturgude sügavust ja ulatust;

15. nõuab tungivalt, et kõik läbirääkijad töötaksid selle nimel, et võtta vastu tasakaalustatud ja kestlik õigusaktide pakett pangandussüsteemi riskide maandamiseks enne 2019. aasta Euroopa Parlamendi valimisi; nõuab tungivalt, et eelkõige nõukogu peaks heas usus läbirääkimisi, võttes nõuetekohaselt arvesse ELi pangandusmodelite mitmekesisust, proportsionaalsuse põhimõtet ja Euroopa Parlamendi poolt vastu võetud tasakaalustatud paketti; kutsub komisjoni üles käsitleda probleemi „pankrotti minemiseks liiga suur“ koos ELi erinevate pangandusmodelite riskidega, võttes arvesse nende suurust asjaomastel turgudel;

16. võtab teadmiseks käimasolevad läbirääkimised viivislaenude paketi üle; märgib EKP addendumit viivislaenude kohta ja EBA tööd viivisnõuete ja makseraskuste tõttu restruktureeritud nõuete haldamist käsitlevate eeskirjadega; väljendab heameelt viivislaenude mahu vähenemise üle viimastel aastatel; kordab oma muret, et viivislaenude ning 2. ja 3. taseme instrumentide koguarv ja osakaal on mõnes liikmesriigis ikka veel tunduvalt üle keskmise; toonitab, et viivislaenudega kaasnev oht finantsstabiilsusele on endiselt märkimisväärne, kuid siiski väiksem kui mõni aasta tagasi; nõustub komisjoniga selles, et peamine viivislaenude vähendamise vastutus lasub liikmesriikidel – eelkõige tõhusate maksejõuetusseaduste kaudu – ja pankadel endil, kuid rõhutab ELi huvi vähendada viivislaenude osakaalu;

17. on mures sisemudelite laialdase kasutamise pärast pangandusasutustes; palub, et ühtne järelevalvemehhanism ja EBA jätkaksid tööd seoses sisemudelite kasutamise sobivusega, et teha kindlaks nende usaldusväärsus ja tagada kõigile osalistele võrdsed tingimused;

18. võtab teadmiseks käimasolevad läbirääkimised Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemi üle; on veendunud, et ühtne turg vajab asjakohaseid järelevalvevolitusi ELi tasandil; rõhutab, et Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemi peamine ülesanne on tagada tõhus järelevalvetegevus;

19. väljendab heameelt seoses komisjoni teatisega finantstehnoloogia kohta; tunnustab finantstehnoloogia suurt potentsiaali ja vajadust soodustada innovatsiooni; juhib samas tähelepanu sellele, et vaja on selget reguleerivat raamistikku ja asjakohast järelevalvet, mis kaitseb tarbijaid ja tagab nii finantsstabiilsuse kui ka võrdsed võimalused finantsturgudel osalejatele; on seisukohal, et finantstehnoloogiale, mis teostab sama liiki tegevust kui finantssüsteemi teised osalised, tuleks kohaldada samu tegevuseeskirju; toonitab vajadust pidevalt parandada ELi finantssektori kübervastupidavusvõimet;

20. väljendab jätkuvat muret seoses varipanganduse ulatusega ELis; tuletab meelde, et 2017. aasta lõpu seisuga moodustas see hinnanguliselt ligikaudu 40 % ELi finantssüsteemist; julgustab ELi, liikmesriikide ja ülemaailmsel tasandil ametivõime jätkama nimetatud tegevustega seotud riskide valvsat seiret ning reageerima neile võimalikult kiiresti, et tagada aus konkurents, läbipaistvus ja finantsstabiilsus; kutsub komisjoni üles kiireloomulise ülesandena tuvastama veel allesjäänud lüngad kehtivates õigusaktides;

21. tuletab meelde esialgset arutelu, mis puudutas EKP rolli nii rahandus- kui ka järelevalveasutusena; on seisukohal, et üldiselt on EKP-l õnnestunud need kaks rolli lahus hoida; on aga veendunud, et vajalik on edasine arutelu, et vältida huvide konflikti ohtu nende kahe rolli vahel; rõhutab, kui oluline on koostöö EBA kui reguleeriva asutuse ja ühtse järelevalvemehhanismi kui pangandusliidu järelevalveasutuse vahel, austades samas kohustuste jaotust;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

22. on seisukohal, et kriisi lahendamisele eelnevat pädevate asutuste kriisiohjet aitaks tõhustada nende tavade edasine ühtlustamine, mis käsitlevad hinnangut selle kohta, kas pank on maksejõuetu või tõenäoliselt maksejõuetuks jäämas, ning selgem vahetegemine järelevalvevolituste ja varase sekkumise volituste vahel;

Resolutsioon

23. võtab teadmiseks euroala 29. juuni 2018. aasta tippkohtumisel saavutatud kokkuleppe, mille järgi Euroopa stabiilsusmehhanism annab ühtsele kriisilahendusfondile ühise kaitsekorra ja et seda reformitakse, et pakkuda tõhusat stabiilsustuge rangetel tingimustel, millega kindlustatakse vastutus, aruandekohustus ja moraaliriski vältimise põhimõte, ning kaitsta põhimõtet, et maksumaksjad ei vastuta pangandusriskide eest; tuletab meelde parlamendi seisukohta, et see mehhanism peaks olema täielikult Euroopa Liidu institutsioonilisse raamistikku lülitatud, ja rõhutab vajadust nõuetekohase demokraatliku kontrolli järele;

24. tuletab meelde, et tavaline maksejõuetusmenetlus on menetlus, mida rakendatakse siis, kui kriisilahenduse meetet ei peeta avalikes huvides olevaks; on teadlik sellest, et maksejõuetusalaste õigusaktide erinevused kajastavad väljakujunenud riiklike menetlusi; märgib, et maksejõuetusalased õigusaktid võivad saada kasu edasisest ühtlustamisest kogu liidus, tagades ühised eeskirjad ja võrdsed võimalused kõigile pankadele, investoritele ja võlausaldajatele;

25. kinnitab oma seisukohta, et ennetava rekaptaliseerimise eeskirju tuleb täpsustada; märgib, et ennetav rekaptaliseerimine võib olla kriisijuhtimise vahend, aga on veendumusel, et selle kasutamine tuleb rangelt piirata erandlike juhtudega, kus pank vastab regulatiivsete kapitalinõuete miinimumtasemetele ning on seega maksejõuline ning kus on tagatud kooskõla ELi riigiabi eeskirjadega; tuletab meelde, et ELi panganduskriisi lahendamise korra eesmärk on tagada, et maksumaksjad on kaitstud, et pangajuhtimise puudujääkide kulu on kaetud selle aktsionäride ja võlausaldajate poolt ning et säilitatakse finantsüsteemi kui terviku stabiilsus; rõhutab, et krediitiasutuste kriisilahenduse eeskirju tuleb veelgi paremini kohaldada;

26. palub komisjonil riigiabi eeskirjade valguses hinnata krediitiasutuste maksevõime taastamist ja kriisilahendust; palub komisjonil uurida kehtestatud reegleid, võttes arvesse pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi; palub komisjonil teha ettepanek pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiiviga seotud riigiabi eeskirjade läbipaistvaks kohaldamiseks;

27. rõhutab, kui oluline on kriisilahendusmenetluses olevate pankade jaoks juurdepääs likviidsetele vahenditele menetluse ajal ja vahetult pärast menetlust; jälgib huviga käimasolevaid arutelusid, mis käsitlevad võimalikku vahendit likviidsuse tagamiseks kriisilahenduses;

28. palub komisjonil korrapäraselt hinnata, kas pangandussektor on alates kriisi algusest saanud kasutada kaudseid toetusi ja riigiabi, sealhulgas ebatraditsioonilise likviidsusabi kaudu, ning avaldada sellekohane aruanne; toonitab, et riigiabi võib siseturu toimimisele moonutatavat mõju avaldada; tuletab meelde Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b kohaldamise ranged nõudeid ning kutsub komisjoni veel kord üles vaatama igal aastal uuesti läbi, kas need nõuded on jätkuvalt täidetud;

29. kiidab heaks Euroopa Kontrollikoja aruandes EKP tehtava pankade kriisijuhtimise toimimise tõhususe kohta avaldatud järelduse, et finantsseisundi taastamise kavade hindamiseks ja kriisis olevate pankade järelevalveks on EKP organisatsiooniline ülesehitus ja rahastamine piisav, kuid teabe jagamise ja koordineerimise tõhususe osas on lahendamata probleeme; tuletab meelde, et asutustevaheline koostöö ja teabevahetus on kriisilahendusmeetmete sujuvaks rakendamiseks hädavajalik;

30. kiidab heaks läbivaadatud vastastikuse mõistmise memorandumid EKP ja Ühtse Kriisilahendusnõukogu vahel; rõhutab, et ühtlustatud ja mõnel juhul automatiseeritud teabevahetus suurendab tõhusust ja aitab tagada, et pankade aruandekoormus oleks minimaalne;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Hoiuste tagamine

31. võtab teadmiseks euroala 29. juuni 2018. aasta tippkohtumisel saavutatud kokkuleppe seoses Euroopa hoiuste tagamise skeemiga ning komisjoni 11. oktoobri 2017. aasta teatise Euroopa hoiuste tagamise skeemi kohta; rõhutab, et Euroopa hoiuste tagamise skeemi loomise protsessi tuleks jätkata, et viia lõpule pangandusliidu loomine; tunnistab riskide jagamise ja riskide edasise vähendamise pakutavaid eeliseid;

o

o o

32. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa Pangandusjärelevalvele, Euroopa Keskpangale, Ühtsele Kriisilahendusnõukogule, liikmesriikide parlamentidele ja pädevatele asutustele, nagu on määratletud määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktis 40.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0031

ELi ning Colombia ja Peruu vahelise kaubanduslepingu rakendamine

Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta resolutsioon Euroopa Liidu ning Colombia ja Peruu vahelise kaubanduslepingu rakendamise kohta (2018/2010(INI))

(2020/C 411/11)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse kaubanduslepingut ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Colombia ja Peruu vahel ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse 2012. aastal Euroopa Parlamendi ning Colombia ja Peruu valitsuste vahel kokku lepitud tegevuskava,
 - võttes arvesse oma 13. juuni 2012. aasta resolutsiooni ELi kaubanduslepingu kohta Colombia ja Peruuga ⁽²⁾,
 - võttes arvesse oma resolutsiooni Ecuadori ühinemise kohta ELi ja selle liikmesriikide ning Colombia ja Peruu vahel sõlmitud kaubanduslepinguga ⁽³⁾,
 - võttes arvesse oma 13. detsembri 2017. aasta soovitusi nõukogule ja komisjonile rahapesu, maksustamise vältimist ja maksudest kõrvalehoidumist käsitleva uurimise järel ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse kaubandusstatistikat ja -andmeid, mida on teiste hulgas jaganud Eurostat ⁽⁵⁾, Rahvusvaheline Ametiühingute Konföderatsioon (ITUC) oma 2018. aasta ülemaailmse õiguste indeksi (Global Rights Index) kaudu ⁽⁶⁾ ning Colombia ametiühingukool Escuela Nacional Sindical (ENS) ⁽⁷⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni raportit (A8-0446/2018),
- A. arvestades, et ELi kaubandusleping Colombia ja Peruuga (edaspidi „kaubandusleping“) on reeglil põhinevad suhted, mille aluseks on ühised väärtused ning inim- ja tööõiguste, keskkonna ja kestliku arengu rahvusvahelised standardid, ja see võib avaldada tugevat positiivset mõju lepinguosaliste sotsiaal-majanduslikule arengule, majanduslikule integratsioonile, kestlikule arengule, inimõigustele, edasisele koostööle piirkondlikes ja ülemaailmsetes küsimustes ning riikide ja nende kodanike lähendamisele;
- B. arvestades, et Peruu on piirkonna üks kiiremini kasvava ja avatuima majandusega riike, kus kaubandus moodustab 44 % SKPst; arvestades, et Colombia on Ladina-Ameerikas suuruselt kolmanda majandusega riik, mille majanduskasv aastatel 2019–2020 eeldatavasti kiireneb;
- C. arvestades, et kaubanduslepingute rakendamine, sealhulgas nende sotsiaal- ja keskkonnamõju, on Euroopa Parlamendi järelevalvetegevuse põhisammas;
- D. arvestades, et kaubanduslepingu hindamisel tuleb lähtuda Venezuela rängast majandus- ja humanitaarkriisist, mis põhjustab suuremahulist rännet Colombiasse ja Peruuusse; arvestades, et mõlemad riigid on vastu võtnud suure hulga Venezuelast pärit rändajaid;

⁽¹⁾ <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:354:0003:2607:ET:PDF>.

⁽²⁾ ELT C 332 E, 15.11.2013, lk 52.

⁽³⁾ ELT C 366, 27.10.2017, lk 144.

⁽⁴⁾ ELT C 369, 11.10.2018, lk 132.

⁽⁵⁾ <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/statistics/>.

⁽⁶⁾ „2018 ITUC Global Rights Index – the world's worst countries for workers“ (ITUC 2018. aasta ülemaailmne õiguste indeks: maailma halvimal riigid töötajate jaoks), Rahvusvaheline Ametiühingute Konföderatsioon, 2018, <https://www.ituc-csi.org/ituc-global-rights-index-2018>.

⁽⁷⁾ <http://www.ens.org.co/lee-y-aprende/lee-y-descarga-nuestras-publicaciones/informes-sislab/>.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

1. rõhutab, et kaubanduslepingu strateegilised väärtused ulatuvad kaubandusvaldkonnast kaugemale, kuna see loob tugeva aluse sügavamatele suhetele, mille raames võetakse pikaajalised kohustused inimõiguste, sotsiaalõiguste, põlisrahvaste ja talunike õiguste ja keskkonna valdkonnas, ning aitab kaasa ELi ja Ladina-Ameerika strateegilise partnerluse loomisele;
2. tuletab meelde, et tähtis on suurendada koostööd, et hoida ja tugevdada mitmepoolset kaubandussüsteemi kui kestliku arengu eesmärkide täitmise alussammast, millega tagatakse reeglitel ning õiglasemal, kaasavamal ja kestlikumal kaubandusel põhinev majanduse juhtimine; tuletab eelkõige meelde oma toetust Maaailma Kaubandusorganisatsioonile (WTO), rõhutades selle rolli majanduse stabiliseerimisel ja majanduskasvu ja arengu toetamisel, ning kutsub lepinguosalisi üles kasutama ära kaubanduslepingus soodustatavat dialoogi, et teha kindlaks ühised strateegiad WTO vajalikuks ajakohastamiseks ja neid arendada;
3. rõhutab, et kaubandusleping annab võimaluse tõhustada mitte ainult piirkonnasisest, vaid ka piirkondadevahelist koostööd ja kaubandust Colombia, Peruus ja Ecuadori vahel;
4. kiidab heaks Ecuadori kaasamise kaubanduslepingusse kui piirkondlikku integratsiooni täiendavalt tugevdava teguri ja rõhutab kõigi lepinguosaliste konstruktiivset rolli selle protsessi edukuse tagamisel; meenutab, et kaubandusleping on edasiste ühinemistele avatud;
5. toetab igati Colombia rahulepingut ja tuletab meelde kaubanduslepingu võimalikku kasulikkust ning vajadust kaubanduslepingut parimal võimalikul viisil ära kasutada, et aidata rakendada rahulepingut, sealhulgas viia Colombias läbi integreeritud maareform ja lepitusprotsess; leiab, et kaubandusleping pakub märkimisväärseid võimalusi majanduskasvu ja tööhõive valdkonnas, muu hulgas käsitledes selliseid konkreetseid ülesandeid nagu majanduse mitmekesistamine, tootlik areng ja maakasutuse planeerimine, eelkõige pikaajalisest sisekonfliktist tugevasti räsitud vaesemates piirkondades; nõuab rahulepingu edendamist Colombias kaubanduslepingust tulenevate kõigi võimaluste ärakasutamise kaudu ja leiab, et kaubanduslepingu rahudividendid makstakse peagi välja majandus- ja sotsiaalarengu vormis vastavalt kestliku arengu tegevuskavale aastani 2030; tuletab meelde, et rohujuuresandilt alguse saava püsiva rahu loomiseks, eelkõige maapiirkondades, on tähtis ka toetada järjepidevalt ja struktuurselt kodanikuühiskonda ning olla sellega dialoogis;
6. väljendab heameelt asjaolu üle, et kaubandusleping avab turgusid, muu hulgas kaupadele, teenustele, riigihangetele ja investeringutele, mis võib kestliku arengu põhimõtetele rajanedes tänu kaubanduse ja investeringute liberaliseerimisele ja laiendamisele luua uusi ametliku ja kvaliteetse töö võimalusi, parandada töötingimusi ja tõsta elatustaset;
7. märgib, et ELi ning Colombia ja Peruus vaheline kaubandus on pärast kaubanduslepingu jõustumist vähenenud; on siiski seisukohal, et kaubandusleping on rahvusvaheliste kaubavoogude negatiivseid suundumisi, kaubahindade langust ja Ladina-Ameerika majanduskasvu aeglustumist osaliselt tasakaalustanud ning et sellel on kahtlemata stabiliseeriv mõju;
8. peab tervitatavaks asjaolu, et ELi välisinvesteeringud Colombias ja Peruus on suurenenud, ning märgib, et EL on mõlema riigi suurim välisinvestor;
9. peab tervitatavaks asjaolu, et kaubandusleping aitab teiste hulgas teenustesektori ettevõtjaid, edendades häid reguleerimistavatu, tõhustades riigisisest reguleerimist ja suurendades läbipaistvust ja õiguskindlust, ning et see võib toimida piirkonna digiettevõtjate edendamise inkubaatorina, aidates vähendada vaesust ja luua töökohti;
10. toetab kaubanduslepingu artiklis 109 nimetatud eriotstarbelise töörühma loomist teenuskaubanduse ja e-kaubandusega seotud reguleerimisküsimuste arutamiseks, et edendada digitaalses ökosüsteemis tasakaalustatud ja õiglast konkurentsikeskkonda;
11. juhib tähelepanu asjaolule, et kaubandusleping on aidanud kaasa Colombia ja Peruus ekspordi ajakohastamisele ja mitmekesistamisele ning sellel on olnud positiivne mõju Colombia ja Peruus väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKE), kuid märgib, et mahtusid ja töökohtade loomist käsitlevad näitajad on väga madalad, ning tuletab meelde, et sarnaseid edusamme tehti ka eelnevatel perioodidel; kutsus komisjoni üles käsitlema tulevases analüüsis kohaliku tööstuse

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

olukorda ja majanduse mitmekesistamist; märgib, et kaubandusleping annab võimaluse rohkem arendada Colombia ja Peruu idufirmade kogukondi, eelkõige piirkonna keskseid ettevõtluskogukondi sellistes linnades nagu Bogotá, Medellín ja Lima; rõhutab samas, et eksporti tuleb rohkem mitmekesistada, minnes mahult kuni 70 % ekspordist moodustavatel traditsioonilistelt maavaradelt, naftalt ja põllumajandustoodetelt üle suurema lisaväärtusega töödeldud kaupadele ja toodetele, et toetada majandusarengut ja töökohtade loomist, austades täiel määral keskkonnastandardeid ja inimõigusi;

12. rõhutab, et kaubanduslepingu ajutisest jõustumisest alates on ELi eksportima hakanud 1 155 Colombia ettevõtet (millest 328 on VKEd) ja 2 328 uut Peruu ettevõtet (millest 90 % on VKEd); palub lepinguosalistel veelgi rohkem toetada VKEde rahvusvahelistumise protsessi ja nende vastastikust turulepääsu ning anda korrapäraseid ja täpseid andmeid VKEde tegevusvaldkondade ja VKEde vastava tegevuse ühtlustatuse taseme kohta;

13. nõuab, et mõlemad pooled suurendaksid kaubanduslepingu rakendamise määra ja teadlikkust lepingust; on seisukohal, et paljud ELi, Colombia ja Peruu VKEd ei ole kaubanduslepingu võimalustest teadlikud; seetõttu kutsub lepinguosalisi üles uurima eelkõige VKEde soodustuse kasutamise ulatust ning võtma tõhusaid meetmeid kaubanduslepingu pakutavatest võimalustest ja eelistest teavitamiseks, muu hulgas kontaktpunktide ja VKEdele spetsiaalse veebisaidi loomise kaudu;

14. peab tervitatavaks asjaolu, et ELi põllumajandustoodete eksport mõlemasse riiki on pärast lepingu ajutist kohaldamist märkimisväärselt suurenenud, kuid palub komisjonil olukorda hooliga jälgida ja teavitada Euroopa Parlamenti kaubanduslepingu mõjust kohalikele turule mõeldud toidu tootmisele; tuletab meelde, et tähtis on muuta kaubanduskaasavamaks ja hõlbustada väikeste põllumajandustootjate asjakohast integreerimist väärtusahelatesse nii Colombias, Peruus kui nüüd ka Ecuadoris;

15. rõhutab, et tundlike põllumajandussektorite jaoks on sätestatud kaitseklauslid ja et sellega seoses peaks komisjon nii Euroopa Parlamendile kui ka asjaomastele tööstussektoritele kättesaadavaks tegema põhjalikuma ja korrapärasemalt jagatava teabe turusuundumuste kohta;

16. tunnistab, et lepinguosalistel on teinud edusamme kaubandustakistuste lahendamisel ning enamiku kaubanduslepingu sätete rakendamisel, eelkõige sanitaar- ja fütosanitaarküsimuste, päritolureeglite ja tehniliste kaubandustõkete valdkonnas; tuletab aga meelde, et dumpinguvastased juhtumid ei tohiks piirata WTO dumpinguvastase lepingu peamiste eeskirjade kohaldamist;

17. juhib tähelepanu sellele, et edasi tuleb liikuda muu hulgas järgmistes valdkondades:

- a) liha- ja piimatoodete sertifitseerimisnõuded;
- b) võltsimine, piraatlus, ELi geograafiliste tähiste jäljendamine ja geograafiliste tähiste pooleliolev registreerimine;
- c) imporditud alkoholi suhtes kohaldatavad diskrimineerivad maksud;
- d) sotsiaal- ja keskkonnaküsimustes võetud kohustuste elluviimise tõhusus;
- e) läbipaistvuse puudumine haldusmenetlustes;

18. leiab, et lepinguosalistel peaksid kasutama kaubanduslepingu läbivaatamisklauslit, et hõlmata muu hulgas:

- a) põhjalik peatükk mikroettevõtjate ja VKEde kohta, milles nähakse ette suur edasimineku kaubanduse lihtsustamise ning kaubandustõkete ja tarbetu halduskoormuse kõrvaldamise valdkonnas;
- b) sooküsimust käsitlev peatükk kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 8 sätestatud ELi kohustusega edendada soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist; peab sellega seoses tervitatavaks asjaolu, et EL, Peruu ja Colombia on allkirjastanud kaubandust ja naiste majanduslikku võimestamist käsitleva ühisdeklaratsiooni;
- c) peatükk korruptsiooni, rahapesu ja maksudest kõrvalehoidumise vastase võitluse kohta;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

d) sobiv vaidluste lahendamise mehhanism kaubanduse ja kestliku arengu peatükki, mis hõlmab lisaks eri jõustamismeetoditele võimalust kaaluda sanktsioone kui hoiatavat meetodit, mida kasutatakse viimase abinõuna raskete ja pidevate rikkumiste korral, pöörates nõuetekohast tähelepanu sotsiaalpartneritele ning organiseeritud ja esindavale kodanikuühiskonnale;

e) eriotstarbelised kaubandussätted rahvusvahelistes lepetes osalemiseks, et edendada mitmepoolsete keskkonnalepete, eelkõige kliimamuutusi käsitleva Pariisi kokkuleppe rakendamist;

19. rõhutab, et korrupsioon on üks olulisimaid mittekaubanduslikke tõkkeid, mis kahjustab ettevõtluskeskkonda ja suurendab ettevõtjate tegevusraskusi; palub komisjonil kasutada kaubanduslepingut selleks, et jälgida partnerriikide sisereformide läbiviimist õigusriigi ja hea valitsemistava valdkonnas ning töötada välja tõhusad korrupsioonivastased meetmed;

20. märgib mõlema riigi ametnike positiivset suhtumist koostöösse, et leida allesjäänud kaubandustakistustele kiired lahendused;

21. märgib, et mõlemad riigid on väljendanud muret oma suutlikkuse pärast järgida ELi turu jaoks nõutud teatavaid toiduohutusstandardeid, eriti seoses hiljutiste ELi seadusandlike ettepanekutega, mis käsitlevad kaadmiumi sisaldust kakaos, endokriinfunktsiooni kahjustavaid kemikaale, uendtoitu ja palmiõli, mis võivad põhjustada sotsiaalseid probleeme nende riikide haavatavaimates piirkondades, kuhu ettepanekutest mõjutatud toodete tootmine on üldiselt koondunud; kutsub lepinguosalisi üles tugevdama ja kasutama parimal võimalikul viisil ära tehnilist ja finantskoostööd ning tõhustama varajase hoiatamise mehhanisme, läbipaistvust ja riigiseste õigusaktide ja menetluste alast teabevahetust, et neil oleks võimalik prognoosida muudatusi ja nendega kohaneda ning järgida õigusnõudeid; palub komisjonil kaaluda kõrval- ja tugimeetmeid, et aidata kohalikel tootjatel täita ELi tervisenõuded kooskõlas ettevaatuspõhimõttega;

22. peab väga vajalikuks inim-, keskkonna- ja tööõiguste tegevuskavaga seotud erisätete tulemuslikku rakendamist konkreetsete tegevuskavade kaudu, nagu on nõutud Euroopa Parlamendi 13. juuni 2012. aasta resolutsioonis ELi kaubanduslepingu kohta Colombia ja Peruuga; tuleb eelkõige meelde lepinguosaliste võetud kohustust jõustada ühinemisvabaduse, kollektiivläbirääkimiste õiguse, rangete ja tõhusate töötingimuste kontrollimise, ühiskonna ja rahvuslike juhtfiguuride suhtes toime pandava vägivalda vastaseid ning keskkonnakaitse standardeid asjakohaste ennetus-, kontrolli ja jõustamismehhanismide kaudu; peab sellega seoses tervitatavaks Colombia jõupingutusi, et võidelda karistamatuse vastu kuritegude korral, sealhulgas uurimistoimingute täiustamise abil, kuid nõuab suuremaid jõupingutusi, et võtta tõhusamaid meetmeid tegemaks lõpu inimõiguste kaitsjate, keskkonnaaktivistide, ametiühingutegelaste ja rahvuslike ja kogukonna juhtfiguuride vastasele vägivaldale ning naiste vastu suunatud rasketele kuritegudele;

23. võtab teadmiseks Colombia ja Peruu valitsuste soovi pakkuda maaelanikkonnale alternatiive kuritegelike organisatsioonide töödeldava koka kasvatamisele; kutsub komisjoni üles tegema mõlema valitsusega koostööd, et leida olukorrale lahendusi;

24. tunnustab, et 2017. aastal Colombia valitsuse ja avaliku sektori ametiühingute vahel sõlmitud leping tõi kasu enam kui miljonile töötajale; rõhutab ametiühingute liikmete iseäranis väikest arvu ja ühepoolselt määratud palga- ja toetuskavade üha sagedamat kasutamist kollektiivlepingute (*pactos colectivos*) asemel;

25. avaldab heameelt asjaolu üle, et Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) ametiühingute nõuandekomitee andmetel on inspektorite arv Colombias kasvanud; rõhutab vahendite suurendamise vajalikkust, et tagada tõhus töötingimuste kontroll; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles toetama Colombia jõupingutusi, et tugevdada töötingimuste kontrolli, mis on Colombia valitsuse jaoks ilmselgelt väga suur ülesanne, sest riik kaotas pikalt väldanud relvastatud konflikti ajal teatud piirkondade üle kontrolli, kuid mis tuleb sellest hoolimata täide viia, ning ootab, et eriti maapiirkondades tehtaks täiendavaid ja tõhusaid kontrolli; palub komisjonil jagada üksikasjalikku teavet nii inspektorite ja kontrollide arvu kui ka avastatud rikkumiste arvu kohta; meenutab OECD ametiühingute nõuandekomitee soovitusi, et tööinspektorite arv tuleb ka rahvusvaheliste standarditega kooskõlla viia;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

26. peab tervitavaks Peruu tehtud jõupingutusi ja avaldusi kaubanduslepingu kaubanduse ja kestliku arengu peatüki raames võetud kohustuste parema täitmise nimel, kuid nõuab lisapingutusi, et võidelda inimõiguste kaitsjate, ühiskonna ja rahvuslike kogukondade juhtfigureide ning eelkõige naistevastase vägivalga vastu; kiidab heaks Peruu viimati võetud töötingimuste kontrolli täiustamise meetmed ja innustab riiki jõupingutuste suurendamist jätkama kooskõlas Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) soovitustega; samuti pooldab asjaolu, et Peruu on 2018. aastal ILO haldusnõukogu eesistujariik, mis tugevdab veelgi Peruu võetud kohustust olla eeskujuks tööseaduste austamisel; rõhutab samuti, et 6. augustil 2018 ratifitseerisid Peruu ja ILO raamlepingu inimväärse töö edendamise kohta perioodil 2018–2021; rõhutab siiski ILO konventsioonide nr 87 ja 98 rakendamise ebatõhusust ja väljendab muret hiljutiste seadusemuudatuste pärast, mis võivad nõrgestada keskkonnakaitset; palub komisjonil nõuetekohaselt teavitada Euroopa Parlamenti sellest, kuidas ta töötleb sõltumatult Peruu organiseeritud kodanikuühiskonna poolt Peruu valitsuse vastu esitatud ametlikku kaebust töö- ja keskkonnastandardite järgimise kohta;

27. on arvamusel, et ELi ning Colombia ja Peruu kodanikuühiskonna esindajate vaheline dialoog kaubanduslepingu kaubandust ja kestlikku arengut käsitlevate sätete üle on kasulik vahend lahendamata probleemide väljaselgitamiseks ja valitsuste edasistele edusammudele julgustamiseks eesmärgiga täita olulisi rahvusvahelisi sotsiaal-, töö- ja keskkonnastandardeid;

28. rõhutab seetõttu, et läbipaistvad ja kaasavad konsultatsioonimehhanismid on põhivahendid, millega tagada, et kõik lepinguosalisel järgivad tunnustatud töö- ja keskkonnakaitse standardeid;

29. meenutab, et kaubanduslepingu kaubanduse ja kestliku arengu peatükis on ette nähtud, et iga lepinguosaline loob riigisisese nõuanderühma või -komitee, mis tegeleb töö-, keskkonna- ja kestliku arengu küsimustega ja mis koosneb kodanikuühiskonda esindavatest sõltumatutest organisatsioonidest ning kus majandus-, sotsiaal- ja keskkonnaküsimustega tegelevad sidusrühmad on tasakaalustatult esindatud; väljendab heameelt valitsusest sõltumatu konsultatsioonirühma loomise üle Colombias; leiab, et Peruu peaks järgima Colombia eeskujut, et suurendada sõltumatust ja läbipaistvust; kiidab heaks ELi ja Andide Ühenduse riikide nõuanderühmade esindajate otsuse korraldada igal aastal ühised koosolekud, mis võimaldavad paremini vahetada teavet ja parimaid tavasid ning ette valmistada lepinguosalistele esitatavad ühised soovitusel;

30. palub komisjonil suurendada jõupingutusi, et rakendada täielikult 15 punkti kava siduvate kaubanduse ja kestliku arengu peatükkide tõhustamiseks, ning meenutab vajadust jätkata komisjoni dialoogi asjaomaste eri osalejatega, sealhulgas Euroopa Parlamendiga, et tagada inimõiguste-, töö- ja keskkonnakaitse alaste kohustuste tõhus jõustamine;

31. tuletab meelde, et seadusemuudatused, mis võivad välismaiste otseinvesteeringute edendamise eesmärgil langetada keskkonnakaitse taset, ei vasta kaubanduslepingule;

32. võtab teadmiseks, et nii Peruu kui ka Colombias töötab suur osa elanikkonnast, eelkõige naistest, mitteametlikus majanduses; toonitab vajadust töötada välja tõhus poliitika selle osakaalu vähendamiseks ja leiab, et kaubandusleping võib siin abiks olla, aidates luua rohkem ametlikke töökohti, näiteks VKEdes majandustegevust hõlbustavate meetmete jõustamise kaudu;

33. tuletab meelde, et kaubanduslepingule lisatud ja kuni 2020. aastani kohaldatava banaane käsitleva stabiilsusmehhanismi raames kehtestatud piirmäärasid tuleks järgida, ning rõhutab vajadust jätkata banaaniimpordi jälgimist pärast mehhanismi aegumist ja et lepinguosalisel peaksid jätkama sellekohase statistika esitamist; on mures, et Peruu on ületanud kaubanduslepingu banaane käsitleva stabiilsusmehhanismi kohase piirmäära, ja nõuab analüüsi selle mõju kohta ELi turgudele; meenutab, et komisjon on võtnud kohustuse hinnata ELi banaanitootjate olukorda 1. jaanuariks 2019 ja et kui ta avastab ELi banaanituru või banaanitootjate olukorra märgatava halvenemise, võidakse kaaluda mehhanismi kehtivusperioodi pikendamist kaubanduslepingu poolte nõusolekul;

34. avaldab heameelt Colombia ühinemise üle OECDga 30. mail 2018, mis tähendab, et tunnustatakse riigis läbiviidud olulisi reforme, nagu õigussüsteemi reformimine, riigi osalusega ettevõtete juhtimise parandamine ja OECD altkäemaksuvastase konventsiooni järgimine; tuletab meelde, et nagu otsustati OECD nõukogus, peab Colombia pärast ühinemist esitama OECD organitele eduaruanded, näiteks kaubanduskomitee ametlikus arvamuses loetletud soovitude järeelhindamise; julgustab Peruu jätkama oma OECDga sõlmitud riikliku programmi lepingu kohaseid reforme;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

35. rõhutab, et WTO kontekstis on vaja veelgi tõhustada rahvusvahelist koostööd mitmepoolses, mitmemõõtmelises ja piirkondlikus rahvusvahelises raamistikus, näiteks seoses keskkonnatoodete lepingu ja teenustekaubanduse lepingu läbirääkimistega;
36. tunnustab riikide parlamentide tehtud tähtsat tööd kaubanduslepingu ratifitseerimise protsessis ja kutsub neid üles seda jätkama; ühtlasi palub liikmesriikidel, kes ei ole veel asunud kontrollima Ecuadori lepingusse kaasamise ratifitseerimist, seda teha;
37. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, Euroopa välisteenistusele, komisjonile, Colombia ja Peruu valitsustele ning OECD peasekretärile.
-

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0032

Põhiõiguste olukord Euroopa Liidus 2017. aastal

Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta resolutsioon põhiõiguste olukorra kohta Euroopa Liidus 2017. aastal (2018/2103(INI))

(2020/C 411/12)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut (ELi leping) ja Euroopa Liidu toimimise lepingut (ELi toimimise leping),
- võttes arvesse ÜRO lapse õiguste konventsiooni,
- võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni ja selle jõustumist ELis 21. jaanuaril 2011 vastavalt nõukogu 26. novembri 2009. aasta otsusele 2010/48/EÜ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse nimel ⁽¹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiivi 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust ⁽²⁾,
- võttes arvesse nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiivi 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel ⁽³⁾,
- võttes arvesse nõukogu 28. novembri 2008. aasta raamotsust 2008/913/JSK teatud rassismi ja ksenofoobia vormide ja ilmingute vastu võitlemise kohta kriminaalõiguse vahenditega ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse komisjoni 2017. aasta aruannet ELi põhiõiguste harta kohaldamise kohta ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse komisjoni 2014. aasta ELi korruptsioonivastase võitluse aruannet (COM(2014)0038),
- võttes arvesse komisjoni 6. juuni 2011. aasta teatist „Võitlus korruptsiooniga Euroopa Liidus“ (COM(2011)0308),
- võttes arvesse Euroopa sotsiaalõiguste sammast,
- võttes arvesse Euroopa Liidu vähemuste ja diskrimineerimise teist uuringut (EU-MIDIS II),
- võttes arvesse komisjoni 30. augusti 2017. aasta teatist „Romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiatega ELi raamistiku vahehindamine“ (COM(2017)0458),
- võttes arvesse varasemates raportites sisalduvaid viiteid põhiõiguste olukorra kohta Euroopa Liidus,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ning teiste Euroopa ja rahvusvaheliste institutsioonide ja ametite varasemaid resolutsioone,
- võttes arvesse riikide, Euroopa ja rahvusvaheliste vabariikide aruandeid,

⁽¹⁾ ELT L 23, 27.1.2010, lk 35.

⁽²⁾ EÜT L 180, 19.7.2000, lk 22.

⁽³⁾ EÜT L 303, 2.12.2000, lk 16.

⁽⁴⁾ ELT L 328, 6.12.2008, lk 55.

⁽⁵⁾ Euroopa Komisjon, Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele, <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2018/ET/COM-2018-396-F1-ET-MAIN-PART-1.PDF>.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- võttes arvesse Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti, Euroopa Nõukogu ja Veneetsia komisjoni tööd,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti aruannet põhiõiguste kohta 2017. aastal ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti uuringut „Antisemitism – ülevaade kättesaadavatest andmetest Euroopa Liidus 2006.–2016. aastal“,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtupraktikat,
 - võttes arvesse oma 15. aprilli 2015. aasta resolutsiooni rahvusvahelise romade päeva puhul romade diskrimineerimise kohta Euroopas ja II maailmasõja ajal toimunud romade genotsiidi mälestuspäeva tunnustamise kohta ELis ⁽²⁾,
 - võttes arvesse oma 25. oktoobri 2017. aasta resolutsiooni põhiõiguste aspekti kohta romade integreerimisel ELis ja romavastasusega võitlemise kohta ⁽³⁾,
 - võttes arvesse oma 1. juuni 2017. aasta resolutsiooni antisemitismi vastu võitlemise kohta ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse oma 12. aprilli 2016. aasta resolutsiooni olukorra kohta Vahemerel ja vajaduse kohta töötada välja ELi terviklik rändekäsitlus ⁽⁵⁾,
 - võttes arvesse oma 7. veebruari 2018. aasta resolutsiooni vähemuste kaitse ja mittediskrimineerimise kohta ELi liikmesriikides ⁽⁶⁾,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni, põhiseaduskomisjoni, naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni, tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni ning petitsioonikomisjoni tööd,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit (A8-0466/2018),
- A. arvestades, et õigusriigi põhimõtte austamine on põhiõiguste kaitsmise eeltingimus, ning arvestades, et liikmesriikidel lasub lõplik kohustus kaitsta kõigi inimeste inimõigusi, jõustades ja rakendades rahvusvahelisi inimõigusi käsitlevaid lepinguid ja konventsioone; arvestades, et õigusriigi põhimõtet, demokraatiat ja põhiõigusi tuleks pidevalt tugevdada; arvestades, et mis tahes katsed neid põhimõtteid õhnestada on kahjulikud mitte ainult asjaomasele liikmesriigile, vaid kogu liidule; arvestades, et korruptsioon kujutab endast ohtu demokraatialle, õigusriigi põhimõttele ja põhiõigustele ning kahjustab kõiki liikmesriike ja ELi tervikuna; arvestades, et korruptsioonivastase õigusraamistiku rakendamine on liikmesriikides jätkuvalt ebaühtlane;
- B. arvestades parlamendi resolutsioonides ja raportites tehtud arvukaid üleskutseid, et liikmesriigid rakendaksid nõuetekohaseid poliitikameetmeid, millega tagatakse puuetega inimeste, eakate ning kõige kaitsetumate isikute sotsiaal-, poliitiliste ja majanduslike õiguste austamine; arvestades, et vähemuste õigused ja õigusriigi põhimõte on tihedalt omavahel seotud; arvestades, et ELi lepingu artiklis 2 on sõnaselgelt nimetatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õigusi, ning arvestades, et need õigused väärivad samasugust käsitlust nagu teised aluslepingutes sätestatud õigused;

⁽¹⁾ Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti aruanne põhiõiguste kohta 2017. aastal, <http://fra.europa.eu/en/publication/2017/fundamental-rights-report-2017>.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0095.

⁽³⁾ ELT C 346, 27.9.2018, lk 171.

⁽⁴⁾ ELT C 307, 30.8.2018, lk 183.

⁽⁵⁾ ELT C 58, 15.2.2018, lk 9.

⁽⁶⁾ ELT C 463, 21.12.2018, lk 21.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- C. arvestades, et rändajate ja varjupaigataotlejate saabumine Euroopasse jätkus ka 2017. aastal, kuid piire ja sadamaid suletakse üha suuremal määral; arvestades, et see tegelikkus nõuab tõelist ELi solidaarsust, et luua adekvaatsed vastuvõtustruktuurid neile, kes kõige rohkem abi vajavad ja kes on kõige kaitsetumad; arvestades, et paljud rändajad ja varjupaigataotlejad, kes püüavad jõuda ELi, annavad end inimkaubitsejate ja kurjategijate meelevalda ning nad on kaitsetud oma õiguste rikkumise eest, sealhulgas vägivalda, väärkohtlemise ja ärakasutamise tõttu; arvestades, et naiste ja laste puhul on suurem oht, et inimkaubitsejad nendega kaubitsevad ja neid seksuaalselt väärkohtlevad, ning seetõttu on vaja luua lastekaitseüsteemid ja neid tugevdada, et ennetada lastevastast vägivalda, laste väärkohtlemist, hooletusse jätmist ja ärakasutamist ning sellele reageerida kooskõlas Valletta tegevuskava raames võetud kohustustega ja parlamendi 3. mai 2018. aasta resolutsiooniga lapsrändajate kaitse kohta ⁽¹⁾;
- D. arvestades, et ÜRO Inimõiguste Nõukogu terrorismivastases võitluses inimõiguste ja põhivabaduste edendamise ja kaitse eriraportöör on oma aruandes seisukohal, et riikidel on kohustus kaitsta oma elanikkonda terroriaktide eest, kuid julgeolekumeetmed, sealhulgas terrorismivastased meetmed, tuleb ellu viia õigusriigi põhimõtte kaudu ning nendega tuleb austada põhiõigusi;
- E. arvestades, et Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti (FRA) 2014. aasta märtsis avaldatud aruandest „Naistevastane vägivald: kogu Euroopa Liitu hõlmav uuring“ nähtub, et kolmandik kõikidest Euroopa naistest on kogenud vähemalt korra täiskasvanuelu jooksul füüsilist või seksuaalset vägivalda, 20 % on kogenud ahistamist veebis, ühte naist kahekümnest on vägistatud ning enam kui üks kümnest on kannatanud seksuaalvägivalda all, mis on hõlmanud jõu kasutamist, ning rõhutab, et naiste vastu suunatud vägivaldaga tuleb tegeleda kõigis ELi liikmesriikides, kaasa arvatud nendes, kes ei ole veel Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalda ja perevägivalda ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (Istanbuli konventsiooni) ratifitseerinud, arvestades probleemi ulatust, vägivalda tõsiselt tagajärgi ning selle mõju naiste elule ja ühiskonnale tervikuna; arvestades, et puuetega naised kannatavad suurema tõenäosusega pere- ja seksuaalvägivalda all kui puueteta naised;
- F. arvestades, et naised ja tüdrukud kogevad ELis struktuurset soolist ebavõrdsust eri vormides ja eri keskkondades, sealhulgas soolist diskrimineerimist, seksuaalset ahistamist, soolist vägivalda ja naisi alavääristavat vihakõne, mis piirab tõsiselt nende võimalusi kasutada oma õigusi ja osaleda ühiskondlikus elus võrdsetel alustel; arvestades, et 2017. aastal suurendas #MeToo liikumine teadlikkust seksuaalse ahistamise ning seksuaalse ja soopõhise vägivalda ulatusest ja intensiivsusest, millega naised kokku puutuvad; arvestades, et #MeToo liikumine edendas positiivselt soolist võrdõiguslikkust, kuid seksuaalne ahistamine ja seksuaalne ja sooline vägivald on endiselt laialt levinud; arvestades, et viimastel aastatel on teatatud naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse vastase tegevuse hoogustumisest ELis; arvestades, et liikmesriikide erineva poliitika ja õigusaktide tõttu ei ole ELi naistel võrdset abordiõigust;
- G. arvestades, et demokraatlikus ühiskonnas on sõna- ja kogunemisvabadus vahend, mille abil inimesed saavad osaleda avalikus arutelus ja edendada sotsiaalset muutust; arvestades, et meediavabadus, pluralism ja sõltumatus on väljendusvabaduse äärmiselt olulised osad ning ELi ja selle liikmesriikide demokraatliku toimimise seisukohast väga tähtsad; arvestades, et ajakirjanikke ja muid meediaosalejaid ELis ohustavad riiklike ja valitsusväliste osalejate rünnakud, ähvardused ja surve, kusjuures ette tuleb isegi nende tapmist; arvestades, et ajakirjanik Daphne Caruana Galizia, kes uuris maksudest kõrvalehoidumise skandaale, maksupettusi, korruptsiooni ja rahapesu, mõrvati Maltal pärast seda, kui ta oli teada andnud mitmest ähvardusest, ning et kuritegude toimepanijate täielikuks tuvastamiseks ja nende kohtu ette toomiseks on vaja sõltumatuid uurimisi; arvestades ajakirjanduse, aga ka kodanikuühiskonna organisatsioonide olulist rolli demokraatlikus ühiskonnas;
- H. arvestades, et põhiõiguste harta artikli 21 lõikes 1 on sätestatud, et keelatud on igasugune diskrimineerimine, sealhulgas diskrimineerimine soo, rassi, nahavärvi, puude, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, usutunnistuse või veendumuste, keele, rahvusvähemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel; arvestades, et mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabadus on tagatud põhiõiguste harta artikliga 10 ning Euroopa

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0201.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikliga 9; arvestades, et visalt püsivaid rassistlikke ja ksenofoobseid hoiakuid hakatakse liikmesriikides tavapäraseks pidama ning arvamused ja poliitika ELis võtavad neid omaks, edendades sotsiaalset kliimat, mis soodustab rassismi, diskrimineerimise ja vihakuritegude loomist; arvestades, et need hoiakud on vastuolus Euroopa ühiste väärtustega, mida on kohustunud kaitsma kõik liikmesriigid;

- I. arvestades, et rändajad, rändajate järeltulijad ja sotsiaal-kultuuriliste vähemusrühmade liikmed seisavad jätkuvalt silmitsi laialt levinud diskrimineerimisega kogu ELis ja kõigis eluvaldkondades; arvestades, et FRA uuringutes rõhutatakse, et ärakasutamise ohvrid, kes elavad riigis ebaseaduslikult, kardavad oma siserändaja staatuse tõttu ametiasutuste poole pöörduda ja see suurendab kuriteo ohvriks sattumise ohtu; arvestades, et vaatamata komisjonile tehtud mitmele üleskutsele on vähemuste tõhusaks kaitseks astunud vaid väheseid samme;
- J. arvestades, et FRAst on saanud tippkeskus põhiõigusi puudutavate tõendite esitamisel ELi institutsioonidele ja liikmesriikidele;

Õigusriigi põhimõtte, demokraatia ja põhiõigused

1. kinnitab, et õigusriigi tõhusa toimimise tagamiseks igas ühiskonnas on äärmiselt oluline võimude lahusus ja kohtusüsteemi sõltumatus; tuletab meelde, et see kontseptsioon on sätestatud 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsioonis ja ELi põhiõiguste harta artiklis 47 ning eelkõige põhimõtetes, mis puudutavad võrdsust seaduse ees, süütuse presumptsiooni ning õigust õiglasele ja avalikule kohtumenetlusele seaduslikult loodud, pädevas, sõltumatus ja erapooletus kohtus; tuletab meelde, et need põhiväärtused inspireerisid Euroopa Liidu aluslepingute sissejuhatavate artiklite koostamist, mille kõik liikmesriigid on omal tahtel heaks kiitnud ja võtnud kohustuse järgida; märgib, et ei riiklik suveräänsus ega ka subsidiaarsuse põhimõtte saa õigustada seda, et liikmesriik keeldub süstemaatiliselt järgimast Euroopa Liidu põhiväärtusi ja ELi aluslepinguid;

2. tuletab meelde, et õigusriigi põhimõtte on osa kõikidest ELi lepingu artiklis 2 loetletud väärtustest ja nende eeltingimustest; kutsub kõiki asjaomaseid ELi ja riigi tasandil osalejaid, sealhulgas valitsusi, parlamente ja kohtuametnikke üles suurendama pingutusi õigusriigi põhimõtte järgimiseks ja tugevdamiseks; tuletab meelde, et need osalejad vastutavad õigusriigiga seotud probleemide lahendamise eest ning neil on oluline roll õigusriigi mis tahes kahjustumise vältimisel, mis ei tähenda seaduste tingimusteta rakendamist, vaid demokraatlikku nõusolekut seadustest juhitud, järgides täielikult rahvusvahelisi konventsioone ning eelkõige demokraatliku opositsiooni ja vähemuste õigusi;

3. mõistab kindlalt hukka mõne liikmesriigi valitsuse jõupingutused nõrgendada võimude lahusust ja kohtuasutuste sõltumatust; on mures, et hoolimata sellest, et enamik liikmesriike on võtnud vastu õigusaktid, millega tagatakse kohtuasutuste sõltumatus ja erapooletus kooskõlas Euroopa Nõukogu standarditega, esineb endiselt probleeme nende standardite kohaldamisega, mis avab riiklikud kohtuasutused poliitilisele mõjutamisele ja suurendab avalikkuse poolt tajutatavat sekkumist kohtumenetlusele ja üksikute kohtunike erapoolikust; tuletab meelde, et ELi lepingu artikli 17 lõike 1 kohaselt on komisjonil aluslepingute täitmise järelevalvajana õigus ja volitus kontrollida aluslepingute ja institutsioonide poolt aluslepingutega kooskõlas võetud meetmete kohaldamist, tagades sealhulgas õigusriigi põhimõtte ja muude ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtuste järgimise liikmesriikide poolt;

4. võtab teadmiseks jõupingutused, mida komisjon ja nõukogu on teinud selleks, et kõik liikmesriigid austaksid täielikult õigusriigi põhimõtet, demokraatiat ja põhiõigusi, kuid märgib ka ELi lepingu artikli 7 lõiget 1 käsitlevate menetluste vähest mõju; on seisukohal, et ELil peaks olema lubatud alustada rikkumismenetlusi liikmesriikide suhtes, kes ei austa ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtusi, ja et ELi lepingu artiklit 7 tuleks rakendada juhul, kui muud vahendid ei anna tulemusi; on arvamusel, et liidu ebatõhusus ELi lepingu artiklis 2 osutatud väärtuste oluliste ja püsivate rikkumiste lõpetamisel mõnes liikmesriigis vähendab liikmesriikidevahelist kindlustunnet ja ELi usaldusväärset; juhib lisaks tähelepanu sellele, et jätkuv karistamatus julgustab teisi liikmesriike samal viisil tegutsema; kutsub nõukogu üles hindama kõiki rikkumismenetlusi ja võimalikke sanktsioone käsitlevaid komisjoni ja Euroopa Parlamendi ettepanekuid ning nende suhtes järelmeetmeid võtma;

5. tuletab meelde vajadust kõigis liikmesriikides õigusriigi, demokraatia ja põhiõiguste olukorra erapooletu ja regulaarse hindamise järele; rõhutab, et kõnealune hindamine peab tuginema objektiivsetele kriteeriumidele; tuletab sellega seoses meelde, et nõukogul on ka oluline roll õigusriigi põhimõtte ja teiste ELi lepingu artiklis 2 osutatud väärtuste kaitsmisel, ning

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

tunnustab mõnede liikmesriikide jõupingutusi, et tagada nõukogus kõigi liikmesriikide õigusriigi olukorra regulaarne hindamine; kutsub nõukogu üles kiiresti selles suunas edusamme tegema; tuletab samuti meelde parlamendi 25. oktoobri 2016. aasta resolutsiooni soovitusetega komisjonile ELi demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste mehhanismi loomise kohta⁽¹⁾; kordab oma üleskutset, et komisjon esitaks ELi toimimise lepingu artikli 295 alusel ettepaneku demokraatiat, õigusriigi põhimõtet ja põhiõigusi käsitleva liidu pakti (ELi pakt) sõlmimiseks institutsioonidevahelise kokkuleppe vormis, milles sätestatakse liidu institutsioonide ja liikmesriikide koostöö hõlbustamise kord ELi lepingu artikli 7 raames; on seisukohal, et see oleks õiglane, tasakaalustatud, regulaarne ja ennetav mehhanism mis tahes ELi lepingu artiklis 2 loetletud väärtuste rikkumiste suhtes, mis võib toimida sarnaselt majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaastale; tuletab meelde olemuslikku seost õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste vahel ning vajadust suurendada kõigi eurooplaste teadlikkust ELi ühistest väärtustest ja põhiõiguste hartast; rõhutab, kui oluline on, et Euroopa Parlament saadaks liikmesriikidesse *ad hoc* delegatsioone, kui on selgeid tõendeid tõsiste demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste rikkumiste kohta;

6. on seisukohal, et igasugune õigusriigi põhimõtte hindamine peaks põhinema kindlatel, objektiivsetel ja võrreldavatel andmetel ja analüüsil; tuletab meelde, et põhiõigused tuleks lisada kõigi seadusandlike ettepanekute mõjuhinnangutesse; väljendab sellega seoses heameelt FRA uue Euroopa Liidu põhiõiguste infosüsteemi (EFRIS) üle, mis koondab kogu olemasoleva teabe põhiõiguste kohta, mida esitatakse ÜRO, Euroopa Nõukogu ja ELi tasandi eri mehhanismide raames;

7. juhib tähelepanu sellele, et Euroopa Liidu üheks peamiseks prioriteediks on endiselt liikmesriikide kohtusüsteemide kvaliteedi, sõltumatuse ja tõhususe parandamine, eelkõige kohtunike, prokuröride ja juristide puhul; rõhutab, et liikmesriikide õigus- ja kohtusüsteemides on vaja võtta kiiresti kasutusele sootundlik vaatenurk, sealhulgas soolise võrdõiglikkuse komponendi arendamine ja institutsionaliseerimine kõigi kohtutöötajate koolituskavade abil;

8. rõhutab, et korruptsioon ei kujuta endast mitte üksnes olulist süstemaatilist takistust demokraatia elluviimisele ja õigusriigi põhimõtte järgimisele, vaid see võib põhjustada ka arvukaid põhiõiguste rikkumisi, ohustades sellega kõigi kodanike võrdse kohtlemise põhimõtte järgmist; väljendab muret mõnedes liikmesriikides esitatud seadusandlike algatuste pärast, mis võivad ümber pöörata varasemalt korruptsiooni ennetamise toetamiseks tehtud reformid; kutsub sellega seoses kõiki liikmesriike ja ELi institutsioone üles kindlalt võitlema süstemaatilise korruptsiooni vastu ning välja töötama tõhusaid vahendeid korruptsiooni ennetamiseks, selle vastu võitlemiseks ja selle eest karistamiseks ning jälgima korrapäraselt avalike vahendite kasutamist; kutsub liikmesriike ja ELi institutsioone seetõttu üles hõlbustama Euroopa Prokuratuuri kiiret loomist; palub nendel liikmesriikidel, kes ei ole veel teatanud oma kavatsusest Euroopa Prokuratuuriga ühineda, seda teha; peab kahetsusväärseks komisjoni otsust mitte avaldada teist kaks korda aastas avaldatavat aruannet korruptsiooni kohta ELis ning nõuab tungival, et ta jätkaks oma korruptsioonivastase võitluse aruannete avaldamist; rõhutab, et korruptsioonivastased teabelehed osana Euroopa poolaastast ei ole piisavalt tõhus meede, et tagada korruptsiooni kindel võtmine päevakorda; väljendab heameelt seoses komisjoni avaldusega tema teatises „Võitlus korruptsiooniga“, et ta taotleb heakskiitu osalemiseks Euroopa Nõukogu asutatud korruptsioonivastases riikide ühenduses (GRECO);

9. rõhutab, kui tähtis on liikumis- ja elukohavabadus, mis on üks peamine ELi tagatud põhiõigus; rõhutab, et Brexit mõjutab otseselt miljonite Euroopa kodanike elu, eelkõige Ühendkuningriigis elavate ELi kodanike ja ELi 27 liikmesriigis elavate Ühendkuningriigi kodanike elu, ning rõhutab, et inimeste põhiõiguste kaitse peaks olema sama tähtis kui muud aspektid; nõuab liikumisvabaduse alusel liidus oma elukohta vahetanud ELi kodanike ja nende perede põhiõiguste kaitsmist pärast Brexitiit;

10. rõhutab, et igasugune organiseeritud kuritegevuse või terrorismivastane tegevus või meede peab järgima demokraatiat, õigusriigi põhimõtet ja põhiõigusi ELis; märgib murelikult, et avaliku sektori asutused kasutavad üha rohkem haldusmeetmeid, mis on vastuolus õigusriigi põhimõttega, ja et selle valdkonna poliitikas sooritatakse aina enam

⁽¹⁾ ELT C 215, 19.6.2018, lk 162.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

kuritegusid ja õigusrikkumisi, eriti seoses meetmetega, mis võetakse riigi nimel erakorralises olukorras; palub liikmesriikidel tagada, et kõik erakorralist olukorda käsitlevad õigusaktid oleksid kooskõlas proportsionaalsuse ja vajalikkuse põhimõtetega ning et selles küsimuses võetud meetmed oleksid selgelt ajalisel piiritletud ja neile oleks tagatud demokraatlik ja korrapärane järelevalve; ei kiida heaks sisserände ja terrorismi omavahelist segiajamist ning terrorismivastaste meetmete kasutamist teatavate rändeliikumiste kontrollimiseks;

Ränne

11. mõistab hukka rändajaid ja pagulasi kahjustav väärkohtlemine ja inimõiguste rikkumine, eriti seoses territooriumile juurdepääsu, vastuvõtutingimuste, varjupaigamenetluste, sisserändajate kinnipidamise ja kaitsetute isikute kaitsega, ning tuletab meelde, kui oluline on, et liikmesriigid võtaksid täielikult üle liidus vastu võetud ühise varjupaigapaketi ja järgiksid seda; tuletab meelde, et alaealised moodustavad peaaegu kolmandiku varjupaigataotlejatest ning on eriti kaitsetud; kutsub ELi ja liikmesriike üles tõhustama oma jõupingutusi, et takistada saatjata alaealiste kadumist; tuletab meelde, et varjupaigaõigus on selgesõnaliselt kaitstud harta artiklis 18; märgib murega, et kiirmenetlused ja turvaliste riikide nimekirjad ning tagasisaatmine Dublini menetluse raames seab LGBTI-inimestest varjupaigataotlejad kõrgendatud ohtu, et nad saadetakse tagasi enne, kui nad on jõudnud oma varjupaigataotlust kolmandas või muus liikmesriigis põhjendada, juhul, kui nad kardavad tagakiusamist nende seksuaalse sättumuse, sooidentiteedi, soolise eneseväljenduse või sooliste eripärade alusel;

12. kutsub liikmesriike üles paluma oma ametiasutustelt, et need uuriks, kas nende õiguspäraseid eesmärke saaks saavutada vähem sunniviisiliste meetmete abil kui kinnipidamine, ja õigustama täiel määral faktide ja juriidiliste argumentidega, kui varjupaigataotlejate, pagulaste ja rändajate puhul valitakse kinnipidamine; tuletab meelde, et kõik liikmesriigid on allkirjastanud Genfi konventsioonid ja seetõttu peavad tagama nende kõikide sätete järgimise, sõltumata olukorras; rõhutab kahekordset diskrimineerimist, millega puutuvad kokku naissoost rändajad, olles nii rändajad kui ka naised, ja erilisi asjaolusid, millega nad oma rändeteel ja eelkõige kinnipidamis- ja vastuvõtukeskustes potentsiaalselt kokku puutuma peavad, eriti ahistamist ja ründeid nende turvalisuse, füüsilise puutumatus ja eraelu vastu, ning nende vajadust naiste hügieenitoodetele juurdepääsu ja reproduktiivtervishoiu järele; nõuab naisi kaitstvate süsteemide loomist ja nende tugevdamist, et vägivald, väärkohtlemist, hooletusse jätmist ja ärakasutamist, mille ohvrid naised on, ennetada ja nendega võidelda vastavalt Valletta tegevuskavas sätestatud kohustustele;

13. juhib tähelepanu, et UNICEF on mitmel korral väitnud, et kinnipidamine ei saa mitte mingil juhul olla seotud lapse parimate huvidega, ning et on vaja töötada välja alternatiivid kinnipidamisele, olenemata sellest, kas lapsed on koos perekonnaga või saatjata; nõuab erimenetluste väljatöötamist ja kehtestamist, et tagada kõikide laste kaitse kooskõlas ÜRO lapse õiguste konventsiooniga; rõhutab, et perekonnaliikmetest eraldamisel, isegi kinnipidamise korral, satuvad naised ja lapsed suuremasse ohtu; rõhutab lisaks, kui oluline on püüda kõigis lastega seotud küsimustes järgida põhimõtet, et lapse parimaid huve tuleb arvesse võtta, ning kui oluline on see, kuidas praktikas rakendatakse õigust olla ära kuulatud; tuletab meelde, et põhiõiguste harta artikliga 14 ja lapse õigusi käsitlevate ÜRO konventsiooni artikliga 28 tagatakse õigus haridusele igale lapsele, sealhulgas lapsrändajatele ja -pagulastele, olenemata nende õiguslikust seisundist, ja nii saatjata kui ka saatjaga lastele, ning sellega ei tohiks kaasneda eraldi kooliskäimist ega segregatsiooni; kutsub seetõttu liikmesriike üles tagama, et lapsrändajatele ja -pagulastele antaks kiiresti pärast nende saabumist juurdepääs formaalharidusele ja informaalsetele haridusele; rõhutab, et liikmesriigid peaksid tagama, et lapsrändajatele ja -pagulastele pakutaks tõhusat keelelist, sotsiaalset ja psühholoogilist tuge, mis põhineb nende vajaduste individuaalsel hindamisel; on mures marginaliseeritud rühmadesse kuuluvate varjupaigataotlejate erivajaduste ja kaitsetuse pärast ning kutsub liikmesriike üles tagama, et turvalisuse, tervishoiu ja õigusliku tunnustamisega seotud erivajadused on rahuldatud;

14. juhib tähelepanu, et liidu meetmed rände valdkonnas peavad tuginema solidaarsuse põhimõttele ning mõistab hukka need liikmesriigid, kes seda põhimõtet selgelt rikuvad; kutsub nõukogu üles liikuma kiiresti edasi Dublini määruse reformimisega, mida ta praegu blokeerib ja mis takistab Euroopa ühise varjupaigasüsteemi korralikku toimimist; rõhutab, et liikmesriigid peaksid jätkama kaitsega seotud mitmesuguste kavade kehtestamist näiteks sellistes valdkondades nagu ümberasustamine ja humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmine, mis võib rahvusvahelist kaitset vajavatele isikutele anda võimaluse siseneda ELi, et seal varjupaika taotleda; julgustab liikmesriike hõlbustama humanitaarviisade ja korrapäraste

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

liikuvuskavade kehtestamist, et edendada seaduslikke ja turvalisi võimalusi ELi sisenemiseks, eriti kaitset vajavate isikute jaoks, ning tagada nende juurdepääs teenustele ja põhiõigustele, sõltumata nende õiguslikust seisundist; rõhutab, et liikmesriigid peavad vastutama ELi rändepoliitika hajutamise eest, sealhulgas koostöö eest selliste kolmandate riikidega, kus ÜRO pagulaste ülemvolinik on teatanud tõsisest inimõiguste rikkumistest ja kuritarvitamistest; on seisukohal, et liit peaks kandma juhtrolli ümberasustamise alastes jõupingutustes üleilmsel tasandil; tuletab meelde, et kõik liikmesriigi võetavad meetmed, kui ta tegutseb ELi õiguse raames, peavad järgima põhiõiguste hartas sätestatud õigusi ja põhimõtteid; kutsub liikmesriike üles tõhusalt tagama üksikisikute õigust varjupaigale ning nõustuma pagulaste ümberasustamisega liikmesriikidest, kus on kõige arvukamalt saabujaid; kutsub liikmesriike samuti üles järgima tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet ning kehtestama oma varjupaiga- ja piirimenetlustele piisavad menetluslikud tagatised; mõistab kindlalt hukka tõsiasja, et mõned liikmesriigid ei täida ELi varjupaiga andmise ja tagasisaatmise alaseid õigusakte ning rikuvad rändajate ja varjupaigataotlejate õigusi, näiteks ei paku tõhusat juurdepääsu varjupaigamenetlusele, ei anna selget teavet tagasisaatmise otsuse korral olemasolevate õiguskaitsevahendite kohta, jätavad rändajad ja varjupaigataotlejad ilma toiduta või kasutavad automaatset ja süstemaatilist kinnipidamist;

15. tunnustab mitmesuguste Vahemere piirkonnas tegutsevate vabaihenduste tööd ja nende pingutusi päästa elusid ja anda humanitaarabi neile, kes seda vajavad; tuletab meelde, et merepääste on juriidiline kohustus, mis tuleneb rahvusvahelisest õigusest, eelkõige Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni (mille on ratifitseerinud nii Euroopa Liit kui ka kõik selle liikmesriigid) artiklist 98, millega nõutakse abi osutamist kõikidele merehädas olevatele isikutele; tuletab meelde oma 5. juuli 2018. aasta resolutsiooni, mis käsitleb liikmesriikidele määratud suuniseid selle kohta, kuidas vältida humanitaarabi andmise kriminaliseerimist⁽¹⁾; kutsub liikmesriike üles vabaihenduste töö takistamise asemel neid toetama ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles arendama ja tagama otsingu- ja päästetegevust; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid võimaldaksid kogu liitu hõlmava humanitaaroperatsiooni kontekstis piisavaid vahendeid otsingu- ja päästetöödeks; kutsub liikmesriike üles võtma kaasaaitamise direktiivi kohase humanitaarabi andmise erandi riiklikusse õigusesse üle eesmärgiga vähendada soovimatuid tagajärgi, mis on kaasmeetmete paketil rändajatele humanitaarabi andvatele kodanikele ja organisatsioonidele ning vastuvõtva ühiskonna sotsiaalsele ühtekuuluvusele;

16. rõhutab, et rändajate kaitsetuse ja erivajadustega tegelemine peaks olema integratsiooniprotsessi lahutamatu osa; tuletab meelde, et rändajate vajaduste hindamine peaks toimuma korrapäraselt ja nii kaua kui vaja, sest rändajate olukord ja vajadused võivad muutuda ning olla sõltuvalt päritoluriigist väga erinevad; rõhutab asjaolu, et perekonna taasühinemine on võimas vahend, millega võimendada rändajaid ja anda neile tunne, et nad saavad ennast uues vastuvõtvast ühiskonnas sisse seada ja lõimuda; tuletab meelde, et vaid vastuvõtupoliitikast ei piisa ning et ELi ees on ülesanne luua tõhus integratsioonipoliitika; kutsub sellega seoses üles liikmesriikidevahelise integratsioonialaste heade tavade vahetamise tugevdamisele;

17. märgib mitmete uute suuremahuliste infosüsteemide loomist ning eesmärki parandada nende koostalitlusvõimet, säilitades samal ajal vajalikud kaitsemeetmed, sealhulgas seoses andmekaitse ja eraelu puutumatusega; kutsub liikmesriike üles võtma kasutusele konkreetset kaitsemeetmed tagamaks, et suuremahuliste IT-süsteemide koostalitlusvõimega austataks kõigi kodanike põhiõigusi, pöörates erilist tähelepanu laste ja kaitstute isikute õigustele, näiteks rahvusvahelise kaitse taotlejate ja rahvusvahelise kaitse saanud isikute õigustele, ning profiilanalüüsidele; kutsub liikmesriike üles tagama, et koostalitlusvõime rakendamine täidaks ka lastekaitse eesmärgi, näiteks tuvastada kadunud lapsi ja toetada perekonna taasühinemist;

Naiste õigused

18. märgib murelikult, et FRA 2017. aasta dokumendis „Naiste inimõigustega seotud probleemid ELis“ kinnitatakse, et naised ja tüdrukud kogevad ELis pidevat soolist diskrimineerimist, seksistlikku vihakõne ja soolist vägivalda, ning et see piirab tõsiselt nende võimalusi kasutada oma õigusi ja osaleda ühiskonnas võrdsetel alustel;

19. märgib murelikult, et Euroopa Puuetega Inimeste Foorumi aruandes „Puuetega naiste ja tütarlaste sundsteriliseerimise lõpetamine“ sedastatakse, et puuetega naised kannatavad jätkuvalt meelevaldsete steriliseerimisotsuste tõttu, mis tehakse nende teadmata, nõusolekuta või loata;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0314.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

20. kutsub sellega seoses liikmesriike üles kaaluma kuut peamist sekkumisvaldkonda, et täita oma kohustust kaitsta naiste ja tüdrukute väärikut ja õigusi, nagu on soovitatud FRA aruandes, nimelt võimestada võrdõiguslikkuse küsimustega tegelevaid asutusi, et need tegeleksid kõigi aspektidega, mis mõjutavad naiste õigusi, alates soolisest võrdõiguslikkusest kuni naiste vastu suunatud vägivalani; parandada turvalisust internetis; edendada tõhusamalt soolist võrdõiguslikkust hariduses ja elukestvas õppes; võtta kasutusele sookvoodid kui julge samm positiivsete meetmete suunas; võtta soolist võrdõiguslikkust arvesse ELi majanduspoliitika koordineerimisel Euroopa poolaasta abil; täiustada andmete kogumist ja teadmiste levitamist naiste ja tütarlaste vastu suunatud diskrimineerimise ja vägivala kõigi vormide kohta;

21. mõistab teravalt hukka kõik naistevastase vägivala vormid ja seepärast kutsub komisjoni üles esitama õigusakti liikmesriikide toetamiseks igasuguse naiste ja tütarlaste vastase vägivala ja soolise vägivala tõkestamisel ja selle vastu võitlemisel; palub nõukogul kasutada sillaklaustlit, võttes vastu ühehäälese otsuse, millega naiste- ja tüdrukutevastast vägivalda (ja soolise vägivala muid vorme) tunnistatakse ELi toimimise lepingu artikli 83 lõikes 1 nimetatud kuriteoliigina; väljendab heameelt ELi ühinemise üle Istanbuli konventsiooniga 13. juunil 2017, kuna see on esimene põhjalik õiguslikult siduv vahend naistevastase vägivala ja soolise vägivala, sealhulgas perevägivala ennetamiseks ja tõkestamiseks rahvusvahelisel tasandil, vaatamata sellele, et piirduiti vaid kahe mandaadiga; väljendab kahetsust, et praeguseks on konventsiooni ratifitseerinud vaid 20 liikmesriiki; peab kahetsusväärseks, et mõnes liikmesriigis on Istanbuli konventsiooni ratifitseerimisega seotud aruteluga kaasnenud soolise vägivala ja soo määratluse eksitav tõlgendamine; kutsub ülejäänud liikmesriike ja nõukogu üles ELi konventsiooniga ühinemise protsessi viivitama lõpule viima ja leppima kiiresti kokku käitumisjuhendis, et tagada konventsiooni rakendamine ELi poolt; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid toetaksid kodanikuühiskonna organisatsioone, kes tegelevad soolise vägivala ohvritega, igal võimalikul viisil, muu hulgas korrapärase finantstoetuse abil;

22. rõhutab, et seksismil ja soostereotüüpidel, mis on toonud kaasa naiste üle domineerimise ja nende diskrimineerimise, on suur mõju naiste põhiõigustele kõikides eluvaldkondades; tuletab meelde, et naised on sageli muu hulgas vähemusrahvusse kuulumise, seksuaalse sätumuse, puude või rändaja staatuse tõttu mitmekordselt diskrimineeritud; toonitab asjaolu, et diskrimineerimise kõigi vormide tõhusaks käsitlemiseks on vaja naiste ja meeste võrdõiguslikkuse, mittestereotüüpsete soorollide ja inimväärkuse austamise valdkonna haridust kõigis astmetes ja igas vanuses; julgustab liikmesriike seda asjakohaselt koolide õppekavades käsitlema; peab kahetsusväärseks asjaolu, et naised on endiselt sunnitud taluma ebavõrdsust töökohal, mida näitab näiteks nende madalam tööhõives osalemise määr, palgalõhe, osalise tööajaga töötamise suurem määr, kehvemad pensioniõigused, karjäärialane segregatsioon ja halvemad edasiliikumise võimalused; kutsub liikmesriike üles kõrvaldama naiste majandusliku mõjuvõimu suurendamist takistavad peamised tõkked ja tegelema naiste alaesindatusega tööl, otsuste tegemisel ja poliitikas, mis tuleneb mitmekordsetest ja läbipõimunud ebavõrdsuse vormidest, stereotüüpidest ja diskrimineerimisest era- ja avalikus sfääris; kutsub liikmesriike üles võtma meetmeid avalikes kohtades, töökohal, internetis ja väljaspool interneti toime pandava seksuaalse ahistamise ja vägivala vastu tõhusaks võitlemiseks ning tagama soolise vägivala ohvritele piisava arvu varjupaiku ning sihipäraseid ja integreeritud tugiteenused, sh traumaabi ja nõustamise; palub liikmesriikidel vahetada parimaid tavasid ning pakkuda politsei- ja kohtuametnikele regulaarseid koolitusi naistevastase vägivala kõikide vormide kohta;

23. väljendab toetust mitmes liikmesriigis 2017. aastal toimunud meeleavaldustele, mis järgnesid seksuaal- ja reproduktiivtervisealaste õigustega seotud olukorra halvenemisele, ning seksuaalse ahistamise juhtumite ulatuslikule meediakajastusele; on kindlal veendumusel, et seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste ja teenuste, sealhulgas ohutu ja seadusliku abordi võimaldamisest keeldumine on naiste- ja tütarlastevastase vägivala üks vorm; toonitab veel kord, et naistel ja tütarlastel peab olema kontroll oma keha ja seksuaalsuse üle; ergutab ELi liikmesriike võtma tõhusaid meetmeid, et austada ja kaitsta naiste seksuaal- ja reproduktiivõigusi seoses mitmesuguste kodaniku-, poliitiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õigustega, kaasa arvatud õigus füüsilisele puutumatusse, tervisele, õigus elada piinamise ja väärkohtlemiseta, õigus eraelu puutumatusse, võrdsusele ja mittediskrimineerimisele; rõhutab sellega seoses, et puuetega inimestel on õigus teistega võrdsetel alustel kasutada kõiki oma põhiõigusi; palub liikmesriikidel tagada laiaulatuslik seksuaalharidus, naiste juurdepääs pereplaneerimisele ja kõigile reproduktiiv- ja seksuaaltervise teenustele, sealhulgas tänapäevastele rasestumisvastastele vahenditele ning ohutule ja seaduslikule abordile; märgib, et see peaks hõlmama selliste seaduste, poliitika ja tavade kaotamist, mis rikuvad kõnealuseid õigusi, ning olemasoleva kaitse vähenemise ennetamist; rõhutab, et liidul peab olema oma roll nendes küsimustes teadlikkuse suurendamisel ja parimate tavade edendamisel;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Meedia-, väljendus- ja kogunemisvabadus

24. tuletab meelde, et põhiõiguste harta artikli 11 kohaselt on igal isikul õigus sekkumiseta oma veendumustest kinni pidada, õigus väljendusvabadusele ning õigus teavet ja ideid otsida, saada ja levitada igasuguste abinõudega ja riigipiiridest sõltumata;

25. rõhutab, et avalik mõttevahetus ja arutelu on demokraatia toimimise jaoks ülimalt oluline ning ergutab sellega seoses ELi ja liikmesriike astuma edasisi samme sõna- ja kogunemisvabaduse kui põhiõiguste ja demokraatlike protsesside aluspõhimõtete kaitsmiseks; tuletab meelde, et vastavalt Euroopa Nõukogu peasekretäri 2017. aasta aruandele demokraatia, inimõiguste ja õiguriigi olukorra kohta on rahumeelse protesteerimise võimalused piiratud seal, kus avalike kogunemiste suhtes kehtivad põhjendamatud piirangud; mõistab sellega seoses teravalt hukka üha suuremad kogunemisvabaduse piirangud, mida ametiasutused on mõnel juhul kehtestanud, kasutades rahumeelsete meeleväljendajate vastu ebaproportsionaalselt jõudu; tuletab meelde, et õiguskaitseametnikud peavad oma ülesannete täitmisel austama ja kaitsma inimväärikust ning hoidma alal ja tagama kõigi isikute inimõigusi; rõhutab, et politsei jõudude eesmärk on eeskätt julgeoleku ja kodanike kaitse tagamine ning et mis tahes liigset ja põhjendamatu jõu kasutamist õiguskaitseametnike poolt peavad iga liikmesriigi asjakohased asutused erapooletult ja põhjalikult uurima;

26. kutsub liikmesriike üles võtma asjakohaseid meetmeid mitmekesise, sõltumatu ja vaba meedia tagamiseks ja edendamiseks; mõistab tugevalt hukka teatavate liikmesriikide suundumuse koondada meediaväljaanded valitsusesõbralike ettevõtjate kätte ning kasutada avalik-õiguslikku meediat üksnes valitsuse sõnumite levitamiseks; märgib, et meedia ülesanne on edendada tõhusat arutelu ning seetõttu on meedia demokraatia alustalaks;

27. väljendab muret, et ELi liikmesriikide riiklikul tasandil on vaid mõned konkreetsete õigus- või poliitikaametnikud, mis kaitsevad ajakirjanikke ja meediatöötajaid vägivald, ähvarduste ja hirmutamise eest; tuletab meelde, et Euroopa Nõukogu arvamuse kohaselt võivad ajakirjanike vastu suunatud väärkohtlemine ja kuriteod põhjustada suurt enesetsensuuri, mis iseenesest avaldab tõsist mõju väljendusvabadusele ja kahjustab kodanike õigust teabele ja osalusele; väljendab sügavat muret ajakirjanike jätkuva tapmise pärast liikmesriikides; nõuab tungival, et riiklikud õiguskaitseasutused võtaksid kõik meetmed sellise vägivalda ennetamiseks ning teeksid täiendavat koostööd Europoliga, et kiirendada ajakirjanike surmade uurimist ELis; väljendab lisaks muret paljude ajakirjanike ja meediatöötajate ebakindlate töötingimuste ja nende suhtes rakendatava füüsilise ja psühholoogilise vägivalda ulatuse pärast, mis võib takistada nende suutlikkust oma tööd teha ja kahjustada kvaliteetset ajakirjandust ja ajakirjandusliku mitmekesisuse väljendamist; rõhutab selliste kogu ELi hõlmavate projektide tähtsust nagu meedia mitmekesisuse seire ja meediavabaduse kaardistamine, mis hindavad kogu Euroopas meedia mitmekesisusele avalduvaid ohte, kaardistavad meediavabadust mõjutavaid piiranguid, ohte ja rikkumisi, viivad läbi teadlikkuse suurendamise kampaaniaid ning pakuvad tuge ohtu sattunud ajakirjanikele ja piiriülesele uurivale ajakirjandusele; toonitab, et selliste ja sarnaste küsimuste rahastamine tuleks tagada uues mitmeaastases finantsraamistikus;

28. rõhutab rikkumisest teatajate tähtsat rolli avaliku huvi tagamisel ning avaliku aruandekohustuse täitmise ja ausa käitumise soodustamisel nii avalikus kui ka erasektoris; rõhutab asjaolu, et rikkumisest teatamine on uuriva ajakirjanduse ja meediavabaduse oluline osa; mõistab hukka ohud, survemeetmed ja hukkamõistu, millega rikkumisest teatajad endiselt ELis kokku puutuvad; tuletab sellega seoses meelde oma 24. oktoobri 2017. aasta resolutsiooni õiguspäraste meetmete kohta üldsuse huvides äriühingute ja avalik-õiguslike asutuste konfidentsiaalset teavet avaldavate rikkumisest teatajate kaitseks⁽¹⁾; juhib tähelepanu sellele, et vastavalt komisjoni 23. aprilli 2018. aasta teatisele rikkumisest teatajate kaitse tugevdamise kohta ELi tasandil⁽²⁾ on ainult kümme liikmesriiki kehtestanud ulatuslikud õigusaktid rikkumisest teatajate kaitsmiseks; väljendab heameelt komisjoni 23. aprilli 2018. aasta ettepaneku üle võtta vastu horisontaalne direktiiv liidu õiguse rikkumisest teatavate isikute kaitse kohta⁽³⁾ ning toonitab, et oluline on kaasseadusandjate kiire tegutsemine, et ettepaneku saaks enne käesoleva ametiaja lõppu vastu võtta;

29. väljendab heameelt komisjoni 26. aprilli 2018. aasta teatise üle Euroopa lähenemisviisi kohta veebis leviva väärinfoga võitlemiseks⁽⁴⁾ ning selles sisalduvate meetmete üle, mille eesmärk on luua läbipaistvam, usaldusväärsem ja vastutustundlikum veebikeskkond, parandada valimisprotsesside turvalisust ja vastupidavust, edendada haridust ja

⁽¹⁾ ELT C 346, 27.9.2018, lk 143.

⁽²⁾ COM(2018)0214.

⁽³⁾ COM(2018)0218.

⁽⁴⁾ COM(2018)0236.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

meediakirjaoskust, suurendada toetust kvaliteetsele ajakirjandusele ning tugevdada liidu strateegilise kommunikatsiooni suutlikkust; väljendab muret võimaliku ohu pärast, mida libauudiste mõiste võib endast kujutada sõna- ja väljendusvabadusele ning meedia sõltumatusele, rõhutades samas libauudiste leviku negatiivset mõju poliitilise arutelu kvaliteedile ning kodanike teadlikule osalemisele demokraatlikus ühiskonnas; leiab, et sõltumatu arvamus kujundamine toimub eeskätt hariduse arendamise ja kriitilisel mõtlemisel põhineva õppe kaudu; toonitab, et poliitilist esiletõstmist, väärinfot ja teabega manipuleerimist võivad parteid ning era- ja avalikud üksused kasutada nii ELis kui ka väljaspool ning see võib ohustada ELi demokraatlikke väärtusi, nagu see oli Facebook – Cambridge Analytica skandaali puhul; kutsub komisjoni üles jätkama oma tegevust selliste tavade ennetamiseks ning andmekaitse, läbipaistvuse ja küberjulgeoleku tagamiseks;

30. väljendab muret inimõiguste kaitsjate, sealhulgas põhiõiguste ja demokraatia valdkonnas tegutsevate kodanikuühiskonna organisatsioonide töö ees seisvate takistuste pärast, sealhulgas nende organisatsioonide ja kodanike kogunemise ja sõnavabaduse tõsise piiramise ning rahastamise piiramise pärast; tunnistab nende organisatsioonide võtmerolli põhiõiguste ja väärtuste reaalseks muutmise igapäevaseks ja rõhutab, et nad peaksid saama oma tööd teha turvaliselt ja hästi toetatud keskkonnas; tunneb muret kodanikuühiskonna ruumi vähenemise pärast teatavates liikmesriikides; kutsub ELi ja liikmesriike üles tegelema kodanikuühiskonna ruumi vähenemise algpõhjustega ning kaitsma põhiõigusi; nõuab veel kord piisavaid ELi rahalisi vahendeid, nagu on osutatud Euroopa Parlamendi 19. aprilli 2018. aasta resolutsioonis Euroopa väärtuste rahastamisvahendi loomise kohta⁽¹⁾, et toetada kodanikuühiskonna organisatsioone, kes on kaasatud põhiväärtuste edendamisse liidus, ning vältida sellise rahastamise väärkasutamist;

Rassism, ksenofoobia, diskrimineerimine, vihakõne ja muu sallimatus

31. juhib tähelepanu sellele, et EL ja selle liikmesriigid peaksid tegelema ja tõhusalt võitlema diskrimineerivate ja vägivaldsete juhtumitega, mis kahjustavad rändajate ja pagulaste laste, roma laste ja vähemuste hulka kuuluvate laste haridust, nii õiguslikult reageerides kui ka vastastikuse mõistmise ja sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamise abil; ergutab liikmesriike tagama, et tavakoolide õppekavad sisaldaksid tõhusaid meetmeid mitmekesisuse austamise, kultuuridevahelise mõistmise ja inimõiguste tagamiseks ja edendamiseks; julgustab sellega seoses liikmesriike edendama koolides kaasavat haridust juba varasest east;

32. juhib tähelepanu, et vägivald ja kuriteod, mis on ajendatud rassismist, ksenofoobiast, usulisest sallimatusest või eelarvamusest isiku puude, seksuaalse sättumuse või sooidentiteedi suhtes, on kõik näited vihakuritegudest; mõistab hukka kõik ELis igapäevaselt aset leidvad vihakuriteod ja vihakõne, mis on mõnes liikmesriigis muutunud tavapäraseks; mõistab resoluutselt hukka paremäärmslike liikumiste suurenemise ja tunneb muret poliitikute tegevusest tingitud vihakõne trivialiseerumise pärast; nõuab nulltolerantsipõhist lähenemisviisi mis tahes alusel diskrimineerimise suhtes; kutsub nõukogu üles avama kohe ja viima lõpule läbirääkimised võrdse kohtlemise direktiivi üle; tuletab meelde, et nõukogu 28. novembri 2008. aasta raamotsusega 2008/913/JSK teatud rassismi ja ksenofoobia vormide ja ilmingute vastu võitlemise kohta kriminaalõiguse vahenditega, mille liikmesriigid oleksid pidanud rakendama 28. novembriks 2010, nähakse ette õiguslik alus karistuste määramiseks juriidilistele isikutele vägivaldala või vihkamisele avaliku kihutamise eest vähemusrühma vastu;

33. tuletab meelde, et liikmesriigid, kes süstemaatiliselt talletavad, koguvad ja avaldavad igal aastal eristatud andmeid diskrimineerimise ja vihakuritegude kõikide vormide kohta, teevad seda ainult diskrimineerimise põhjuste kindlakstegemise ja selle vastu võitlemise eesmärgil, ning et need andmed on täiesti anonüümsed, et vältida profiilanalüüside koostamist ja etnilisel teabel põhinevat statistikat, võimaldades samal ajal liikmesriikidel ja teistel peamistel sidusrühmadel töötada nimetatud nähtuste suhtes välja tõhusad ja tõendipõhised õiguslikud ja poliitilised meetmed; tuletab meelde, et andmeid tuleks koguda vastavalt riiklikele õigusraamistikele ja ELi andmekaitsealastele õigusaktidele; väljendab heameelt õiguskaitse- ja kriminaalasutustele suunatud vihakuritegusid käsitlevate juhtpõhimõtete ning vihakuritegude ohvrite juurdepääsu õigusmõistmisele ning nende kaitset ja toetamist käsitlevate juhtpõhimõtete koostamise üle rassismi, ksenofoobia ja muus

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0184.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

vormis sallimatusega võitlemise kõrgetasemelise töörühma poolt; kordab taas, et kontakti otsimine seksuaalsuhte eesmärgil, küberkiusamine ja kättemaksu pornograafia on uued internetikuritegevuse vormid, millel võivad olla väga tõsised tagajärjed, eriti noorte ja laste seas; tuletab sellega seoses meelde meedia ja infokirjaoskuse vajalikkust, eriti laste puhul, et tagada interneti vastutustundlik kasutamine; väljendab muret, et ohvrid ei teata vihakuritegudest, kuna kaitsemeetmed on ebapiisavad ja ametiasutused ei suuda vihakuritegusid liikmesriikides nõuetekohaselt uurida ja nende eest süüdi mõista; rõhutab seetõttu vajadust julgustada ohvrid andma vihakuritegudest või diskrimineerimisest teada ning pakkuda neile nõuetekohast kaitset ja tuge;

34. kutsub liikmesriike üles jätkama jõupingutusi nõukogu direktiivi 2000/43/EÜ (millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust) (rassilise võrdsuse direktiiv) ⁽¹⁾ tõhusa praktilise jõustamise tagamiseks ning tagama rassismi ja ksenofoobia vastu võitlemist käsitleva raamotsuse tõhusa jõustamise, et võidelda romade jätkuva diskrimineerimise, antisemitismi, islamofobia, afrofoobia, romavastasuse ja aporofobia vastu; juhib tähelepanu sellele, et liikmesriigid peaksid esitama või läbi vaatama oma riiklikud integratsioonistrateegiad ja vajaduse korral neid muutma tagamaks, et kõik inimesed saaksid tõeliselt kaasamisprotsessis tõhusalt osaleda, edendades ja kaitstes nende inimõigusi;

35. väljendab muret selle pärast, et 2017. aastal ei toimunud mingit olulist paranemist romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiate eesmärkide saavutamise osas; juhib tähelepanu sellele, et Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahendid ei ole seotud romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiatega ja romad ei saa nendest sageli kasu; mõistab hukka diskrimineerimise, segregeerimise, vihakõne, vihast motiveeritud kuritegude ja sotsiaalse tõrjutuse juhud, mida romad kogevad; mõistab hukka romade jätkuva diskrimineerimise juurdepääsul eluasemele (eriti sundväljatõstmised), tervishoiule, haridusele, tööturule, õiguskaitsele ja seoses nende võrdsusega seaduse ees; hoiatab, et roma lapsed ja naised on eriti kaitsetus olukorras;

36. peab kahetsusväärseks asjaolu, et 2017. aastal olid LGBTI-inimesed ikka veel kiusamise, ahistamise ja vägivalda ohvrid ning kogesid mitmekordset diskrimineerimist ja viha hariduse, tervishoiu, eluaseme ja tööhõive valdkondades; tunneb muret LGBTI-inimeste jätkuvate kokkupuudete pärast soolise häbimärgistamise, vägivalda ja diskrimineerimisega ning õiguskaitseasutuste puudulike teadmiste ja vähesese sekkumise pärast, eriti transsooliste inimeste ja marginaliseeritud LGBTI-inimeste puhul, ning ergutab liikmesriike võtma vastu homofobia- ja transfoobiavastaseid seadusi ja meetmeid; mõistab kindlalt hukka LGBTI sätumuse muutmise teraapiate edendamise ja praktiseerimise ning julgustab liikmesriike selliseid tavasid kriminaliseerima; mõistab samuti kindlalt hukka trans- ja intersoolise identiteedi patologiseerimise; tuletab meelde, et isiku sooidentiteedi, sooväljenduse, sooliste tunnuste või seksuaalse sätumusega seotud vägivalda vastu võitlemine kuulub ELi pädevusse soolise vägivalda valdkonnas; kutsub komisjoni üles integreerima sellesse pädevusse sooidentiteedi aspekti; nõuab tungivalt, et kõik liikmesriigid võtaksid vastu meetmed, millega austatakse ja kaitstakse sarnaselt õigust sooidentiteedile, sooväljendusele, füüsilisele puutumatusele ja enesemääramisele; kutsub liikmesriike üles ajakohastama oma karistusseaduseid vastavalt rassilise võrdõiguslikkuse direktiivile; on seisukohal, et seksuaalne sätumus ja puue tuleks lisada kõikidesse diskrimineerimise eest kaitstud omaduste loeteludesse; tunneb heameelt mõne meetme rakendamise üle komisjoni tegevuste loetelust LGBTI-inimeste võrdõiguslikkuse edendamiseks; kutsub komisjoni selles valdkonnas üles kinni pidama oma edasipüüdlisest mitmeaastasest kavast, tehes tihedat koostööd selles valdkonnas tegutsevate kodanikuühiskonna organisatsioonidega;

37. rõhutab vajadust võidelda usuvähemuste diskrimineerimise vastu; väljendab muret antisemitismi ja islamofobia levimise pärast; rõhutab, et vihakõne ja -kuritegudega tuleb võidelda, et ennetada rassistide ja ksenofoobide radikaliseerumise intensiivistumist, ning juhib tähelepanu sellele, et rassism ja ksenofoobia on kuritegelikud suundumused, mitte lihtsalt oma arvamuse avaldamine;

38. tuletab meelde, et ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioon on õiguslikult siduv rahvusvaheline leping, mille EL on allkirjastanud ja ratifitseerinud ning mida praegu rakendatakse puuetega inimesi käsitleva Euroopa strateegia 2010–2020 kaudu, et tagada võrdsed võimalused seoses ligipääsetavuse, osaluse, võrdsuse, tööhõive, hariduse ja koolituse, sotsiaalkaitse, tervishoiu ja ELi välistegevusega; rõhutab, et komisjon märkis oma 2017. aasta veebruaris avaldatud puuetega inimesi käsitleva Euroopa strateegia rakendamisaruanandes, et ehkki edusamme on tehtud, eelkõige 2015. aastal esildatud

⁽¹⁾ EÜT L 180, 19.7.2000, lk 22.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Euroopa ligipäätavuse aktiga, on puuetega inimesed endiselt töö leidmise, hariduse ja sotsiaalse kaasatuse osas ebasoodsamas olukorras ja diskrimineeritud; rõhutab sellega seoses, et strateegia eesmärgid on endiselt täitmata, et aastatel 2017–2020 tuleks võtta erimeetmeid ning et Euroopa Parlamendi 30. novembri 2017. aasta resolutsioonis Euroopa puuetega inimeste strateegia elluviimise kohta⁽¹⁾ soovitati kohustuslikke nõudeid, mis tagaksid juurdepääsu üldkasutatavatele ruumidele, puuetega inimeste töölevõtmise miinimumprotsenti, kaasava hariduse tagatise, sealhulgas algatuste, nagu programmi „Erasmus+“ kättesaadavust ning erilise tähelepanu pööramist puuetega naistele ja lastele;

39. kutsub liikmesriike üles töötama välja riikliku kava, et võidelda lastevastase vägivalga kõigi vormidega; kordab taas oma üleskutset komisjonile uuendada oma kohustust uue ELi lapse õiguste tegevuskava ning lapse õiguste strateegia kehtestamiseks ning püüda kaasata laste õigused kõikidesse ELi poliitikameetmetesse, õigusaktidesse ja finantsotsustesse ning võtta neid arvesse regionaal- ja ühtekuuluvuspoliitika kavandamisel ja rakendamisel;

40. peab kahetsusväärseks mitmekordset ja valdkonnaülest diskrimineerimist, mis saab vananevas Euroopa ühiskonnas osaks eakatele; kutsub kõiki valitsuse tasandeid üles seda mõõdet poliitikameetmete koostamisel ja rakendamisel, sealhulgas Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisel, paremini arvesse võtma;

41. leiab, et kiiresti muutuv digitaalne maailm nõuab tõhusamat isikuandmete ja eraelu puutumatus kaitset; rõhutab, et kuigi internet, sotsiaal- ja muu meedia on suurepärased sidevahendid, eeskätt üldsuse teavitamiseks, võib neid samal ajal kasutada ka kodanikuühiskonda kontrollivate tehnoloogiliste vahenditena, seades ohtu kaitsetud rühmad, eelkõige lapsed ja naised, näiteks jälitamise, ahistamise ja ilma nõusolekuta seksuaalsete või alastust kujutavate fotode avaldamise teel; palub, et liikmesriigid tagaksid tõhusalt õiguse saada ja levitada teavet kooskõlas harta artikliga 11 veebisisu määruuses sätestatud tasakaalustatud käsitluse kaudu; võtab teadmiseks komisjoni ettepaneku võtta vastu määrus terroristliku veebisisu levitamise tõkestamise kohta ning kutsub nõukogu ja parlamenti üles teksti edasi arendama, et tagada kohtulik kontroll veebisisu eemaldamise otsuste üle;

FRA roll ja volitused

42. väljendab heameelt ajavahemikku 2013–2017 (oktoober 2017) puudutava FRA teise sõltumatu välishindamise positiivsete tulemuste ning sellega seotud FRA haldusnõukogu soovitude üle;

43. väljendab heameelt FRA operatiivtöö üle erinevates valdkondades, nagu rändekolletes Kreekas ja Itaalias ning seoses teadlikkuse suurendamise ja inimõigustealaste koolitustega; nõuab ameti üldiste seadusjärgsete põhiülesannete laiendamist, et sinna kuuluksid operatiivülesanded pakkuda tehnilist abi, koolitusi ja suutlikkuse suurendamist inimõiguste küsimustes ELi institutsioonidele, organistele ja asutustele, samuti liikmesriikidele seoses ELi õiguse kohaldamisega;

44. võtab teadmiseks FRA arvamused ning soovib liikmesriikidel tungivalt võtta arvesse ja rakendada ameti soovitusi, et tagada põhiõiguste range järgimine ELis;

45. kordab oma üleskutset viia FRA volitused vastavusse Lissaboni lepinguga, sealhulgas sätestades selgesõnaliselt, et asutamismäärus hõlmab politsei- ja õiguskoostööd;

46. väljendab heameelt FRA seisukohtade üle ELi õigusaktide eelnõude kohta ja nõustub FRA haldusnõukogu soovitusel, et „[k]ui ELi seadusandja käsitleb õigusakte, milles käsitletakse põhiõigustega seotud küsimusi, peaks amet suutma pakkuda abi ja ekspertteadmisi siis, kui see on vajalik, ning mitte ainult siis, kui seda ametlikult taotletakse“ ning „et kasutada täielikult ära ameti asjatundlikkust õigusloomeprotsessis, peaks asutamismäärus võimaldama ametil esitada omal algatusel mittesiduvaid arvamusi ELi õigusaktide eelnõude kohta“;

⁽¹⁾ ELT C 356, 4.10.2018, lk 110.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

47. leiab, et ELi institutsioonid peaksid pakkuma konsulteerimise, mõjuhindamise ja õigusliku kontrolli tugevdatud vorme, muu hulgas taotledes nõu asjakohastelt sõltumatutelt ekspertorganitelt, nagu FRAlt, kui mis tahes õigusloomeakt võib edendada või negatiivselt mõjutada põhiõigusi; on sellega seoses seisukohal, et institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe läbivaadatud versioonis tuleks sätestada korrapärasem konsulteerimine FRAGA;

48. soovitab ELi seadusandjatel taotleda FRAlt sõltumatut ja välist inimõigustealast nõustamist iga kord, kui õigusaktidega seoses tõusevad päevakorda tõsised põhiõigustega seotud küsimused; kutsub komisjoni üles tagama, et ametile antaks vajalikud vahendid, mis võimaldaksid tal kõiki oma ülesandeid täiel määral täita;

o

o o

49. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0033

Aserbaidžaan ning Mehman Huseynovi juhtum**Euroopa Parlamendi 17. jaanuari 2019. aasta resolutsioon Aserbaidžaanis ja eelkõige Mehman Huseynovi (2019/2511(RSP))**

(2020/C 411/13)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone olukorra kohta Aserbaidžaanis, eelkõige 15. juuni 2017. aasta resolutsiooni Aserbaidžaanis ajakirjaniku Afgan Muhtarli juhtumi kohta ⁽¹⁾, 10. septembri 2015. aasta resolutsiooni Aserbaidžaanis kohta ⁽²⁾ ja 18. septembri 2014. aasta resolutsiooni inimõiguste kaitsjate tagakiusamise kohta Aserbaidžaanis ⁽³⁾,
 - võttes arvesse oma 4. juuli 2018. aasta soovitusi nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, mis käsitleb ELi ja Aserbaidžaanis vahelise laiaulatusliku lepingu läbirääkimisi ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Euroopa naabruspoliitika kohta, eelkõige 15. novembri 2017. aasta soovitusi nõukogule, komisjonile ja Euroopa välisministritele, mis käsitleb idapartnerlust 2017. aasta novembri tippkohtumise eel ⁽⁵⁾,
 - võttes arvesse oma 13. septembri 2017. aasta resolutsiooni korruptsiooni ja inimõiguste kohta kolmandates riikides ⁽⁶⁾,
 - võttes arvesse ELi-Aserbaidžaanis parlamentaarse koostöökomisjoni 15. kohtumist, mis toimus 7.–8. mail 2018 Bakuus,
 - võttes arvesse 1996. aastal sõlmitud ELi ja Aserbaidžaanis partnerlus- ja koostöölepingut, 14. novembril 2016 nõukogus vastuvõetud komisjoni ja komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja mandaati läbirääkimisteks laiaulatusliku lepingu üle Aserbaidžaaniga ning läbirääkimiste alustamist ülalmainitud lepingu üle 7. veebruaril 2017,
 - võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 7. märtsi 2017. aasta avaldust Mehman Huseynovi süüdimõistmise kohta Aserbaidžaanis,
 - võttes arvesse ELi inimõiguste alaseid suuniseid väljendusvabaduse kohta internetis ja mujal,
 - võttes arvesse meelevaldse kinnipidamise küsimustega tegeleva töörühma viimast aruannet ÜRO Inimõiguste Nõukogule oma lähetuse kohta Aserbaidžaanis ⁽⁷⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 135 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 4,
- A. arvestades, et korruptsioonivastane blogija ning reporterite vabaduse ja turvalisuse instituudi (IRFS) direktor Mehman Huseynov kannab kaheaastast vanglakaristust, kuna ta mõisteti 3. märtsil 2017 süüdi avalike süüdistuste eest seoses tema väärkohtlemise ja piinamisega politsei poolt ning valitsuse ametnike kritiseerimise ja nende seletamatule rikkusele osutamise eest;
- B. arvestades, et Mehman Huseynov, kelle vabanemistähtaeg on märtsis 2019, seisab silmitsi võimaliku 5–7-aastase täiendava vangistusega, süüdistatuna artikli 317 lõike 2 alusel, mis käsitleb vägivalda kasutamist, mis ei ohusta kriminaalkaristusametuse või eeluurimisvangla töötajate elu ega tervist;

⁽¹⁾ ELT C 331, 18.9.2018, lk 105.⁽²⁾ ELT C 316, 22.9.2017, lk 207.⁽³⁾ ELT C 234, 28.6.2016, lk 2.⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0294.⁽⁵⁾ ELT C 356, 4.10.2018, lk 130.⁽⁶⁾ ELT C 337, 20.9.2018, lk 82.⁽⁷⁾ Aruanne A/HRC/36/37/Add.1, 2.8.2017.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

- C. arvestades, et Mehman Hüseynovit süüdistatakse vangivalvuri ründamises, et vältida rutiinset kontrolli 26. detsembril 2018; arvestades, et pärast väidetavat rünnakut paigutati ta üksikvangistusse, ilma et tal oleks olnud õigus oma advokaadiga kohtuda; arvestades, et 28. detsembril alustas Mehman Hüseynov näljastreiki, et protesteerida nende katsete vastu pikendada tema karistust ja võimalike uute süüdistuste vastu; arvestades, et 30. detsembril blogija tervislik seisund halvenes ja ta minestas; arvestades, et ta peatas oma sugulaste nõudmisel näljastreigi ning hakkas vedelikke jooma; arvestades, et 11. jaanuaril 2019 võimaldati ELi delegatsioonil Aserbaidžaanis teda külastada ning talle kinnitati, et ta saab arstiabi;
- D. arvestades, et tegemist ei ole üksikjuhtumiga, vaid esineb veel juhtumeid, kus ametivõimud püüavad esitada uusi süüdistusi poliitvangide vastu, kelle vanglakaristus hakkab peagi lõppema; arvestades, et idapartnerluse kodanikeühenduste foorumi andmetel on see viimastel kuudel viies selline juhtum;
- E. arvestades, et 4. jaanuaril 2019 määras Bakuu Nizami ringkonnakohus halduskaristuse isikutele, kes olid osalenud meeleavaldusel Mehman Hüseynovi vastase uue kriminaalasja vastu, nimelt Mete Turkoyle, Afghan Sadigovile, Nurlan Gahramanlile, Elimkhan Aghayevile, Sakhavat Nabiye vile, Ismayil Islamoghlule, Goshgar Ahmadovile, Yashar Khaspoladovile, Farid Abdinovile, Elchin Rahimzadele, Orkhan Mammadovile, Bakhtiyar Mammadlile, Fatima Movlamlile, Matanat Mahmurzayevale ja Parvin Abishovale; arvestades, et kõik süüdistatavad tunnistati süüdi haldusrikkumiste seadustiku artikli 513 lõike 2 (rahvakogunemiste, pikettide ja meeleavalduste korraldamise eeskirja rikkumine) kohaselt;
- F. arvestades, et meediakeskkonna ja väljendusvabaduse alal ei ole Aserbaidžaanis märkimisväärseid edusamme tehtud; arvestades, et organisatsiooni Piirideta Reporterid avaldatud 2018. aasta maailma ajakirjandusvabaduse indeksis on Aserbaidžaan 180 riigi seas 163. kohal; arvestades, et praegu viibib Aserbaidžaanis vanglas 10 ajakirjanikku;
- G. arvestades, et mitmed sõltumatud meedia veebisaidid ja portaalid on riigis blokeeritud ja ligipääsmatud, sealhulgas Azadlıq Radiosu (Raadio Vaba Euroopa / Vabaduse Raadio Aserbaidžaanis teenistus) ja selle rahvusvaheline teenistus, Raadio Vaba Euroopa / Vabaduse Raadio, ajaleht Azadlıq (ei ole seotud Azadlıq Radiosuga), Meydan TV ja Azərbaycan Saati (Aserbaidžaanis tund); arvestades, et 2017. aasta lõpus ja 2018. aasta alguses kuulati üle hulgaliselt Aserbaidžaanis kodanikke selle eest, et nad postitasid Facebookis kriitilisi kommentaare või lihtsalt laikisid sotsiaalmeedia staatust või klõpsasid „osales“ poliitilistel kogunemistel;
- H. arvestades, et detsembris 2018 määras Bakuu majandus- ja halduskohus uurivale ajakirjanikule Khadija Ismayilovale üle 23 000 euro suuruse trahvi väidetava maksudest kõrvalehoidumise juhtumi eest, mis oli seotud Raadio Vaba Euroopaga, kus ta töötas toimetajana ja kus ta ei olnud kunagi selle seaduslik esindaja; arvestades, et tema advokaat Yalçın İmanov on nende hulgas, kes Aserbaidžaanis advokatuurist välja heideti; arvestades, et 10. jaanuaril 2019 tegi Euroopa Inimõiguste Kohus otsuse Khadija Ismayilova poolt Aserbaidžaanis valitsuse vastu esitatud kaebuse asjus seoses tema isiklikku elu käsitlevate videote levitamisega, leides, et tema õigusi on rikutud Euroopa inimõiguste konventsiooni artiklite 8 (õigus era- ja perekonnaelu austamisele) ja 10 (sõnavabadus) alusel;
- I. arvestades, et 2017. aastal tsiviil- ja haldusmenetluse seadustikku ja advokatuuriseadusesse tehtud muudatustega keelatakse advokatuuri liikmete hulka mittekuuluvatel juristidel kohtusse ilmuda ja oma kliente esindada; arvestades, et see uus reegel on suunatud paljude opositsiooniliikmeid ja inimõiguslasi esindavate juristide vastu, kes on advokatuurist välja heidetud või kelle suhtes kohaldatakse distsiplinaarmedeid;
- J. arvestades, et Aserbaidžaan on Euroopa Nõukogu liige ning on seetõttu võtnud kohustuse austada demokraatia põhimõtteid, inimõigusi ja õigusriiki; arvestades, et Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee kaks Aserbaidžaanis kaasraportööri ja Euroopa Nõukogu inimõiguste volinik on väljendanud sügavat muret Hüseynovi vastu esitatud uute süüdistuste pärast; arvestades, et sama muret on väljendanud ka OSCE meediavabaduse esindaja;
- K. arvestades, et 11. juulil 2018 viisid EL ja Aserbaidžaan lõpule oma partnerluse prioriteetide sõnastamise, seades ühised poliitilised prioriteetid ELi ja Aserbaidžaanis partnerluse suunamiseks ja tõhustamiseks eelolevatel aastatel;
1. nõuab Mehman Hüseynovi viivitamatut ja tingimusteta vabastamist ning nõuab tungivalt, et Aserbaidžaanis ametivõimud tühistaksid kõik uued süüdistused tema vastu; väljendab muret Mehman Hüseynovi tervise pärast, millega seoses ametiasutused peavad andma kogu vajaliku kutselise arstiabi ning võimaldama korrapärase juurdepääsu Hüseynovi perekonnale ja eelisõigusega õigusnõustajale;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

2. nõuab, et Aserbaidžaan lõpetaks teisitimõtlete mahasurumise, ning nõuab kõikide poliitvangide, sealhulgas ajakirjanike, inimõiguste kaitsjate ja teiste kodanikuühiskonna aktivistide, sealhulgas, kuid mitte ainult, Afgan Muhtarli, Ilkin Rustamzadehi, Rashad Ramazanovi, Seymour Hazi, Giyas Ibrahimovi, Mehman Hüseynovi, Bayram Mammadovi, Araz Guliyevi, Tofiq Hasanli, Ilgiz Qahramanovi ja Afgan Sadygovi viivitamatut ja tingimusteta vabastamist, ning nõuab kõigi nende vastu esitatud süüdistuste tühistamist ning nende poliitiliste ja kodanikuõiguste täielikku taastamist;
3. väljendab heameelt selle üle, et Aserbaidžaanis on viimastel aastatel vabastatud mitu kõrgetasemelist inimõiguste kaitsjat, ajakirjanikku, opositsiooni liiget ja aktivisti; kutsub Aserbaidžaan ametivõime üles tagama vaba liikumise neile, kes seisavad silmitsi piirangutega, sealhulgas Ilgar Mammadovile, Intigam Alyievile, Khadija Ismayilovale ja teistele ajakirjanikele, ning võimaldama neil vabalt töötada; väljendab muret Khadija Ismayilova vastu esitatud uute kriminaalsüüdistuste pärast ja nõuab nende tühistamist;
4. tuletab Aserbaidžaanile meelde Euroopa inimõiguste kaitse konventsioonist tulenevaid kohustusi ning kutsub Aserbaidžaan ametivõime üles täielikult austama ja jõustama Euroopa Inimõiguste Kohtu otsuseid;
5. nõuab tungivalt, et Aserbaidžaan valitsus teeks täielikult koostööd Euroopa Nõukogu Veneetsia komisjoni ja inimõiguste volinikuga ja rakendaks nende soovitusi ning samuti ÜRO erimenetlusi seoses inimõiguste kaitsjatega, ning tagaks, et sõltumatud kodanikuühiskonna rühmad ja aktivistid saaksid vabalt ja piiranguteta tegutseda, sealhulgas muutes selleks seadusi, mis piiravad oluliselt kodanikuühiskonna rahastamist;
6. kutsub Aserbaidžaan üles täielikult tagama nii õigusaktides kui ka praktikas ajakirjandus- ja meediavabaduse nii internetis kui ka väljaspool seda, et tagada väljendusvabadus kooskõlas rahvusvaheliste standarditega;
7. nõuab tungivalt, et Aserbaidžaan ametivõimud tagaksid advokatuuri *de facto* sõltumatuse täidesaatvast võimust; nõuab, et sõltumatult praktiseerivatel juristidel lubataks praktiseerimist jätkata ja oma kliente notariaalselt kinnitatud volikirja alusel esindada, ning nõuab, et lõpetataks opositsiooni liikmeid ja inimõiguste kaitsjaid esindavate advokaatide meelevaldne advokatuuri liikmete hulgast kustutamine;
8. väljendab muret seoses väidetega, mis puudutavad mitut Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee liiget ja väidetavaid katseid mõjutada Euroopa poliitikakujundajaid ebaseaduslike vahendite abil, mille eesmärk on takistada Aserbaidžaanis toimuvate raskete inimõiguste rikkumiste kriitikat;
9. väljendab muret lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste inimeste (LGBTI-inimesed) olukorra pärast Aserbaidžaanis ning kutsub Aserbaidžaan valitsust üles lõpetama LGBTI-inimeste õiguste edendamise ja kaitsmisega tegelevate inimõiguslaste takistamine ja hirmutamine;
10. toonitab, kui tähtis on uus leping Euroopa Liidu ja Aserbaidžaan vahel; toonitab, et uue lepingu keskmes peavad olema demokraatlikud reformid, õigusriik, hea haldustava ning inimõiguste ja põhivabaduste austamine; rõhutab, et ta jälgib tähelepanelikult olukorda kogu uue lepingu üle peetavate läbirääkimiste ajal enne, kui ta teeb otsuse lepingule nõusoleku andmise kohta;
11. kutsub nõukogu, komisjoni ja komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles tagama, et Mehman Hüseynovi ja kõigi teiste Aserbaidžaan poliitvangide vabastamine jääb ELi ja Aserbaidžaan kahepoolsete suhete prioriteediks;
12. nõuab tungivalt, et ELi ja liikmesriikide delegatsioonid Aserbaidžaanis kahekordistaksid jõupingutusi, et toetada ja abistada poliitvange, reportereid ja blogijaid, korrupsioonivastaseid aktiviste, inimõiguste kaitsjaid ja kodanikuühiskonna liikmeid;
13. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, Euroopa välisteenistusele, komisjonile, Aserbaidžaan Vabariigi presidendile, valitsusele ja parlamendile, Euroopa Nõukogule ja OSCE-le.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0034

Sudaan

Euroopa Parlamendi 17. jaanuari 2019. aasta resolutsioon Sudaani kohta (2019/2512(RSP))

(2020/C 411/14)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Sudaani kohta, sealhulgas 31. mai 2018. aasta resolutsiooni ⁽¹⁾, 15. märtsi 2018. aasta resolutsiooni ⁽²⁾, 16. novembri 2017. aasta resolutsiooni ⁽³⁾ ja 6. oktoobri 2016. aasta resolutsiooni ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, mille osaline Sudaani Vabariik on alates 1986. aastast,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi Sahharovi mõttevabaduse auhinna andmist inimõiguste kaitsja Salih Mahmoud Osmanile 2007. aastal,
 - võttes arvesse 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni,
 - võttes arvesse nõukogu 19. novembri 2018. aasta järeldusi Sudaani kohta,
 - võttes arvesse kolmiku (Ameerika Ühendriigid, Norra ja Ühendkuningriik) ning Kanada 8. jaanuari 2019. aasta avaldust Sudaanis jätkuvatele meelevaldustele reageerimise kohta,
 - võttes arvesse välisasjade ja julgeolekupoliitika pressiesindaja 24. detsembri 2018. aasta ja 11. jaanuari 2019. aasta avaldusi Sudaanis jätkuvate meelevalduste kohta,
 - võttes arvesse inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika hartat,
 - võttes arvesse Sudaani 2005. aasta põhiseadust,
 - võttes arvesse Cotonou lepingut, mille Sudaani valitsus allkirjastas 2005. aastal,
 - võttes arvesse kestliku arengu tegevuskava aastani 2030,
 - võttes arvesse ÜRO Inimõiguste Nõukogu 11. detsembril 2018 peetud interaktiivseid dialooge inimõiguste olukorra üle Sudaanis,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 135 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 4,
- A. arvestades, et detsembri keskel teatas Sudaani valitsus esmatarbekaupade toetuste kaotamisest, et reageerida üha kasvavale inflatsioonile; arvestades, et riigi inflatsioon (ligikaudu 122 %) on praegu maailmas suuruselt teisel kohal ⁽⁵⁾;
- B. arvestades, et alates 19. detsembrist 2018 on kõikjal Sudaanis tulnud tänavatele meelevaldajad, et protestida hinnatõusu, esmatarbekaupade toetuste vähendamise ja kütusepuuduse vastu; arvestades, et need meelevaldused on levinud linnadest ja küladest pealinna Hartumi;
- C. arvestades, et meelevaldused laienesid ja tänavatele tuli veel kümneid tuhandeid inimesi, kes esindavad laia läbilõiget Sudaani ühiskonnast ning on vastu autoritaarsele režiimile ja kutsuvad 29 aastat võimul olnud president Omar al-Bashiri üles ametist lahkuma;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0233.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0080.

⁽³⁾ ELT C 356, 4.10.2018, lk 50.

⁽⁴⁾ ELT C 215, 19.6.2018, lk 33.

⁽⁵⁾ Professor Steve H. Hanke'i (Johns Hopkinsi Ülikool) arvutused. <https://allafrica.com/stories/201807230267.html>.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

- D. arvestades, et 22 erakonda on valitsusest lahkunud, väljendades meeleavaldajatega solidaarsust; arvestades, et meeleavaldusi toetavad mõned presidendi endised liitlased ja tema valitseva erakonna liikmed, keda peetakse tõsiseks probleemiks president al-Bashiri jaoks, kes soovib muuta põhiseaduse artiklit 57, et saada eluaegne mandaat;
- E. arvestades, et 1. jaanuaril 2019. aastal nõudsid 22 opositsioonierakonda ja -rühmitust, et president al-Bashir annaks võimu üle nn suveräänsele nõukogule ja üleminekuvalitsusele, kes määraksid kindlaks demokraatlike valimiste jaoks sobiva kuupäeva; arvestades, et Sudaani järgmised presidendivalimised on kavas 2020. aastal; arvestades, et Sudaani põhiseaduse kohaselt ei tohi president al-Bashir oma praeguse ametiaja lõppedes uuesti kandideerida; arvestades, et mõned Sudaani seadusandjad on teatanud oma valmisolekust muuta põhiseadust, et lõdvendada presidendi ametiaja piiranguid ja anda president al-Bashirile võimalus, et ta 2020. aastal tagasi valitakse;
- F. arvestades, et Sudaani ametivõimud rakendasid tegevusse riigi julgeolekujõud, politsei ja poolsõjaväelised jõud, kes kasutasid relvastamata meeleavaldajate laialiajamiseks ülemäärast jõudu, peksid neid kumminuiadega, tulistasid lahinglaskemoona ja kummikuule ning lasid pisargaasi;
- G. arvestades, et president al-Bashir on ainus ametisolev riigipea, keda tahetakse vahistada inimsusvastaste kuritegude, sõjakuritegude ja genotsiidi eest, mis pandi toime tema etnilise puhastuse kampaania ajal Darfuris, ning Rahvusvaheline Kriminaalkohus on 4. märtsil 2009 ja 12. juulil 2010 välja andnud kaks vahistamismäärust, mis on täide viimata; arvestades, et kuigi Sudaan ei ole Rooma statuudi osalisriik, nõutakse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1593 (2005), et Sudaan teeks Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga koostööd; arvestades, et hoolimata vahistamismäärusest jätkas president al-Bashir oma kuritegusid karistamatult ning laiendas oma pommirünnakuid ja tsiviilisikute vastu suunatud rünnakuid Darfurist kaugemale – Sudaani Sinise Niiluse ja Lõuna-Kordofani provintssidesse;
- H. arvestades, et rahvusvaheliste inimõigusorganisatsioonide andmetel oli 1. jaanuariks 2019 hukkunud 45 inimest; arvestades, et Sudaani valitsus on teatanud ainult 24 surmajuhumit; arvestades, et 9. jaanuaril 2019 tapeti Sudaanis valitsusvastase meeleavalduse käigus veel kolm meeleavaldajat; arvestades, et samal päeval toimus Hartumis esimene kogunemine president al-Bashiri toetuseks;
- I. arvestades, et Sudaani valitsuse andmetel on politsei kolm nädalat kestnud meeleavalduste jooksul vahistanud 816 inimest, kuid kodanikuühiskonna andmetel on tegelik arv palju suurem; arvestades, et mitu Hartumi Ülikooli õppejõudu vahistati pärast seda, kui nad meeleavaldustega ühinesid; arvestades, et mitmeid opositsioonijuhte, ajakirjanikke, inimõiguste kaitsjaid, ülikoolide professoreid ja üliõpilasi, sealhulgas neid, kellel on rasked vigastused, peetakse endiselt kinni ning neid ei saa külastada nende pere, juristid ega arstid;
- J. arvestades, et 8. jaanuaril 2019 vahistati oma õigusbüroos Sudaani inimõigusjurist ja 2007. aasta Sahharovi auhinna laureaat Salih Mahmoud Osman; arvestades, et ametivõimud on kinnitanud, et ta on vahi all, kuid ei ole avalikustanud, kus teda hoitakse; arvestades, et Salih Mahmoud Osmani perekonda teeb tema kinnipidamine eriti murelikuks, kuna tal on kõrgvererõhutõbi ja diabeet, mis vajavad meditsiinilist jälgimist;
- K. arvestades, et vahistamiste laine käigus on kinni peetud palju inimõiguste kaitsjaid ja mitmeid opositsiooniliikmeid;
- L. arvestades, et 8. jaanuaril 2019 hoiatas endine asepresident Ali Osman Taha valitsuse vastaseid, et riiki kaitsevad relvastatud rühmitused;
- M. arvestades, et vaba, sõltumatu ja erapooletu meedia on demokraatliku ühiskonna üks tähtsamaid alustalasid; arvestades, et valitsus on tõkestanud juurdepääsu sotsiaalmeedia saitidele ning pärast seda, kui Sudaani riiklik luure- ja julgeolekuteenistus (NISS) kehtestas piirangud meeleavaldustega seotud teabe avaldamisele, on mitu ajalehte oma väljaanded ilmutamata jätnud; arvestades, et virtuaalsete privaatvõrkude laialdane kasutamine on võimaldanud inimestel jagada haavata või surma saanud meeleavaldajatest graafilisi pilte ja videoid; arvestades, et Piirideta Reporterite 2018. aasta maailma ajakirjandusvabaduse indeksi järgi on Sudaan 180 riigi seas 174. kohal; arvestades, et 13. jaanuaril 2019. aastal tegi Sudaani kutsetöötajate ühendus, kuhu kuuluvad muu hulgas arstid, professorid ja insenerid, üleskutse korraldada nn ülestõusude nädala raames meeleavaldus pealinnas Hartumis ja teistes linnades nagu Wad Madani (ida), Küstī (lõuna) ja Dunqulah (põhi); arvestades, et esimest korda kutsuti üles meelt avaldama ka Darfuri konfliktipiirkonnas asuvas Nyalas ja Al-Fāshiris;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

- N. arvestades, et inimõiguste kaitsjate sõnul on eelkõige Darfuri piirkonnast pärit inimesi kogu riigis taga kiusatud ja vahistatud, isegi kui nad ei ole meeleavaldustest osa võtnud;
- O. arvestades, et Sudaan ei ole veel ratifitseerinud teisi olulisi ülemaailmseid inimõigustealaseid lepinguid, sealhulgas piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastast konventsiooni ega naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimist käsitlevat konventsiooni;
- P. arvestades, et Ameerika Ühendriikidest, Norrast ja Ühendkuningriigist koosnev kolmik, keda toetab Kanada, on Sudaani meeleavalduste jõhkra mahasurumise avalikult hukka mõistnud;
- Q. arvestades, et EL suhtleb Sudaani valitsusega kõrgel tasemel, mis hõlmab volinike visiite Sudaani;
- R. arvestades, et Sudaan on organisatsiooni Open Doors International koostatud 2018. aasta ülemaailmse kristlaste tagakiusamise indeksi järgi neljandal kohal nende riikide seas, kus on kõige halvem olla kristlane; arvestades, et teiste usuvähemuste või mitteusklike olukord on sama keeruline;
1. mõistab teravalt hukka Sudaani riikliku luure- ja julgeolekuteenistuse poolse ülemäärase jõu kasutamise Sudaanis kestvate rahva meeleavalduste ajal ja Sudaani ametivõimude jätkuvad repressioonid, mis on endiselt suunatud aktivistide ja inimõiguste kaitsjate, juristide, õpetajate, üliõpilaste ja arstide vastu;
 2. kutsub Sudaani valitsust üles lõpetama jõu surmavat kasutamist, rahumeelsete meeleavaldajate meelevaldset vahistamist ja kinnipidamist ning ära hoidma edasist verevalamist ja piinamise kasutamist; rõhutab, et kõik õiguskaitse- ja julgeolekuasutused peaksid tegutsema Sudaani valitsuse otsese kontrolli all ja kooskõlas Sudaani põhiseaduslike ja rahvusvaheliste kohustustega;
 3. avaldab kaastunnet rahva meeleavalduste algusest kestnud vägivalda ohvritele ja nende peredele;
 4. nõuab Sahharovi auhinna laureaadi Salih Mahmoud Osmani viivitamatut ja tingimusteta vabastamist ning tungivalt ka seda, et Sudaani ametivõimud tagaksid talle kiiresti arstiabi ning tema kaitsjale ja perele takistamatu juurdepääsu;
 5. nõuab, et Sudaani valitsus austaks inimeste õigust väljendada oma muret ja lubaks kõigil inimõiguste kaitsjatel Sudaanis teha oma seaduslikku tööd inimõiguste kaitsmisel ilma igasuguste piirangute ja survestamiseta;
 6. on eriti mures Darfurist pärit 32 üliõpilase pärast, kelle Sudaani ametivõimud vahistasid 23. detsembril 2018, keda on meedias korduvalt näidatud ja süüdistatakse teadaolevalt selles, et nad said väljaõppe Iisraelis ja on süüdi meeleavalduste jätkumises;
 7. nõuab, et Sudaani valitsus vabastaks viivitamata ja tingimusteta kõik inimõiguste kaitsjad, ajakirjanikud, poliitilise opositsiooni liidrid ja muud meeleavaldajad, keda hoitakse praegu kinni süüdistust esitamata või kohtu ette toomata, ning võimaldaks neile, kes kohtu ette viiakse, täielikku juurdepääsu õiguslikule esindamisele; palub Sudaani valitsusel teha teatavaks nende asukoht;
 8. kutsub Sudaani valitsust üles viivitamata uurima kõiki politsei ja Sudaani riikliku luure- ja julgeolekuteenistuse poolt kinnipeetavate isikute piinamise, väärkohtlemise ja meelevaldse kinnipidamise ning ülemäärase jõu kasutamise süüdistusi, sealhulgas vajaliku arstiabi andmisest keeldumise kohta, ning mõistma vastutavate isikute üle õiglaselt kohut, et avaldada tulemused ja tuua vastutavad isikud rahvusvaheliste standardite kohaselt kohtu ette;
 9. on veendunud, et vaba, sõltumatu ja erapooletu meedia on üks niisuguse demokraatliku ühiskonna põhialus, kus avatud aruteludel on väga tähtis roll; nõuab, et EL suurendaks jõupingutusi väljendusvabaduse edendamiseks oma välispoliitika ja vahendite kaudu, sealhulgas Sudaanis;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

10. nõuab, et viivitamata kaotataks internetile juurdepääsu piirangud ja väljendusvabaduse piiramine ajalehtede tsenseerimise kaudu, ning nõuab tungivalt, et Sudaan viiks läbi reformid väljendusvabaduse tagamiseks vastavalt oma põhiseaduslikele ja rahvusvahelistele kohustustele, sealhulgas Cotonou lepingule, mida muudeti esimest korda Luxembourgis 25. juunil 2005. aastal;
11. mõistab hukka kristlaste, muude religioonide ja mitteusklike riigi poolt heakskiidetud tagakiusamise ning kirikute sulgemise ja lammutamise; kinnitab veel kord, et usu-, südametunnistuse- ja veendumusvabadus on üldine inimõigus, mida tuleb kaitsta igal pool ja igäühe puhul;
12. rõhutab, kui tähtis on järgida valimiste ajakava, kuid märgib murega, et juba on alanud Sudaani põhiseaduse muutmise protsess, et president al-Bashir saaks veel kord presidendiks kandideerida;
13. kordab oma nõudmist, et president al-Bashir järgiks rahvusvahelist õigust vastavalt konventsioonidele ja lepingutele, mille osaline tema valitsus on; toetab ka Rahvusvahelise Kriminaalkohtu rolli talle sõjakuritegude, inimsusvastaste kuritegude ja genotsiidi eest süüdistuse esitamisel;
14. tuletab meelde volinik Christos Stylianidese 31. mail 2018. aastal Euroopa Parlamendis tehtud avaldust, milles ta ütles, et EL kasutab ka edaspidi oma käsutuses olevaid vahendeid, et edendada ja kaitsta Sudaani naiste ja tütarlaste inimõigusi, sealhulgas parandades nende juurdepääsu kvaliteetsele haridusele ja tervishoiuteenustele ning suurendades kogukondades teadlikkust nende õigustest, eelkõige selleks, et vähendada kahjulikke tavasid, nagu naiste suguelundite moonutamine;
15. nõuab tungivalt, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja liikmesriigid tagaksid, et nn rände haldamine ja terrorismivastane võitlus ei kahjustaks inimõiguste toetamist; tunneb muret selle pärast, et Sudaani režiim kasutab ELi ja üksikute liikmesriikide rändealast koostööd Sudaaniga ettekäändena ja selleks, et tugevdada oma suutlikkust inimesi kontrollida ja survestada, näiteks tugevdades oma järelevalvesuutlikkust, sealhulgas piiridel, ja tarnides varustust, näiteks biomeetrilisi seadmeid; nõuab seetõttu, et EL ja liikmesriigid tagaksid Sudaaniga seotud projektide, sealhulgas kõigi ELi ja riikliku rahastamise abil kavandatud tegevuste ja abisaajate täieliku läbipaistvuse;
16. nõuab veel kord, et kogu ELis keelataks eksportida või müüa riikidele, kus inimõiguste olukord on kahetsusväärne (nt Sudaan), mis tahes sellist liiki julgeolekuvarustust, mida saab kasutada või mida kasutatakse asjaomases riigis represseerimiseks, sealhulgas interneti jälgimise tehnoloogiat, samuti sellist varustust ajakohastada või hooldada;
17. võtab teadmiseks Euroopa välisteenistuse pressiesindaja avaldused jätkuvate meelevalduste kohta; palub, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja mõistaks Sudaani murettekitava olukorra avalikult hukka ja kasutaks kõiki oma käsutuses olevaid mõjutusvahendeid, et sundida Sudaani ametivõime praegust vägivalda ja represseerimist, massilist vahistamist ja tapmist lõpetama ning oma rahvusvahelistest õigusnormidest tulenevaid kohustusi täitma;
18. rõhutab ELi pühendumust humanitaarabi andmisele ja Sudaani kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamisele ning innustab ELi ja selle liikmesriike oma pingutusi selles vallas jätkama; nõuab tungivalt, et komisjon tugevdaks Euroopa Arengufondi raames veelgi rahalist toetust Sudaani inimõiguste kaitsjatele ja kodanikuühiskonna organisatsioonidele;
19. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Sudaani valitsusele, Aafrika Liidule, ÜRO peasekretärile, AKV-ELi parlamentaarse ühisassamblee kaasesimeestele ja Üleaaafrikalisele Parlamendile.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0036

Euroopa Investeerimispinga finantstegevuse kontrolli aastaaruanne (2017)

Euroopa Parlamendi 17. jaanuari 2019. aasta resolutsioon Euroopa Investeerimispinga finantstegevuse kontrolli aastaaruande (2017) kohta (2018/2151(INI))

(2020/C 411/15)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Investeerimispinga (EIP) 2017. aasta tegevusaruannet,
- võttes arvesse EIP 2017. aasta finantsaruannet ja statistilist aruannet,
- võttes arvesse 2017. aasta jätkusuutlikkuse aruannet, 2017. aasta aruannet EIP ELi-sisese tegevuse 3 samba alusel toimuva hindamise kohta ja 2017. aasta aruannet EIP tulemuste kohta väljaspool ELi,
- võttes arvesse EIP auditikomisjoni aruandeid 2017. aasta kohta,
- võttes arvesse aruannet EIP läbipaistvuspoliitika rakendamise kohta 2017. aastal ning äriühingu juhtimise 2017. aasta aruannet,
- võttes arvesse Euroopa Ombudsmani otsust juhtumi 1316/2016/TN kohta, mis käsitleb Euroopa Investeerimispinga läbipaistvuspoliitika väidetavaid puudusi ⁽¹⁾,
- võttes arvesse kaebuste lahendamise mehhanismi läbivaatamist, mis on tingitud Euroopa Ombudsmani otsusest juhtumi 1316/2016/TN kohta, mis käsitleb Euroopa Investeerimispinga läbipaistvuspoliitika väidetavaid puudusi,
- võttes arvesse EIP vastavuskontrollijuh 2017. aasta tegevusaruannet ja EIP grupi 2017. aasta aruannet pettustevastase tegevuse kohta,
- võttes arvesse EIP grupi tegevuskava aastateks 2017–2019,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikleid 3 ja 9,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 15, 126, 174, 175, 208, 209, 271, 308 ja 309, sellele lisatud protokoll nr 5 Euroopa Investeerimispinga põhikirja kohta ning sellele lisatud protokoll nr 28 majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse kohta,
- võttes arvesse Euroopa Investeerimispinga kodukorda,
- võttes arvesse oma 27. aprilli 2017 resolutsiooni Euroopa Investeerimispinga finantstegevuse kontrolli aastaaruande (2015) kohta ⁽²⁾ ning 3. mai 2018 resolutsiooni Euroopa Investeerimispinga finantstegevuse kontrolli aastaaruande (2016) kohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta otsust nr 1080/2011/EL EIP välisvolituse kohta aastateks 2007–2013 ⁽⁴⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta otsust nr 466/2014/EL, millega antakse Euroopa Investeerimispingale ELi tagatis liiduväliste investeerimisprojektide toetamiseks sõlmitud finantseerimistingutest tekkida võiva kahjumi puhuks ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ <https://www.ombudsman.europa.eu/et/decision/en/95520>.

⁽²⁾ ELT C 298, 23.8.2018, lk 80.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0198.

⁽⁴⁾ ELT L 280, 27.10.2011, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT L 135, 8.5.2014, lk 1.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. juuni 2015. aasta määrust (EL) 2015/1017, mis käsitleb Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi, Euroopa investeerimisnõustamise keskust ja Euroopa investeerimisprojektide portaali ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1291/2013 ja (EL) nr 1316/2013 – Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (¹),
 - võttes arvesse komisjoni talituste 14. septembri 2016. aasta töödokumenti Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSI) kestuse pikendamise ning kõnealuse fondi ja Euroopa investeerimisnõustamise keskuse tehnilise täiustamise osas (COM(2016)0597, SWD(2016)0297 ja SWD(2016)0298),
 - võttes arvesse Ernst & Youngi 8. novembri 2016. aasta *ad hoc* auditit määruse (EL) nr 2015/1017 (EFSI määrus) rakendamise kohta,
 - võttes arvesse komisjoni 28. mai 2018. aasta aruannet Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSI) tagatisfondi valitsemise kohta 2017. aastal (COM(2018)0345 final),
 - võttes arvesse 2018. aasta juunis esitatud EIP tegevuse hindamise aruannet Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSI) hindamise kohta,
 - võttes arvesse komisjoni 29. juuni 2018. aasta aruannet „Põhjalik aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi ELi tagatise kasutamise ja Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi tagatisfondi toimimise kohta“ (COM(2018)0497),
 - võttes arvesse 2016. aasta septembris sõlmitud kolmepoolset lepingut Euroopa Komisjoni, Euroopa Kontrollikoja ja Euroopa Investeerimispanka vahel,
 - võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 2018. aasta veebruari infodokumenti „ELi rahanduse tulevik: ELi eelarve toimimise reformimine“, ja 2018. aasta juulis esitatud komisjoni ettepanekut mitmeaastase finantsraamistiku kohta aastateks 2021–2027,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit ning rahvusvahelise kaubanduse komisjoni arvamust (A8-0479/2018),
- A. arvestades, et EIP eesmärk on panustada liikmesriikide lõimumisse, tasakaalustatud arengusse ning majanduslikku ja sotsiaalsesse sidususse, kogudes kapitaliturgudel märkimisväärset koguses vahendeid ja laenates neid vahendeid soodsatel tingimustel edasi ELi poliitikaeesmärke edendavate projektide jaoks;
- B. arvestades, et EIP on liidu tasandil majanduse elavdamise püüete keskmes koos kahe järjestikuse kapitalisuurendusega ja oma keskse rolliga Euroopa investeerimiskava rakendamisel Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSI) haldamise kaudu;
- C. arvestades, et EIP peab panustama kaasavasse majanduskasvu, jätkusuutlikkesse ja kvaliteetsetesse töökohtadesse ja ebavõrdsuse vähendamisse;
- D. arvestades, et regulaarne ja põhjalik vajaduste hindamine eri sektorites on võti erinevates piirkondades investeerimislünkade ja takistuste märkamiseks, aga ka võimaluste hulga tuvastamiseks, millel on potentsiaali majanduskasvuks ja töökohtade jaoks, täiendavaks panustamiseks 2015. aasta Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamise ning turutõrgete laadi ja suuruse piisavaks täpsustamiseks sõltuvalt olemasolevatest välismõjudest ning sektori- ja territoriaalsetest arenguvajadustest;

(¹) ELT L 169, 1.7.2015, lk 1.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

- E. arvestades, et EIP roll avaliku sektori raha võimendamisel on ülioluline, et liit suudaks vastata ja kohaneda uute majanduslike ja keskkonnaalaste suundumuste ja riskide ja geopoliitilise ebakindlusega, samal ajal tõhustades ja tugevdades EIP grupi riskijärelevat ja usaldatavusriski juhtimist;
- F. arvestades, et EIP grupp on näinud viimastel aastatel Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSI) raames olulisi muutusi oma tegevuse laadis, mahus, riskiprofiilis ja keerukuses, lisaks kipub EFSI raames ELi tagatisega toetatavate väiksemate tehingute arv järjest suurenema ning tunduvalt on sagenenud ka volituste haldamine Euroopa Komisjoni nimel ja nõustamisteenuste pakkumine;
- G. arvestades, et Brexit mõjutab EIP kapitalibaasi, adekvaatsust ja tulevast laenuandmisvõimet;
- H. arvestades, et EIP peab looma lisandväärtust ning tagama tervikluse, hea valitsemistava järgimise, läbipaistvuse kõrgeima taseme ja eriti – võttes arvesse ombudsmani tähelepanekuid otsuses juhtumi 1316/2016/TN kohta, mis käsitleb Euroopa Investeerimispanka läbipaistvuspoliitika väidetavaid puudusi⁽¹⁾ –, võimalikult suure vastutuse ja kooskõla kohaldatavate parimate pangandustavadega;
- I. arvestades, et võitlus rahapesu, terrorismi rahastamise ja kahjulike maksutavade kõigi vormidega peab jääma EIP alaliseks prioriteediks;
- J. arvestades, et 31. detsembri 2017. aasta seisuga oli Euroopa Investeerimisfondi aktsionäride koosseisus EIP (58,5 %) ning liitu esindasid Euroopa Komisjon (29,7 %) ja 32 finantseerimisasutust (11,8 %); arvestades, et enamiku Euroopa Investeerimisfondi tegevuste rahastamise aluseks on praegu sihtotstarbelised volituslepingud kolmandate isikutega;

EIP roll väärtust loova strateegilise avaliku sektori investeerimise tagamisel

1. juhib tähelepanu asjaolule, et avaliku sektori investeeringud on endiselt vajalikud, et kaotada investeerimislüngad erinevates sektorites, mis jäävad kõige haavatavamates liikmesriikides ja Ühtekuuluvusfondist rahastatavates riikides kriisieelsetele tasemetele alla, ning et täiendavalt taastuda kriisi mõjust ja edendada liidus pikaajalist ja jätkusuutlikku majanduskasvu, tööhõivet ja ühtekuuluvust;
2. võtab teadmiseks, et EIP märgitud kapitali kogusumma on 243 miljardit eurot; märgib, et kõik liikmesriigid on EIP aktsionärid ja et lisaks sissemakstud kapitalile kohustuvad liikmesriigid andma taotluse korral ka lisakapitali; juhib tähelepanu sellele, et neli suurimat aktsionäri on Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia ja Ühendkuningriik, kellest igaüks on andnud 39,14 miljardit eurot ehk 16,11 % kogusummast;
3. märgib, et Euroopa Investeerimispank on oma tegevusstrateegia kohaselt seadnud eesmärgiks toetada Euroopa strateegilisi eesmärke, näiteks ELi konkurentsivõime taastamist ning pikaajalist majanduskasvu ja töökohtade loomist, hõlbustada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKE) juurdepääsu rahastamisele, kaitsta keskkonda ja soodustada energiasüsteemi ümberkujundamist kliimamuutustega kohanemise ja nende leevendamise projektide rahastamisega, võidelda ELi noorema põlvkonna tööhõivekriisi vastu, toetada taristuprojekte ning aidata leevendada rände põhjusteid;
4. on seisukohal, et EIP-l on rahalises mõttes oluline roll, mis võib anda ebavõrdsuse vähendamisel liidus märkimisväärsed tulemusi, ja kutsub EIPd üles keskendumisele investeerimisele, mis aitavad saavutada 2015. aasta Pariisi kokkuleppe eesmärke, suurendavad konkurentsivõimet ja võrdseid võimalusi ning toetavad vähem arenenud piirkondades ühtekuuluvuspoliitikat;

⁽¹⁾ <https://www.ombudsman.europa.eu/et/decision/en/95520>.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

5. kutsub EIPd üles jätkama korduvate investeerimislünkade ja jätkuvate struktuuriliste turutõrgete kaotamist terviklike ja keskpikaajaliste kulutuste kavandamise kaudu, kaasrahastamise hõlbustamise kaudu riiklikul tasandil ning investeerimiskavade kaudu, muu hulgas liidu piirkondade ja kohalike territooriumide jaoks, mida iseloomustab madal sissetulek ja mis seisavad silmitsi rohkemate investeerimistakistustega;
6. rõhutab, et EIP 2017.–2019. aasta tegevuskava prioriteetides tuleks keskenduda aruka ja jätkusuutliku arengu strateegia „Euroopa 2020“ eesmärkide tõhusale rakendamisele;
7. rõhutab asjaolu, et EIP laenuandmistingimused peaksid soodustama ELi äärealade arengut majanduskasvu ja tööhõive edendamiseks; palub, et EIP tugevdaks märgatavalt korda, mille alusel antakse kohalikele ja piirkondlikele ametiasutustele enne projektide heakskiitmist tehnilist abi ja finantsoskusteavet, et parandada juurdepääsetavust ja tagada kõikide liikmesriikide kaasatus, eriti nende kaasatus, kelle puhul on heakskiidetud projektide määr olnud madalam;
8. julgustab EIPd kujundama jätkusuutlikke rahastamisvõimalusi ja soodsat investeerimiskeskonda, mis oleks kooskõlas liidu kohustuste ja poliitiliste eesmärkidega, et edendada liidus innovatsiooni ning majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, ning tugevdama EIP investeringute sotsiaalset ja keskkonnavalast mõõdet, kaotades investeerimislünga sotsiaalsetes sektorites ja seoses taristu ohutusega; kutsub EIPd üles võtma ulatuslike taristuprojektide puhul arvesse kõiki asjakohaseid keskkonnamõju ohte ning rahastama üksnes neid, mis annavad tõendatult lisaväärtust kohaliku elanikkonna jaoks ning keskkonna, ühiskonna ja majanduse perspektiivist; rõhutab, kui oluline on jälgida sellega seoses tähelepanelikult võimalikku korruptsiooni- ja pettuseohtu ning viia läbi rahastatavate projektide hoolikas eel- ja järelhindamine;
9. julgustab EIPd jätkuvalt teavitama sidusrühmi finantsvõimalustest ja pakkuma vajaduse korral sobivaid nõustamisteenuseid, kuigi EIP vahendeid antakse nõudluse põhjal;
10. rõhutab, et käimasolevatel läbirääkimistel, mis käsitlevad Ühendkuningriigi väljaastumist Euroopa Liidust, tuleb selleks, et vältida mõju avaldamist EIP suutlikkusele täita oma eesmärgid, koostada üksikasjalik kord kõikide kohustuste suhtes, mille Ühendkuningriik on võtnud EIP vastu;

Investeeringu hoogustamine peamistes strateegilistes valdkondades

11. märgib, et vastavalt EIP 2017. aasta finantsaruandele sõlmis pank 2017. aastal laenulepinguid kokku 69,9 miljardi euro eest (62,6 miljardit eurot ELi-siseselt ja 7,3 miljardit eurot ELi-väliselt), mis on viimase viie aasta (2013–2016) madalaim summa, langedes alla 70 miljardi euro, kuid see jääb siiski EIP tegevuskavas ette nähtud 10 % suuruse paindlikkusmäära piiresse; märgib samuti üldise laenuportfelli stabiilsust ja kvaliteeti, sest langenud väärtusega laenulepingute osakaal oli 0,3 %, mis on võrreldav 2016. aastaga;
12. märgib, et Euroopa Liit annab EIP-le tagatise, mis on tavapärane finantseerimisasutuste puhul, mille on määranud liikmesriigid, et aidata täita avaliku sektori eesmärgid; juhib siiski tähelepanu sellele, et niisugune olukord nõuab võimalikult vastutustundlikku krediitpoliitikat, et rahalisi vahendeid kasutataks tõhusalt kogu liidu, selle liikmesriikide ja avalikes huvides; palub arengumandaadi alusel tegutseval EIP-l tagada, et tema keskkonna- ja sotsiaalpoliitika eesmärkidest ning ÜRO kestliku arengu eesmärkidest peetakse paremini kinni, sh kaasrahastatavate projektide puhul ning investeerimisfondidesse ja erakapitalifondidesse tehtavate maksete puhul;
13. kordab oma muret, et 80 % EIP ELi-sisestest koguinvesteeringutest läksid kokku ainult pooltesse liikmesriikidesse, samal ajal kui ülejäänud 14 liikmesriiki said investeeringutest kokku vaid 10 %; kordab lisaks, et kolm liikmesriiki said individuaalselt vastavalt 16 %, 15 % ja 11 % investeeringutest; palub EIP-l lisada oma aruandluse omaenda investeerimisuuringule (EIBIS) tuginev ülevaatlik teave investeeringute kohta madala ja kõrge sissetulekuga piirkondades, võttes arvesse ka potentsiaalset mõju investeerimislünkade ja takistuste kaotamisele ELi vähem soositud piirkondades;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

14. kutsub EIPd üles uurima uuesti elanike kohta tehtavate investeeringute prognoose ja sellele vastavat liikmesriikide järjestust, kuna uuendatud arvanded näivad viitavat üldisele järjestusele, mis vastab liikmesriikide saadud absoluutsummadele;

15. märgib lisaks, et vastavalt Euroopa Investeeringufondi (EIF) 2017. aasta aruandele tegi EIF 2017. aastal tehinguid kokku 9,3 miljardi euro eest (võrreldes 9,45 miljardi euroga 2016. aastal), kaasates Euroopa VKEd ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate toetamiseks 35,4 miljardit eurot rahastust;

16. võtab teadmiseks EIP grupi poolt 2017. aastal nii ELis kui ka väljaspool seda avaliku sektori poliitika eesmärkide toetamiseks tehtud investeeringud, mille vastavad summad on: i) 13,8 miljardit eurot innovatsioonile ja oskustele, ii) 18 miljardit eurot taristule, iii) 16,7 miljardit eurot keskkonnaga seotud projektidele ja iv) 29,6 miljardit eurot VKEdele ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele; rõhutab asjaolu, et VKEd, idufirmad, teadus, innovatsioon, digitaalmajandus ja energiatõhusus avaldavad kohaliku ja riigi tasandi majandusele suurt ja arvestatavat mõju, mistõttu on nendesse investeerimine oluline ka selleks, et aidata ELi majandusel taastuda ja toetada kvaliteetsete töökohtade loomist;

17. märgib, et 2017. aastal ulatus EIP liidusisene laenumaht majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse horisontaalse eesmärgi puhul 18,24 miljardi euron ja et pank jõudis selle eesmärgi puhul 29,6 %-ni 30 %-listest soovitatavast investeerimismahust;

18. märgib, et EIP on võtnud kohustuse suunata 25 % oma kogurahastusest kliimamuutustega seotud projektidesse ning 2020. aastaks suureneb see osakaal 35 %-ni; juhib tähelepanu sellele, et kõnealusesse suundumusse tuleks suhtuda heakskiitvalt, ning märgib, et toetatavad projektid peaksid lisaks oma tõhususele kliimamuutuste vastu võitlemisel olema tõhusad ka rahalisest seisukohast vaadatuna;

19. võtab teadmiseks, et kliimameetmete horisontaalsele eesmärgile oli liidus ette nähtud 16,58 miljardit eurot, mille kaudu aitas EIP kaasa 2015. aasta Pariisi kokkuleppe ja ülemaailmsete kestliku arengu eesmärkide täitmisele; julgustab EIPd säilitama selles valdkonnas ambitsioonikust;

20. peab kiiduväärseks EIP võetud kohustust kooskõlastada oma tegevus 2020. aastaks 2015. aasta Pariisi kokkuleppega; kutsub valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) hiljutist aruannet arvesse võttes EIPd üles vaatama läbi oma kliimastrategia, et kooskõlastada see ülemaailmse soojenemise 1,5 °C eesmärgiga;

21. julgustab EIPd tugevdama oma esindatust ja meetmeid Lääne-Balkani riikides, kuna need on ELi jaoks strateegiliselt olulised ning laenu- ja investeerimistegevuse suurendamine piirkonnas on ülioluline;

22. võtab teadmiseks EIP energialaenude kriteeriumide käimasoleva läbivaatamise; eeldab, et selle käigus võetakse nõuetekohaselt arvesse ka 2015. aasta Pariisi kokkulepet; kordab EIP-le esitatud üleskutset seada prioriteetsele kohale laenu energiatõhusatele ja väikesemahulistele detsentraliseeritud taastuvatele energiaallikatele ning esitada ulatuslik kava fossiilkütuste projektide rahastamise lõpetamiseks; kutsub EIPd üles seadma eesmärgiks kliimameetmete valdkonnas juhtpositsioonile asumise ja suurema investeerimise taastuenergiasse ja energiatõhususse ning pidama seda eesmärki energialaenude kriteeriumide läbivaatamisel esmatähtsaks;

23. peab sellega seoses kiiduväärseks EIP rolli kliimateadlikkusvõlakirjade emitendina (4,29 miljardit eurot võrreldes 2016. aasta 3,8 miljardi euroga), mis näitab, et pank osaleb kliimameetmes ning suurendab investeeringuid energiatõhususe ja väikesemahuliste taastuvate energiaallikate valdkonnas, et suurendada kohalikku ja piirkondlikku mõju;

24. on arvamisel, et EIP peaks püüdma kestliku arengu saavutamisele veel rohkem kaasa aidata ning et kliimameetmetes tuleks peamiselt keskenduda keskkonnasõbralikule transpordile ja puhta energia tootmisele, energiatarbimise vähendamisele (küttes, transpordis ja tootmises), keskkonnasõbralikule tööstustootmisele, säästvale põllumajandusele ning veepuhastusele ja -varustusele ning üldiselt keskkonnavalitsusele ümberkujundamisele;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

25. tuletab meelde, et VKEd moodustavad Euroopa majanduse selgroo, ning kutsub seetõttu EIPd üles parandama nende laenu saamise võimalusi olemasolevate programmide, näiteks Euroopa mikrokreiidirahastu „Progress“ tõhustamisega ning neile eraldatavate rahaliste vahendite suurendamisega; nõuab, et EIP rahalisi vahendeid välja maksvatele vahenduspankadele kehtestataks VKEde ja mikroettevõtjate puhul ennetavama poliitika rakendamise nõuded;

26. juhib tähelepanu sellele, et EIP peaks välismaal ELi äriühingute toetamisel võtma nõuetekohaselt arvesse ELi kaubandusstrateegiat, sealhulgas kehtivaid ja tulevasti vabakaubandus-, teenus- ja investeerimislepinguid; juhib tähelepanu asjaolule, et sellega seoses peaks EIP võtma erilisel arvesse Euroopa VKEde rahvusvahelistumise nõudeid;

27. juhib tähelepanu sellele, et osa EIP üldisest laenuandmistegevusest on suunatud liiduväliste toimingutele; märgib, et EIP välislaenu-tegevus ja ELi välisinvesteeringute kava peavad olema omavahel tihedalt kooskõlastatud ja need peavad üksteist täiendama;

28. tunnustab EIP jõupingutusi aidata kaasa kestliku arengu eesmärkide saavutamisele ning rändega seotud ülemaailmsete probleemide lahendamisele, sealhulgas alustades kliimateadlikkusvõlakirjade emiteerimist ÜRO kestliku arengu eesmärgi nr 17 rahastamiseks;

EIP finantstehingute tulemuslikkus

29. võtab rahulolevalt teadmiseks auditikomisjoni järeldused, et EIP direktorite nõukogu vastu võetud finantsaruanded esitavad õige ja õiglase ülevaate panga finantsseisundist 31. detsembri 2017. aasta seisuga ja et selle 2017. aasta tegevuse ja rahavoogude tulemused on kooskõlas kohaldatava raamatupidamisraamistikuga;

30. kordab siiski seoses EIP aastaaruandega esitatud nõudmist ja palub, et EIP esitaks põhjalikuma, üksikasjalikuma ja ühtlustatuma tervet aastat hõlmava tegevusaruande ning parandaks märkimisväärselt andmete esitamist, lisades esitatavatele andmetele ka üksikasjaliku ja usaldusväärse ülevaate heaks kiidetud, allkirjastatud ja eraldatud investeeringute kohta asjaomasel aastal ning tuues välja kasutatud rahastamisallikad (omavahendid, EFSI, ELi tsentraalselt juhitud programmid jne), teabe toetusasajate (liikmesriigid, avalik ja erasektor ning vahendajad või otsesed vahendite saajad) ja toetatavate sektorite kohta ning järeelhindamiste tulemused;

31. võtab teadmiseks, et 2017. aastal kiideti uusi eritegevusi, mis vastavad kõrgema riskiprofiiliga projektidele, heaks kogusummas 18,0 miljardit eurot (2016: 13,1 miljardit eurot), millest 2,7 miljardit eurot oli EIP omal riisikol ja ülejäänud 15,3 miljardit eurot kaeti portfelli krediidiriski maandamisega;

32. võtab teadmiseks 2017. aastal väljaspool ELi lõpetatud 26 projekti tulemused, mille puhul võimaldas nende hindamine välissekkumiste tulemuste mõõtmise raamistikus hinnata mitte ainult oodatavaid, vaid ka saavutatud tulemusi; märgib siiski, et ELi-siseste tegevuste kohta esitatakse teavet ainult 2017. aastal sõlmitud uute lepingute potentsiaalse mõju ja oodatavate tulemuste kohta, tuginedes kolme samba põhise hindamise vahendile; kordab EIP-le esitatud üleskutset esitada ka teave ELi-siseste lõpetatud projektide tulemuste kohta ja kohandada selleks vajaduse korral kolme samba põhise hindamisvahendit;

33. usub, et EIP pakutava lisaväärtuse kontrollikriteeriume on vaja süvendada, et suunata raha paremini, vältida topelteesmärgistamist ja otsida igal võimalusel koostoimet;

34. julgustab tulemuspõhise töökultuuri edendamist EIPs järkjärgulise parendamise kaudu, eriti just EIP põhitöingute mõju mõõtvate valdkonnaüleste tulemuslikkustäitajate kitsendamist;

35. kutsub EIPd üles esitama korrapäraselt tõendeid tulemuste ja mõju jätkusuutlikkuse kohta asjakohaste ja ajakohastatud näitajatega; usub, et näitajate asjakohasuse ja sobivuse parendamine tulemustabelis on oluline nii tulemuste ja mõju ulatuse näitamiseks kui ka selleks, et leida sekkumisviise, mis on alati tõhusamad;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

36. on arvamusel, et lisaks investeerimise tõhusale tasemele on vaja mõelda ka kestvusele, st et projekt oleks kasulik pikas perspektiivis ja pärast projekti lõpetamist, olgu siis keskkonnavalaselt, rahaliselt, majanduslikult või sotsiaalselt (otseselt või kaudselt);

37. peab kiiduväärseks, et EIP võttis vastu 2017. aasta detsembris heaks kiidetud välistamispoliitika, ning nõuab, et seda vahendit kasutataks rangelt selleks, et välistada EIP rahastus korruptiivsete tavade või pettusega seotud klientide puhul;

EFSI areng

38. võtab teadmiseks, et 2017. aasta lõpu seisuga on EIP grupp (EIP ja EIF) sõlminud EFSI raames 606 lepingut kogusummas 37,4 miljardit eurot, millega loodetakse kaasata kõigis 28 liikmesriigis ja kõigi EFSI määрусega sätestatud eesmärkide peale kokku 207,3 miljardit eurot investeeringuid, kusjuures vahendid jagunevad peamiste sektorite vahel nii: 30 % VKEdele, 24 % teadus- ja arendustegevusele ning innovatsioonile, 21 % energiasektorile, 10 % digitaalvaldkonnale, 8 % transpordile, 4 % sotsiaalsele taristule ning 4 % keskkonnale ja ressursitõhususele; nõuab tungival, et EIP viiks miinimumini investeeringud CO₂-mahukatesse sektoritesse ja projektidesse ning suurendaks keskkonna ja ressursitõhususe parandamiseks tehtavate investeeringute osa;

39. märgib, et 31. detsembri 2017. aasta seisuga oli EIP sõlminud taristu- ja innovatsioonikomponendi vallas 278 lepingut kogusummas 27,4 miljardit eurot, millega loodetakse kaasata 131,4 miljardi euro ulatuses investeeringuid 27 liikmesriigis; VKEde komponendi raames oli EIF sõlminud lepingud 305 finantsvahendajaga ning EIFi rahastuse kogusumma oli seejuures peaaegu 10 miljardit eurot, millega loodetakse kaasata kõigis 28 ELi liikmesriigis 76 miljardit eurot investeeringuid; märgib, et 2017. aasta lõpuks olid VKEde komponendi raames EFSI toetatud rahastust saanud kokku 135 785 ettevõtet ning loodi või toetati 1,5 miljonit töökohta;

40. kordab, et EFSIga tegelikult kaasatud investeeringuid saab mõõta alles investeerimisperioodi lõpus, võttes arvesse, et EFSI raames heaks kiidetud ja sõlmitud 606 tehingu hinnanguline üleilmne mitmekordistav mõju oli 2017. aasta lõpus 13,53x, mis jääb veidi alla esialgsele hinnangule ja EFSI alustamise eesmärgile (15x); märgib, et teave, kuidas võrdlusaluse kordajad tuletati, on praegu EIP talituste vahel killustunud, ja soovib see teave koguda eraldi dokumenti;

41. märgib, et liidu eelarvest ei olnud vaja maksekohustuste täitmata jätmisest tulenevate tehingute jaoks tagatist välja maksta;

42. märgib, et kinni pole peetud EFSI juhatuse sätestatud suunavatest geograafilise kontsentratsiooni piirmäärade, mis nõuavad, et taristu- ja innovatsioonikomponendi investeeringu osa (sõlmitud lepingute mõttes) ei ületaks investeerimisperioodi lõpus mis tahes kolmes liikmesriigis kokku 45 % EFSI portfelist, aga 31. detsembri 2017. aasta seisuga moodustasid kolm suurima arvu lepingutega liikmesriiki (Prantsusmaa, Itaalia ja Hispaania) kokku umbes 47 % sõlmitud lepingute mahust; juhib tähelepanu asjaolule, et EFSI rahaliste vahendite territoriaalse jagunemise laiendamise vallas on endiselt arenguruumi ning selle investeerimisvõimalusi tuleks levitada laiemalt;

43. võtab teadmiseks EFSI hindamise ja järeldused selle kohta, et EFSI ja mitte-EFSI eritegevuse lepingutel on sarnane riskiprofiil, ja samuti selle, et kombinatsioon EFSI ja Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide ja Euroopa ühendamise rahastu toetuste vahel jääb piiratuks, samas on aga risk, et EFSI tõrjub välja Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rahalised vahendid; eeldab, et EFSI hindamise käigus tuvastatud puudused ja riskid kaotatakse EFSI 2.0 rakendamisega;

44. tunneb heameelt läbipaistvuse paranemise üle seoses EFSI investeeringute komitee otsuste ja juhatuse poolt vastu võetud dokumentide ning koosolekute protokollide avaldamisega;

45. ergutab paremat koostööd EFSI ja riiklike tugipankade vahel, kuna koordineerimine riiklike tugipankadega on pidev pingutus, mis võib kaasa aidata EFSI tõhususele;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Inimõigused

46. kutsub EIPd üles kehtestama inimõiguste strateegia ja suurendama oma hoolsuskohustust projekti tasandil, et teha kõikides oma tegevustes ja oma projektide rakendamistsükli vältel kindlaks inimõigustega seotud riskid ja nendega tegeleda; kutsub EIPd lisaks üles looma tõhusa mehhanismi, mille abil saaksid inimõiguste kaitsjad hoiatada pankla halvenevatest tingimustest või konfliktohtudest ja survestamisest ohutult;

EIP üldjuhtimise ja tegevuse läbipaistvuse ja vastutuse suurendamine

47. võtab teadmiseks auditikomisjoni tähelepanekud, mille see juhatajate nõukogule 2017. aasta majandusaastat käsitlevas aastaaruandes esitas ja mis seonduvad järgmisega:

- a) EIP pikaajalise finantstugevuse ja jätkusuutlikkuse tagamise olulisusega ja panga AAA-reitingu säilitamisega geopoliitiliselt, majanduspoliitika ja regulatiivsete või makromajanduslike arengusuundumuste poolest ebakindlas keskkonnas;
- b) vajadusega vaadata läbi ja tugevdada EIP grupi sisekontrolli ja riskijuhtimise keskkond, pidades silmas EIP grupi tegevuste muutuvat mahtu ja keerulisemaks muutumist;
- c) vajadusega saavutada parimate pangandustavade täielik rakendamine, muu hulgas ka neis valdkondades, kus on endiselt levinud nõuetele mittevastavus;
- d) vajadusega viia läbi põhjalik läbivaatus ja seejärel uuendada EIP krediidi andmise otsuste ja seotud otsuste tegemise protsessi, kuna laenude hindamise ja andmise protsess ja vastav kontrollkeskkond ei näi praeguste äri vajadustega hakkama saavat, vaid näitavad, et teenistused on surve all;

48. peab – nagu auditikomisjoni – äärmiselt kahetsusväärseks, et EIP pole endiselt saavutanud edu probleemi lahendamisel, millele on tähelepanu juhitud kolmel järjestikusel aastal (2015, 2016 ja 2017) ja mis on seotud halduskomitee teatud liikmete kohustuste kombinatsiooniga; nõustub täielikult auditikomisjoni soovitusel ja toetab seisukohta, et kõik EIP halduskomitee liikmed peaksid olema võimelised käituma objektiivselt, kriitiliselt ja sõltumatult ja et kohustuste tavatud kombinatsioonid, näiteks vastutus nii esimese kui ka teise tasandi kaitsemeetmete eest, tuleks kaotada;

49. palub EIP-l sellega seoses nimetatud soovitud tõsiselt arvesse võtta ja tagada kohustuste selge jaotus halduskomitee tasandil; tunnustab EIP juhtimisstruktuuri muutmiseks algatatud reformi;

50. kutsub EIPd üles likvideerima kohaldatavas parimate pangandustavade raamistikus olevad lüngad ja eeldab, et see raamistik on 2018. aastal täielikult tööle hakanud, kuna selle rakendamist nähakse EIP finantstugevuse ja stabiilsuse säilitamise eeltingimusena;

51. on mures auditikomisjoni järelduse pärast, et EIP tegevuste ja ülesannete kiire laienemine seoses EFSI rakendamisega ning üha sagedasemate haldamiste kolmandate osapoolte nimel ja nõustamisteenuste pakkumine ei ole olnud alati kooskõlas tegevusstruktuuris või protsessides tehtavate muudatustega; märgib, et 2017. aastal kordab auditikomisjon viit soovitud aastatest 2015 ja 2016 (seoses sisekontrolli ja riskikeskkonnaga); kutsub EIPd üles neid soovitusi kiiremas korras rakendada ja tagama, et siseprotsessid, küberturvet ja riskijuhtimine vastavad uutele ja kasvavatele nõuetele ning väljakutsetele, millega EIP grupp silmitsi seisab;

52. on seisukohal, et EIP peaks suurendama läbipaistvust nii Euroopa Parlamendi kui ka liikmesriikide ametiasutuste ees; on veendunud, et demokraatlikud esindajad peaksid õigustatult saama EIP tegevuse kohta rohkem teavet;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

53. on seisukohal, et läbipaistvuse osas on veel arenguruumi nii juhtorganite kui ka tegevuse tasandil; kordab, et kolme samba põhise hindamise ja tulemuste mõõtmiste raamistikud dokumentid tuleb süsteemselt avaldada; palub avaldada ka halduskomitee ja juhatajate nõukogu koosolekute protokollides sisalduva mittekonfidentsiaalse teabe; märgib tunnustavalt, et 2017. aastal hakkas EIP avaldama EIP direktorite nõukogu koosolekute protokolle, direktorite huvide konfliktide deklaratsioone ja ka osalist teavet projektide kohta (keskkonnamõju hinnanguid);

54. kordab, et läbipaistvus, tugev hoolsuskohustuse täitmine ja ELi poliitika rakendamise kontroll mitte üksnes ei tugevda EIP üleüldist aruandluskohustust ja vastutust tänu selgele ülevaatele finantsvahendajatest ja lõplikest toetusesaajatest, mis saadakse tänu hoolsuskohustuse täitmisele ja põhimõtte „tunne oma klienti“ kasutamisele, vaid aitab suurendada ka rahastatavate projektide tõhusust ja jätkusuutlikkust;

55. kordab oma üleskutset EIP-le laiendada vahendajate kaudu rakendatud projektide kohta avaldatavat teavet, lisades teabe lõpp-projektidest, mis võimaldaks hinnata investeeringute majanduslikku ja sotsiaalset mõju;

56. tuletab meelde, et juhtimisprotsessis tuleks rohkem arvesse võtta kodanikuühiskonna organisatsioonidega peetud dialoogide või konsultatsioonide tulemusi ning kohalike ja piirkondlike toimijate kindlaid huvisid või muresid, et otsustusprotsess oleks informeeritum ja õiguspäraselt demokraatlik;

57. on mures Euroopa Kontrollikoja aastaaruandes esitatud tähelepanekute pärast, mille kohaselt on Euroopa Investeeringufondiga seoses leitud tõsiseid puudusi; Euroopa Kontrollikoda juhib tähelepanu regulatiivsele rikkumisele, mille raames oli liikmesriigi auditeerimisasutustel kohustus auditeerida VKEde algatusi, kuid neil ei olnud kehtivate õigusaktide tõttu õigust korraldada kohapealseid kontrollid;

58. Euroopa Kontrollikoja kontrollitud 30 investeeringu puhul olid finantsvahendajad kiitnud heaks laenu viiele ettevõtjale ilma nende VKE-staatust kontrollimata; kontrollikoda ei lugenud neid projekte rahastamiskõlblikuks, samas kui veel neljal juhul anti toetusesaajatele laenu kas osaliselt või täielikult rahastamiskõlbmatute tegevuste jaoks;

59. peab kiiduväärseks, et finantsmääruse muutmisega on Euroopa Kontrollikoja tuvastatud probleemid teoreetiliselt lahendatud; kutsub EIPd üles käsitlema oma järgmises aastaaruandes regulatiivsete puudustega seotud probleeme ning tagama, et muudetud finantsmäärus võimaldab liikmesriikide auditeerimisasutustel korraldada auditeid ka lõplike toetusesaajate tasandil;

60. peab kiiduväärseks nõrgalt reguleeritud, mitteläbipaistvaid ja koostööd mittetegevaid jurisdiktsioone ning maksumõeldlikke jurisdiktsioone puudutava EIP poliitika vahekäsituse vastuvõtmist direktorite nõukogus 2017. aasta jaanuaris, kuid ootab, et sellele järgneb nimetatud poliitika läbivaatamine, et parandada EIP välislaenu andmisel maksualast hoolsuskohustust, ning et läbi vaadatakse ka EIP grupi raamistik rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse kohta;

61. kutsub EIPd üles toimima nõutava ettevõtluse ja tervikluse hoolsuskohustusega, tuvastades kõigi oma klientide ja tehingute tegelikud tulusaajad ja ka investeerimisobjektiks olevad lõplikud äriühingud, kui kaalul on EIP investeeringud aktsiafondidesse; kutsub EIPd üles avaldama oma veebisaidil enda klientidega seotud tegelikku tulusaajat puudutavad andmed, et suurendada oma tehingute nähtavust ning aidata ennetada korruptsiooni ja huvide konflikti juhtumeid;

62. kutsub EIPd üles tugevdama kooskõlas nõukogu 25. mai 2018. aasta järeldustega, mis käsitlevad kolmandate riikidega sõlmitavatesse lepingutesse lisatavat ELi standardsätet hea maksuhaldustava kohta, seost EIP rahastuse ja hea maksuhaldustava vahel; usub, et EIP peaks rohkem panustama õiglase maksustamise parimate tavade arendamisele, võideldes maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimisega; kutsub EIPd üles vastu võtma vastutustundliku maksupoliitika, mis tagab, et EIP ei rahasta kliente, kes on seotud maksustamise vältimise või maksudest kõrvalehoidumise skeemidega või kes tegutsevad maksuparadiiside kaudu; nõuab, et EIP lisaks kõigi välja valitud finantsvahendajatega sõlmitavatesse lepingutesse standardsätted ja klauslid hea juhtimistava kohta;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

63. rõhutab, et EIP välislaenu andmise läbivaadatud volituses öeldakse selgelt, et ELi must nimekiri on pangale siduv ja et EIP lepingutega ei tohi toetada projekte, mis aitavad kaasa rahapesule, terrorismi rahastamisele, maksustamise vältimisele, maksupettusele ja maksudest kõrvalehoidumisele;

64. märgib, et 2017. aasta lõpus oli EIP-l uurimisel 136 pettusejuhtumit, mis jagunesid kolme kategooriasse: pettus (53,7%), korrupsioon (25,5%) ja salakokkulepped (10,7%);

65. märgib, et EIP vahendeid on kasutanud ka äriühingud, kes olid kaasatud heitkoguste skandaali, näiteks Volkswagen, ning et neid vahendeid võidi seetõttu kasutada ebaeetilise ja ebaseadusliku tegevuse rahastamiseks;

66. märgib, et uute vastuvõetavate kaebuste arv kasvas 84 kaebuselt 2016. aastal uue rekordini – 2017. aastal esitati 102 kaebust ja menetleti 173 kaebust; võtab teadmiseks, et 2017. aastal esitatud kaebustest 38 on seotud kahe EIP investimisprojektiga: Aadria mere torujuhtmega ja Mombasa sadama juurdepääsuteega Keenias;

67. võtab teadmiseks EIP kaebuste lahendamise mehhanismi poliitika läbivaatamise ning Euroopa Ombudsmani esitatud näidete arvessevõtmise haldusomavoli määratlemisel, mis hõlmab puudulikku või vigast haldust (nt halduseeskirjade eiramised, ebaseaduslik diskrimineerimine, põhjendamatu teabe andmisest keeldumine, võimu kuritarvitamine ja tarbetu viivitamine), kuid väljendab siiski muret läbivaatamise ülejäänud tulemuste pärast;

68. peab kahetsusväärseks, et EIP ei ole võtnud arvesse Euroopa Parlamendi muret EIP kaebuste lahendamise mehhanismi läbivaatamise pärast, mida väljendati 3. mai 2018. aasta resolutsiooni (Euroopa Investeeringuspanga finantstegevuse kontrolli aastaaruande (2016) kohta) punktis 86; on sügavalt mures asjaolu pärast, et läbivaadatud kaebuste lahendamise mehhanism, mis kiideti heaks, ohustab tõsiselt uurimiste ja järelduse sõltumatust ja läbipaistvust; kutsub EIPd üles tagama, et selle kaebuste lahendamise mehhanismi juhil on võimalik teha otsuseid kaebuste vastuvõetavuse ja sobivuse kohta muudest EIP teenistustest sõltumatult ning et kaebuste lahendamise mehhanismi juhi ametisse nimetamise kord muutuks läbipaistvamaks;

69. võtab teadmiseks ombudsmani 23. mai 2018. aasta otsuse asjas 1316/2016 TN, mis puudutab EIP läbipaistvuspoliitikaga seotud väiteid, ja kutsub panku üles rakendama ombudsmani soovitatud parendusi, mis hõlmavad mitteavalikustamise eelduse kaotamist seoses dokumentidega, mida inspeksioonide, uurimiste ja auditite käigus kogutakse ja koostatakse, ning nende läbipaistvuspoliitika sätete uuesti sõnastamist, mis puudutavad vahendatud laene ja teabenõuete menetlemise tähtaegu;

70. tuletab meelde vajadust kehtestada rangemad reeglid huvide konfliktide jaoks ning selged, ranged ja läbipaistvad kriteeriumid, et ennetada mis tahes mõjutamist või objektiivsuse puudumise võimalust laenuandmise protsessis; kordab, et EIP peab viivitamata läbi vaatama oma tegevusjuhendi, tagamaks, et EIP asepresidendid ei vastutaks tehingute eest oma päritoluliikmesriigis, kuna see ohustab asutuse sõltumatust; palub, et EIP võtaks arvesse ombudsmani soovitusi, et vältida paremini huvide konflikte oma juhtorganites ja võimalikke nn pöördukse probleeme, ning vaataks läbi oma tegevusjuhendi;

71. ootab, et praegu läbi vaadatav EIP rikkumisest teatajate kaitsmise poliitika oleks ambitsioonikas ja tagaks kõrged standardid; soovib EIP-l tungivalt kaasata sellesse läbivaatamisse nii organisatsioonised kui ka -välised rikkumisest teatajad ning näha ette selged ja hästi määratletud menetlused, tähtajad ja suunised, et tagada rikkumisest teatajatele parim võimalik tugi ja kaitsta neid võimaliku kättemaksu eest;

Euroopa Parlamendi järelevalve

72. toetab Euroopa Kontrollikoja seisukohta, et kontrollikojale tuleks anda õigus auditeerida kõiki EIP tehinguid, sealhulgas neid, mille puhul kasutatakse ELi eelarvega mitteseotud vahendeid;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

73. palub, et parlamendi eelarvekontrollikomisjon korraldaks EIP tehingute ja nende kontrolli kohta iga-aastase seminari/kuulamise, mis annaks Euroopa Parlamendile EIPd ja selle tehingute järelevalvet puudutavaks tööks vajalikku lisateavet;

Euroopa Parlamendi soovitude põhjal võetud järelmeetmed

74. kordab EIP-le esitatud üleskutset anda aru Euroopa Parlamendi poolt varasemates iga-aastastes resolutsioonides antud soovitude põhjal võetud meetmete hetkeolukorra ja seisu kohta, eriti mis puudutab:

- a) laenuvõtmise mõju ja saavutatud tulemusi;
- b) huvide konfliktide vältimist, eriti EFSI investeeringute komitee ja EIP direktorite nõukogu liikmete puhul, ja rangemate reeglite kehtestamist huvide konfliktide kohta asjakohastes käitumisjuhendites, eelkõige halduskomitee ja direktorite nõukogu liikmetele mõeldud juhendis;
- c) läbipaistvust ja teabe avaldamist hangete ja allhangete süsteemi kohta, mis käsitleb vahendajaid ja lõppsajaid seoses maksustamise vältimisega, pettustega ja korruptsiooni ennetamisega;

o

o o

75. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0037

Relvakonfliktides ja sõdades röövitud kunstiteoste ja kultuuriväärtuste piiriülese tagastamise nõuded**Euroopa Parlamendi 17. jaanuari 2019. aasta resolutsioon relvakonfliktides ja sõdades röövitud kunstiteoste ja kultuuriväärtuste piiriülese tagastamise nõuete kohta (2017/2023(INI))**

(2020/C 411/16)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 1954. aasta Haagi konventsiooni kultuuriväärtuste kaitse kohta relvakonflikti korral ja selle teist protokollit, mis võeti vastu 1999. aasta märtsis,
- võttes arvesse oma 14. detsembri 1995. aasta resolutsiooni röövitud vara tagastamise kohta juudi kogukondadele ⁽¹⁾ ja 16. juuli 1998. aasta resolutsiooni holokausti ohvrite vara tagastamise kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse detsembris 2016 vastu võetud meetmepaketti, mille eesmärk on suurendada ELi suutlikkust võidelda terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse rahastamise vastu, täites 2. veebruari 2016. aasta terrorismi rahastamise vastases tegevuskavas (COM(2016)0050) võetud kohustusi, ning komisjoni 13. juuli 2017. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus kultuuriväärtuste impordi kohta (COM(2017)0375),
- võttes arvesse oma 30. aprilli 2015. aasta resolutsiooni kultuurimälestiste hävitamise kohta ISiSe/Da'eshi poolt ⁽³⁾,
- võttes arvesse 24. juuni 1995. aasta UNIDROIT' konventsiooni varastatud või ebaseaduslikult eksporditud kultuuriväärtuste kohta,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/60/EL liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni esimese protokolli artiklit 1,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 17,
- võttes arvesse nõukogu 18. detsembri 2008. aasta määrust (EÜ) nr 116/2009 kultuuriväärtuste ekspordi kohta ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrust (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades ⁽⁶⁾, eriti selle artiklit 4,
- võttes arvesse oma 17. detsembri 2003. aasta resolutsiooni selliste kaupade siseturul vaba liikumise õigusraamistiku kohta, mille omandiõigus ilmselt vaidlustatakse ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse liidu sisepoliitika peadirektoraadi 2016. aasta uurimust, milles käsitleti relvakonfliktides ja sõdades röövitud kunstiteoste piiriülese tagastamise nõudeid ja alternatiive kohtuvaidlustele,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrust (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ EÜT C 17, 22.1.1996, lk 199.

⁽²⁾ EÜT C 292, 21.9.1998, lk 166.

⁽³⁾ ELT C 346, 21.9.2016, lk 55.

⁽⁴⁾ ELT L 159, 28.5.2014, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT L 39, 10.2.2009, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT L 351, 20.12.2012, lk 1.

⁽⁷⁾ ELT C 91 E, 15.4.2004, lk 500.

⁽⁸⁾ ELT L 119, 4.5.2016, lk 1.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

- võttes arvesse UNESCO 14. novembri 1970. aasta kultuuriväärtuste ebaseadusliku sisseveo, väljaveo ja omandiõiguse üleandmise keelamise ning ärahoidmise abinõude konventsiooni,
 - võttes arvesse nõukogu 4. oktoobri 2012. aasta resolutsiooni 14232/12 kultuuriväärtuste valdkonnas pädevate õiguskaitseasutuste ja õiguskaitse ekspertide mitteametliku võrgustiku (EU CULTNET) loomise kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit ning kultuuri- ja hariduskomisjoni arvamust (A8-0465/2018),
- A. arvestades, et Interpoli hinnangul on kunstiteoste must turg muutumas sama tulusaks kui uimastite, relvade ja võltsitud kaupade turg;
- B. arvestades, et vastavalt mõjuhinnangule, mis esitati komisjoni ettepaneku kohta võtta vastu määrus kultuuriväärtuste impordi kohta, on 80–90 % maailmas müüdavatest antikviteetidest ebaseadusliku päritoluga;
- C. arvestades, et kultuuripärand on tsivilisatsiooni üks põhielemente – arvestades muu hulgas selle sümbolset väärtust ja inimkonda ühendavat kultuurimälu; arvestades, et viimastel aastatel on sõdivad rühmitused ja terroriüksused kogu maailmas toime pannud maailma kultuuripärandi vastaseid kuritegusid, ning arvestades, et ELi müüakse ja imporditakse teatavatest ELi mittekuuluvatest riikidest väärtuslikke kunstiteoseid, skulptuure ja arheoloogilisi esemeid ning sellest saadavat kasumit võidakse kasutada terroritegevuse rahastamiseks; arvestades, et oluline on võtta kindel kohustus võidelda kultuuriväärtustega ebaseadusliku kauplemise vastu, sealhulgas Liibüas, Süürias ja Iraagis relvakonfliktides ja sõdades röövitud kunstiteostega kaubitsemise vastu; arvestades, et kultuuriväärtused on suure kultuurilise, kunstilise, ajaloolise ja teadusliku tähtsusega ning neid tuleb kaitsta ebaseadusliku omastamise ja rüüstamise eest;
- D. arvestades, et varsti pärast II maailmasõja lõppu püüti leida röövitud varasid leida ja päritoluriikidele tagastada;
- E. arvestades, et tuleb tagada ebaseaduslikult müüdud ja/või väljakaevatud või omandatud objektide tagastamine, pidades silmas ELi kohustust tagada õiglane õigusemõistmine ja kannatanutele hüvitise maksmine, samuti UNESCO põhikirja ja pärandi kaitse konventsioonide järgimine;
- F. arvestades, et Washingtoni konverentsi natside poolt konfiskeeritud kunstiteoseid käsitlevates põhimõtetes, Vilniuse foorumil ja holokausti aegseid varasid ja nendega seotud küsimusi käsitlevas Terezini deklaratsioonis rõhutatakse konkreetsete kinnisvarade tagastamise tähtsust; arvestades, et pärast Washingtoni konverentsi on tagastatud hinnanguliselt 1 000–2 000 kunstiteost⁽¹⁾; arvestades, et viimastel aastatel tagastatud kunstiteoste kohta puudub täielik nimekiri;
- G. arvestades, et paljud kunstiteosed on endiselt kadunud ning tuleks tagastada õiguspärastele omanikele või nende pärijatele; arvestades, et 1998. aasta Washingtoni konverentsil ütles Jonathan Petropoulos, et tema hinnangul on kogu Euroopas varastatud umbes 650 000 kunstiteost ning Ronald Lauder teatas, et endiselt on kadunud 11 000 kunstiteost, mille väärtus oli sel ajal (1998) 10–30 miljardit USA dollarit; arvestades, et organisatsioon Claims Conference-WJRO annab üldise vastuse, et täpsed hinnangud puuduvad: varastatud on umbes 650 000 kunstiteost, millest ligikaudu 100 000 on endiselt kadunud;
- H. arvestades, et vaidluste osapooled puutuvad endiselt kokku õiguslike probleemidega, mis on ühelt poolt seotud nende nõuete väga spetsiifilise iseloomuga ja teiselt poolt sõjajärgsete restitutsiooniseaduste kehtivuse lõppemisega, konventsionaalsete õigusnormide tagasiulatava jõu puudumisega, „röövitud kunstiteose“ määratluse puudumisega, nõuete aegumisega ning igamise ja hea usu sätetega;

⁽¹⁾ Allikas: Claims Conference-WJRO Looted Art and Cultural Property Initiative.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

- I. arvestades, et röövitud kunstiteoste ja kultuuriväärtuste tagastamise nõudeid on peamiselt käsitletud rahvusvahelises avalikus õiguses; arvestades, et seda peavad täiendama rahvusvahelise eraõiguse tugevamad normid;
- J. arvestades, et nii rahvusvahelisel kui ka ELi tasandil ei ole piisavalt välja arendatud eraõiguslikku mõõdet, mis tekitab röövitud kunstiteoste ja kultuuriväärtuste piiriülese tagastamise asjades õiguslikku ebakindlust mitte ainult seoses natside röövitud kunstiteoste üleandmise lõpuleviimisega, vaid ka tulevaste juhtumitega;
- K. arvestades, et puuduvad ELi õigusaktid, mis reguleeriksid eksplitsiitselt ja kõikehõlmavalt eraisikute relvakonfliktides ja sõdades röövitud kunstiteoste ja kultuuriväärtuste piiriülese tagastamise nõudeid;
- L. arvestades, et UNESCO valmistab koos suurte oksjonifirmade, muuseumide ja tunnustatud kollektsoonäridega Euroopas ette kõrgetasemelisi uuringuid selliste teoste päritolu selgitamiseks, et neid saaks omanikele tagastada;
- M. arvestades, et Rahvusvaheline Muuseumide Nõukogu (ICOM) on juba rohkem kui kümme aastat avaldanud ebaseadusliku kauplemise objektidena eriti ohustatud esemete kategooriate „punaseid nimekirju“, mille eesmärk on täiendada Interpoli varastatud omandi andmebaasi;
- väljendab kahetsust, et siimaani pole tegelikult rakendatud mingeid järelemeetmeid seoses parlamendi resolutsiooniga, milles käsitletakse õigusraamistikku sellise vara vaba liikumise kohta siseturul, mille omanikustaatus võidakse tõenäoliselt vaidlustada, ja milles parlament kutsus komisjoni üles viima läbi uuringut tsiviil- ja menetlusõiguse normide eri aspektide, lähteriigi kindlaksmääramise, kataloogisüsteemide, alternatiivsete vaidluste lahendamise mehhanismide ning piiriülese koordineeriva haldusasutuse loomise väärtuse kohta; on seisukohal, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 81 lõige 2 võiks olla õiguslik alus liidule selles valdkonnas volituste andmiseks;
 - rõhutab, et kunstiteoste ja muude kultuuriväärtuste röövimine relvakonfliktides ja sõdades ning ka rahu ajal on oluline ühine probleem, millega tuleb tegeleda nii ennetamise kui ka röövitud kultuuriväärtuste tagastamise aspektist, et tagada ühiskondade, kogukondade, rühmade ja üksikisikute kultuuripärandi ja identiteedi terviklikkus ning seda kaitsta;
 - märgib, et ELi tasandil pole pööratud piisavalt tähelepanu muu hulgas relvakonfliktides ja sõdades röövitud, varastatud või ebaseaduslikult omandatud kunstiteoste ja kultuuriväärtuste tagastamisele, eelkõige eraõiguse, rahvusvahelise õiguse ja tsiviilkohtumenetluses; palub komisjonil seetõttu uurida võimalust kaitsta, toetada ja soodustada riigi poolt sanktsioneeritud rüüstamise tulemusena kaduma läinud või omastatud ning relvakonfliktides röövitud kultuuriväärtuste piiriülese tagastamise nõudeid; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles andma soovitusi ja suuniseid, et suurendada teadlikkust vajadusest toetada liikmesriikide asutusi tagastamisnõuete lahendamisel;
 - rõhutab, et sellised institutsioonid nagu UNESCO ja Interpol nõuavad kultuuripärandi kaitse tugevdamist ja riikide mõjuvõimu suurendamist varade tagastamist hõlbustavate meetmete rakendamiseks;
 - peab kahetsusväärseks, et puuduvad usaldusväärsed statistilised andmed kultuuriväärtuste röövimise ja ebaseadusliku kaubanduse täpse ulatuse kohta; palub komisjonil ja liikmesriikidel selle kohta usaldusväärseid statistilisi andmeid koguda;
 - väljendab muret selle pärast, et valdav osa praegustest poliitilistest ja seadusandlikest algatustest keskendub üksnes avalikule, haldus- ja/või kriminaalõigusele; rõhutab, et tervikliku õigusraamistiku loomiseks tuleb rohkem arvesse võtta eraõigust; palub pädevatel asutustel selle saavutamiseks rakendada kõiki asjakohaseid meetmeid ja algatusi;
 - on seisukohal, et vaja on edasist uurimist, et heita valgust kultuuriväärtustega ebaseadusliku kauplemise pimealale, ning koguda paremat teavet selle ulatuse, struktuuri ja suuruse kohta, nagu seda tehakse Saksamaal praegu jätkuva ILLICID projekti abil;
 - väljendab heameelt selle üle, et mõned liikmesriigid on tunnistanud, et relvakonfliktides ja sõdades röövitud, varastatud või ebaseaduslikult omandatud kunstiteoste ja kultuuriväärtuste tagastamise nõuetega seotud ainulaadsete probleemidega tuleb tegeleda, et jõuda õiguslike lahendusteni, mis tagaksid relvakonfliktide või sõdade ajal oma kunstiteostest ebaõiglaselt ilma jäänud isikute, riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste ja usuühenduste omandiõiguse järgimise;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

9. rõhutab, kui oluline on suurendada kollektiivset teadlikkust ebaseaduslikest tegudest ning tuletab meelde, et igal omanikul ära võetud objektil on ajalooline ja teaduslik väärtus, mis rööviga alatiseks kaotsi läheb;
10. märgib, et kõige tõhusam viis kultuuriväärtustega kaubitsemise ja ebaseadusliku kunstituru laienemise vastase võitluse ning varade tagastamise toetamiseks on edendada õiglast toimimist ja käitumist kunstikaubanduse ja tagastamise valdkonnas, pidades silmas nii selle eeldatavat ennetavat mõju kui ka sundivat või karistavat mõju;
11. on seisukohal, et selliste reeglite tagamiseks, millega tõhusalt ennetada kunstiteoste ja kultuuriväärtuste röövimist ja salakaubavedu, ning täielikult läbipaistva, vastutustundliku ja eetilise ülemaailmse kunstituru saavutamiseks peaks komisjon püüdma teha koostööd kolmandate riikidega, et luua viljakad partnerlused, võttes seejuures arvesse UNIDROIT 1995. aasta varastatud või ebaseaduslikult eksporditud kultuuriväärtuste konventsioonis sätestatud põhimõtteid;
12. on seisukohal, et ELi seadusandlikud meetmed, sealhulgas rahvusvahelise eraõiguse mõõtme edendamine, peaksid olema suunatud vaid tulevasele kauplemisele;
13. on seisukohal, et kui eesmärk on luua Euroopas vastutustundlik ja eetiline kunstiteoste turg, siis on aeg jätta selja taha keerukate üksikasjade ja nüanssidega tegelemise aastad; kutsub komisjoni sellega seoses üles määrama kindlaks tsiviilõiguse meetmed, mis aitaksid ületada keerulisi probleeme, millega puutuvad kokku eraisikud, kes üritavad tegelikult neile kuuluvaid kunstiteoseid tagasi saada; palub komisjonil samal ajal välja töötada uue aruteluraamistiku, et selgitada välja parimad tavad ja lahendused oleviku ja tuleviku jaoks;
14. tunnustab komisjoni ettepanekut võtta vastu määrus kultuuriväärtuste impordi kohta ja tunnustab parlamendi 25. oktoobril 2018. aastal selle eelnõu kohta vastu võetud muudatusettepanekuid⁽¹⁾; rõhutab kunstituru ülemaailmset ulatust ja eraomanduses olevate esemete hulka arvesse võttes veel kord, et relvakonfliktides ja sõdades röövitud kunstiteoste ja kultuuriväärtuste piiriülese tagastamise valdkonnas tuleb teha täiendavaid jõupingutusi; rõhutab, et päritolu uurimine ja üle-euroopaline koostöö on osutunud kasulikuks röövitud esemete kindlakstegemisel ja hiljem tagastamisel ning on mõnel juhul aidanud ära hoida terrorismi rühmituste või sõdade rahastamist;
15. peab kahetsusväärseks, et päritolu kindlaksmääramist ja hoolsuskohustust puudutavate normide puudumise, nende ebapiisavuse või liikmesriikide vaheliste erinevuste tõttu ei saa paljusid piiriülese tagastamise nõudeid tulemuslikult ja kooskõlastatult ellu viia, mis võib omakorda soodustada röövimist ja ebaseaduslikku kauplemist ning hoogustada salakaubavedu; märgib, et kuna puuduvad ühtsed standardid, jääb kohaldatav menetlus tihti ebaselgeks kõigile sidusrühmadele, sealhulgas nii muuseumitele, kunstikaupmeestele ja kolleksionääridele kui ka turistidele ja reisijatele; palub seda arvesse võttes, et komisjon ühtlustaks päritolu kindlaksmääramise nõudeid ja võtaks neisse Rahvusvahelise Eraõiguse Ühtlustamise Instituudi (UNIDROIT) 1995. aasta varastatud või ebaseaduslikult eksporditud kultuuriväärtuste konventsiooni aluspõhimõtted;
16. rõhutab, et röövitud kunstiteoste kindlakstegemiseks, nende seaduslikele omanikele tagastamise hõlbustamiseks, täielikult läbipaistva, vastutustundliku ja eetilise kunstituru saavutamiseks ning relvakonfliktides ja sõdades kunstiteoste ja kultuuriväärtuste röövimise ja nendega ebaseadusliku kauplemise tõhusaks ennetamiseks ja ärahoidmiseks on tingimata vaja aktiivselt edendada kvaliteetse ja sõltumatu kunstiteoste päritolu kindlaksmääramise süsteemset kasutamist; juhib tähelepanu võimalustele, mida Euroopa rahastamisvahendid selles valdkonnas pakuvad; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles soodustama ja toetama päritolu uurimise ja kindlaksmääramise alaseid spetsiaalseid koolitusprogramme liidu ja liikmesriikide tasandil, et võimaldada eelkõige kultuuriväärtustega ebaseadusliku kauplemise vastases võitluses osalejatel arendada ja täiustada oma erialateadmisi, muu hulgas piiriüleste projektide kaudu;
17. on seisukohal, et päritolu kindlaksmääramine on tihedalt seotud kunstiteoste omandamisel kohaldatava hoolsuskohustusega ja kujutab endast kõigi kunstiturul osalejate jaoks suurt mureküsimist, kuna varastatud kunstiteoste omandamine, kas teadlikult või hooletusest, on teatavate riigi tasandi õigusaktide kohaselt karistatav;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0418.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

18. on seisukohal, et kindlasti tuleks hoolitseda selle eest, et koostada kõikehõlmav nimekiri kultuuriväärtustest, sealhulgas juutidele kuulunud kultuuriväärtustest, mille natsid ja liitlased röövisid, alates nende röövimisest kuni tänapäevani; nõuab tungivalt, et komisjon toetaks kataloogisüsteemi, mida saaksid kasutada avalikud asutused ja erakunstikollektsioonid, et koguda andmeid röövitud, varastatud või ebaseaduslikult omandatud kultuuriväärtuste asukoha ja esitatud nõuete täpse staatuse kohta; palub komisjonil toetada digiteerimisprojekte, millega luuakse digitaalseid andmebaase või ühendatakse olemasolevaid andmebaase, et hõlbustada selliste andmete vahetamist ja päritolu kindlaksmääramist;

19. on seisukohal, et põhjaliku päritolu kindlaksmääramise võimaldamiseks on vaja koostada võimalikult üksikasjalik dokumentatsioon või tehingute register; palub komisjonil aktiivselt toetada ühiste suuniste koostamist selliste registreeritud kohta ja võtta vajalikud meetmed, et ärgitada liikmesriike kehtestama elukutselistele kunstiturul tegutsejatele üldine kohustus pidada tehingute registrit ja üleüldiselt järgida UNIDROIT 1995. aasta varastatud või ebaseaduslikult eksporditud kultuuriväärtuste konventsiooni;

20. palub komisjonil ergutada päritolu uurimist ja kindlaksmääramist kogu liidus ning toetada seda rahaliselt; teeb komisjonile ettepaneku korraldada aruteluforum, et vahetada häid kogemusi ning leida parimad võimalikud lahendused tänaseks ja edaspidiseks;

21. palub komisjonil kaaluda spetsiaalse alternatiivse vaidluste lahendamise mehhanismi, näiteks vahekohtu ja vahenduse hübriidvormi loomist röövitud kunstiteoste ja kultuuriväärtuste tagastamisnõuete käsitlemiseks, et ületada praegused õiguslikud takistused; rõhutab, kui olulised on selged normid ning läbipaistvad ja neutraalsed menetlused;

22. märgib, et hagide aegumine tekitab hagejatele vara tagastamise küsimustes sageli probleeme; palub komisjonil seda probleemi hinnata ning leida õige tasakaal röövitud kunstiteoste, sh natside röövitud kunstiteoste tagastamise nõuetele kehtiva aegumisperioodi osas, millega võetaks arvesse nii rüüstamise ja varguste ohvrite kui ka turu huve; on seisukohal, et eeskujuks võiks olla USA holokausti ajal võõrandatud kunstiteoste tagastamise seadus;

23. palub komisjonil kaaluda seadusandlike meetmete võtmist, et tugevdada relvakonfliktides ja sõdades röövitud kunstiteoste ja kultuuriväärtuste piiriülese tagastamise nõudeid rahvusvahelise eraõiguse normidega;

24. palub ELi pädevatel asutustel ärgitada liikmesriike jagama teavet kultuuriväärtuste päritolu kontrollimise valdkonnas rakendatavate tavade kohta ning intensiivistama koostööd, et ühtlustada kontrollimeetmed ja haldusmenetlused, mille eesmärk on määrata kindlaks kultuuriväärtuste päritolu;

25. juhib tähelepanu mõiste „hoolsuskohustus“ tõlgendamise puudulikule koordineerimisele liikmesriikide tasandil; palub komisjonil selgitada hoolsuskohustuse mõistet seoses hea usu põhimõttega; märgib, et näiteks kultuurivara rahvusvahelist üleandmist käsitleva Šveitsi föderaalseaduse artiklis 16 keelatakse kauplajatel ja oksjonipidajatel sooritada kunstitehingut, kui neil on eseme päritolu suhtes kahtlusi; märgib, et selle seadusega pannakse tõendamiskohustus osaliselt müüjale; samas ei saa aga kunstiteose valdaja tugineda hea usu põhimõttele, kui ta ei suuda tõendada, et oli selle omandamise ajal piisavalt hoolas; palub komisjonil võtta meetmeid, mille eesmärk on teavitada kunstiturgu ja ka kultuuriväärtuste võimalikke ostjaid päritolu kindlaksmääramise tähtsusest, kuna päritolu kindlaksmääramine on seotud hoolsuskohustusega;

26. nõuab, et komisjon töötaks välja ühtsed põhimõtted nende avalike või eraarhiivide kasutamise kohta, mis sisaldavad teavet vara tuvastamise ja asukoha kohta ning kaardistaks põhjalikult olemasolevad kultuuriväärtuste andmebaasid ja looks saadaolevat teavet arvesse võtva keske metaandmebaasi, mida ajakohastatakse korrapäraselt ja mida saavad kasutada kõik asjaosalised; on seisukohal, et sellise keske metaandmebaasi põhjal tuleks luua ühine kataloogisüsteem, milles võiks kasutada esemete standarditud identifitseerimist; palub komisjonil sellega seoses ergutada Rahvusvahelise Muuseumide Nõukogu (ICOM) ja teiste organisatsioonide loodud ja edendatud esemete identifitseerimise kontrollnimekirja kasutuselevõtmist turustandardina kogu siseturul; juhib tähelepanu asjaolule, et selline andmebaas peaks olema ühendatud INTERPOLi varastatud kunstiteoste andmebaasi ja seda tuleks regulaarselt ajakohastada;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

27. leiab, et põhjalikumad ja täpsemad päritolu kindlaksmääramist võimaldavad dokumentatsioon või kultuuriväärtuste tehingute register võiksid olla eespool nimetatud andmebaasi kasulikuks täienduseks; palub komisjonil võtta vajalikke meetmeid, et ergutada liikmesriike kehtestama elukutselistele kunstiturul tegutsejatele üldine kohustus pidada tehingute registreid ja üleüldiselt järgida UNIDROIT 1995. aasta varastatud või ebaseaduslikult eksporditud kultuuriväärtuste konventsiooni;
28. on seisukohal, et keskne andmebaas peaks toimima ühise kataloogisüsteemi põhjal, mille puhul objektid identifitseeritakse standardselt (võttes arvesse selliseid näitajaid nagu materjal, tehnika, mõõdud, pealiskirjad, pealkiri, teema, kuupäev või periood jne);
29. palub komisjonil määrata kindlaks ühtsed põhimõtted, kuidas teha kindlaks omanikustaatus või omandiõigus, ning aegumist, tõendamisstandardeid ning röövimise ja kunstiteose mõisteid käsitlevad normid, võttes arvesse liikmesriikides kehtivaid sellekohaseid reegleid;
30. palub liikmesriikidel ja kandidaatriikidel teha kõik vajalikud jõupingutused võtmaks meetmeid, et tagada selliste mehhanismide loomine, mis soodustavad käesolevas resolutsioonis nimetatud vara tagastamist, ning võtta arvesse, et inimsusvastaste kuritegude käigus röövitud, varastatud või ebaseaduslikult omandatud kunstiteoste tagastamine õigusparastele nõudjatele on vastavalt Euroopa inimõiguste konventsiooni esimese protokolli artiklile 1 üldise huvi küsimus;
31. rõhutab, et selliste reeglite tagamiseks, mis aitaksid tõhusalt ennetada kunstiteoste ja kultuuriväärtuste röövimist ja salakaubavedu, ning täielikult läbipaistva, vastutustundliku ja eetilise ülemaailmse kunstituru saavutamiseks peaks komisjon püüdma teha koostööd kolmandate riikidega ning looma viljakaid partnerlusi, võttes seejuures arvesse UNIDROIT 1995. aasta varastatud või ebaseaduslikult eksporditud kultuuriväärtuste konventsioonis sätestatud põhimõtteid ja Euroopa inimõiguste konventsiooni esimese protokolli artiklit 1;
32. tuletab meelde, et haridus soodustab kunstiteoste ja muude kultuuriväärtuste austamist ja hindamist kultuuripärandi sümbolitena ning seetõttu on sellel oluline roll kultuuriväärtuste röövimise ja nendega ebaseadusliku kauplemise ennetamises ja selle ärahoidmises; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles ergutama ja toetama sellealaseid haridus- ja teadlikkuse suurendamise meetmeid, kaasa arvatud mitteformaalses ja informaalises õpikeskkonnas;
33. palub komisjonil ja kõigil pädevatel asutustel võtta meetmeid, mille eesmärk on teavitada kunstiturgu ja ka kultuuriväärtuste võimalikke ostjaid päritolu kindlaksmääramise tähtsusest, kuna päritolu kindlaksmääramine on seotud hoolsuskohustusega;
34. tuletab meelde, et võitluses ebaseadusliku kultuuriväärtustega kauplemise vastu on oluline politsei- ja tolliteenistuste tihe koostöö ELi ja rahvusvahelisel tasandil;
35. toetab mõtet, et röövitud, varastatud või ebaseaduslikult omandatud kunstiteoste ja kultuuriväärtuste piiriülese tagastamise menetlusi ning päritolu kindlaksmääramise aktiivset edendamist tuleks käsitleda Euroopa kultuuripärandi-aasta 2018 algatuse raames; palub seetõttu komisjonil ja tema moodustatud töörühmal võtta see küsimus Euroopa kultuuripärandiaasta meetmeid täpsustavasse töökavasse;
36. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0042

Hilinenud maksmisega võitlemine äritehingute puhul**Euroopa Parlamendi 17. jaanuari 2019. aasta resolutsioon direktiivi 2011/7/EL (hilinenud maksmisega võitlemise kohta äritehingute puhul) rakendamise kohta (2018/2056(INI))**

(2020/C 411/17)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta direktiivi 2011/7/EÜ hilinenud maksmisega võitlemise kohta äritehingute puhul ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse komisjoni aruannet Euroopa Parlamendile ja nõukogule direktiivi 2011/7/EL rakendamise kohta (COM(2016)0534) ning sellele lisatud komisjoni talituste töödokumenti (SWD(2016)0278),
 - võttes arvesse oma 26. mai 2016. aasta resolutsiooni ühtse turu strateegia kohta ⁽²⁾,
 - võttes arvesse oma 15. septembri 2016. aasta resolutsiooni väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKE) rahastamisele juurdepääsu ja VKEde rahastamise mitmekesistamise kohta kapitaliturgude liidus ⁽³⁾,
 - võttes arvesse analüüsi „Directive 2011/7/EU on late payments in commercial transactions: European Implementation Assessment“ (direktiivi 2011/7/EL (hilinenud maksmisega võitlemise kohta äritehingute puhul) Euroopa rakendamishinnang), mille Euroopa Parlamendi uuringuteenistus avaldas 2018. aasta juulis,
 - võttes arvesse Intrumi avaldatud Euroopa maksearuandeid,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52 ning esimeeste konverentsi 12. detsembri 2002. aasta otsuse (mis käsitleb algatusraportite koostamise loa andmise korda) artikli 1 punkti 1 alapunkti e ja 3. lisa,
 - võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni raportit (A8-0456/2018),
- A. arvestades, et ettevõtted sõltuvad maksetest ning elujõulises ja tõhusas ärikeskkonnas võimaldavad kiired maksed ettevõtetele oma kohustused õigeaegselt täita ning laieneda, investeerida, luua töökohti, toetada majanduskasvu ja olla üldiselt Euroopa majandusele kasuks;
- B. arvestades, et siseturul toimub enamike kaupade ja teenuste tarnimine ja pakkumine majandustegevuses osalejate vahel või majandustegevuses osalejate ja avaliku sektori asutuste vahel nii, et nende eest tasutakse hiljem, st tarnija määrab kliendile vastavalt poolte omavahelisele kokkuleppele arve maksetähtaja, mis nähakse ette tarnija väljastatud arvel või asjakohastes õigusnormides;
- C. arvestades, et hiline tasumine on püsiv kahjulik tava, mis takistab Euroopa ettevõtete, eriti VKEde arengut, sest neil puudub makse hilinemise korral prognoositav likviidsus;
- D. arvestades, et see kahjustab eriti väikesi ja keskmise suurusega ettevõtjaid, sest mõjutab negatiivselt nende likviidsust, raskendab finantsjuhtimist ja mõjutab konkurentsivõimet ja kasumlikkust;
- E. arvestades, et suurematel ettevõtetele on võrreldes VKEdega rohkem võimalusi enda hilinenud maksete eest kaitsmiseks (näiteks ettemaksud, krediidikontrollid, võlgade sissenõudmine, pangagarantiid või krediidikindlustus) ning suuremad ettevõtted võivad investeeringute suurendamiseks ja läbirääkimistel oma mõjuvõimu tugevdamiseks üleilmsetest madalatest intressimääradest rohkem kasu saada;

⁽¹⁾ ELT L 48, 23.2.2011, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 76, 28.2.2018, lk 112.

⁽³⁾ ELT C 204, 13.6.2018, lk 153.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

- F. arvestades, et direktiivi 2011/7/EL (hilinenud maksmise direktiiv) kohaselt on avaliku sektori asutustel õigeaegseid makseid toetava majanduskeskkonna väljaarendamisel „eriline vastutus“⁽¹⁾;
- G. arvestades, et hilinenud maksmise direktiiviga kehtestatakse muu hulgas maksetähtjad ettevõtete vaheliste (B2B) ning avaliku sektori asutuste ja ettevõtete vaheliste tehingute (PA2B) jaoks, lisaks nähakse hilinenud maksmise korral ette automaatne õigus intressile, vähemalt 40-eurone kompensatsioon sissenõudmiskulude eest ja seadusjärgne viivis, mis on vähemalt 8 % suurem kui Euroopa Keskpanka viitemäär;
- H. arvestades, et hilinenud maksmise direktiivi mõjul üldiselt lühenenud makseperioodidest hoolimata makstakse ettevõtete vaheliste tehingute puhul kuuele ELi ettevõttele kümnest endiselt lepingus kokkulepitust hiljem;
- I. arvestades, et ettevõtete suurust silmas pidades nõustuvad kõige tõenäolisemalt just VKEd pikemate või ebaõiglaste maksetähtaegade või sunnitakse neile suuremate ettevõtjate poolt peale ebaõiglaste maksetingimused, millega nõustutakse jõutasakaalu erinevuste või ärisuhete kahjustamise ja tulevaste lepingute kaotamise hirmu tõttu;
- J. arvestades, et Atradiuse maksetavade baromeetri kohaselt on 95 % VKEdest märkinud, et neile makstakse Euroopas hilinemisega – seda on rohkem kui suurte ettevõtete puhul, millest võib järeldada, et VKEd teevad makseid kiiremini kui suured ettevõtted, kuid neile makstakse hilinemisega;
- K. arvestades, et maksete hilinemine mõjutab kõiki majandussektoreid, kuid see mõju on eriti tuntav sektorites, mille väärtusahelas domineerivad VKEd (näiteks ehitus, kommunaalteenused ja transport, ametitoimingud, tootmine, toidu- ja joogitööstus ning IT/telekommunikatsioon);
- L. arvestades, et ühe pankroti puhul neljast on ELis põhjuseks hilinenud maksed;
- M. arvestades, et hilinenud maksed tekitavad ettevõtetele lisakulusid, kuna nad peavad kulutama raha hilinenud maksjatega tegelemisele või maksuma äritegevuse jätkamiseks võetud laenu pealt intressi;
- N. arvestades, et hilinenud maksed või hirm hilinenud maksete ees on endiselt üks peamine tõke, mis takistab VKEdel hankelepingutes osaleda;
- O. arvestades, et makseviivituste perioodi lühendamise aitaks hoida kokku iga päeva eest 158 miljonit eurot finantskulusid ning see täiendav rahavoog võiks Euroopas toetada 6,5 miljonit täiendavat töökohta;
- P. arvestades, et komisjon on hilinenud maksmise direktiivi ebapiisava kohaldamise tõttu alustanud rikkumismenetlust nelja liikmesriigi (Kreeka, Slovakkia, Hispaania ja Itaalia) vastu ja pöördunud Itaalia suhtes ka Euroopa Kohtu poole;
- Q. arvestades, et teatavad liikmesriigid on teinud algatusi õigeaegsete maksete tava juurutamiseks (õigeaegsete maksete toimumisjuhendite, valdkondlike vabatahtlike osaluste või riigihanke-eeskirjadega tugevama sünergia tekitamise kaudu);
- R. arvestades, et 2016. aastal avaldatud komisjoni aruandes hilinenud maksmise direktiivi rakendamise kohta järeldati, et ettevõtjate teadlikkus direktiiviga antud õigustest ei tähenda, et nad neid õigusi kasutavad, ning et direktiivi tõhusat kohaldamist takistavad peamiselt keskmiste maksetähtaegade üldise kontrollisüsteemi puudumine, direktiivi teatavate oluliste põhimõtete selgusetus ning turu tasakaalustamatus suuremate ja väiksemate ettevõtete vahel;

⁽¹⁾ Direktiivi 2011/7/EL põhjendus 6.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

- S. arvestades, et hilinevad maksete probleemid on mitmetahuline ja keeruline ning tingitud osaliselt horisontaalsetest teguritest, mis on kõikides sektorites ja kõikide tehinguliikide puhul ühised (näiteks rahavoo probleemid, ettevõtete mõjuvõimu ja suuruse ebavõrdsus, tarneahela struktuur, halduse ebatõhusus, probleemid krediidile juurdepääsuga, teadmiste puudumine arvete ja krediidi haldamise kohta jms), ning osaliselt välistest asjaoludest (näiteks majanduslik olukord ja ettevõtluskultuur riigis), mistõttu ei ole olemas ühte kõiki probleeme lahendavat lahendust;
- T. arvestades, et ettepanek võtta vastu direktiiv, milles käsitletakse toiduainete tarneahelas ettevõtjatevahelistes suhetes esinevaid ebaausaid kaubandustavasid (COM(2018)0173), hõlmab sätteid, milles käsitletakse hilinevad maksimist kiirestiriknevate kaupade eest ja jõustamisasutuste määramist liikmesriikides eeskirjade järgimise kontrollimiseks;
- U. arvestades, et hilinevad makseid põhjustavad probleemid tuleb lahendada erinevate seaduslike ja vabatahtlike meetmete kombineerimise abil ning komisjoni, liikmesriikide ja ettevõtjate ühenduste sihipärasel sekkumisel; arvestades, et need lahendused peaksid hõlmama ennetavaid meetmeid, mille abil tegeleda enne tehingu sõlmimist tekkivate probleemidega, ning parandusmeetmeid, mida kasutatakse pärast tehingu sõlmimist tekkinud probleemide korral; arvestades, et igasuguse seadusandliku või vabatahtliku sekkumise puhul tuleks arvestada konkreetse majandussektori omapäraga;

Maksekäitumise parandamine ELis õiguslike ja vabatahtlike meetmete kaudu

1. usub, et nii hilinevad maksimise direktiivi kui ka riiklike hilinevad maksete alaseid õigusnorme tuleks jõustada paremini, viivitamatult ja tõhusalt, järgides arvete maksimiseks kehtestatud maksimaalseid tähtaegu ning võttes meetmeid maksetähtaegu puudutavate eeskirjade täiustamiseks ja ebaõiglaste tavade vältimiseks; märgib, et selliseid meetmeid saab klassifitseerida iseloomu (õiguslik või vabatahtlik), kohaldamisala (horisontaalne või sektoripõhine) ja eesmärgi (ennetav, parandav või ettevõtluskultuuri muutev) järgi; leiab, et mõnes liikmesriigis on kehtivad õigusnormid ja rikkumiste suhtes võetud meetmed hakanud muutma ka liidu avaliku halduse kultuuri, nii et maksete hilinevad on üldiselt vähenenud;
2. on seisukohal, et hilinevad maksete probleemile puudub ühtne lahendus, sest teatud sektorites, kus domineerivad ettevõtetevahelised tehingud, võivad pikemad maksetähtajad, mis vastavad igal juhul ka direktiivi 2011/7/EL sätetele, olla kooskõlas ettevõtete vajadustega, nii et iga sektori eripära tuleb arvesse võtta; rõhutab vajadust teha jõupingutusi, et jõuda 30-päevaste maksetähtaegadeni, ning toonitab, et pikemad maksetähtajad kui direktiiviga 2011/7/EL lubatud 60 päeva kujutavad endast seaduselünka, mis võib sundida ettevõtteid leppima pikkade tähtaegadega, mis neid endid ja eriti VKESid kahjustavad, kuid rõhutab, et samal ajal tuleb austada turul tegutsevate ettevõtjate vabadust lepingute sõlmimisel; rõhutab, kui oluline on tagada alati võrdsed võimalused turgu valitseva seisundiga ettevõtetele ja väikeettevõtjatele;

Ennetusmeetmed

3. usub, et liikmesriigid peaksid kehtestama rangemad maksetähtajad; märgib, et mõned liikmesriigid on näinud standardjuhtudeks ette 30 päeva pikkuse maksetähtaja, kuid vaid üksikud liikmesriigid on kehtestanud maksimaalsed maksetähtajad, mille täitmisest tehinguosalised mööda ei pääse; märgib lisaks, et sektori tasemel on maksimaalsete maksetähtaegade kehtestamine tavapärasem; on seisukohal, et maksetähtaegade teataval lühendamisel oleks kasu rangemate maksetähtaegade kehtestamisest õigusaktide abil, mis looksid nende jõustamise korral ka suurtele ja väikestele ettevõtetele võrdsed tingimused; juhib sellega seoses tähelepanu ka asjaolule, et ühtsemad ja lihtsamad reeglid võivad aidata võlausaldajatele ja võlgnikele selgitada, mida maksimisega hilinevad korral oodata, ja nii võidakse parandada nende majandustegevuse prognoositavust;
4. on seisukohal, et suurem läbipaistvus maksekäitumise osas võib samuti aidata maksete hilinevad vähendada; on veendunud, et selle teabe kättesaadavaks muutmise motiveeriks avaliku sektori asutusi ja ettevõtteid oma maksetavasid parandama ja oma rahalisi kohustusi täitma; julgustab liikmesriike kaaluma erinevaid võimalikke viise (näiteks andmebaasid või registrid) nii eraettevõtete kui ka avaliku sektori asutuste maksekäitumist käsitleva teabe kohustuslikus korras avaldamiseks;
5. julgustab liikmesriike kaaluma võimalust võtta kasutusele kohustuslikud süsteemid hea maksekäitumise tunnustamiseks (nimeline kiitmine) ja edendada ärisuhetes maksete õigeaegse tasumise kultuuri, pidades muu hulgas silmas asjaolu, et arvete õigeaegne tasumine on tõendatult arukas äristrateegia, sest vastutustundlikud maksjad saavutavad läbirääkimistel paremaid kokkuleppeid ja saavad loota ka usaldusväärsetele tarnijatele; palub komisjonil uurida olemasolevaid riiklike süsteeme, mille kaudu nii ettevõtete kui ka avaliku sektori asutuste hea maksekäitumise kohta teavet saadakse (nimeline kiitmine), ning uurida ka võimalust näha nende süsteemide ELi tasandil kehtestamiseks ette ühised kriteeriumid;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

6. rõhutab, kui oluline on pakkuda ettevõtjatele, eriti VKEdele, krediidi juhtimise ja arvete haldamise kohta lisateavet ja koolitust; tuletab meelde, et krediidi tõhus haldamine lühendab raha keskmist kättesaamisperioodi ja hoiab rahavoo optimaalsena, vähendades seeläbi maksejõuetuse riski ja suurendades kasvupotentsiaali; usub, et koolitust tuleks pakkuda ka avaliku sektori asutuste ametnikele ning et VKEd võtaksid koolitust ja tuge saades hilinevad maksmise direktiivis ette nähtud meetmed suurema tõenäosusega kasutusele; märgib, et VKEdel puudub kahjuks sageli võimekus koolitusse investeerida ning hetkel puuduvad ELi ja riikide tasandil sellised programmid, milles keskendutaks ettevõtete krediidi juhtimise ja arvete haldamise alaste teadmiste suurendamisele; usub, et VKEde finantshariduse toetamiseks tuleks eraldada rohkem ELi vahendeid, ning nõuab seepärast tungival, et liikmesriikide ametiasutused suurendaksid jõupingutusi VKEdele krediidi haldamise alaste täiendkoolituste pakkumisel; on lisaks seisukohal, et koolitus ja tugi peaksid hõlmama ka suuniseid tähtjaks tasumata summade sissenõudmise kohta piiriüleste tehingute korral, ning kutsub komisjoni üles jätkama nende suuniste ja muu kasuliku teabe (näiteks ettevõtja õiguste ja võimaluste kohta võlgnikuga tekkinud juriidilistes vaidlustes) lisamist teabeportaali Teie Euroopa ja tagama ettevõtete toetamise Euroopa ettevõtlusvõrgustiku kaudu;

Parandusmeetmed

7. kutsub liikmesriike ja ettevõtjate ühendusi üles kaaluma võimalust luua riiklikud ja piirkondlikud tasuta ja konfidentsiaalsed vahendusteenused (vahendus, lepitus, vahekohtumenetlus ja juhtumilahendus), mis oleksid ärisuhete hoidmisel ja maksevaidluste lahendamisel kohtumenetluse alternatiivina kättesaadavad kõigile ettevõtjatele ja annaksid neile ühtlasi teavet hilinevad makseid puudutavate õiguste ja meetmete kohta; rõhutab, et sellised vahendusteenused oleksid eriti kasulikud VKEdele, kellel puuduvad sageli kohtuvaidlustes osalemiseks piisavad rahalised vahendid ja kes loobuvad seetõttu oma õigustest; soovib lisaks, et liikmesriigid kaaluksid põhjalikult võimalust rahastada avalikult sõltumatuid ombudsmene, kes tegeleksid hilinevad maksmise juhtumite uurimise ja arvete maksmata jätmise vaidlustega, abistaksid väikeettevõtteid hilinevad maksete ja maksmata jätmise juhtumite lahendamisel, annaksid nõu, kuidas maksevõlgnevuste puhul toimida, ning pakuksid välja lahendusi, eriti VKEdele; nõuab, et liikmesriigid ja komisjon tagaksid võlgade sissenõudmisega seotud küsimustes tõhusa õigusabi ka piiriüleste tehingute puhul;

8. kutsub liikmesriike üles jõustama enda riiklike õigusakte ning toetama ja kehtestama rangemaid kontrole, näiteks suurte ettevõtete hulgas, ja kasutama tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid halduskaristusi, et toetada parema maksekäitumise arengut; leiab, et halduskaristusi jõustavate avaliku sektori asutuste otsene sekkumine võib aidata hirmutegurist üle saada ja võtta võlausaldajalt võlgnike suhtes meetmete võtmise koorma, sest ametiasutused jõustaksid õigusakte otse ning rakendaksid halbu maksetavasid kasutavate ettevõtete suhtes kaaluõigusel põhinevaid meetmeid; usub, et halduskaristuste ulatus ja nende kumuleeruv iseloom võib veenda ettevõtjaid maksetega mitte hilinema, ning toonitab, et seda korda tuleks kohaldada astmeliselt, sõltuvalt sellest, mil määral ettevõtte nõudeid täidab;

9. juhhib tähelepanu asjaolule, et vaatamata 2011. aasta veebruaris vastu võetud hilinevad maksmise direktiivile ning uutele ettevõtjate kaitse mehhanismidele, mis on mõnes liikmesriigis kehtestatud, läheb igal aastal Euroopas pankrotti tuhandeid VKEsid ja idufirmasid, kes ootavad muu hulgas avaliku sektori asutustele esitatud arvete tasumist; nõuab tungival, et komisjon ja liikmesriigid kaaluksid kohustuslike piisava kompensatsiooni viiside (nt tasaarveldamine) ja muude tugimeetmete (nt VKEde tagatisfondid ja faktooring) kasutuselevõtmist ettevõtjate jaoks, kelle võlgnikuks on avaliku sektori asutus, et ettevõtjad ei läheks neile võlgnetavate summade pärast pankrotti;

10. rõhutab, et ettevõtete maksu- ja sotsiaalkindlustusvõlgu tuleks avaliku sektori asutuste tasumata summade võrra vähendada;

11. nõuab tungival, et liikmesriigid looksid VKEdele tagatisfondid, millega tagataks selliste VKEde pangavõlad, kellele on raha võlgu avaliku sektori asutused;

12. võtab suure murega teadmiseks teatavates liikmesriikides valitseva olukorra, kus avaliku sektori asutused on märkimisväärselt hilinevad ettevõtjate poolt tarnitud kaupade ja/või teenuste eest tasumisega (kõige rohkem mõjutab see tervishoiusektorit), lisanud tarnelepingutesse edasiandmist keelavaid klausleid, takistanud (seaduste abil) tarnijatel oma nõuetega kohtusse pöörduda ning põhjustanud seeläbi ettevõtetele tõsisid finantsraskusi või viinud nad pankrotti; usub, et liikmesriigid peaksid avaliku sektori asutuste hilinevad maksete tõttu keerulisse finantsolukorda sattunud ettevõtjate toetuseks (eriti VKEde jaoks) kehtestama kiiremad ja tõhusamad käibemaksu tagastamise ja tasumisele kuuluvate summade sissenõudmise menetlused;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

13. märgib, et õigeaegsete maksete toimimisjuhendid ja põhimõtted, ettevõtja sotsiaalse vastutuse meetmed, siseauditid ja sisekontrolli nõuded aitavad luua vastutustundlikku maksekultuuri ning tagada ettevõtjate vahel õiglased suhted ja usalduse;

14. väidab, et direktiivi teatavad elemendid, näiteks lepingutes sätestatud ja äritavade kohaste maksetähtaegade kirjeldamine „äärmiselt ebaõiglastena“ või see, millal lepingukohane makseperiood algab ja lõpeb, vajavad selgitamist ning selleks peaks komisjon välja andma suunised; juhib lisaks tähelepanu Euroopa Kohtu täienevale kohtupraktikale direktiivi teatavate osade (näiteks mõisted „ettevõtja“, „äritehing“ ja „äärmiselt ebaõiglane“ seoses kohtuasjadega C-256/15 ja C-555/14) tõlgendamisel;

15. peab oluliseks, et avalik sektor ei kalduks kõrvale direktiivis maksetähtaegade kohta sätestatud reeglitest; kutsub seega liikmesriike ja komisjoni üles võtma Euroopa Kohtu hiljutise kohtupraktika (kohtuasi C-555/14) põhjal meetmeid, et tagada avaliku sektori asutuste õigeaegsed maksed tarnijatele ning hilinevad maksete eest võlausaldajatele automaatselt makstavad lepingukohased intressid ja kompensatsioon, mille saamiseks ei oleks vaja alustada hilinevad maksete suhtes lisamenetlusi, ja palub, et komisjon esitaks ettepaneku intresside automaatse arvestamise kohta;

16. toonitab, et arvete kiire maksmine on ettevõtete ja eriti VKEde ellujäämiseks ja kasvuks väga oluline; märgib, et finants- ja digitaaltehnoloogia muudavad makseviise ja maksete tegemise kiirust; ootab seetõttu märkimisväärset elektroonilise arveldamise kasvu ja traditsiooniliste makseviiside järkjärgulist asendumist innovatiivsete makseviisidega (näiteks tarneahela rahastamine, faktooring jne), mis võimaldavad maksta võlausaldajale reaajas kohe, kui arve on väljastatud;

17. võtab suure huviga teadmiseks, et teatavates liikmesriikides on avaliku sektori asutuste maksete hilinemise puhuks loodud menetlused, mille raames võib keskvalitsus teha kohalikule üksusele hoiatuse, kui see ei ole arveid tarnijatele õigeaegselt ära maksnud, ning kui arvete tasumine jätkuvalt viibib, võib keskvalitsus tarnitud kaupade või teenuste eest tarnijatele otse ära maksta ning peatada eelarvekohaste vahendite maksmise reegleid mittetäitvale kohalikule omavalitsusele; arwab, et selline süsteem võimaldab usaldusväärselt jälgida avaliku sektori asutuste maksekäitumist ning tagab, et olukord ei eskaleeru, lisaks antakse süsteemi kasutuselevõtust laialdaselt teada, mistõttu on see andnud edasist analüüsi vääriivaid tulemusi ja seda tuleks hea tava näitena liikmesriikidele tutvustada;

18. võtab murega teadmiseks komisjoni aruande järeldused, mille kohaselt on peamiseks põhjuseks, miks võlausaldajad hilinevad maksmise direktiivi kohaseid õigusi ei kasuta, hirm kahjustada ärisuhteid; peab sellega seoses vajalikuks võtta meetmeid, mille abil lihtsustada VKEde jaoks hilinevad maksmise direktiivi kohaste õiguste jõustamist; kutsub selles kontekstis üles uurima lähemalt hilinevad maksmise direktiivi artikli 7 lõikes 5 esitatud võimalust, et ettevõtjaid ametlikult esindavad organisatsioonid võivad pöörduda äärmiselt ebaõiglaste lepinguliste tingimuste või tavade asjus liikmesriigi kohtusse;

19. peab kiiduväärseks teatavates liikmesriikides tehtud sektoripõhiseid algatusi, milles osalevad ettevõtjad on esitanud loetelu konkreetsetest meetmetest, mida nad oma väiksematele tarnijatele toodete ja teenuste eest kiiremaks tasumiseks võtavad; märgib, et positiivne tähelepanu (nimeline kiitmine) ja ka avalik häbistamine võivad anda sektori tasandil iseregulatsiooni tõttu soovitud tulemusi ja pakkuda VKEdele olulist tuge;

20. toonitab, kui tähtsad on avalikud hanked ühtse turu toimimise parandamiseks; nõuab, et uuritaks võimalusi tekitada hilinevad maksmise direktiivi ja riigihanke-eeskirjade vahel suuremat sünergiat, eriti võimalust anda hankijatele õigus nõudeid mittetäitva ettevõtja kõrvalejätmiseks tulevatest hankemenetlustest, kui põhitöövõtja ei tasu alltöövõtjatele õigeaegselt (riigihankedirektiiv) ⁽¹⁾, ja võimalust kasutada ulatuslikumalt riigihankedirektiivi artikli 71 lõike 3 sätteid selle kohta, et teataval tingimustel võib alltöövõtjatele maksta otse, lisaks võiks alltöövõtjate suhtes järgitav maksekäitumine olla avalikus pakkumismenetluses osalevate potentsiaalsete töövõtjate finantssuutlikkuse hindamisel üheks kriteeriumiks; soovib, et liikmesriigid tagaksid avaliku sektori asutuste poolt töövõtjatele ja alltöövõtjatele tehtavate maksete ning töövõtja poolt alltöövõtjatele või tarnijatele tehtavate maksete läbipaistvuse ja jälgitavuse;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiivi 2014/24/EL (riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta) artikli 57 lõike 4 punkt g.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Järeldused ja soovitused

21. nõuab tungival, et liikmesriigid võtaksid avaliku sektori asutuste tehtavate maksete eest täieliku vastutuse ning parandaksid oma seadusi, et tagada hilinevad maksimise direktiivi kõikide osade nõuetekohane rakendamine, kõrvaldades muu hulgas kõik riiklikud seadused, eeskirjad või avaliku sektori lepingulised tavad, mis on direktiivi eesmärkidega vastuolus (näiteks avalikule sektorile esitatavate nõuete täitmisele pööramise ja edasiandmisega seotud keelud); kordab samal ajal, et komisjon peaks tegema kõik endast oleneva, et püüda tagada võetud kohustuste täielik ja nõuetekohane täitmine;
22. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles toetama „otsustavat tegutsemist õigeaegse maksimise kultuuri suunas“⁽¹⁾, kasutades selleks kõige sobivamaid meetmeid, sh andes välja parimaid tavasid käsitlevad suunised ning tehes eespool kirjeldatud ettepanekute põhjal vajaduse korral ja asjakohastel juhtudel seadusandlikke algatusi, et luua ettevõtjate jaoks usaldusväärne ettevõtluskeskkond ja täpne maksekultuur;
23. nõuab tungival, et liikmesriigid muudaksid makseprotseduurid tõhusamaks, ja juhib konkreetselt tähelepanu arvete kontrollimisele või kaupade ja teenuste lepingukohasuse kontrollimisele, mida ei tohiks kasutada direktiiviga lubatud makseperioodide kunstlikuks pikendamiseks;
24. tuletab liikmesriikidele ja komisjonile meelde, et arvete õigeaegne tasumine on ärikeskkonna elujõulisuse eeltingimus ning seetõttu tuleb seda arvestada kõikides äritegevust mõjutavates poliitikavaldkondades ja seadusandlikes algatustes (näiteks seoses ettevõtja sotsiaalse vastutuse, idufirmade ning platvormide ja ettevõtete vaheliste suhetega);
25. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles kasutama erialaseid väljaandeid, reklaamikampaaniaid ja muid vahendeid, et suurendada ettevõtjate teadlikkust meetmetest, mida on võimalik hilinevad maksimise vältimiseks võtta;
26. kutsub komisjoni üles toetama ja edendama Euroopa ettevõtjate juurdepääsu asjakohastele rahastamisallikatele;
- o
- o o
27. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ja liikmesriikidele.
-

⁽¹⁾ Direktiivi 2011/7/EL põhjendus 12.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0043

Euroopa Investeerimispannga finantstegevuse aastaaruanne**Euroopa Parlamendi 17. jaanuari 2019. aasta resolutsioon Euroopa Investeerimispannga finantstegevuse aastaaruande kohta (2018/2161(INI))**

(2020/C 411/18)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Investeerimispannga (EIP) 2017. aasta tegevusaruannet pealkirjaga „Mõju tulevikule“ (Impact into the Future),
 - võttes arvesse EIP 2017. aasta finantsaruannet ja statistilist aruannet,
 - võttes arvesse EIP 2018. aasta aruannet pealkirjaga „EIB operations inside the European Union 2017: Results and Impact“ (EIP tehingud Euroopa Liidus 2017. aastal: tulemused ja mõju),
 - võttes arvesse EIP 2018. aasta aruannet pealkirjaga „The EIB outside the European Union – 2017: Financing with global impact“ (EIP väljaspool Euroopa Liitu 2017. aastal: üleilmse mõjuga rahastamine),
 - võttes arvesse EIP grupi 2017. aasta jätkusuutlikkuse aruannet,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikleid 15, 126, 175, 177, 208, 209, 271, 308 ja 309 ning sellele lisatud protokoll nr 5 EIP põhikirja kohta,
 - võttes arvesse komisjoni 26. novembri 2014. aasta teatist „Investeerimiskava Euroopa jaoks“ (COM(2014)0903),
 - võttes arvesse EIP vähereguleeritud, läbipaistmatuid ja koostööd mittetegevaid jurisdiktsioone puudutavat poliitikat, mis avaldati 15. detsembril 2010, ja vähereguleeritud, läbipaistmatuid ja koostööd mittetegevaid jurisdiktsioone puudutava poliitika *addendum*'it, mis avaldati 8. aprillil 2014,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 3,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit ning eelarvekomisjoni ja rahvusvahelise kaubanduse komisjoni arvamusi (A8-0415/2018),
- A. arvestades, et EIP peamine eesmärk on pakkuda projektidele pikaajalist rahastamist ja eriteadmisi ning võimendada täiendavaid investeeringuid, et aidata saavutada ELi eesmärke;
- B. arvestades, et EIP on ainus pank, mille omanikuks on ELi liikmesriigid ja mis esindab ELi liikmesriikide huve;
- C. arvestades, et EIP on ELi finantsharu ning suure tähtsusega institutsioon avaliku ja erasektori investeeringute säilitamiseks kõikjal liidus, kusjuures liidus toimub üle 90 % EIP laenutegevusest;
- D. arvestades, et EIP laenutegevust rahastatakse peamiselt võlakirjade emiteerimise kaudu rahvusvahelistel kapitaliturgudel;
- E. arvestades, et EIP aastane rahastamisprogramm ulatub ligikaudu 60 miljardi euroni;
- F. arvestades, et 33 % ja 37 % EIP vastavalt 2017. ja 2016. aastal emiteeritud võlakirjadest emiteeriti USA dollarites;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

- G. arvestades, et EIP võlakirjad on kõrgeima krediitkvaliteediga ja kolm peamist reitinguagentuuri on andnud EIP-le krediitdireitingu AAA, muu hulgas seepärast, et selle omanikud on liikmesriigid ja selle riskijuhtimine on konservatiivne, mille tulemus on kindel laenuportfell, kus viivislaene on kõigest 0,3 %;
- H. arvestades, et finantsinstrumendid ja eelarvetagatiseid võivad ELi eelarve mõju suurendada;
- I. arvestades, et EIP on finantsinstrumentide rakendamisel tihedas koostöös riiklike, piirkondlike või mitmepoolsete finantseerimisasutustega ELi iseenesestmõistetav partner;
- J. arvestades, et EIP-l on samuti oluline roll väljaspool ELi tema välislaenu tegevuse kaudu maailma suurima mitmepoolse laenuvõtja ja laenuandjana;
- K. arvestades, et EIP tugedab jätkuvalt Euroopa integratsiooni ja EIP roll on veelgi olulisem pärast finantskriisi algust 2008. aastal;
- L. arvestades, et strateegilises tegevuskavas aastateks 2017–2019 esitatud EIP prioriteedid keskenduvad strateegia „Euroopa 2020“ eesmärkidele aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu saavutamiseks energeetika, transpordi ja liikuvuse, tervishoiu, maapiirkondade taristu arendamise ja põllumajanduse toetamise, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) ning keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate, keskkonna ja innovatsiooni valdkonnas;
- M. arvestades, et EIP grupp peaks säilitama oma ärimudeli alusväärtusena suure krediitvõimelisuse ning kvaliteetse ja tugeva varade portfelli, kuhu kuuluvad usaldusväärsed investeerimisprojektid Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSI) raames, ning kõik finantsinstrumendid oma portfellis;

EIP saavutused viimase 60 aasta jooksul

1. õnnitleb EIPd, kelle edukas tegevus on kestnud 60 aastat, mille jooksul pank on investeerinud 1,1 triljonit eurot ja rahastanud 11 800 projekti 160 riigis maailma suurima mitmepoolse laenuvõtja ja laenuandjana;
2. peab kiiduväärseks asjaolu, et EIP grupi aastatel 2015–2016 heaks kiidetud laenu tegevus toetab ELis investeeringuid 544 miljardi euro ulatuses, mis suurendab SKPd 2,3 % ja loob 2020. aastaks 2,25 miljonit töökohta; palub tungival, et EIP edendaks veelgi oma pikaajalise ja jätkusuutlikule majanduskasvule kaasaaitavat tegevust;
3. tõstab esile EIP võimalusi kujundada turge kooskõlas ELi poliitikaeesmärkidega; tunnustab EIP suutlikkust investeerida vastutsükliiselt, et tegeleda finantskriisist tuleneva mahajäämuse ja majanduslangusega ning VKEd e raskustega rahastamisele juurdepääsul ja innovatsiooniprojektide rahastamisel;
4. rõhutab olulist osa, mida täidab EIP ELi pangana, kuna see on ainus rahvusvaheline finantseerimisasutus, mis kuulub täielikult liikmesriikidele ning juhindub täiel määral ELi poliitikast ja standarditest;
5. nõuab, et tugedataks EIP nõustamistegevust ja et EIP tegeleks koos komisjoni, liikmesriikide ja liikmesriikide ametlike finantseerimisasutustega, kes edendavad investeeringuid, süsteemsete puudujääkidega, mis takistavad teatavatel piirkondadel või riikidel EIP finantstegevusest täit kasu saada;
6. rõhutab, et 700 000 VKEd peaks saama rahastamisele parema juurdepääsu, ning märgib, et EIP majandusosakonna ja komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse hinnangul on EFSI tehingud juba toetanud rohkem kui 750 000 töökohta, kusjuures see näitaja peaks 2020. aastaks suurenema 1,4 miljonini, ning et Junckeri kava abil on ELi SKPd juba suurendatud 0,6 % ja 2020. aastaks peaks see näitaja suurenema 1,3 %ni;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

7. väljendab heameelt selle üle, et EIP on käivitanud majandusliku vastupanuvõime algatuse, mille eesmärk on aidata Lääne-Balkani ja ELi lõunanaabruse riikidel toime tulla ebaseaduslikust rändest ja sundrändest tingitud probleemidega; nõuab, et sellele algatusele eraldataks rohkem raha ja EIP sekkuks nendes piirkondades rohkem, et toetada humanitaartegevust, töökohtade loomist, majanduskasvu ja taristu parandamist; tunneb sellega seoses heameelt selle üle, et kiideti heaks esimesed Euroopa välisinvesteeringute kava Aafrika projektid, ja loodab, et EIP roll nendes projektides on suurem;
8. juhib tähelepanu asjaolule, et ainuüksi 2017. aastal võeti vastu rekordarv projekte ehk 901 projekti, mis hõlmavad rohkem kui 78 miljardit eurot innovatsiooni, keskkonna, taristu ja VKEde tarbeks;
9. rõhutab EIP tegevust majandusliku ja sotsiaalse kaasamise toetamisel, mis hõlmas viimase 10 aasta jooksul enam kui 200 miljardi euro suurust rahastust piirkondadele;

Üldised tähelepanekud

10. väljendab heameelt EIP tegevuse üle selleks, et oma investeeringute mõju paremini mõõta, selle asemel et rahastamise kohta üksnes kvantitatiivseid andmeid esitada;
11. tuletab meelde tõsiasja, et EIP on reageerinud kriisile tegevuse märkimisväärse laiendamisega; usub, et see on täitnud investeeringute puudujäägi vähendamisel positiivset rolli; palub tungival, et EIP pööraks nüüd, kui majandustingimused normaliseeruvad, erilist tähelepanu erainvesteeringute väljatõrjumise riskile;
12. rõhutab, et EIP tegevusel oli otsustav tähtsus kriisijärgses taastumises ja investeeringutasemetel puhul, mis on liikmesriigiti ja piirkonniti, samuti sektorite arvestuses endiselt ebaühtlased; kutsub EIPd üles liikmesriikidesse rohkem investeerima, et aidata kaasa nende majanduse elavdamisele; rõhutab, et erilist tähelepanu tuleks pöörata innovatsiooni ja taristusektori rahastamisele, kus investeeringute puudujääk on eriti suur;
13. märgib, et peaaegu kolmandik EIP-poolsest rahastusest on dollarites nomineeritud, mis tekitab pangale USA võimalike sanktsioonide riski; palub, et EIP hakkaks oma dollarites rahastamist järk-järgult vähendama;
14. märgib, et igal aastal auditeerib EIPd Euroopa Kontrollikoda; võtab teadmiseks arutelu, mis käsitleb võimalust kehtestada EIP laenuühenduste üle Euroopa Keskpanga järelevalve; hoiatab, et see võib avaldada EIP olemusele, toimimisele ja juhtimisele suurt mõju;

Innovatsioon ja oskused

15. tunnistab, et EIP peab prioriteediks innovatsiooni ja oskusi, et edendada majanduskasvu ja tagada Euroopa pikaajaline konkurentsivõime, pakkudes 2017. aastal 13,9 miljardi euro väärtuses laene muu hulgas 7,4 miljoni kiire digiühenduse loomiseks ja 36,8 miljoni aruka arvesti paigaldamiseks;

Keskkond ja jätkusuutlikkus

16. avaldab heameelt asjaolu üle, et EIP laenas 2017. aastal 16,6 miljardit eurot projektidele, mis toetavad tema keskkonnapoliitika-alaseid eesmärke, rahastades projekte keskkonnakaitse, taastuvenergia, bioloogilise mitmekesisuse, puhta õhu, puhta vee, jäätmete ja jäätmekäitluse ja säästva transpordi valdkonnas, ning eraldas kliimavaldkonna laenudele rohkem kui 25 % oma avaliku poliitika valdkondades antud laenude kogusummast, mis ületas EIP esialgu võetud kohustust 3,2 %;
17. rõhutab, et rahastamise jätkusuutlikkuse küsimuses peaksid ELi institutsioonid olema eeskujuks; tunnustab EIP kui maailma suurima roheliste võlakirjade emitendi staatust ja seda, et tema kliimateadlikkusvõlakirjad pakuvad investoritele läbipaistvat ühendust taastuvenergia ja ressursitõhususe projektide juurde, mis saavad kasu tulust, mida toovad EIP roheliste

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

võlakirjade emissioonid, mis põhinevad EIP projektide kliimaalase kasu aruandlussüsteemil, sealhulgas sellised mõjunäitajad nagu ärahoitud kasvuhoonegaaside heide, heitkoguste absoluuttasemed, energiasääst ja paigaldatud täiendav energiatootmisvõimsus;

18. avaldab sellega seoses heameelt EIP kliimateadlikkusvõlakirjade esimese emissiooni üle summas 500 miljonit eurot, mis on mõeldud ÜRO kestliku arengu eesmärkide toetamisel suurt mõju avaldavate projektide tarbeks, tagades samas sotsiaalselt vastutustundlike investorite usalduse rangete läbipaistvus- ja turustandardite abil;

19. väljendab heameelt asjaolu üle, et EIP on saavutanud oma 25 % kliimaalase rahastamise eesmärgi; märgib murelikult, et komisjon seevastu 20 % eesmärki ei saavutanud;

20. väljendab heameelt algatuse „Arukate hoonete arukas rahastamine“ loomise üle, mille eesmärk on muuta investeringud elamute energiatõhususe projektidesse erainvestoritele atraktiivsemaks, kasutades ELi toetusi mõistlikult tagatisena; väljendab heameelt asjaolu üle, et EIP on hiljuti alustanud investeerimist sotsiaalmajadesse;

21. soovib EIP-l võtta vastu energiastrateegia, mis on Pariisi kokkuleppe eesmärkidega täielikus vastavuses, võttes arvesse uurimistulemusi ja soovitusi, mis esitati valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) aruandes, mis käsitleb mõju, mida avaldavad üleilmne soojenemine 1,5 °C üle tööstusajastu eelse taseme ja sellega seotud üleilmne kasvuhoonegaaside heitkoguste muutumine, kliimamuutuste ohule üleilmse reageerimise tugevdamise, kestliku arengu ja vaesuse kaotamiseks tehtavate jõupingutuste kontekstis;

22. kutsub EIPd üles säilitama Euroopa energiapoliitika eesmärke toetavaid laene;

23. kutsub EIPd üles jätkama kliimamuutuste ja keskkonnakaitsega seotud projektide rakendamist, arvestades, et EL on üks Pariisi kokkuleppe allakirjastajaid, ning tuleb meelde ELi võetud kohustust vähendada heitkoguseid 2030. aastaks vähemalt 40 %;

24. rõhutab, kui tähtis on EIP-poolne rahastamine taastuenergia tootmise võimsuse arendamise ja energiatõhususe suurendamise tarbeks sellistes sektorites nagu tööstus ja transport;

25. palub, et EIP teeks väikeste turuosaliste ja kogukondlike ühistutega koostööd taastuenergiaalaste väikesemahuliste projektide ühendamiseks, võimaldades neil sellega olla abikõlblik EIP investeringute saamiseks;

Taristu

26. juhib tähelepanu sellele, et EIP toetab turvalise ja tõhusa taristu ehitamist energia, transpordi ja linnapiirkondade jaoks, mida väljendavad tema 2017. aastal 18 miljardi euro väärtuses antud laened, et toetada oma taristupoliitika eesmärki, ning rohkem kui 22 miljardi euro mahus laene linnadele;

27. kutsub EIPd üles säilitama Euroopa energiapoliitika eesmärke toetavaid laene;

VKEed ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad

28. väljendab heameelt EIP grupi tugeva toetuse üle VKEdele ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele (kokku 29,6 miljardit eurot investeringuid), millel on olnud positiivne mõju 287 000 ettevõtjale, kes annavad tööd 3,9 miljonile inimesele;

29. tuleb meelde, et EIP andmetel on suurettevõtted kaks korda suurema tõenäosusega novaatorid kui VKEed, samas kui innovaatilistel uutel ettevõtetel on 50 % suurema tõenäosusega rahastamisraskusi kui teistel ettevõtetel; palub tungival, et EIP toetaks väiksemaid ettevõtjaid väiksemate laenudega, et avaldada Euroopa majanduse laiemale kihistatusele suuremat mõju;

30. on veendunud, arvestades VKEde tähtsat rolli, et EIP VKEde strateegia peaks hõlmama panga haldus- ja nõustamissuutlikkuse suurendamist, et pakkuda VKEdele arengu ja rahastamise taotlemise kohta teavet ja tehnilist tuge;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

31. väljendab heameelt EIP keskkonna- ja sotsiaaltavade käsiraamatus esitatud kümne standardi üle, mis on EIP laenuhingutes osalemise eelduseks, sealhulgas sellistes valdkondades nagu reostuse vältimine ja vähendamine, bioloogiline mitmekesisus ja ökosüsteemid, kliimaga seotud standardid, kultuuripärand, sunniviisiline ümberasustamine, haavatavate rühmade õigused ja huvid, töönormid, töötervishoid ja rahvatervis, ohutus ja julgeolek ning sidusrühmade kaasamine;

Vastutus, läbipaistvus ja teabevahetus

32. palub tungivalt, et EIP ja tema sidusrühmad arutleksid reformide üle, mida on vaja panga juhtimise demokraatiseerimise, suurema läbipaistvuse ja selle tegevuse jätkusuutlikkuse tagamiseks;

33. kutsub EIPd üles suurendama oma jõupingutusi teabevahetuse valdkonnas; peab eluliselt tähtsaks, et EIP suhtleks ELi kodanikega, et oma poliitikat paremini selgitada; on selles suhtes veendunud, et algatada tuleks arutelu eesmärgiga tugevdada EIP rahastamissuutlikkust, muu hulgas vahendina, mis näitaks konkreetselt ELi panust oma kodanike igapäevaellu;

34. märgib murelikult üldiste halduskulude jätkuvat kasvu, mille peamine põhjus on personalikulude suurenemine; hoiatab riski eest, mida kujutab endast EIP kapitalibaasile kulude ja tulude suhtarvu edasine suurenemine; palub, et EIP järgiks kuludistsipliini, et hoida oma juhtimisstruktuur sujuva ja tõhusana ning tagada, et see ei muutuks liiga paljude juhtidega struktuuriks;

35. märgib ära EIP hiljutised parandused läbipaistvuse valdkonnas, näiteks EIP direktorite nõukogu koosolekuprotokollide avaldamine ja EFSI tagatisega toetatud projektide näitajate tulemustabeli ning sõltumatu investeringute komitee otsuse põhjenduste avaldamine kooskõlas EFSI määrusega; mõistab, et pank ei saa avalikustada tundlikku äriteavet;

36. tuletab meelde, et EIP grupi läbipaistvuspoliitika põhineb avalikustamise eeldusel ning et igäüks pääseb selle dokumentidele ja teabele ligi; kutsub EIPd üles läbipaistvust veelgi suurendama, näiteks avaldades üksikasjalikud koosolekuprotokollid ja andes teabe juurdepääsu nii institutsioonidesiselt Euroopa Parlamendile ja teistele institutsioonidele kui ka üldsusele, eriti hangete ja allhangete süsteemi, sisejuurdluste tulemusi ning programmide tegevuste järelevalvet ja hindamist puudutavates küsimustes;

37. on arvamusel, et EIP lahendust vajavate probleemide seas on ülioluline asjakohase järelevalve tagamine; usub, et arvestades panga ülesandeid ja institutsioonilist ülesehitust, on vaja järelevalvestruktuuri;

38. võtab teadmiseks EIP kaebuste mehhanismi poliitika ja menetluste läbivaatamise; tuletab meelde oma seisukohta EIP kaebuste mehhanismi kohta, mida väljendati Euroopa Parlamendi 3. mai 2018. aasta resolutsioonis Euroopa Investeerimispanka finantsgevuse kontrolli aastaaruande (2016) kohta⁽¹⁾; nõuab tungivalt, et EIP suurendaks oma kaebuste käsitlemise büroo sõltumatust ja tulemuslikkust, võtaks lisameetmeid bürokraatia vähendamiseks, suurendaks makromajandusliku analüüsi alast suutlikkust ning võtaks meetmeid naiste ja meeste võrdse esindatuse saavutamiseks oma juhtivatel ametikohtadel;

39. väljendab heameelt asjaolu üle, et ELi tagatisega hõlmatud investeringuprojektide tulemuste mõõtmise lehed tuleb nüüd nõudmise korral Euroopa Parlamendile esitada;

40. rõhutab vajadust EIP kasutatavate finantsvahendajate (eelkõige kommertspangad, aga ka väikerahastamisasutused ja ühistud) ulatusliku läbipaistvuse järele, et tagada vahendatud laenude suhtes samade läbipaistvusnõuete kohaldamine, nagu neid kohaldatakse muud liiki laenude suhtes;

41. väljendab heameelt EIP majandusliku vastupanuvõime algatuse (MVA) üle, mis on osa ELi ühisest reaktsioonist rände- ja pagulaskriisile, keskendudes rände algpõhjustega tegelemisele; nõuab tungivalt tihedat koostööd ja vastastikust täiendavust ELi välisinvesteringute kavaga; märgib, et senised 26 MVA projekti ja 2,8 miljardit eurot investeringuid toovad kasu eeldatavalt rohkem kui 1 500 väiksemale ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjale, mis aitab säilitada üle 100 000 töökoha;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0198.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

42. kutsub EIPd üles võtma EFSIga saadud kogemustele tuginedes kõik vajalikud meetmed ja maksimeerima tulevase InvestEU programmi tulemusi, pöörates erilist tähelepanu piirkondlikule ja sotsiaalsele ebavõrdsusele ning majanduskriisi tõttu kõige rohkem kannatanud liikmesriikidele;

43. tunneb heameelt selle üle, et alates 2016. aasta oktoobrist suurenes lõunanaabruse ja Lääne-Balkani riikide teadusuuringute taristu rahastamine viie aasta jooksul 6 miljardi euro võrra lisaks juba kavandatud 7,5 miljardile eurole ning keskendutakse jätkusuutlikule ja elutähtsale taristule;

44. rõhutab majandusliku vastupanuvõime arendamise tähtsust vastuvõtvates ja transiidiriikides, toetades töökohtade loomist ning kohaliku elanikkonna ja ümberasustatud isikute jaoks vajaliku taristu rajamist; tunneb heameelt asjaolu üle, et ka pagulaste kogukonnad saavad kasu võimalustest arendada iseseisvust ja elada väärikalt; rõhutab, et investeeringud majandusliku vastupanuvõime parandamisse peaksid aitama parandada piirkondade valmisolekut tulevaste väliste vapustuste suhtes ning need aitavad suurendada stabiilsust nõrkades riikides;

45. märgib ära EFSI kolmanda aastapäeva ja tunnustab EIP saavutusi, väljendades heameelt 335 miljardi euro suuruse investeeringu üle, mille kaasseadusandjad on alates EFSI määruse (määrus (EL) nr 2015/1017) ⁽¹⁾ vastuvõtmisest kogu liidus kasutusele võtnud, mille raames on 28 liikmesriigis heaks kiidetud 898 toimingut, kaks kolmandikku neist tulid erasektori vahenditest, millega ületatakse 2015. aastal seatud 315 miljardi euro suurust esialgset eesmärki; juhib tähelepanu Euroopa Ülemkogu ja Euroopa Parlamendi otsusele laiendada EFSI kehtivusaega 2020. aasta lõpuni ja suurendada selle mahtu 500 miljardi euroni;

46. toonitab vajadust kiirendada kapitaliturgude liidu ülesehitustööd, võimaldades seega EIP-l tõeliselt keskenduda lünkade täitmisele turutõrgete korral ja kõrge riskitasemega projektide rahastamisele;

47. tuletab meelde, et Euroopa Parlament on tõdenud vajadust tagada selliste nõudlusest lähtuvate mehhanismide toetamise jätkuvus nagu EFSI, millest toetatakse pikaajalisi investeeringuid reaalmajandusse, võetakse kasutusele erasektori investeeringuid, luuakse olulist makromajanduslikku mõju ja töökohti sektorites, mis on olulised ELi tuleviku jaoks pärast praegust mitmeaastast finantsraamistikku;

48. ergutab nõutava järjepidevuse tagamiseks õigeaegselt looma 2020. aasta järgse perioodi jätkualgatust, mis peaks hõlmama EFSIga saadud kogemusi ja säilitama peamised edutegurid;

49. on veendunud, et EIP grupp on olnud EFSI kui toetusesaajate ja vahendajate ainsa koostööpartneri ning ainsa rakenduspartneri edu võti; usub, et mis tahes tulevases InvestEU programmis on EIP dubleerimise vältimiseks pangandusülesannete täitmisel (rahavood, varahaldus, riskihindamine) seoses finantsinstrumentide rakendamisega ELi isenesestmõistetav partner;

50. nõuab EIP grupi poolset tõhustatud koostööd riiklike tugipankade ja institutsioonidega ning kutsub EIPd üles jätkuvalt tugevdama oma tööd riiklike tugipankadega, et tagada teavitustegevus ning arendada edasi nõustamisteenuseid ja tehnilist abi eesmärgiga toetada pikaajalist geograafilist tasakaalu; märgib, et EFSI rahastatud projektidest on saadud mitmekesiseid kogemusi; toetab ja ergutab parimate tavade edasist vahetamist EIP ja liikmesriikide vahel, et tagada suurem majanduslik tõhusus;

Laenude andmine väljaspool ELi

51. avaldab heameelt EIP tähtsa rolli üle ELi-välistes rahastustes selle välislaenugevuse kaudu; juhib tähelepanu sellele, et EIP juhib välislaenude andmise volitust tõhusalt, mida kinnitab 2018. aasta juunis koostatud sõltumatu hinnang, milles tunnustatakse selle olulisust ja mõjusust ELi-poolse rahastuse pakkumisel kolmandatele riikidele vähimate kuludega liidu eelarvele; palub Euroopa Kontrollikojal koostada eriaruande EIP välislaenugevuse tulemuslikkuse ja ELi poliitikaga kokkusobivuse kohta;

⁽¹⁾ ELT L 169, 1.7.2015, lk 1.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

52. on veendunud, et EIP peaks jätkuvalt juhtima kolmandate riikide jaoks ELi tulevaste rahastamismehhanismide väljatöötamist, tagades samas, et see on nende kohalike ettevõtjate huvides, kes soovivad asutada kohalikke, sageli mikro- või väikeettevõtteid, eesmärgiga aidata kaasa eelkõige kohalikule majandusele, mis on EIP laenuotsustes esmatähtsal kohal;

53. on veendunud, et EIP peaks säilitama oma olemasoleva välispoliitilise tegevuse, sealhulgas selliste vahendite kaudu nagu kolmandatele riikidele laenude andmise volitus; avaldab heameelt selle üle, kuidas EIP haldab Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma investeerimisrahastut, millest toetatakse peamiselt projekte, mis edendavad erasektori arengut; rõhutab sellega seoses, et EIP kui ELi kahepoolse rahastamistoe keskset rolli tuleb liiduvälise rahastamise 2020. aasta järgses struktuuris tingimata kindlalt kajastada;

54. leiab, et EIP tegevus peab toimuma täielikus kooskõlas Euroopa Liidu muude poliitikasuundade ja tegevustega Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 7 ja põhiõiguste harta kohaselt;

55. rõhutab, et EIP peab liiduväliseid toiminguid puudutavas aastaaruandes kirjeldama, kuidas ta on järginud poliitika sidususe põhimõtet, millel liidu välispoliitika põhineb, ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 ja Pariisi kliimakokkulepet;

56. tuletab EIP-le meelde, et selle tegevus peab olema kooskõlas välislaenude andmise volituse kohase arengumandadiga, tagamaks, et arengumaades tehtavate investeeringute tulemusel laekuks kohalikele maksuasutustele õiglane tulu;

57. võtab teadmiseks asjaolu, et pooled laenud, mille EIP välislaenude andmise volituse kaudu annab, on mõeldud kohalikele finantsvahendajatele eesmärgiga edendada mikrokrediidi andmist, ja palub EIP-l esitada finantsvahendajate kaudu antud laenude kohta terviklikum ja süsteemsem teave;

58. tuletab meelde, et EIP tegevus peab olema kooskõlas liidu sise- ja välispoliitikaga; rõhutab, et EIPst laenu saamise tingimused peaksid soodustama majanduskasvu ja tööhõivet ning aitama sellega saavutada asjaomaseid poliitikaeesmärke, eelkõige liidu äärealade arengut; palub, et EIP parandaks märgatavalt korda, mille alusel antakse kohalikele ja piirkondlikele ametiasutustele enne projektide heakskiitmist tehnilist abi ja finantsoskusteavet, et abi ja teave oleksid paremini kättesaadavad ja et kaasatud oleksid kõik liikmesriigid, eriti need, kelle puhul on heakskiidetud projektide osakaal olnud väiksem;

59. kutsub EIPd üles tegema idanaabruse riikide keskkonnasäästlikkuse suuri investeeringuid;

60. kutsub EIPd üles suurendama jõupingutusi, et pakkuda ülemaailmset rahastust energiatõhususe, taastuvenergia ja ringmajanduse investeeringute mitmekesistamiseks, millega tuleb tegeleda laiemal kui riigi tasandil, ulatudes üle piirkondade, valitsusüksuste ja väiksemate ettevõtjate, ning nõuab, et loobutakse keskkonnale ja loodusvaradele tõsist ohtu kujutavate projektide rahastamisest;

61. rõhutab, kui tähtis on EIP rahastamistegevus idanaabruses; palub EIP-l suurendada idanaabruses laenutegevust, et toetada investeeringuid riikidesse, kes rakendavad ELiga sõlmitud assotsieerimislepinguid;

Maksukohustuse täitmine

62. avaldab heameelt rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse raamistiku üle, mille EIP võttis vastu 2018. aasta jaanuaris ning milles kehtestatakse rahapesu ja terrorismi rahastamise vastast võitlust reguleerivad peamised põhimõtted ning nendega seotud terviklikkuse aspektid EIP grupi tegevuses;

63. avaldab heameelt EIP tehtud edusammude üle rangeimate standardite vastuvõtmisel eesmärgiga tõkestada maksupettusi, maksudest kõrvalehoidumist, rahapesu ja terrorismi rahastamist ning maksustamise vältimist ja agressiivset maksuplaneerimist, rakendades täielikult ELi poliitikat ja standardeid, näiteks maksustamise valdkonnas koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide ELi loetelu; kutsub sellega seoses EIPd üles lõpetama koostöö selles loetelus olevate vahendajate, riikide ja jurisdiktsioonidega; rõhutab, et EIP peab tingimata olema jätkuvalt pidevalt valvas ja kohandama oma tegevust nende tavade pidevalt muutuva olukorraga;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

64. julgustab EIPd jätkuvalt rakendama tõhustatud hoolsuskohustust iga toimingu suhtes, mille puhul on tuvastatud suuremad riskitegurid, näiteks seos nõuetele mittevastava jurisdiktsiooniga, maksuriski näitajad ja keerukad mitut jurisdiktsiooni hõlmavad struktuurid, olenemata sellest, kas seosed nõuetele mittevastava jurisdiktsiooniga on olemas või ei ole;
65. rõhutab, et tingimata tuleb tagada lõplikke toetusesaajaid käsitleva teabe kvaliteet ja hoida tulemuslikult ära tehingud finantsvahendajatega, nagu kommerts pangad ja investeerimisühingud, kelle puhul on täheldatud negatiivseid juhtumeid seoses läbipaistvuse, pettuse, korruptsiooni, organiseeritud kuritegevuse ja rahapesuga;
66. väljendab heameelt tõsiasi üle, et EIP võtab arvesse maksude mõju riikides, kus investering tehakse, ja seda, kuidas see investering aitab kaasa majandusarengule, töökohtade loomisele ja ebavõrdsuse vähendamisele;
67. kutsub EIPd üles suurendama oma jõupingutusi teabevahetuse valdkonnas; peab väga oluliseks, et EIP suhtleks ELi kodanikega, et oma poliitika eesmärged paremini selgitada ja seega ELi panust oma kodanike igapäevaelu konkreetselt näitlikustada;
68. ootab, et EIP kohandaks oma sisepoliitikat, et võtta arvesse äsja välja kujundatud õiguskeskkonda, et lisaks maksudest kõrvalehoidumise vastasele võitlusele võidelda ka maksustamise vältimise vastu, nagu on täpsustatud komisjoni 21. märtsi 2018. aasta teatistes, milles käsitletakse ELi õigusaktide uusi maksustamise vältimise vastaseid nõudeid, millega reguleeritakse eelkõige rahastamis- ja investeerimistoiminguid (C(2018)1756);
69. ergutab EIPd tegema koostööd Euroopa Pettustevastase Ametiga (OLAF) ja riikide ametiasutustega, et vältida pettusi ja rahapesu;

Brexit

70. kutsub Brexiti läbirääkijaid üles leppima kokku Ühendkuningriigi järkjärgulises väljaviimises Ühendkuningriigi osalusel loodud EIP portfelli, Ühendkuningriigi sissemakstud kapitali hüvitamises ning EIP-le ja selle varadele Ühendkuningriigis antud kaitse jätkamises; rõhutab, et Ühendkuningriigi lahkumine EList ei tohi mõjutada EIP AAA-reitingut;
71. nõuab, et EIP briti töötajatele leitaks õiglane lahendus;
72. tunneb heameelt piirkondlike investeerimisplatvormide arendamise üle, et täita turulünki ja riikide vajadusi;
73. rõhutab veel kord vajadust vähendada EIP rahastuse geograafilise jagunemise ebahühtlust, kuna 2017. aastal eraldati 70 % rahalistest vahenditest kuuele liikmesriigile, kuigi üks panga eesmärkidest on liidu majanduslik ja sotsiaalne ühtekuuluvus; nõuab, et projektid ja investeringud jaguneksid liikmesriikide vahel ja geograafiliselt dünaamiliselt, õiglaselt ja läbipaistvalt, keskenduses eelkõige vähem arenenud piirkondadele;

o

o o

74. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.
-

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0044

Diferentseeritud integratsioon**Euroopa Parlamendi 17. jaanuari 2019. aasta resolutsioon diferentseeritud integratsiooni kohta (2018/2093(INI))**

(2020/C 411/19)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 1. märtsi 2017. aasta valget raamatut Euroopa tuleviku kohta „Mõttearendusi ja tulevikustsenaariume EL 27 jaoks aastaks 2025“ (COM(2017)2025) ning sellega seotud aruteludokumente ELi rahanduse tuleviku kohta, Euroopa kaitseküsimuste tuleviku kohta, majandus- ja rahaliidu süvendamise kohta, üleilmastumise ohjamise kohta ja Euroopa sotsiaalse mõõtmega kohta,
 - võttes arvesse oma 16. veebruari 2017. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu toimimise parandamise kohta Lissaboni lepingu võimalusi kasutades ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse oma 16. veebruari 2017. aasta resolutsiooni võimalike muutuste ja kohanduste kohta Euroopa Liidu praeguses institutsioonilises ülesehituses ⁽²⁾,
 - võttes arvesse oma 12. detsembri 2013. aasta resolutsiooni mitmetasandilise valitsemise esmasest õigusest ja riigiõigusest tulenevate probleemide kohta Euroopa Liidus ⁽³⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse põhiseaduskomisjoni raportit ning majandus- ja rahanduskomisjoni ja eelarvekomisjoni arvamusi (A8-0402/2018),
- A. arvestades, et diferentseeritud integratsioon on mitmetähenduslik kontseptsioon, millega saab hõlmata mitmesuguseid nähtusi nii poliitilisest kui ka tehnilisest seisukohast;
- B. arvestades, et integratsiooniprotsesse ELis iseloomustavad kiiresti kasvavad erinevad olukorrad, millega kaasneb diferentseeritud integratsioon nii esmaste kui ka teiseste õigusaktide puhul;
- C. arvestades, et poliitiline ettekujutus diferentseeritud integratsioonist erineb märkimisväärselt, olenevalt liikmesriigi kontekstist; arvestades, et mõnes liikmesriigis, kes on olnud liidu liikmed kauem, võib sellel olla positiivne tähendusvarjund ja seos „juhtühma“ loomisega, mille eesmärk on saavutada integratsiooni süvendamisel kiirem edu, samas kui liikmesriikides, kes on liiduga ühinenud viimasel ajal, mõistetakse seda sageli kui liikumist esimese ja teise klassi liikmesriikide loomise suunas;
- D. arvestades, et diferentseeritud integratsioon viitab ka väga mitmekesistele mehhanismidele, millel kõigil võib olla Euroopa integratsioonile väga erinev mõju; arvestades, et eristada võib ajalist diferentseerimist ehk mitmekiiruselist Euroopat, kus eesmärgid on samad, kuid nende saavutamiseks vajalik kiirus on erinev, käitumise diferentseerimist ehk *à la carte* Euroopat ja ruumilist diferentseerimist, millele viidatakse sageli kui muutuvale geomeetriaile;
- E. arvestades, et diferentseerimine on olnud Euroopa integratsiooni stabiilne osa, mitte ainult ELi pädevusvaldkondades, vaid ka mujal, ning see on mõnikord võimaldanud ELi samal ajal süvendada ja laiendada; arvestades, et seetõttu ei saa diferentseerimist ja integratsiooni üksteisele vastandada ega esitleda diferentseerimist kui innovatiivset viisi liidu tuleviku kujundamiseks;

⁽¹⁾ ELT C 252, 18.7.2018, lk 215.

⁽²⁾ ELT C 252, 18.7.2018, lk 201.

⁽³⁾ ELT C 468, 15.12.2016, lk 176.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

- F. arvestades, et kui diferentseeritud integratsioon võib olla pragmaatiline lahendus Euroopa integratsiooni ajendamiseks, tuleks seda kasutada säästlikult ja kitsalt määratletud piirides, pidades silmas liidu ja selle institutsioonilise raamistiku killustumise ohtu; arvestades, et diferentseeritud integratsiooni lõppeesmärk peaks olema edendada liikmesriikide kaasamist, mitte tõrjumist;
- G. arvestades, et kogemused näitavad, et kuigi vastastikune sõltuvus toimib integratsiooni tegurina, on politiseerimine sageli selle takistus; arvestades, et seetõttu on liidu kõige paremini integreeritud poliitikavaldkonnad, näiteks siseturu ühtlustamine ja reguleerimine, kõige vähem politiseeritud, samas kui diferentseeritud integratsioon tekib kõige tõenäolisemalt poliitikavaldkondades, mida iseloomustab suur poliitiline polariseerumine, näiteks rahapoliitika, kaitse, piirikontroll, põhiõigused või maksustamine;
- H. arvestades, et poliitiliste sidemete loomine ja liikmesriikide vastastikune sõltuvus annab otsustava tähtsusega panuse nende integratsiooni liidu piires;
- I. arvestades, et aluslepingutes nähakse liikmesriikidele ette erinevate integratsiooniviiside võimalus, nimelt tõhustatud koostöö (Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikkel 20) ja alalise struktureeritud koostöö (ELi lepingu artikkel 46) kaudu, kuid need ei sisalda sätteid alalise paindlikkuse ega diferentseeritud integratsiooni kui pikaajalise eesmärgi või Euroopa integratsiooni põhimõtte kohta; arvestades, et neid erinevaid integratsiooniviise tuleks kohaldada üksnes piiratud poliitikavaldkondade suhtes, need peaksid olema kaasavad, et võimaldada kõigil liikmesriikidel osaleda, ja need ei tohiks kahjustada protsessi, millega luuakse üha tihedamat liitu, nagu on sätestatud ELi lepingu artiklis 1; arvestades lisaks, et tõhustatud koostöö ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames on nüüd tegelikkus, mis aitab kaasa tõelise Euroopa kaitsekoostöö liidu loomisele;
- J. arvestades, et kui finantstehingute maks välja arvata, oleks kõik praegused diferentseeritud integratsiooni juhud olnud võimalik nõukogus kvalifitseeritud häälteenamusega vastu võtta, kui see oleks olnud ühehäälsuse asemel ELi toimimise lepingu artikli 329 lõike 2 sätete alusel kohaldatav reegel;
- K. arvestades, et mõnel diferentseeritud integratsiooni vormil võib olla tsentripetaalne mõju, meelitades rohkem liikmesriike algatusega hiljem ühinema;
- L. arvestades, et diferentseerimise protsess on toonud kaasa algatuste loomise ELi õigusraamistikus, kuid ka mõned paindlikumad valitsustevahelised õiguslikud kokkulepped, mille tulemuseks on keeruka ja kodanike jaoks mõistetamatu süsteemi loomine;
- M. arvestades, et liikmesriigid ei ole diferentseeritud integratsiooni ainsad võimalikud osalised; arvestades, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1082/2006 Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse (ETKR) kohta⁽¹⁾ võimaldab juba ühistel huvidel põhinevat riikidevahelist koostööd;
1. toonitab, et diferentseeritud integratsiooni puudutav arutelu ei peaks käima diferentseerimise poolt- ja vastuargumentide üle, vaid selle üle, millised on parimad viisid diferentseeritud integratsiooni rakendamiseks ELi institutsioonilises raamistikus – mis on juba praegu poliitiline tegelikkus – liidu ja selle kodanike huvides;
 2. tuletab meelde oma järeldust, et valitsustevahelised otsuste tegemise struktuurid ja protsessid muudavad institutsioonilise vastutuse keerukamaks, vähendavad läbipaistvust ja demokraatlikku vastutust ning et ühenduse meetod on liidu toimimiseks parim;
 3. on seisukohal, et diferentseeritud integratsioon peaks kajastama mõtet, et Euroopa ei toimi ühetaoliselt ning peaks kohanduma oma kodanike vajadustele ja soovidele; on veendunud, et mõnikord võib diferentseerimine olla vajalik, et alustada uusi Euroopa projekte ja saada üle ummikseisust, mis tuleneb riiklikest poliitilistest asjaoludest, mis ei ole ühisprojektiga seotud; on samuti arvamusel, et seda tuleks kasutada pragmaatiliselt põhiseadusliku vahendina, et tagada paindlikkus, kahjustamata sealjuures liidu üldist huvi ning kodanike võrdseid õigusi ja võimalusi; kordab, et diferentseerimine on mõeldav ainult ajutise sammuna teel tõhusama ja integreerituma poliitikakujundamise poole;

⁽¹⁾ ELT L 210, 31.7.2006, lk 19.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

4. on seisukohal, et Euroopa Ülemkogu peaks võtma aega, mis on vajalik Euroopa tegevuskava kujundamiseks, näidates ühiste meetmete kasulikkust ja üritades veenda kõiki liikmesriike neis osalema; rõhutab, et mis tahes diferentseeritud integratsioon, mille suhtes kokkuleppele jõutakse, on seetõttu paremuselt teine võimalus, mitte strateegiline prioriteet;
5. kordab oma veendumust, et diferentseeritud integratsioon peab jääma, nagu on ette nähtud ELi lepingu artiklites 20 ja 46, kõikidele liikmesriikidele avatuks ja olema jätkuvalt Euroopa sügavama integratsiooni näiteks, mille puhul ükski liikmesriik ei jää pikas perspektiivis poliitika kohaldamisalast välja, ning seda ei tohiks käsitada vahendina, millega hõlbustada *à la carte*-lahendusi, mis ohustavad liidu meetodit ja ELi institutsioonilist süsteemi;
6. kinnitab, et mis tahes diferentseerimisalgatus, mille tagajärjeks on liidu esimese ja teise klassi liikmesriikide teke, või nende tajumine sellistena, oleks suur poliitiline läbikukkumine, millel on ELi projektile kahjulikud tagajärjed;
7. nõuab, et mis tahes tulevane diferentseeritud integratsiooni mudel töötataks välja nii, et see pakuks stiimuleid liikmesriikidele, kes soovivad valida osalemise, ning toetaks täielikult nende püüdlusi majandusarengus ja üleminekus eesmärgiga täita mõistliku aja jooksul vajalikud kriteeriumid;
8. on seisukohal, et üks sobiv variant täita vajadust paindlike vahendite järele on lahendada üks probleemi algpõhjusest; nõuab seetõttu, et nõukogus kasutataks ühehäälese otsuste tegemise asemel järjest rohkem kvalifitseeritud hääleteenamusega hääletust, kasutades sillaklauslit (ELi lepingu artikli 48 lõige 7);
9. on arvamusel, et diferentseeritud integratsioon peaks alati toimuma aluslepingu sätete raames, säilitama ELi institutsioonide ühtsust ega tohiks kaasa tuua paralleelse institutsioonilise korralduse või sellise korra loomist, mis on kaudselt vastuolus ELi õiguse vaimu ja aluspõhimõtetega, et see peaks hoopis võimaldama vajaduse korral konkreetsete organite loomist, piiramata ELi institutsioonide pädevust ja rolli; osutab asjaolule, et paindlikkust ja kohandamist vastavalt riiklikele, piirkondlikele või kohalikele eripäradele saaks tagada ka teiseste õigusaktide sätetega;
10. toonitab, et seepärast ei tohiks diferentseeritud integratsioon tuua kaasa keerukamaid otsustusprotsesse, mis õõnestaksid ELi institutsioonide demokraatlikku vastutust;
11. leiab, et Brexit annab võimaluse hakata „valin loobumise“ mudelite asemel kasutama mittediskrimineerivaid ja toetavaid „valin osalemise“ mudeleid; rõhutab, et need „valin osalemise“ mudelid ei piiraks edasiliikumist üha tihedama liidu suunas madalaima ühise nimetajaga universaalsete lahenduste leidmise vajadusega, vaid annaksid vajaliku paindlikkuse edasiliikumiseks, jättes ukse lahti liikmesriikidele, kes soovivad ja suudavad vajalikke kriteeriume täita;
12. nõuab, et aluslepingute järgmise muutmisega korrastataks praegune diferentseerimise protsess, lõpetades ELi esmasest õigusest tehtavate püsivate loobumisklauslite ja erandite tava üksikute liikmesriikide jaoks, kuna need toovad kaasa negatiivse diferentseerimise ELi esimeses õiguses, moonutavad ELi õiguse homogeensust üldiselt ja ohustavad ELi sotsiaalset ühtekuuluvust;
13. võtab siiski teadmiseks, et uute liikmete puhul võivad olla vajalikud mõned üleminekuperioodid, kuid üksnes erandkorras, ajutiselt ja juhtumipõhiselt; on veendunud, et tuleks kehtestada teatavad selged ja jõustatavad õigusnormid, et vältida nende perioodide ajaliselt püsivaks muutumist;
14. nõuab seetõttu, et ELi liikmesus eeldaks ELi esimese õiguse täielikku järgimist kõigis poliitikavaldkondades, samal ajal kui nendele riikidele, kes soovivad ELiga tihedaid suhteid, ilma et nad oleksid valmis võtma kohustust järgida täielikult esmast õigust, ja kes ei taha või ei saa ELiga ühineda, tuleks pakkuda mingis vormis partnerlust; on arvamusel, et sellise suhtega peaksid kaasnema õigustele vastavad kohustused, näiteks panus ELi eelarvesse, ja selle tingimuseks peaks olema liidu põhiväärtuste, õigusriigi ning siseturul osalemise korral ka nelja vabaduse austamine;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

15. rõhutab asjaolu, et ELi alusväärtuste austamine ja kaitsmine on Euroopa Liidu kui väärtustel põhineva ühenduse nurgakivi ning ühendab liikmesriike; on seetõttu seisukohal, et diferentseerimine ei tohiks olla lubatud juhul, kui tegemist on ELi lepingu artiklis 2 sätestatud kehtivate põhiõiguste ja väärtuste austamisega; toonitab lisaks, et diferentseerimine ei tohiks olla võimalik sellistes poliitikavaldkondades, kus mitteosalevad liikmesriigid võivad tekitada negatiivseid välismõjusid, nagu majanduslik ja sotsiaalne dumping; nõuab, et komisjon vaataks tõhustatud koostöö ettepanekute esitamisel hoolikalt läbi kõik võimalikud tsentrifugaalsed mõjud, kaasa arvatud pikas perspektiivis;
16. tuletab meelde oma soovitusi määratleda partnerlus, et moodustada ELi ümber ring partnerriikidest, kes ei saa või ei taha liiduga ühineda, kuid soovivad sellele vaatamata tihedaid suhteid ELiga ⁽¹⁾;
17. teeb ettepaneku luua erimenetlus, mis võimaldaks juhul, kui tõhustatud koostöö algatati mitme riigi poolt, kes esindavad nõukogus kvalifitseeritud häälteenamust, ja pärast Euroopa Parlamendi nõusoleku saamist, integreerida teatava arvu aastate möödumisel tõhustatud koostöö sätteid ELi *acquis*'sse;
18. rõhutab asjaolu, et paindlikkus ja diferentseerimine peaksid käima käsikäes ühiste normide tugevdamisega põhivaldkondades tagamaks, et diferentseerimine ei too kaasa poliitilist killustatust; on seetõttu arvamisel, et tulevane Euroopa institutsiooniline raamistik peaks sisaldama vältimatuid Euroopa sambaid, mis puudutavad poliitilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnavalaseid õigusi;
19. tunnistab, et piirkondlikul koostööl on oluline roll Euroopa integratsiooni tugevdamisel, ning on seisukohal, et selle edasiarendamisel on suur potentsiaal integratsiooni koondada ja süvendada, kohandades seda kohalikele eripäradele ja koostöövalmidusele;
20. teeb ettepaneku töötada ELi õiguse ja eelarve raames välja sobivad vahendid ELis piiriüleste algatuste katsetamiseks ELi-ülest huvi esindavates küsimustes, millest võiksid hiljem kujuneda välja seadusandlikud ettepanekud või tõhustatud koostöö juhtumid;
21. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ja liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 252, 18.7.2018, lk 207.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0045

Euroopa Ombudsmani strateegiline uurimine OI/2/2017/TE nõukogu õigusloomeprotsessi läbipaistvuse kohta**Euroopa Parlamendi 17. jaanuari 2019. aasta resolutsioon Euroopa Ombudsmani strateegilise uurimise OI/2/2017/TE kohta, mis käsitleb õigusloomeprotsessi läbipaistvust nõukogu ettevalmistavates organites (2018/2096(INI))**

(2020/C 411/20)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 15 lõiget 3 ja selle sätteid, mis käsitlevad juurdepääsu liidu institutsioonide dokumentidele,
- võttes arvesse ELi toimimise lepingu artiklit 228,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eriti selle artiklit 11,
- võttes arvesse Euroopa Ombudsmani põhikirja artikli 3 lõiget 7,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrust (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele ⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma 28. aprilli 2016. aasta resolutsiooni üldsuse juurdepääsu kohta dokumentidele (kodukorra artikli 116 lõige 7) aastatel 2014–2015 ⁽²⁾,
- võttes arvesse oma 16. veebruari 2017. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu toimimise parandamise kohta Lissaboni lepingu võimalusi kasutades ⁽³⁾,
- võttes arvesse oma 14. septembri 2017. aasta resolutsiooni ELi institutsioonide läbipaistvuse, vastutuse ja usaldusväärsuse kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 30. mai 2018. aasta resolutsiooni paremat õigusloomet käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe tõlgendamise ja rakendamise kohta ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse 17.–19. juuni 2018. aasta COSACi täiskogu istungi ajal Sofias vastu võetud LIX COSACi seisukohtade artikleid 2.6 ja 2.7,
- võttes arvesse ombudsmani eriaruannet, mille ta esitas Euroopa Parlamendile nõukogu õigusloomeprotsessi läbipaistvust käsitleva strateegilise uurimise OI/2/2017/TE järel,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
- võttes arvesse kodukorra artikli 55 kohaseid põhiseaduskomisjoni ja petitsioonikomisjoni ühisarutelusid,
- võttes arvesse põhiseaduskomisjoni ja petitsioonikomisjoni raportit (A8-0420/2018),

A. arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 228 ja ombudsmani põhikirja artikkel 3 võimaldavad ombudsmanil korraldada esitatud kaebuste põhjal või omal algatusel uurimisi, kui ta leiab selleks olevat alust;

⁽¹⁾ ELT L 145, 31.5.2001, lk 43.

⁽²⁾ ELT C 66, 21.2.2018, lk 23.

⁽³⁾ ELT C 252, 18.7.2018, lk 215.

⁽⁴⁾ ELT C 337, 20.9.2018, lk 120.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0225.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

- B. arvestades, et Euroopa Liidu lepingu artiklis 1 ja artikli 10 lõikes 3 on sätestatud, et liidu tasandi otsused tehakse nii avalikult ja nii kodanikulähedaselt kui võimalik;
- C. arvestades, et Euroopa Parlament kui otseselt kodanikke esindav institutsioon ja Euroopa Liidu Nõukogu, kes esindab liikmesriike, vastutavad mõlemad Euroopa Liidu õigusloome eest, tagades Euroopa Liidule kahekordse legitiimsuse;
- D. arvestades, et Euroopa Parlament tagab oma seadusandlikes menetlustes suure läbipaistvuse, sealhulgas komisjonide etapis, mis võimaldab kodanikel, meedial ja sidusrühmadel teha selgelt kindlaks parlamendi eri seisukohad ja konkreetsete ettepanekute päritolu ning jälgida lõplike otsuste vastuvõtmist;
- E. arvestades, et ELi lepingu artikli 16 lõike 8 kohaselt on nõukogu istungid seadusandlike aktide eelnõude arutamisel ja hääletamisel avalikud;
- F. arvestades, et nõukogu võtab enamiku otsustest, mille võiks teha kvalifitseeritud häälteenamusega, vastu konsensuse alusel ja ilma ametliku hääletuseta;
- G. arvestades, et ombudsman algatas uurimise nõukogu ettevalmistavate organite õigusloometegevuse läbipaistvuse kohta ning esitas sellega seoses 10. märtsil 2017 nõukogule 14 küsimust ja algatas avaliku konsulteerimise;
- H. arvestades, et ombudsman jõudis uurimise tulemusel järeldusele, et läbipaistvuse puudumine nõukogus seoses üldsuse juurdepääsuga nõukogu dokumentidele ja nõukogu praegune tava kujutavad tema otsustusprotsessi läbipaistvuse seisukohast – eriti ettevalmistavas etapis alaliste esindajate komitee ja töörühma tasandil – haldusomavoli;
- I. arvestades, et ombudsman esitas nõukogule 9. veebruaril 2018 kuus parandusettepanekut ja kolm konkreetset soovitus nõukogu ettevalmistavate organite läbipaistvuse kohta ning palus nõukogul vastata;
- J. arvestades, et nõukogu ei vastanud ombudsmani aruandes esitatud soovitudele õiguslikult ettenähtud kolmekuulise tähtaja jooksul ning et seadusandluse läbipaistvuse teema tähtsuse tõttu otsustas ombudsman mitte anda nõukogule pikendust seoses nimetatud tähtajaga ja esitas aruande parlamendile;
1. peab äärmiselt muret tekitavaks, et Euroopa Liidu vastu suunatud sage kriitika osutab demokraatia puudulikkusele; leiab seepärast, et Euroopa projekti kui kõrgeleennulist ettevõtmist kahjustab olukord, kus üks ELi kolmest peamisest institutsioonist teeb otsuseid ilma demokraatlikelt institutsioonidelt oodatava läbipaistvusega;
 2. on sügavalt veendunud, et täielikult demokraatliku ja äärmiselt läbipaistva otsustusprotsessi tagamine Euroopa tasandil on hädavajalik, et suurendada kodanike usaldust Euroopa Liidu ja ELi institutsioonide vastu, eriti enne 2019. aasta mais toimuvaid Euroopa Parlamendi valimisi, ning on seepärast kindlalt otsustanud edendada kõigi ELi institutsioonide demokraatlikku vastutust;
 3. jagab ombudsmani seisukohta, et vajadus tagada, et kodanikud mõistaksid ja saaksid üksikasjalikult jälgida õigusloomeprotsessi ja selles osaleda, on aluslepingutest tulenev nõue ja nüüdisaegse demokraatia põhinõue;
 4. rõhutab, et õigusloomeprotsessi suur läbipaistvus on oluline, et kodanikud, meedia ja sidusrühmad saaksid nõuda oma valitud esindajatelt ja valitsuselt, et nad vastutaksid oma tegude eest;
 5. on veendunud, et suur läbipaistvus aitab hoida ära spekulatsioonide, libauudiste ja vandenõuteooriate leviku, sest sellega pannakse faktiline alus selliste väidete avalikule ümberlükkamisele;
 6. tuletab meelde, et Euroopa Parlament esindab Euroopa kodanike huve avatud ja läbipaistval viisil, nagu on kinnitanud ombudsman, ning võtab teadmiseks komisjoni edusammud läbipaistvusnõuete parandamisel; peab kahetsusväärseks, et nõukogu veel ei järgi võrreldavaid nõudeid;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

7. juhib tähelepanu sellele, et nõukogu ettevalmistavad organid, st alaliste esindajate komiteed (COREPER I ja II) ja enam kui 150 töörühma on nõukogu otsustusmenetluse lahutamatu osa;

8. peab kahetsusväärseks asjaolu, et erinevalt Euroopa Parlamendi komisjonide koosolekutest on nõukogu ettevalmistavate organite koosolekud ja suur osa aruteludest kinnised; usub, et kodanikele, meediale ja sidusrühmadele tuleb asjakohasel viisil, sealhulgas otseülekannete ja veebiülekannete ning üldsusele nende koosolekute protokollide kättesaadavaks tegemise kaudu, tagada juurdepääs nõukogu ja selle ettevalmistavate organite koosolekutele, et muuta õigusloomeprotsess liidu mõlema seadusandja puhul täielikult läbipaistvaks; toonitab, et demokraatliku legitiimsuse põhimõttest lähtuvalt peavad mõlemad seadusandjad vastutama üldsuse ees oma tegude eest;

9. taunib asjaolu, et nõukogu ei avalda ennetavalt enamikku seadusandliku menetlusega seotud dokumente, takistades kodanikel teada saamast, millised dokumendid on olemas, ja piirates seeläbi nende õigust taotleda dokumentidele juurdepääsu; peab kahetsusväärseks asjaolu, et nõukogu on seadusandlike dokumentide kohta kättesaadava teabe esitanud registris, mis on puudulik ja kasutajavaenulik; kutsub nõukogu üles loetlema oma avalikus registris kõik seadusandliku menetlusega seotud dokumendid, sõltumata nende vormingust ja liigitusest; võtab sellega seoses teadmiseks komisjoni, parlamendi ja nõukogu tehtud jõupingutused luua seadusandlike ettepanekute ühine andmebaas ning rõhutab, et kõigil kolmel institutsioonil on kohustus asjaomane töö kiiresti lõpule viia;

10. on seisukohal, et nõukogu tava liigitada oma ettevalmistavates organites levitatavaid seadusandlike ettepanekutega seotud dokumente süstemaatiliselt juurdepääsupiiranguga (märkega „LIMITE“) dokumentideks on vastuolus Euroopa Liidu Kohtu kohtupraktikaga⁽¹⁾ ning õigusliku nõudega, et seadusandlike dokumentidega tuleb võimaldada võimalikult laiaulatuslikult tutvuda; kutsub nõukogu üles Euroopa Liidu Kohtu otsuseid täiel määral rakendama ja vältima jätkuvalt tekkivaid ebakõlasid ja lahknevate tavade kasutamist; tuletab meelde, et märkel „LIMITE“ puudub kindel õiguslik alus, ja on seisukohal, et nõukogu sisesuunised tuleks läbi vaadata, tagamaks, et dokumendid saavad olla juurdepääsupiiranguga (märkega „LIMITE“) üksnes nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu kohtupraktikaga;

11. taunib asjaolu, et pärast Euroopa Kohtu 2013. aasta otsust kohtuasjas Access Info otsustas COREPER, et reeglina peaks dokumendi koostaja dokumenteerima liikmesriikide nimed käimasolevaid seadusandlikke menetlusi käsitlevates dokumentides, „kui see on asjakohane“; peab vastuvõetamatuks, et seisukohti, mille liikmesriik on võtnud nõukogu ettevalmistavas organisis, ei avaldata ega dokumenteerita süstemaatiliselt, mistõttu on kodanikel, meedial ja sidusrühmadel võimatu nende valitud valitsuste käitumist tõhusalt jälgida;

12. juhib tähelepanu sellele, et teabe puudumine takistab ka liikmesriikide parlamentidel kontrollimast riigi valitsuse tegevust nõukogus, mis on riikide parlamentide põhifunktsioon ELi seadusandlikus menetluses, ning võimaldab liikmesriikide valitsuste liikmetel distantseerida end riigisisese kontekstis Euroopa tasandil tehtud otsustest, mida nad ise kujundasid ja mille vastu võtsid; on seisukohal, et selline praktika on vastuolus aluslepingute vaimuga, ja peab vastutustundetuks seda, kui riikide valitsuste liikmed vähendavad usaldust Euroopa Liidu vastu, süüdistades Brüsselit otsuste eest, mille tegemisel nad ise osalesid; väidab, et nõukogu ettevalmistavates organites esitatavate liikmesriikide seisukohtade süstemaatiline dokumenteerimine oleks viis, kuidas pärssida sellist tava kasutamist, mis tuleb kohe lõpetada; märgib, et see tava on kasulik poliitikele, kes püüavad vähendada ELi legitiimsust üldsuse silmis;

13. peab demokraatia põhimõtetega kokkusobimatuks seda, et läbipaistvuse puudumise tõttu nõukogus ei ole kaasseadusandjate institutsioonidevahelistel läbirääkimistel kättesaadav teave tasakaalus, mis annab nõukogule Euroopa Parlamendi ees struktuurse eelise; kordab oma nõuet parandada dokumentide ja teabe vahetamist Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel ning võimaldada Euroopa Parlamendi esindajatele vaatlejana juurdepääs nõukogu ja selle organite koosolekutele, eriti õigusaktide puhul, samaväärselt nõukogule võimaldatava juurdepääsuga Euroopa Parlamendi koosolekutele;

14. tuletab meelde, et Euroopa Ombudsmani kolmepoolsete läbirääkimiste läbipaistvust puudutava strateegilise uurimise järel ei ole soovitusi järgitud suuresti nõukogu vastuseisu tõttu; usub, et kuna kolmepoolsed läbirääkimised on saanud seadusandlike ettepanekute suhtes kokkuleppele jõudmiseks üldiseks tavaks, tuleb nende suhtes kohaldada suurt

⁽¹⁾ Seadusandlike dokumentidega võimalikult laiaulatusliku tutvumise võimaldamise põhimõtte kohta vt järgmisi kohtuasju: liidetud kohtuasjad C-39/05 P ja C-52/05 P, Rootsi ja Turco vs. Euroopa Liidu Nõukogu [2008], ECLI:EU:C:2008:374, punkt 34; kohtuasi C-280/11 P, Euroopa Liidu Nõukogu vs. Access Info Europe [2013], ECLI:EU:C:2013:671, punkt 27, ja kohtuasi T-540/15, De Capitani vs. Euroopa Parlament [2018], ECLI:EU:C:2018:167, punkt 80.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

läbipaistvust; on seisukohal, et see peaks hõlmama asjakohaste dokumentide õigeaegset avaldamist, institutsioonidevahelise kalendri määratlemist ja üldeeskirja, mille kohaselt võib läbirääkimisi alustada alles pärast avalike volituste vastuvõtmist, kooskõlas avalikustamise ja läbipaistvuse põhimõtetega, mis on ELi õigusloomeprotsessi lahutamatu osa;

15. nõuab, et nõukogu kui üks kahest Euroopa seadusandjast viiks oma töömeetodid kooskõlla parlamentaarse ja osalusdemokraatia normidega, nagu näevad ette aluslepingud, mitte ei tegutseks diplomaatilise foorumina, mis ei ole selle ettenähtud ülesanne;

16. on seisukohal, et kaugeleulatuvaid majanduslikke ja finantsotsuseid sellistel mitteametlikel kohtumistel nagu eurorühma koosolekud ja euroala tippkohtumised ette valmistades või ette ära otsustades jätavad liikmesriikide valitsused kodanikud ilma nende õigusest teabele ning hiilivad mööda läbipaistvusnõuetest ja nõuetekohasest demokraatlikust kontrollist; nõuab, et läbipaistvust ja dokumentidele juurdepääsu puudutavaid ELi õigusakte kohaldataks viivitamata nõukogu mitteametlike organite ja ettevalmistavate organite suhtes, eelkõige eurorühma, eurorühma töörühma, finantsteenuste komitee ning majandus- ja rahanduskomitee suhtes; kutsub üles andma eurorühmale aluslepingute järgmise läbivaatamise käigus ametlik staatus, et tagada üldsuse nõuetekohane juurdepääs ja parlamentaarne kontroll;

17. kordab oma üleskutset muuta nõukogu tõeliseks seadusandlikuks kojaks, luues sellega tegeliku kahekojalise õigusloomesüsteemi, kuhu kuuluvad nõukogu ja Euroopa Parlament, ning täidesaatva organina tegutseb komisjon; soovib kaasata praegu tegutsevad nõukogu valdkondlikud seadusandlikud koosseisud ettevalmistavate organitena, et moodustada ühtne seadusandlik nõukogu, mille koosolekud on avalikud, mis toimib sarnaselt Euroopa Parlamendi komisjonidega ja kus langetab kõik lõplikud seadusandlikud otsused nõukogu üksainus seadusandlik koosseis;

18. peab avalikult hääletamist demokraatliku otsustusprotsessi põhiomaduseks; nõuab tungivalt, et nõukogu kasutaks kvalifitseeritud hääletusega hääletuse võimalust ja hoiduks võimaluse korral tavast teha otsuseid konsensusel alusel ja seega ilma ametliku avaliku hääletuseta;

19. toetab täielikult Euroopa Ombudsmani nõukogule esitatud soovitusi ja nõuab tungivalt, et nõukogu võtaks vähemalt kõik vajalikud meetmed ombudsmani soovitude võimalikult kiireks rakendamiseks, nimelt:

- a) identifitseeriks dokumentides süstemaatiliselt nõukogu ettevalmistavates organites seisukohti väljendavad liikmesriikide valitsused;
- b) töötaks välja selged ja avalikult kättesaadavad kriteeriumid dokumentide tähistamiseks juurdepääsumärkega „LIMITE“ kooskõlas ELi õigusega;
- c) vaataks süstemaatiliselt läbi dokumentide LIMITE-staatuse varases etapis, enne õigusakti lõplikku vastuvõtmist, sealhulgas enne mitteametlike kolmepoolsete läbirääkimiste algust, mil nõukogu on saavutanud ettepaneku suhtes esialgse seisukoha;

20. leiab, et ametisaladusele viitamist ei tohi kasutada selleks, et süstemaatiliselt vältida dokumentide registreerimist ja avalikustamist;

21. võtab teadmiseks eesistujariigi Austria avalduse põhiseaduskomisjonile ja petitioonikomisjonile, milles käsitletakse nõukogus käimasolevaid arutelusid eeskirjade ja menetluste parandamise teemal seoses õigusloome läbipaistvusega ning seda, kuidas hoida Euroopa Parlamenti nende aruteludega kursis, ning väljendatakse valmisolekut teha parlamendiga asjakohasel tasandil koostööd institutsioonidevahelist koordineerimist puudutavatel teemadel, ja peab kahetsusväärseks, et Euroopa Parlamendile ei ole seni sellist teavet esitatud;

22. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, Euroopa Ombudsmanile, Euroopa Ülemkogule, komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele ja valitsustele.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0054

Aastaaruanne (2017) Euroopa Liidu finantshuvide kaitse ja pettustevastase võitluse kohta**Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta resolutsioon Euroopa Liidu finantshuvide kaitset ja pettustevastast võitlust käsitleva 2017. aasta aruande kohta (2018/2152(INI))**

(2020/C 411/21)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 310 lõiget 6 ja artikli 325 lõiget 5,
- võttes arvesse oma resolutsioone komisjoni ja Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) varasemate aastaaruannete kohta,
- võttes arvesse komisjoni 3. septembri 2018. aasta aruannet Euroopa Parlamendile ja nõukogule „29. aastaaruanne Euroopa Liidu finantshuvide kaitse ja pettustevastase võitluse kohta (2017)“ (COM(2018)0553) ja sellele lisatud komisjoni talituste töödokumente ((SWD(2018)0381), (SWD(2018)0382), (SWD(2018)0383), (SWD(2018)0384), (SWD(2018)0385), ja (SWD(2018)0386)),
- võttes arvesse OLAFi 2017. aasta aruannet ⁽¹⁾ ja OLAFi järelevalvekomitee 2017. aasta tegevusaruannet,
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 22. novembri 2018. aasta arvamust nr 8/2018 komisjoni 23. mai 2018. aasta ettepaneku kohta muuta OLAFi määrust (EL, Euratom) nr 883/2013 seoses Euroopa Prokuratuuriga tehtava koostöö ja OLAFi juurdluste tulemuslikkusega,
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja aastaaruannet eelarveaasta 2017 eelarve täitmise kohta koos institutsioonide vastustega,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrust (EL, Euratom) nr 883/2013 ⁽²⁾, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste ning selle vahehindamist, mille komisjon avaldas 2. oktoobril 2017. aastal (COM(2017)0589),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiivi (EL) 2017/1371 ⁽³⁾, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (finantshuvide kaitse direktiiv),
- võttes arvesse nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrust (EL) 2017/1939 ⁽⁴⁾, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrust (EL, Euratom) nr 966/2012 ⁽⁵⁾, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ, Euratom) nr 1605/2002,
- võttes arvesse komisjoni tellitud 2015. aasta uuringut käibemaksu alalaekumise ulatuse määramiseks ja analüüsiks EL 27s ja komisjoni 7. aprilli 2016. aasta teatist „Ühtse ELi käibemaksuala suunas – On aeg otsustada“ (COM(2016)0148),

⁽¹⁾ OLAF, „Euroopa Pettustevastase Ameti kaheksateistkümnnes aruanne, 1. jaanuar – 31. detsember 2017“, 5. oktoober 2018.

⁽²⁾ ELT L 248, 18.9.2013, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 198, 28.7.2017, lk 29.

⁽⁴⁾ ELT L 283, 31.10.2017, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT L 298, 26.10.2012, lk 1.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

- võttes arvesse Euroopa Kohtu otsust kohtuasjas C-105/14 ⁽¹⁾, kriminaalasi Taricco jt suhtes,
- võttes arvesse Euroopa Kohtu otsust kohtuasjas C-42/17 ⁽²⁾, kriminaalasi järgmiste isikute suhtes: M.A.S. ja M.B.,
- võttes arvesse oma 14. veebruari 2017. aasta resolutsiooni rikkumisest teatajate rolli kohta ELi finantshuvide kaitsmisel ⁽³⁾,
- võttes arvesse 12. mai 2017. aasta eduaruannet komisjoni teatise „Sigarettide salakaubanduse ja tubakatoodete ebaseadusliku kaubanduse muude vormide vastase võitluse hoogustamine – terviklik ELi strateegia ((COM(2013)0324), 6. juuni 2013)“ rakendamise kohta (COM(2017)0235),
- võttes arvesse komisjoni 6. juuni 2011. aasta teatist „Võitlus korrupsiooniga Euroopa Liidus“ (COM(2011)0308),
- võttes arvesse OLAFi koordineerimisel valminud aruannet „Riigihangetega seotud pettused – ohumärgid ja parimad tavad“, mis avaldati 20. detsembril 2017, ja OLAFi 2017. aasta käsiraamatut vahendite ühise haldamise käigus esinevatest eeskirjade eiramistest teatamise kohta,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiivi 2014/24/EL ⁽⁴⁾ riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta,
- võttes arvesse oma 25. oktoobri 2018. aasta resolutsiooni ELi finantshuvide kaitse kohta ning pettusejuhtumite korral raha ja vara tagasinõudmise kohta kolmandatest riikidest ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse komisjoni 3. veebruari 2014. aasta ELi korrupsioonivastase võitluse aruannet (COM(2014)0038),
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 19/2017 „Impordiprotseduurid: puudused õigusraamistikus ja ebatõhus rakendamine mõjutavad ELi finantshuve“,
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja arvamust nr 9/2018, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa pettustevastase võitluse programm,
- võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Tänapäevane eelarve liidu jaoks, mis hoiab, kaitseb ja avardab võimalusi. Uus mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027“ (COM(2018)0321),
- võttes arvesse oma 4. oktoobri 2018. aasta resolutsiooni tollipettuste vastase võitluse ning ELi omavahendite kaitse kohta ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 10. oktoobri 2018. aasta eriaruannet nr 26/2018 „Mitmed viivitused tolli IT-süsteemide rakendamisel: mis läks valesti?“,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
- võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A8-0003/2019),

A. arvestades, et *de jure* vastutavad liikmesriigid ja komisjon ühiselt 74 % liidu 2017. aasta eelarve täitmise eest; arvestades siiski, et *de facto* kulutavad neid vahendeid liikmesriigid ja komisjon vastutab nende järelevalve eest oma kontrollimehhanismide kaudu;

⁽¹⁾ Euroopa Kohtu 8. septembri 2015. aasta otsus kohtuasjas C-105/14 (suurkoda), kriminaalasi Ivo Taricco jt suhtes, 105/14, ECLI:EU:C:2015:555.

⁽²⁾ Euroopa Kohtu 5. detsembri 2017. aasta otsus kohtuasjas C-42/17 (suurkoda), kriminaalasi järgmiste isikute suhtes: M.A.S. ja M.B., ECLI:EU:C:2017:936

⁽³⁾ ELT C 252, 18.7.2018, lk 56.

⁽⁴⁾ ELT L 94, 28.3.2014, lk 65.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0419.

⁽⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0384.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

- B. arvestades, et avaliku sektori kulutuste nõuetekohane haldamine ja ELi finantshuvide kaitse peaksid olema ELi poliitika põhielemendid, et suurendada kodanike usaldust, tagades nende raha nõuetekohase ja tulemusliku kasutamise;
- C. arvestades, et ELi toimimise lepingu artikli 310 lõige 6 sätestab, et „Liit ja liikmesriigid võitlevad pettuste ja muu liidu finantshuve kahjustava ebaseadusliku tegevuse vastu kooskõlas artikliga 325“;
- D. arvestades, et heade tulemuste saavutamine tänu lihtsustamisprotsessile hõlmab tulude, kulude, tulemuste ja mõju regulaarset hindamist tulemusauditite abil;
- E. arvestades, et liikmesriikide õigus- ja haldussüsteemide mitmekesisust tuleb piisavalt käsitleda, et võidelda õigusnormide rikkumiste ja pettusega; arvestades, et komisjon peaks seepärast suurendama jõupingutusi, et tagada pettusevastase võitluse tulemuslik elluviimine ning selle käegakatsutavamad ja rahuldavamad tulemused;
- F. arvestades, et vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 325 lõikele 2 võtavad liikmesriigid liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu samu meetmeid, mida nad kasutavad omaenda finantshuve kahjustavate pettuste vastu;
- G. arvestades, et ELil on korruptsioonivastase poliitika valdkonnas üldine meetmete võtmise õigus ELi toimimise lepinguga seatud piires; arvestades, et ELi toimimise lepingu artikkel 67 sätestab liidu kohustuse tagada kõrge turvalisuse tase, sealhulgas kuritegevuse ennetamise ja selle vastu võitlemisega ning kriminaalõiguse alaste õigusaktide lähendamisega; arvestades, et ELi toimimise lepingu artiklis 83 on nimetatud korruptsiooni eriti ohtlikuks piiriülese mõõtmega kuriteoks;
- H. arvestades, et ELi toimimise lepingu artikli 325 lõike 3 kohaselt kooskõlastavad liikmesriigid oma meetmeid, mille eesmärk on kaitsta liidu finantshuve pettuste eest, ja nad organiseerivad koos komisjoniga tiheda ja regulaarse koostöö pädevate asutuste vahel;
- I. arvestades, et korruptsioon on liikmesriikides laialt levinud ja see kujutab endast tõsist ohtu liidu finantshuvidele, mis omakorda ohustab usaldust avaliku halduse vastu;
- J. arvestades, et käibemaks on liikmesriikide eelarve jaoks oluline tuluallikas ning arvestades, et käibemaksupõhised omavahendid moodustasid 2017. aastal ELi eelarvest 12,1 %;
- K. arvestades, et nõukogu 14. aprilli 2005. aasta resolutsioonis 6902/05, mis käsitleb ELi terviklikku korruptsioonivastast poliitikat, kutsuti komisjoni üles kaaluma kõiki elujõulisi valikuid, nagu GRECOs osalemine või mehhanism, mille abil hinnata ja jälgida ELi vahendeid seoses vastastikuse hindamis- ja järelevalvemehhanismi väljatöötamisega;
- L. arvestades, et süstemaatilised ja institutsioonilised korruptsioonijuhtumid teatavates liikmesriikides kahjustavad tõsiselt ELi finantshuve, kujutades samal ajal ohtu demokraatiale, õigusraamistikule ja põhiõigustele;
- M. arvestades, et 2017. aasta Eurobaromeetri eriaruandes korruptsiooni kohta märgiti, et arusaam korruptsioonist ja sellesse suhtumine jäi 2013. aastaga võrreldes pigem muutumatuks, mis näitab, et konkreetseid tulemusi ELi kodanike usalduse suurendamisel ELi institutsioonide vastu ei saavutatud;

Õigusnormide rikkumiste avastamine ja nendest teatamine

1. märgib rahuloluga, et 2017. aastal teatatud pettuste ja muude õigusnormide rikkumiste koguarv (15 213 juhtumit) langes 2016. aastaga (19 080 juhtumit) võrreldes 20,8 % ning et nende maksumus langes 13 % (2,97 miljardilt eurolt 2016. aastal 2,58 miljardi euroni 2017. aastal);
2. rõhutab, et mitte kõik õigusnormide rikkumised ei ole seotud pettusega ning et tehtud vigu tuleb selgelt eristada;
3. märgib, et pettustena teatatud õigusnormide rikkumiste arv langes eelmise aastaga võrreldes märkimisväärselt – 19,3 %, mis oli jätkuks 2014. aastal alanud langussuundumusele; loodab, et langus kajastab pettuste tegelikku vähenemist, mitte puudulikku tuvastamist;

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

4. peab soovitavaks tihedamat koostööd liikmesriikide vahel teabevahetuse valdkonnas nii selleks, et parandada andmete kogumist, kui ka selleks, et suurendada kontrollide tõhusust;
5. peab kahetsusväärseks, et üle poole liikmesriikidest ei ole võtnud vastu riiklikke pettustevastase võitluse strateegiaid; palub komisjonil ergutada ülejäänud liikmesriike riiklike pettustevastase võitluse strateegiate vastuvõtmisel edasi liikuma;
6. kutsub veel kord komisjoni üles looma ühtse süsteemi võrreldavate andmete kogumiseks liikmesriikide õigusnormide rikkumiste ja pettusejuhtumite kohta, et ühtlustada aruandlusprotsessi ning tagada edastatud andmete kvaliteet ja võrreldavus;
7. juhib tähelepanu asjaolule, et paljudes liikmesriikides puuduvad konkreetsete õigusaktid organiseeritud kuritegevuse vastu, kuigi seda esineb üha rohkem piiriüleses tegevuses ja sektorites, mis mõjutavad liidu finantshuve, näiteks raha võltsimine või ebaseaduslik üle piiri toimetamine;
8. väljendab muret seoses vahendajate hallatavate rahastamisvahendite kontrolliga, ja toetusesaajate registrijärgsete asukohtade kontrollimisega seoses ilmnenud puudustega; rõhutab, et otseste ja kaudsete laenude andmise tingimuseks tuleb seada maksu- ja raamatupidamisandmete avaldamine riikide lõikes ning tegelikke tulusaajaid käsitlevate andmete avalikustamine rahastamistehingutega seotud toetusesaajate ja finantsvahendajate poolt;

Tulud – omavahendid

9. väljendab oma muret seoses sellega, et komisjoni statistika kohaselt oli käibemaksulõhe suurus 2016. aastal 147 miljardit eurot, mis moodustab enam kui 12% kogu eeldatavast käibemaksutulust, ning et ühendusesisese käibemaksupettuse juhtumid lähevad komisjoni hinnangul liidule maksma umbes 50 miljardit eurot aastas;
10. tunneb heameelt komisjoni käibemaksuraamistiku reformimiseks ette nähtud 7. aprilli 2016. aasta käibemaksu tegevuskava ja komisjoni poolt 2016. aasta detsembrist alates vastu võetud 13 seadusandliku ettepaneku üle, milles käsitletakse üleminekut lõplikule käibemaksukorrale, kõrvaldatakse käibemaksu takistused e-kaubandusele, vaadatakse läbi VKEde käibemaksukord, ajakohastatakse käibemaksumäärade poliitikat ja võideldakse käibemaksulõhega; märgib, et nn lõpliku süsteemi ettepanek võiks kõrvaldada varifirmadega seotud ühendusesisese pettuse (MTIC), kuid õigusakt ei jõustuks enne 2022. aastat; kutsub liikmesriike üles kiirelt rakendama käibemaksusüsteemi reformi ja võtma vahepeal vahetumaid meetmeid kahju kontrollimiseks, sealhulgas Eurofisci, OLAFi, Europoli ja tulevase Euroopa Prokuratuuri raames;
11. väljendab heameelt Euroopa Liidu Kohtu otsuse üle kohtuasjas C-42/17 M.A.S., milles nõutakse liikmesriikidelt, et nad tagaksid tõhusate ja hoiatavate kriminaalkaristuste kohaldamise tõsiste käibemaksupettuse juhtumite korral, mis mõjutavad ELi finantshuve, kooskõlas nende ELi toimimise lepingu artikli 325 lõigetest 1 ja 2 tulenevate kohustusega;
12. peab kahetsusväärseks, et OLAFi 2017. aastal lõpetatud juurdlusest Ühendkuningriigi tollipettuse asjus selgus oluline käibemaksust kõrvalehoidumine seoses impordiga Ühendkuningriiki, kuritarvitades käibemaksu maksmise peatamist (nn tolliprotseduur 42); väljendab heameelt selle üle, et komisjon algatas 2018. aasta mais Ühendkuningriigi suhtes rikkumismenetluse; tuletab meelde, et sellest tekkis ajavahemikul 2013–2016 kokku ligikaudu 3,2 miljardi euro suurune kahju, mis ühtlasi kujutab endast kahju ELi eelarvele; väljendab muret selle pärast, et nõukogu 7. oktoobri 2010. aasta määruse (EL) nr 904/2010 (halduskoostöö ning maksupettuste vastase võitluse kohta käibemaksu valdkonnas) (¹) hiljuti vastu võetud muudatusettepanekud, mis käsitlevad meetmeid halduskoostöö tugevdamiseks käibemaksu valdkonnas, ei pruugi olla piisavad, et takistada tolliprotseduuriga 42 seotud pettust, ning kutsub komisjoni üles kaaluma uusi strateegiaid tolliprotseduuri 42 raames kaupade jälgimiseks ELis;
13. väljendab heameelt nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta määruse (EL) nr 904/2010 (halduskoostöö ning maksupettuste vastase võitluse kohta käibemaksu valdkonnas) muudatusettepaneku üle ja loodab, et tugevama koostöö raames käsitletakse tõhusalt ühtsel turul toimuvate piiriüleste pettuste peamisi aspekte, nagu MTIC-pettus;
14. väljendab heameelt finantshuvide kaitset käsitleva direktiivi vastuvõtmise üle, milles täpsustatakse liikmesriikide, Eurojusti, Euroopa Prokuratuuri ja käibemaksupettuste vastase võitluse komisjoni piiriülese koostöö ja vastastikuse õigusabi küsimusi;

(¹) ELT L 268, 12.10.2010, lk 1

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

15. rõhutab selles kontekstis, et praegune olukord on tõsine, võttes arvesse pettusi, mida pannakse toime käibemaksu tasumata jätmise kaudu, eeskätt nn karussellpettused; palub kõigil liikmesriikidel osaleda kõigis Eurofisci tegevusvaldkondades, et hõlbustada teabevahetust ning aidata võidelda pettuse vastu;

16. tuletab meelde, et Euroopa Kohus on mitmel korral kinnitanud, et käibemaks on liidu finantshuvi, nagu hiljuti kohtuasjas C-105/14, Taricco; märgib siiski, et OLAF viib puuduvate vahendite tõttu väga harva läbi käibemaksualaste rikkumistega seotud juurdlust; kutsub liikmesriike üles kiitma heaks komisjoni ettepaneku anda OLAFile käibemaksujuhtumitega tegelemiseks uusi vahendeid, nagu juurdepääs Eurofiscile, VIESile või pangakonto andmetele;

17. märgib, et traditsiooniliste omavahenditega seotud teatatud pettuste ja muude õigusnormide rikkumiste juhtumite arv (2016. aastal 4 647 ja 2017. aastal 4 636 juhtumit) ning asjaomased summad (2016. aastal 537 miljonit eurot ja 2017. aastal 502 miljonit eurot) on olnud stabiilsed; märgib siiski õigusnormide rikkumiste liikmesriigiti ebahütlast jaotumist, kusjuures Kreeka (7,17%), Hispaania (4,31%) ja Ungari (3,35%) puhul on sissenõudmata traditsiooniliste omavahendite summa selgelt üle ELi keskmise (1,96%);

18. tunneb suurt muret asjaolu pärast, et tubakatoodete salakaubavedu Euroopa Liitu on viimastel aastatel saagenud ning hinnangute kohaselt põhjustab see igal aastal liidu ja liikmesriikide eelarvetes 10 miljardit eurot saamata jäänud avaliku sektori tulu ning on samal ajal oluline organiseeritud kuritegevust, sealhulgas terrorismi soodustav tegur; on seisukohal, et liikmesriigid peavad suurendama sellise ebaseadusliku tegevuse vastu võitlemise alaseid jõupingutusi, näiteks parandama liikmesriikide koostööd ja teabevahetuse korda;

19. usub, et pettuste avastamiseks on kõige tõhusam erinevate tuvastusmeetodite (tollivormistuskontrollid, vabastusjärgsed kontrollid, pettusevastaste talituste kontrollid jm) kombinatsioon ja et iga meetodi tõhusus sõltub asjaomasest liikmesriigist, riigi haldusametuste tõhusast koordineerimisest ja liikmesriikide asjaomaste teenistuste võimest omavahel teavet vahetada;

20. peab murettekitavaks, et mõned liikmesriigid ei teata regulaarselt mitte ühestki pettuse juhtumist; palub komisjonil olukorda kontrollida, kuna on seisukohal, et tõenäosus, et need liikmesriigid on pettusevabad paradiisid, on üsna väike; kutsub komisjoni üles tegema neis riikides juhuslikke kohapealseid kontrollid;

21. märgib nõrdimusega, et pettustena teatatud juhtumite puhul oli keskmine sissenõudmismäär aastatel 1989–2017 üksnes 37%; palub komisjonil leida õiguskaitsevahendid selle murettekitava olukorra parandamiseks;

22. kordab oma üleskutset, et komisjon annaks igal aastal aru ELi omavahendite summast, mis saadi OLAFi sõnastatud soovitude järgimise tulemusel, ning teavet veel sissenõudmata summade kohta;

ELi pettustevastase võitluse programm

23. väljendab heameelt ELi pettustevastase võitluse programmi loomise üle, mida rakendab OLAF eelarve otsese täitmise kaudu (COM(2018)0386), ning nõuab, et toetus hallataks elektrooniliselt, kasutades selleks komisjoni toetuste haldussüsteemi eGrants, alates 2019. aasta juunist;

Euroopa Prokuratuur ja selle tulevased suhted OLAFiga

24. väljendab heameelt 22 liikmesriigi otsuse üle luua Euroopa Prokuratuur tõhustatud koostöö abil; kutsub komisjoni üles stimuleerima seni tõrkunud liikmesriike Euroopa Prokuratuuriga ühinema;

25. juhib tähelepanu sellele, et koostöölepingud OLAFi ja Euroopa Prokuratuuri vahel peaksid tagama volituste selge eristamise, et vältida topeltstruktuure, vastuolulisi pädevusi ja pädevuste puudumisest tingitud õiguslünki;

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

26. väljendab heameelt seoses tõsiasjaga, et ELi 2019. aasta eelarveprojekt sisaldab esmakordselt assigneeringuid Euroopa Prokuratuuri jaoks (4,9 miljonit eurot) ning toonitab, et oluline on eraldada Euroopa Prokuratuurile asjakohane personal ja eelarve; märgib, et ette on nähtud ainult 37 ametikohta, mis tähendab, et kui 23 Euroopa prokuröri ametikohta maha arvata, on haldusülesannete täitmiseks kavandatud ainult 14 ametikohta; on seisukohal, et see ei ole realistlik, eriti kuna hiljuti otsustasid Euroopa Prokuratuuriga ühineda veel kaks liikmesriiki; nõuab seetõttu 2020. aastaks ettenähtud töötajate arvu suurendamist juba varem, et aidata Euroopa Prokuratuuril saada 2020. aasta lõpuks täielikult toimivaks, nagu määrusega on ette nähtud;

27. tunneb heameelt komisjoni suunatud ettepaneku üle vaadata läbi määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis on tingitud eeskätt Euroopa Prokuratuuri asutamisest; rõhutab, et tulevane koostöö OLAFi ja Euroopa Prokuratuuri vahel peaks põhinema tihedal koostööl, tõhusal teabevahetusel ja täiendavusel, vältides samal ajal dubleerimist või vastuolulisi pädevusi;

Võitlus korruptsiooniga

28. väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus liidu eelarve kaitsmise kohta, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises; rõhutab, et objektiivse ja süstemaatilise hinnangu andmiseks peab komisjon korrapäraselt avaldama hinnangu õigusriigile avalduvate ohtude kohta igas liikmesriigis, sealhulgas süstemaatilise korruptsiooni ohu kohta, võttes aluseks näitajate kogumi ja sõltumatud aruanded;

29. rõhutab, et pärast Euroopa Prokuratuuri loomist jääb OLAF ainsaks asutuseks, mis vastutab ELi finantshuvide kaitsmise eest viies ELi liikmesriigis, kes otsustasid Euroopa Prokuratuuriga mitte ühineda; rõhutab, et Euroopa Kontrollikoja arvamuse nr 8/2018 kohaselt ei lahenda komisjoni ettepanek, millega muudetakse OLAFi määrust, OLAFi haldusjuurdluste vähesuse tõhususe küsimust; rõhutab, kui oluline on tagada, et OLAF jääks Euroopa Prokuratuurile tugevaks ja täielikult toimivaks partneriks;

30. taunib asjaolu, et komisjon ei pea enam vajalikuks ELi korruptsioonivastase võitluse aruande avaldamist; peab kahetsusväärseks komisjoni otsust hõlmata korruptsioonivastane järelevalve Euroopa poolaasta majanduse juhtimise protsessi; on seisukohal, et see on vähendanud veelgi komisjoni tehtavat järelevalvet, kuna andmed on saada vaid väga üksikute riikide kohta; peab ühtlasi kahetsusväärseks, et see lähenemisviisi muutus keskendub peamiselt korruptsiooni majanduslikule mõjule ning jätab peaaegu täielikult tähelepanuta muud võimalikud valdkonnad, mida korruptsioon mõjutab, nagu kodanike usaldus avaliku halduse vastu ja isegi liikmesriikide demokraatlik struktuur; nõuab tungival, et komisjon jätkaks korruptsioonivastase võitluse aruannete avaldamist; kordab oma üleskutset komisjonile võtta kasutusele terviklikum ja sidusam ELi korruptsioonivastane poliitika, mis hõlmaks ka iga liikmesriigi korruptsioonivastase poliitika põhjalikku hindamist;

31. kordab, et nn pöördukse mõju võib kahjustada institutsioonide ja huvide esindajate vahelisi suhteid; nõuab, et ELi institutsioonid töötaksid välja süstemaatilise ja proportsionaalse lähenemisviisi sellele probleemile;

32. peab kahetsusväärseks, et komisjon ei toetanud ELi osalemist Euroopa Nõukogu riikide korruptsioonivastases ühenduses (GRECO); kutsus komisjoni üles alustama võimalikult kiiresti läbirääkimisi GRECOga, et hinnata õigeaegselt vastavust ÜRO korruptsioonivastase konventsiooni (UNCAC) nõuetele ning luua ELi institutsioonide jaoks sisemine hindamismehhanism;

33. kordab komisjonile esitatud üleskutset töötada välja rangete näitajate ja kergesti kohaldatavate ühtsete kriteeriumide süsteem, mis põhineb Stockholmi programmis sätestatud nõuetel, et mõõta korruptsiooni taset liikmesriikides ja hinnata liikmesriikide korruptsioonivastast poliitikat; palub komisjonil töötada liikmesriikide pingeritta seadmiseks välja korruptsiooniindeksi; on arvamusel, et korruptsiooniindeks võib olla usaldusväärne alus, mille põhjal saaks komisjon luua ELi vahendite kasutamise kontrollimiseks riigipõhise kontrollimehhanismi;

34. tuletab meelde, et komisjonil puudub juurdepääs teabele, mida liikmesriigid vahetavad omavahel MTIC-pektuse ennetamise ja selle vastu võitlemise eesmärgil; on arvamusel, et komisjonil peaks olema juurdepääs Eurofiscile, et paremini kontrollida, hinnata ja parandada liikmesriikidevahelist andmevahetust; kutsus kõiki liikmesriike üles osalema Eurofisci kõikides tegevusvaldkondades, et lihtsustada ja kiirendada teabevahetust õigus- ja õiguskaitseasutustega, näiteks Europoli ja OLAFiga, nagu on soovitanud Euroopa Kontrollikoda; kutsus liikmesriike ja nõukogu üles andma komisjonile juurdepääsu kõnealustele andmetele, et soodustada koostööd, suurendada andmete usaldusväärsust ja võidelda piiriülese kuritegevuse vastu;

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Riigihanked*Digiteerimine*

35. märgib, et oluline osa avaliku sektori investeeringutest kulutatakse riigihangete kaudu (2 triljonit eurot aastas); rõhutab e-hangete eeliseid pettuse vastu võitlemisel, nagu kokkuvõid kõigi poolte jaoks, suurem läbipaistvus, lihtsamad ja lühemad protsessid;

36. palub komisjonil töötada välja raamistiku, mille eesmärk on digiteerida kõik ELi poliitikameetmete rakendamise protsessid (konkursikutsed, taotlemine, hindamine, rakendamine, maksimine) ja mida hakkavad kohaldama kõik liikmesriigid;

37. peab kahetsusväärseks tõsiasja, et üksnes mõned üksikud liikmesriigid kasutavad kõigi hankeprotsessi peatappide (e-teated, e-juurdepääs hankedokumentidele, pakkumuste esitamine ja hindamine ning võitja väljaselgitamine elektroonilisel teel, e-tellimused, e-arved, e-maksed) puhul uusi tehnoloogiaid; palub liikmesriikidel teha kõik riigihankemenetluses kasutatavad vormid ning üldsusele juurdepääsetavad hankelepinguregistrid internetis masinloetavas vormingus kättesaadavaks 2019. aasta juuliks;

38. kutsub komisjoni üles arendama välja stiimuleid avaliku sektori hankijate elektrooniliste profiilide loomiseks nende liikmesriikide puhul, kus sellised profiilid puuduvad;

39. väljendab heameelt komisjoni ajakava üle e-hangete kasutuselevõtmiseks ELis ning palub komisjonil sellest kinni pidada;

Ennetus ja hankemenetluse algetapid

40. on seisukohal, et ennetustegevusel on suur tähtsus ELi raha kulutamise seotud pettuse taseme alandamisel ning et üleminek e-hangetele on oluline samm pettuste ärahoidmiseks ning terviklikkuse ja läbipaistvuse edendamiseks;

41. väljendab heameelt varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteemi loomise üle ning usub, et pettuste ärahoidmiseks on kõige tõhusam erinevate tuvastusmeetodite (kontrollid) kombinatsioon projektide hangete algetappidel, kuna see võimaldab vahendeid teistele projektidele ümber suunata;

42. avaldab heameelt selle üle, et pettuste tõkestamise kooskõlastamise nõuandekomitee (COCOLAF) on koostanud juhendi riigihangetega seotud ohumärkide ja parimate tavade ning õigusnormide rikkumisest teatamise kohta;

43. väljendab heameelt ELi üldeelarve suhtes kohaldatavate finantsreeglite lihtsustamise üle ning usub, et edasine lihtsustamine suurendab tõhusust; loodab, et muudel liidu vahendite saajatel on rohkem kasu lihtsustatud kuluvõimalustest;

Impordiprotseduurid

44. märgib, et tollimaksud moodustavad 14 % ELi eelarvest ning usub, et nende ebatõhus kohaldamine ja ühtsete eeskirjade puudumine mõjutavad negatiivselt ELi finantshuve;

45. märgib, et mitmete liikmesriikide tolliteenistused vahetavad teavet pettusekahtluste kohta, et tagada tollieeskirjade järgimine (vastastikune abi); usub, et selline teatamine on lihtsam juhtudel, kus kaubasaatja märkimine tolli impordideklaratsioonis (ühtne haldusdokument) on kohustuslik, ning palub komisjonil teha see märkimine kohustuslikuks kõikides liikmesriikides 2019. aasta juuliks;

46. väljendab muret tollikontrollide ja nendega seotud tollimaksude kogumise pärast, mis on üks ELi eelarve omavahendeid; juhib tähelepanu asjaolule, et kontrollide, mille eesmärk on veenduda, et importijad täidavad tollimaksu- ja impordieeskirju, korraldavad liikmesriikide endi tolliasutused, ning kutsus komisjoni üles tagama, et kontrollid ELi piiridel oleksid asjakohased ja ühtlustatud, tagades sel viisil liidu julgeoleku, ohutuse ja majanduslikud huvid, ning võtma kohustuseks võidelda eelkõige ebaseaduslike ja võltsitud toodete kaubanduse vastu;

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

47. peab kahetsusväärseks, et tolliliidu uute IT-süsteemide rakendamisel oli mitmeid viivitusi, mistõttu ei ole mõned põhisüsteemid liidu tolliseadustikus sätestatud 2020. aasta tähtaegadeks kättesaadavad; rõhutab, et kiire üleminek paberivabale tollikeskkonnale on võtmetähtsusega, tagamaks, et tolliasutused töötavad nii, nagu nad oleksid üks üksus; palub komisjonil ja liikmesriikidel aidata ELi tolliinfosüsteemid välja töötada ja tagada nende finantsiline jätkusuutlikkus;

48. avaldab heameelt OLAFi 11 ühise tollioperatsiooni üle, mis tegelesid edukalt mitmesuguste ohtudega, nagu tulupettus, ebaseaduslikud sularaha liikumised, võltsitud tooted, sigarettide salakaubandus ja narkootikumid; väljendab lisaks heameelt rikkumiste avastamise üle pärast vastastikuse abistamise teadete avaldamist OLAFi poolt, sealhulgas päikepaneelidega seotud pettused;

49. rõhutab, et ühtlustatud ja standarditud tollikontroll on kõikides sisenemispunktides vajalik, sest tasakaalustamatus tollikontrolli läbiviimisel liikmesriikides takistab tolliliidu tõhusat toimimist;

Kulud

50. väljendab heameelt pettustena teatatud juhtumite arvu märkimisväärse languse üle maaelu arengu valdkonnas (272 juhtumit 2016. aastal 133 juhtumile 2017. aastal) ning sellega kaasnenu pettuse väärtuse langust 47 miljonilt eurolt 20 miljonile eurole; märgib siiski vastupidist suundumust põllumajanduse otsetoetuste puhul, kus pettustena teatatud õigusnormide rikkumiste väärtus kasvas järsult 11 miljonilt eurolt 39 miljonile eurole ning iga juhtumiga seotud keskmine rahaline väärtus kasvas 227 % võrra; loodab, et see ei kujuta endast negatiivset suundumust;

51. loodab, et halduseeskirjade lihtsustamine, mis on sätestatud aastaid 2014–2020 käsitlevates ühissätetes, võimaldab vähendada muude kui pettusest teatatud rikkumiste arvu, tuvastada pettusejuhtumeid ja parandada toetusesaajate jaoks juurdepääsu ELi fondidele;

52. kutsub komisjoni üles jätkama jõupingutusi kuludega seotud vigade nomenklatuuri standardimiseks, kuna andmed näitavad, et eri liikmesriigid deklareerivad samu vigasid eri kategooriate all (SWD(2018)0386);

53. rõhutab tõsisasja, et tuvastussuutlikkus on pettusevastase võitluse tsükli üks olulisi näitajaid, mis suurendab ELi eelarve kaitse süsteemi tulemuslikkust ja tõhusust; väljendab seetõttu heameelt tõsisasja üle, et kõige aktiivsemad liikmesriigid võimalike pettusejuhtumite tuvastamisel ja neist teatamisel on olnud Poola, Rumeenia, Ungari, Itaalia ja Bulgaaria, kelle osaks langeb 73 % aastatel 2013–2017 ühise põllumajanduspoliitika valdkonnas pettustena teatatud õigusnormide rikkumistest; rõhutab selles kontekstis, et teadaannete üksnes arvuline hindamine võib kaasa tuua kontrollide tõhususe eksliku tajumise; kutsub seetõttu komisjoni üles toetama jätkuvalt liikmesriike, et parandada nii kontrollide kvaliteeti kui ka arvu ning et jagada parimaid tavasid pettusevastase võitluse vallas;

54. märgib, et muude kui pettustena teatatud õigusnormide rikkumiste arv ühtekuuluvus- ja kalanduspoliitika valdkonnas (5 129 juhtumit 2017. aastal) on taandunud pärast kaks aastat kestnud tippaset 2013. ja 2014. aasta tasemele (vastavalt 4 695 ja 4 825 juhtumit);

55. juhib tähelepanu kuluarvestuse täieliku läbipaistvuse suurele tähtsusele, eriti seoses taristutöödega, mida rahastatakse otse ELi fondidest või rahastamisvahenditest; palub komisjonil tagada ELi kodanikele täielik juurdepääs kaasrahastatud projekte puudutavale teabele;

56. võtab teadmiseks tõsisasja, et teatatud õigusnormide rikkumiste arv ühinemiseelse abi valdkonnas langes 2017. aastal veelgi ning et koos ühinemiseelsete programmide järkjärgulise peatamisega lähenes pettustena teatatud õigusnormide rikkumiste arv nullile;

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Tuvastatud probleemid ja vajalikud meetmed*Parem kontroll*

57. toetab programmi Herakles III, mis on hea näide lähenemisviisist, mille kohaselt tuleks igat eurot parimal viisil ära kasutada; loodab, et selle 2020. aasta järgne järeltulija on veelgi tõhusam;

58. loodab, et äsja kavandatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse integreeritud piirihalduse fondi osana tollikontrolli seadmete rahastamisvahend, parandab veelgi koordineerimist ning tõhustab tolliasutuste ja muude õiguskaitseasutuste vahelist rahastamise eesmärgil tehtavat koostööd parema ELi tasandi partnerluse kaudu;

Riikidevaheline pettus

59. rõhutab, et ametiasutuste teabevahetust võimaldav süsteem hõlbustaks kahe või enama liikmesriigi vaheliste tehingutega seotud raamatupidamiskirjete ristvõrdlust, et ennetada rahvusvahelist pettust struktuuri- ja investeerimisfondide valdkonnas, tagades seeläbi liikmesriikide finantshuvide kaitse suhtes horisontaalse ja tervikliku lähenemisviisi rakendamise; palub taas komisjonil esitada seadusandlik ettepanek vastastikuse haldusabi kohta Euroopa nendes rahastamisvaldkondades, kus niisugust tava veel ette nähtud ei ole;

60. peab murettekitavaks, et OLAFi avastatud riikidevahelise pettuse oht ja selle esinemine suureneb; väljendab heameelt Euroopa Parlamendi 25. oktoobri 2018. aasta raporti üle, mis käsitleb pettusejuhtumite korral raha ja vara tagasinõudmist kolmandatest riikidest ning selle üle, et vabakaubanduslepingusse Jaapaniga lisati edukalt pettustevastane klausel; kutsub komisjoni üles muutma üldiseks tavaks lisada ELi kolmandate riikidega sõlmitud lepingutesse pettustevastased klauslid;

Rikkumisest teatajad

61. väljendab heameelt ettepaneku üle võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv liidu õiguse rikkumisest teatavate isikute kaitse kohta (COM(2018)0218); loodab, et see parandab märkimisväärselt rikkumisest teatajate turvalisust liidus, tuues kaasa ELi finantskaitse ja õigusriikluse olulise paranemise; loodab, et direktiiv jõustub lähitulevikus; kutsub kõiki ELi institutsioone üles rakendama direktiivis sätestatud standardeid oma sisepoliitikas võimalikult kiiresti, et tagada liidu finantshuvide kaitse kõrge tase; ergutab liikmesriike võtma direktiivi oma siseriiklikku õigusesse üle võimalikult laialtulatliku kohaldamisalaga;

62. rõhutab, et rikkumisest teatajatel on oluline osa pettuste ennetamisel, avastamisel ja nendest teatamisel, ning rõhutab vajadust neid kaitsta;

Uuriv ajakirjandus

63. leiab, et uurival ajakirjandusel on oluline osa vajaliku läbipaistvuse suurendamisel liidus ja liikmesriikides ning et seda tuleb soodustada ja toetada õiguslike vahendite abil nii liikmesriikides kui ka liidus;

Tubakatooted

64. märgib murega, et OLAFi prognooside kohaselt jääb ebaseadusliku sigarettidega kauplemise tõttu liidu ja liikmesriikide eelarvetesse laekumata üle 10 miljardi euro aastas;

65. väljendab heameelt selle üle, et 25. septembril 2018 jõustus Maailma Terviseorganisatsiooni tubakatoodetega ebaseadusliku kauplemise tõkestamise protokoll pärast selle ratifitseerimist 41. osalise poolt 27. juunil 2018; väljendab heameelt asjaolu üle, et protokolliosaliste esimene kohtumine leidis aset 8.–10. oktoobril 2018; nõuab siiski tungival, et liikmesriigid, kes ei ole veel protokollit ratifitseerinud, teeksid seda võimalikult kiiresti; kutsub komisjoni üles aktiivselt osalema, et koostada põhjalik aruanne, milles käsitletakse häid tavasid ja rakendatakse katseid seoses tuvastamis- ja jälgimissüsteemidega osalisriikides; kutsub neid ELi liikmesriike, kes on protokollit küll allkirjastanud, ent mitte ratifitseerinud, üles seda tegema;

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

66. tuletab meelde komisjoni otsust mitte uuendada tubakatootjatega sõlmitud kokkulepet (PMI kokkulepet), mis lõppes 9. juulil 2016; tuletab meelde, et 9. märtsil 2016. aastal palus Euroopa Parlament komisjonil seda kokkulepet pärast kehtivusaja lõppemist mitte uuendada, pikendada ega selle üle uuesti läbirääkimisi pidada; leiab, et ka kolme muud kokkulepet (British American Tobacco (BAT), Japan Tobacco International (JTI) ja Imperial Tobacco Limited (ITL)) ei tohiks uuendada, pikendada ega uuesti läbi rääkida; palub komisjonil esitada 2018. aasta lõpuks aruande kolme ülejäänud kokkuleppe lõpetamise teostatavuse kohta;

67. kutsub komisjoni üles koostama kiiresti uue tegevuskava ning ELi laiaulatusliku strateegia ebaseaduslike tubakatoodete vastu võitlemiseks, mis oli kavandatud 2018. aasta suve lõpuks;

68. kutsub komisjoni üles veendumata, et päritolu kindlakstegevise süsteem ja ohutusmeetmed, mille liikmesriigid peavad olema kehtestanud 20. maiks 2019. aastaks sigarettide ja iserullitava tubaka puhul ja 20. maiks 2024. aastaks kõikide muude tubakatoodete puhul (näiteks sigarid, sigarillod ja muud kui suitsetatavad tubakatooted), oleksid kooskõlas Euroopa Liidu 24. juunil 2016. aastal ratifitseeritud Maailma Terviseorganisatsiooni tubakatoodetega ebaseadusliku kauplemise tõkestamise protokolli sõltumatuse suunistega;

69. kutsub komisjoni üles ennetama ohtusid seoses tubakatööstuse individuaalsete märgiste varjatud kloonimisega paralleelseturust varustamise eesmärgil;

70. märgib murelikult, et OLAFi õiguslikke soovitusi on liikmesriikides rakendatud üksnes piiratud määral; on seisukohal, et selline olukord ei ole vastuvõetav, ning palub komisjonil ergutada liikmesriike tagama OLAFi soovitude täielik rakendamine;

OLAFi juurdlused ja roll

71. väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle anda OLAFi õigus uurida käibemaksuga seotud juhtumeid; kutsub komisjoni üles tagama OLAFi aruannete ja soovitude teataval tasemel läbipaistvus pärast Euroopa ja riiklike menetluste lõpetamist; on seisukohal, et pärast OLAFi määruse vajalike muudatuste vastuvõtmist seoses Euroopa Prokuratuuri loomisega peaks komisjon korraldama OLAFi raamistiku põhjalikuma ja ulatuslikuma ajakohastamise;

72. peab kahetsusväärseks terminoloogia järjepidevusetust OLAFi aruannetes, nagu lõpetatud ja lõpuleviidud juurdlused; kutsub komisjoni ja OLAFit üles kasutama ühtset terminoloogiat nii, et aastate lõikes oleks tagatud võrreldavus seoses pettusejuhtumitest teatamisega ja pettuste heastamisega;

73. võtab teadmiseks jätkuvad probleemid OLAFi uue sisuhalduse andmebaasiga; peab eriti kahetsusväärseks asjaolu, et uues andmebaasis on läinud juhtumeid kaduma; väljendab heameelt asjaolu üle, et kõnealune probleem on tähtsaim prioriteet; kutsub komisjoni üles esitama Euroopa Parlamendile sisuhalduse andmebaasi IT-projekti kohta põhjaliku hinnangu, eelkõige seoses projekti kavandamise, kogukulude, rakendamise ja kasutajate kogemustega ning esinenud probleemide loeteluga vastavalt OLAFi järelevalvekomitee esitatud soovitudele⁽¹⁾;

74. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles ühiselt tagama, et OLAFi ja liikmesriikide juurdlused on vastastikku täiendavad, et OLAFil on võrdsed uurimisvõimused igas liikmesriigis, sealhulgas juurdepääs pangakontode andmetele, ning et OLAFi kogutud tõendid on kohtus kuriteotõenditena aktsepteeritavad kõikides liikmesriikides, sest see on OLAFi juurdluste tõhusate järelemeetmete jaoks ülioluline;

o

o o

75. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile, Euroopa Liidu Kohtule, Euroopa Kontrollikojale, Euroopa Pettustevastasele Ametile ja Euroopa Pettustevastase Ameti järelevalvekomiteele.

⁽¹⁾ OLAFi järelevalvekomitee arvamus nr 1/2018 OLAFi 2019. aasta esialgse eelarveprojekti kohta.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0057

Geneetiliselt muundatud raps Ms8, Rf3 või MS8 × RF3

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega muudetakse rakendusotsust 2013/327/EL seoses niisuguse loa pikendamisega, mis on vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 antud geneetiliselt muundatud rapsi Ms8, Rf3 või MS8 × RF3 sisaldava või nendest koosneva sööda turule laskmiseks (D059688/02 – 2019/2521(RSP))

(2020/C 411/22)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni rakendusotsuse eelnõu, millega muudetakse rakendusotsust 2013/327/EL seoses niisuguse loa pikendamisega, mis on vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 antud geneetiliselt muundatud rapsi Ms8, Rf3 või MS8 × RF3 sisaldava või nendest koosneva sööda turule laskmiseks (D059688/02,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 11 lõiget 3 ja artikli 23 lõiget 3,
- võttes arvesse määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalise toiduahela ja loomatervishoiu komitees 3. detsembril 2018 toimunud hääletust, mille tulemusel arvamust ei esitatud,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 182/2011 (millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes) ⁽²⁾ artikleid 11 ja 13,
- võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 25. oktoobril 2017. aastal vastu võetud ja 28. novembril 2017. aastal avaldatud arvamust ⁽³⁾,
- võttes arvesse 14. veebruari 2017. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (COM(2017)0085, 2017/0035(COD)),
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, milles esitatakse vastuväiteid geneetiliselt muundatud organismide kasutamiseks lubade andmisele ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

⁽³⁾ Geneetiliselt muundatud rapsi MS8 × RF3 käsitlev hindamine määruse (EÜ) nr 1829/2003 kohase loa pikendamiseks (taotlus EFSA-GMO-RX-004), <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2017.5067>.

⁽⁴⁾ 16. jaanuari 2014. aasta resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus, millega lastakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/18/EÜ viljelemise eesmärgil turule geneetiliselt muundatud ja teatavate liblikaliste maisikahjurite suhtes resistentne maisitoe (*Zea mays* L., liin 1507) (ELT C 482, 23.12.2016, lk 110);

— 16. detsembri 2015. aasta resolutsioon komisjoni 4. detsembri 2015. aasta rakendusotsuse (EL) 2015/2279 kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi NK603 × T25 sisaldavad, sellest koosnevad või sellest valmistatud tooted (ELT C 399, 24.11.2017, lk 71);

— 3. veebruari 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87705 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 35, 31.1.2018, lk 19);

— 3. veebruari 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87708 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 35, 31.1.2018, lk 17);

— 3. veebruari 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba FG72 (MST-FGØ72-2) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 35, 31.1.2018, lk 15);

— 8. juuni 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi Bt11 × MIR162 × MIR604 × GA21 või neist neljast komponendist kahe või kolme kombinatsioonina esinevat geneetiliselt muundatud maisi sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid (ELT C 86, 6.3.2018, lk 108);

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

-
- 8. juuni 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, mis käsitleb geneetiliselt muundatud nelgi (*Dianthus caryophyllus* L., liin SHD-27531-4) turule laskmist (ELT C 86, 6.3.2018, lk 111);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisiliini MON 810 külviseemnete turule laskmise luba (ELT C 215, 19.6.2018, lk 76);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 810 toodete turule laskmist (ELT C 215, 19.6.2018, lk 80);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lastakse viljelemise eesmärgil turule geneetiliselt muundatud maisi Bt11 seemned (ELT C 215, 19.6.2018, lk 70);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lastakse viljelemise eesmärgil turule geneetiliselt muundatud maisi 1507 seemned (ELT C 215, 19.6.2018, lk 73);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla 281-24-236 × 3006-210-23 × MON 88913 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 215, 19.6.2018, lk 83);
 - 5. aprilli 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi Bt11 × 59122 × MIR604 × 1507 × GA21 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud toodete ja samuti geneetiliselt muundatud maisi (milles on kombineeritud kaks, kolm või neli Bt11, 59122, MIR604, 1507 ja GA21 transformatsiooni) turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 298, 23.8.2018, lk 34);
 - 17. mai 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi DAS-40278-9 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 307, 30.8.2018, lk 71);
 - 17. mai 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB119 (BCS-GHØØ5-8) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 307, 30.8.2018, lk 67);
 - 13. septembri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba DAS-68416-4 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 337, 20.9.2018, lk 54);
 - 4. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba FG72 × A5547-127 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 346, 27.9.2018, lk 55);
 - 4. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba DAS-44406-6 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 346, 27.9.2018, lk 60);
 - 24. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi 1507 (DAS-Ø15Ø7-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 346, 27.9.2018, lk 122);
 - 24. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta) lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba 305423 × 40-3-2 (DP-3Ø5423-1 × MON-Ø4Ø32-6) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid (ELT C 346, 27.9.2018, lk 127);
 - 24. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta) lasta turule geneetiliselt muundatud rapsisorte MON 88302 × Ms8 × Rf3 (MON-883Ø2-9 × ACSBNØØ5-8 × ACS-BNØØ3-6), MON 88302 × Ms8 (MON-883Ø2-9 × ACSBNØØ5-8) ja MON 88302 × Rf3 (MON-883Ø2-9 × ACS-BNØØ3-6) sisaldavaid, neist koosnevaid või neist toodetud tooteid (ELT C 346, 27.9.2018, lk 133);
 - 1. märtsi 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi 59122 (DAS-59122-7) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0051);
 - 1. märtsi 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × NK603 (MON-87427-7 × MON-89Ø34-3 × MON-ØØ6Ø3-6) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks MON 87427, MON 89034 ja NK603 transformatsioonidest, ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2010/420/EL (vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0052);
 - 3. mai 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud suhkrupreedist H7-1 (KM-ØØØH71-4) toodetud toidu ja sööda turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0197);

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

- võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni ettepanekut,
- võttes arvesse kodukorra artikli 106 lõikeid 2 ja 3,
- A. arvestades, et 20. mail 2016 esitas Bayer CropScience AG komisjonile määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklite 11 ja 23 kohaselt taotluse komisjoni otsuses 2007/232/EÜ⁽²⁾ hõlmatud toodete turule laskmise loa uuendamiseks (edaspidi „loa uuendamise taotlus“);
- B. arvestades, et otsusega 2007/232/EÜ anti luba lasta turule geneetiliselt muundatud rapsi Ms8, Rf3 ja Ms8 × Rf3 sisaldavat või sellest koosnevat sööta ning et kõnealune luba hõlmas ka tooteid, mis sisaldavad geneetiliselt muundatud rapsi Ms8, Rf3 ja Ms8 × Rf3 või koosnevad sellest, mida kasutatakse muuks otstarbeks kui toit või sööt, välja arvatud viljelemine;
- C. arvestades, et 25. oktoobril 2017 võttis Euroopa Toiduohutusamet (EFSA) kooskõlas määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklitega 6 ja 18 vastu pooldava arvamuse loa pikendamise taotluse kohta;
- D. arvestades, et komisjon otsustas taotleja palvel muuta komisjoni varasemat rakendusotsust 2013/327/EL⁽³⁾, et hõlmata selle kohaldamisalas otsuses 2007/232/EÜ käsitletud tooted; arvestades, et seega muudetakse komisjoni rakendusotsuse eelnõuga rakendusotsust 2013/327/EL ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2007/232/EÜ; arvestades, et sellise lähenemisiivi õigusparaus on küsitav;
- E. arvestades, et pädevad asutused esitasid kolmekuulise konsulteerimisperioodi jooksul palju kriitilisi märkusi⁽⁴⁾; arvestades muu hulgas, et liikmesriigid kritiseerisid asjaolu, et taotleja seiremeetod ei ole kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/18/EÜ⁽⁵⁾ VII lisa nõuetega ega EFSA suunisdokumentidega, et taotleja esitatud turustamisjärge keskkonnaseire aruannetes oli olulisi puudusi ja et aruannetes ei esitatud usaldusväärseid andmeid, mis toetaks järeldust, et geneetiliselt muundatud rapsi Ms8, Rf3 ja MS8 × RF3 impordi või kasutamise ega ei kaasne mingit halba tervise- või keskkonnamõju;
- F. arvestades, et geneetiliselt muundatud rapsisordid Ms8, Rf3 ja MS8 × RF3 on aretatud selliselt, et need on resistentsed herbitsiid glufosinaadi kasutamisele;

— 30. mai 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi GA21 (MON-ØØØ21-9) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0221);

— 30. mai 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse selliste toodete turule laskmist, mis sisaldavad geneetiliselt muundatud maisi 1507 × 59122 × MON 810 × NK603 või geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm 1507, 59122, MON 810 ja NK603 transformatsiooni, koosnevad sellest või on sellest toodetud, ja millega tunnistatakse kehtetuks otsused 2009/815/EÜ, 2010/428/EL ja 2010/432/EL vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0222);

— 24. oktoobri 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi NK603 × MON 810 (MON-ØØ6Ø3-6 × MON-ØØ81Ø-6) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0416);

— 24. oktoobri 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm või neli MON 87427, MON 89034, 1507, MON 88017 ja 59122 ühekordset transformatsiooni, ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2011/366/EL (vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0417).

⁽²⁾ Komisjoni 26. märtsi 2007. aasta otsus 2007/232/EÜ, mis käsitleb herbitsiid glufosinaatammooniumi taluvuse parandamiseks geneetiliselt muundatud rapsitoodete (*Brassica napus* L., Ms8, Rf3 ja MS8 × RF3 liinid) turuleviimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2001/18/EÜ (ELT L 100, 17.4.2007, lk 20).

⁽³⁾ Komisjoni 25. juuni 2013. aasta rakendusotsus 2013/327/EL, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule toitu, mis koosneb geneetiliselt muundatud rapsist Ms8, Rf3 või MS8 × RF3 või sisaldab neid, ning toitu ja sööta, mis on toodetud nendest geneetiliselt muundatud organismidest (ELT L 175, 27.6.2013, lk 57).

⁽⁴⁾ Liikmesriikide märkused, lisa G, <http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/questionLoader?question=EFSA-Q-2016-00569>

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/18/EÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ja nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1).

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

- G. arvestades, et täiendava herbitsiidi kasutamine on osa tavapärasest põllumajandustavast herbitsiidiresistentsete taimede kasvatamisel ning seepärast võib eeldada, et need taimed puutuvad kokku nii suuremate kui ka korduvannustega, mis ei too kaasa mitte ainult suuremaid pihustamise jääke saagis ja seetõttu imporditud tootes, vaid võib mõjutada ka geneetiliselt muundatud taime koostist ja selle põllumajanduslikke näitajaid;
- H. arvestades, et glufosinaadi kasutamine liidus ei ole enam lubatud, sest see on liigitatud reproduktiivtoksiliseks aineks ning seega kehtivad sellele piirkriteeriumid, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1107/2009⁽¹⁾;
- I. arvestades, et herbitsiidide pihustamise jäägid ei kuulu EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni pädevusse; arvestades, et geneetiliselt muundatud rapsi Ms8, Rf3 ja MS8 × RF3 glufosinaadiga pihustamise mõju ei ole hinnatud; arvestades, et teave herbitsiidide ja nende metaboliitide jäägi tasemete kohta on vajalik herbitsiiditolerantsete geneetiliselt muundatud taimede põhjaliku riskihindamise jaoks;
- J. arvestades, et liikmesriigid ei ole kohustatud mõõtma osana ELi kooskõlastatud mitmeaastase kontrolliprogrammist aastateks 2019, 2020 ja 2021 glufosinaadi jääke imporditud rapsis, et tagada vastavus pestitsiidijääkide piirnormidele⁽²⁾;
- K. arvestades, et lisaks võimalusele, et liidus puutuvad loomad ja inimesed jätkuvalt kokku selles geneetiliselt muundatud rapsis esineva glufosinaadi jääkide kõrge tasemega, väljendas pädev asutus ka muret metaboliit N-atsetüül-glufosinaadi pärast, mida tekib geneetiliselt muundatud rapsis MS8 × RF3, kuid mitte selle geneetiliselt muundamata võrdlussordis⁽³⁾; arvestades, et hoolimata asjaolust, et 2013. aasta uuring näitab, et N-Ac-GLF-il võib olla neurotoksiline toime, ei hinnatud seda EFSA hindamise raames;
- L. arvestades, et määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises toiduahela ja loomatervishoiu komitees 3. detsembril 2018 toimunud hääletuse tulemusel arvamust ei esitatud, mis tähendab, et loa andmist ei toetatud liikmesriikide kvalifitseeritud hääletusega;
- M. arvestades, et komisjon mõistis nii oma vastavalt 22. aprillil 2015 esitatud seadusandliku ettepaneku (millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1829/2003 seoses liikmesriikide võimalusega piirata oma territooriumil geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kasutamist või see keelata) seletuskirjas kui ka 14. veebruaril 2017 esitatud seadusandliku ettepaneku (millega muudetakse määrust (EL) nr 182/2011) seletuskirjas hukka asjaolu, et pärast määruse (EÜ) nr 1829/2003 jõustumist on loa andmise otsused vastu võtnud komisjon ilma liikmesriikide komiteede toetava arvamusega ja et toimiku tagasisaatmine komisjonile lõpliku otsuse tegemiseks, mis oli varem kogu menetluse puhul väga erandlik, on geneetiliselt muundatud toiduainete ja loomasööda lubamist käsitlevate otsuste langetamisel muutunud tavapäraseks; arvestades, et president Jean-Claude Juncker on sellise tava juba mitmel korral hukka mõistnud, pidades seda ebademokraatlikuks⁽⁴⁾;
- N. arvestades, et Euroopa Parlament lükkas 28. oktoobril 2015 esimesel lugemisel⁽⁵⁾ tagasi 22. aprilli 2015. aasta seadusandliku ettepaneku, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1829/2003, ning palus komisjonil selle tagasi võtta ja esitada uue ettepaneku;

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).

(2) Komisjoni 9. aprilli 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/555 ELi kooskõlastatud mitmeaastase kontrolliprogrammi kohta aastateks 2019, 2020 ja 2021, et tagada vastavus pestitsiidijääkide piirnormidele ja hinnata tarbijate kokkupuudet taimses ja loomses toidus või selle pinnal esinevate pestitsiidijääkidega (ELT L 92, 10.4.2018, lk 6).

(3) Liikmesriikide märkused, lisa G, lk 18, <http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/questionLoader?question=EFSA-Q-2016-00569>

(4) Vt näiteks tema 15. juulil 2014. aastal Euroopa Parlamendi täiskogu istungjärgul peetud avakõne, mis lisati hiljem järgmisele Euroopa Komisjonile antud poliitikasuunistele, või tema 14. septembril 2016. aastal peetud kõne olukorrast Euroopa Liidus.

(5) ELT C 355, 20.10.2017, lk 165.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

1. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu ületab määruses (EÜ) nr 1829/2003 ette nähtud rakendamisolulisi;
2. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu on vastuolus liidu õigusega, sest see on vastuolus ühega määruse (EÜ) nr 1829/2003 eesmärkidest, milleks on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 178/2002⁽¹⁾ sätestatud üldpõhimõtetega luua alus inimeste elu ja tervise, loomade tervise ja heaolu, keskkonna ja tarbijate huvide kõrgel tasemel kaitse tagamiseks seoses geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kasutamisega, tagades samal ajal ka siseturu tõhusa toimimise;
3. palub komisjonil oma rakendusotsuse eelnõu tagasi võtta;
4. palub komisjonil mitte anda ei toiduks ega söödaks importimise luba ühelegi geneetiliselt muundatud taimel, mis on muudetud tolerantseks herbitsiidile, mille kasutamine ei ole liidus lubatud, käesoleval juhul glufosinaadile;
5. palub komisjonil mitte anda luba ühelegi herbitsiiditolerantsele geneetiliselt muundatud taimel, ilma et oleks täielikult hinnatud täiendavate herbitsiidide, metaboliitide ja kaubanduslike valmististega pihustamise jääke neid kultuure kasvatavates riikides;
6. palub komisjonil täielikult integreerida täiendavate herbitsiidide ja nende jääkide riskihindamine herbitsiiditolerantsete geneetiliselt muundatud taimede riskihindamisse, olenemata sellest, kas geneetiliselt muundatud taim on ette nähtud liidus viljelemiseks või impordiks liitu toidu ja söödana;
7. kordab oma valmisolekut jätkata tööd komisjoni ettepanekuga, millega muudetakse määrust (EL) nr 182/2011; palub nõukogul jätkata kiiremas korras tööd, mis on seotud selle komisjoni ettepanekuga;
8. kutsub komisjoni üles peatama kõik GMOde loataotluste kohta tehtud rakendusotsused, kuni loa andmise menetlust on muudetud, et kõrvaldada puudused kehtivas menetluses, mis on osutunud sobimatuks;
9. palub, et komisjon võtaks tagasi ettepanekud GMOde lubamise kohta, kui alalise toiduahela ja loomatervishoiu komitee ei esita arvamust geneetiliselt muundatud organismide heakskiitmise kohta kas kasvatamise või toidus ja söödas kasutamise eesmärgil;
10. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0058

Geneetiliselt muundatud mais 5307 (SYN-Ø53Ø7-1)

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi 5307 (SYN-Ø53Ø7-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (D059689/02 – 2019/2522(RSP))

(2020/C 411/23)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni rakendusotsuse eelnõu, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi 5307 (SYN-Ø53Ø7-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (D059689/02,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta⁽¹⁾, eriti selle artikli 7 lõiget 3 ja artikli 19 lõiget 3,
- võttes arvesse määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises toiduahela ja loomatervishoiu komitees 3. detsembril 2018 toimunud hääletust, mille tulemusel arvamust ei esitatud,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 182/2011 (millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes⁽²⁾) artikleid 11 ja 13,
- võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) poolt 16. aprillil 2015 vastu võetud ja 5. mail 2015 avaldatud arvamust⁽³⁾ ning EFSA poolt 7. märtsil 2018 vastu võetud ja 11. aprillil 2018 avaldatud avaldust „Avaldus, millega täiendatakse EFSA teaduslikku arvamust „Teaduslik arvamus Syngenta Crop Protection AG taotluse EFSA-GMO-DE-2011-95 („Taotlus geneetiliselt muundatud maisi 5307 turule laskmiseks toiduks ja söödaks kasutamiseks, importimiseks ja töötlemiseks määruse (EÜ) nr 1829/2003 alusel“) kohta“, võttes arvesse üht toksikoloogilist lisauuringut“⁽⁴⁾,
- võttes arvesse 14. veebruari 2017. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (COM(2017)0085, 2017/0035(COD)),
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, milles esitatakse vastuväiteid geneetiliselt muundatud organismide kasutamiseks lubade andmisele⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

⁽³⁾ Scientific Opinion on application (EFSA-GMO-DE-2011-95) for the placing on the market of genetically modified maize 5307 for food and feed uses, import and processing under Regulation (EC) No 1829/2003 from Syngenta Crop Protection AG, („Teaduslik arvamus Syngenta Crop Protection AG taotluse EFSA-GMO-DE-2011-95 („Taotlus geneetiliselt muundatud maisi 5307 turule laskmiseks toiduks ja söödaks kasutamiseks, importimiseks ja töötlemiseks määruse (EÜ) nr 1829/2003 alusel“) kohta“) <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2015.4083>

⁽⁴⁾ Statement complementing the EFSA Scientific Opinion on application (EFSA-GMO-DE-2011-95) for the placing on the market of genetically modified maize 5307 for food and feed uses, import and processing under Regulation (EC) No 1829/2003 from Syngenta Crop Protection AG taking into consideration an additional toxicological study („Avaldus, millega täiendatakse EFSA teaduslikku arvamust „Teaduslik arvamus Syngenta Crop Protection AG taotluse EFSA-GMO-DE-2011-95 („Taotlus geneetiliselt muundatud maisi 5307 turule laskmiseks toiduks ja söödaks kasutamiseks, importimiseks ja töötlemiseks määruse (EÜ) nr 1829/2003 alusel“) kohta“, võttes arvesse üht toksikoloogilist lisauuringut“) <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5233>

⁽⁵⁾ — 16. jaanuari 2014. aasta resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus, millega lastakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/18/EÜ viljelamise eesmärgil turule geneetiliselt muundatud ja teatavate liblikaliste maisikahjurite suhtes resistentne maisitüüp (*Zea mays* L., liin 1507) (ELT C 482, 23.12.2016, lk 110);

— 16. detsembri 2015. aasta resolutsioon komisjoni 4. detsembri 2015. aasta rakendusotsuse (EL) 2015/2279 kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi NK603 × T25 sisaldavad, sellest koosnevad või sellest valmistatud tooted (ELT C 399, 24.11.2017, lk 71);

— 3. veebruari 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87705 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 35, 31.1.2018, lk 19);

— 3. veebruari 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87708 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 35, 31.1.2018, lk 17);

— 3. veebruari 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba FG72 (MST-FGØ72-2) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 35, 31.1.2018, lk 15);

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

-
- 8. juuni 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi Bt11 × MIR162 × MIR604 × GA21 või neist neljast komponendist kahe või kolme kombinatsioonina esinevat geneetiliselt muundatud maisi sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid (ELT C 86, 6.3.2018, lk 108);
 - 8. juuni 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, mis käsitleb geneetiliselt muundatud nelgi (*Dianthus caryophyllus* L., liin SHD-27531-4) turule laskmist (ELT C 86, 6.3.2018, lk 111);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisiliini MON 810 külviseemnete turule laskmise luba (ELT C 215, 19.6.2018, lk 76);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 810 toodete turule laskmist (ELT C 215, 19.6.2018, lk 80);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lastakse viljelemise eesmärgil turule geneetiliselt muundatud maisi Bt11 seemned (ELT C 215, 19.6.2018, lk 70);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lastakse viljelemise eesmärgil turule geneetiliselt muundatud maisi 1507 seemned (ELT C 215, 19.6.2018, lk 73);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla 281-24-236 × 3006-210-23 × MON 88913 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 215, 19.6.2018, lk 83);
 - 5. aprilli 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi Bt11 × 59122 × MIR604 × 1507 × GA21 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud toodete ja samuti geneetiliselt muundatud maisi (milles on kombineeritud kaks, kolm või neli Bt11, 59122, MIR604, 1507 ja GA21 transformatsiooni) turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 298, 23.8.2018, lk 34);
 - 17. mai 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi DAS-40278-9 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 307, 30.8.2018, lk 71);
 - 17. mai 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB119 (BCS-GHØØ5-8) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 307, 30.8.2018, lk 67);
 - 13. septembri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba DAS-68416-4 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 337, 20.9.2018, lk 54);
 - 4. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba FG72 × A5547-127 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 346, 27.9.2018, lk 55);
 - 4. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba DAS-44406-6 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 346, 27.9.2018, lk 60);
 - 24. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi 1507 (DAS-Ø15Ø7-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 346, 27.9.2018, lk 122);
 - 24. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta) lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba 305423 × 40-3-2 (DP-3Ø5423-1 × MON-Ø4Ø32-6) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid (ELT C 346, 27.9.2018, lk 127);
 - 24. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta) lasta turule geneetiliselt muundatud rapsisorte MON 88302 × Ms8 × Rf3 (MON-883Ø2-9 × ACSBNØØ5-8 × ACS-BNØØ3-6), MON 88302 × Ms8 (MON-883Ø2-9 × ACSBNØØ5-8) ja MON 88302 × Rf3 (MON-883Ø2-9 × ACS-BNØØ3-6) sisaldavaid, neist koosnevaid või neist toodetud tooteid (ELT C 346, 27.9.2018, lk 133);
 - 1. märtsi 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi 59122 (DAS-59122-7) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0051);
 - 1. märtsi 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × NK603 (MON-87427-7 × MON-89Ø34-3 × MON-ØØ6Ø3-6) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks MON 87427, MON 89034 ja NK603 transformatsioonidest, ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2010/420/EL (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0052);

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

- võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni ettepanekut,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 106 lõikeid 2 ja 3,
- A. arvestades, et 7. aprillil 2011. aastal esitas Syngenta Crop Protection AG oma tütarettvõtte Syngenta Crop Protection NV/SA kaudu kooskõlas määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklitega 5 ja 17 Saksamaa pädevale riiklikule asutusele taotluse geneetiliselt muundatud maisi 5307 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toidu, toidu koostisosade ja sööda turule laskmiseks (edaspidi „taotlus“); arvestades, et taotlus hõlmas ka selliste toodete turule laskmist, mis sisaldavad geneetiliselt muundatud maisi 5307 või koosnevad sellest ning mida kasutatakse muul otstarbel kui toiduks või söödaks, kuid ei kasutata viljelemiseks;
- B. arvestades, et geneetiliselt muundatud mais 5307 toodab uut insektitsiidset valku eCry3.1Ab, mis on toksiline teatavatele mardikatele ja kärsaklastele ning mida saadakse selliste toksiinide tuumasünteesi ja ümberasetuse tulemusel, mis esinevad looduslikult mullabakterites, mis on tuntud kui *Bacillus thuringiensis* (Bt); arvestades, et geneetiliselt muundatud mais 5307 ekspresseerib ka valku fosfomannoos-isomeraas (PMI), mida kasutatakse valikulise markerina;
- C. arvestades, et EFSA otsustas oma 2015. aasta arvamuses, et ta ei saa puuduste tõttu taotleja esitatud 28-päevases toksilisuse uuringus oma toidu/sööda riskianalüüsi lõpule viia, eelkõige sellepärast, et andmestud pärinesid kahest eraldi katsest ja sellepärast, et kasutati ebapiisavat arvu loomi⁽²⁾;
- D. arvestades, et taotleja esitas hiljem uue 28-päevase toksilisuse uuringu; arvestades, et teine uuring ei vastanud kõigile Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) närilisi hõlmavate korduvval suukaudsel manustamisel 28 päeva vältel avalduva toksilisuse uuringuid käsitlevate suuniste nõudeid⁽³⁾ nagu nõudis EFSA;
- E. arvestades, et EFSA võttis oma 2018. aasta avalduses nimetatud taotlusega seoses vastu soodsa arvamuse;
- F. arvestades, et kuigi on tunnistatud, et Cry-valkudel (Bt-toksiinid) on abiaine omadused, mis tähendab, et nad võivad tugevdada teiste toiduainete allergeenseid omadusi, EFSA seda ei uurinud; arvestades, et see on problemaatiline, sest Bt-toksiinid võivad seguneda allergeenidega toidus ja söödas, nagu sojaoad;

— 3. mai 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud suhkrupeedist H7-1 (KM-ØØØH71-4) toodetud toidu ja sööda turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0197);

— 30. mai 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi GA21 (MON-ØØØ21-9) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0221);

— 30. mai 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse selliste toodete turule laskmist, mis sisaldavad geneetiliselt muundatud maisi 1507 × 59122 × MON 810 × NK603 või geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm 1507, 59122, MON 810 ja NK603 transformatsiooni, koosnevad sellest või on sellest toodetud, ja millega tunnistatakse kehtetuks otsused 2009/815/EÜ, 2010/428/EL ja 2010/432/EL vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0222);

— 24. oktoobri 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi NK603 × MON 810 (MON-ØØ6Ø3-6 × MON-ØØ81Ø-6) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0416);

— 24. oktoobri 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm või neli MON 87427, MON 89034, 1507, MON 88017 ja 59122 ühekordset transformatsiooni, ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2011/366/EL (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0417).

⁽²⁾ EFSA arvamus, 2015, lk 15, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2015.4083>

⁽³⁾ EFSA arvamus, 2018, lk 4, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5233>

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

- G. arvestades, et 28 päeva vältavas toksilisuse uuringus, mille EFSA heaks kiitis, kasutati üksnes isoleeritud valku; arvestades, et siiski on näidatud, et Bt-toksiinide toksilisust saab tugevdada koostoimes teiste ühenditega, nagu taimeensüümid, teised Bt-toksiinid ja herbitsiididega pritsimise jäägid; arvestades, et seepärast ei võimalda üksnes isoleeritud vormis Bt-toksiini määramine selle tervisemõju kohta pärast tarbimist mingeid järeldusi teha⁽¹⁾;
- H. arvestades, et EFSA märkis, et „taotleja tuvastas olulised sarnasused eCry3.1Ab aminohapete järjestuse ja parasporiinide vahel, mis võivad toimida imetajate rakkudes tsütotoksiliste valkudena“⁽²⁾; arvestades, et EFSA seda täiendavalt ei uurinud;
- I. arvestades, et liikmesriigi pädevad asutused esitasid kolmekuulise konsulteerimisperioodi jooksul palju kriitilisi märkusi⁽³⁾;
- J. arvestades, et ühe päeva asutuse kohaselt⁽⁴⁾ ületavad eCry3.1Ab ekspresioonitasemed geneetiliselt muundatud maisi 5307 terades vaikumisi lubatud jääkide piirnormi, mis on 0,01 mg/kg, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 396/2005⁽⁵⁾;
- K. arvestades, et määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises toiduahela ja loomatervishoiu komitees 3. detsembril 2018 toimunud hääletuse tulemusel arvamust ei esitatud, mis tähendab, et loa andmist ei toetatud liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamusega;
- L. arvestades, et komisjon mõistis nii oma 22. aprillil 2015 esitatud seadusandliku ettepaneku (millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1829/2003 seoses liikmesriikide võimalusega piirata oma territooriumil geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kasutamist või see keelata) seletuskirjas kui ka 14. veebruaril 2017 esitatud seadusandliku ettepaneku (millega muudetakse määrust (EL) nr 182/2011) seletuskirjas hukka asjaolu, et pärast määruse (EÜ) nr 1829/2003 jõustumist on komisjon loa andmise otsused vastu võtnud ilma liikmesriikide komitee toetava arvamusega, ja et toimiku tagasisaatmine komisjonile lõpliku otsuse tegemiseks, mis oli varem kogu menetluse puhul väga erandlik, on geneetiliselt muundatud toiduainete ja loomasööda lubamist käsitlevate otsuste langetamisel muutunud tavapäraseks; arvestades, et president Jean-Claude Juncker on sellise tava juba mitmel korral hukka mõistnud, pidades seda ebademokraatlikuks⁽⁶⁾;
- M. arvestades, et parlament lükkas 28. oktoobril 2015 esimesel lugemisel⁽⁷⁾ tagasi 22. aprilli 2015. aasta seadusandliku ettepaneku, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1829/2003, ning palus komisjonil selle tagasi võtta ja esitada uue ettepaneku;
1. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu ületab määruses (EÜ) nr 1829/2003 ette nähtud rakendamisolulisi;
 2. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu on vastuolus liidu õigusega, sest see on vastuolus määruse (EÜ) nr 1829/2003 eesmärgiga, milleks on – kooskõlas määruses (EÜ) nr 178/2002⁽⁸⁾ sätestatud üldpõhimõtetega – luua alus inimeste ja loomade elu, tervise ja heaolu, keskkonna ja tarbijate huvide kõrge kaitstuse taseme tagamiseks seoses geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kasutamisega, tagades samal ajal ka siseturu tõhusa toimimise;

(1) Lisateabe saamiseks vt instituudi Institute for Independent Impact Assessment in Biotechnology, TESTBIOTECH analüüs, lk 3: https://www.testbiotech.org/sites/default/files/Testbiotech_Comment_Maize%205307.pdf

(2) EFSA arvamus, 2015, lk 9, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2015.4083>

(3) võrdle G lisa – Liikmesriigi märkused, <http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/questionLoader?question=EFSA-Q-2011-00310>

(4) Liikmesriigi märkused, lk 95.

(5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. veebruari 2005. aasta määrus (EÜ) nr 396/2005 taimses ja loomses toidus ja söödas või nende pinnal esinevate pestitsiidide jääkide piirnormide ja nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ muutmise kohta (ELT L 70, 16.3.2005, lk 1).

(6) Vt näiteks Euroopa Parlamendi täiskogu istungjärgu avakõne, mis on lisatud järgmisele Euroopa Komisjonile antud poliitikasuunistele (Strasbourg, 15. juuli 2014) ja 2016. aasta kõne olukorrast Euroopa Liidus (Strasbourg, 14. september 2016).

(7) ELT C 355, 20.10.2017, lk 165.

(8) EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

3. palub komisjonil oma rakendusotsuse eelnõu tagasi võtta;
 4. kinnitab oma kindlat valmidust edendada tööd komisjoni ettepanekuga, millega muudetakse määrust (EL) nr 182/2011; palub nõukogul jätkata kiiremas korras tööd, mis on seotud selle komisjoni ettepanekuga;
 5. kutsub komisjoni üles peatama kõik GMOde loataotluste kohta tehtud rakendusotsused, kuni loa andmise menetlust on muudetud, et kõrvaldada puudused kehtivas menetluses, mis on osutunud sobimatuks;
 6. kutsub komisjoni üles võtma tagasi ettepanekud GMOde lubamise kohta, kui alaline toiduahela ja loomatervishoiu komitee nende kohta arvamust ei esita, olgu siis seoses viljelemise või toiduks ja söödaks kasutamisega;
 7. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.
-

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0059

Geneetiliselt muundatud mais MON 87403 (MON-87403-1)

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 87403 (MON-87403-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D059691/02 – 2019/2523(RSP))

(2020/C 411/24)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni rakendusotsuse eelnõu, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 87403 (MON-87403-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D059691/02),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 7 lõiget 3 ja artikli 19 lõiget 3,
- võttes arvesse määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises toiduahela ja loomatervishoiu komitees 3. detsembril 2018 toimunud hääletust, mille tulemusel arvamust ei esitatud,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 182/2011 (millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisoluluste teostamise suhtes) artikleid 11 ja 13 ⁽²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 8. märtsil 2018. aastal vastu võetud ja 28. märtsil 2018. aastal avaldatud arvamust ⁽³⁾,
- võttes arvesse ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisoluluste teostamise suhtes (COM(2017)0085, 2017/0035(COD)),
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, milles esitatakse vastuväiteid geneetiliselt muundatud organismide kasutamiseks lubade andmisele ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

⁽³⁾ Geneetiliselt muundatud maisi MON 87403 hindamine toidu ja loomasöödana kasutamise eesmärgil turule laskmiseks, importimiseks ja töötlemiseks vastavalt määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (taotlus EFSA-GMO-BE-2015-125), <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2018.5225>.

⁽⁴⁾ — 16. jaanuari 2014. aasta resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus, millega lastakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/18/EÜ viljelemise eesmärgil turule geneetiliselt muundatud ja teatavate liblikaliste maisikahjurite suhtes resistentne maisitüüp (*Zea mays* L., liin 1507) (ELT C 482, 23.12.2016, lk 110);

— 16. detsembri 2015. aasta resolutsioon komisjoni 4. detsembri 2015. aasta rakendusotsuse (EL) 2015/2279 kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi NK603 × T25 sisaldavad, sellest koosnevad või sellest valmistatud tooted (ELT C 399, 24.11.2017, lk 71);

— 3. veebruari 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87705 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 35, 31.1.2018, lk 19);

— 3. veebruari 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87708 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 35, 31.1.2018, lk 17);

— 3. veebruari 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba FG72 (MST-FGØ72-2) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 35, 31.1.2018, lk 15);

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

-
- 8. juuni 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi Bt11 × MIR162 × MIR604 × GA21 või neist neljast komponendist kahe või kolme kombinatsioonina esinevat geneetiliselt muundatud maisi sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid (ELT C 86, 6.3.2018, lk 108);
 - 8. juuni 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, mis käsitleb geneetiliselt muundatud nelgi (*Dianthus caryophyllus* L., liin SHD-27531-4) turule laskmist (ELT C 86, 6.3.2018, lk 111);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisiliini MON 810 külviseemnete turule laskmise luba (ELT C 215, 19.6.2018, lk 76);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 810 toodete turule laskmist (ELT C 215, 19.6.2018, lk 80);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lastakse viljelemise eesmärgil turule geneetiliselt muundatud maisi Bt11 seemned (ELT C 215, 19.6.2018, lk 70);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lastakse viljelemise eesmärgil turule geneetiliselt muundatud maisi 1507 seemned (ELT C 215, 19.6.2018, lk 73);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla 281-24-236 × 3006-210-23 × MON 88913 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 215, 19.6.2018, lk 83);
 - 5. aprilli 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi Bt11 × 59122 × MIR604 × 1507 × GA21 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud toodete ja samuti geneetiliselt muundatud maisi (milles on kombineeritud kaks, kolm või neli Bt11, 59122, MIR604, 1507 ja GA21 transformatsiooni) turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 298, 23.8.2018, lk 34);
 - 17. mai 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi DAS-40278-9 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 307, 30.8.2018, lk 71);
 - 17. mai 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB119 (BCS-GHØØ5-8) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 307, 30.8.2018, lk 67);
 - 13. septembri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba DAS-68416-4 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 337, 20.9.2018, lk 54);
 - 4. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba FG72 × A5547-127 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 346, 27.9.2018, lk 55);
 - 4. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba DAS-44406-6 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 346, 27.9.2018, lk 60);
 - 24. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi 1507 (DAS-Ø15Ø7-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 346, 27.9.2018, lk 122);
 - 24. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta) lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba 3Ø5423 × 40-3-2 (DP-3Ø5423-1 × MON-Ø4Ø32-6) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid (ELT C 346, 27.9.2018, lk 127);
 - 24. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta) lasta turule geneetiliselt muundatud rapsisorte MON 88302 × Ms8 × Rf3 (MON-883Ø2-9 × ACSBNØØ5-8 × ACS-BNØØ3-6), MON 88302 × Ms8 (MON-883Ø2-9 × ACSBNØØ5-8) ja MON 88302 × Rf3 (MON-883Ø2-9 × ACS-BNØØ3-6) sisaldavaid, neist koosnevaid või neist toodetud tooteid (ELT C 346, 27.9.2018, lk 133);
 - 1. märtsi 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi 59122 (DAS-59122-7) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0051);
 - 1. märtsi 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × NK603 (MON-87427-7 × MON-89Ø34-3 × MON-ØØ6Ø3-6) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks MON 87427, MON 89034 ja NK603 transformatsioonidest, ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2010/420/EL (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0052);

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

- võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni ettepanekut,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 106 lõikeid 2 ja 3,
- A. arvestades, et 26. juunil 2015 esitas Monsanto Europe S.A./N.V. Monsanto Company (Ameerika Ühendriigid) nimel kooskõlas määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklitega 5 ja 17 Belgia pädevale riiklikule asutusele taotluse geneetiliselt muundatud maisi MON 87403 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toidu, toidu koostisosade ja sööda turule laskmiseks (edaspidi „taotlus“), ja arvestades, et taotlus hõlmas ka geneetiliselt muundatud maisi MON 87403 sisaldavate või sellest koosnevate toodete (mis on ette nähtud muudeks kasutusviisideks kui toiduks ja söödaks kasutamine, välja arvatud viljelemiseks) turule laskmist;
- B. arvestades, et maisisorti MON 87403 on geneetiliselt muundatud, et suurendada maisipeade biomassi ja saagikust (mis muutub saagikoristusel maisitõlvikuks), teisest taimeliigist saadud kärbitud geenijärjestuse (*Arabidopsis thaliana*) lisamisega; arvestades, et see toob kaasa valgu (AtHB17Δ113) ekspressiooni ja see valk peaks toimima, konkureerides sarnase loodusliku valguga, mis kontrollib geenide reguleerimist ja taimede kasvu;
- C. arvestades, et pädevad asutused esitasid kolmekuulise konsulteerimisperioodi jooksul palju kriitilisi märkusi^(?); arvestades, et märkused hõlmasid muu hulgas tähelepanekuid, et katseandmed ei toeta väidet geneetiliselt muundatud maisi MON 87403 suurema saagikuse kohta, et ei ole võimalik teha järeldust kogu toidu ja/või sööda pikaajalise reproduktiiv- või arengumõju ohutuse kohta, et taotleja keskkonnaseire kava ei vasta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/18/EÜ^(?) VII lisas määratletud eesmärkidele ning, mis kõige tähtsam, et esitatud tõendeid ei peetud piisavaks, et veenda tarbijaid geneetiliselt muundatud maisi MON 87403 ohutuses;
- D. arvestades, et hoolimata sellest, et EFSA kinnitab geneetiliselt muundatud maisi MON 87403 ohutust, näitab EFSA hinnangu sõltumatu analüüs, et AtHB17Δ113 ekspressiooniga seotud täpseid molekulaarseid mehhanisme, samuti seda, kuidas ekspressioon toob kaasa eeldatava kavandatud mõju ja võimalikud kõrvaltoimed, ei mõisteta endiselt piisavalt ja need vajavad täiendavaid uuringuid^(*); arvestades, et ilma geneetilise muundamise põhjaliku mõistmiseta ei ole võimalik sellega seotud riske täielikult hinnata;

— 3. mai 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud suhkrupreedist H7-1 (KM-000H71-4) toodetud toidu ja sööda turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0197);

— 30. mai 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi GA21 (MON-00021-9) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0221);

— 30. mai 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse selliste toodete turule laskmist, mis sisaldavad geneetiliselt muundatud maisi 1507 × 59122 × MON 810 × NK603 või geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm 1507, 59122, MON 810 ja NK603 transformatsiooni, koosnevad sellest või on sellest toodetud, ja millega tunnistatakse kehtetuks otsused 2009/815/EÜ, 2010/428/EL ja 2010/432/EL vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0222);

— 24. oktoobri 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi NK603 × MON 810 (MON-00603-6 × MON-00810-6) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0416);

— 24. oktoobri 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm või neli MON 87427, MON 89034, 1507, MON 88017 ja 59122 ühekordset transformatsiooni, ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2011/366/EL (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0417).

^(?) Liikmesriikide märkused: <http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/questionDocumentsLoader?question=EFSA-Q-2018-00222>

^(?) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/18/EÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ja nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1).

^(*) Testbiotechi märkus EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjonis „Scientific opinion on the assessment of genetically engineered maize MON 87403 for food and feed uses, import and processing“ (Teaduslik hinnang geneetiliselt muundatud maisi MON 87403 toiduks ja söödaks kasutamise, impordi ja töötlemise kohta), 2018, Monsanto: <https://www.testbiotech.org/node/2210>

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

- E. arvestades, et taotleja tehtud väliuuringute tulemused näitavad, et kavandatud tunnuse täheldatud mõjud, s.t suurenenud biomass ja maisipeade suurem saagikus, ei olnud mitte ainult väga väikesed, vaid olid ka vastuolulised; arvestades, et EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjon tunnistas, et „kavandatud tunnusest tulenev muutus on teadaolevalt piiratud amplituudiga ..., mis näitab, et tunnuse avaldumine võib sõltuda väliuuringute keskkonnatingimustest“⁽¹⁾;
- F. arvestades, et väliuuringuid tehti ainult Ameerika Ühendriikides; arvestades, et liitu importimise lubamise korral võib geneetiliselt muundatud maisi MON 87403 kasvatada paljudes maisi tootvates riikides, kusjuures kliima- ja agronoomilised tingimused on väga erinevad ning esinevad sellised täiendavad stressitegurid nagu vee nappus või põud; arvestades, et nende stressitegurite ja tingimuste mõju, mida EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjon tunnistas, võib mõjutada tunnuse ilmnemist (ja seega ka soovimatut mõju), ei ole seetõttu piisavalt käsitletud;
- G. arvestades, et kuigi EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjon jõudis järeldusele, et koostise analüüsis (geneetiliselt muundatud maisi MON 87403 koostise võrdlus geneetiliselt muundamata võrdlussordiga väliuuringute tulemuste põhjal) ei tuvastatud probleeme, mis nõuaksid toidu- ja söödaohutuse täiendavat hindamist, seadis GMO-komisjon paradoksaalsel kombel kahtluse alla, „kas väliuuringust saadud andmed koostise kohta võimaldavad teha põhjalikku riskianalüüsi“;
- H. arvestades, et EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjon ei ole piisavalt uurinud selle geneetiliselt muundatud maisisordi võimalikku ohtu inimeste ja loomade tervisele ja keskkonnale; arvestades, et on vastuvõetamatu, et komisjon teeb ettepaneku anda sellele geneetiliselt muundatud maisisordile luba EFSA arvamuse alusel;
- I. arvestades, et ühe Euroopa Toiduohutusameti arvamuses viidatud uuringu kaasautor oli geneetiliselt muundatud organismide komisjoni liige ja Syngenta heaks töötav teadlane⁽²⁾; arvestades, et on märgitud, et viited sellele uuringule eemaldati hiljem EFSA arvamusest, samas kui EFSA märkis, et nende eemaldamine „ei mõjuta oluliselt sisu või tulemust“⁽³⁾;
- J. arvestades, et Euroopa Parlament peab kiiduväärseks asjaolu, et EFSA tegevdirektor on võtnud kohustuse tagada, et tulevikus ei ole EFSA töötajad enam tööstusharuga seotud teadlaste kõrval teaduslike väljaannete kaasautorid, et vältida muljet ebakohasest lähedusest tööstusele, ja selle huvides, et suurendada tarbijate usaldust liidu toiduohutussüsteemi vastu⁽⁴⁾; arvestades, et on ääretult oluline, et kõik uuringud, mida EFSA oma töös kasutab, oleksid selgelt viidatud;
- K. arvestades, et määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises toiduahela ja loomatervishoiu komitees 3. detsembril 2018 toimunud hääletuse tulemusel arvamust ei esitatud, mis tähendab, et loa andmist ei toetatud liikmesriikide kvalifitseeritud hääleteenamusega;
- L. arvestades, et komisjon mõistis nii oma 22. aprillil 2015 esitatud seadusandliku ettepaneku (millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1829/2003 seoses liikmesriikide võimalusega piirata oma territooriumil geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kasutamist või see keelata) seletuskirjas kui ka 14. veebruaril 2017 esitatud seadusandliku ettepaneku (millega muudetakse määrust (EL) nr 182/2011) seletuskirjas hukka asjaolu, et pärast määruse (EÜ) nr 1829/2003 jõustumist on komisjon loa andmise otsused vastu võtnud ilma liikmesriikide komitee toetava arvamusega, ja et toimiku tagasisaatmine komisjonile lõpliku otsuse tegemiseks, mis oli varem kogu menetluse puhul väga erandlik, on geneetiliselt muundatud toiduainete ja loomasööda lubamist käsitlevate otsuste langetamisel muutunud tavapäraseks; arvestades, et president Jean-Claude Juncker on sellise tava juba mitmel korral hukka mõistnud, pidades seda ebademokraatlikuks⁽⁵⁾;

⁽¹⁾ EFSA arvamus, lk 3: <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2018.5225>

⁽²⁾ Üksikasjade kohta vt Testbiotechi märkus EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjonis „Scientific opinion on the assessment of genetically engineered maize MON 87403 for food and feed uses, import and processing“ (Teaduslik hinnang geneetiliselt muundatud maisi MON 87403 toiduks ja söödaks kasutamise, impordi ja töötlemise kohta), 2018, Monsanto: <https://www.testbiotech.org/node/2210>

⁽³⁾ Vt EFSA arvamus, lk 2: <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2018.5225>

⁽⁴⁾ EFSA 2018. aasta juuli kiri ettevõttele Testbiotech: http://www.testbiotech.org/sites/default/files/EFSA_letter_Testbiotech_July_2018%20.pdf

⁽⁵⁾ Vt näiteks Euroopa Parlamendi täiskogu istungjärgul peetud avakõne, mis on lisatud järgmisele Euroopa Komisjonile antud poliitikasuunistele (Strasbourg, 15. juuli 2014) ja 2016. aasta kõne olukorrast Euroopa Liidus (Strasbourg, 14. september 2016).

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

M. arvestades, et Euroopa Parlament lükkas 28. oktoobril 2015 esimesel lugemisel⁽¹⁾ tagasi 22. aprilli 2015. aasta seadusandliku ettepaneku, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1829/2003, ning palus komisjonil selle tagasi võtta ja esitada uue ettepaneku;

1. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu ületab määruses (EÜ) nr 1829/2003 ette nähtud rakendamisvolitusi;
2. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu on vastuolus liidu õigusega, sest see on vastuolus määruse (EÜ) nr 1829/2003 eesmärgiga, milleks on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 178/2002⁽²⁾ sätestatud üldpõhimõtetega luua alus inimeste elu ja tervise, loomade tervise ja heaolu, keskkonna ja tarbijate huvide kõrgel tasemel kaitse tagamiseks seoses geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kasutamise, tagades samal ajal ka siseturu tõhusa toimimise;
3. palub komisjonil oma rakendusotsuse eelnõu tagasi võtta;
4. kordab oma valmisolekut jätkata tööd komisjoni ettepanekuga, millega muudetakse määrust (EL) nr 182/2011; palub nõukogul jätkata kiiremas korras tööd, mis on seotud selle komisjoni ettepanekuga;
5. kutsub komisjoni üles peatama kõik GMOde loataotluste kohta tehtud rakendusotsused, kuni loa andmise menetlust on muudetud, et kõrvaldada puudused kehtivas menetluses, mis on osutunud sobimatuks;
6. palub, et komisjon võtaks tagasi ettepanekud GMOde lubamise kohta, kui alalise toiduahela ja loomatervishoiu komitee ei esita arvamust geneetiliselt muundatud organismide heakskiitmise kohta kas kasvatamise või toidus ja söödas kasutamise eesmärgil;
7. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 355, 20.10.2017, lk 165.

⁽²⁾ EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0060

Geneetiliselt muundatud puuvill GHB614× LLCotton25 × MON 15985

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614× LLCotton25 × MON 15985 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D059692/02 – 2019/2524(RSP))

(2020/C 411/25)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni rakendusotsuse eelnõu, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 × LLCotton25 × MON 15985 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D059692/02,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 7 lõiget 3 ja artikli 19 lõiget 3,
- võttes arvesse määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises toiduahela ja loomatervishoiu komitees 3. detsembril 2018 toimunud hääletust, mille tulemusel arvamust ei esitatud,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 182/2011 (millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisoluliste teostamise suhtes) ⁽²⁾ artikleid 11 ja 13,
- võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 7. märtsil 2018. aastal vastu võetud ja 20. aprillil 2018. aastal avaldatud arvamust ⁽³⁾,
- võttes arvesse ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisoluliste teostamise suhtes (COM(2017)0085, 2017/0035(COD)),
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, milles esitatakse vastuväiteid geneetiliselt muundatud organismide kasutamiseks lubade andmisele ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

⁽³⁾ Geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 × LLCotton25 × MON 15985 hindamine toiduks ja söödaks kasutamiseks määruse (EÜ) nr 1829/2003 alusel (taotlus nr EFSA-GMO-NL-2011-94), <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5213>.

⁽⁴⁾ — 16. jaanuari 2014. aasta resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus, millega lastakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/18/EÜ viljelemise eesmärgil turule geneetiliselt muundatud ja teatavate liblikaliste maisikahjurite suhtes resistentne maisitoe (Zea mays L., liin 1507) (ELT C 482, 23.12.2016, lk 110);

— 16. detsembri 2015. aasta resolutsioon komisjoni 4. detsembri 2015. aasta rakendusotsuse (EL) 2015/2279 kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi NK603 × T25 sisaldavad, sellest koosnevad või sellest valmistatud tooted (ELT C 399, 24.11.2017, lk 71);

— 3. veebruari 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87705 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 35, 31.1.2018, lk 19);

— 3. veebruari 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87708 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 35, 31.1.2018, lk 17);

— 3. veebruari 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba FG72 (MST-FGØ72-2) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 35, 31.1.2018, lk 15);

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

-
- 8. juuni 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi Bt11 × MIR162 × MIR604 × GA21 või neist neljast komponendist kahe või kolme kombinatsioonina esinevat geneetiliselt muundatud maisi sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid (ELT C 86, 6.3.2018, lk 108);
 - 8. juuni 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, mis käsitleb geneetiliselt muundatud nelgi (*Dianthus caryophyllus* L., liin SHD-27531-4) turule laskmist (ELT C 86, 6.3.2018, lk 111);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisiliini MON 810 külviseemnete turule laskmise luba (ELT C 215, 19.6.2018, lk 76);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 810 toodete turule laskmist (ELT C 215, 19.6.2018, lk 80);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lastakse viljelemise eesmärgil turule geneetiliselt muundatud maisi Bt11 seemned (ELT C 215, 19.6.2018, lk 70);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lastakse viljelemise eesmärgil turule geneetiliselt muundatud maisi 1507 seemned (ELT C 215, 19.6.2018, lk 73);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla 281-24-236 × 3006-210-23 × MON 88913 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 215, 19.6.2018, lk 83);
 - 5. aprilli 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi Bt11 × 59122 × MIR604 × 1507 × GA21 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud toodete ja samuti geneetiliselt muundatud maisi (milles on kombineeritud kaks, kolm või neli Bt11, 59122, MIR604, 1507 ja GA21 transformatsiooni) turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 298, 23.8.2018, lk 34);
 - 17. mai 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi DAS-40278-9 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 307, 30.8.2018, lk 71);
 - 17. mai 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB119 (BCS-GHØØ5-8) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 307, 30.8.2018, lk 67);
 - 13. septembri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba DAS-68416-4 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 337, 20.9.2018, lk 54);
 - 4. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba FG72 × A5547-127 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 346, 27.9.2018, lk 55);
 - 4. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba DAS-44406-6 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 346, 27.9.2018, lk 60);
 - 24. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi 1507 (DAS-Ø15Ø7-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 346, 27.9.2018, lk 122);
 - 24. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta) lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba 3Ø5423 × 40-3-2 (DP-3Ø5423-1 × MON-Ø4Ø32-6) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid (ELT C 346, 27.9.2018, lk 127);
 - 24. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta) lasta turule geneetiliselt muundatud rapsisorte MON 88302 × Ms8 × Rf3 (MON-883Ø2-9 × ACSBNØØ5-8 × ACS-BNØØ3-6), MON 88302 × Ms8 (MON-883Ø2-9 × ACSBNØØ5-8) ja MON 88302 × Rf3 (MON-883Ø2-9 × ACS-BNØØ3-6) sisaldavaid, neist koosnevaid või neist toodetud tooteid (ELT C 346, 27.9.2018, lk 133);
 - 1. märtsi 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi 59122 (DAS-59122-7) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0051);
 - 1. märtsi 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × NK603 (MON-87427-7 × MON-89Ø34-3 × MON-ØØ6Ø3-6) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks MON 87427, MON 89034 ja NK603 transformatsioonidest, ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2010/420/EL (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0052);

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

- võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni ettepanekut,
- võttes arvesse kodukorra artikli 106 lõikeid 2 ja 3,
- A. arvestades, et 11. veebruaril 2011. aastal esitas Bayer CropScience AG kooskõlas määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklitega 5 ja 17 Madalmaade pädevale riiklikule asutusele taotluse puuvilla GHB614 × LLCotton25 × MON 15985 ja alakombinatsiooni LLCotton25 × MON 15985 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toidu, toidu koostisosade ja sööda turule laskmiseks (edaspidi „taotlus“); arvestades, et taotlus hõlmas ka geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 × LLCotton25 × MON 15985 ja alakombinatsiooni LLCotton25 × MON 15985 turule laskmist seda sisaldavates või sellest koosnevates toodetes, mis on ette nähtud muudeks eesmärkideks kui vaid toiduks ja söödaks, kuid mitte viljelemiseks;
- B. arvestades, et 7. märtsil 2018 võttis EFSA taotluse kohta vastu soodsa arvamuse;
- C. arvestades, et geneetiliselt muundatud puuvillas GHB614 × LLCotton25 × MON 15985 tekib valk 2mEPSPS, mis annab tolerantsuse glüfosaati sisaldavate herbitsiidide suhtes, valk PAT, mis annab tolerantsuse glüfosinaat-ammooniumil põhinevate herbitsiidide suhtes, ning valgud Cry1Ac ja Cry1Ab2, mis kaitsevad teatavate liblikaliste taimekahjurite eest; arvestades, et lisaks toodab taim valke (NPTII ja AAD), mis annavad antibiootikumiresistentsuse;
- D. arvestades, et kuigi puuvillaseemneõli kasutamine inimtoiduks võib olla Euroopas suhteliselt piiratud, võib seda leida mitmesugustes toiduainetes, sealhulgas salatikastmetes, majoneesis, valikpagaritoodetes, šokolaadivõietes ja šokolaadihelvestes^(?);
- E. arvestades, et puuvilla söödetakse loomadele peamiselt puuvillaseemnekoogi või -jahuna või täisrasvaste puuvilla-seemnetena^(?);

Täiendavate herbitsiidide jäägid ja koostisosad

- F. arvestades, et täiendavate herbitsiidide, käesoleval juhul glüfosaadi ja glüfosinaadi kasutamine kuulub herbitsiidiresistentsete taimede kasvatamisel tavalise põllumajandustava juurde ning seega on eeldatav, et need puutuvad kokku nii suuremate kui ka korduvate doosidega, millega ei kaasne üksnes suuremad jäägid saagis ja seega imporditud tootes, vaid need võivad mõjutada ka geneetiliselt muundatud taime koostist ja selle põllumajanduslikke näitajaid;

-
- 3. mai 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud suhkrupeedist H7-1 (KM-ØØØH71-4) toodetud toidu ja sööda turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0197);
 - 30. mai 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi GA21 (MON-ØØØ21-9) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0221);
 - 30. mai 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse selliste toodete turule laskmist, mis sisaldavad geneetiliselt muundatud maisi 1507 × 59122 × MON 810 × NK603 või geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm 1507, 59122, MON 810 ja NK603 transformatsiooni, koosnevad sellest või on sellest toodetud, ja millega tunnistatakse kehtetuks otsused 2009/815/EÜ, 2010/428/EL ja 2010/432/EL vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0222);
 - 24. oktoobri 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi NK603 × MON 810 (MON-ØØ6Ø3-6 × MON-ØØ81Ø-6) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0416);
 - 24. oktoobri 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm või neli MON 87427, MON 89034, 1507, MON 88017 ja 59122 ühekordset transformatsiooni, ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2011/366/EL (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0417).

^(?) EFSA arvamus, lk 17 <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5213>.

^(?) EFSA arvamus lk 18 <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5213>.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

- G. arvestades, et alates 1. augustist 2018 ei ole liidus enam lubatud glüfosinaat, kuna see on liigitatud reprodutseerimiseks aineks ja kuulub seega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1107/2009 kehtestatud piirkriteeriumide alla ⁽¹⁾;
- H. arvestades, et glüfosaadi kantserogeensuse osas on endiselt küsimusi; arvestades, et EFSA järeldas 2015. aasta novembris, et glüfosaat ei ole tõenäoliselt kantserogeenne, ja Euroopa Kemikaaliamet (ECHA) järeldas 2017. aasta märtsis, et selle klassifitseerimata jätmise oli õigustatud; arvestades, et vastupidiselt sellele liigitas Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) Rahvusvaheline Vähiuurimiskeskus 2015. aastal glüfosaadi inimeste jaoks tõenäoliselt kantserogeensete ainete hulka;
- I. arvestades, et üldiselt on EFSA taimkaitsevahendite ja nende jääkide komisjon leidnud, et ei saa teha järeldusi geneetiliselt muundatud põllukultuuridele glüfosaadivalmististe pihustamise jääkide ohutuse kohta ⁽²⁾; arvestades, et lisandid ja nende segud, mida kasutatakse pihustamiseks mõeldud kaubanduslikes glüfosaadivalmististes, võivad olla toksilisemad kui toimeaine eraldi ⁽³⁾;
- J. arvestades, et liit on toksilisuse kartuse tõttu juba kõrvaldanud turult polüetoksüleeritud rasvamiinina tuntud glüfosaadi lisaaine; arvestades, et probleemsed lisaained ja segud võivad siiski olla lubatud riikides, kus seda geneetiliselt muundatud puuvilla kasvatatakse (praegu Jaapanis);
- K. arvestades, et teave herbitsiidide ja nende metaboliitide jäägi tasemete kohta on hädavajalik herbitsiiditolerantsete geneetiliselt muundatud taimede põhjaliku riskihindamise jaoks; arvestades, et herbitsiidide pihustamise jääke peetakse EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni pädevusest väljapoole jäävaks; arvestades, et geneetiliselt muundatud puuvilla herbitsiididega pihustamise mõju ei ole hinnatud, samuti ei ole hinnatud glüfosaadi ja glüfosinaadiga pihustamise kumulatiivset mõju;
- L. arvestades, et liikmesriigid ei ole õiguslikult kohustatud mõõtma imporditava puuvilla glüfosaadi või glüfosinaadi jääke, et tagada aastateks 2019, 2020 ja 2021 ettenähtud ELi kooskõlastatud mitmeaastase kontrolliprogrammi raames vastavus piirnormidele ⁽⁴⁾; arvestades, et kõige viimases EFSA koostatud aruandes Euroopa Liidu toidus sisalduvate pestitsiidijääkide kohta, mis põhineb kooskõlastatud mitmeaastase kontrolliprogrammi ja liikmesriikide programmide tulemustel, puudub teave puuvilla vastavuse kohta mis tahes pestitsiidijääkide piirnormidele ⁽⁵⁾; arvestades, et kõige viimaste andmete kohaselt ei ole seega teada, kas geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 × LLCotton25 × MON 15985 glüfosaadi või glüfosinaadi jäägid vastavad liidu jääksisalduse piirnormidele;

Toksilise aine gossüpoli esinemine

- M. arvestades, et gossüpol on puuvilla looduslikult esinev toksiline koostisosa; arvestades, et valgu EPSPS esinemise tõttu võib seda valku sisaldavate geneetiliselt muundatud taimede gossüpoli määr olla suurem ⁽⁶⁾; arvestades, et EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjon märkis, et geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 × LLCotton25 × MON15985 toorpuuvillaseemnete vaba gossüpoli sisaldus oli suurem kui selle geneetiliselt muundamata võrdluskultuuril (vastavalt 7 200 mg/kg ja 6 000 mg/kg) ⁽⁷⁾, mis mõlemad on suuremad kui seaduslik piirnorm 5 000, mis on sätestatud loomatoidu kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2002/32/EÜ ⁽⁸⁾;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimkaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).

⁽²⁾ EFSA conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance glyphosate (EFSA järeldused toimeaine glüfosaadi pestitsiidina kasutamise riskihindamist käsitleva vastastikuse hindamise kohta). EFSA Journal 2015; 13 (11):4302, <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2015.4302/epdf>.

⁽³⁾ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3955666>.

⁽⁴⁾ Komisjoni 9. aprilli 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/555 ELi kooskõlastatud mitmeaastase kontrolliprogrammi kohta aastateks 2019, 2020 ja 2021, et tagada vastavus pestitsiidijääkide piirnormidele ja hinnata tarbijate kokkupuudet taimses ja loomses toidus või selle pinnal esinevate pestitsiidijääkidega (ELT L 92, 10.4.2018, lk 6).

⁽⁵⁾ Euroopa Liidu 2016. aasta aruanne toidus sisalduvate pestitsiidijääkide kohta <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5348>.

⁽⁶⁾ <https://www.testbiotech.org/node/2209> lk 2.

⁽⁷⁾ EFSA arvamus lk 14, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5213>.

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. mai 2002. aasta direktiivis 2002/32/EÜ loomatoidus leiduvate soovimatute ainete kohta (EÜT L 140, 30.5.2002, lk 10) kehtestatakse puuvillaseemnetes (söödamaterjalina) sisalduva gossüpoli piirmäär 5 000 mg/kg. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:02002L0032-20131227&from=ES>.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

- N. arvestades, et 2014. aasta uuringu „Gossypol Toxicity from Cottonseed Products“ (Puuvillaseemnete toodete gossüpoli toksilisus) andmetel on kõige levinum toksiline mõju loomade puhul isas- ja emaslooma paljunemisvõime vaegus, mis tekitab loomakasvatusektori jaoks tõsist majanduslikku kahju, ning immuunfunktsiooni häirimine, mis vähendab loomade vastupanuvõimet nakkuste suhtes ning halvendab vaktsiinide tõhusust⁽¹⁾; arvestades, et EFSA toiduahelas olevate saasteainete komisjon on kirjeldanud gossüpoli kui loomatoidus olevat soovimatut ainet⁽²⁾;
- O. arvestades, et EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjon märkis, et gossüpoli suurem sisaldus geneetiliselt muundatud puuvillast GHB614 × LLCotton25 × MON15985 pärinevates puuvillaseemnetes võrreldes geneetiliselt muundamata võrdluskultuuriga „ei põhjusta tegelikkuses ohtu loomade ja inimeste tervisele, kuna i) vaba gossüpoli maksimumsisaldus on reguleeritud Euroopa õigusaktidega ning ii) pleegitatud ja rafineeritud puuvillaseemneõli ja puuvillaseemnetest toodetud jahu, mida inimesed võivad vahetult tarbida, on sisuliselt gossüpolist vabad“⁽³⁾; arvestades, et EFSA ei hinnanud puuvillaõli (mis on ette nähtud inimtoiduna tarbimiseks) ega puuvillajahu (mis on ette nähtud loomatoiduks), nagu soovitati kehtivas OECD konsensusdokumendis, mis käsitleb arvamusi uute taimesortide koostise kohta; arvestades, et avaldus, mille kohaselt kehtivad gossüpoli suhtes liidu õigusaktide kohased seaduslikud piirangud, ei anna piisavat kinnitust selle kohta, et geneetiliselt muundatud puuvill GHB614 × LLCotton25 × MON15985 on tarbimiseks ohutu;

Cry-valgud ja seos allergiliste reaktsioonidega

- P. arvestades, et puuvillas GHB614 × LLCotton25 × MON15985 tekib kaks Bt-toksiini (Cry1Ac ja Cry1Ab2 valgud), mis kaitsevad seda teatavate liblikaliste taimkahjurite eest; arvestades, et kuigi Cry1 valkudel on tuvastatud adjuvandi omadused, mis tähendab, et need võivad tugevdada muude toiduainete allergenilisi omadusi, ei ole EFSA seda analüüsinud;
- Q. arvestades, et 2017. aastal tehtud teaduslikus uuringus Bt-toksiinide ja täiendavate herbitsiididega pihustamise jääkide võimaliku tervisemõju kohta jõuti järeldusele, et erilist tähelepanu tuleks pöörata herbitsiidide jääkidele ja nende koostoimele Bt-toksiinidega⁽⁴⁾; arvestades, et seda EFSA ei uurinud;

Antibiootikumiresistentsus

- R. arvestades, et GHB614 × LLCotton25 × MON15985 toodab valke (NPTII ja AAD), mis põhjustavad antibiootikumiresistentsust; arvestades, et NPT11 annavad resistentsuse neomütsiini ja kanamütsiini suhtes; arvestades, et AAD annab resistentsuse streptomütsiini suhtes; arvestades, et WHO on liigitanud kõik need antimikroobikumid äärmiselt olulisteks⁽⁵⁾;
- S. arvestades, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/18/EÜ⁽⁶⁾ artikli 4 lõikes 2 nõutakse, et keskkonnamiski hindamisel pööratakse erilist tähelepanu GModele, mis sisaldavad geene, milles avaldub resistentsus inim- või veterinaarmeditsiinis kasutatavate antibiootikumide suhtes ning et üldine eesmärk on selgitada välja ja järk-järgult kõrvaldada antibiootikumiresistentsuse markerid, mis võivad kahjustada inimeste tervist ja keskkonnaohutust;
- T. arvestades, et EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjon uuris 2004. aasta arvamuses antibiootikumiresistentsuse markergeenide kasutamist valitud transgeensetes taimedes, tingituna kahtlustest, et selliste markergeenide kasutamine võib geeni ülekandumise tõttu geneetiliselt muundatud taimedelt bakteritele tekitada inimestes ja loomades suurema antibiootikumiresistentsuse;

⁽¹⁾ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4033412/>.

⁽²⁾ EFSA arvamus, lk 15 <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5213>.

⁽³⁾ EFSA arvamus, lk 15 <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5213>.

⁽⁴⁾ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5236067/>.

⁽⁵⁾ lk 21 <http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/255027/9789241512220-eng.pdf;jsessionid=11933F77EEEE4-D6E7BD574889996C4E6?sequence=1>.

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/18/EÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ja nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1).

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

U. arvestades, et selle 2004. aasta arvamus kohaselt kuulub AAD geen antibiootikumiresistentsuse markergeenide II rühma, mis „peaksid piirduma väliuringutega ega tohiks esineda turule viidavates geneetiliselt muundatud taimedes“⁽¹⁾;

Liikmesriikide pädevate asutuste märkused

V. arvestades, et pädevad asutused esitasid kolme kuu pikkuse konsultatsiooniperioodi vältel palju kriitilisi märkusi, mis hõlmasid eelnimetatud probleeme, kuid ei piirdunud nendega⁽²⁾;

Demokraatia puudumine otsustusprotsessis

W. arvestades, et määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises toiduahela ja loomatervishoiu komitees 3. detsembril 2018 toimunud hääletuse tulemusel arvamus ei esitatud, mis tähendab, et loa andmist ei toetatud liikmesriikide kvalifitseeritud hääleteenamusega;

X. arvestades, et komisjon mõistis nii oma 22. aprillil 2015 esitatud seadusandliku ettepaneku (millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1829/2003 seoses liikmesriikide võimalusega piirata oma territooriumil geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kasutamist või see keelata) seletuskirjas kui ka 14. veebruaril 2017 esitatud seadusandliku ettepaneku (millega muudetakse määrust (EL) nr 182/2011) seletuskirjas hukka asjaolu, et pärast määruse (EÜ) nr 1829/2003 jõustumist on komisjon võtnud loa andmise otsused vastu ilma liikmesriikide komitee toetava arvamuseta, ja et toimiku tagasisaatmine komisjonile lõpliku otsuse tegemiseks, mis oli varem kogu menetluse puhul väga erandlik, on geneetiliselt muundatud toiduainete ja loomasööda lubamist käsitlevate otsuste langetamisel muutunud tavapäraseks; arvestades, et president Jean-Claude Juncker on selle tava mitmel korral hukka mõistnud, pidades seda ebademokraatlikuks⁽³⁾;

Y. arvestades, et Euroopa Parlament lükkas 28. oktoobril 2015 esimesel lugemisel⁽⁴⁾ tagasi 22. aprilli 2015. aasta seadusandliku ettepaneku, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1829/2003, ning palus komisjonil selle tagasi võtta ja esitada uue ettepaneku;

1. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu ületab määruses (EÜ) nr 1829/2003 ette nähtud rakendamisolulisi;

2. palub komisjonil oma rakendusotsuse eelnõu tagasi võtta;

3. palub komisjonil mitte anda luba importida toidu ja söödana kasutamiseks ühtegi geneetiliselt muundatud taime, mis on muudetud tolerantseks herbitsiidi suhtes, mille kasutamine ei ole liidus lubatud, käesoleval juhul glüfosinaat;

4. palub komisjonil mitte anda luba herbitsiiditolerantsetele geneetiliselt muundatud taimedele, ilma et oleks antud täielik hinnang täiendavate herbitsiidide, metaboliitide ja kaubanduslike valmististe pihustamisjääkidele neid kultuure kasvatavates riikides;

5. palub komisjonil integreerida täielikult täiendavate herbitsiidide kasutamise ja nende jääkide riskihindamine herbitsiiditolerantsete geneetiliselt muundatud taimede riskihindamisse, olenemata sellest, kas geneetiliselt muundatud taim on ette nähtud viljelemiseks liidus või importimiseks liitu toiduks ja söödaks;

6. kutsub komisjoni üles mitte andma luba ühelegi antibiootikumiresistentsete geenidega geneetiliselt muundatud taimedele;

7. kordab, et on kohustunud edendama tööd komisjoni ettepanekuga, millega muudetakse määrust (EL) nr 182/2011; palub nõukogul jätkata viivitamata tööd, mis on seotud selle komisjoni ettepanekuga;

⁽¹⁾ <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2004.48>.

⁽²⁾ Vt lisa G, liikmesriikide märkused <http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/questionDocumentsLoader?question=EF-SA-Q-2018-00147>.

⁽³⁾ Vt näiteks Euroopa Parlamendi täiskogu istungjärgu avakõne, mis on lisatud järgmisele Euroopa Komisjonile antud poliitikasuunistele (Strasbourg, 15. juuli 2014) ja 2016. aasta kõne olukorrast Euroopa Liidus (Strasbourg, 14. september 2016).

⁽⁴⁾ ELT C 355, 20.10.2017, lk 165.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

8. kutsub komisjoni üles peatama kõik GMOde loataotluste kohta tehtud rakendusotsused, kuni loa andmise menetlust on muudetud, et kõrvaldada puudused kehtivas menetluses, mis on osutunud sobimatuks;
 9. kutsub komisjoni üles võtma tagasi ettepanekud GMOde lubamise kohta, kui alaline toiduahela ja loomatervishoiu komitee ei ole esitanud arvamust, olgu tegemist viljelemise või toiduks ja söödaks kasutamisega;
 10. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.
-

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0061

Olukord Venezuelas

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta resolutsioon olukorra kohta Venezuelas (2019/2543(RSP))

(2020/C 411/26)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Venezuela kohta, eriti 3. mai 2018. aasta resolutsiooni valimiste kohta Venezuelas ⁽¹⁾, 5. juuli 2018. aasta resolutsiooni rändekriisi ja humanitaarolukorra kohta Venezuelas ning selle maismaapiiridel Colombia ja Brasiiliaga ⁽²⁾ ning 25. oktoobri 2018. aasta resolutsiooni olukorra kohta Venezuelas ⁽³⁾,
 - võttes arvesse avaldust, mille komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja tegi 26. jaanuaril 2019 ELi nimel Venezuela olukorra kohta,
 - võttes arvesse avaldust, mille komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja tegi 10. jaanuaril 2019 ELi nimel,
 - võttes arvesse Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuuti,
 - võttes arvesse Venezuela põhiseadust, eriti selle artiklit 233,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõikeid 2 ja 4,
- A. arvestades, et 20. mail 2018 toimunud valimised ei vastanud usaldusväärse valimisprotsessi rahvusvahelistele miinimumstandarditele ega olnud kooskõlas poliitilise pluralismi, demokraatia, läbipaistvuse ja õigusriigi põhimõtetega; arvestades, et EL koos teiste piirkondlike organisatsioonide ja demokraatlike riikidega ei ole neid valimisi ega selle ebaseadusliku protsessi tagajärjel antud volitusi tunnistanud;
- B. arvestades, et 10. jaanuaril 2019 anastas Nicolás Maduro ülemkohtu ees ebaseaduslikult ja põhiseadusliku korra vastaselt presidendivõimu;
- C. arvestades, et 23. jaanuaril 2019 vannutati Venezuela rahvuskogu õiguspäraselt ja demokraatlikult valitud esimees Juan Guaidó ametisse Venezuela üleminekupresidendina kooskõlas Venezuela põhiseaduse artikliga 233;
- D. arvestades, et viimastel päevadel on Venezuelas toimunud massilised protestid ja meeleavaldused; arvestades, et meeleavalduste ja rahutustega seoses on teatatud kümnetest hukkunutest ja mitmesajast vigastatust; arvestades, et vägivaldteod ja sotsiaalsete protestide mahasurumine, ebaseaduslikud haarangud, meelevaldsed vahistamised (sh enam kui 70 alaealist) ning opositsiooniaktivistide häbimärgistamine ja tagakiusamine põhjustavad endiselt surmajuhtumeid ja raskeid inimõiguste rikkumisi; arvestades, et käesoleval nädalal on kutsutud üles uutele meeleavaldustele;
- E. arvestades, et EL on korduvalt nõudnud demokraatia ja õigusriigi taastamist Venezuelas usaldusväärse poliitilise protsessi abil;
- F. arvestades, et 2017. aastal anti Euroopa Parlamendi Sahharovi auhind mõttevabaduse eest Venezuela demokraatlikule opositsioonile ja poliitvangidele;
- G. arvestades, et Venezuela elanikke on tabanud enneolematu sotsiaalne, majanduslik ja demokraatia kriis, mille käigus enam kui kolm miljonit inimest on välja rännanud ja inflatsiooni määr ületab 1 650 000 %;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0199.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0313.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0436.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

- H. arvestades, et rahvusvahelised ja piirkondlikud partnerid, sealhulgas EL, on pühendunud selliste tingimuste loomisele, mis võimaldavad rahumeelset, usaldusväärset ja kaasavat poliitilist protsessi kõigi oluliste Venezuela osaliste seas; arvestades, et EL on kinnitanud valmisolekut hoida suhtluskanalid avatuna;
- I. arvestades, et Nicolás Maduro lükkas uute presidendivalimiste korraldamise võimaluse avalikult tagasi vastusena komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindajale, kes nõudis ELi nimel, et kiiresti kuulutataks välja vabad, läbipaistvad ja usaldusväärsed presidendivalimised;
1. tunnustab Juan Guaidó Venezuela Bolívari Vabariigi seadusliku ajutise presidendina vastavalt Venezuela põhiseaduse artiklile 233 ja avaldab täielikku toetust tema tegevuskavale;
 2. palub komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal koos liikmesriikidega asuda ühtsele kindlale seisukohale ning tunnustada Juan Guaidó riigi ainsa seadusliku üleminekupresidendina, kuni demokraatia taastamiseks kuulatakse välja uued vabad, läbipaistvad ja usaldusväärsed presidendivalimised; väljendab heameelt asjaolu üle, et paljud demokraatlikud riigid on uut ajutist presidenti juba tunnustanud;
 3. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid võtaksid juhul, kui seda otsust toetatakse, sellest tulenevaid meetmeid ja akrediteeriks esindajad, kes nimetatakse seaduslike ametivõimude poolt;
 4. mõistab teravalt hukka ägedad repressioonid ja vägivalda, mille tagajärjeks on tapmised ja inimohvrid; väljendab solidaarsust Venezuela inimestega ning avaldab ohvrite peredele ja sõpradele siirast kaastunnet; nõuab tungivalt, et *de facto* Venezuela ametivõimud lõpetaksid igasuguse inimõiguste rikkumise, võtaksid süüdlased vastutusele ning tagaksid kõigi põhivabaduste ja inimõiguste täieliku järgimise;
 5. mõistab hukka mitmete Venezuela olukorda kajastavate ajakirjanike kinnipidamise ning nõuab nende viivitamatut vabastamist;
 6. mõistab hukka ja lükkab tagasi kõik sellised ettepanekud ja katsed kriisi lahendamiseks, millega võib kaasneda vägivalda kasutamine;
 7. kordab, et toetab täielikult rahvuskogu kui Venezuela ainsat legitiimset demokraatlikku organit, mille volitused on vaja taastada ja tagada, sealhulgas austades rahvuskogu liikmete eesõigusi ja turvalisust;
 8. toetab kindlalt ÜRO peasekretäri nõudmist uurida toimepandud tapmisi sõltumatult ja täielikult, nagu parlament on väljendanud ka oma varasemates resolutsioonides;
 9. kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat tegema koostööd piirkonna riikidega ja kõigi teiste peamiste osalejatega, et luua kontaktrühm, nagu on märgitud nõukogu 15. oktoobri 2018. aasta järeldustes, mis võiks olla vahendajaks, et saavutada kokkulepe vabade, läbipaistvate ja usaldusväärsede presidendivalimiste korraldamiseks, mille puhul on tagatud kokkulepitud ajakava, kõigile osalejatele võrdsed tingimused, läbipaistvus ja rahvusvaheliste vaatlejate kohalolu;
 10. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Venezuela seaduslikule üleminekupresidendile ja Venezuela Bolívari Vabariigi rahvuskogule, Lima rühma riikide valitsustele ja parlamentidele, Euroopa – Ladina-Ameerika parlamentaarsele assambleele ning Ameerika Riikide Organisatsiooni peasekretärile.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0062

Konkurentsipoliitika aastaaruanne

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta resolutsioon konkurentsipoliitika aastaaruande (2018/2102(INI))
(2020/C 411/27)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut (edaspidi „ELi toimimise leping“), eriti selle artikleid 7, 8, 9, 11, 12, 39, 42, 101–109 ja 174,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eriti selle artikleid 35, 37 ja 38,
- võttes arvesse komisjoni 18. juuni 2018. aasta aruannet 2017. aasta konkurentsipoliitika kohta (COM(2018)0482) ning selle täienduseks samal kuupäeval avaldatud komisjoni talituste töödokumenti,
- võttes arvesse komisjoni 17. juuni 2014. aasta määrust (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks ⁽¹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määrust (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumise üle ⁽²⁾ (EÜ ühinemismäärus),
- võttes arvesse komisjoni 9. juuli 2014. aasta valget raamatut „ELi ettevõtjate ühinemise kontrolli tõhustamine“ (COM(2014)0449),
- võttes arvesse komisjoni 22. märtsi 2017. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mille eesmärk on anda liikmesriikide konkurentsiasutustele volitused konkurentsieeskirjade täitmise tagamise tõhustamiseks ja tagada siseturu nõuetekohane toimimine (COM(2017)0142) (Euroopa konkurentsivõrgustiku (ECN+) direktiiv),
- võttes arvesse komisjoni 19. juuli 2016. aasta teatist ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 osutatud riigiabi mõiste kohta (C(2016)2946),
- võttes arvesse oma 5. veebruari 2014. aasta resolutsiooni konkurentsipoliitika jõustamist käsitlevate ELi koostöölepingute ja edasiste arengusuundade kohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse asjakohaseid komisjoni eeskirju, suuniseid, otsuseid, resolutsioone, teatisi ja dokumente konkurentsi teemal,
- võttes arvesse oma 19. aprilli 2018. aasta ⁽⁴⁾ resolutsiooni ja 14. veebruari 2017. aasta ⁽⁵⁾ resolutsiooni ELi konkurentsipoliitika 2017. ja 2016. aasta aruande kohta,
- võttes arvesse oma 2018. aasta juuli uuringut „Konkurentsiküsimused finantstehnoloogia (FinTech) valdkonnas“, mille tellis majandus- ja rahanduskomisjoni konkurentsi tööühm,
- võttes arvesse komisjoni vastuseid kirjalikele küsimustele E-000344-16, E-002666-16 ja E-002112-16,

⁽¹⁾ ELT L 187, 26.6.2014, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 24, 29.1.2004, lk 1.

⁽³⁾ ELT C 93, 24.3.2017, lk 71.

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0187.

⁽⁵⁾ ELT C 252, 18.7.2018, lk 78.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 12. detsembri 2018. aasta arvamust komisjoni 18. juuni 2018. aasta aruande kohta konkurentsipoliitika kohta 2017. aastal,
 - võttes arvesse komisjoni 10. mai 2017. aasta lõpparuannet e-kaubanduse sektori uurimise kohta (COM(2017)0229),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit ning rahvusvahelise kaubanduse komisjoni ning põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni arvamusi (A8-0474/2018),
- A. arvestades, et konkurentsipoliitika on nüüdseks kehtinud juba üle 60 aasta, ja arvestades, et tugev ja tõhus ELi konkurentsipoliitika on alati olnud Euroopa projekti alus;
- B. arvestades, et maksudest kõrvalehoidumine ja maksustamise vältimine tekitavad ebaõiglast konkurentsi, mõjutades eriti väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtteid (VKEd);
- C. arvestades, et rahapesu, maksustamise vältimine ja maksudest kõrvalehoidumine kahjustab maksutulu õiglast jaotumist liikmesriikides ja moonutab seetõttu konkurentsi siseturul;
- D. arvestades, et varakate üksikisikute ja ettevõtjate ulatuslik maksustamise vältimine ei kahjusta üksnes tavalisi maksumaksjaid, riigi rahandust ja sotsiaalseid kulusi, vaid ohustab ka head valitsemistava, makromajanduslikku stabiilsust, sotsiaalset sidusust ja üldsuse usaldust liidu institutsioonide ja liikmesriikide vastu;
- E. arvestades, et teatavad valitsused ja jurisdiktsioonid (mõned ka ELis) on spetsialiseerunud konkurentsi moonutavate soodsate maksusüsteemide loomisele või on need loonud ning sellest saavad kasu hargmaised ettevõtjad ja varakad üksikisikud, kellel ei ole nendes jurisdiktsioonides tegelikku majandustegevust, vaid kes on esindatud üksnes riulifirmadega;
1. on seisukohal, et konkurentsipoliitika, mille eesmärk on tagada võrdsed võimalused kõikides sektorites, on Euroopa sotsiaalse turumajanduse alus ja oluline tegur siseturu nõuetekohase toimimise tagamisel; väljendab heameelt komisjoni 2017. aasta konkurentsipoliitika aruande ning selle jõupingutuste ja tegevuse üle, et tagada konkurentsieeskirjade tõhus kohaldamine liidus ning tuua kasu kõigile ELi kodanikele, eriti nendele, kes on nõrgemal tarbijapositionil; kutsub lisaks komisjoni üles jätkama ELi konkurentsieeskirjade täieliku jõustamise tagamist, pöörates erilist tähelepanu VKEde ees seisvatele raskustele, ning vältima nende ebaühtlast kohaldamist liikmesriikides;
 2. tunnustab ja julgustab struktureeritud dialoogi konkurentsivolinikuga ning komisjoni jõupingutusi tihedas koostöös Euroopa Parlamendi pädeva komisjoni liikmete ja selle konkurentsipoliitika tööühmaga; peab komisjoni konkurentsipoliitika aruannet demokraatliku kontrolli seisukohast hädavajalikuks; tuletab meelde, et viimastel aastatel on Euroopa Parlament kaasatud tavapärase seadusandliku menetluse kaudu konkurentsieeskirjade raamistiku kujundamisse, näiteks kavandatavasse ECN+ direktiivi; märgib, et Euroopa Parlamendile tuleks konkurentsieeskirjade raamistiku kujundamiseks anda kaasotsustusõigus, ning avaldab kahetsust, et liidu poliitika selle valdkonna demokraatlikku mõõdet ei ole viimastes lepingute muudatustepanekutes tugevdatud;
 3. kiidab heaks komisjoni konkurentsi peadirektoraadi auahne tegevuskava ja prioriteedid ning toetab neid jätkuvalt, märkides samas, et olulised probleemid siiski jäävad, nt ühinemiskontrolli valdkonnas, kus ühinejate suur arv raskusi valmistab; märgib, et ühinemisi, konkurentsieeskirju ja riigiabi käsitlevad komisjoni otsused on sageli poliitiliste arutelude teema, ja rõhutab, et kuigi selles raportis kirjeldatakse vaid mõnede hiljutiste otsuste näiteid, on üldpilt palju kirjum ning parlament ei kavatse avaldada oma seisukohti üksikute juhtumite kohta, kuna on komisjoni ülesanne otsustada, kas konkurentsioigust on järgitud või mitte;
 4. palub komisjonil analüüsida kavandatava Siemensi/Alstomi ühinemise võimalikku kahjulikku mõju Euroopa raudteeturu konkurentsivõimele ja selle kahjulikku mõju raudteekasutajatele;

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

5. märgib, et komisjon tegi 2018. aastal seadusandliku ettepaneku luua üleeuroopaline personaalne pensionitoode – erapensionifond;
6. rõhutab, et tarbija on Euroopa ühtsel turul tõhusa konkurentsi peamine kasusaaja;
7. tervitab veoautokartellide uurimist; võtab tunnustavalt teadmiseks asjaolu, et komisjon ei uurinud mitte ainult kartelli mõju suurte veoautode valmistajate suhtes veoautode hindadele, vaid ka karistas neid koostöö eest keskkonnahoidlikumate veoautode kasutuselevõtuga viivitamisel;
8. rõhutab asjaolu, et konkurentsieskirjad põhinevad aluslepingul ja nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 7, tuleks neid vaadelda laiemate Euroopa väärtuste taustal, mis toetavad sotsiaalküsimusi, sotsiaalset turumajandust, keskkonnastandardeid, kliimapoliitikat ja tarbijakaitset käsitlevaid liidu õigusnorme; on seisukohal, et ELi konkurentsioiguse kohaldamine peaks hõlmama kõiki turumoonutusi, sealhulgas negatiivseid sotsiaalseid ja keskkonnavalaseid välismõjusid;
9. usub, et konkurensipoliitika peaks toimima katalüsaatorina, mis aitaks edendada energiasüsteemi ümberkujundamist kogu ELis, stimuleerida majanduslikku ja sotsiaalset integratsiooni Euroopas, ergutada keskkonnasäästlikku põllumajandustegevust ja piirata suurte elektrijaamade võimet tõsta energiavarustuse hinda;
10. juhib tähelepanu sellele, et isegi kui tooteid või teenuseid tarnitakse tasuta, eriti digitaalmajanduses, võivad tarbijad siiski puutuda kokku väärkäitumise, näiteks kvaliteedi, valikuvõimaluste ja innovatsiooni halvenemise või väljapressimisega; on seisukohal, et ELi konkurentsieskirjad ja nende täitmise tagamine peaksid hõlmama ka mitmeid aspekte, mis ei ole seotud hinnakeskse lähenemisviisiga, ning need peaksid arvestama laiemaid kaalutlusi, nagu toodete või teenuste kvaliteet, arvestades ka kodanike eraelu puutumatus;
11. juhib tähelepanu jätkuvast tehnoloogilisest arengust tulenevatele tohututele turgude muutustele, mis toob kaasa nii võimalusi kui ka probleeme; rõhutab sellega seoses konkurensipoliitika olulist rolli digitaalse ühtse turu edasise arendamisel; rõhutab tungivat vajadust raamistiku järele, mis lahendaks andmeinnovatsiooni ja uusi ärimudeleid edendades tõhusalt andme- ja algoritmimajanduse probleeme; rõhutab eelkõige, et mitmed digitaalsed platvormid, millel on võime kasutada ja kontrollida üha suurenevaid andmevooge, võivad tekitada mastaabisäästu ja märkimisväärseid võrgu välismõjusid ning see võib viia kuritarvitavatest turuvõimudest tingitud turutõrgeteni liigse koondumise ja tulu kaudu; tunneb sellega seoses heameelt voliniku erinõunike määramise üle, kes keskenduvad konkurensipoliitika digitaliseerimise tulevastele probleemidele, ning ootab huviga nende järeldusi ja soovitusi meetmete võtmiseks; rõhutab, et nendes küsimustes on vaja kogu ELi hõlmavat ühist lähenemisviisi;
12. rõhutab, et kasutajad ei ole sageli teadlikud sellest, mil määral nende andmeid turundus- või kaubanduslikel eesmärkidel kasutatakse ja kolmandatele isikutele edastatakse; kutsub komisjoni üles tagama kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiivi 2002/58/EÜ (milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatus kaitset elektroonilise side sektoris) ⁽¹⁾ artikli 5 lõikega 3, et digitaalsed ettevõtted kasutaksid isikuandmeid alles pärast seda, kui asjaomane tellija või kasutaja on andnud sõnaselge nõusoleku, ja et ilma selle nõusolekuta ei saa andmeid anda edasi kolmandatele isikutele, kellega äriühingul või platvormil on kokkulepe; on seetõttu seisukohal, et digitaalseid turge tuleb hinnata multidistsiplinaarsest vaatenurgast, kuna konkurentsivastane käitumine võib kaasa tuua muude õigusvaldkondade, näiteks andmekaitse ja tarbijaõiguste rikkumisi; rõhutab, et asjakohane jõustamisalane tegevus nõuab, et erinevad pädevad asutused, eelkõige konkurentsi-, tarbija- ja andmekaitseasutused, töötaksid koos, nagu on soovitatud Euroopa andmekaitseinspektori algatusega kliiringukojale ⁽²⁾;

⁽¹⁾ EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37.

⁽²⁾ „Eraelu puutumatus ja konkurentsivõime suurandmete ajastul: andmekaitse, konkurentsioiguse ja tarbijakaitse vastastikune mõju digitaalses majanduses“, Euroopa andmekaitseinspektori esialgne arvamus, märts 2014, https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/14-03-26_competition_law_big_data_en.pdf

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

13. kutsub komisjoni üles korraldama arutelu tehniliste ettevõtete, kutsudes Google'i, Facebooki ja Apple'i tegevjuhte arutlema eelkõige selle üle, kuidas kolmandad riigid koguvad ja kasutavad tarbijate isikuandmeid; tunneb muret selle pärast, et kasutajad, reguleerivad asutused ja mõnikord isegi rakenduste arendajad ja reklaamijad ei ole teadlikud sellest, kui suures ulatuses andmeid liigub nutitelefonidest digitaalsetele reklaamigruppidele ja muudele kolmandatele isikutele; märgib, et kolmandate isikute poolt nutitelefonirakenduste kaudu kogutud andmed võivad sisaldada midagi profiilis sisalduvast teabest, näiteks vanust, sugu ja asukohateavet, sealhulgas andmeid lähedal asuvate mobiilimastide või WiFi-ruuterite kohta ning teavet telefoni muude rakenduste kohta; usub, et EL peaks andma üksikisikutele võimaluse saada aru nende jälgimissetvõtete monopoli ja koondumisega seotud probleemidest;

14. palub komisjonil sellega seoses pidada teenuste loomiseks ja osutamiseks vajaliku teabe haldamist turuvõimu märgiks, sealhulgas ELi toimimise lepingu artikli 102 suuniste alusel, ning nõuda veebiplatvormide ja suhtlusvõrgustike teenusepakkujate koostalitlusvõimet; juhib tähelepanu ka iseõppivate algoritmide ja tehisintellekti arengule, eelkõige juhul, kui neid pakuvad ettevõtetele kolmandad isikud, ja selle mõjule kartellitegevuse olemusele; nõuab, et komisjon esitaks nende küsimuste kohta üksikasjaliku teabe oma järgmises konkurentsipoliitika aastaaruandes;

15. peab oluliseks tagada liidu kollektiivse hüvitamise mehhanismide nõuetekohane toimimine, et kindlustada piisav hüvitis konkurentsivastastest tegevusest mõjutatud tarbijatele;

16. peab vajalikuks tagada õigus piiriülesele kaasaskantavusele, et hoida ära selle õiguse olemasolevad piirangud, mis on õiguspärase turutava kohaselt kinnistunud; peab oluliseks ka kuritarvitavate ja põhjendamatute piirangute kaotamist geograafilistel alustel, mis pakuvad intellektuaalomandi õiguste väidetava kaitse ebajärjekindlat taset;

17. on seisukohal, et kohtualluvuslikud künnised, mis määravad ELi ettevõtete ühinemise korral kindlaks läbivaatamise lähtepunkti ja mis põhinevad ühinevate üksuste käibel, ei sobi alati digitaalmajandusse, kus väärtus on reklaami otstarbel seotud sageli veebisaidi külastajate arvuga; soovib need künnised läbi vaadata ja neid kohandada, et hõlmata muu hulgas selliseid tegureid nagu ühinemistest mõjutatud tarbijate arv ja seotud tehingute väärtus;

18. rõhutab asjaolu, et tõkked mõnele digitaalmajanduse valdkonnale ülemineku ees muutuvad üha ületamatumaks, kuna mida kauem kinnistub ebaõiglane käitumine, seda raskem on pöörata tagasi selle konkurentsivastast mõju; on seisukohal, et ajutised meetmed võivad olla kasulikud vahendid, millega tagada, et uurimise ajal ei kahjustataks konkurentsi; kinnitab sellega seoses, et komisjon peaks tõhusalt ära kasutama ajutisi meetmeid, tagades samas nõuetekohase menetluse ja uurimisaluste ettevõtjate kaitseõiguse; tervitab komisjoni võetud kohustust analüüsida, kas on olemas vahendid ajutiste meetmete vastuvõtmise lihtsustamiseks kahe aasta jooksul alates ECN+ direktiivi ülevõtmise kuupäevast; soovib sellega seoses komisjonil õppida teiste jurisdiktsioonide parimatest tavadest;

19. kutsub komisjoni üles astuma ambitsioonikamaid samme, et kõrvaldada ebaseaduslikud takistused internetikonkurentsis, et tagada ELi piires vaba kaubandus internetis, jälgida hinnapiire sellistes sektorites nagu majutus- ja turismiplatvormid ning tagada, et tarbijatel oleks piiriülene juurdepääs laiale hulgale konkurentsivõimeliste hindadega internetikaupadele ja -teenustele; palub komisjonil viia läbi reklaamituru valdkondlik uurimine, et paremini mõista internetireklaami dünaamikat ja tuvastada konkurentsivastased tegevused, mida tuleb käsitleda konkurentsioiguse jõustamise raames, nagu on teinud mõned riigiasutused;

20. rõhutab asjaolu, et tänapäeva majanduse digitaliseerimine põhjustab muutusi traditsioonilises majandusloogikas; rõhutab seetõttu, et igasugune maksustamissüsteem peab arvestama, et digitaliseerimine on uus norm meie majanduse kõigis osades; võtab teadmiseks komisjoni ettepaneku digitaalse majanduse maksustamise normide⁽¹⁾ kehtestamise kohta; rõhutab, et digitaalne maksustamine peab tegelema traditsioonilise majanduse ja uue digitaalse majandustegevuse vaheliste ebakõladega ning vältima digiteerimise ja innovatsiooni takistamist või kunstlike piiride loomist majanduses; rõhutab, kui oluline on leida rahvusvahelisi lahendusi ja ühtseid lähenemisviise maksustamisele digitaalses majanduses; kutsub komisjoni üles jätkama sellise lepingu leidmiseks jõupingutusi rahvusvahelistel foorumitel, eelkõige OECD juures;

⁽¹⁾ COM(2018)0147, COM(2018)0148 ja C(2018)1650.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

21. tervitab komisjoni ettepanekut digitaalteenuste maksu kohta (COM(2018)0148), mis on otsustav meede, millega tagatakse, et digitaalsektor maksaks õiglase osa maksudest, kuni võetakse vastu püsiv lahendus, mis võimaldab maksustada kasumit seal, kus väärtus on loodud;

22. kordab, et konkurents telekommunikatsioonisektoris on äärmiselt tähtis võrkudes innovatsiooni ja investeerimise edendamisel ning et tuleks soodustada mõõdukaid hindu ja piisavat teenuste valikut tarbijatele; on seisukohal, et ELi-sisesed kõned kujutavad endast endiselt suurt koormust ettevõtjatele ja klientidele ning et ELi rändlustasude lõpetamise meetmed ei ole piisavad, kui ühtset turgu veelgi süvendatakse; tunnistab, et tuleb luua stiimuleid, millega viia ELi-sisesed kõned vastavusse kohalike kõnedega, hõlbustades investeeeringuid täielikult Euroopa või jagatud võrku; on seisukohal, et poliitikameetmed peaksid soodustama tõhusaid investeeeringuid uutesse võrkudesse, võtma arvesse mõju tarbijatele ning sellega vältima ka uut digitaalset lõhet kõrge ja madala sissetulekuga majapidamiste vahel; kutsub komisjoni üles soodustama lairibaühenduse kasutuselevõttu, edendades kõrget konkurentsitaset ning tagades ELis kõrgetasemelise ühenduvuse ja 5G kiire kasutuselevõtu kogu liidus, et tagada liidu ülemaailmne konkurentsivõime ja meelitada ligi investeeeringuid; on veendunud, et eespool nimetatud ülesande täitmisel on oluline, et konkurentsipoliitika võtaks arvesse lairibaühenduse kasutuselevõtu erisusi maapiirkondades, selleks et teenida avalikke huve ja pöörata tagasi suundumus, kus maa- ja linnapiirkondade vahel suurenevad juurdepääsuga seotud tehnoloogilised erinevused;

23. on seisukohal, et jooksev- ja hoiukontode kasutamise eest tohiks tasusid võtta vaid juhul, kui need on seotud kindlate teenustega;

24. tervitab komisjoni konkurentsieskirjade otsust trahvida Google'it 4,34 miljardi euro ulatuses ebaseadusliku tegevuse eest Google'i otsingumootori domineerimise tugevdamisel Androidi mobiilseadmetes; kutsub komisjoni üles viima 2019. aastal lõpule Google Shoppingu konkurentsieskirjade rikkumisjuhtumi käsitlemise, mis algatati kaheksa aastat tagasi, 2010. aasta novembris; tuletab komisjonile meelde, et vaja on lõpule viia uurimine Google'i kohtlemise kohta Google'i muude eriotstarbeliste otsinguteenuste otsingutulemustes, sealhulgas kohaliku otsinguga seotud küsimustes, mille esitas Yelp oma hiljutises kaebuses; soovib, et konkurentsi peadirektoraat mõtleks digitaalsete konkurentsieskirjade rikkumise juhtumite ulatusele ja nende lahendamiseks kõige sobivamatele vahenditele; palub komisjonil eelkõige kaaluda võimalust kehtestada konkurentsioiguse juhtumite tähtsajad, nagu see toimub ühinemisjuhtumite puhul;

25. juhib taas tähelepanu vajadusele, et komisjon kaaluks ka digitaaltehnoogiliste monopolide täielikku struktuurset eraldamist kui võimalikku lahendust, millega võimaldada Euroopa digitaalturul konkurentsi taastamist ja võrdseid võimalusi;

26. rõhutab, et konkurentsioiguse jõustamise tõhusus sõltub õiguskaitsevahendite asjakohasest kavandamisest ja testimisest; rõhutab, et tarbijate ees seisvad õiguskaitsevahendid on olulised turu konkurentsivõime taastamisel, aidates tarbijatel teha teadlikke otsuseid ja tegeleda *status quo* eelarvamustega; on arvamusel, et komisjon peaks käitumuslike parandusmeetmete kavandamisel kaasama toetava distsipliinina tarbimiskäitumist, nii nagu mõned riiklikud ametiasutused on viimastel aastatel teinud;

27. märgib, et komisjoni president on võtnud kohustuse esitada ettepanekud maksualase koostöö edendamiseks liikmesriikide vahel kohustusega vastata maksualastele rühmataotlustele, nii et üks liikmesriik saaks esitada teistele kogu teabe, et nad saaksid võtta kohtulikule vastutusele piiriülesed maksudest kõrvalehoidjad; märgib, et kui liikmesriigi tegevus kahjustab konkurentsitingimusi siseturul, võivad parlament ja nõukogu anda teatud asjaoludel ja vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 116 direktiive, et kahjustus kõrvaldada;

28. tunnistab komisjoni järeldust, et Luksemburg oli andnud Engiele põhjendamatu maksusoodustuse umbes 120 miljoni euro ulatuses ja et tagasinõudemenetlus on veel pooleli; kahetseb asjaolu, et Luksemburgi valitsus on otsustanud komisjoni otsuse edasi kaevata;

29. võtab teadmiseks konkurentsivoliniku Margrethe Vestageri otsuse McDonald'sile antava riigiabi uurimise kohta, milles märgiti, et McDonald'si teatud kasumi maksustamata jätmine Luksemburgis ei kujuta endast ebaseaduslikku riigiabi; on seisukohal, et praegune ELi määrus ei sobi selleks, et tõhusalt võidelda topeltmittemaksustamise vastu ja lõpetada võidujooksu äriühingu tulumaksu tasemete vähendamisel;

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

30. juhib tähelepanu kahele hiljutisele juhtumile, kus hoolimata Ühtse Kriisilahendusnõukogu järeldustest, et kriisilahendust ei saa põhjendada avaliku huviga, kiitis komisjon riigiabi heaks põhjusel, et see leevendaks majanduslikku olukorda piirkondlikul tasandil, näidates sellega, et avalikku huvi tõlgendatakse kahel täiesti erineval moel; kutsub komisjoni üles uurima lahknevusi riigiabi suhtes kohaldatavate likvideerimisabi nõuete ning pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi kohase kriisilahenduskorra vahel ning vaatama seejärel läbi oma 2013. aasta pangandusteatise;

31. märgib, et mitmed uuringud⁽¹⁾ on näidanud varjatud sotsiaalseid kulusid ja vähenenud toodete konkurentsi, mis vastab kõrgemale horisontaalse omandi koondumise tasemele; palub seetõttu komisjonil seda silmas pidades kaaluda ühinemismääruse läbivaatamist ja anda suunised sellistel juhtudel ELi toimimise lepingu artiklite 101 ja 102 kasutamise kohta;

32. märgib, et finantssektorile antav ajutine riigiabi ülemaailmse finantsüsteemi stabiliseerimiseks oleks võinud olla vajalik kriisilahendusvahendite puudumisel, kuid seda tuleb nüüd kontrollida ja see kõrvaldada; avaldab kahetsust selle kontrolli ebapiisavuse üle; kordab seetõttu oma palvet, et komisjon kontrolliks, kas pangandusasutused on kriisi algusest alates saanud keskpankadelt likviidsusabi kujul kaudseid toetusi ja riigiabi; tuletab meelde, et volinik Vestager võttis 2017. aasta novembris Euroopa Parlamendi majandus- ja rahanduskomisjoniga peetava struktureeritud dialoogi käigus kohustuse uurida EKP ettevõtlussektori ostukavast tulenevaid võimalikke konkurentsimoonusi ja lubas anda selle põhjal kvalitatiivse vastuse; rõhutab sellega seoses, et riigiabi valikulisuse mõiste on oluline kriteerium, mida tuleb põhjalikult uurida, ja lisaks sellele viitab Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõikele 3, mis sisaldab nn lojaalsuse põhimõtet;

33. on seisukohal, et esmatähtis on tagada riigiabi eeskirjade range ja erapooletu järgimine tulevaste panganduskriiside lahendamisel, et kaitsta maksumaksjaid pankade päästmisest tuleneva koormuse eest;

34. tunneb heameelt selle üle, et komisjon on kehtestanud anonüümse rikkumisest teatamise vahendi, mis võimaldab teatada kartellidest või muudest ebaseaduslikest konkurentsivastastest tegevustest, suurendades seega nende avastamise ja süüdistuse esitamise tõenäosust; täheldab positiivseid näitajaid pärast esimest kuud;

35. väljendab muret selle pärast, et kasvav koondumine finantssektoris võib vähendada sektori konkurentsi, ning tunneb muret ka tõelise panganduse siseturu puudumise ja jätkuva killustumise pärast siseriiklikeks turgudeks;

36. rõhutab, et Euroopa vajab rahvusvahelistele äriühingutele aruannete esitamist ja ettevõtete maksustamist käsitlevat tugevat ühtlustatud raamistikku koos riigipõhise aruandluse ja äriühingu tulumaksu ühtse konsolideeritud maksubaasiga; tuletab meelde, et nii äriühingute kui ka liikmesriikide maksuhaldurite kulude vähendamise kõrval lahendaks nende meetmete vastuvõtmine siirdehindade probleemi ja tagaks ühtsel turul ausama konkurentsi;

37. kutsub komisjoni üles jätkama Euroopa poolaasta raames kahjulike maksumeetmete hindamist liikmesriikides ning hindama täielikult konkurentsimoonusi ja kõrvalmõjusid teistele jurisdiktsioonidele;

38. kutsub komisjoni üles jätkama ja isegi suurendama oma jõupingutusi ELi tarbijaid negatiivselt mõjutava turgu valitseva seisundi kuritarvitamise uurimisel; nõuab, et komisjon teeks samal ajal järelevalvet kehtivate riiklike monopolide üle ning kontsessioonipakkumuste seaduslikkuse üle, et vältida ülemääraseid konkurentsimoonusi;

39. toonitab, et riigiabi võib siseturu toimimisele moonutavat mõju avaldada; tuletab meelde ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b kohaldamise rangeid nõudeid; märgib, et enamik konkurentsieeskirjade ja riigiabiga seotud otsuseid tehakse riikide tasandil; on seetõttu veendunud, et komisjon peaks jälgima ja võtma meetmeid, et tagada siseturul järjekindel poliitika; kutsub komisjoni üles käivitama tegevuskava paremini suunatud riigiabi andmiseks; väljendab heameelt komisjoni pidevate jõupingutuste üle selgitada riigiabi määratluse eri aspekte, nagu on näidatud ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 osutatud teatistes riigiabi mõiste kohta; võtab eelkõige teatavaks püüdlused selgitada mõisteid „ettevõtja“ ja „majandustegevus“; juhib siiski tähelepanu sellele, et on endiselt raske tõmmata piiri majandusliku ja

⁽¹⁾ Institutsionaalsete investorite ühine omand ja selle mõju konkrentsile, OECD, 5.–6. detsember 2017.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

mittemajandusliku tegevuse vahele; juhib tähelepanu ka asjaolule, et aluslepingu nõuetekohase tõlgendamise tagamine on Euroopa Kohtu ülesanne; kutsub komisjoni üles pöörama erilist tähelepanu üldist majandushuvi pakkuvate teenuste, sealhulgas energia-, transpordi- ja telekommunikatsiooniteenuste osutamisele ELi riigiabi eeskirjade kohaldamisel, eelkõige eraldiseisvatele, kaugetele või äärepoolsetele liidu piirkondadele antava riigiabi kontekstis; rõhutab, et üldist huvi pakkuvate teenuste edendamiseks antava riigiabi kohaldamisel peaks eesmärk olema tuua kasu tarbijatele ja kodanikele, mitte tugevdada erahuvisid;

40. rõhutab asjaolu, et maksustamine on endiselt riikide pädevuses, arvestades nõukogu ühehäälsuse nõuet, ja et poliitika valik sõltub seega liikmesriikide valitsuste ja parlamentide poliitilisest seisukohast ja suunast; märgib siiski, et maksustamisvahendit saab kasutada äriühingutele kaudse riigiabi andmiseks, mis võib luua siseturul ebavõrdsed tingimused; rõhutab seetõttu vajadust tagada, et riiklik maksupoliitika ei moonutaks ausat konkurentsi ja seepärast kohaldataks siseturul järjekindlalt maksu- ja konkurentspoliitikat; tunneb heameelt asjaolu üle, et maksusoodustustena antava riigiabi rakkerühm on muutunud alaliseks organiks; nõuab, et rakkerühm oleks piisavalt varustatud inimressursside ja uurimisvahenditega; nõuab selget teavet selliste küsimustega seotud riigiabi uurimiste hetkeseisu kohta, sealhulgas uuritavate juhtumite arvu; rõhutab, et siseturul karistatakse uusi turuletulijaid ja ettevõtteid, sealhulgas VKEsid, kes ei kasuta agressiivset maksustamist; väljendab heameelt selle üle, et komisjon uurib põhjalikult konkurentsvastast tegevust, näiteks valikulisi maksusoodustusi ja ülemäärase kasumi üle otsustamise süsteeme; toetab eelkõige suuniseid, mis on esitatud komisjoni teatise maksualaseid otsuseid käsitleva riigiabi mõiste kohta; kutsub liikmesriike üles loobuma põhjendamatutest maksusoodustustest tulenevast ebaausast konkurentsist; nõuab, et nõukogu võtaks vastu äriühingu tulumaksu ühtset konsolideeritud maksubaasi käsitleva ettepaneku; avaldab kahetsust, et ELi riigiabi reeglite kohaselt tagastatakse ebaseadusliku maksutoetuse saajatelt tagasi makstud tasumata maksud abi andnud riigile; kutsub komisjoni üles töötama selle probleemi lahendamise nimel; rõhutab, et järgnevad läbirääkimised Ühendkuningriigiga peaksid hõlmama ausa konkurentsi austamist ja tagamist, et Ühendkuningriigil ei tohiks olla võimalik anda riigiabi salajaste maksutehingute kujul;

41. rõhutab toiduainete tarneahela kaugeleulatuvat koondumist, mille puhul paar äriühingut moodustab seemnete ja pestitsiidide maailmaturul oligopoli tarbijate, põllumajandustootjate, keskkonna ja bioloogilise mitmekesisuse kahjuks; juhib tähelepanu asjaolule, et selline struktuur suurendab põllumajandustootjate tehnoloogilist ja majanduslikku sõltuvust mõnest üksikust ülemaailmselt integreeritud ühtse kontaktpunkti platvormist, vähendab seemnete mitmekesisust, suunab innovatsioonialase tegevuse eemale keskkonda ja bioloogilist mitmekesisust austava tootmismudeli kasutuselevõtmisest ning lõppkokkuvõttes loob konkurentsi vähenemise tõttu ka vähem innovatsiooni ja põhjustab lõpptoodete madalama kvaliteedi; palub komisjonil, pidades silmas eelkõige põllumajandustootjate sissetulekute vähenemist, mis mõjutavad eelkõige väiketalunikke, suunata oma jõupingutused põllumajandustootjate, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate korraliku sissetuleku tagamiseks;

42. peab oluliseks, et komisjon jälgiks põhjalikumalt põllumajanduses patentide kasutamist;

43. tunneb heameelt selliste algatuste üle nagu arukate külade raamistik, mis stimuleerib asundusi muutuma paindlikumaks, kasutama paremini oma ressursse ja osalema aktiivsemalt ühtse turu konkurentsist ning parandama atraktiivsust ja maapiirkondade elanike elukvaliteeti;

44. tunnustab plokiahela tehnoloogia potentsiaali finantsteenuste valdkonnas; hoiatab siiski, et tuleb reguleerida selle tehnoloogia kasutamist rahakogumisel, et vältida ülemäära dumpingut reguleeritud finantsturgude suhtes, riske investoritele ja rahapesuriske; kutsub sellega seoses komisjoni üles esitama algmüntide pakkumist reguleerivat raamistikku;

45. väljendab muret seoses Bayeri ja Monsanto ühinemise hiljutise heakskiitmisega komisjoni poolt ja asjaoluga, et ta ei võtnud arvesse ELi toimimise lepingus sätestatud otsustuseesmärke, eelkõige toiduohutust ning tarbija-, keskkonna- ja kliimakaitset;

46. usub, et on oluline võtta meetmeid põllumajandustootmisahela turundus- ja turustussektoris tegutsevate ettevõtete vastu, kes moonutavad põllumajandusturgu põllumajandusettevõtete sissetulekuid ja tarbijahindu kahjustades;

47. tunneb heameelt komisjoni lähenemisviisi üle horisontaalsete ühinemiste hindamisel, keskendudes üha enam innovatsioonikonkurentsile, eriti teadus- ja arendustegevusega seotud turgude ühinemisel, ning märgib, et ühinemisi tuleks hinnata kogu siseturu vaatenurgast; palub komisjonil lisaks esitada ettepanek EÜ ühinemismääruse läbivaatamiseks ja

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

analüüsida, mil määral tuleks kehtestada mõnes liikmesriigis juba kasutusel oleva mudeli kohaselt võimalus võtta meetmeid, et kaitsta Euroopa avalikku korda ning ELi toimimise lepingu ja ELi põhiõiguste harta kohaseid õigusi ja põhimõtteid, sealhulgas keskkonnakaitse eesmärgil;

48. kordab komisjoni esialgset järeldust, et Google on kuritarvitanud turgu valitsevat seisundit otsingumootorina, andes oma toodetele ebaseadusliku eelise; rõhutab, et selle kuritarvitamise lõpetamiseks on vaja täielikku struktuurilist eraldamist äriühingu üldiste ja spetsialiseeritud otsinguteenuste vahel.

49. märgib, et Euroopa Kohus tõlgendab ELi toimimise lepingu artiklit 101, võttes arvesse aluslepingute erinevaid eesmärgi; rõhutab siiski, et ELi toimimise lepingu artikli 101 kitsast tõlgendamist komisjoni horisontaalsete suunistega peetakse üha enam takistuseks väiksemate turuosaliste koostöös kõrgemate keskkonna- ja sotsiaalsete standardite vastuvõtmisel; usub, et komisjon peaks looma õiguskindluse tingimuste üle, mille kohaselt tootjaorganisatsioonide, sealhulgas ühistute, nende ühenduste ja tootmisharudevaheliste organisatsioonide kollektiivseid kokkuleppeid, mis on tehtud kogu toiduainete tarneahelas jätkusuutlikkuse ja õiglaste töönormide eesmärgil, hinnataks konkurentsivõimuse alusel ja julgustataks konkurentsipoliitika raames selliseid algatusi; rõhutab, et selline lähenemisviis ei tohiks takistada odavamate kaupade tootmist, eriti sektorites, kus tarbijad on hinnatundlikumad; rõhutab ka proportsionaalsuse põhimõtte tähtsust, mis tähendab, et konkurentsi piiramine ei tohi minna kaugemale sellest, mis on vajalik üldise huvi saavutamiseks;

50. rõhutab energialiidu ühiselt kokku lepitud sihte ja eesmärgi ning osutab konkreetselt julgeolekumõõtmele, majanduse süsinikdioksiidihelike vähendamisele, solidaarsusele ja usaldusele; rõhutab, kui oluline on tagada, et Euroopa energiaturud põhineksid õigusriigi põhimõtetel, konkurentsil, energiaallikate ja tarnijate mitmekesisusel, prognoositavusel ja läbipaistvusel ning välistaksid igasuguse liidus või kolmandas riigis asuva turuosalise valitseva seisundi võimendamise konkurentide ja tarbijate kahjuks; nõuab sellega seoses selliste turuosaliste suuremat kontrolli ja vajaduse korral meetmeid ja kohustusi; märgib eelkõige, et teatud energiaettevõtete kasutatavat strateegiat ELi gaasiturul jagamisel ja laiemalt ELi konkurentsieeskirjade rikkumisel tuleb käsitleda nõuetekohaselt; tunnistab ka, et Pariisi kliimakokkuleppe raames liikmesriikide võetud õiguslikult siduvaid kohustusi ei saa täita, ilma et riik võtaks taastuenergia tootmise ja kasutamise edendamiseks ning stiimulite loomiseks ja võimaldamiseks konkreetseid meetmeid; võtab teadmiseks riigiabi- ja energiasuuniste peatse läbivaatamise, mis hõlmavad nüüd ka kahte sektorit, mis saavad kõige rohkem riiklikke toetusi, nimelt tuumaenergia ja fossiilkütuste valdkonda, ning muudavad tarbijate taastuenergia tootmise paindlikumaks; rõhutab energialiidu lõpuleviimise tähtsust turgude integreerimise kaudu, eelkõige investeerides võrkudevahelistesse ühendustesse, kui see on vajalik, ja põhinedes turutingimustel ja kaubanduslikul potentsiaalil ning suurendades kaubeldavat võimsust olemasolevates vastastikutest ühendustes; rõhutab seetõttu, et igasuguse võimsuse tagamise mehhanismidele antava riigiabi heakskiitmise suhtes tuleb kohaldada ranget vajalikkuse hindamist, sealhulgas alternatiivsete meetmete läbivaatamist, eelkõige olemasolevate vastastikutest ühenduste rõhusamat kasutamist; rõhutab, et võimsusmehhanismid kujutavad sageli tarbijatele märkimisväärseid kulusid ja toimivad nn varjatud subsidiumina, millega toetatakse kahjumlikke ja saastavaid elektrijaamu, mistõttu on vaja tagada, et need kavad ei oleks neile antud riigiabi heakskiitmisel avatud kõige saastavamatele varadele;

51. rõhutab vajadust parema läbipaistvuse järele avaliku ja erasektori partnerluse kavandamisel, et vähendada võimalust, et erasektori partnerid kasutaks neid konkurentsieelse tagamiseks konkurentide ees;

52. tervitab komisjoni uurimist elupäästvate ravimite hinnakujuanduse kohta, eriti Aspeni puhul;

53. rõhutab, kui oluline on anda kõikidele lennuettevõtjatele samasugused õigused, kui nad lendavad ELi või sealt välja; kahjuks tunnistab, et see ei kehti alati väljaspool ELi tegutsevate ELi lennuettevõtjate puhul, kelle suhtes kohaldatakse konkurentsi kahjustavaid ebaõiglaste tavasid; kutsus komisjoni üles tegelema konkurentsivastase tegevusega, mis kahjustab ka tarbijakaitsealaseid õigusakte; rõhutab veel kord, kui oluline on tagada aus konkurents ELi lennuettevõtjate ja kolmandate riikide lennuettevõtjate vahel;

54. rõhutab konkurentsivõimelise transpordisektori tähtsust; märgib, et transpordi ühtset turgu tuleb veel täiendada, kusjuures raudteesektor on kõige killustatum; väljendab heameelt komisjoni võetud meetmete üle maanteetranspordi siseturu väljakujundamise ja parema toimimise edendamisel;

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

55. kinnitab veel kord, et uued infrastruktuuriprojektid, sealhulgas need, mis ühendavad liikmesriigi kolmanda riigiga, peavad kuuluma liidu õigusaktide alla, eelkõige seoses eraldamise ja turuhindade kujundamise eeskirjadega;

56. rõhutab komisjoni konkurentsi peadirektoraadis ja riiklikes pädevates asutustes vajalike piisavate rahaliste vahendite ja inimressursside ning IT- ja digitaalsete ekspertteadmiste tähtsust, mis on vajalik andme- ja algoritmimajanduse probleemide lahendamiseks; toetab sellega seoses mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) ühtse turu programmi raames kavandatavat konkurentsivaldkonna tegevussuunda;

57. rõhutab, et komisjon peaks konkurentsieskirjade tegemisel vaatlema siseturгу ühtse turuna, mitte paljude kohalike või riiklike turgudena;

58. rõhutab, et rahvusvaheline koostöö on konkurentsioiguse põhimõtete tõhusaks jõustamiseks ja jõustamistavade parandusmeetmete ja tulemuste vastuolude vältimiseks hädavajalik; on sellega seoses veendunud, et parim viis kogu maailma konkurentsieskirjade ja -tavade parandamiseks on osaleda õiglasel ja läbipaistval arutelul; toetab komisjoni, riiklike ja vajaduse korral piirkondlike konkurentsiasutuste aktiivset osalemist rahvusvahelise konkurentsivõrgustiku tegevuses;

59. tunneb heameelt ECN+ direktiivi üle, mis parandab märkimisväärselt ELi konkurentsioiguse tõhusat ja järjepidevat kohaldamist kogu liidus, tagades, et liikmesriikide konkurentsiasutustel oleks piisavad vahendid, ressursid ja sõltumatusega seotud kaitsemeetmed, sealhulgas nende juhtide valimise või määramise läbipaistev protsess, mis annab neile võimaluse kehtestada hoiatavaid trahve konkurentsieskirjade rikkumise eest; hindab komisjoni varajast abi, mida on antud liikmesriikidele seoses kõnealuse direktiivi rakendamisega;

60. palub komisjonil tagada, et kõigi tulevaste kaubanduslepingutega kindlustataks võrdsed tingimused, eelkõige konkurentsi ja riigiabi valdkonnas; rõhutab, et riigiabi tuleks lubada ainult seadusega reguleeritud erandjuhtudel ja põhjendatud juhtudel, et mitte moonutada konkurentsi turul, aktsepteerides samas erandeid ja põhjendusi, mis on seotud Pariisi kliimakokkuleppe eesmärkide täitmisega; tuletab meelde väidet, et kui ettevõtted globaliseeruvad, siis peavad sama teed käima ka konkurentsiasutused, eriti seetõttu et info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) levik ning digitaalmajanduse areng on mõnes sektoris kaasa toonud turu ja võimu liigse koondumise; usub, et ülemaailmsed konkurentsieskirjad ja konkurentsiasutuste tegevuse maksimaalne kooskõlastatus, sealhulgas teabevahetus konkurentsimenetluste käigus, on ülemaailmse õiglase kaubanduse arengu eeltingimus;

61. tuletab meelde, et rahvusvahelistes kaubandus- ja investeerimislepingutes peaks olema konkreetne ja tugev konkurentsiküsimusi reguleeriv osa;

62. kutsub komisjoni üles suurendama jõupingutusi ja näitama sihikindlust rahvusvaheliste riigihanketurgude avamisel ja Euroopa ettevõtetele paremate võimaluste loomisel kolmandates riikides avaliku ja erasektori partnerlustes osalemiseks; peab vajalikuks vähendada ebavõrdsust juurdepääsul liidu ja kolmandate riikide vahelistele riigihankelepingutele, eriti lepingutele USA ja Hiinaga; kutsub kõiki ELi kaubanduspartnereid üles võimaldama Euroopa ettevõtetele ja töötajatele mittediskrimineerivat pääsu oma riigihanketurgudele; väljendab rahulolu rahvusvaheliste hangete instrumendi teemalise arutelu taasjalustamise üle, kuna see instrument aitab tagada vajaliku vastastikkuse juhtudel, kus kaubanduspartnerid piiravad pääsu oma riigihanketurgudele, ning palub Euroopa Ülemkogul see kiiresti heaks kiita; toetab komisjoni püüdeid avada kolmandate riikide riigihanketurud kahepoolsete kaubanduspartnerluste kaudu; tuletab meelde, et mitteturumajanduslikes tingimustes tegutsevad ja geopoliitilistest kaalutlustest juhitud ettevõtted suudavad Euroopa riigihankepakkumistel võita tegelikult iga konkurenti; palub komisjonil jälgida riigihankepakkumisi ja hoida ära olukorrad, kus Euroopa ettevõtted ja töötajad kannatavad riiklikult suunatud ettevõtete ebaausa konkurentsi tõttu;

63. juhib tähelepanu, et võitlus ebaausate kaubandustavade vastu, sealhulgas konkurentsipoliitika abil, on vajalik ülemaailmselt võrdses tingimustes loomiseks, millest on kasu töötajatele, tarbijatele ja ettevõtetele ning mis on üks ELi kaubandusstrateegia prioriteete; toonitab, et aruteludokumentis üleilmastumise ohjamise kohta märgitakse, et liit peab astuma samme õiglaste konkurentsitingimuste taastamiseks; on rahul, et Jaapaniga sõlmitud majanduspartnerluslepingusse ning Kanadaga sõlmitud laiaulatuslikku majandus- ja kaubanduslepingusse on lisatud konkurentsi käsitlevad sätted; peab

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

aga kahetsusväärseks, et nende sätete kohaldamisala jääb piiratuks ja nendega ei tagata tulemuslikku täitmist ega vaidluste lahendamist; juhib tähelepanu sellele, et oluline on lisada nõudlikud konkurentsi käsitlevad sätted kõigisse kaubanduslepingutesse ja tagada nende täitmine, pidades silmas õiglaste reeglite kindlustamist;

64. toetab ettepanekut luua Euroopa Liitu tehtavate välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute raamistik; on seisukohal, et see on kasulik vahend, mis aitab strateegiliselt tähtsaid Euroopa ettevõtteid kaitsta ebaausate kaubandustavade eest, mis võivad ohustada julgeolekut ja avalikku korda, ning tagada ausa konkurentsi põhimõtete järgimine ELis;

65. rõhutab subsidiumidevastase vahendi tähtsust ebaausa üleilmse konkurentsi vastases võitluses ning võrdsete tingimuste loomises kooskõlas ELi riigiabi eeskirjadega; peab sellega seoses kahetsusväärseks, et 2017. aastal kehtestas Hiina Rahvavabariik taas kord kõige rohkem uusi kaubandustõkkeid Euroopa ettevõtetele ja töötajatele ning oli osaline enamikus Euroopa subsidiumivastastes juhtumites;

66. tunneb muret USA tollipoliitika ja selle mõju pärast Euroopa ettevõtjate konkurentsivõimele; rõhutab, et komisjoni püüded tasakaalustada kaubavahetust USAga peaksid olema kindlad, kuid tasakaalustatud, proportsionaalsed ja vastavuses Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) nõuetega;

67. kutsub komisjoni üles rohkem pingutama ausa konkurentsi edendamiseks, sealhulgas võideldes tariifsete tõkete ja subsidiumide põhjendamatu kasutamise vastu maailmaturul, tugevama koostöö kaudu teiste riikidega sellistes foorumites nagu WTO, OECDE, ÜRO Kaubandus- ja Arengukonverents (UNCTAD), G20 ja Maailmapank; tuletab meelde WTO tegevust ajavahemikul 1996–2004 kaubandus- ja konkurentsipoliitika vastasmõju valdkonnas ning peab kahetsusväärseks, et see teema ei ole hiljem WTO tööprogrammi kuulunud; rõhutab, et sellised WTO lepingute sätted nagu IX artikkel teenustekaubanduse üldlepingus (GATS) on aluseks WTO liikmete edasisele koostööle; nõuab seetõttu WTO 12. ministrite konverentsilt uusi samme õiglase rahvusvahelise konkurentsi tagamise suunas;

68. uskudes küll kindlalt, et WTO täidab põhjapaneva tähtsusega rolli, on mures, et väidetavalt ei suuda see organisatsioon ohjeldada mitteturumajanduslikke riike ning võidelda konkurentsimoonutustega, mis on tingitud subsidiumidest ja riiklikust sekkumisest; peab seetõttu õigeks USA, Jaapani ja ELi ühist tegevust WTO reformimiseks;

69. kutsub komisjoni üles suurendama oma toetust ELi VKEdele, et nad saaksid ebaausate kaubandustavade, st kolmandate riikide poolse dumpingu ja subsideerimise korral oma õigusi kaitsta ja nende täitmise tagada; tunnistab sellega seoses komisjoni jõupingutusi võitluses ebaausa konkurentsi vastu laia kõlapinnaga juhtumitel, mis puudutavad tuntud ettevõtteid, kuid rõhutab, et järelevalve ausa konkurentsi reeglite järgimise üle on äärmiselt oluline ka väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete puhul;

70. rõhutab, et kaubanduslepingute kestliku arengu sätete tulemuslik rakendamine on oluline selleks, et parandada elamistingimusi partnerriikides ja kaitsta Euroopa ettevõtteid ebaausa konkurentsi eest; peab õigeks keskkonna- ja sotsiaalkriteeriumide võtmist subsidiumide ja dumpinguvastaste meetmete reformimise kavva;

71. juhib tähelepanu sellele, et ELi konkurentsipoliitika ei saavuta praegu soovitud tulemusi, sest kuigi selle kohaldamisel peetakse silmas kõigi siseturul osalejate vahelise ausa konkurentsi kaitset, pöörates erilist tähelepanu tarbijate huvidele, on tegelik olukord selline, et ebavõrdsuse tõttu toiduainete tarneahelas avaldatakse põllumajandustootjatele vastuvõetamatul tasemel survet; on arvamusel, et nii tarbijate kui ka põllumajandustootjate huvid tuleks seada samale tasemele;

72. on seisukohal, et põllumajandustegevuse eripära tõttu muutuvad kollektiivsed organisatsioonid vajalikuks, et tugevdada esmootjate positsiooni toiduainete tarneahelas ja võimaldada ÜPP eesmärkide saavutamist, nagu on määratletud ELi toimimise lepingu artiklis 39, ning et tootjaorganisatsioonide ja nende liitude kollektiivset tegevust, sealhulgas tootmise kavandamist, müügiläbirääkimisi ja lepingulisi kokkuleppeid tuleb seepärast pidada ELi toimimise lepingu artikliga 101 kooskõlas olevaks; rõhutab, et põllumajandustootjate ühendamine tootjaorganisatsioonide kaudu tugevdab nende positsiooni tarneahelas;

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

73. on arvamisel, et tootmisharudevahelise organisatsiooni mudel on edukas sektori haldamise vorm, kuna see loob struktuuri kõigile sektori osalejatele, kes on struktuuris õiglaselt esindatud, ja korraldab nendevahelist teabevahetust, võimaldades edastada majanduslikku ja tehnilist teavet, suurendada turu läbipaistvust ning jagada paremini riske ja kasu; on arvamisel, et ÜPP peaks lihtsustama nõuetekohaselt struktureeritud koostöömudeleid, nagu praegune mudel, et lihtsustada tootmisharudevaheliste organisatsioonide loomist Euroopa tasandil;

74. leiab, et kooskõlas praeguse suundumusega tuleb veelgi suurendada tootja- ja tootmisharudevaheliste organisatsioonide pädevusi, et viia põllumajandustootjate läbiraakimisjõud tasakaalu toiduainete tarneahela jaemüüjate läbiraakimisjõuga; peab vajalikuks suurendada nende organisatsioonide loomise ja toimimise ELi kaasrahastamist;

75. palub komisjonil hõlbustada kollektiivsete turukorraldusvahendite kohaldamist kriisi korral, kasutades vahendeid, mis ei vaja avaliku sektori vahendeid, näiteks toodete turult kõrvaldamist toiduainete tarneahela ettevõtjate vaheliste kokkulepete kaudu; märgib, et tootmisharudevahelised organisatsioonid võiksid sellist meetet ise kohaldada;

76. on seisukohal, et kui Euroopa turule sisenevad kolmandatest riikidest pärit tooted, mis ei vasta samadele sotsiaal-, tervishoiu- ja keskkonnastandarditele, loob see Euroopa tootjate jaoks ebaausa konkurentsi; palub seetõttu, et kaitstaks haavatavaid sektoreid ja et nii tulevastel kui ka käimasolevatel kaubanduslääbiraakimistel kohaldataks põllumajandustoodete suhtes süstemaatiliselt vastastikkuse ja nõuetele vastavuse põhimõtteid; palub komisjonil lõimida see aspekt Brexiti läbiraakimistesse;

77. rõhutab, et pääs ELi siseturule peaks sõltuma sanitaar-, fütosanitaar- ja keskkonnanormide järgimisest; palub, et komisjon edendaks selleks, et tagada aus konkurents, kolmandate riikide ja ELi meetmete ning kontrollide vastavust keskkonna- ja toiduohutusnormide valdkonnas; märgib, et kõrgeimad keskkonna- ja loomade heaolu standardid võivad tähendada suuremaid kulusid ning järelikult võib standardite langetamisega kaasneda konkurentsivastane tegevus;

78. juhib tähelepanu sellele, et põllumajandustootjaid kahjustavad kliimakatastroofid mõjutavad turgu ja nõrgestavad põllumajandustootjate positsiooni toiduainete tarneahelas; tuletab meelde, et ELi dumpinguvastastes normides⁽¹⁾, mida kohaldatakse muu hulgas põllumajandussektori suhtes, käsitatakse, et keskkonnanaalane dumping tekitab ebaausat konkurentsi; palub võtta arvesse nende ELi kodanike huve, kes nõuavad kestlikku ja keskkonnanahoidlikku ühiskonda; palub seetõttu komisjonil võimaldada konkurentsieskirjade kohaldamise erandite kehtestamist, et hõlbustada nii horisontaalset kui ka vertikaalset koostööd kestlikkusega seotud algatuste kontekstis, võttes arvesse ühtse turu toimimist ja kasulikkust ühiskonnale tervikuna;

79. rõhutab, et õiglaselt hinnaks ei tuleks lugeda mitte võimalikult madalat tarbijahinda, vaid mõistlikku hinda, mis võimaldab õiglaselt tasustada kõiki toiduainete tarneahelas osalejaid; rõhutab, et tarbijatel on ka muid huve peale vaid madalate hindade, sealhulgas loomade heaolu, keskkonnasäästlikkus, maaelu areng, antibiootikumide kasutamise vähendamise ja antimikroobikumiresistentsuse ärahoidmise algatused jms;

80. väljendab heameelt selle üle, et koondmäärusega⁽²⁾ luuakse menetlus, mille kohaselt võib põllumajandustootjate rühm taotleda komisjonilt mittesiduvat arvamust kollektiivse meetme vastavuse kohta konkurentsieskirjade kohaldamise üldisele erandile, millele viidatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruses (EL) nr 1308/2013 (millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007) (põllumajandustoodete ühise turukorralduse määrus) artiklis 209; palub komisjonil põllumajandusturgude töökonna soovitusel taustal täpsustada põllumajandusele tehtava ülderandi ulatust ja selle kattuvust artiklites 149 ja 152 sätestatud eranditega ning seega määratleda erandid täpsemalt, et ELi toimimise lepingu artikli 101 kohaldamist oleks võimalik vajaduse korral peatada;

⁽¹⁾ COM(2013)0192.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2393, millega muudetakse määruseid (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta, (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta, (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad, (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus, ning (EL) nr 652/2014, millega nähakse ette sätted toiduahela, loomade tervise ja heaolu ning taimetervise ja taimse paljundusmaterjaliga seotud kulude haldamise kohta (ELT L 350, 29.12.2017, lk 15).

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

81. juhib tähelepanu sellele, et 2013. aastal kahekordistati põllumajandussektori vähese tähtsusega abi ülemmäära (7 500 eurolt 15 000 eurole), et aidata tulla toime sagenenud kliima-, tervishoiu- ja majanduskriisidega; märgib, et samas on riikliku vähese tähtsusega abi ülemmäära kohandatud väga vähe (0,75 %-lt riiklikust põllumajandustoodangust 1 %-le), mis on vähendanud riikide suutlikkust aidata raskustes olevaid põllumajandusettevõtteid; toetab seetõttu komisjoni ettepanekut võimaldada liikmesriikidele ja piirkondadele rohkem paindlikkust põllumajanduse vähese tähtsusega abi eeskirjade kaudu;

82. väljendab heameelt koondmäärusega tehtud muudatuste üle, et oleks lihtsam kohaldada põllumajandustoodete ühise turukorralduse määruse artikli 222 sätteid, mis võimaldavad teha ajutist erandit konkurentsioigusest; palub sellest hoolimata komisjonil täpsustada, kuidas kohaldada põllumajandustoodete ühise turukorralduse määruse artikleid 219 ja 222, mis puudutavad meetmete võtmist turuhäirete ja turul valitsevate tõsiste tasakaaluhäirete korral, arvestades, et mõlema artikliga praegu seotud õiguskindlusetus tähendab, et keegi ei kohalda neid kartusest sattuda vastuollu liikmesriikide konkurentsiasutuste sätestatud eeskirjadega;

83. tuletab meelde, et toimunud on oluline horisontaalne ja vertikaalne ümberkorraldamine, mis on toonud kaasa täiendava koondumise seemne-, põllumajanduskeemia-, väetise-, loomageneetika- ja põllumajandusmasinasektoris, samuti töötlemis- ja jaemüügisektoris; kutsub komisjoni üles tagama selles kontekstis ja pärast seda, kui Bayeri kontsern omandas Monsanto, mis koos kontrollivad ligikaudu 24 % ülemaailmsest pestitsiiditurust ja 29 % ülemaailmsest seemneturust, et kaitstakse ELi põllumajandustootjate, kodanike ja keskkonna huve;

84. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide riiklikele ja vajaduse korral piirkondlikele konkurentsiasutustele ning liikmesriikide parlamentidele.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

SOOVITUSED

EUROOPA PARLAMENT

P8_TA(2019)0004

ELi ja Kõrgõzstani laiaulatuslik leping

Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta soovitus nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, mis käsitleb ELi ja Kirgiisi Vabariigi vahelist laiaulatuslikku lepingut (2018/2118(INI))

(2020/C 411/28)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu 9. oktoobri 2017. aasta otsust (EL) 2017/..., millega antakse Euroopa Komisjonile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale luba alustada ja pidada Euroopa Liidu nimel läbirääkimisi ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kirgiisi Vabariigi vahelise ulatusliku lepingu nende sätete üle, mis kuuluvad liidu pädevusse (11436/1/17 REV 1),
- võttes arvesse 9. oktoobril 2017 nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate otsust, millega antakse Euroopa Komisjonile luba alustada ja pidada liikmesriikide nimel läbirääkimisi ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kirgiisi Vabariigi vahelise ulatusliku lepingu nende sätete üle, mis kuuluvad liikmesriikide pädevusse (11438/1/17 REV 1),
- võttes arvesse ettepanekut, mille kohaselt on uue laiaulatusliku lepingu õiguslikuks aluseks Euroopa Liidu lepingu artikkel 37 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikkel 91, artikli 100 lõige 2 ning artiklid 207 ja 209,
- võttes arvesse 1999. aastal jõustunud ELi ja Kõrgõzstani vahelist partnerlus- ja koostöölepingut,
- võttes arvesse oma 15. detsembri 2011. aasta resolutsiooni ELi Kesk-Aasiat käsitleva strateegia rakendamise kohta ⁽¹⁾ ja 13. aprilli 2016. aasta resolutsiooni ELi Kesk-Aasia strateegia rakendamise ja läbivaatamise kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Kõrgõzstani kohta, sh 15. jaanuari 2015. aasta resolutsiooni ⁽³⁾, 8. juuli 2010. aasta resolutsiooni ⁽⁴⁾ ja 6. mai 2010. aasta resolutsiooni ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 16. oktoobri 2017. aasta avaldust Kirgiisi Vabariigi presidendivalimiste kohta,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi, valimisvaatlusmissiooni ning Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo (OSCE/ODIHR) järeltõlge presidendivalimiste kohta,

⁽¹⁾ ELT C 168 E, 14.6.2013, lk 91.

⁽²⁾ ELT C 58, 15.2.2018, lk 119.

⁽³⁾ ELT C 300, 18.2.2016, lk 10.

⁽⁴⁾ ELT C 351 E, 2.12.2011, lk 92.

⁽⁵⁾ ELT C 81 E, 15.3.2011, lk 80.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

- võttes arvesse ELi-Kõrgõzstani parlamentaarse koostöökomisjoni 13. kohtumisel 3. mail 2018. aastal vastu võetud avaldust,
- võttes arvesse Euroopa Liidu 2. veebruari 2016. aasta otsust anda Kirgiisi Vabariigile GSP+ staatus,
- võttes arvesse oma 22. oktoobri 2013. aasta seisukohta nõukogu esimese lugemise seisukoha kohta eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus makromajandusliku finantsabi andmise kohta Kirgiisi Vabariigile ⁽¹⁾,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 113,
- võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A8-0450/2018),

A. arvestades, et EL ja Kõrgõzstan alustasid 2017. aasta detsembris läbirääkimisi laiaulatusliku lepingu üle, et asendada kehtiv ELi ja Kõrgõzstani partnerlus- ja koostööleping ning tõhustada ja süvendada uue õigusraamistiku piires koostööd vastastikust huvi pakkuvates valdkondades, tuginedes sellistele ühistele väärtustele nagu demokraatia, õigusriigi põhimõte ja hea valitsemistava;

B. arvestades, et laiaulatuslik leping vajab jõustumiseks Euroopa Parlamendi heakskiitu;

1. soovib nõukogul, komisjonil ja komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal:

Üldpõhimõtted

- a) pidada läbirääkimisi ja sõlmida kaugeleulatuvate eesmärkidega laiaulatuslik ja tasakaalukas leping ELi ja Kõrgõzstani vahel, millega asendatakse 1999. aastal sõlmitud partnerlus- ja koostööleping ja pannakse alus tugivatele ja püsivatele suhetele ning stabiilsele, turvalisele ja kestlikule arengule mõlema poole jaoks;
- b) määrata laiaulatuslikus lepingus kindlaks strateegilised lühi- ja pikaajalised väljavaated ja kehtestada Kõrgõzstaniga koostööks mitu hästi kindlaksmääratud ja struktureeritud eesmärki; teha täiendavaid pingutusi ja tugevdada suhteid selleks, et muuta EL riigis ja piirkonnas nähtavamaks ja tõhusamaks;
- c) soodustada mõlema poole kodanikele konkreetseid sotsiaalseid ja majanduslikke eeliseid andes turumajandust; tagada konkurentsieeskirjade ja õiguskindluse põhimõtte austamine, sh sõltumatuid ja läbipaistvaid institutsioone kindlustades;
- d) tagada, et mõlemad lepinguosalisel kohustusid kindlalt järgima ja edendama demokraatlikke põhimõtteid, inimõigusi ja õigusriigi põhimõtet, austades täielikult Kirgiisi Vabariigile antud GSP+ staatuse raames nõutavaid kriteeriume, sh asjaomaste rahvusvaheliste konventsioonide ratifitseerimine ja nende konventsioonide alusel asutatud järelevalveasutuste järelduste ja soovitude tõhus rakendamine; hõlbustada ja korraldada korrapäraselt tulemustele suunatud dialoogi mõlema poole jaoks huvi pakkuvate inimõigustealaste küsimuste kohta, mis peaks hõlmama ka ametiasutusi ja kodanikuühiskonda, et tugevdada institutsioonilist raamistikku ja avalikku poliitikat; tõsta esile Kõrgõzstani konstruktiivset liikmesust ÜRO Inimõiguste Nõukogus aastatel 2016–2018 ning julgustada riiki rohkem rahvusvaheliselt osalema;
- e) aidata tugevdada mitmepoolsust ja rahvusvahelist koostööd ning arendada välja ühine lähenemisviis koostöö jaoks Kirgiisi partneritega, et edendada rahvusvahelist julgeolekut ja lahendada tulemuslikult ülemaailmseid probleeme, nagu terrorism, kliimamuutused, ränne ja organiseeritud kuritegevus, ning aidata kaasa kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja uue 2018.–2040. aasta riikliku arengustrateegia rakendamisele; ning aidata üldiselt kaasa Kesk-Aasia stabiliseerimisele ja kasvule;

⁽¹⁾ ELT C 208, 10.6.2016, lk 177.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Poliitiline dialoog ja rahvusvaheline koostöö

- f) tugevdada poliitilist dialoogi ja valdkondlikku koostööd; võimaldada korrapärase sisulise dialoogi pidamist kõigis olulistest küsimustes, laiendades olemasolevaid formaate;
- g) tõhustada koostööd sellistes valdkondades nagu kriisiohjamine, konfliktide ennetamine, terrorismi- ja organiseeritud kuritegevuse ning küberkuritegevuse vastane võitlus, vägivaldse radikaliseerumise ja piiriülese kuritegevuse ennetamine ning integreeritud piirihaldus, austades täielikult inimõiguste ja põhivabaduste kaitset kooskõlas kriminaalkoodeksi muudatustega; ning tagada, et 2005. aasta seadus nr 150 äärmusliku tegevuse vastu võitlemise kohta on täielikult kooskõlas rahvusvaheliste standarditega;
- h) suurendada kaubandus- ja majandussuhteid käsitlevate sätete kohaldamisala, et parandada investimiskliimat ja aidata Kõrgõzstani majandust mitmekesistada, mis toob vastastikust kasu, ja tugevdada õiguskindlust ning regulatiivset läbipaistvust; toetada head valitsemistava, kohtute toimimist ja bürokraatia vähendamist ning kasutada kõiki olemasolevaid meetmeid, et soodustada jätkusuutlikku majandusarengut normidel põhineva mitmepoolse kaubandussüsteemi konsolideerimise ja väljaarendamise huvides; aidata kaasa väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate loomise ja arendamise toetamisele; parandada ELi ja Kõrgõzstani majandus- ja kaubandussuhteid veelgi seoses GSP+ staatusega ja kutsuda Kõrgõzstani üles rakendama sellest staatusest tulenevaid rahvusvahelisi kohustusi, et soodustada riigi majanduslikku arengut;
- i) parandada koostööd korruptsiooni, rahapesu ja maksudest kõrvalehoidumise vastases võitluses; lisada konkreetsed jaotised, milles on esitatud selged ja kindlad kohustused ja meetmed, mille abil võidelda korruptsiooni kõikide vormide vastu ning rakendada rahvusvahelisi standardeid ja mitmepoolseid korruptsioonivastaseid konventsioone; lisada head maksuhaldustava ja läbipaistvusstandardeid käsitlevad sätted, mis kinnitavad veel kord poolte kohustust rakendada rahvusvahelisi standardeid võitluses maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidumise vastu;
- j) aidata tugevdada jätkuvalt Kõrgõzstani liikmesust Maailma Kaubandusorganisatsioonis, toetades asjakohaseid reforme välisinvesteeringute, tolliasutuste ning välisurgudele pääsu vallas;
- k) kooskõlastada paremini ELi ja Kõrgõzstani seisukohti rahvusvahelistel foorumitel;
- l) tõhustada parlamentidevahelist dialoogi Kõrgõzstani ja Euroopa Parlamendi vahel;
- m) tagada, et kokkuleppes pööratakse eelkõige tähelepanu kliimamuutustele, veemajandusele ja katastroofide ennetamisele ja katastroofideks valmisolekule looduskatastroofide, sh maavärinate suure ohu tõttu; toetada Kõrgõzstani tema pingutustes kaitsta keskkonda ja tugevates püüdlustes kestliku arengu nimel;

Institutsioonilised sätted

- n) tagada kooskõlas konfidentsiaalsusnõuetega läbirääkimisjuhiste edastamine Euroopa Parlamendile, et parlament saaks läbirääkimisprotsessi üle nõuetekohast kontrolli teostada, ning järgida järjepidevalt ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikest 10 tulenevaid institutsioonidevahelisi kohustusi, mille kohaselt tuleb parlamenti teavitada viivitamata ja täielikult kõikidel menetlusetappidel;
- o) jagada kõiki läbirääkimistega seotud dokumente, nagu protokolle ja käsitletud eelnõude tekste, ning anda parlamendile regulaarselt ülevaateid;
- p) järgida kõigil tasanditel pikaajalist tava, mille kohaselt ei kohaldata uut lepingut ajutiselt enne, kui Euroopa Parlament on selleks nõusoleku andnud;

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

- q) tugevdada ja laiendada koostööd, mis on sätestatud kehtivas partnerlus- ja koostöölepingus ning mille raames on juba asutatud järgmised koostöö- ja dialoogiorganid:
- ministrite tasandil kohtuv koostöönõukogu;
 - kõrgete ametnike tasandil kohtuv koostöökomitee, kaubanduse ja investeringute alakomitee ning arengukoostöö alakomitee;
 - parlamentaarne koostöökomisjon;
- r) suurendada uues lepingus parlamentaarne koostöökomisjoni laiendatud volituste raames parlamentidevahelist kontrolli, eriti demokraatia, õigusriigi ja korrupsioonivastase võitluse valdkondades;
- s) tagada kodanikuühiskonna osalemine nii lepingu läbirääkimiste kui ka rakendamise etapis;
- t) tagada, et lepingusse lisataks koostöö võimaliku peatamise tingimused juhtudeks, kui kumbki pool rikub lepingu olulisi osi, ning tagada nimetatud juhtumite puhul parlamendi nõuandev roll;
- u) eraldada nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil piisavalt ressursse laiaulatusliku lepingu rakendamiseks, et tagada läbirääkimiste käigus sätestatud kõigi kaugeleulatuvate eesmärkide saavutamine;

Lepingus käsitletud koostöövaldkondadega seotud ühised probleemid ja huvid

- v) võtta arvesse asjaolu, et Kõrgõzstan on selles piirkonnas üks väheseid riike, kus on arenemas demokraatia, mis nõuab ELi pikaajalist poliitilist, diplomaatilist, rahalist ja tehnilist toetust;
- w) teha jõupingutusi, et kindlustada toimiv parlamentaarne demokraatia, kus on tõeline mitmeparteisüsteem ning põhiseaduslik kontroll ja tasakaal, ja tagada täitevvõimu parlamentaarne järelevalve, kuna tegemist on ELi demokraatia toetamise katseriigiga; väljendada muret põhiseaduse muutmise pärast 2016. aastal, eelkõige peaministri volituste märkimisväärse suurendamise, riiklike kohtute otsuste ülimuslikkuse pärast rahvusvaheliste inimõigustealaste lepingute üle ja Ülemkohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi sõltumatuse kadumise pärast; julgustada vabaaühenduste kaasamist riigi õigusaktide ja poliitika väljatöötamise ja läbivaatamise seoses vahendite või mehhanismidega, mis mõjutavad otseselt kodanikuühiskonna organisatsioonide tegevust;
- x) kinnitada uuesti, kui oluline on süstemaatiline töö demokraatia ja inimõiguste, sh väljendus-, ühinemis- ja kogunemisvabaduse ning kohtute sõltumatuse edendamisel;
- y) edendada ajakirjanike ja sõltumatu meedia jaoks soodsa keskkonna loomist; tagada, et Kõrgõzstan lubaks välismaistel inimõiguste valdkonna töötajatel ja ajakirjanikel riiki siseneda ja jätkata oma tööd ilma sekkumiseta;
- z) tunnustada parlamendi- ja presidendivalimiste rahumeelsel korraldamisel ja suurema läbipaistvuse tagamisel tehtud edusamme ning nõuda rahvusvaheliste valimisvaatlusmissioonide soovitude rakendamise jätkamist;
- aa) kutsuda Kõrgõzstani üles muutma negatiivseid autoritaarseid suundumusi, nagu kohtumõistmise kasutamine poliitilistel eesmärkidel, ebaõiglasel kohtulikul karistusel, ülekohtused ja läbipaistmatud kohtuprotsessid, sekkumine meediavabadusse, õiguskaitsetöötajate karistamatus ning kinnipeetavate väidetav väärkohtlemine ja piinamine, väljaandmine riikidele, kus üksikisikuid ähvardab piinamise või väärkohtlemise oht, aga ka vähemuste diskrimineerimine ning kogunemis- ja väljendusvabaduse piiramine, ning kutsuda Kõrgõzstani üles uurima põhjalikult kõiki valetõendite esitamise, väljapressimise, piinamise ja väärkohtlemise süüdistusi; väljendada muret selle pärast, et nii poliitilisi juhte kui ka võimalikke presidendikandidaate on vangistatud väidetavate korrupsioonisüüdistuste tõttu;

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

- ab) väljendada sellega seoses rahulolematust inimõiguste aktivistile Azimjon Askarovile – inimesele, kes dokumenteeris 2010. aastal etniliste rühmade vahelist vägivalda – määratud eluaegse vangistuse otsuse jõusse jätmise suhtes ja nõuda tema viivitamatut vabastamist, tühistada tema süüdimõistmine, ta rehabiliteerida ning pakkuda talle hüvitist;
- ac) tuletada meelde, et korrupsioon õõnestab inimõigusi, võrdsust, kaubandust ja ausat konkurentsi ning peletab välisinvesteeringuid, takistades seega majanduskasvu ja vähendades kodanike usaldust riiklike institutsioonide vastu;
- ad) julgustada kindlate kohustuste võtmist sotsiaalse progressi, hea valitsemistava, demokraatia ning heade rahvuste- ja religioonidevaheliste suhete, samuti koolituse ja hariduse edendamisel, mis aitab muu hulgas kindlustada stabiilsust ja julgeolekut; jätkata rahukindlustamis- ja julgeolekumeetmete toetamist ning suurendada 2010. aasta etnilisi kokkupõrkeid silmas pidades jõupingutusi vähemuste täielikuks integreerimiseks, et hoida ära edasised konfliktid;
- ae) aidata ületada sotsiaal-majanduslikke probleeme ja takistusi, millele on osutatud ILO soovitus 202; sellega seoses pöörata erilist tähelepanu noortele, edendades teaduslikke, noorte ja kultuurivahetusi; pöörata erilist tähelepanu piirkondlikule arengule, pidades eelkõige silmas ebavõrdsust põhja- ja lõunaosa vahel;
- af) toetada, edendada ja hõlbustada praegusest positiivsest dünaamikast lähtudes suuremat piirkondlikku koostööd Kesk-Aasias, mis on üks vähim integreerunud piirkondi maailmas, muu hulgas selleks, et edendada Kesk-Aasia stabiilsust ja arengut tervikuna; tunnustada riigi osalust ELi programmides, mis on sellele suunatud, ning samuti ELi ja Kesk-Aasia strateegia rakendamises energia, veemajanduse ja keskkonnaprobleemide valdkonnas, ning korrapärastes poliitilistes ja inimõigustealastes dialoogides ELiga;
- ag) kinnitada, et Kõrgõzstani kuulumine Euraasia Majandusliitu ei mõjuta suhete tugevdamist ELiga, mida tõendab hiljuti ratifitseeritud ELi ja Kasahstani laiendatud partnerlus- ja koostööleping;
- ah) võtta arvesse Kõrgõzstani suhete arengut Hiina ja Venemaaga; julgustada Kõrgõzstani mitmekesistama oma majandust, et vähendada selle märkimisväärset poliitilist sõltuvust nimetatud kahest välisosalejast; võtta arvesse nende suhete arengut Hiina strateegia „One Belt, One Road“ kontekstis; tagada, et Venemaa meedia poolt riigis levitatava propaganda vastu võitlemist parandatakse märkimisväärselt;
- ai) aidata kaasa hiljutiste diplomaatiliste ja majanduslike pingete leevendamisele piirkonnas, sh Kasahstani ja Kõrgõzstani vahel;
- aj) toetada diplomaatiliste suhete jätkuvat paranemist Usbekistaniga ning konstruktiivset dialoogi piirkonna vähete veevarude haldamise küsimuses;
- ak) võtta teadmiseks Kõrgõzstani julgeolekuprobleemid, mida põhjustavad Afganistani halvenev julgeolekuolukord ja üha suurem radikaliseerumine Kesk-Aasia piirkonnas; pakkuda abi seoses välismaalt naasvate islamistlike võitlejate ja nende pereliikmetega; tugevdada piirkondlikku koostööd Kesk-Aasia riikidega seoses džihadirühmituste ja riikidevahelise kuritegevuse vastase võitlusega, mis tugineb õiguslike, institutsiooniliste ja praktiliste terrorismivastase võitlusega seotud piirikontrollimeetmete rakendamisele ning suureneva vägivaldse usulise radikaliseerumise vastastele ennetavatele meetmetele;
2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev soovitus nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ning Kirgiisi Vabariigi presidendile, valitsusele ja parlamendile.
-

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

II

(Teatised)

EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE, ORGANITE JA ASUTUSTE TEATISED

EUROOPA PARLAMENT

P8_TA(2019)0046

Parlamendi kodukorra muudatusettepanekud

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta otsus Euroopa Parlamendi kodukorra järgmiste osade muutmise kohta: I osa 1. ja 4. peatükk, V osa 3. peatükk, VII osa 4. ja 5. peatükk ning VIII osa 1. peatükk, XII osa, XIV osa ja II lisa (2018/2170(REG))

(2020/C 411/29)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse kodukorra artikleid 226 ja 227,

— võttes arvesse põhiseaduskomisjoni raportit (A8-0462/2018),

1. otsustab teha kodukorras järgmised muudatused;
2. otsustab, et muudatused jõustuvad järgmise osaistungjärgu esimesel päeval, välja arvatud muudatused, millega lisatakse artiklisse 11 lõike 3e teine lõik, Euroopa Parlamendi liikme ülesannete täitmise sobiliku käitumise juhendi punktid 6 ja 7 ning kodukorra artiklite 196 ja 204 muudatused, mis jõustuvad esimese osaistungjärgu alguses pärast Euroopa Parlamendi 2019. aastal toimuvaid järgmisi valimisi;
3. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus teavitamise eesmärgil nõukogule ja komisjonile.

Muudatusettepanek 1

Euroopa Parlamendi kodukord

Artikkel 11 – pealkiri

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Parlamendiliikmete majanduslikud huvid ja käitumisreeglid

Käitumisreeglid

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 2
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 11 – lõige 1

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

1. *Parlament kehtestab parlamendiliikmete majanduslike huvide läbipaistvust reguleeriva eeskirja käitumisjuhendina, mis võetakse vastu parlamendiliikmete hääleteenamusega ja lisatakse kodukorrale* ⁽⁴⁾.

välja jäetud

Eeskiri ei piira muul viisil parlamendiliiget tema ametikohustuste täitmisel ega sellega seotud poliitilises või muus tegevuses.

⁽⁴⁾ Vt I lisa.

Muudatusettepanek 3
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 11 – lõige 2

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

2. *Parlamendiliikmed peaksid omaks võtma tava kohtuda ainult nende huvirühma esindajatega, kes on registreeritud läbipaistvusregistris, mis on Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni vahelise läbipaistvusregistri loomist käsitleva kokkuleppega loodud register* ⁽⁵⁾.

välja jäetud

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni vaheline 16. aprilli 2014. aasta läbipaistvusregistri loomist käsitleva kokkuleppega loodud register organisatsioonidele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele, kes tegelevad ELi poliitika kujundamise ja rakendamise (ELT L 277, 19.9.2014, lk 11).

Muudatusettepanek 4
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 11 – lõige 3 – lõik 1

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Parlamendiliikmete käitumine põhineb vastastikusel austusel ning aluslepingutes ja eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud väärtustel ja põhimõtetel **ning tagab parlamendi väärrikuse. Parlamendiliikme käitumine ei tohi ka ohustada parlamendi töö sujuvust, julgeoleku ja korra tagamist parlamendi ruumides ega parlamendi töövahendite toimimist.**

Parlamendiliikmete käitumine põhineb vastastikusel austusel ning aluslepingutes ja eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud väärtustel ja põhimõtetel. **Parlamendiliikmed austavad** parlamendi **väärrikust** ja **ei kahjusta** parlamendi **mainet**.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 5
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 11 – lõige 3 – lõik 2

Kehtiv tekst

Parlamendiliikmed ei tohi kasutada parlamendi arutelude käigus laimavat, rassistlikku või ksenofoobset keelepruuki, käitumismaneere ega visuaalseid loosungeid.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 6
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 11 – lõige 3 – lõik 3

Kehtiv tekst

Parlamendiliikmed järgivad parlamendi eeskirju konfidentsiaalse teabe käsitlemise kohta.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 7
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 11 – lõige 3 – lõik 4

Kehtiv tekst

Kui nimetatud põhimõtteid ja eeskirju ei järgita võib kohaldada meetmeid vastavalt artiklitele 165, 166 ja 167.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 8
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 11 – lõige 3 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

3a. Parlamendiliikmed ei tohi ohustada parlamendi töö sujuvust, julgeoleku ja korra tagamist parlamendi ruumides ega parlamendi töövahendite toimimist.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 9
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 1 – lõige 3 b (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

3b. Parlamendiliikmed ei tohi rikkuda korda istungisaalis ega käituda sobimatult. Nad ei tohi loosungeid üles panna.

Muudatusettepanek 10
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 11 – lõige 3 c (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

3c. Parlamendiliikmed ei tohi istungisaalis toimivate parlamendi arutelude käigus kasutada solvavat väljendusviisi.

Muudatusettepanek 11
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 11 – lõige 3 c (uus) – tõlgendus

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Hinnates, kas parlamendiliikme poolt parlamendi arutus kasutatav väljendusviis on solvav või mitte, tuleks muu hulgas arvesse võtta kõneleja teadaolevaid kavatsusi, seda, kuidas kuulajad seda tajuvad ja mil määral see kahjustab parlamendi väärikust ja mainet, ning asjaomase parlamendiliikme sõnavabadust. Näiteks laimu, vaenu õhutamist ja eelkõige põhiõiguste harta artiklis 21 osutatud alustel diskrimineerimise õhutamist tuleks üldjuhul pidada käesoleva artikli tähenduses solvavaks väljendusviisiks.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 12
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 11 – lõige 3 d (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

3d. Parlamendiliikmed järgivad parlamendi eeskirju konfidentsiaalse teabe käsitlemise kohta.

Muudatusettepanek 13
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 11 – lõige 3 e (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

3e. Parlamendiliikmed hoiduvad kasutamast mis tahes psühholoogilist või seksuaalset ahistamist ning järgivad Euroopa Parlamendi liikme ülesannete täitmisel sobiliku käitumise juhendit, mis on lisatud käesolevale kodukorrale ^(1a).

Parlamendiliiget ei või valida parlamendi või selle organi ametikandjaks, nimetada raportööriks ega ametliku delegatsiooni või institutsioonidevahelise läbirääkimisrühma liikmeks, kui ta ei ole allkirjastanud nimetatud käitumisjuhendi kohta käivat deklaratsiooni.

^(1a) Juhatuselt 2. juulil 2018. aastal vastu võetud Euroopa Parlamendi liikme ülesannete täitmisel sobiliku käitumise juhend lisatakse kodukorrale.

Muudatusettepanek 14
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 11 – lõige 4

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

4. Käesoleva artikli kohaldamine ei piira muul viisil parlamendis toimuvate arutelude elavust ega parlamendiliikmete sõnavabadust.

välja jäetud

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Artikli kohaldamine põhineb liidu esmases õiguses ja parlamendiliikmete põhimääruses sätestatud parlamendiliikmete õiguste täielikul austamisel.

Artikli kohaldamine põhineb läbipaistvuse põhimõttel ning tagatakse antud valdkonda puudutavate sätete teatavakstege mine parlamendiliikmetele, keda teavitatakse isiklikult nende õigustest ja kohustustest.

Muudatusettepanek 15

Euroopa Parlamendi kodukord

Artikkel 11 – lõige 5

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

5. Kui **lõikes 3** sätestatud käitumisreegleid rikub isik, kes on parlamendiliikme teenistuses või kelle juurdepääsu parlamendi ruumidesse või töövahenditele on korraldanud parlamendiliige, võib **asjaomase parlamendiliikme suhtes** asjakohasel juhul **kohaldada artiklis 166 sätestatud karistusi**.

5. Kui **käesolevas artiklis** sätestatud käitumisreegleid rikub isik, kes on parlamendiliikme teenistuses või kelle juurdepääsu parlamendi ruumidesse või töövahenditele on korraldanud parlamendiliige, võib **sellise käitumise** asjakohasel juhul **omistada asjaomasele parlamendiliikmele**.

Muudatusettepanek 16

Euroopa Parlamendi kodukord

Artikkel 11 – lõige 5 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

5a. **Käesoleva artikli kohaldamine ei piira muul viisil parlamendi arutelude elavust ega parlamendiliikmete sõnavabadust.**

Muudatusettepanek 17

Euroopa Parlamendi kodukord

Artikkel 1 – lõige 5 b (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

5b. **Käesolevat artiklit kohaldatakse vajalike muudatustega Euroopa Parlamendi organites, komisjonides ja delegatsioonides.**

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 18
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 11 – lõige 6

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

6. Kvestorid määravad kindlaks, mitu assistenti võib iga parlamendiliige registreerida.

välja jäetud

Muudatusettepanek 19
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 11 – lõige 7

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

7. Endiste parlamendiliikmete eetikakoodeks, õigused ja eesõigused kehtestatakse juhatuse otsusega. Endisi parlamendiliikmeid koheldakse võrdselt.

välja jäetud

Muudatusettepanekud 20 ja 75
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 11a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Artikkel 11a

Parlamendiliikmete majanduslikud huvid ja läbipaistvusregistrid

1. Parlament kehtestab parlamendiliikmete majanduslike huvide läbipaistvust reguleeriva eeskirja käitumisjuhendina, mis võetakse vastu parlamendiliikmete hääleteenamusega ja lisatakse kodukorrale ^(1a).

Eeskiri ei piira muul viisil parlamendiliiget tema ametikohustuste täitmisel ega sellega seotud poliitilises või muus tegevuses.

2. Parlamendiliikmed peaksid omaks võtma tava kohtuda ainult nende huvirühma esindajatega, kes on registreeritud läbipaistvusregistris, mis on Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni vahelise läbipaistvusregistri loomist käsitleva kokkuleppega loodud register ^(1b).

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

3. Parlamendiliikmed peaksid veebis avaldama kõik läbipaistvusregistri kohaldamisalasse kuuluvate huvirühmade esindajatega kavandatud kohtumised. Ilma et see piiraks I lisa artikli 4 lõike 6 kohaldamist, avaldavad raportöörid, variraportöörid ja komisjonide esimehed iga raporti puhul veebis kõik kavandatud kohtumised läbipaistvusregistri kohaldamisalasse kuuluvate huvirühmade esindajatega. Juhatus tagab parlamendi veebisaidil selleks vajaliku infrastruktuuri.

4. Juhatus tagab parlamendi veebisaidil parlamendiliikmete veebilehel vajaliku infrastruktuuri nendele parlamendiliikmetele, kes soovivad vastavalt Euroopa Parlamendi liikmete põhimääruse ja selle rakenduseeskirjade kohaldatavatele sätetele avaldada vabatahtliku auditi või kinnituse selle kohta, et nende üldkulude hüvitise kasutamine on parlamendiliikmete põhimääruse ja selle rakendusmeetmete kohaldatavate sätetega kooskõlas.

5. Need sätted ei piira muul viisil parlamendiliiget tema ametikohustuste täitmisel ega sellega seotud poliitilises või muus tegevuses.

6. Endiste parlamendiliikmete eetikakoodeks, õigused ja eesõigused kehtestatakse juhatuse otsusega. Endisi parlamendiliikmeid koheldakse võrdselt.

^(1a) Vt I lisa.

^(1b) Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni vaheline 16. aprilli 2014. aasta läbipaistvusregistri loomist käsitleva kokkuleppega loodud register organisatsioonidele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele, kes tegelevad ELi poliitika kujundamise ja rakendamise (ELT L 277, 19.9.2014, lk 11).

Muudatusettepanek 88

Euroopa Parlamendi kodukord

Artikkel 32 – lõige 5

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

5. Fraktsiooni moodustamise kohta tehakse presidendile avaldus. Avalduses **näidatakse ära** fraktsiooni nimi, **selle** liikmete ja juhatuse liikmete nimed. **Avaldusele kirjutavad alla** kõik fraktsiooni liikmed.

5. Fraktsiooni moodustamise kohta tehakse presidendile avaldus. Avalduses **esitatakse**:

— fraktsiooni nimi,

— poliitiline deklaratsioon, milles tuuakse välja fraktsiooni eesmärk, ning

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

— **fraktsiooni** liikmete ja juhatuse liikmete nimed.

Kõik fraktsiooni liikmed **kinnitavad avalduse lisa kirjalikult, et neil on sarnased poliitilised vaated.**

Muudatusettepanek 21

Euroopa Parlamendi kodukord

Artikkel 34 – lõige 1 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

1a. **Laiendatud töörühmade ja muude mitteametlike rühmade tegevus peab olema täiesti läbipaistev ja nad ei või tegutseda nii, et seda võidaks ekslikult pidada parlamendi või selle organite ametlikuks tegevuseks. Nad ei tohi korraldada kolmandates riikides üritusi samal ajal parlamendi ametliku organi, sealhulgas ametliku valimisvaatlusdelegatsiooni lähetusega.**

Muudatusettepanek 22

Euroopa Parlamendi kodukord

Artikkel 34 – lõige 2

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

2. **Kõnealuste rühmade tegevus peab olema täiesti läbipaistev ega tohi olla selline, mida võiks pidada Euroopa Parlamendi või selle organite ametlikuks tegevuseks. Fraktsioonid võivad rühmade tegevuse soodustamiseks neid logistiliselt toetada, kui järgitakse **juhatuse poolt** kehtestatud rühmade moodustamise **eeskirjas sätestatud** tingimusi.**

2. **Fraktsioon võib** rühmade tegevuse soodustamiseks neid logistiliselt toetada, kui järgitakse **parlamendi sise-eeskirjades** kehtestatud **selliste** rühmade moodustamise tingimusi.

Muudatusettepanek 23

Euroopa Parlamendi kodukord

Artikkel 34 – lõige 3 – lõik 1 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Muud mitteametlikud rühmad on samuti kohustatud järgmise kuu lõpuks deklareerima rühmale antud rahalise ja muu toetuse, mida parlamendiliikmed ei ole deklareerinud eraldi vastavalt oma I lisast tulenevatele kohustustele.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 24
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 34 – lõige 3 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

3a. Parlamendi ruumides korraldatavatel laiendatud töörühmade või muude mitteametlike rühmade üritustel võivad osaleda üksnes läbipaistvusregistrisse kantud huvirühmade esindajad ning nad võivad osaleda näiteks laiendatud töörühmade või teiste mitteametlike rühmade koosolekutel või üritustel, pakkudes neile toetust või olles nende ürituste kaaskorraldaja.

Muudatusettepanek 25
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 34 – lõige 4

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

4. Kvestorid peavad lõikes 3 osutatud deklaratsioonide registrit. **Register avaldatakse parlamendi veebisaidil.** Kvestorid kehtestavad **nimetatud deklaratsioone käsitlevad üksikasjalikud reeglid ning tagavad käesoleva artikli tulemusliku täitmise.**

4. Kvestorid peavad lõikes 3 osutatud deklaratsioonide registrit. Kvestorid kehtestavad **üksikasjalikud reeglid, mis käsitlevad nimetatud deklaratsioone ja nende avaldamist parlamendi veebisaidil.**

Muudatusettepanek 26
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 34 – lõige 4 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

4a. Kvestorid tagavad käesoleva artikli tulemusliku täitmise.

Muudatusettepanek 27
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 128 – lõige 4

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

4. **Üks küsimuse esitajatest võib** küsimuse parlamendis ette kanda. Küsimusele vastab selle adressaat.

4. **Küsimuse esitajate poolt eelnevalt määratud parlamendiliige kannab küsimuse parlamendis ette. Kui seda parlamendiliiget ei ole kohal, muutub küsimus kehtetuks.** Küsimusele vastab selle adressaat.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 28
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 130 – lõige 1

Kehtiv tekst

1. Iga parlamendiliige võib kooskõlas kodukorra lisa sätestatud kriteeriumidega esitada Euroopa Ülemkogu eesistujale, nõukogule, Euroopa Komisjonile või Euroopa Komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale kirjalikult vastatavoid küsimusi⁽²⁷⁾. Küsimuste sisu eest vastutavad ainult nende esitajad.

⁽²⁷⁾ Vt II lisa.

Muudatusettepanek

1. Iga parlamendiliige, **fraktsioon või parlamendikomisjon** võib kooskõlas kodukorra lisa sätestatud kriteeriumidega esitada Euroopa Ülemkogu eesistujale, nõukogule, Euroopa Komisjonile või Euroopa Komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale kirjalikult vastatavoid küsimusi⁽²⁷⁾. Küsimuste sisu eest vastutavad ainult nende esitajad.

⁽²⁷⁾ Vt II lisa.

Muudatusettepanek 29
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 130 – lõige 2

Kehtiv tekst

2. Küsimused esitatakse presidendile. Küsimuse lubatavuse otsustab president. Presidendi otsus ei põhine üksnes lõikes 1 osutatud lisa sätetel, vaid kodukorral üldisemalt. Presidendi põhistanud otsus tehakse küsimuse esitajale teatavaks.

Muudatusettepanek

2. Küsimused esitatakse presidendile **elektrooniliselt**. Küsimuse lubatavuse otsustab president. Presidendi otsus ei põhine üksnes lõikes 1 osutatud lisa sätetel, vaid kodukorral üldisemalt. Presidendi põhistanud otsus tehakse küsimuse esitajale teatavaks.

Muudatusettepanek 30
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 130 – lõige 3

Kehtiv tekst

3. **Küsimused esitatakse elektrooniliselt. Iga parlamendiliige** võib kolmekuulise jooksva ajavahemiku vältel esitada kuni 20 küsimust.

Muudatusettepanek

3. **Iga parlamendiliige, fraktsioon või parlamendikomisjon** võib kolmekuulise jooksva ajavahemiku vältel esitada kuni 20 küsimust. **Adressaat vastab küsimusele üldjuhul kuue nädala jooksul alates küsimuse talle edastamisest. Iga parlamendiliige, fraktsioon või parlamendikomisjon võib igal kuul määrata ühe oma küsimuse prioriteetseks ja adressaat on kohustatud sellele vastama kolme nädala jooksul alates küsimuse talle edastamisest.**

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 31
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 130 – lõige 5

Kehtiv tekst

5. Kui adressaat ei **ole** küsimusele **vastanud kolme nädala (prioriteetne küsimus) või kuue nädala (mitteprioriteetne küsimus)** jooksul **alates küsimuse talle edastamisest**, võib **selle esitaja taotlusel** võtta **vastutava komisjoni** järgmise koosoleku päevakorda.

Muudatusettepanek

5. Kui adressaat ei **vasta** küsimusele **lõikes 3 sätestatud tähtaja** jooksul, võib **vastutav komisjon otsustada** võtta **selle oma** järgmise koosoleku päevakorda.

Muudatusettepanek 32
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 130 – lõige 6

Kehtiv tekst

6. **Iga parlamendiliige võib esitada ühe prioriteetse küsimuse kuus.**

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 33
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 130 – lõige 7

Kehtiv tekst

7. Küsimused ja vastused ning nende lisad avaldatakse parlamendi veebisaidil.

Muudatusettepanek

7. (Ei puuduta eestikeelset versiooni.)

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 34
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 130a

Kehtiv tekst

Artikkel 130a

Muudatusettepanek

välja jäetud

Lühemad kirjalikult vastatavad arupärimised

1. Lühemate arupärimistega, mis koosnevad kirjalikult vastatavatest küsimustest, võivad parlamendikomisjon, fraktsioon või vähemalt viis protsenti parlamendi liikmetest paluda nõukogul, Euroopa Komisjonil või Euroopa Komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal esitada parlamendile teavet konkreetselt kindlaks määratud teemadel.

Küsimused esitatakse presidendile, kes – tingimusel, et küsimused on üldiselt kodukorraga kooskõlas ja vastavad kodukorra lisa sätestatud kriteeriumidele ⁽²⁸⁾ – palub adressaadil vastata kahe nädala jooksul; president võib tähtaega küsimuse esitajatega konsulteerides pikendada.

2. Küsimused ja vastused avaldatakse parlamendi veebisaidil.

⁽²⁸⁾ Vt II lisa.

Muudatusettepanek 35
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 130b – pealkiri

Kehtiv tekst

Põhjalikumad kirjalikult vastatavad arupärimised **koos aruteluga**

Muudatusettepanek

Põhjalikumad kirjalikult vastatavad arupärimised

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 36
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 130b – lõige 1

Kehtiv tekst

1. **Põhjalikumaid arupärimisi, mis** koosnevad kirjalikult vastatavatest küsimustest **koos aruteluga, võivad parlamendikomisjon, fraktsioon või vähemalt viis protsenti parlamendi liikmetest esitada** nõukogule, Euroopa Komisjonile või Euroopa Komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale. **Küsimustele võib olla lisatud lühike põhjendus.**

Küsimused esitatakse kirjalikult presidendile, kes – tingimusel, et need küsimused on üldiselt kodukorraga kooskõlas ja vastavad kodukorra lisa⁽²⁹⁾ sätestatud kriteeriumidele – teavitab viivitamata küsimuse adressaati ning palub adressaadil teatada, kas ja millal küsimusele vastatakse.

⁽²⁹⁾ Vt II lisa.

Muudatusettepanek

1. **Põhjalikumad arupärimised** koosnevad kirjalikult vastatavatest küsimustest, **mille** fraktsioon **esitab** nõukogule, Euroopa Komisjonile või Euroopa Komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale.

Muudatusettepanek 37
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 130b – lõige 1 a (uus)

Kehtiv tekst

1a. **Põhjalikum arupärimine peab pakkuma üldist huvi ja see esitatakse kirjalikult presidendile. Arupärimine ei tohi olla pikem kui 500 sõna. Tingimusel, et põhjalikum arupärimine on üldiselt kodukorra sätetega kooskõlas, edastab president arupärimise viivitamata selle adressaadile kirjaliku vastuse saamiseks.**

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 38
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 130b – lõige 1 b (uus)

Kehtiv tekst

1b. **Aastas võib esitada kuni 30 põhjalikumat arupärimist. Esimeeste konverents tagab arupärimiste õiglase jaotuse fraktsioonide vahel ning ükski fraktsioon ei või esitada rohkem kui ühe arupärimise kuus.**

Muudatusettepanek

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 39

Euroopa Parlamendi kodukord

Artikkel 130b – lõige 1 c (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

1c. Kui adressaat ei vasta kuue nädala jooksul talle esitatud põhjalikumale arupärimisele, kantakse arupärimine autori soovil parlamendi lõplikku päevakorra projekti vastavalt artiklis 149 sätestatud korrale ja käesoleva artikli lõike 3a kohaselt.

Muudatusettepanek 40

Euroopa Parlamendi kodukord

Artikkel 130b – lõige 2

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

2. Pärast kirjaliku vastuse saamist kantakse põhjalikum arupärimine parlamendi päevakorra projekti vastavalt artiklis 149 sätestatud korrale. Kui parlamendikomisjon, fraktsioon või vähemalt viis protsenti parlamendi liikmetest seda nõuab, tuleb korraldada arutelu.

2. Kui parlamendiliikmed või fraktsioon(id) vastavalt vähemalt keskmisele lävendile seda taotlevad, kantakse põhjalikum arupärimine pärast kirjaliku vastuse saamist parlamendi lõplikku päevakorra projekti vastavalt artiklis 149 sätestatud korrale ja käesoleva artikli lõike 3a kohaselt.

Muudatusettepanek 41

Euroopa Parlamendi kodukord

Artikkel 130b – lõige 3

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

3. Kui adressaat keeldub küsimusele vastamast või ei vasta kolme nädala jooksul, kantakse küsimus päevakorra projekti. Kui parlamendikomisjon, fraktsioon või vähemalt viis protsenti parlamendi liikmetest seda nõuab, tuleb korraldada arutelu. Enne arutelu võib ühele küsimuse esitajatest anda võimaluse küsimust täiendavalt põhjendada.

välja jäetud

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 42
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 130b – lõige 3 a

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

3a. Ühel osaistungjärgul arutatakse kuni kolme põhjalikumat arupärimist. Kui ühe osaistungjärgu jooksul taotletakse rohkem kui kolme põhjalikuma arupärimise arutelu, kannab esimeeste konverents need lõplikku päevakorra projekti selles järjekorras, milles ta on arutelu taotlused saanud.

Muudatusettepanek 43
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 130b – lõige 4

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

4. Üks küsimuse esitajatest võib küsimuse täiskogu istungil ette kanda. Üks asjaomase institutsiooni liige vastab.

4. *Parlamendiliige, kelle on eelnevalt määranud arupärimise autor või lõike 2 kohaselt arutelu taotlejad, kannab põhjalikuma arupärimise täiskogu istungil ette. Kui seda parlamendiliiget ei ole kohal, muutub põhjalikum arupärimine kehtetuks. Arupärimisele vastab selle adressaat.*

Artikli 123 lõikeid 2–5 resolutsiooni ettepanekute esitamise ja nende hääletusele panemise kohta kohaldatakse vajalike muudatustega.

Artikli 123 lõikeid 2–8 resolutsiooni ettepanekute esitamise ja nende hääletusele panemise kohta kohaldatakse vajalike muudatustega.

Muudatusettepanek 44
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 130b – lõige 5

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

5. **Need küsimused** ja vastused avaldatakse parlamendi veebisaidil.

5. **Arupärimised** ja vastused avaldatakse parlamendi veebisaidil.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 45
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 165 – lõige 1

Kehtiv tekst

1. President kutsub korrale iga parlamendiliikme, kes **takistab istungi nõuetekohast läbiviimist või kelle käitumine ei ole kooskõlas artikli 11 vastavate sätetega.**

Muudatusettepanek

1. President kutsub korrale iga parlamendiliikme, kes **rikub artikli 11 lõikes 3b või 3c kehtestatud käitumisreegleid.**

Muudatusettepanek 46
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 165 – lõige 2

Kehtiv tekst

2. Kui **korrarikkumine** kordub, kutsub president parlamendiliikme teist korda korrale ja istungi protokollile kantakse vastav märkus.

Muudatusettepanek

2. Kui **rikkumine** kordub, kutsub president parlamendiliikme teist korda korrale ja istungi protokollile kantakse vastav märkus.

Muudatusettepanek 47
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 165 – lõige 3

Kehtiv tekst

3. **Korrarikkumise** jätkumisel või järgmise **korrarikkumise** korral võib president parlamendiliikmele sõna andmisest keelduda ja parlamendiliikme istungi ülejäänud ajaks istungisaalist välja saata. Eriti tõsise rikkumise korral võib president asjaomase parlamendiliikme ülejäänud istungi ajaks istungisaalist välja saata viivitamata ja ilma teistkordse korralekutsumiseta. Peasekretär hoolitseb koos saaliteenindajate ja vajaduse korral koos parlamendi turvateenistusega distsiplinaarmeetme viivitamatu täideviimise eest.

Muudatusettepanek

3. **Rikkumise** jätkumisel või järgmise **rikkumise** korral võib president parlamendiliikmele sõna andmisest keelduda ja parlamendiliikme istungi ülejäänud ajaks istungisaalist välja saata. Eriti tõsise rikkumise korral võib president asjaomase parlamendiliikme ülejäänud istungi ajaks istungisaalist välja saata viivitamata ja ilma teistkordse korralekutsumiseta. Peasekretär hoolitseb koos saaliteenindajate ja vajaduse korral koos parlamendi turvateenistusega distsiplinaarmeetme viivitamatu täideviimise eest.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 48
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 165 – lõige 5

Kehtiv tekst

5. *Parlamendiliikme laimava, rassistliku või ksenofoobse keelekasutuse või käitumise korral* võib president otsustada istungi otseülekande katkestada.

Muudatusettepanek

5. *Juhul kui parlamendiliige rikub artikli 11 lõiget 3b või 3c*, võib president otsustada istungi otseülekande katkestada.

Muudatusettepanek 49
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 165 – lõige 6 – lõik 1

Kehtiv tekst

President võib anda korralduse kustutada istungi audiovisuaalset salvestisest parlamendiliikme sõnavõtu osad, mis *sisaldavad laimavaid, rassistlike või ksenofoobseid väljendeid*.

Muudatusettepanek

President võib anda korralduse kustutada istungi audiovisuaalset salvestisest parlamendiliikme sõnavõtu osad, mis *on vastuolus artikli 11 lõikega 3b või 3c*.

Muudatusettepanek 50
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 166 – lõige 1

Kehtiv tekst

1. Kui parlamendiliige rikub tõsiselt *korda või häirib parlamendi tööd, rikkudes artiklis 11 sätestatud põhimõtteid*, teeb president põhistatud otsuse asjakohase karistuse *rakendamise* kohta.

Muudatusettepanek

1. Kui parlamendiliige rikub tõsiselt *artikli 11 lõikeid 3a kuni 5b*, teeb president *kooskõlas käesoleva artikliga* põhistatud otsuse *parlamendiliikmele* asjakohase karistuse *määramise* kohta.

Artikli 11 lõike 3b või 3c puhul võib president teha põhistatud otsuse käesoleva artikli alusel olenemata sellest, kas parlamendiliikme suhtes on eelnevalt kohaldatud viivitamatult rakendatavat meetet artikli 165 tähenduses või mitte.

Artikli 11 lõike 3e puhul võib president teha põhistatud otsuse käesoleva artikli alusel üksnes juhul, kui ahistamise toimimine on ahistamist ja selle vältimist käsitleva institutsioonisisese haldusmenetluse kohaselt kindlaks tehtud.

President võib määrata parlamendiliikmele karistuse juhtudel, kui käesoleva artikli kohaldamine on ette nähtud kodukorraga või juhatuse otsusega, mis on vastu võetud artikli 25 alusel.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Enne otsuse tegemist palub president asjaomasel parlamendiliikmel esitada kirjalikud märkused. Erandjuhul võib president korraldada asjaomase parlamendiliikme suulise kuulamise.

Parlamendiliiget teavitatakse nimetatud otsusest tähitud kirjaga või kiireloomulistel juhtudel parlamendi saaliteenindajate kaudu.

Pärast parlamendiliikme teavitamist otsusest teeb president parlamendiliikmele määratud karistuse parlamendile teatavaks, samuti teatatakse sellest nende organite ja komisjonide juhatajatele ning delegatsioonide juhtidele, mille koosseisu kõnealune parlamendiliige kuulub.

Kui karistus on lõplik, avaldatakse see nähtaval kohal parlamendi veebisaidil, kuhu see jääb parlamendi koosseisu ametiaja lõpuni.

Muudatusettepanek 51

Euroopa Parlamendi kodukord

Artikkel 166 – lõige 1 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

1a. Enne otsuse tegemist palub president asjaomasel parlamendiliikmel esitada kirjalikud märkused. President võib otsustada korraldada selle asemel suulise kuulamise, kui see on asjakohasem.

Parlamendiliiget teavitatakse karistuse määramise otsusest tähitud kirjaga või kiireloomulistel juhtudel parlamendi saaliteenindajate kaudu.

Pärast parlamendiliikme teavitamist otsusest teeb president parlamendiliikmele määratud karistuse parlamendile teatavaks, samuti teatatakse sellest nende organite ja komisjonide juhatajatele ning delegatsioonide juhtidele, mille koosseisu kõnealune parlamendiliige kuulub.

Kui karistus on lõplik, avaldatakse see nähtaval kohal parlamendi veebisaidil, kuhu see jääb parlamendi koosseisu ametiaja lõpuni.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 52
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 166 – lõige 2

Kehtiv tekst

2. Käitumise hindamisel tuleb arvesse võtta selle erakorralist, korduvat või alalist iseloomu, samuti selle tõsidust.

Muudatusettepanek

2. Käitumise hindamisel tuleb arvesse võtta selle erakorralist, korduvat või alalist iseloomu, samuti selle tõsidust. **Vajaduse korral võetakse samuti arvesse parlamendi väärrikusele ja mainele tekitatud võimalikku kahju.**

Vahet tuleb teha visuaalselt väljenduvatel tegevustel, mis ei ole keelatud, kui see ei ole solvav, laimav, rassistlik ega ksenofoobne ja jääb mõistlikesse piiridesse, ning tegevustel, mis aktiivselt häirib parlamendi tegevust.

Muudatusettepanek 53
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 166 – lõige 4

Kehtiv tekst

4. Lõike 3 punktides b–e sätestatud meetmeid võib kahekordistada, kui tegu on korduvate rikkumistega või kui parlamendiliige keeldub täitmast artikli 165 lõike 3 alusel võetud meetmeid.

Muudatusettepanek

4. (Ei puuduta eestikeelset versiooni.)

Muudatusettepanek 54
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 174 – lõige 7

Kehtiv tekst

7. Kui teised muudatusettepanekud on üksteist täiendavad, võib president need hääletusele panna ühiselt, välja arvatud juhul, kui fraktsioon või vähemalt miinimumlävendile vastav arv parlamendiliikmeid on taotlenud eraldi või osade kaupa hääletamist. Ka muudatusettepanekute autorid võivad teha ettepaneku ühiseks hääletuseks, **kui nende muudatusettepanekud on üksteist täiendavad.**

Muudatusettepanek

7. Kui teised muudatusettepanekud on üksteist täiendavad, võib president need hääletusele panna ühiselt, välja arvatud juhul, kui fraktsioon või vähemalt miinimumlävendile vastav arv parlamendiliikmeid on taotlenud eraldi või osade kaupa hääletamist. Ka muudatusettepanekute autorid võivad teha ettepaneku ühiseks hääletuseks nende **esitatud muudatusettepanekute üle.**

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 55
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 174 – lõige 10

Kehtiv tekst

10. Nimelisele hääletusele pandud muudatusettepanekute üle hääletatakse **ükshaaval**.

Muudatusettepanek

10. Nimelisele hääletusele pandud muudatusettepanekute üle hääletatakse **muudest muudatusettepanekutest eraldi**.

Muudatusettepanek 56
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 177 – pealkiri

Kehtiv tekst

Käesoleva artikli rikkumist loetakse artikli **166** lõike **1 tähenduses istungi korra** tõsiseks rikkumiseks, mille suhtes kohaldatakse selles artiklis nimetatud õiguslikke tagajärgi.

Muudatusettepanek

Käesoleva artikli rikkumist loetakse artikli **11** lõike **3b** tõsiseks rikkumiseks.

Muudatusettepanek 57
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 196

Kehtiv tekst

Artikkel 196

Alaliste komisjonide moodustamine

Esimeeste konverentsi ettepanekul moodustab parlament alalisi komisjone. Nende vastutusalad määratakse kindlaks kodukorra lisa⁽⁵²⁾. Lisa võetakse vastu antud häälte enamusega. Komisjonide liikmed **valitakse** vastvalitud parlamendi esimesel osais-tungjärgul **ning uuesti kahe ja poole aasta pärast**.

Alaliste komisjonide vastutusalasid on võimalik **kindlaks määrata** ka muul ajal kui komisjoni moodustamise otsuse vastuvõtmisel.

Muudatusettepanek

Artikkel 196

Alaliste komisjonide moodustamine

Esimeeste konverentsi ettepanekul moodustab parlament alalisi komisjone. Nende vastutusalad määratakse kindlaks kodukorra lisa⁽⁵²⁾. Lisa võetakse vastu antud häälte enamusega. Komisjonide liikmed **määratakse ametisse** vastvalitud parlamendi esimesel osais-tungjärgul.

Alaliste komisjonide vastutusalasid on võimalik **muuta** ka muul ajal kui komisjoni moodustamise otsuse vastuvõtmisel.

⁽⁵²⁾ Vt V lisa.

⁽⁵²⁾ Vt V lisa.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 58
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 204 – lõige 1

Kehtiv tekst

1. Esimesel komisjoni koosolekul, mis järgneb artikli 199 alusel toimuvale komisjoni liikmete valimisele, valib komisjon juhatuse, kuhu kuuluvad esimees ja aseesimehed, kes valitakse komisjoni täisliikmete seast eraldi hääletusvoorudes. Valitavate aseesimeeste arvu määrab parlament kindlaks esimeeste konverentsi ettepaneku alusel. Iga komisjoni juhatuse koosseisus peab kajastuma parlamendi mitmekesisus; juhatuse ei tohi koosneda ainult meestest või ainult naistest, samuti ei tohi kõik aseesimehed olla samast liikmesriigist.

Muudatusettepanek

1. Esimesel komisjoni koosolekul, mis järgneb artikli 199 alusel toimuvale komisjoni liikmete valimisele, **ning uuesti kahe ja poole aasta pärast**, valib komisjon juhatuse, kuhu kuuluvad esimees ja aseesimehed, kes valitakse komisjoni täisliikmete seast eraldi hääletusvoorudes. Valitavate aseesimeeste arvu määrab parlament kindlaks esimeeste konverentsi ettepaneku alusel. Iga komisjoni juhatuse koosseisus peab kajastuma parlamendi mitmekesisus; juhatuse ei tohi koosneda ainult meestest või ainult naistest, samuti ei tohi kõik aseesimehed olla samast liikmesriigist.

Muudatusettepanek 59
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 210b – pealkiri

Kehtiv tekst

Parlamendikomisjonide juurdepääs **parlamendile edastatud** konfidentsiaalsele teabele

Muudatusettepanek

Parlamendikomisjonide juurdepääs konfidentsiaalsele teabele **parlamendikomisjoni kinnisel koosolekul**

Muudatusettepanek 60
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 210a – lõige 3 – lõik 1

Kehtiv tekst

Kui parlamendikomisjoni esimees on kuulutanud menetluse salajaseks, **võivad koosolekul** viibida ainult selle komisjoni liikmed **ning ametnikud ja eksperdid**, kellele esimees on eelnevalt andnud vastava loa ja **kelle kohalolek on tingimata vajalik**.

Muudatusettepanek

Kui parlamendikomisjoni esimees on kuulutanud menetluse salajaseks, **on koosolek kinnine ning sellel võivad** viibida ainult selle komisjoni liikmed, **sealhulgas asendusliikmed**. **Komisjon võib kooskõlas kohaldatava institutsioonidevahelise õigusraamistikuga otsustada, et artikli 206 lõike 3 kohaselt võivad koosolekul viibida ka teised parlamendiliikmed**. **Koosolekul võivad viibida ka isikud**, kellele esimees on eelnevalt andnud vastava loa, **põhjendades seda teadmismajadusega ja võttes arvesse piiranguid, mis tulenevad parlamendi konfidentsiaalse teabe käsitlemist reguleerivatest eeskirjadest**. **Salastatud teabe puhul, mille salastatuse tase on CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL või kõrgem, või juhul, kui tegemist on institutsioonidevahelise õigusraamistiku alusel kehtestatud konkreetsete juurdepääsupiirangutega, võivad kehtida lisapiirangud**.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 61
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 210a – lõige 4

Kehtiv tekst

4. **Salajast** menetlust kohaldava komisjoni parlamendiliikmed või fraktsioon(id) vastavalt vähemalt keskmisele lävendile **võivad** esitada taotluse konfidentsiaalsusnõuete rikkumise arutamiseks. Taotluse võib võtta komisjoni järgmise koosoleku päevakorda. Komisjon võib liikmete häälteenamusega võtta vastu otsuse edastada küsimus presidendile selle läbivaatamiseks artiklite 11 ja 166 alusel.

Muudatusettepanek

4. **Ilma et see piiraks konfidentsiaalsusnõuete rikkumist üldiselt käsitlevate eeskirjade kohaldamist, võivad salajast** menetlust kohaldava komisjoni parlamendiliikmed või fraktsioon(id) vastavalt vähemalt keskmisele lävendile esitada taotluse konfidentsiaalsusnõuete rikkumise arutamiseks. Taotluse võib võtta komisjoni järgmise koosoleku päevakorda. Komisjon võib liikmete häälteenamusega võtta vastu otsuse edastada küsimus presidendile selle läbivaatamiseks artiklite 11 ja 166 alusel.

Muudatusettepanek 62
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 211 – pealkiri

Kehtiv tekst

Kodanikualgatustega seotud avalikud kuulamised

Muudatusettepanek

Kodanikualgatustega seotud avalikud kuulamised **ja arutelud**

Muudatusettepanek 63
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 211 – lõige 7 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

7a. **Parlament korraldab määruse (EL) nr 211/2011 artikli 10 lõike 1 punkti a kohaselt vastavas registris avaldatud kodanikualgatust käsitleva arutelu avalikule kuulamisele järgneval osaistungjärgul ning otsustab arutelu päevakorda kandes, kas arutelu lõpul võetakse vastu resolutsioon. Arutelu lõpul ei võeta resolutsiooni vastu, kui samal või sarnasel teemal raport on juba sama või järgmise osaistungjärgu päevakorras, välja arvatud juhul, kui president teeb erandlikel põhjustel teistsuguse ettepaneku. Kui parlament otsustab arutelu lõpul resolutsiooni vastu võtta, võib selle teema eest vastutav parlamendikomisjon, fraktsioon või vähemalt miinimumlävendile vastav arv parlamendiliikmeid esitada resolutsiooni ettepaneku. Artikli 123 lõikeid 3–8 resolutsiooni ettepanekute esitamise ja nende üle hääletamise kohta kohaldatakse vajalike muudatustega.**

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 76
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 211 – lõige 8

Kehtiv tekst

8. Kui Euroopa Komisjon ei esita kooskõlas määruse (EL) nr 211/2011 artikliga 9 esitatud eduka kodanikualgatuse alusel õigusakti ettepanekut 12 kuu jooksul pärast selle kohta positiivse arvamuse esitamist ja kavandatavate meetmete kohta teatise avaldamist, võib valdkonna eest vastutav komisjon korraldada kuulamise, konsulteerida kodanikualgatuse korraldajatega ja kasutada vajaduse korral artiklis 46 ette nähtud menetlust, mis võimaldab parlamendil nõuda Euroopa Komisjonilt asjakohase ettepaneku esitamist.

Muudatusettepanek

8. Pärast seda, kui Euroopa Komisjon avaldab teatise, milles ta esitab oma õiguslikud ja poliitilised järeldused konkreetse kodanikualgatuse kohta, annab parlament hinnangu meetmetele, mida Euroopa Komisjon sellise teatise järel kavatseb võtta. Kui Euroopa Komisjon ei esita kodanikualgatust käsitlevat asjakohast ettepanekut, võib valdkonna eest vastutav komisjon korraldada kuulamise, konsulteerides kodanikualgatuse korraldajatega. Lisaks võib parlament otsustada, kas pidada täiskogu arutelu ja kas võtta arutelu põhjal vastu resolutsioon. Artikli 211 lõikes 7a sätestatud menetlust kohaldatakse mutatis mutandis. Parlament võib samuti otsustada kasutada talle Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 225 antud õigust ja algatada kodukorra artiklis 46 ette nähtud menetluse.

Muudatusettepanek 64
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 210b – pealkiri – joonealune märkus

Kehtiv tekst

⁶¹ Artiklit 223a kohaldatakse ainult nende Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste suhtes, mis vastavad määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artikli 2 lõigetele 3 ja 4. **Vt ka artiklite 224 ja 225 joonealuseid märkuseid.**

Muudatusettepanek

⁶¹ Artiklit 223a kohaldatakse ainult nende Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste suhtes, mis vastavad määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artikli 2 lõigetele 3 ja 4.

Muudatusettepanek 65
Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 223a – lõige 2 a (uus)

Kehtiv tekst

2a. Määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artikli 10 lõike 3 esimese lõigu kohaselt võib vähemalt 50 kodanikust koosnev rühm esitada põhjendatud taotluse, et parlament taotleks lõikes 2 nimetatud kontrollimist. Seda põhjendatud taotlust ei esita ega allkirjasta parlamendiliikmed. Taotlus peab sisaldama olulisi faktilisi tõendeid selle kohta, et Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus ei vasta lõikes 2 osutatud tingimustele.

Muudatusettepanek

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

President edastab kodanike rühmalt saadud vastuvõetava taotluse edasiseks läbivaatamiseks vastutavale komisjonile.

Pärast läbivaatamist, mis peaks toimuma nelja kuu jooksul pärast presidendi poolt taotluse edastamist, võib vastutav komisjon oma vähemalt kolme fraktsiooni esindavate liikmete häälteenamusega teha ettepaneku, et taotlusega tuleks edasi tegeleda, ja teavitab sellest presidenti.

Kodanike rühma teavitatakse komisjoni läbivaatamise tulemustest.

Komisjoni ettepaneku kättesaamisel edastab president taotluse parlamendile.

Pärast taotluse kättesaamist otsustab parlament antud häälte enamusega, kas esitada taotlus Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste ametile või mitte.

Parlamendikomisjon kehtestab kodanike rühmadelt saadud taotluste käsitlemise suunised.

Muudatusettepanek 89/rev

Euroopa Parlamendi kodukord

Artikkel 228 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Artikkel 228a

Soolise võrdõiguslikkuse arvessevõtmine

Juhatus võtab vastu soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava, mille eesmärk on arvestada soolist perspektiivi kogu parlamendi tegevuses, kõigil tasanditel ja kõigis etappides. Soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava kontrollitakse kaks korda aastas ja see vaadatakse läbi vähemalt iga viie aasta järel.

Muudatusettepanek 66

Euroopa Parlamendi kodukord

Artikkel 229 – lõige 3

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Neid sätteid ei kohaldata petitsioonide ja teatiste suhtes, mille puhul ei ole vaja vastu võtta otsust.

Neid sätteid ei kohaldata petitsioonide, **kodanikualgatuste** ja teatiste suhtes, mille puhul ei ole vaja vastu võtta otsust.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 67
Euroopa Parlamendi kodukord
II lisa – pealkiri

Kehtiv tekst

ARTIKLITE 130, **130A**, **130B**, 131 JA 131A ALUSEL ESITATAVATELE KIRJALIKULT VASTATAVATELE KÜSIMUSTELE JA ARUPÄRIMISTELE KOHALDATAVAD KRITTEERIUMID

Muudatusettepanek

ARTIKLITE 130, 131 JA 131A ALUSEL ESITATAVATELE KIRJALIKULT VASTATAVATELE KÜSIMUSTELE JA ARUPÄRIMISTELE KOHALDATAVAD KRITTEERIUMID

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

III

(Ettevalmistavad aktid)

EUROOPA PARLAMENT

P8_TA(2019)0001

**Tollikontrolli seadmete rahastamisvahendi loomine integreeritud piirihalduse fondi osana
***I**

Euroopa Parlamendi 15. jaanuaril 2019. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse integreeritud piirihalduse fondi osana tollikontrolli seadmete rahastamisvahend (COM(2018)0474 – C8-0273/2018 – 2018/0258(COD))⁽¹⁾

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2020/C 411/30)

Muudatusettepanek 1**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 1***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

(1) Tolliliidu toimimise tagamiseks on vaja nõuetekohaselt varustada 2 140 Euroopa Liidu välispiiridel asuvat tolliasutust⁽²⁾. Asjakohaste ja samaväärsete tollikontrollide vajadus on veelgi tungivam kui varem mitte üksnes tolli tavapärase tulude sissenõudmise ülesande tõttu, vaid üha enam ka seetõttu, et tugevdada julgeoleku ja turvalisuse tagamiseks oluliselt ELi sisetoodavate ja sealt väljaviidavate kaupade kontrolli. Samal ajal ei tohiks need üle välispiiri kulgeva kaupade liikumise kontrollid seaduslikku kaubandust kolmandate riikidega kahjustada, vaid peaksid seda pigem hõlbustama.

⁽²⁾ Tolliliidu tulemuslikkust käsitleva 2016. aasta aruande lisa on kättesaadav veebisaidil: https://ec.europa.eu/info/publications/annual-activity-report-2016-taxation-and-customs-union_en.

(1) Tolliliidu **tõhusa ja tulemusliku** toimimise tagamiseks on vaja nõuetekohaselt varustada 2 140 Euroopa Liidu välispiiridel asuvat tolliasutust⁽²⁾. Asjakohaste ja samaväärsete tollikontrollide vajadus on veelgi tungivam kui varem mitte üksnes tolli tavapärase tulude sissenõudmise ülesande tõttu, vaid üha enam ka seetõttu, et tugevdada julgeoleku ja turvalisuse tagamiseks oluliselt ELi sisetoodavate ja sealt väljaviidavate kaupade kontrolli. Samal ajal ei tohiks need üle välispiiri kulgeva kaupade liikumise kontrollid seaduslikku kaubandust kolmandate riikidega kahjustada, vaid peaksid seda **kooskõlas julgeoleku ja turvalisuse tingimustega** pigem hõlbustama.

⁽²⁾ Tolliliidu tulemuslikkust käsitleva 2016. aasta aruande lisa on kättesaadav veebisaidil: https://ec.europa.eu/info/publications/annual-activity-report-2016-taxation-and-customs-union_en.

⁽¹⁾ Asi saadeti vastavalt kodukorra artikli 59 lõike 4 neljandale lõigule vastutavale komisjonile tagasi institutsioonidevahelisteks läbirääkimisteks (A8-0460/2018).

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 2
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (1a) Euroopa Liit on üks maailma suurimaid kaubandus-blokke ning tolliliit on liidu hädavajalik nurgakivi ühtse turu nõuetekohaseks toimimiseks nii äriühingute kui ka kodanike huvides. Euroopa Parlament väljendas oma 14. märtsi 2018. aasta resolutsioonis ^(2a) eelkõige muret tollipettuste pärast, mis on põhjustanud liidu eelarvele märkimisväärset kahju. Euroopa Parlament tuletas meelde, et Euroopa saab tugevamaks ja sihikindlamaks ainult siis, kui tema rahalisi vahendeid suurendatakse, ja nõudis seetõttu, et jätkataks kehtiva poliitika toetamist, suurendataks liidu juhtprogrammidele eraldatavaid vahendeid ja uute ülesannete jaoks eraldatavad uued rahasummad.

- ^(2a) P8_TA(2018)0075: Järgmine mitmeaastane finantsraamistik ja 2020. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku suhtes võetava parlamendi seisukoha ettevalmistamine

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 3
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

- (2) Eri liikmesriikide tulemuslikkuse osas esineb praegu veel tasakaalustamatust. Kõnealune tasakaalustamatus on tingitud nii liikmesriikide geograafilistest kui ka vahendite ja ressursside erinevusest. Liikmesriikide võime reageerida pidevalt muutuvatest globaalsetest ärimudelitest ja tarneahelatest tingitud väljakutsetele sõltub lisaks inimestele ka tänapäevaste ja usaldusväärsete tollikontrolli seadmete kättesaadavusest. Ühesuguste tollikontrolli seadmete tarnimine on seega tähtis element praeguse olukorra tasakaalustamisel. Sellega parandatakse tollikontrollide samaväärsust kõigis liikmesriikides ja hoitakse seeläbi ära kaubavoogude kõrvalesuunamine nõrgimatesse punktidesse.

Muudatusettepanek

- (2) Eri liikmesriikide tulemuslikkuse osas esineb praegu veel tasakaalustamatust. Kõnealune tasakaalustamatus on tingitud nii liikmesriikide geograafilistest kui ka vahendite ja ressursside erinevusest, **samuti standardse tollikontrolli puudumisest**. Liikmesriikide võime reageerida pidevalt muutuvatest globaalsetest ärimudelitest ja tarneahelatest tingitud väljakutsetele sõltub lisaks inimestele ka tänapäevaste ja usaldusväärsete tollikontrolli seadmete kättesaadavusest **ja nõuetekohasest toimimisest. Nõudmist paremini toimivate tolliprotseduuride järele suurendavad muudki sõlmküsimused, nagu e-kaubanduse hoogustumine, kontrollide ja inspeksiooni käigus kogutud andmete digitaliseerumine ning toimetulekuvõime küberrünnakute, sabotaaži, tööstusluure ja andmete väärkasutuse korral**. Ühesuguste tollikontrolli seadmete tarnimine on seega tähtis element praeguse olukorra tasakaalustamisel. Sellega parandatakse tollikontrollide samaväärsust kõigis liikmesriikides ja hoitakse seeläbi ära kaubavoogude kõrvalesuunamine nõrgimatesse punktidesse. **Kõik liidu tolliterritooriumile sisenevad kaubad peaksid läbima põhjaliku kontrolli, et takistada tollipettureid võimalikult soodsat sadamat otsimast. Et tagada üldise tugevuse suurenemine ning ühtlustada liikmesriikide tollikontrolli, on vaja nõrgimaid punkte käsitlevat selget strateegiat**.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 4
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek

- (3) Liikmesriigid on korduvalt väljendanud vajadust rahalise toetuse järele ning nõudnud süvaanalüüsi vajalike seadmete kohta. Oma 23. märtsi 2017. aasta järeldus-tes⁽³⁾ tolli rahastamise kohta palus nõukogu komisjonil „hinnata võimalust rahastada tehnilise varustuse vajadusi komisjoni tulevaste rahastamisprogrammide raames ja parandada kooskõlastamist ja (...) koostööd tolliasutuste ja muude õiguskaitseasutuste vahel rahastamise eesmärgil“.

⁽³⁾ <https://www.consilium.europa.eu/media/22301/st09581en17-vf.pdf> ja <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7586-2017-INIT/en/pdf>.

Muudatusettepanek

- (3) **Mitmed** liikmesriigid on korduvalt väljendanud vajadust rahalise toetuse järele ning nõudnud süvaanalüüsi vajalike seadmete kohta. Oma 23. märtsi 2017. aasta järeldus-tes⁽³⁾ tolli rahastamise kohta palus nõukogu komisjonil „hinnata võimalust rahastada tehnilise varustuse vajadusi komisjoni tulevaste rahastamisprogrammide raames ja parandada kooskõlastamist ja (...) koostööd tolliasutuste ja muude õiguskaitseasutuste vahel rahastamise eesmärgil“.

⁽³⁾ <https://www.consilium.europa.eu/media/22301/st09581en17-vf.pdf> ja <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7586-2017-INIT/en/pdf>.

Muudatusettepanek 5
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek

- (6) Seetõttu on asjakohane luua uus tollikontrolli seadmete rahastamisvahend.

Muudatusettepanek

- (6) Seetõttu on asjakohane luua uus tollikontrolli seadmete rahastamisvahend, **mis peaks tagama selliste tavade nagu kaupade võltsimine ja muude ebaseaduslike kaubandustavade avastamise. Arvesse tuleks võtta juba olemasolevaid rahalise toetuse valemuid.**

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 6
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek

- (7) Kuna liikmesriikide tolliasutustele on pandud üha enam ülesandeid, mis ulatuvad tihti julgeoleku valdkonda ja mida täidetakse välispiiridel, tuleb välispiiridel tehtavate piirikontrollide ja tollikontrollide samaväärsuse tagamiseks pakkuda liikmesriikidele asjakohast liidu rahalist toetust. Sama tähtis on edendada nii kauba kui ka isikute kontrolli osas liidu piiridel tehtavat asutustevahelist koostööd kõigi liikmesriikide selliste riiklike asutuste vahel, kes vastutavad piirikontrolli ja muude piiril täidetavate ülesannete eest.

Muudatusettepanek

- (7) Kuna liikmesriikide tolliasutustele on pandud üha enam ülesandeid, mis ulatuvad tihti julgeoleku valdkonda ja mida täidetakse välispiiridel, tuleb välispiiridel tehtavate piirikontrollide ja tollikontrollide samaväärsuse tagamiseks pakkuda liikmesriikidele asjakohast liidu rahalist toetust. Sama tähtis on edendada nii kauba kui ka isikute kontrolli osas liidu piiridel tehtavat asutustevahelist koostööd, **võttes seejuures arvesse ka küberjulgeolekut**, kõigi liikmesriikide selliste riiklike asutuste vahel, kes vastutavad piirikontrolli ja muude piiril täidetavate ülesannete eest.

Muudatusettepanek 7
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek

- (11) Käesoleva määrusega kehtestatakse rahastamisvahendi rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendi ja nõukogu peamine juhis Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel 2. detsembril 2013. aastal eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta sõlmitud institutsioonidevahelise kokkuleppe⁽⁶⁾ punkti 17 tähenduses.

⁽⁶⁾ 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta (ELT C 373, 20.12.2013, lk 1).

Muudatusettepanek

- (11) Käesoleva määrusega kehtestatakse rahastamisvahendi rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendi ja nõukogu peamine juhis Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel 2. detsembril 2013. aastal eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta sõlmitud institutsioonidevahelise kokkuleppe⁽⁶⁾ punkti 17 tähenduses. **Eelarvedistsipliini tagamiseks peaksid toetuste prioriseerimise tingimused olema selged, määratletud ja põhinema tolli ülesannete täitmiseks kindlaksmääratud vajadustel.**

⁽⁶⁾ 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta (ELT C 373, 20.12.2013, lk 1).

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 8
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (13a) *Käesoleva vahendi raames rahastatavad tollikontrolli seadmed peaksid vastama optimaalsetele turvalisuse, sh küberturvalisuse, julgeoleku-, keskkonna- ja tervishoiustandarditele.*

Muudatusettepanek 9
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (13b) *Käesoleva vahendi raames rahastatud tollikontrolli seadmete abil saadud andmetele peaks ligi pääsema ja neid töötleva üksnes asutuste nõuetekohaselt volitatud töötajad ja neid andmeid tuleks piisavalt kaitsta volitamata ligipääsu või edastamise eest. Need andmed peaksid olema täielikult liikmesriikide kontrolli all.*

Muudatusettepanek 10
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (13c) *Käesoleva vahendi raames rahastatavad tollikontrolli seadmed peaksid toetama optimaalset tolliriskide haldamist.*

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 11
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (13d) *Kui vanad tollikontrolli seadmed käesoleva rahastamisvahendi abil uute vastu vahetatakse, peaksid liikmesriigid vastutama vanade seadmete keskkonnasõbraliku kõrvaldamise eest.*

Muudatusettepanek 12
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (15) Enamikule tollikontrolli seadmetele võib samal määral või osaliselt teha vastavuskontrolle muude õigusaktide, nt piirihaldust, viisaside või politseikoostööd käsitlevate sätete alusel. Seepärast loodi integreeritud piirihalduse fond kahe teineteist täiendava rahastamisvahendina, millel on seadmete ostmisel erinevad, kuid üksteist täiendavad eesmärgid. Ühelt poolt jäetakse määrusega [2018/XXX]⁽¹⁰⁾ loodud piirihalduse ja viisade rahastamisvahendist välja seadmed, mida saab kasutada nii piirihalduse kui ka tollikontrolli jaoks. Teiselt poolt rahastatakse käesoleva määrusega loodud tollikontrolli seadmete rahastamisvahendist mitte ainult seadmeid, mille peamine eesmärk on tollikontroll, vaid lubatakse ka nende kasutamist täiendavatel, nt **piirikontrolli** ja **julgeoleku eesmärkidel**. Selline rollijaotus edendab määruse (EL) 2016/1624⁽¹¹⁾ artikli 4 punktis e osutatud asutustevahelist koostööd, mis on Euroopa integreeritud piirihalduse lähenemisviisi üks komponent, võimaldades tolli- ja piirivalveasutuste koostööd ja maksimeerides kontrolliseadmete ühiskasutuse ja koostalitlusvõime kaudu liidu eelarve mõju.

⁽¹⁰⁾ COM(2018)0473.

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2016. aasta määrus (EL) 2016/1624, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikualvet ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/399 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 863/2007, nõukogu määrus (EÜ) nr 2007/2004 ning nõukogu otsus 2005/267/EÜ (ELT L 251, 16.9.2016, lk 1).

- (15) Enamikule tollikontrolli seadmetele võib samal määral või osaliselt teha vastavuskontrolle muude õigusaktide, nt piirihaldust, viisaside või politseikoostööd käsitlevate sätete alusel. Seepärast loodi integreeritud piirihalduse fond kahe teineteist täiendava rahastamisvahendina, millel on seadmete ostmisel erinevad, kuid üksteist täiendavad eesmärgid. Ühelt poolt jäetakse määrusega [2018/XXX]⁽¹⁰⁾ loodud piirihalduse ja viisade rahastamisvahendist välja seadmed, mida saab kasutada nii piirihalduse kui ka tollikontrolli jaoks. Teiselt poolt rahastatakse käesoleva määrusega loodud tollikontrolli seadmete rahastamisvahendist mitte ainult seadmeid, mille peamine eesmärk on tollikontroll, vaid lubatakse ka nende kasutamist täiendavatel **seotud eesmärkidel**, nt **piirikontroll**, **julgeolek** ja **turvalisus**. Selline rollijaotus edendab määruse (EL) 2016/1624⁽¹¹⁾ artikli 4 punktis e osutatud asutustevahelist koostööd, mis on Euroopa integreeritud piirihalduse lähenemisviisi üks komponent, võimaldades tolli- ja piirivalveasutuste koostööd ja maksimeerides kontrolliseadmete ühiskasutuse ja koostalitlusvõime kaudu liidu eelarve mõju. **Selle tagamiseks, et fondist rahastatavad vahendid või seadmed oleksid selle tollipunkti alalises valduses, kelle omanduses need on, tuleks tolli ja piirivalveasutuste ühiskasutust ja koostalitlusvõimet määratleda mittekorrapärase ja ajutisena.**

⁽¹⁰⁾ COM(2018)0473.

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2016. aasta määrus (EL) 2016/1624, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikualvet ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/399 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 863/2007, nõukogu määrus (EÜ) nr 2007/2004 ning nõukogu otsus 2005/267/EÜ (ELT L 251, 16.9.2016, lk 1).

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 13
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

- (16) Erandina finantsmäärusest peaks olema võimalik rahastada üht meedet mitmest Euroopa programmist või rahastamisvahendist, et võimaldada ja vajaduse korral toetada valdkondadeülest koostööd ja koostalitlusvõimet. Vastavalt finantsmäärusega kehtestatud topelrahastamise keelule ei tohi osamaksed sellistel juhtudel katta samu kulusid.

Muudatusettepanek

- (16) Erandina finantsmäärusest peaks olema võimalik rahastada üht meedet mitmest Euroopa programmist või rahastamisvahendist, et võimaldada ja vajaduse korral toetada valdkondadeülest koostööd ja koostalitlusvõimet. Vastavalt finantsmäärusega kehtestatud topelrahastamise keelule ei tohi osamaksed sellistel juhtudel katta samu kulusid. **Kui liikmesriigile on samade seadmete ostuks juba eraldatud või ta on saanud makseid mõnest teisest liidu programmist või toetust mõnest liidu fondist, tuleks see makse või toetus taotluses ära märkida.**

Muudatusettepanek 14
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 16 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (16a) **Komisjon peaks stimuleerima tollikontrolli seadmete ühishankeid ja -testimist liikmesriikide poolt.**

Muudatusettepanek 15
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

- (17) Pidades silmas tolli prioriteetide, ohtude ja tehnoloogia kiiret arengut, ei peaks tööprogrammid hõlmama pikki ajavahemikke. Samas suurendab iga-aastaste tööprogrammide kehtestamise vajadus nii komisjoni kui ka liikmesriikide halduskoormust, ilma et see oleks rahastamisvahendi rakendamise seisukohast vajalik. Eeltoodut arvestades peaksid tööprogrammid põhimõtteliselt hõlmama rohkem kui üht eelarveaastat.

Muudatusettepanek

- (17) Pidades silmas tolli prioriteetide, ohtude ja tehnoloogia kiiret arengut, ei peaks tööprogrammid hõlmama pikki ajavahemikke. Samas suurendab iga-aastaste tööprogrammide kehtestamise vajadus nii komisjoni kui ka liikmesriikide halduskoormust, ilma et see oleks rahastamisvahendi rakendamise seisukohast vajalik. Eeltoodut arvestades peaksid tööprogrammid põhimõtteliselt hõlmama rohkem kui üht eelarveaastat. **Selleks et säilitada liidu strateegiliste huvide puutumatust, soovitatakse liikmesriikidel seoses uute tollikontrolliseadmete hankekonkursil osalemisega hoolikalt kaaluda küberturvalisuse aspekti ja tundlike andmete avalikuks tulemise riski väljaspool liitu.**

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 16
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18) Selleks et tagada käesoleva määruse kohase tööprogrammi ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ⁽¹²⁾.

välja jäetud

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

Muudatusettepanek 17
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(19) Kuigi keskne rakendamine on samaväärsete tollikontrollide tagamise erieesmärgi täitmiseks vältimatult vajalik, on käesoleva rahastamisvahendi tehnilise laadi tõttu vaja teha ettevalmistavat tööd tehnilisel tasandil. Seepärast tuleks rakendamist toetada vajaduste hindamisega, mille jaoks on vaja liikmesriikide erialaseid teadmisi ja kogemusi, kaasates liikmesriikide tolliasutused. Need vajaduste hinnangud peaks tuginema selgel meetodikal, milles on muu hulgas kindlaks määratud minimaalne etappide arv, mis tagab nõutava teabe kogumise.

(19) Kuigi keskne rakendamine on samaväärsete tollikontrollide tagamise erieesmärgi täitmiseks vältimatult vajalik, on käesoleva rahastamisvahendi tehnilise laadi tõttu vaja teha ettevalmistavat tööd tehnilisel tasandil. Seepärast tuleks rakendamist toetada vajaduste **individuaalse** hindamisega, mille jaoks on vaja liikmesriikide erialaseid teadmisi ja kogemusi, kaasates liikmesriikide tolliasutused. Need vajaduste hinnangud peaks tuginema selgel meetodikal, milles on muu hulgas kindlaks määratud minimaalne etappide arv, mis tagab nõutava **asjakohase** teabe kogumise.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 18
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 20

Komisjoni ettepanek

- (20) Korrapärase seire ja aruandluse tagamiseks tuleks kehtestada konkreetne raamistik vahendi ja selle raames võetud meetmete abil saavutatud tulemuste seireks. Selline seire ja aruandlus peaks põhinema näitajatel, mis mõõdavad vahendi raames võetud meetmete mõju. Aruandlusnõuded peaksid hõlmama **mõningat** teavet seadmete kohta, mille väärtus ületab teatava künnise.

Muudatusettepanek

- (20) Korrapärase seire ja aruandluse tagamiseks tuleks kehtestada konkreetne raamistik vahendi ja selle raames võetud meetmete abil saavutatud tulemuste seireks. Selline seire ja aruandlus peaks põhinema **kvantitatiivsetel ja kvalitatiivsetel** näitajatel, mis mõõdavad vahendi raames võetud meetmete mõju. **Liikmesriigid peaksid tagama läbipaistva ja selge hankemenetluse.** Aruandlusnõuded peaksid hõlmama **üksikasjalikku** teavet seadmete ja hankemenetluse kohta, mille väärtus ületab teatava künnise, ning kulude põhjendust.

Muudatusettepanek 19
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 22

Komisjoni ettepanek

- (22) Selleks et asjakohaselt reageerida poliitiliste prioriteetide, ohtude ja tehnoloogiate muutumisele, tuleks komisjonile anda volitused võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte küsimustes, mis puudutavad rahastamisvahendi raames rahastatavate meetmete korral tehtava tollikontrolli eesmärkide muutmist ja programmi erieesmärkide saavutamise mõõtmist võimaldavate näitajate loetelu muutmist. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprill 2016 institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

Muudatusettepanek

- (22) Selleks et asjakohaselt reageerida poliitiliste prioriteetide, ohtude ja tehnoloogiate muutumisele, tuleks komisjonile anda volitused võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte küsimustes, mis puudutavad **käesoleva määruse muutmist tööprogrammide kehtestamiseks**, rahastamisvahendi raames rahastatavate meetmete korral tehtava tollikontrolli eesmärkide muutmist ja programmi erieesmärkide saavutamise mõõtmist võimaldavate näitajate loetelu muutmist. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid ja täiesti läbipaistvaid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprill 2016 institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 20**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 24***Komisjoni ettepanek*

- (24) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 322 põhjal vastu võetud horisontaalseid finantseeskirju. Need eeskirjad on sätestatud finantsmääruses ning nendega on ette nähtud eelkõige eelarve koostamise ja täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste, hange- te, auhindade ja kaudse rahastamise kohta ning ette nähtud eelarvevahendite käsutajate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 kohaselt vastu võetud eeskirjades on käsitletud ka liidu eelarve kaitsmist juhul, kui liikmesriikides esineb üldisi puudusi õigusriigi toimimises, sest õigusriigi põhimõtte austamine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemusliku ELi-poolse rahastamise oluline eeltingimus.

Muudatusettepanek

- (24) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 322 põhjal vastu võetud horisontaalseid finantseeskirju. Need eeskirjad on sätestatud finantsmääruses ning nendega on ette nähtud eelkõige eelarve koostamise ja täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste, hange- te, auhindade ja kaudse rahastamise kohta ning ette nähtud eelarvevahendite käsutajate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 kohaselt vastu võetud eeskirjades on käsitletud ka liidu eelarve kaitsmist juhul, kui liikmesriikides esineb üldisi puudusi õigusriigi toimimises, sest õigusriigi põhimõtte austamine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemusliku ELi-poolse rahastamise oluline eeltingimus. **Sellest rahastamisvahendist raha eraldamisel tuleks järgida läbipaistvuse, proportsionaalsuse, võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtet.**

Muudatusettepanek 21**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 25***Komisjoni ettepanek*

- (25) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete erieesmärki ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. See peaks hõlmama kindlasummaliste maksete, kindlamääraliste maksete ja ühikuhindade kasutamise kaalumist ning finantsmääruse artikli 125 lõike 1 kohaste kuludega mitteseotud rahastamisvahendite kasutamist.

Muudatusettepanek

- (25) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete erieesmärki ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. See peaks hõlmama kindlasummaliste maksete, kindlamääraliste maksete ja ühikuhindade kasutamise kaalumist ning finantsmääruse artikli 125 lõike 1 kohaste kuludega mitteseotud rahastamisvahendite kasutamist. **Rahastamisvahendi eesmärkide saavutamisel peaks juhtpõhimõtteks olema rakendamise ja kulutuste kvaliteedi parandamine ning rahaliste vahendite optimaalne kasutamine.**

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 22
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Kuna rahastamisvahend on osa integreeritud piirihalduse fondist, on **selle** üldeesmärk toetada tolliliitu ja tolli, kaitsta liidu ja selle liikmesriikide finants- ja majandushuve, tagada liidus julgeolek ja turvalisus ning kaitsta liitu ebaausa ja ebaseadusliku kaubanduse eest, toetades samal ajal seaduslikku ettevõtlust.

Muudatusettepanek

1. Kuna rahastamisvahend on osa integreeritud piirihalduse fondist **ja kuna pikaajaline eesmärk on, et kõik liidu tollikontrollid oleksid standardiseeritud**, on **rahastamisvahendi** üldeesmärk toetada tolliliitu ja tolli, kaitsta liidu ja selle liikmesriikide finants- ja majandushuve, **edendada nii kauba kui ka isikute kontrolli osas liidu piiridel tehtavat asutustevahelist koostööd**, tagada liidus julgeolek ja turvalisus ning kaitsta liitu ebaausa ja ebaseadusliku kaubanduse eest, toetades samal ajal seaduslikku ettevõtlust.

Muudatusettepanek 23
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Rahastamisvahendi erieesmärk on edendada asjakohast ja samaväärset tollikontrolli sobivate, nüüdisaegsete ja usaldusväärsete tollikontrolli seadmete ostmise, hooldamise ja ajakohastamise abil.

Muudatusettepanek

2. Rahastamisvahendi erieesmärk on edendada asjakohast ja samaväärset tollikontrolli sobivate, nüüdisaegsete, **turvaliste, kübervastupidavate, ohutute, keskkonnasõbralike** ja usaldusväärsete tollikontrolli seadmete **täielikult läbipaistva** ostmise, hooldamise ja ajakohastamise abil. **Täiendav eesmärk on parandada tollikontrollide kvaliteeti kõigis liikmesriikides, et hoida ära kaubavoogude kõrvaesuunamist liidu nõrgimatesse punktidesse.**

Muudatusettepanek 24
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. **Rahastamisvahendiga edendatakse Euroopa integreeritud piirihalduse rakendamist, toetades selleks asutustevahelist koostööd ning rahastamisvahendi abil soetatud seadmete ühiskasutust ja koostalitlusvõimet.**

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 25
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Rahastamisvahendi rakendamise rahastamispakett aastatel 2021–2027 on jooksevhindades 1 300 000 000 eurot.

1. Rahastamisvahendi rakendamise rahastamispakett aastatel 2021–2027 on **2018. aasta hindades 1 149 175 000 eurot** (jooksevhindades 1 300 000 000 eurot).

Muudatusettepanek 26
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Lõikes 1 osutatud summat võib kasutada ka ettevalmistus-, seire-, kontrolli-, auditeerimis-, hindamis- jm **toiminguteks**, mida tehakse rahastamisvahendi haldamiseks ja selle eesmärkide saavutamise hindamiseks. Samuti võib sellest katta kulusid, mis on seotud uuringute, ekspertide nõupidamiste, info- ja kommunikatsioonimeetmetega, niivõrd kui see on seotud rahastamisvahendi **eesmärkidega**, aga ka kulusid, mis on seotud infotehnoloogiavõrgustikega, mis keskenduvad infotöölusele ja -vahetusele, sealhulgas infotehnoloogiavahenditega ja muu tehnilise ja haldusabiga, mida on vaja seoses rahastamisvahendi juhtimisega.

2. Lõikes 1 osutatud summat võib kasutada ka **seaduslikeks ja kontrollitud kuludeks** ettevalmistus-, seire-, kontrolli-, auditeerimis-, hindamis- jm **toimingutele**, mida tehakse rahastamisvahendi haldamiseks ja selle **tulemuslikkuse ja** eesmärkide saavutamise hindamiseks. Samuti võib sellest katta **ka seaduslike ja kontrollitud** kulusid, mis on seotud uuringute, ekspertide nõupidamiste, info- ja kommunikatsioonimeetmetega, **andmete vahetusega asjaomaste liikmesriikide vahel** niivõrd kui see on seotud rahastamisvahendi **üldeesmärki toetavate erieesmärkidega**, aga ka kulusid, mis on seotud infotehnoloogiavõrgustikega, mis keskenduvad infotöölusele ja -vahetusele, sealhulgas infotehnoloogiavahenditega ja muu tehnilise ja haldusabiga, mida on vaja seoses rahastamisvahendi juhtimisega.

Muudatusettepanek 27
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. Kui toetatav meede hõlmab seadmete ostmist või ajakohastamist, kehtestab komisjon piisavad kaitsemeetmed ja eriolukorra meetmed, tagamaks, et kõik liidu programmide ja vahendite toetusel ostetud seadmed antakse kõigil asjakohastel juhtudel asjaomaste tolliasutuste käsutusse.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 28**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 5 – lõige 3***Komisjoni ettepanek*

3. Kui toetatav meede on seotud seadmete ostmise või ajakohastamisega, loob komisjon koordineerimismehhanismi, millega tagatakse liidu programmide ja rahastamisvahenditest saadud toetuse abil ostetud kõikide seadmete tõhusus ja koostalitlusvõime.

Muudatusettepanek

3. Kui toetatav meede on seotud seadmete ostmise või ajakohastamisega, loob komisjon koordineerimismehhanismi, millega tagatakse liidu programmide ja rahastamisvahenditest saadud toetuse abil ostetud kõikide seadmete tõhusus ja koostalitlusvõime, **ning mis võimaldab konsultatsioone asjaomaste liidu ametite, eelkõige Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga, ning nende osavõttu. Koordineerimismehhanism hõlmab Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti osalemist ja konsulteerimist, et suurendada liidu lisaväärtust piirihalduse valdkonnas.**

Muudatusettepanek 29**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 5 – lõige 3 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

3a. Kui toetatav meede hõlmab seadmete ostmist või ajakohastamist, kehtestab komisjon piisavad kaitse- ja eriolukorra meetmed, tagamaks, et kõik liidu programmide ja vahendite toetusel ostetud seadmed vastavad korrapärase hoolduse kokkulepitud normidele.

Muudatusettepanek 30**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 6 – lõige 2***Komisjoni ettepanek*

2. Erandina lõikest 1 võivad meetmed nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel hõlmata ka selliste tollikontrolli seadmete ostmist, hooldamist ja ajakohastamist, mida kasutatakse uute osade või funktsioonide testimiseks tööolukorras.

Muudatusettepanek

2. Erandina lõikest 1 võivad meetmed nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel hõlmata ka selliste tollikontrolli seadmete **täielikult läbipaistvat** ostmist, hooldamist ja ajakohastamist, mida kasutatakse uute osade või funktsioonide testimiseks tööolukorras.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 14, et muuta lõike 1 punktis b ja 1. lisas esitatud tollikontrolli eesmärke, kui sellist läbivaatamist peetakse vajalikuks.

Muudatusettepanek

3. Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 14, et muuta lõike 1 punktis b ja 1. lisas esitatud tollikontrolli eesmärke, kui sellist läbivaatamist peetakse vajalikuks, **ning pidada sammu tehnoloogia arengu, salakaubaveo muutuvate mustrite ning uute, arukate ja uuenduslike tollikontrolli lahendustega.**

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Käesoleva rahastamisvahendi raames rahastatud tollikontrolli seadmeid võib kasutada ka muul eesmärgil kui tollikontrolliks, sealhulgas inimeste kontrolliks riiklike piirihaldusasutuste tegevuse toetamisel ja uurimiseks.

Muudatusettepanek

4. Käesoleva rahastamisvahendi raames rahastatud tollikontrolli seadmeid **tuleks ennekõike kasutada tollikontrolliks, kuid neid** võib kasutada ka muul eesmärgil kui tollikontrolliks, sealhulgas inimeste kontrolliks riiklike piirihaldusasutuste tegevuse toetamisel ja uurimiseks, **et täita vahendi üldiseid ja konkreetseid eesmärke, mis on toodud artiklis 3.**

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4a. Komisjon ergutab liikmesriike tollikontrolli seadmete ühishangetele ja -testimisele.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 34
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Ülempiiri ületavat rahastust võidakse anda, kui liikmesriigid korraldavad tollikontrolli seadmete ühishankeid ja -testimisi.

Muudatusettepanek 35
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 2 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2b. Lõikes 2 nimetatud erandjuhud võivad hõlmata uute tollikontrolliseadmete ostu ning nende kaasamist Euroopa piiri- ja rannikuvalve tehniliste seadmete reservi. Tollikontrolliseadmete vastuvõetavus tehniliste seadmete reservi tehakse kindlaks kooskõlas artikli 5 lõikega 3.

Muudatusettepanek 36
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Rahastamisvahendi raames ***ei ole*** rahastamiskõlblikud ***järgmised kulud:***

Kõik artiklis 6 osutatud meetmetega seotud kulud on rahastamisvahendi raames rahastamiskõlblikud, ***välja arvatud:***

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9 – lõik 1 – punkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

aa) seadmete kasutamiseks vajaliku koolituse või oskuste täiendamise kulud;

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9 – lõik 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b) elektrooniliste süsteemidega seotud kulud, v.a tollikontrolli seadmete otseseks kasutamiseks vajalik tarkvara;

c) elektrooniliste süsteemidega seotud kulud, v.a tollikontrolli seadmete otseseks kasutamiseks vajalik tarkvara **ja tarkvara-uudendused, samuti välja arvatud elektrooniline tarkvara ja programmeerimine, mis on vajalik olemasoleva tarkvara ja tollikontrolli seadmete ühendamiseks;**

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt d

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(d) turvaliste või mitteturvaliste sidekanalite sarnaste võrkude kulud või liitumiskulud;

d) turvaliste või mitteturvaliste sidekanalite sarnaste võrkude kulud või liitumiskulud, **välja arvatud seoses võrkude või liitumistega, mis on otseselt vajalikud tollikontrolli seadmete kasutamiseks;**

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 11 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Komisjon võtab tööprogrammid vastu rakendusaktiga. Rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artiklis 15 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 14 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse tööprogrammide kehtestamiseks 2.a lisa.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 41**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 11 – lõige 3 – lõik 1 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Lõikes 1 osutatud tööprogrammide ettevalmistamist toetatakse vajaduste hindamisega, mis koosneb **vähemalt** järgmisest:

Muudatusettepanek

Lõikes 1 osutatud tööprogrammide ettevalmistamist toetatakse **individaalse** vajaduste hindamisega, mis koosneb järgmisest:

Muudatusettepanek 42**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 11 – lõige 3 – lõik 1 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

(b) kättesaadavate tollikontrolli seadmete täielik loend;

Muudatusettepanek

b) kättesaadavate **ja funktsionaalsete** tollikontrolli seadmete täielik loend;

Muudatusettepanek 43**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 11 – lõige 3 – lõik 1 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

(c) tollikontrolli seadmete minimaalse **ja optimaalse** taseme ühine määratlus piiripunktide liigituse alusel **ning**

Muudatusettepanek

c) tollikontrolli seadmete minimaalse **tehnilise** taseme ühine määratlus piiripunktide liigituse alusel;

Muudatusettepanek 44**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 11 – lõige 3 – lõik 1 – punkt c a (uus)**

Komisjoni ettepanek

ca) tollikontrolli seadmete optimaalse taseme hindamine piiripunktide liigituse alusel; ning

Muudatusettepanek

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 45
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – lõige 3 – lõik 1 – punkt d

Komisjoni ettepanek

(d) rahaliste vajaduste üksikasjalik prognoos.

Muudatusettepanek

d) rahaliste vajaduste üksikasjalik prognoos, **sõltuvalt tollitoimingute mahust ja suhtelisest töökoormusest.**

Muudatusettepanek 46
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. **Näitajad, mille abil antakse aru artiklis 3 sätestatud rahastamisvahendi üld- ja erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, on esitatud 2. lisas.**

Muudatusettepanek

1. **Kooskõlas finantsmääruse artikli 38 lõike 3 punkti e alapunkti i kohase aruandluskohustusega esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule teabe programmi tulemuslikkuse kohta. Komisjoni tulemuslikkuse aruanne hõlmab teavet nii edusammude kui ka puudujääkide kohta.**

Muudatusettepanek 47
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Selleks et tagada rahastamisvahendi eesmärkide saavutamiseks tehtavate edusammude tulemuslik hindamine, on komisjonil õigus võtta artikli 14 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte 2. lisa muutmiseks, et vaadata läbi või täiendada näitajaid, kui seda peetakse vajalikuks, ning täiendada käesolevat määrust seire- ja hindamisraamistiku kehtestamist käsitlevate sätetega.

Muudatusettepanek

2. **Näitajad, mille abil antakse aru artiklis 3 sätestatud rahastamisvahendi üld- ja erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, on esitatud 2. lisas.** Selleks et tagada rahastamisvahendi eesmärkide saavutamiseks tehtavate edusammude tulemuslik hindamine, on komisjonil õigus võtta artikli 14 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte 2. lisa muutmiseks, et vaadata läbi või täiendada näitajaid, kui seda peetakse vajalikuks, ning täiendada käesolevat määrust seire- ja hindamisraamistiku kehtestamist käsitlevate sätetega, **et esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule ajakohastatud kvalitatiivne ja kvantitatiivne teave programmi tulemuslikkuse kohta.**

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 48**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 12 – lõige 3***Komisjoni ettepanek*

3. Tulemusaruannete süsteemiga tuleb tagada, et rahastamisvahendi rakendamise ja tulemuste seireks **vajalikke andmeid** kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu vahendite saajatele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

Muudatusettepanek

3. Tulemusaruannete süsteemiga tuleb tagada, et rahastamisvahendi rakendamise ja tulemuste seireks **vajalikud andmed on võrreldavad ja täielikud ning neid** kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu vahendite saajatele proportsionaalsed aruandlusnõuded. **Komisjon annab Euroopa Parlamendile ja nõukogule usaldusväärset teavet kasutatud tulemuslikkuse andmete kvaliteedi kohta.**

Muudatusettepanek 49**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 12 – lõige 4 – punkt c a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

ca) liidu eelarvest rahastatud seadmete olemasolu ja seisund viis aastat pärast nende kasutuselevõttu;

Muudatusettepanek 50**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 12 – lõige 4 – punkt c b (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

cb) teave tollikontrolli seadmete hooldamiskordade kohta;

Muudatusettepanek 51**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 12 – lõige 4 – punkt c c (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

cc) teave hankemenetluse kohta;

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 52
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 4 – punkt c d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

cd) kulude põhjendus.

Muudatusettepanek 53
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Hindamised toimuvad piisavalt aegsasti, et **nende tulemusi saaks kasutada** otsustamisprotsessis.

1. **Rahastamisvahendi raames rahastamiskõlblike ja artiklis 6 osutatud meetmete** hindamised **käsitlevad rahastamisvahendi tulemusi, mõju ja tõhusust ning** toimuvad piisavalt aegsasti, et **tagada nende tõhus kasutamine** otsustamisprotsessis.

Muudatusettepanek 54
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Rahastamisvahendi vahehindamine toimub siis, kui rahastamisvahendi rakendamise kohta on saanud kättesaadavaks piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui **neli** aastat pärast rahastamisvahendi rakendamise algust.

2. Rahastamisvahendi vahehindamine toimub siis, kui rahastamisvahendi rakendamise kohta on saanud kättesaadavaks piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui **kolm** aastat pärast rahastamisvahendi rakendamise algust.

Muudatusettepanek 55
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 2 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Vahehindamise raames esitatakse tähelepanekud, mis on vajalikud, et teha otsus programmi järelmeetmete kohta pärast 2027. aastat ja selle eesmärkide kohta.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 56
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Rahastamisvahendi rakendamise lõpul, ent mitte hiljem kui **neli** aastat pärast artiklis 1 nimetatud ajavahemikku teeb komisjon rahastamisvahendi lõpphindamise.

Muudatusettepanek

3. Rahastamisvahendi rakendamise lõpul, ent mitte hiljem kui **kolm** aastat pärast artiklis 1 nimetatud ajavahemikku teeb komisjon rahastamisvahendi lõpphindamise.

Muudatusettepanek 57
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

Muudatusettepanek

4. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekutega **ja saadud kogemustega** Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

Muudatusettepanek 58
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4a. Komisjon lisab iga-aastased osalised hindamised oma aruandesse „Euroopa Liidu finantshuvide kaitse – pettusevastane võitlus“.

Muudatusettepanek 59
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 14 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Artikli 6 lõikes 3 ja artikli 12 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuni 31. detsembrini 2028.

Muudatusettepanek

2. Artikli 6 lõikes 3, **artikli 11 lõikes 2** ja artikli 12 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuni 31. detsembrini 2028.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 60

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Euroopa Parlament või nõukogu võib artikli 6 lõikes 3 ja artikli 12 lõikes 2 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

Muudatusettepanek

3. Euroopa Parlament või nõukogu võib artikli 6 lõikes 3, **artikli 11 lõikes 2** ja artikli 12 lõikes 2 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Artikli 6 lõike 3 ja artikli 12 lõike 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Muudatusettepanek

6. Artikli 6 lõike 3, **artikli 11 lõike 2** ja artikli 12 lõike 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15

Komisjoni ettepanek

Artikkel 15

Komiteemenetlus

1. **Komisjoni abistab määruse (EL) [2018/XXX] ⁽²³⁾ artiklis 18 osutatud tolliprogrammi komitee.**

2. **Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.**

Muudatusettepanek

välja jäetud

⁽²³⁾ COM(2018)0442.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 63**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 16 – lõige 1***Komisjoni ettepanek*

1. Liidu rahaliste vahendite saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse (eriti meetmeid ja nende tulemusi reklaamides), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.

Muudatusettepanek

1. Liidu rahaliste vahendite saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse (eriti meetmeid ja nende tulemusi reklaamides), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet, **näidates nii liidu antavat lisaväärtust ja aidates komisjoni andmete kogumisel, et suurendada eelarve läbipaistvust.**

Muudatusettepanek 64**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 16 – lõige 2***Komisjoni ettepanek*

2. Komisjon **võtab teabe- ja teavitusmeetmeid vastavalt rahastamisvahendile**, võetud **meetmetele** ja saadud tulemustele. **Rahastamisvahendile eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele, niivõrd kui need on seotud** artiklis 3 osutatud eesmärkidega.

Muudatusettepanek

2. Komisjon **annab läbipaistvuse tagamiseks üldsusele regulaarselt teavet rahastamisvahendi**, võetud **meetmete** ja saadud **tulemuste kohta, viidates muu hulgas artiklis 11 osutatud tööprogrammidele.**

Muudatusettepanek 65**Ettepanek võtta vastu määrus****1. lisa – 3. veerg – rida 1***Komisjoni ettepanek*

Konteinerid, veokid, raudteevagunid

*Muudatusettepanek*Konteinerid, veokid, raudteevagunid **ja sõidukid****Muudatusettepanek 66****Ettepanek võtta vastu määrus****1. lisa – 3. veerg – rida 3 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek***Sõidukid**

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 67
Ettepanek võtta vastu määrus
1. lisa – 2. veerg – rida 5

Komisjoni ettepanek

Röntgenikiirguse tagasihajumisel põhinev turvavärav

Muudatusettepanek

(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)

Muudatusettepanek 68
Ettepanek võtta vastu määrus
2. lisa – 2. veerg – rida 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Millimeeterlaine tehnoloogial põhinev turvaskanner

Muudatusettepanek 69
Ettepanek võtta vastu määrus
2. lisa – punkt 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. Turvalisus ja julgeolek

- a) Tollikontrolli seadmete turvastandarditele vastavuse määr kõigis piiriületuspunktides, kaasa arvatud küberturvalisus
- b) Tollikontrolli seadmete julgeolekustandarditele vastavuse määr kõigis piiriületuspunktides

Muudatusettepanek 70
Ettepanek võtta vastu määrus
2. lisa – punkt 1 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1b. Tervis ja keskkond

- a) Tollikontrolli seadmete tervishoiustandarditele vastavuse määr kõigis piiriületuspunktides
- b) Tollikontrolli seadmete keskkonnastandarditele vastavuse määr kõigis piiriületuspunktides

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 71
Ettepanek võtta vastu määrus
2a lisa (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a lisa
Tööprogrammid

Muudatusettepanek 72
Ettepanek võtta vastu määrus
2b lisa (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2b lisa
Erandjuhud ülempiiri ületavaks rahastamiseks

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0002

Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti tegevust Albaanias käsitleva ELi ja Albaania vahelise staatust käsitleva kokkuleppe sõlmimine ***

Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti tegevust Albaania Vabariigis käsitleva Euroopa Liidu ja Albaania Vabariigi vahelise staatust käsitleva kokkuleppe sõlmimise kohta (10302/2018 – C8-0433/2018 – 2018/0241(NLE))

(Nõusolek)

(2020/C 411/31)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõud (10302/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti tegevust Albaania Vabariigis käsitleva Euroopa Liidu ja Albaania Vabariigi vahelise staatust käsitleva kokkuleppe eelnõu (10290/2018),
 - võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 77 lõike 2 punktidele b ja d, artikli 79 lõike 2 punktile c ning artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktile a (C8-0433/2018),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 99 lõikeid 1 ja 4 ning artikli 108 lõiget 7,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni soovitus (A8-0463/2018),
1. annab nõusoleku lepingu sõlmimiseks;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Albaania Vabariigi valitsusele ja parlamendile.
-

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0003

ELi ja Kõrgõzstani partnerlus- ja koostöölepingule (Horvaatia ELiga ühinemise arvesse võtmiseks) lisatud protokoll ***

Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu partnerlus- ja koostöölepingule, millega sõlmitakse partnerlus ühelt poolt Euroopa Ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Kirgiisi Vabariigi vahel, Horvaatia Vabariigi Euroopa Liiduga ühinemise arvesse võtmiseks lisatud protokoll liidu ja liikmesriikide nimel sõlmimise kohta (12564/2017 – C8-0033/2018 – 2017/0185(NLE))

(Nõusolek)

(2020/C 411/32)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (12564/2017),
 - võttes arvesse partnerlus- ja koostöölepingule, millega sõlmitakse partnerlus ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Kirgiisi Vabariigi vahel, Horvaatia Vabariigi Euroopa Liiduga ühinemise arvesse võtmiseks lisatud protokoll eelnõu (12659/2017),
 - võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 91, artikli 100 lõikele 2, artiklitele 207 ja 209 ning artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktile a (C8-0033/2018),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 99 lõikeid 1 ja 4 ning artikli 108 lõiget 7,
 - võttes arvesse väliskomisjoni soovitus (A8-0443/2018),
1. annab nõusoleku protokoll sõlmimiseks;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Kirgiisi Vabariigi valitsusele ja parlamentidele.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0006

Ilma juhita renditud sõidukite kasutamine kaupade autoveol *I**

Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/1/EÜ ilma juhita renditud sõidukite kasutamise kohta kaupade autoveol (COM(2017)0282 – C8-0172/2017 – 2017/0113(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2020/C 411/33)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2017)0282),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 91 lõiget 1, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0172/2017),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 6. detsembri 2017. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - olles konsulteerinud Regioonide Komiteega,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse transpordi- ja turismikomisjoni raportit (A8-0193/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha; ⁽²⁾
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab oma ettepaneku, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2017)0113

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 15. jaanuaril 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/..., millega muudetakse direktiivi 2006/1/EÜ ilma juhita renditud sõidukite kasutamise kohta kaupade autoveol

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 91 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

⁽¹⁾ ELT C 129, 11.4.2018, lk 71.

⁽²⁾ Käesolev seisukoht asendab 14. juunil 2018. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0264).

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2006/1/EÜ ⁽³⁾ on ette nähtud turu minimaalne avamine ilma juhita renditud sõidukite kasutamiseks kaupade autoveol.
- (2) **Selline** renditud sõidukite kasutamine võib vähendada kaupu omal kulul vedavate ettevõtjate või rendi või tasu eest selliseid teenuseid osutavate ettevõtjate kulusid, muutes samas nende tegevuse paindlikumaks. ~~See aitaks Selline renditud sõidukite kasutamine võib seega aidata~~ suurendada asjaomaste ettevõtjate produktiivsust ja konkurentsivõimet. Kuna renditavad sõidukid on keskmise sõidukipargi sõidukitest tavaliselt uuemad, ~~on võivad~~ need **olla tihti** ka lisaks ohutumad ja vähem ~~saastavamad~~ **saastavad**. [ME 1]
- (3) Direktiiv 2006/1/EÜ ei võimalda ettevõtjatel renditud sõidukite kasutamise eelistest täiel määral kasu saada. Kõnealune direktiiv näeb liikmesriikidele ette võimaluse piirata ~~oma nende territooriumil asutatud~~ ettevõtjate **poolt** omal kulul toimuvate vedude puhul üle 6-tonnise registrimassiga renditud sõidukite kasutamist. Lisaks ei nõuta liikmesriikidelt, et nad peaksid oma vastaval territooriumil lubama **selliste** renditud sõidukite kasutamist, ~~kui sõiduk~~ **mis** on õiguspäraselt registreeritud või kasutusele võetud muus liikmesriigis kui seda rentiva ettevõtja asukoha liikmesriik. [ME 2]
- (4) Et võimaldada ettevõtjatel renditud sõidukite kasutamise eelistest rohkem kasu saada, peaksid nad saama kasutada mitte ainult nende asukoha liikmesriigis, vaid mis tahes liikmesriigis renditud sõidukeid. See muudaks neil eelkõige lühiajalise, ajutise või hooajalise tippnõudluse rahuldamise või puudustega/kahjustatud sõidukite asendamise hõlpsamaks.
- (4a) **Liikmesriikidel ei peaks olema lubatud piirata oma vastaval territooriumil teise liikmesriigi territooriumil nõuetekohaselt asutatud ettevõtja poolt renditud sõiduki kasutamist, kui sõiduk on registreeritud ja vastab tegevusstandarditele ja ohutusnõuetele, või on kasutusele võetud vastavalt mis tahes liikmesriigi õigusaktidele ja kui vastutava ettevõtja asukohaliikmesriik on selle kasutamist lubanud.** [ME 3]
- (5) Autoveo maksustamise määrad erinevad liidus endiselt märkimisväärselt. Seetõttu on ~~maksumoonutuste vältimiseks~~ teatavad piirangud (mis mõjutavad kaudselts sõidukite rentimise teenuste osutamise vabadust) **maksumoonutuste vältimise eesmärgil** siiski põhjendatud. Järelikult peaks liikmesriikidel olema võimalus piirata **käesolevas direktiivis sätestatud tingimustel ja oma vastaval territooriumil** aega, mil ~~muus liikmesriigis kui sõidukit rentiva ettevõtja asukoha liikmesriigis~~ **asutatud ettevõtja võib teises liikmesriigis registreeritud või kasutusele võetud** renditud sõidukit ~~võib nende territooriumil kasutada~~. **Samuti peaks neil olema lubatud piirata seda, kui suurel arvul nende territooriumil asutatud ettevõtja selliseid sõidukeid rentida võib.** [ME 4]
- (5a) **Nimetatud meetmete jõustamiseks tuleks teave renditud sõiduki registreerimisnumbri kohta kanda Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1071/2009 ⁽⁴⁾ alusel loodud liikmesriikide riiklikesse elektroonilistesse registritesse. Asukohaliikmesriigi pädevad asutused, keda teavitatakse sellise sõiduki kasutamisest, mille ettevõtja on rentinud ja mis on registreeritud või kasutusele võetud teise liikmesriigi õigusaktide kohaselt, peaksid sellest teavitama kõnealuse teise liikmesriigi pädevaid asutusi. Liikmesriigid peaksid kasutama selleks siseturu infosüsteemi (IMI).** [ME 5]

⁽¹⁾ ELT C 129, 11.4.2018, lk 71.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta seisukoht.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. jaanuari 2006. aasta direktiiv 2006/1/EÜ ilma juhita renditud sõidukite kasutamise kohta kaupade autoveol (kodifitseeritud versioon) (ELT L 33, 4.2.2006, lk 82).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1071/2009, millega kehtestatakse ühiseeskirjad autoveo-ettevõtja tegevusalal tegutsemise tingimuste kohta ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 96/26/EÜ (ELT L 300, 14.11.2009, lk 51)

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

- (6) Omal kulul toimuvate vedude tõhustamiseks ei tohiks liikmesriikidel enam olla võimalik piirata sellise tegevuse puhul renditud sõidukite kasutamist.
- (6a) **Selleks et pidada kinni tegevusstandarditest, järgida ohutusnõudeid ja tagada juhtidele juhtide inimväärset tööttingimused, on oluline garanteerida ettevõtjatele juurdepääs varadele ja otsesele tugitaristule riigis, kus nad tegutsevad.** [ME 6]
- (7) Käesoleva direktiivi rakendamist ja mõju peaks järgima komisjon, kes peaks selle dokumenteerima asjakohases aruandes **hiljemalt kolm aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise kuupäeva. Aruandes tuleks võtta nõuetekohaselt arvesse mõju liiklusohutusele, maksutulule ja keskkonnale. Samuti tuleks aruandes hinnata kõiki käesoleva direktiivi rikkumisi, sh piiriüleseid rikkumisi.** Kõnealusel valdkonnas ~~mis tahes~~ edaspidise meetme võtmise korral **vajaduse hindamisel** tuleks nimetatud aruannet arvesse võtta. [ME 7]
- (8) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke ei ole liikmesriikidel üksi võimalik piisaval määral saavutada ning neid saab autovedude piiriülest iseloomu ning käesoleva direktiiviga lahendatavate küsimuste laadi arvestades paremini saavutada pigem liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (9) Direktiivi 2006/1/EÜ tuleks seega vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2006/1/EÜ muudetakse järgmiselt.

1) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

i) sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„Iga liikmesriik lubab oma territooriumil selliste sõidukite kasutamist, mille on rentinud mõne teise liikmesriigi territooriumil asuvad ettevõtjad, tingimusel et:“;

ii) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) sõiduk on registreeritud või kasutusele võetud vastavalt **mis tahes** liikmesriigi õigusaktidele, **sealhulgas tegevusstandarditele ja ohutusnõuetele.**“ [ME 8]

b) lisatakse lõige 1a:

„1a. Kui sõidukit ei ole seda rentiva ettevõtja asukoha liikmesriigi õigusaktide kohaselt registreeritud või kasutusele võetud, võivad liikmesriigid piirata renditud sõiduki kasutamise aega oma vastaval territooriumil. Sellisel juhul lubavad liikmesriigid seda asjaomasel kalendriaastal siiski vähemalt neli kuud kasutada.“ [ME 9]

2) Artikkel 3 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 3

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, millega tagada, et nende **territooriumil asutatud** ettevõtjad võivad kaupade autoveoks kasutada renditud sõidukeid nende omanduses olevate sõidukitega samadel tingimustel, kui artiklis 2 sätestatud tingimused on täidetud.“ [ME 10]

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

1a. Kui sõiduk on registreeritud või kasutusele võetud vastavalt teise liikmesriigi õigusaktidele, võib ettevõtja asutamiskoha liikmesriik:

- a) piirata renditud sõiduki oma vastaval territooriumil kasutamise aega, tingimusel et ta võimaldab kasutada renditud sõidukit vähemalt neli järjestikust kuud igal konkreetsel kalendriaastal; sellisel juhul võib nõuda, et rendilepingu kestus ei ületaks liikmesriigi määratud ajapiirangut;
- b) piirata mis tahes ettevõtja kasutuses olevate renditud sõidukite arvu, tingimusel et ta lubab kasutada vähemalt sellisel arvil sõidukeid, mis vastab 25 %-le kogu ettevõtja omanduses olevast kaubaveosõidukite pargist loa saamise taotluse esitamisele eelneva aasta 31. detsembri seisuga; sellisel juhul on ettevõtjal, kelle sõidukipargis on rohkem kui üks ja vähem kui neli sõidukit, lubatud kasutada vähemalt ühte sellist renditud sõidukit.“ [ME 11]

1b. Liikmesriigid võivad lõike 1 sätetest välja jätta omal kulul üle 6-tonnise registrimassiga sõidukitega teostatavad veod. [ME 28 ja 34]

2a) Lisatakse artikkel 3a:

„Artikkel 3a

1. Teave renditud sõiduki registreerimisnumbri kohta kantakse määruse (EÜ) nr 1071/2009 artiklis 16 (*) määratletud riiklikku elektroonilisse registrisse.

2. Ettevõtja asukohaliikmesriigi pädevad asutused, keda teavitatakse sellise sõiduki kasutamisest, mille ettevõtja on rentinud ja mis on registreeritud või kasutusele võetud teise liikmesriigi õigusaktide kohaselt, teavitavad sellest kõnealuse teise liikmesriigi pädevaid asutusi.

3. Lõikes 2 ette nähtud halduskoostööd tehakse määruse (EL) nr 1024/2012 (**) alusel loodud siseturu infosüsteemi (IMI) kaudu.

(*) Viidates määruse (EÜ) nr 1071/2009 artiklile 16, võttes arvesse komisjoni poolt kavandatavat andmete registris hoidmise kestuse pikendamist.

(**) ELT L 316, 14.11.2012, lk 1.“ [ME 12]

3) Lisatakse artikkel 5a:

„Artikkel 5a

Hiljemalt ... [OP: please insert the date calculated 5 years after the deadline for transposition of the Directive 3 aastat pärast käesoleva muutva direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtaja möödumist] esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi rakendamise ja mõju kohta. Aruanne peab sisaldama teavet muus liikmesriigis kui sõidukit rentiva ettevõtja asukoha liikmesriigis renditud sõidukite kasutamise kohta. Aruandes pööratakse erilist tähelepanu liiklusohutusele ja maksutulule avalduvale mõjule, sh maksumoonutustele, ning kabotaažvedude eeskirjade jõustamisele kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1072/2009 (*). Kõnealuse aruande alusel hindab komisjon täiendavate meetmete võtmise vajadust.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoober 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1072/2009 rahvusvahelisele autoveoturule juurdepääsu käsitlevate ühiseeskirjade kohta (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 300, 14.11.2009, lk 72).“ [ME 13]

Artikkel 2

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt ... [OP: please insert the date calculated 18 months following the entry into force 20 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva]. Liikmesriigid edastavad kõnealuste sätete teksti viivitamata komisjonile. [ME 14]

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Kui liikmesriigid võtavad nimetatud sätted vastu, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastu võetud põhiliste õigus- ja haldusnormide teksti.

Artikkel 3

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

....

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0007

ELi ja teatavate kolmandate riikide vahel sõlmitud teatavates lepingutes sätestatud soodustuste kohaldamise ajutine peatamine *I**

Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega rakendatakse kaitseklausleid ja muid mehhanisme, mis võimaldavad ajutiselt peatada Euroopa Liidu ja teatavate kolmandate riikide vahel sõlmitud teatavates lepingutes sätestatud soodustuste kohaldamise (COM(2018)0206 – C8-0158/2018 – 2018/0101(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2020/C 411/34)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0206),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 207 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0158/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 5. detsembri 2018. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni raportit (A8-0330/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. kiidab heaks käesolevale resolutsioonile lisatud Euroopa Parlamendi ja komisjoni ühisavalduse, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* L-osas koos seadusandliku akti lõpliku tekstiga
 3. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab oma ettepaneku, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;
 4. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2018)0101

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 15. jaanuaril 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., millega rakendatakse kahepoolseid kaitseklausleid ja muid mehhanisme, mis võimaldavad ajutiselt peatada Euroopa Liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitud teatavates kaubanduslepingutes sätestatud soodustuste kohaldamise

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) 2019/287) lõplikule kujule).

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI LISA

EUROOPA PARLAMENDI JA KOMISJONI ÜHISAVALDUS

Euroopa Parlament ja komisjon on nõus, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. veebruari 2019. aasta määruse (EL) 2019/287⁽¹⁾ (millega rakendatakse kaitseklausleid ja muid mehhanisme, mis võimaldavad ajutiselt peatada Euroopa Liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitud teatavates kaubanduslepingutes sätestatud soodustuste kohaldamise) lisa loetletud lepingute rakendamisel on tähtis teha tihedat koostööd. Sel eesmärgil on nad kokku leppinud, et kui Euroopa Parlament võtab vastu soovitusel algatada kaitsemeetme alane uurimine, analüüsib komisjon põhjalikult, kas määruse kohased tingimused uurimise *ex officio* algatamiseks on täidetud. Kui komisjon leiab, et tingimused ei ole täidetud, esitab ta Euroopa Parlamendi vastutavale komisjonile aruande, milles selgitab kõiki asjaolusid, mis on sellise uurimise algatamise seisukohast olulised.

⁽¹⁾ ELT L 53, 22.2.2019, lk 1.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0008

Tollikoostöö programmi „Toll“ loomine *I**

Euroopa Parlamendi 15. jaanuaril 2019. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse tollikoostöö programm „Toll“ (COM(2018)0442 – C8-0261/2018 – 2018/0232(COD))⁽¹⁾

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2020/C 411/35)

Muudatusettepanek 1**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 1***Komisjoni ettepanek*

- (1) Määrusega (EL) nr 1294/2013⁽¹⁸⁾ loodud programm „Toll 2020“ ja selle eelkäijad on aidanud märkimisväärselt hõlbustada ja **edendada** tollikoostööd. Paljud **tollivaldkonnas rakendatud meetmed** on piiriülesed, hõlmates ja mõjutades kõiki liikmesriike, ja seetõttu ei saa **üksikud liikmesriigid** neid tulemuslikult ja tõhusalt rakendada. Komisjoni **rakendatava liidu tasandi tolliprogrammiga luuakse liikmesriikidele kõnealuse** koostöö arendamiseks liidu **raamistik**, mis on kulutõhusam sellest, kui iga liikmesriik looks kahe- või **mitmepoolselt eraldi koostööraamistikud**. Seetõttu on asjakohane tagada **tollikoostööalaste tegevuste jätkuv liidupoolne rahastamine**, luues selleks samas valdkonnas uue programmi „Toll“.

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1294/2013, millega luuakse Euroopa Liidu tollialane tegevusprogramm aastateks 2014–2020 („Toll 2020“) ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 624/2007/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 209).

Muudatusettepanek

- (1) Määrusega (EL) nr 1294/2013⁽¹⁸⁾ loodud programm „Toll 2020“ ja selle eelkäijad on aidanud märkimisväärselt hõlbustada ja **tugevdada** tollikoostööd. Paljud **tollimeetmed** on piiriülesed, hõlmates ja mõjutades kõiki liikmesriike, ja seetõttu ei saa **iga liikmesriik üksi** neid tulemuslikult ja tõhusalt rakendada. Komisjoni **rakendatav kogu liitu hõlmav tolliprogramm varustab liikmesriigid sellise** koostöö arendamiseks liidu **tasandi raamistikuga**, mis on kulutõhusam sellest, kui iga liikmesriik **ise** looks kahe- või **mitmepoolsel tasandil oma eraldiseisva koostööraamistiku**. Tolliprogramm **etendab ka olulist rolli liidu ja liikmesriikide finantshuvide kaitsmisel, tagades tollimaksude tõhusa kogumise ja kujutades nii liidu ja liikmesriikide eelarvete jaoks olulist tuluallikat, ning keskendudes ka IT-suutlikkuse suurendamisele ja tihedamale koostööle tollivaldkonnas. Lisaks on ühtlustatud ja standarditud tollikontroll vajalik selleks, et jälgida ebaseaduslikke piiriüleseid kaubavooge ja võidelda pettuste vastu**. Seetõttu on asjakohane **ja ka tõhususe huvides tagada liidu rahastamistegevuse jätkumine tollikoostöö valdkonnas**, luues selleks samas valdkonnas uue programmi „Toll“.

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1294/2013, millega luuakse Euroopa Liidu tollialane tegevusprogramm aastateks 2014–2020 („Toll 2020“) ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 624/2007/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 209).

⁽¹⁾ Asi saadeti vastavalt kodukorra artikli 59 lõike 4 neljandale lõigule vastutavale komisjonile tagasi institutsioonidevahelisteks läbirääkimisteks (A8-0464/2018).

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 2
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (1a) *Tolliliit, mida viivad ellu riiklikud tolliasutused, on olnud 50 aastat Euroopa Liidu kui ühe maailma suurima kaubandusbloki nurgakive. Tolliliit on märkimisväärne näide ELis toimuvast edukast lõimumisest ning seda on vaja, et ühtne turg toimiks tõrgeteta nii äriühingute kui ka kodanike huvides. Euroopa Parlament väljendas oma 14. märtsi 2018. aasta resolutsioonis järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ja 2020. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku suhtes võetava parlamendi seisukoha ettevalmistamise kohta eelkõige muret tollipettuste pärast. Euroopa Liit saab tugevamaks ja sihikindlamaks ainult siis, kui talle eraldatakse rohkem raha, jätkatakse kehtiva poliitika toetamist ning suurendatakse ressursse.*

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 3
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (2) Tolliliit on viimase viiekümne aasta jooksul oluliselt muutunud ja tolliasutused täidavad tänapäeval **ELi piiridel** edukalt **mitmeid** erinevaid ülesandeid. Ühiselt teevad nad tööd **kaubanduse hõlbustamiseks** ja **bürokraatia vähendamiseks, koguvad** riikide ja liidu eelarvesse tulusid ja **kaitsevad** rahvast terrorismi-, tervise-, keskkonna- ja muude ohtude eest. Eelkõige **on toll terrorismi- ja** organiseeritud kuritegevuse **vastase võitluse eesliinil seetõttu, et on kasutusele võtnud kogu ELi hõlmava ühise** riskijuhtimise raamistiku⁽¹⁹⁾ ja **rakendab** suurte sularahasummade **liikumise suhtes tollikontrolli**, et võidelda rahapesu ja terrorismi rahastamisega. **Seda laiaulatuslikku** vastutusala silmas pidades on **toll nüüd tegelikult liidu välispiiridel kauba kontrolli juhtiv asutus. Eeltoodut** arvestades ei peaks programm „Toll“ hõlmama mitte ainult tollikoostööd, vaid sellega tuleks toetada ka **tolliasutuste ülesandeid laiema, nagu on sätestatud** määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 3, **st** liidu rahvusvahelise kaubanduse järelevalvet, siseturu välispektide **rakendamist, ühist kaubanduspoliitikat** ja liidu **muid** kaubandusega seotud **ühiseid poliitikameetmeid, samuti** tarneahela **turvalisust**. Õiguslik alus **hõlmab** seetõttu tollikoostööd (ELi toimimise lepingu artikkel 33), siseturgu (ELi toimimise lepingu artikkel 114) ja kaubanduspoliitikat (ELi toimimise lepingu artikkel 207).

⁽¹⁹⁾ https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/customs-risk-management/measures-customs-risk-management-framework-crmf_en

- (2) Tolliliit on viimase viiekümne aasta jooksul oluliselt muutunud ja tolliasutused täidavad tänapäeval edukalt **paljusid** erinevaid **piirihalduse** ülesandeid. Ühiselt teevad nad tööd **eesmärgiga hõlbustada eetilist ja õiglast kaubandust ja vähendada bürokraatiat, koguda** riikide ja liidu eelarvesse tulusid ja **aidata kaitsta elanikkonda** terrorismi-, tervise- keskkonna- ja muude ohtude eest. Eelkõige **täidavad tolliasutused terrorismi**, organiseeritud kuritegevuse **ning ebaausa konkurentsi vastases võitluses juhtrolli, võttes liidu tasandil kasutusele tollikontrolli ühtse** riskijuhtimise raamistiku⁽¹⁹⁾ ja **kontrollides** suurte sularahasummade **liikumisi**, et võidelda rahapesu ja terrorismi rahastamisega. **Nende ulatuslikku** vastutusala silmas pidades on **tolliasutused tegelikkuses peamised ametiasutused, kes kontrollivad kaupa liidu välispiiridel. Seda konteksti** arvestades ei peaks programm „Toll“ hõlmama mitte ainult tollikoostööd, vaid sellega tuleks toetada ka määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 3 **sätestatud laiemaid tollivaldkonna ülesandeid, nimelt** liidu rahvusvahelise kaubanduse järelevalvet, siseturu välispektide, **ühise kaubanduspoliitika** ja liidu **muude** kaubandusega seotud **ühiste poliitike rakendamist ning üldise** tarneahela **turvalisuse tagamist. Käesoleva määruse** õiguslik alus **peaks** seetõttu **hõlmama** tollikoostööd (ELi toimimise lepingu artikkel 33), siseturgu (ELi toimimise lepingu artikkel 114) ja kaubanduspoliitikat (ELi toimimise lepingu artikkel 207).

⁽¹⁹⁾ https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/customs-risk-management/measures-customs-risk-management-framework-crmf_en

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 4
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (3) **Luues** meetmetele raamistiku, **mille eesmärk on tugevdada** tolliliitu ja tolliasutusi, **peaks programm aitama kaitsta** liidu ja selle liikmesriikide finants- ja **majandushuve**, kaitsta liitu **ebaausa** ja **ebaseadusliku kaubanduse** eest, **toetades** samal ajal seaduslikku ettevõtlust, **tagada** liidu ja tema residentide **turvalisus** ja **julgeolek** ning hõlbustada seaduslikku kaubandust, nii et ettevõtjad ja kodanikud saaksid kasu siseturu ja maailmakaubanduse kogu potentsiaalset.

- (3) **Programmi üldiseks eesmärgiks peaks olema aidata liikmesriike ja komisjoni, luues** meetmetele raamistiku, **et toetada** tolliliitu ja tolliasutusi, **koos kaugemale ulatuva eesmärgiga, et kõik liidu tolliasutused tegutsesid võimalikult tihedas koostöös; anda oma panus** liidu ja selle liikmesriikide finants- ja **majandushuvide kaitsmise**; kaitsta liitu **ebaausate** ja **ebaseaduslike kaubandustavade** eest, **edendades** samal ajal seaduslikku ettevõtlust **ja tagades** liidu ja tema residentide **julgeolekut** ja **turvalisust, parandades nii tarbijakaitse taset**; ning hõlbustada seaduslikku kaubandust, nii et ettevõtjad ja kodanikud saaksid kasu siseturu ja maailmakaubanduse kogu potentsiaalset.

Muudatusettepanek 5
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (3a) **Kuna on selgunud, et teatavad liidu tolliseadustiku artiklis 278 osutatud süsteemid saab 31. detsembriks 2020 kasutusele võtta vaid osaliselt, mis tähendab, et muude kui elektrooniliste süsteemide kasutamist jätkatakse ka pärast seda kuupäeva ning juhul, kui selle tähtaja pikendamiseks ei võeta vastu seadusandlikke muudatusi, ei ole ettevõtjad ja tolliasutused võimelised oma tollitoimingutega seotud ülesandeid ja juriidilisi kohustusi täitma, peaks programmi üks peamisi erieesmärke olema liikmesriikide ja komisjoni abistamine selliste elektrooniliste süsteemide loomisel.**

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 6**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 3 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (3b) *Tollijuhtimine ja tollikontroll on dünaamiline poliitikaaldkond, mis seisab silmitsi uute probleemidega tulenevalt pidevalt arenevatest ülemaailmsetest ärimudelistest ja tarneahelatest, aga ka tarbimisharjumuste muutumisest ja digiteerimisest, mis hõlmab e-kaubandust, sealhulgas asjade internetti, andmeanalüüsi, tehisintellekti ja plokiahel tehnoloogiat. Programm peaks sellistes olukordades toetama tollijuhtimist ja tegema võimalikuks uuenduslike lahenduste kasutamise. Sellised probleemid rõhutavad veelgi vajadust tagada tolliasutuste koostöö ja tollialaste õigusaktide ühetaoline tõlgendamine ja rakendamine. Kui riikide rahandus on surve all, maailmakaubanduse maht kasvab ning pettused ja salakaubavedu on kasvav probleem, peaks programm aitama kaasa nende probleemide lahendamisele.*

Muudatusettepanek 7**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 3 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (3c) *Maksimaalse tõhususe tagamiseks ja kattumiste vältimiseks peaks komisjon kooskõlastama programmi rakendamist liidu seonduvate programmide ja fondidega. Need hõlmavad eelkõige Fiscalise programmi, ELi pettustevastase võitluse programmi ja ühtse turu programmi ning Sisejulgeolekufondi ja integreeritud piirihalduse fondi, reformide tugiprogrammi, digitaalse Euroopa programmi, Euroopa ühendamise rahastut ning nõukogu otsust Euroopa Liidu omavahendite süsteemi kohta, samuti rakendusmäärusi ja -meetmeid.*

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 3 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (3d) Mis puudutab Ühendkuningriigi võimalikku lahkumist liidust, ei ole programmi rahastamispaketis arvesse võetud väljaastumislepingu allkirjutamisest tulenevaid kulusid ega Ühendkuningriigi ja liidu võimalikke tulevasi suhteid. Kõnealuse lepingu allkirjastamine ja Ühendkuningriigi taandumine kõigist olemasolevatest tollisüsteemidest ja -koostööst ning oma õiguslikest kohustustest loobumine võivad põhjustada lisakulusid, mida ei ole programmi kehtestamise ajal võimalik täpselt hinnata. Seepärast peaks komisjon kaaluma piisavate vahendite eraldamist, et nendeks võimalikeks kuludeks valmis olla. Samas ei tohiks neid kulusid katta programmi vahenditest, sest programmis ette nähtud eelarvest piisab üksnes selliste kulude katmiseks, mida on võimalik programmi väljatöötamise ajal realistlikult ette näha.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (5) Selleks et toetada kolmandate riikide ühinemist ja assotsieerumist, peaks programm olema **teatavate** tingimuste täitmisel avatud osalemiseks ühinevatele riikidele, kandidaatriikidele, potentsiaalsetele kandidaatidele ja Euroopa naabruspoliitika partnerriikidele. Programm võib olla avatud ka muudele kolmandatele riikidele vastavalt tingimustele, mis on sätestatud liidu ja **kõnealuste** riikide vahelistes erilepingutes, **millega reguleeritakse** nende osalemist mis tahes liidu programmis.
- (5) Selleks et toetada kolmandate riikide ühinemist ja assotsieerumist, peaks programm olema **kõigi** tingimuste täitmisel avatud osalemiseks ühinevatele riikidele, kandidaatriikidele, potentsiaalsetele kandidaatidele ja Euroopa naabruspoliitika partnerriikidele. Programm võib olla avatud ka muudele kolmandatele riikidele vastavalt tingimustele, mis on sätestatud liidu ja **asjaomaste** riikide vahelistes erilepingutes, **mis käsitlevad** nende osalemist mis tahes liidu programmis, **kui selline osalemine on liidu huvides ja kui see avaldab positiivset mõju siseturule, mõjutamata seejuures tarbijakaitset.**

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 10
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek

- (6) **Käesoleva programmi suhtes kohaldatakse** Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL, Euratom) [2018/XXX] ⁽²¹⁾ (edaspidi „finantsmäärus“). **Selles on sätestatud** liidu eelarve täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste, auhindade, hangete ja välisekspertide **tasustamine** kohta.

⁽²¹⁾ COM(2016)605 final

Muudatusettepanek

- (6) **Programmi peaks reguleerima** Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL, Euratom) 2018/1046 ⁽²¹⁾ (edaspidi „finantsmäärus“). **Finantsmääruses sätestatakse** liidu eelarve täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste, auhindade, hangete ja välisekspertide **tasustamise** kohta.

⁽²¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

Muudatusettepanek 11
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek

- (7) Programmi „Toll 2020“ raames kohaldatud meetmed on osutunud asjakohasteks **ja need** tuleks seepärast säilitada. Et programmi elluviimist **lihtsamaks** ja paindlikumaks muuta ja seeläbi paremini selle eesmärke saavutada, tuleks meetmed määratleda ainult üldiste kategooriatena ning esitada loetelu konkreetseid meetmeid illustreerivatest näidetest. Koostöö ja suutlikkuse suurendamise kaudu peaks programm „Toll“ edendama ja toetama ka innovatsiooni kasutuselevõttu ja tõhusat kasutamist, et veelgi suurendada tolli suutlikkust põhiprioriteetide saavutamisel.

Muudatusettepanek

- (7) Programmi „Toll 2020“ raames kohaldatud meetmed, **mis** on osutunud asjakohasteks, tuleks seepärast säilitada, **samas kui meetmed, mis on osutunud ebapiisavaks, tuleks lõpetada**. Et programmi elluviimist **lihtsustada** ja paindlikumaks muuta ja seeläbi paremini selle eesmärke saavutada, tuleks meetmed määratleda ainult üldiste kategooriatena ning esitada loetelu konkreetseid meetmeid illustreerivatest näidetest. Koostöö ja suutlikkuse suurendamise kaudu peaks programm edendama ja toetama ka innovatsiooni kasutuselevõttu ja tõhusat kasutamist, et veelgi suurendada tolli suutlikkust põhiprioriteetide saavutamisel.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 12
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

- (8) Määrusega [2018/XXX] luuakse integreeritud piirihalduse fondi osana tollikontrolli seadmete rahastamisvahend ⁽²²⁾. Selleks et säilitada kõigi tolli ja tollikontrolli seadmetega seotud koostöömeetmete ühtsus ja horisontaalne koordineerimine, tuleks neid kõiki rakendada üheainsa õigusakti ja ühtsete eeskirjade, **st käesoleva määruse** alusel. Seepärast tuleks tollikontrolli seadmete rahastamisvahendiga toetada ainult rahastamiskõlblike seadmete ostu, hooldust ja täiustamist, samas kui käesoleva programmiga tuleks toetada kõiki ülejäänud seotud meetmeid, nt seadmete vajaduse hindamiseks võetavad koostöömeetmed või ostetud seadmetega seotud koolitus, kui see osutub vajalikuks.

⁽²²⁾ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse integreeritud piirihalduse fondi osana tollikontrolli seadmete rahastamisvahend.

Muudatusettepanek

- (8) Määrusega [2018/XXX] luuakse integreeritud piirihalduse fondi osana tollikontrolli seadmete rahastamisvahend ⁽²²⁾. Selleks et säilitada kõigi tolli ja tollikontrolli seadmetega seotud koostöömeetmete ühtsus ja horisontaalne koordineerimine, tuleks neid kõiki rakendada üheainsa õigusakti ja ühtsete eeskirjade alusel, **ning see õigusakt ja need eeskirjad tähendavad seejuures käesolevat määrust**. Seepärast tuleks tollikontrolli seadmete rahastamisvahendiga toetada ainult rahastamiskõlblike seadmete ostu, hooldust ja täiustamist, samas kui käesoleva programmiga tuleks toetada kõiki ülejäänud seotud meetmeid, nt seadmete vajaduse hindamiseks võetavad koostöömeetmed või ostetud seadmetega seotud koolitus, kui see osutub vajalikuks.

⁽²²⁾ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse integreeritud piirihalduse fondi osana tollikontrolli seadmete rahastamisvahend.

Muudatusettepanek 13
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek

- (10) Võttes arvesse üleilmastumise mõju, peaks programm ka edaspidi ette nägema võimaluse kaasata väliseksperthe finantsmääruse artikli 238 tähenduses. Nimetatud väliseksperdid peaksid põhiliselt olema valitsusasutuste esindajad, sh ühinemata kolmandatest riikidest, samuti rahvusvaheliste organisatsioonide, ettevõtjate ja kodanikuühiskonna esindajad.

Muudatusettepanek

- (10) Võttes arvesse üleilmastumise mõju, peaks programm ka edaspidi ette nägema võimaluse kaasata väliseksperthe finantsmääruse artikli 238 tähenduses. Nimetatud väliseksperdid peaksid põhiliselt olema valitsusasutuste esindajad, sh ühinemata kolmandatest riikidest, samuti **teadlased ning** rahvusvaheliste organisatsioonide, ettevõtjate ja kodanikuühiskonna esindajad.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 14
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek

- (11) Vastavalt komisjoni 19. oktoobri 2010. aasta teatise „ELi eelarve läbivaatamine“⁽²³⁾ määratletud komisjoni kohustusele tagada rahastamisprogrammide ühtsemaks ja lihtsamaks muutmine tuleks juhul, kui programmiga ette nähtud meetmetel on eri rahastamisvahenditega ühised eesmärgid, jagada ressursse teiste liidu rahastamisvahenditega, välistades aga kahekordse rahastamise. Käesoleva programmi raames võetud meetmetega tuleks tagada liidu vahendite kasutamise ühtsus tolliliidu ja tolliasutuste toetamisel.

⁽²³⁾ COM(2010)0700.

Muudatusettepanek

- (11) Vastavalt komisjoni 19. oktoobri 2010. aasta teatise „ELi eelarve läbivaatamine“⁽²³⁾ määratletud komisjoni kohustusele tagada rahastamisprogrammide ühtsemaks ja lihtsamaks muutmine tuleks juhul, kui programmiga ette nähtud meetmetel on eri rahastamisvahenditega ühised eesmärgid, jagada ressursse teiste liidu rahastamisvahenditega, **võttes arvesse, et programmile eraldatav summa arvutatakse võimalikke ettenägematuid kulusid arvestamata**, välistades aga kahekordse rahastamise. Käesoleva programmi raames võetud meetmetega tuleks tagada liidu vahendite kasutamise ühtsus tolliliidu ja tolliasutuste toetamisel.

⁽²³⁾ COM(2010)0700.

Muudatusettepanek 15
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (11a) **Range piirikontrolli tegemiseks vajaliku tarkvara ostmine peaks programmi alusel olema rahastamiskõlblik. Lisaks tuleks andmevahetuse hõlbustamiseks soosida sellise tarkvara ostmist, mida saab kasutada kõikides liikmesriikides.**

Muudatusettepanek

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 16
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

- (12) **Kõige suurema** osaga programmi eelarvest on kavas toetada infotehnoloogiaalase suutlikkuse (IT-suutlikkuse) suurendamise meetmeid. Vastavates erisätetes tuleks kirjeldada Euroopa elektrooniliste süsteemide ühiseid ja riiklikke osi. Lisaks tuleks selgelt määratleda komisjoni ja liikmesriikide meetmete ulatus ja ülesanded.

Muudatusettepanek

- (12) **Suurema** osaga programmi eelarvest on kavas toetada infotehnoloogiaalase suutlikkuse (IT-suutlikkuse) suurendamise meetmeid. Vastavates erisätetes tuleks kirjeldada Euroopa elektrooniliste süsteemide ühiseid ja riiklikke osi. Lisaks tuleks selgelt määratleda komisjoni ja liikmesriikide meetmete ulatus ja ülesanded. **Et tagada IT-suutlikkuse suurendamise meetmete sidusus ja kooskõlastatus, tuleks programmiga ette näha, et komisjon töötab välja tolli mitmeaastase strateegiakava (MASP-C), mille eesmärk on luua elektrooniline keskkond, mis tagab liidu tollisüsteemide ühtsuse ja koostalitlusvõime, ja ajakohastab seda.**

Muudatusettepanek 17
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 14 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (14a) **Kooskõlas leidudega, mis on esitatud hiljuti Euroopa Kontrollikojas vastu võetud kahes tolli käsitlevas eriaruandes, nimelt 5. detsembri 2017. aasta eriaruandes nr 19/2017 „Impordiprotseduurid: puudused õigusraamistikus ja ebatõhus rakendamine mõjutavad ELi finantsshuve“ ja 10. oktoobri 2018. aasta eriaruandes nr 26/2018 „Mitmed viivitused tolli IT-süsteemide rakendamisel: mis läks valesti?“, peaksid tollikoostöö programmi „Toll“ raames võetavad meetmed olema suunatud tähtsatud puuduste kõrvaldamisele.**

Muudatusettepanek

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 18
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 14 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(14b) Euroopa Parlament võttis 4. oktoobril 2018 vastu resolutsiooni tollipettuste vastase võitluse ning ELi omavahendite kaitse kohta. Kõnealuse resolutsiooni järeldusi tuleks programmi raames rakendatud meetmete puhul arvesse võtta.

Muudatusettepanek 19
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 20

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(20) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete erieesmärke ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. See peaks hõlmama ühekordsete maksete, kindlamääraliste maksete ja ühikuhindade kasutamise kaalumist ning finantsmääruse artikli 125 lõike 1 kohaste kuludega mitteseotud rahastamisvahendite kasutamist.

(20) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete erieesmärke ja **parimaid** tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. See peaks hõlmama ühekordsete maksete, kindlamääraliste maksete ja ühikuhindade kasutamise kaalumist ning finantsmääruse artikli 125 lõike 1 kohaste kuludega mitteseotud rahastamisvahendite kasutamist.

Muudatusettepanek 20
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Programmi üldeesmärk on toetada tolliliitu ja tolliasutusi, kaitsta liidu ja selle liikmesriikide finants- ja majandushuve, tagada julgeolek ja turvalisus liidus ning kaitsta liitu ebaausa ja illegaalse kaubanduse eest, hõlbustades samal ajal seaduslikku ettevõtlust.

1. Pidades silmas kaugemale ulatuvat eesmärki, et kõik liidu tolliasutused tegutseksid võimalikult tihedas koostöös, ning et tagada liikmesriikide julgeolek ja turvalisus ja kaitsta liitu pettuste, ebaausate ja ebaseaduslike kaubandustavade eest, edendades samal ajal seaduslikku ettevõtlust ja tarbija-kaitse kõrget taset, on programmi üldeesmärk toetada tolliliitu ja tolliasutusi liidu ja selle liikmesriikide finants- ja majandushuvide kaitsmisel.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 21
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Programmi **erieesmärk** on toetada tollialaste õigusaktide ja tollipoliitika ettevalmistamist ja ühtset rakendamist, **samuti tollikoostööd ja haldussuutlikkuse suurendamist, sh inimeste pädevust ning Euroopa elektrooniliste süsteemide arendamist ja käitamist.**

Muudatusettepanek

2. Programmi **erieesmärgid** on **järgmised:**

- 1) toetada tollialaste õigusaktide ja tollipoliitika ettevalmistamist ja ühtset rakendamist **ning tollikoostööd;**
- 2) **aidata kaasa IT-suutlikkuse suurendamisele, mis seisneb liidu tolliseadustiku artiklis 278 osutatud elektrooniliste süsteemide väljatöötamises, hooldamises ja käitamisega ning sujuva ülemineku võimaldamises paberivabale keskkonnale ja kaubandusele kooskõlas käesoleva määruse artikliga 12;**
- 3) **rahastada ühismeetmeid, mis koosnevad koostöömehhanismidest, mis võimaldavad ametnikel läbi viia ühisoperatsioonid oma põhikohustuste raames, jagada kogemusi tollivaldkonnas ja ühendada jõupingutusi, et tollipoliitikat ellu viia;**
- 4) **suurendada inimeste pädevusi, toetades tolliametnike kutseoskusi ja võimaldades neil täita oma ülesandeid ühtsetel alustel;**
- 5) **toetada innovatsiooni tollipoliitika valdkonnas.**

Muudatusettepanek 22
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. **Programm on kooskõlas teiste liidu tegevusprogrammide ja fondidega, millega taotletakse seonduvates valdkondades sarnaseid eesmärke, ning kasutab ära sünergiat nendega.**

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 23**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõige 2 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2b. Programmi rakendamisel järgitakse läbipaistvuse, proportsionaalsuse, võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtteid.

Muudatusettepanek 24**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõige 2 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2c. Programmiga toetatakse ka tolliasutuste vahelise koostöö pidevat hindamist ja jälgimist, et teha kindlaks puudused ja võimalused seda parandada.

Muudatusettepanek 25**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 4 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Rahastamispakett programmi rakendamiseks ajavahemikul 2021–2027 on 950 000 000 eurot jooksevhindades.

1. Rahastamispakett programmi rakendamiseks ajavahemikul 2021–2027 on **842 844 000 eurot 2018. aasta hindades** (950 000 000 eurot jooksevhindades).

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Lõikes 1 osutatud summat võib kasutada ka ettevalmistus-, järelevalve-, kontrolli-, auditeerimis-, hindamis- jm toiminguteks, mida tehakse programmi juhtimiseks ja selle eesmärkide saavutamise hindamiseks. Samuti võib sellest katta kulusid, mis on seotud uuringute, ekspertide nõupidamiste, info- ja kommunikatsioonimeetmetega, niivõrd kui see on seotud programmi eesmärkidega, aga ka kulusid, mis on seotud infotehnoloogia- võrgustikega, mis keskenduvad infotöötlusele ja -vahetusele, sealhulgas infotehnoloogiavahenditega ning muu tehnilise ja haldusabiga, mida on vaja seoses programmi juhtimisega.

Muudatusettepanek

2. Lõikes 1 osutatud summat võib kasutada ka ettevalmistus-, järelevalve-, kontrolli-, auditeerimis-, hindamis- jm toiminguteks, mida tehakse programmi juhtimiseks ja selle **tulemuslikkuse ja eesmärkide saavutamise hindamiseks, kui see on vajalik ja nõuetekohaselt põhjendatud**. Samuti võib sellest katta kulusid, mis on seotud **komisjonipoolsete liikmesriikidele ja ettevõtjatele mõeldud** uuringute, ekspertide nõupidamiste, info- ja kommunikatsioonimeetmetega, niivõrd kui see on seotud programmi eesmärkidega, aga ka kulusid, mis on seotud infotehnoloogia- võrgustikega, mis keskenduvad infotöötlusele ja -vahetusele, sealhulgas infotehnoloogiavahenditega ning muu tehnilise ja haldusabiga, mida on vaja seoses programmi juhtimisega, **niivõrd kui sellised tegevused on programmi eesmärkide saavutamiseks vajalikud**.

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. **Programmi ei kasutata selliste kulude katmiseks, mis on seotud Ühendkuningriigi võimaliku lahkumisega liidust. Komisjon reserveerib vastavalt omaenda hinnangule vahendid selleks, et katta kulusid, mis on seotud Ühendkuningriigi taandumisega liidu tollisüsteemidest ja -koostööst ning oma õiguslikest kohustustest selles valdkonnas.**

Enne kõnealuste vahendite reserveerimist koostab komisjon võimalike kulude prognoosi ning teavitab Euroopa Parlamenti kohe, kui selle prognoosi jaoks asjakohased andmed on kättesaadavad.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 28**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 5 – lõik 1 – punkt c – sissejuhatav osa***Komisjoni ettepanek*

(c) muud kolmandad riigid vastavalt tingimustele, mis on sätestatud erilepingus, **millega reguleeritakse** asjaomase kolmanda riigi osalemist mis tahes liidu **programmis**, tingimusel et selle lepinguga:

Muudatusettepanek

c) muud kolmandad riigid vastavalt tingimustele, mis on sätestatud erilepingus, **mis käsitleb** asjaomase kolmanda riigi osalemist mis tahes liidu **programmides**, tingimusel et selle lepinguga:

Muudatusettepanek 29**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 5 – lõik 1 – punkt c – taane 2***Komisjoni ettepanek*

— on **ette nähtud** programmides osalemise tingimused, sealhulgas eri programmide osamaksete ja halduskulude kalkulatsioon. Need osamaksed loetakse vastavalt **määruse [2018/XXX] [uus finantsmäärus]** [artikli 21 lõikele 5] sihtotstarbeliseks tuluks;

Muudatusettepanek

— on **kehtestatud** programmides osalemise tingimused, sealhulgas eri programmide osamaksete ja halduskulude kalkulatsioon. Need osamaksed loetakse vastavalt **finantsmääruse** artikli 21 lõikele 5 sihtotstarbeliseks tuluks;

Muudatusettepanek 30**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 7 – lõige 2***Komisjoni ettepanek*

2. Käesoleva programmi raames on rahastamiskõlblikud ka määruse (EL) [2018/XXX] [tollikontrolli seadmete rahastamisvahend] artiklis 3 osutatud eesmärkide täitmiseks **võetavad täiendavad** või **toetavad meetmed**.

Muudatusettepanek

2. Käesoleva programmi raames on rahastamiskõlblikud ka **meetmed, millega täiendatakse või toetatakse** määruse (EL) [2018/XXX] [tollikontrolli seadmete rahastamisvahend] artiklis 3 osutatud eesmärkide täitmiseks **võetavaid meetmeid ja/või täiendatakse või toetatakse määruse (EL) [2018/XXX] [pettusevastase võitluse programm] artiklis 2 osutatud eesmärkide täitmiseks võetavaid meetmeid**.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõige 3 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) projektipõhine struktureeritud koostöö;

Muudatusettepanek

b) projektipõhine struktureeritud koostöö, **näiteks liikmesriikide rühma koostöös toimuv IT-arendus;**

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõige 3 – lõik 1 – punkt d

Komisjoni ettepanek

(d) inimeste pädevuse ja suutlikkuse suurendamise meetmed;

Muudatusettepanek

d) inimeste pädevuse ja suutlikkuse suurendamise meetmed, **sealhulgas koolitamine ja parimate tavade vahetamine;**

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõige 3 – lõik 1 – punkt e – alapunkt 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

3a) **järelevaevetegevus;**

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Meetmed, mis kujutavad endast Euroopa elektrooniliste süsteemide kohandatud või laiendatud ühiste osade arendamist või käitamist programmiga ühinevate kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega tehtava koostöö eesmärgil, on rahastamiskõlblikud liidu huvi korral. Komisjon kehtestab vajalikud haldusmeetmed, millega võidakse ette näha nende meetmetega seotud kolmandate isikute rahaline osalus.

Muudatusettepanek

4. Meetmed, mis kujutavad endast Euroopa elektrooniliste süsteemide kohandatud või laiendatud ühiste osade arendamist, **kasutuselevõttu, hooldust** või käitamist programmiga ühinevate kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega tehtava koostöö eesmärgil, on rahastamiskõlblikud liidu huvi korral. Komisjon kehtestab vajalikud haldusmeetmed, millega võidakse ette näha nende meetmetega seotud kolmandate isikute rahaline osalus.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 35**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 8 – lõige 1***Komisjoni ettepanek*

1. Kui see on kasulik artiklis 3 osutatud eesmärkide saavutamiseks vajalike meetmete võtmiseks, võivad programmi raames korraldatavates meetmetes välisekspertidena osaleda valitsusasutuste esindajad, sealhulgas selliste kolmandate riikide valitsusasutuste esindajad, kes vastavalt artiklile 5 ei ole programmiga ühinenud, rahvusvaheliste ja muude asjakohaste organisatsioonide ning ettevõtjate ja ettevõtjaid esindavate organisatsioonide ja kodanikuühiskonna esindajad.

Muudatusettepanek

1. Kui see on kasulik artiklis 3 osutatud eesmärkide saavutamiseks vajalike meetmete võtmiseks, võivad programmi raames korraldatavates meetmetes välisekspertidena osaleda valitsusasutuste esindajad, sealhulgas selliste kolmandate riikide valitsusasutuste esindajad, kes vastavalt artiklile 5 ei ole programmiga ühinenud, **teadlased ning** rahvusvaheliste ja muude asjakohaste organisatsioonide ning ettevõtjate ja ettevõtjaid esindavate organisatsioonide ja kodanikuühiskonna esindajad.

Muudatusettepanek 36**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 8 – lõige 3***Komisjoni ettepanek*

3. Komisjon valib välisekspertidid konkreetse meetme jaoks **asjakohaste oskuste, kogemuse ja teadmiste alusel**, vältides võimalikke huvide konflikte.

Muudatusettepanek

3. Komisjon valib välisekspertidid konkreetse meetme jaoks **vastavalt nende pädevusele, kogemustele käesoleva määruse kohaldamise valdkonnas ja konkreetse võetava meetme jaoks asjakohastele teadmistele**, vältides võimalikke huvide konflikte. **Valikuga tagatakse tasakaal ettevõtjate esindajate ja teiste kodanikuühiskonna ekspertide vahel ning võetakse arvesse soolise võrdõiguslikkuse põhimõtet. Välisekspertide nimekirja ajakohastatakse korrapäraselt ja see tehakse üldsusele kättesaadavaks.**

Muudatusettepanek 37**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 9 – lõige 1***Komisjoni ettepanek*

1. Programmi raames antakse ja hallatakse toetusi kooskõlas finantsmääruse VIII jaotisega.

Muudatusettepanek

1. Programmi raames antakse ja hallatakse toetusi kooskõlas finantsmääruse VIII jaotisega **ning eelkõige usaldusväärse finantsjuhtimise, läbipaistvuse, proportsionaalsuse, mittedis-krimineerimise ja võrdse kohtlemise põhimõtetega.**

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Erandina finantsmääruse artiklist 190 võidakse programmist rahastada kuni 100 % meetme rahastamiskõlblikest kulu-

Muudatusettepanek

1. Erandina finantsmääruse artiklist 190 võidakse programmist rahastada kuni 100 % meetme rahastamiskõlblikest kulu-dest **vastavalt meetme asjakohasusele ja hinnangulisele mõjule.**

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 11 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Komisjon ja liikmesriigid tagavad ühiselt artiklis 12 osutatud tolli mitmeaastases strateegiakavas loetletud Euroopa elektrooniliste süsteemide arendamise ja käitamise, sh projekteerimise, spetsifitseerimise, vastavustestimise, kasutuselevõtu, hoolduse, edasiarendamise, turvalisuse, kvaliteedi tagamise ja -kontrolli.

Muudatusettepanek

1. Komisjon ja liikmesriigid tagavad ühiselt artiklis 12 osutatud tolli mitmeaastases strateegiakavas loetletud Euroopa elektrooniliste süsteemide arendamise ja käitamise, sh **nende** projekteerimise, spetsifitseerimise, vastavustestimise, kasutuselevõtu, hoolduse, edasiarendamise, **kaasajastamise**, turvalisuse, kvaliteedi tagamise ja -kontrolli.

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 11 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) Euroopa elektrooniliste süsteemide arendamise ja käitamise üldine koordineerimine nende toimivuse, vastastikuse ühenduvuse ja pideva täiustamise ning samaaegse rakendamise tagamiseks;

Muudatusettepanek

b) Euroopa elektrooniliste süsteemide arendamise ja käitamise üldine koordineerimine nende toimivuse, **kübervastupidavusvõime**, vastastikuse ühenduvuse ja pideva täiustamise ning samaaegse rakendamise tagamiseks;

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 41**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 11 – lõige 2 – punkt e a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ea) tõhus ja kiire teabevahetus liikmesriikidega ja liikmesriikide vahel, et ühtlustada liidu elektrooniliste süsteemide juhtimist;

Muudatusettepanek 42**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 11 – lõige 2 – punkt e b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

eb) õigeaegne ja läbipaistev teabevahetus liidu ja liikmesriikide tasandi IT-süsteemide rakendamisega seotud si-dusrühmadega, eelkõige viivituste suhtes liiduga seotud ja riigisiseste komponentide rakendamisel ja eelarve kasutamisel.

Muudatusettepanek 43**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 11 – lõige 3 – punkt d**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(d) komisjoni korrapärane teavitamine võetud meetmetest, millega tagatakse, et nende asjaomastel asutustel või ettevõtjatel oleks võimalik Euroopa elektroonilisi süsteeme täielikult kasutada;

d) komisjoni korrapärane teavitamine võetud meetmetest, millega tagatakse, et nende asjaomastel asutustel või ettevõtjatel oleks võimalik Euroopa elektroonilisi süsteeme täielikult **ja tulemuslikult** kasutada;

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 44

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 12 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

1. Komisjon koostab **tolli** mitmeaastase strateegiakava, milles on loetletud kõik Euroopa elektrooniliste süsteemide arendamise ja käitamise seisukohalt asjakohased ülesanded ning kus iga süsteem või **selle** osa on järgmiselt klassifitseeritud, **ning ajakohastab seda**:

Muudatusettepanek

1. Komisjon koostab **ja ajakohastab tollivaldkonna** mitmeaastase strateegiakava, milles on loetletud kõik Euroopa elektrooniliste süsteemide arendamise ja käitamise seisukohalt asjakohased ülesanded ning kus iga süsteem või **süsteemi** osa on järgmiselt klassifitseeritud:

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 12 – lõige 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) „ühine osa“ – kõikidele liikmesriikidele kättesaadav või komisjoni poolt tõhususe, turvalisuse ja **ratsionaalsuse** tõttu ühisena käsitatav osa ELi tasandil välja töötatud Euroopa elektroonilistest süsteemidest;

Muudatusettepanek

a) „ühine osa“ – kõikidele liikmesriikidele kättesaadav või komisjoni poolt tõhususe, **ratsionaliseerimise** turvalisuse ja **usaldusvärsuse** tõttu ühisena käsitatav osa ELi tasandil välja töötatud Euroopa elektroonilistest süsteemidest;

Muudatusettepanek 46

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 12 – lõige 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) „riiklik osa“ – riigi tasandil välja töötatud osa Euroopa elektroonilistest süsteemidest, mis on kättesaadav sellise osa loonud või selle ühisele loomisele kaasa aidanud liikmesriikidele;

Muudatusettepanek

b) „riiklik osa“ – riigi tasandil välja töötatud osa Euroopa elektroonilistest süsteemidest, mis on kättesaadav sellise osa loonud või selle ühisele loomisele kaasa aidanud liikmesriikidele, **näiteks osa liikmesriikide rühma koostöös läbi viidud IT-arenduse projektist**;

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 47**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 12 – lõige 3***Komisjoni ettepanek*

3. Liikmesriigid teatavad komisjonile iga neile lõikes 1 osutatud tolli mitmeaastase strateegiakava alusel antud ülesande täitmisest. Nad annavad komisjonile korrapäraselt aru oma ülesannete täitmisel tehtud edusammudest.

Muudatusettepanek

3. Liikmesriigid teatavad komisjonile iga neile lõikes 1 osutatud tolli mitmeaastase strateegiakava alusel antud ülesande täitmisest. Nad annavad komisjonile korrapäraselt aru oma ülesannete täitmisel tehtud edusammudest **ning vajadusel prognoositavate viivituste kohta nende rakendamisel.**

Muudatusettepanek 48**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 12 – lõige 5***Komisjoni ettepanek*

5. Hiljemalt iga aasta 31. oktoobril koostab komisjon lõikes 4 osutatud aastaaruannete põhjal koondaruande, milles hinnatakse liikmesriikide ja komisjoni edusamme lõikes 1 osutatud kava rakendamisel, ja avaldab selle.

Muudatusettepanek

5. Hiljemalt iga aasta 31. oktoobril koostab komisjon lõikes 4 osutatud aastaaruannete põhjal koondaruande, milles hinnatakse liikmesriikide ja komisjoni edusamme lõikes 1 osutatud kava rakendamisel **ning mis hõlmab ka teavet kava vajalike kohanduste või viivituste kohta**, ja avaldab selle.

Muudatusettepanek 49**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 13 – lõige 1***Komisjoni ettepanek*

1. Programmi rakendatakse finantsmääruse artiklis 108 osutatud mitmeaastaste tööprogrammide kaudu.

Muudatusettepanek

1. Programmi rakendatakse finantsmääruse artiklis 110 osutatud mitmeaastaste tööprogrammide kaudu. **Mitmeaastastes tööprogrammides määratakse eelkõige kindlaks taotletavad eesmärgid, eeldatavad tulemused, rakendusmeetod ja rahastamiskava kogusumma. Samuti esitatakse neis rahastatavate meetmete üksikasjalik kirjeldus, igale meetmele eraldatav ligikaudne summa ja rakendamise ligikaudne ajakava. Mitmeaastased tööprogrammid edastatakse vajaduse korral Euroopa Parlamendile.**

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 50
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Komisjon võtab mitmeaastased tööprogrammid vastu rakendusaktidega. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu **kooskõlas** artikli 18 lõikes 2 osutatud **menetlusega**.

Muudatusettepanek

2. Komisjon võtab mitmeaastased tööprogrammid vastu rakendusaktidega **ning edastab need Euroopa Parlamendile ja nõukogule**. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 18 lõikes 2 osutatud **kontrollimenetlusega**.

Muudatusettepanek 51
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

2a. **Mitmeaastased tööprogrammid tuginevad varasematest programmidest saadud kogemustele.**

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 52
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 14 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. **Näitajad, mille abil antakse aru artiklis 3 sätestatud programmi erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, on esitatud 2. lisas.**

Muudatusettepanek

1. **Kooskõlas finantsmääruse artikli 41 lõike 3 punkti h kohaste aruandluskohustustega esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule teabe programmi tulemuslikkuse kohta. Tulemuslikkuse aruanne hõlmab teavet nii edusammude kui ka puudujääkide kohta.**

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 53**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 14 – lõige 2***Komisjoni ettepanek*

2. Selleks et tagada programmi eesmärkide täitmisel tehtud edusammude tulemuslik hindamine, antakse komisjonile volitus võtta artikli 17 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte, et hindamisel kasutatavate näitajate läbivaatamise ja vajaduse korral lisamise teel muuta 2. lisa ning täiendada käesolevat määrust järelevalve- ja hindamisraamistiku kehtestamist käsitlevate sätetega.

Muudatusettepanek

2. **Näitajad, mille abil antakse aru artiklis 3 sätestatud programmi erieesmärkide saavutamise tulemuslikkuse kohta, on esitatud 2. lisas.** Selleks et tagada programmi eesmärkide täitmisel tehtud edusammude tulemuslik hindamine, antakse komisjonile volitus võtta artikli 17 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte, et hindamisel kasutatavate näitajate läbivaatamise ja vajaduse korral lisamise teel muuta 2. lisa ning täiendada käesolevat määrust järelevalve- ja hindamisraamistiku kehtestamist käsitlevate sätetega, **et esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule ajakohastatud kvalitatiivne ja kvantitatiivne teave programmi tulemuslikkuse kohta.**

Muudatusettepanek 54**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 14 – lõige 3***Komisjoni ettepanek*

3. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi rakendamise ja tulemuste järelevalveks **vajalikke andmeid** kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu vahendite saajatele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

Muudatusettepanek

3. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi rakendamise ja tulemuste järelevalveks **vajalikud andmed on võrreldavad ja täielikud ning neid** kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu vahendite saajatele proportsionaalsed **ja asjakohased** aruandlusnõuded. **Komisjon annab Euroopa Parlamendile ja nõukogule usaldusväärset teavet kasutatud tulemusandmete kvaliteedi kohta.**

Muudatusettepanek 55**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 15 – lõige 2***Komisjoni ettepanek*

2. Programmi vahehindamine **toimub siis**, kui **programmi** rakendamise kohta on saanud kättesaadavaks piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui **neli** aastat pärast programmi rakendamise algust.

Muudatusettepanek

2. Programmi vahehindamine **viiakse läbi niipea**, kui **selle** rakendamise kohta on saanud kättesaadavaks piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui **kolm** aastat pärast programmi rakendamise algust.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 56

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. *Vahhindamise raames esitatakse tähelepanekud, mis on vajalikud, et teha otsus programmi järelmeetmete kohta pärast 2027. aastat ja selle eesmärkide kohta.*

Muudatusettepanek 57

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Programmi rakendamise lõpul, ent mitte hiljem kui **neli** aastat pärast artiklis 1 **nimetatud** ajavahemikku viib komisjon läbi programmi lõpphindamise.

3. Programmi rakendamise lõpul, ent mitte hiljem kui **kolm** aastat pärast artiklis 1 **osutatud** ajavahemikku viib komisjon läbi programmi lõpphindamise.

Muudatusettepanek 58

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma **tähelepanekutega** Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

4. Komisjon **esitab ja** edastab hindamiste tulemused koos oma **tähelepanekute ja saadud kogemustega** Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 59
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 16 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Kui kolmas riik osaleb programmis rahvusvahelise lepingu kohase otsuse **alusel** või muu õigusliku vahendi alusel, annab kolmas riik **vahendite saamise tingimusena** vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa **Pettustevastase Ametile (OLAF)** ja Euroopa Kontrollikojale vajalikud õigused ja juurdepääsu, et nad saaksid täielikult kasutada oma vastavaid volitusi. OLAFi puhul hõlmavad need õigused ka õigust toimetada juurdlusi, sealhulgas teha kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrmuses (EL, Euratom) nr 883/2013, **mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi**.

Muudatusettepanek

Kui kolmas riik osaleb programmis rahvusvahelise lepingu kohase otsuse või muu õigusliku vahendi alusel, annab kolmas riik vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa **Pettustevastasele Ametile (OLAF)**, Euroopa Kontrollikojale ja Euroopa **Prokuratuurile (EPPO)** vajalikud õigused ja **nõutava** juurdepääsu, et nad saaksid täielikult kasutada oma vastavaid volitusi. OLAFi ja **EPPO** puhul hõlmavad need õigused ka õigust toimetada juurdlusi, sealhulgas teha kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrmuses (EL, Euratom) nr 883/2013 ^(1a) ja **nõukogu määrmuses (EL) 2017/1939** ^(1b).

^(1a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnustatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

^(1b) Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

Muudatusettepanek 60
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 19 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liidu rahastuse saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse (eriti meetmeid ja nende tulemusi reklaamides), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.

Muudatusettepanek

1. Liidu rahastuse saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle **maksimaalse** nähtavuse (eriti meetmeid ja nende tulemusi reklaamides), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 61
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 19 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Komisjon võtab info- ja kommunikatsioonimeetmeid **vastavalt programmile, võetud meetmetele ja saadud tulemustele**. Programmile eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele, niivõrd kui need on seotud artiklis 3 **osutatud** eesmärkidega.

Muudatusettepanek

2. Komisjon võtab **programmi, programmist rahastatud meetmete ja nende rahastatud meetmetega saavutatud tulemuste suhtes** info- ja kommunikatsioonimeetmeid. Programmile eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide **institutsioonilisele** tutvustamisele, niivõrd kui need on seotud artiklis 3 **sätetatud** eesmärkidega.

Teisipäev, 15. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0009

EIP põhikirja muutmine *

Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus, millega muudetakse Euroopa Investeerimispanka põhikirja (13166/2018 – C8-0464/2018 – 2018/0811(CNS))

(Seadusandlik erimenetlus – konsulteerimine)

(2020/C 411/36)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Investeerimispanka ettepanekut nõukogule Euroopa Investeerimispanka põhikirja muutmise kohta (13166/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 308, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C8-0464/2018),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 78c,
 - võttes arvesse põhiseaduskomisjoni raportit ja eelarvekomisjoni arvamust (A8-0476/2018),
1. kiidab ettepaneku heaks;
 2. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti muuta;
 3. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti oluliselt muuta;
 4. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, Euroopa Investeerimispankale ja liikmesriikide parlamentidele.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0016

ELi ja Maroko leping, millega muudetakse Euroopa – Vahemere piirkonna lepingu protokolle nr 1 ja nr 4 (resolutsioon)

Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta muu kui seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Liidu ja Maroko Kuningriigi vahelise kirjavahetuse vormis lepingu, millega muudetakse Euroopa – Vahemere piirkonna lepingu (millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Maroko Kuningriigi vahel) protokolle nr 1 ja nr 4, sõlmimise kohta (10593/2018 – C8-0463/2018 – 2018/0256M(NLE))

(2020/C 411/37)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (10593/2018),
- võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 207 lõikele 4 ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkti a alapunktile i (C8-0463/2018),
- võttes arvesse Euroopa ja Vahemere piirkonna lepingut, millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Maroko Kuningriigi vahel,
- võttes arvesse ELi ja Maroko vahelist lepingut põllumajandustoodete ja kalandustoodetega seotud vastastikuste liberaliseerimismeetmete kohta, mida nimetatakse ka liberaliseerimislepinguks ning mis jõustus 1. septembril 2013,
- võttes arvesse Üldkohtu 10. detsembri 2015. aasta otsust kohtuasjas T-512/12,
- võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu 21. detsembri 2016. aasta otsust kohtuasjas C-104/16,
- võttes arvesse komisjoni talituste 11. juuni 2018. aasta töödokumenti SWD(2018)0346, mis on lisatud ettepanekule võtta vastu nõukogu otsus,
- võttes arvesse 23. mai 1969. aasta rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsiooni ning selle artikleid 34 ja 36,
- võttes arvesse peasekretäri Lääne-Sahara olukorda käsitlevat aruannet ÜRO Julgeolekunõukogule (S/2018/277),
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2414 (2018) Lääne-Sahara olukorra kohta (S/RES/2414 (2018)),
- võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja, eelkõige selle XI peatüki artiklit 73 end ise mittevalitsevate territooriumide kohta,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut (ELi leping), eriti selle V jaotise 1. peatüki artiklit 21,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 218 lõike 6 punkti a,
- võttes arvesse oma 16. jaanuari 2019. aasta seadusandlikku resolutsiooni⁽¹⁾ nõukogu otsuse eelnõu kohta,
- võttes arvesse kodukorra artikli 99 lõiget 2,
- võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni raportit ning väliskomisjoni ja põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni arvamusi ning kalanduskomisjoni muudatusettepanekutena esitatud seisukohta (A8-0478/2018),

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0017.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- A. arvestades, et Euroopa Liidul ja Maroko Kuningriigil on ajaloolised suhted ja nad jätkavad tiheda koostöö arendamist sellise laiaulatusliku partnerluse kaudu, mis hõlmab poliitilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid aspekte, mida tugevdab edasijõudnud riigi staatus ja mõlema poole valmisolek seda edasi arendada;
- B. arvestades, et ELi ja Maroko vaheline liberaliseerimisleping jõustus 1. septembril 2013; arvestades, et Polisario Rinne esitas selle lepingu kohta 19. novembril 2012 Euroopa Liidu Kohtule hagi põhjendusega, et seda Lääne-Sahara territooriumi suhtes kohaldades rikutakse rahvusvahelist õigust;
- C. arvestades, et 10. detsembril 2015 tunnistas esimese astme kohus nõukogu otsuse liberaliseerimisleping sõlmida kehtetuks; arvestades, et nõukogu kaebas otsuse 19. veebruaril 2016 ühehäälselt edasi;
- D. arvestades, et Euroopa Liidu Kohtu Üldkohus leidis oma 21. detsembri 2016. aasta otsuses, et liberaliseerimislepingus ei sätestatud õiguslikku alust Lääne-Sahara hõlmamiseks ning seetõttu ei saa lepingut kõnealuse territooriumi suhtes kohaldada;
- E. arvestades, et selle otsuse punktis 106 on öeldud, et Lääne-Sahara elanikke tuleb lepingute suhtelise mõju põhimõttele tuginedes käsitada lepingu kolmanda osapoolena, kelle nõusolek on lepingu kõnealuse territooriumi suhtes rakendamiseks vajalik; arvestades, et seetõttu ei saa seda lepingut Lääne-Sahara territooriumi suhtes täiendava kokkuleppe puudumise tõttu kohaldada;
- F. arvestades, et ettevõtjad saavad endiselt Lääne-Saharast Euroopa Liitu eksportida, kuid alates 21. detsembrist 2016 tariifsed soodustused sellelt territooriumilt pärit toodetele ei kehti;
- G. arvestades, et teave, mis võimaldaks ELi tolliasutustel kindlaks teha, kas Marokost eksporditud tooted on pärit Lääne-Saharast, on ebapiisav, mistõttu ei ole võimalik Euroopa Liidu Kohtu otsust täita;
- H. arvestades, et Euroopa Liidu Kohtu otsuse alusel andis nõukogu komisjonile volituse muuta Euroopa – Vahemere piirkonna assotsieerimislepingu protokolle nr 1 ja nr 4 nii, et need hõlmaksid ka Lääne-Saharast pärit tooteid; arvestades, et nende toodete hõlmamine nõuab nende tuvastamiseks teatavat liiki jälgitavust;
- I. arvestades, et on hädavajalik tagada, et leping oleks kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu 21. detsembri 2016. aasta otsusega kohtuasjas C-104/16P,
- J. arvestades, et komisjon ja Euroopa välisteenistus konsulteerisid Brüsselis ja Rabatis end ise mittevalitseva Lääne-Sahara territooriumi valitud ametnike ning mitmete kodanikuühiskonna esindajate ja ühendustega;
- K. arvestades, et parlament pidas vajalikuks minna kohale, hinnata ise olukorda ja saada ülevaade inimeste eri seisukohtadest; arvestades, et parlament tuletas meelde 2.–3. septembril 2018. aastal toimunud rahvusvahelise kaubanduse komisjoni (INTA) sellele territooriumile tehtud teabekogumislähetuse järeldusi;
- L. arvestades, et liberaliseerimislepingu muutmine toimub laiemas poliitilises ja geopoliitilises kontekstis;
- M. arvestades, et pärast Hispaania kolonisatsiooni lõppu Lääne-Saharas on konflikt selles piirkonnas kestnud üle neljakümne aasta;
- N. arvestades, et ÜRO peab Lääne-Saharat dekoloniseerimata territooriumiks;
- O. arvestades, et ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 2440 (2018) pikendati MINURSO mandaati veel kuue kuu võrra;
- P. arvestades, et EL ja selle liikmesriigid ei tunnista Maroko suveräänsust Lääne-Sahara territooriumi üle; arvestades, et Ühinenud Rahvaste Organisatsioon ja Aafrika Liit peavad Polisario Rinnet Lääne-Sahara rahva esindajaks;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Q. arvestades, et Ühinenud Rahvaste Organisatsioon peab Lääne-Saharat oma põhikirja artikli 73 tähenduses end ise mittevalitsevaks territooriumiks;

1. tuletab meelde, et Maroko on lõunanaabruses ELi privilegeeritud partner, kellega EL on loonud tugeva, strateegilise ja kauakestva partnerluse, mis hõlmab poliitilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid aspekte ning julgeolekut ja rännet; rõhutab, et Marokole on Euroopa naabruspoliitikas (ENP) omistatud edasijõudnud riigi staatus;

2. rõhutab, et lepinguga on oluline pakkuda tagatise, mis puudutavad rahvusvahelise õiguse, sealhulgas inimõiguste austamist, ja täita Euroopa Liidu Kohtu asjakohast otsust;

3. tuletab meelde Euroopa Liidu lepingu artikli 21 kohast ELi ja selle liikmesriikide kohustust järgida ÜRO põhikirja põhimõtteid ja rahvusvahelist õigust; toonitab sellega seoses ÜRO põhikirja artikli 1 lõiget 2, kus sätestatakse rahvaste enesemääramise põhimõtte;

4. tuletab meelde, et ELi lepingu artikli 21 kohaselt juhindub liit oma rahvusvahelises tegevuses demokraatia ja õigusriigi, inimõiguste ja põhivabaduste universaalsuse ja jagamatuse põhimõtetest ning järgib ÜRO põhikirja ja rahvusvahelise õiguse põhimõtteid;

5. rõhutab, et leping ei tähenda ühelgi viisil Maroko suveräänsete õiguste tunnustamist Lääne-Sahara üle, mille ÜRO on lisanud end ise mittevalitsevate territooriumide loetelusse ja mida praegu haldab suures osas Maroko Kuningriik, ning nõuab, et ELi seisukoht selles küsimuses jääks endiseks: toetada ÜRO püüdlusi saavutada Lääne-Sahara konfliktile õiglane, püsiv ja vastastikku vastuvõetav lahendus, mis näeb ette Lääne-Sahara rahva enesemääramise kooskõlas rahvusvahelise õiguse, ÜRO põhikirja ja asjaomaste ÜRO resolutsioonidega; kordab seega, et toetab täielikult ÜRO peasekretäri isiklikku esindajat Lääne-Saharas Horst Köhlerit, kes aitab pooltel ÜRO läbirääkimislaua taha naasta, et sellist lahendust saavutada; kutsub osalisi üles jätkama läbirääkimisi ilma eeltingimusteta ja heas usus; rõhutab, et ELi ja Maroko vahelise muudetud liberaliseerimislepingu ratifitseerimine ei tohi kuidagi kahjustada Lääne-Sahara suhtes läbiviidava rahuprotsessi tulemusi;

6. märgib, et ÜRO algatusel korraldati detsembri alguses Genfis konfliktiosaliste kohtumine Alžeeria ja Mauritaania osalusel, ja loodab, et see kohtumine aitab rahuprotsessi uuesti alustada;

7. tunnustab Euroopa Liidu Kohtu otsuses seatud kahte tingimust – viidata lepingu tekstis selgesõnaliselt Lääne-Saharale ning hankida elanikkonna nõusolek –, samuti nõukogu lisatud kolmandat kriteeriumi – vajadust tagada, et leping tooks kohalikele elanikele kasu;

8. rõhutab, et komisjoni aruande kohaselt on võetud nimetatud kaasavate konsultatsioonide kaudu kõik mõistlikud ja teostatavad meetmed asjaomase elanikkonna nõusoleku väljaselgitamiseks;

9. rõhutab, et kogu konsulteerimisprotsessi vältel pidasid komisjon ja Euroopa välisteenistus korrapärast sidet ÜRO peasekretäri Lääne-Sahara isikliku esindaja meeskonnaga;

10. võtab teadmiseks rahva õiguspärased huvid kõnealusel territooriumil ja usub, et piirkonna majandusarenguks on vaja praegune konflikt lõpetada nii, et kõik osapooled seda tunnustaksid ja aktsepteeriks; on samas seisukohal, et Sahara inimestel on õigus poliitilist lahendust oodates ka areneda;

11. rõhutab mitmete kohalike osaliste ning kodanikuühiskonna esindajatega toimunud kohtumistel peetud vestlustele tuginedes, et mõned osapooled toetavad lepingut, kaitstes oma õigust majanduslikule arengule, mõned aga leiavad, et enne kaubandussoodustuste tagamist tuleks poliitiline konflikt lahendada; märgib, et Euroopa Komisjoni ja Euroopa välisteenistuse juhtimisel läbi viidud kaasavate konsultatsioonide käigus, millest võtsid osa paljud Lääne-Sahara organisatsioonid ning muud organisatsioonid ja organid, väljendas enamik osalejatest heameelt sotsiaalmajandusliku kasu üle, mida kavandavad tariifsed soodustused kaasa tooks;

12. tuletab meelde, et Euroopa Liidu Kohus ei täpsustanud oma otsuses, kuidas elanikkonna nõusolek peab olema väljendatud, ja on seepärast seisukohal, et selle kriteeriumi osas on endiselt mõningane ebakindlus;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

13. tunnistab, et leping võib tuua kaasa sotsiaalse ja kestliku arengu edendamise, mis aitab oluliselt kaasa praegusele majanduslikule, sotsiaalsele ja keskkonnavalasele arengule ning nii madalat kui ka kõrget kvalifikatsiooni eeldavate kohalike töökohtade võimalikule loomisele; märgib, et hinnanguliselt sõltub umbes 59 000 töökohta ekspordist, mis vastab ligikaudu 10 %-le riigi territooriumil elavast elanikkonnast;
14. on seisukohal, et ELi tollimaksusoodustustel on olnud positiivne mõju end ise mittevalitseva Lääne-Sahara territooriumi põllumajandus- ja kalandussektorile ning nende ekspordimahule; nõuab siiski ettevaatlikkust ja kontrollimist, et need toodaksid kohaliku lisaväärtust, oleksid kohalikul tasandil reinvesteeringud ja pakuksid inimväärse töö võimalusi kohalikele elanikkonnale;
15. on veendunud, et olenemata rahuprotsessi tulemusest saab kohalik elanikkond kasu majandusarengust ning taristusse, tööhõivesse, tervishoidu ja haridusse investeerimisest tulenevast ülekanduvast mõjust;
16. tunnustab mitmesse sektorisse tehtud investeeringuid ja püüdlusi arendada keskkonnahoidlikke tehnoloogiaid, nagu taastuvad energiaallikad ja merevee magestamise tehas, kuid rõhutab, et vaja on täiendavaid jõupingutusi, et tagada suurem kaasatus kohaliku majanduse kõikidesse osadesse;
17. tunnustab Sahara elanike (eelkõige noorte, kellest paljud on naised) ettevõtlusalgatusi ja juhib tähelepanu nende vajadusele ulatuslikumate ekspordivõimaluste ja õiguskindluse järele, mis võimaldaks teha lisainvesteeringuid suure tööjõunõudlusega sektoritesse, nagu põllumajandus, kalandus ja taristu;
18. tunnustab Lääne-Sahara strateegilist potentsiaali ülejäänud Aafrika kontinendi investeeringukeskusena;
19. hoiatab negatiivse mõju eest, mida avaldab tollimaksusoodustuste mittekohaldamine Lääne-Sahara end ise mittevalitsevalt territooriumilt pärit toodetele, ja sõnumi eest, mille see saadab nooremale põlvkonnale, kes investeerib või soovib sellesse piirkonda investeerida, ja selle potentsiaalile piirkonda arendada; rõhutab ohtu, et tegevus suunatakse ümber piirkondadesse, kus on võimalik soodustusi kasutada; märgib, et komisjoni andmetel võib tariifsete soodustuste kohaldamata jätmine halvendada asjaomaste territooriumide kohalike elanike majanduslikku ja sotsiaalset olukorda;
20. on veendunud, et ELi kohalolek muu hulgas ka selle lepingu kaudu on inimõiguste ja isikuvabaduste tagamise ja jälgimise seisukohalt parem kui tagasitõmbumine, ning nõuab range hinnangu andmist ja dialoogi Marokoga nendel teemadel;
21. tuletab meelde, et muud maailmaosad, kus kestlikku arengut, kõrgeid töö- ja sotsiaalstandardeid ning inimõigusi peetakse vähem tähtsaks, lähenevad uute kaubandusvõimaluste ootuses ja saavad suurema mõju kõikjal, kus EL tagasi tõmbub;
22. juhib tähelepanu asjaolule, et ELi kestval osalemisel kõnealuses piirkonnas on sealsele kestlikule arengule positiivne võimendav mõju;
23. rõhutab, et kestlike ja pikaajaliste investeeringute piirkonda meelitamise ning seega ka kohaliku majanduse dünaamika ja mitmekesisuse seisukohalt on väga oluline õiguskindlus;
24. tuletab meelde, et alates Euroopa Liidu Kohtu otsusest ei saa liikmesriigid Lääne-Sahara end ise mittevalitsevalt territooriumilt pärit toodete suhtes seaduslikult kaubandussoodustusi kohaldada ning et ettevõtjaid mõjutav õiguslik ebakindlus tuleb kaotada;
25. on teadlik, et seni on väga raske olnud välja selgitada, millised tooted on eksporditud Lääne-Sahara end ise mittevalitsevalt territooriumilt, ja on selle pärast väga mures;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

26. rõhutab, et enne nõusoleku andmist lepingule peab Euroopa Parlament olulise kriteeriumina tagama, et liikmesriikide tolliasutustele kehtestatakse mehhanism, mis võimaldab saada usaldusväärset teavet Lääne-Saharast pärit ja ELi imporditud toodete kohta, järgides täielikult ELi tollialaseid õigusakte; rõhutab, et selline mehhanism teeb sellise ekspordi kohta kättesaadavaks õigeaegselt esitatavad üksikasjalikud ja liigitatud statistilised andmed; peab kahetsväärseks asjaolu, et komisjonil ja Marokol läks sellise mehhanismi suhtes kokkuleppe saavutamiseks kaua aega, ja kutsub komisjoni üles kasutama kõiki kättesaadavaid parandusmeetmeid, kui lepingu rakendamine ei ole rahuldav; nõuab tungivalt, et komisjon esitaks parlamendile selle mehhanismi ELi tollialastele õigusaktidele vastavuse kohta iga-aastase hinnangu;
27. rõhutab, et ilma kehtiva lepinguta, sealhulgas toodete tuvastamist võimaldava mehhanismita, on võimatu teada, kas ja kui palju Lääne-Sahara end ise mittevalitsevalt territooriumilt pärit tooteid siseneb Euroopa turule;
28. rõhutab, et vaja on rakendada ELi ja Maroko vahel kokkulepitud sätet kirjavahetuses nimetatud tooteid käsitleva iga-aastase vastastikuse teabevahetuse ja statistika kohta, et hinnata lepingu kohaldamisala ning selle mõju arengule ja kohalikule elanikkonnale;
29. kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles jälgima hoolega lepingu rakendamist ja tulemusi ning andma oma tähelepanekutest regulaarselt parlamendile aru;
30. kutsub komisjoni üles uurima võimalusi, kuidas saaks tulevikus tulemuslikult kogu Lääne-Sahara elanikkonnale kaubandussoodustusi teha;
31. tuletab meelde, et nagu on sätestatud esialgses 2012. aasta lepingus, on Euroopa Liit ja Maroko pidanud läbirääkimisi ulatusliku ja kõikehõlmava lepingu üle põllumajandustoodete, töödeldud põllumajandustoodete, kala ja kalandustoodete geograafiliste tähiste ja päritolunimetuste kaitse kohta, milles nähakse ette Maroko kohustus kaitsta kõiki ELi geograafilisi tähiseid; tuletab lisaks meelde, et selle lepingu sõlmimise menetlus, mida alustati 2015. aastal, peatati pärast Euroopa Kohtu 21. detsembri 2016. aasta otsust; kutsub ELi ja Marokot üles seda menetlust viivitamata jätkama ning pöörduma põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu läbirääkimiste juurde kiiresti tagasi;
32. tuletab meelde, et Euroopa aiandussektor on äärmiselt tundlik teatavate Maroko puu- ja köögiviljade liitu eksportimisele kehtestatud sooduskohtlemise suhtes, mis on ette nähtud 8. märtsi 2012. aasta lepingus, milles käsitletakse põllumajandustoodeteid, töödeldud põllumajandustoodeteid, kala ja kalandustoodeteid puudutavaid vastastikuseid liberaliseerimismeetmeid;
33. rõhutab, et kõigi kolmandate riikide juurdepääs ELi siseturule peaks sõltuma sanitaar-, fütosanitaar-, jälgitavus- ja keskkonnanormide ja -standardite järgimisest;
34. palub, et komisjon edendaks Maroko ja Euroopa Liidu meetmete ning kontrollide vastavust sanitaar-, fütosanitaar-, jälgitavus- ja keskkonnastandardite ning päritolumärgise normide valdkonnas, et tagada nende kahe turu vahel õiglane konkurents;
35. tuletab meelde, et ajakohastatud lepingus ei muudeta tariifikvoote ja varem kehtestatud impordi sooduskorda ning Euroopa tootjatele antakse selles vaid selgitus lepingu geograafilise kohaldamisala kohta;
36. juhib tähelepanu asjaolule, et osa puu- ja köögiviljatoodangust, mida lepingu kohaselt soodustuste alusel liitu eksporditakse (sealhulgas tomatid ja melonid), pärineb Lääne-Sahara territooriumilt, ning et selle tootmise ja ekspordi edasiseks arendamiseks on koostatud kaugeleulatuvaid plaane;
37. märgib siiski, et uus leping selgitab olukorda, ning loodab, et see loob lepinguosaliste ja ettevõtjate jaoks mõlemal pool Vahemerde edaspidiseks selge ja stabiilse raamistiku;
38. märgib, et tundlike põllumajandustoodete jälgimine ja kvootide range kohaldamine on lepingu tasakaalustatud toimimiseks otsustava tähtsusega; tuletab meelde, et 2012. aasta lepingu protokoll nr 1 artiklis 7 on sätestatud kaitseklausel, mis võimaldab võtta sobivaid meetmeid, kui selle lepingu kohaselt tundlikuks peetavate põllumajandustoodete import suurenenud koguses põhjustab tõsiseid turuhäireid ja/või tõsist kahju asjaomasele tootmisharule; soovib, et komisjon jälgiks nõuetekohaselt ja ulatuslikult Marokost ja Lääne-Saharast pärit tundlike põllumajandustoodete soodustingimustel impordi liitu ning et komisjon oleks endiselt valmis seda klauslit vajaduse korral viivitamata rakendada;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

39. võtab teadmiseks asjaolu, et asjaomastes vetes tegutsevatel ELi kalalaevadel on juriidiline kohustus omada laevaseiresüsteemi ja et laeva asukoha edastamine Maroko ametiasutustele on kohustuslik, mis annab täieliku võimaluse jälgida laevu ja registreerida nende püügitegevuse asukoht;
 40. kutsub ELi üles suurendama jõupingutusi Magribi riikide piirkondliku koostöö edendamiseks, millel saab olla selles piirkonnas ja kaugemalgi ainult tohutu positiivne mõju;
 41. juhib tähelepanu ELi strateegilisele vajadusele suhelda tihedamalt Magribi piirkonna riikidega ja nendega suhteid arendada; peab selles kontekstis assotsieerimislepingu pikendamist selle strateegia loogiliseks osaks;
 42. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ja Euroopa välis teenistusele.
-

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0017

ELi ja Maroko leping, millega muudetakse Euroopa – Vahemere piirkonna lepingu protokolle nr 1 ja nr 4 ***

Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Liidu ja Maroko Kuningriigi vahelise kirjavahetuse vormis lepingu, millega muudetakse Euroopa – Vahemere piirkonna lepingu (millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa Ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Maroko Kuningriigi vahel) protokolle nr 1 ja nr 4, sõlmimise kohta (10593/2018 – C8-0463/2018– 2018/0256(NLE))

(Nõusolek)

(2020/C 411/38)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (10593/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu ja Maroko Kuningriigi vahelise kirjavahetuse vormis lepingu projekti, millega muudetakse Euroopa – Vahemere piirkonna lepingu (millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa Ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Maroko Kuningriigi vahel) protokolle nr 1 ja nr 4 (10597/2018),
 - võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 207 lõikele 4 ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkti a alapunktile i (C8-0463/2018),
 - võttes arvesse oma 16. jaanuari 2019. aasta muud kui seadusandlikku resolutsiooni ⁽¹⁾ ettepaneku kohta võtta vastu otsus,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 99 lõikeid 1 ja 4 ning artikli 108 lõiget 7,
 - võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni raportit ja väliskomisjoni ning põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni arvamusi (A8-0471/2018),
1. annab nõusoleku lepingu sõlmimiseks;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Maroko valitsusele ja parlamendile.

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0016.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0018

ELi ja Hiina vaheline leping, mis puudutab WTO vaidluste lahendamise menetlust DS492 („Meetmed, mis mõjutavad teatavate kodulinnulihatoodete suhtes kohaldatavaid tariifseid soodustusi“) ***

Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu sõlmida Euroopa Liidu nimel kirjavahetuse vormis leping Euroopa Liidu ja Hiina Rahvavabariigi vahel seoses WTO vaidluste lahendamise menetlusega DS492 „Meetmed, mis mõjutavad teatavate kodulinnulihatoodete suhtes kohaldatavaid tariifseid soodustusi“ (10882/2018 – C8-0496/2018 – 2018/0281(NLE))

(Nõusolek)

(2020/C 411/39)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (10882/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu ja Hiina Rahvavabariigi vahel seoses WTO vaidluste lahendamise menetlusega DS492 (Euroopa Liit – Meetmed, mis mõjutavad teatavate kodulinnulihatoodete suhtes kohaldatavaid tariifseid soodustusi) kirjavahetuse vormis sõlmitava lepingu eelnõu (10883/2018),
 - võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimesele lõigule ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkti a alapunktile v (C8-0496/2018),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 99 lõikeid 1 ja 4 ning artikli 108 lõiget 7,
 - võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni soovitusi (A8-0472/2018),
1. annab nõusoleku lepingu sõlmimiseks;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Hiina Rahvavabariigi valitsusele ja parlamendile.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0019

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (EGF) ***I

Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (EGF) kohta (COM(2018)0380 – C8-0231/2018 – 2018/0202(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2020/C 411/40)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0380),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 175 lõiget 3, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0231/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 12. detsembri 2018. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 5. detsembri 2018. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit, rahvusvahelise kaubanduse komisjoni, eelarvekomisjoni, eelarvekontrollikomisjoni ja regionaalarengukomisjoni arvamusi ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni muudatusettepanekutena esitatud seisukohta (A8-0445/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukohta;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2018)0202

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 16. jaanuaril 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../... ~~Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (EGF) Üleminekufondi (EFT)~~ kohta [ME 1. Muudatusettepanekut kohaldatakse kogu teksti ulatuses]

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 175 kolmandat lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

⁽¹⁾ Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata.

⁽²⁾ Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Fondide rakendamisel tuleks järgida Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artiklis 3 ja Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklis **9 ja 10** sätestatud horisontaalseid põhimõtteid, sealhulgas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet, võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat. **Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 8 peaksid** liikmesriigid ja komisjon **peaksid** püüdma kõrvaldada ebavõrdsust, edendada meeste ja naiste võrdõiguslikkust ja kaasata soolist aspekti, samuti võitlema diskrimineerimisega soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel. Fondide eesmärke tuleks ellu viia kestliku arengu raames ning seejuures peaks liit edendama keskkonnakaitse ja keskkonna kvaliteedi säilitamise ja parandamise eesmärke, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 11 ja artikli 191 lõikes 1, võttes arvesse põhimõtet, et saastaja maksab. **[ME 2]**
- (2) 17. novembril 2017 kuulutasid Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon ühiselt välja Euroopa sotsiaalõiguste samba ⁽⁴⁾ vastusena Euroopas valitsevatele sotsiaalsetele probleemidele. Võttes arvesse töömaailma muutuvat tegelikkust, peab liit olema valmis tegelema globaliseerumise ja digitaliseerimisega seotud praeguste ja tulevaste probleemidega, muutes kasvu kaasavamaks ning edendades tööhõivet ja sotsiaalpoliitikat. Samba kaksikümned peamist põhimõtet on jaotatud kolme kategooriasse: võrdsed võimalused ja juurdepääs tööturule, õiglased töötingimused, sotsiaalkaitse ja sotsiaalne kaasatus. Euroopa sotsiaalõiguste sammas on ~~Globaliseerumise ja~~ **Kohane Euroopa Fondi Üleminekufondi (EGFEFT)** üldine suunav raamistik, mis võimaldab liidul asjakohased põhimõtted suurte restruktureerimiste korral ellu rakendada.
- (3) 20. juunil 2017 kiitis nõukogu heaks liidu vastuse ⁽⁵⁾ ÜRO kestliku arengu tegevuskavale aastani 2030 ⁽⁶⁾ – Euroopa jätkusuutlik tulevik. Nõukogu rõhutas, kui tähtis on saavutada kestlik areng selle kolmes mõttes (majanduslik, sotsiaalne ja keskkonnavaline) tasakaalustatud ja terviklikul viisil. On väga tähtis, et kestlik areng integreeritaks Euroopa poliitikaraamistikku ning et liidu poliitika oleks ambitsioonikas ülemaailmsete probleemide käsitlemisel. Nõukogule valmistas heameelt komisjoni 22. novembri 2016. aasta teatis „Euroopa jätkusuutliku tuleviku järgmised sammud“ kui esimene samm kestliku arengu eesmärkide peavoolustamisel ja kestliku arengu kui olulise juhtpõhimõtte kohaldamisel kõigis liidu poliitikavaldkondades, sealhulgas rahastamisvahendite kaudu.
- (4) 2018. aasta veebruaris võttis komisjon vastu teatise „Uus tänapäevane mitmeaastane finantsraamistik Euroopa Liidu jaoks, mis võimaldab tõhusalt saavutada tema prioriteete ka pärast 2020. aastat“ ⁽⁷⁾. Teatises rõhutatakse, et liidu eelarve toetab Euroopa ainulaadset sotsiaalset turumajandust. Seetõttu on äärmiselt oluline parandada tööhõivevõimalusi ja lahendada oskustega seotud probleeme, eelkõige ka neid, mis on seotud ~~digiteerimisega~~ **digiteerimise, automatiseerimise ja üleminekuga ressursitõhusale majandusele, järgides täielikult Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 21. istungjärgu järel sõlmitud 2015. aasta Pariisi kliimakokkulepet**. Eelarve paindlikkus peab olema järgmise mitmeaastase finantsraamistiku keskne põhimõte. Paindlikkusmehhanismide kohaldamist jätkatakse, et liit saaks **õigeaegsemalt** reageerida ettenägematutele sündmustele ja tagada, et eelarvevahendeid kasutatakse seal, kus neid on kõige rohkem vaja. **[ME 3]**

⁽¹⁾ ELT C ...

⁽²⁾ ELT C ...

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta seisukoht.

⁽⁴⁾ https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights_et.

⁽⁵⁾ <http://eu-un.europa.eu/eu-response-2030-agenda-sustainable-development-sustainable-european-future/>.

⁽⁶⁾ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

⁽⁷⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/ALL/?uri=CELEX%3A52018D0098>.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- (5) Oma valges raamatus Euroopa tuleviku kohta ⁽¹⁾ on komisjon väljendanud muret isolatsioonistlike suundumuste pärast, mis suurendavad kahtlusi avatud kaubanduse ja ELi sotsiaalse turumajanduse kasulikkuse suhtes üldiselt.
- (6) Oma aruteludokumendis üleilmastumise ohjamise kohta ⁽²⁾ on komisjon oskustööjõu nõudluse suurenemise ja madalamat kvalifikatsiooni nõudvate töökohtade vähenemise peamiste teguritena kindlaks teinud kaubandusega seotud globaliseerumise ja tehnoloogiaarengukombinatsiooni. ~~Hoolimata avatuma kaubanduse üldistest tohututest eelistest ja maailma majandussüsteemide edasisest integreerumisest tuleb sellise negatiivse kõrvalmõjuga võidelda. Kuigi tuleb tunnistada avatuma kaubanduse eeliseid, on sellega seotud negatiivse kõrvalmõju käsitlemiseks vaja sobilikke vahendeid.~~ Kuna globaliseerumise praegused eelised jagunevad juba inimeste ja piirkondade vahel ebahõltselt, avaldades negatiivselt mõjutatud isikutele olulist mõju, on oht, et ~~üha kiirem tehnoloogiaareng süvendab tehnoloogilised ja keskkonnaga seotud muudatused süvendavad~~ seda mõju veelgi. Seega tuleb kooskõlas solidaarsuse ja jätkusuutlikkuse põhimõtetega tagada, et globaliseerumisest saadav kasu jagatakse õiglasemalt; ~~ühitades majandusliku avanemise ja tehnoloogiaarengu sotsiaalkaitsega. Asjaomased liidu struktuurifondid, näiteks Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+), peaksid globaliseerumise ning tehnoloogiliste ja keskkonnaga seotud üleminekute võimalikku kumulatiivset negatiivset mõju laiemalt ette nägema, et paremini kohandada ärimaailma ja tööjõudu, ühitades majanduskasvu ja tehnoloogia arengut piisava sotsiaalkaitse ja aktiivse toetusega tööhõive- ja füüsilisest isikust ettevõtjana töötamise võimaluste kasutamiseks.~~ [ME 4]
- (7) Oma aruteludokumendis ELi rahanduse tuleviku kohta ⁽³⁾ rõhutab komisjon vajadust vähendada majanduslikku ja sotsiaalset ebavõrdsust liikmesriikides ja nende vahel. Seega on esmatahtis investeerida **kestlikku arengusse**, võrdsusse, sotsiaalsesse kaasatusse, haridusse ja koolitusse ning tervisesse. [ME 5]
- (8) **Globaliseerumise Kliimamuutuste, globaliseerumise** ja tehnoloogiliste muutuste tulemusel suureneb tõenäoliselt veelgi maailma majanduste omavaheline seotus ja vastastikune sõltuvus. Tööjõu ümberjaotamine on selliste majanduslike muutuste lahutamatu ja paratamatu osa. Kui muutustest tulenevat kasu tahetakse jaotada õiglaselt, on äärmiselt oluline pakkuda abi koondatud töötajatele ja neile, keda ähvardab koondamine. **Peamised liidu vahendid, millelega aidatakse mõjutatud töötajaid, on ESF+, mille eesmärk on pakkuda ennetavat abi, ja EFT, mille eesmärk on pakkuda abi vastavalt vajadusele suurte restruktureerimiste korral.** „Muutusteks ja restruktureerimiseks valmisolekut käsitlev ELi kvaliteediraamistik“ ⁽⁴⁾ on liidu poliitiline vahend, mis loob ettevõtete restruktureerimisi ette näha ja neid arvesse võtta võimaldavate parimate tavade raamistik. Selles antakse põhjalik ülevaade, kuidas tuleks asjakohaste poliitiliste vahendite abil tegeleda majandusliku kohandamise ja restruktureerimisega seonduvate probleemidega ning nende tööhõivealase ja sotsiaalse mõjuga. Lisaks kutsutakse sellega liikmesriike üles kasutama ELi ja riiklike vahendeid viisil, mis tagab, et restruktureerimise sotsiaalset mõju, eelkõige tööhõivele avalduvat negatiivset mõju saab tõhusamalt leevendada. **Peamised liidu vahendid, millelega aidatakse mõjutatud töötajaid, on Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+), mille eesmärk on pakkuda ennetavat abi, ning EGF, mille eesmärk on pakkuda abi vastavalt vajadusele ettenägematute suurte restruktureerimiste korral.** [ME 6]
- (9) **Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond** (EGF) loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1927/2006 ⁽⁵⁾ 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013 kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku jaoks. EGF loodi selleks, et liit saaks näidata üles oma solidaarsust töötajatega, kes on kaotanud töö maailma kaubanduses globaliseerumise tulemusel toimunud oluliste struktuurimuutuste tõttu.

⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/commission/white-paper-future-europe-reflections-and-scenarios-eu27_et.

⁽²⁾ https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-harnessing-globalisation_et.

⁽³⁾ https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-future-eu-finances_et.

⁽⁴⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning Regioonide komiteele, „Muutusteks ja restruktureerimiseks valmisolekut käsitlev ELi kvaliteediraamistik“ (COM(2013)0882, 13.12.2013).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1927/2006 Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi loomise kohta (ELT L 406, 30.12.2006, lk 1).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- (10) Määruse (EÜ) nr 1927/2006 kohaldamisala laiendati 2009. aastal Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 546/2009⁽¹⁾ Euroopa majanduse elavdamise kava osana, et hõlmata ka töötajaid, kes on kaotanud töö vahetult üleilmse finants- ja majanduskriisi tagajärjel.
- (11) 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020 kestva mitmeaastase finantsraamistiku kestuseks laiendati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1309/2013 kohaldamisala,⁽²⁾ et see hõlmaks töökohtade kaotamist, mis on tingitud nii tõsisest majandushäiretest, mida põhjustab ülemaailmse finants- ja majanduskriisi jätkumine, mida on käsitletud määruses (EÜ) nr 546/2009, kui ka mis tahes uuest ülemaailmsest finants- ja majanduskriisist.
- (11a) **EFT programm peaks olema nähtav ning selle käigus tuleks nõuda rohkem ja paremaid andmeid, selleks et oleks võimalik EFTd korrektselt teaduslikult hinnata ja vältida halduspiiranguid kaubanduse kohandamistoetusega seotud programmide rakendamisel.** [ME 7]
- (12) Komisjon tegi EGFi vahehindamise, et hinnata, kuidas ja millises ulatuses on saavutatud EGFi eesmärgid. EGF osutus tulemuslikuks, sest sellega saavutati suurem koondatud töötajate tööturule naasmise määr kui eelmisel programmitöö perioodil. Samuti leiti hindamisel, et EGF lõi Euroopa lisaväärtust. Eelkõige kehtib see EGFi kvantitatiivse mõju kohta, mis tähendab, et EGFi abi ei suurenda mitte ainult pakutavate teenuste arvu ja mitmekesisust, vaid ka nende intensiivsust. Lisaks on EGFi sekkumismeetmed väga nähtavad ning näitavad üldsusele vahetult sekkumismeetmete ELi lisaväärtust. Samas tuvastati mitmesuguseid probleeme. Esiteks oli kasutuselevõtmise menetlus liiga pikk. Lisaks on mitu liikmesriiki teatanud probleemidest töökohtade koondamise põhjustanud sündmuse kohta mahuka taustaanalüüsi kokkupanemisel. Peamine põhjus, mis hoiab liikmesriike, kellel oleks võimalik EGFi kasutada, taotluse esitamisest tagasi, on finants- ja institutsioonilise suutlikkuse probleemid. Ühest küljest võib asi olla lihtsalt tööjõu vähesuses: praegu võivad liikmesriigid küsida tehnilist abi ainult siis, kui nad rakendavad EGFi juhtumit. Kuna koondamised võivad toimuda ootamatult, on tähtis, et liikmesriigid oleksid valmis kohe reageerima ja saaksid esitada taotluse igasuguse viivitusega. Lisaks paistab, et teatavates liikmesriikides on vaja teha palju rohkem tööd institutsioonilise suutlikkuse suurendamiseks, et tagada EGFi juhtumite tõhus ja tulemuslik rakendamine. 500 koondatud töötaja künnist peeti liiga kõrgeks, eelkõige madalama asustustihedusega piirkondades⁽³⁾.
- (13) Komisjon rõhutab, kui jätkuvalt tähtis on ~~EGFi~~ **EFT** roll paindliku fondina, mis võimaldab toetada töötajaid, kes on kaotanud oma töö suuremahuliste restruktureerimiste käigus, ja aidata neil võimalikult kiiresti leida uus töökoht. Liit peaks ka edaspidi andma konkreetset ühekordset rahalist toetust, et hõlbustada koondatud töötajate **kvaliteetsele ja kestlikule** tööturule naasmist aladel, sektorites, territooriumidel või tööturgudel, mis kannatavad tõsiste majandushäirete tõttu. Võttes arvesse avatud kaubanduse, tehnoloogiliste muutuste, **digiteerimise ja automatiseerimise** või muude tegurite, nagu **Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise** või vähese CO²-heitega majandusele ülemineku koos- ja vastastikust mõju ning seega arvestades, et järjest raskem on välistada üht konkreetset tegurit, mis põhjustab töökohtade koondamist, ~~võetakse EGF~~ **tuleks EFT** tulevikus kasutusele ainult juhul, kui restruktureerimine avaldab olulist mõju. Arvestades fondi eesmärki, mis on pakkuda abi erakorralistes olukordades ja ootamatutel asjaoludel, täiendades ESF+ pakutavat ennetavama iseloomuga abi, ~~jaab EGF~~ **peaks EFT jääma** paindlikuks erivahendiks väljaspool mitmeaastase finantsraamistiku eelarvelisi ülemmäärasid, nagu on sätestatud komisjoni teatises. „Tänapäevane eelarve liidu jaoks, mis hoiab, kaitseb ja avardab võimalusi: mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027“ ja selle lisa⁽⁴⁾. [ME 8 ja 97]

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta määrus (EÜ) nr 546/2009, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1927/2006 Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi loomise kohta (ELT L 167, 29.6.2009, lk 26).

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1309/2013, mis käsitleb Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (2014–2020) ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1927/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 855).

(3) COM(2018)0297 ja sellele lisatud dokument SWD(2018)0192.

(4) Komisjoni talituste töödokument SWD(2018)0171 ja selle lisa COM(2018)0321.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- (13a) **Oma 30. mai 2018. aasta resolutsioonis 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku ja omavahendite kohta kinnitas Euroopa Parlament taas, et tal on kindel seisukoht, kui palju raha on ELi tähtsaimate poliitikavaldkondade rahastamiseks 2021.–2027. aasta finantsraamistikus vaja, et nende eesmärgid saaks täita. Eelkõige rõhutas parlament, et mitmeaastases finantsraamistikus tuleb konkreetselt VKEdele ja noorte töötuse vastu võitlemiseks mõeldud rahasummasid kahekordistada, pidas kiiduväärseks ettepanekuid, millega muudetakse kehtivaid sätteid paremaks, eriti mis puudutab erivahenditele mõeldud eraldiste suurendamist, ning kinnitas soovi läbi rääkida ka muude vajalike paranduste üle. [ME 9]**
- (14) Nagu juba märgitud, tuleks selleks, et säilitada EGF-i EFT üleeuroopaline mõõde, esitada toetustaotlus juhul, kui suurel restruktureerimisel on oluline mõju piirkonna või kohalikule majandusele. Selline mõju tuleks kindlaks määrata minimaalse arvu koondatud töökohtadega konkreetse võrdlusperioodi jooksul. Võttes arvesse vahehindamise tulemusi, kehtestatakse künniseks ~~250~~ **200** koondatud töökohta neljakuulise võrdlusperioodi jooksul (või valdkondlike juhtumite puhul kuue kuu **vastavate võrdlusperioodide** jooksul). Võttes arvesse, et koondamislainetel, mis toimuvad eri sektorites, kuid samas piirkonnas, on võrdselt oluline mõju kohalikule tööturule, on ka piirkondlikud taotlused võimalikud. Selliste väikeste tööturgude puhul nagu väikesed liikmesriigid või kauged piirkonnad, sealhulgas äärepoolsemad piirkonnad, millele on osutatud ELi toimimise lepingu artiklis 349, või erandlikel asjaoludel võib taotluse **peaks olema võimalik taotlus** esitada väiksema koondamiste arvu puhul. [ME 10]
- (14a) **EFT peaks püüdma näidata üles solidaarsust töötajatega, kes on koondatud igat liiki ettevõtetest, olenemata nende suurusest, järgides samal ajal subsidiaarsuse põhimõtet ja võttes arvesse vajadust, et restruktureerimisel oleks oluline mõju, mis on EFT taotluse künnis. [ME 11]**
- (14b) **EFT peaks jääma liidu erivahendiks, millega reageeritakse olukordadele, mis põhjustavad Euroopa tööturgudel suuri restruktureerimisi. Liit peaks siiski jätkama jõupingutusi, et leida jätkusuutlikumaid viise niisuguste struktuurimuutuste ja -probleemide lahendamiseks, mis mõjutavad liikmesriikides töoturge ja põhjustavad restruktureerimist. [ME 12]**
- (15) Et väljendada liidu solidaarsust koondatud töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjatega, kes on tegevuse lõpetanud, peaks individuaalsete teenuste paketi ja selle rakendamise maksumuse kaasrahastamise määr olema võrdne ESF+ määraga asjaomases liikmesriigis.
- (16) Komisjon peaks jagama EGF-i EFT-le eraldatud liidu eelarve osa täitmist liikmesriikidega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) [uue finantsmääruse number] ⁽¹⁾ (edaspidi „finantsmäärus“) tähenduses. Seepärast peaksid komisjon ja liikmesriigid EGF-i EFT rakendamisel eelarve jagatud täitmise raames järgima finantsmääruses osutatud põhimõtteid, nagu usaldusväärne finantsjuhtimine, läbipaistvus ja diskrimineerimiskeeld.
- (17) Euroopa Muutuste Seirekeskus, mis asub Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fondi (Eurofound) juures Dublinis, aitab komisjonil ja liikmesriikidel läbi viia kvalitatiivseid ja kvantitatiivseid analüüse, millest on abi globaliseerumise **selliste** suundumuste **nagu globaliseerumise, tehnoloogiliste ja keskkonnaga seotud muutuste**, restruktureerimise ja EGF-i EFT kasutamise hindamisel. **Sellised analüüsid peaksid sisaldama piisavalt eristatud andmeid, eelkõige soolisest vaatenurgast, et võidelda tõhusamalt soolise ebavõrdsuse vastu. [ME 13]**
- (17a) **Eurofoundi Euroopa restruktureerimise jälgimise keskus (ERM) jälgib reaajas teateid suuremahulistest restruktureerimistest kogu liidus, toetudes riiklike korrespondentide võrgustikule. ERM on EFT jaoks väga oluline ja peaks abistama EFT tegevust, aidates eelkõige tuvastada võimalikke sekkumisjuhtumeid varases etapis. [ME 14]**
- (18) Koondatud töötajatel ja tegevuse lõpetanud füüsilisest isikust ettevõtjatel peaks olema EGF-i EFT-le võrdne juurdepääs, sõltumata nende töölepingu või töösuhte liigist. Seetõttu tuleks käesoleva määruse kohaldamisel käsitada võimalike EGF-i EFTst toetuse saajatena ~~nii koondatud töötajaid kui~~ **nii koondatud töötajaid, olenemata nende töösuhte liigist ja kestusest, kui** ka füüsilisest isikust ettevõtjaid, kes on oma tegevuse lõpetanud. [ME 15]

⁽¹⁾ ELT L ...

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- (19) ~~EGFi EFT~~ rahalist toetust tuleks peamiselt kasutada aktiivseteks tööturumeetmeteks **ja individuaalseteks teenusteks**, mille eesmärk on aidata toetusesaajatel kiiresti **naasta kvaliteetsele ja** püsivale töökohale ~~naasta~~ **tulevikku suunatud alal**, kas oma algsel tegevusalal või väljaspool seda, **aga ka füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise ja ettevõtte asutamise toetamiseks, kaasa arvatud kooperatiivide loomine**. Meetmed peaksid kajastama kohaliku või piirkondliku tööturu eeldatavaid **tulevasi** vajadusi. Siiski tuleks alati, kui see on asjakohane, toetada ka koondatud töötajate liikuvust, et aidata neil leida tööd mujal. Erilist tähelepanu ~~tuleb~~ **tuleks** pöörata digitaalajastul vajalike oskuste levitamisele **ja vajaduse korral sooliste stereotüüpide kaotamisele tööhõives**. Tuleks piirata rahaliste toetuste lisamist individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketti. Äriühingutel võiks soovitada osaleda ~~EGFist~~ **Rahaline toetus peaks täiendama, mitte asendama mis tahes meetmeid, mis kuuluvad liikmesriikide ja/või äriühingute vastutusalasse siseriiklike õigusaktide või kollektiivsete kokkulepete alusel. Äriühinguid tuleks ergutada osalema EFTst** toetatavate meetmete riiklikus kaasrahastamises. [ME 16]
- (19a) **Rakendades ja töötades välja individuaalsete teenuste kooskõlastatud pakette, mille eesmärk on aidata sihtrühmal tööturule naasta, peaksid liikmesriigid kasutama ja rohkem silmas pidama digitaalarengu tegevuskava ja digitaalse ühtse turu strateegiat, et tegeleda tõsise soolise lõhega IKT ning teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika (STEM) sektoris, edendades naiste ümberõpet ja ümberkvalifitseerumist nendesse sektoritesse. Rakendades ja töötades välja individuaalsete teenuste kooskõlastatud pakette, peaksid liikmesriigid ka vältima ühe soo ülekaalu kinnistamist nendes tööstusharudes ja sektorites, kus see on traditsiooniliselt nii olnud. Suurendades vähemesindatud sugupoole osalemist eri sektorites, nt finantssektor, IKT ja STEM sektor, on võimalik vähendada soolist palga- ja pensionilõhet.** [ME 17]
- (20) Aktiivse tööturupoliitika meetmete kooskõlastatud paketi koostamisel peaksid liikmesriigid eelistama meetmeid, mis aitavad märkimisväärselt kaasa toetusesaajate tööalasele konkurentsivõimele. Liikmesriigid peaksid püüdlema selle poole, et võimalikult suur osa nimetatud meetmetes osalevatest toetusesaajatest naaseks **kõik nimetatud meetmetes osalevad toetusesaajad naaseksid kvaliteetsele ja** püsivale töökohale niipea kui võimalik ~~kuue~~ **seitsme** kuu jooksul enne rahalise toetuse kasutamise lõpparuande esitamise kuupäeva. **Individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi kujundamisel tuleks vajaduse korral arvesse võtta koondamiste aluseks olevaid põhjusi ja prognoosida tulevasi tööturu väljavaateid ja vajalikke oskusi. Kooskõlastatud pakett peaks olema kooskõlas üleminekuga kliimasõbralikule ja ressursitõhusale majandusele.** [ME 18]
- (21) Liikmesriigid peaksid aktiivse tööturupoliitika meetmete kooskõlastatud paketi kavandamisel pöörama erilist tähelepanu ebasoodsas olukorras olevatele toetusesaajatele, sealhulgas **puuetega isikutele, ülalpeetavate sugulastega isikutele**, noortele ja vanemaealistele ~~ning~~, **madala kvalifikatsiooniga, rändaja taustaga ja** vaesuse ohus olevatele töötutele, sest neil rühmadel on eriti raske tööturule naasta. Sellest olenemata tuleks ~~EGFi EFT~~ rakendamisel järgida ja edendada liidu põhiväärtuste hulka kuuluvaid ja Euroopa sotsiaalõiguste sambaga ettenähtud soolise võrdsuse ja mittediskrimineerimise põhimõtteid. [ME 19]
- (21a) **Ajavahemikus märts 2007–märts 2017 esitasid 21 liikmesriiki komisjonile 148 taotlust EGF-i vahenditest kaasrahastamiseks kokku peaaegu 600 miljoni euro suuruses summas, et toetada 138 888 koondatud töötajat ja 2 944 isikut, kes ei õpi ega tööta.** [ME 20]
- (22) Et toetusesaajaid tõhusalt ja kiiresti aidata, peaksid liikmesriigid tegema kõik endast oleneva, et esitada **nii ruttu kui võimalik** korrektselt täidetud taotlused ~~EGFist~~ **EFTst** rahalise toetuse saamiseks, **ja liidu institutsioonid peaksid tegema kõik nendest oleneva, et taotlusi kiiresti hinnata.** Kui komisjon nõuab lisateavet taotluse hindamiseks, peaks täiendava teabe esitamine olema ajaliselt piiratud. [ME 21]
- (22a) **Käesoleva määruse rakendamise ja eesmärkide saavutamise hõlbustamiseks tuleks EFT tegevust avalikkusele rohkem tutvustada ja anda teavet EFT ja sellega seotud võimaluste kohta, eelkõige liikmesriikide asjakohaste asutuste tasandil.** [ME 22]

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- (22b) **Komisjonil tuleks lihtsustada juurdepääsu riiklikele ja piirkondlikele ametiasutustele spetsiaalse kasutajatoe kaudu, mis pakub üldteavet ja selgitusi menetluste ning taotluse esitamise kohta. Kasutajatugi peaks pakkuma standardvorme statistika ja täiendava analüüsi jaoks.** [ME 23]
- (23) Toetusesaajate ning meetmete rakendamise eest vastutavate asutuste huvides peaks taotluse esitanud liikmesriik kõiki taotlemismenetluse osalisi menetluse käiguga kursis hoidma **ning jätkama nende teavitamist rakendamise etapis.** [ME 24]
- (24) Kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega ei ~~tohi EGF~~ **tohi EFT** rahalised toetused asendada toetusmeetmeid, mis on toetusesaajatele kättesaadavad muude liidu fondide või muude liidu poliitikavaldkondade või programmide kaudu, vaid nad peaksid **pigem** neid võimaluse korral täiendama. **Samuti ei saa EFT rahaline toetus asendada liikmesriikide meetmeid või meetmeid, mis on koondavatele ettevõtetele liikmesriigi õigusaktide või kollektiivlepingute alusel kohustuslikud, vaid see peaks looma tõelist Euroopa lisaväärtust.** [ME 25]
- (25) **Võrdõiguslikkuse põhimõtet arvestades peaksid liikmesriigid kogu oma territooriumil, kaasa arvatud maapiirkondades, tagama EFTd puudutavale teabele tõhusa juurdepääsu. Komisjon peaks eelkõige edendama olemasolevate heade tavade levitamist, suurendama teadlikkust EFT toetuskõlblikkuse kriteeriumidest ja taotlusmenetlustest ning tegema rohkem selleks, et suurendada liidu kodanike, eelkõige töötajate teadlikkust EFTst.** Tuleks lisada erisätted ~~EGF~~ **EFT** kasutamise juhtumite ja tulemustega seotud teavitus- ja teabevahetustegevuse kohta. [ME 26]
- (26) Käesoleva määruse rakendamise lihtsustamiseks peaks kulude katteks saada toetust alates kuupäevast, mil liikmesriik alustab individuaalsete teenuste osutamist või alates kuupäevast, mil liikmesriigil tekivad ~~EGF~~ **EFT** rakendamise halduskulud.
- (27) Et täita nõuded, mis tekivad iseäranis aasta esimeste kuude jooksul, mil muudelt eelarveridadelt üleviimine on eriti keeruline, tuleks iga-aastases eelarvemenetluses jätta ~~EGF~~ **EFT** eelarverele piisavad maksete assigneeringud.
- (27a) **Et täita vajadused, mis tekivad iseäranis aasta esimeste kuude jooksul, mil muudelt eelarveridadelt üleviimise võimalused on eriti piiratud, tuleks iga-aastases eelarvemenetluses EFT eelarverele jätta piisavad maksete assigneeringud.** [ME 27]
- (28) [~~EGF~~ **EFT** eelarveraamistik on sätestatud mitmeaastases finantsraamistikus ning Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahelises [kuupäev] institutsioonidevahelises kokkuleppes eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta ⁽¹⁾ (edaspidi „institutsioonidevaheline kokkulepe“).]
- (29) Toetusesaajate huvides peaks abi olema võimalikult kiiresti ja tõhusalt kättesaadav. Liikmesriigid ja ~~EGF~~ **EFT**i otsustusprotsessi kaasatud liidu institutsioonid peaksid tegema kõik endast oleneva, et vähendada menetlusaega ja lihtsustada menetlusi ning tagada ~~EGF~~ **EFT**i kasutuselevõtmist käsitlevate otsuste sujuv ja kiire vastuvõtmine. Seepärast teevad edaspidi komisjoni poolt esitatud üleviimistaotluste kohta otsuse eelarvepädevad institutsioonid ning sel juhul ei ole enam vaja komisjoni ettepanekut ~~EGF~~ kasutuselevõtu kohta. [Eraldi hääletus]
- (30) Ettevõtte tegevuse lõpetamise korral võib aidata koondatud töötajatel võtta üle mõned või kõik tema endise tööandja tegevused **ning ettevõtja asukoha liikmesriik võib selle võimaldamiseks anda avansina rahalisi vahendeid, mille järele on kiireloomuline vajadus.** [ME 29]
- (31) Et Euroopa Parlament saaks teha poliitilist kontrolli ja komisjon pidevalt jälgida ~~EGF~~ **EFT** abiga saavutatavaid tulemusi, peaksid liikmesriigid esitama ~~EGF~~ **EFT** rakendamise kohta lõpparuande, **mis peaks vastama selgetele järelevalvenõuetele ning sisaldama toetusesaajate järelkontrolli ja soolise võrdõiguslikkuse mõjuhinnangut.** [ME 30]

⁽¹⁾ Viidet ajakohastatakse.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- (32) Liikmesriigid peaksid jääma vastutavaks rahalise toetuse rakendamise ja liidu rahastatavate meetmete juhtimise ja kontrollimise eest vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 (edaspidi „finantsmäärus“) ⁽¹⁾ või seda asendava määruse asjakohastele sätetele. Liikmesriigid peaksid ~~EGFi~~ **EFTst** saanud rahalise toetuse kasutamist põhjendama. ~~EGFi~~ **EFTst** toetust saavate tegevuste lühikest rakendusperioodi silmas pidades tuleks aruandluskohustuse puhul arvesse võtta ~~EGFi~~ **EFT** sekkumise eripära.
- (32a) **Liikmesriigid peaksid võtma tõhusaid teabevahetusmeetmeid, et edendada EFTst rahalise toetuse andmist, rõhutama, et rahastamine on toimunud liidu vahenditest, ja suurendama liidu poolt EFT raames rahastatavate meetmete nähtavust.** [ME 31]
- (33) Lisaks peaksid liikmesriigid ennetama, tuvastama ja tõhusalt käsitlema kõiki toetusesaajate poolseid eeskirjade eiramisi, sealhulgas pettusi. Peale selle võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada haldusjuurdlusti, sealhulgas kohapealseid kontrole ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013 ⁽²⁾ ning nõukogu määrustele (Euratom, EÜ) nr 2988/95 ⁽³⁾ ja nr 2185/96 ⁽⁴⁾, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt nõukogu määrusele (EL) 2017/1939 ⁽⁵⁾ võib Euroopa Prokuratuur uurida pettusi ja muid kriminaalasju, mis mõjutavad liidu finantshuve, ja esitada nende kohta süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371 ⁽⁶⁾, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil. Liikmesriigid peaksid astuma vajalikke samme, et iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, teeks liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd, annaks komisjonile, Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF), Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikojale vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagaks, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused. Liikmesriigid peaksid esitama komisjonile aruande avastatud eeskirjade eiramiste, sealhulgas pettuste kohta ning nende järelmeetmete ning OLAFi juurdluste järelmeetmete kohta.
- (34) Vastavalt finantsmäärusele, määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013, määrusele (Euratom, EÜ) nr 2988/95, määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja määrusele (EL) 2017/1939 tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad eeskirjade eiramise ja pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kaotatud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada juurdlusti, sealhulgas kohapealseid kontrole ja inspekteerimisi vastavalt määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 ning määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96 sätetele ja neis määrustes sätestatud korras, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur uurida pettusi ja muud ebaseaduslikku tegevust, mis mõjutavad liidu finantshuve, ja esitada nende kohta süüdistusi, nagu on ette nähtud direktiiviga (EL) 2017/1371. Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikojale vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused.
-
- ⁽¹⁾ Viidet ajakohastatakse.
- ⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusti ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).
- ⁽³⁾ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).
- ⁽⁴⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).
- ⁽⁵⁾ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).
- ⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- (35) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse horisontaalseid finantseeskirju, mille Euroopa Parlament ja nõukogu on võtnud vastu Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 322 alusel. Need eeskirjad on sätestatud finantsmääruses ja neis määratakse kindlaks eelkõige menetlus eelarve kehtestamiseks ja täitmiseks toetuste, avalike hangete, auhindade ja eelarve kaudse täitmise teel ning nähakse ette finantshalduses osalejate vastutus. ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud eeskirjad käsitlevad ka liidu eelarve kaitsmist, kui esinevad üldised puudused õigusriigi toimimises liikmesriikides, sest õigusriigi põhimõtte järgimine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemusliku ELi-poolse rahastamise oluline eeltingimus.
- (36) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe⁽¹⁾ punktidele 22 ja 23 tuleb programmi hinnata teabe alusel, mis on kogutud konkreetsete seireõuete alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. Need nõuded võivad hõlmata mõõdetavaid näitajaid, kui see on vajalik programmi kohapealse mõju mõõtmiseks.
- (37) Kajastades kliimamuutusega toimetuleku olulisust kooskõlas liidu kohustustega Pariisi kliimaleppe ja ÜRO kestliku arengu eesmärkide rakendamisel, aidatakse programmiga kliimameetmeid liidu poliitikas laiemalt kajastada ja saavutada üldeesmärki, milleks on eraldada **mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kestuse ajal** ELi eelarvekulutustest 25 % kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks **ning see osakaal peaks võimalikult kiiresti ja hiljemalt 2027. aastaks suurenema 30%-ni aastas**. Asjakohased meetmed määratakse kindlaks fondi ettevalmistamise ja rakendamise käigus ning neid hinnatakse uuesti programmi hindamise käigus. [ME 32]
- (38) Kuna käesoleva määruse eesmärke ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetmete ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (39) Võttes arvesse asjaolu, et majanduse digitaalseks ümberkujundamiseks on vaja teatavat tööjõu digipädevust, peaks digitaalajastul vajalike oskuste levitamine olema pakutavate individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi kohustuslik horisontaalne osa **ja hõlmama eesmärki suurendada naiste esindatust teaduse, tehnoloogia, insenerialade ja matemaatika valdkonna ametites**, [ME 33]

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesoleva määrusega luuakse ~~Globaliseerumise ja Kohanemise Euroopa Fond~~ **Üleminekufond (EGFEFT)**.

Selles sätestatakse fondi eesmärgid, liidupoole rahastamise vormid ja eeskirjad **ning kriteeriumid** sellise rahastamise kohta, sealhulgas liikmesriikide taotluste kohta ~~EGFi~~ **EFTst** rahalise toetuse saamiseks artiklis 7 osutatud toetusesaajatele suunatud meetmete jaoks. [ME 34]

Artikkel 2

Missioon

~~EGF aitab kaasa globaliseerumisest EFT eesmärk on toetada globaliseerumise ning tehnoloogiliste ja tehnoloogia arengust saadava kasu paremale jaotamisele keskkonnavalaste muutuste tulemusel toimuvaid sotsiaal-majanduslikke muutusi, aidates koondatud töötajatel kohaneda struktuuriliste muutustega. EGF töötajaid alternatiivse ja jätkusuutliku tööhõive edendamise kaudu. EFT on hädaabifond, mis toimib reaktiivselt ja aitab kaasa õiglasele üleminekule. EFT aitab rakendada Euroopa sotsiaalõiguste samba raames kindlaks määratud põhimõtteid ning tugevdada sotsiaalset ja majanduslikku ühtekuuluvust piirkondade ja liikmesriikide vahel.~~ **EFT eesmärk on toetada globaliseerumise ning tehnoloogiliste ja tehnoloogia arengust saadava kasu paremale jaotamisele keskkonnavalaste muutuste tulemusel toimuvaid sotsiaal-majanduslikke muutusi, aidates koondatud töötajatel kohaneda struktuuriliste muutustega. EGF töötajaid alternatiivse ja jätkusuutliku tööhõive edendamise kaudu. EFT on hädaabifond, mis toimib reaktiivselt ja aitab kaasa õiglasele üleminekule. EFT aitab rakendada Euroopa sotsiaalõiguste samba raames kindlaks määratud põhimõtteid ning tugevdada sotsiaalset ja majanduslikku ühtekuuluvust piirkondade ja liikmesriikide vahel.** [ME 35]

⁽¹⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Artikkel 3

Eesmärgid

1. Programmi üldine eesmärk on näidata üles solidaarsust koondatud ~~töötajate~~ ja **töötajatega, olenemata nende töösuhte liigist või kestusest, ja** füüsilisest isikust ettevõtjatega, kes on töö kaotanud või tegevuse lõpetanud ~~artiklis artikli 5 lõigetes 1, 2 ja 3~~ osutatud ettenägematute suurte restruktureerimiste tagajärjel, ning pakkuda neile **tööturule naasmise meetmeteks rahalist** toetust. [ME 36]
2. ~~EGFi EFT~~ erieesmärk on pakkuda **töötajatele** abi ~~ettenägematute ja toetust seoses nende tööturule naasmisega~~ suurte restruktureerimiste korral, eelkõige siis, kui nende põhjuseks on globaliseerumisega seotud probleemid, nagu maailmakaubanduses toimuvad struktuurimuutused, kaubandusvaidlused, finants- või majanduskriis, **Ühendkuningriigi väljaastumine Euroopa Liidust**, üleminek vähese CO²-heitega majandusele, digiteerimine ~~või~~, automatiseerimine ja **tehnoloogilised muutused**. Eriline rõhk on meetmel, millega aidatakse kõige ebasoodsamas olukorras olevaid rühmi ja **edendatakse soolist võrdõiguslikkust**. [ME 37 ja 98]

Artikkel 4

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „koondatud töötaja“ – töötaja, **olenemata tema töösuhte liigist ja kestusest**, kelle töösuhe on lõppenud ennetähtaegselt koondamise tõttu või kelle lepingut ei uuendata majanduslikel põhjustel; [ME 38]
- b) „füüsilisest isikust ettevõtja“ – isik, kellel on alla kümne töötaja;
- c) „toetusesaaja“ – isik, kes osaleb ~~EGFist EFTst~~ kaasrahastatavates meetmetes;
- d) „eeskirjade eiramine“ – kohaldatava õiguse rikkumine, mis tuleneb ~~EGF EFT~~ rakendamise seotud ettevõtja tegevusest või tegevusetusest, mis on kahjustanud või oleks võinud kahjustada liidu eelarvet sellest põhjendamatult kulutuse debiteerimise tõttu.

Artikkel 5

Sekkumiskriteeriumid

1. Liikmesriigid võivad taotleda ~~EGFist EFTst~~ rahalise toetuse saamist koondatud töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele suunatud meetmete jaoks vastavalt käesoleva artikli sätetele.
2. ~~EGFi EFT~~ rahalist toetust antakse suurte restruktureerimiste korral, millel tulemusel:
 - a) lõpetab liikmesriigi ettevõttes ~~neljakuulise~~ **kuuekuulise** võrdlusperioodi jooksul tegevuse ~~rohkem kui 250~~ **vähemalt 200** koondatud töötajat või füüsilisest isikust ettevõtjat, sealhulgas juhul, kui kõnealune tegevuse lõpetamine toimub ettevõtte tarnijate või tootmisahela järgmise etapi tootjate juures; [ME 39]
 - b) lõpetab ~~kuuekuulise~~ **üheksakuulise** võrdlusperioodi jooksul tegevuse ~~rohkem kui 250~~ **vähemalt 200** koondatud töötajat või füüsilisest isikust ettevõtjat, eelkõige need, kes töötavad väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes, mis kõik tegutsevad samas NACE Revision 2. jaos määratletud majandussektoris ja asuvad ühes NUTSi 2. tasandi piirkonnas või kahes külgnevas piirkonnas või rohkem kui kahes NUTSi 2. tasandi külgnevas piirkonnas, eeldusel et nende piirkondade hulgast kahes kaotab töö või lõpetab tegevuse kokku vähemalt ~~250~~ **200** töötajat või füüsilisest isikust ettevõtjat; [ME 40]

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- c) lõpetab neljakuulise ~~ühelsakuulise~~ **ühelsakuulise** võrdlusperioodi jooksul tegevuse rohkem kui ~~250~~ **vähemalt 200** koondatud töötajat või füüsilisest isikust ettevõtjat, kes töötavad eelkõige väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes, mis tegutsevad samas majandussektoris või eri majandussektorites, mis on määratletud NACE Revision 2. jaos, ja asuvad samas NUTSi 2. tasandi piirkonnas. [ME 41]

3. Väikestel tööturgudel või eriolukorras, ~~eriti sealhulgas~~ **sealhulgas** VKEdega seotud taotluste puhul, võib liikmesriigi poolt käesoleva artikli alusel toetuse saamiseks esitatud nõuetekohaselt põhjendatud taotlust käsitada vastuvõetavana isegi juhul, kui lõike 1 punktides a, b või c sätestatud kriteeriumid ei ole täielikult täidetud, tingimusel et koondamisel on ~~tööhõivele~~ **tööhõive tasemele** ja kohalikule, **piirkondlikule** või ~~piirkondlikule~~ **riigi** majandusele ulatuslik negatiivne mõju. Taotluse esitanud liikmesriik peab täpsustama, milline lõike 1 punktides a, b või c sätestatud sekkumiskriteerium ei ole täielikult täidetud. Eriolukorras antud toetuste kogusumma ei tohi ületada 15 % ~~EGFi EFT~~ **EFT** iga-aastasest ülemmäärast. [ME 42]

4. ~~EGFi EFTd~~ **EFTd** ei tohi kasutusele võtta, kui töötajad on koondatud liikmesriigi eelarvekärbete tulemusena ning see mõjutab sektoreid, mis sõltuvad **peamiselt** avaliku sektori rahastamisest. [ME 43]

Artikkel 6

Koondamiste ja tegevuse lõpetamise juhtude arvutamine

1. Taotluse esitanud liikmesriik täpsustab meetodit, mida on kasutatud artikli 5 **lõigete 1, 2 ja 3** kohaldamiseks artiklis 4 määratletud **koondatud** töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate arvu arvutamisel. [ME 44]

2. Taotluse esitanud liikmesriik arvutab lõikes 1 osutatud arvu ühe järgmise kuupäeva seisuga:

- a) kuupäev, mil ettevõtja teavitas vastavalt nõukogu direktiivi 98/59/EÜ⁽¹⁾ artikli 3 lõikele 1 pädevat asutust kirjalikult kavandatavast kollektiivsest koondamisest;
- b) kuupäev, mil ettevõtja esitas töötajale teate tema koondamise või töölepingu lõpetamise kohta;
- c) töölepingu tegeliku lõpetamise või ettenähtud lõpu kuupäev;
- d) kasutajaettevõttesse tehtud lähetuse lõppemise kuupäev; või
- e) füüsilisest isikust ettevõtja puhul kuupäev, mil tegevus lõpetati kooskõlas riigisiseste õigus- või haldusnormidega.

Punktis a osutatud juhtudel annab taotluse esitanud liikmesriik komisjonile lisateavet käesoleva määruse artikli 5 lõike 1 kohaselt toimunud koondamiste tegeliku arvu kohta, enne kui komisjon oma hindamise lõpetab.

Artikkel 7

Rahastamiskõlblikud toetusesaajad

Taotluse esitanud liikmesriik võib vastavalt artiklile 8 pakkuda ~~EGFist EFTst~~ **EFTst** kaasrahastatavat individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketti rahastamiskõlblikele toetusesaajatele, kes võivad olla:

- a) koondatud töötajad ja füüsilisest isikust ettevõtjad, kes on tegevuse lõpetanud ~~artiklis artikli 5 lõigetes 1, 2 ja 3~~ **artiklis artikli 5 lõigetes 1, 2 ja 3** sätestatud ~~võrdlusperioodid~~ **võrdlusperioodidel** ning kelle arv on arvutatud vastavalt artiklile 6; [ME 45]

⁽¹⁾ Viidet kontrollitakse/ajakohastatakse: Nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiiv 98/59/EÜ kollektiivseid koondamisi käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 225, 12.8.1998, lk 16).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- b) koondatud töötajad ja füüsilisest isikust ettevõtjad, kes on tegevuse lõpetanud muul ajal kui artiklis 5 sätestatud võrdlusperioodil (nimelt kuus kuud enne võrdlusperioodi algust või ajavahemikul, mis jääb võrdlusperioodi lõpu ja komisjoni poolt hindamise lõpetamisele eelneva kuupäeva vahele) ning kelle arv on arvatud vastavalt artiklile 6.

Esimese lõigu punktis b osutatud töötajad ja füüsilisest isikust ettevõtjad on rahastamiskõlblikud tingimusel, et võimalik on kindlaks teha selge põhjuslik seos sündmusega, mis põhjustas töökohtade koondamise asjaomasel võrdlusperioodil.

Erandina artiklist 5 võivad taotluse esitanud liikmesriigid osutada EFTst kaasrahastatud individuaalseid teenuseid kõige rohkem nii paljudele taotluse esitamise kuupäeval alla 25-aastastele mittetöötavatele ja mitteõppivatele noortele, või kui liikmesriigid nii otsustavad, siis alla 30-aastastele mittetöötavatele ja mitteõppivatele noortele, kui palju on sihtrühmas toetusesaajaid, ning esmajärjekorras koondatud või tegevuse lõpetanud isikutele, juhul kui vähemalt mõned toimunud koondamised esinevad NUTS 2. tasandi piirkondades. [ME 46]

Artikkel 8

Rahastamiskõlblikud meetmed

1. ~~EGFi~~ **EFT** rahalist toetust võib anda aktiivsete tööturumeetmete jaoks, mis moodustavad individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi osa, **millesse on kaasatud ametiühinguorganisatsioonid ja/või töötajate esindajad** ja mis on kujundatud selliselt, et hõlbustada sihtrühmas olevate toetusesaajate ning eelkõige ebasoodsas olukorras olevate koondatud töötajate ~~tööturule~~ **kvaliteetsele ja püsivale töökohale** naasmist või füüsilisest isikust ettevõtjaks saamist. [ME 47]

Digitaalajastul **ja ressursitõhusas majanduses** vajalike oskuste levitamine on mis tahes **individuaalse koolituse ja/või** individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi kohustuslik horisontaalne element. Koolituse tase peab olema kohandatud toetusesaajate kvalifikatsioonidele **oskustele ja konkreetsetele** vajadustele. [ME 48]

Individuaalsete teenuste kooskõlastatud pakett võib sisaldada eelkõige järgmist:

- a) üksikisikutele kohandatud koolitus ja ümberõpe, mis on muu hulgas seotud info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaalaste ning muude digitaalajastul vajalike oskustega, omandatud kogemuste sertifitseerimine, **individuaalne** töötüüpide toetamine, kutsenõustamine, nõustamisteenused, juhendamine, töövahendus, ettevõtluse edendamine, füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise, ettevõtte asutamise ja töötajatepoolse väljaostu toetamine ning koostöömeetmed; [ME 49]
- b) erimeetmed, mida võetakse piiratud ajavahemiku vältel, nagu töötüüpide toetus, ~~töölevõtmise stiimulid tööandjatele, liikuvus-,~~ **liikuvus-, lastehoiu-,** koolitus- või elamiskulude toetus, sealhulgas toetus hooldajatele, **ja töölevõtmise stiimulid tööandjatele, sealhulgas stiimulid paindliku töökorralduse tagamiseks koondatud töötajatele.** [ME 50]

Kulutused punktis b nimetatud meetmetele ei ~~tohi ületada~~ **ületa** 35 % käesolevas lõikes sätestatud individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi kogumaksumusest. [ME 51]

Füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise, oma ettevõtte, **sealhulgas kooperatiivi** alustamise või töötajatepoolse väljaostu puhul ei tohi investeeringud ületada ~~20 000~~ **25 000** eurot koondatud töötaja kohta. [ME 52]

Individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi koostamisel prognoositakse tööturu väljavaateid ja seal vajatavaid oskusi. Kooskõlastatud pakett peab olema kooskõlas üleminekuga ressursitõhusale ja jätkusuutlikule majandusele ning keskenduma digitaalsel tööstusajastul vajalike oskuste levitamisele, samuti arvestama nõudlusega kohalikul tööturul **ja võimalusega aidata töötajatel naasta oma endise töökoha kutsealale, kui ulatuslik restruktureerimine on tekitanud vajaduse uute või täiendavate oskuste järele ja kui olemasolevaid oskusi saab kõige tõhusamalt ära kasutada.** [ME 53]

2. Järgmised kulud ei ole ~~EGFist~~ **EFTst** toetuse saamiseks rahastamiskõlblikud:

- a) lõike 1 punktis b osutatud piiratud ajavahemiku jooksul võetavad erimeetmed, mille puhul ei nõuta sihtrühmas olevate toetusesaajate aktiivset osalemist töötüüpil või koolitustegevuses;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

b) meetmed, mida ettevõtjad peavad võtma siseriikliku õiguse või kollektiivlepingute kohaselt;

ba) meetmed, millega stimuleeritakse eriti ebasoodsas olukorras olevaid töötajaid, suuremas vaesuse ohus või vanemaid töötajaid tööturule naasma või jääma; [ME 54]

bb) meetmed, mida liikmesriigid peavad võtma siseriikliku õiguse või kollektiivlepingute kohaselt. [ME 55]

~~EGFist~~ **EFTst** toetatavad meetmed ei asenda **ühelgi juhul** passiivseid sotsiaalkaitsemeetmeid. [ME 56]

3. Teenuste kooskõlastatud pakett koostatakse sihtrühmas olevate toetusesaajate **ja/või** nende esindajate või sotsiaalpartneritega konsulteerides. [ME 57]

4. Taotluse esitanud liikmesriigi algatusel võib ~~EGFist~~ **EFTst** toetust anda ettevalmistus-, haldus-, teavitamis- ja reklaamiring kontrolli- ja aruandlustegevuse jaoks.

Artikkel 9

Taotlused

1. Liikmesriik esitab komisjonile taotluse 12 nädala jooksul alates artikli 5 lõikes 2 või 3 sätestatud tingimuste täitmise kuupäevast.

2. Kümne tööpäeva jooksul alates taotluse esitamise kuupäevast või asjakohasel juhul alates kuupäevast, mil komisjon on saanud kätte taotluse tõlke, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem, ~~teavitab~~ **kinnitab** komisjon **taotluse kättesaamist ja teavitab** liikmesriiki lisateabest, mida komisjon vajab taotluse hindamiseks. [ME 58]

3. **Kui liikmesriik seda palub, annab komisjon talle menetluse algetappides tehnilist abi.** Kui komisjon nõuab lisateavet, vastab liikmesriik kümne tööpäeva jooksul alates teabenõude esitamise kuupäevast. Komisjon pikendab nimetatud tähtaega kümne tööpäeva võrra, kui asjaomane liikmesriik esitab selleks nõuetekohaselt põhjendatud taotluse. [ME 59]

4. Komisjon hindab liikmesriigi esitatud teabe põhjal taotluse vastavust rahalise toetuse andmise tingimustele ja viib selle hindamise lõpule ~~60~~ **40** tööpäeva jooksul alates täieliku taotluse või, kui see on asjakohane, taotluse tõlke saamisest. Kui komisjonil ei ole erandkorras võimalik sellest tähtajast kinni pidada, **võib seda tähtaega täiendavalt 20 tööpäeva võrra pikendada, kui komisjon** esitab **eelneva kirjaliku selgituse, milles** ta viivituse põhjuste kohta kirjaliku viivitust põhjendab, **ja esitab selle** selgituse **asjaomasele liikmesriigile.** [ME 60]

5. Taotlus sisaldab järgmist teavet:

a) hinnanguline koondamiste arv vastavalt artiklile 6, sealhulgas arvutusmeetod;

b) kinnitus selle kohta, et töötajaid koondav ettevõtja, kes jätkab pärast koondamist tegevust, on koondamiste puhul täitnud **kõik** oma juriidilised kohustused **ja on kooskõlas nendega oma töötajate eest hoolt kandnud;** [ME 61]

ba) selge viide liikmesriikide poolt koondatud töötajate abistamiseks juba võetud meetmetele ja EFT raames taotletavate vahendite täiendavale olemusele, kuna riiklikel või piirkondlikel ametiasutustel puuduvad vajalikud vahendid; [ME 62]

bb) ülevaade ELi rahalistest vahenditest, millest koondav ettevõtja on kollektiivsetele koondamistele eelnenud viie aasta jooksul juba abi saanud; [ME 63]

c) lühülevaade sündmustest, mis tõid kaasa töötajate koondamise;

d) vajaduse korral on kindlaks määratud töötajaid koondavad ettevõtjad, tarnijad või tootmisahela järgmise etapi tootjad, sektorid ning sihtrühmas olevad toetusesaajate kategooriad jaotatuna soo, vanusegrupi ja haridustaseme järgi;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- e) koondamiste oodatav mõju kohalikule, piirkondlikule, **riigi** või ~~riigi~~ **vajaduse korral piiriülesele** majandusele ja tööhõivele, [ME 64]
- f) individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi ja sellega seotud kulutuste üksikasjalik kirjeldus, mis sisaldab eelkõige ebasoodsas olukorras olevate, **väheste oskustega**, vanemaalaste ja noorte toetusesaajate **ning ebasoodsas olukorras olevates piirkondades elavate inimeste** jaoks loodud tööhõivealgatuste toetamise meetmeid; [ME 65]
- g) selgitus selle kohta, mil määral võeti arvesse muutusteks ja restruktureerimiseks valmisolekut käsitleva ELi kvaliteediraamistiku soovitusi ja kuidas individuaalsete teenuste kooskõlastatud pakett täiendab muudest liikmesriikide või liidu fondidest rahastatavaid meetmeid, ning teave meetmete kohta, mis on asjaomastele töötajaid koondavatele ettevõtjatele siseriiklikust õigusest või kollektiivlepingutest tulenevalt kohustuslikud;
- h) sihtrühmas olevatele toetusesaajatele suunatud individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi iga osa ning ettevalmistus-, haldus-, teavitamis- ja reklaami- ning kontrolli- ja aruandlustegevuse hinnanguline maksumus;
- i) hindamise eesmärgil soovituslikud juhtumipõhised eesmärgid, mille liikmesriik on kindlaks määranud kuus kuud pärast meetmete rakendusperioodi lõppu esineva toetusesaajate tööturule naasmise määra kohta;
- j) kuupäevad, mil hakati või kavatakse hakata sihtrühmas olevatele toetusesaajatele individuaalseid teenuseid osutama ja ~~EGFi~~ **EFT** rakendamiseks kavandatud tegevusi ellu viima, nagu on sätestatud artiklis 8;
- k) vajaduse korral menetlused, mida järgitakse sihtrühmas olevate toetusesaajate või nende esindajatega või sotsiaalpartneritega, kohalike ja piirkondlike ametiasutustega või muude asjaomaste sidusrühmadega konsulteerimiseks;
- l) kinnitus, et taotletav ~~EGFi~~ **EFT** toetus vastab liidu riigiabi menetlus- ja materiaaõiguse normidele, ning kinnitus, milles põhjendatakse, miks kooskõlastatud individuaalne teenustepakett ei asenda meetmeid, mida äriühingud peavad võtma siseriikliku õiguse või kollektiivlepingute kohaselt;
- m) riikliku eel- või kaasrahastamise ja muu kaasrahastamise allikad, kui see on asjakohane;
- ma) avaldus, et kavandatavad meetmed täiendavad struktuurifondidest rahastatavaid meetmeid ning et topeletrahastamine on välistatud.** [ME 66]

Artikkel 10

Vastastikune täiendus, nõuetele vastavus ja kooskõlastamine

1. ~~EGFi~~ **EFT** rahaline toetus ei asenda meetmeid, mis on äriühingutele siseriikliku õiguse või kollektiivlepingute alusel kohustuslikud.
2. Toetused sihtrühmas olevatele toetusesaajatele täiendavad liikmesriigi meetmeid, mis on võetud riigi, piirkonna, **kohalikul** ja ~~kohalikul~~ **vajaduse korral piiriülesel** tasandil, sealhulgas liidu fondidest **ja programmidest** kaasrahastatavad meetmed, kooskõlas muutusteks ja restruktureerimiseks valmisolekut käsitleva ELi kvaliteediraamistiku soovitustega. [ME 67]
3. ~~EGFi~~ **EFT** rahaline toetus peab piirduma sellega, mis on vajalik sihtrühmas olevatele toetusesaajatele **solidaarsuse näitamiseks ning** ajutise ja ühekordse toe pakkumiseks. ~~EGFi~~ **EFT** toetatavad meetmed peavad olema vastavuses liidu ja siseriikliku õigusega, sealhulgas riigiabi eeskirjadega. [ME 68]
4. Komisjon ja taotluse esitanud liikmesriik tagavad oma vastutusala piires liidu fondidest **ja programmidest** saadava abi kooskõlastamise. [ME 69]

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

5. Taotluse esitanud liikmesriik tagab, et konkreetsete EGFist EFTst rahalist toetust saavate meetmete jaoks ei saada abi muudest liidu rahastamisvahenditest.

Artikkel 11

Meeste ja naiste võrdõiguslikkus ja mittediskrimineerimine

Komisjon ja liikmesriigid tagavad, et meeste ja naiste võrdõiguslikkus ning soolise aspekti arvessevõtt moodustavad EGFist EFTst antava rahalise toetuse rakendamise eri kõigi asjakohaste etappide lahutamatu osa ja et neid põhimõtteid edendatakse kõnealuste etappide jooksul. [ME 70]

Komisjon ja liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et hoida ära EGFile EFTle juurdepääsu puhul ning sellest saadava rahalise toetuse rakendamise eri etappide jooksul diskrimineerimine soo, soodentiteedi, rassi, etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel.

Artikkel 12

Komisjoni algatusel antav tehniline abi

1. Komisjoni algatusel võib kuni 0,5 % EGFist EFT iga-aastasest ülemmäärast kasutada fondi rakendamiseks vajaliku tehnilise ja haldusabi jaoks rahastamiseks, näiteks ettevalmistus-, seire-, andmekogumis-, kontrolli-, auditi- ja hindamistegevuseks, sealhulgas ettevõtte infotehnoloogiasüsteemide, teabevahetuse ja EGFist EFT nähtavamaks muutmiseks seotud meetmete ning muude haldus- ja tehnilise abi meetmete jaoks. **Tugevdada tuleb koostoiimet struktuurimuutuste väljakujunenud seiresüsteemidega, näiteks ERMiga.** Sellised meetmed võivad hõlmata tulevasi ja eelnevaid programmitöö perioode. [ME 71]

2. Vastavalt lõikes 1 sätestatud ülemmäärale esitab komisjon asjakohastele eelarveridadele tehnilise abi assigneeringute üleviimise taotluse vastavalt finantsmääruse artiklile 31.

3. Komisjon annab tehnilist abi omal algatusel eelarve otsese või kaudse täitmise kaudu vastavalt [finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktidele a ja c].

Juhul kui komisjon rakendab eelarve kaudse täitmise raames tehnilist abi, tagab ta selle ülesande eest vastutava kolmanda isiku määramise menetluse läbipaistvuse ning teavitab kõiki EFT sidusrühmi, sealhulgas Euroopa Parlamenti alltöövõtja valikust. [ME 72]

4. Komisjoni tehniline abi hõlmab liikmesriikidele teabe ja suuniste andmist EGFist EFT kasutamiseks, seireks ja fondi töö hindamiseks, sh kasutajatoe loomiseks. Komisjon annab samuti teavet koos selgete suunistega EGFist EFT kasutamise kohta Euroopa ja riigisisestele sotsiaalpartneritele. Suunavad meetmed võivad samuti hõlmata töökondade loomist tõsiste majandushäirete korral liikmesriigis. [ME 73]

Artikkel 13

Teave, kommunikatsioon ja avalikustamine

1. Liikmesriigid tunnustavad liidu rahastamise päritolu ja tagavad selle nähtavuse, pakkudes mitmele sihtrühmale, sealhulgas toetusesaajatele, kohalikele ja piirkondlikele ametiasutustele, sotsiaalpartneritele, meediale ja üldsusele sidusat, tõhusat ja sihipärast teavet. **Liikmesriigid tagavad, et rõhutatakse rahastamise liidu lisaväärtust ning et nad aitavad komisjonil koguda andmeid, mille abil suurendada eelarve läbipaistvust.** [ME 74]

Liikmesriigid kasutavad ELi embleemi vastavalt [ühissätete määruse VIII lisale] koos lihtsa märkega rahastamise päritolu kohta („rahastanud/kaasrahastanud Euroopa Liit“).

2. Komisjon haldab ja ajakohastab korrapäraselt veebilehte, millele on juurdepääs kõikides liidu institutsioonide ametlikes keeltes ja millel antakse ajakohastatud teavet EGFist EFT kohta, juhiseid taotluste esitamiseks ja toetuskõlblike meetmete kohta, esitatakse korrapäraselt ajakohastatav liikmesriikide kontaktisikute loetelu ning antakse, teavet vastuvõetud ja tagasilükatud taotluste ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu rolli kohta eelarvemenetluses. [ME 75]

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

3. Komisjon **edendab teavitamise valdkonnas olemasolevate heade tavate levitamist**, rakendab kogemustele tuginedes EGF+ EFT kasutamise juhtumite ja tulemuste puhul teavitusmeetmeid, et muuta EGF-tulemuslikumaks **EFT nähtavamaks, teha teatavaks selle toetuskõlblikkuse kriteeriumid ja taotlusmenetlused, muuta EFT tõhusamaks** ning tagada, et liidu kodanikud ja töötajad, **sealhulgas ka maapiirkondade kodanikud ja töötajad, kellel on raske teabele ligi pääseda**, oleksid EGF+ EFTst teadlikud. [ME 76]

Liikmesriik tagab, et kõik teavitamise ja nähtavusega seotud materjalid tehakse taotluse korral kättesaadavaks liidu institutsioonidele, organitele ja ametitele, ning et liidule antakse kasutustasuta, mittevälistav ja tagasivõtmatu litsents kõnealuste materjalide kasutamiseks ning kõik materjalidega seotud olemasolevad õigused. Litsents annab liidule järgmised õigused:

- sisekasutus ehk õigus paljundada, kopeerida ja teha kättesaadavaks teavitamise ja nähtavusega seotud materjale ELi ja ELi liikmesriikide institutsioonidele ja ametitele ning nende töötajatele;
- paljundada teavitamise ja nähtavusega seotud materjale mis tahes vahendite abil ja mis tahes vormis, tervikuna või osaliselt;
- edastada üldsusele teavitamise ja nähtavusega seotud materjale, kasutades kõiki kommunikatsioonivahendeid;
- levitada üldsusele teavitamise ja nähtavusega seotud materjale (või nende koopiaid) mis tahes ja kõikides vormides;
- säilitada ja arhiveerida teavitamise ja nähtavusega seotud materjale;
- anda kolmandatele isikutele edasi teavitamise ja nähtavusega seotud materjalide kasutamise õigused.

Liidule võib anda lisaõigusi.

4. Kõnealustele teavitusmeetmetele käesoleva määruse alusel eraldatud vahendid aitavad muu hulgas tutvustada liidu poliitilisi prioriteete, eeldusel et need on seotud artiklis 3 osutatud üldeesmärkidega.

Artikkel 14

Rahalise toetuse kindlaksmääramine

1. Komisjon hindab artikli 9 kohaselt tehtud hindamise alusel ja võttes eelkõige arvesse sihtrühmas olevate toetusesaajate arvu, kavandatud meetmeid ja nende eeldatavat maksumust, kui suur on võimalik EGF+ EFT rahaline toetus, mis võidakse eraldada kättesaadavate vahendite piires, ja teeb võimalikult kiiresti **artikli 9 lõikes 4 sätestatud ajavahemiku jooksul** vastava ettepaneku. [ME 77]

2. EGF+ EFT kaasrahastamismäär pakutud meetmete puhul viiakse kooskõlla ESF+ kõrgeima kaasrahastamismääraga vastavas liikmesriigis.

3. Kui komisjon on artikli 9 kohaselt tehtud hindamise alusel jõudnud järeldusele, et käesoleva määruse alusel rahalise toetuse saamise tingimused on täidetud, algatab komisjon viivitamata artiklis 16 sätestatud menetluse **ja teavitab sellest taotluse esitanud liikmesriiki**. [ME 78]

4. Kui komisjon on artikli 9 kohaselt tehtud hindamise alusel jõudnud järeldusele, et käesoleva määruse alusel rahalise toetuse saamise tingimusi ei ole täidetud, teavitab komisjon sellest viivitamata taotluse esitanud liikmesriiki, **samuti muid asjaomaseid sidusrühmi, sealhulgas Euroopa Parlamenti**. [ME 79]

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Artikkel 15

Rahastamiskõlblikkuse periood

1. Kulud on ~~EGFi~~ **EFTst** toetuse saamiseks rahastamiskõlblikud alates artikli 9 lõike 5 punktis i sätestatud kuupäevadest, mil liikmesriik alustab või peaks alustama sihtrühmas olevatele toetusesaajatele individuaalsete teenuste osutamist või mil talle tekivad halduskulud seoses ~~EGFi~~ **EFT** rakendamisega kooskõlas artikli 8 lõigetega 1 ja 4.
2. Liikmesriik võtab **nii kiiresti kui võimalik** kõik artiklis 8 sätestatud rahastamiskõlblikud meetmed ~~nii kiiresti kui võimalik, kuid~~ **Meetmeid rakendatakse hiljemalt 6 kuud pärast rahalise toetuse andmise otsuse jõustumiskuupäeva ja viiakse ellu** mitte hiljem kui 24 kuud pärast rahalise toetuse andmise otsuse jõustumiskuupäeva. [ME 80]
3. Rakendusperiood on periood, mis algab taotluses artikli 9 lõike 5 punkti j kohaselt esitatud kuupäevast, mil asjaomane liikmesriik alustab sihtrühmas olevatele toetusesaajatele suunatud individuaalsete teenuste osutamist ja ~~EGFi~~ **EFT** rakendamise meetmete kohaldamist, nagu on sätestatud artiklis 8, ja lõpeb 24 kuud pärast rahalise toetuse andmise otsuse jõustumiskuupäeva.
4. Kui toetusesaaja osaleb kursusel või väljaõppes, mis kestab kaks aastat või kauem, on selle õppe kulud ~~EGFi~~ **EFT** kaasrahastamise saamiseks kõlblikud kuni kuupäevani, mil tuleb esitada artikli 20 lõikes 1 osutatud lõpparuanne, tingimusel et vastavad kulud on kantud enne kõnealust kuupäeva.
5. Artikli 8 lõike 4 kohaselt kantud kulud on rahastamiskõlblikud kuni lõpparuande esitamise tähtpäevani kooskõlas artikli 20 lõikega 1.

Artikkel 16

Eelarvemenetlus ja eelarve täitmine

1. Kui komisjon on jõudnud järeldusele, et ~~EGFi~~ **EFTst** rahalise toetuse andmise tingimused on täidetud, esitab ta taotluse vahendite ülevõtmiseks asjakohastele eelarveridadele vastavalt finantsmääruse artiklile 31 **ettepaneku selle kasutuselevõtmiseks. Otsuse EFT kasutuselevõtu kohta teevad Euroopa Parlament ja nõukogu koos ühe kuu jooksul pärast neile taotluse esitamist. Nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega ning Euroopa Parlament oma liikmete häälteenamuse ja antud häälte kolmeviieendikulise enamusega.**

EFT kasutuselevõtu otsuse ettepaneku tegemisega samal ajal esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku vahendite ülevõtmiseks asjakohastele eelarveridadele. Arvamuste lahknemise korral algatatakse kolmepoolsete läbirääkimiste menetlus.

EFTga seotud ülevõtmised tehakse kooskõlas finantsmääruse artikliga 31. [ME 81]

2. Ülevõtmistaotlusele peab olema lisatud toetusetaotluse rahastamiskõlblikkuse kontrolli kokkuvõte. [ME 82]

3. Komisjon võtab rahalise toetuse andmise kohta rakendusaktiga vastu otsuse, mis jõustub päeval, mil Euroopa Parlament ja nõukogu teavitavad komisjoni eelarvevahendite ülevõtmise heakskiitmisest. Kõnealune otsus kujutab endast rahastamisotsust finantsmääruse artikli 110 tähenduses **võtavad vastu otsuse EFT kasutuselevõtu kohta. [ME 83]**

3a. Lõike 1 kohane EFT kasutuselevõtu otsuse ettepanek peab sisaldama järgmist teavet:

- a) artikli 9 lõike 4 kohaselt tehtud hindamine koos kokkuvõttega hindamise aluseks olevast teabest;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

b) tõend selle kohta, et artiklites 5 ja 10 esitatud tingimused on täidetud ning

c) asjaolud, millega põhjendatakse ettepanekus nimetatud summasid. [ME 84]

Artikkel 16a

Erandjuhud

Erandjuhtudel ning juhul, kui fondi olemasolevatest rahalistest vahenditest suurte restruktureerimiste toimumise aastal ei piisa sellises suuruses abi andmiseks, nagu eelarvepädevad institutsioonid vajalikuks peavad, võib komisjon teha ettepaneku vahe rahastamiseks fondi järgmise aasta vahenditest. Fondi iga-aastasest eelarve ülemmäärast tuleb suurte restruktureerimiste aastal ja sellele järgneval aastal igal juhul kinni pidada. [ME 85]

Artikkel 17

Rahalise toetuse maksmine ja kasutamine

1. Pärast artikli 16 lõike 3 kohase rahalise toetuse andmise otsuse jõustumist maksab komisjon üldjuhul 15 tööpäeva jooksul liikmesriigile ühekordse ettemaksena välja 100 % rahalisest toetusest. Ettemakse tasaarveldatakse, kui liikmesriik esitab tõendatud kuluaruande vastavalt artikli 20 lõikele 1. Kulutamata summa hüvitatakse komisjonile.
2. Lõikes 1 osutatud rahalist toetust rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames vastavalt finantsmääruse artiklile 63.
3. Rahastamise täpsed tehnilised tingimused määrab kindlaks komisjon artikli 16 lõike 3 kohases rahalise toetuse andmise otsuses.
4. Individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi sisalduvate meetmete rakendamise käigus võib asjaomane liikmesriik teha komisjonile ettepaneku meetmete muutmiseks, lisades mõne muu rahastamiskõlbliku meetme, mis on loetletud artikli 8 lõike 1 punktides a ja b, tingimusel et need muudatused on nõuetekohaselt põhjendatud ning kogusumma ei ületa artikli 16 lõikes 3 osutatud rahalist toetust. Komisjon hindab kavandatavaid muudatusi ning nõustumise korral muudab vastavalt rahalise toetuse andmise otsust.
5. Asjaomasele liikmesriigile võimaldatakse paindlikkust jaotada summasid ümber artikli 16 lõike 3 kohases rahalise toetuse andmise otsuses sätestatud eelarvepunktide vahel. Kui ümberjaotamise tulemusel suurenevad ühe või mitme täpsustatud eelarvepunkti assigneeringud rohkem kui 20 %, teavitab liikmesriik sellest eelnevalt komisjoni.

Artikkel 18

Euro kasutamine

Käesoleva määruse kohastes taotlustes, toetuse andmise otsustes ja aruannetes, samuti mis tahes muudes dokumentides väljendatakse kõiki summasid eurodes.

Artikkel 19

Näitajad

1. Näitajad, mille abil antakse aru artikli 3 kohaste programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, on esitatud lisas.
2. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi rakendamise ja tulemuste seireks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liikmesriikidele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 25 vastu delegeeritud õigusakte lisas esitatud näitajate muutmiseks, kui seda peetakse vajalikuks fondi kasutamise tõhusa hindamise tagamiseks.

Artikkel 19a

Toetusesaajaid käsitleva uuringu mudel

Artikli 20 lõike 1 punktis d nimetatud toetusesaajate uuring põhineb mudelil, mille komisjon kehtestab rakendusaktiga. Komisjon võtab rakendusakti vastu kooskõlas artikli 26 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega, et tagada käesoleva artikli rakendamiseks ühetaolised tingimused. [ME 86]

Artikkel 20

Lõpparuanne ja lõpetamine

1. Asjaomane liikmesriik esitab hiljemalt artikli 15 lõikes 3 sätestatud ajavahemiku lõpule järgneva seitsmenda kuu lõpus komisjonile rahalise toetuse kasutamise lõpparuande, mis sisaldab järgmist teavet:

a) meetmete liik ja ~~peamised~~ **saadud** tulemused, milles selgitatakse probleeme, saadud kogemusi, sünergiaid ja vastastikust täiendavust muude ELi fondidega, **eriti ESF+iga** ning osutatakse võimaluse korral nende meetmete vastastikusele täiendavusele meetmetega, mida rahastatakse muudest liidu või riiklikest programmidest kooskõlas muutusteks ja restruktureerimiseks valmisolekut käsitleva ELi kvaliteediraamistiku soovitustega; [ME 87]

b) liikmesriigis meetmepaketti rakendavate asutuste nimed;

c) artiklis 19 sätestatud näitajad;

d) toetusesaajate kohta ~~kuus kuud pärast rakendusperioodi lõppu~~ **rakendusperioodi lõppemisele järgneva kuue kuu jooksul** tehtud uuringu tulemused, mis hõlmavad toetusesaajate või juba töö leidnud isikute tööalase konkurentsivõime arvatavat muutust, rohkem teavet leitud töökohtade kvaliteedi **ja liigi** kohta, näiteks töötundide arvu, vastutuse taseme või palgataseme muutuse kohta võrreldes varasema töökohaga, ja sektori kohta, kus isik leidis tööd, ning selle teabe jaotus soo, vanuse ja haridustaseme järgi; [ME 88]

e) kas töötajaid koondav ettevõtte, välja arvatud **idufirmad**, mikroettevõtted ja VKEd, on eelmise viie aasta jooksul saanud riigiabi või toetust liidu Ühtekuuluvusfondist või struktuurifondidest; [ME 89]

f) kulused põhjendav selgitus.

2. Asjaomane liikmesriik esitab hiljemalt artikli 15 lõikes 3 sätestatud ajavahemiku lõpule järgneva 19. kuu lõpus **täieliku ja nõuetekohaselt kontrollitud** lihtsa andmekogumi lisa punkti 3 kohase pikemaajaliste tulemuste näitaja kohta. [ME 90]

3. Hiljemalt kuus kuud pärast seda, kui komisjon on saanud kogu lõikes 1 nõutava teabe, lõpetab ta rahalise toetuse, tehes kindlaks ~~EGFi~~ **EFTst** makstud rahalise toetuse lõpliku summa ning vajaduse korral asjaomase liikmesriigi poolt vastavalt artiklile 24 tagastatava summa. Lõpetamine sõltub pikemaajaliste tulemuste näitaja esitamisest vastavalt lõikele 2.

Artikkel 21

Iga kahe aasta tagant koostatav aruanne

1. Hiljemalt 1. augustiks 2021 ning seejärel iga kahe aasta tagant esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule põhjaliku kvantitatiivse ja kvalitatiivse aruande eelmisel kahel aastal käesoleva määruse ja määruse (EL) nr 1309/2013 alusel võetud meetmete kohta. Aruandes keskendutakse peamiselt ~~EGFi~~ **EFT** saavutatud tulemustele ning see sisaldab eelkõige teavet esitatud taotluste, **nende töötlemise kiiruse ja kehtivate eeskirjade võimalike puudujääkide**, vastu võetud otsuste ja rahastatud meetmete kohta, sealhulgas statistikat lisas sätestatud näitajate kohta, samuti teavet selliste meetmete vastastikuse täiendavuse kohta muudest liidu fondidest (eelkõige ESF+ist) rahastatud meetmetega, ja teavet, mis on seotud rahalise toetuse lõpetamisega, ning dokumenteeritakse need taotlused, mis on piisavate assigneeringute puudumise või rahastamiskõlbmatuse tõttu tagasi lükatud või mille toetussummasid on sel põhjusel vähendatud. [ME 91]

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

2. Aruanne edastatakse teadmiseks **liikmesriikidele**, kontrollikojale, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ning sotsiaalpartneritele. [ME 92]

Artikkel 22

Hindamine

1. Iga nelja aasta järel viib komisjon omal algatusel ja tihedas koostöös liikmesriikidega läbi ~~EGFi~~ **EFT** rahaliste toetuste hindamise, **koos sellele järgneva mõjuhindanguga EFT rakendamisele riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil**.

Esimeses lõigus osutatud hindamise eesmärgil tuleb liikmesriikidel koguda kõik olemasolevad andmed EFT juhtumite ja abi saanud töötajate kohta. [ME 93]

2. Lõikes 1 osutatud hindamise tulemused edastatakse teadmiseks Euroopa Parlamendile, nõukogule, kontrollikojale, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ja sotsiaalpartneritele. Hindamiste tulemusel antud soovitusi võetakse arvesse tööhõivet ja sotsiaalvaldkonda käsitlevate uute programmide koostamisel või olemasolevate programmide edasiarendamisel.

3. Lõikes 1 osutatud hindamised hõlmavad rahalist toetust käsitlevat asjakohast statistikat, mis on esitatud **sektorite ja** liikmesriikide kaupa. [ME 94]

4. ~~EGFi~~ **EFT** eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude tõhusa hindamise tagamiseks on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 25 vastu delegeeritud õigusakte lisa muutmiseks, et vaadata läbi või täiendada näitajaid, kui seda peetakse vajalikuks, ning täiendada käesolevat määrust seire- ja hindamisraamistiku kehtestamist käsitlevate sätetega.

Artikkel 23

Juhtimine ja finantskontroll

1. Ilma et see piiraks komisjoni vastutust liidu üldeelarve täitmisel, vastutavad liikmesriigid ~~EGFist~~ **EFTst** toetatavate meetmete juhtimise ja finantskontrolli eest. Nende võetavad meetmed hõlmavad järgmist:

- a) nad kontrollivad, kas juhtimise ja kontrollimise kord on kehtestatud ja kas seda rakendatakse selliselt, et tagada liidu rahaliste vahendite tõhus ja korrektne kasutamine kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega;
- b) nad tagavad, et seireandmete edastamine on kohustuslik nõue lepingutes asutustega, kes pakuvad individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketti;
- c) nad kontrollivad, kas rahastatud meetmeid on rakendatud nõuetekohaselt;
- d) nad kontrollivad, kas rahastatud kulud on tehtud kontrollitavate dokumentide alusel ning kas kulud on seaduslikud ja korrektsed;
- e) nad väldivad, tuvastavad ja kõrvaldavad eeskirjade eiramisi, sealhulgas pettusi, ning nõuavad vajaduse korral tagasi põhjendamatu makstud summad ja kogunenud intressi. Liikmesriigid annavad aru eeskirjade eiramise, sealhulgas pettuse kohta.

2. Finantsmääruse artikli [63 lõike 3?] kohaldamisel määravad liikmesriigid kindlaks ~~EGFist~~ **EFTst** toetatavate meetmete haldamise ja kontrolli eest vastutavad asutused. Kõnealused asutused edastavad komisjonile käesoleva määruse artikli 20 lõikes 1 osutatud lõpparuannet esitades finantsmääruse [artikli 63 lõigetes 5, 6 ja 7?] sätestatud teabe rahalise toetuse rakendamise kohta.

Kui määruse (EL) nr 1309/2013 kohaselt määratud ametiasutused on esitanud piisavad tagatised selle kohta, et maksed on seaduslikud ja korrektsed ning nende üle peetakse nõuetekohast arvestust, võib asjaomane liikmesriik teatada komisjonile, et kõnealused asutused on käesoleva määruse alusel kinnitatud. Sel juhul teatab asjaomane liikmesriik, millised ametiasutused on kinnitatud ja mis on nende ülesanded.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

3. Eeskirjade eiramise tuvastamise korral teevad liikmesriigid nõutavad finantskorrektsioonid. Liikmesriikide tehtavad korrektsioonid seisnevad rahalise toetuse täielikus või osalises tühistamises. Liikmesriigid nõuavad tagasi iga eeskirjade eiramise tõttu alusetult makstud summa ja maksavad selle komisjonile tagasi; kui asjaomane liikmesriik ei maksa summat tagasi ettenähtud aja jooksul, hakatakse summalt arvestama viivist.

4. Olles vastutav liidu üldeelarve täitmise eest, võtab komisjon kõik vajalikud meetmed kontrollimaks, et rahastatud meetmeid viiakse ellu vastavalt usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttele. Iga taotluse esitanud liikmesriigi ülesanne on tagada, et tal on tõrgeteta toimivad juhtimis- ja kontrollisüsteemid; Komisjon veendub nende süsteemide olemasolus.

Sel eesmärgil võivad komisjoni ametnikud või teenistujad teha ~~EGFi~~ **EFT** rahastatavate meetmete ning juhtimis- ja kontrollisüsteemide kontrolle kohapeal, sealhulgas pistelisi kontrolle, vähemalt ühe tööpäevase etteteatamisajaga, ilma et see piiraks kontrollikoja volitusi või liikmesriigi poolt siseriiklike õigus- ja haldusnormidega kooskõlas tehtavat kontrolli. Komisjon teatab sellest taotluse esitanud liikmesriigile, et saada vajalikku abi. Sellises kontrollis võivad osaleda asjaomase liikmesriigi ametnikud ja teenistujad.

5. Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 25, et täiendada lõike 1 punkti e, sätestades kriteeriumid aruannetes kajastatavate eeskirjade eiramise juhtumite ning esitatavate andmete kindlaksmääramiseks.

6. Komisjon võtab artikli 26 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt vastu rakendusakti, milles sätestatakse eeskirjade eiramise kohta aruannete esitamise vorming, et tagada käesoleva artikli rakendamiseks ühetaolised tingimused.

7. Liikmesriigid tagavad, et kõik kulutustega seotud tõendavad dokumendid on komisjonile ja kontrollikojaile kättesaadavad kolme aasta jooksul pärast ~~EGFist~~ **EFTst** saadava rahalise toetuse lõpetamist.

*Artikkel 24***Rahalise toetuse tagasinõudmine**

1. Juhul kui individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi tegelik kulu on väiksem kui artikli 16 kohane rahalise toetuse summa, nõuab komisjon vastava summa tagasi, olles eelnevalt andnud asjaomasele liikmesriigile võimaluse esitada oma märkused.

2. Kui komisjon pärast vajaliku kontrolli lõpetamist leiab, et liikmesriik ei ole täitnud rahalise toetuse andmise otsuses sätestatud kohustusi või ei täida artikli 23 lõike 1 kohaseid kohustusi, annab ta asjaomasele liikmesriigile võimaluse esitada oma märkused. Kui kokkulepet ei saavutata, võtab komisjon rakendusakti abil vastu otsuse, et teha vajalikud finantskorrektsioonid, tühistades asjaomasele meetmele antava ~~EGFi~~ **EFT** toetuse täielikult või osaliselt. Kõnealune otsus tehakse 12 kuu jooksul pärast liikmesriigilt märkuste saamist. Asjaomane liikmesriik nõuab tagasi iga eeskirjade eiramise tõttu alusetult makstud summa; kui taotlev liikmesriik ei maksa summat tagasi ettenähtud aja jooksul, hakatakse summalt arvestama viivist.

*Artikkel 25***Delegeeritud volituste rakendamine**

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 19 lõikes 3 ja artikli 23 lõikes 5 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 19 lõikes 3 ja artikli 23 lõikes 5 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse kõnealuses otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 19 lõike 3 ja artikli 23 lõike 5 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 26

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Kõnealune komitee on komitee Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 182/2011⁽¹⁾ tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

Artikkel 27

Üleminekusäte

Määrust (EL) nr 1309/2013 kohaldatakse jätkuvalt kuni 31. detsembrini 2020 esitatavate taotluste suhtes. Seda kohaldatakse kuni vastavate juhtumite lõpetamiseni.

Artikkel 28

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021 esitatud taotluste suhtes.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

....

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

LISA

EGFi EFT vahendite kasutuselevõtmise taotluste ühised väljund- ja tulemusnäitajad

Kõik isikuandmed ⁽¹⁾ jaotatakse sooliselt (naised, mehed, määratlemata sooga).

1) Ühised väljundnäitajad toetusesaajate kohta:

- töötud*;
- tööturult eemalejäänud isikud*;
- töötavad isikud*;
- füüsilisest isikust ettevõtjad*;
- nooremad kui 30-aastased*;
- vanemad kui 54-aastased*;
- põhihariduse või sellest madalama haridusega (ISCED 0–2) isikud*;
- keskharidusega (ISCED 3) või keskhariduse järgse teise taseme haridusega (ISCED 4) isikud*;
- kolmanda taseme haridusega (ISCED 5–8) isikud*;
- **isikud, kellel on vähem kui kaks aastat kutsealast töökogemust;**
- **isikud, kellel on kaks kuni kümme aastat kutsealast töökogemust;**
- **isikud, kellel on rohkem kui kümme aastat kutsealast töökogemust. [ME 95]**

Toetusesaajate koguarv arvutatakse automaatselt nende tööalase staatuse ⁽²⁾ ühiste väljundnäitajate põhjal.

Need andmed toetusesaajate kohta, kes osalevad ~~EGFi~~ **EFT** kaasrahastatud meetmetes, tuleb esitada artikli 20 lõike 1 kohases lõpparuandes.

2) Ühised tulemusnäitajad toetusesaajate kohta:

- ~~EGFist~~ **EFTst** toetust saavate töötavate isikute (jaotatud töölepingu liikide kaupa: täistööajaga/osalise tööajaga, tähtajaline/tähtajatu leping) osakaal ja samuti füüsilisest isikust ettevõtjate osakaal, kuus kuud pärast rakendusperioodi lõppu*;
- kuus kuud pärast rakendusperioodi lõppu kutsekvalifikatsiooni omandavate ~~EGFist~~ **EFTst** toetust saajate osakaal*;
- kuus kuud pärast rakendusperioodi lõppu haridust või koolitust omandama asunud ~~EGFist~~ **EFTst** toetust saajate osakaal*.

(1) Korraldusasutused loovad süsteemi, millega kirjendatakse ja salvestatakse elektrooniliselt üksikute osalejate andmed. Liikmesriikide andmetöötluskord peab olema kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiviga (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1) eelkõige selle direktiivi artiklitega 4, 6 ja 9. Tärniga (*) tähistatud näitajate kohaselt esitatud andmed on isikuandmed määruse (EL) 2016/679 artikli 4 lõike 1 tähenduses. Nende töötlemine on vajalik vastutava töötleja seadusjärgse kohustuse täitmiseks (määruse (EL) 2016/679 artikli 6 lõike 1 punkt c).

(2) Töötud, tööturult eemalejäänud isikud, töötavad isikud, füüsilisest isikust ettevõtjad.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Need andmed tuleb esitada artikli 20 lõikes 1 sätestatud lõpparuandes ning need põhinevad tabel, mis saadakse liikmesriikide pädevatelt asutustelt ja toetusesaajate kohta artikli 20 lõike 1 punkti d alusel tehtud uuringust. Need andmed peavad hõlmama toetusesaajate arvutuslikku koguarvu, mis on esitatud ühiste väljundnäitajate (1) all. Osakaalud on seega samuti seotud selle arvutusliku koguarvuga.

3) Ühine pikemaajaliste tulemuste näitaja toetusesaajate kohta:

- ~~EFIs~~ **EFTs** toetust saavate palgatöötajate, sealhulgas füüsilisest isikust ettevõtjate osakaal, 18 kuud pärast rahastamisotsuses täpsustatud rakendusperioodi lõppu*.

Need andmed tuleb kättesaadavaks teha rakendusperioodile järgneva üheksateistkümnenda kuu lõpuks. Andmed peaksid hõlmama toetusesaajate arvutuslikku koguarvu, mis on esitatud ühiste väljundnäitajate (1) all. Osakaalud on seega samuti seotud selle arvutusliku koguarvuga. Suuremate juhtumite puhul, mis hõlmavad rohkem kui 1 000 toetusesaajat, võib alternatiivina koguda andmeid väljundnäitajana (1) esitatud toetusesaajate koguarvu esindusliku valimi alusel.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0020

Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) *I**

Euroopa Parlamendi 16. jaanuaril 2019. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) kohta (COM(2018)0382 – C8-0232/2018 – 2018/0206(COD))⁽¹⁾

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2020/C 411/41)

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus - 1 (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (-1) *Vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklile 3 töötab liit siseturu rajamisel selle nimel, et luua suure konkurentsivõimega sotsiaalne turumajandus, mille eesmärk on saavutada täielik tööhõive ja sotsiaalne progress, edendab naiste ja meeste võrdõiguslikkust, põlvkondade solidaarsust ja laste õiguste kaitset, ning võitleb sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimise vastu. ELi toimimise lepingu artikli 9 kohaselt võtab liit oma poliitika ja meetmete määratlemisel ja rakendamisel muu hulgas arvesse kõrge tööhõive taseme edendamise, piisava sotsiaalse kaitse tagamise, sotsiaalse tõrjutuse vastase võitluse ning hariduse, koolituse ja inimeste tervise kaitse kõrge tasemega seotud nõudeid.*

⁽¹⁾ Asi saadeti vastavalt kodukorra artikli 59 lõike 4 neljandale lõigule vastutavale komisjonile tagasi institutsioonidevahelisteks läbirääkimisteks (A8-0461/2018).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 2**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 1***Komisjoni ettepanek*

- (1) 17. novembril 2017 kuulutasid Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon ühiselt välja Euroopa sotsiaalõiguste samba vastusena Euroopas esinevatele sotsiaalsetele probleemidele. Samba kakskümmend keskset põhimõtet on jaotatud kolme kategooriasse: võrdsed võimalused ja juurdepääs tööturule, õiglased töötingimused, sotsiaalkaitse ja sotsiaalne kaasatus. Euroopa Sotsiaalfond+ (edaspidi „ESF+“) meetmetes tuleks juhinduda Euroopa sotsiaalõiguste samba kahekümnest põhimõttest. Et aidata rakendada Euroopa sotsiaalõiguste sammast, peaks ESF+ toetama investeerimist inimestesse ja süsteemidesse tööhõive, hariduse ja sotsiaalse kaasavuse poliitikavaldkonnas ning seega toetama majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust kooskõlas ELi toimimise lepingu **artikliga 174**.

Muudatusettepanek

- (1) 17. novembril 2017 kuulutasid Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon ühiselt välja Euroopa sotsiaalõiguste samba vastusena Euroopas esinevatele sotsiaalsetele probleemidele. Samba kakskümmend keskset põhimõtet on jaotatud kolme kategooriasse: võrdsed võimalused ja juurdepääs tööturule, õiglased töötingimused, sotsiaalkaitse ja sotsiaalne kaasatus. Euroopa Sotsiaalfond+ (edaspidi „ESF+“) meetmetes tuleks juhinduda Euroopa sotsiaalõiguste samba kahekümnest põhimõttest. Et aidata rakendada Euroopa sotsiaalõiguste sammast, peaks ESF+ toetama investeerimist inimestesse ja süsteemidesse tööhõive, **avalike teenuste, tervishoiu**, hariduse ja sotsiaalse kaasavuse poliitikavaldkonnas ning seega toetama majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust kooskõlas ELi toimimise lepingu **artiklitega 174 ja 175**. **Kõik ESF + meetmed peaksid olema kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga („harta“), Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga ning võtma arvesse ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni, mille osalised on ka Euroopa Liit ja kõik selle liikmesriigid.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 3
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(2) Liidu tasandil moodustab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta raamistiku, milles tehakse kindlaks riikide reformiprioriteedid ja jälgitakse nende rakendamist. Liikmesriigid töötavad nende reformiprioriteetide toetuseks välja oma riiklikud mitmeaastased investeerimisstrateegiad. Investeerimisstrateegiad tuleks esitada koos iga-aastaste riiklike reformikavadega, et saada ülevaade prioriteetsetest investeerimisprojektidest, mida toetatakse liikmesriikide ja/või liidu vahenditest, ning neid projekte koordineerida. Samuti peaksid nad olema suunatud sellele, et liidu rahastust kasutatakse järjekindlusega ning et maksimeeritaks lisaväärtust, mis saadakse eeskätt programmidest, mida liit toetab (kui see on asjakohane) Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfond+ -ist, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist, Euroopa investeringute stabiliseerimise vahendist ja InvestEU fondist.

(2) Liidu tasandil moodustab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta raamistiku, milles tehakse kindlaks riikide reformiprioriteedid ja jälgitakse nende rakendamist. Liikmesriigid töötavad nende reformiprioriteetide toetuseks välja oma riiklikud mitmeaastased investeerimisstrateegiad. Investeerimisstrateegiad tuleks **välja töötada partnerluses riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutustega, need peaksid sisaldama soolist perspektiivi ning need tuleks** esitada koos iga-aastaste riiklike reformikavadega, et saada ülevaade prioriteetsetest investeerimisprojektidest, mida toetatakse liikmesriikide ja/või liidu vahenditest, ning neid projekte koordineerida. Samuti peaksid nad olema suunatud sellele, et liidu rahastust kasutatakse järjekindlusega ning et maksimeeritaks lisaväärtust, mis saadakse eeskätt programmidest, mida liit toetab (kui see on asjakohane) Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfond+ -ist, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist, Euroopa investeringute stabiliseerimise vahendist ja InvestEU fondist.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 4
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (3) [...] kokku tulnud nõukogu võttis vastu liikmesriikide tööhõivepoliitika muudetud suunised, et viia **selle tekst** kooskõlla Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtetega, eesmärgiga **muuta** Euroopa konkurentsivõimelisemaks ning teha **sellest** parem koht investeerimiseks, töökohtade loomiseks ja sotsiaalse ühtekuuluvuse toetamiseks. Et tagada ESF+ täielik kooskõla nende suuniste eesmärkidega, eelkõige **tööhõive, hariduse ja koolituse valdkonnas ning võitluses sotsiaalse tõrjutuse, vaesuse ja diskrimineerimise vastu, peaks ESF+ toetama liikmesriike**, võttes arvesse **asjakohaseid koondsuuniseid** ja ELi toimimise lepingu artikli **121 lõike 2 ja artikli 148 lõike 4** kohaselt vastu võetud asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi **ning vajaduse korral** riiklikul tasandil **riiklike reformikavasid**, mida toetavad riiklikud strateegiad. ESF+ peaks samuti toetama liidu põhialgatuste ja -tegevuste, eelkõige Euroopa oskuste tegevuskava ja Euroopa haridusruumi, ning asjaomaste nõukogu soovitude ja muude algatuste, nagu **noortegarantii**, oskuste täiendamise meetme **ja** pikaajaliste töötute integreerimist tööturule käsitleva soovitude rakendamise asjakohaseid aspekte.

- (3) **Nõukogu poolt kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 148 lõikega 2 vastu võetud suunised liikmesriikide tööhõivepoliitika jaoks, täpsemalt: tööjõunõudluse suurendamine; tööjõupakkumise parandamine: juurdepääs tööturule, oskused ja pädevused; tööturgude toimimise ja sotsiaalse dialoogi tõhususe parandamine ning kõigile võrdsete võimaluste edendamine, sotsiaalse kaasamise soodustamine ja vaesuse vastu võitlemine, sealhulgas paremad avalikud teenused tervishoiu- ja muudes sektorites koos vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 121 lõikele 2 vastu võetud ulatuslike majandussuunistega moodustavad strateegiat „Euroopa 2020“ toetavad integreeritud suunised.** [...] kokku tulnud nõukogu võttis vastu liikmesriikide tööhõivepoliitika muudetud suunised, et viia **need** kooskõlla Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtetega, eesmärgiga **stimuleerida töökohtade loomist ja edendada sotsiaalset ühtekuuluvust, muutes nõnda** Euroopa konkurentsivõimelisemaks ning teha **liidust** parem koht investeerimiseks, töökohtade loomiseks ja sotsiaalse ühtekuuluvuse toetamiseks. Et tagada ESF+ täielik kooskõla nende suuniste eesmärkidega, eelkõige **tööhõivepoliitikas, peaksid liikmesriigid kavandama nende jaoks asjakohase ESF+ toetuse**, võttes arvesse **nimetatud suuniseid** ja ELi toimimise lepingu artikli 148 lõike 4 kohaselt vastu võetud asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi, **eLi toimimise lepingu artikli 121 lõiget 2 ning** riiklikul tasandil **riiklike reformikavade tööhõive- ja sotsiaalseid aspekte**, mida toetavad riiklikud strateegiad. ESF+ peaks samuti toetama liidu põhialgatuste ja -tegevuste, eelkõige Euroopa oskuste tegevuskava ja Euroopa haridusruumi, **noortegarantii** ning **teiste** asjaomaste nõukogu soovitude ja muude algatuste, nagu „**Investeerides lastesse aitame neil välja rabeleda ebasoodsate olude ringist**“, oskuste täiendamise meetme, pikaajaliste töötute integreerimist tööturule käsitleva soovitude, **praktilise kvaliteediraamistiku ja kolmandate riikide kodanike integreerimise tegevuskava** rakendamise asjakohaseid aspekte.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 5
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek

- (4) 20. juunil 2017 kiitis nõukogu heaks liidu vastuse ÜRO kestliku arengu tegevuskavale aastani 2030 – Euroopa jätkusuutlik tulevik. Nõukogu rõhutas, kui tähtis on saavutada kestlik areng selle kolmes mõõtmes (majanduslik, sotsiaalne ja keskkonnaalne) tasakaalustatud ja terviklikul viisil. On väga tähtis, et kestlik areng lõimitaks kõigisse liidu sise- ja välispoliitika valdkondadesse ning et liidu poliitika oleks ambitsioonikas üleilmsete probleemide käsitlemisel. Nõukogule valmistas heameelt komisjoni 22. novembri 2016. aasta teatis „Euroopa jätkusuutliku tuleviku järgmised sammud“, mis on esimene samm kestliku arengu eesmärkide peavoolustamisel ja kestliku arengu kui olulise juhtpõhimõtte järgimisel kõigis liidu poliitikavaldkondades, sealhulgas selle rahastamisvahendite kaudu.

Muudatusettepanek

- (4) 20. juunil 2017 kiitis nõukogu heaks liidu vastuse ÜRO kestliku arengu tegevuskavale aastani 2030 – Euroopa jätkusuutlik tulevik. Nõukogu rõhutas, kui tähtis on saavutada kestlik areng selle kolmes mõõtmes (majanduslik, sotsiaalne ja keskkonnaalne) tasakaalustatud ja terviklikul viisil. On väga tähtis, et kestlik areng lõimitaks kõigisse liidu sise- ja välispoliitika valdkondadesse ning et liidu poliitika oleks ambitsioonikas üleilmsete probleemide käsitlemisel. Nõukogule valmistas heameelt komisjoni 22. novembri 2016. aasta teatis „Euroopa jätkusuutliku tuleviku järgmised sammud“, mis on esimene samm kestliku arengu eesmärkide peavoolustamisel ja kestliku arengu kui olulise juhtpõhimõtte järgimisel kõigis liidu poliitikavaldkondades, sealhulgas selle rahastamisvahendite kaudu. **ESF+ peaks aitama kaasa kestliku arengu eesmärkide rakendamisele, muu hulgas kaotades äärmuslikud vaesuse vormid (eesmärk 1), edendades kvaliteetset ja kaasavat haridust (eesmärk 4), edendades soolist võrdõiguslikkust (eesmärk 5), edendades püsivat, kaasavat ja kestlikku majanduskasvu, täielikku ja tootlikku tööhõivet ning inimväärse töö tagamist kõigile (eesmärk 8) ning vähendades ebavõrdsust (eesmärk 10).**

Muudatusettepanek 6
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (4a) **Võttes arvesse 18. oktoobril 1961. aastal Torinos allkirjastatud Euroopa sotsiaalharta, peaksid liidu ja selle liikmesriikide eesmärkide hulka kuuluma tööhõive edendamine ning elamis- ja töötingimuste parandamine eesmärgiga saavutada kestlik kõrge tööhõive määr ja võidelda tõrjutuse vastu kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 151.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 7
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 4 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (4b) *Euroopa ühiskond puutub jätkuvalt kokku mitmete sotsiaalsete probleemidega. Üle 100 miljoni kodaniku elab vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus, noorte töötus on üldisest töötuse määrast endiselt enam kui kaks korda kõrgem ning kolmandate riikide kodanike integreerimist tuleb tõhustada. Kõnealused probleemid mitte üksnes ei sea ohtu nende kodanike heaolu, keda need otseselt mõjutavad, vaid need avaldavad majanduslikku ja sotsiaalset survet Euroopa ühiskonnale tervikuna.*

Muudatusettepanek 8
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (5) Liidu ees seisavad struktuursed probleemid, mis tulenevad majanduse üleilmastumisest, rändevoogude haldamisest ja **suurenevast julgeolekuohust**, puhtale energiale üleminekust, tehnoloogia muutumisest ja tööjõu vananemisest ning eelkõige VKE hulgas tunda andvast suurenevast oskuste ja tööjõu puudusest teatavates sektorites ja piirkondades. Võttes arvesse töömaailma muutuvat tegelikkust, peaks liit olema valmis tegelema praeguste ja tulevaste probleemidega, investeerides asjakohastesse oskustesse, muutes kasvu kaasavamaks ning edendades tööhõivet ja sotsiaalpoliitikat, sh **tööjõu** liikuvust silmas pidades.
- (5) Liidu ees seisavad struktuursed probleemid, mis tulenevad majanduse üleilmastumisest, **sotsiaalsest ebavõrdsusest**, rändevoogude haldamisest ja **sellega seotud integratsiooniprobleemidest**, **õiglasest** puhtale energiale üleminekust, tehnoloogia muutumisest, **elanikkonna vähenemisest**, **üldisest töötusest ja noorte töötusest ja üha enam vananevast ühiskonnast** ja tööjõu vananemisest ning eelkõige VKE hulgas tunda andvast suurenevast oskuste ja tööjõu puudusest teatavates sektorites ja piirkondades. Võttes arvesse töömaailma muutuvat tegelikkust, peaks liit olema valmis tegelema praeguste ja tulevaste probleemidega, investeerides asjakohastesse oskustesse, **haridusse, koolitusse ja pidevõppesse**, muutes kasvu kaasavamaks ning edendades **pädevusi ja teadmisi**, tööhõivet ja sotsiaalpoliitikat, sh **liidu kodanikest töötajate** liikuvust silmas pidades **ning tegeldes süveneva liikmesriikidevahelise ja -sisese tervisealase ebavõrdsusega**.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 9**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 6***Komisjoni ettepanek*

- (6) Määrusega (EL) nr [...] kehtestatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERDF), Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+), Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF), Varjupaiga- ja Rändefondi (Asylum and Migration Fund – AMIF), Sisejulgeolekufondi (Internal Security Fund – ISF) ning integreeritud piirihalduse fondi (Integrated Border Management Fund – IBMF) osana loodud piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi (Border Management and Visa Instrument – BMVI) tegevuse raamistik ning sätestatakse eelkõige poliitikaeesmärgid ja eeskirjad, mis on seotud eelarve jagatud täitmise raames rakendatavate fondide programmitöö, seire ja hindamise ning juhtimise ja kontrollimisega. Seepärast on vaja kindlaks määrata ESF+ üldeesmärgid ja kehtestada konkreetsed sätted selle kohta, millist liiki tegevust võib ESF+-ist rahastada.

Muudatusettepanek

- (6) Määrusega (EL) nr [...] kehtestatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERDF), Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+), Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF), Varjupaiga- ja Rändefondi (Asylum and Migration Fund – AMIF), Sisejulgeolekufondi (Internal Security Fund – ISF) ning integreeritud piirihalduse fondi (Integrated Border Management Fund – IBMF) osana loodud piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi (Border Management and Visa Instrument – BMVI) tegevuse raamistik ning sätestatakse eelkõige poliitikaeesmärgid ja eeskirjad, mis on seotud eelarve jagatud täitmise raames rakendatavate fondide programmitöö, seire ja hindamise ning juhtimise ja kontrollimisega. Seepärast on vaja kindlaks määrata ESF+ üldeesmärgid ja **fondi vahendite kooskõlastamine teiste fondidega ning** kehtestada konkreetsed sätted selle kohta, millist liiki tegevust võib ESF+-ist rahastada.

Muudatusettepanek 10**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 7***Komisjoni ettepanek*

- (7) Määruses (EL, Euratom) nr [uus finantsmäärus] (edaspidi „finantsmäärus“) sätestatakse liidu eelarve täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste, auhindade, hangete, eelarve kaudse täitmise, finantsabi, rahastamisvahendite ja eelarvetagatiste kohta. Et tagada liidu rahastamisprogrammide järjepidev rakendamine, tuleb finantsmäärust kohaldada meetmete suhtes, mida võetakse ESF+ puhul eelarve otsese või kaudse täitmise raames.

Muudatusettepanek

- (7) Määruses (EL, Euratom) nr [uus finantsmäärus] (edaspidi „finantsmäärus“) sätestatakse liidu eelarve täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste, auhindade, hangete, eelarve kaudse täitmise, finantsabi, rahastamisvahendite ja eelarvetagatiste **ning rahastamisvahendite omavahelise koostoime** kohta. Et tagada liidu rahastamisprogrammide järjepidev rakendamine, tuleb finantsmäärust kohaldada meetmete suhtes, mida võetakse ESF+ puhul eelarve otsese või kaudse täitmise raames. **Käesolevas määruses tuleks täpsustada tegevuseesmärgid ja sätestada erisätted rahastamiskõlblike meetmete kohta, mida võib ESF+ kaudu rahastada eelarve otsese ja kaudse täitmise raames.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 11
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

- (8) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende suutest saavutada meetmete erieesmäärke ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. Toetuste puhul peaks see hõlmama kindla-summaliste maksete, kindlamääraliste maksete ja ühikuhindade kasutamise kaalumist ning finantsmääruse artikli 125 lõike 1 kohaste kuludega mitteseotud rahastamisvahendite kasutamist. Kolmanda riigi kodanike sotsiaal-majandusliku **lõimimisega** seotud meetmete rakendamiseks ja kooskõlas ühissätete määruse artikliga 88 võib komisjon maksta liikmesriikidele hüvitisi, kasutades lihtsustatud kuluvõimalusi, sh ühekordseid makseid.

Muudatusettepanek

- (8) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende suutest saavutada meetmete erieesmäärke ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. Toetuste puhul peaks see hõlmama kindla-summaliste maksete, kindlamääraliste maksete ja ühikuhindade kasutamise kaalumist ning finantsmääruse artikli 125 lõike 1 kohaste kuludega mitteseotud rahastamisvahendite kasutamist. Kolmanda riigi kodanike sotsiaal-majandusliku **kaasamisega** seotud meetmete rakendamiseks ja kooskõlas ühissätete määruse artikliga 88 võib komisjon maksta liikmesriikidele hüvitisi, kasutades lihtsustatud kuluvõimalusi, sh ühekordseid makseid.

Muudatusettepanek 12
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

- (9) Et ühtlustada ja lihtsustada rahastamist ning luua sünergia loomiseks lisavõimalusi, kasutades terviklikke rahastamisviise, tuleks meetmed, mida toetati Euroopa abifondist enim puudust kannatavate isikute jaoks (FEAD), Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmist ning liidu tervisevaldkonna tegevusprogrammist, koondada ühteainsasse ESF+-i. Seepärast peaks ESF+ sisaldama kolme haru: eelarve jagatud täitmise alla kuuluv ESF+ haru, tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu. See peaks aitama eelkõige liikmesriikide hulgas vähendada eri fondide haldamisega seotud halduskoormust ning säilitada lihtsamad eeskirjad lihtsama tegevuse, nt toidu ja/või esmase materiaalse abi jagamise kohta.

Muudatusettepanek

- (9) Et ühtlustada ja lihtsustada rahastamist ning luua sünergia loomiseks lisavõimalusi, kasutades terviklikke rahastamisviise, tuleks meetmed, mida toetati Euroopa abifondist enim puudust kannatavate isikute jaoks (FEAD), Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmist ning liidu tervisevaldkonna tegevusprogrammist, koondada ühteainsasse ESF+-i. Seepärast peaks ESF+ sisaldama kolme haru: eelarve jagatud täitmise alla kuuluv ESF+ haru, tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning **otse ja kaudse täitmise alla kuuluv** terviseharu. See peaks aitama eelkõige liikmesriikide **ja toetusesaajate** hulgas vähendada eri fondide haldamisega seotud halduskoormust ning säilitada lihtsamad eeskirjad lihtsama tegevuse, nt toidu ja/või esmase materiaalse abi jagamise kohta.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 13
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek

- (10) **ESF+** suuremat rakendusala arvestades on asjakohane näha ette, et eesmärki muuta tööturud tulemuslikumaks ja parandada juurdepääsu kvaliteetsetele töökohtadele, muuta haridus ja koolitus kättesaadavamaks ja kvaliteetsemaks ning edendada sotsiaalset kaasatust ja tervist ja **vähendada vaesust, ei täideta mitte üksnes** eelarve jagatud täitmise kaudu, **vaid ka eelarve** otsese ja kaudse täitmise kaudu tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu raames meetmete puhul, mis on vajalikud liidu tasandil.

Muudatusettepanek

- (10) **Liit peaks toetama liikmesriikide tööhõivepoliitikat koostöö ergutamise ja liikmesriikide tegevuse täiendamisega.** **ESF+** suuremat rakendusala arvestades on asjakohane näha ette, et eesmärki muuta **kõigi sugude jaoks kaasavad, avatud ja õiglased** tööturud tulemuslikumaks ja parandada juurdepääsu kvaliteetsetele töökohtadele, muuta haridus ja koolitus kättesaadavamaks ja kvaliteetsemaks, **edendada inimeste haridussüsteemi taasintegreerimist ja pidevõpet** ning edendada sotsiaalset kaasatust ja tervist ja **kaotada vaesus, täidetakse jätkuvalt peamiselt** eelarve jagatud täitmise kaudu ja **vajaduse korral täiendatakse seda** otsese ja kaudse täitmise kaudu tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu raames meetmete puhul, mis on vajalikud liidu tasandil.

Muudatusettepanek 14
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek

- (11) Liidu tervisevaldkonna tegevusprogrammi lõimimisega ESF+-i luuakse samuti sünergiaid selliste algatuste ja poliitikameetmete väljatöötamise ja katsetamise, mille eesmärk on muuta tervishoiusüsteemid tulemuslikumaks, vastupanuvõimelisemaks ja kestlikumaks ja mida töötatakse välja ESF+ programmi alusel terviseharu raames, ning selle vahel, kuidas neid algatusi ja poliitikameetmeid liikmesriikides rakendatakse, kasutades vahendeid, mida pakutakse ESF+ määruses sätestatud muude harude raames.

Muudatusettepanek

- (11) Liidu tervisevaldkonna tegevusprogrammi lõimimisega ESF+-i luuakse samuti sünergiaid selliste algatuste ja poliitikameetmete väljatöötamise ja katsetamise, mille eesmärk on muuta tervishoiusüsteemid tulemuslikumaks, **kättesaadavamaks**, vastupanuvõimelisemaks ja kestlikumaks ja mida töötatakse välja ESF+ programmi alusel terviseharu raames, ning selle vahel, kuidas neid algatusi ja poliitikameetmeid liikmesriikides **riigi, piirkondlikul ja kohalikul tasandil** rakendatakse, kasutades vahendeid, mida pakutakse ESF+ määruses sätestatud muude harude raames.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 15
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

- (12) Käesoleva määrusega kehtestatakse ESF+ rahastamispa-kett. **Osa sellest rahastamispaketist** tuleks **kasutada** meetmete jaoks, mida rakendatakse eelarve **otsese ja kaudse täitmise kaudu tööhõive ja sotsiaalse innovat-siooni haru ning terviseharu raames**.

Muudatusettepanek

- (12) Käesoleva määrusega kehtestatakse ESF+ rahastamispa-kett. **Selles** tuleks **täpsustada eraldised** meetmete jaoks, mida rakendatakse eelarve **jagatud täitmise kaudu ja meetmete jaoks, mida rakendatakse eelarve otsese ja kaudse täitmise kaudu**.

Muudatusettepanek 16
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek

- (13) ESF+ eesmärk peaks olema edendada tööhõivet aktiivse sekkumise kaudu, mis annab eelkõige noortele, pikaaja-liselt töötutele ja **tööturult eemalejäänud isikutele** võimaluse (uuesti) tööturule lõimuda, samuti füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise ja sotsiaalmajanduse edendamise kaudu. ESF+ eesmärk peaks olema parandada tööturgude toimimist, toetades tööturuasutuste, nt avalike tööturuasutuste nüüdisajastamist, et parandada nende suutlikkust tagada tööotsimise ja tööle siirdumise ajal intensiivsem sihipärane nõustamine ja juhendamine ning suurendada töötajate liikuvust. ESF+ peaks edendama naiste osalemist tööturul, kasutades meetmeid, mille eesmärk on tagada muu hulgas parem töö- ja eraelu tasakaal ning juurdepääs lapsehoiule. ESF+ eesmärk peaks samuti olema tagada tervislik ja hästi kohandatud töökeskkond, et tulla toime terviseriskidega, mis on seotud muutuvate töövormidega **ja** vananeva tööjõu vajadustega.

Muudatusettepanek

- (13) ESF+ eesmärk **tihedas koostöös liikmesriikidega** peaks olema edendada tööhõivet aktiivse sekkumise kaudu, mis annab eelkõige noortele, pikaajaliselt töötutele, **hoolda-jatele, majanduslikult mitteaktiivsetele isikutele** ja **ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele** võimaluse (uuesti) tööturule lõimuda, samuti füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise, **ettevõtluse** ja sotsiaalmajanduse edendamise kaudu. ESF+ eesmärk peaks olema parandada **tööhõivepoliitikat ja** tööturgude toimimist, toetades tööturuasutuste, nt avalike tööturuasutuste nüüdisajasta-mist, et parandada nende suutlikkust tagada tööotsimise ja tööle siirdumise ajal intensiivsem sihipärane **ja vajaduse korral individuaalne** nõustamine ja juhenda-mine, **pöörates erilist tähelepanu ebasoodsas olukorras rühmadele**, ning suurendada töötajate liikuvust, **ning tööturuasutuste võimet osutada teenuseid mittediskri-mineerivalt**. ESF+ peaks edendama naiste osalemist tööturul, kasutades meetmeid, mille eesmärk on tagada muu hulgas parem töö- ja eraelu tasakaal ning **lihtne** juurdepääs **taskukohasele või tasuta kvaliteetsele** lapsehoiule, **kvaliteetsetele eakate hooldusteenusteenustele või kvaliteetsetele tugiteenustele**. ESF+ eesmärk peaks samuti olema tagada **turvaline**, tervislik ja hästi kohan-datud töökeskkond, et tulla toime terviseriskidega, mis on seotud **tööga ja** muutuvate töövormidega **ning** vananeva tööjõu vajadustega. **ESF+ peaks toetama ka meetmeid, mille eesmärk on hõlbustada noorte üleminekut koolist tööle**.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 17
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (13a) *Selleks et avada sotsiaalmajanduses töökohtade loomise potentsiaal ja seda toetada, peaks ESF+ aitama kaasa sotsiaalmajanduse ettevõtete integreerimisele riiklikesse tööhõivealastesse ja sotsiaalse innovatsiooni kavadesse ning riiklikesse reformiprogrammidesse. Sotsiaalmajanduse ettevõtte mõiste määratluses tuleks järgida eri liikmesriikide sotsiaalmajandust käsitlevates seadustes esitatud määratlusi ning nõukogu 7. detsembri 2015. aasta järeldustes (sotsiaalmajanduse kui Euroopa majandusliku ja sotsiaalse arengu olulise teguri edendamise kohta) esitatud määratlust.*

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 18
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek

- (14) **ESF+** peaks andma toetust, et muuta haridus- ja koolitussüsteemid kvaliteetsemaks, tulemuslikumaks ja tööturule vastavamaks, et oleks hõlpsam omandada võtmepädevusi, sh digioskusi, mis on kõigile vajalikud, et tagada eneseteostus ja -areng, tööhõive, sotsiaalne kaasatus ja kodanikuaktiivsus. ESF+ peaks soodustama edasiminekut hariduses ja koolituses ning tööle üleminekus, toetama elukestvat õpet ja tööalast konkurentsivõimet ning aitama kaasa konkurentsivõimele ja ühiskondlikule ja majanduslikule innovatsioonile, toetades neis valdkondades ulatuslikumat kasutuselevõttu võimaldavaid ja kestlikke algatusi. Seda võivad aidata saavutada näiteks **töölõppimine** ja **õpipoisiõpe**, elukestev nõustamine, oskuste prognoosimine koostöös **tööstus-haruga**, ajakohased koolitusmaterjalid, prognoosimine ja hariduse omandanute edasise tegevuse jälgimine, haridustöötajate koolitamine, õpiväljundite valideerimine ning kvalifikatsioonide tunnustamine.

Muudatusettepanek

- (14) **Arvestades, et ESF+ on Euroopa peamine tööhõivele ja oskustele ja sotsiaalsele kaasatusele suunatud vahend, on ülimalt tähtis, et see aitaks kaasa sotsiaalsele, majanduslikule ja territoriaalsele ühtekuuluvusele kõigis liidu osades.** ESF+ peaks andma toetust, et muuta haridus- ja koolitussüsteemid kvaliteetsemaks, **mitte-diskrimineerivamaks, kättesaadavamaks, kaasavamaks**, tulemuslikumaks ja tööturule vastavamaks, et oleks hõlpsam omandada võtmepädevusi, sh **keelteoskust, ettevõtlus- ja digioskusi, sh andmekaitse ja teabejuhtimise alaseid oskusi**, mis on kõigile vajalikud, et tagada eneseteostus ja -areng, tööhõive, sotsiaalne kaasatus ja kodanikuaktiivsus. **Pikaajalise töötuse ja ebasoodsa sotsiaalse taustaga inimeste puhul tuleks erilist tähelepanu pöörata nende võimestamisele.** ESF+ peaks soodustama edasiminekut hariduses ja koolituses ning tööle üleminekus ja **tööturule naasmises**, toetama **kõigi inimeste** elukestvat õpet ja tööalast konkurentsivõimet ning aitama kaasa **kaasatusele**, konkurentsivõimele, **horisontaalse ja vertikaalse segregatsiooni vähendamisele ning** ühiskondlikule ja majanduslikule innovatsioonile, toetades neis valdkondades ulatuslikumat kasutuselevõttu võimaldavaid ja kestlikke algatusi. Seda võivad aidata saavutada näiteks **investeerimine kutseharidusse, töölõppimisse ja õpipoisiõppesse, mille juures keskendutakse eriti õpetamist ja töökogemust kombineerivale tõendatud dualõppe süsteemile**, elukestev nõustamine, oskuste prognoosimine koostöös **sotsiaalpartneritega**, ajakohased koolitusmaterjalid, prognoosimine ja hariduse omandanute edasise tegevuse jälgimine, haridustöötajate koolitamine, **informaalse ja mitteformaalse õppe toetamine**, õpiväljundite valideerimine ning kvalifikatsioonide tunnustamine. **ESF + peaks ergutama ja edendama vähemuste võimalusi saada õpetajaks, eesmärgiga tõrjutud kogukondi (nt romad, vähemused ja sisserändajad) paremini integreerida.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 14 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (14a) ESF + peaks toetama meetmeid, mis sisalduvad liikmesriikide riiklikes kavades, mille eesmärk on kaotada energiaostuvõimetus ja edendada hoonete energiatõhusust haavatavate kodumajapidamiste hulgas, sealhulgas need, keda mõjutab energiaostuvõimetus, ja vajaduse korral sotsiaaleluruumides, kooskõlas komisjoni teatisega „Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa tegevusprogramm: sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse Euroopa raamistik“ ning kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (XX/XX) energialiidu juhtimise kohta ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (XX/XX), millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL energiatõhususe kohta.

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 14 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (14b) Edaspidi tuleks liikmesriikidele ettenähtud ESF+ rahastuse eraldamine muuta sõltuvaks tõendatud tõhusast osalemisest projektides, millega kehtestatakse noortegarantii raames õpetamist ja töökogemust kombineeriv dualõppe süsteem või tõhustatakse seda.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 21**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 15***Komisjoni ettepanek*

- (15) ESF+ kaudu antavat toetust tuleks kasutada, et edendada kõigi, eelkõige ebasoodsas olukorras olevate rühmade võrdset juurdepääsu kvaliteetsele, segregeerimata ja kaasavale haridusele ja koolitusele alates alusharidusest ja lapsehoiust kuni üld- ja kutsehariduse ja -õppe ning kolmanda taseme hariduseni, samuti täiskasvanuharidusele ja -koolitusele, ning seega soodustada üleminekuid haridus- ja koolitussektorite vahel, hoida ära haridussüsteemist varakult lahkumist, suurendada tervisealast teadlikkust, tugevdada seoseid mitteformaalse ja informaalse õppega ja hõlbustada kõigile võimalikku õpirännet. Siinkohal tuleks **toetada sünergiat** Erasmuse programmiga, et **eelkõige hõlbustada** ebasoodsas olukorras **olevate õppijate** osalemist õpirändes.

Muudatusettepanek

- (15) ESF+ kaudu antavat toetust tuleks kasutada, et edendada kõigi, eelkõige ebasoodsas olukorras olevate rühmade võrdset juurdepääsu kvaliteetsele, segregeerimata ja kaasavale haridusele ja koolitusele alates alusharidusest ja lapsehoiust, **pöörates erilist tähelepanu ebasoodsa sotsiaalse taustaga lastele, näiteks hoolekandeesutuste lastele ja kodutuse probleemiga lähedalt kokkupuutuvatele lastele**, kuni üld- ja kutsehariduse ja -õppe ning kolmanda taseme hariduseni **ning haridussüsteemi naasmiseni**, samuti täiskasvanuharidusele ja -koolitusele, ning seega **ennetada vaesuse edasikandumist läbi mitme põlvkonna**, soodustada üleminekuid haridus- ja koolitussektorite vahel, hoida ära haridussüsteemist varakult lahkumist **ja sotsiaalset tõrjutust**, suurendada tervisealast teadlikkust, tugevdada seoseid mitteformaalse ja informaalse õppega ja hõlbustada kõigile võimalikku õpirännet. **Need informaalse õppe vormid ei tohiks asendada juurdepääsu tavaharidusele, eelkõige eelkooli- ja algharidusele.** Siinkohal tuleks **luua sünergia, täiendavus ja poliitikasidusus** Erasmuse programmiga, et **abistada ebasoodsas olukorras olevaid õppijaid ja valmistada neid asjakohaselt ette liikuvuskogemuseks välismaal ja suurendada nende osalemist piiriülese õpirändes.**

Muudatusettepanek 22**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 15 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

- (15a) *Toetus, mida antakse kogukonna juhitud kohaliku arengu investeerimisprioriteedi raames, aitab kaasa käesolevas määruses sätestatud eesmärkidele. Kohaliku arengu strateegiate puhul, mida Euroopa Sotsiaalfond +-ist toetatakse ja mis viiakse ellu kogukonna juhtimisel, tuleks ette näha, et nii kohalike tegevusrühmade juhtimises kui ka strateegia sisu kindlaksmääramisel osalevad piirkonnas elavad ebasoodsas olukorras olevad inimesed. ESF peaks olema võimeline toetama nii linnakui ka maapiirkonnas elluviidavaid kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegiaid ning integreeritud territoriaalseid investeeringuid.*

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 15 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (15b) *Liidu ühtekuuluvuspoliitika lisaväärtus seisneb eelkõige asukohapõhises territoriaalses lähenemisviisis, mitmetasandilises valitsemises, mitmeaastases planeerimises ning ühistes ja mõõdetavates eesmärkides, integreeritud arengu lähenemisviisis ja lähenemises Euroopa haldus-suutlikkuse standarditele.*

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 15 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (15c) *Komisjon ja liikmesriigid peaksid tagama, et sooline võrdõiguslikkus ja soolise perspektiivi lõimimine on siduv põhimõte kõigis programmitöö etappides, alates tegevuskavade prioriteetide kujundamisest kuni rakendamiseni, seire ja hindamiseni, ja et põhilise tähtsusega meetmed soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamiseks saaksid toetust.*

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 15 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (15d) *Kooskõlas nõukogu 19. detsembri 2016. aasta soovitusega nr 2016/C 484/01 „Oskuste täiendamise viisid: uued võimalused täiskasvanutele“^(1a) peaks ESF+ toetama selliseid haridussüsteeme, mis võimaldavad väheste oskustega täiskasvanutel omandada kirja-, arvutus- ja digioskuste miinimumtaseme.*

^(1a) ELT C 484, 24.12.2016, lk 1.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 26
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

- (16) Kooskõlas Euroopa oskuste tegevuskavaga peaks ESF+ edendada kõigile kättesaadavaid oskuste täiendamise ja ümberõppe võimalusi, **eelõige** digioskuste ja peamist progressi võimaldava tehnoloogia valdkonnas, et aidata inimestel omandada digiüleminekule, tehnoloogia muutumisele, innovatsioonile ja sotsiaalsetele ja majanduslikele muutustele kohandatud oskusi, **ning selleks** hõlbustama **karjäärilaseid üleminekuid**, liikuvust ja toetama eelkõige väheste **oskuste** ja madala kvalifikatsiooniga täiskasvanuid.

Muudatusettepanek

- (16) Kooskõlas Euroopa oskuste tegevuskavaga **ning kooskõlas ja vastastikus täiendavuses digitaalse Euroopa programmiga** peaks ESF+ edendada kõigile kättesaadavaid oskuste täiendamise ja ümberõppe võimalusi, **võttes arvesse ebasoodsas olukorras olevate eri sotsiaalsete rühmade probleeme, eelkõige ettevõtlus- ja** digioskuste ja peamist progressi võimaldava tehnoloogia valdkonnas, et aidata inimestel **ja kohalikel kogukondadel** omandada digiüleminekule, tehnoloogia muutumisele, innovatsioonile ja sotsiaalsetele ja majanduslikele muutustele (**nagu väheste CO₂-heitega majandusele üleminekust tulenevad muutused**) kohandatud oskusi, **pädevusi ja teadmisi**, hõlbustama **haridussüsteemist tööturule üleminekut**, liikuvust ja toetama eelkõige väheste **oskustega inimesi, puuetega inimesi ja/või** madala kvalifikatsiooniga täiskasvanuid.

Muudatusettepanek 27
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

- (17) Sünergia programmiga „Euroopa horisont“ peaks tagama, et ESF+ saab peavoolustada ja laiendada programmist „Euroopa horisont“ toetatavaid uuenduslikke õpikavasid, et võimaldada inimestel omandada tuleviku töödeks vajalikke oskusi ja pädevusi.

Muudatusettepanek

- (17) Sünergia programmiga „Euroopa horisont“ peaks tagama, et ESF+ saab peavoolustada ja laiendada programmist „Euroopa horisont“ toetatavaid uuenduslikke õpikavasid, et võimaldada inimestel omandada **isiklikuks ja ametialaseks arenguks ning** tuleviku töödeks vajalikke oskusi ja pädevusi **ning lahendada praegusi ja tulevase ühiskondlike probleeme. Komisjon peaks tagama terviseharu ja programmi „Euroopa horisont“ vahelise sünergia, et kiirendada tulemuste saavutamist tervisekaitse ja haiguste ennetamise valdkonnas.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 28
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 17 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (17a) Koostoime õiguste ja väärtuste programmiga peaks tagama selle, et ESF+ suudab peavoolustada ja laiendada meetmeid diskrimineerimise, rassismi, ksenofoobia, antisemitismi, islamofobia ja muude sallimatuse ilmingute tõkestamiseks ja nende vastu võitlemiseks ning võtta erimeetmeid vihkamise, segregatsiooni ja häbimärgistamise, sealhulgas kiusamise, ahistamise ja sallimatu kohtlemise takistamiseks.

Muudatusettepanek 29
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 17 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (17b) Euroopa territoriaalse koostöö tulemusena piirkondlikul ja piiriülesel tasandil loodud sünergia on viinud ka koostööprojektideni, et parandada tööhõivet, elanikkonna kõige haavatavamate rühmade kaasamist, demograafilisi probleeme, tervist ja haridust mitte ainult liidus, vaid ka ühinemiseelses etapis olevates riikides ja naaberriikides, kus liidu koostöö annab lisaväärtust. ESF+ peaks parandama seda tüüpi projektide rahastamist ning tagama teadmiste edastamise nende ja õigusloomeprotsessi vahel, et parandada ELi õigusraamistikku ja edendada heade tavade jagamist liidu piirkondade vahel.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 30
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18) ESF+ peaks toetama liikmesriikide püüdeid **võitluses vaesuse vastu**, et põlvkondadeüleselt murda ebasoodsate olude ring, ja **edendada** sotsiaalset kaasatust, tagades kõigile võrdsed võimalused ning vöideldes diskrimineerimise ja tervisealase ebavõrdsuse vastu. Selleks on tarvis kasutusele võtta mitmesuguseid poliitikameetmeid, mis on suunatud kõige ebasoodsamas olukorras olevatele inimestele olenemata nende vanusest, sh lapsed, marginaliseerunud kogukonnad (nt romad) ja palgavaesed. ESF + peaks edendama tööturult eemale jäänute aktiivset kaasamist, et tagada nende sotsiaal-majanduslik lõimimine. ESF+ tuleks kasutada ka selleks, et parandada võrdset ja õigeaegset juurdepääsu **kvaliteetsetele**, kestlikele ja **taskukohastele** teenustele, nagu tervishoid ja pikaajaline hooldus, eelkõige pere- ja kogukonnapõhised hooldusteenused. ESF+ peaks aitama nüüdisajastada **sotsiaalkaitseüsteeme**, et eelkõige muuta need juurdepääsetavamaks.

(18) ESF+ peaks toetama liikmesriikide püüdeid **kõigil valitsemistasanditel, sealhulgas piirkondlikul ja kohalikul tasandil, et kaotada vaesus, sealhulgas energiaostuvõimetus, nagu on ette nähtud hiljuti kokku lepitud energialiidu juhtimise eeskirjades [pärast määruse avaldamist asendada määruse numbriga]**, et põlvkondadeüleselt murda ebasoodsate olude ring ja **edendada** sotsiaalset kaasatust, tagades kõigile võrdsed võimalused ning **kõrvaldades tõkkeid ja** vöideldes diskrimineerimise ja **sotsiaalse ning** tervisealase ebavõrdsuse vastu. Selleks on **ühtlasi (kuid mitte ainult)** tarvis kasutusele võtta mitmesuguseid **ennetavaid ja reageerivaid** poliitikameetmeid **ja strateegiaid**, mis on suunatud kõige ebasoodsamas olukorras olevatele inimestele olenemata nende vanusest, sh lapsed, marginaliseerunud kogukonnad (nt romad) **puuetega inimesed, kodutud inimesed, kolmanda riigi kodanikud, sealhulgas sisserändajad, ja** palgavaesed. ESF+ peaks edendama tööturult eemale jäänute aktiivset kaasamist, et tagada nende sotsiaal-majanduslik lõimimine, **sh sihtotstarbelise toetuse kaudu sotsiaal-majandusele. Liikmesriigid peaksid edendama siseriiklikke meetmeid täiendavaid ESF+ meetmeid kooskõlas komisjoni 3. oktoobri 2008. aasta soovitusena tööturult tõrjutud isikute aktiivse kaasamise kohta ^(1a), sealhulgas meetmed piisava sissetulekutoetuse valdkonnas.** ESF+ tuleks kasutada ka selleks, et parandada võrdset ja õigeaegset juurdepääsu **tasuta või taskukohastele**, kestlikele ja **kvaliteetsetele** teenustele, nagu **inimesekeskne** tervishoid ja **seonduv hooldus ning** pikaajaline hooldus, eelkõige pere- ja kogukonnapõhised hooldusteenused **ning** teenused, mis **annavad juhiseid juurdepääsuks sobivale sotsiaaleluasemele või taskukohasele eluasemele. See hõlmab tervise edendamise ja haiguste ennetamise teenuseid osana esmatasandi tervishoiuteenustest.** ESF+ peaks aitama nüüdisajastada **sotsiaalkaitseasutusi**, et eelkõige muuta need juurdepääsetavamaks, **kaasavamaks ja tõhusamaks reageerimisel töömaailma muutuvatele oludele. Veel peaks ESF püüdma leevendada maapiirkondade vaesust, mis on tingitud sellistest maapiirkondadele iseloomulikest ebasoodsatest oludest nagu halb demograafiline olukord, nõrk tööturg, haridus- ja koolitusteenuste või tervishoiu- ja sotsiaalteenuste piiratud kättesaadavus.**

^(1a) Komisjoni 3. oktoobri 2008. aasta soovitus tööturult tõrjutud isikute aktiivse kaasamise kohta (ELT L 307, 18.11.2008, lk 11).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek

- (19) ESF+ peaks aitama **leevendada vaesust**, toetades riiklikke kavasad, mille eesmärk on vähendada toidu- ja materiaalsel puudust, ning edendada vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus elavate inimeste, **sh enim puudust kannatavate isikute ja laste** sotsiaalset lõimimist. **Arvestades, et liidu tasandil kasutatakse vähemalt 4 % eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru vahenditest enim puudust kannatavate isikute toetamiseks**, peaksid liikmesriigid eraldama vähemalt 2 % oma vahenditest, mis on eraldatud eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames, **selleks, et võidelda sotsiaalse tõrjutuse seisukohast kõige tõsisemate** äärmise vaesuse vormidega, nagu kodutus, laste vaesus ja toidupuudus. Arvestades tegevuse laadi ja **lõppsaajate** liiki, on vaja, et enim puudust kannatavate isikute materiaalsel puudust käsitleva toetuse suhtes kohaldatakse **lihtsamaid** eeskirju.

Muudatusettepanek

- (19) ESF+ peaks aitama **kaotada vaesuse**, toetades riiklikke kavasad, mille eesmärk on vähendada toidu- ja materiaalsel puudust, ning edendada **vaesust või sotsiaalset tõrjutust kogevate või** vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus elavate inimeste sotsiaalset lõimimist. **Liikmesriigid** peaksid eraldama vähemalt 3 % oma vahenditest, mis on eraldatud eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames, **võitluseks selliste kõige enam sotsiaalset tõrjutust põhjustavate** äärmise vaesuse vormidega nagu kodutus, laste **vaesus, eakate** vaesus ja toidupuudus. Arvestades tegevuse laadi ja **vahendite saajate** liiki, on vaja, et enim puudust kannatavate isikute materiaalsel puudust käsitleva toetuse suhtes kohaldatakse **võimalikult lihtsaid** eeskirju.

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 19 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (19a) ESF+ eesmärk peaks olema **võidelda eakate naiste vaesuse vastu kogu ELis, võttes arvesse, et sooline pensionilõhe (40 %) kujutab endast tõsist ohtu vaesuse süvenemisele eakamate naiste, eriti nende hulgas, kes elavad ilma partnerita, ning võtta seega järelmeetmeid, et täita kohustusi, mis võeti 2015. aasta nõukogu järeldustes „Naiste ja meeste võrdsed sissetulekuvõimalused: soolise pensionilõhe kaotamine“^(1a). Eakamate naiste vaesuse probleemi süvendab veelgi tervishoiu ja ravimitega seotud suurem omaosalus, mille peavad kandma eakad patsiendid, eelkõige naised, kes elavad meestega võrreldes suurema osa oma elueast terviseprobleemidega, peamiselt pikema oodatava eluea tõttu.**

Muudatusettepanek

^(1a) <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9302-2015-INIT/et/pdf>.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 33**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 19 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (19b) *Vaesuse vastu võitlemiseks ja sotsiaalse kaasatuse suurendamiseks peab ESF+ edendama spetsialiseerunud valitsusväliste organisatsioonide ja vaesuses elavaid inimesi esindavate organisatsioonide aktiivset osalemist nii eriprogrammide väljatöötamisel kui ka rakendamisel.*

Muudatusettepanek 34**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 20**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (20) Kuna on pidevalt vaja suurendada jõupingutusi rändevooegade haldamise käsitlemiseks liidus tervikuna ning selleks, et tagada solidaarsus- ja vastutuse jagamise tegevuse sidus, tugev ja järjepidev toetamine, peaks ESF + **täiendusena** Varjupaiga- ja Rändefondist **toetatavatele meetmetele andma toetust, et edendada kolmanda riigi kodanike sotsiaal-majanduslikku lõimimist.**
- (20) Kuna on pidevalt vaja suurendada jõupingutusi rändevooegade haldamise käsitlemiseks liidus tervikuna ning selleks, et tagada solidaarsus- ja vastutuse jagamise tegevuse sidus, tugev ja järjepidev toetamine, peaks ESF + **kolmandate riikide kodanike, sealhulgas sisserändajate sotsiaal-majandusliku lõimimise edendamiseks andma toetust, mis võib hõmata algatusi kohalikul tasandil ja mis täiendaks vastavat toetust** Varjupaiga- ja Rändefondist, **Euroopa Regionaalarengufondist ning fondidest, mis võivad kolmandate riikide kodanike ühiskonda kaasamist soodustada.**

Muudatusettepanek 35**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 20 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (20a) **ESF+ kavandamise ja rakendamise eest vastutavad liikmesriikide asutused peaksid kooskõlastama tegevust liikmesriikide Varjupaiga- ja Rändefondi meetmete haldamiseks määratud ametiasutustega, et edendada parimal võimalikul viisil kolmandate riikide kodanike integreerimist kõigil tasanditel peamiselt kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja valitsusväliste organisatsioonide rakendatavate strateegiate ning kolmandate riikide kodanike konkreetsele olukorrale kõige asjakohasemalt vastavate meetmete abil. Integratsioonimeetmete kohaldamisala peaks keskenduma kolmandate riikide kodanikele, kes elavad liikmesriigis seaduslikult või, olenevalt asjaoludest, on liikmesriigis seaduslikult elamise õigust omandamas, sealhulgas rahvusvahelise kaitse saajatele.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 36
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek

- (21) ESF+ peaks toetama poliitika ja süsteemi reforme tööhõive, sotsiaalse kaasamise, tervishoiu ja pikaajalise hoolduse ning hariduse ja koolituse valdkonnas. Et suurendada kooskõla Euroopa poolaastaga, peaksid liikmesriigid eraldama asjakohase summa oma vahenditest, mis on eraldatud eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames, selleks, et rakendada asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi, mis on seotud struktuursete probleemidega, mida on asjakohane käsitleda ESF+ rakendusalasasse kuuluvate mitmeaastaste investeeringute kaudu. Komisjon ja liikmesriigid peaksid **tagama** ESF+ koostöös liikmesriikidega täidetava eelarvega haru ja terviseharu ning reformide tugiprogrammi, sh reformitoetusvahendi ja tehnilise toetuse vahendi **omavahelise sidususe, koordineerimise ja vastastikuse täiendavuse**. Eelkõige peaksid komisjon ja liikmesriik kindlustama menetluse kõigis etappides tulemusliku koordineerimise, et tagada rahastamisallikate (sh tehnilise toetuse) vahel järjepidevus, sidusus, vastastikune täiendus ja sünergia.

Muudatusettepanek

- (21) ESF+ peaks toetama poliitika ja süsteemi reforme tööhõive, sotsiaalse kaasamise, **vaesuse kaotamise**, tervishoiu ja pikaajalise hoolduse ning hariduse ja koolituse valdkonnas. Et suurendada kooskõla Euroopa poolaastaga, peaksid liikmesriigid eraldama asjakohase summa oma vahenditest, mis on eraldatud eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames, selleks, et rakendada asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi, mis on seotud struktuursete probleemidega, mida on asjakohane käsitleda ESF+ rakendusalasasse kuuluvate mitmeaastaste investeeringute kaudu. Komisjon ja liikmesriigid peaksid **kaasama kohalikud ja piirkondlikud asutused, et tagada** ESF+ koostöös liikmesriikidega täidetava eelarvega haru ja terviseharu ning reformide tugiprogrammi, sh reformitoetusvahendi ja tehnilise toetuse vahendi **omavaheline sidusus, koordineerimine ja vastastikune täiendus**. Eelkõige peaksid komisjon ja liikmesriik kindlustama menetluse kõigis etappides tulemusliku koordineerimise, et tagada rahastamisallikate (sh tehnilise toetuse) vahel järjepidevus, sidusus, vastastikune täiendus ja sünergia, **võttes arvesse Euroopa sotsiaalõiguste sambas sisalduvaid põhimõtteid ja õigusi, Euroopa poolaasta raames koostatud sotsiaalvaldkonna tulemustabelit, ILO inimväärse töö tegevuskava ja piirkondlikke eripärasid, aidates seeläbi kaasa Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 174 sätestatud liidu eesmärkidele, mis on seotud majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse suurendamisega**.

Muudatusettepanek 37
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 21 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (21a) **Kuna piirkonnad on erineval arengutasemel ja ka sotsiaalsed olud on liidus erinevad, peaks ESF+ olema piisavalt paindlik, et piirkondlikke ja territoriaalseid eripärasid saaks arvesse võtta.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 38**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 22***Komisjoni ettepanek*

- (22) Et tagada Euroopa sotsiaalõiguste samba kohase sotsiaalse mõõtme nõuetekohane elluviimine ning teatava vahendite miinimumsumma kasutamine enim abi vajavate inimeste jaoks, peaksid liikmesriigid eraldama vähemalt **25 %** oma ESF+ vahenditest, mis on eraldatud eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames, sotsiaalse kaasavuse suurendamiseks.

Muudatusettepanek

- (22) Et tagada Euroopa sotsiaalõiguste samba kohase sotsiaalse mõõtme nõuetekohane elluviimine ning teatava vahendite miinimumsumma kasutamine enim abi vajavate inimeste jaoks, peaksid liikmesriigid eraldama vähemalt **27 %** oma ESF+ vahenditest, mis on eraldatud eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames, sotsiaalse kaasavuse suurendamiseks **ja vaesuse kaotamiseks. Need vahendid peaksid täiendama riiklike vahendeid äärmise vaesuse leevendamiseks.**

Muudatusettepanek 39**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 22 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

- (22a) **Kõik liikmesriigid on ratifitseerinud ÜRO lapse õiguste konventsiooni, mis kujutab endast standardit lapse õiguste edendamisel ja kaitsmisel. Laste õiguste edendamine on ELi poliitika sõnaselge eesmärk (Lissaboni lepingu artikkel 3) ning ELi põhiõiguste harta kohaselt tuleb kogu ELi tegevuses seada esikohale lapse parimad huvid. Liit ja liikmesriigid peaksid kasutama ESF+ asjakohaselt, et murda vaesuses ja sotsiaalses tõrjutuses elavate laste ebasoodsate olude ring, nagu on määratletud Euroopa Komisjoni 2013. aasta soovitusel lastesse investeerimise kohta. ESF+ peaks toetama meetmeid, millega edendatakse tõhusat sekkumist, mis aitaks kaasa laste õiguste teostamisele.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 40
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 22 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (22b) *Arvestades laste vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse püsivalt kõrget taset liidus (26,4 % 2017. aastal) ning võttes arvesse Euroopa sotsiaalõiguste sammast, milles sätestatakse, et lastel on õigus kaitsele vaesuse vastu ja ebasoodsa taustaga lastel on õigus erimeetmetele võrdsete võimaluste edendamiseks, peaksid liikmesriigid eraldama eelarve jagatud täitmise raames vähemalt 5 % oma ESF+ vahenditest Euroopa lastegarantii kavasse, et toetada laste võrdset juurdepääsu tasuta tervishoiule, tasuta haridusele, tasuta lastehoiule, inimväärsele eluasemele ja piisavale toitumisele ning kaotada laste vaesus ja sotsiaalne tõrjutus. Varakult lastesse investeerimine toob kaasa märkimisväärseid tulusid lastele ja ühiskonnale tervikuna ning on ülioluline ebasoodsate olude ringi murdmiseks varajases lapsepõlves. Laste toetamine oskuste ja võimete arendamisel võimaldab neil oma võimed täielikult välja arendada, annab parimad õpi- ja tervisega seotud tulemused, võimaldab lastel kujuneda ühiskonna aktiivseteks liikmeteks ja suurendab noorte võimalusi tööturul.*

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 41
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23) Arvestades noorte püsivalt suurt töötust ja tööturul eemalejäämist mitmes liikmesriigis ja piirkonnas – **probleem**, mis puudutab eelkõige mittetöötavaid ja mitteõppivaid noori – on vaja, et **asjaomased** liikmesriigid **investeerivad** jätkuvalt **piisava hulga eelarve** jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru **vahenditest** meetmetesse, millega edendatakse noorte tööhõivet, **sh** noortegarantii kavade rakendamise kaudu. Lähtudes üksikisikutele suunatud meetmetest, mida programmitöö perioodil 2014–2020 toetati noorte tööhõive algatuse raames, peaksid liikmesriigid veelgi edendama noortele mõeldud tööhõivesse ja haridusellu naasmise viise ja kaasamis-meetmeid, seades vajaduse korral esikohale pikaajaliselt töötud, tööturul eemalejäänud ja ebasoodsas olukorras olevad noored **ning** kasutades muu hulgas noorsootööd. Liikmesriigid peaksid samuti investeerima meetmetesse, mille eesmärk on hõlbustada koolist tööellu üleminekut ning kujundada ümber ja kohandada tööturuasutusi, et pakkuda noortele vajadusekohast toetust. **Seepärast peaksid asjaomased** liikmesriigid eraldama vähemalt **10 %** oma vahenditest, **mis** on **eraldatud eelarve jagatud täitmise alla kuuluva** ESF+ haru raames, **noorte tööalase konkurentsivõime toetamiseks**.

(23) Arvestades noorte püsivalt suurt töötust ja tööturul eemalejäämist mitmes liikmesriigis ja piirkonnas – **probleem**, mis puudutab eelkõige mittetöötavaid ja mitteõppivaid noori, **kusjuures töötuse ja tööturul eemalejäämise määrad on isegi kõrgemad ebasoodsa sotsiaalse taustaga noorte puhul** –, on vaja, et liikmesriigid **investeeriks** jätkuvalt **piisavad** jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru **vahendid** meetmetesse, millega edendatakse noorte tööhõivet, **eelkõige** noortegarantii kavade rakendamise kaudu. Lähtudes üksikisikutele suunatud meetmetest, mida programmitöö perioodil 2014–2020 toetati noorte tööhõive algatuse raames, peaksid liikmesriigid veelgi edendama noortele mõeldud **kvaliteetseid** tööhõivesse ja haridusellu naasmise viise ja **tõhusaid** kaasamis-meetmeid, seades vajaduse korral esikohale pikaajaliselt töötud, tööturul eemalejäänud ja ebasoodsas olukorras olevad noored, **sellised noored, kelleni on kõige raskem jõuda ja haavatavas olukorras noored**, kasutades muu hulgas noorsootööd. Liikmesriigid peaksid samuti investeerima meetmetesse, mille eesmärk on hõlbustada koolist tööellu üleminekut ning kujundada ümber ja kohandada tööturuasutusi, et pakkuda noortele vajadusekohast toetust **ja osutada teenuseid ilma igasuguse diskrimineerimiseta**. Liikmesriigid **peaksid** eraldama vähemalt **3 %** oma ESF+ haru riiklikest vahenditest, **et toetada meetmeid noorte tööalase konkurentsivõime, jätkuva hariduse, kvaliteetse tööhõive, õpipoisiõppe ja praktika valdkonnas**. Liikmesriigid, kus mittetöötavate ja mitteõppivate noorte määr on üle liidu keskmise või üle 15 %, peaksid eraldama vähemalt 15 % oma riiklikest ESF+ vahenditest, et toetada selle valdkonna poliitikat, toimides asjakohasel territoriaalsel tasandil.

Muudatusettepanek 42
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 23 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23a) **Piirkondadesisene ebavõrdsus kasvab, sealhulgas ka jõukamates piirkondades, mille juurde kuuluvad ka vaesemad alad.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 23 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (23b) *Arvestades ESFi+ rakendusala laiendamist, tuleb programmi eesmärkide saavutamiseks tagada, et nende lisaiülesannetega kaasneb ka suurem eelarve. Suuremat rahastamist on vaja töötuse, eelkõige noorte töötuse ja vaesusega võitlemiseks ning kutsealase arengu ja koolituse toetamiseks, eriti digitaalses töökeskkonnas, kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste sambas sätestatud põhimõtetega.*

Muudatusettepanek 44

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 23 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (23c) *EURESt tuleb pikas perspektiivis tugevdada, eeskätt veebiplatvormi põhjaliku arendamise ning liikmesriikide aktiivse kaasamise kaudu. Liikmesriigid peaksid kasutama olemasolevat mudelit tõhusamalt ja avaldama EURESe süsteemis üksikasjad kõikide vabade töökohtade kohta.*

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (24) Liikmesriigid peaksid tagama **kõnealuste fondide** toetatavate meetmete koordineerimise ja vastastikuse täiendavuse.

- (24) Liikmesriigid ja komisjon peaksid tagama ESF+ ja teistest liidu programmidest ja vahenditest, nagu Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond, Euroopa Regionaalarengu Fond, Euroopa Merendus- ja Kalandusfond, Erasmus, Varjupaiga- ja Rändefond, programm „Euroopa horisont“, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond, digitaalse Euroopa programm, InvestEU, programm „Loov Euroopa“ või Euroopa solidaarsuskorpuse programm, toetatavate meetmete koordineerimise ja vastastikuse täiendavuse ning nende koostoime kasutamise.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 46
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 25

Komisjoni ettepanek

- (25) Vastavalt ELi toimimise lepingu **artiklile** 349 ja 1994. aasta ühinemisakti protokoll nr 6 artiklile 2 on äärepoolseimatel **ja** põhjapoolsetel hõredalt asustatud piirkondadel õigus erimeetetele ühise poliitika ja ELi programmide raames. **Püsivate piirangute tõttu vajavad need piirkonnad eritoetust.**

Muudatusettepanek

- (25) Vastavalt ELi toimimise lepingu **artiklitele** 349 ja **174 ning** 1994. aasta ühinemisakti protokoll nr 6 artiklile 2 on äärepoolseimatel, põhjapoolsetel hõredalt asustatud piirkondadel **ja saartel** õigus erimeetetele ühise poliitika ja ELi programmide raames. **Need piirkonnad vajavad eritoetust, sest neis valitsevad rasked ja püsivad ebasoodsad looduslikud tingimused.**

Muudatusettepanek 47
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 25 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (25a) **Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 174 peaksid liikmesriigid ja komisjon tagama, et ESF + aitab kaasa konkreetsete poliitikameetmete väljatöötamisele ja rakendamisele, et tegeleda piirangutega ja raskustega, mida kogevad piirkonnad, kus valitsevad rasked ja püsivad ebasoodsad demograafilised tingimused, näiteks inimtühjaks jäänud ja hõredalt asustatud piirkonnad.**

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 48
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 26

Komisjoni ettepanek

- (26) ESF+ toetatavate meetmete tõhus ja tulemuslik rakendamine tugineb heale valitsemistavale ning kõigi **asjakohaste territoriaalsete tasandite osalejate** ja sotsiaal-majanduslike osalejate, eriti sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna partnerlusele. Seepärast on väga tähtis, et liikmesriigid **kannustavad sotsiaalpartnereid ja kodanikuühiskonda osalema eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ rakendamises.**

Muudatusettepanek

- (26) ESF+ toetatavate meetmete tõhus ja tulemuslik rakendamine tugineb heale valitsemistavale ning kõigi **liidu institutsioonide ja kohaliku, piirkondliku ja riigi tasandi ametiasutuste ning** sotsiaal-majanduslike osalejate, eriti sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna partnerlusele. Seepärast on väga tähtis, et liikmesriigid **partnerluses piirkondlike ja kohalike ametiasutustega tagaksid sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna organisatsioonide, soolise võrdõiguslikkusega tegelevate asutuste, riiklike inimõiguste institutsioonide ning muude asjakohaste või esindavate organisatsioonide sisulise osalemise ESF+ programmitöös ja rakendamises, alates tegevuskavade jaoks prioriteetide kavandamisest kuni rakendamise, seire ning tulemuste ja mõju hindamiseni, kooskõlas komisjoni delegeeritud määrusega (EL) nr 240/2014 ^(1a), millega sätestatakse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega seotud Euroopa partnerluse käitumisjuhend. Lisaks on mittemiskrimineerimise ja võrdsete võimaluste tagamise eesmärgil oluline, et ka soolise võrdõiguslikkusega tegelevad asutused ja riiklikud inimõiguste institutsioonid kaastaks igasse etappi.**

^(1a) Komisjoni 7. jaanuari 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 240/2014, millega sätestatakse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega seotud Euroopa partnerluse käitumisjuhend (ELT L 74, 14.3.2014, lk 1).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 49
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 26 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (26a) *Korraldusasutuste ja partnerite vaheline hea valitsemistava ja partnerlus nõuavad tõhusat ja tulemuslikku suutlikkuse suurendamist sidusrühmade puhul, kellele liikmesriigid peaksid eraldama asjakohase summa ESF+ vahenditest. Kuna investeerimine institutsioonilise suutlikkuse ja avaliku halduse ja avalike teenuste tulemuslikkuse riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil reformide, parema reguleerimise ja hea valitsemistava eesmärgil ei sisaldu enam eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ tegevuseesmärgis, kuid on lisatud struktuuritoetuste reformikavasse, on vajalik, et komisjon ja liikmesriigid tagavad nende kahe vahendi tõhusa koordineerimise.*

Muudatusettepanek 50
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 27

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (27) Et paremini kohandada poliitikat vastavalt sotsiaalsetele muutustele ning soodustada ja toetada uuenduslikke lahendusi, on ülimalt tähtis toetada sotsiaalset innovatsiooni. Poliitika tulemuslikumaks muutmiseks on väga oluline, et uuenduslikke lahendusi katsetataks ja hinnataks enne nende ulatuslikumat kasutuselevõttu, ja seepärast on sel puhul õigustatud eritoetuse andmine ESF+-ist.

- (27) Et paremini kohandada poliitikat vastavalt sotsiaalsetele muutustele ning soodustada ja toetada uuenduslikke lahendusi, **sealhulgas kohalikul tasandil**, on ülimalt tähtis toetada sotsiaalset innovatsiooni **ja sotsiaalmajandust**. Poliitika tulemuslikumaks muutmiseks on väga oluline, et uuenduslikke lahendusi katsetataks ja hinnataks enne nende ulatuslikumat kasutuselevõttu, ja seepärast on sel puhul õigustatud eritoetuse andmine ESF+-ist.

Muudatusettepanek 51
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 27 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (27a) *Et täielikult kasutada ära sektoritevahelise koostöö potentsiaali, parandada koostoiimet ja sidusust teiste poliitikavaldkondadega ning saavutada oma üldeesmärgi, peaks ESF+ toetama uuenduslikke meetmeid, mille eesmärk on spordi ja kehalise tegevuse ja kultuuri kaudu sotsiaalse kaasamise parandamine, tervise edendamise ja haiguste ennetamine, eelkõige marginaliseeritud ja/või ebasoodsas olukorras olevate rühmade puhul.*

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 52
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 28

Komisjoni ettepanek

- (28) Liikmesriigid ja komisjon peaksid tagama, et ESF+ aitab edendada naiste ja meeste võrdõiguslikkust vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 8, et soodustada naiste ja meeste võrdset kohtlemist ja võimalusi kõigis valdkondades, sh tööturul osalemise ning töötingimuste ja karjääri arengu osas. **Samuti peaksid nad tagama, et ESF+ edendab kõigi võrdseid võimalusi ja hoiab ära diskrimineerimist kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 10 ning** edendab puuetega inimeste kaasamist ühiskonda teistega võrdsetel tingimustel ja aitab rakendada puuetega inimeste õiguste konventsiooni. Neid põhimõtteid tuleks õigel ajal ja järjepidevalt arvesse võtta programmide kõigi mõõtmete juures ning nende ettevalmistamise, seire, rakendamise ja hindamise kõigis etappides, tagades ühtlasi, et võetakse konkreetseid meetmeid soolise võrdõiguslikkuse ja võrdsete võimaluste edendamiseks. ESF+ peaks samuti edendama üleminekut hoolekandeesutuste kasutamisel pere- ja kogukonnapõhisele hoolekandele, eelkõige nende puhul, keda diskrimineeritakse mitmekordselt. ESF+-ist ei tuleks toetada ühtegi tegevust, mis aitab kaasa segregatsioonile või sotsiaalsele tõrjutusele. Määruses (EL) nr [uus ühissätete määrus] on sätestatud, et kulude rahastamiskõlblikkuse eeskirjad **tuleb kehtestada** riigi tasandil teatavate eranditega, mille jaoks on vaja kehtestada eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru käsitlevad erisätted.

Muudatusettepanek

- (28) Liikmesriigid ja komisjon peaksid tagama, et ESF+ aitab edendada naiste ja meeste võrdõiguslikkust vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 8, et soodustada naiste ja meeste võrdset kohtlemist ja võimalusi kõigis valdkondades, sh tööturul osalemise ning töötingimuste ja karjääri arengu osas. **Soolisi aspekte tuleks kõikides rakendatavates programmides arvesse võtta kogu nende ettevalmistamise, rakendamise, järelevalve ja hindamise jooksul. Lisaks peaks ESF+ järgima eelkõige ELi põhiõiguste harta artiklit 21, mille kohaselt on keelatud igasugune diskrimineerimine, sealhulgas diskrimineerimine soo, rassi, nahavärvi, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude põhimõtete, rahvusvähemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel. Samuti peaks olema keelatud igasugune diskrimineerimine sooliste iseärasuste või soodimentiteedi alusel ja rahvusliku kuuluvuse alusel. Liikmesriigid ja komisjon peaksid ka tagama, et ESF+ edendab puuetega inimeste kaasamist ühiskonda teistega võrdsetel tingimustel ja aitab rakendada ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni, muu hulgas seoses hariduse, töö, tööhõive ja nende üldise juurdepääsuga.** Neid põhimõtteid tuleks õigel ajal ja järjepidevalt arvesse võtta programmide kõigi mõõtmete juures ning nende ettevalmistamise, seire, rakendamise ja hindamise kõigis etappides, tagades ühtlasi, et võetakse konkreetseid meetmeid soolise võrdõiguslikkuse ja võrdsete võimaluste edendamiseks. ESF+ peaks samuti edendama üleminekut hoolekandeesutuste kasutamisel pere- ja kogukonnapõhisele hoolekandele, eelkõige nende puhul, keda diskrimineeritakse mitmekordselt **ja läbipõimunult**. ESF+-ist ei tuleks toetada ühtegi tegevust, mis aitab kaasa segregatsioonile või sotsiaalsele tõrjutusele. Määruses (EL) nr [uus ühissätete määrus] on sätestatud, et kulude rahastamiskõlblikkuse eeskirjad **peavad olema kooskõlas hartaga ja kehtestatud** riigi tasandil koos teatavate eranditega, mille jaoks on vaja kehtestada eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru käsitlevad erisätted.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 53
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 28 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (28a) *Kaaluda tuleks piirkondlike näitajate kasutamist, et piirkondadevahelisi erinevusi saaks paremini arvesse võtta.*

Muudatusettepanek 54
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 28 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (28b) *ESF+ peaks toetama keeleõpet, soodustades vastastikust mõistmist ja kaasava ühiskonna rajamist, muu hulgas Euroopa Nõukogu poolt väljatöötatud rändajate keeleõppe vahendite laiema kasutuselevõtu abil liikmesriikides.*

Muudatusettepanek 55
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 29

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (29) Et vähendada andmete kogumisega seotud halduskoormust, peaksid liikmesriigid juhul, kui andmed on olemas registrites, lubama korraldusasutustel koguda registritest andmeid.

- (29) Et vähendada andmete kogumisega seotud halduskoormust, peaksid liikmesriigid juhul, kui **võimaluse korral sooliselt eristatud** andmed on olemas registrites, lubama korraldusasutustel koguda registritest andmeid, **täites seejuures isikuandmete kaitse nõudeid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679^(1a)**. Soovitav on ergutada andmete elektroonilise edastamise jätkumist, kuna see aitab vähendada halduskoormust.

^(1a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 56
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 31

Komisjoni ettepanek

- (31) Sotsiaalne eksperimenteerimine on väiksemahuline projektide katsetamine, mis võimaldab koguda tõendeid sotsiaalse innovatsiooni teostatavuse kohta. **Teostatavaid** ideid peaks olema võimalik arendada laiemas ulatuses või **muudes kontekstides**, kasutades ESF+-ist, **aga ka muudest allikatest pärit rahalist toetust**.

Muudatusettepanek

- (31) Sotsiaalne eksperimenteerimine on väiksemahuline projektide katsetamine, mis võimaldab koguda tõendeid sotsiaalse innovatsiooni teostatavuse kohta. Ideid peaks olema võimalik **katseta kohalikul tasandil ja seda tuleks ergutada, ning teostatavaid ideid tuleks** arendada laiemas ulatuses, **kui see on asjakohane**, või **viia üle muuse konteksti teistes piirkondades või liikmesriikides**, kasutades **rahalist toetust** ESF+-ist **või kombineerides seda muude allikatega**.

Muudatusettepanek 57
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 32

Komisjoni ettepanek

- (32) ESF+ määrusega kehtestatakse sätteid, mille eesmärk on saavutada töötajate mittediskrimineeriv vaba liikumine, tagades liikmesriikide **kesksete** tööturuasutuste omavalitselise tiheda koostöö ja nende tiheda koostöö komisjoniga. Euroopa tööturuasutuste võrgustik peaks edendama tööturgude paremat toimimist, hõlbustades töötajate piiriülest liikuvust ja tööturget käsitleva teabe suuremat läbipaistvust. ESF+ rakendusallasse kuulub ka sihipärase liikuvuskavade väljatöötamine ja toetamine, et täita vabad kohad seal, kus tööturul on kindlaks tehtud puudujääke.

Muudatusettepanek

- (32) ESF+ määrusega kehtestatakse sätteid, mille eesmärk on saavutada töötajate mittediskrimineeriv vaba liikumine, tagades liikmesriikide **avalike** tööturuasutuste omavalitselise tiheda koostöö ja nende tiheda koostöö komisjoniga **ja sotsiaalpartneritega**. Euroopa tööturuasutuste võrgustik peaks edendama **sotsiaalpartnerite osalusel** tööturgude paremat toimimist, hõlbustades töötajate piiriülest liikuvust ja tööturget käsitleva teabe suuremat läbipaistvust. ESF+ rakendusallasse kuulub ka sihipärase liikuvuskavade väljatöötamine ja toetamine, et täita vabad kohad seal, kus tööturul on kindlaks tehtud puudujääke. **ESF+ hõlmab piirkondlike avalike tööturuasutuste ja sotsiaalpartnerite piiriüleseid partnerlusi ning nende tegevusi liikuvuse ning ka läbipaistvuse ja piiriüleste tööturgude lõimimise edendamiseks teavitamise, nõustamise ja suunamise kaudu. Paljudel piirialadel täidavad nad tõelise Euroopa tööturu arendamisel tähtsat osa.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 58
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 33

Komisjoni ettepanek

- (33) Mikroettevõtete, sotsiaalmajanduse ja **sotsiaalsete** ettevõtete puudulik juurdepääs rahastusele on üks peamisi takistusi ettevõtete loomisele, eelkõige tööturult enim eemale jäänute hulgas. ESF+ määrusega kehtestatakse sätteid, et luua turukeskkond, mis võimaldab suurendada **sotsiaalsete** ettevõtete **mikrorahastamist** ja nende **sellele juurdepääsu** ning viia see vastavusse seda kõige enam vajavate isikute, eelkõige selliste töötute, naiste ja **haavatavate isikute** vajadustega, kes soovivad alustada või arendada mikroettevõtet. Seda eesmärki täidetakse ka InvestEU fondi sotsiaalvaldkonna investeringute ja oskuste poliitikaharusse kuuluvate rahastamisvahendite ja eelarvetagatise kaudu.

Muudatusettepanek

- (33) Mikroettevõtete, sotsiaalmajanduse ja **sotsiaalmajanduse** ettevõtete puudulik juurdepääs rahastusele on üks peamisi takistusi ettevõtete loomisele, eelkõige tööturult enim eemale jäänute hulgas. ESF+ määrusega kehtestatakse sätteid, et luua turukeskkond, mis võimaldab suurendada **sotsiaalmajanduse** ettevõtete **rahastamist** ja nende **juurdepääsu rahastamisele ja tugiteenustele, sealhulgas kultuuri- ja loomesektoris**, ning viia see vastavusse seda kõige enam vajavate isikute, eelkõige selliste töötute, naiste ja **ebasoodsas olukorras rühmade** vajadustega, kes soovivad alustada või arendada mikroettevõtet. Seda eesmärki täidetakse ka InvestEU fondi sotsiaalvaldkonna investeringute ja oskuste poliitikaharusse kuuluvate rahastamisvahendite ja eelarvetagatise kaudu.

Muudatusettepanek 59
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 33 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (33a) **Komisjon peaks võtma liidu tasandil sotsiaalsete ja solidaarsuspõhiste ettevõtete jaoks kasutusele Euroopa sotsiaalmajanduse märgise, mis tugineb selgetele kriteeriumidele ja tõstab esile nende ettevõtete eriomadusi ja sotsiaalset mõju, suurendab nende nähtavust, loob stiimuleid investeringuteks ja lihtsustab juurdepääsu rahastamisele ja ühtsele turule nende jaoks, kes soovivad laieneda oma asukohariigis või teistesse liikmesriikidesse, ning seda viisil, mis on kooskõlas asjaomases sektoris ja eri liikmesriikides kehtivate õiguslike vormide ja õigusraamistikega.**

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 60
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 34

Komisjoni ettepanek

- (34) Sotsiaalsete investeeringute turu osalistel, sh heategevuslikel osalistel, võib olla ESF+ mitme eesmärgi saavutamisel tähtis roll, sest nad pakuvad rahastamisvõimalusi ning uudeid ja täiendavaid lähenemisviise, et võidelda sotsiaalse tõrjutuse ja vaesuse vastu, vähendada töötust ja aidata täita ÜRO kestliku arengu eesmäärke. Seepärast peaksid heategevuslikud osalised, nagu fondid ja rahastajad vastavalt vajadusele osalema ESF+ meetmetes, eelkõige neis, mille eesmärk on arendada sotsiaalsete investeeringute turu keskkonda.

Muudatusettepanek

- (34) Sotsiaalsete investeeringute turu osalistel, sh heategevuslikel osalistel, võib olla ESF+ mitme eesmärgi saavutamisel tähtis roll, sest nad pakuvad rahastamisvõimalusi ning uudeid ja täiendavaid lähenemisviise, et võidelda sotsiaalse tõrjutuse ja vaesuse vastu, vähendada töötust ja aidata täita ÜRO kestliku arengu eesmäärke. Seepärast peaksid heategevuslikud osalised, nagu fondid ja rahastajad vastavalt vajadusele **ja tingimusel, et nende poliitilised või sotsiaalsed eesmärgid ei ole liidu ideaalidega vastuolus**, osalema ESF+ meetmetes, eelkõige neis, mille eesmärk on arendada sotsiaalsete investeeringute turu keskkonda.

Muudatusettepanek 61
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 34 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (34a) *Riikidevahelisel koostööl on märkimisväärne lisaväärtus, mistõttu kõik liikmesriigid peaksid seda toetama, välja arvatud asjakohaselt põhjendatud juhtudel, võttes arvesse proportsionaalsuse põhimõtet. Samuti on vaja tugevdada komisjoni kui kogemuste vahetusele kaasaaitaja ja asjaomaste algatuste elluviimise koordineeri rolli.*

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 62
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 35 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (35a) *Komisjon peaks suurendama liikmesriikide ja alaesinevad organisatsioonide osalemist, vähendades nii palju kui võimalik osalemist takistavaid asjaolusid, sealhulgas rahastamise taotlemise ja saamise halduskoormust.*

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 63
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 35 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (35b) Üks liidu peamisi eesmärke on tervishoiusüsteemide tugevdamine, toetades tervishoiu- ja ravisüsteemide digiüleminekut ning kestliku tervise teabesüsteemi arendamist ning riiklike reforme, et muuta tervishoiusüsteemid tõhusamaks, ligipääsetavamaks ja vastupanuvõimelisemaks.

Muudatusettepanek 64
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 36

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (36) **Kui** aidata inimestel säilitada **kauem** tervisliku ja aktiivse eluviisi ja avardada nende võimalusi aktiivselt oma tervise eest hoolitseda, mõjub see positiivselt tervisele, tervisealase ebavõrdsuse vähendamisele, elukvaliteedile, jõudlusele, konkurentsivõimele ja kaasavusele ning vähendab ühtlasi survet riigieelarvetele. Komisjonile on olnud oluline aidata liikmesriikidel saavutada nende kestliku arengu eesmärke, eelkõige eesmärki 3 tagada kõikidele vanuserühmadele hea tervis ja heaolu⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁷⁾ COM(2016)0739.

- (36) **ELi toimimise lepingu artiklis 168 sätestatud nõuete täitmine nõuab pidevaid pingutusi. Kui** aidata **mitte-diskrimineerivalt kõigil** inimestel säilitada tervisliku ja aktiivse eluviisi ja avardada nende võimalusi aktiivselt oma tervise eest hoolitseda, mõjub see positiivselt tervisele, tervisealase ebavõrdsuse vähendamisele, elukvaliteedile, jõudlusele, konkurentsivõimele ja kaasavusele ning vähendab ühtlasi survet riigieelarvetele. **Tervist mõjutava innovatsiooni, sh sotsiaalse innovatsiooni toetamine ja tunnustamine aitab lahendada tervishoiusektori jätkusuutlikkusega seotud probleeme demograafiliste muutustega seotud toimetulekuprobleeme arvestades. Ka on tervisealase ebavõrdsuse vähendamise meetmed olulised kaasava majanduskasvu saavutamiseks.** Komisjonile on olnud oluline aidata liikmesriikidel saavutada nende kestliku arengu eesmärke, eelkõige eesmärki 3 tagada kõikidele vanuserühmadele hea tervis ja heaolu⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁷⁾ COM(2016)0739.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 65
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 36 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (36a) *Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) määratluse kohaselt on tervis „täieliku füüsilise, vaimse ja sotsiaalse heaolu seisund ning mitte üksnes haiguse või puude puudumine“. Liidu elanikkonna tervise parandamise seisukohalt on oluline mitte keskenduda üksnes füüsilisele tervisele ja sotsiaalsele heaolule. WHO andmetel moodustavad vaimse tervise probleemid ligikaudu 40 % puuetega elatud aastatest. Ka on vaimse tervise probleemid väga erinevad, kauakestvad ning diskrimineerimist põhjustavad, suurendades märkimisväärselt tervisest tingitud ebavõrdsust. Lisaks sellele mõjutab majanduskriis ka vaimset tervist määravaid tegureid, kuna kaitsetegurid nõrgenevad ja riskitegurid suurenevad.*

Muudatusettepanek 66
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 37

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (37) Otsustamisprotsessides, mis on seotud uuenduslike, tõhusate ja vastupanuvõimeliste tervisesüsteemide kavandamise ja haldamisega, kvaliteetsetele tervishoiuteenustele üldise juurdepääsu tagamise vahendite edendamisega ning parimate tavade vabatahtliku ulatuslikuma rakendamise, tuleks toetuda tõenditele ja Euroopa Liidu tervishoiusüsteemide ühistele väärtustele ja põhimõtetele, nagu on märgitud nõukogu 2. juuni 2006. aasta järeldustes.
- (37) Otsustamisprotsessides, mis on seotud uuenduslike, tõhusate ja vastupanuvõimeliste tervisesüsteemide kavandamise ja haldamisega, kvaliteetsetele **isikukesksetele tervishoiuteenustele ja nendega seotud raviteenustele** üldise juurdepääsu tagamise vahendite edendamisega ning parimate tavade vabatahtliku ulatuslikuma rakendamise, tuleks toetuda tõenditele ja Euroopa Liidu tervishoiusüsteemide ühistele väärtustele ja põhimõtetele, nagu on märgitud nõukogu 2. juuni 2006. aasta järeldustes. **See hõlmab tervise edendamise ja haiguste ennetamise teenuseid osana esmatasandi tervishoiuteenustest.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 67
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 37 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(37a) *Eelmised liidu tegevusprogrammid rahvatervise valdkonnas (2003–2008) ja tervisevaldkonnas (2008–2013 ja 2014–2020), mis kehtestati vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1786/2002/EÜ^(1a) ja otsusega nr 1350/2007/EÜ^(1b) ning määrusega (EL) nr 282/2014^(1c) („eelmised terviseprogrammid“) on saanud positiivseid hinnanguid paljude oluliste arengusuundade ja parenduste eest. ESF+ terviseharu peaks tuginema eelmiste terviseprogrammide saavutustele.*

^(1a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2002. aasta otsus 1786/2002/EÜ, millega võetakse vastu ühenduse tegevusprogramm rahvatervise valdkonnas (aastateks 2003–2008) (EÜT L 271, 9.10.2002, lk 1).

^(1b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta otsus nr 1350/2007/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse teine tervisevaldkonna tegevusprogramm (2008–2013) (ELT L 301, 20.11.2007, lk 3).

^(1c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 282/2014, millega luuakse liidu kolmas tervisevaldkonna tegevusprogramm aastateks 2014–2020 ja tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1350/2007/EÜ (ELT L 86, 21.3.2014, lk 1).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 68
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 37 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (37b) ESF+ terviseharuga tuleks edendada meetmeid valdkondades, kus on olemas liidu lisaväärtus, mida saaks tõendada järgmiste näitajate alusel: heade tavade vahetamine liikmesriikide ja piirkondade vahel; teadmiste vahetamise või vastastikuse õppe võrgustike toetamine; tervishoiutöötajate kvalifikatsiooni toetamine; piiriüleste ohtude käsitlemine riskide vähendamiseks ja nende tagajärgede leevendamiseks; teatavate siseturuga seotud küsimuste käsitlemine, mille puhul on liidul märkimisväärsed õigused, et tagada kvaliteetsete lahenduste elluviimine kõigis liikmesriikides; innovatsiooni potentsiaali avamine tervise valdkonnas; meetmed, mille tulemusel võidakse luua võrdleva analüüsi süsteem, et võimaldada teadlike otsuste tegemist liidu tasandil; suurem tõhusus topelttööst põhjustatud ressursside raiskamise ärahoidmise ja rahaliste vahendite kasutamise optimeerimise teel.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 69
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 38

Komisjoni ettepanek

- (38) ESF+ terviseharu peaks aitama kaasa haiguste ennetamisele **liidu kodanike** kogu eluea vältel ja tervise edendamisele, käsitledes terviseriskitegureid, nagu tubakatarbimine ja passiivne suitsetamine, kahjulik alkoholtarbimine, ebaseaduslike uimastite tarbimine ja uimastitega seotud tervisekahjude vähendamine, ebatervislik toitumine **ja** kehalise aktiivsuse puudumine, ning soodustama tervislikke eluviise toetavaid tingimusi, et täiendada liikmesriikide meetmeid kooskõlas asjakohaste strateegiatega. ESF+ terviseharu peaks edendama tõhusaid **ennetamismudeleid**, uuenduslikku tehnoloogiat ning uusi ärimudeleid ja -lahendusi, et aidata liikmesriikidel kujundada uuenduslikke, tõhusaid ja kestlikke tervishoiusüsteeme ning hõlbustada **Euroopa kodanike** juurdepääsu parematele ja ohutumatele tervishoiuteenustele.

Muudatusettepanek

- (38) ESF+ terviseharu peaks aitama kaasa haiguste ennetamisele **ja varasele diagnoosimisele liidus elavate inimeste** kogu eluea vältel ja tervise edendamisele, käsitledes terviseriskitegureid, nagu tubakatarbimine, **suitsetamine** ja passiivne suitsetamine, kahjulik alkoholtarbimine, **keskkonnast tulevad terviseohud**, ebaseaduslike uimastite tarbimine ja uimastitega seotud tervisekahjude vähendamine, **rasvumine ja** ebatervislik toitumine, **mis on seotud ka vaesusega**, kehalise aktiivsuse puudumine, ning soodustama tervislikke eluviise toetavaid tingimusi, **üldsuse suuremat teadlikkust ohuteguritest, hästi kavandatud rahvatervisealaseid meetmeid üldisele tervisele avalduva nakkuskoormuse ja nakkuste mõju ning ennetatavate nakkushaiguste vähendamiseks, sh vakt-sineerimise kaudu, kogu eluea vältel**, et täiendada liikmesriikide meetmeid kooskõlas asjakohaste strateegiatega. **Sellega seoses tuleks erilist tähelepanu pöörata terviseharidusele, kuna see aitab üksikisikutel ja kogukondadel parandada tervist, suurendada teadmisi ja mõjutada hoiakuid. Praegusi terviseprobleeme saab mõjusalt lahendada üksnes liidu tasandil tehtava koostööga ja liidu tegevuse jätkamisega tervise valdkonnas.** ESF+ terviseharu peaks **toetama asjaomaste liidu õigusaktide rakendamist**, edendama **kõigini jõudvaid** tõhusaid **ennetamis- ja teadlikkuse suurendamise mudeleid**, uuenduslikku tehnoloogiat ning uusi ärimudeleid ja -lahendusi, et aidata liikmesriikidel kujundada uuenduslikke, **juurdepääsetavaid**, tõhusaid ja kestlikke tervishoiusüsteeme ning hõlbustada **liidus nii linna- kui ka maapiirkonnas elavate inimeste** juurdepääsu parematele ja ohutumatele tervishoiuteenustele.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 70
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 38 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (38a) *Terviseharu meetmete rakendamiseks peaks komisjon toetama tervise juhtnõukogu loomist. Lisaks peaks komisjon soovitada võimalusi ja meetodeid tervishoiu-meetmete kooskõlla viimiseks Euroopa poolaasta protsessiga, omades nüüd volitusi soovitada tervishoiusüsteemide (ja muude tervist mõjutavate sotsiaalsete tegurite) reformimist, et parandada liikmesriikide tervishoiu- ja sotsiaalkaitseüsteemide juurdepääsetavust ja kestlikkust.*

Muudatusettepanek 71
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 39

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (39) Mittenakkuslike haiguste arvele langeb üle 80 % enneaegselt suremusest liidus ja tulemuslik ennetamine hõlmab mitut piiriülest mõõdet. Euroopa Parlament ja nõukogu on samas rõhutanud vajadust viia miinimumini tõsiste piiriüleste terviseohtude, nagu nakkushaiguste ning muude bioloogiliste, keemiliste, keskkonna- ja tundmatute ohtude mõju rahvatervisele, toetades valmisoleku ja reageerimisega seotud suutlikkuse suurendamist.

- (39) Mittenakkuslike haiguste arvele langeb üle 80 % enneaegselt suremusest liidus ja tulemuslik ennetamine hõlmab mitut **valdkonnaülest meetet ja** piiriülest mõõdet. Euroopa Parlament ja nõukogu on samas rõhutanud vajadust viia miinimumini tõsiste piiriüleste terviseohtude, nagu **äkilise ja kumulatiivse keskkonnasaaste ja heidete**, nakkushaiguste ning muude bioloogiliste, keemiliste, keskkonna- ja tundmatute ohtude mõju rahvatervisele, toetades valmisoleku ja reageerimisega seotud suutlikkuse suurendamist.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 72
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 39 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (39a) *Pidevad investeeringud innovaatilistesse kogukonnapõhisesse lähenemisviisidesse piiriüleste haiguste, nagu HIV/AIDSi-, tuberkuloosi- ja viirusliku hepatiidi epideemia vastu võitlemiseks on väga olulised, sest haiguste sotsiaalne mõõde on peamine tegur, mis mõjutab võimet võidelda nende kui epideemiatega nii liidus kui ka naaberriikides. Ambitsioonikam poliitiline juhtimine ning piisavad tehnilised ja rahalised vahendid kestliku piirkondliku reageerimise saavutamiseks võitluses HIV/AIDSi, tuberkuloosi ja hepatiidi vastu Euroopas on otsustava tähtsusega nende haigustega seotud kestliku arengu eesmärkide saavutamisel.*

Muudatusettepanek 73
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 40

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (40) Tervisesüsteemide tõhususe ja kodanike tervise nimel on oluline vähendada ravimiresistentsete ja tervishoiuteenus-
tega seotud infektsioonide levikut ning tagada tulemuslike
antimikroobikumide kättesaadavus.

- (40) Tervisesüsteemide tõhususe ja kodanike tervise nimel on oluline vähendada ravimiresistentsete ja tervishoiuteenus-
tega seotud infektsioonide levikut ning tagada tulemuslike
antimikroobikumide kättesaadavus, **vähendades samas nende kasutamist, et aidata võidelda antimikroobikumiresistentsuse vastu.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 74
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 42

Komisjoni ettepanek

- (42) ESF+ terviseharu ja sellesse harusse kuuluvate meetmete mõningate eesmärkide eripära arvestades sobivad nendega seotud tegevusi kõige paremini rakendama liikmesriikide vastavad pädevad asutused. Neid liikmesriikide määratud ametiasutusi tuleks seepärast lugeda kindlaksmääratud toetusesaajateks [uue finantsmääruse] artikli [195] tähenduses ja neile tuleks toetust anda ilma projektikonkurssi eelnevalt avaldamata.

Muudatusettepanek

- (42) ESF+ terviseharu ja sellesse harusse kuuluvate meetmete mõningate eesmärkide eripära arvestades sobivad nendega seotud tegevusi kõige paremini rakendama liikmesriikide vastavad pädevad asutused **kodanikuühiskonna aktiivsel toetusel**. Neid liikmesriikide määratud ametiasutusi **ning vajaduse korral ka kodanikuühiskonna organisatsioone** tuleks seepärast lugeda kindlaksmääratud toetusesaajateks [uue finantsmääruse] artikli [195] tähenduses ja neile tuleks toetust anda ilma projektikonkurssi eelnevalt avaldamata.

Muudatusettepanek 75
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 42 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (42a) **Ebatõhususe ja puuduste ärahoidmiseks programmide kontrollimisel peaks komisjon rakendama ja kasutama programmilisi ja meetmepõhiseid kontrollnäitajaid, et tagada programmi eesmärkide saavutamine.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 76
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 42 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (42b) *ESF + programmis tuleks käsitleda olemasolevaid takistusi kodanikuühiskonna osalemisele, näiteks lihtsustades taotlusmenetlusi, leevendades finantskriteeriume, loobudes mõnel juhul kaasrahastamise määrast, kuid suurendades koolituse ja hariduse kaudu ka patsientide, nende organisatsioonide ja muude sidusrühmade suutlikkust. Programmi eesmärk on ka võimaldada oma eesmärkide saavutamisele kaasa aita liidu tasandi kodanikuühiskonna võrgustike ja organisatsioonide, sealhulgas liidu tasandi organisatsioonide toimimist.*

Muudatusettepanek 77
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 42 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (42c) *ESF+ terviseharu rakendamisel tuleks võtta arvesse liikmesriikide vastutust oma tervisepoliitika määratlemisel ning terviseteenuste ja arstiabi korraldamisel ja kättesaadavaks muutmisel. Võttes arvesse aluslepingust tulenevaid kohustusi ja liikmesriikide rolli peamise partnerina liidu otsustusprotsessis, tuleks kaasata piirkondliku tasandi pädevad asutused, et tagada liidu tervishoiupoliitika tõhus ja püsiv mõju, integreerides selle kohapealse sotsiaalpoliitikaga.*

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 78
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 44

Komisjoni ettepanek

- (44) ELi tervisealased õigusaktid mõjutavad vahetult kodanike elu, tervisesüsteemide tõhusust ja vastupanuvõimet ning siseturu sujuvat toimimist. Meditsiinitooteid ja -tehnoloogiat (ravimeid, meditsiiniseadmeid ja inimpäritoluga aineid), tubakaalaseid õigusnorme, patsientide õigusi piiriüleses tervishoius ning tõsiseid piiriüleseid terviseohete käsitlev reguleeriv raamistik on ELis tervise kaitsmisel väga tähtis. **Õigusaktides ning nende rakendamisel ja nende täitmise tagamisel tuleb pidada sammu innovatsiooni ja teadusuuringute arenguga ning ühiskondlike muutustega kõnealuses valdkonnas, täites ühtlasi tervise-eesmärke. Seepärast tuleb pidevalt arendada tõendusbaasi, mis on vajalik selliste teaduslikku laadi õigusaktide rakendamiseks.**

Muudatusettepanek

- (44) ELi tervisealased õigusaktid mõjutavad vahetult kodanike elu, tervisesüsteemide tõhusust ja vastupanuvõimet ning siseturu sujuvat toimimist. Meditsiinitooteid ja -tehnoloogiat (ravimeid, meditsiiniseadmeid ja inimpäritoluga aineid), tubakaalaseid õigusnorme, patsientide õigusi piiriüleses tervishoius ning tõsiseid piiriüleseid terviseohete käsitlev reguleeriv raamistik on ELis tervise kaitsmisel väga tähtis. **Lisaks avaldavad paljud muud liidu õigusaktid, nt need, mis on seotud toidu ja toidu märgistamise, õhusaaste, sisesekretoonisüsteemi kahjustavate kemikaalide ja pestitsiididega, märkimisväärset mõju tervisele. Mõnel juhul ei mõisteta selgelt keskkonnoahtude kumulatiivset mõju, mis võib põhjustada lubamatut ohtu kodanike tervisele.**

Muudatusettepanek 79
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 44 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (44a) **Tervisemõjudega õigusaktide ning nende rakendamise ja jõustamise puhul tuleks pidada sammu innovatsiooni ja teadusuuringute arenguga ning ühiskondlike muutustega kõnealuses valdkonnas, tuginedes seejuures ettevaatuspõhimõttele, nagu aluslepingutes on sätestatud. Seepärast on vaja pidevalt arendada tõendusbaasi, mis on vajalik selliste teadusliku iseloomuga õigusaktide rakendamiseks ning selleks, et tagada sõltumatu kontrolli võimalus, millega võita tagasi üldsuse usaldus liidu protsesside vastu. Ja kuna nende andmete jagamine on juba oma olemuselt avalikes huvides, tuleks tagada kõrgeim läbipaistvuse tase.**

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 80
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 44 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (44b) *Terviseprobleeme ei saa lahendada üksi tervishoiusektoris, sest tervis sõltub mitmetest teguritest, mis jäävad sellest sektorist välja. Seetõttu, nagu märgiti Maas-trichti ja Amsterdami lepingutes, on „tervis kõikides poliitikavaldkondades“ oluline, et liit suudaks tulevaste probleemidega toime tulla. Samas on üks suuremaid probleeme, millega Euroopa tervishoiusektor praegu silmitsi seisab, muude sektorite teavitamine nende otsuste mõjust tervisele ja tervise integreerimine poliitikavaldkondadesse. Olulisi edusamme tervise valdkonnas on saavutatud poliitikameetmetega sellistes valdkondades nagu haridus, liiklus, toitumine, põllumajandus, töjõud või planeerimine. Näiteks on sündmetervise osas toimunud märkimisväärne edasimineku tänu muutustele poliitikas ja eeskirjades, mille tulemusena on paranenud toidu kvaliteet, suurenenud füüsilise aktiivsus ja vähenenud suitsetamine.*

Muudatusettepanek 81
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 46

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (46) Kajastades kliimamuutusega toimetuleku olulisust kooskõlas liidu kohustustega Pariisi kliimaleppe rakendamisel ja ÜRO **säästva** arengu eesmärkide täitmisel, aidatakse käesoleva määrusega kliimameetmeid liidu poliitikas laiemalt kajastada ja saavutada üldeesmärki, **et** ELi eelarvekulutustest 25 % **eraldatakse** kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks. Asjakohased meetmed määratakse kindlaks ettevalmistamise ja rakendamise käigus ning neid hinnatakse uuesti vahehindamise ajal.
- (46) Kajastades kliimamuutusega toimetuleku olulisust kooskõlas liidu kohustustega Pariisi kliimaleppe rakendamisel ja ÜRO **kestliku** arengu eesmärkide täitmisel, aidatakse käesoleva määrusega kliimameetmeid liidu poliitikas laiemalt kajastada ja saavutada üldeesmärki, **millega on eraldada mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kestuse ajal** ELi eelarvekulutustest 25 % kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks **ning see osakaal peaks võimalikult kiiresti ja hiljemalt 2027. aastaks suurene-ma 30%-ni aastas**. Asjakohased meetmed määratakse kindlaks ettevalmistamise ja rakendamise käigus ning neid hinnatakse uuesti vahehindamise ajal.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 82**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 47***Komisjoni ettepanek*

(47) [nõukogu otsuse 2013/755/EL⁽¹⁹⁾ artikli 94] kohaselt on ülemeremaal ja -territooriumidel asuvad isikud ja üksused rahastamiskõlblikud vastavalt tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu eeskirjadele ja eesmärkidele ning vajaduse korral ka asjaomase ülemerema ja -territooriumiga seotud liikmesriigi suhtes kohaldatavale korrale.

⁽¹⁹⁾ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta („ÜMTde assotsieerimise otsus“) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

Muudatusettepanek

(47) [nõukogu otsuse 2013/755/EL⁽¹⁹⁾ artikli 94] kohaselt on ülemeremaal ja -territooriumidel asuvad isikud ja üksused rahastamiskõlblikud vastavalt tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu eeskirjadele ja eesmärkidele ning vajaduse korral ka asjaomase ülemerema ja -territooriumiga seotud liikmesriigi suhtes kohaldatavale korrale. **Programmis tuleb arvesse võtta spetsiifilisi piiranguid, millega puutuvad kokku nendel aladel asuvad isikud ja üksused, et võimaldada neile tegelikku juurdepääsu eespool toodud harudele.**

⁽¹⁹⁾ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta („ÜMTde assotsieerimise otsus“) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

Muudatusettepanek 83**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 48***Komisjoni ettepanek*

(48) **Euroopa** Majanduspiirkonda (EEA) kuuluvad kolmandad riigid **võivad** liidu programmides osaleda koostöö raames, mis on loodud Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga, milles on sätestatud liidu programmide rakendamine kõnealuse lepingu kohaselt tehtava otsusega. Käesoleva määrusega tuleks kehtestada erisäte, millega antakse vastutavale eelarvevahendite kasutajale, Euroopa Pettustevastasele Ametile ning Euroopa Kontrollikojaale õigused ja juurdepääs, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks.

Muudatusettepanek

(48) **Tingimusel et nad täidavad kõiki asjaomaseid reegleid ja eeskirju, võivad Euroopa** Majanduspiirkonda (EEA) kuuluvad kolmandad riigid liidu programmides osaleda koostöö raames, mis on loodud Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga, milles on sätestatud liidu programmide rakendamine kõnealuse lepingu kohaselt tehtava otsusega. Käesoleva määrusega tuleks kehtestada erisäte, millega antakse vastutavale eelarvevahendite kasutajale, Euroopa Pettustevastasele Ametile ning Euroopa Kontrollikojaale õigused ja juurdepääs, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 84
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 50 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (50a) *Oluline on jälgida, et fondi finantsjuhtimine oleks usaldusväärne ja õiglane ning selle rakendamine võimalikult selge, tõhus ja lihtne, tagades samal ajal kõigile osalejatele õiguskindluse ja rahastamisvahendile juurdepääsu. Kuna ESF+ tegevusi viiakse läbi eelarve jagatud täitmise raames, ei tohiks liikmesriigid lisada täiendavaid nõudeid ega nõudeid muuta, sest see teeks toetuse saajale vahendite kasutamise keerulisemaks ja võib põhjustada viivitusi arvete maksmisel.*

Muudatusettepanek 85
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 51

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (51) Kuna käesoleva määruse eesmärki, st muuta tööturud tulemuslikumaks ja edendada juurdepääsu kvaliteetsetele töökohtadele, muuta haridus ja **koolitus** kättesaadavamaks ja kvaliteetsemaks, edendada sotsiaalset kaasatust ja tervist ning **vähendada vaesust**, samuti tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu meetmeid, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (51) Kuna käesoleva määruse eesmärki, st muuta tööturud tulemuslikumaks ja **õiglasemaks ja** edendada juurdepääsu kvaliteetsetele töökohtadele, muuta haridus, **koolitus ja hoolekanne** kättesaadavamaks ja kvaliteetsemaks, edendada sotsiaalset kaasatust, **võrdseid võimalusi** ja tervist ning **kaotada vaesus**, samuti tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu meetmeid ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 86
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 1

Artikkel 1

Reguleerimisese

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+).

Käesoleva määrusega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+). **ESF + koosneb kolmest harust: eelarve jagatud täitmise alla kuuluv haru, tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu.**

Määruses sätestatakse ESF+ eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027, rakendamismeetodid, liidupoole rahastamise vormid ja sellise rahastamise eeskirjad.

Käesolevas määruses sätestatakse ESF+ eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027, rakendamismeetodid, liidupoole rahastamise vormid ja sellise rahastamise eeskirjad, **mis täiendavad ESF+ suhtes määruse (EL) nr [määrus, millega kehtestatakse ühissätted] alusel kohaldatavaid üldisi eeskirju.**

Muudatusettepanek 87
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 2

Artikkel 2

Mõisted

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

(1) „kaasnevad meetmed“ – toidu ja/või esmase materiaalse abi jaotamisele lisaks võetavad meetmed, mille eesmärk on vähendada sotsiaalset tõrjutust, nt sotsiaalteenuseid saama suunamine **ja nende** teenuste **osutamine** või majapidamisseelarve kavandamise alane nõustamine;

(2) „assotsieerunud riik“ – kolmas riik, kes osaleb liiduga sõlmitud lepingus, mis võimaldab tal osaleda ESF+ tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni harus ning terviseharus vastavalt artiklile 30;

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „kaasnevad meetmed“ – toidu ja/või esmase materiaalse abi jaotamisele lisaks võetavad meetmed, mille eesmärk on vähendada sotsiaalset tõrjutust **ja kaotada vaesus**, nt sotsiaalteenuseid **ja psühholoogilist tuge** saama suunamine, **avalike** teenuste **kohta asjakohase teabe jagamine** või majapidamisseelarve kavandamise alane nõustamine;

2) „assotsieerunud riik“ – kolmas riik, kes osaleb liiduga sõlmitud lepingus, mis võimaldab tal osaleda ESF+ tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni harus ning terviseharus vastavalt artiklile 30;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

- (3) „esmane materiaalne abi“ – kaubad, millega täidetakse inimeste vajadused väärrika elu elamiseks, nt riided, hügieenitarbed ja koolimaterjalid;
- (4) „segarahastamistoiming“ – liidu eelarvest toetatavad meetmed, sealhulgas finantsmääruse artikli 2 lõike 6 kohased segarahastamisvahendid, milles kombineeritakse tagastamatus vormis antav toetus ja/või liidu eelarvest toetatavad rahastamisvahendid ning arengut rahastavate või muude avalik-õiguslike finantseerimisasutuste rahastamisvahenditest ning erasektori finantseerimisasutuste või investorite rahastamisvahenditest antav tagastatavas vormis toetus;
- (5) „ühised koheste tulemuste näitajad“ – ühised tulemusnäitajad, mis kajastavad mõju, mis on saavutatud nelja nädala jooksul alates kuupäevast, mil osaleja lõpetas tegevuses osalemise (lahkumiskuupäev);
- (6) „ühised pikemaajaliste tulemuste näitajad“ – ühised tulemusnäitajad, mis kajastavad mõju, mis on saavutatud kuus kuud pärast seda, kui osaleja on lõpetanud tegevuses osalemise;
- (7) „toidu ja/või esmase materiaalse abi ostu kulud“ – tegelikud kulud, mis on seotud toidu ja/või esmase materiaalse abi ostmisega toetusesaaja poolt ja mis ei piirdu toidu ja/või esmase materiaalse abi hinnaga;
- (8) „lõppsaaja“ – enim puudust kannatav isik või enim puudust kannatavad isikud, kes saavad artikli 4 lõike 1 punkti xi kohast toetust;
- (9) „tervisekriis“ – igasugune kriis, mida üldiselt tajutakse ohtu kujutavana ning mis on tervisehädaga seotud ja nõuab ametiasutustelt kiiret meetmete võtmist ebakindlates tingimustes;
- (10) „õigussubjekt“ – füüsiline või juriidiline isik, kes on asutatud ja sellisena tunnustatud siseriikliku õiguse, liidu õiguse või rahvusvahelise õiguse alusel ja kellel on iseseisev õigusvõime ning õigus enda nimel toimides teostada õigusi ja kanda kohustusi;

Muudatusettepanek

- 3) „esmane materiaalne abi“ – kaubad, millega täidetakse inimeste vajadused väärrika elu elamiseks, nt riided, hügieenitarbed, **sealhulgas naiste hügieenitarbed**, ja koolimaterjalid;
- 4) „segarahastamistoiming“ – liidu eelarvest toetatavad meetmed, sealhulgas finantsmääruse artikli 2 lõike 6 kohased segarahastamisvahendid, milles kombineeritakse tagastamatus vormis antav toetus ja/või liidu eelarvest toetatavad rahastamisvahendid ning arengut rahastavate või muude avalik-õiguslike finantseerimisasutuste rahastamisvahenditest ning erasektori finantseerimisasutuste või investorite rahastamisvahenditest antav tagastatavas vormis toetus;
- 5) „ühised koheste tulemuste näitajad“ – ühised tulemusnäitajad, mis kajastavad mõju, mis on saavutatud nelja nädala jooksul alates kuupäevast, mil osaleja lõpetas tegevuses osalemise (lahkumiskuupäev);
- 6) „ühised pikemaajaliste tulemuste näitajad“ – ühised tulemusnäitajad, mis kajastavad mõju, mis on saavutatud kuus kuud **ja 12 kuud** pärast seda, kui osaleja on lõpetanud tegevuses osalemise;
- 7) „toidu ja/või esmase materiaalse abi ostu kulud“ – tegelikud kulud, mis on seotud toidu ja/või esmase materiaalse abi ostmisega toetusesaaja poolt ja mis ei piirdu toidu ja/või esmase materiaalse abi hinnaga;
- 7a) „**piiriülene partnerlus**“ – **alalised koostööstruktuurid, mis on loodud tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni harus avalike tööturuasutuste, kodanikuühiskonna või sotsiaalpartnerite vahel, kes asuvad vähemalt kahes liikmesriigis**;
- 8) „lõppsaaja“ – enim puudust kannatav isik või enim puudust kannatavad isikud, kes saavad artikli 4 lõike 1 punkti xi kohast toetust;
- 9) „tervisekriis“ – igasugune kriis, mida üldiselt tajutakse ohtu kujutavana ning mis on tervisehädaga seotud ja nõuab ametiasutustelt kiiret meetmete võtmist ebakindlates tingimustes;
- 10) „õigussubjekt“ – füüsiline või juriidiline isik, kes on asutatud ja sellisena tunnustatud siseriikliku õiguse, liidu õiguse või rahvusvahelise õiguse alusel ja kellel on iseseisev õigusvõime ning õigus enda nimel toimides teostada õigusi ja kanda kohustusi;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

- 11) „mikrorahastamine“ – rahastamine, mis hõlmab tagatise, mikrokrediiti, omakapitali ja kvaasikapitali koos kaasnevate ettevõtluse arendamise teenustega, nt individuaalne nõustamine, koolitamine ja juhendamine, ning mis on ette nähtud isikutele ja mikroettevõtjatele, kellel on raske ametialaseks ja/või tulu toovaks tegevuseks laenu saada;
- 12) „mikroettevõtja“ – ettevõtte, kus on vähem kui kümme töötajat ja mille aastakäive või bilanss on alla 2 000 000 euro;
- 13) „enim puudust kannatavad isikud“ – füüsilised isikud (üksikisikud, perekonnad, leibkonnad või nendest moodustunud rühmad), kelle vajadus abi järele on kindlaks tehtud vastavalt objektiivsetele kriteeriumidele, mille on kehtestanud riigi pädevad asutused konsulteerides asjakohaste sidusrühmadega ja vältides huvide konflikte, ning mille on riigi pädevad asutused heaks kiitnud ja mis võivad sisaldada elemente, mis võimaldavad suunata abi enim puudust kannatavatele isikutele teatavates geograafilistes piirkondades;
- (14) „võrdlusväärus“ – ühiste ja programmpõhiste tulemusnäitajate kohta sihtväertuste seadmiseks kasutatav väärus, mis põhineb olemasolevatel või varasematel sarnastel sekkumistel;
- 15) „sotsiaalne ettevõtte“ – ettevõtte, kes olenemata oma õiguslikust vormist, või füüsiline isik, kes:
- (a) on vastavalt põhikirjale või muudele juriidilistele dokumentidele, mis võivad kaasa tuua vastutuse tema asukohaks oleva liikmesriigi eeskirjade alusel, oma peamiseks sotsiaalseks eesmärgiks seadnud mõõdetava positiivse sotsiaalse **mõju** saavutamise, mitte kasumi teenimise muudel eesmärkidel, ning kes pakub sotsiaalset kasu toovaid **teenuseid** või kaupu ja/või kasutab toodete valmistamisel või teenuste osutamisel meetodeid, mis kajastavad sotsiaalseid eesmärke;
- b) **kasutab** oma **kasumit** esmajoones oma peamise sotsiaalse eesmärgi saavutamiseks ning on kehtestanud kasumi jaotamiseks eelnevalt kindlaks määratud menetlused ja eeskirjad, millega tagatakse, et selline jaotamine ei takista peamise sotsiaalse eesmärgi saavutamist;

Muudatusettepanek

- 11) „mikrorahastamine“ – rahastamine, mis hõlmab tagatise, mikrokrediiti, omakapitali ja kvaasikapitali koos kaasnevate ettevõtluse arendamise teenustega, nt individuaalne nõustamine, koolitamine ja juhendamine, ning mis on ette nähtud isikutele ja mikroettevõtjatele, kellel on raske ametialaseks ja/või tulu toovaks tegevuseks laenu saada;
- 12) „mikroettevõtja“ – ettevõtte, kus on vähem kui kümme töötajat ja mille aastakäive või bilanss on alla 2 000 000 euro;
- 13) „enim puudust kannatavad isikud“ – füüsilised isikud (üksikisikud, perekonnad, leibkonnad või nendest moodustunud rühmad), **sealhulgas lapsed ja kodutud**, kelle vajadus abi järele on kindlaks tehtud vastavalt objektiivsetele kriteeriumidele, mille on kehtestanud riigi pädevad asutused konsulteerides asjakohaste sidusrühmadega ja vältides huvide konflikte, ning mille on riigi pädevad asutused heaks kiitnud ja mis võivad sisaldada elemente, mis võimaldavad suunata abi enim puudust kannatavatele isikutele teatavates geograafilistes piirkondades;
- (14) „võrdlusväärus“ – ühiste ja programmpõhiste tulemusnäitajate kohta sihtväertuste seadmiseks kasutatav väärus, mis põhineb olemasolevatel või varasematel sarnastel sekkumistel;
- 15) „sotsiaalne ettevõtte“ – **sotsiaalmajanduse** ettevõtte, kes olenemata oma õiguslikust vormist, või füüsiline isik, kes:
- (a) on vastavalt põhikirjale või muudele juriidilistele dokumentidele, mis võivad kaasa tuua vastutuse tema asukohaks oleva liikmesriigi eeskirjade alusel, oma peamiseks sotsiaalseks eesmärgiks seadnud mõõdetava positiivse sotsiaalse **või keskkonnamõju** saavutamise, mitte kasumi teenimise muudel eesmärkidel, ning kes pakub sotsiaalset kasu toovaid **sotsiaalteenuseid** või kaupu ja/või kasutab toodete valmistamisel või teenuste osutamisel meetodeid, mis kajastavad sotsiaalseid eesmärke;
- b) **reinvesteerib enamiku** oma **kasumist** esmajoones oma peamise sotsiaalse eesmärgi saavutamiseks ning on kehtestanud kasumi jaotamiseks eelnevalt kindlaks määratud menetlused ja eeskirjad, millega tagatakse, et selline jaotamine ei takista peamise sotsiaalse eesmärgi saavutamist;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- c) juhib oma tegevust ettevõtlikul, vastutustundlikul ja läbipaistval moel, eelkõige kaasates töötajaid, kliente ja sidusrühmi, keda tema ettevõtlustegevus mõjutab;
- 16) „sotsiaalsed uuendused“ – tegevus, mis on sotsiaalne nii oma tulemuste kui ka vahendite poolest, eelkõige tegevus, mis on seotud selliste uute (toodete, teenuste ja mudelitega seotud) ideede arendamise ja elluviimisega, mis ühtaegu vastavad sotsiaalsetele vajadustele ja loovad uusi sotsiaalseid suhteid või koostööd, ning on seega ühiskonnale kasulik ja suurendab selle tegutsemis-suutlikkust;
- 17) „sotsiaalne eksperimenteerimine“ – poliitikavaldkonna sekumised, millega pakutakse sotsiaalsetele vajadustele uenduslikke lahendusi, ning mida tehakse väikeses ulatuses ja tingimustel, mis võimaldavad nende mõju mõõta, enne kui neid rakendatakse muus olukorras või laiemas mastaabis, juhul kui tulemused osutuvad veenvateks;
- 18) „võtmepädevused“ – teadmised, oskused ja pädevused, mis on kõigile mis tahes eluetappidel vajalikud, et tagada eneseteostus ja -areng, tööhõive, sotsiaalne kaasatus ja kodanikuaktiivsus. Võtmepädevused on kirjaoskus, keelteoskus, matemaatika, teadus, tehnoloogia ja inseneeria, digioskused, isiklik, sotsiaalne ja õpipädevus, kodanikuoskused, ettevõtlusoskused, **kultuuriteadlikkus** ja **kultuurilise** eneseväljendus;
- 19) „kolmas riik“ – riik, mis ei ole Euroopa Liidu liikmesriik.
- c) juhib oma tegevust ettevõtlikul, **demokraatlikul, kaasaval**, vastutustundlikul ja läbipaistval moel, eelkõige kaasates töötajaid, kliente ja sidusrühmi, keda tema ettevõtlustegevus mõjutab;
- 15a) „sotsiaalmajanduse ettevõtte“ – mitmesugused sotsiaal-majanduse raamesse kuuluvad ettevõtted ja üksused, nagu ühistud, vastastikused ühingud, ühendused, sihtasutused, sotsiaallettevõtted ja muud ettevõtlusvormid, mida reguleeritakse liikmesriikide seadustega ning milles üksikisik ja sotsiaalsed eesmärgid on seotud kapitalist ülemaks, mis põhinevad demokraatlikul juhtimisel, solidaarsusel ja enamiku kasumi või ülejäägi reinvesteerimisel;
- 16) „sotsiaalsed uuendused“ – tegevus, **sealhulgas kollektiivne tegevus**, mis on sotsiaalne nii oma tulemuste kui ka vahendite poolest, eelkõige tegevus, mis on seotud selliste uute (toodete, teenuste, **tavade** ja mudelitega seotud) ideede arendamise ja elluviimisega, mis ühtaegu vastavad sotsiaalsetele vajadustele ja loovad uusi sotsiaalseid suhteid või koostööd, **sealhulgas avaliku sektori, kolmanda sektori organisatsioonide, nagu vabatahtlike ja kogukonna organisatsioonide ning sotsiaalsete ettevõtete vahel**, ning on seega ühiskonnale kasulik ja suurendab selle tegutsemis-suutlikkust;
- 17) „sotsiaalne eksperimenteerimine“ – poliitikavaldkonna sekumised, millega pakutakse sotsiaalsetele vajadustele uenduslikke lahendusi, ning mida tehakse väikeses ulatuses ja tingimustel, mis võimaldavad nende mõju mõõta, enne kui neid rakendatakse muus, **sealhulgas geograafilises või valdkondlikus** olukorras või laiemas mastaabis, juhul kui tulemused osutuvad veenvateks;
- 18) „võtmepädevused“ – teadmised, oskused ja pädevused, mis on kõigile mis tahes eluetappidel vajalikud, et tagada eneseteostus ja -areng, tööhõive, sotsiaalne kaasatus ja kodanikuaktiivsus. Võtmepädevused on kirjaoskus, keelteoskus, matemaatika, teadus, tehnoloogia, **kunstid** ja inseneeria, digioskused, **meediaoskused**, isiklik, sotsiaalne ja õpipädevus, kodanikuoskused, ettevõtlusoskused, **kultuuri- ja kultuuridevaheline teadlikkus ja eneseväljendus ning kriitiline mõtlemine**;
- 19) „kolmas riik“ – riik, mis ei ole Euroopa Liidu liikmesriik;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

19a) „ebasoodsas olukorras olevad rühmad“ – sihtrühmad, kuhu kuulub suur hulk inimesi, keda ohustab vaesus, diskrimineerimine või sotsiaalne tõrjutus, sealhulgas etnilised vähemused, nagu romad, kolmandate riikide kodanikud, sealhulgas sisserändajad, eakad inimesed, lapsed, üksikvanemad, puudega inimesed või kroonilisi haigusi põdevad inimesed;

19b) „pidevõpe“ – igasugune kogu elu kestel toimuv õppimine (formaalne, mitteformaalne ja informaalne õppimine), mis hõlmab alusharidust, üldharidust, kutseharidust ja -õpet, kõrgharidust ja täiskasvanuharidust ning mille tulemusel paranevad teadmised, oskused ja pädevused ning ühiskonnas osalemise võimalused.

2. Eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru puhul kasutatakse ka [tulevase ühissätete määruse] artiklis [2] sätestatud mõisteid.

2. Eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru puhul kasutatakse ka [tulevase ühissätete määruse] artiklis [2] sätestatud mõisteid.

2a. Eelarve otsese ja jagatud täitmise alla kuuluvate tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu puhul kasutatakse ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1046 (mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid) ^(1a) artiklis 2 sätestatud mõisteid.

^(1a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 88
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3

Komisjoni ettepanek

Artikkel 3

Üldeesmärgid ja rakendamismeetod

ESF+ *eesmärk on toetada* liikmesriike, *et saavutada suur* tööhõive, *õiglane* sotsiaalkaitse *ning* oskustega ja *vastupanuvõimeline* *töäjõud*, kes on tulevases töömaailmas toimetulekuks valmis, *kooskõlas Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 17. novembril 2017 välja kuulutatud Euroopa sotsiaalõiguste sambas sisalduvate põhimõtetega.*

ESF+ toetab ja täiendab liikmesriikide poliitikat, mille eesmärk on tagada võrdsed võimalused, tööturule *juurdepääs*, *õiglasel* tööttingimused, sotsiaalkaitse ja *kaasamine* ja inimeste tervise väga hea kaitse, ning lisab sellele poliitikale väärtust.

ESF+ rakendatakse:

- a) koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames abi selle osa puhul, mis vastab artikli 4 lõikes 1 esitatud erieesmärkidele (edaspidi „eelarve jagatud täitmise alla kuuluv ESF+ haru“), ning
- b) eelarve otsese ja kaudse täitmise raames abi selle osa puhul, mis vastab erieesmärkidele, mis on esitatud artikli 4 lõikes 1 ja artiklis 23 (edaspidi „tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru“) ning artikli 4 lõigetes 1 ja 3 ja artiklis 26 (edaspidi „terviseharu“).

Muudatusettepanek

Artikkel 3

Üldeesmärgid ja rakendamismeetod

ESF+ *toetab* liikmesriike *riigi, piirkondlikul ja kohalikul tasandil ning liitu kaasava ühiskonna, kvaliteetse* tööhõive *kõrge taseme, töökohtade loomise, kvaliteetse ja kaasava* hariduse ja koolituse, *võrdsete võimaluste, vaesuse kaotamise, sealhulgas laste vaesuse kaotamise, sotsiaalse kaasatuse ja lõimumise, sotsiaalse ühtekuuluvuse, sotsiaalkaitse ning niisuguse* oskustega ja *vastupanuvõimelise* *töäjõu saavutamisel*, kes on tulevases töömaailmas toimetulekuks valmis.

ESF+ on kooskõlas Euroopa Liidu aluslepingute ja põhiõiguste hartaga ning selle puhul järgitakse põhimõtteid, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 17. novembril 2017 välja kuulutatud Euroopa sotsiaalõiguste sambas, aidates sellega kaasa liidu eesmärkidele suurendada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 174 ning liidu ja selle liikmesriikide võetud kohustusele saavutada kestliku arengu eesmärgid ja täita Pariisi kokkuleppe alusel võetud kohustused.

ESF+ toetab ja täiendab liikmesriikide poliitikat, mille eesmärk on tagada võrdsed võimalused, *võrdne juurdepääs* tööturule, *elukestev õpe, kvaliteetsed* tööttingimused, sotsiaalkaitse, *lõimumine* ja *kaasatus, vaesuse kaotamine, sealhulgas laste vaesuse kaotamine, investeerimine lastesse ja noortesse, mittediskrimineerimine, sooline võrdõiguslikkus, juurdepääs põhiteenustele* ja inimeste tervise väga hea kaitse, ning lisab sellele poliitikale väärtust.

ESF+ rakendatakse:

- a) koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames abi selle osa puhul, mis vastab artikli 4 lõikes 1 esitatud erieesmärkidele (edaspidi „eelarve jagatud täitmise alla kuuluv ESF+ haru“), ning
- b) eelarve otsese ja kaudse täitmise raames abi selle osa puhul, mis vastab erieesmärkidele, mis on esitatud artikli 4 lõikes 1 ja artiklis 23 (edaspidi „tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru“) ning artikli 4 lõigetes 1 ja 3 ja artiklis 26 (edaspidi „terviseharu“).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 89
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4

Komisjoni ettepanek

Artikkel 4

Erieesmärgid

1. ESF+ toetab järgmisi tööhõive, hariduse, sotsiaalse **kaasavuse** ja tervise poliitikavaldkonna erieesmärke ning aitab seega ühtlasi täita [tulevase ühissätete määruse] artiklis [4] sätestatud poliitikaeesmärki „Sotsiaalsem Euroopa Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamise kaudu“:

i) parandada kõigi tööotsijate, eelkõige **noorte ja pikaajaliste töötute ning tööturult eemalejäänud isikute töösaamisvõimalusi** ning edendada füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemist **ja** sotsiaalmajandust;

ii) nüüdisajastada tööturuasutusi ja -teenuseid, et hinnata ja prognoosida vajalikke oskusi ning tagada õigeaegne ja vajadusekohane abi ja tugi tööturu ja oskuste sobitamiseks, tööturustaatuste vaheliseks liikumiseks ning liikuvuseks tööturul;

iii) edendada naiste osalemist tööjõus, paremat töö- ja eraelu tasakaalu, sh juurdepääsu lapsehoiule, tervislikku ja hästi kohandatud töökeskkonda, kus ohjatakse **terviseriske**, töötajate, ettevõtete ja ettevõtjate kohanemist muutustega ning aktiivsena ja tervena vananemist;

iv) muuta haridus- ja koolitussüsteemid kvaliteetsemaks, tulemuslikumaks ja tööturule vastavamaks, et toetada võtmepädevuste, sh digioskuste omandamist;

Muudatusettepanek

Artikkel 4

Erieesmärgid

1. ESF+ toetab järgmisi tööhõive, hariduse, **liikuvuse**, sotsiaalse **kaasatuse, vaesuse kaotamise** ja tervise poliitikavaldkonna erieesmärke ning aitab seega ühtlasi täita [tulevase ühissätete määruse] artiklis [4] sätestatud poliitikaeesmärki „Sotsiaalsem Euroopa Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamise kaudu“:

i) parandada kõigi tööotsijate **juurdepääsu kvaliteetsetele töökohtadele ja aktiveerimismeetmetele, pidades eelkõige silmas erimeetmeid, mis on suunatud noortele, eriti noortegarantii rakendamise kaudu, aga ka pikaajalistele töötutele ning majanduslikult mitteaktiivsetele isikutele ja ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele, keskendudes tööturust kõige kaugemal olevatele isikutele**, ning edendada **tööhõivet**, füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemist, **ettevõtlust** sotsiaalmajandust;

ii) nüüdisajastada tööturuasutusi ja -teenuseid, et hinnata ja prognoosida vajalikke oskusi ning tagada õigeaegne ja vajadusekohane abi ja tugi tööturu ja oskuste sobitamiseks, tööturustaatuste vaheliseks liikumiseks ning liikuvuseks tööturul;

iii) edendada naiste osalemist tööjõus **ja karjääri arengut, edendada võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtet**, paremat töö- ja eraelu tasakaalu, **pöörates erilist tähelepanu üksikvanematele**, sh juurdepääsu **taskukohasele, kaasavale ja kvaliteetsele** lapsehoiule, **alusharidusele, eakate hooldusele ning muudele hooldus-teenustele ja -toele; ning edendada** tervislikku ja hästi kohandatud töökeskkonda, kus ohjatakse **tervise- ja haigusriske**, töötajate, ettevõtete ja ettevõtjate kohanemist muutustega, **kutsealast ümberõpet** ning aktiivsena ja tervena vananemist;

iv) muuta haridus- ja koolitussüsteemid kvaliteetsemaks, **kaasavaks**, tulemuslikumaks ja tööturule vastavamaks, et toetada võtmepädevuste, sh **ettevõtlus- ja digioskuste** omandamist, **ning tunnustada mitteformaalset ja informaalset õppimist, edendada e-kaasatust ja hõlbustada üleminekut haridussüsteemist tööellu, et võtta arvesse sotsiaalseid ja majanduslikke vajadusi**;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

- v) edendada eelkõige ebasoodsas olukorras olevate rühmade võrdset juurdepääsu kvaliteetsele ja kaasavale haridusele ja koolitusele alates alusharidusest ja lapsehoiust kuni üld- ja kutsehariduse ja -õppe ning kolmanda taseme hariduseni, samuti täiskasvanuharidusele ja -koolitusele, ning sellise hariduse ja koolituse läbimist, **sh hõlbustada** kõigile võimalikku õpirännet;
- vi) edendada elukestvat õpet, eelkõige kõigile kättesaadavaid oskuste täiendamise ja ümberõppe võimalusi, arvestades digioskusi, paremini prognoosida muutusi ja uusi vajalikke oskusi tööturu vajaduste põhjal, hõlbustada karjäärialaseid üleminekuid ning soodustada ametialast liikuvust;
- vii) soodustada aktiivset kaasamist, et edendada võrdseid võimalusi ja aktiivset osalemist, ning parandada tööalast konkurentsivõimet;
- viii) edendada kolmandate riikide kodanike **ja marginaliseerunud kogukondade, nt romade** sotsiaal-majanduslikku lõimimist;
- ix) parandada võrdset ja õigeaegset juurdepääsu kvaliteetsetele, kestlikele ja taskukohastele teenustele; nüüdisajastada **sotsiaalkaitseüsteeme**, sealhulgas parandada juurdepääsu sotsiaalkaitsele; muuta tervishoiusüsteemid ja pikaajalise hoolduse teenused juurdepääsetavamaks, tulemuslikumaks ja vastupanuvõimelisemaks;
- x) edendada **vaesuse** või **sotsiaalse tõrjutuse** ohus elavate inimeste, sh enim puudust kannatavate isikute ja laste sotsiaalset lõimimist;

Muudatusettepanek

- v) edendada eelkõige ebasoodsas olukorras olevate rühmade **ja hooldajate** võrdset juurdepääsu **väga** kvaliteetsele, **taskukohasele** ja kaasavale haridusele ja koolitusele alates alusharidusest ja lapsehoiust kuni üld- ja kutsehariduse ja -õppe ning kolmanda taseme hariduseni, samuti täiskasvanuharidusele ja -koolitusele, ning sellise hariduse ja koolituse läbimist, **tegeleda haridussüsteemist varakult lahkumise probleemiga ning edendada duaalse koolituse süsteemide kasutuselevõttu, praktikavõimalusi**, kõigile võimalikku õpirännet **ja kättesaadavust puuetega inimeste jaoks**;
- vi) edendada elukestvat õpet, eelkõige kõigile kättesaadavaid **paindlikke** oskuste täiendamise ja ümberõppe võimalusi, arvestades **ettevõtlus- ja** digioskusi, paremini prognoosida muutusi ja uusi vajalikke oskusi tööturu vajaduste põhjal, hõlbustada karjäärialaseid üleminekuid ning soodustada ametialast liikuvust **ja ühiskonnaelus täielikku osalemist**;
- vii) soodustada aktiivset kaasamist, et edendada võrdseid võimalusi, **mittediskrimineerimist** ja aktiivset osalemist, ning parandada **eelkõige ebasoodsas olukorras olevate rühmade** tööalast konkurentsivõimet;
- viii) edendada kolmandate riikide kodanike, **sealhulgas rändajate pikaajalist** sotsiaal-majanduslikku lõimimist;
- viii a) võidelda marginaliseeritud kogukondade, nt romade diskrimineerimise vastu ja edendada nende sotsiaal-majanduslikku lõimimist;**
- ix) parandada võrdset ja õigeaegset juurdepääsu kvaliteetsetele, kestlikele, **juurdepääsetavatele** ja taskukohastele teenustele, **sealhulgas teenustele, millega võimaldatakse juurdepääsu eluasemele ning isikukesksele tervishoiule ja seotud hooldusele**; nüüdisajastada **sotsiaalkindlustusasutusi, avalikke tööturuasutusi, sotsiaalkaitse- ja sotsiaalse kaasatuse süsteeme**, sealhulgas parandada juurdepääsu **võrdsele** sotsiaalkaitsele, **pöörates erilist tähelepanu lastele ja ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele ning enim puudust kannatavatele isikutele**; muuta tervishoiusüsteemid ja pikaajalise hoolduse teenused juurdepääsetavamaks (**sealhulgas puuetega inimeste jaoks**), tulemuslikumaks ja vastupanuvõimelisemaks;
- ix a) suurendada puuetega inimeste juurdepääsuvõimalusi, et parandada nende kaasatust tööhõivesse, haridusse ja koolitusse;**
- x) edendada **vaesuses ja/või sotsiaalses tõrjutuses või selle** ohus elavate inimeste, sh enim puudust kannatavate isikute ja laste sotsiaalset lõimimist;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

xi) vähendada materiaalselt puudust toidu ja/või esmase materiaalse abi pakkumisega enim puudust **kannatavate** isikutele, sh kaasnevate meetmetega.

2. Meetmetega, mida võetakse eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames, et saavutada lõikes 1 osutatud erieesmärgi, **aitab** ESF+ täita ka [tulevase ühissätete määruse] artiklis [4] loetletud muid poliitikaeesmärgi, eelkõige neid, mis on seotud järgmisega:

1. arukam Euroopa, mida aitab saavutada aruka spetsialiseerumisega ja peamise progressi võimaldava tehnoloogiaga seotud oskuste arendamine, tööstusüleminekuga seotud valdkondlik koostöö oskuste ja ettevõtluse alal, teadlaste koolitamine, kõrgharidusasutuste, kutseharidus- ja -õppeasutuste, uurimis- ja tehnoloogiakeskuste ning ettevõtete ja klastrite vaheliste võrgustike ja partnerlussuhete loomine, samuti mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ja sotsiaalmajanduse toetamine;

2. keskkonnahoidlikum, vähese CO₂-heitega Euroopa, mida aitab saavutada oskuste ja kvalifikatsioonide kohandamiseks vajalik haridus- ja koolitussüsteemide parandamine, kõigi, sh tööjõu oskuste täiendamine ning keskkonna, kliima ja **energeetikaga** ja biomajandusega seotud sektorites uute töökohtade loomine.

Muudatusettepanek

xi) vähendada materiaalselt puudust toidu ja/või esmase materiaalse abi pakkumisega enim puudust **kannatavatele** isikutele, sh kaasnevate meetmetega, **mille eesmärk on tagada nende sotsiaalne kaasatus, pöörates erilist tähelepanu haavatavas olukorras lastele.**

2. Meetmetega, mida võetakse eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames, et saavutada lõikes 1 osutatud erieesmärgi, **piüiab** ESF+ täita ka [tulevase ühissätete määruse] artiklis [4] loetletud muid poliitikaeesmärgi, eelkõige neid, mis on seotud järgmisega:

1. arukam Euroopa, mida aitab saavutada aruka spetsialiseerumisega ja peamise progressi võimaldava tehnoloogiaga seotud oskuste arendamine, tööstusüleminekuga seotud valdkondlik koostöö oskuste ja ettevõtluse alal, teadlaste koolitamine, kõrgharidusasutuste, kutseharidus- ja -õppeasutuste, uurimis- ja tehnoloogiakeskuste, **meditsiini- ja tervishoiukeskuste** ning ettevõtete ja klastrite vaheliste võrgustike ja partnerlussuhete loomine, samuti mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ja sotsiaalmajanduse toetamine, **võttes arvesse liikmesriikides kehtestatud sotsiaalmajandust käsitlevaid õigusakte ja raamistikke;**

2. keskkonnahoidlikum, vähese CO₂-heitega Euroopa, mida aitab saavutada oskuste ja kvalifikatsioonide kohandamiseks vajalik haridus- ja koolitussüsteemide parandamine, **elanikkonna teadlikkuse suurendamine kestliku arengu ja eluviisi valdkonnas**, kõigi, sh tööjõu oskuste täiendamine ning keskkonna, kliima ja **energeetika, ringmajanduse** ja biomajandusega seotud sektorites uute töökohtade loomine;

2a. **liit, mis on kodanikele lähemal tänu vaesuse vähendamise ja sotsiaalse kaasamise meetmetele, võttes arvesse linna-, maa- ja rannikupiirkondade eripära, et kaotada linnades ja muudes piirkondades sotsiaal-majanduslik ebavõrdsus;**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Terviseharu raames **toetab** ESF+ tervise **edendamist** ja haiguste **ennetamist**, aitab muuta tervisesüsteemid tulemuslikumaks, juurdepääsetavamaks ja vastupanuvõimelisemaks ning tervishoiu ohutumaks, vähendab tervisealast ebavõrdsust, kaitseb kodanikke piiriüleste terviseohtude eest ning toetab ELi **tervisealaseid** õigusakte.

2b. **tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru raames toetab** ESF+ liidu vahendite, poliitika ja asjakohase õiguse väljatöötamist, rakendamist, seiret ja hindamist ning edendab tõendipõhist poliitikakujundamist, sotsiaalset innovatsiooni ja sotsiaalset progressi, kaasates sotsiaalpartnereid, kodanikuühiskonna organisatsioone ning avaliku ja erasektori asutusi (erieesmärk 1); sellega edendatakse töötajate vabatahtlikku geograafilist liikuvust õiglastel alustel ning suurendatakse tööhõivevõimalusi (erieesmärk 2); sellega edendatakse tööhõivet ja sotsiaalset kaasatust, parandades mikroettevõtjate ja sotsiaalsete ettevõtete, eelkõige haavatavate isikute juurdepääsu mikrorahastamisele ja selle kättesaadavust nende jaoks (erieesmärk 3).

3. Terviseharu raames **aitab** ESF+ **kaasa inimeste tervise kõrgetasemelisele kaitsele** ja haiguste **ennetamisele, sh füüsilise tegevuse ja tervishoiualase kasvatus töö edendamise kaudu**, aitab muuta tervisesüsteemid tulemuslikumaks, juurdepääsetavamaks ja vastupanuvõimelisemaks ning tervishoiu ohutumaks, vähendab tervisealast ebavõrdsust, **tõstab eeldatavat eluiga sünnil**, kaitseb kodanikke piiriüleste terviseohtude eest, **edendab haiguste ennetamist ja varajast diagnoosimist ning tervise edendamist kogu elu jooksul ning tugevdab ja toetab tervisega seotud ELi õigusakte, sh keskkonnaseisundi valdkonnas, ja edendab tervist kõikides poliitikavaldkondades**. Liidu tervishoiupoliitika juhindub kestliku arengu eesmärkidest, tagamaks selle, et liit ja liikmesriigid saavutaksid kestliku arengu eesmärgi nr 3 (tagada kõikidele vanuserühmadele hea tervis ja heaolu) sihid.

Muudatusettepanek 90

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5

Komisjoni ettepanek

Artikkel 5

Eelarve

Muudatusettepanek

Artikkel 5

Eelarve

1. ESF+ rahastamispaketi kogusuurus aastatel 2021–2027 on **jooksevhindades 101 174 000 000** eurot.

1. ESF+ rahastamispaketi kogusuurus aastatel 2021–2027 on **2018. aasta hindades 106 781 000 000** eurot (**jooksevhindades 120 457 000 000** eurot).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

2. Rahastamispaketi see osa, mis on ette nähtud eelarve jagatud täitmise alla kuuluvale ESF+ harule tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi all, on **jooksevhindades 100 000 000 000 eurot või 2018. aasta hindades 88 646 194 590 eurot**, millest jooksevhindades 200 000 000 eurot või 2018. aasta hindades 175 000 000 eurot eraldatakse uuenduslikke lahendusi toetavaks riikidevaheliseks koostööks, millele on osutatud artikli 23 punktis i, ning jooksevhindades 400 000 000 eurot või 2018. aasta hindades 376 928 934 eurot lisavahenditeks ELi toimimise lepingu artiklis 349 kindlaks määratud äärepoolseimatele piirkondadele ja NUTS 2. tasandi piirkondadele, mis vastavad 1994. aasta ühinemisakti protokoll nr 6 artiklis 2 sätestatud kriteeriumidele.

3. Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu rahastamispakett aastatel 2021–2027 on jooksevhindades **1 174 000 000** eurot.

4. Lõikes 3 esitatud summa orienteeriv jaotus on järgmine:

(d) 761 000 000 eurot tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru rakendamiseks;

(e) **413 000 000 miljonit** eurot terviseharu rakendamiseks.

5. Lõigetes 3 ja 4 nimetatud summasid võib kasutada ka programmide rakendamiseks antava tehnilise ja haldusabi jaoks, näiteks ettevalmistus-, seire-, kontrolli-, auditi- ja hindamistegevuseks, sealhulgas ettevõtte infotehnoloogiasüsteemide jaoks.

Muudatusettepanek

2. Rahastamispaketi see osa, mis on ette nähtud eelarve jagatud täitmise alla kuuluvale ESF+ harule tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi all, on 2018. aasta hindades **105 686 000 000 eurot (jooksevhindades 119 222 000 000 eurot)**, millest jooksevhindades 200 000 000 eurot või 2018. aasta hindades 175 000 000 eurot eraldatakse uuenduslikke lahendusi toetavaks riikidevaheliseks koostööks, millele on osutatud artikli 23 punktis i, **5 900 000 000 eurot eraldatakse Euroopa lastegarantii meetmetele, millele on osutatud artiklis 10 a**, ning jooksevhindades 400 000 000 eurot või 2018. aasta hindades 376 928 934 eurot lisavahenditeks ELi toimimise lepingu artiklis 349 kindlaks määratud äärepoolseimatele piirkondadele ja NUTS 2. tasandi piirkondadele, mis vastavad 1994. aasta ühinemisakti protokoll nr 6 artiklis 2 sätestatud kriteeriumidele.

3. Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu rahastamispakett aastatel 2021–2027 on **2018. aasta hindades 1 095 000 000 eurot** (jooksevhindades **1 234 000 000** eurot).

4. Lõikes 3 esitatud summa orienteeriv jaotus on järgmine:

a) **675 000 000 eurot 2018. aasta hindades** (761 000 000 eurot **jooksevhindades**) tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru rakendamiseks;

b) **420 000 000 eurot 2018. aasta hindades** (**473 000 000 eurot jooksevhindades või 0,36 % 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku mahust**) terviseharu rakendamiseks.

5. Lõigetes 3 ja 4 nimetatud summasid võib kasutada ka programmide rakendamiseks antava tehnilise ja haldusabi jaoks, näiteks ettevalmistus-, seire-, kontrolli-, auditi- ja hindamistegevuseks, sealhulgas ettevõtte infotehnoloogiasüsteemide jaoks.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 91
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6

Komisjoni ettepanek

Artikkel 6

Muudatusettepanek

Artikkel 6

Naiste ja meeste võrdõiguslikkus ja võrdsed võimalused ning mittediskrimineerimine

1. Kõigi **eelarve jagatud täitmise alla kuuluva** ESF+ haru raames rakendatavate programmide, **samuti tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu raames toetatavate tegevuste** ettevalmistamise, rakendamise, seiramise ja hindamise käigus tagatakse **naiste ja meeste** võrdõiguslikkus. Nende ettevalmistamise, rakendamise, seiramise ja hindamise käigus edendatakse **ühtlasi** kõigi võrdseid võimalusi ning hoitakse ära diskrimineerimine soo, rassi või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuse, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse põhjal.

2. Liikmesriigid ja komisjon toetavad lõikes 1 osutatud põhimõtete edendamiseks samuti konkreetseid sihipäraseid meetmeid ESF+ mis tahes eesmärkide raames, sh ülemineku **hoolekandetasutuste kasutamisel** pere- ja kogukonnapõhisele hoolekandele.

Sooline võrdõiguslikkus ja võrdsed võimalused ning mittediskrimineerimine

1. Kõigi ESF+ raames rakendatavate programmide ettevalmistamise, rakendamise, seiramise ja hindamise käigus tagatakse sooline võrdõiguslikkus. Nende ettevalmistamise, rakendamise, seiramise ja hindamise käigus **toetatakse ühtlasi erimeetmeid, mille eesmärk on suurendada naiste osalemist tööelus ja soodustada nende kutsealast arengut ning töö- ja eraelu ühitamist**, edendatakse kõigi võrdseid võimalusi ning hoitakse ära diskrimineerimine soo, rassi või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuse, puude **või tervisliku seisundi**, vanuse või seksuaalse sättumuse põhjal, **hõlmates ka puuetega inimeste juurdepääsu, muu hulgas IKT valdkonnas, edendades seeläbi sotsiaalset kaasatust ja vähendades ebavõrdsust**.

2. Liikmesriigid ja komisjon toetavad lõikes 1 osutatud põhimõtete edendamiseks samuti konkreetseid sihipäraseid meetmeid ESF+ mis tahes eesmärkide raames, sh ülemineku **institutsionaalselt hoolduselt** pere- ja kogukonnapõhisele hoolekandele **ning puuetega inimeste jaoks üldise juurdepääsu parandamine**.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 92
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7

Komisjoni ettepanek

Artikkel 7

Järjepidevus ja valdkondlik keskendamine

Muudatusettepanek

Artikkel 7

Järjepidevus ja valdkondlik keskendamine

1. Liikmesriigid keskendavad eelarve jagatud täitmise raames eraldatud ESF+ vahendid sekkumistele, milles käsitletakse nende riiklikes reformikavades, Euroopa poolaasta raames ning ELi toimimise lepingu artikli 121 lõike 2 ja artikli 148 lõike 4 kohaselt vastu võetud asjaomastes riigipõhistes soovitustes kindlaks tehtud probleeme, ning võtavad arvesse Euroopa sotsiaalõiguste sambas sisalduvaid põhimõtteid ja õigusi.

Liikmesriigid ja vajaduse korral komisjon soodustavad nii kavandamisetaapis kui ka rakendamise ajal sünergiat ning tagavad koordineerimise, vastastikuse täiendavuse ja sidususe ESF+ ja muude liidu fondide, programmide ja vahendite, nagu Erasmuse programmi, Varjupaiga- ja Rändefondi ning reformide tugiprogrammi, sh reformitoetusvahendi ja tehnilise toetuse vahendi vahel. Liikmesriigid ja vajaduse korral komisjon optimeerivad koordineerimismehhanisme, et vältida topelttööd ning tagada **tihe koostöö** sidusate ja ühtlustatud toetusmeetmete rakendamise eest vastutavate **osaliste** vahel.

2. Liikmesriigid eraldavad oma ESF+ vahenditest, mis on eraldatud eelarve jagatud täitmise raames, asjakohase summa, et käsitleda ELi toimimise lepingu artikli 121 lõike 2 ja artikli 148 lõike 4 kohaselt vastu võetud asjaomastes riigipõhistes soovitustes ja Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud probleeme, mis kuuluvad ESF+ rakendusalsasse, nagu on sätestatud artiklis 4.

1. Liikmesriigid keskendavad eelarve jagatud täitmise raames eraldatud ESF+ vahendid sekkumistele, milles käsitletakse nende riiklikes reformikavades, Euroopa poolaasta raames ning ELi toimimise lepingu artikli 121 lõike 2 ja artikli 148 lõike 4 kohaselt vastu võetud asjaomastes riigipõhistes soovitustes kindlaks tehtud probleeme, ning võtavad arvesse Euroopa sotsiaalõiguste sambas sisalduvaid põhimõtteid ja õigusi, **Euroopa poolaasta raames koostatud sotsiaalvaldkonna tulemustabelit ning piirkondlikku eripära, aidates seeläbi kaasa Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 174 sätestatud liidu eesmärkidele, mis on seotud majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse suurendamisega ning mis on täielikult kooskõlas Pariisi kokkuleppe ja ÜRO kestliku arengu eesmärkidega.**

Liikmesriigid ja vajaduse korral komisjon soodustavad nii kavandamisetaapis kui ka rakendamise ajal sünergiat ning tagavad koordineerimise, vastastikuse täiendavuse ja sidususe ESF+ ja muude liidu fondide, programmide ja vahendite, nagu **Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF), Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (EGF), Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi, InvestEU, programmi „Loov Euroopa“, õiguste ja väärtuste rahastamisvahendi**, Erasmuse programmi, Varjupaiga- ja Rändefondi, **romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiade 2020. aasta järgse ELi raamistiku** ning reformide tugiprogrammi, sh reformitoetusvahendi ja tehnilise toetuse vahendi vahel. Liikmesriigid ja vajaduse korral komisjon optimeerivad koordineerimismehhanisme, et vältida topelttööd ning tagada **integreeritud tegutsemisviiside**, sidusate ja ühtlustatud toetusmeetmete rakendamise eest vastutavate **korraldusametuste** vahel **tihe koostöö**.

2. Liikmesriigid eraldavad oma ESF+ vahenditest, mis on eraldatud eelarve jagatud täitmise raames, asjakohase summa, et käsitleda ELi toimimise lepingu artikli 121 lõike 2 ja artikli 148 lõike 4 kohaselt vastu võetud asjaomastes riigipõhistes soovitustes ja Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud probleeme, mis kuuluvad ESF+ rakendusalsasse, nagu on sätestatud artiklis 4.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

3. Liikmesriigid eraldavad vähemalt **25 %** oma ESF+ vahenditest, **mis on eraldatud eelarve jagatud täitmise raames**, artikli 4 lõike 1 punktide vii–xi kohaste sotsiaalse **kaasavuse** poliitikavaldkonna erieesmärkide jaoks, sh kolmanda riigi kodanike sotsiaal-majandusliku lõimimise edendamine.

4. **Liikmesriigid** eraldavad vähemalt **2 %** oma ESF+ vahenditest, mis on eraldatud eelarve jagatud täitmise raames, artikli 4 lõike 1 **punkti** xi kohase materiaalset puudust käsitleva erieesmärgi jaoks.

Põhjendatud juhtudel võib käesoleva lõike esimese lõigu kohase vähemalt 2 % eraldamise nõude täitmise kontrollimisel arvesse võtta vahendeid, mis on eraldatud artikli 4 lõike 1 punktis x sätestatud erieesmärgi jaoks ja suunatud enim puudust kannatavatele isikutele.

5. Liikmesriigid, **kus Eurostati andmete põhjal ületab 2019. aastal mittetöötavate ja mitteõppivate 15–29aastaste noorte määr liidu keskmist**, eraldavad vähemalt **10 %** oma ESF+ vahenditest, mis on eraldatud eelarve jagatud täitmise raames **ja mis on ette nähtud 2021.–2025. aastaks**, sihipäraste meetmete ja struktuurireformide jaoks, millega toetatakse noorte tööhõivet ja koolist tööellu üleminekut, haridus- ja koolitussüsteemi naasmise viise ning teise võimaluse haridust eelkõige noortegarantii kavade rakendamise raames.

Muudatusettepanek

3. Liikmesriigid eraldavad vähemalt **27 %** oma ESF+ vahenditest, artikli 4 lõike 1 punktide vii–x kohaste sotsiaalse **kaasatuse** poliitikavaldkonna erieesmärkide jaoks, sh kolmanda riigi kodanike sotsiaal-majandusliku lõimimise edendamine.

3 a. Liikmesriigid eraldavad artikli 4 lõike 1 punktide vii–x kohaste sotsiaalse kaasatuse poliitikavaldkonna erieesmärkide raames vähemalt 5 % oma ESF+ vahenditest, mis on eraldatud eelarve jagatud täitmise raames, sihipärastele meetmetele, mille eesmärk on Euroopa lastegarantii rakendamine, et toetada laste võrdset juurdepääsu tasuta tervishoiule, tasuta haridusele, tasuta lapsehoiule, inimväärsele eluasemele ja piisavale toitumisele.

4. **Lisaks miinimumeraldisele (vähemalt 27 % oma ESF+ vahenditest, mis on eraldatud eelarve jagatud täitmise raames, artikli 4 lõike 1 punktide vii–x kohaste erieesmärkide jaoks)** eraldavad **liikmesriigid** vähemalt **3 %** oma ESF+ vahenditest, mis on eraldatud eelarve jagatud täitmise raames, artikli 4 lõike 1 **punktide x ja xi kohase, enim puudust kannatavate isikute sotsiaalset kaasamist ja/või** materiaalset puudust käsitleva erieesmärgi jaoks.

5. Liikmesriigid eraldavad vähemalt **3 %** oma ESF+ vahenditest, mis on eraldatud eelarve jagatud täitmise raames, sihipäraste meetmete ja struktuurireformide jaoks, millega toetatakse noorte tööhõivet ja koolist tööellu üleminekut, haridus- ja koolitussüsteemi naasmise viise ning teise võimaluse haridust eelkõige noortegarantii kavade rakendamise raames.

Liikmesriigid, kus Eurostati andmete põhjal ületab 2019. aastal mittetöötavate ja mitteõppivate 15–29aastaste noorte määr liidu keskmist või kus NEET-noorte määr on kõrgem kui 15 %, eraldavad programmitöö perioodil vähemalt 15 % oma ESF+ vahenditest, mis on eraldatud eelarve jagatud täitmise raames ja mis on ette nähtud 2021.–2025. aastaks, eespool nimetatud meetmete ja struktuurireformi meetmete jaoks, pöörates erilist tähelepanu rohkem mõjutatud piirkondadele ja võttes arvesse nendevahelisi erinevusi.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid, kes vahehindamise ajal kavandavad eelarve jagatud täitmise raames eraldatud ESF+ vahendeid 2026. ja 2027. aastaks kooskõlas [tulevase ühissätete määruse] artikliga [14], eraldavad juhul, kui neis ületab Eurostati andmete põhjal 2024. aastal mittetöötavate ja mitteõppivate 15–29aastaste noorte määr liidu keskmist, vähemalt **10 %** oma ESF+ vahenditest, mis kuuluvad eelarve jagatud täitmise alla ja mis on ette nähtud 2026. ja 2027. aastaks, kõnealuste meetmete jaoks.

Esimeses ja **teises** lõigus sätestatud tingimustele vastavad äärepoolseimad piirkonnad eraldavad oma programmides vähemalt 15 % eelarve jagatud täitmise raames eraldatud ESF+ vahenditest esimeses lõigus sätestatud meetmete jaoks. Seda eraldist võetakse arvesse, kui kontrollitakse esimese ja teise lõigu kohasest riigi tasandi miinimumprotsendist kinni pidamist.

Kõnealuste meetmete rakendamisel seavad liikmesriigid esikohale tööturult eemalejäänud ja pikaajaliselt töötud noored ning näevad ette sihipärased kaasamismeetmeid.

6. Lõikeid 2–5 ei kohaldata spetsiaalse lisaeraldise suhtes, mille saavad äärepoolseimad piirkonnad ja NUTS 2. tasandi piirkonnad, mis vastavad 1994. aasta ühinemisakti protokoll nr 6 artiklis 2 sätestatud kriteeriumidele.

7. Lõikeid 1–5 ei kohaldata tehnilise abi suhtes.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid, kes vahehindamise ajal kavandavad eelarve jagatud täitmise raames eraldatud ESF+ vahendeid 2026. ja 2027. aastaks kooskõlas [tulevase ühissätete määruse] artikliga [14], eraldavad juhul, kui neis ületab Eurostati andmete põhjal 2024. aastal mittetöötavate ja mitteõppivate 15–29aastaste noorte määr liidu keskmist **või kus NEET-noorte määr on kõrgem kui 15 %**, vähemalt **15 %** oma ESF+ vahenditest, mis kuuluvad eelarve jagatud täitmise alla ja mis on ette nähtud 2026. ja 2027. aastaks, kõnealuste **meetmete või struktuurireformi** meetmete jaoks.

Teises ja **kolmandas** lõigus sätestatud tingimustele vastavad äärepoolseimad piirkonnad eraldavad oma programmides vähemalt 15 % eelarve jagatud täitmise raames eraldatud ESF+ vahenditest esimeses lõigus sätestatud meetmete jaoks. Seda eraldist võetakse arvesse, kui kontrollitakse esimese ja teise lõigu kohasest riigi tasandi miinimumprotsendist kinni pidamist. **See eraldis ei asenda äärepoolseimate piirkondade taristu ja arengu jaoks vajalikke rahalisi vahendeid.**

Kõnealuste meetmete rakendamisel seavad liikmesriigid esikohale tööturult eemalejäänud ja pikaajaliselt töötud noored ning näevad ette sihipärased kaasamismeetmeid.

6. Lõikeid 2–5 ei kohaldata spetsiaalse lisaeraldise suhtes, mille saavad äärepoolseimad piirkonnad ja NUTS 2. tasandi piirkonnad, mis vastavad 1994. aasta ühinemisakti protokoll nr 6 artiklis 2 sätestatud kriteeriumidele.

7. Lõikeid 1–5 ei kohaldata tehnilise abi suhtes.

Muudatusettepanek 93

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 7a

Põhiõiguste järgimine

Liikmesriigid ja komisjon tagavad fondide rakendamisel põhiõiguste järgimise ja kooskõla Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga.

Kulud, mis on tekkinud seoses meetmega, mis ei ole kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga, ei ole vastavalt ühissätete määruse xx/xx artikli 58 lõikele 2 ja komisjoni delegeeritud määrusele (EL) nr 240/2014 rahastamiskõlblikud.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 94
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8

Komisjoni ettepanek

Artikkel 8

Partnerlus

Muudatusettepanek

Artikkel 8

Partnerlus

1. **Kõik liikmesriigid** tagavad, et sotsiaalpartnerid ning kodanikuühiskonna organisatsioonid osalevad **piisavalt sellise** tööhõive-, haridus- ja sotsiaalse kaasamise poliitika rakendamises, mida toetatakse eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames.

2. Liikmesriigid eraldavad **igas programmis eelarve jagatud täitmise raames eraldatud** ESF+ vahenditest **asjakohase summa** sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna organisatsioonide suutlikkuse suurendamiseks.

1. **Vastavalt [tulevase ühissätete määruse] artiklile 6 ja delegeeritud määrusele (EL) nr 240/2014** tagavad **kõik liikmesriigid partnerluses kohalike ja piirkondlike ametiasutustega**, et sotsiaalpartnerid, kodanikuühiskonna organisatsioonid, **võrdõiguslikkust edendavad asutused, riiklikud inimõiguste institutsioonid ning muud asjaomased või esindavad organisatsioonid** osalevad **sisuliselt selliste** tööhõive-, haridus-, **mittediskrimineerimis-** ja sotsiaalse kaasamise poliitika **ja algatuste programmitöös ja** rakendamises, mida toetatakse eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames. **Selline sisuline osalus on kaasav ja juurdepääsetav puuetega inimeste jaoks.**

2. Liikmesriigid eraldavad ESF+ vahenditest **vähemalt 2%** sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna organisatsioonide suutlikkuse suurendamiseks, **mis toimub liidu ja riigi tasandil koolituse, võrgutike loomise meetmete ning sotsiaalse dialoogi tugevdamise vormis, ning sotsiaalpartnerite ühistegevustele.**

Muudatusettepanek 95
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9

Komisjoni ettepanek

Artikkel 9

Materiaalse puuduse vähendamine

Muudatusettepanek

Artikkel 9

Materiaalse puuduse vähendamine

Artikli 7 lõikes 4 osutatud vahendid kavandatakse spetsiaalse prioriteedi või programmi raames.

Artikli 7 lõikes 4 osutatud vahendid, **mis on seotud enim puudust kannatavate isikute sotsiaalse kaasamise ja/või materiaalse puudusega**, kavandatakse spetsiaalse prioriteedi või programmi raames. **Selle prioriteedi või programmi kaasrahastamise määr on vähemalt 85 %.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 96
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 10

Komisjoni ettepanek

Artikkel 10

Noorte tööhõive jaoks ettenähtud toetus

Artikli 7 lõike 5 kohane toetus kavandatakse spetsiaalse prioriteedi raames ja sellega toetatakse artikli 4 lõike 1 punktis i sätestatud erieesmärki.

Muudatusettepanek

Artikkel 10

Noorte tööhõive jaoks ettenähtud toetus

Artikli 7 lõike 5 kohane toetus kavandatakse spetsiaalse prioriteedi **või programmi** raames ja sellega toetatakse artikli 4 lõike 1 punktis i sätestatud erieesmärki.

Muudatusettepanek 97
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 10 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 10a

Euroopa lastegarantii jaoks ettenähtud toetus

Artikli 7 lõike 3a kohane toetus kavandatakse spetsiaalse prioriteedi või programmi raames vastavalt Euroopa Komisjoni 2013. aasta soovitusel lastesse investeerimise kohta. Sellega toetatakse võitlust laste vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu artikli 4 lõike 1 punktides vii–x sätestatud erieesmärkide raames.

Muudatusettepanek 98
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11

Komisjoni ettepanek

Artikkel 11

Asjaomaste riigipõhiste soovituste käsitlemiseks ettenähtud toetus

Meetmed, millega käsitletakse asjaomastes riigipõhistes soovitustes ja Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud probleeme, nagu on osutatud artikli 7 lõikes 2, kavandatakse **ühe või mitme spetsiaalse prioriteedi** raames.

Muudatusettepanek

Artikkel 11

Asjaomaste riigipõhiste soovituste käsitlemiseks ettenähtud toetus

Meetmed, millega käsitletakse asjaomastes riigipõhistes soovitustes ja Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud probleeme, nagu on osutatud artikli 7 lõikes 2, kavandatakse **artikli 4 lõikes 1 osutatud mis tahes erieesmärgi** raames. **Liikmesriigid tagavad täiendavuse, sidususe, kooskõla ja koostoime Euroopa sotsiaalõiguste sambaga.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Korraldusasutuse tasandil tagatakse piisav paindlikkus, et teha ESF+ investeeringute prioriteedid ja valdkonnad kindlaks konkreetseid kohalikke või piirkondlikke probleeme arvesse võttes.

Muudatusettepanek 99

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 11 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 11a**Integreeritud territoriaalne areng**

1. ESF+ist võib toetada integreeritud territoriaalset arengut määruse (EL) 2018/xxxx [uus ühissätete määrus] artikli 4 lõikes 2 osutatud mõlema eesmärgi programmide raames kooskõlas kõnealuse määruse [uus ühissätete määrus] III jaotise II peatükiga.
2. Liikmesriigid rakendavad ESF+ist toetatavat integreeritud territoriaalset arengut üksnes määruse (EL) 2018/xxxx [uus ühissätete määrus] artiklis [22] osutatud vormide kaudu.

Muudatusettepanek 100

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 11 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 11b**Riikidevaheline koostöö**

1. Liikmesriigid võivad toetada riikidevahelise koostöö meetmeid spetsiaalse prioriteedi raames.
2. Riikidevahelise koostöö meetmeid võib kavandada mis tahes erieesmärgi raames, mis on sätestatud artikli 4 lõike 1 punktides i–x.
3. Maksimaalset kaasrahastamismäära võib selle prioriteedi puhul tõsta kuni 95 %ni, kui kuni 5 % riigi ESF+ eraldisest, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames, eraldatakse selliste prioriteetide jaoks.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 101
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 12

Artikkel 12

Kohaldamisala

Kohaldamisala

Seda peatükki kohaldatakse artikli 4 lõike 1 punktide i–x kohase ESF+ toetuse suhtes, kui rakendamine toimub eelarve jagatud täitmise raames (edaspidi „eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames antav üldine toetus“).

Seda peatükki kohaldatakse artikli 4 lõike 1 punktide i–x kohase ESF+ toetuse suhtes, kui rakendamine toimub eelarve jagatud täitmise raames (edaspidi „eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames antav üldine toetus“). **Artiklit 13 kohaldatakse ka artikli 4 lõike 1 punkti xi kohase ESF+ toetuse suhtes.**

Muudatusettepanek 102
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 13

Artikkel 13

Uuenduslikud meetmed**Sotsiaalse innovatsiooni** meetmed

1. Liikmesriigid toetavad sotsiaalse innovatsiooni meetmeid ja **sotsiaalset eksperimenteerimist või tugevdavad** alt üles suunatud käsitlusi, mis põhinevad avaliku sektori asutuste, erasektori ja kodanikuühiskonnaga loodud partnerlusel, nt kohalikud tegevusrühmad, kes kavandavad ja rakendavad kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegiaid.

1. Liikmesriigid toetavad sotsiaalse innovatsiooni meetmeid ja/või **sotsiaalseid eksperimente, sealhulgas neid, millel on sotsiaal-kultuuriline komponent, kasutades** alt üles suunatud käsitlusi, mis põhinevad avaliku sektori asutuste, **sotsiaalpartnerite, sotsiaalsete ettevõtete, erasektori ja kodanikuühiskonnaga loodud partnerlusel.**

1a. Liikmesriigid määravad oma rakenduskavades või hilisemas etapis rakendamise ajal kindlaks liikmesriigi konkreetsetele vajadustele vastavad sotsiaalse innovatsiooni ja sotsiaalse eksperimenteerimise valdkonnad.

2. Liikmesriigid võivad toetada tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning muude liidu programmide raames välja töötatud, väikeses ulatuses katsetatud uuenduslike lähenemisviiside (sotsiaalne **eksperimenteerimine**) ulatuslikumat kasutuselevõttu.

2. Liikmesriigid võivad toetada tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning muude liidu programmide raames välja töötatud, väikeses ulatuses katsetatud uuenduslike lähenemisviiside (sotsiaalne **innovatsioon ja sotsiaalsed eksperimendid, sealhulgas need, millel on sotsiaal-kultuuriline komponent**) ulatuslikumat kasutuselevõttu.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Uuenduslikke meetmeid ja lähenemisviise võib kavandada mis tahes erieesmärgi raames, mis on sätestatud artikli 4 **lõike** 1 punktides *i–x*.

3. Uuenduslikke meetmeid ja lähenemisviise võib kavandada mis tahes erieesmärgi raames, mis on sätestatud artikli 4 **lõikes** 1.

4. Kõik liikmesriigid määravad vähemalt ühe prioriteedi lõigete 1 või 2 või mõlema rakendamiseks. Maksimaalset kaasrahastamismäära võib nende prioriteetide puhul suurendada kuni 95 %ni, kui kuni 5 % riigi ESF+ eraldisest, **mida rakendatakse** eelarve jagatud täitmise raames, **eraldatakse selliste prioriteetide jaoks**.

4. Kõik liikmesriigid määravad vähemalt ühe prioriteedi lõigete 1 või 2 või mõlema rakendamiseks. Maksimaalset kaasrahastamismäära võib nende prioriteetide puhul suurendada kuni 95 %ni, kui kuni 5 % riigi ESF+ eraldisest **eraldatakse** eelarve jagatud täitmise raames.

Muudatusettepanek 103

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 14

Artikkel 14

Rahastamiskõlblikkus

Rahastamiskõlblikkus

1. Lisaks [tulevase ühissätete määruse] artiklis [58] osutatud kuludele ei ole eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames antava üldise toetuse puhul rahastamiskõlblikud järgmised kulud:

1. Lisaks [tulevase ühissätete määruse] artiklis [58] osutatud kuludele ei ole eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames antava üldise toetuse puhul rahastamiskõlblikud järgmised kulud:

(b) maa ja kinnisvara ost ja taristu **pakkumine** ning

a) maa ja kinnisvara ost ja taristu **ost** ning

(c) mööbli, varustuse ja sõidukite ost, v.a juhul, kui ost on vajalik tegevuse eesmärgi saavutamiseks, esemed on täiesti amortiseerunud või asjaomaste esemete ost on majanduslikult kõige soodsam toimimisviis.

b) mööbli, varustuse ja sõidukite ost, v.a juhul, kui ost on **tingimata** vajalik tegevuse eesmärgi saavutamiseks, esemed on täiesti amortiseerunud või asjaomaste esemete ost on majanduslikult kõige soodsam toimimisviis.

2. Mitterahaline osalus toetuste ja töötasude kujul, mida maksab tegevuses osalejatele kolmas isik, võib olla eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames antava üldise toetuse puhul rahastamiskõlblik, kui see mitterahaline osalus on makstud riigisiseste eeskirjade, sh raamatupidamiseeskirjade kohaselt ning ei ületa kolmanda isiku kantud kulusid.

2. Mitterahaline osalus toetuste ja töötasude kujul, mida maksab tegevuses osalejatele kolmas isik, võib olla eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames antava üldise toetuse puhul rahastamiskõlblik, kui see mitterahaline osalus on makstud riigisiseste eeskirjade, sh raamatupidamiseeskirjade kohaselt ning ei ületa kolmanda isiku kantud kulusid.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

3. Spetsiaalset lisaeraldist, mille saavad äärepoolseimad piirkonnad ja NUTS 2. tasandi piirkonnad, mis vastavad 1994. aasta ühinemisakti protokollis nr 6 artiklis 2 sätestatud kriteeriumidele, kasutatakse artikli 4 lõikes 1 sätestatud erieesmärkide saavutamise toetamiseks.

4. Otsesed personalikulud on eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames antava üldise toetuse puhul rahastamiskõlblikud, **tingimusel et** need ei ole suuremad kui 100 % liikmesriigis asjaomase kutseala eest makstav tavaline tasu vastavalt Eurostati andmetele.

Muudatusettepanek

3. Spetsiaalset lisaeraldist, mille saavad äärepoolseimad piirkonnad ja NUTS 2. tasandi piirkonnad, mis vastavad 1994. aasta ühinemisakti protokollis nr 6 artiklis 2 sätestatud kriteeriumidele, kasutatakse artikli 4 lõikes 1 sätestatud erieesmärkide saavutamise toetamiseks.

4. Otsesed personalikulud on eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames antava üldise toetuse puhul rahastamiskõlblikud. **Kollektiivlepingu kohaldamise korral määratakse need kindlaks selle lepingu kohaselt. Kui kollektiivlepingut ei kohaldata**, ei ole **need** suuremad kui 100 % liikmesriigis **või piirkonnas** asjaomase kutseala **või eriteadmiste** eest makstav tavaline tasu vastavalt **asjaomase korraldusasutuse esitatud dokumentaalsele põhjendusele ja/või** Eurostati andmetele.

Muudatusettepanek 104

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15

Komisjoni ettepanek

Artikkel 15

Näitajad ja aruandlus

1. Programmides, mille jaoks saadakse eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames antavat üldist toetust, kasutatakse rakendamisel tehtud edusammude jälgimiseks käesoleva määruse 1. lisas esitatud ühiseid väljund- ja tulemusnäitajaid. Programmides võib kasutada ka programmpõhiseid näitajaid.

2. Ühiste ja programmpõhiste väljundnäitajate puhul võetakse baasväärtuseks null. Kui see on toetatava tegevuse laadi poolest asjakohane, kehtestatakse neile näitajatele kumulatiivsed koguselised vahe-eesmärgid ja sihtväärtused absoluutarvudes. Väljundnäitajate kohta teatatud väärtused esitatakse absoluutarvudes.

Muudatusettepanek

Artikkel 15

Näitajad ja aruandlus

1. Programmides, mille jaoks saadakse eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames antavat üldist toetust, kasutatakse rakendamisel tehtud edusammude jälgimiseks käesoleva määruse I lisas **või artikli 4 lõike 1 punkti x kohaste enim puudust kannatavate isikute sotsiaalse kaasamise meetmete puhul II a lisas** esitatud ühiseid väljund- ja tulemusnäitajaid. Programmides võib kasutada ka programmpõhiseid näitajaid **ja meetmepõhiseid näitajaid**.

2. Ühiste ja programmpõhiste väljundnäitajate puhul võetakse baasväärtuseks null. Kui see on toetatava tegevuse laadi poolest asjakohane, kehtestatakse neile näitajatele kumulatiivsed koguselised vahe-eesmärgid ja sihtväärtused absoluutarvudes. Väljundnäitajate kohta teatatud väärtused esitatakse absoluutarvudes.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

3. Ühiste ja programmipõhiste tulemusnäitajate puhul, millele on kehtestatud kumulatiivne koguseline vahe-eesmärk aastaks 2024 ja kumulatiivne koguseline sihtväärtus aastaks 2029, määratakse kindlaks võrdlusväärtus värskemate kättesaadavate andmete või muude asjakohaste teabeallikate põhjal. Ühiste tulemusnäitajate sihtväärtused määratakse kindlaks absoluutarvudes või protsentides. Programmipõhiseid tulemusnäitajaid ja nendega seotud sihtväärtusi võib väljendada nii kvantitatiivselt kui ka kvalitatiivselt. Ühiste tulemusnäitajate kohta teatatud väärtused esitatakse absoluutarvudes.

4. Osalejaid käsitlevate näitajate kohta edastatakse andmed vaid siis, kui osaleja kohta on olemas kõik I lisa punktiga 1a nõutud andmed.

5. Kui andmed on olemas registrites või võrdvääretes allikates, **võimaldavad** liikmesriigid kooskõlas määruse (EL) 2016/679 artikli 6 lõike 1 punktidega c ja e korraldusastutustel ja muudel organitel, kelle ülesanne on koguda eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames antava üldise toetuse seiramiseks ja hindamiseks vajalikke andmeid, kasutada neid registrites või võrdvääretes allikates olevaid andmeid.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 38 vastu delegeeritud õigusakte I lisas esitatud näitajate muutmiseks, kui seda peetakse vajalikuks programmide rakendamise tulemusliku hindamise tagamiseks.

Muudatusettepanek

3. Ühiste ja programmipõhiste tulemusnäitajate puhul, millele on kehtestatud kumulatiivne koguseline vahe-eesmärk aastaks 2024 ja kumulatiivne koguseline sihtväärtus aastaks 2029, määratakse kindlaks võrdlusväärtus värskemate kättesaadavate andmete või muude asjakohaste teabeallikate põhjal. Ühiste tulemusnäitajate sihtväärtused määratakse kindlaks absoluutarvudes või protsentides. Programmipõhiseid tulemusnäitajaid ja nendega seotud sihtväärtusi võib väljendada nii kvantitatiivselt kui ka kvalitatiivselt. Ühiste tulemusnäitajate kohta teatatud väärtused esitatakse absoluutarvudes.

4. Osalejaid käsitlevate näitajate kohta edastatakse andmed vaid siis, kui osaleja kohta on olemas kõik I lisa punktiga 1a nõutud andmed.

4a. Lõikes 3 osutatud andmed hõlmavad soolise mõju hindamist, et jälgida ESF+ programmide rakendamist soolise võrdõiguslikkuse seisukohast vaadatuna, ning need esitatakse sooliselt segregeerituna.

5. Kui andmed on olemas registrites või võrdvääretes allikates, **võivad** liikmesriigid kooskõlas määruse (EL) 2016/679 artikli 6 lõike 1 punktidega c ja e **võimaldada** korraldusastutustel ja muudel organitel, kelle ülesanne on koguda eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames antava üldise toetuse seiramiseks ja hindamiseks vajalikke andmeid, kasutada neid registrites või võrdvääretes allikates olevaid andmeid.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 38 vastu delegeeritud õigusakte I ja II a lisas esitatud näitajate muutmiseks, kui seda peetakse vajalikuks programmide rakendamise tulemusliku hindamise tagamiseks.

Muudatusettepanek 105

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 17

Komisjoni ettepanek

Artikkel 17

Põhimõtted

Muudatusettepanek

Artikkel 17

Põhimõtted

1. ESF+ toetusega materiaalse puuduse vähendamiseks võib toetada üksnes sellise toidu või selliste kaupade jagamist, mis vastavad tarbekaupade ohutust käsitlevale liidu õigusele.

1. ESF+ toetusega materiaalse puuduse vähendamiseks võib toetada üksnes sellise toidu või selliste kaupade jagamist, mis vastavad tarbekaupade ohutust käsitlevale liidu õigusele.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriigid ja toetusesaajad valivad asjaomase toidu ja/või esmase materiaalse abi enim puudust kannatavate isikute vajadustega seotud objektiivsete kriteeriumide alusel. Toiduainete ja vajaduse korral kaupade valimise kriteeriumides võetakse arvesse ka kliima- ja keskkonnaaspekte, eelkõige selleks, et vähendada toidu raiskamist. Kui see on asjakohane, võetakse jagatavate toiduainete valimisel arvesse nende panust enim puudust kannatavate isikute tasakaalustatud toitumisse.

Toitu ja/või esmast materiaalet abi võib pakkuda enim puudust kannatavatele isikutele kas otse või kaudselt elektrooniliste vautšerite või kaartide kujul, tingimusel et nende eest saab üksnes toitu ja/või esmast materiaalet abi, mis on sätestatud artikli 2 punktis 3.

Enim puudust kannatavatele isikutele pakutavat toitu võib hankida määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 16 lõike 2 kohaselt kõrvaldatud toodete kasutamise, töötlemise või müügi teel, kui see on majanduslikult kõige soodsam toimimisviis ja ei too kaasa asjatuid viivitusi toidu kättetoimetamisel enim puudust kannatavatele isikutele.

Sellistest tehingutest saadud summasid kasutatakse enim puudust kannatavate isikute hüvanguks lisaks summadele, mis on programmi jaoks juba kättesaadavad.

3. Komisjon ja liikmesriigid tagavad, et abiga, mida pakutakse materiaalse puuduse vähendamiseks antava ESF+ toetuse raames, austatakse enim puudust kannatavate inimeste väarikust ja välditakse nende häbimärgistamist.

4. Toidu ja/või esmase materiaalse abi pakkumist **võib täiendada** ümberorienteerumisega pädevatele teenistustele ja muudele kaasnevatele meetmetele, mille eesmärk on enim puudust kannatavaid isikuid sotsiaalselt kaasata.

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid ja toetusesaajad valivad asjaomase toidu ja/või esmase materiaalse abi enim puudust kannatavate isikute vajadustega seotud objektiivsete kriteeriumide alusel. Toiduainete ja vajaduse korral kaupade valimise kriteeriumides võetakse arvesse ka kliima- ja keskkonnaaspekte, eelkõige selleks, et vähendada toidu raiskamist **ja ühekordselt kasutatava plasti tarbimist**. Kui see on asjakohane, võetakse jagatavate toiduainete valimisel arvesse nende panust enim puudust kannatavate isikute tasakaalustatud toitumisse.

Toitu ja/või esmast materiaalet abi võib pakkuda enim puudust kannatavatele isikutele kas otse või kaudselt elektrooniliste vautšerite või kaartide kujul, tingimusel et nende eest saab üksnes toitu ja/või esmast materiaalet abi, mis on sätestatud artikli 2 punktis 3, **ja et nendega ei asendata ühtegi olemasolevat sotsiaaltoetust**.

Enim puudust kannatavatele isikutele pakutavat toitu võib hankida määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 16 lõike 2 kohaselt kõrvaldatud toodete kasutamise, töötlemise või müügi teel, kui see on majanduslikult kõige soodsam toimimisviis ja ei too kaasa asjatuid viivitusi toidu kättetoimetamisel enim puudust kannatavatele isikutele.

Sellistest tehingutest saadud summasid kasutatakse enim puudust kannatavate isikute hüvanguks lisaks summadele, mis on programmi jaoks juba kättesaadavad.

3. Komisjon ja liikmesriigid tagavad, et abiga, mida pakutakse materiaalse puuduse vähendamiseks antava ESF+ toetuse raames, austatakse enim puudust kannatavate inimeste väarikust ja välditakse nende häbimärgistamist.

4. Toidu ja/või esmase materiaalse abi pakkumist **täiendatakse** ümberorienteerumisega pädevatele teenistustele ja muudele kaasnevatele meetmetele, mille eesmärk on enim puudust kannatavaid isikuid sotsiaalselt kaasata.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 106
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 20

Komisjoni ettepanek

Artikkel 20

Kulude rahastamiskõlblikkus

1. Materiaalse puuduse vähendamiseks antava ESF+ toetuse rahastamiskõlblikud kulud on:

a) toidu ja/või esmase materiaalse abi ostu kulud, sh kulud, mis on seotud toidu ja/või esmase materiaalse abi veoga toetusesaajatele, kes toitu ja/või esmase materiaalse abi lõppsaajatele kätte toimetavad;

b) kui punkt a ei hõlma toidu ja/või esmase materiaalse abi vedu seda lõppsaajatele jagavatele toetusesaajatele, siis hankija kantud kulud, mis on seotud toidu ja/või esmase materiaalse abi veoga lattu ja/või toetusesaajatele, ja ladustamiskulud, mis arvutatakse kindla määrana, mis on 1 % punktis a osutatud kuludest, või nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel tegelikult tekkinud ja tasutud kulud;

c) haldus-, veo- ja ladustamiskulud, mille on kandnud toetusesaajad, kes osalevad toidu ja/või esmase materiaalse abi jagamises enim puudust kannatavate isikutele, ning mis arvutatakse kindla määrana, mis on 5 % punktis a osutatud kuludest; või 5 % kooskõlas määruse (EL) nr 1308/2013 artikliga 16 kõrvaldatud toiduainete väärtusest;

d) toiduannetuste kogumise, veo, ladustamise ja jagamise ning sellega otseselt seotud teadlikkuse suurendamise alase tegevuse kulud;

e) toetusesaajate poolt või nende nimel võetud kaasnevate meetmete kulud, mille on deklareerinud toetusesaajad, kes toimetavad toitu ja/või esmast materiaalselt abi kätte enim puudust kannatavatele isikutele, ning mis arvutatakse kindla määrana, mis on 5 % punktis a osutatud kuludest.

Muudatusettepanek

Artikkel 20

Kulude rahastamiskõlblikkus

1. Materiaalse puuduse vähendamiseks antava ESF+ toetuse rahastamiskõlblikud kulud on:

a) toidu ja/või esmase materiaalse abi ostu kulud, sh kulud, mis on seotud toidu ja/või esmase materiaalse abi veoga toetusesaajatele, kes toitu ja/või esmase materiaalse abi lõppsaajatele kätte toimetavad;

b) kui punkt a ei hõlma toidu ja/või esmase materiaalse abi vedu seda lõppsaajatele jagavatele toetusesaajatele, siis hankija kantud kulud, mis on seotud toidu ja/või esmase materiaalse abi veoga lattu ja/või toetusesaajatele, ja ladustamiskulud, mis arvutatakse kindla määrana, mis on 1 % punktis a osutatud kuludest, või nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel tegelikult tekkinud ja tasutud kulud;

c) haldus-, veo- ja ladustamiskulud, mille on kandnud toetusesaajad, kes osalevad toidu ja/või esmase materiaalse abi jagamises enim puudust kannatavate isikutele, ning mis arvutatakse kindla määrana, mis on 5 % punktis a osutatud kuludest; või 5 % kooskõlas määruse (EL) nr 1308/2013 artikliga 16 kõrvaldatud toiduainete väärtusest;

d) toiduannetuste kogumise, veo, ladustamise ja jagamise ning sellega otseselt seotud teadlikkuse suurendamise alase tegevuse kulud;

e) toetusesaajate poolt või nende nimel võetud kaasnevate meetmete kulud, mille on deklareerinud toetusesaajad, kes toimetavad toitu ja/või esmast materiaalselt abi kätte enim puudust kannatavatele isikutele, ning mis arvutatakse kindla määrana, mis on 5,5 % punktis a osutatud kuludest.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

2. Lõike 1 punktis a nimetatud rahastamiskõlblike kulude vähendamine põhjusel, et toidu ja/või esmase materiaalse abi ostmise eest vastutav organ ei ole järginud kohaldatavat õigust, ei too kaasa lõike 1 punktides c ja e sätestatud rahastamiskõlblike kulude vähendamist.

3. Rahastamiskõlblikud ei ole järgmised kulud:

a) võlaintriss;

b) taristu **tagamine**;

c) **kasutatud** kaupadega seotud kulud.

Muudatusettepanek

2. Lõike 1 punktis a nimetatud rahastamiskõlblike kulude vähendamine põhjusel, et toidu ja/või esmase materiaalse abi ostmise eest vastutav organ ei ole järginud kohaldatavat õigust, ei too kaasa lõike 1 punktides c ja e sätestatud rahastamiskõlblike kulude vähendamist.

3. Rahastamiskõlblikud ei ole järgmised kulud:

a) võlaintriss;

b) taristu **ost**;

c) **madalama kvaliteediga kasutatud** kaupadega seotud kulud.

Muudatusettepanek 107

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 21

Komisjoni ettepanek

Artikkel 21

Näitajad ja aruandlus

1. Materiaalse puuduse vähendamist käsitlevate prioriteetide puhul kasutatakse rakendamisel tehtud edusammude jälgimiseks käesoleva määruse II. lisas esitatud ühiseid väljund- ja tulemusnäitajaid. Neis programmides võib kasutada ka programmpõhiseid näitajaid.

2. Ühiste ja programmpõhiste **väljund- ja** tulemusnäitajate jaoks kehtestatakse võrdlusväärtused.

3. Korraldusasutused esitavad komisjonile 30. juuniks 2025 ja 30. juuniks 2028 eelmisel aastal lõppsaajate hulgas tehtud struktureeritud uuringu tulemused. See uuring põhineb mudelil, mille kehtestab komisjon rakendusaktiga.

4. Komisjon võtab kooskõlas artikli 39 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega vastu rakendusakti, milles sätestatakse lõppsaajate hulgas tehtava struktureeritud uuringu mudel, et tagada käesoleva artikli rakendamiseks ühetaolised tingimused.

Muudatusettepanek

Artikkel 21

Näitajad ja aruandlus

1. Materiaalse puuduse vähendamist käsitlevate prioriteetide puhul kasutatakse rakendamisel tehtud edusammude jälgimiseks käesoleva määruse II lisas esitatud ühiseid väljund- ja tulemusnäitajaid. Neis programmides võib kasutada ka programmpõhiseid näitajaid.

2. Ühiste ja programmpõhiste tulemusnäitajate jaoks kehtestatakse võrdlusväärtused. **Aruandlusnõuded peavad olema võimalikult lihtsad.**

3. Korraldusasutused esitavad komisjonile 30. juuniks 2025 ja 30. juuniks 2028 eelmisel aastal lõppsaajate hulgas tehtud struktureeritud **anonüümse** uuringu tulemused, **keskendudes ühtlasi nende elamistingimustele ja nende materiaalse puuduse olemusele.** See uuring põhineb mudelil, mille kehtestab komisjon rakendusaktiga.

4. Komisjon võtab kooskõlas artikli 39 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega vastu rakendusakti, milles sätestatakse lõppsaajate hulgas tehtava struktureeritud uuringu mudel, et tagada käesoleva artikli rakendamiseks ühetaolised tingimused.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 38 vastu delegeeritud õigusakte II lisas esitatud näitajate muutmiseks, kui seda peetakse vajalikuks programmide rakendamise tulemusliku hindamise tagamiseks.

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 38 vastu delegeeritud õigusakte II lisas esitatud näitajate muutmiseks, kui seda peetakse vajalikuks programmide rakendamise tulemusliku hindamise tagamiseks.

Muudatusettepanek 108**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 22 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Tegevuse auditeerimine võib hõlmata selle kõiki etappe ja jaotusahela kõiki tasandeid; ainsana ei kontrollita lõppsaajaid, välja arvatud juhul, kui riskihindamisega tehakse kindlaks konkreetne eeskirjade eiramise või pettuse oht.

Tegevuse auditeerimine võib hõlmata selle kõiki etappe ja jaotusahela kõiki tasandeid; ainsana ei kontrollita lõppsaajaid, välja arvatud juhul, kui riskihindamisega tehakse kindlaks konkreetne eeskirjade eiramise või pettuse oht. **Tegevuse auditeerimine sisaldab rohkem kontrolle rakendamise algetapis, nii et pettuseohu korral oleks võimalik vahendid muudele projektidele ümber suunata.**

Muudatusettepanek 109**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 23**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 23

Artikkel 23

Tegevuseesmärgid

Tegevuseesmärgid

Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru tegevuseesmärgid on järgmised:

Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru tegevuseesmärgid on järgmised:

- a) arendada kvaliteetseid võrreldavaid analüütilisi teadmisi tagamaks, et artiklis 4 osutatud erieesmärkide saavutamiseks välja töötatud poliitika põhineb usaldusväärsetel tõendusmaterjalidel ning vastab assotsieerunud riikide vajadustele, probleemidele ja tingimustele;

- a) arendada kvaliteetseid võrreldavaid analüütilisi teadmisi tagamaks, et artiklis 4 osutatud erieesmärkide saavutamiseks välja töötatud poliitika põhineb usaldusväärsetel tõendusmaterjalidel ning vastab assotsieerunud riikide vajadustele, probleemidele ja tingimustele;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

- b) hõlbustada tulemuslikku ja kaasavat teabejagamist, vastastikust õppimist ja hindamist ning dialoogi artiklis 4 osutatud valdkondi käsitleva poliitika alal, et aidata assotsieerunud riikidel võtta asjakohaseid poliitikameetmeid;
- c) toetada sotsiaalset eksperimenteerimist artiklis 4 osutatud valdkondades ja suurendada sidusrühmade suutlikkust rakendada, üle kanda või laiendada sotsiaalpoliitika katsetatud uuendusi;
- d) pakkuda Euroopas lõimitud tööturgude arendamiseks tööandjatele ja -otsijatele konkreetseid tugiteenuseid alates värbamiseelsest ettevalmistusest kuni ametisse nimetamise järgse abini, et täita vabu töökohti teatavates sektorites, teatavatel erialadel, teatavates riikides ja piirialades või teatavate rühmade puhul (nt **haavatavad** isikud);
- e) toetada sellise turukeskkonna arendamist, mis on seotud vastasutatud või kasvuetapis olevate, **eelkõige haavatavatele isikutele tööd andvate mikroettevõtjate** mikrorahastamisega;

Muudatusettepanek

- b) hõlbustada tulemuslikku ja kaasavat teabejagamist, vastastikust õppimist ja hindamist ning dialoogi artiklis 4 osutatud valdkondi käsitleva poliitika alal, et aidata assotsieerunud riikidel võtta asjakohaseid poliitikameetmeid;
- c) toetada sotsiaalset eksperimenteerimist artiklis 4 osutatud valdkondades ja suurendada sidusrühmade suutlikkust **valmistada ette, kavandada**, rakendada, üle kanda või laiendada sotsiaalpoliitika katsetatud uuendusi, **keskendudes eelkõige linnade, kohalike ja piirkondlike ametiasutuste, sotsiaalpartnerite, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja sotsiaal-majanduslike osalejate poolt kolmandate riikide kodanike vastuvõtmise ja sotsiaalse kaasamise ning lõimimise valdkonnas välja töötatud kohalike projektide laiendamisele**;
- d) **arendada ja** pakkuda Euroopas lõimitud tööturgude arendamiseks tööandjatele ja -otsijatele konkreetseid tugiteenuseid alates värbamiseelsest ettevalmistusest kuni ametisse nimetamise järgse abini, et täita vabu töökohti teatavates sektorites, teatavatel erialadel, teatavates riikides ja piirialades või teatavate rühmade puhul (nt **haavatavas olukorras olevad** isikud);
- da) **toetada piiriüleseid partnerlussuhteid avalike tööturuasutuste, kodanikuühiskonna ja sotsiaalpartnerite vahel, et edendada piiriülest tööturgu ja piiriülest liikuvust, mille puhul oleksid tagatud piisavad tingimused**;
- db) **toetada EURESe teenuste pakkumist töötajate värbamiseks ja ametisse nimetamiseks kvaliteetsetele ja jätkusuutlikutele töökohtadele vabade töökohtade ja töötaotluste vahenduse kaudu, sealhulgas piiriüleste partnerlussuhete kaudu**;
- dc) **hõlbustada töötajate vabatahtlikku geograafilist liikuvust piisavate sotsiaalsete tingimustega ja suurendada tööhõivevõimalusi, luues liidus kvaliteetseid ja kaasavaid tööturges, mis on kõigile avatud ja kättesaadavad, austades samal ajal töötajate õigusi kogu liidus**;
- e) toetada sellise turukeskkonna arendamist, mis on seotud **eelkõige haavatavas olukorras olevatele isikutele, sealhulgas ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele tööd andvate vastasutatud või kasvuetapis olevate mikroettevõtjate, sotsiaalsete ettevõtete ja haavatavate isikute** mikrorahastamisega ning niisuguse rahastamise juurdepäasetavuse ja kättesaadavuse aspektidega;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- f) toetada artiklis 4 osutatud valdkondades liidu tasandi võrgustike loomist ja dialoogi asjakohaste sidusrühmadega ja nende vahel ning aidata suurendada **nende** sidusrühmade, sh avalike tööturuasutuste, sotsiaalkindlustusasutuste, mikrorahastamisasutuste ja sotsiaalseid ettevõteteid rahastavate asutuste institutsioonilist suutlikkust;
- g) toetada sotsiaalsete ettevõtete arendamist ja sotsiaalse investeerimisturu arengut, hõlbustades avaliku ja erasektori koostööd ning fondide ja heategevuslike osaliste osalemist kõnealusel turul;
- h) anda suuniseid Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamiseks vajaliku sotsiaaltaristu (sh eluasemed, lapsehoid ning haridus ja koolitus, tervishoiuteenused ja pikaajaline hooldus) arendamiseks;
- i) toetada riikidevahelist koostööd, et kiirendada eelkõige tööhõive, oskuste ja **kaasavuse** valdkonna uuenduslike lahenduste ülekandmist ja soodustada nende ulatuslikumat kasutuselevõttu kõikjal Euroopas;
- j) toetada selleks, et kasutada ära üleilmastumist ja liidu poliitika välismõõdet, asjakohaste rahvusvaheliste sotsiaal- ja tööstandardite rakendamist artiklis 4 osutatud valdkondades.
- f) toetada artiklis 4 osutatud valdkondades liidu tasandi võrgustike loomist ja dialoogi asjakohaste sidusrühmadega ja nende vahel ning aidata suurendada **kaasatud** sidusrühmade, sh avalike tööturuasutuste, sotsiaalkindlustusasutuste, **kodanikuihiskonna**, mikrorahastamisasutuste ja sotsiaalseid ettevõteteid **ja sotsiaalrajandust** rahastavate asutuste institutsioonilist suutlikkust;
- g) toetada sotsiaalsete ettevõtete arendamist ja sotsiaalse investeerimisturu arengut, hõlbustades avaliku ja erasektori koostööd ning fondide ja heategevuslike osaliste osalemist kõnealusel turul;
- h) anda suuniseid Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamiseks vajaliku sotsiaaltaristu (sh eluasemed, **alusharidus ja lapsehoid, eakate hooldus, juurdepääsunõuded ning üleminek institutsionaalselt hoolduselt pere- ja kogukonnapõhise hoolduse teenustele, sh juurdepääsunõuded puuetega inimeste jaoks**, lapsehoid ning haridus ja koolitus, tervishoiuteenused ja pikaajaline hooldus) arendamiseks;
- i) toetada riikidevahelist koostööd, et kiirendada eelkõige **vaesuse vastu võitlemise**, tööhõive, oskuste ja **sotsiaalse kaasatuse** valdkonna uuenduslike lahenduste ülekandmist ja soodustada nende ulatuslikumat kasutuselevõttu kõikjal Euroopas;
- j) toetada selleks, et kasutada ära üleilmastumist ja liidu poliitika välismõõdet, asjakohaste rahvusvaheliste sotsiaal- ja tööstandardite rakendamist artiklis 4 osutatud valdkondades.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 110
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 23 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 23a

Valdkondlik keskendamine ja rahastamine

ESF+ rahastamispaketi osa, millele on osutatud artikli 5 lõike 4 punktis a ning mis on ette nähtud tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru rakendamiseks, eraldatakse kogu perioodi jooksul artikli 4 lõikes 2b sätestatud erieesmärkidele järgmiste soovituslike protsendimäärade alusel:

- a) 55 % erieesmärgile 1;
- b) 18 % erieesmärgile 2;
- c) 18 % erieesmärgile 3.

Muudatusettepanek 111
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 24

Artikkel 24

Rahastamiskõlblikud meetmed

Rahastamiskõlblikud meetmed

1. Rahastamiskõlblikud on üksnes meetmed, millega täidetakse artiklites 3 ja 4 osutatud eesmärgid.

1. Rahastamiskõlblikud on üksnes meetmed, millega täidetakse artiklites 3 ja 4 osutatud eesmärgid.

2. Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni harust võib toetada järgmisi meetmeid:

2. Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni harust võib toetada järgmisi meetmeid:

(d) analüütiline tegevus, mis on muu hulgas seotud kolmandate riikidega, eelkõige:

a) analüütiline tegevus, mis on muu hulgas seotud kolmandate riikidega, eelkõige:

i) uuringud, uurimused, statistilised andmed, meetodikad, klassifikatsioonid, mikrosimulatsioonid, näitajad, Euroopa tasandi vaatluskeskuste toetamine ja võrdlusalused;

i) uuringud, uurimused, statistilised andmed, meetodikad, klassifikatsioonid, mikrosimulatsioonid, näitajad, Euroopa tasandi vaatluskeskuste toetamine ja võrdlusalused;

ii) sotsiaalsete uuenduste hindamisega seotud sotsiaalne eksperimenteerimine;

ii) sotsiaalsete uuenduste hindamisega seotud sotsiaalne eksperimenteerimine;

iii) liidu õiguse ülevõtmise ja kohaldamise jälgimine ja hindamine;

iii) liidu õiguse ülevõtmise ja kohaldamise jälgimine ja hindamine;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(e) poliitika rakendamine, eelkõige:

- i) piiriülesed partnerlussuhted ja piiriülestes piirkondades pakutavad tugiteenused;
- ii) kogu ELi hõlmav tööjõule suunatud liikuvuskava liidu tasandil, et täita vabu töökohti seal, kus tööturul on kindlaks tehtud puudujääke;
- iii) mikrorahastamise ja sotsiaalsete ettevõtete toetamine muu hulgas segarahastamistoimingute, nt asümmeetriliste riskide jagamise või tehingu maksumuse vähendamise kaudu, samuti sotsiaaltaristu ja oskuste arendamise toetamine;
- iv) riikidevahelise koostöö ja partnerluse toetamine uuenduslike lahenduste ülekandmiseks ja ulatuslikumaks kasutuselevõtmiseks;

c) eelkõige järgmiste osaliste suutlikkuse suurendamine:

- i) artikli 4 lõikes 1 osutatud valdkondadega seonduvad liidu tasandi võrgustikud;
- ii) riiklikud kontaktpunktid, mille ülesanne on anda haru rakendamisega seotud suuniseid, teavet ja abi;
- iii) osalevate riikide haldusasutused, sotsiaalkindlustusasutused ja tööturuasutused, kes vastutavad tööjõu liikuvuse edendamise eest, mikrorahastamisasutused ning sotsiaalseid ettevõtteid või muid sotsiaalse investeerimise osalejaid rahastavad asutused, samuti nende hulgas võrgustike loomise toetamine;
- iv) sidusrühmad, pidades silmas riikidevahelist koostööd;

d) teabevahetus ja teabe levitamine, eelkõige:

- i) vastastikune õpe heade tavade, uuenduslike lähenemisviiside, analüütilise tegevuse tulemuste ja vastastikuse hindamiste tulemuste vahetamise ning võrdlusanalüüsi kaudu;

b) poliitika rakendamine, eelkõige:

- i) piiriülesed partnerlussuhted ja piiriülestes piirkondades pakutavad tugiteenused;
- ii) kogu ELi hõlmav tööjõule suunatud liikuvuskava liidu tasandil, et täita vabu töökohti seal, kus tööturul on kindlaks tehtud puudujääke;
- iii) mikrorahastamise ja sotsiaalsete ettevõtete toetamine muu hulgas segarahastamistoimingute, nt asümmeetriliste riskide jagamise või tehingu maksumuse vähendamise kaudu, samuti sotsiaaltaristu ja oskuste arendamise toetamine;
- iv) riikidevahelise koostöö ja partnerluse toetamine uuenduslike lahenduste ülekandmiseks ja ulatuslikumaks kasutuselevõtmiseks;

c) eelkõige järgmiste osaliste suutlikkuse suurendamine:

- i) artikli 4 lõikes 1 osutatud valdkondadega seonduvad liidu tasandi võrgustikud;
- ii) riiklikud kontaktpunktid, mille ülesanne on anda haru rakendamisega seotud suuniseid, teavet ja abi;
- iii) osalevate riikide haldusasutused, sotsiaalkindlustusasutused ja tööturuasutused, kes vastutavad tööjõu liikuvuse edendamise eest, mikrorahastamisasutused ning sotsiaalseid ettevõtteid või muid sotsiaalse investeerimise osalejaid rahastavad asutused, samuti nende hulgas võrgustike loomise toetamine;
- iv) **sotsiaalpartnerid ja** sidusrühmad, pidades silmas riikidevahelist koostööd;

d) teabevahetus ja teabe levitamine, eelkõige:

- i) vastastikune õpe heade tavade, uuenduslike lähenemisviiside, analüütilise tegevuse tulemuste ja vastastikuse hindamiste tulemuste vahetamise ning võrdlusanalüüsi kaudu;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- ii) suunised, aruanded, teabematerjalid ja meediakajastus artikli 4 lõikes 1 osutatud valdkondadega seotud algatuste kohta;
- iii) teabesüsteemid, mille kaudu levitatakse artikli 4 lõikes 1 osutatud valdkondadega seotud tõendusmaterjale;
- iv) *nõukogu eesistujariigi üritused, konverentsid ja seminarid.*

- ii) suunised, aruanded, teabematerjalid ja meediakajastus artikli 4 lõikes 1 osutatud valdkondadega seotud algatuste kohta;
- iii) teabesüsteemid, mille kaudu levitatakse artikli 4 lõikes 1 osutatud valdkondadega seotud tõendusmaterjale;
- iv) *tehniline ja haldusabi, mida antakse tööprogrammi rakendamiseks, nt ettevalmistus-, seire-, kontrolli-, auditeerimis- ja hindamistoimingud, sealhulgas info-tehnoloogiasüsteemid.*

Muudatusettepanek 112

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 25 – lõige 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(f) juriidiline isik, kes on loodud liidu õiguse alusel, või rahvusvaheline organisatsioon.

b) juriidiline isik, kes on loodud liidu õiguse alusel, või *asjaomane* rahvusvaheline organisatsioon.

Muudatusettepanek 113

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 25 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 25 a

Juhtimine

1. Komisjon konsulteerib tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni tööprogrammide, nende prioriteetide ja strateegilise suunitluse ning nende rakendamise teemal liidu sidusrühmadega, eelkõige sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega.

2. Komisjon loob vajalikud sidemed tööhõivekomiteega, sotsiaalkaitsekomiteega, tööohutuse ja tervishoiu nõuandekomiteega, töösuhete eest vastutavate peadirektorite tööühmaga ning töötajate vaba liikumise nõuandekomiteega, et tagada nende korrapärane ja asjakohane teavitamine kõnealuste programmide rakendamise edusammudest. Komisjon teavitab ka muid tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru seisukohast oluliste poliitikavaldkondade, vahendite ja meetmetega tegelevaid komiteesid.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 114
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 26 – lõige 2 – punkt -a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- a) toetada liidu rahvatervise strateegiat, mille eesmärgid on järgmised:*
- i) toetada liikmesriike nende pingutustes kaitsta ja edendada rahvatervist; ning*
 - ii) edendada liidu tervishoiualaseid ülesandeid vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 168, milles sätestatakse, et kogu liidu poliitika ja kõigi meetmete määratlemisel ja rakendamisel tagatakse inimeste tervise kõrgetasemeline kaitse;*

Muudatusettepanek 115
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 26 – lõige 2 – punkt a – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- a) tugevdada liidus kriisideks valmisolekut, nende ohjet ja neile reageerimist, et **kaitsta kodanikke** piiriüleste **terviseohtude eest**:

- a) tugevdada liidus kriisideks valmisolekut, nende ohjet ja neile reageerimist, et **tegeleda** piiriüleste **terviseohtudega**:

Muudatusettepanek 116
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 26 – lõige 2 – punkt a – alapunkt iv a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- iva) kavandada hästi rahvatervisealaseid meetmeid nakkuskoormuse ja nakkuste mõju ja ennetatavate nakkushaiguste vähendamiseks;*

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 117

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 26 – lõige 2 – punkt a – alapunkt iv b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ivb) toetada oskuste ja vahendite arendamist tõhusa riskist teavitamise eesmärgil;

Muudatusettepanek 118

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 26 – lõige 2 – punkt b – alapunkt i

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

i) investeerida tervise edendamisse ja haiguste ennetamisse;

i) investeerida tervise edendamisse ja haiguste ennetamisse, sh tervisealaste teadmiste ja haridusprogrammide ning kehalise aktiivsuse edendamise kaudu;

Muudatusettepanek 119

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 26 – lõige 2 – punkt b – alapunkt i a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ia) investeerida varajasse diagnoosimisse ja sõeluuringutesse;

Muudatusettepanek 120

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 26 – lõige 2 – punkt b – alapunkt ii

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ii) toetada tervishoiu- ja hoolekandesüsteemide digiüleminekut;

ii) toetada tervishoiu- ja hoolekandesüsteemide digiüleminekut, millega täidetakse patsientide ja kodanike vajadusi ja lahendatakse nende muresid, eelkõige linkide loomisega meediapädevust ja digioskusi toetavate programmide juurde;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 121**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 26 – lõige 2 – punkt b – alapunkt ii a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*ii) edendada digitaalseid avalikke teenuseid sellistes valdkondades nagu tervis;***Muudatusettepanek 122****Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 26 – lõige 2 – punkt b – alapunkt ii b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*ii) suurendada terviseabe turvalisust ja tõsta selle kvaliteeti;***Muudatusettepanek 123****Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 26 – lõige 2 – punkt b – alapunkt ii**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ii) toetada liidu jätkusuutliku terviseabesüsteemi arendamist;

*ii) toetada liidu jätkusuutliku, läbipaistva ja ligipääsetava terviseabesüsteemi arendamist, tagades samal ajal isikuandmete kaitse;**(Komisjoni ettepanekus ei ole artikli 26 punkti b alapunktide numeratsioon õige – seal on kaks alapunkti ii.)*

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 124

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 26 – lõige 2 – punkt b – alapunkt iii

Komisjoni ettepanek

iii) toetada liikmesriike teadmussiirdes, mis on kasulik tulemuslikumate, kättesaadavamate **ja** vastupanuvõimelisemate tervisesüsteemide kujundamiseks ning paremaks tervise edendamiseks ja haiguste ennetamiseks tehtavate riiklike reformiprotsesside jaoks, käsitledes eelkõige Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud probleeme;

Muudatusettepanek

iii) toetada liikmesriike teadmussiirdes **ja teadmiste rakendamisel**, mis on kasulik tulemuslikumate, kättesaadavamate, vastupanuvõimelisemate, **mittediskrimineerivamate, kaasa-
vamate ja võrdsemate sotsiaalse ebavõrdsuse vastaste** tervisesüsteemide kujundamiseks ning paremaks tervise edendamiseks ja haiguste ennetamiseks tehtavate riiklike reformiprotsesside jaoks, käsitledes eelkõige Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud probleeme. **See hõlmab ka
müisuguste kvaliteetsete riiklike registrite toetamist, mis
annavad ka võrreldavaid andmeid;**

Muudatusettepanek 125

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 26 – lõige 2 – punkt b – alapunkt iv a (uus)

Komisjoni ettepanek

iva) toetada üleminekut isikukesksele hooldusele, tervishoiu ja sotsiaalvaldkonna lähiteenustele ning kogukonnapõhisele integreeritud hooldusele, edendades eelkõige organisatsioonimudeleid, mis põhinevad kutsealadevahelisel meeskonnatööl ja mitme sidusrühma võrgustikel;

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 126

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 26 – lõige 2 – punkt b – alapunkt iv b (uus)

Komisjoni ettepanek

ivb) tagada kõigi asjaomaste sidusrühmade osalemine eespool nimetatud meetmetes vastavalt vajadusele liidu ja/või riigi tasandil;

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 127**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 26 – lõige 2 – punkt b – alapunkt iv c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ivc) *töötada välja ja rakendada vahendeid ja strateegiaid, et hoida ära tervisealast ebavõrdsust ja võidelda selle vastu ning edendada sotsiaalset kaasatust, kodanike mõjuvõimu suurendamist ja kogukonna osalemist;*

Muudatusettepanek 128**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 26 – lõige 2 – punkt c – alapunkt i**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

i) toetada ravimeid ja meditsiiniseadmeid käsitlevate õigusnormide rakendamist;

i) toetada ravimeid, **ravimite kättesaadavust kogu liidus** ja meditsiiniseadmeid käsitlevate õigusnormide rakendamist;

Muudatusettepanek 129**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 26 – lõige 2 – punkt c – alapunkt vi**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

vi) toetada **komisjoni tarbijaohutuse komiteed** ning **tervise-, keskkonna- ja uute riskide teaduskomiteed;**

vi) toetada **põhimõtte „tervis kõikides poliitikavaldkondades“ arendamist** ning **kehtestada protsessid, mille abil on kõigis poliitikavaldkondades võimalik arvesse võtta tervisele avalduvat mõju;**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 130

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 26 – lõige 2 – punkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- ca) toetada muude tervisele mõju avaldavate liidu õigusaktide ja poliitika järelevalvet, rakendamist ja tugevdamist, et aidata tagada inimeste tervise kõrgetasemeline kaitse, sealhulgas, kuid mitte ainult seoses järgmisega:
- i) õhusaaste;
 - ii) endokriinfunktsiooni kahjustavad kemikaalid ja muud kahjulike omadustega kemikaalid;
 - iii) toidus, vees ja õhus leiduvad pestitsiidide jäägid;
 - iv) toit ja toidu määrgistus, muu hulgas seoses transrasvhapete, alkoholi määrgistuse, lisaainete ja toiduga kokkupuutuvate materjalidega;

Muudatusettepanek 131

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 26 – lõige 2 – punkt d – alapunkt ii

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- ii) toetada koostöö arendamist tervisetehnoloogia hindamise valdkonnas, et valmistuda uuteks ühtlustatud eeskirjadeks;

- ii) toetada koostöö arendamist **ja suutlikkuse suurendamist** tervisetehnoloogia hindamise valdkonnas, et valmistuda uuteks ühtlustatud eeskirjadeks;

Muudatusettepanek 132

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 26 – lõige 2 – punkt d – alapunkt iii a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- iiia) toetada noortele suunatud seksuaal- ja reproduktiivtervise alaste kasvatustöö ja kampaaniatega seotud programmide ja parimate tavade rakendamist;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 133

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 26 – lõige 2 – punkt d – alapunkt iii b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

iiib) toetada tervise ja tervisega seotud küsimustega tegelevaid liidu tasandi kodanikuühiskonna organisatsioone;

Muudatusettepanek 134

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 26 – lõige 2 – punkt d – alapunkt iii c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

iiic) toetada tervishoiu juhtnõukogu loomist terviseharu alla kuuluvate meetmete rakendamiseks.

Muudatusettepanek 135

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Rahastamiskõlblikud on üksnes meetmed, millega täidetakse artiklites 3 ja 26 osutatud eesmäärke.

1. Rahastamiskõlblikud on üksnes **tervisega seotud** meetmed, millega täidetakse artiklites 3, 4 ja 26 osutatud eesmäärke.

Muudatusettepanek 136

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 – lõige 2 – punkt a – alapunkt i a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ia) tegevus, mille eesmärk on jälgida keskkonna ohutegurite, sealhulgas toidus, vees, õhus ja muudes allikates esinevatest saasteainetest tingitud mõju kumulatiivset tervisemõju;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 137

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 – lõige 2 – punkt a – alapunkt i b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ib) tegevus, millega jälgitakse liidu õiguse mõju tervisele, näiteks ravimiohutuse järelevalve ja muu sarnane tegevus;

Muudatusettepanek 138

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 – lõige 2 – punkt a – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

analüütilise tegevuse tulemused tehakse pärast lõplikku vormistamist üldsusele kättesaadavaks;

Muudatusettepanek 139

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 – lõige 2 – punkt b – alapunkt i

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

i) piiriülene koostöö ja partnerlus, sh piiriülestes piirkondades;

i) piiriülene koostöö ja partnerlus, sh piiriülestes piirkondades **ja sh seoses õhusaaste ja muu piiriülese keskkonna saastumisega;**

Muudatusettepanek 140

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 – lõige 2 – punkt c – alapunkt i

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

i) liidu tasandil teatavat lisaväärtust andvate parimate tavade liikmesriikide vahel ülekandmise ja kohandamise ning neis kasutuselevõtmise kaudu;

i) liidu tasandil teatavat lisaväärtust andvate parimate tavade liikmesriikide vahel **vahetamise**, ülekandmise ja kohandamise ning neis kasutuselevõtmise kaudu;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 141**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 27 – lõige 2 – punkt c – alapunkt ii**

Komisjoni ettepanek

ii) artiklis 26 osutatud valdkondadega seonduvates ELi tasandi võrgustikes;

Muudatusettepanek

ii) artiklis 26 osutatud valdkondadega seonduvates ELi tasandi võrgustikes **pideval ja kestlikul viisil, mis tagab aktiivse kodanikuühiskonna olemasolu liidu tasandil;**

Muudatusettepanek 142**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 27 – lõige 2 – punkt c – alapunkt iv**

Komisjoni ettepanek

iv) riiklikes kontaktpunktides, mille ülesanne on anda programmi rakendamise seotud suuniseid, teavet ja abi;

Muudatusettepanek

iv) **piirkondlikes, riigi tasandist madalama tasandi ja** riiklikes kontaktpunktides, mille ülesanne on anda programmi rakendamise seotud suuniseid, teavet ja abi;

Muudatusettepanek 143**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 29 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Komisjon peab tervise edendamise, haiguste ennetamise ja mittenakkuslike haiguste ravi juhtrühmas või muus asjakohases komisjoni eksperdirühmas või sarnases üksuses liikmesriikide terviseametitega nõu terviseharu jaoks koostatud töökavade ning terviseharu prioriteetide, strateegiliste suunitluste ja rakendamise üle, samuti muude poliitikameetmete ja toetusmehhanismide tervisepoliitikaga seotud aspektide üle, suurendades seega nende üldist kooskõla ja lisaväärtust.

Muudatusettepanek

Komisjon peab tervise edendamise, haiguste ennetamise ja mittenakkuslike haiguste ravi juhtrühmas või muus asjakohases komisjoni eksperdirühmas või sarnases üksuses, **nt tervishoiusektori kutseühendustes,** liikmesriikide terviseametitega nõu terviseharu jaoks koostatud **iga-aastaste** töökavade ning terviseharu prioriteetide, strateegiliste suunitluste ja rakendamise üle, samuti muude poliitikameetmete ja toetusmehhanismide tervisepoliitikaga seotud aspektide üle, suurendades seega nende üldist kooskõla ja lisaväärtust. **Tugev poliitiline juhtimine ja asjakohane tervishoiuspetsiifiline juhtimisstruktuur tagavad tervise kaitse ja edendamise kõigis komisjoni pädevusvaldkondades Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 168 lõike 1 kohaselt.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 144
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 29 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 29a

Tervishoiu juhtnõukogu

1. Komisjon loob terviseharu alla kuuluvate meetmete rakendamiseks tervishoiu juhtnõukogu („juhtnõukogu“).
2. Juhtnõukogu keskendub koostoime loomisele terviseharu ja teiste tervisehoides sisalduvate programmide vahel koordineerimise ja koostöö kaudu, edendades patsientide ja ühiskonna kaasamist ning esitades teaduslikke nõuandeid ja soovitusi. Kõnealused meetmed tagavad väärtusele orienteeritud tervishoiualased meetmed, kestlikkuse, paremad tervishoiulahendused, parandavad juurdepääsu ja vähendavad tervisealast ebavõrdsust.
3. Juhtnõukogu töötab välja põhjaliku strateegia ja juhib terviseharu tegevuskavade väljatöötamist.
4. Juhtnõukogu on sõltumatu sidusrühmade rühm, mis koosneb rahvatervise, heaolu ja sotsiaalkaitse valdkonna asjakohaste sektorite tegevuses osalejatest ning mille töös osalevad piirkondade, kohalike terviseametite ja patsientide esindajad ning kodanikud.
5. Juhtnõukogu koosneb 15–20 kõrgetasemelisest üksikisikust, kes esindavad lõikes 4 osutatud valdkondi ja tegevusi. Juhtnõukogu liikmed määrab ametisse komisjon pärast avalikku kandidaatide ülesseadmist või osalemiskutse esitamist või mõlemat.
6. Juhtnõukogul on esimees, kelle määrab juhtnõukogu liikmete seast ametisse komisjon.
7. Juhtnõukogu teeb järgmist:
 - i) annab komisjoni ettepanekul oma panuse terviseharu käsitlevatesse iga-aastastesse töökavadesse;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- ii) *töötab välja terviseharu ja teiste tervisehoidude sisaldavate programmide vahelise koordineerimise ja koostöö juhtimise kava.*

*Kõnealune kava aitab tagada kõigi olemasolevate tervishoiu-
laste finantsmehhanismide nähtavuse ja koordineerimise ning
aitab juhtida koordineerimist ja koostööd.*

Muudatusettepanek 145

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 29 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 29b**Rahvusvaheline koostöö**

*Komisjon arendab terviseharu rakendamisel koostööd asja-
omaste rahvusvaheliste organisatsioonidega, näiteks ÜRO ja
selle spetsialiseeritud asutuste, eelkõige Maailma Terviseorga-
nisatsiooni (WHO), samuti Euroopa Nõukogu ning Majan-
duskoostöö ja Arengu Organisatsiooniga (OECD), et liidu ja
rahvusvahelise tasandi meetmed oleksid võimalikult tulemus-
likud ja tõhusad.*

Muudatusettepanek 146

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 31

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 31

Artikkel 31

ELi-poolse rahastamise vormid ja rakendamise meetodid

ELi-poolse rahastamise vormid ja rakendamise meetodid

1. Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni harust ning terviseharust võib anda rahalisi toetusi ükskõik millises finantsmääruse kohases vormis, eelkõige toetuste, auhindade **ja hangetena** ning vabatahtlike maksetena rahvusvahelistele organisatsioonidele, mille liige liit on või mille töös ta osaleb.

1. Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni harust ning terviseharust võib anda rahalisi toetusi ükskõik millises finantsmääruse kohases vormis, eelkõige toetuste, auhindade, **hangete** ning **osamaksude ja** vabatahtlike maksetena rahvusvahelistele organisatsioonidele, mille liige liit on või mille töös ta osaleb.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

2. Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu rakendatakse otsese eelarve täitmise raames, nagu on sätestatud finantsmääruses, või eelarve kaudse täitmise raames koos finantsmääruse artikli [61 lõike 1 punktis c] osutatud organitega.

Toetuste andmisel võib finantsmääruse artiklis [150] osutatud hindamiskomisjon koosneda välisekspertidest.

3. Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru kohased segarahastamistoimingud tehakse kooskõlas [InvestEU määrusega] ja finantsmääruse X jaotisega.

4. Terviseharu raames võib anda ilma projektikonkursi korraldamata otsetoetusi, et rahastada selge liidu lisaväärtusega meetmeid, mida kaasrahastavad pädevad asutused, kes vastutavad tervise eest liikmesriikides või programmiga ühinenud kolmandates riikides, või eraldi või võrgustikus tegutsevad avaliku sektori asutused ja valitsusvälised asutused, kelle kõnealused pädevad asutused on selleks volitanud.

5. Terviseharu raames võib anda ilma projektikonkursi korraldamata otsetoetusi Euroopa tugivõrgustikele, mille on sellisena heaks kiitnud Euroopa tugivõrgustikke käsitlev liikmesriikide nõukogu heakskiitmismenetlusega, mis on sätestatud komisjoni 10. märtsi 2014. aasta rakendusotsuses 2014/287/EL, millega sätestatakse kriteeriumid Euroopa tugivõrgustike rajamiseks, kõnealuste tugivõrgustike ja nende liikmete hindamiseks ning selliste võrgustike rajamise ja hindamisega seotud teabe ja eksperditeadmiste vahetuse hõlbustamiseks.

Muudatusettepanek

2. Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu rakendatakse otsese eelarve täitmise raames, nagu on sätestatud finantsmääruses, või eelarve kaudse täitmise raames koos finantsmääruse artikli [61 lõike 1 punktis c] osutatud organitega.

Toetuste andmisel võib finantsmääruse artiklis [150] osutatud hindamiskomisjon koosneda välisekspertidest.

3. Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru kohased segarahastamistoimingud tehakse kooskõlas [InvestEU määrusega] ja finantsmääruse X jaotisega.

4. Terviseharu raames võib anda ilma projektikonkursi korraldamata otsetoetusi, et rahastada selge liidu lisaväärtusega meetmeid, mida kaasrahastavad pädevad asutused, kes vastutavad tervise eest liikmesriikides või programmiga ühinenud kolmandates riikides, või eraldi või võrgustikus tegutsevad avaliku sektori asutused ja valitsusvälised asutused, kelle kõnealused pädevad asutused on selleks volitanud.

5. Terviseharu raames võib anda ilma projektikonkursi korraldamata otsetoetusi Euroopa tugivõrgustikele, mille on sellisena heaks kiitnud Euroopa tugivõrgustikke käsitlev liikmesriikide nõukogu heakskiitmismenetlusega, mis on sätestatud komisjoni 10. märtsi 2014. aasta rakendusotsuses 2014/287/EL, millega sätestatakse kriteeriumid Euroopa tugivõrgustike rajamiseks, kõnealuste tugivõrgustike ja nende liikmete hindamiseks ning selliste võrgustike rajamise ja hindamisega seotud teabe ja eksperditeadmiste vahetuse hõlbustamiseks.

Muudatusettepanek 147

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 32

Komisjoni ettepanek

Artikkel 32

Tööprogramm ja koordineerimine

Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu **rakendatakse** finantsmääruse artiklis [108] osutatud tööprogrammide **kaudu**. **Tööprogramm**is esitatakse vajaduse korral segarahastamistoimingute jaoks ette nähtud kogusumma.

Muudatusettepanek

Artikkel 32

Tööprogramm ja koordineerimine

Komisjon võtab kooskõlas artikliga 38 vastu delegeeritud õigusaktid, et täiendada tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu finantsmääruse artiklis [108] osutatud tööprogrammide **kehkestamisega**. **Nendes tööprogrammides** esitatakse vajaduse korral segarahastamistoimingute jaoks ette nähtud kogusumma.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Komisjon soodustab sünergiat ning tagab koordineerimise ESF+ terviseharu ja reformide tugiprogrammi, sh reformitoetusvahendi ja tehnilise toetuse vahendi vahel.

Muudatusettepanek

Komisjon soodustab sünergiat ning tagab koordineerimise ESF+ terviseharu ja reformide tugiprogrammi, sh reformitoetusvahendi ja tehnilise toetuse vahendi vahel.

Muudatusettepanek 148

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 33

Komisjoni ettepanek

Artikkel 33

Seire ja aruandlus

1. Kehtestatakse näitajad, mille abil jälgitakse harude rakendamist ja nende rakendamisel tehtud edusamme artiklis 4 sätestatud erieesmärkide ning artiklites 23 ja 26 sätestatud tegevuseesmärkide täitmisel.

2. Tulemusaruannete süsteem tagab, et harude rakendamise ja tulemuste jälgimiseks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele ja (kui see on asjakohane) liikmesriikidele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 38 vastu delegeeritud õigusakte III lisas esitatud näitajate täiendamiseks või muutmiseks, kui seda peetakse vajalikuks harude rakendamise tulemusliku hindamise tagamiseks.

Muudatusettepanek

Artikkel 33

Seire ja aruandlus

1. Kehtestatakse näitajad, mille abil jälgitakse harude rakendamist ja nende rakendamisel tehtud edusamme artiklis 4 sätestatud erieesmärkide ning artiklites 23 ja 26 sätestatud tegevuseesmärkide täitmisel.

2. Tulemusaruannete süsteem tagab, et harude rakendamise ja tulemuste jälgimiseks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele ja (kui see on asjakohane) liikmesriikidele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 38 vastu delegeeritud õigusakte **II b ja** III lisas esitatud näitajate täiendamiseks või muutmiseks, kui seda peetakse vajalikuks harude rakendamise tulemusliku hindamise tagamiseks.

3a. Harude korrapäraseks seireks ning nende poliitika ja rahastamisprioriteetide vajalikuks kohandamiseks koostab komisjon esmase kvalitatiivse ja kvantitatiivse seirearuande, mis hõlmab esimest aastat ning millele järgnevad kolm järgmist kaheaastast perioodi hõlmavat seirearuannet, ning edastab need Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Aruanded edastatakse teavitamise eesmärgil ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele. Aruanded hõlmavad harude tulemusi ning seda, kuivõrd on nende tegevuste raames kohaldatud naiste ja meeste võrdõiguslikkuse ning selle sävalaiendamise põhimõtet ning kuidas on käsitletud mittediskrimineerimise küsimusi, sh juurdepääsetavuse probleeme. Harude läbipaistvuse suurendamiseks kõnealused aruanded avalikustatakse.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 149
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 35

Komisjoni ettepanek

Artikkel 35

Hindamine

1. Hindamised toimuvad piisavalt aegsasti, et nende tulemusi saaks kasutada otsustamisprotsessis.

2. **Harude** vahehindamise **võib teha siis, kui nende raken-**
damise kohta on saanud kättesaadavaks piisavalt teavet, ent
mitte hiljem kui neli aastat pärast harude rakendamise algust.

3. Rakendamisperioodi lõpul, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast artiklis 5 nimetatud ajavahemikku, viib komisjon läbi harude lõpphindamise.

4. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

Muudatusettepanek

Artikkel 35

Hindamine

1. Hindamised toimuvad piisavalt aegsasti, et nende tulemusi saaks kasutada otsustamisprotsessis.

2. **Komisjon teeb 31. detsembriks 2024 harude** vahehinda-
mise, et

a) **mõõta kvalitatiivselt ja kvantitatiivselt harude eesmärkide**
täitmisel tehtud edusamme;

b) **käsitleda sotsiaalset keskkonda liidus ning liidu õigus-**
aktidega kehtestatud mis tahes suuremaid muudatusi;

c) **määrata kindlaks, kas harude vahendeid on kasutatud**
tõhusalt, ja hinnata liidu lisaväärtust.

Vahehindamise tulemused esitatakse Euroopa Parlamendile ja
nõukogule.

3. Rakendamisperioodi lõpul, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast artiklis 5 nimetatud ajavahemikku, viib komisjon läbi harude lõpphindamise.

4. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

Muudatusettepanek 150
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 37

Komisjoni ettepanek

Artikkel 37

Teave, teabevahetus ja avalikustamine

1. Liidu rahaliste vahendite saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse (eriti meetmeid ja nende tulemusi reklaamides), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele selle kohta sidusat, tulemuslikku ja sihipärast teavet.

Muudatusettepanek

(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)

Teave, teabevahetus ja avalikustamine

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Komisjon rakendab tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu ja nende meetmete ja tulemustega seotud teavitus- ja teabevahetusmeetmeid. Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni harule ning terviseharule eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele, niivõrd kui need on seotud artiklites 4, 23 ja 26 osutatud eesmärkidega.

Muudatusettepanek 151

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 38

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 38

Artikkel 38

Delegeeritud volituste rakendamine

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 15 lõikes 6, artikli 21 lõikes 5 ja artikli 33 lõikes 3 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast.

2. Artikli 15 lõikes 6, artikli 21 lõikes 5, **artiklis 32** ja artikli 33 lõikes 3 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast.

3. Euroopa Parlament või nõukogu võib artikli 15 lõikes 6, artikli 21 lõikes 5 ja artikli 33 lõikes 3 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

3. Euroopa Parlament või nõukogu võib artikli 15 lõikes 6, artikli 21 lõikes 5, **artiklis 32** ja artikli 33 lõikes 3 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes⁽²⁸⁾ sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes⁽²⁸⁾ sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

6. Artikli 15 lõike 6, artikli 21 lõike 5 ja artikli 33 lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes **vastuväiteid** või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita **vastuväiteid**. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

⁽²⁸⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 13.

Muudatusettepanek

6. Artikli 15 lõike 6, artikli 21 lõike 5, **artikli 32** ja artikli 33 lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes **vastuväidet** või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita **vastuväidet**. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

⁽²⁸⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 13.

Muudatusettepanek 152

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 40

Komisjoni ettepanek

Artikkel 40

ELi toimimise lepingu artikli 163 alusel moodustatud komitee

1. Komisjoni abistab ELi toimimise lepingu artikli 163 alusel loodud komitee (edaspidi „ESF+ komitee“).

2. Iga liikmesriik nimetab maksimaalselt seitsmeks aastaks ühe valitsuse esindaja, ühe töötajate organisatsiooni esindaja, ühe tööandjate organisatsiooni esindaja ja iga liikme kohta ühe asendusliikme. Liikme puudumise korral saab asendusliige automaatselt õiguse komitee tööst osa võtta.

3. ESF+ komiteesse kuulub üks esindaja igast organisatsioonist, kes esindab töötajate organisatsioone **ja** tööandjate organisatsioone liidu tasandil.

Muudatusettepanek

Artikkel 40

ELi toimimise lepingu artikli 163 alusel moodustatud komitee

1. Komisjoni abistab ELi toimimise lepingu artikli 163 alusel loodud komitee (edaspidi „ESF+ komitee“).

2. Iga liikmesriik nimetab maksimaalselt seitsmeks aastaks ühe valitsuse esindaja, ühe töötajate organisatsiooni esindaja, ühe tööandjate organisatsiooni esindaja, **ühe kodanikuühiskonna esindaja, ühe võrdõiguslikkust edendavate asutuste või muude sõltumatute inimõiguste institutsioonide esindaja kooskõlas [tulevase ühissätete määruse] artikli 6 lõike 1 punktiga c** ja iga liikme kohta ühe asendusliikme. Liikme puudumise korral saab asendusliige automaatselt õiguse komitee tööst osa võtta.

3. ESF+ komiteesse kuulub üks esindaja igast organisatsioonist, kes esindab töötajate organisatsioone, tööandjate organisatsioone **ja kodanikuühiskonna organisatsioone** liidu tasandil.

3a. ESF+ komitee võib osalema kutsuda ka Euroopa Investeerimispanga ja Euroopa Investeerimisfondi esindajaid.

3b. ESF+ komitees tagatakse sooline tasakaal ning vähemuste ja muude tõrjutud rühmade asjakohane esindatus.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

4. Eelarve jagatud täitmise alla kuuluvast ESF+ harust toetuse andmisel peetakse ESF+ komiteega nõu tehnilise abi kavandatud kasutamise üle ja muude ESF+ puudutavate küsimuste üle, mis mõjutavad strateegiate rakendamist liidu tasandil.

5. ESF+ komitee võib esitada arvamusi:

a) küsimuste kohta, mis on seotud ESF+ panusega Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisse, sh riigipõhiste soovituste ja Euroopa poolaastaga seotud prioriteetidega (riiklikud reformikavad jne);

b) [tulevase ühissätete määrusega] seotud, ESF+ puudutavate küsimuste kohta;

c) ESF+-iga seotud muude kui lõikes 4 osutatud küsimuste kohta, mille komisjon on talle suunanud.

ESF+ komitee arvamused võetakse vastu antud kehtivate häälte absoluutse enamusega ning neist teavitatakse Euroopa Parlamenti, nõukogu, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteed ning Regioonide Komiteed. Komisjon teatab ESF+ komiteele, millisel viisil ta on komitee arvamusi arvesse võtnud.

6. ESF+ komitee võib luua ESF+ iga haru jaoks töörühmad.

Muudatusettepanek

4. Eelarve jagatud täitmise alla kuuluvast ESF+ harust toetuse andmisel peetakse ESF+ komiteega nõu tehnilise abi kavandatud kasutamise üle ja muude ESF+ puudutavate küsimuste üle, mis mõjutavad strateegiate rakendamist liidu tasandil.

5. ESF+ komitee võib esitada arvamusi:

a) küsimuste kohta, mis on seotud ESF+ panusega Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisse, sh riigipõhiste soovituste ja Euroopa poolaastaga seotud prioriteetidega (riiklikud reformikavad jne);

b) [tulevase ühissätete määrusega] seotud, ESF+ puudutavate küsimuste kohta;

c) ESF+-iga seotud muude kui lõikes 4 osutatud küsimuste kohta, mille komisjon on talle suunanud.

ESF+ komitee arvamused võetakse vastu antud kehtivate häälte absoluutse enamusega ning neist teavitatakse Euroopa Parlamenti, nõukogu, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteed ning Regioonide Komiteed. Komisjon teatab ESF+ komiteele **kirjalikult**, millisel viisil ta on komitee arvamusi arvesse võtnud.

6. ESF+ komitee võib luua ESF+ iga haru jaoks töörühmad.

Muudatusettepanek 153

Ettepanek võtta vastu määrus

I lisa

Komisjoni ettepanek

I LISA ⁽¹⁾

Üldised näitajad: üldine toetus eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames

Kõik isikuandmed jaotatakse sooliselt (naised, mehed, määratlemata sooga). Kui teatavad tulemused ei ole **võimalikud**, ei tule nende kohta andmeid koguda ega esitada.

1) Inimestele suunatud tegevusega seotud ühised väljundnäitajad

1a) Ühised väljundnäitajad osalejate kohta

— Ühised väljundnäitajad osalejate kohta on:

Muudatusettepanek

I LISA ⁽¹⁾

Ühised näitajad: üldine toetus eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames

Kõik isikuandmed jaotatakse sooliselt (naised, mehed, määratlemata sooga). Kui teatavad tulemused ei ole **kättesaadavad**, ei tule nende kohta andmeid koguda ega esitada. **Tundlikke isikuandmeid võib uurida anonüümselt.**

1) Inimestele suunatud tegevusega seotud ühised väljundnäitajad

1a) Ühised väljundnäitajad osalejate kohta

— Ühised väljundnäitajad osalejate kohta on:

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

- töötud, sealhulgas pikaajalised töötud*;
- pikaajalised töötud*;
- tööturult eemalejäänud isikud*;
- töötavad isikud, sealhulgas füüsilisest isikust ettevõtjad*;
- nooremad kui **30aastased***;
- vanemad kui 54aastased*;
- põhihariduse või sellest madalama haridusega (ISCED 0–2) isikud*;
- keskharidusega (ISCED 3) või keskhariduse järgse teise taseme haridusega (ISCED 4) isikud*;
- kolmanda taseme haridusega (ISCED 5–8) isikud*.

Osalejate koguarv arvutatakse automaatselt tööalase seisundiga seotud väljundnäitajate põhjal.

1b) Muud ühised väljundnäitajad:

Kui nende näitajate jaoks ei koguta andmeid andmeregistritest, võib nende näitajate väärtused määrata kindlaks toetusesaajate andmetest lähtuva hinnangu põhjal.

- puudega isikud**;
- kolmanda riigi kodanikud*;
- teise riigi taustaga isikud*;
- vähemused (**sealhulgas marginaliseerunud kogukonnad, näiteks romad**)**;
- kodutud või eluasemeturult tõrjutud isikud*;

Muudatusettepanek

- töötud, sealhulgas pikaajalised töötud*;
- pikaajalised töötud*;
- tööturult eemalejäänud isikud*;
- töötavad isikud, sealhulgas füüsilisest isikust ettevõtjad*;
- **mittetöötavad ja mitteõppivad isikud (NEET)***;
- nooremad kui **18aastased lapsed***;
- **18–29aastased noored***;
- vanemad kui 54aastased*;
- põhihariduse või sellest madalama haridusega (ISCED 0–2) isikud*;
- keskharidusega (ISCED 3) või keskhariduse järgse teise taseme haridusega (ISCED 4) isikud*;
- kolmanda taseme haridusega (ISCED 5–8) isikud*.

Osalejate koguarv arvutatakse automaatselt tööalase seisundiga seotud väljundnäitajate põhjal.

1b) Muud ühised väljundnäitajad:

Kui nende näitajate jaoks ei koguta andmeid andmeregistritest, võib nende näitajate väärtused määrata kindlaks toetusesaajate andmetest lähtuva hinnangu põhjal. **Osalejad esitavad andmeid alati vabatahtlikkuse alusel.**

- puudega isikud**;
- **nooremad kui 18aastased osalejad***;
- kolmanda riigi kodanikud*;
- teise riigi taustaga isikud*;
- vähemused (**muud kui romade kogukonnast pärit vähemused**)**;
- **romade kogukonnast pärit osalejad****;
- kodutud või eluasemeturult tõrjutud isikud*;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

— maapiirkondade inimesed*.

Muudatusettepanek

— maapiirkondade inimesed*;

— **osalejad, kes on pärit geograafilistest piirkondadest, kus on kõrge vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse tase***;

— **osalejad, kes lähevad institutsionaalselt hoolduselt üle pere- ja kogukonnapõhisele hooldusele**.**

2) Ühised väljundnäitajad üksuste kohta on:

— toetatavate riigi, piirkonna või kohaliku tasandi haldus-
asutuste või avalike teenuste arv;

— toetatavate mikro-, väikeste ja keskmise suurusega
ettevõtjate, sh ühistute ja sotsiaalsete ettevõtete arv.

2) Ühised väljundnäitajad üksuste kohta on:

— toetatavate riigi, piirkonna või kohaliku tasandi haldusa-
asutuste või avalike teenuste arv;

— toetatavate mikro-, väikeste ja keskmise suurusega
ettevõtjate, sh ühistute ja sotsiaalsete ettevõtete arv.

3) Ühised koheste tulemuste näitajad osalejate kohta on:

— pärast programmist lahkumist tööd otsima asunud
osalejad*;

— pärast programmist lahkumist haridust või koolitust
saama asunud osalejad*;

— pärast programmist lahkumist kutsekvalifikatsiooni
omandama asunud osalejad*;

— pärast programmist lahkumist tööle läinud, sh füüsilisest
isikust ettevõtjana tegutsema asunud osalejad*.

3) Ühised koheste tulemuste näitajad osalejate kohta on:

— pärast programmist lahkumist tööd otsima asunud
osalejad*;

— pärast programmist lahkumist haridust või koolitust
saama asunud osalejad*;

— pärast programmist lahkumist kutsekvalifikatsiooni
omandama asunud osalejad*;

— pärast programmist lahkumist tööle läinud, sh füüsilisest
isikust ettevõtjana tegutsema asunud osalejad*.

4) Ühised pikaajaliste tulemuste näitajad osalejate kohta on:

— kuue kuu jooksul pärast programmist lahkumist tööle
läinud, sh füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsema
asunud osalejad*;

— osalejad, kelle olukord tööturul on kuue kuu jooksul
pärast programmist lahkumist paranenud*.

4) Ühised pikaajaliste tulemuste näitajad osalejate kohta on:

— kuue **ja kaheteistkümnne** kuu jooksul pärast program-
mist lahkumist tööle läinud, sh füüsilisest isikust
ettevõtjana tegutsema asunud osalejad*;

— osalejad, kelle olukord tööturul on kuue **ja kaheteist-
kümnne** kuu jooksul pärast programmist lahkumist
paranenud*.

Miinimumnõue on, et need andmed kogutakse iga erieesmärgi
representatiivsest osalejate valimist. Valimi sisemine kehtivus
tagatakse selliselt, et andmeid saaks üldistada erieesmärgi
tasandil.

Miinimumnõue on, et need andmed kogutakse iga erieesmärgi
representatiivsest osalejate valimist. Valimi sisemine kehtivus
tagatakse selliselt, et andmeid saaks üldistada erieesmärgi
tasandil.

(¹) Tärniga (*) tähistatud näitajate kohaselt esitatud andmed on
isikuandmed määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punkti 1 tähendus-
ses.
Kahe tärniga (**) tähistatud näitajate kohaselt esitatud andmed
kuuluvad andmete erikategooriasse vastavalt määruse
(EL) 2016/679 artiklile 9.

(¹) Tärniga (*) tähistatud näitajate kohaselt esitatud andmed on
isikuandmed määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punkti 1 tähendus-
ses.
Kahe tärniga (**) tähistatud näitajate kohaselt esitatud andmed
kuuluvad andmete erikategooriasse vastavalt määruse
(EL) 2016/679 artiklile 9.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 154
Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa

<i>Komisjoni ettepanek</i>	<i>Muudatusettepanek</i>
II LISA	II LISA
Ühised näitajad: ESF+ toetus materiaalse puuduse vastu võitlemiseks	Ühised näitajad: ESF+ toetus materiaalse puuduse vastu võitlemiseks
1) Väljundnäitajad	1) Väljundnäitajad
a) Jagatud toidu ja kauba rahaline koguväärtus:	a) Jagatud toidu ja kauba rahaline koguväärtus:
i) toiduabi koguväärtus:	i) toiduabi koguväärtus:
ia) lastele mõeldud toidu rahaline koguväärtus,	ia) lastele mõeldud toidu rahaline koguväärtus,
ib) kodututele mõeldud toidu rahaline koguväärtus,	ib) kodututele mõeldud toidu rahaline koguväärtus,
ic) muudele sihtrühmadele mõeldud toidu rahaline koguväärtus;	ic) muudele sihtrühmadele mõeldud toidu rahaline koguväärtus;
ii) jagatud kauba koguväärtus:	ii) jagatud kauba koguväärtus:
iia) lastele mõeldud kauba rahaline koguväärtus,	iia) lastele mõeldud kauba rahaline koguväärtus,
iib) kodututele mõeldud kauba rahaline koguväärtus,	iib) kodututele mõeldud kauba rahaline koguväärtus,
iic) muudele sihtrühmadele mõeldud kauba rahaline koguväärtus;	iic) muudele sihtrühmadele mõeldud kauba rahaline koguväärtus;
b) jagatud toiduabi üldkogus (tonnides),	b) jagatud toiduabi üldkogus (tonnides),
sellest ⁽²⁾	sellest ⁽²⁾
a) sellise toidu osakaal, mille eest maksti programmi raames üksnes transpordi-, jagamis- ja ladustamiskulud (%);	a) sellise toidu osakaal, mille eest maksti programmi raames üksnes transpordi-, jagamis- ja ladustamiskulud (%);
b) ESF+ kaasrahastatud toiduainete osakaal toetusesaajatele jagatud toidu üldkoguses (%).	b) ESF+ kaasrahastatud toiduainete osakaal toetusesaajatele jagatud toidu üldkoguses (%).
3) Ühised tulemusnäitajad ⁽³⁾	3) Ühised tulemusnäitajad ⁽³⁾
Toiduabi lõppsaajate arv	Toiduabi lõppsaajate arv
— Alla 18aastaste laste arv;	— Alla 18aastaste laste arv;
— 18–29aastaste noorte arv;	— 18–29aastaste noorte arv;
— üle 54aastaste isikute arv;	— üle 54aastaste isikute arv;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- puudega lõppsaajate arv;
- kolmanda riigi kodanike arv;
- teise riigi taustaga isikute ja vähemustesse (**sh marginaalseerunud kogukonnad, näiteks romad**) kuuluvate isikute arv;
- kodututest isikutest või eluasemeturult tõrjutud isikutest lõppsaajate arv.

Materiaalse toetuse lõppsaajate arv

- Alla 18aastaste laste arv;
- 18–29aastaste noorte arv;
- üle 54aastaste isikute arv;
- puudega lõppsaajate arv;
- kolmanda riigi kodanike arv;
- teise riigi taustaga isikute ja vähemustesse (**sh marginaalseerunud kogukonnad, näiteks romad**) kuuluvate isikute arv;
- kodututest isikutest või eluasemeturult tõrjutud isikutest lõppsaajate arv.

(²) Nende näitajate väärtused määratakse kindlaks toetusesaajate andmetest lähtuva hinnangu põhjal.

(³) *Ibid*

- puudega lõppsaajate arv;
- kolmanda riigi kodanike arv;
- teise riigi taustaga isikute ja vähemustesse **kuuluvate (muust kui romade kogukonnast pärit)** isikute arv;
- **romade kogukonnast pärit osalejad;**
- kodututest isikutest või eluasemeturult tõrjutud isikutest lõppsaajate arv.

Materiaalse toetuse lõppsaajate arv

- Alla 18aastaste laste arv;
- 18–29aastaste noorte arv;
- üle 54aastaste isikute arv;
- puudega lõppsaajate arv;
- kolmanda riigi kodanike arv;
- teise riigi taustaga isikute ja vähemustesse **kuuluvate (muust kui romade kogukonnast pärit)** isikute arv;
- **romade kogukonnast pärit osalejad;**
- kodututest isikutest või eluasemeturult tõrjutud isikutest lõppsaajate arv.

(²) Nende näitajate väärtused määratakse kindlaks toetusesaajate andmetest lähtuva hinnangu põhjal.

(³) *Ibid*

Muudatusettepanek 155

Ettepanek võtta vastu määrus

II a lisa (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

IIa LISA

Ühised näitajad: ESF+ toetus enim puudust kannatavate isikute sotsiaalse kaasatuse edendamiseks

Väljundnäitajad

- 1) Nüüsguste isikute koguarv, kes saavad sotsiaalse kaasamise eesmärgil antavat abi,

sealhulgas:

- a) 15aastaste või nooremate laste arv;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- b) 65aastaste või vanemate isikute arv;
- c) naiste arv;
- d) teise riigi taustaga isikute ja vähemustesse kuuluvate (muust kui romade kogukonnast pärit) isikute arv;
- e) romade kogukonnast pärit osalejad;
- f) kodutute arv.

Muudatusettepanek 156
Ettepanek võtta vastu määrus
II b lisa (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

IIB LISA

Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru näitajad

1. Liidu poliitika ja õigusaktide paremast mõistmisest tulenev kasu
 - 1) analüütiliste tegevuste arv;
 - 2) vastastikuse õppe, teadlikkuse suurendamise ja teabe levitamisega seotud tegevuste arv;
 - 3) toetus peamistele osalejatele.
2. Liidu, liikmesriikide ja assotsieerunud riikide valitsusasutuste aktiivse koostöö ja partnerluse tase
 - 1) analüütiliste tegevuste arv;
 - 2) vastastikuse õppe, teadlikkuse suurendamise ja teabe levitamisega seotud tegevuste arv;
 - 3) toetus peamistele osalejatele.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. **Sotsiaalpoliitika innovatsiooni kasutamine sotsiaalsete riigipõhiste soovituste rakendamisel ja sotsiaalpoliitika eksperimentide tulemused poliitika kujundamisel**
 - 1) analüütiliste tegevuste arv;
 - 2) vastastikuse õppe, teadlikkuse suurendamise ja teabe levitamisega seotud tegevuste arv;
 - 3) toetus peamistele osalejatele.
4. EURESe platvormi külastuste arv
5. Ettevalmistava meetme „Sinu esimene EURESe töökoht“ ja sihipäraste liikuvuskavade raames saavutatud või toetatud noorte töökohtade arv
6. EURESe nõustajate individuaalsed kontaktid töötajate, töökoha vahetajate ja tööandjatega (kontaktide arv)
7. Loodud või konsolideeritud ettevõtete arv, kes on saanud kasu liidu toetusest
8. Nende töötute või ebasoodsas olukorras olevasse rühma kuuluvate toetusesaajate osakaal, kes on loonud ettevõtte või arendanud seda edasi liidupoolse mikrorahastamise abil

Muudatusettepanek 157

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. **Tervisetehnoloogia kohta tehtud kliiniliste ühishindamiste arv.**

2. **Programmi tulemustest mõjutatud toetusesaajate (spetsialistid, kodanikud, patsiendid) arv.**

Muudatusettepanek 158

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. **Ülekantud parimate tavade arv.**

3. **Tervisetehnoloogia kohta tehtud kliiniliste ühishindamiste arv.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 159

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4. *Programmi tulemuste riikide tervisepoliitikas kasutamise määr küsimustiku põhjal, milles uuritakse olukorda enne ja pärast.*

4. *Ülekantud parimate tavade arv.*

Muudatusettepanek 160

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4a. *Määr, mis näitab programmi tulemuste kasutamist piirkondlikes ja riiklikes tervishoiuvaldkonna poliitika-meetmetes või vahendites ja mida mõõdetakse valideeritud meetoditega.*

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0021

Euroopa territoriaalse koostöö eesmärki (Interreg) käsitlevad erisätted *I**

Euroopa Parlamendi 16. jaanuaril 2019. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Regionaalarengu Fondist ja välisrahastamisvahenditest toetatavat Euroopa territoriaalse koostöö eesmärki (Interreg) käsitlevate erisätete kohta (COM(2018)0374 – C8-0229/2018 – 2018/0199(COD)) ⁽¹⁾

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2020/C 411/42)

Muudatusettepanek 1**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 1**

Komisjoni ettepanek

- (1) Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklis 176 on sätestatud, et Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF) on mõeldud selleks, et olla abiks põhiliste piirkondlike ebavõrdsuste korvamisel liidus. Selle artikli ning ELi toimimise lepingu artikli 174 teise ja kolmanda lõigu alusel on ERFi ülesanne aidata ühtlustada eri piirkondade arengutaset ning vähendada mahajäämust kõige ebasoodsamates piirkondades, **mille raames tuleb pöörata erilist tähelepanu teatud tüüpi piirkondadele, mille loetlemisel on sõnaselgelt nimetatud piiriüleseid piirkondi.**

Muudatusettepanek

- (1) Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklis 176 on sätestatud, et Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF) on mõeldud selleks, et olla abiks põhiliste piirkondlike ebavõrdsuste korvamisel liidus. Selle artikli ning ELi toimimise lepingu artikli 174 teise ja kolmanda lõigu alusel on ERFi ülesanne aidata ühtlustada eri piirkondade arengutaset ning vähendada mahajäämust kõige ebasoodsamates piirkondades, **maa-piirkondades, tööstuslikust üleminekust mõjutatud piirkondades, väikese rahvastikutihedusega piirkondades, saartel ja mägipiirkondades.**

⁽¹⁾ Asi saadeti vastavalt kodukorra artikli 59 lõike 4 neljandale lõigule vastutavale komisjonile tagasi institutsioonidevahelisteks läbirääkimisteks (A8-0470/2018).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 2**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 2***Komisjoni ettepanek*

- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) [uus ühissätete määrus] ⁽²¹⁾ on kehtestatud ühissätted ERFi ja teatavate teiste fondide kohta, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) [uus ERFi määrus] ⁽²²⁾ on kehtestatud sätted ERFi toetuse erieesmärkide ja kohaldamisala kohta. Nüüd on vaja võtta Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) jaoks, mille raames üks või mitu liikmesriiki teeb koostööd piiriülevalt, vastu tõhusat programmitööd käsitlevad erisätted, sealhulgas sätted, milles käsitletakse tehnilist abi, seiret, hindamist, teavitamist, rahastamiskõlblikkust, juhtimist ja kontrolli ning finantsjuhtimist.

⁽²¹⁾ [Viide].⁽²²⁾ [Viide].*Muudatusettepanek*

- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) [uus ühissätete määrus] ⁽²¹⁾ on kehtestatud ühissätted ERFi ja teatavate teiste fondide kohta, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) [uus ERFi määrus] ⁽²²⁾ on kehtestatud sätted ERFi toetuse erieesmärkide ja kohaldamisala kohta. Nüüd on vaja võtta Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) jaoks, mille raames üks või mitu liikmesriiki **ja nende piirkonda** teeb koostööd piiriülevalt, vastu tõhusat programmitööd käsitlevad erisätted, sealhulgas sätted, milles käsitletakse tehnilist abi, seiret, hindamist, teavitamist, rahastamiskõlblikkust, juhtimist ja kontrolli ning finantsjuhtimist.

⁽²¹⁾ [Viide].⁽²²⁾ [Viide].**Muudatusettepanek 3****Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 3***Komisjoni ettepanek*

- (3) Et toetada liidu territooriumi harmoonilist arengut eri tasanditel, tuleks Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) raames toetada ERFist piiriülest, riikidevahelist, merendusala, äärepoolseimate piirkondade ja piirkondadevahelist koostööd.

Muudatusettepanek

- (3) Et toetada liidu territooriumi **koostöö vaimus toimuvat ja** harmoonilist arengut eri tasanditel **ja vähendada olemasolevaid erinevusi**, tuleks Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) raames toetada ERFist piiriülest, riikidevahelist, merendusala, äärepoolseimate piirkondade ja piirkondadevahelist koostööd. **Selles tuleks arvesse võtta mitmetasandilise valitsemise ja partnerluse põhimõtteid ning tugevdada tuleks kohapõhiseid lähenemisviise.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 4
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (3a) *Interregi eri komponendid peaksid aitama saavutada kestliku arengu eesmärke, mida on kirjeldatud 2015. aasta septembris vastu võetud kestliku arengu tegevuskavas 2030.*

Muudatusettepanek 5
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (4) Piiriülese koostöö komponendi raames tuleks püüda lahendada piirialadel üheskoos kindlaks tehtud ühised probleemid ning realiseerida piirialade kasutamata kasvupotentsiaal, millele on osutatud komisjoni teatises „Majanduskasvu ja ühtekuuluvuse edendamine ELi piirialadel“⁽²³⁾ (edaspidi „piirialade teatis“). **Sellest tulenevalt tuleks** piiriülese koostöö **komponendi puhul piirduda koostööga** maismaapiiridel **ning piiriülene koostöö merepiiridel tuleks lõimida riikidevahelise** koostöö komponenti.

⁽²³⁾ Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile „Majanduskasvu ja ühtekuuluvuse edendamine ELi piirialadel“ (COM(2017)0534, 20.9.2017).

- (4) Piiriülese koostöö komponendi raames tuleks püüda lahendada piirialadel üheskoos kindlaks tehtud ühised probleemid ning realiseerida piirialade kasutamata kasvupotentsiaal, millele on osutatud komisjoni teatises „Majanduskasvu ja ühtekuuluvuse edendamine ELi piirialadel“⁽²³⁾ (edaspidi „piirialade teatis“). **Sellepärast peaks** piiriülese koostöö **komponent sisaldama koostööd nii maismaapiiridel kui ka merepiiridel, ilma et see kahjustaks uut äärepoolseimate piirkondade** koostöö komponenti.

⁽²³⁾ Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile „Majanduskasvu ja ühtekuuluvuse edendamine ELi piirialadel“ (COM(2017)0534, 20.9.2017).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 6
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek

- (5) Piiriülese koostöö komponent peaks hõlmama ka koostööd ühe või mitme liikmesriigi ning ühe või mitme väljaspool liitu asuva riigi või muu territooriumi vahel. Tänu sellele, et käesolev määrus hõlmab nii liidu sisest kui ka välist piiriülest koostööd, peaksid kohaldatavad sätted olema programmi haldavate liikmesriikide asutuste ning väljaspool liitu asuvate partnerasutuste ja toetusesaajate jaoks programmitöö perioodiga 2014–2020 võrreldes oluliselt lihtsamad ja ühtsemad.

Muudatusettepanek

- (5) Piiriülese koostöö komponent peaks hõlmama ka koostööd ühe või mitme liikmesriigi **või nende piirkondade** ning ühe või mitme väljaspool liitu asuva riigi **piirkonna** või muu territooriumi vahel. Tänu sellele, et käesolev määrus hõlmab nii liidu sisest kui ka välist piiriülest koostööd, peaksid kohaldatavad sätted olema programmi haldavate liikmesriikide asutuste ning väljaspool liitu asuvate partnerasutuste ja toetusesaajate jaoks programmitöö perioodiga 2014–2020 võrreldes oluliselt lihtsamad ja ühtsemad.

Muudatusettepanek 7
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek

- (6) Riikidevahelise koostöö ja merenduskoostöö komponendi puhul tuleks seada eesmärgiks tugevdada koostööd meetmete abil, millega soodustatakse liidu ühtekuuluvuspoliitika prioriteetidega seotud integreeritud territoriaalset arengut, **ning see komponent peaks sisaldama ka merendusosalast piiriülest koostööd**. Riikidevaheline koostöö peaks hõlmama suuremaid liidu **maismaapiirkondi, samas kui merenduskoostöö peaks hõlmama** merepiirkondi ümbritsevaid alasid **ja sellesse tuleks lõimida piiriülene koostöö merepiiridel, mida tehakse programmitöö perioodil 2014–2020. Tuleks tagada võimalikult suur paindlikkus, mis võimaldab jätkata varasemat merendusosalast piiriülest koostööd suuremas merenduskoostöö raamistikus, eelkõige määrates kindlaks hõlmatud territooriumi, sellise koostöö erieesmärgid, projektipartnerlust käsitlevad nõuded ning allprogrammide ja spetsiaalsete juhtkomiteede loomise korra.**

Muudatusettepanek

- (6) Riikidevahelise koostöö ja merenduskoostöö komponendi puhul tuleks seada eesmärgiks tugevdada koostööd meetmete abil, millega soodustatakse liidu ühtekuuluvuspoliitika prioriteetidega seotud integreeritud territoriaalset arengut, **järgides täielikult subsidiaarsuse põhimõtet**. Riikidevaheline koostöö peaks hõlmama suuremaid **riikidevahelisi piirkondi ja vajaduse korral** merepiirkondi ümbritsevaid alasid, mis **ulatuvad kaugemale neist aladest, mida hõlmab piiriülene** koostöö.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 8
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek

- (7) Tuginedes kogemustele, mis saadi programmitöö perioodil 2014–2020 seoses piiriülese ja riikidevahelise koostööga äärepoolseimates piirkondades, kus mõlema komponendi koondamine ühte programmi ei toonud programm haldavate asutuste ja toetusesaajate jaoks kaasa piisavat lihtsustumist, tuleks luua spetsiaalne äärepoolseimate piirkondade komponent, et äärepoolseimad piirkonnad saaksid teha koostööd **oma naaberriikide** ja -territooriumidega kõige tõhusamal ja lihtsamal viisil.

Muudatusettepanek

- (7) Tuginedes kogemustele, mis saadi programmitöö perioodil 2014–2020 seoses piiriülese ja riikidevahelise koostööga äärepoolseimates piirkondades, kus mõlema komponendi koondamine ühte programmi ei toonud programm haldavate asutuste ja toetusesaajate jaoks kaasa piisavat lihtsustumist, tuleks luua spetsiaalne äärepoolseimate piirkondade **täiendav** komponent, et äärepoolseimad piirkonnad saaksid teha koostööd **kolmandate riikidega, ülemeremaade** ja -territooriumidega (**ÜMTd**) või **piirkondlike integratsiooni ja koostööorganisatsioonidega** kõige tõhusamal ja lihtsamal viisil, **võttes arvesse nende eriomadusi**.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 9
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(8) Tuginedes Interregi piirkondadevahelise koostöö programmidega seotud kogemustele ning võttes arvesse seda, et tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames sellist koostööd programmitöö perioodil 2014–2020 ei tehtud, **tuleks piirkondadevahelise koostöö komponendi puhul keskenduda veelgi enam ühtekuuluvuspoliitika tõhususe suurendamisele. Seepärast tuleks selle komponendi puhul piirduda kahe programmiga: üks selleks, et võimaldada mõlema eesmärgi raames koguda kõikvõimalikke kogemusi, rakendada uuenduslikke lähenemisviise ja suurendada suutlikkust ning edendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1082/2006⁽²⁴⁾ kohaselt loodud või loodavaid Euroopa territoriaalse koostöö rühmitusi (ETKR), ning teine selleks, et täiustada arengusuundumuste analüüsimist. Kogu liidus toimuv projektipõhine koostöö tuleks lõimida uude piirkondadevaheliste innovatsiooninvesteeringute komponenti ning siduda tihedalt komisjoni teatise „Innovatsiooni edendamine Euroopa piirkondades: vastupanuvõimelise, kaasava⁽²⁵⁾ ja jätkusuutliku majanduskasvu strateegiad“ elluviimisega, eriti selleks, et toetada temaatilisi aruka spetsialiseerumise platvorme sellistes valdkondades nagu energia, tööstuse ajakohastamine või põllumajanduslik toidutööstus. Lõpetuseks tuleks integreeritud territoriaalne areng, milles keskendutakse funktsionaalsetele linnapiirkondadele või linnapiirkondadele, koondada tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi programmidesse ning ühte seonduvasse vahendisse, Euroopa linnapiirkondade algatusse. Piirkondadevahelise koostöö komponendi kaks programmi peaksid hõlmama kogu liitu ja peaksid olema avatud osalemiseks kolmandatele riikidele.**

⁽²⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1082/2006 Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse (ETKR) kohta (ELT L 210, 31.7.2006, lk 19).

⁽²⁵⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Innovatsiooni edendamine Euroopa piirkondades: vastupanuvõimelise, kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu strateegiad“ (COM(2017) 376 final, 18.7.2017).

(8) Tuginedes **ühelt poolt** Interregi piirkondadevahelise koostöö programmidega seotud **positiivsetele** kogemustele ning võttes **teiselt poolt** arvesse seda, et tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames sellist koostööd programmitöö perioodil 2014–2020 ei tehtud, **on piirkondadevaheline koostöö kogemuste vahetamise kaudu ning linnade ja piirkondade suutlikkuse suurendamine** mõlema eesmärgi raames (Euroopa territoriaalne koostöö ning majanduskasvu ja tööhõive eesmärgi investeeringud) oluline komponent, et leida ühtekuuluvuspoliitikas ühiseid lahendusi ja luua püsivadi partnerlusi. Seepärast tuleks jätkata olemasolevate programmidega ja eelkõige projektipõhise koostöö edendamist, sh Euroopa territoriaalse koostöö rühmituste (ETKR), samuti makropiirkondlike strateegiate edendamist.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 10
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (8a) *Piirkondadevaheliste innovatsiooniinvesteeringute uus algatus peaks põhinema arukal spetsialiseerumisel ning sellega tuleks toetada temaatilisi aruka spetsialiseerumise platvorme sellistes valdkondades nagu energia tööstuse ajakohastamine, ringmajandus, sotsiaalne innovatsioon, keskkond ja põllumajanduslik toidutööstus, samuti aidata spetsialiseerumise strateegiate elluviimises osalejatel moodustada klastreid, et hoogustada innovatsiooni ning tuua innovaatilised tooted, protsessid ja ökosüsteemid Euroopa turule. Tõendid näitavad, et uute tehnoloogiate (nt progressi võimaldavad tehnoloogiad) tutvustamise katsetamis- ja valideerimisetapis piisivad süsteemsed vead, eriti kui innovatsioon tuleneb täiendavate piirkondlikul tasandil spetsialiseerumiste lõimimisest, mis loob uuenduslikke väärtusahelaid. Selline viga on eriti oluline katse- ja turule viimise etapi vahel. Mõnes strateegilise tähtsusega tehnoloogia- ja tööstusvaldkonnas ei saa VKEd praegu arvestada suurepärase ja avatud, üleeuroopalise tutvustamistaristuga. Piirkondadevahelise koostööalgatuse programmid peaksid hõlmama kogu liitu ja peaksid olema avatud osalemiseks ÜMTdele, kolmandatele riikidele, piirkondadele ning piirkondlikele integratsiooni ja koostööorganisatsioonidele, eeskätt äärepoolseimate piirkondade naabruses. Soodustada tuleks sünergiat piirkondadevaheliste innovatsiooniinvesteeringute ja muude asjakohaste ELi programmide, näiteks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide, programmi „Horisont 2020“, Euroopa digitaalse turu ja ühtse turu programmide vahel, sest need võimendavad investeerimise mõju ja tagavad kodanikele parema väärtuse.*

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 11
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

- (9) Rahastamiskõlblike piirkondade ja alade määramiseks tuleks kehtestada objektiivsed kriteeriumid. Selleks peaks võtma rahastamiskõlblike piirkondade ja alade määramiseks liidu tasandil aluseks piirkondade ühtse liigituse, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1059/2003⁽²⁶⁾.

⁽²⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS) (ELT L 154, 21.6.2003, lk 1).

Muudatusettepanek

- (9) Rahastamiskõlblike piirkondade ja alade määramiseks tuleks kehtestada **ühised** objektiivsed kriteeriumid. Selleks peaks võtma rahastamiskõlblike piirkondade ja alade määramiseks liidu tasandil aluseks piirkondade ühtse liigituse, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1059/2003⁽²⁶⁾.

⁽²⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS) (ELT L 154, 21.6.2003, lk 1).

Muudatusettepanek 12
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek

- (10) Jätkuvalt on vaja toetada igakülgset koostööd liidu naabruses asuvate kolmandate riikidega või vajaduse korral seda alustada, sest selline koostöö on oluline regionaalarengupoliitika vahend ja peaks olema kasulik kolmandate riikidega piirnevatele liikmesriikide piirkondadele. Selleks tuleks ERFist ning liidu välisrahastamisvahenditest – IPA,⁽²⁷⁾ naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend (edaspidi „NDICI“)⁽²⁸⁾ ning ülemeremaade ja -territooriumide programm (edaspidi „ÜMT programm“)⁽²⁹⁾– toetada piiriülese, riikidevahelise **ja merendusala**se, äärepoolseimate piirkondade ning piirkondadevahelise koostöö programme. ERFist ja liidu välisrahastamisvahenditest toetuse andmisel tuleks lähtuda vastastikkuse ja proportsionaalsuse põhimõttest. IPA III piiriülese koostöö programmi või NDICI piiriülese koostöö programmi puhul tuleks ERFi toetust täiendada vähemalt sama suure asjaomasest rahastamisvahendist eraldatava summaga, ületamata vastavas õigusaktis sätestatud maksimumsummat, **mille suurus on IPA III puhul 3 % rahastamispaketist ning naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendit käsitleva määruse artikli 4 lõike 2 punkti a kohase naabruspoliitika geograafilise programmi puhul 4 % rahastamispaketist.**

⁽²⁷⁾ Määrus (EL) nr XXX, millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (ELT L xx, lk y).

⁽²⁸⁾ Määrus (EL) XXX, millega luuakse naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend (ELT L xx, lk y).

⁽²⁹⁾ Nõukogu otsus (EL) XXX, mis käsitleb ülemeremaade ja -territooriumide assotsieerimist Euroopa Liiduga, sealhulgas suhteid ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Gröönimaa ja Taani Kuningriigi vahel (ELT L xx, lk y).

Muudatusettepanek

- (10) Jätkuvalt on vaja toetada igakülgset koostööd liidu naabruses asuvate kolmandate riikidega või vajaduse korral seda alustada, sest selline koostöö on oluline regionaalarengupoliitika vahend ja peaks olema kasulik kolmandate riikidega piirnevatele liikmesriikide piirkondadele. Selleks tuleks ERFist ning liidu välisrahastamisvahenditest – IPA⁽²⁷⁾, naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend (edaspidi „NDICI“)⁽²⁸⁾ ning ülemeremaade ja -territooriumide programm (edaspidi „ÜMT programm“)⁽²⁹⁾– toetada piiriülese, riikidevahelise, äärepoolseimate piirkondade ning piirkondadevahelise koostöö programme. ERFist ja liidu välisrahastamisvahenditest toetuse andmisel tuleks lähtuda vastastikkuse ja proportsionaalsuse põhimõttest. IPA III piiriülese koostöö programmi või NDICI piiriülese koostöö programmi puhul tuleks ERFi toetust täiendada vähemalt sama suure asjaomasest rahastamisvahendist eraldatava summaga, ületamata vastavas õigusaktis sätestatud maksimumsummat.

⁽²⁷⁾ Määrus (EL) nr XXX, millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (ELT L xx, lk y).

⁽²⁸⁾ Määrus (EL) XXX, millega luuakse naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend (ELT L xx, lk y).

⁽²⁹⁾ Nõukogu otsus (EL) XXX, mis käsitleb ülemeremaade ja -territooriumide assotsieerimist Euroopa Liiduga, sealhulgas suhteid ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Gröönimaa ja Taani Kuningriigi vahel (ELT L xx, lk y).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 13
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 10 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (10a) *Piirkondadele, millest on saamas liidu välispiirid, tuleks pöörata erilist tähelepanu, et tagada käimasolevate koostööprogrammide piisav järjepidevus.*

Muudatusettepanek 14
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (11) Abi andmisel IPA IIIst tuleks eeskätt aidata IPA toetusesaajatel tugevdada demokraatlikke institutsioone ja õigusriiki, reformida kohtusüsteemi ja avalikku haldust, austada põhiõigusi ning edendada soolist võrdõiguslikkust, sallivust, sotsiaalset kaasatust ja mittediskrimineerimist. IPA abiga tuleks jätkuvalt toetada IPA toetusesaajate jõupingutusi edendada piirkondlikku, makropiirkondlikku ja piiriülest koostööd ning territoriaalset arengut, sealhulgas liidu makropiirkondlike strateegiate rakendamise kaudu. Peale selle peaks IPA abi hõlmama julgeolekut, rännet ja piirihaldust, rahvusvahelisele kaitsele juurdepääsu tagamist, asjakohase teabe jagamist, piirikontrolli tõhustamist ning ühiste jõupingutuste tegemist võitluses ebaseadusliku rändega ja rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamisega.

- (11) Abi andmisel IPA IIIst tuleks eeskätt aidata IPA toetusesaajatel tugevdada demokraatlikke institutsioone ja õigusriiki, reformida kohtusüsteemi ja avalikku haldust, austada põhiõigusi ning edendada soolist võrdõiguslikkust, sallivust, sotsiaalset kaasatust ja mittediskrimineerimist, **samuti piirkondlikku ja kohalikku arengut**. IPA abiga tuleks jätkuvalt toetada IPA toetusesaajate jõupingutusi edendada piirkondlikku, makropiirkondlikku ja piiriülest koostööd ning territoriaalset arengut, sealhulgas liidu makropiirkondlike strateegiate rakendamise kaudu. Peale selle peaks IPA abi hõlmama julgeolekut, rännet ja piirihaldust, rahvusvahelisele kaitsele juurdepääsu tagamist, asjakohase teabe jagamist, piirikontrolli tõhustamist ning ühiste jõupingutuste tegemist võitluses ebaseadusliku rändega ja rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamisega.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 15
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 12 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (12a) **Koostoime arendamine liidu välistegevuse ja arengu programmidega peaks samuti aitama tagada maksimaalse mõju, olles ühtlasi kooskõlas poliitikavaldkondade arengusiduse põhimõttega, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 208. Kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks on äärmiselt tähtis saavutada sidusus kõigis liidu poliitikavaldkondades.**

Muudatusettepanek 16
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (14) Liidu äärepoolseimates piirkondades valitsevat eriolukorda arvesse võttes on vaja vastu võtta meetmed tingimuste kohta, mille alusel need piirkonnad võivad saada juurdepääsu struktuurifondidele. Sellest tulenevalt tuleks teatavaid käesoleva määruse sätteid äärepoolseimate piirkondade eripära silmas pidades kohandada, et lihtsustada ja edendada koostööd **naabritega**, võttes samas arvesse komisjoni teatist „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“⁽³¹⁾.

⁽³¹⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ja Euroopa Investeerimispankale „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“ (COM(2017)0623, 24.10.2017).

- (14) Liidu äärepoolseimates piirkondades valitsevat eriolukorda arvesse võttes on vaja vastu võtta meetmed tingimuste **parandamise** kohta, mille alusel need piirkonnad võivad saada juurdepääsu struktuurifondidele. Sellest tulenevalt tuleks teatavaid käesoleva määruse sätteid äärepoolseimate piirkondade eripära silmas pidades kohandada, et lihtsustada ja edendada **nende** koostööd **kolmandate riikide ja ÜMTdega**, võttes samas arvesse komisjoni teatist „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“⁽³¹⁾.

⁽³¹⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ja Euroopa Investeerimispankale „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“ (COM(2017)0623, 24.10.2017).

Muudatusettepanek 17
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 14 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (14a) **Käesoleva määrusega sätestatakse ÜMTdele võimalus Interregi programmidest osa võtta. ÜMTde tõhusa juurdepääsu ja osalemise hõlbustamiseks tuleks võtta arvesse nende eripära ja probleeme.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 18
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

- (15) On vaja kindlaks määrata igale Interregi komponendile eraldatavad vahendid, sealhulgas iga liikmesriigi panus piiriülese, riikidevahelise **ja merenduslase**, äärepoolseimate piirkondade ja piirkondadevahelise koostöö jaoks eraldatavasse kogusummasse, ning liikmesriikide võimalus olla nende komponentide puhul paindlik. **Võrreldes programmitöö perioodiga 2014–2020 tuleks vähendada piiriülese koostöö osakaalu, ent samas suurendada seoses merenduskoostöö loimimisega riikidevahelise koostöö ja merenduskoostöö osakaalu ning luua uus äärepoolseimate piirkondade koostöö komponent.**

Muudatusettepanek

- (15) On vaja kindlaks määrata igale Interregi komponendile eraldatavad vahendid, sealhulgas iga liikmesriigi panus piiriülese, riikidevahelise, äärepoolseimate piirkondade ja piirkondadevahelise koostöö jaoks eraldatavasse kogusummasse, ning liikmesriikide võimalus olla nende komponentide puhul paindlik. **Arvestades globaliseerumist, peaks koostöö, mille eesmärk on suurendada investeringuid töökohtade loomisse ja majanduskasvu suurendamiseks ning ühisinvesteringuid teiste piirkondadega, lähtuma mitte niivõrd piiridest, vaid piirkondade ühistest omadustest ja ambitsioonidest, ja seepärast tuleks piirkondadevaheliste innovatsiooninvesteringute uuele algatusele teha kättesaadavaks piisavalt lisavahendeid, et reageerida olukorrale maailmaturul.**

Muudatusettepanek 19
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek

- (18) Võttes arvesse Iirimaa ainulaadseid ja eripäraseid asjaolusid ja selleks et toetada põhja-lõuna-suunalist koostööd suure reede kokkuleppe raames, **tuleks** jätkata uut piiriülest programmi PEACE PLUS ja see peaks põhinema Iirimaa ja Põhja-Iirimaa piiriäärsete krahvkondade vahelistes eelmistes programmides tehtud tööle. Arvestades selle praktilist tähtsust, on vajalik tagada, et kui programmiga toetatakse rahu ja lepitamist, peaks ERF aitama edendada ka asjaomaste piirkondade sotsiaalset ja majanduslikku stabiilsust, eelkõige kogukondadevahelise ühtekuuluvuse edendamise meetmete abil. Programmi eripära arvesse võttes tuleks kõnealuseid programme hallata integreeritult, loimides Ühendkuningriigi toetuse programmi sihtotstarbelise välistuluna. Lisaks ei tuleks piiriülese kõnealuse programmi PEACE suhtes kohaldada tegevuste valimist käsitlevaid teatavaid käesoleva määruse eeskirju seoses rahu ja leppimise saavutamist toetavate tegevustega.

Muudatusettepanek

- (18) Võttes arvesse Iirimaa ainulaadseid ja eripäraseid asjaolusid ja selleks et toetada põhja-lõuna-suunalist koostööd suure reede kokkuleppe raames, **tuleb** jätkata uut piiriülest programmi PEACE PLUS ja see peaks põhinema Iirimaa ja Põhja-Iirimaa piiriäärsete krahvkondade vahelistes eelmistes programmides tehtud tööle. Arvestades selle praktilist tähtsust, on vajalik tagada, et kui programmiga toetatakse rahu ja lepitamist, peaks ERF aitama edendada ka asjaomaste piirkondade sotsiaalset ja majanduslikku stabiilsust **ja koostööd**, eelkõige kogukondadevahelise ühtekuuluvuse edendamise meetmete abil. Programmi eripära arvesse võttes tuleks kõnealuseid programme hallata integreeritult, loimides Ühendkuningriigi toetuse programmi sihtotstarbelise välistuluna. Lisaks ei tuleks piiriülese kõnealuse programmi PEACE suhtes kohaldada tegevuste valimist käsitlevaid teatavaid käesoleva määruse eeskirju seoses rahu ja leppimise saavutamist toetavate tegevustega.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 20
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 20

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(20) Lõviosa liidu toetusest tuleks keskendada teatud arvule poliitikaeesmärkidele, et Interregi mõju oleks võimalikult suur.

(20) Lõviosa liidu toetusest tuleks keskendada teatud arvule poliitikaeesmärkidele, et Interregi mõju oleks võimalikult suur. **Tuleks tugevdada Interregi komponentide vahelist sünergiat ja nende vastastikust täiendavust.**

Muudatusettepanek 21
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(21) Sätteid, mis käsitlevad Interregi programmide koostamist, heakskiitmist ja muutmist, territoriaalset arengut, tegevuste valimist, seiret ja hindamist, programmi haldavaid asutusi, tegevusauditeid, läbipaistvust ja teavitamist, tuleks võrreldes määruse (EL) [uus ühissätete määrus] sätetega kohandada, et võtta arvesse Interregi programmide eripära.

(21) Sätteid, mis käsitlevad Interregi programmide koostamist, heakskiitmist ja muutmist, territoriaalset arengut, tegevuste valimist, seiret ja hindamist, programmi haldavaid asutusi, tegevusauditeid, läbipaistvust ja teavitamist, tuleks võrreldes määruse (EL) [uus ühissätete määrus] sätetega kohandada, et võtta arvesse Interregi programmide eripära. **Need sätted peaksid olema lihtsad ja selged, et vältida ülereguleerimist ja mitte suurendada liikmesriikide ja toetusesaajate halduskoormust.**

Muudatusettepanek 22
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 22

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(22) Programmitöö perioodil 2014–2020 kehtestatud sätteid, mis käsitlevad kriteeriume, mille alusel loetakse tegevus tõeliselt ühiseks ja koostöös elluviidavaks, ning sätteid, mis käsitlevad Interregi tegevuse raames sisse seatavat partnerlust ja juhtivpartneri kohustusi, tuleks kohaldada ka edaspidi. Interregi partnerid peaksid tegema koostööd **kõigi nelja mõõtme puhul (väljatöötamine, rakendamine, personali leidmine ja rahastamine)** ning äärepoolseimate piirkondade koostöö raames neljast mõõtmest kolme puhul, kuna ERFist ja liidu välisrahastamisvahenditest saadava toetuse kombineerimine peaks olema nii programmide kui ka tegevuste tasandil lihtsam.

(22) Programmitöö perioodil 2014–2020 kehtestatud sätteid, mis käsitlevad kriteeriume, mille alusel loetakse tegevus tõeliselt ühiseks ja koostöös elluviidavaks, ning sätteid, mis käsitlevad Interregi tegevuse raames sisse seatavat partnerlust ja juhtivpartneri kohustusi, tuleks kohaldada ka edaspidi. Interregi partnerid peaksid tegema koostööd **väljatöötamisel ja rakendamisel, samuti personali leidmisel või rahastamisel või mõlema puhul** ning äärepoolseimate piirkondade koostöö raames neljast mõõtmest kolme puhul, kuna ERFist ja liidu välisrahastamisvahenditest saadava toetuse kombineerimine peaks olema nii programmide kui ka tegevuste tasandil lihtsam.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 23
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 22 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(22a) Inimestevahelised (people-to-people, P2P) ja väikesemahulised projektid on piiriülese koostöö programmide raames oluliseks ja edukaks vahendiks, et kõrvaldada piiridega seotud ja piiriüleseid tõkked, edendada kohapeal inimestevahelisi kontakte ning lõimida sel viisil piirialad ja nende kodanikud. Inimestevahelisi ja väikesemahulisi projekte rakendatakse mitmes valdkonnas, näiteks kultuur, sport, turism, haridus ja kutseõpe, majandus, teadus, keskkonnakaitse ja ökoloogia, tervishoid, transport ja väiketaristus, halduskoostöö ja reklaamitegevus. Nagu on öeldud ka Regioonide Komitee arvamuses „Inimestevahelised ja väikesemahulised projektid piiriülese koostöö programmides“⁽³²⁾, on inimestevahelistel ja väikesemahulistel projektidel suur Euroopa lisaväärtus ning nad aitavad märkimisväärselt kaasa piiriülese koostöö programmide üldise eesmärgi saavutamisele.

⁽³²⁾ Euroopa Regioonide Komitee 12. juuli 2017. aasta aramus teemal „Inimestevahelised ja väikesemahulised projektid piiriülese koostöö programmides“ (ELT C 342, 12.10.2017, lk 38).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek

- (23) *On vaja selgitada eeskirju, mis käsitlevad väikeprojektide фонде, mida on rakendatud alates Interregi loomisest, kuid mida ei ole kunagi reguleeritud erieeskirjadega. Nagu on öeldud ka Regioonide Komitee arvamuses „Inimestevahelised ja väikesemahulised projektid piiriülese koostöö programmides“,⁽³²⁾ on sellistel väikeprojektide fondidel oluline roll kodanike ja institutsioonide vahelise usalduse suurendamisel, nad pakuvad suurt Euroopa lisaväärtust ning nad aitavad märkimisväärselt kaasa piiriülese koostöö programmide üldise eesmärgi saavutamisele, kõrvaldades piiridega seotud tõkked ning lõimides piirialad ja nende kodanikud.* Et lõplikel toetusesaajatel, kes sageli ei ole harjunud liidu vahendeid taotlema, oleks väikeprojektide rahastamist lihtsam hallata, tuleks teatavast künnisest allapoole jäävate projektide puhul muuta kohustuslikuks lihtsustatud kuluvõimaluste ja ühekordsete maksete kasutamine.

⁽³²⁾ Euroopa Regioonide Komitee 12. juuli 2017. aasta arvamuse teemal „Inimestevahelised ja väikesemahulised projektid piiriülese koostöö programmides“ (ELT C 342, 12.10.2017, lk 38).

Muudatusettepanek

- (23) *Alates Interregi loomisest toetatakse inimestevahelisi ja väikesemahulisi projekte peamiselt väikeprojektide fondist või sarnastest vahenditest, mida ei ole aga kunagi reguleeritud erieeskirjadega, mistõttu on vaja täpsustada eeskirju, mis käsitlevad väikeprojektide фонде. Et säilitada inimestevaheliste ja väikesemahuliste projektide lisaväärtus ja hüved, ka seoses kohaliku ja piirkondliku arenguga, ning et lõplikel toetusesaajatel, kes sageli ei ole harjunud liidu vahendeid taotlema, oleks väikeprojektide rahastamist lihtsam hallata, tuleks teatavast künnisest allapoole jäävate projektide puhul muuta kohustuslikuks lihtsustatud kuluvõimaluste ja ühekordsete maksete kasutamine.*

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek

- (24) Kuna kaasatud on rohkem kui üks liikmesriik, mistõttu halduskulud on suuremad, eelkõige seoses kontrolli ja tõlkimisega, peaks tehnilise abiga seotud kulude ülemäär olema suurem kui tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames. Suuremate halduskulude kompenseerimiseks tuleks liikmesriike ergutada vähendada igal võimalikul juhul ühisprojektide elluviimisega seonduvat halduskoormust. Lisaks peaksid piiratud liidu toetust saavad Interregi programmid ja liiduvälised piiriülese koostöö programmid saama tehnilise abi jaoks teatava miinimumsumma, et tagada tõhusa tehnilise abi andmiseks piisavad rahalised vahendid.

Muudatusettepanek

- (24) Kuna kaasatud on rohkem kui üks liikmesriik, mistõttu halduskulud on suuremad, *sealhulgas piirkondlike kontaktpunktide (ehk nn antennide) puhul, mis on programmide kavandajate ja rakendajate jaoks olulised kontaktpunktid ning seega otseliini ühiste sekretariaatide või asjaomaste ametiasutusteni, aga* eelkõige seoses kontrolli ja tõlkimisega, peaks tehnilise abiga seotud kulude ülemäär olema suurem kui tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames. Suuremate halduskulude kompenseerimiseks tuleks liikmesriike ergutada vähendada igal võimalikul juhul ühisprojektide elluviimisega seonduvat halduskoormust. Lisaks peaksid piiratud liidu toetust saavad Interregi programmid ja liiduvälised piiriülese koostöö programmid saama tehnilise abi jaoks teatava miinimumsumma, et tagada tõhusa tehnilise abi andmiseks piisavad rahalised vahendid.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 26
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 25 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (25a) *Seoses halduskoormuse vähendamisega peaksid liikmesriigid ja piirkonnad tegema tihedat koostööd, et oleks võimalik kasutada määruse (EL).../... [uus ühissätete määrus] artiklis 77 osutatud Interregi programmi juhtimis- ja kontrollisüsteemi tõhustatud proportsionaalset korda.*

Muudatusettepanek 27
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 27

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (27) *Liikmesriike tuleks julgustada andma ETKRile korraldusametuse ülesandeid, panema selline rühmitus nii nagu kui teised piiriülesed juriidilised isikud vastutama allprogrammi, integreeritud territoriaalse investeeringu või ühe või mitme väikeprojektide fondi haldamise eest või panema selline rühmitus tegutsema ainsa partnerina.*
- (27) *Liikmesriigid peaksid vajadusel delegeerima korraldusametuse ülesandeid uuele või kui võimalik, siis olemasolevale ETKRile, panema selline rühmitus nii nagu kui teised piiriülesed juriidilised isikud vastutama allprogrammi või integreeritud territoriaalse investeeringu haldamise eest või panema selline rühmitus tegutsema ainsa partnerina. Liikmesriigid peaksid võimaldama piirkondlikel ja kohalikel ametiasutustel ning muudel eri liikmesriikide asutustel luua selliseid juriidilise isiku staatusega koostöörühmitusi ning kaasama nende tegevusse kohalikke ja piirkondlikke ametiasutusi.*

Muudatusettepanek 28
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 28

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (28) Arvepidamisfunktsiooni raames tuleks säilitada programmitöö perioodi 2014–2020 jaoks kehtestatud makseahel, mis kulgeb komisjonist sertifitseerimisasutuse kaudu juhtivpartnerini. Liidu toetus tuleks maksta juhtivpartnerile, välja arvatud juhul, kui see toob kaasa topelttasud juhtivpartneri ja muude partnerite vahelise eurodesse ja tagasi muusse vääringsusse (või vastupidi) konverteerimise eest.
- (28) Arvepidamisfunktsiooni raames tuleks säilitada programmitöö perioodi 2014–2020 jaoks kehtestatud makseahel, mis kulgeb komisjonist sertifitseerimisasutuse kaudu juhtivpartnerini. Liidu toetus tuleks maksta juhtivpartnerile, välja arvatud juhul, kui see toob kaasa topelttasud juhtivpartneri ja muude partnerite vahelise eurodesse ja tagasi muusse vääringsusse (või vastupidi) konverteerimise eest. *Kui ei ole määratud teisiti, peaks juhtivpartner tagama, et kõik teised partnerid saavad vastavast liidu fondist antava toetuse kogusumma kätte täies ulatuses ja kõigi partneritega kokku lepitud tähtaja jooksul ning sama menetluse kohaselt, nagu kohaldatakse juhtivpartneri suhtes.*

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 29
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 29

Komisjoni ettepanek

- (29) Määruse (EL, Euratom) [koondfinantsmäärus] artikli 63 lõike 9 kohaselt tuleb valdkonnapõhistes eeskirjades arvesse võtta Euroopa territoriaalse koostöö (Interreg) programmide vajadusi, eelkõige seoses auditi funktsiooniga. Seepärast tuleb iga-aastast auditiarvamust, iga-aastast kontrolliaruannet ja tegevusauditeid käsitlevaid sätteid lihtsustada ja kohandada kõnealustele programmidele, mis hõlmavad rohkem kui üht liikmesriiki.

Muudatusettepanek

(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)

Muudatusettepanek 30
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 30

Komisjoni ettepanek

- (30) Alusetult tehtud maksete tagasinõudmiseks tuleks kehtestada selge finantsvastutuse ahel ainsast partnerist või muudest partneritest juhtivpartneri ja korraldusasutuse kaudu komisjonini. Tuleks ette näha liikmesriikide, kolmandate riikide, partnerriikide või ülemeremaade ja -territooriumide vastutus juhuks, kui ainsa partneri, muu partneri või juhtivpartneri käest ei õnnestu vahendeid tagasi saada, mis tähendab, et asjaomase summa hüvitab korraldusasutusele liikmesriik. Sellest tulenevalt ei ole Interregi programmide puhul toetusesaajate tasandil summased, mida ei ole võimalik tagasi saada. **Tuleks siiski** selgitada eeskirju, mida kohaldatakse juhul, kui liikmesriik, kolmas riik, partnerriik või ülemeremaa või -territoorium summat korraldusasutusele ei hüvita. Selgitada tuleks ka juhtivpartneri kohustusi seoses vahendite tagastamisega. **Eelkõige ei tohiks korraldusasutusel olla lubatud** kohustada juhtivpartnerit algatama teises riigis kohtumenetlust.

Muudatusettepanek

- (30) Alusetult tehtud maksete tagasinõudmiseks tuleks kehtestada selge finantsvastutuse ahel ainsast partnerist või muudest partneritest juhtivpartneri ja korraldusasutuse kaudu komisjonini. Tuleks ette näha liikmesriikide, kolmandate riikide, partnerriikide või ülemeremaade ja -territooriumide vastutus juhuks, kui ainsa partneri, muu partneri või juhtivpartneri käest ei õnnestu vahendeid tagasi saada, mis tähendab, et asjaomase summa hüvitab korraldusasutusele liikmesriik. Sellest tulenevalt ei ole Interregi programmide puhul toetusesaajate tasandil summased, mida ei ole võimalik tagasi saada. **Siiski on vajalik** selgitada eeskirju, mida kohaldatakse juhul, kui liikmesriik, kolmas riik, partnerriik või ülemeremaa või -territoorium summat korraldusasutusele ei hüvita. Selgitada tuleks ka juhtivpartneri kohustusi seoses vahendite tagastamisega. **Lisaks tuleks kehtestada sissenõudmistega seotud menetlused ja need seirekomisjoniga kooskõlastada. Korraldusasutus ei tohiks siiski** kohustada juhtivpartnerit algatama teises riigis kohtumenetlust.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 31
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 30 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (30a) *Asjakohane on soodustada finantsdistiipliini. Samal ajal tuleks eelarvelistest kulukohustustest vabastamise korra puhul võtta arvesse Interregi programmide ja nende rakendamise keerukust.*

Muudatusettepanek 32
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 32

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (32) Ehkki Interregi programmid, milles osalevad kolmandad riigid, partnerrigid või ülemeremaad või -territooriumid, tuleks ellu viia koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames, võib äärepoolseimate piirkondade koostööd käsitlevaid Interregi programme rakendada kaudse eelarve täitmise raames. Tuleks kehtestada erieeskirjad selle kohta, kuidas neid programme kaudse eelarve täitmise raames täielikult või osaliselt rakendada.

- (Ei puuduta eestikeelset versiooni.)

Muudatusettepanek 33
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 35

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (35) Et tagada ühetaolised Interregi programmide vastuvõtmise või muutmise tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolulised. Liiduvälise piiriülese koostöö programmide puhul **tuleks võimaluse korral siiski** kinni pidada komiteemenetlusest, mis on sätestatud määruse (EL) [IPA III määrus] ja määruse (EL) [NDICI määrus] alusel seoses kõnealuste programmide esmakordset heakskiitmist käsitlevate otsustega.

- (35) Et tagada ühetaolised Interregi programmide vastuvõtmise või muutmise tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolulised. **Kuid võimaluse korral tuleks** liiduvälise piiriülese koostöö programmide puhul kinni pidada komiteemenetlusest, mis on sätestatud määruse (EL) [IPA III määrus] ja määruse (EL) [NDICI määrus] alusel seoses kõnealuste programmide esmakordset heakskiitmist käsitlevate otsustega.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 34
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 36 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(36a) Euroopa territoriaalse koostöö edendamine on liidu ühtekuuluvuspoliitika oluline prioriteet. VKEde toetamine Euroopa territoriaalse koostöö projektide kulude katmisel on komisjoni määruse (EL) nr 651/2014^(1a) (üldise grupierandi määruse) kohaselt juba teatamiskohustusest vabastatud. Piirkondliku abi erisätted, mis puudutavad seotud igas suuruses ettevõtjate investeringuid, on samuti esitatud regionaalabi suunistes aastateks 2014–2020^(2a) ja üldise grupierandi määruse regionaalabi jaos. Saadud kogemusi silmas pidades peaks Euroopa territoriaalse koostöö projektidele antava abi mõju konkurentsile ja liikmesriikidevahelisele kaubandusele olema piiratud ning seega peaks komisjonil olema võimalik deklareerida, et selline abi on siseturuga kokkusobiv ja et Euroopa territoriaalse koostöö projektide toetamiseks pakutav rahastamine kuulub grupierandi alla.

^(1a) Komisjoni 17. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1).

^(2a) Regionaalabi suunistes aastateks 2014–2020 (ELT C 209, 23.7.2013, lk 1).

Muudatusettepanek 35
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Käesolevas määruses sätestatakse Euroopa territoriaalse koostöö eesmärki (Interreg) käsitlevad eeskirjad, et soodustada koostööd liikmesriikide vahel liidu sees ning liikmesriikide **ja vastavalt liiduga piirnevate** kolmandate riikide, partnerriikide, muude territooriumide või ülemeremaade ja -territooriumide (edaspidi „ÜMTd“) vahel.

1. Käesolevas määruses sätestatakse Euroopa territoriaalse koostöö eesmärki (Interreg) käsitlevad eeskirjad, et soodustada koostööd liikmesriikide **ja nende piirkondade** vahel liidu sees ning liikmesriikide, **nende piirkondade ja** kolmandate riikide, partnerriikide, muude territooriumide või ülemeremaade ja -territooriumide (edaspidi „ÜMTd“) **või piirkondliku integratsiooni ja koostöö organisatsioonide või mõne piirkondliku organisatsiooni osa moodustava kolmandate riikide rühma** vahel.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 36**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõige 1 – punkt 4**

Komisjoni ettepanek

- 4) „piiriülene õigussubjekt“ – õigussubjekt, mis on asutatud ühe Interregi programmis osaleva riigi õiguse alusel, tingimusel et selle on asutanud vähemalt kahe osaleva riigi territoriaalsed asutused või muud organid.

Muudatusettepanek

- 4) „piiriülene õigussubjekt“ – õigussubjekt, **sealhulgas ELi piirkond**, mis on asutatud ühe Interregi programmis osaleva riigi õiguse alusel, tingimusel et selle on asutanud vähemalt kahe osaleva riigi territoriaalsed asutused või muud organid.

Muudatusettepanek 37**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõige 1 – punkt 4 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

- 1) kõrvuti asuvate piirkondade vaheline piiriülene koostöö, mille eesmärk on toetada integreeritud piirkondlikku arengut (komponent nr 1):

Muudatusettepanek

- 4a) „**piirkondliku integratsiooni ja koostöö organisatsioon**“ – sama geograafilise piirkonna riikide või piirkondade rühm, mille eesmärk on teha tihedat koostööd ühist huvi pakkuvatel teemadel;

Muudatusettepanek 38**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 1 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

- 1) kõrvuti asuvate piirkondade vaheline piiriülene koostöö, mille eesmärk on toetada integreeritud ja harmoonilist piirkondlikku arengut (komponent nr 1):

Muudatusettepanek

- 1) kõrvuti asuvate piirkondade vaheline piiriülene koostöö, mille eesmärk on toetada integreeritud ja harmoonilist piirkondlikku arengut (komponent nr 1):

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 1 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

- a) liidusisene piiriülene koostöö **maismaapiiride** vahetus naabruses asuvates piirkondades kahes või enamas liikmesriigis või vähemalt ühes liikmesriigis ja ühes või enamas kolmandas riigis, mis on loetletud artikli 4 lõikes 3; või

Muudatusettepanek

- a) liidusisene piiriülene koostöö **maismaa- või merepiiride** vahetus naabruses asuvates piirkondades kahes või enamas liikmesriigis või vähemalt ühes liikmesriigis ja ühes või enamas kolmandas riigis, mis on loetletud artikli 4 lõikes 3; või või

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 1 – alapunkt b – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

- b) liiduväline piiriülene koostöö **maismaapiiride** vahetus naabruses asuvates piirkondades vähemalt ühes liikmesriigis ja ühes või enamas järgmises riigis:

Muudatusettepanek

- b) liiduväline piiriülene koostöö **maismaa- või merepiiride** vahetus naabruses asuvates piirkondades vähemalt ühes liikmesriigis ja ühes või enamas järgmises riigis:

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 2

Komisjoni ettepanek

- 2) riikidevaheline koostöö **ja merendusala** koostöö suurtel riigiülestel territooriumidel või vesikondade ümbruses, mis hõlmab riiklikke, piirkondlikke ja kohalikke programmpartnereid liikmesriikides, kolmandates riikides, partnerriikides ja **Gröönimaal** ning mille eesmärk on saavutada suurem territoriaalne sidusus (komponent nr 2; **kui osutatakse üksnes riikidevahelisele koostööle: komponent nr 2A; kui osutatakse üksnes merendusala**lele koostööle: komponent nr 2B);

Muudatusettepanek

- 2) riikidevaheline koostöö suurtel riigiülestel territooriumidel või vesikondade ümbruses, mis hõlmab riiklikke, piirkondlikke ja kohalikke programmpartnereid liikmesriikides, kolmandates riikides, partnerriikides ja **ÜMTdes** ning mille eesmärk on saavutada suurem territoriaalne sidusus (komponent nr 2);

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 42**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 3**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3) äärepoolseimate piirkondade omavaheline koostöö ja nende koostöö naabruses asuvate kolmandate või partnerriikide või ÜMTdega või mitmega neist, et hõlbustada piirkondlikku lõimumist nende naabruses (komponent nr 3);

3) äärepoolseimate piirkondade omavaheline koostöö ja nende koostöö naabruses asuvate kolmandate või partnerriikide või ÜMTdega või **piirkondlike integratsiooni ja koostöö organisatsioonidega või** mitmega neist, et hõlbustada piirkondlikku lõimumist **ja harmoonilist arengut** nende naabruses (komponent nr 3);

Muudatusettepanek 43**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 4 – alapunkt a – alapunkt i a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*ia) ühiste piirkondadevaheliste arenguprojektide rakendamise*ga;

Muudatusettepanek 44**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 4 – alapunkt a – alapunkt i b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ib) kogu liidus partnerite vahel suutlikkuse suurendamisega seoses:

Muudatusettepanek 45**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 4 – alapunkt a – alapunkt ii a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*ii a) parimate tavade määratlemise ja levitamise*ga ning nende ülekandmisega eelkõige rakenduskavadele tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 46

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 4 – alapunkt a – alapunkt ii b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ii) kogemuste vahetamisega seoses linna ja maa elukeskkonna säästva arengu, sealhulgas linna- ja maapiirkondade ühenduste, heade tavade tuvastamise, ülevõtmise ja levitamise;

Muudatusettepanek 47

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 4 – alapunkt a – alapunkt iii a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

iiia) Euroopa piiriülese mehhanismi, nagu osutatud määruses (EL) .../... [uus Euroopa piiriülene mehhanism], asutamise, toimimise ja rakendamise;

Muudatusettepanek 48

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 5

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5) piirkondadevahelised innovatsiooniinvesteeringud selliste piirkondadevaheliste innovatsiooniprojektide turuleviimise ja laiendamise kaudu, mis võivad soodustada Euroopa väärtusahelate arengut (komponent nr 5).

välja jäetud

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 49
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Piiriülese koostöö raames toetust saavad alad peavad olema sisepiiride ning kolmandate riikide või partnerrriikide välispiiride ääres asuvad liidu NUTS 3. tasandi piirkonnad.

Muudatusettepanek

1. Piiriülese koostöö raames toetust saavad alad peavad olema sisepiiride (*nii maismaa- kui ka merepiirid*) ning kolmandate riikide või partnerrriikide välispiiride (*nii maismaa- kui ka merepiirid*) ääres asuvad liidu NUTS 3. tasandi piirkonnad, *ilma et see piiraks võimalike kohanduste tegemist, mida on vaja selleks, et tagada programmitööks perioodil 2014–2020 loodud koostöövaldkondade sidusus ja jätkuvus.*

Muudatusettepanek 50
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. *Merepiiridega piirkondi, mis on ühendatud mere püsiühenduse kaudu, toetatakse samuti piiriülese koostöö raames.*

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 51
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Liidusisest piiriülest koostööd käsitlevad Interregi programmid võivad hõlmata Norra, Šveitsi ja Ühendkuningriigi piirkondi, mis on NUTS 3. tasandi piirkondadega samaväärsed, samuti Liechtensteini, Andorrat ja Monacot.

Muudatusettepanek

3. Liidusisest piiriülest koostööd käsitlevad Interregi programmid võivad hõlmata Norra, Šveitsi ja Ühendkuningriigi piirkondi, mis on NUTS 3. tasandi piirkondadega samaväärsed, samuti Liechtensteini, Andorrat, Monacot **ja San Marinot.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 52

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Liiduvälise piiriülese koostöö puhul toetatakse IPA III-st või NDICist vastava partnerriigi NUTS 3. tasandi piirkondi või, NUTS liigituse puudumisel, selliseid samaväärseid **piirkondi** liikmesriikide ja partnerriikide kõigi **maismaapiiride ääres**, mis vastavad IPA III-st või NDICist toetuse saamise tingimustele.

Muudatusettepanek

4. Liiduvälise piiriülese koostöö puhul toetatakse IPA III-st või NDICist vastava partnerriigi NUTS 3. tasandi piirkondi või, NUTS liigituse puudumisel, selliseid samaväärseid liikmesriikide ja partnerriikide kõigi **maismaa- või merepiiride äärseid piirkondi**, mis vastavad IPA III-st või NDICist toetuse saamise tingimustele.

Muudatusettepanek 53

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

5 Riikidevahelise koostöö **ja merendusala** **koostöö** geograafiline katvus

Muudatusettepanek

Riikidevahelise koostöö geograafiline katvus

Muudatusettepanek 54

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Riikidevahelise koostöö **ja merendusala** **koostöö** puhul peavad ERFi raames toetust saavad alad olema liidu NUTS 2. tasandi piirkonnad, mis hõlmavad külgnevaid funktsionaalseid alasid, võttes vajaduse korral arvesse makropiirkondlikke ja merepiirkondade strateegiaid.

Muudatusettepanek

1. Riikidevahelise koostöö puhul peavad ERFi raames toetust saavad alad olema liidu NUTS 2. tasandi piirkonnad, mis hõlmavad külgnevaid funktsionaalseid alasid, **ilma et see piiraks võimalike kohanduste tegemist, mida on vaja selleks, et tagada programmitööks perioodil 2014–2020 suuremate koostöövaldkondade sidusus ja jätkuvus**, võttes vajaduse korral arvesse makropiirkondlikke ja merepiirkondade strateegiaid.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 55**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 5 – lõige 2 – lõik 1 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Riikidevahelist koostööd **ja merendusala**st koostööd käsitlevad Interregi programmid võivad hõlmata järgmist:

Muudatusettepanek

Riikidevahelist koostööd käsitlevad Interregi programmid võivad hõlmata järgmist:

Muudatusettepanek 56**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 5 – lõige 2 – lõik 1 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

b) **Gröönimaa**;

Muudatusettepanek

b) **ÜMT programmist toetust saavad ÜMTd**;

Muudatusettepanek 57**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 5 – lõige 3**

Komisjoni ettepanek

3. Lõikes 2 loetletud piirkonnad, kolmandad riigid **ja** partnerriigid peavad olema NUTS 2. tasandi piirkonnad või, NUTS liigituse puudumisel, samaväärsed piirkonnad.

Muudatusettepanek

3. Lõikes 2 loetletud piirkonnad, kolmandad riigid, partnerriigid **või ÜMTd** peavad olema NUTS 2. tasandi piirkonnad või, NUTS liigituse puudumisel, samaväärsed piirkonnad.

Muudatusettepanek 58**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 6 – lõige 2**

Komisjoni ettepanek

2. Äärepoolseimaid piirkondi käsitlevad Interregi programmid võivad hõlmata **naabruses asuvaid** partnerriike, keda toetatakse NDICist, **või** ÜMTd, keda toetatakse ÜMT programmi raames, või **mõlemaid**.

Muudatusettepanek

2. Äärepoolseimaid piirkondi käsitlevad Interregi programmid võivad hõlmata partnerriike, keda toetatakse NDICist, ÜMTd, keda toetatakse ÜMT programmi raames, **piirkondlikke koostööorganisatsioone** või **neid kõiki**.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 59
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Piirkondadevahelise koostöö **ja piirkondadevaheliste innovatsiooninvesteeringute** geograafiline katvus

Muudatusettepanek

Piirkondadevahelise koostöö geograafiline katvus

Muudatusettepanek 60
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Komponenti nr 4 kohase mis tahes Interregi programmi **või komponendi nr 5 kohaste piirkondadevaheliste innovatsiooninvesteeringute** puhul toetatakse kogu liidu territooriumi ERFist.

Muudatusettepanek

1. Komponenti nr 4 kohase mis tahes Interregi programmi puhul toetatakse kogu liidu territooriumi ERFist, **sealhulgas äärepoolsemaid piirkondi.**

Muudatusettepanek 61
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Komponenti nr 4 kohased Interregi programmid võivad hõlmata artiklites 4, 5 ja 6 osutatud kolmandaid riike, partnerrriike, muid territooriume või ÜMTsid tervenisti või osaliselt, olenemata sellest, kas nad saavad toetust liidu välisrahastamisvahenditest või mitte.

Muudatusettepanek

2. Komponenti nr 4 kohased Interregi programmid võivad hõlmata artiklites 4, 5 ja 6 osutatud kolmandaid riike, partnerrriike, muid territooriume või ÜMTsid tervenisti või osaliselt, olenemata sellest, kas nad saavad toetust liidu välisrahastamisvahenditest või mitte. **Kolmandad riigid võivad nendes programmides osaleda, kui nad annavad oma rahalise panuse väljastpoolt eraldatavate tulude vormis.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 62
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Lõikes 1 osutatud rakendusakt sisaldab ka loetelu sellistest liidu NUTS 3. tasandi piirkondadest, mida võetakse arvesse ERFi toetuses, mida eraldatakse piiriüleseks koostööks kõikidel sise-piiridel ja liidu välisrahastamisvahenditest toetust saavatel välispiiridel, **samuti loetelu sellistest NUTS 3. tasandi piirkondadest, mida võetakse arvesse toetuse andmisel artikli 9 lõike 3 punktis a osutatud komponendi nr 2B raames.**

Muudatusettepanek

2. Lõikes 1 osutatud rakendusakt sisaldab ka loetelu sellistest liidu NUTS 3. tasandi piirkondadest, mida võetakse arvesse ERFi toetuses, mida eraldatakse piiriüleseks koostööks kõikidel sise-piiridel ja liidu välisrahastamisvahenditest toetust saavatel välispiiridel.

Muudatusettepanek 63
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Sellised kolmandate või partnerriikide piirkonnad või liiduvälised territooriumid, millele ei anta toetust ERFist ega liidu välisrahastamisvahenditest, on samuti nimetatud lõikes 1 osutatud loetelus.

Muudatusettepanek

(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)

Muudatusettepanek 64
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) jaoks ette nähtud **ERFi** vahendid moodustavad **8 430 000 000** eurot ERFi, ESF+-i ja Ühtekuuluvusfondi eelarvelisteks kulukohustusteks programmitöö perioodiks 2021–2027 ettenähtud üldsummast, mis on sätestatud määruse (EL) [uus ühissätete määrus] artikli **102** lõikes 1.

Muudatusettepanek

1. Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) jaoks ette nähtud vahendid moodustavad **11 165 910 000** eurot (**2018. aasta hindades**) ERFi, ESF+-i ja Ühtekuuluvusfondi eelarvelisteks kulukohustusteks programmitöö perioodiks 2021–2027 ettenähtud üldsummast, mis on sätestatud määruse (EL) [uus ühissätete määrus] artikli **103** lõikes 1.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 65
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 2 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Lõikes 1 osutatud **vahendid** jaotatakse järgmiselt:

2. Lõikes 1 osutatud **vahenditest 10 195 910 000 eurot (91,31 %)** jaotatakse järgmiselt:

Muudatusettepanek 66
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

a) **52,7 % (st kokku 4 440 000 000 eurot)** piiriüleseks koostööks (komponent nr 1);

a) **7 500 000 000 eurot (67,16 %)** piiriüleseks koostööks (komponent nr 1);

Muudatusettepanek 67
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b) **31,4 % (st kokku 2 649 900 000 eurot)** riikidevaheliseks koostööks ja merenduslaseks koostööks (komponent nr 2);

b) **1 973 600 880 eurot (17,68 %)** riikidevaheliseks koostööks (komponent nr 2);

Muudatusettepanek 68
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 2 – punkt c

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

c) **3,2 % (st kokku 270 100 000 eurot)** äärepoolseimate piirkondade koostööks (komponent nr 3);

c) **357 309 120 eurot (3,2 %)** äärepoolseimate piirkondade koostööks (komponent nr 3);

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 69**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 9 – lõige 2 – punkt d**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

d) **1,2 % (st kokku 100 000 000 eurot)** piirkondadevaheliseks koostööks (komponent nr 4);

d) **365 000 000 eurot (3,27 %)** piirkondadevaheliseks koostööks (komponent nr 4);

Muudatusettepanek 70**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 9 – lõige 2 – punkt e**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

e) **11,5 % (st kokku 970 000 000 eurot) piirkondadevaheliseks innovatsiooniinvesteeringuteks (komponent nr 5).**

välja jäetud

Muudatusettepanek 71**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 9 – lõige 3 – lõik 2 – punkt a**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

a) NUTS 3. tasandi piirkonnad komponendi nr 1 puhul **ja need NUTS 3. tasandi piirkonnad komponendi nr 2B puhul**, mis on loetletud artikli 8 lõikes 2 osutatud rakendusaktis;

a) NUTS 3. tasandi piirkonnad komponendi nr 1 puhul, mis on loetletud artikli 8 lõikes 2 osutatud rakendusaktis;

Muudatusettepanek 72**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 9 – lõige 3 – lõik 2 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b) NUTS 2. tasandi piirkonnad **komponentide nr 2A ja nr 3** puhul.

b) NUTS 2. tasandi piirkonnad **komponendi nr 2** puhul.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 73

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9 – lõige 3 – lõik 2 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ba) NUTS 2. ja 3. tasandi piirkonnad komponendi nr 3 puhul.

Muudatusettepanek 74

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9 – lõige 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5a. 970 000 000 eurot (8,69 %) lõikes 1 osutatud vahenditest eraldatakse piirkondadevaheliste innovatsiooniinvesteringute uuele algatusele, nagu on osutatud artiklis 15a (uus).

Kui komisjon ei ole 31. detsembriks 2026 kõiki lõikes 1 osutatud kättesaadavaid vahendeid selle algatuse raames välja valitud projektidele ära kasutanud, siis ülejäänud sidumata vahendid jaotatakse ümber komponentide 1–4 vahel.

Muudatusettepanek 75

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõige 3 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ERFist antakse toetust konkreetsetele liiduvälistele piiriülestele Interregi programmidele, tingimusel et samaväärsed summad eraldatakse IPA III piiriülese koostöö ja NDICI piiriülese koostöö vahenditest asjaomases strateegilises programmidokumendis. Sellise **samaväärsuse** suhtes kohaldatakse IPA III või NDICIt käsitlevas seadusandlikus aktis sätestatud ülempiiri.

ERFist antakse toetust konkreetsetele liiduvälistele piiriülestele Interregi programmidele, tingimusel et **vähemalt** samaväärsed summad eraldatakse IPA III piiriülese koostöö ja NDICI piiriülese koostöö vahenditest asjaomases strateegilises programmidokumendis. Sellise **panuse** suhtes kohaldatakse IPA III või NDICIt käsitlevas seadusandlikus aktis sätestatud ülempiiri.

Muudatusettepanek 76

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 12 – lõige 3 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b) Interregi programmi ei ole võimalik osalevate riikide vaheliste probleemide tõttu kavandatud viisil ellu viia.

b) **nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, kui** Interregi programmi ei ole võimalik osalevate riikide vaheliste probleemide tõttu kavandatud viisil ellu viia.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 77
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 4 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Sellise komponendi nr 2 kohase Interregi programmi puhul, mille komisjon on juba heaks kiitnud, lõpetatakse partnerriigi või **Gröönimaa** osalemine, kui on esineb üks lõike 3 esimese lõigu punktides a ja b sätestatud olukord.

Muudatusettepanek

Sellise komponendi nr 2 kohase Interregi programmi puhul, mille komisjon on juba heaks kiitnud, lõpetatakse partnerriigi või **ÜMT** osalemine, kui on esineb üks lõike 3 esimese lõigu punktides a ja b sätestatud olukord.

Muudatusettepanek 78
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 4 – lõik 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek

a) et Interregi programm lõpetataks täielikult, eriti juhul, kui selle ühise arendamisega seotud peamisi probleeme ei ole võimalik lahendada ilma kõnealuse partnerriigi või **Gröönimaa** osalemiseta;

Muudatusettepanek

a) et Interregi programm lõpetataks täielikult, eriti juhul, kui selle ühise arendamisega seotud peamisi probleeme ei ole võimalik lahendada ilma kõnealuse partnerriigi või **ÜMT** osalemiseta;

Muudatusettepanek 79
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 4 – lõik 2 – punkt c

Komisjoni ettepanek

c) et Interregi programm jätkuks ilma kõnealuse partnerriigi või **Gröönimaa** osalemiseta.

Muudatusettepanek

c) et Interregi programm jätkuks ilma kõnealuse partnerriigi või **ÜMT** osalemiseta.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 80
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Kui kolmas riik **või** partnerriik, kes toetab Interregi programmi rakendamist riigi vahenditest, mis ei kujuta endast ERFist või liidu välisrahastamisvahendist antava toetuse riiklikku kaasrahastamist, ja kes on saanud artikli 22 lõikes 6 sätestatud dokumendi, vähendab kõnealust toetust Interregi programmi rakendamise ajal kas täielikult või seoses juba valitud ühistegevustega, taotleb osalev liikmesriik või taotlevad osalevad liikmesriigid ühte lõike 4 teises lõigus sätestatud tingimustest.

Muudatusettepanek

6. Kui kolmas riik, partnerriik **või ÜMT**, kes toetab Interregi programmi rakendamist riigi vahenditest, mis ei kujuta endast ERFist või liidu välisrahastamisvahendist antava toetuse riiklikku kaasrahastamist, ja kes on saanud artikli 22 lõikes 6 sätestatud dokumendi, vähendab kõnealust toetust Interregi programmi rakendamise ajal kas täielikult või seoses juba valitud ühistegevustega, taotleb osalev liikmesriik või taotlevad osalevad liikmesriigid ühte **käesoleva artikli** lõike 4 teises lõigus sätestatud tingimustest.

Muudatusettepanek 81
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Iga Interregi programmi tasandi kaasrahastamismäär ei tohi olla suurem kui **70 %**, välja arvatud juhul, kui liiduväliste piiriüleste või komponendi nr 3 alla kuuluvate Interregi programmide puhul on vastavalt määrustes (EL) [IPA III], (EL) [NDICI] või nõukogu otsuses (EL) [ÜMT programm] või nende raames vastuvõetud mis tahes muus õigusaktis sätestatud suurem protsent.

Muudatusettepanek

Iga Interregi programmi tasandi kaasrahastamismäär ei tohi olla suurem kui **80 %**, välja arvatud juhul, kui liiduväliste piiriüleste või komponendi nr 3 alla kuuluvate Interregi programmide puhul on vastavalt määrustes (EL) [IPA III], (EL) [NDICI] või nõukogu otsuses (EL) [ÜMT programm] või nende raames vastuvõetud mis tahes muus õigusaktis sätestatud suurem protsent.

Muudatusettepanek 82
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 14 – lõige 3 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

3. Lisaks määruse (EL) [uus ERF] artiklis 2 sätestatud ERFi erieesmärkidele **võib** ERF ja vajaduse korral liidu välisrahastamisvahend **aidata** kaasa ka poliitikaeesmärgi nr 4 kohaste erieesmärkide saavutamisele:

Muudatusettepanek

3. Lisaks määruse (EL) [uus ERF] artiklis 2 sätestatud ERFi erieesmärkidele **aitab** ERF ja vajaduse korral liidu välisrahastamisvahend kaasa ka poliitikaeesmärgi nr 4 kohaste erieesmärkide saavutamisele:

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 83**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 14 – lõige 4 – punkt a – sissejuhatav osa**

*Komisjoni ettepanek*a) komponentide nr 1 ja **2B** kohastes Interregi programmides:

*Muudatusettepanek*a) komponentide nr 1 ja **2** kohastes Interregi programmides:**Muudatusettepanek 84****Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 14 – lõige 4 – punkt a – alapunkt ii**

Komisjoni ettepanek

ii) tõhustades avalikku haldust õiguslase ja halduskoostöö ning kodanike ja asutuste vahelise koostöö kaudu, et kõrvaldada õiguslikke ja muid takistusi piirialadel;

*Muudatusettepanek*ii) tõhustades avalikku haldust õiguslase ja halduskoostöö ning kodanike, **sealhulgas inimestevaheliste projektide, kodanikuühiskonna osalejate** ja asutuste vahelise koostöö kaudu, et kõrvaldada õiguslikke ja muid takistusi piirialadel;**Muudatusettepanek 85****Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 14 – lõige 5**

*Komisjoni ettepanek*5. **Liiduvälistes piiriülestes ja komponentide** nr 2 ja 3 kohastes Interregi programmides toetatakse ERFist ja vajaduse korral toetavad liidu välisrahastamisvahenditest ka **liiduvälisest** Interregi erieesmärki „Ohutum ja turvalisem Euroopa“, eelkõige sellistes valdkondades nagu piiriületamise haldamine ja liikuvus ning rände haldamine, sealhulgas rändajate kaitse alal võetavate meetmete abil.

*Muudatusettepanek*5. **Komponentide** nr **1, 2 ja 3** kohastes Interregi programmides toetatakse ERFist ja vajaduse korral toetavad liidu välisrahastamisvahenditest ka Interregi erieesmärki „Ohutum ja turvalisem Euroopa“, eelkõige sellistes valdkondades nagu piiriületamise haldamine ja liikuvus ning rände haldamine, sealhulgas rändajate **ja rahvusvahelise kaitse all olevate pagulaste kaitse ning majandusliku ja sotsiaalse integreerimise** alal võetavate meetmete abil.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 86
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. **Täiendav 15 %** ERFi ja vajaduse korral liidu välisrahastamisvahendite eraldistest igast komponentide nr 1, 2 ja 3 kohasest Interregi programmist muude kui tehnilise abi prioriteetide raames eraldatakse Interregi erieesmärgile „Interregi parem juhtimine“ **või liiduvälisele** Interregi erieesmärgile „Ohutum ja turvalisem Euroopa“.

Muudatusettepanek

2. ERFi ja vajaduse korral liidu välisrahastamisvahendite eraldistest igast komponentide nr 1, 2 ja 3 kohasest Interregi programmist muude kui tehnilise abi prioriteetide raames eraldatakse **kuni 15 %** Interregi erieesmärgile „Interregi parem juhtimine“ **ja kuni 10 % võib eraldada** Interregi erieesmärgile „Ohutum ja turvalisem Euroopa“.

Muudatusettepanek 87
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Kui komponendi nr **2A** kohasest Interregi programmist toetatakse makropiirkondlikku strateegiat, **programmeeritakse** ERFi **kogueraldis** ja vajaduse korral liidu välisrahastamisvahendite **kogueraldis** muude kui tehnilise abi prioriteetide raames kõnealuse strateegia eesmärkidele.

Muudatusettepanek

3. Kui komponendi nr **1 või 2** kohasest Interregi programmist toetatakse makropiirkondlikku strateegiat **või merepiirkondade strateegiat, aitab vähemalt 80 %** ERFi **eraldisest** ja vajaduse korral **osa** liidu välisrahastamisvahendite **eraldisest kaasa** muude kui tehnilise abi prioriteetide raames kõnealuse strateegia eesmärkidele.

Muudatusettepanek 88
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Kui komponendi nr **2B** kohasest Interregi programmist toetatakse makropiirkondlikku või merepiirkondade strateegiat, jaotatakse vähemalt 70 % ERFi ja vajaduse korral liidu välisrahastamisvahendite kogueraldisest muude kui tehnilise abi prioriteetide raames kõnealuse strateegia eesmärkidele.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 89
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 15a

Piirkondadevahelised innovatsiooniinvesteeringud

1. Artikli 9 lõikes 5a (uus) osutatud vahendid eraldatakse uuele algatusele, mis käsitleb piirkondadevahelisi innovatsiooniinvesteeringuid, mis on ette nähtud järgmiseks:

- a) selliste ühiste innovatsiooniprojektide turuleviimine ja laiendamine, mis võivad soodustada Euroopa väärtusahtlate arengut;
- b) selliste teadlaste, ettevõtjate, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja avaliku sektori asutuste kokkutoomine, kes on riiklikul või piirkondlikul tasandil hõlmatud aruka spetsialiseerumise ja sotsiaalse innovatsiooni strateegiatega;
- c) katseprojektid, mille eesmärk on selgitada piirkondlikul ja kohalikul tasandil välja uued arengulahendused, mis põhinevad aruka spetsialiseerumise strateegiatel, või neid katsetada; või
- d) innovatsioonialaste kogemuste jagamine eesmärgiga lõigata saadud kogemustest kasu piirkondliku või kohaliku tasandi arengus.

2. Et säilitada Euroopa territoriaalse ühtekuuluvuse põhimõtte ja tagada rahaliste vahendite ligikaudne võrdne osakaal, peavad need investeeringud keskenduma vähem arenenud piirkondade ja juhtivate piirkondade vaheliste sidemete loomisele, suurendades vähem arenenud piirkondades piirkondlike innovatsiooni ökosüsteemide suutlikkust integreerida ja edendada olemasolevat või tärkavat ELi väärtust ning suutlikkust osaleda partnerlustes teiste piirkondadega.

3. Komisjon rakendab neid investeeringuid otsese või kaudse eelarve täitmise raames. Pikaajalise tööprogrammi ja sellega seotud projektikonkursside kindlaksmääramisel toetab teda eksperdirühm.

4. Piirkondadevaheliste innovatsiooniinvesteeringute puhul toetatakse kogu liidu territooriumi ERFist. Kolmandad riigid võivad nendes investeeringutes osaleda, kui nad annavad oma rahalise panuse väljastpoolt eraldatavate tulude vormis.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 90

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 16 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Euroopa territoriaalse koostöö eesmärk (Interreg) rakendatakse Interregi programmide kaudu koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames, välja arvatud komponendi nr 3 puhul, mida võib rakendada täielikult või osaliselt eelarve kaudse täitmise raames, **ja komponendi nr 5 puhul, mida rakendatakse eelarve otsese või kaudse täitmise raames.**

Muudatusettepanek

1. Euroopa territoriaalse koostöö eesmärk (Interreg) rakendatakse Interregi programmide kaudu koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames, välja arvatud komponendi nr 3 puhul, mida võib rakendada täielikult või osaliselt eelarve kaudse täitmise raames **pärast sidusrühmadega konsulteerimist.**

Muudatusettepanek 91

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 16 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Osalevad liikmesriigid ning vajaduse korral kolmandad riigid, partnerrriigid või **ÜMTd** valmistavad Interregi programmi ette vastavalt lisa sätestatud vormile ajavahemikuks 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027.

Muudatusettepanek

2. Osalevad liikmesriigid ning vajaduse korral kolmandad riigid, partnerrriigid, **ÜMTd** või **piirkondliku integratsiooni ja koostöö organisatsioonid** valmistavad Interregi programmi ette vastavalt lisa sätestatud vormile ajavahemikuks 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027.

Muudatusettepanek 92

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 16 – lõige 3 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Osalevad liikmesriigid valmistavad Interregi programmi ette koostöös määruse (EL) [uus ühissätete määrus] artiklis 6 osutatud programmpartneritega.

Muudatusettepanek

Osalevad liikmesriigid valmistavad Interregi programmi ette koostöös määruse (EL) [uus ühissätete määrus] artiklis 6 osutatud programmpartneritega. **Makropiirkondlike või merepiirkondade strateegiaid hõlmavate Interregi programmide ettevalmistamisel peaksid liikmesriigid ja programmpartnerid võtma arvesse asjaomaste makropiirkondlike ja merepiirkondade strateegiate valdkondlike prioriteete ning konsulteerima asjaomaste osalejatega. Liikmesriigid ja programmpartnerid võtavad kasutusele eelhindamismehhanismi, millega tagatakse, et kõik makropiirkondliku ja merepiirkonna tasandi osalejad, Euroopa territoriaalse koostöö programmi ametiasutused, piirkonnad ja riigid kutsutakse programmitöö perioodi alguses kokku, et otsustada ühiselt iga programmi prioriteetide üle. Kui see on asjakohane, viiakse kõnealused prioriteetid kooskõlla makropiirkondlike või merepiirkondade strateegiate tegevuskavadega.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 93**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 16 – lõige 4 – lõik 1***Komisjoni ettepanek*

Liikmesriik, kus asub tulevane korraldusasutus, esitab Interregi programmi komisjonile [jõustumiskuupäev pluss **üheksa** kuud;] kõikide osalevate liikmesriikide ja asjakohasel juhul kolmandate riikide **või** partnerriikide või **ÜMTde** nimel.

Muudatusettepanek

Liikmesriik, kus asub tulevane korraldusasutus, esitab **ühe või mitu** Interregi programmi komisjonile [jõustumiskuupäev pluss **12** kuud;] kõikide osalevate liikmesriikide ja asjakohasel juhul kolmandate riikide, partnerriikide, **ÜMTde** või **piirkondliku integratsiooni ja koostöö organisatsioonide** nimel.

Muudatusettepanek 94**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 16 – lõige 4 – lõik 2***Komisjoni ettepanek*

Liikmesriik, kus asub tulevane korraldusasutus, esitab liidu välisrahastamisvahendist antavat toetust sisaldava Interregi programmi siiski hiljemalt **kuus** kuud pärast seda, kui komisjon on artikli 10 lõike 1 kohase asjaomase strateegilise programmi-dokumendi vastu võtnud või kui see on nõutav üht või mitut liidu välisrahastamisvahendit käsitleva vastava alusaktiga.

Muudatusettepanek

Liikmesriik, kus asub tulevane korraldusasutus, esitab liidu välisrahastamisvahendist antavat toetust sisaldava Interregi programmi siiski hiljemalt **12** kuud pärast seda, kui komisjon on artikli 10 lõike 1 kohase asjaomase strateegilise programmi-dokumendi vastu võtnud või kui see on nõutav üht või mitut liidu välisrahastamisvahendit käsitleva vastava alusaktiga.

Muudatusettepanek 95**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 17 – lõige 3***Komisjoni ettepanek*

3. **Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel ja kokkuleppel komisjoniga** võib **asjaomane liikmesriik** otsustada programmi rakendamise tõhustamiseks ja tegevuste ulatuse laiendamiseks kanda Interregi programmidesse üle kuni **[x]** % samale piirkonnale tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames ERFist eraldatud summast. Ülekantud summa moodustab eraldiseisva prioriteedi või eraldiseisvad prioriteedid.

Muudatusettepanek

3. **Asjaomane liikmesriik** võib otsustada programmi rakendamise tõhustamiseks ja tegevuste ulatuse laiendamiseks kanda Interregi programmidesse üle kuni **20** % samale piirkonnale tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames ERFist eraldatud summast. **Iga liikmesriik teavitab komisjoni eelnevalt sellest, et ta kavatses kasutada ülekandmise võimalust, ja põhjendab komisjonile oma otsust.** Ülekantud summa moodustab eraldiseisva prioriteedi või eraldiseisvad prioriteedid.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 96

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 17 – lõige 4 – punkt b – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

b) kokkuvõtte peamistest ühistest probleemidest, võttes arvesse:

Muudatusettepanek

b) kokkuvõtte peamistest ühistest probleemidest, võttes **eelkõige** arvesse:

Muudatusettepanek 97

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 17 – lõige 4 – punkt b – alapunkt ii

Komisjoni ettepanek

ii) ühiseid investeerimisvajadusi ja vastastikust täiendavust muude toetusvormidega;

Muudatusettepanek

ii) ühiseid investeerimisvajadusi ja vastastikust täiendavust muude toetusvormidega **ning võimaliku koostoime saavutamist**;

Muudatusettepanek 98

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 17 – lõige 4 – punkt b – alapunkt iii

Komisjoni ettepanek

iii) varasematest kogemustest saadud õppetunde;

Muudatusettepanek

iii) varasematest kogemustest saadud õppetunde **ja seda, kuidas neid on programmis arvesse võetud**;

Muudatusettepanek 99

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 17 – lõige 4 – punkt c

Komisjoni ettepanek

c) valitud poliitikaeesmärkide ja Interregi erieesmärkide põhjendus, neile vastavad prioriteedid, **erieesmärgid ja toetuse vormid**, käsitledes vajaduse korral piiriülese taristu puuduvaid ühendusi;

Muudatusettepanek

c) valitud poliitikaeesmärkide ja Interregi erieesmärkide põhjendus **ja** neile vastavad prioriteedid, käsitledes vajaduse korral piiriülese taristu puuduvaid ühendusi;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 100**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 17 – lõige 4 – punkt e – alapunkt i**

Komisjoni ettepanek

i) asjaomased meetmed, sealhulgas kavandatud strateegiliselt oluliste tegevuste loetelu ning nende eeldatav panus erieesmärkide ning, kui see on asjakohane, makropiirkondlike strateegiate ja merepiirkondade strateegiate saavutamisse;

Muudatusettepanek

i) asjaomased meetmed, sealhulgas kavandatud strateegiliselt oluliste tegevuste loetelu ning nende eeldatav panus erieesmärkide ning, kui see on asjakohane, makropiirkondlike strateegiate ja merepiirkondade strateegiate saavutamisse, **vastavalt kõnealuste tegevuste kriteeriumid ja neile vastavad läbipaistvad valikukriteeriumid;**

Muudatusettepanek 101**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 17 – lõige 4 – punkt e – alapunkt iii**

Komisjoni ettepanek

iii) **peamised sihtrühmad;**

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 102**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 17 – lõige 4 – punkt e – alapunkt v**

Komisjoni ettepanek

v) **rahastamisvahendite kavandatav kasutamine;**

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 103**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 17 – lõige 5 – punkt a – alapunkt iii**

Komisjoni ettepanek

iii) komponendi nr 2 kohaste Interregi programmide puhul, mida toetatakse ÜMT programmist jaotatuna rahastamisvahendi (ERF ja ÜMT programm **Gröönimaa**) kaupa;

Muudatusettepanek

iii) komponendi nr 2 kohaste Interregi programmide puhul, mida toetatakse ÜMT programmist jaotatuna rahastamisvahendi (ERF ja ÜMT programm) kaupa;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 104
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 17 – lõige 5 – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) lõike 4 punkti g alapunktis ii osutatud tabel sisaldab üksnes aastateks 2021–2025 ettenähtud summasid.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 105
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 17 – lõige 7 – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) sätestatakse ühise sekretariaadi loomise kord;

Muudatusettepanek

b) sätestatakse ühise sekretariaadi loomise kord **ning vajaduse korral liikmesriikide või kolmandate riikide tugihaldusstruktuurid;**

Muudatusettepanek 106
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 18 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Komisjon hindab iga Interregi programmi ja selle vastavust määrusele (EL) [uus ühissätete määrus], määrusele (EL) [uus ERF] ja käesolevale määrusele ning, liidu välisrahastamisvahendist saadava toetuse korral ja kui see on asjakohane, programmi kooskõla artikli 10 lõike 1 kohase mitmeaastase strateegia dokumendiga või üht või mitut kõnealust rahastamisvahendit käsitleva vastava alusakti kohase asjaomase strateegilise programmitöö raamistikuga.

Muudatusettepanek

1. Komisjon hindab **täiesti läbipaistvalt** iga Interregi programmi ja selle vastavust määrusele (EL) [uus ühissätete määrus], määrusele (EL) [uus ERF] ja käesolevale määrusele ning, liidu välisrahastamisvahendist saadava toetuse korral ja kui see on asjakohane, programmi kooskõla **käesoleva määruse** artikli 10 lõike 1 kohase mitmeaastase strateegia dokumendiga või üht või mitut kõnealust rahastamisvahendit käsitleva vastava alusakti kohase asjaomase strateegilise programmitöö raamistikuga.

Muudatusettepanek 107
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 18 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Osalevad liikmesriigid ja asjakohasel juhul kolmandad riigid, partnerrriigid või **ÜMTd** vaatavad Interregi programmi läbi, võttes arvesse komisjoni tehtud märkusi.

Muudatusettepanek

3. Osalevad liikmesriigid ja asjakohasel juhul kolmandad riigid, partnerrriigid, **ÜMTd** või **piirkondliku integratsiooni ja koostöö organisatsioonid** vaatavad Interregi programmi läbi, võttes arvesse komisjoni tehtud märkusi.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 108**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 18 – lõige 4***Komisjoni ettepanek*

4. Komisjon võtab vastu otsuse rakendusaktiga, mis käsitleb iga Interregi programmi heakskiitmist, hiljemalt **kuus** kuud pärast seda, kui liikmesriik, kes on korraldusasutuse asukohariik, on programmi esitanud.

Muudatusettepanek

4. Komisjon võtab vastu otsuse rakendusaktiga, mis käsitleb iga Interregi programmi heakskiitmist, hiljemalt **kolm** kuud pärast seda, kui liikmesriik, kes on korraldusasutuse asukohariik, on programmi **läbivaadatud versiooni** esitanud.

Muudatusettepanek 109**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 19 – lõige 1***Komisjoni ettepanek*

1. Liikmesriik, kus asub korraldusasutus, võib esitada motiveeritud taotluse Interregi programmi muutmiseks ja samuti muudetud programmi, milles esitatakse kõnealuse muudatuse oodatav mõju eesmärkide saavutamisele.

Muudatusettepanek

1. Liikmesriik, kus asub korraldusasutus, võib **pärast kohalike ja piirkondlike ametiasutustega konsulteerimist ning kooskõlas määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikliga 6** esitada motiveeritud taotluse Interregi programmi muutmiseks ja samuti muudetud programmi, milles esitatakse kõnealuse muudatuse oodatav mõju eesmärkide saavutamisele.

Muudatusettepanek 110**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 19 – lõige 2***Komisjoni ettepanek*

2. Komisjon hindab muudatuse vastavust määrusele (EL) [uus ühissätete määrus], määrusele (EL) [uus ERF] ja käesolevale määrusele ning võib teha märkusi **kolme** kuu jooksul pärast muudetud programmi esitamist.

Muudatusettepanek

2. Komisjon hindab muudatuse vastavust määrusele (EL) [uus ühissätete määrus], määrusele (EL) [uus ERF] ja käesolevale määrusele ning võib teha märkusi **ühe** kuu jooksul pärast muudetud programmi esitamist.

Muudatusettepanek 111**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 19 – lõige 3***Komisjoni ettepanek*

3. Osalevad liikmesriigid ja asjakohasel juhul kolmandad riigid, partnerriigid või **ÜMTd** vaatavad muudetud programmi läbi ja võtavad arvesse komisjoni tehtud märkusi.

Muudatusettepanek

3. Osalevad liikmesriigid ja asjakohasel juhul kolmandad riigid, partnerriigid, **ÜMTd** või **piirkondliku integratsiooni ja koostöö organisatsioonid** vaatavad muudetud programmi läbi ja võtavad arvesse komisjoni tehtud märkusi.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 112

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 19 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Komisjon kiidab Interregi programmi muutmise heaks hiljemalt **kuus** kuud pärast seda, kui liikmesriik muudetud programmi esitas.

Muudatusettepanek

4. Komisjon kiidab Interregi programmi muutmise heaks hiljemalt **kolm** kuud pärast seda, kui liikmesriik muudetud programmi esitas.

Muudatusettepanek 113

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 19 – lõige 5 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriik võib paigutada programmitöö perioodil kuni **5** % prioriteedi esialgselt eraldisest ja mitte rohkem kui **3** % programmi eelarvest ümber sama Interregi programmi teise prioriteedi alla.

Muudatusettepanek

Liikmesriik võib **pärast kohalike ja piirkondlike ametiasutusega konsulteerimist ning kooskõlas määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikliga 6** paigutada programmitöö perioodil kuni **10** % prioriteedi esialgselt eraldisest ja mitte rohkem kui **5** % programmi eelarvest ümber sama Interregi programmi teise prioriteedi alla.

Muudatusettepanek 114

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 22 – lõige 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Seirekomisjon võib luua ühe või, eelkõige alaprogrammide puhul mitu juhtkomiteed, kes valivad tema vastutusel tegevused.

Muudatusettepanek

Seirekomisjon võib luua ühe või, eelkõige alaprogrammide puhul mitu juhtkomiteed, kes valivad tema vastutusel tegevused. **Juhtkomiteed kohaldavad partnerluspõhimõtet, nagu on sätestatud määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artiklis 6, ning kaasavad partnereid kõigist osalevatest liikmesriikidest.**

Muudatusettepanek 115

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 22 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Korraldusasutus **konsulteerib komisjoniga ja võtab arvesse tema märkusi**, enne kui valikukriteeriumid esialgselt seirekomisjonile või vajaduse korral juhtkomiteele esitatakse. Sama kehtib kõnealuste kriteeriumide mis tahes hilisemate muudatuste kohta.

Muudatusettepanek

3. Korraldusasutus **teavitab komisjoni**, enne kui valikukriteeriumid esialgselt seirekomisjonile või vajaduse korral juhtkomiteele esitatakse. Sama kehtib kõnealuste kriteeriumide mis tahes hilisemate muudatuste kohta.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 116
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – lõige 4 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

4. **Tegevuste valimisel** seirekomisjon või asjakohasel juhul juhtkomitee:

Muudatusettepanek

4. **Enne kui** seirekomisjon või asjakohasel juhul juhtkomitee **valib tegevused, teeb korraldusasutus järgmist:**

Muudatusettepanek 117
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – lõige 6 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Selles dokumendis esitatakse ka juhtiva partneri kohustused seoses artikli 50 kohaste sissenõudmistega. **Kõnealused kohustused** määrab kindlaks seirekomisjon. Kui juhtiv partner asub partnerist erinevas liikmesriigis, kolmandas riigis, partnerriigis või ÜMTs, ei ole ta kohustatud sisse nõudma kohtumenetluse teel.

Muudatusettepanek

Selles dokumendis esitatakse ka juhtiva partneri kohustused seoses artikli 50 kohaste sissenõudmistega. **Sissenõudmistega seotud menetlused** määrab kindlaks **ja lepib kokku** seirekomisjon. Kui juhtiv partner asub partnerist erinevas liikmesriigis, kolmandas riigis, partnerriigis või ÜMTs, ei ole ta kohustatud sisse nõudma kohtumenetluse teel.

Muudatusettepanek 118
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 23 – lõige 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Komponentide nr 1, 2 ja 3 raames valitavatesse tegevustesse peab olema kaasatud osalejaid vähemalt kahest riigist, kellest vähemalt üks on liikmesriigi toetusesaaja.

Muudatusettepanek

Komponentide nr 1, 2 ja 3 raames valitavatesse tegevustesse peab olema kaasatud osalejaid vähemalt kahest riigist **või ÜMTst**, kellest vähemalt üks on liikmesriigi toetusesaaja.

Muudatusettepanek 119
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 23 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Interregi tegevust võidakse rakendada ühes riigis, tingimusel et sellest programmipiirkonnale avaldub mõju ja tulenev kasu on kindlaks määratud tegevuse **kohaldamises**.

Muudatusettepanek

2. Interregi tegevust võidakse rakendada ühes riigis **või ÜMTs**, tingimusel et sellest programmipiirkonnale avaldub mõju ja tulenev kasu on kindlaks määratud tegevuse **taotluses**.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 120

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 23 – lõige 4 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Partnerid teevad koostööd Interregi tegevuste väljatöötamisel, rakendamisel, **rahastamisel ja** neile personali leidmisel.

Muudatusettepanek

Partnerid teevad koostööd Interregi tegevuste väljatöötamisel **ja** rakendamisel, **samuti** neile personali leidmisel **ja/või nende rahastamisel. Iga Interregi tegevuse puhul püütakse partnerite arvu piirata kuni kümnega.**

Muudatusettepanek 121

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 23 – lõige 4 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Komponendi 3 kohaste Interregi programmide tegevuste puhul peavad äärepoolseimate piirkondade ja kolmandate riikide, partnerriikide või ÜMTde partnerid tegema neljast esimeses lõigus loetletud **valdkonnas** koostööd üksnes **kolmes**.

Muudatusettepanek

Komponendi 3 kohaste Interregi programmide tegevuste puhul peavad äärepoolseimate piirkondade ja kolmandate riikide, partnerriikide või ÜMTde partnerid tegema neljast esimeses lõigus loetletud **valdkonnast** koostööd üksnes **kahes**.

Muudatusettepanek 122

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 23 – lõige 6 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Piiriülene õigussubjekt või Euroopa territoriaalse koostöö rühmitus võib olla komponentide nr 1, 2 ja 3 kohaste Interregi programmide tegevuse ainus partner, tingimusel et programmi liikmete hulka kuuluvad partnerid vähemalt kahest osalevast riigist.

Muudatusettepanek

Piiriülene õigussubjekt või Euroopa territoriaalse koostöö rühmitus võib olla komponentide nr 1, 2 ja 3 kohaste Interregi programmide tegevuse ainus partner, tingimusel et programmi liikmete hulka kuuluvad partnerid vähemalt kahest osalevast riigist **või ÜMTst**.

Muudatusettepanek 123

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 23 – lõige 7 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Ainus partner võib siiski olla registreeritud kõnealuses programmis mitteosalevas liikmesriigis juhul, kui on täidetud artiklis 23 sätestatud tingimused.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 124
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõige 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

ERFist või asjakohasel juhul liidu välisrahastamisvahendist Interregi programmi raames väikeprojektide fondile antav **toetus** ei üle **20 000 000 eurot või 15 %** Interregi programmi kogueraldisest, **olenevalt sellest, kumb on väiksem.**

Muudatusettepanek

ERFist või asjakohasel juhul liidu välisrahastamisvahendist Interregi programmi raames **ühele või mitmele** väikeprojektide fondile antav **kogutoetus** ei ole üle **20 %** Interregi programmi kogueraldisest **ning peab Interregi piiriülese koostöö programmi puhul moodustama kogueraldisest vähemalt 3 %.**

Muudatusettepanek 125
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Väikeprojektide fondi toetusesaaja on **piiriülene õigussubjekt** või **Euroopa territoriaalse koostöö rühmitus.**

Muudatusettepanek

2. Väikeprojektide fondi toetusesaaja on **avalik- või eraõiguslik asutus, üksus, kes on või ei ole juriidiline isik, või füüsiline isik, kes vastutab tegevuste algatamise või nii algatamise kui ka rakendamise eest.**

Muudatusettepanek 126
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Toetusesaaja personali- ja kaudsed kulud väikeprojektide fondi juhtimisele ei tohi ületada 20 % vastava väikeprojektide fondi rahastamiskõlblikest kogukuludest.

Muudatusettepanek

5. Toetusesaaja personali- ja **muud otsesed kulud, mis vastavad artiklite 39–42 kulukategooriatele, ning samuti** kaudsed kulud väikeprojektide fondi **või fondide** juhtimisele ei tohi ületada 20 % vastava väikeprojektide fondi **või vastavate väikeprojektide fondide** rahastamiskõlblikest kogukuludest.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 127

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 24 – lõige 6 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Kui väikeprojekti avaliku sektori toetus ei ületa 100 000 eurot, antakse ERFi või vajaduse korral liidu välisrahastamisvahendi toetus ühikukulude või ühekordsete maksetena või sisaldab see kindlamääralisi makseid, **välja arvatud selliste projektide puhul, mille toetus kujutab endast riigiabi.**

Muudatusettepanek

Kui väikeprojekti avaliku sektori toetus ei ületa 100 000 eurot, antakse ERFi või vajaduse korral liidu välisrahastamisvahendi toetus ühikukulude või ühekordsete maksetena või sisaldab see kindlamääralisi makseid.

Muudatusettepanek 128

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 24 – lõige 6 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Kui ühegi tegevuse kogukulud ei ületa 100 000 eurot, võib ühe või mitme väikeprojekti toetuse summa kindlaks määrata eelarveprojekti alusel, mis koostatakse iga juhtumi puhul eraldi ja lepatakse tegevust valiva organi poolt eelnevalt kokku.

Muudatusettepanek 129

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 25 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Kui lõike 1 punkti a kohaselt sõlmitud kokkuleppes ei ole määratud teisiti, tagab juhtiv partner, et teised partnerid saavad vastavast liidu fondist antava toetuse kogusumma kätte täies ulatuses ja **võimalikult kiiresti**. Sellest summast ei arvata midagi maha ega peeta kinni, samuti ei kehtestata sellele makse ega muid samaväärseid tasusid, mis võiksid neid summasid teiste partnerite jaoks vähendada.

Muudatusettepanek

2. Kui lõike 1 punkti a kohaselt sõlmitud kokkuleppes ei ole määratud teisiti, tagab juhtiv partner, et teised partnerid saavad vastavast liidu fondist antava toetuse kogusumma kätte täies ulatuses ja **kõigi partneritega kokku lepitud tähtaja jooksul ning sama menetluse kohaselt, nagu kohaldatakse juhtiva partneri suhtes**. Sellest summast ei arvata midagi maha ega peeta kinni, samuti ei kehtestata sellele makse ega muid samaväärseid tasusid, mis võiksid neid summasid teiste partnerite jaoks vähendada.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 130
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 25 – lõige 3 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Juhtivaks partneriks võib määrata Interregi programmis osaleva liikmesriigi, **kolmanda riigi, partnerrriigi või ÜMT** mis tahes toetusesaajat.

Muudatusettepanek

Juhtivaks partneriks võib määrata Interregi programmis osaleva liikmesriigi mis tahes toetusesaajat.

Muudatusettepanek 131
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 25 – lõige 3 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Interregi programmis osalevad liikmesriigid, kolmandad riigid, partnerrriigid või ÜMTd võivad siiski kokku leppida, et juhtivaks partneriks võib määrata partneri, kes ei saa toetust ERFist ega liidu välisrahastamisvahendist.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 132
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 26 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Igale Interregi programmile antud tehniline abi hüvitatakse kindlamääralise maksega, kohaldades lõikes 2 sätestatud protsendimäärasid igas maksetaotluses esitatud rahastamiskõlblike kulude suhtes vastavalt vajadusele määruse (EL) [uus ühissätete määrus] [artikli 85 lõike 3 punkti a või c] kohaselt.

Muudatusettepanek

1. Igale Interregi programmile antud tehniline abi hüvitatakse kindlamääralise maksega, kohaldades lõikes 2 sätestatud protsendimäärasid **aastateks 2021 ja 2022 eelmaksete iga-aastaste osamaksete suhtes käesoleva määruse artikli 49 lõike 2 punktide a ja b kohaselt ning seejärel järgnevateks aastateks** igas maksetaotluses esitatud rahastamiskõlblike kulude suhtes vastavalt vajadusele määruse (EL) [uus ühissätete määrus] [artikli 85 lõike 3 punkti a või c] kohaselt.

Muudatusettepanek 133
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 26 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek

a) ERFist toetatavate liidusiseste piiriüleste Interregi programmide puhul: **6 %**;

Muudatusettepanek

a) ERFist toetatavate liidusiseste piiriüleste Interregi programmide puhul: **7 %**;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 134

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 26 – lõige 2 – punkt c

Komisjoni ettepanek

c) komponentide nr 2, 3 ja 4 kohaste Interregi programmide puhul, mida toetatakse nii ERFist kui ka asjakohasel juhul liidu välisrahastamisvahenditest: 7 %.

Muudatusettepanek

c) komponentide nr 2, 3 ja 4 kohaste Interregi programmide puhul, mida toetatakse nii ERFist kui ka asjakohasel juhul liidu välisrahastamisvahenditest: **8 %**.

Muudatusettepanek 135

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Programmis osalevad liikmesriigid ja asjakohasel juhul kolmandad riigid, partnerriigid **ning ÜMTd** asutavad kokkuleppel korraldusasutusega komisjoni, kes kontrollib vastava Interregi programmi rakendamist (edaspidi „seirekomisjon“) kolme kuu jooksul alates kuupäevast, mil liikmesriike teavitati komisjoni otsusest Interregi programmi vastuvõtmise kohta.

Muudatusettepanek

1. Programmis osalevad liikmesriigid ja asjakohasel juhul kolmandad riigid, partnerriigid, **ÜMTd või piirkondliku integratsiooni ja koostöö organisatsioonid** asutavad kokkuleppel korraldusasutusega komisjoni, kes kontrollib vastava Interregi programmi rakendamist (edaspidi „seirekomisjon“) kolme kuu jooksul alates kuupäevast, mil liikmesriike teavitati komisjoni otsusest Interregi programmi vastuvõtmise kohta.

Muudatusettepanek 136

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Seirekomisjoni eesistuja on korraldusasutuse asukohariigiks oleva liikmesriigi või korraldusasutuse esindaja.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Kui seirekomisjoni kodukorras on sätestatud roteeruv eesistumine, võib seirekomisjoni eesistuja olla kolmanda riigi, partnerriigi või ÜMT esindaja ning kaaseesistuja võib olla liikmesriigi või korraldusasutuse esindaja ning vastupidi.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 137**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 27 – lõige 6***Komisjoni ettepanek*

6. Korraldusasutus avaldab seirekomisjoni kodukorra ning seirekomisjoniga jagatud **andmed** ja teabe **tervikuna** artikli 35 lõikes 2 osutatud veebisaidil.

Muudatusettepanek

6. Korraldusasutus avaldab seirekomisjoni kodukorra ning seirekomisjoniga jagatud **andmete** ja teabe **kokkuvõtte ja kõik otsused** artikli 35 lõikes 2 osutatud veebisaidil.

Muudatusettepanek 138**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 28 – lõige 1 – lõik 1***Komisjoni ettepanek*

Interregi programmis osalevad liikmesriigid ja asjakohasel juhul kolmandad riigid, partnerriigid ning ÜMTd **lepivad** kokku kõnealuse programmi seirekomisjoni koosseisus ja **tagavad**, et liikmesriikide, kolmandate riikide, partnerriikide ja ÜMTde määruse (EL) [uus ühissätete määrus] artiklis [6] osutatud asjaomased ametiasutused, vahendusasutused ja programmipartnerite esindajad on tasakaalustatult esindatud.

Muudatusettepanek

Interregi programmis osalevad liikmesriigid ja asjakohasel juhul kolmandad riigid, partnerriigid ning ÜMTd **võivad** kokku **leppida** kõnealuse programmi seirekomisjoni koosseisus ja **võtavad eesmärgiks tagada**, et liikmesriikide, kolmandate riikide, partnerriikide ja ÜMTde määruse (EL) [uus ühissätete määrus] artiklis [6] osutatud asjaomased ametiasutused, vahendusasutused ja programmipartnerite esindajad on tasakaalustatult esindatud.

Muudatusettepanek 139**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 28 – lõige 1 – lõik 2***Komisjoni ettepanek*

Seirekomisjoni koosseisus võetakse arvesse asjaomases Interregi programmis osalevate liikmesriikide, kolmandate riikide, partnerriikide ja ÜMTde arvu.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 140**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 28 – lõige 1 – lõik 3***Komisjoni ettepanek*

Seirekomisjoni kuuluvad ka selliste asutuste esindajad, kes asutati ühiselt kogu programmipiirkonnas või selle osas, sealhulgas Euroopa territoriaalse koostöö rühmituste esindajad.

Muudatusettepanek

Seirekomisjoni kuuluvad ka **piirkondlike ja kohalike omavalitsuste ning ühtlasi muude** selliste asutuste esindajad, kes asutati ühiselt kogu programmipiirkonnas või selle osas, sealhulgas Euroopa territoriaalse koostöö rühmituste esindajad.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 141

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 28 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Korraldusasutus avaldab seirekomisjoni **liikmete** loetelu artikli 35 lõikes 2 osutatud veebisaidil.

Muudatusettepanek

2. Korraldusasutus avaldab seirekomisjoni **liikmeks nimetatud ametiasutuste või organite** loetelu artikli 35 lõikes 2 osutatud veebisaidil.

Muudatusettepanek 142

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 28 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Komisjoni esindajad **osalevad** seirekomisjoni töös nõuandva pädevusega.

Muudatusettepanek

3. Komisjoni esindajad **võivad osaleda** seirekomisjoni töös nõuandva pädevusega.

Muudatusettepanek 143

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 28 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a. Kogu programmi­piirkonnas või selle osas asutatud asutuste, sealhulgas Euroopa territoriaalse koostöö rühmituste esindajad võivad osaleda seirekomisjoni töös nõuandva pädevusega.

Muudatusettepanek 144

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 29 – lõige 1 – punkt g

Komisjoni ettepanek

g) avaliku sektori asutuste ja, kui see on asjakohane, toetuse-saajate haldussuutlikkuse suurendamise edenemist.

Muudatusettepanek

g) avaliku sektori asutuste ja, kui see on asjakohane, toetuse-saajate haldussuutlikkuse suurendamise edenemist **ning teeb vajaduse korral ettepanekuid täiendavate toetusmeetmete kohta.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 145**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 29 – lõige 2 – punkt a***Komisjoni ettepanek*

a) tegevuste valimise meetoodika ja kriteeriumid, sealhulgas kõik nende muudatused, pärast **komisjoniga konsulteerimist** vastavalt artikli 22 lõikele 2, ilma et see piiraks määruse (EL) [uus ühissätete määrus] [artikli 27 lõike 3 punktide b, c ja d] kohaldamist;

Muudatusettepanek

a) tegevuste valimise meetoodika ja kriteeriumid, sealhulgas kõik nende muudatused, pärast **komisjoni teavitamist** vastavalt artikli 22 lõikele 2, ilma et see piiraks määruse (EL) [uus ühissätete määrus] [artikli 27 lõike 3 punktide b, c ja d] kohaldamist;

Muudatusettepanek 146**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 30 – lõige 2 – sissejuhatav osa***Komisjoni ettepanek*

2. Komisjoni taotlusel esitab korraldusasutus **üks** kuu jooksul komisjonile teabe artikli 29 lõikes 1 loetletud elementide kohta:

Muudatusettepanek

2. Komisjoni taotlusel esitab korraldusasutus **kolme** kuu jooksul komisjonile teabe artikli 29 lõikes 1 loetletud elementide kohta:

Muudatusettepanek 147**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 31 – lõige 1 – lõik 1***Komisjoni ettepanek*

Iga korraldusasutus edastab komisjonile elektrooniliselt **koondandmed** vastava Interregi programmi kohta iga aasta 31. jaanuariks, **31. märtsiks**, 31. maiks, **31. juuliks**, 30. septembriks ja **30. novembriks** vastavalt määruse (EL) [uus ühissätete määrus] VII lisas esitatud vormile.

Muudatusettepanek

Iga korraldusasutus edastab komisjonile elektrooniliselt **andmed** vastava Interregi programmi kohta **käesoleva määruse artikli 31 lõike 2 punkti a kohaselt** iga aasta 31. jaanuariks, 31. maiks ja 30. septembriks ning **käesoleva määruse artikli 31 lõike 2 punkti b kohased andmed kord aastas** vastavalt määruse (EL) [uus ühissätete määrus] VII lisas esitatud vormile.

Muudatusettepanek 148**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 31 – lõige 1 – lõik 1 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

Andmete edastamiseks kasutatakse olemasolevaid andmeedastussüsteeme, kui on tõendatud, et need süsteemid olid eelmise programmitöö perioodi ajal usaldusväärsed.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 149

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 31 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) valitud Interregi tegevuste väljund- ja tulemusnäitajate väärtused ning Interregi tegevustega saavutatud väärtused.

Muudatusettepanek

b) valitud Interregi tegevuste väljund- ja tulemusnäitajate väärtused ning Interregi **lõpetatud** tegevustega saavutatud väärtused.

Muudatusettepanek 150

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 33 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Määruse (EL) [uus ERF] [I] lisas sätestatud ühiseid väljund- ja tulemusnäitajaid **ning vajaduse korral programmipõhiseid väljund- ja tulemusnäitajaid** kasutatakse kooskõlas määruse (EL) [uus ühissätete määrus] artikli 12 lõikega 1 ning käesoleva määruse artikli 17 lõike 3 punkti d alapunktiga ii ja artikli 31 lõike 2 punktiga b.

Muudatusettepanek

1. Määruse (EL) [uus ERF] [I] lisas sätestatud ühiseid väljund- ja tulemusnäitajaid, **mis on Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) programmi edusammude mõõtmisel kõige otstarbekamaks osutunud**, kasutatakse kooskõlas määruse (EL) [uus ühissätete määrus] artikli 12 lõikega 1 ning käesoleva määruse artikli 17 lõike 4 punkti e alapunktiga ii ja artikli 31 lõike 2 punktiga b.

Muudatusettepanek 151

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 33 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1 a. Vajaduse korral ja korraldusasutuse poolt põhjendatud juhtudel kasutatakse lisaks lõike 1 kohaselt valitud näitajatele ka programmipõhiseid väljund- ja tulemusnäitajaid.

Muudatusettepanek 152

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 34 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Korraldusasutus teostab iga Interregi programmi hindamist. Iga hindamise käigus hinnatakse programmi tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja ELi lisaväärtust, et parandada vastava Interregi programmi kavandamise ja rakendamise kvaliteeti.

Muudatusettepanek

1. Korraldusasutus teostab iga Interregi programmi hindamist **mitte sagedamini kui üks kord aastas**. Iga hindamise käigus hinnatakse programmi tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja ELi lisaväärtust, et parandada vastava Interregi programmi kavandamise ja rakendamise kvaliteeti.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 153**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 34 – lõige 4***Komisjoni ettepanek*

4. Korraldusasutus **tagab** hindamiseks vajalike andmete esitamise ja kogumise menetluste kehtestamise.

Muudatusettepanek

4. Korraldusasutus **võtab eesmärgiks tagada** hindamiseks vajalike andmete esitamise ja kogumise menetluste kehtestamise.

Muudatusettepanek 154**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 35 – lõige 3***Komisjoni ettepanek*

3. Kohaldatakse määruse (EL) [uus ühissätete määrus] artikli [44 lõikeid 2–7], milles käsitletakse korraldusasutuse kohustusi.

Muudatusettepanek

3. Kohaldatakse määruse (EL) [uus ühissätete määrus] artikli [44 lõikeid 2–6], milles käsitletakse korraldusasutuse kohustusi.

Muudatusettepanek 155**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 35 – lõige 4 – lõik 1 – punkt c***Komisjoni ettepanek*

c) kohe materiaalseid investeeringuid või seadmete ostu (mille kogumaksumus ületab **100 000** eurot) hõlmava Interregi tegevuse füüsilise rakendamise alguses paigutatakse üldsusele nähtavasse kohta tahvlid või stendid;

Muudatusettepanek

c) kohe materiaalseid investeeringuid või seadmete ostu (mille kogumaksumus ületab **50 000** eurot) hõlmava Interregi tegevuse füüsilise rakendamise alguses paigutatakse üldsusele nähtavasse kohta tahvlid või stendid;

Muudatusettepanek 156**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 35 – lõige 4 – lõik 1 – punkt d***Komisjoni ettepanek*

d) Interregi tegevuste puhul, mis ei ole hõlmatud punktiga c, paigutatakse üldsusele nähtavasse kohta vähemalt üks **A3**-formaadis või suurem trükis **või** kuvar, millel on esitatud Interregi tegevuse kohta teave, kus tõstetakse esile Interregi fondist saadavat toetust;

Muudatusettepanek

d) Interregi tegevuste puhul, mis ei ole hõlmatud punktiga c, paigutatakse üldsusele nähtavasse kohta vähemalt üks **A2**-formaadis või suurem trükis **ja asjakohasel juhul** kuvar, millel on esitatud Interregi tegevuse kohta teave, kus tõstetakse esile Interregi fondist saadavat toetust;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 157

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 35 – lõige 4 – lõik 1 – punkt e

Komisjoni ettepanek

e) strateegiliselt oluliste tegevuste ja selliste tegevuste puhul, mille kogumaksumus on enam kui **10 000 000** eurot, korraldatakse teavitussüritus ning kaasatakse õigeaegselt komisjon ja vastutav korraldusasutus.

Muudatusettepanek

e) strateegiliselt oluliste tegevuste ja selliste tegevuste puhul, mille kogumaksumus on enam kui **5 000 000** eurot, korraldatakse teavitussüritus ning kaasatakse õigeaegselt komisjon ja vastutav korraldusasutus.

Muudatusettepanek 158

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 35 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Kui toetusesaaja ei täida oma määruse (EL) [uus ühissätete määrus] artiklist [42] või käesoleva artikli lõigetest 1 ja 2 tulenevaid kohustusi, kohaldab **liikmesriik** finantskorrektsiooni, tühistades kuni 5 % fondidest asjaomasele tegevusele antavast toetusest.

Muudatusettepanek

6. Kui toetusesaaja ei täida oma määruse (EL) [uus ühissätete määrus] artiklist [42] või käesoleva artikli lõigetest 1 ja 2 tulenevaid kohustusi **või ei kõrvaldada puudusi õigeaegselt**, kohaldab **korraldusasutus** finantskorrektsiooni, tühistades kuni 5 % fondidest asjaomasele tegevusele antavast toetusest.

Muudatusettepanek 159

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 38 – lõige 3 – punkt c

Komisjoni ettepanek

c) **määruse (EL) [uus ühissätete määrus] artikli [50 lõike 1] kohase kindla määrana.**

Muudatusettepanek

c) **tegevuse otsesed personalikulud võib arvutada kindla määra alusel, mis võib olla kuni 20 % otsesest kuludest, mis ei sisalda selle tegevuse otseseid personalikulusid, ilma et liikmesriigilt nõutaks arvutusi kohaldatava määra kindlaksmääramiseks.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 160**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 38 – lõige 5 – punkt a**

Komisjoni ettepanek

- a) kuu **tööjõukulu** brutosumma jagamisel kuus töötatava ajaga, **mis on määratud kindlaks tööle võtmise dokumendis ja väljendatud tundides**; või

Muudatusettepanek

- a) kuu **viimaste dokumenteeritud tööjõukulude** brutosumma jagamisel **asjaomase isiku** kuus töötatava ajaga, **kooskõlas kohaldatava õigusega, millele on osutatud töölepingus, ja määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli 50 lõike 2 punktiga b**; või

Muudatusettepanek 161**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 38 – lõige 6**

Komisjoni ettepanek

6. Tööle võtmise dokumendi kohaselt tunnitasu alusel töötavate isikutega seotud personalikulud on rahastamiskõlblikud, kui toimingule tegelikult kulunud töötundide arvu kohaldatakse tööle võtmise dokumendis kokku lepitud tunnimäärale, lähtuvalt tööaja registreerimise süsteemist.

Muudatusettepanek

6. Tööle võtmise dokumendi kohaselt tunnitasu alusel töötavate isikutega seotud personalikulud on rahastamiskõlblikud, kui toimingule tegelikult kulunud töötundide arvu kohaldatakse tööle võtmise dokumendis kokku lepitud tunnimäärale, lähtuvalt tööaja registreerimise süsteemist. **Kui see ei ole veel kokkulepitud tunnimäärale lisatud, võib kõnealusele tunnimäärale lisada palgamaksetega seotud kulud, millele osutatakse artikli 38 lõike 2 punktis b, kooskõlas kohaldatava riikliku õigusega.**

Muudatusettepanek 162**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõik 1 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Kontori- ja halduskulud piirduvad järgmiste elementidega:

Muudatusettepanek

Kontori- ja halduskulud piirduvad **15 %-ga tegevuse otsesest kogukuludest ja** järgmiste elementidega:

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 163

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 40 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Käesoleva artikli kohaste kulude otsene tasumine toetusesaaja töötaja poolt tuleb tõendada toetusesaaja poolt sellele töötajale makstud hüvitise tõendiga.

Muudatusettepanek

4. Käesoleva artikli kohaste kulude otsene tasumine toetusesaaja töötaja poolt tuleb tõendada toetusesaaja poolt sellele töötajale makstud hüvitise tõendiga. **Kõnealust kulukategooriat võib kasutada operatiivpersonali ja muude sidusrühmade reisikuludeks, et rakendada ja edendada Interregi tegevust ja programmi.**

Muudatusettepanek 164

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 40 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Tegevuse reisi- ja majutuskulud võib arvestada kindla määra alusel, mis võib olla kuni 15 % projekti otsekuludest, **mis ei sisalda otseseid personalikulusid.**

Muudatusettepanek

5. Tegevuse reisi- ja majutuskulud võib arvestada kindla määra alusel, mis võib olla kuni 15 % projekti otsekuludest.

Muudatusettepanek 165

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 41 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Välisekspertide ja -teenuste kulud **piirduvad järgmiste teenuste ja ekspertiisiga**, mida pakuvad muud avalik- või eraõiguslikud asutused või füüsilised isikud kui toetusesaaja:

Muudatusettepanek

Välisekspertide ja -teenuste kulud **koosnevad järgmistest teenustest ja ekspertiisist**, mida pakuvad muud avalik- või eraõiguslikud asutused või füüsilised isikud kui toetusesaaja (**sh kõik partnerid**), **kuid ei piirdu nendega:**

Muudatusettepanek 166

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 41 – lõik 1 – punkt o

Komisjoni ettepanek

o) välisekspertide, **kõnepidajate, koosolekute eesistujate ning teenuseosutajate** reisi- ja majutuskulud;

Muudatusettepanek

o) välisekspertide reisi- ja majutuskulud;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 167**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 42 – lõige 1 – sissejuhatav osa***Komisjoni ettepanek*

1. Tegevuse toetusesaaja poolt ostetud, renditud või liisitud seadmete kulud, mis ei ole hõlmatud artikliga 39, **piirduvad järgmisega**:

Muudatusettepanek

1. Tegevuse toetusesaaja poolt ostetud, renditud või liisitud seadmete kulud, mis ei ole hõlmatud artikliga 39, **koosnevad järgmisest, kuid ei piirdu sellega**:

Muudatusettepanek 168**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 43 – lõik 1 – punkt a***Komisjoni ettepanek*

a) maa ostmine kooskõlas määruse (EL) [uus ühissätete määrus] [artikli 58 lõike 1 punktiga c];

Muudatusettepanek

a) maa ostmine kooskõlas määruse (EL) [uus ühissätete määrus] [artikli 58 lõike 1 punktiga b];

Muudatusettepanek 169**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 44 – lõige 1***Komisjoni ettepanek*

1. Interregi programmis osalevad liikmesriigid ja, kui see on asjakohane, kolmandad riigid, partnerriigid ning **ÜMTd** määravad määruse (EL) [uus ühissätete määrus] artikli [65] kohaldamisel kindlaks ühe korraldusasutuse ja ühe auditeerimisasutuse.

Muudatusettepanek

1. Interregi programmis osalevad liikmesriigid ja, kui see on asjakohane, kolmandad riigid, partnerriigid, **ÜMTd** ning **piirkondliku integratsiooni ja koostöö organisatsioonid** määravad määruse (EL) [uus ühissätete määrus] artikli [65] kohaldamisel kindlaks ühe korraldusasutuse ja ühe auditeerimisasutuse.

Muudatusettepanek 170**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 44 – lõige 2***Komisjoni ettepanek*

2. Korraldusasutus ja auditeerimisasutus **peavad asuma** samas liikmesriigis.

Muudatusettepanek

2. Korraldusasutus ja auditeerimisasutus **võivad asuda** samas liikmesriigis.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 171

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 44 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Komponenti **2B või komponendi** 1 kohaste Interregi programmide puhul, kui viimane hõlmab pikki piire, millel on erinevad arenguprobleemid ja -vajadused, võivad Interregi programmis osalevad liikmesriigid ja asjakohasel juhul kolmandad riigid, partnerriigid ja ÜMTd kindlaks määrata programmi alapiirkondi.

Muudatusettepanek

5. Komponenti 1 kohaste Interregi programmide puhul, kui viimane hõlmab pikki piire, millel on erinevad arenguprobleemid ja -vajadused, võivad Interregi programmis osalevad liikmesriigid ja asjakohasel juhul kolmandad riigid, partnerriigid ja ÜMTd kindlaks määrata programmi alapiirkondi.

Muudatusettepanek 172

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 44 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Kui korraldusasutus määrab määruse (EL) [uus ühissätete määrus] artikli [65 lõike 3] kohaselt kindlaks Interregi programmi vahendusasutuse, täidab **nimetatud** vahendusasutus kõnealuseid ülesandeid rohkem kui ühes osalevas liikmesriigis või asjakohasel juhul kolmandas riigis, partnerriigis või ÜMTs.

Muudatusettepanek

6. Kui korraldusasutus määrab määruse (EL) [uus ühissätete määrus] artikli [65 lõike 3] kohaselt kindlaks Interregi programmi **ühe** vahendusasutuse **või mitu vahendusasutust**, täidab **asjaomane** vahendusasutus **või täidavad asjaomased vahendusasutused** kõnealuseid ülesandeid rohkem kui ühes osalevas liikmesriigis või **oma liikmesriigis või** asjakohasel juhul **rohkem kui ühes** kolmandas riigis, partnerriigis või ÜMTs.

Muudatusettepanek 173

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 45 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. Erandina määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli 87 lõikest 2 hüvitab komisjon vahemaksetena 100 % maksetaotlustes sisalduvatest summadest, mis saadakse, kohaldades programmi kaasrahastamismäära vastavalt kas rahastamiskõlblikele kogukuludele või avaliku sektori toetusele.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 174
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 45 – lõige 1 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1b. Kui korraldusasutus ei tee määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli 68 lõike 1 punkti a kohaseid kontrole kogu programmipiirkonnas, määrab iga liikmesriik oma territooriumil toetusesaajate suhtes selliste kontrollide tegemise eest vastutava asutuse või isiku.

Muudatusettepanek 175
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 45 – lõige 1 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1 c. Erandina määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artiklist 92 ei kohaldata Interregi programmide suhtes raamatupidamisaruande iga-aastast kontrolli. Raamatupidamisaruannet kontrollitakse programmi lõpus lõpliku tulemusaruande põhjal.

Muudatusettepanek 176
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 48 – lõige 7

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

7. Kui lõikes 6 osutatud üldine ekstrapoleeritud veamäär ületab 2 % sellesse andmekogumisse kuuluvates Interregi programmides deklareeritud kogukuludest, millest ühine valim valiti, arvutab komisjon üldise jääkvigade määra, võttes arvesse finantskorrektsioone, mida vastavad Interregi programmi haldavad asutused on kohaldanud seoses lõike 1 kohaselt valitud tegevuste auditites tuvastatud üksikute eeskirjade eiramisega.

7. Kui lõikes 6 osutatud üldine ekstrapoleeritud veamäär ületab 3,5 % sellesse andmekogumisse kuuluvates Interregi programmides deklareeritud kogukuludest, millest ühine valim valiti, arvutab komisjon üldise jääkvigade määra, võttes arvesse finantskorrektsioone, mida vastavad Interregi programmi haldavad asutused on kohaldanud seoses lõike 1 kohaselt valitud tegevuste auditites tuvastatud üksikute eeskirjade eiramisega.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 177

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 48 – lõige 8

Komisjoni ettepanek

8. Kui lõikes 7 osutatud üldine jääkvide määr veamäär ületab **2** % sellesse andmekogumisse kuuluvates Interregi programmides deklareeritud kuludest, millest ühine valim valiti, otsustab komisjon, kas on vaja taotleda, et teatava Interregi programmi või kõige enam mõjutatud Interregi programmide rühma auditeerimisasutus teostaks täiendava auditeerimise veamäära ja nõutavate parandusmeetmete hindamiseks selliste Interregi programmide puhul, kus on tuvastatud eeskirjade eiramisi.

Muudatusettepanek

8. Kui lõikes 7 osutatud üldine jääkvide määr veamäär ületab **3,5** % sellesse andmekogumisse kuuluvates Interregi programmides deklareeritud kuludest, millest ühine valim valiti, otsustab komisjon, kas on vaja taotleda, et teatava Interregi programmi või kõige enam mõjutatud Interregi programmide rühma auditeerimisasutus teostaks täiendava auditeerimise veamäära ja nõutavate parandusmeetmete hindamiseks selliste Interregi programmide puhul, kus on tuvastatud eeskirjade eiramisi.

Muudatusettepanek 178

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 49 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek

a) 2021: **1** %;

Muudatusettepanek

a) 2021: **3** %;

Muudatusettepanek 179

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 49 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) 2022: **1** %;

Muudatusettepanek

b) 2022: **2,25** %;

Muudatusettepanek 180

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 49 – lõige 2 – punkt c

Komisjoni ettepanek

c) 2023: **1** %;

Muudatusettepanek

c) 2023: **2,25** %;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 181
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 49 – lõige 2 – punkt d

*Komisjoni ettepanek*d) 2024: **1** %;

*Muudatusettepanek*d) 2024: **2,25** %;

Muudatusettepanek 182
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 49 – lõige 2 – punkt e

*Komisjoni ettepanek*e) 2025: **1** %;

*Muudatusettepanek*e) 2025: **2,25** %;

Muudatusettepanek 183
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 49 – lõige 2 – punkt f

*Komisjoni ettepanek*f) 2026: **1** %.

*Muudatusettepanek*f) 2026: **2,25** %.

Muudatusettepanek 184
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 49 – lõige 3 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Kui liiduväliseid **piiriüleseid** Interregi programme toetatakse ERFist ja IPA III piiriülese koostöö programmist või NDICI piiriülese koostöö programmist, tehakse eelmaksed kõikide kõnealust Interregi programmi toetavate fondide jaoks kooskõlas määrusega (EL) [IPA III] või [NDICI] või nende alusel vastu võetud õigusaktide alusel.

Muudatusettepanek

Kui liiduväliseid Interregi programme toetatakse ERFist ja IPA III piiriülese koostöö programmist või NDICI piiriülese koostöö programmist, tehakse eelmaksed kõikide kõnealust Interregi programmi toetavate fondide jaoks kooskõlas määrusega (EL) [IPA III] või [NDICI] või nende alusel vastu võetud õigusaktide alusel.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 185
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 49 – lõige 3 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Kui piiriülese koostöö programmiga seotud maksetaotlust ei ole saadetud **24** kuu jooksul alates kuupäevast, millal komisjon tegi esimese eelmakse, hüvitatakse kogu eelmaksena tasutud summa komisjonile. Selline hüvitamine kujutab endast sihtotstarbelist sisetulu ja see ei vähenda ERFist, IPA III piiriülese koostöö programmist või NDICI piiriülese koostöö programmist programmile antavat toetust.

Muudatusettepanek

Kui piiriülese koostöö programmiga seotud maksetaotlust ei ole saadetud **36** kuu jooksul alates kuupäevast, millal komisjon tegi esimese eelmakse, hüvitatakse kogu eelmaksena tasutud summa komisjonile. Selline hüvitamine kujutab endast sihtotstarbelist sisetulu ja see ei vähenda ERFist, IPA III piiriülese koostöö programmist või NDICI piiriülese koostöö programmist programmile antavat toetust.

Muudatusettepanek 186
Ettepanek võtta vastu määrus
VIII peatükk – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Kolmandate riikide, partnerriikide **ja ÜMTde** osalemine Interregi programmides eelarve täitmisel koostöös liikmesriikidega

Muudatusettepanek

Kolmandate riikide, partnerriikide, **ÜMTde või piirkondliku integratsiooni või koostöö organisatsioonide** osalemine Interregi programmides eelarve täitmisel koostöös liikmesriikidega

Muudatusettepanek 187
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 51 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

I–VII peatükki ja X peatükki kohaldatakse kolmandate riikide, partnerriikide **ja ÜMTde** osalemise suhtes Interregi programmides, lähtudes käesoleva peatüki erisätetest.

Muudatusettepanek

I–VII peatükki ja X peatükki kohaldatakse kolmandate riikide, partnerriikide, **ÜMTde või piirkondliku integratsiooni või koostöö organisatsioonide** osalemise suhtes Interregi programmides, lähtudes käesoleva peatüki erisätetest.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 188**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 52 – lõige 3***Komisjoni ettepanek*

3. Interregi programmis osalevad kolmandad riigid, partnerriigid ja ÜMTd **saadavad personali kõnealuse** programmi ühisesse sekretariaati või asutavad filiaali oma vastaval territooriumil või teevad mõlemat.

Muudatusettepanek

3. Interregi programmis osalevad kolmandad riigid, partnerriigid ja ÜMTd **võivad saata personali** programmi ühisesse sekretariaati või asutavad **kokkuleppel korraldusasutusega ühise sekretariaadi** filiaali oma vastaval territooriumil või teevad mõlemat.

Muudatusettepanek 189**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 52 – lõige 4***Komisjoni ettepanek*

4. Riiklik asutus või organ, kes vastab artikli 35 lõikes 1 sätestatud Interregi programmi teabeametnikule, **toetab** asjaomases kolmandas **riigid**, partnerriigis või ÜMTs tegutsevat korraldusasutust ja partnereid artikli 35 lõigetes 2–7 kehtestatud ülesannete täitmisel.

Muudatusettepanek

4. Riiklik asutus või organ, kes vastab artikli 35 lõikes 1 sätestatud Interregi programmi teabeametnikule, **võib toetada** asjaomases kolmandas **riigis**, partnerriigis või ÜMTs tegutsevat korraldusasutust ja partnereid artikli 35 lõigetes 2–7 kehtestatud ülesannete täitmisel.

Muudatusettepanek 190**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 53 – lõige 2***Komisjoni ettepanek*

2. Komponentide nr 2 ja 4 kohased Interregi programmid, milles on kombineeritud ERFi ja ühe või enama liidu välisrahastamisvahendi toetused, rakendatakse koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames nii liikmesriikides kui ka mis tahes osalevas kolmandas riigis **või** partnerriigis või, komponendi nr 3 puhul, mis tahes ÜMTs, olenemata sellest, kas asjaomane ÜMT saab toetust ühest või enamast liidu välisrahastamisvahendist.

Muudatusettepanek

2. Komponentide nr 2 ja 4 kohased Interregi programmid, milles on kombineeritud ERFi ja ühe või enama liidu välisrahastamisvahendi toetused, rakendatakse koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames nii liikmesriikides kui ka mis tahes osalevas kolmandas riigis, partnerriigis, **osalevas ÜMTs** või, komponendi nr 3 puhul, mis tahes ÜMTs, olenemata sellest, kas asjaomane ÜMT saab toetust ühest või enamast liidu välisrahastamisvahendist.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 191

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 53 – lõige 3 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

- a) koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames nii liikmesriikides kui ka mis tahes osalevas kolmandas riigis või ÜMTs;

Muudatusettepanek

- a) koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames nii liikmesriikides kui ka mis tahes osalevas kolmandas riigis või ÜMTs **või piirkondlikku organisatsiooni kuuluvas kolmandate riikide rühmas;**

Muudatusettepanek 192

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 53 – lõige 3 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

- b) koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames ainult liikmesriikides ja mis tahes osalevas kolmandas riigis või ÜMTs seoses ühe või enama tegevuse liidust väljaspool tekkinud ERFi kuludega, samas kui ühe või enama liidu välisrahastamisvahendi toetusi juhitakse eelarve kaudse täitmise raames.

Muudatusettepanek

- b) koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames ainult liikmesriikides ja mis tahes osalevas kolmandas riigis või ÜMTs **või piirkondlikku organisatsiooni kuuluvas kolmandate riikide rühmas** seoses ühe või enama tegevuse liidust väljaspool tekkinud ERFi kuludega, samas kui ühe või enama liidu välisrahastamisvahendi toetusi juhitakse eelarve kaudse täitmise raames;

Muudatusettepanek 193

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 53 – lõige 3 – lõik 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

- c) eelarve kaudse täitmise raames nii liikmesriikides kui ka mis tahes osalevas kolmandas riigis või ÜMTs.

Muudatusettepanek

- c) eelarve kaudse täitmise raames nii liikmesriikides kui ka mis tahes osalevas kolmandas riigis või ÜMTs **või piirkondlikku organisatsiooni kuuluvas kolmandate riikide rühmas.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 194
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 53 – lõige 3 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Kui komponendi nr 3 kohast Interregi programmi rakendatakse eelarve kaudse täitmise raames, kohaldatakse artiklit 60.

Muudatusettepanek

Kui komponendi nr 3 kohast Interregi programmi rakendatakse **tervikuna või osaliselt** eelarve kaudse täitmise raames, **on vaja asjaomaste liikmesriikide ja piirkondade vahelist eelnevat kokkulepet ning** kohaldatakse artiklit 60.

Muudatusettepanek 195
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 53 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a. Kahepoolsete või mitme riigi osalusega NDICI programmide ja Euroopa territoriaalse koostöö programmide rahastamisvahendite kaasamiseks võidakse käivitada ühiseid projektikonkursse, kui vastavad korraldusasutused on sellega nõus. Konkursikutse sisus täpsustatakse selle geograafilise kohaldamisala ning selle oodatav panus vastavate programmide eesmärkide saavutamisse. Korraldusasutused otsustavad, kas projektikonkursile kohaldatakse NDICI või Euroopa territoriaalse koostöö eeskirju. Nad võivad otsustada määrata juhtiva korraldusasutuse, mis vastutab projektikonkursiga seotud juhtimis- ja kontrolliülesannete eest.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 196
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 55 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Kui ühe või mitme suure taristuprojekti valimine on seirekomisjoni või asjakohasel juhul juhtkomitee koosoleku päevakorras, edastab korraldusasutus kontseptsioonimärkmed iga sellise projekti kohta komisjonile hiljemalt kaks kuud enne kõnealuse koosoleku toimumise kuupäeva. Kontseptsioonimärkmete pikkus on maksimaalselt **kolm** lehekülge ja seal on märgitud projekti nimi, asukoht, eelarve, juhtiv partner ja partnerid ning peamised eesmärgid ja tulemused. Kui üht või mitut suurt taristuprojekti käsitlevaid kontseptsioonimärkmeid komisjonile kõnealuseks tähtjaks ei esitata, võib komisjon nõuda, et seirekomisjoni või juhtkomitee esimees jätaks asjaomased projektid koosoleku päevakorrast välja.

Muudatusettepanek

3. Kui ühe või mitme suure taristuprojekti valimine on seirekomisjoni või asjakohasel juhul juhtkomitee koosoleku päevakorras, edastab korraldusasutus kontseptsioonimärkmed iga sellise projekti kohta komisjonile hiljemalt kaks kuud enne kõnealuse koosoleku toimumise kuupäeva. Kontseptsioonimärkmete pikkus on maksimaalselt **viis** lehekülge ja seal on märgitud projekti nimi, asukoht, eelarve, juhtiv partner ja partnerid ning peamised eesmärgid ja tulemused **ning need hõlmavad ka usaldusväärset äriplaani, milles näidatakse, et projekti või projektide jätkamine on tagatud isegi siis, kui Interregi vahendeid ei eraldata**. Kui üht või mitut suurt taristuprojekti käsitlevaid kontseptsioonimärkmeid komisjonile kõnealuseks tähtjaks ei esitata, võib komisjon nõuda, et seirekomisjoni või juhtkomitee esimees jätaks asjaomased projektid koosoleku päevakorrast välja.

Muudatusettepanek 197
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 60 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Kui kõik või osa komponendi nr 3 kohasest Interregi programmist rakendatakse kaudse eelarve täitmise raames vastavalt artikli 53 lõike 3 punktile b või c, delegeeritakse eelarve täitmise ülesanded ühele määruse (EL, Euratom) [koondfinantsmäärus] [artikli 62 lõike 1 **esimeses** lõigu punktis **b**] loetletud asutusele, eelkõige osalevas liikmesriigis asuvale sellisele asutusele, sealhulgas asjaomase Interregi programmi korraldusasutusele.

Muudatusettepanek

1. Kui kõik või osa komponendi nr 3 kohasest Interregi programmist rakendatakse **pärast sidusrühmadega konsulteerimist** kaudse eelarve täitmise raames vastavalt **käesoleva määruse** artikli 53 lõike 3 punktile b või c, delegeeritakse eelarve täitmise ülesanded ühele määruse (EL, Euratom) [koondfinantsmäärus] [artikli 62 lõike 1 **esimese** lõigu punktis **c**] loetletud asutusele, eelkõige osalevas liikmesriigis asuvale sellisele asutusele, sealhulgas asjaomase Interregi programmi korraldusasutusele.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 198
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 61

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 61

välja jäetud

Piirkondadevahelised innovatsiooninvesteeringud

Komisjoni algatusel võib ERF toetada piirkondadevahelisi innovatsiooniinvesteeringuid, nagu on sätestatud artikli 3 lõikes 5, tuues kokku teadlased, ettevõtjad, kodanikuühiskonna ja avaliku sektori asutused, kes on hõlmatud riiklikul või kohalikul tasandil loodud aruka spetsialiseerumise strateegiatega.

Muudatusettepanek 199
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 61a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 61a

ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teavitamiskohustusest vabastamine

Komisjon võib teatada, et Euroopa territoriaalse koostöö raames toetatavatele projektidele antav abi on siseturuga kokkusobiv ja selle suhtes ei kohaldata ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud teavitamiskohustust.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0022

ELi WTO loendis sisalduvate tariifikvootide jaotamine pärast Ühendkuningriigi väljaastumist liidust *I**

Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse ELi WTO loendis sisalduvate tariifikvootide jaotamist pärast Ühendkuningriigi väljaastumist liidust ja millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 32/2000 (COM(2018)0312 – C8-0202/2018– 2018/0158(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2020/C 411/43)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0312),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 207 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0202/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 7. detsembri 2018. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni raportit ja põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni arvamust (A8-0361/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. kiidab heaks käesolevale resolutsioonile lisatud avalduse, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* L-osas koos seadusandliku akti lõpliku tekstiga;
 3. võtab teadmiseks käesolevale resolutsioonile lisatud komisjoni avalduse, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* L-osas koos seadusandliku akti lõpliku tekstiga;
 4. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2018)0158

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 16. jaanuaril 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., milles käsitletakse liidu WTO loendis sisalduvate tariifikvootide jaotamist pärast Ühendkuningriigi väljaastumist liidust ja millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 32/2000

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) 2019/216) lõplikule kujule).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI LISA**Euroopa Parlamendi avaldus**

Euroopa Parlament peab väga oluliseks, et teda hoitaks delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisega täielikult kursis, ning omistab suurt tähtsust eelkõige 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktile 28, mille kohaselt Euroopa Parlamendile ja nõukogule edastatakse kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal, et tagada võrdne juurdepääs kogu teabele.

Komisjoni avaldus

Komisjon järgib täielikult parema õigusloome põhimõtteid ja 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud kohustusi. Seepärast püüab komisjon esitada seadusandliku ettepaneku nõukogule ja Euroopa Parlamendile esimesel võimalusel, et viia nõukogu määrus (EÜ) nr 32/2000 Lissaboni lepinguga kehtestatud õigusraamistikuga kooskõlla.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0024

Tuumarajatiste dekomisjoneerimise ja tuumajäätmete käitlemise sihtotstarbelise rahastamiskava kehtestamine *

Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega kehtestatakse tuumarajatiste dekomisjoneerimise ja tuumajäätmete käitlemise sihtotstarbeline rahastamiskava ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (Euratom) nr 1368/2013 (COM(2018)0467 – C8-0314/2018 – 2018/0252(NLE))

(Konsulteerimine)

(2020/C 411/44)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2018)0467),
 - võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 203, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C8-0314/2018),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 78c,
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit (A8-0441/2018),
1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;
 2. palub komisjonil oma ettepanekut vastavalt muuta, järgides Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 293 lõiget 2 ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a;
 3. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatseb Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti muuta;
 4. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatseb komisjoni ettepanekut oluliselt muuta;
 5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (2) Asjaomane sihtotstarbeline rahastamiskava võib luua täiendavat ELi lisaväärtust, kujundades võrdlustaseme, mille kohaselt käsitleda tuumaseadmete kasutuselt kõrvaldamisest tulenevaid tehnilisi probleeme ja levitada asjaomast teavet. Asjaomast rahalist abi tuleks anda eelnevate hinnangute põhjal, võttes arvesse erivajadusi ja liidu lisaväärtust seoses tuumarajatiste dekomisjoneerimisega ja radioaktiivsete jäätmete käitlemisega.

- (2) Asjaomane sihtotstarbeline rahastamiskava võib luua täiendavat ELi lisaväärtust, kujundades võrdlustaseme, mille kohaselt käsitleda tuumaseadmete kasutuselt kõrvaldamisest tulenevaid tehnilisi probleeme ja levitada asjaomast teavet. Asjaomast rahalist abi tuleks anda eelnevate hinnangute põhjal, võttes arvesse erivajadusi ja liidu lisaväärtust seoses tuumarajatiste dekomisjoneerimisega ja radioaktiivsete jäätmete käitlemisega. **Sellise rahalise abiga ei tohiks aga liidu tasandil tulevase tuumarajatiste dekomisjoneerimise rahastamiseks luua määravat pretsedenti. Tuumarajatiste dekomisjoneerimise korraldamise ja rahastamise algatus peaks jääma esmaajones liikmesriikide kanda.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 2**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 15***Komisjoni ettepanek*

- (15) Programmiga tuleks tagada ka teadmiste levitamine dekomisjoneerimisprotsessi kohta kõikides ELi liikmesriikides, kuna sellised meetmed annavad suurima liidu lisaväärtuse ning aitavad suurendada töötajate ja üldsuse ohutust.

Muudatusettepanek

- (15) Programmiga tuleks tagada ka teadmiste levitamine **ning liikmesriikide vaheline parimate tavade ja saadud kogemuste vahetamine** dekomisjoneerimisprotsessi kohta kõikides ELi liikmesriikides, kuna sellised meetmed annavad suurima liidu lisaväärtuse ning aitavad suurendada töötajate ja üldsuse ohutust **ning tõhustada keskkonnakaitset**.

Muudatusettepanek 3**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 15 a (uus)***Komisjoni ettepanek*

- (15a) Teadusuuringute Ühiskeskus peaks läbi viima sihtots-
tarbelise algatuse, et liidu tasandil struktureeritult koguda, laiendada ja jagada teadmisi dekomisjoneerimise kohta, välistamata seejuures rahvusvahelist koostööd. Algatuse puhul tuleks arvesse võtta mitmetahulisi probleeme, sealhulgas teadusuuringute ja innovatsiooni, standardimise, reguleerimise, koolituse ja hariduse ning tööstuse valdkonnas.

Muudatusettepanek

- (15a) Teadusuuringute Ühiskeskus peaks läbi viima sihtots-
tarbelise algatuse, et liidu tasandil struktureeritult koguda, laiendada ja jagada teadmisi dekomisjoneerimise kohta, välistamata seejuures rahvusvahelist koostööd. Algatuse puhul tuleks arvesse võtta mitmetahulisi probleeme, sealhulgas teadusuuringute ja innovatsiooni, standardimise, reguleerimise, koolituse ja hariduse ning tööstuse valdkonnas.

Muudatusettepanek 4**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 16***Komisjoni ettepanek*

- (16) Käesoleva määrusega hõlmatud tuumarajatiste dekomisjoneerimisel tuleks kasutada saadavaid parimaid tehnilisi teadmisi ning võtta nõuetekohaselt arvesse kasutuselt kõrvaldatavate seadmete laadi ja tehnilisi näitajaid, et tagada ohutus ja võimalikult suur tõhusus, võttes seejuures arvesse rahvusvahelisi parimaid tavasid.

Muudatusettepanek

- (16) Käesoleva määrusega hõlmatud tuumarajatiste dekomisjoneerimisel tuleks kasutada saadavaid parimaid tehnilisi teadmisi, **sealhulgas teadmisi kolmandatest riikidest**, ning võtta nõuetekohaselt arvesse kasutuselt kõrvaldatavate seadmete laadi ja tehnilisi näitajaid, et tagada ohutus ja võimalikult suur tõhusus, võttes seejuures arvesse rahvusvahelisi parimaid tavasid.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhendus 20

Komisjoni ettepanek

(20) Kozloduy programmi ja Bohunice programmi meetmed tuleks viia ellu liidu ning **vastavalt** Bulgaaria **või** Slovakkia ühisel finantseerimisel. **Maksimaalne** ELi-poolse kaasrahastamise määr tuleks sätestada kooskõlas eelmiste programmide kaasfinantseerimise tavadega.

Muudatusettepanek

(20) Kozloduy programmi ja Bohunice programmi meetmed tuleks viia ellu liidu ning Bulgaaria **ja** Slovakkia ühisel finantseerimisel. **Minimaalne** ELi-poolse kaasrahastamise määr tuleks sätestada kooskõlas eelmiste programmide kaasfinantseerimise tavadega.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Käesoleva määrusega kehtestatakse sihtotstarbeline rahastamiskava „Tuumarajatiste dekomisjoneerimise ja tuumajäätmete käitlemise programm“ (edaspidi „programm“), mille keskmes on praeguse seisuga järgi kindlaks tehtud vajadused. Käesoleva programmiga antakse mitmeaastase finantsraamistiku aastateks 2021–2027 rahalist toetust Bulgaariale ja Slovakkiale, et ohutult kõrvaldada kasutuselt nende **esimese põlvkonna** tuumareaktorid ning dekomisjoneerida komisjoni tuumaseadmed Teadusuuringute Ühiskeskuses ja käidelda tuumajäätmeid.

Muudatusettepanek

Käesoleva määrusega kehtestatakse sihtotstarbeline rahastamiskava „Tuumarajatiste dekomisjoneerimise ja tuumajäätmete käitlemise programm“ (edaspidi „programm“), mille keskmes on praeguse seisuga järgi kindlaks tehtud vajadused. Käesoleva programmiga antakse mitmeaastase finantsraamistiku aastateks 2021–2027 rahalist toetust Bulgaariale ja Slovakkiale, et ohutult kõrvaldada kasutuselt nende **enneaegselt suletud** tuumareaktorid ning dekomisjoneerida komisjoni tuumaseadmed Teadusuuringute Ühiskeskuses ja käidelda tuumajäätmeid, **tagades samal ajal töötajate kaitse, eelkõige seoses tervisemõjudega, ning üldsuse ja keskkonna kaitse.**

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Selles sätestatakse programmi eesmärgid, programmi **eelarve** ajavahemikuks 2021–2027, Euroopa Aatomienergiaühenduse („aatomenergiaühendus“) poolse rahastamise vormid ja rahastamisvahendite andmise eeskirjad.

Muudatusettepanek

Selles sätestatakse programmi eesmärgid, programmi **koguelarve** ajavahemikuks 2021–2027, **sealhulgas summa täpne jaotus kolme programmi vahel**, Euroopa Aatomienergiaühenduse („aatomenergiaühendus“) poolse rahastamise vormid ja rahastamisvahendite andmise eeskirjad.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 8**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 2***Komisjoni ettepanek*

(2) „dekomisjoneerimiskava“ – dokument, mis sisaldab üksikasjalikku teavet kavandatud dekomisjoneerimise kohta ning mis hõlmab järgmist: valitud dekomisjoneerimisstrateegia; dekomisjoneerimismeetmete ajakava, liik ja järjekord; kasutatav jäätmekäitlusstrateegia, sealhulgas kontrollimine ja heakskiitmine; kavandatud lõppseis; dekomisjoneerimisel tekkinud jäätmete ladustamine ja kõrvaldamine; dekomisjoneerimise ajakava; hinnangulised kulud dekomisjoneerimise lõpuleviimiseks ning eesmärgid, eeldatavad tulemused, vahe-eesmärgid, kavandatud tähtajad ja vastavad tulemuslikkuse põhinäitajad, sealhulgas omandatud väärtusel põhinevad näitajad. Programmi valmistab ette tuumaseadme loa omaja ja programmi võetakse arvesse mitmeaastase finantsraamistiku töökavades;

Muudatusettepanek

2) „dekomisjoneerimiskava“ – dokument, mis sisaldab üksikasjalikku teavet kavandatud dekomisjoneerimise kohta ning mis hõlmab järgmist: valitud dekomisjoneerimisstrateegia; dekomisjoneerimismeetmete ajakava, liik ja järjekord; kasutatav jäätmekäitlusstrateegia, sealhulgas kontrollimine ja heakskiitmine **ning töötajate kaitse programm**; kavandatud lõppseis; dekomisjoneerimisel tekkinud jäätmete ladustamine ja kõrvaldamine; dekomisjoneerimise ajakava; hinnangulised kulud dekomisjoneerimise lõpuleviimiseks ning eesmärgid, eeldatavad tulemused, vahe-eesmärgid, kavandatud tähtajad ja vastavad tulemuslikkuse põhinäitajad, sealhulgas omandatud väärtusel põhinevad näitajad. Programmi valmistab ette tuumaseadme loa omaja ja programmi võetakse arvesse mitmeaastase finantsraamistiku töökavades;

Muudatusettepanek 9**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 5 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

5a) „kolmas riik“ – riik, mis ei ole liidu liikmesriik.

Muudatusettepanek 10**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõige 2 – lõik 1***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

Vastavalt aastateks 2021–2027 määratletud jooksvatele vajadustele on programmiga kavas aidata Bulgaarial ja Slovakkial lahendada Kozloduy ja Bohunice programmiga seotud kiirgusohutuse ülesandeid ning viia ellu Teadusuuringute Ühis keskuse dekomisjoneerimis- ja jäätmekäitlusprogramm, tagades ühtlasi kõigis liikmesriikides teadmiste laialdase levitamise tuumarajatiste tegevuse lõpetamise kohta.

Vastavalt aastateks 2021–2027 määratletud jooksvatele vajadustele on programmiga kavas aidata Bulgaarial ja Slovakkial lahendada Kozloduy ja Bohunice programmiga seotud kiirgusohutuse ülesandeid ning viia ellu Teadusuuringute Ühis keskuse dekomisjoneerimis- ja jäätmekäitlusprogramm, tagades ühtlasi kõigis liikmesriikides teadmiste **ja parimate tavade** laialdase levitamise **ja vahetamise** tuumarajatiste tegevuse lõpetamise **ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise** kohta.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 2 – lõik 2 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) arendada sidemeid ja vahetada kogemusi **ELi** tuumaalase dekomisjoneerimise **sidusrühmadega**, et **ELis saaks tekkida sünergia**.

Muudatusettepanek

c) arendada sidemeid ja vahetada kogemusi **liidu sidusrühmadega, eelkõige tööstussektoriga**, tuumaalase dekomisjoneerimise ning radioaktiivsete jäätmete käitlemise ja kõrvaldamise alal, et tagada teadmiste levitamine ja kogemuste vahetamine kõigis asjaomastes valdkondades, nagu teadusuuringud ja innovatsioon, reguleerimine ja koolitus, ning arendada liidu võimalikku koostoiimet.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 2 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

2. Lõikes 1 osutatud summa **soovituslik** jaotus on järgmine:

Muudatusettepanek

2. Lõikes 1 osutatud summa jaotus on järgmine:

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Programmist võib rahastada meetmete rahastamiskõlblikke kulusid **kuni maksimummäärani**, nagu on sätestatud I ja II lisas. Liidu **suurim** kaasarahastamismäär on nii Kozloduy kui ka Bohunice programmi korral 50 %. Ülejäänud kaasrahastamise tagavad vastavalt Bulgaaria või Slovakkia.

Muudatusettepanek

Programmist võib rahastada meetmete rahastamiskõlblikke kulusid, nagu on sätestatud I ja II lisas. Liidu **vähim** kaasarahastamismäär on nii Kozloduy kui ka Bohunice programmi korral 50 %. Ülejäänud kaasrahastamise tagavad vastavalt Bulgaaria või Slovakkia.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu määrus

I lisa – punkt 2

Komisjoni ettepanek

2. Liidupoolne **suurim** kaasarahastamismäär aastatel 2021–2027 on projektide ja meetmete korral 50 %.

Muudatusettepanek

2. Liidupoolne **vähim** kaasarahastamismäär aastatel 2021–2027 on projektide ja meetmete korral 50 %.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 15
Ettepanek võtta vastu määrus
II lisa – punkt 2

Komisjoni ettepanek

2. Liidu **suurim** kaasarahastamismäär aastatel 2021–2027 on projektide ja meetmete korral 50 %.

Muudatusettepanek

2. Liidu **vähim** kaasarahastamismäär aastatel 2021–2027 on projektide ja meetmete korral 50 %.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0026

InvestEU programmi loomine ***I

Euroopa Parlamendi 16. jaanuaril 2019. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse InvestEU programm (COM(2018)0439 – C8-0257/2018 – 2018/0229(COD))⁽¹⁾

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2020/C 411/45)

[Muudatusettepanek 1, kui ei ole märgitud teisiti]

EUROOPA PARLAMENDI MUUDATUSED (*)

komisjoni ettepanekule

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega luuakse InvestEU programm

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 173 ja artikli 175 kolmandat lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(-1) ***Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond on osutunud väärtuslikuks vahendiks, millega kaasata erainvesteeringuid ELi tagatise ja EIP grupi omavahendite kasutamise kaudu.***

(1) Võrreldes 2,2 %ga SKPst 2009. aastal oli taristuinvesteeringute maht 2016. aastal 1,8 % SKPst ning seega on investeeringute määr ligikaudu 20 % alla ülemaailmse finantskriisi eelset taset. Kuigi investeeringute suhe SKPsse on liidus suurenemas, jääb see alla sellele, mida võiks oodata tugeva elavnemise perioodil, ja ei ole piisav, et kompenseerida aastatepikkust alainvesteeringut. Veelgi olulisem on, et praegune ja prognoositav **avaliku ja erasektori** investeeringute tase ei kata liidu struktuurset investeeringuvajadust **pikaajalise majanduskasvu toetamiseks** tehnoloogiliste muutuste ja ülemaailmse konkurentsivõime seisukohast, sealhulgas investeeringuid innovatsiooni, oskustesse, taristusse ning väikestesse ja keskmise suurusega ettevõtetesse (VKE'd), ning vajadust tegeleda peamiste ühiskondlike probleemidega, nagu jätkusuutlikkus ja elanikkonna vananemine. Seepärast tuleb jätkuvalt toetada turutõrgete kõrvaldamist ja mitteoptimaalsete investeeringulisolukordade lahendamist, et vähendada investeeringu puudujääki suunatud sektorites, et saavutada liidu poliitilised eesmärgid.

(¹) Asi saadeti vastavalt kodukorra artikli 59 lõike 4 neljandale lõigule vastutavatele komisjonidele tagasi institutsioonidevahelisteks läbirääkimisteks (A8-0482/2018).

(*) Muudatused: uus või muudetud tekst on märgistatud **paksus kaldkirjas**, välja jäetud tekst on tähistatud sümboliga **■**.

(¹) ELT C [...], [...], lk [...].

(²) ELT C [...], [...], lk [...].

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- (2) Hindamise tulemused osutavad, et ajavahemiku 2014–2020 mitmeaastases finantsraamistikus kasutatavad mitmesugused rahastamisvahendid on mõningal määral kattunud. Selline mitmekesisus on teinud asja keeruliseks ka vahendajatele ja lõppsaajatele, kes pidid arvestama erinevate kõlblikkus- ja aruandluseeskirjadega. Kooskõlastatud eeskirjade puudumine takistas liidu erinevate vahendite kombineerimist, kuigi selline kombineerimine oleks olnud kasulik projektidele, mis vajavad eri liiki rahastamist. Seepärast tuleks luua üksainus fond – InvestEU fond, et pakkuda lõppsaajatele tõhusamalt toimivat toetust, ühendades finantstoetuse ja lihtsustades seda üheainsa eelarvelise tagatise skeemi raames ning seeläbi parandades liidu sekkumise mõju, vähendades samal liidu eelarve kulusid.
- (3) Viimastel aastatel on liit võtnud vastu ambitsioonikad strateegiad, et viia lõpule ühtse turu väljakujundamine ning stimuleerida jätkusuutlikku **ja kaasavat** majanduskasvu ja töökohtade loomist, nt **Euroopa 2020. aasta strateegia**, kapitaliturgude liit, digitaalse ühtse turu strateegia, **Euroopa kultuurivaldkonna tegevuskava**, pakett „Puhas energia kõigile eurooplastele“, ELi ringmajanduse loomise tegevuskava, Euroopa vähese heitega liikuvuse strateegia, Euroopa kosmosestrateegia ning **Euroopa sotsiaalõiguste samm**. InvestEU fond peaks kasutama ja tugevdama nende üksikeste toetavate strateegiade sünergiat, toetades investeringuid ja pakkudes juurdepääsu rahastamisele.
- (4) Liidu tasandil moodustab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta raamistiku, mille alusel tehakse kindlaks riikide reformiprioriteetid ja jälgitakse nende rakendamist. Liikmesriigid töötavad nende reformiprioriteetide toetuseks **koostöös kohalike ja piirkondlike ametiasutustega** välja oma riiklikud mitmeaastased investeerimisstrateegiad. Investeerimisstrateegiad tuleks esitada koos iga-aastaste riiklike reformikavadega, et anda ülevaade prioriteetsetest investeerimisprojektidest, mida toetatakse liikmesriikide või liidu (või mõlema) vahenditest, ning neid projekte koordineerida. Samuti peaksid need aitama kasutada liidu rahalisi vahendeid järjekindlalt ja maksimeerida sellise rahalise toetuse lisandväärtust, mis saadakse eelkõige Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest, Euroopa investeringute stabiliseerimise vahendist ja InvestEU fondist, kui see on asjakohane.
- (5) InvestEU fond peaks aitama parandada liidu konkurentsivõimet **ja sotsiaalmajanduslikku lähenemist**, sealhulgas innovatsiooni, digitaliseerimise **ja ringmajanduse põhimõtetele vastava ressursside tõhusa kasutamise** valdkonnas, liidu majanduskasvu jätkusuutlikkust **ja kaasatust ning** sotsiaalset vastupanuvõimet ning kapitaliturgude liidu integratsiooni, sealhulgas lahendused kapitaliturgude killustatuse vähendamiseks ja rahastamisallikate mitmekesistamiseks liidu ettevõtete jaoks. **See muudaks liidu majanduse ja finantsüsteemi vastupidavamaks ja suurendaks selle võimet reageerida tsüklilistele langustele.** Selleks peaks **InvestEU fond** toetama projekte, mis on tehniliselt, majanduslikult **ja sotsiaalselt** tasuvad, pakkudes raamistiku võla-, riskijagamise- ja omakapitali instrumentide kasutamiseks koos liidu eelarve tagatisega ja **vajaduse korral** rakenduspartnerite **rahalise** osalusega. See peaks põhinema nõudlusel, samas kui InvestEU fondi toetus peaks samal ajal **tooma pikaajalist strateegilist kasu liidu peamistes poliitikavaldkondades, mis jääksid muidu rahastamata või oleksid alarahastatud, aidates nii** kaasa liidu poliitiliste eesmärkide saavutamisele.
- (5a) **Komisjon ja rakenduspartnerid peaksid tagama, et InvestEU programm kasutab ära kogu täiendavuse ja koostoime toetuste ja muude toetatavate poliitikavaldkondade alla kuuluvate meetmetega kooskõlas liidu muude programmide, nagu programm „Euroopa horisont“, Euroopa ühendamise rahastu, digitaalse Euroopa programm, ühtse turu programm, Euroopa kosmoseprogramm, Euroopa Sotsiaalfond+, programm „Loov Euroopa“ ning keskkonna ja kliimameetmete programm (LIFE), eesmärkidega.**
- (5b) **Kultuuri- ja loomesektor on vastupidav ja kiiresti kasvav liidu majandussektor, kus intellektuaalomandi ja individuaalse loovuse abil luuakse nii majanduslikku kui ka kultuurilist väärtust. Samas takistab nende vahendite immateriaalne laad juurdepääsu erasektoripoolsele rahastamisele, mis on hädavajalik investeerimiseks, laiendamiseks ja rahvusvahelisel tasandil konkureerimiseks. Programmi „Loov Euroopa“ raames loodud sihtotstarbeline tagatissüsteem on kultuuri- ja loomeetevõtete finantssuutlikkust ja konkurentsivõimet edukalt tugevdanud. Seetõttu peaks InvestEU programm kultuuri- ja loomesektori VKEd ja organisatsioonide juurdepääsu rahastamisele hõlbustama.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- (6) InvestEU fond peaks toetama investeeringuid materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse, **sh kultuuripärandisse**, et soodustada **kestlikku ja kaasavat** majanduskasvu, investeeringuid ja tööhõivet, ning aitama seega kaasa heaolu parandamisele ja sissetulekute õiglasemale jaotusele ning **suuremale majanduslikule, sotsiaalsele ja territoriaalsele ühtekuuluvusele** liidus. **InvestEU fondist rahastatavad projektid peaksid vastama liidu sotsiaal- ja keskkonnastandarditele, nagu töötajate õiguste austamine ning kliimasõbralik energiatarbimine ja jäätmekäitlus**. InvestEU fondi kaudu sekkumine peaks täiendama muid liidu antavaid toetusi.
- (7) Liit kiitis heaks eesmärgid, mis on sätestatud ÜRO säästva arengu tegevuskavas 2030 ja selle kestliku arengu eesmärkides ning 2015. aasta Pariisi kokkuleppes, samuti Sendai katastroofiohu vähendamise raamistikus 2015–2030. Kokkulepitud eesmärkide, sealhulgas liidu keskkonnapoliitika eesmärkide saavutamiseks tugevdatakse märkimisväärselt kestliku arengu edendamise meetmeid. Seepärast **peaks** InvestEU fondi **ülsehitus põhinema kestliku arengu ja ohutuse põhimõtetel ning fossiilkütustega seotud investeeringuid ei tohiks toetada, kui puudub nõuetekohane põhjendus selle kohta, et asjaomane investeering aitab kaasa energialiidu eesmärkide saavutamisele**.
- (8) InvestEU programm peaks aitama luua liidus jätkusuutlikku rahastamissüsteemi, mis toetab erasektori kapitalivoogude ümbersuunamist **sotsiaalsetesse ja** jätkusuutlikesse investeeringutesse kooskõlas komisjoni jätkusuutliku majanduskasvu rahastamise tegevuskavas ⁽¹⁾ esitatud eesmärkidega.
- (8a) **Pikaajalise rahastamise ja jätkusuutliku majanduskasvu edendamise vaimus tuleks soodustada kindlustusandjate pikaajalisi investeerimisstrateegiaid, vaadates läbi InvestEU programmi raamistikus ELi tagatisega tagatud investeerimisprojektide rahastamiseks eraldatud maksetele esitatavad maksejõulisuse nõuded. Selleks et viia kindlustusandjate stiimulid vastavusse liidu pikaajalise jätkusuutliku majanduskasvu eesmärgiga ja kõrvaldada InvestEU programmi raames investeerimistõkked, peaks komisjon seda muutmist Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/138/EÜ ^(1a) artikli 77f lõikes 3 osutatud läbivaatamise raames arvesse võtma.**
- (9) Kajastades kliimamuutusega toimetuleku olulisust kooskõlas liidu kohustustega Pariisi kliimaleppe rakendamise osas ning selleks et saavutada ÜRO säästva arengu eesmärgid, aitab InvestEU programm kliimameetmeid liidu poliitikas laiemalt kajastada ja liikuda selle üldeesmärgi suunas, et liidu eelarvekulutustest eraldataks **mitmeaastase finantsraamistikuga 2021–2027 vältel 25 % kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks ja saavutataks iga-aastane sihtsuse 30 % niipea kui võimalik ja hiljemalt 2027. aastaks**. InvestEU programmi raames võetavad meetmed peaksid panustama vähemalt **40 %** InvestEU programmi kogu rahastamispaketist kliimaeesmärkidele. Asjakohased meetmed määratakse kindlaks InvestEU programmi ettevalmistamise ja rakendamise käigus ning neid hinnatakse uuesti programmi hindamis- ja läbivaatamismenetluste käigus.
- (10) InvestEU fondi panust kliimaeesmärkide **ning kliima- ja energiaraamistikus 2030 sätestatud sektoripõhiste eesmärkide** saavutamise jälgitakse ELi kliimakulutuste seiresüsteemi kaudu, mille on välja töötanud komisjon koostöös rakenduspartneritega ja mille puhul kasutatakse kriteeriume, mis on kehtestatud [määrusega, millega luuakse raamistik jätkusuutlike investeeringute hõlbustamiseks ⁽³⁾], et määrata kindlaks, kas majandustegevus on keskkonnasäästlik. **InvestEU programm peaks ühtlasi toetama kestliku arengu eesmärkide muude mõõtmete elluviimist**.
- (11) Vastavalt Maailma Majandusfoorumi 2018. aasta aruandele ülemaailmsete riskide kohta on kümme kõige suuremat maailmamajandust ähvardavat ohtu seotud keskkonnaga. Selliste ohtude hulka kuuluvad õhu, pinnase, **maismaavee ja ookeanide** saastumine, äärmuslikud ilmastikunähtused, bioloogilise mitmekesisuse kadu ning kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise ebaõnnestumine. Keskkonnakaitse põhimõtted on tugevalt lõimitud aluslepingutesse ja paljudesse liidu poliitikameetmetesse. Seepärast peaksid InvestEU fond ja sellega seotud

⁽¹⁾ COM(2018)0097.

^(1a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II) (ELT L 335, 17.12.2009, lk 1).

⁽³⁾ COM(2018)0353.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

toimingud keskkonnavalasid eesmärke edendama. Keskkonnakaitse ning sellega seotud ohtude ennetamine ja juhtimine edendamine tuleks integreerida investeeringute ettevalmistamisse ja rakendamisse. EL peaks jälgima ka bioloogilise mitmekesisuse ja õhusaaste kontrolliga seotud kulutusi, et täita aruandluskohustusi bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2016/2284/EL⁽¹⁾ raames. Seepärast tuleks keskkonnasäästlikkuse eesmärkidele eraldatud investeeringuid jälgida, kasutades ühtset metoodikat kooskõlas metoodikaga, mis on välja töötatud liidu muude programmide raames kliima, bioloogilise mitmekesisuse ja õhusaaste valdkonnas, et saaks hinnata investeeringute individuaalset ja kombineeritud mõju looduskapitali põhikomponentidele, sealhulgas õhule, veele, maale ja bioloogilisele mitmekesisusele.

- (12) Olulist liidu toetust saavaid projekte, eelkõige taristuvaldkonnas, tuleks hinnata kestlikkuse seisukohast vastavalt investeerimissuunistele, mille peaks välja töötama komisjon **tihedas** koostöös InvestEU programmi rakenduspartneritega **pärast avalike konsultatsioonide läbiviimist ja** kasutades sobival viisil kriteeriume, mis on kehtestatud [määrusega, millega luuakse raamistik jätkusuutlike investeeringute hõlbustamiseks], et määrata kindlaks, kas majandustegevus on keskkonnasäästlik ja kooskõlas liidu muude programmide raames välja töötatud investeerimissuunistega. **Kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega peaksid** need suunised sisaldama asjakohaseid sätteid, et vältida põhjendamatu halduskoormust, ning investeerimissuunistes sätestatud teatavast suurusest väiksemad projektid tuleks kestlikkuse hindamisest välja jätta.
- (13) Madal taristuinvesteeringute määr liidus finantskriisi ajal pärssis liidu suutlikkust soodustada jätkusuutlikku majanduskasvu, konkurentsivõimet ja lähenemist. Mahukad investeeringud Euroopa taristusse, **eelkõige seoses omavahelise ühendatuse ja energiatõhususe ning Euroopa ühtse transpordipiirkonna loomisega**, on esmatahtsad, et saavutada ELi kestliku arengu eesmärgid, sealhulgas **täita liidu võetud kohustused kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks, ning** energia- ja kliimaeesmärgid aastaks 2030. Seetõttu peaks InvestEU fondi toetus olema suunatud investeeringutele transpordi, energia, sealhulgas energiatõhusus ja taastuvenergia, keskkonna, kliima-meetmete, merenduse ja digitaalse taristu valdkonnas, **toetades näiteks intelligentsete transpordisüsteemide arendamist ja kasutuselevõtmist. InvestEU programm peaks käsitlema prioriteedina valdkondi, kuhu on liiga vähe investeeritud ja kus on vaja täiendavaid investeeringuid, sealhulgas säästev liikuvus, energiatõhusus ja meetmed, mis aitavad kaasa 2030. aasta ja pikaajaliste kliima- ja energiaeesmärkide saavutamisele.** Liidu rahalise toetuse mõju ja lisaväärtuse maksimeerimiseks on asjakohane edendada ühtset investeerimisprotsessi, mis tagab projektide nähtavuse ja suurendab sünergilist toimet asjakohaste liidu **transpordi-, energia- ja digivaldkonna** programmide lõikes. Pidades silmas julgeolekuohtusid, tuleks liidu toetust saavate investeerimisprojektide puhul võtta arvesse kodanike avalikes kohtades kaitsmise põhimõtteid. See peaks täiendama edusamme, mida on teinud muud liidu fondid, nagu Euroopa Regionaalarengu Fond, mille raames toetatakse avalikesse kohtadesse ning transpordi-, energia- ja muusse kriitilise tähtsusega taristusse tehtavate investeeringute julgeolekukomponente.
- (13a) InvestEU programm peaks andma rohkem mõjuvõimu kodanikele ja kogukondadele, kes soovivad investeerida säästvamasse, vähese CO₂-heitega ühiskonda, sealhulgas energiasüsteemi ümberkujundamisse. Arvestades, et [muudetud taastuvenergia direktiiv] ja [muudetud elektridirektiiv] tunnustavad ja toetavad nüüd taastuvenergia ja kodanike energiakogukondi ning omatarbeks toodetud taastuvenergia tarbijaid kui olulisi osalejaid liidu energiasüsteemi ümberkujundamises, peaks InvestEU aitama hõlbustada nende osalejate osalemist turul. [ME 3]
- (13b) InvestEU programm peaks vajaduse korral kaasa aitama [muudetud taastuvenergia direktiivi] ja [juhtimismääruse] eesmärkide saavutamisele ning edendama investeerimisotsuste energiatõhusust. Samuti peaks see kaasa aitama pikaajalisele hoonete renoveerimise strateegiale, mille liikmesriigid peavad kehtestama [ehitiste energiatõhususe direktiivi] alusel. Programm peaks tugevdama digitaalset ühtset turgu ja aitama kaasa digitaalse lõhe vähendamisele, suurendades samal ajal leviala ja ühenduvust liidus.

(¹) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2284, mis käsitleb teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamist, millega muudetakse direktiivi 2003/35/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/81/EÜ (ELT L 344, 17.12.2016, lk 1).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- (13c) *Liiklejate ohutuse tagamine on transpordisektori arengus suur probleem ning võetavad meetmed ja investeeringud aitavad vähendada teedel hukkunute või raskelt vigastatute arvu ainult piiratud määral. InvestEU programm peaks aitama tõhustada selliste tehnoloogiate väljatöötamiseks ja rakendamiseks tehtavaid pingutusi, mis aitavad suurendada sõidukite ja maanteetaristu ohutust.*
- (13d) *Tõeliselt mitmeliigiline transport annab võimaluse luua tõhus ja keskkonnasõbralik transpordivõrgustik, mis kasutab kõigi transpordiliikide potentsiaali maksimaalselt ära ja loob nendevahelise koostoime. InvestEU programmist võiks saada oluline vahend, millega toetada investeeringuid mitmeliigilistesse transpordisõlmedesse, mis vaatamata oma märkimisväärsele majanduslikule potentsiaalile ja ärilisele mõttekusele kujutavad endast erainvestorite jaoks olulist riski.*
- (14) *Kuigi investeeringute üldine tase liidus kasvab, ei ole investeeringud suurema riskiga valdkondades, nagu teadusuuringud ja innovatsioon, ikka veel piisavad. **Võttes arvesse, et teadus- ja innovatsioonitegevuse rahastamine avaliku sektori vahenditest soodustab tootlikkuse kasvu ning on oluline erasektori teadus- ja innovatsioonitegevuse hoogustamiseks, kahjustab** teaduse ja innovatsiooni investeeringute nappus liidu tööstuse ja majanduse konkurentsivõimet ning tema kodanike elukvaliteeti. InvestEU fond peaks pakkuma asjakohaseid finantstooteid, et hõlmata innovatsioonitsükli eri etappe ja mitmesuguseid sidusrühmi, ning eelkõige suurendada ja võtta kasutusele lahendusi liidus äritasandil, et muuta need konkurentsivõimeliseks maailmaturul **ning edendada ELi säästva tehnoloogia alast tippaset ülemaailmsel tasandil. Selleks et toetada investeeringuid kõrgema riskiga tegevusse, nagu teadusuuringud ja innovatsioon, peavad programm „Euroopa horisont“ ja eelkõige Euroopa innovatsiooniinõukogu töötama koostöös InvestEU programmi raames kasutuselevõetavate finantstoodega. Lisaks on uuenduslikel VKEdel ja idufirmadel, eelkõige immateriaalse varaga tegelevatel ettevõtjatel, raske pääseda juurde rahastamisele, mistõttu peab Euroopa innovatsiooniinõukogu selliste VKEde jätkuva toetamise tagamiseks tegema tihedat ja vastastikku täiendavat koostööd selleks InvestEU programmi raames ette nähtud finantstoodega. Sellega seoses peaks kõnealuse sihipärase toetuse andmise kindlaks aluseks olema programmi „Horisont 2020“ raames kasutusele võetud rahastamisvahendite, nagu InnovFin, ja COSME programmi raames loodud VKEde laenu tagatise kasutamise kogemus.***
- (14a) *Turism on oluline liidu majandussektor ja InvestEU programm peaks aitama tugevdada selle pikaajalist konkurentsivõimet, toetades säästvale, innovaatilisele ja digitaalturismile ülemineku meetmeid.*
- (15) *Tuleb teha kiiresti märkimisväärseid pingutusi, et investeerida digiüleminekusse **ja seda hoogustada ning** tuua kasu kõikidele liidu kodanikele ja ettevõtetele **nii linna- kui ka maapiirkondades.** Tugevale digitaalse ühtse turu strateegia poliitikaraamistikule peaksid nüüd järgnema sama ambitsioonikaid investeeringuid, sealhulgas tehisisintellekti, **kooskõlas digitaalse Euroopa programmiga, eelkõige seoses eetika, masinõppe, asjade interneti, biotehnoloogia ja finantstehnoloogiaga, mis võivad suurendada tõhusust kapitali kaasamisel ettevõtlikeks.***
- (16) **█** *VKEd moodustavad liidu ettevõtetest üle 99 % ning nende majanduslik väärtus on märkimisväärne ja esmatähtis. Siiski seisavad nad rahastamise hankimisel silmitsi probleemidega, kuna nendega seotud riski peetakse suureks ja neil ei ole piisavat tagatist. Täiendavad probleemid tulenevad VKEde **ja sotsiaalsete ettevõtete** vajadusest säilitada konkurentsivõime, tegeledes digitaliseerimise, rahvusvahelistumise, **ringmajanduse loogikale ülemineku** ja innovatsiooniga ning täiendades oma töötajate oskusi. Võrreldes suuremate ettevõtete ja neil juurdepääs vähesematele rahastamisallikate: nad tavaliselt ei emiteeri võlakirju ning neil on vaid piiratud juurdepääs börsidele või suurtele institutsionaalsetele investoritele. **VKEde kapitalile juurdepääsu puudumist süvendab ka liidu era- ja riskikapitalisektori suhteline nõrkus.** Rahastamisele juurdepääs on veelgi keerulisem VKEde puhul, kelle tegevus keskendub immateriaalsele varale. Liidu VKEd tuginevad suuresti pankadele ja võlapõhisele rahastamisele panga arvelduskrediidi, pangalaenu või liisingu vormis. Tuleb toetada VKEsid, kellel on eespool osutatud probleemid, **lihtsustades nende juurdepääsu rahastamisele** ja pakkudes mitmekesisemaid rahastamisallikaid, et suurendada VKEde võimet rahastada nende asutamist, kasvu, **innovatsiooni ja kestlikku** arengut, **tagada nende konkurentsi-***

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

võime, panna vastu majanduslangusele ning muuta majandus ja finantssüsteem vastupidavamaks majanduslanguse või šokkide ajal **ning anda majandusele suutlikkus luua töökohti ja sotsiaalset heaolu**. See täiendab ka algatusi, mida on juba tehtud kapitaliturgude liidu raames. **Sellised programmid nagu COSME on olnud VKEde jaoks olulised, sest need on soodustanud juurdepääsu rahastamisele kõigis VKEde elutsükli etappides, ning peale selle andis oma panuse EFSI, mille võimalused VKEd kiiresti kasutusele võtsid. Seetõttu peaks InvestEU fond tuginema kõnealustele edusammudele ning pakkuma käibekapitali ja investeringuid äriühingu kogu elutsükli jooksul, rahastades liisingutehinguid ja andes võimaluse keskenduda konkreetsetele sihipärastele finantstoodetele.**

- (16a) **Üldist huvi pakkuvaid teenuseid osutavatel ettevõtetel on keskne ja strateegiline roll peamistes suuri võrguteenuseid hõlmavates sektorites (energia, vesi, jäätmed, keskkond, postiteenused, transport ja telekommunikatsioon) ning tervishoiu, hariduse ja sotsiaalteenuste vallas. Liit kaitseb nende ettevõtete toetamise kaudu oma kodanike heaolu ja demokraatlikke valikuid, muu hulgas seoses teenuste kvaliteediga.**
- (17) Nagu on märgitud aruteludokumendis Euroopa sotsiaalse mõõtmekohta⁽¹⁾ ja Euroopa sotsiaalõiguste sammast käsitlevas teatises⁽²⁾ **ning ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni ELi raamistikus**, on kaasavama ja õiglasema liidu loomine liidu jaoks keskse tähtsusega ebavõrdsuse vähendamisel ja sotsiaalse kaasamise edendamiseks Euroopas. Võimaluste ebavõrdsus mõjutab eelkõige juurdepääsu haridusele, koolitusele, **kultuurile, tööhõivele**, tervishoiule ja sotsiaalteenustele. Investeringud sotsiaalvaldkonna, oskuste arendamise ja inimkapitaliga seotud majandusharudesse ning haavatavate elanikkonnarühmade ühiskonda integreerimiseks võivad laiendada majanduslikke võimalusi, eriti juhul, kui neid koordineeritakse kui liidu tasandil. InvestEU fondi tuleks kasutada selleks, et toetada investeringuid haridusse ja koolitusse, **kaasa arvatud töötajate ümberõppesse ja oskuste suurendamisse, sealhulgas piirkondades, mis sõltuvad CO₂-mahukast tööstusest ja mida mõjutab üleminek vähese CO₂-heitega majandusele**, suurendada tööhõivet, eelkõige madala kvalifikatsiooniga ja pikaajaliste töötute hulgas, ja parandada olukorda seoses **soolise võrdõiguslikkuse, võrdsete võimaluste**, põlvkondadevahelise solidaarsuse, tervishoiu ja sotsiaalteenuste, sotsiaaleluruumide, kodutuse, digitaalse kaasatuse, kogukonna arengu ning noorte rolli ja kohaga ühiskonnas, samuti seoses haavatavate elanikkonnarühmadega, sealhulgas kolmandate riikide kodanikega. InvestEU programm peaks aitama toetada ka Euroopa kultuuri ja loovust. Et olla valmis sügavateks muutusteks liidu ühiskondades ja tööturul järgmisel aastakümnel, tuleb investeerida inimkapitali, **sotsiaalsesse taristusse, jätkusuutlikku ja sotsiaalsesse rahastamisse**, mikrorahastamisse, sotsiaalsete ettevõtete rahastamisse ja uutesse sotsiaalmajanduse ärimudelitesse, sealhulgas sotsiaalse mõjuga investeringutesse ja sotsiaalsete tulemustega seotud lepingutesse. InvestEU programmi kaudu tuleks tugevdada tekkivat sotsiaalset turukeskkonda, suurendada mikro- ja sotsiaalsete ettevõtete ning sotsiaalse solidaarsuse institutsioonide rahastamist ja parandada nende juurdepääsu rahastamisele, et rahuldada nende ettevõtete nõudlust, kes seda kõige rohkem vajavad. Euroopa sotsiaalse taristu investeringute kõrgetasemelise töökonna aruandes⁽³⁾ on esile toodud **vähemalt 1,5 triljoni euro suurune investeringute kogupuudujääk (ajavahemikus 2018–2030)** sotsiaalse taristu ja teenuste, sealhulgas hariduse, koolituse, tervishoiu ja eluasemete valdkonnas, mis näitab, et on vaja toetust, sealhulgas liidu tasandil. Seepärast tuleb ära kasutada avaliku sektori, ettevõtlussektori ja heategevusliku kapitali, **samuti selliste alternatiivsete finantsteenuste osutajate nagu eetilised, sotsiaalsed ja jätkusuutlikud osalejad** ning sihtasutuste toetuse ühine potentsiaal, et toetada sotsiaalse turu väärtusahela arendamist ja suurendada liidu vastupidavust.
- (18) InvestEU fond peaks tegutsema nelja poliitikaharu kaudu, mis kajastavad liidu poliitika peamisi prioriteete, nimelt jätkusuutlik taristu, teadusuuringud, innovatsioon ja digitaliseerimine, VKEd ning sotsiaalvaldkonna investeringud ja oskused.
- (19) Iga poliitikaharu peaks koosnema kahest osast, st ELi osast ja liikmesriigi osast. ELi osa kaudu tuleks kõrvaldada liiduüleseid või konkreetse liikmesriigi turutõrkeid või lahendada mitteoptimaalseid investeerimisolukordi, sealhulgas neid, mis on seotud liidu poliitika eesmärkidega. Liikmesriigi osa kaudu tuleks tegeleda turutõrgete või mitteoptimaalsete investeerimisolukordadega ühes või mitmes liikmesriigis. Lisaks peaks liikmesriikidel

(1) COM(2017)0206.

(2) COM(2017)0250.

(3) Avaldatud Euroopa majanduse aruteludokumendis nr 74, jaanuar 2018.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

olema võimalus panustada liikmesriigi osasse tagatise või rahaga. Vajaduse korral tuleks ELi ja liikmesriikide osasid kasutada vastastikku täiendaval viisil rahastamis- või investeerimistoimingute toetamiseks, sealhulgas mõlema osa toetuse kombineerimise kaudu. Piirkondlikel omavalitsustel peaks olema võimalus kanda liikmesriikide kaudu InvestEU fondi üle osa oma hallatavatest vahenditest, mille suhtes kohaldatakse eelarve jagatud täitmist ja mida seejärel kasutatakse sama piirkonna InvestEU projektide jaoks. Meetmed, mida toetatakse InvestEU fondist ELi või liikmesriigi osa kaudu, ei tohiks dubleerida ega välja tõrjuda erainvesteeringuid ega moonutada konkurentsi siseturul.

- (20) Liikmesriigi osa tuleks luua spetsiaalselt nii, et oleks võimalik kasutada liidu tagatise andmiseks eelarve jagatud täitmise alla kuuluvaid fonde. *See võimalus suurendaks liidu tagatud eelarvelise tagatise lisaväärtust, pakkudes seda suuremale hulgale lõppsaajatele ja mitmekesistades eelarve jagatud täitmise raames hallatavate vahendite eesmärkide täitmise vahendeid*, tagades samas tingimuslike kohustuste ühtse riskijuhtimise, rakendades komisjoni poolt eelarve kaudse täitmise raames antud tagatise. Liit peaks tagama liikmesriigi osa raames komisjoni ja rakenduspartnerite vahel sõlmitud tagatislepingutega ette nähtud rahastamis- ja investeerimistoimingud, eelarve jagatud täitmise alla kuuluvad fondid peaksid tegema tagatisse eraldised vastavalt eraldiste määrale, mille on kindlaks määranud komisjon *kokkuleppel liikmesriigiga*, võttes aluseks toimingute laadi ja sellest tuleneva eeldatava kahju, ning liikmesriik *ja/või rakenduspartnerid või erainvestorid* kannaksid eeldatavat kahju ületava kahju, andes liidule kompensatsioonitagatise. Sellised kokkulepped tuleks sõlmida ühes rahalist toetust käsitlevas lepingus iga liikmesriigiga, kes vabatahtlikult otsustab sellist võimalust kasutada. Rahalist toetust käsitlev leping peaks hõlmama ühte või mitut konkreetset tagatislepingut, mida rakendatakse asjaomases liikmesriigis. Eraldiste määra kehtestamiseks igal üksikjuhul eraldi tuleb teha erand määruse (EL, Euratom) nr XXXX („finantsmäärus“) [artikli 211 lõikest 1]. Selline ülesehitus näeks ette ka ühtsed eeskirjad, mis käsitlevad eelarvelist tagatist, mida toetatakse keskselt hallatavatest fondidest või eelarve jagatud täitmise alla kuuluvatest fondidest, mis hõlbustaks nende kombineerimist.
- (21) InvestEU fond peaks olema avatud selliste kolmandate riikide osalusele, mis on Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liikmed, ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid, naabruspoliitikaga hõlmatud riigid ja muud riigid, kooskõlas tingimustega, mis on sätestatud liidu ja kõnealuste riikide vahel. See peaks võimaldama pidevat koostööd asjaomaste riikidega, kui see on asjakohane, eelkõige teadusuuringute ja innovatsiooni ning VKEde valdkonnas.
- (22) Käesoleva määrusega kehtestatakse muudele InvestEU programmi meetmetele kui ELi tagatise jaoks eraldiste tegemine rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendi ja nõukogu peamine juhis [reference to be updated as appropriate according to the new inter-institutional agreement: Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel 2. detsembril 2013. aastal eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta sõlmitud institutsioonidevahelise kokkuleppe⁽¹⁾ punkti 17] tähenduses.
- (23) ELi tagatis summas **40 817 500 000** eurot (jooksevhindades) liidu tasandil peaks eeldatavasti kaasama rohkem kui **698 194 079 000** eurot täiendavaid investeeringuid kogu liidus ja tuleks jaotada poliitikaharude vahel.
- (23a) *Liikmesriigid võivad liikmesriigi osasse panustada tagatise või rahaga. Ilma et see piiraks nõukogu õigusi seoses stabiilsuse ja kasvu pakti rakendamisega, tuleks liikmesriikide ühekordne tagatiste või raha vormis osalus või liikmesriigi või selliste riiklike tugipankade osalus, mis on liigitatud valitsemissektorisse või mis tegutsevad*

⁽¹⁾ Ajakohastada viidet: ELT C 373, 20.12.2013, lk 1. Kokkulepe on kättesaadav aadressil: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013Q1220\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013Q1220(01)&from=EN)

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

liikmesriigi nimel investeerimisplatvormides, kvalifitseerida põhimõtteliselt ühekordseteks meetmeteks nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97^(1a) artikli 5 ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1467/97^(1b) artikli 3 tähenduses.

- (24) InvestEU fondi aluseks olevat ELi tagatist peaks kaudselt rakendama komisjon, tuginedes rakenduspartneritele, kellel on **vajaduse korral kontakt lõppvahendajatega, ja lõppsaajatega. Rakenduspartnerite valik peaks olema läbipaistev ja vaba mis tahes huvide konfliktist.** Komisjon peaks iga rakenduspartneriga sõlmima tagatislepingu, millega eraldatakse InvestEU fondist tagatis, et toetada rahastamis- ja investeerimistoiminguid, mis vastavad InvestEU fondi eesmärkidele ja kõlblikkuskriteeriumidele. **Tagatise riskijuhtimine ei tohiks takistada rakenduspartnerite otsesest juurdepääsu tagatisele. Kui tagatis on ELi osa raames rakenduspartneritele antud, peaksid nad olema täielikult vastutavad kogu investeerimisprotsessi ning rahastamis- või investeerimistehingute nõuetekohaste hoolsusmeetmete eest. InvestEU fond peaks toetama projekte, millel on tüüpiliselt kõrgem riskiprofiil kui projektidel, mida toetatakse rakenduspartnerite tavategevusega, ja mida rakenduspartnerid ei saaks ilma InvestEU fondi toetuseta üldse või samas ulatuses ellu viia ajavahemikul, mil ELi tagatist on võimalik kasutada.**
- (24a) InvestEU fondil peaks olema sobiv juhtimisstruktuur, mille toimimine peaks olema kooskõlas selle ainsa eesmärgiga: tagada ELi tagatise nõuetekohane kasutamine kooskõlas investeerimisotsuste poliitilise sõltumatuse ja vajaduse korral InvestEU fondi turupõhise olemuse põhimõtete tagamisega. Selle juhtimisstruktuuri peaksid moodustama juhatus, nõuandekogu ja täiesti sõltumatu investeringute komitee. Komisjon peaks hindama rakenduspartnerite esitatud investeerimis- ja rahastamistoimingute kooskõla liidu õiguse ja poliitikaga, samas kui lõplikud otsused rahastamis- ja investeerimistoimingute kohta peaksid tegema rakenduspartnerid. Juhtimisstruktuuri üldises koosseisus peaks olema tagatud sooline tasakaal.
- (25) Tuleks luua nõuandekogu, kuhu kuuluvad **komisjoni, Euroopa Investeerimispannga (EIP) grupi ning rakenduspartnerite ja liikmesriikide esindajad ning neljast poliitikaharust igaiühes üks ekspert, kelle nimetab Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, ja üks Regioonide Komitee nimetatud ekspert,** et vahetada teavet ja seisu kohta InvestEU fondi raames kasutatavate finantstoodete kohta ning arutada muutuvate vajaduste ja uute toodete, sealhulgas konkreetsete piirkondlike turulünkade üle.
- (26) **Juhatus peaks kindlaks määrama InvestEU fondi strateegilised tegevussuunad ja fondi toimimiseks vajalikud reeglid ning investeerimisplatvormidega tehtavate toimingute suhtes kohaldatavad nõuded. Juhatus peaks koosnema kuuest liikmest: kolm komisjoni nimetatud liiget, üks Euroopa Investeerimispannga nimetatud liige, üks liige, kelle nimetab nõuandekogu rakenduspartnerite esindajate hulgast ja kes ei tohiks olla EIP grupi esindaja, ning üks ekspert, kelle nimetab Euroopa Parlament ja kes ei tohiks küsida ega saada juhiseid liidu institutsioonidelt, asutustelt, büroodelt või ametitelt, ühegi liikmesriigi valitsuselt või mis tahes muult avaliku või erasektori organilt ja kes peaks tegutsema täiesti sõltumatult. See ekspert peaks täitma oma ülesandeid erapooletult ja InvestEU fondi huvides. Juhatuses koosolekute üksikasjalikud protokollid tuleks avaldada kohe, kui juhatus on need kinnitanud, ja Euroopa Parlamenti tuleks nende avaldamisest viivitamata teavitada.**

^(1a) Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta (EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1).

^(1b) Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (EÜT L 209, 2.8.1997, lk 6).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- (27) *Enne projekti investeeringute komiteele esitamist peaks komisjoni korraldatud ja investeeringute komitee eesistuja ees vastutav sekretariaat kontrollima rakenduspartnerite esitatud dokumentide täielikkust ning aitama komisjonil hinnata, kas investeerimis- ja finantseerimistingimused on kooskõlas liidu õiguse ja poliitikaga. Sekretariaat peaks ka juhatus abistama.*
- (28) Sõltumatutest ekspertidest koosnev investeeringute komitee peaks jõudma seisukohale seoses ELi tagatise vormis toetuse andmisega rahastamis- ja investeerimistoimingutele, mis vastavad kõlblikuskriteeriumidele, andes seeläbi projektidega seotud investeeringute hindamise raames väliseksperti arvamuse. Investeeringute komitee peaks olema eri koosseisudes, et parimal viisil hõlmata erinevaid poliitikavaldkondi ja sektoreid.
- (29) InvestEU fondi kasutuselevõtuks vajalike rakenduspartnerite valikul peaks komisjon võtma arvesse vastaspoole suutlikkust täita InvestEU fondi eesmärke ja panustada **sellesse** oma vahenditega, et tagada piisav geograafiline katvus ja hajutatud, maksimaalselt kaasata erainvestoreid, tagada piisav riskide hajutus ja pakkuda uusi lahendusi, et kõrvaldada turutõrked ja lahendada mitteoptimaalseid investeerimisolukordi **ning tagada majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus**. Võttes arvesse aluslepingute kohast Euroopa Investeerimispannga (EIP) grupi rolli, grupi suutlikkust tegutseda kõigis liikmesriikides ning praeguste rahastamisvahendite ja EFSI raames saadud kogemusi, peaks **EIP** grupp jääma privilegeeritud rakenduspartneriks InvestEU fondi ELi osa raames. Lisaks EIP grupile peaksid riiklikud tugipangad või finantseerimisasutused olema võimelised pakkuma täiendavaid finantstooteid, pidades silmas, et nende kogemused ja suutlikkus piirkondlikul tasandil võib tuua kasu avaliku sektori vahendite mõju maksimeerimisel **kogu liidu territooriumil ning et tagada projektide õiglane geograafiline tasakaal, millega aidatakse kaasa piirkondliku ebavõrdsuse vähendamisele. Riiklike tugipankade või finantseerimisasutuste InvestEU programmis osalemise eeskirjades tuleks võtta arvesse proportsionaalsuse põhimõtet seoses asjaomaste rakenduspartnerite keerukuse, suuruse ja riskiga, et tagada väiksematele ja noorematele tugipankadele või finantseerimisasutustele võrdsed tingimused**. Lisaks peaks olema võimalik kasutada rakenduspartnerina muid rahvusvahelisi finantseerimisasutusi, eriti juhul, kui neil on suhteline eelis eriteadmiste ja kogemuste seisukohast teatavates liikmesriikides. Samuti peaks olema võimalik rakenduspartnerina tegutseda muudel üksustel, kes täidavad finantsmääruses sätestatud kriteeriume.
- (29a) *Investeeringuplatvormid peaksid koondama, kui see on asjakohane, kaasinvesteeriijaid, avaliku sektori asutusi, eksperte, haridus-, koolitus- ja teadusasutusi, asjaomaseid sotsiaalpartnereid ja kodanikuühiskonna esindajaid ning muid liidu, liikmesriikide ja piirkondade tasandil tegutsevaid asjaosalisi isikuid.*
- (30) Tagamaks, et sekkumised InvestEU fondi ELi osa raames keskenduvad turutõrgetele ja mitteoptimaalsetele investeerimisolukordadele liidu tasandil, kuid samas vastavad parima võimaliku geograafilise ulatuse eesmärkidele, tuleks ELi tagatist eraldada rakenduspartneritele, kes üksi või koos teiste rakenduspartneritega suudavad hõlmata **ühte või mitut liikmesriiki. Viimasel juhul on rakenduspartnerite lepinguline vastutus piiratud nende vastavate riiklike volitustega. Geograafilise mitmekesistamise edendamiseks võib luua huvitatud liikmesriikide rühmadele keskendatud sihtotstarbelised piirkondlikud investeerimisplatvormid, mis ühendavad sambapõhise hindamise läbi teinud finantseerimisasutuste jõupingutused ja eksperditeadmised riiklike tugipankadega, kellel on rahastamisvahendite kasutamisel vähe kogemusi. Selliseid struktuure tuleks soodustada, sealhulgas InvestEU nõustamiskeskuselt saadava toetuse abil. Vähemalt 75 % ELi osa raames antavast ELi tagatisest tuleks eraldada EIP grupile. Summad, mis ületavad 75 % ELi tagatisest, võiks anda EIP grupi käsutusse, kui liikmesriikide tugipangad või finantseerimisasutused ei saa tagatise järelejäänud osa täielikult kasutada. Samuti võiks summad, mis ületavad 25 % ELi tagatisest, anda teiste rakenduspartnerite käsutusse, kui EIP grupp ei saa oma tagatise osa täielikult kasutada. Liikmesriikide tugipangad või finantseerimisasutused võiksid ELi tagatist täielikult kasutada ka juhul, kui nad otsustavad seda kasutada EIP grupi või Euroopa Investeerimisfondi kaudu.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- (31) Liikmesriigi osa raames antav ELi tagatis tuleks eraldada mis tahes rakenduspartnerile, kes on kõlblik vastavalt [finantsmääruse] [artikli 62 lõike 1 punktile c], sealhulgas riiklikud või piirkondlikud tugipangad või finantseerimisasutused, EIP, Euroopa Investeerimisfond ja muud mitmepoolsed arengupangad. Liikmesriigi osa raames rakenduspartnerite valimisel peaks komisjon võtma arvesse iga liikmesriigi esitatud ettepanekuid. Kooskõlas [finantsmääruse] [artikliga 154] peab komisjon hindama rakenduspartneri eeskirju ja menetlusi, veendumaks, et need tagavad samaväärse liidu finantshuvide kaitse nagu komisjoni eeskirjad ja menetlused.
- (32) Rahastamis- ja investeerimistoimingute kohta peaks lõppkokkuvõttes tegema otsuse rakenduspartneri enda nimel, neid tuleks rakendada vastavalt tema sise-eeskirjadele ja -menetlustele ning neid tuleks kajastada tema finantsaruannetes. Seepärast peaks komisjon kajastama üksnes rahalisi kohustusi, mis tulenevad ELi tagatisest, ja avalikustama maksimaalse tagatissumma, sealhulgas kogu asjakohase teabe antud tagatise kohta.
- (33) InvestEU fondil peaks olema vajaduse korral võimalik sujuvalt ja tõhusalt ühendada toetused või rahastamisvahendid (või mõlemad), mida rahastatakse liidu eelarvest või **muudest rahastamisvahenditest, nagu** ELi heitkogustega kauplemise süsteemi innovatsioonifondist, tagatisega olukordades, kus seda on vaja, et parimal viisil toetada investeringuid konkreetsete turutõrgete kõrvaldamiseks või mitteoptimaalsete investeerimisolukordade lahendamiseks.
- (34) Rakenduspartnerite poolt InvestEU programmi raames toetuse saamiseks esitatud projektid, mis hõlmavad segarahastamist koos mõne teise liidu programmi toetusega, peaksid olema terviklikult kooskõlas liidu asjaomase programmi eeskirjades sätestatud eesmärkide ja kõlblikuskriteeriumidega. Otsused ELi tagatise kasutamise kohta tuleks teha InvestEU programmi eeskirjade kohaselt.
- (35) InvestEU nõustamiskeskus peaks toetama iga poliitikaharu alla kuuluvate usaldusväärsete investeerimisprojektide arendamist, **nähes ette geograafilise mitmekesistamise tulemusliku rakendamise, eesmärgiga aidata kaasa liidu majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärgile ning piirkondlike erinevuste vähendamisele. Nõuandekeskus peaks pöörama erilist tähelepanu väikeste projektide koondamise ja nende suurematesse portfelliidesse kogumise vajadusele. Komisjon peaks sõlmima EIP grupi ja muude rakenduspartneritega lepingud, et nimetada need nõustamiskeskuse partneriteks. Komisjon, EIP grupp ja teised rakenduspartnerid peaksid tegema tihedat koostööd, et tagada kogu liidus toetuse tõhusus, koostoime ja tulemuslik geograafiline katvus, võttes arvesse kohalike rakenduspartnerite asjatundlikkust ja kohalikku suutlikkust, aga ka olemasolevaid struktuure, nagu Euroopa investeerimise nõustamise keskus.** Lisaks tuleks ette näha InvestEU programmi sektoriülene komponent, et tagada ühtne kontaktpunkt ja pakkuda eri poliitikavaldkondi hõlmavat abi projektide arendamiseks keskselt hallatavate liidu programmide puhul. [ME 5]
- (36) Et nõustamisteenuseid osutataks kogu liidus geograafiliselt suures ulatuses ja et kohalikul tasandil teataks InvestEU fondist rohkem, tagatakse vajaduse korral **olemasolevate tugisüsteemide ja kohalike partnerite esindatuse täiendamine**, et InvestEU nõustamiskeskusel **oleksid** kohalikud esindused, kes annavad kohapeal reaalselt, ennetavat ja vajadustele vastavat abi. **Kohalikul tasandil nõustamistoetuse andmise hõlbustamiseks ning tõhususe, koostoime ja geograafilise toe katvuse tagamiseks kogu liidus peaks InvestEU nõustamiskeskus tegema koostööd liikmesriikide tugipankade või finantseerimisasutuste ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide korraldusametustega ja kasutama nende eksperditeadmisi. Liikmesriikides, kus riigi tugipank või finantseerimisasutus puudub, peaks InvestEU nõustamiskeskus vajaduse korral ja asjaomase liikmesriigi taotluse alusel andma ennetavat nõustamistuge sellise tugipanga või finantseerimisasutuse asutamiseks.**
- (36a) **InvestEU nõustamiskeskus peaks andma nõustamistuge seoses väikeste projektide ja idufirmade projektidega, eriti kui idufirmad püüavad kaitsta oma teadus- ja innovatsiooniinvesteringuid intellektuaalomandiõiguste, näiteks patentide omandamisega.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- (37) Seoses InvestEU fondiga on vaja anda **projekti väljatöötamise ja** suutlikkuse suurendamise toetust, et arendada kvaliteetsete projektide algatamiseks vajalikku organisatsioonilist suutlikkust ja turutegemist. Eesmärk on luua tingimused potentsiaalsete kõlblike abisaajate arvu suurendamiseks tärkavates **туру ja kohalikes segmentides**, eelkõige juhul, kui üksikute projektide väikse mahu tõttu on tehingukulu projekti tasandil märkimisväärselt suurem, näiteks sotsiaalse rahastamise valdkonnas. Seepärast peaks suutlikkuse suurendamise toetus täiendama muude liidu programmide raames võetud meetmed, mis hõlmavad konkreetset poliitikavaldkonda. **Pingutusi tuleks teha ka selleks, et toetada võimalike projektide arendajate, eelkõige kohalike teenuseosutajate organisatsioonide ja ametiasutuste suutlikkuse suurendamist.**
- (38) Tuleks luua InvestEU portaal, mis on kergesti ligipääsetav ja kasutajasõbralik projektide andmebaas, mis aitab muuta rahastamist taotlevad investeerimisprojektid nähtavamaks, keskendudes eelkõige sellele, et luua rakenduspartnerite jaoks selliste võimalike investeerimisprojektide register, mis on kooskõlas liidu õiguse ja poliitikaga.
- (39) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe⁽¹⁾ punktidele 22 ja 23 on vaja InvestEU programmi hinnata konkreetsete seirenduete kohaselt kogutud teabe alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. Kui see on asjakohane, võivad need nõuded sisaldada mõõdetavaid näitajaid, mille põhjal hinnata InvestEU programmi mõju kohapeal.
- (40) Tuleks rakendada väljund-, tulemus- ja mõjunäitajatel põhinev kindel seireraamistik, et jälgida edusamme liidu eesmärkide saavutamisel. Selleks et tagada aruandekohustus Euroopa kodanike ees, peaksid komisjon **ja juhatus** igal aastal esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande InvestEU programmi edusammude, mõju ja toimingute kohta.
- (41) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse horisontaalseid finantseeskirju, mille Euroopa Parlament ja nõukogu on vastu võtnud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 322 kohaselt. Need eeskirjad on sätestatud finantsmääruses ja nendega määratakse kindlaks eelkõige kord, mille kohaselt eelarvet koostatakse ja täidetakse toetuste, hangete, auhindade ja kaudse eelarve täitmise kaudu, ning nähakse ette finantshalduses osalejate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 põhjal vastu võetud eeskirjad käsitlevad ka liidu eelarve kaitset juhul, kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises, kuna õigusriigi põhimõtte järgimine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemusliku ELi-poolse rahastamise vajalik eeltingimus.
- (42) InvestEU programmi suhtes kohaldatakse määrust (EL, Euratom) [uus finantsmäärus]. Selles sätestatakse liidu eelarve täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad eelarvelise tagatiste kohta.
- (43) Vastavalt finantsmäärusele, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013⁽²⁾, nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 2988/95⁽³⁾, nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96⁽⁴⁾ ja nõukogu määrusele (EL) 2017/1939⁽⁵⁾ tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ja pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kaotatud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada haldusjuurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrollid ja

(1) Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 13. aprillil 2016 sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1).

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

(3) Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuve kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

(4) Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

(5) Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 ning nõukogu määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96 sätetele ja neis määrustes sätestatud korras, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur uurida pettusi ja muid õiguserikkumisi, mis mõjutavad liidu finantshuve, ja esitada nende kohta süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371⁽¹⁾. Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et liidu rahaliste vahendite rakendamise seotud mis tahes kolmandad isikud annavad samaväärsed õigused.

- (44) Kolmandad riigid, kes kuuluvad Euroopa Majanduspiirkonda, võivad osaleda liidu programmides EMP lepingu alusel kehtestatud koostööraamistikus, milles nähakse ette programmide rakendamine kõnealuse lepingu alusel tehtava otsusega. Ka kolmandad riigid võivad osaleda muude õigusaktide alusel. Käesolevasse määrusesse tuleks lisada eraldi sätte, et **jätta välja kõik offshore-äriühingud ja koostööd mittetegevates riikides asuvad äriühingud ning** anda vajalikud õigused ja juurdepääs vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastane Ametile ja Euroopa Kontrollikoja, et nad saaksid täielikult kasutada oma vastavaid volitusi **ning kindlustada liidu õigus tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta oma finantshuve.**
- (45) Vastavalt [ajakohastada viidet vastavalt uuele ülemeremaid ja -territooriume käsitlevale otsusele: nõukogu otsuse 2013/755/EL artiklile 88] on ülemeremaadel ja -territooriumidel asuvad isikud ja üksused rahastamiskõlblikud, kui InvestEU programmi eeskirjadest ja eesmärkidest ning võimalikest kokkulepetest liikmesriigiga, millega vastav ülemeremaa või -territoorium on seotud, ei tulene teisiti.
- (46) Selleks et täiendada käesoleva määruse vähemolulisi sätteid investeerimissuunistega, **mille komisjon peaks tihedas koostöös rakenduspartneritega pärast konsultatsioonide läbiviimist välja töötama ning** millele rahastamis- ja investeerimistoimingud peavad vastama, hõlbustada tulemusnäitajate kiiret ja paindlikku kohandamist ning kohandada eraldiste määra, tuleks anda komisjonile õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte seoses eri poliitikaarude alla kuuluvate rahastamis- ja investeerimistoimingute jaoks investeerimissuuniste koostamisega, käesoleva määruse III lisa läbivaatamisega, et vaadata läbi või täiendada näitajaid, ja eraldiste määra kohandamisega. **Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt peaksid need investeerimissuunised sisaldama asjakohaseid sätteid, et vältida põhjendamatu halduskoormust.** On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprill 2016 institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (47) InvestEU programm peaks aitama kõrvaldada **liiduüleseid ja/või liikmesriigi konkreetseid** turutõrkeid ja lahendada mitteoptimaalseid investeerimisolukordi ning nägema ette innovatiivsete finantstoodete testimise kogu liidus ja nende levitamise süsteemid uute või keeruliste turutõrgete puhul. Seetõttu on põhjendatud võtta meetmeid liidu tasandil,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

I PEATÜKK ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega luuakse InvestEU fond, mille raames antakse ELi tagatist rakenduspartnerite rahastamis- ja investeerimistoimingutele, mis toetavad liidu sise poliitikat.

Samuti luuakse käesoleva määrusega nõustamismehhanism, millega toetatakse investeerimiseks sobivate **ja kestlike** projektide arendamist ja rahastamisele juurdepääsu ning suurendatakse sellega seotud suutlikkust („InvestEU nõustamiskeskus“). Samuti luuakse sellega andmebaas, mis tagab nähtavuse projektidele, millele projektiarendajad otsivad rahastamist, ja mille kaudu saavad investorid teavet investeerimisvõimaluste kohta („InvestEU portaal“).

Määruses sätestatakse InvestEU programmi eesmärgid, ELi tagatise eelarve ja summa aastateks 2021–2027, liidu kasutatavad rahastamisvormid ja sellise rahastamise eeskirjad.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „täiendavus“ – täiendavus, nagu on määratletud käesoleva määruse artiklis 7a ja finantsmääruse artikli 209 lõike 2 punktis b;
- 1a) „nõustamiskeskuse partner“ – kõlblik vastaspool, kellega komisjon sõlmib lepingu InvestEU nõustamiskeskuse pakutava konkreetse teenuse rakendamiseks;
 - 1) „segarahastamistoimingud“ – liidu eelarvest toetatavad toimingud, mille puhul kombineeritakse liidu eelarvest tagastamatus vormis antav toetus või tagasimakstav toetus või mõlemad arengut rahastavate asutuste või muude avalik-õiguslike finantseerimisasutuste ning erasektori finantseerimisasutuste ja investorite antava tagastatavas vormis toetusega; kõnealuse määratluse kohaldamisel võib muudest allikatest kui liidu eelarve rahastatavaid liidu programme (nt ELi heitkogustega kauplemise süsteem innovatsioonifond) ühendada liidu eelarvest rahastavate liidu programmidega;
- 1a) „osalusleping“ – õiguslik vahend, millega komisjon ja rakenduspartner määravad kindlaks ELi tagatise tingimused seoses liikmesriigi osaga, mille suhtes kohaldatavad erisätted on esitatud artiklis 9;
- 1b) „EIP grupp“ – Euroopa Investeerimispank ja selle tütarettevõtted;
 - 2) „ELi tagatis“ – liidu eelarvega antud tagatis, mille puhul jõustuvad [finantsmääruse] artikli 219 lõike 1 kohased eelarvelised tagatised siis, kui sõlmitakse individuaalsed tagatislepingud rakenduspartneritega;
- 2a) „rahaline osalus“ – rakenduspartneri osalus käeoleva määrusega hõlmatud toimingutes oma riskivõtmise suutlikkuse ja/või rahalise toetuse vormis;
 - 3) „finantstoode“ – komisjoni ja rakenduspartneri vahel kokku lepitud rahastamismehhanism või -kord, mille tingimuste alusel pakub rakenduspartner lõppsajalet otsest või vahendatud rahastamist artiklis 13 osutatud mis tahes vormis;
 - 4) „rahastamis- ja/või investeerimistoimingud“ – finantstoodete vormis rahastamise otsene või kaudne pakkumine lõppsajalet rakenduspartneri poolt tema enda nimel vastavalt tema sise-eeskirjadele ja kajastatuna tema finantsaruannetes;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- 5) „eelarve jagatud täitmise alla kuuluvad fondid“ – fondid, mille puhul on ette nähtud võimalus eraldada vabatahtlikult nendest fondidest summasid eelarvelise tagatise eraldisteks InvestEU fondi liikmesriigi osa raames; sellised fondid on Euroopa Regionaalarengu Fond, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfond, Euroopa Merendus- ja Kalandusfond ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond;
- 6) „tagatisleping“ – õiguslik vahend, millega komisjon ja rakenduspartner määravad kindlaks tingimused, mille alusel esitatakse rahastamis- või investeerimistoimingud, millele taotletakse ELi tagatist, antakse kõnealustele toimingutele eelarveline tagatis ja rakendatakse need kooskõlas käesoleva määruse sätetega;
- 7) „rakenduspartner“ – kõlblik vastaspool, nt finantseerimisasutus või muu vahendaja, kellega komisjon sõlmib tagatislepingu **1**;
- 8) „InvestEU nõustamiskeskus“ – artiklis 20 määratletud tehnilise abi andmise keskus;
- 9) „InvestEU portaal“ – artiklis 21 määratletud andmebaas;
- 10) „InvestEU programm“ – InvestEU fond, InvestEU nõustamiskeskus, InvestEU portaal ja segarahastamistoimingud kokku;
- 10a) **„investeerimissuunised“ – käesolevas määruses esitatud põhimõtetel põhinev kriteeriumide kogum üldeesmärki- de, kõlblikuskriteeriumide ja kõlblike vahendite kohta, mida investeringute komitee kasutab läbipaistvate ja sõltumatute otsuste tegemiseks ELi tagatise kasutamise kohta;**
- 10b) **„investeeringuplatvormid“ – eriotstarbelised vahendid, hallatavad kontod, lepingupõhised kaasrahastamise või riskijagamise kokkulepped või mis tahes muud kokkulepped, mille kaudu üksused suunavad finantsvahendeid mitmesuguste investeerimisprojektide rahastamiseks ning mis võivad hõlmata järgmist:**
 - a) **riigi tasandi või sellest madalama tasandi platvormid, mis koondavad eri investeerimisprojekte konkreetse liikmesriigi territooriumil;**
 - b) **mitut riiki hõlmavad või piirkondlikud platvormid, mis koondavad konkreetse geograafilise piirkonna projektidest huvitatud partnereid mitmest liikmesriigist või kolmandast riigist;**
 - c) **valdkondlikud platvormid, mis koondavad konkreetse sektori investeerimisprojekte;**
- 11) „mikrorahastamine“ – määruses [[ESF+] number] määratletud mikrorahastamine;
- 12) „keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad“ – ettevõtjad, kellel on kuni 3 000 töötajat ja kes ei ole VKEd ega väikesed keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad;
- 13) „liikmesriikide tugipangad või finantseerimisasutused“ – kutseliselt finantseerimise alal tegutsevad juriidilised isikud, kes on saanud volituse liikmesriigilt või liikmesriigi asutuselt kesksel, piirkondlikul või kohalikul tasandil tegeleda arenguga või edendustegevusega;
- 14) „väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad“ või „VKEd“ – komisjoni soovitus 2003/361/EÜ⁽¹⁾ lisas määratletud mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad;
- 15) „väikesed keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad“ – ettevõtjad, kellel on kuni 499 töötajat ja kes ei ole VKEd;
- 16) „sotsiaalne ettevõtte“ – määruses [[ESF+] number] määratletud sotsiaalne ettevõtte;

(¹) Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

16a) „jätkusuutlik rahastamine“ – protsess, milles investeerimisotsuste tegemisel võetakse asjakohaselt arvesse keskkonna- ja sotsiaalaspekte ning mille tulemusena tehakse rohkem investeringuid pikemaajalisse ja jätkusuutlikku tegevusse;

17) „kolmas riik“ – riik, mis ei ole liidu liikmesriik.

Artikkel 3

InvestEU programmi eesmärgid

1. InvestEU programmi üldeesmärk on toetada liidu poliitikaeesmärke rahastamis- ja investeerimistoimingute kaudu, mis aitavad kaasa järgmisele:

a) liidu konkurentsivõime, sealhulgas **teadusuuringud**, innovatsioon ja digitaliseerimine;

aa) liidu tööhõivemäära suurendamine ja kvaliteetsete töökohtade loomine liidus;

b) liidu majanduse **kasv** ja **selle kestlikkus**, mis võimaldab liidul saavutada **kestliku arengu eesmäärke ja kliimamuutusi käsitleva Pariisi kokkuleppe eesmäärke**;

c) liidu sotsiaalne **innovatsioon**, vastupanuvõime ja kaasavus;

ca) teaduse ja tehnoloogia arengu soodustamine ning kultuuri, hariduse ja koolituse edendamine;

cb) majanduslik, territoriaalne ja sotsiaalne ühtekuuluvus;

d) liidu kapitaliturgude integratsioon ja ühtse turu tugevdamine, sealhulgas lahendused liidu kapitaliturgude killustatuse vähendamiseks, liidu ettevõtete rahastamisallikate mitmekesistamiseks ja jätkusuutliku rahastamise edendamiseks.

2. InvestEU programmi konkreetsed eesmärgid on järgmised:

a) toetada rahastamis- ja investeerimistoiminguid seoses jätkusuutliku taristuga artikli 7 lõike 1 punktis a osutatud valdkondades;

b) toetada rahastamis- ja investeerimistoiminguid teadusuuringute, innovatsiooni ja digitaliseerimise valdkonnas **kõigis poliitikaalades, sealhulgas toetused innovaatiliste ettevõtete kasvuks ja tehnoloogia turule toomiseks**;

c) suurendada **ja lihtsustada** juurdepääsu rahastamisele ja rahastamise kättesaadavust **innovaatilistele idufirmadele ja VKEdele, kaasa arvatud mikroettevõtetele** ja põhjendatud juhtudel väikestele keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele, **ning suurendada nende ülemaailmset konkurentsivõimet**;

d) suurendada juurdepääsu mikrorahastamisele ja selle kättesaadavust **VKEdele**, sotsiaalsetele ettevõtetele **ning kultuuri-, loome- ja haridussektorile**, toetada sotsiaalsete investeeringute, **pädevuste ja oskustega** seotud rahastamis- ja investeerimistoiminguid ning arendada ja konsolideerida sotsiaalsete investeeringute turgusid artikli 7 lõike 1 punktis d osutatud valdkondades.

Artikkel 4

ELi tagatise eelarve ja suurus

1. ELi tagatis artikli 8 lõike 1 punktis a osutatud liidu osa puhul on **40 817 500 000** eurot (jooksevhindades). Selle eraldiste määr on 40 %.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Täiendav ELi tagatise summa võidakse ette näha artikli 8 lõike 1 punktis b osutatud liikmesriigi osa jaoks, tingimusel et liikmesriigid eraldavad vastavalt [[ühissätete määruse] number] [artikli 10 lõikele 1] ja määruse [[ÜPP strateegiakava] number] artikli [75 lõikele 1] vastavad summad.

Lisaks teises lõigus nimetatud osalusele võivad liikmesriigid liikmesriigi osasse panustada tagatise või rahaga.

Ka artiklis 5 osutatud kolmandate riikide osalus suurendab esimeses lõigus osutatud ELi tagatist ja selle raames tehtavad eraldised võivad vastavalt [finantsmääruse] [artikli 218 lõikele 2] olla täielikult raha vormis.

2. **Käesoleva artikli** lõike 1 esimeses lõigus osutatud summa ■ jaotus on esitatud käesoleva määruse I lisas. **Kooskõlas artikliga 26 on komisjonil õigus vastu võtta delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust – kohandada** I lisas osutatud summasisid vajaduse korral iga poliitikaharu puhul kuni 15 %.

3. Rahastamispakett V ja VI peatükis sätestatud meetmete rakendamiseks on jooksevhindades 525 000 000 eurot.

4. Lõikes 3 osutatud summat võib kasutada ka InvestEU programmi rakendamiseks antava tehnilise ja haldusabi jaoks, näiteks ettevalmistus-, järelevalve-, kontrolli-, auditeerimis- ja hindamistoiminguteks, sealhulgas ettevõtte infotehnoloogia-süsteemide jaoks.

Artikkel 5

InvestEU fondiga seotud kolmandad riigid

Artikli 8 lõike 1 punktis a osutatud InvestEU fondi ELi osasse ja artikli 7 lõikes 1 osutatud igasse poliitikaharusse võivad teha osamakseid järgmised kolmandad riigid, et osaleda teatavates finantstoodetes kooskõlas [finantsmääruse] [artikli 218 lõikega 2]:

- a) Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmed, kes on Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed, vastavalt EMP lepingus sätestatud tingimustele;
- b) ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid kooskõlas selliste üldpõhimõtete ja -tingimustega nende riikide osalemiseks ELi programmides, mis on kehtestatud vastavate raamlepingute, assotsiatsiooninõukogu otsuste või sarnaste lepingutega, ja vastavalt konkreetsetele tingimustele, mis on sätestatud liidu ja kõnealuste riikide vahel sõlmitud lepingutes;
- c) Euroopa naabruspoliitikaga hõlmatud riigid kooskõlas selliste üldpõhimõtete ja -tingimustega nende riikide osalemiseks ELi programmides, mis on kehtestatud vastavate raamlepingute, assotsiatsiooninõukogu otsuste või sarnaste lepingutega, ja vastavalt konkreetsetele tingimustele, mis on sätestatud liidu ja kõnealuste riikide vahel sõlmitud lepingutes;
- d) kolmandad riigid vastavalt tingimustele, mis on sätestatud konkreetsetes lepingutes, mis käsitleb kolmanda riigi osalemist liidu programmis, tingimusel et:
 - i) leping tagab õiglase tasakaalu liidu programmides osaleva kolmanda riigi antava panuse ja saadava kasu vahel;
 - ii) lepingus on sätestatud programmides osalemise tingimused, sealhulgas üksikute programmide rahaliste osamaksete arvutamine ja nende halduskulud. Kõnealuseid osamakseid käsitatakse vastavalt [finantsmääruse] artikli 21 lõikele 5 sihtotstarbelise tuluna;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- iii) leping ei anna kolmandale riigile seoses programmiga otsustusõigust;
- iv) lepinguga on tagatud liidu õigus tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta oma finantshuve.

Artikkel 6

ELi-poolse rahastamise rakendamine ja vormid

1. ELi tagatist rakendatakse eelarve kaudse täitmise raames koos [finantsmääruse] [artikli 62 lõike 1 punkti c alapunktides ii–vii] osutatud asutustega. Muid käesoleva määruse kohaseid ELi-poolse rahastamise vorme rakendatakse eelarve otsese või kaudse täitmise raames vastavalt [finantsmäärusele], sealhulgas toetusi rakendatakse vastavalt [VII jaotisele].
2. ELi tagatisega kaetud rahastamis- ja investeerimistoimingud, mis moodustavad osa segarahastamistoimingust, mille puhul kombineeritakse käesoleva määruse kohane toetus liidu ühe või mitme muu programmi alusel antava toetusega, või ELi heitkogustega kauplemise süsteemi innovatsioonifondiga kaetud rahastamis- ja investeerimistoimingud peavad:
 - a) olema kooskõlas poliitiliste eesmärkidega ja vastama liidu sellise programmi eeskirjades sätestatud kõlblikkuskriteeriumidele, mille alusel otsus toetus andmise kohta tehakse;
 - b) olema kooskõlas käesoleva määrusega.

2a. Segarahastamistoimingud, mille puhul kombineeritakse käesoleva määruse kohast toetust, peavad olema võimalikult sujuvad.

3. Segarahastamistoiming, sealhulgas rahastamisvahend, mida täielikult rahastavad liidu muud programmid või ELi heitkogustega kauplemise süsteemi innovatsioonifond ilma käesoleva määruse kohase ELi tagatise kasutamiseta, peab olema kooskõlas poliitiliste eesmärkidega ja vastama liidu sellise programmi eeskirjades sätestatud kõlblikkuskriteeriumidele, mille alusel toetust antakse.
4. Vastavalt artikli 6 lõikele 2 tehakse otsus liidu eelarvest tagastamatus vormis toetuse ja/või rahastamisvahendite kohta, mis moodustavad osa lõigetes 2 ja 3 osutatud segarahastamistoimingust, asjaomase ELi programmi eeskirjade alusel ja seda rakendatakse segarahastamistoimingu raames vastavalt käesolevale määrusele ja [finantsmääruse] [X jaotisele].

Aruandlus peab käsitlema ka kooskõla poliitiliste eesmärkidega ja vastavust liidu sellise programmi eeskirjades sätestatud kõlblikkuskriteeriumidele, mille alusel otsus toetuse andmise kohta tehakse, samuti vastavust käesolevale määrusele.

II PEATÜKK

InvestEU fond

Artikkel 7

Poliitikaharud

1. InvestEU fond tegutseb järgmise nelja poliitikaharu kaudu, mis aitavad kõrvaldada turutõrkeid ja/või lahendada mitteoptimaalseid investeerimisolukordi nende konkreetse kohaldamisala ulatuses:
 - a) jätkusuutliku taristu poliitikaharu: hõlmab jätkusuutlikke investeeringuid sellistes valdkondades nagu transport, **sh mitmeliigiline transport, maanteeohutus, maantee- ja raudteetaristu renoveerimine ja hooldus, turism, energia, eriti taastuvate energiaallikate suurem kasutuselevõtt, energiatõhusus kooskõlas 2030. ja 2050. aasta energiaraamistikega, energiasäästule keskenduvad hoonete renoveerimisprojektid ja hoonete integreerimine omavahel ühendatud energia-, salvestus-, digi- ja transpordisüsteemidesse, ühenduvuse parandamine**, digitaalne ühenduvus ja juurdepääs, **sh maapiirkondades**, tooraine tarnimine ja töötlemine, kosmos, ookeanid, **siseveed, jäätmetekke vältimine ja ringmajandus**, loodus ja muu keskkonnataristu, seadmed, liikuv vara ja innovaatiliste tehnoloogiate kasutuselevõtmine, mis aitavad kaasa liidu keskkonnaalase või sotsiaalse jätkusuutlikkuse või mõlema eesmärkide saavutamisele ja vastab liidu keskkonnaalase või sotsiaalse jätkusuutlikkuse standarditele;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- b) teadusuuringute, innovatsiooni ja digitaliseerimise poliitikaharu: hõlmab teadusuuringuid, **tootearendust** ja innovatsiooni, **tehnoloogiate ja** teadustulemuste ülekandmist turule, **туру edendajate ja ettevõtjatevahelise koostöö toetamist**, innovatiivsete lahenduste tutvustamist ja kasutuselevõttu, toetust innovatiivsete ettevõtete, **sh idufirmade ja** VKEde kasvu edendamiseks ning liidu tööstuse digitaliseerimist, **tuginedes omandatud kogemustele eeskätt InnovFin raames**;
- c) VKEde poliitikaharu: **lihtsam** juurdepääs rahastamisele ja rahastamise kättesaadavus **idufirmadele**, VKEdele, **sh innovaatilistele VKEdele**, ja põhjendatud juhtudel väikestele keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele, **eelkõige selleks, et parandada ülemaailmset konkurentsivõimet, innovatsiooni, ning edendada digiteerimist ja kestlikkust**;
- d) sotsiaalvaldkonna investeeringute ja oskuste poliitikaharu: **eetiline ja kestlik rahastamine**, mikrorahastamine, **ettevõtete väljaostmine töötajate poolt**, sotsiaalsete ettevõtete rahastamine ja sotsiaalmajandus, **sooline võrdõiguslikkus ning naiste ja haavatavate rühmade aktiivset osalemist edendavad meetmed**; oskused, haridus, koolitus ja nimetatud valdkondadega seotud teenused; sotsiaaltaristu (sealhulgas sotsiaal- ja üliõpilaste eluasemed); sotsiaalne innovatsioon; tervishoid ja pikaajaline hooldus; kaasavus ja juurdepääsetavus; sotsiaalse eesmärgiga kultuuritegevus; **kultuuri- ja loomesektorid, sealhulgas sektorid, mille eesmärk on kultuuridevaheline dialoog ja sotsiaalne ühtekuuluvus**; haavatavate isikute, sealhulgas kolmanda riigi kodanike integreerimine.

2. Kui artiklis 19 osutatud investeeringute komiteele esitatud rahastamis- või investeerimistoiming kuulub enam kui ühe poliitikaharu alla, määratakse see poliitikaharu alla, mille alla kuulub selle peamine eesmärk või selle enamiku allprojektide peamine eesmärk, välja arvatud juhul, kui investeerimissuunistes on sätestatud teisiti.

3. **Lõikes 1** osutatud **kõikide** poliitikaharude alla kuuluvaid rahastamis- ja investeerimistoiminguid hinnatakse **vajaduse korral** kliima, keskkonna ja sotsiaalse jätkusuutlikkuse seisukohast, et minimeerida kahjulikku mõju ning maksimeerida kliima-, keskkonna- ja sotsiaalse mõõtmekas. Selleks esitavad rahastamist taotlevad projektiarendajad asjakohast teavet komisjoni **delegeeritud õigusakti kujul** välja töötatud suuniste alusel, **võttes arvesse määruses (EL) nr .../... (jätkusuutlikku investeerimist lihtsustava raamistiku kehtestamise kohta) (COM(2018)0353) sätestatud kriteeriume, et määrata kindlaks, kas majandustegevus on keskkonnasäästlik**. Projektid, mis jäävad alla suunistes kindlaks määratud suurust, **võivad vajaduse korral jääda hindamata**.

Komisjoni suunised võimaldavad:

- a) seoses kliimamuutustega kohanemisega tagada vastupanuvõime kliimamuutuse võimalikule kahjulikule mõjule kliimatundlikkuse ja riski hindamise kaudu, sealhulgas asjakohased kohanemismeetmed, ja seoses kliimamuutuste leevendamise võtta kasvuhoonegaaside heite kulu ja kliimamuutuste leevendamise meetmete positiivset mõju arvesse kulude-tulude analüüsis, **ning tagada vastavus ELi keskkonnavalaste eesmärkidele ja standarditele**;
- b) võtta arvesse projekti kogumõju looduskapitali põhikomponentidele, mis on seotud õhu, vee, maa ja bioloogilise mitmekesisusega;

ba) hinnata mõju tööhõivele ja kvaliteetsete töökohtade loomisele;

c) hinnata mõju teatavate piirkondade või elanikkonnarühmade sotsiaalsele kaasatusele.

4. Komisjoni antud suuniste põhjal esitavad rakenduspartnerid teabe, mida on vaja, et jälgida investeeringuid, mis aitavad kaasa liidu kliima- ja keskkonnavalaste eesmärkide saavutamisele, **ning hindavad vajadusel, kas tegevus on kooskõlas määrusega (EL) nr .../... [jätkusuutlikku investeerimist lihtsustava raamistiku kehtestamise kohta]**.

4a. VKEde poliitikaharus toetatakse ka neid toetusesaajaid, keda on toetatud InvestEU raames ühendatud eri ELi tagatissüsteemidega, eelkõige programmi „Loov Euroopa“ kultuuri- ja loomesektori tagatistvahendiga.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

5. Rakenduspartnerid seavad eesmärgiks, et:

- a) vähemalt 65 % jätkusuutliku taristu poliitikaharu raames tehtavatest investeeringutest aitab **oluliselt** kaasa liidu kliima- ja keskkonnaalaste eesmärkide saavutamisele **kooskõlas Pariisi kokkuleppega**;
- b) **transpordi valdkonnas aitab vähemalt 10 % jätkusuutliku infrastruktuuri poliitikaharu raames tehtavatest investeeringutest täita ELi eesmärki kõrvaldada 2050. aastaks surma või raskete vigastustega lõppevad liiklusõnnetused ja renoveerida raudtee- ning maanteesillad ja tunnelid nende ohutust silmas pidades**;
- c) vähemalt 35 % teadusuuringute, innovatsiooni ja digiteerimise poliitikaharu raames tehtavatest investeeringutest aitab kaasa programmi „Euroopa horisont“ eesmärkide saavutamisele;
- d) **oluline osa VKEde poliitikaharu raames VKEdele ning väikese ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele pakutavast tagatisest toetab innovaatilisi VKEsid.**

Komisjon püüab koos rakenduspartneritega tagada, et jätkusuutlike investeeringute poliitikaharule eraldatud eelarvetagatise osa jaotataks nii, et peetakse silmas tasakaalu eri valdkondade meetmete vahel.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 26 vastu delegeeritud õigusakte, et määrata kindlaks iga poliitikaharu investeerimissuunised.

6a. Kui komisjon esitab investeerimissuuniste tõlgendamise kohta teavet, teeb ta sama teabe kättesaadavaks rakenduspartneritele, investeeringute komiteele ja InvestEU nõustamiskeskusele.

Artikkel 7a

Täiendavus

Käesoleva määruse kohaldamisel tähendab „täiendavus“ InvestEU fondi toetust toimingutele, millega kõrvaldatakse kogu liidus ja/või liikmesriigi tasandil konkreetseid turutõrkeid või lahendatakse mitteoptimaalseid investeerimisolukordi ning mida ajavahemikul, kui on võimalik kasutada ELi tagatist, ei oleks rakenduspartnerid saanud ilma InvestEU fondi toetuseta üldse või samas ulatuses sooritada.

Artikkel 8

Osad

1. **Kõik** artikli 7 lõikes 1 osutatud **poliitikaharud** koosnevad kahest osast, mis aitavad kõrvaldada ■ turutõrkeid või lahendada mitteoptimaalseid investeerimisolukordi järgmiselt.

a) ELi osa aitab lahendada järgmisi olukordi:

i) liidu poliitiliste prioriteetidega seotud turutõrked või mitteoptimaalsed investeerimisolukorrad ■ ;

ii) kogu liitu **ja/või liikmesriiki** hõlmavad **konkreetsed** turutõrked või mitteoptimaalsed investeerimisolukorrad või

iii) uued või keerulised turutõrked või mitteoptimaalsed investeerimisolukorrad, et töötada välja uued rahastamislahendused ja turustruktuurid.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- b) Liikmesriigi osa aitab kõrvaldada konkreetseid turutõrkeid või lahendada mitteoptimaalseid investeerimisolukordi ühes või mitmes liikmesriigis, et saavutada eelarve jagatud täitmise alla kuuluvate asjaomaste fondide eesmärgid.
2. Lõikes 1 osutatud osasid **kasutatakse vajaduse korral** vastastikku täiendaval viisil rahastamis- või investeerimistoimingute toetamiseks, sealhulgas mõlema osa toetuse kombineerimise kaudu.

Artikkel 9

Liikmesriigi osa suhtes kohaldatavad erisätted

1. Liikmesriigi poolt vastavalt [ühisätete määruuse] artikli [10 lõikele 1] või määruuse [ÜPP strateegiakava] artikli [75 lõikele 1] eraldatud summasid kasutatakse liikmesriikide osast pakutava ELi tagatise eraldisteks sellises ulatuses, mis vastab rahastamis- ja investeerimistoimingutele asjaomases liikmesriigis.

1a. Liikmesriigid ja piirkonnad võivad liikmesriigi osasse panustada ka tagatise või rahaga. Sellist osalust võib tagatise realiseerimiseks kasutada alles pärast artikli 4 lõike 1 esimeses lõigus osutatud rahastamist.

2. Liikmesriigi osa raames sellise ELi tagatise kehtestamiseks peavad liikmesriik ja komisjon sõlmima rahalist toetust käsitleva lepingu.

Kaks või enam liikmesriiki võivad sõlmida komisjoniga rahalist toetust käsitleva ühislepingu.

Erandina [finantsmääruuse] [artikli 211 lõikest 1] on liikmesriigi osa ELi tagatise eraldiste määr 40 % ja seda võib iga rahalist toetust käsitleva lepingu puhul ülespoole või allapoole korrigeerida, et võtta arvesse riske, mis on seotud finantstoodetega, mida kavatakse kasutada.

3. Rahalist toetust käsitlev leping sisaldab vähemalt järgmisi elemente:

- a) ELi tagatise kogusumma liikmesriigi osa raames seoses liikmesriigiga, selle eraldiste määr, toetuse suurus, eelarve jagatud täitmise alla kuuluvate fondide toetuse summa, eraldiste tegemise etapp vastavalt aastasele rahastamiskavale ning tulevane tingimusliku kohustuse summa, mis tuleb katta asjaomase liikmesriigi **ja/või rakenduspartnerite või erainvestorite** antud kompensatsioonitagatisega;
- b) strateegia, mis hõlmab finantstooteid ja nende minimaalset finantsvõimendust, geograafilist kaetust, investeerimispeerioidi ja, kui see on asjakohane, lõppsaajate ja kõlblike vahendajate kategooriaid;
- c) rakenduspartner või -partnerid, kes on valitud **kokkuleppel liikmesriigiga**;
- d) eelarve jagatud täitmise alla kuuluvate fondide võimalik toetus **investeerimisplatvormidele ja** InvestEU nõustamiskeskusele;
- e) iga-aastane aruandluskohustus liikmesriigi ees, sealhulgas aruandlus vastavalt rahalist toetust käsitlevas lepingus osutatud näitajatele;
- f) sätted, mis käsitlevad liikmesriigi osa raames antava ELi tagatise seotud tasu;
- g) vahendite võimalik kombineerimine ELi osa raames, sealhulgas kihilise struktuurina, et saavutada parem riskikate vastavalt artikli 8 lõikele 2.

Eelarve jagatud täitmise alla kuuluvate fondide osalust võib liikmesriikide äranägemisel kokkuleppel rakenduspartneritega kasutada struktureeritud finantsinstrumentide mis tahes osamakse tagamiseks.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

4. Komisjon rakendab rahalist toetust käsitlevaid lepinguid rakenduspartneritega artikli 14 kohaselt sõlmitud tagatislepingute kaudu.

Kui üheksa kuu jooksul alates rahalist toetust käsitleva lepingu allkirjastamisest ei ole tagatislepingut sõlmitud või kui rahalist toetust käsitlev leping ei ole ühe või mitme tagatislepingu kaudu kulukohustustega täielikult kaetud, siis esimesel juhul rahalist toetust käsitlev leping lõpetatakse või teisel juhul muudetakse seda vastavalt ning kasutamata eraldised võetakse uuesti kasutusele vastavalt [[ühissätete määruse] number] [artikli 10 lõikele 5] ja määruse [[ÜPP strateegiakava] number] artikli [75 lõikele 5].

Kui [ühissätete määruse] number [artikli 10 lõikes 6] või määruse [ÜPP strateegiakava] number artikli [75 lõikes 6] kindlaks määratud ajavahemiku jooksul ei ole tagatislepingut nõuetekohaselt rakendatud, siis rahalist toetust käsitlevat lepingut muudetakse ja kasutamata eraldised võetakse uuesti kasutusele vastavalt [[ühissätete määruse] number] [artikli 10 lõikele 6] ja määruse [[ÜPP strateegiakava] number] artikli [75 lõikele 6].

5. Rahalist toetust käsitleva lepingu kohaselt liikmesriigi osa raames antava ELi tagatise eraldiste tegemisel kohaldatakse järgmisi eeskirju:

- a) pärast käesoleva määruse lõike 3 punktis a osutatud eraldiste tegemise etappi kasutatakse eraldiste mis tahes aastast ülejääki, mis on arvatud eraldiste määra kohaselt nõutava eraldiste summa ja tegelike eraldiste vahena, uuesti vastavalt [ühissätete määruse] [artikli 10 lõikele 6] ja määruse [[ÜPP strateegiakava] number] artikli [75 lõikele 6];
- b) erandina [finantsmääruse] [artikli 213 lõikest 4] ei anna pärast käesoleva artikli lõike 3 punktis a osutatud eraldiste tegemise etappi tehtud eraldised liikmesriigi osa raames ELi tagatise kättesaadavuse ajal alust vahendite aastaseks täiendamiseks;
- c) komisjon teavitab viivitamata liikmesriiki, kui liikmesriigi osa raames antud ELi tagatise realiseerimise tulemusel väheneb ELi tagatise selle osa eraldiste tase alla 20 % ELi algsetest eraldistest;

d) █

III PEATÜKK

ELI TAGATIS

Artikkel 10

ELi tagatis

1. ELi tagatis antakse **InvestEU fondi raames** rakenduspartneritele vastavalt [finantsmääruse] [artikli 219 lõikele 1] ja seda hallatakse vastavalt [finantsmääruse] [X jaotisele]. **ELi tagatis on tagasivõtmatu ja tingimusteta ning see antakse esimesel nõudmisel kõlblikele vastaspooltele käesoleva määrusega hõlmatud rahastamis- ja investeerimistoimingute jaoks ning selle hind on eranditult seotud aluseks olevate toimingute omaduste ja riskiprofiiliga, võttes nõuetekohaselt arvesse aluseks olevate toimingute laadi ja poliitikaeesmärkide täitmist, sh nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel konkreetsete soodustingimuste ja stiimulite võimalikku kohaldamist, eelkõige**

a) olukorras, kus halvenenud finantsturutingimused takistaksid elujõulise projekti elluviimist;

b) vajaduse korral, et hõlbustada investeerimisplatvormide loomist või projektide rahastamist sektorites või valdkondades, kus esineb märkimisväärne turutõrge ja/või mitteoptimaalne investeerimisolukord.

Lisaks peab ELi tagatise puhul olema tagatud

a) tugev mehhanism selle kiireks kasutamiseks;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- b) *kestus, mis on kooskõlas lõpliku toetusesaaja viimase nõude lõpptähtajaga;*
- c) *riski- ja tagatisportfelli piisav järelevalve;*
- d) *usaldusväärne mehhanism oodatavate rahavoogude hindamiseks juhul, kui seda kasutatakse;*
- e) *piisav dokumentatsioon riskijuhtimise otsuste kohta;*
- f) *tagatise kasutamise viiside piisav paindlikkus, mis võimaldab rakenduspartneritel tagatist vajaduse korral otseselt kasutada, eriti täiendava tagatisskeemi puudumisel;*
- g) *asjaomase järelevalveasutuse kõigi lisanõuete täitmine (kui neid on), et seda saaks pidada mõjusaks täisriskimaandamiseks.*

1a. *ELi osa raames antav ELi tagatis eraldatakse rakenduspartneritele. Vähemalt 75 % ELi osas antavast ELi tagatisest eraldatakse EIP grupile. Summad, mis ületavad 75 % ELi tagatisest, võib anda EIP grupi käsutusse, kui riiklikud tugipangad või finantseerimisasutused ei saa tagatise järelejäänud osa täielikult kasutada. Samuti võib summad, mis ületavad 25 % ELi tagatisest, anda teiste rakenduspartnerite käsutusse, kui EIP grupp ei saa oma tagatise osa täielikult kasutada. Riiklikud tugipangad või finantseerimisasutused võivad ELi tagatist täielikult kasutada ka juhul, kui nad otsustavad seda kasutada EIP grupi või Euroopa Investeerimisfondi kaudu.*

2. ELi tagatise toetust võidakse anda käesoleva määrusega hõlmatud rahastamis- ja investeerimistoimingutele investeerimisperioodiks, mis lõpeb 31. detsembril 2027. Lepingud rakenduspartneri ning lõppsaaja või finantsvahendaja või artikli 13 lõike 1 punktis a osutatud muu üksuse vahel sõlmitakse 31. detsembriks 2028.

Artikkel 11

Kõlblikud rahastamis- ja investeerimistoimingud

1. InvestEU fond toetab üksnes selliseid **avaliku ja erasektori** rahastamis- ja investeerimistoiminguid, mis:
 - a) vastavad [finantsmääruse] [artikli 209 lõike 2 punktides a–e] sätestatud tingimustele **ning käesoleva määruse artiklis 7 a** sätestatud täiendavusnõudele ja, kui see on asjakohane, kaasavad maksimaalselt erasektori investeeringuid vastavalt [finantsmääruse] [artikli 209 lõike 2 punktile d];
 - b) aitavad kaasa liidu poliitiliste eesmärkide saavutamisele, **täiendavad neid ning on nendega kooskõlas** ja kuuluvad asjaomase poliitikaaru raames tehtavate rahastamis- ja investeerimistoimingute puhul kõlblikesse valdkondadesse vastavalt käesoleva määruse II lisale ning
 - c) on kooskõlas investeerimissuunistega.
2. Lisaks liidus asuvatele projektidele võib InvestEU fond rahastamis- ja investeerimistoimingute kaudu toetada järgmisi projekte ja toiminguid:
 - a) ühes või mitmes liikmesriigis asuvate või asutatud üksuste vahelised **■** projektid, mis ulatuvad ühte või mitmesse kolmandasse riiki, sealhulgas ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid, Euroopa **naabruspoliitikas osalevad** riigid, Euroopa Majanduspiirkonna riigid või Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni kuuluvad riigid, või ülemeremaale või -territooriumile, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu II lisas, või assotsieerunud kolmandasse riiki, olenemata sellest, kas kõnealustes kolmandates riikides või ülemeremaades või -territooriumidel on partner või mitte;
 - b) rahastamis- ja investeerimistoimingud artiklis 5 osutatud riikides, kes osalevad konkreetses finantstootes.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

3. InvestEU fond võib toetada rahastamis- ja investeerimistoiminguid, millega antakse rahalisi vahendeid juriidilistele isikutele, mis on asutatud mis tahes järgmistes riikides:

- a) liikmesriik või sellega seotud ülemeremaa või -territoorium;
- b) kolmas riik või territoorium, mis on seotud InvestEU programmiga vastavalt artiklile 5;
- c) lõike 2 punktis a osutatud kolmas riik, kui see on asjakohane;
- d) muud riigid, kui seda on vaja projekti rahastamiseks punktides a–c osutatud riigis või territooriumil.

Artikkel 12**Rakenduspartnerite valimine**

1. Komisjon valib kõlblike vastaspoolte hulgast kooskõlas [finantsmääruse] [artikliga 154] rakenduspartnerid või nende rühma, nagu on osutatud käesoleva lõike teises lõigus.

ELi osa puhul peavad kõlblikud vastaspoolde olema väljendanud oma huvi ja peavad olema võimelised tegema rahastamis- ja investeerimistoiminguid **ühes või mitmes** liikmesriigis **või piirkonnas**. Samuti võivad rakenduspartnerid rühma moodustamise kaudu koos katta rahastamis- ja investeerimistoiminguid **ühes või mitmes** liikmesriigis **või piirkonnas**. **Rakenduspartnerid, kelle lepingulised kohustused on piiratud nende vastavate riiklike volitustega, võivad samuti tegeleda turutõrgete või mitteoptimaalsete investeerimisolukordade lahendamisega vastavate kohalikele oludele kohandatud ja võrreldavate instrumentide abil.**

Projekti valmidusastme alusel võib igal ajal ja eri koosseisus moodustada rakenduspartnerite rühma, et turu nõudeid tõhusalt täita.

Liikmesriigi osa puhul võib asjaomane liikmesriik esitada kõlblike vastaspoolte hulgast, kes on väljendanud huvi vastavalt artikli 9 lõike 3 punktile c, rakenduspartneriks ühe või mitu vastaspoolt.

Kui asjaomane liikmesriik rakenduspartnerit ei esita, teeb komisjon vastavalt käesoleva lõike teisele lõigule valiku nende rakenduspartnerite vahel, kes suudavad teha rahastamis- ja investeerimistoiminguid asjaomastes geograafilistes piirkondades.

2. Rakenduspartnerite valimisel tagab komisjon, et InvestEU fondi finantstoodete portfelli:

- a) maksimeerib artiklis 3 sätestatud eesmärkide katvust;
- b) maksimeerib ELi tagatise mõju rakenduspartneri eraldatud omavahendite kaudu;
- c) kaasab maksimaalselt erasektori investeeringuid, kui see on asjakohane;
- d) tagab geograafilise hajutatuse **ja võimaldab väiksemate projektide rahastamist**;
- e) tagab piisava riskide hajutatuse;
- f) edendab innovatiivseid finants- ja riskilahendusi, et kõrvaldada turutõrkeid ja lahendada mitteoptimaalseid investeerimisolukordi;

fa) saavutab täiendavuse.

3. Rakenduspartnerite valimisel võtab komisjon arvesse ka järgmist:

- a) liidu eelarve võimalik kulu ja tulu;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- b) rakenduspartneri suutlikkus täielikult rakendada [finantsmääruse] [artikli 155 lõigete 2 ja 3] nõudeid seoses maksustamise vältimise, maksupettuse, maksudest kõrvalehoidumise, rahapesu, terrorismi rahastamise ja koostööd mittetegevate jurisdiktsioonidega;
- ba) rakenduspartneri suutlikkus hinnata rahastamis- ja investeerimistoiminguid vastavalt tunnustatud rahvusvahelistele sotsiaalse reitingu standarditele, pöörates erilist tähelepanu sotsiaalsele ja keskkonnamõjule;**
- bb) rakenduspartneri suutlikkus kõiki rahastamis- ja investeerimistoiminguid avalikult tõendada ning tagada nendega seotud teabe läbipaistvus ja üldsuse juurdepääs;**
- bc) vajaduse korral rakenduspartneri suutlikkus rahastamisvahendeid hallata, võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL, Euratom) 2018/1046 osutatud varasemaid kogemusi finantsinstrumentide kasutamisel ja korraldusasutustega suhtlemisel ^(1a).**
4. Rakenduspartneriks võib valida riiklikke tugipankasid või finantseerimisasutusi, kui need täidavad käesolevas artiklis ja artikli 14 lõike 1 teises lõigus sätestatud nõudeid.

Artikkel 13

Kõlblikud rahastamisvormid

1. ELi tagatist võib kasutada rakenduspartnerite pakutava järgmist liiki rahastamise riski katmiseks:
- a) laenud, tagatised, edasitagatised, kapitalituru instrumendid, mis tahes muud liiki rahastamis- või krediidikvaliteedi parandamise instrumendid, sealhulgas allutatud võlainstrumendid, omakapitali- või kvaasiomakapitali osalused, mis antakse otseselt või kaudselt finantsvahendajate, fondide, investeerimisplatvormide või muude rahastamisvahendite kaudu lõppsaaajatele;
- b) rakenduspartneri poolt teisele finantseerimisasutusele antavad rahalised vahendid või tagatised, mis võimaldavad viimasel pakkuda punktis a osutatud rahastamist.

ELi tagatisega katmiseks antakse, omandatakse või emiteeritakse artikli 11 lõikes 1 osutatud rahastamis- või investeerimistoimingute toetuseks esimese lõigu punktides a ja b osutatud rahastamisvahendeid, kui rakenduspartner on andnud rahastamist vastavalt rakenduspartneri allkirjastatud või sõlmitud rahastamislepingule või tehingule pärast komisjoni ja rakenduspartneri vahelise tagatislepingu allkirjastamist ja leping ei ole lõppenud või seda ei ole tühistatud.

2. Fondide või muude vahendusstruktuuride kaudu tehtavad rahastamis- ja investeerimistoimingud kaetakse ELi tagatisega vastavalt sätetele, mis kehtestatakse investeerimissuunistega, isegi kui selline struktuur investeerib väikse osa oma investeeritud summadest väljapoole liitu ja artikli 11 lõikes 2 osutatud riikidesse või muudesse varadesse kui käesoleva määruse kohaselt kõlblikud varad.

Artikkel 14

Tagatislepingud

1. Komisjon sõlmib iga rakenduspartneriga tagatislepingu ELi tagatise andmise kohta vastavalt käesoleva määruse nõuetele kuni summani, mille määrab kindlaks komisjon.

^(1a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Kui koostööpartnerid moodustavad artikli 12 lõike 1 teises lõigus osutatud rühma, sõlmitakse komisjoni ja rühma kuuluva iga rakenduspartneri või rühma nimel tegutseva ühe rakenduspartneri vahel üksainus tagatisleping.

2. Tagatisleping sisaldab eelkõige järgmise sisuga sätteid:

- a) rakenduspartneri antava rahalise toetuse summa ja tingimused;
- b) selliste rahaliste vahendite või tagatiste tingimused, mille rakenduspartner annab teisele rakendamises osalevale õigussubjektile, kui see on asjakohane;
- c) vastavalt artiklile 16 üksikasjalikud nõuded ELi tagatise andmise kohta, sealhulgas eri liiki vahendite portfelli kaetus ja vastavad sündmused, mis võivad tingida ELi tagatise võimaliku realiseerimise;
- d) tasu riski võtmise eest, mis jaotatakse proportsionaalselt liidu ja rakenduspartneri vastava osakaaluga riskide võtmisel;
- e) maksetingimused;
- f) rakenduspartneri kohustus nõustuda komisjoni ja investeeringute komitee otsustega seoses ELi tagatise kasutamisega kavandatud rahastamis- või investeerimistoimingu tarbeks, ilma et see piiraks rakenduspartneri õigust teha otsus ilma ELi tagatiseta kavandatava toimingu kohta;
- g) sätted ja menetlused, mis on seotud nõuete sissenõudmisega, mis usaldatakse rakenduspartnerile;
- h) finants- ja tegevusaruannete esitamine ning järelevalve ELi tagatisega toimingute üle;
- i) peamised tulemusnäitajad, eelkõige seoses ELi tagatise kasutamisega, artiklites 3, 7 ja 11 sätestatud eesmärkide ja kriteeriumide täitmisega ning erakapitali kaasamisega;
- j) kui see on asjakohane, sätted ja menetlused seoses segarahastamistoimingutega;
- k) muud asjaomased sätted, mis vastavad [finantsmääruse] [X jaotise] nõuetele.

3. Samuti nähakse tagatislepinguga ette, et liidule ettenähtud tasu käesolevas määruse kohastest rahastamis- ja investeerimistoimingutest kantakse üle pärast ELi tagatise realiseerimise tõttu tehtud maksete mahaarvamist.

4. Samuti nähakse tagatislepinguga ette, et rakenduspartnerile tasumisele kuuluvad ELi tagatisega seotud summad arvatakse maha tasude, tulude ja tagasimaksete kogusummast, mille rakenduspartner peab liidule maksma seoses käesoleva määruse kohaste rahastamis- ja investeerimistoimingutega. Kui see summa ei ole piisav, et katta summat, mis tuleb rakenduspartnerile maksta vastavalt artikli 15 lõikele 3, kaetakse puuduolev summa ELi tagatise jaoks ette nähtud eraldistest.

5. Kui tagatisleping on sõlmitud liikmesriigi osa raames, võib sellega ette näha asjaomaste liikmesriikide või piirkondade esindaja osalemise tagatislepingu rakendamise järelevalves.

*Artikkel 15**ELi tagatise kasutamise nõuded*

1. ELi tagatise andmiseks peab jõustuma asjaomase rakenduspartneriga sõlmitud tagatisleping.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

2. Rahastamis- ja investeerimistoimingud saavad ELi tagatise üksnes juhul, kui need vastavad käesolevas määruses ja asjaomastes investeerimissuunistes sätestatud kriteeriumidele ning kui investeeringute komitee on jõudnud järeldusele, et need täidavad ELi tagatise vormis toetuse saamise tingimusi. Rakenduspartnerid vastutavad selle eest, et rahastamis- ja investeerimistoimingud vastavad käesolevas määruses ja asjaomastes investeerimissuunistes sätestatud nõuetele.
3. Komisjon ei pea seoses ELi tagatisega kaetud rahastamis- ja investeerimistoimingute rakendamisega maksma rakenduspartnerile mingeid halduskulusid või -tasusid, välja arvatud juhul, kui rakendatava finantstoote poliitikaeesmärkide laad võimaldab rakenduspartneril tõestada erandi vajalikkust. Selliste kulude katmine peab olema sätestatud tagatislepingus ja olema kooskõlas [finantsmääruse][artikli 209 lõike 2 punktiga g].
4. Lisaks võib rakenduspartner kasutada ELi tagatist sissenõudmiskulude asjakohase osa katteks, välja arvatud juhul, kui need arvatakse maha sissenõutud summast vastavalt artikli 14 lõikele 4.

Artikkel 16

ELi tagatise ulatus ja tingimused

1. Tasu riski võtmise eest jaotatakse liidu ja rakenduspartneri vahel proportsionaalselt nende vastava osakaaluga riski võtmisel rahastamis- ja investeerimistoimingute portfelli või vajaduse korral üksikute toimingute raames **ning see on otseselt seotud aluseks olevate toimingute omaduste ja riskiprofiiliga**. Rakenduspartneril peab olema asjakohane enda riskipositsioon ELi tagatisega toetatava rahastamis- ja investeerimistoimingu suhtes, välja arvatud juhul, kui rakendatava finantstoote poliitikaeesmärgid on sellist laadi, et rakenduspartneril ei ole võimalik mõistlikul viisil panustada oma riskitaluvusvõimega sellesse tootesse.
2. ELi tagatis katab:
 - a) artikli 13 lõike 1 punktis a osutatud võlatoodete puhul:
 - i) põhisumma ja kõik intressid ja summad, mis kuuluvad tasumisele rakenduspartnerile, kuid kes ei saa neid vastavalt rahastamistoimingu tingimustele enne makseviivitust; allutatud laenu puhul käsitatakse tasumise edasilükkamist, vähendatud makset või nõutavat väljumist makseviivitusega;
 - ii) restruktureerimiskahju;
 - iii) kahju, mis on tingitud muude väeringute kui euro kõikumistest turgudel, kus pikaajalise riskimaandamise võimalused on piiratud;
 - b) artikli 13 lõike 1 punktis a osutatud omakapitali- või kvaasiomakapitali investeeringute puhul investeeritud summad ja nendega seotud rahastamiskulud ning muude väeringute kui euro kõikumisest tingitud kahju;
 - c) rakenduspartneri poolt teisele juriidilisele isikule antud rahaliste vahendite või tagatiste puhul, millele on osutatud artikli 13 lõike 1 punktis b, kasutatud summad ja nendega seotud rahastamiskulud.
3. Kui liit teeb ELi tagatise realiseerimise korral rakenduspartnerile makse, kantakse see üle rakenduspartneri asjaomastele õigustele, mis on seotud ELi tagatisega kaetud rahastamis- või investeerimistoimingutega, sel määral, mil need õigused on jätkuvalt olemas.

Rakenduspartner jätkab ülekantud summadega seotud nõuete sissenõudmist liidu nimel ja maksab sissenõutud summadest liidule tagasi.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

IV PEATÜKK JUHTIMINE

Artikkel 16a

Juhatus

1. InvestEU fondi juhib juhatus, mis määrab ELi tagatise kasutamiseks artiklis 3 sätestatud üldeesmärkide kohaselt kindlaks
 - a) InvestEU fondi strateegilise suunitluse;
 - b) InvestEU fondi toimimiseks vajalikud tegevuspõhimõtted ja -korra;
 - c) investeerimisplatvormide tegevuse suhtes kohaldatavad eeskirjad.
2. Juhatus
 - a) koosneb kuuest liikmest:
 - i) kolm liiget nimetab komisjon;
 - ii) ühe liikme nimetab EIP grupp;
 - iii) ühe liikme nimetab nõuandekogu rakenduspartnerite esindajate hulgast; kõnealune liige ei tohi olla EIP grupi esindaja;
 - iv) ühe eksperdi nimetab Euroopa Parlament. Kõnealune ekspert ei küsi ega võta vastu juhiseid liidu institutsioonidelt, organitelt või asutustelt, ühegi liikmesriigi valitsuselt ega muudelt avalik-õiguslikelt või eraõiguslikelt organitelt ning on oma tegevuses täielikult sõltumatu. Ekspert täidab oma ülesandeid erapooletult ja InvestEU fondi huvides;
 - b) valib komisjoni nimetatud kolme liikme seast esimehe kolmeaastaseks kindlaksmääratud perioodiks, mida saab ühe korra pikendada;
 - c) arutab kõigi liikmete seisukohti ja võtab neid võimalikult suurel määral arvesse. Kui liikmed ei suuda oma seisukohti ühtlustada, teeb juhatus otsuseid liikmete häälteenamusega. Kõigi liikmete seisukohti kajastatakse põhjalikult juhatuses koosoleku protokollis.
3. Juhatus teeb komisjonile ettepaneku muuta I lisas osutatud summade jaotust.
4. Juhatus korraldab asjaomaste sidusrühmade, eelkõige kaasinvesteeringute, avaliku sektori asutuste, ekspertide, haridus-, koolitus- ja teadusasutuste, heategevusorganisatsioonide, asjaomaste sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna esindajatega korrapäraselt konsultatsioone käesoleva määruse alusel ellu viidava investeerimispoliitika suuna ja rakendamise teemal.
5. Juhatuses koosolekute üksikasjalikud protokollid avaldatakse nii kiiresti kui võimalik pärast seda, kui juhatus on need kinnitanud.

Artikkel 17

Nõuandekogu

1. Komisjonile ja juhatusle annab nõu nõuandekogu **■**.
 - 1a. Nõuandekogu püüab tagada soolise tasakaalu järgmises koosseisus:
 - a) igat rakenduspartnerit esindab üks liige;
 - b) igal liikmesriigil on üks esindaja;
 - c) EIP grupil on üks esindaja;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- d) komisjonil on üks esindaja;
- e) igat poliitikaharu esindab üks ekspert, kelle nimetab Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee;
- f) ühe eksperdi nimetab Regioonide Komitee.

2. █

3. █

4. █ Nõuandekogu koosoleku eesistuja on komisjoni esindaja. Ase-eesistuja on EIP esindaja.

█

Nõuandekogu kohtub korrapäraselt ja vähemalt kaks korda aastas eesistuja nõudmisel. █

Nõuandekogu koosolekute üksikasjalikud protokollid avaldatakse nii kiiresti kui võimalik pärast seda, kui nõuandekogu on need kinnitanud.

Komisjon kehtestab nõuandekogu töökorra ja juhib nõuandekogu sekretariaadi tööd.

5. Nõuandekogu █ :

█

- a) annab nõu käesoleva määruse alusel rakendatavate finantstoodete väljatöötamise kohta;
- b) annab komisjonile **ja juhatusele** nõu turutõrgete, mitteoptimaalsete investeerimisolukordade ja turutingimuste kohta;
- █
- c) annab liikmesriikidele teavet InvestEU fondi rakendamise kohta **iga poliitikaharu raames**;
- d) vahetab liikmesriikidega seisukohti turusuundumuste küsimustes ja jagab parimaid tavasid.

Artikkel 17a

Riskihindamise meetod

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 26 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse riskihindamise meetod. Selline riskihindamise metoodika töötatakse välja tihedas koostöös EIP grupi ja teiste rakenduspartneritega ning see sisaldab järgmist:

- a) riskiastmete klassifikatsioon, et tagada kõigi toimingute järjekindel ja standardne käsitlemine, sõltumata vahendavast asutusest;
- b) meetod, millega hinnata riskiväärtust ja makseviituse tõenäosust selgetel statistilistel alustel, sealhulgas keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimiskriteeriumid;
- c) makseviituses oleva riskipositsiooni ja makseviitusest tingitud kahjumäära hindamise meetod, võttes arvesse rahastamise väärtust, projekti riski, tagasimaksetingimusi, tagatist ja muid asjakohaseid näitajaid.

Artikkel 17b

Tulemustabel

1. Iga rakenduspartner kasutab näitajate tulemustabelit (edaspidi „tulemustabel“), et hinnata ELi tagatisega potentsiaalselt toetatavate investeeringute kvaliteeti ja usaldusväärsust. Tulemustabel tagab ELi tagatise võimaliku ja tegeliku kasutamise sõltumatu, läbipaistva ja ühtlustatud hindamise.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

2. Iga rakenduspartner täidab tulemustabeli oma kavandatud rahastamis- ja investeerimistoimingute kohta. Kui ettepaneku investeerimistoiminguks on teinud mitu rakenduspartnerit, täidavad osalevad rakenduspartnerid tulemustabelit ühiselt.

3. Tulemustabelis hinnatakse eelkõige järgmist:

- a) kavandatavate rahastamis- ja investeerimistoimingute riskiprofüül, mis on saadud artiklis 17a osutatud riskihindamise meetodi kohaldamisel;
- b) lõppsaaja kasu;
- c) vastavus liidu kohustustele ÜRO kestliku arengu eesmärkide, kliimamuutusi käsitleva Pariisi kokkuleppe, Euroopa sotsiaaloiguste samba ja põhiõiguste harta vallas;
- d) kõlblikuskriteeriumide täitmine;
- e) investeerimistoimingu kvaliteet ja panus jätkusuutlikku majanduskasvu ja tööhõivesse;
- f) investeerimistoimingu panus InvestEU programmi eesmärkide saavutamisse;
- g) projekti tehniline ja rahaline toetamine.
- h) kas välja pakutud toiminguga korrigeeritakse väljaselgitatud turutõrked või mitteoptimaalsed investeerimistoimingud.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 26 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad rakenduspartnerite kasutatava tulemustabeli kohta.

5. Vajaduse korral võib komisjon rakenduspartnereid riskihindamise meetodi kohaldamisel ja tulemustabeli koostamisel abistada. Ta tagab, et hindamise meetodit kohaldatakse nõuetekohaselt ja investeringute komiteele esitatud tulemustabelid on kvaliteetsed.

Artikkel 18

■

Artikkel 19

Investeringute komitee

1. Luuakse **täielikult sõltumatu** investeringute komitee. See teeb järgmist:

- a) vaatab läbi rahastamis- ja investeerimistoimingute ettepanekud, mille on esitanud rakenduspartnerid ELi tagatise saamiseks **ja mille vastavust liidu õigusele ja poliitikale komisjon on kontrollinud**;
- b) kontrollib nende vastavust käesolevale määrusele ja asjaomastele investeerimissuunistele, pöörates erilist tähelepanu **käesoleva määruse artiklis 7a** osutatud täiendusnõudele ja **vajaduse korral** [finantsmääruse] [artikli 209 lõike 2 punktis d] osutatud nõudele kaasata maksimaalselt erasektori investeringuid, ning
- c) kontrollib, kas rahastamis- ja investeerimistoimingud, mida võiks toetada ELi tagatisega, vastavad kõigile asjakohastele nõuetele.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- Investeeringute komitee tuleb kokku neljas erinevas koosseisus vastavalt artikli 7 lõikes 1 osutatud poliitikaharule.

Igasse investeeringute komiteesse koosseisu kuulub kuus tasustatud väliseksperti. Ekspertid valitakse vastavalt [finantsmääruse] [artiklile 237] ja komisjon nimetab nad ametisse tähtajaliselt kuni neljaks aastaks. Nende ametiaega võib pikendada, kuid see ei tohi kokku ületada seitsmet aastat. **Juhatus** võib otsustada investeeringute komitee tegevliikme ametiaega pikendada ilma käesolevas lõikes sätestatud menetlust kohaldamata.

Ekspertidel peavad olema suured asjakohased kogemused projektide struktureerimisel ja rahastamisel või VKEde või muude äriühingute rahastamisel.

Investeeringute komitee koosseisus tuleb tagada laialdased teadmised artikli 7 lõikes 1 osutatud poliitikaharudega hõlmatud sektoritest ja liidu geograafilistest turgudest ning see, et komitee oleks tervikuna sooliselt tasakaalustatud.

Neli liiget on investeeringute komitee kõigi nelja koosseisu alised liikmed. Lisaks kuulub investeeringute komitee igasse koosseisu kaks eksperti, kellel on investeerimisalased kogemused kõnealuse poliitikaharuga hõlmatud sektorites. Vähemalt ühel alalistest liikmetest peavad olema eksperditeadmised jätkusuutlike investeeringute valdkonnas. **Juhatus** nimetab investeeringute komitee asjakohase koosseisu või asjakohaste koosseisude liikmed. Investeeringute komitee valib oma alaliste liikmete hulgast eesistuja.

Komisjon võtab vastu investeeringute komitee töökorra ja **korraldab** investeeringute komitee sekretariaadi tööd. **Sekretariaat abistab ka juhatus.**

- Investeeringute komitee tegevuses osaledes täidavad selle liikmed oma ülesandeid erapooletult ja üksnes InvestEU fondi huvides. Nad ei tohi küsida ega võtta vastu juhiseid rakenduspartneritelt, liidu institutsioonidelt, liikmesriikidelt ega üheltki teiselt avalik-õiguslikult või eraõiguslikult organilt.

Investeeringute komitee kõikide liikmete elulookirjeldused ja huvide deklaratsioonid avalikustatakse ja neid ajakohastatakse pidevalt. Investeeringute komitee liikmed edastavad komisjonile **ja juhatus**le viivitamata kogu teabe, mida on vaja huvide konflikti puudumise pidevaks kontrollimiseks.

Juhatus võib liikme ametist vabastada, kui see ei täida käesolevas lõikes sätestatud nõudeid, või muudel nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel.

- Käesoleva artikli kohaselt tegutsedes **toetab** investeeringute komiteed **komisjoni korraldatav sekretariaat, mis allub investeeringute komitee esimehele. Sekretariaat kontrollib, et** rakenduspartnerite esitatud **dokumentatsioon, mis koosneb standardiseeritud taotlusvormist, tulemustabelist** ja mis tahes **muudest dokumentidest**, mida investeeringute komitee peab asjakohaseks, **oleks täielik. Investeeringute komitee võib paluda rakenduspartnerilt selgitusi koosoleku ajal või paluda esitada järgmisel koosolekul lisateabe.** Rakenduspartneri antud hinnangud projektide kohta ei investeeringute komitee jaoks ELi tagatisega kaetavate rahastamis- või investeerimistoimingute seisukohast siduvad.

Investeeringute komitee kasutab ettepanekute hindamisel ja kontrollimisel **artiklis 17b** osutatud näitajate tulemustabelit.

- Investeeringute komitee järelused võetakse vastu kõigi liikmete lihthäälteenamusega, **kui oma hääle andis vähemalt üks ekspert.** Häälte võrdse jagunemise korral on otsustavaks investeeringute komitee eesistuja hääle.

Investeeringute komitee järelused, millega kiidetakse heaks ELi tagatise vormis toetus rahastamis- või investeerimistoimingutele, on avalikult kättesaadavad ja sisaldavad heakskiitmise põhjendusi. **Neis viidatakse ka tulemustabelist tulenevale üldhinnangule. Vajaduse korral lisab investeeringute komitee ELi tagatise kasutamise heakskiitmist käsitlevate järeluste loetelusse toiminguid käsitleva teabe, eelkõige toimingute kirjelduse, teabe arendajate või finantsvahendajate ning projekti eesmärkide kohta. Avaldatavad materjalid ei või sisaldada tundlikku äriteavet. Tundliku äriteabega seotud otsuste puhul avaldab investeeringute komitee kõnealused otsused ning teabe projekti arendajate või finantsvahendajate kohta asjaomase rahastamise lõpetamise kuupäeval või varasemal kuupäeval, kui lõpeb äriteabe tundlikkus.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Tulemustabel tehakse üldsusele kättesaadavaks **enne** rahastamis- või investeerimistoimingu või allprojekti allkirjastamist. Avaldatavad materjalid ei või sisaldada tundlikku äriteavet ega isikuandmeid, mida ei tohi avalikustata vastavalt liidu andmekaitse eeskirjadele.

Kaks korda aastas **esitab investeringute komitee** Euroopa Parlamendile ja nõukogule **loetelu kõigist nende otsustega seotud järeldustest ja tulemustabelitest**. **Esitamisel kohaldatakse** rangeid konfidentsiaalsusnõudeid.

Investeringute komitee järeldused, millega lükatakse tagasi ELi tagatise kasutamine, tehakse asjaomasele rakenduspartnerile õigeaegselt kättesaadavaks.

6. Kui investeringute komiteel palutakse kiita heaks ELi tagatise kasutamine rahastamis- või investeerimistoimingu puhul, mis on vahend, programm või struktuur, millel on allprojektid, hõlmab kõnealune heakskiit allprojekte, välja arvatud juhul, kui investeringute komitee otsustab jätta endale **nõuetekohaselt põhjendatud juhul** õiguse kiita need heaks eraldi.

6a. Investeringute komitee võib, kui ta peab seda vajalikuks, esitada komisjonile investeerimissuuniste muutmise ettepanekuid.

V PEATÜKK

InvestEU nõustamiskeskus

Artikkel 20

InvestEU nõustamiskeskus

1. InvestEU nõustamiskeskus annab nõustamistoetust investeerimisprojektide kindlakstegemiseks, ettevalmistamiseks, arendamiseks, struktureerimiseks, hangete tegemiseks ning aitab suurendada projektiarendajate ja finantsvahendajate suutlikkust rakendada rahastamis- ja investeerimistoiminguid. Selle toetus võib hõlmata projekti elutsükli või toetatava üksuse rahastamise mis tahes etappi, nagu on asjakohane.

Komisjon allkirjastab EIP grupi ja muude rakenduspartneritega lepingud, et nimetada nad nõustamiskeskuse partneriteks ning teha neile ülesandeks eelmises lõigus osutatud nõustamistoetuse andmine ja lõikes 2 osutatud teenuste osutamine. Komisjon loob InvestEU nõustamiskeskusele ühtse kontaktpunkti ja jagab nõustamistoetuse taotlused asjaomastele nõustamiskeskuse partneritele. Komisjon, EIP grupp ja muud rakenduspartnerid teevad tihedat koostööd, et tagada kogu liidus toetuse tõhusus, koostoime ja tulemuslik geograafiline katvus, võttes nõuetekohaselt arvesse olemasolevaid struktuure ja tööd.

InvestEU nõustamiskeskus on kättesaadav artikli 7 lõikes 1 osutatud iga poliitikaharu raames, hõlmates kõiki asjaomase poliitikaharu sektoreid. Lisaks pakutakse valdkonnaüleseid **ja suutlikkuse suurendamiseks mõeldud** nõustamisteenuseid.

2. InvestEU nõustamiskeskus pakub eelkõige järgmisi teenuseid:

a) pakub ametiasutustele ja projektiarendajatele ühtse kontaktpunkti projektide arendamise abistamiseks keskselt hallatavate liidu programmide puhul;

aa) levitab ametiasutustele ja projektiarendajatele kogu kättesaadavat lisateavet investeerimissuuniste ja nende suuniste tõlgendamise kohta;

b) abistab vajaduse korral projektiarendajaid projektide arendamisel, et viia need vastavusse artiklites 3, 7 ja 11 sätestatud eesmärkide ja kõlblikuskriteeriumidega, ja hõlbustab väikesemahuliste projektide koondamist; selline abi ei mõjuta siiski investeringute komitee järeldusi sellistele projektidele ELi tagatise vormis toetuse andmise kohta;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

ba) kasutab muu hulgas investeerimisplatvormide kaudu potentsiaali kaasata ja rahastada väikesemahulisi projekte;

c) toetab meetmeid ja suurendab kohalikke teadmisi, et hõlbustada InvestEU fondi toetuse kasutamist kogu liidus, ja aitab võimaluse korral aktiivselt saavutada InvestEU fondi valdkondliku ja geograafilise hajutatuse eesmärki, toetades rakenduspartnereid võimalike rahastamis- ja investeerimistoimingute algatamisel ja arendamisel;

d) hõlbustab koostööplatvormide loomist vastastikuseks teabevahetuseks ning andmete, oskusteabe ja parimate tavade jagamiseks, et toetada projektide väljatöötamist ja valdkonna arendamist, **sh aidates edendada koostööd ühelt poolt heategevusorganisatsioonide ja teiselt poolt muude potentsiaalsete investorite ja projektiedendajate vahel, eelkõige seoses sotsiaalvaldkonna investeringute ja oskuste poliitikaharuga;**

e) pakub **vajaduse korral kohapealse esinduse kaudu** ennetavat nõustamistuge investeerimisplatvormide, eelkõige piiriüleste ja makropiirkondlike investeerimisplatvormide ning selliste investeerimisplatvormide loomiseks, mis koondavad ühe või mitme liikmesriigi väikese või keskmise suurusega projektid teema või piirkonna järgi;

ea) soodustab ja toetab segarahastamist liidu eelarvest või muudest allikatest rahastatavate toetuste või finantsinstrumentidega, et tugevdada liidu instrumentide vahelist koostööd ja täiendavust ning maksimeerida InvestEU programmi finantsvõimendust ja mõju;

f) toetab suutlikkuse suurendamise meetmeid, et arendada organisatsioonilist suutlikkust, oskusi ja protsesse ning kiirendada organisatsioonide investeerimisvalmidust, et projektiarendajad ja ametiasutused saaksid koostada investeerimisprojektide loetelud, **töötada välja rahastamisvahendeid ja investeerimisplatvorme** ja juhtida projekte ning et finantsvahendajad saaksid rakendada rahastamis- ja investeerimistoiminguid selliste üksuste toetuseks, kellel on raskusi juurdepääsul rahastamisele, sealhulgas toetades riskianalüüsi suutlikkuse arendamist või valdkondlike teadmiste täiendamist, **pöörates erilist tähelepanu kultuuri- ja loomesektorile;**

fa) pakub ennetavat nõustamistuge idufirmadele, eriti kui nad püüavad kaitsta oma teadus- ja innovatsiooniinvesteringuid intellektuaalomandiõiguste, näiteks patentide omandamisega.

3. InvestEU nõustamiskeskus on kättesaadav avaliku sektori ja erasektori projektiarendajatele, **sealhulgas riiklikele tugipankadele, investeerimisplatvormidele, VKEdele ja idufirmadele, avaliku sektori asutustele** ning finants- ja muudele vahendajatele.

4. Lõikes 2 osutatud teenuste eest võib nõuda tasu, et katta osa nende teenuste osutamise kuludest, **välja arvatud riiklikele projektiarendajatele ja mittetulundusühingutele osutatavate teenuste puhul, mis on tasuta. VKEdele osutatavate lõikes 2 osutatud teenuste eest võetavad tasud piirduvad ühe kolmandikuga kõnealuste teenuste osutamisega seotud kuludest.**

5. Lõikes 1 osutatud eesmärkide saavutamiseks ja nõustamistoetuse andmise hõlbustamiseks tugineb InvestEU nõustamiskeskus komisjoni, **EIP grupi ja muude** rakenduspartnerite eksperditeadmistele.

6. InvestEU nõustamiskeskus pakub vajaduse korral tuge kohapeal. Eelkõige luuakse esindus sellistes liikmesriikides või piirkondades, kellel on InvestEU fondi alla kuuluvate projektide arendamisel probleeme. InvestEU nõustamiskeskus aitab anda teadmisi edasi piirkondlikule ja kohalikule tasandile, et luua piirkondlik ja kohalik suutlikkus ja asjatundlikkus lõikes 1 osutatud toetuseks **ning rakendada ja kaasata väikeseid projekte.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

6a. Lõikes 1 osutatud nõustamistoetuse andmiseks ja nõustamistoetuse andmise hõlbustamiseks kohalikul tasandil teeb InvestEU nõustamiskeskus koostööd riiklike tugipankade või finantseerimisasutustega ning tugineb nende eksperditeadmistele. Koostöö ühelt poolt InvestEU nõustamiskeskuse ja teiselt poolt riikliku tugipanga või finantseerimisasutuse vahel võib toimuda lepingulise partnerluse vormis. InvestEU nõustamiskeskus püüab sõlmida vähemalt ühe koostöölepingu iga liikmesriigi ühe riikliku tugipanga või finantseerimisasutusega. Liikmesriikides, kus riiklik tugipank või finantseerimisasutus puudub, pakub InvestEU nõustamiskeskus vajaduse korral ja asjaomase liikmesriigi taotluse alusel ennetavat nõustamistuge sellise tugipanga või finantseerimisasutuse asutamiseks.

7. Rakenduspartnerid soovivad projektide, eelkõige väikesemahuliste projektide arendajatel, kes küsivad rahastamist, taotleda seoses oma projektidega InvestEU nõustamiskeskuse toetust, et asjakohasel juhul saaks projektide ettevalmistamist tõhustada ja hinnata, kas projekte saab ühendada.

Samuti teavitavad rakenduspartnerid asjakohasel juhul arendajaid võimalusest lisada nende projektid artiklis 21 osutatud InvestEU portaali.

VI PEATÜKK

Artikkel 21

InvestEU portaal

1. Komisjon loob InvestEU portaali. See on hõlpsasti ligipääsetav ja kasutajasõbralik projektide andmebaas, kust saab asjakohast teavet kõigi projektide kohta.
2. InvestEU portaal pakub projektiarendajatele kanali, et muuta nähtavaks projektid, mille jaoks nad rahastamist soovivad, ja seega annab investoritele nende kohta teavet. Projektide lisamine InvestEU portaali ei mõjuta otsuseid selliste projektide lõpliku valiku kohta, millele antakse toetust käesoleva määruse, mõne teise liidu rahastamisvahendi või avalik-õigusliku rahastamise raames.
3. Portaalil esitatakse üksnes need projektid, mis on kooskõlas liidu õiguse ja poliitikaga.
4. Projektid, mis vastavad lõikes 3 sätestatud tingimustele, edastab komisjon asjaomastele rakenduspartneritele **ja vajaduse korral InvestEU nõustamiskeskusele**.
5. Rakenduspartnerid vaatavad läbi projekte, mis kuuluvad nende geograafilisse ulatusse ja tegevusvaldkonda.

VII PEATÜKK

VASTUTUS, JÄRELEVALVE, ARUANDLUS, HINDAMINE JA KONTROLL

Artikkel 21a

Vastutus

1. Euroopa Parlamendi või nõukogu taotluse alusel annab juhatuse esimees taotluse esitanud institutsioonile aru InvestEU tulemustest, osaledes muu hulgas Euroopa Parlamendis toimival kuulamisel.
2. Juhatuse esimees vastab Euroopa Parlamendi või nõukogu poolt InvestEU-le esitatud küsimustele kas suuliselt või kirjalikult, kuid igal juhul viie nädala jooksul alates küsimuse saamise kuupäevast.
3. Euroopa Parlamendi või nõukogu taotluse alusel esitab komisjon aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Artikkel 22

Järelevalve ja aruandlus

1. Näitajad, mille abil antakse aru artiklis 3 sätestatud InvestEU programmi üld- ja konkreetsete eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, on esitatud käesoleva määruse III lisas.
2. Selleks et tagada InvestEU programmi eesmärkide saavutamise mõjus hindamine, antakse komisjonile õigus võtta kooskõlas artikliga 26 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta käesoleva määruse III lisa ning vajaduse korral näitajad läbi vaadata või neid täiendada ning lisada kõnealusele määrusele sätteid, milles käsitletakse järelevalve- ja hindamisraamistiku kehtestamist.
3. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi rakendamise ja tulemuste järelevalveks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse rakenduspartneritele ja muudele liidu rahaliste vahendite saajatele proportsionaalsed aruandlusnõuded, nagu on asjakohane.
4. Komisjon annab InvestEU programmi rakendamise kohta aru vastavalt [finantsmääruse] [artiklitele 241 ja 250]. Selleks esitavad **EIP grupp ja** rakenduspartnerid igal aastal teabe (**sh tagatise toimimise kohta**), mida on vaja, et komisjon saaks täita oma aruandluskohustusi.
5. Lisaks esitab iga rakenduspartner iga kuue kuu järel **Euroopa Parlamendile ja** komisjonile aruande käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate rahastamis- ja investeerimistoimingute kohta, jaotatuna ELi ja liikmesriigi osa vahel liikmesriikide kaupa, kui see on asjakohane. Aruandes hinnatakse, kas ELi tagatise kasutamise nõuded on täidetud ja käesoleva määruse III lisas osutatud peamised tulemusnäitajad saavutatud. Aruanne peab samuti sisaldama **võimalikult suures ulatuses** statistilisi, finants-, tegevus- ja raamatupidamisandmeid iga rahastamis- ja investeerimistoimingu kohta ning osa, poliitikaharu ja InvestEU fondi tasandil, **kaitstes samas erateabe ja tundliku äriteabe konfidentsiaalsust**. Üks kõnealustest aruannetest peab sisaldama teavet, mida rakenduspartnerid esitavad vastavalt [finantsmääruse] [artikli 155 lõike 1 punktile a]. **Komisjon kogub rakenduspartnerite aruanded kokku ja hindab neid ning esitab kokkuvõtte avalike aastaaruannete kujul, esitades teabe programmi rakendamise taseme kohta selle eesmärkide ja tulemusnäitajate põhjal, osutades InvestEU programmist toetust saanud rahastamis- ja investeerimistoimingute riskidele ja võimalustele.**

Artikkel 23

Hindamine

1. Hindamised toimuvad piisavalt aegsasti, et nende tulemusi saaks kasutada otsustamisprotsessis.
2. Komisjon viib 30. septembriks **2024** läbi InvestEU programmi ja eelkõige ELi tagatise kasutamise vahehindamise.
3. InvestEU programmi rakendamise lõpul, kuid mitte hiljem kui **kaks** aastat pärast artiklis 1 nimetatud ajavahemikku, viib komisjon läbi InvestEU programmi ja eelkõige ELi tagatise kasutamise lõpphindamise.
4. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.
5. Rakenduspartnerid aitavad kaasa hindamistele, mida komisjon teeb vastavalt lõigetele 1 ja 2, ja esitavad selleks vajalikku teavet.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

6. Vastavalt [finantsmääruse] [artikli 211 lõikele 1] vaatab komisjon iga kolme aasta järel [finantsmääruse] [artiklis 250] osutatud aastaaruandes läbi käesoleva määruse artikli 4 lõikes 1 sätestatud eraldiste määra sobivuse ELi tagatisega kaetud rahastamis- ja investeerimistoimingute tegeliku riskiprofiiliga. Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 26, et kõnealuse läbivaatamise alusel kohandada käesoleva määruse artikli 4 lõikes 1 sätestatud eraldiste määra kuni 15 %.

Artikkel 24

Auditid

Liidu rahaliste vahendite kasutamise auditid, mille on teinud **Euroopa Kontrollikoda, koos nende audititega, mille on teinud** isik või üksus, sealhulgas isik või üksus, keda liidu institutsioonid või asutused ei ole selleks volitanud, on [finantsmääruse] artikli 127 kohase üldise kindluse aluseks.

Artikkel 25

Liidu finantshuvide kaitse

Kolmas riik, kes osaleb InvestEU programmis rahvusvahelise lepingu alusel tehtud otsuse või muu õigusliku vahendi kohaselt, annab vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF) ning Euroopa Kontrollikojale vajalikud õigused ja juurdepääsu, et nad saaksid täielikult kasutada oma vastavaid volitusi. OLAFi puhul hõlmavad need õigused ka õigust toimetada juurdlusi, sealhulgas teha kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, mis on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi.

Artikkel 26

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte selles artiklis sätestatud tingimustel. **Rakenduspartnerite poolt läbi viidud või nende osalusega tegevusi puudutavad delegeeritud õigusaktid koostatakse tihedas dialoogis nende rakenduspartneritega.**

2. Artikli 4 lõikes 2, artikli 7 lõigetes 3 ja 6, artiklites 17a ja 17b, artikli 22 lõikes 2 ning artikli 23 lõikes 6 osutatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise volitused antakse komisjonile viieks aastaks [alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast]. Komisjon esitab volituste delegeerimise kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 4 lõikes 2, artikli 7 lõigetes 3 ja 6, artiklites 17a ja 17b, artikli 22 lõikes 2 ja artikli 23 lõikes 6 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse kõnealuses otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprill 2016 institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 4 lõike 2, artikli 7 lõigete 3 ja 6, artiklite 17a ja 17b, artikli 22 lõike 2 ja artikli 23 lõike 6 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

VIII PEATÜKK LÄBIPAISTVUS JA NÄHTAVUS

Artikkel 27

Teave, teabevahetus ja avalikustamine

1. Rakenduspartnerid tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse (eriti meetmeid ja nende tulemusi kajastades), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele selle kohta sidusat, asjakohast ja sihipärast teavet, **võttes arvesse ka sotsiaalset ja keskkonnamõju**.
2. Komisjon rakendab InvestEU programmi ning selle meetmete ja tulemustega seotud teavitus- ja teabevahetusmeetmeid. InvestEU programmi jaoks eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide propageerimisele, niivõrd kui need on seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega.

IX PEATÜKK ÜLEMINEKU- JA LÖPPSÄTTED

Artikkel 28

Üleminekusätted

1. Käesoleva määruse IV lisas osutatud programmide raames kehtestatud rahastamisvahenditega seotud tulusid, tagasimakseid ja sissenõutud summasid võib kasutada käesoleva määruse kohase ELi tagatise eraldisteks.
2. Määrusega (EL) 2015/1017 kehtestatud ELi tagatise seotud tulusid, tagasimakseid ja sissenõutud summasid võib kasutada käesoleva määruse kohase ELi tagatise eraldisteks, välja arvatud juhul, kui neid kasutatakse määruse (EL) 2015/1017 artiklites 4, 9 ja 12 osutatud eesmärkidel.

Artikkel 29

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

I LISA

Summad konkreetsete eesmärkide kaupa

Artikli 4 lõikes 2 osutatud jaotus finants- ja investeerimistoimingute puhul on järgmine:

- a) 11 500 000 000 eurot artikli 3 lõike 2 punktis a osutatud eesmärkide puhul;
- b) 11 250 000 000 eurot artikli 3 lõike 2 punktis b osutatud eesmärkide puhul;
- c) **12 500 000 000** eurot artikli 3 lõike 2 punktis c osutatud eesmärkide puhul;
- d) **5 567 500 000** eurot artikli 3 lõike 2 punktis d osutatud eesmärkide puhul.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

II LISARahastamis- ja investeerimistoimingute tegemiseks kõlblikud valdkonnad

Rahastamis- ja investeerimistoiminguid võidakse teha ühes või mitmes järgmises valdkonnas.

1. Energeetikasektori arendamine kooskõlas energialiidu prioriteetidega, sealhulgas energiavarustuse kindlus, ning kava 2030 ja Pariisi kliimakokkuleppe raames võetud kohustustega, eelkõige järgmistes valdkondades:
 - a) puhta ja säästva taastuenergia **lahenduste loomise laiendamine, nende kasutuselevõtu, nendega** varustamise **ja nende rakendamise kiirendamine;**
 - b) energiatõhusus, **energiasüsteemi ümberkujundamine** ja energiasääst, keskendudes nõudluse vähendamisele nõudluse juhtimise ja hoonete renoveerimise kaudu;
 - c) taastuenergia taristu arendamine, arukamaks muutmine ja kaasajastamine (ülekande- ja jaotustasand, energia salvestamise tehnoloogiad, **arukad võrgud**) ning liikmesriikide elektrivõrkude vastastikuse sidumise **suurendamine;**
 - d) taastuvatest / CO₂-neutraalsetest energiaallikatest **säästva** sünteetilise kütuse tootmine ja sellega varustamine ning alternatiivkütused, **sh kõigi transpordiliikide jaoks, kooskõlas [taastuenergia direktiivi 2009/28/EÜ] sätetega;**
 - e) süsinikdioksiidi kogumise taristu **ja tööstusprotsessides, bioenergiajaamades ja tootmisrajatistes** säilitamise taristu, **et liikuda energiasüsteemi ümberkujundamise suunas.**
2. Säästva **ja ohutu** transpordi taristu **ja liikuvuslahenduste**, seadmete ja innovatiivsete tehnoloogiate arendamine kooskõlas liidu transpordiprioriteetidega ja Pariisi kliimakokkuleppe raames võetud kohustustega, eelkõige järgmistes valdkondades:
 - a) projektid, millega toetatakse üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist, sealhulgas linnatranspordisõlmed, mere- ja siseveesadamad, **lennujaamad**, mitmeliigilised terminalid ja nende ühendus põhivõrkudega ning määruses (EL) nr 1315/2013 sätestatud telemaatilised rakendused;
 - aa) TEN-T taristuprojektid, milles on ette nähtud vähemalt kahe eri transpordiliigi, eelkõige mitmeliigilise kaubaveo terminalide ja reisijateveosõlmede kasutamine;
 - b) aruka ja säästva linnaliikuvuse projektid, **sh sisevee- ja õhutransport**, mis on suunatud vähese heitega linnatranspordiliikidele, **diskrimineerimiseta** juurdepääsuvõimaluste parandamisele, õhusaaste ja müra vähendamisele, energiatarbimise tõhustamisele **ja liiklusohutuse suurendamisele, sh jalgratturite ja jalakäijate jaoks;**
 - c) transpordiveeremi uuendamise ja moderniseerimise toetamine, et võtta kasutusele vähese heitega liikuvuslahendused, **sh taastuvatest allikatest või CO₂-neutraalsetest allikatest saadud alternatiivkütuste ja sünteetiliste kütuste kasutamine kõigi transpordiliikide sõidukites;**
 - d) raudteetaristu, muud raudteeprojektid, **siseveeteede taristu ning meresadamad ja meremagistraalid;**
 - e) alternatiivkütuste taristu, sealhulgas elektrilaadimise taristu **kõikidele transpordiliikidele;**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- ea) aruka ja säästva liikuvuse projektid, mis on suunatud järgmisele:*
- i) liiklusohutus (sealhulgas sõidukijuhtide ja reisijate ohutuse parandamine ning surmaga lõppevate õnnetuste ja raskete vigastuste arvu vähendamine);*
 - ii) juurdepääsetavus (sealhulgas maapiirkondades);*
 - iii) heite vähendamine;*
 - iv) uute transporditehnoloogiate ja -teenuste arendamine ja kasutuselevõtmine, eelkõige VKEde poolt, ning seoses ühendatud ja autonoomsete transpordiliikide ning integreeritud piletimüügisüsteemidega;*
- eb) projektid olemasoleva transporditaristu, sealhulgas TEN-T kiirteede hooldamiseks või ajakohastamiseks, kui see on vajalik liiklusohutuse suurendamiseks, säilitamiseks või parandamiseks, arukate transpordisüsteemide teenuste arendamiseks või taristu terviklikkuse ja standardite tagamiseks, eelkõige ohutud parkimisalad ja -rajatised, alternatiivkütuse jaamad ja elektrisõidukite laadimissüsteemid;*
- ec) maanteetaristu transpordi jaoks ühtekuuluvuseesmärgi alla kuuluvates riikides, vähem arenenud piirkondades või piiriülestes transpordiprojektides.*
3. Keskkonna- ja ressursitõhusus, eelkõige järgmistes valdkondades:
- a) vesi, sealhulgas veevarustus ja kanalisatsioon, ning rannikutaristu ja muu veega seotud keskkonnasõbralik taristu;
 - b) jäätmeäitlustaristu;
 - c) keskkonnanressursside haldamise ja **säästvate** tehnoloogiate valdkonna projektid ja ettevõtted;
 - d) ökosüsteemide parandamine ja taastamine ning sellega seotud teenused;
 - e) kestlik linna- ja maapiirkondade ning rannikualade areng ja **taaselavdamine**;
 - f) kliimamuutustega seotud meetmed, sealhulgas loodusõnnetuste ohu vähendamine, **kliimamuutustega kohanemine ja nende leevendamine**;
 - g) projektid ja ettevõtted, mis rakendavad ringmajandust, integreerides tootmisse ja toote elutsükklisse ressursitõhususe aspektid, sealhulgas esmaste ja teiseste toorainete kestlik tarne;
 - h) süsinikdioksiidiheite oluline vähendamine energiamahukates tööstusharudes, sealhulgas uuenduslike vähese heitega tehnoloogiate ulatuslik tutvustamine ja kasutuselevõtt;
- ha) projektid, millega edendatakse kestlikku kultuuripärandit ning mis hõlmavad eelkõige strateegiaid ja vahendeid Euroopa ainelise ja vaimse kultuuripärandi kaitseks.*
4. Digitaalse ühenduvuse taristu arendamine, eelkõige selliste projektide kaudu, millega toetatakse väga suure läbilaskevõimega digivõrkude kasutuselevõttu, **5G ühenduvus ning digitaalse ühenduvuse ja juurdepääsetavuse parandamine, eelkõige maapiirkondades ja äärealadel.**
5. Teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon, eelkõige järgmistes valdkondades:
- a) **teadustaristu ja teadustegevuse ning innovatsiooniprojektide** toetamine **kõigis teemavaldkondades, mis on määratletud programmis „Euroopa horisont“ ja aitavad saavutada selle eesmärgi;**
 - b) äriühinguprojektid, sealhulgas **koolitus ning klastrite ja äriühingustike loomise edendamine;**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- c) näidisprojektid ja -programmid ning nendega seotud taristu, tehnoloogiate ja protsesside kasutuselevõtmine;
- d) **teadus- ja innovatsioonialased** koostööprojektid teadusasutuste, **teadus- ja innovatsiooniorganisatsioonide ning** ettevõtete vahel; **avaliku ja erasektori partnerlus ning kodanikuühiskonna organisatsioonid;**
- e) teadmus- ja tehnosiire;
- f) uued tõhusad **ja kättesaadavad** tervishoiutooted, sealhulgas ravimid, meditsiiniseadmed, **diagnostikavahendid** ja uudsed ravimid, **uued antimikroobikumid ning uuenduslikud arendusprotsessid, milles välditakse loomkatseid.**
6. Digitehnoloogiate ja -teenuste arendamine, kasutuselevõtmine **ja laiendamine**, eelkõige järgmistes valdkondades:
- a) tehisintellekt **kooskõlas digitaalse Euroopa programmiga, eriti eetikaküsimustes;**
- aa) kvantitehnoloogia;**
- b) küberturvalisus ja võrgukaitsetaristu;
- c) asjade internet;
- d) plokiahel ja muud hajusraamatu tehnoloogiad;
- e) kõrgema taseme digioskused;
- f) muud kõrgema taseme digitehnoloogiad ja -teenused, mis aitavad kaasa liidu majanduse digitaliseerimisele **ning digitehnoloogia, -teenuste ja -oskuste integreerimisele liidu transpordisektorisse;**
- fa) robotika ja automatiseerimine.**
7. Rahaline toetus kuni 3 000 töötajaga üksustele. **VKEde poliitika**harus keskendutakse üksnes VKEdele ning väikestele keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele **ja VKEdest sotsiaalsetele ettevõtetele**, eelkõige järgmistes valdkondades:
- a) käibekapitali ja investeringute pakkumine, **eelkõige seoses tegevusega, mis arendavad ettevõtlikku mõtteviisi ja ettevõtluskultuuri ning soodustavad mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate asutamist ja kasvu;**
- b) riskirahastamine alates algetapist kuni laienemisetapini, et tagada tehnoloogiaalane juhtpositsioon uuenduslikes ning jätkusuutlikes valdkondades, **sealhulgas digiteerimise ja innovatsioonivõimekuse suurendamine ja ülemaailmse konkurentsivõime tagamine.**
8. Kultuuri- ja loomesektor, meedia-audiovisuaalsektor ja ajakirjandus, **sh eelkõige järgmistes valdkondades:**
- a) **kultuuri- ja loometoodetele ja -teenustele rakendatav uus tehnoloogia, näiteks tugitehnoloogia;**
- b) **digitehnoloogia kasutamine Euroopa vaimse ja ainelise kultuuripärandi säilitamisel ja taastamisel;**
- c) **kultuuri- ja loomemajandus ning -sektorid – nt võimendatud reaalsus / virtuaalreaalsus, süübekeskkonnad, inimese ja arvuti vahelised liidesed, internetiprotokoll ja pilveandmetöötluse infrastruktuur, 5G võrgud, uusmeedia;**
- d) **intellektuaalomandiõiguste tehniline haldamine.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

9. **Turismisektor.**
10. Säästev põllumajandus, metsandus, kalandus, vesiviljelus ja muud laiema kestliku biomajanduse valdkonnad.
11. Sotsiaalsed investeeringud, sealhulgas need, mis toetavad Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamist, eelkõige järgmistes valdkondades:
- a) **eetiline ja jätkusuutlik rahastamine**, mikrorahastamine, sotsiaalsete ettevõtete rahastamine ja sotsiaalmajandus;
 - b) oskuste nõudlus ja pakkumine;
 - c) haridus, **kutseõpe** ja nendega seotud teenused;
 - d) sotsiaalne taristu, eelkõige
 - i) haridus ja koolitus, sealhulgas alusharidus ja lapsehoid, õppehooned, üliõpilaselamud ja digiseadmed;
 - ii) sotsiaaleluasemed;
 - iii) tervishoid ja pikaajaline hooldus, sealhulgas kliinikud, haiglad, esmatasandi tervishoid, koduhooldusteenused ja kogukonnapõhine hooldus;
 - e) sotsiaalne innovatsioon, sealhulgas innovatiivsed sotsiaalsed lahendused ja skeemid, mille eesmärk on edendada sotsiaalset mõju ja tulemusi selles punktis osutatud valdkondades;
 - f) sotsiaalse eesmärgiga kultuuritegevus;
- fa) meetmed, millega edendatakse soolist võrdõiguslikkust ja naiste aktiivset osalemist;**
- g) haavatavatele isikute, sealhulgas kolmanda riigi kodanike integreerimine;
 - h) uuenduslikud tervishoiulahendused, sealhulgas **e-tervishoid**, tervishoiuteenused ja uued ravimudelid;
 - i) puudega inimeste kaasamine ja juurdepääs.
12. Kaitsetööstuse arendamine, mille kaudu edendatakse liidu strateegilist sõltumatust, eelkõige järgmistes valdkondades:
- a) liidu kaitsetööstuse tarneahel, eelkõige VKEdele ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele rahalise toetuse andmise kaudu;
 - b) ettevõtted, kes osalevad kaitsevaldkonnas murrangulistest innovatsiooniprojektides ja on tihedalt seotud kahesuguse kasutusega tehnoloogiatega;
 - c) kaitsesektori tarneahel, kui osaletakse koostööpõhistes kaitsealases teadus- ja arendusprojektides, sealhulgas Euroopa Kaitsefondi toetatavates projektides;
 - d) kaitsealane teadus- ja väljaõppetaristu.
13. Kosmos, eelkõige kosmosesektori arendamine kooskõlas kosmosestrateegia eesmärkidega, et:
- a) maksmeerida kasu liidu ühiskonnale ja majandusele;
 - b) edendada kosmosesüsteemide ja -tehnoloogiate konkurentsivõimet, **suurendades** eelkõige tarneahelate **sõltumatust**;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- c) toetada kosmosealast ettevõtlust, **sh järgmise etapi arendustegevust**;
- d) edendada liidu sõltumatust ohutuks ja turvaliseks kosmosele juurdepääsuks, sealhulgas kaheksa kasutusega seotud aspekte.

13a. Mered ja ookeanid, arendades kestlikku sinist majandust kooskõlas integreeritud merenduspoliitika eesmärkidega, eelkõige järgmistes valdkondades:

- a) merendusettevõtlus;
- b) innovaatiline ja konkurentsivõimeline meretööstus;
- c) merealane kirjaoskus, karjäär meremajanduses;
- d) kestliku arengu eesmärkide, eelkõige kestliku arengu 14. eesmärgi (veealune elu) täitmine;
- e) taastuv mereenergia ja ringmajandus. [ME 2 ja 16/rev]

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

III LISA

Peamised tulemusnäitajad

1. InvestEU-poolse rahastamise maht (punktide ja alapunktide kaupa, mis on loetletud II lisa rahastamis- ja investeerimistoimingute tegemiseks kõlblike valdkondade nimekirjas)

- 1.1 Allkirjastatud toimingute maht
- 1.2 Kaasatud investeeringud
- 1.3 Kaasatud erasektori rahalised vahendid
- 1.4 Saavutatud võimendav ja mitmekordistav mõju

1.4a Koostoime muude liidu programmidega

2. InvestEU-poolse rahastamise geograafiline katvus (punktide ja alapunktide kaupa, mis on loetletud II lisa rahastamis- ja investeerimistoimingute tegemiseks kõlblike valdkondade nimekirjas)

- 2.1 Projektidega hõlmatud riikide arv
- 2.1a Projektidega hõlmatud piirkondade arv**
- 2.1b Toimingute arv ja maht liikmesriikide ja piirkondade kaupa**

3. InvestEU-poolse rahastamise mõju

- 3.1 Loodud või toetatud töökohtade arv
- 3.2 **Energia- ja kliimaeesmärkide saavutamist toetavad investeeringud ja vajaduse korral üksikasjad poliitikaharu ja kategooria kaupa, samuti kliimamõju osakaal**
- 3.3 Digitaliseerimist toetavad investeeringud
- 3.3a Sotsiaalsete eesmärkide saavutamist toetavad investeeringud**

4. Jätkusuutlik taristu

- 4.1 Energia: loodud täiendav taastuvenergia tootmise võimsus (MW) **allikate kaupa**
- 4.2 Energia: parema energiatarbimisklassiga kodumajapidamiste **ning avalike ja äriruumide arv, sh energiatarbimisklassi paranemise määr või samaväärne näitaja või liginullenergiahooneks ja passiivmaja standardile vastavaks renoveeritud kodumajapidamiste arv**
- 4.3 Digivaldkond: täiendavad kodumajapidamised, **äri- ja/või avalikud hooned**, millel on lairibaühendus kiirusega vähemalt 100 Mbps, mida saab suurendada gigabitini, **või loodud raadio-kohtvõrgu (Wi-Fi) levialade arv**
- 4.4 Transport: TEN-T raames kaasatud investeeringud, millest:
 - [määruse nr XXX, lisada viide uuele Euroopa Ühendamise Rahastule] lisa nimetatud koostisosade põhivõrk ja üldvõrk;
 - mitmeliigiline taristu;
 - **innovaatilised lahendused, mis aitavad saavutada transpordiliikide, sealhulgas sisevee- ja õhustranspordi tasakaalustatud kombinatsiooni;**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

— *kasutusele võetud alternatiivkütuse taristupunktide arv*

4.5 Keskkond: investeeringud, mis aitavad kaasa selliste kavade ja programmide rakendamisele, mis on ette nähtud liidu keskkonnaõigustikuga ja on seotud õhukvaliteedi, vee, jäätmete ja loodusega.

4.5a Kasutusele võetud alternatiivkütuse taristupunktide arv

4.6 Heite vähendamine: vähendatud CO₂-heite hulk

5. Teadusuuringud, innovatsioon ja digitaliseerimine

5.1 Panus eesmärgi, et 3 % liidu SKPst investeeritakse **kogu programmi raames** teadus- ja arengutegevusse ning innovatsiooni

5.2 Selliste **kogu programmi raames** toetatud ettevõtete arv, kes tegelevad teadus- ja innovatsiooniprojektidega

5.2a Selliste projektide arv, mis said varem toetust programmi „Euroopa horisont“ ja/või digitaalse Euroopa programmi kaudu

6. VKEd

6.1 Toetatud ettevõtete arv suuruse kaupa (mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad ning väikesed keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad)

6.2 Toetatud ettevõtete, **eelkõige innovaatiliste VKEde** arv arenguetappide kaupa (varajane etapp, kasvuetapp, laienemisetapp)

6.3 Toetust saavate ettevõtete arv sektorite kaupa

7. Sotsiaalvaldkonna investeeringud ja oskused

7.1 Sotsiaalne taristu: toetatud sotsiaalse taristu maht **ja ulatus** sektorite kaupa: eluase, haridus, tervis, muud

7.2 Mikrorahastamine, sotsiaalsete ettevõtete rahastamine: toetatud sotsiaalsete ettevõtete arv

7.2a Mikrorahastamine, sotsiaalsete ettevõtete rahastamine: loodud sotsiaalsete ettevõtete arv

7.2b Mikrorahastamine, sotsiaalsete ettevõtete rahastamine: toetatud sotsiaalsete ettevõtete arv arenguetappide kaupa (varajane etapp, kasvuetapp, laienemisetapp)

7.5 Oskused: uusi oskusi omandavate **või oskuste tunnustamist taotlevate** isikute arv: formaalne, **informaalne ja mitteformaalne** haridus ja õpe

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

IV LISA

InvestEU programme – varasemad rahastamisvahendid

A. Omakapitalipõhise rahastamise vahendid

- **Euroopa tehnoloogiaedendusrahistu (ETF98).** Nõukogu 19. mai 1998. aasta otsus 98/347/EÜ finantsabi meetmete kohta uuenduslikele ja töökohti loovatele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele (VKEdele) – kasvu ja tööhõive initsiatiiv (EÜT L 155, 29.5.1998, lk 43).
- **TTP.** Komisjoni otsus, millega võetakse vastu täiendav rahastamisotsus seoses ettevõtluse ja tööstuse peadirektoraadi meetme „Kaupade siseturg ja valdkondliku poliitika põhimõtted“ rahastamisega 2007. aastal ning võetakse vastu raamotsus, mis käsitleb ettevõtluse ja tööstuse peadirektoraadi ettevalmistava meetme „ELi rolli täitmine globaliseerivas maailmas“ ja nelja katseprojekti – „Erasmus noortele ettevõtjatele“, „Meetmed mikroettevõtete ja VKEde koostöö ja partnerluse edendamiseks“, „Tehnosiire“ ja „Euroopa turismi tippsihtkohad“ – rahastamist 2007. aastal (C(2007)531).
- **Euroopa tehnoloogiaedendusrahistu (ETF01).** Nõukogu 20. detsembri 2000. aasta otsus 2000/819/EÜ ettevõtteid ja ettevõtlust, eelkõige väikseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid (VKEsid) käsitleva mitmeaastase programmi kohta (2001–2005) (EÜT L 333, 29.12.2000, lk 84).
- **Konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm.** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta otsus nr 1639/2006/EÜ, millega kehtestatakse konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm (2007–2013) (ELT L 310, 9.11.2006, lk 15).
- **Euroopa ühendamise rahastu.** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1316/2013, millega luuakse Euroopa ühendamise rahastu, muudetakse määrust (EL) nr 913/2010 ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 680/2007 ja (EÜ) nr 67/2010 (ELT L 348, 20.12.2013, lk 129), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. juuni 2015. aasta määrusega (EL) 2015/1017, mis käsitleb Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi, Euroopa investeerimisnõustamise keskust ja Euroopa investeerimisprojektide portaali ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1291/2013 ja (EL) nr 1316/2013 – Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (ELT L 169, 1.7.2015, lk 1).
- **COSME EFG.** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1287/2013, millega kehtestatakse ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programm (COSME) (2014–2020) ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1639/2006/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 33).
- **InnovFini omakapitalirahastu.**
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1291/2013, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1982/2006/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 104).
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1290/2013, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 osalemis- ja levitamiseeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1906/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 81).
 - Nõukogu 3. detsembri 2013. aasta otsus 2013/743/EL, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni 2014.–2020. aasta raamprogrammi „Horisont 2020“ rakendamise eriprogramm ning tunnistatakse kehtetuks otsused 2006/971/EÜ, 2006/972/EÜ, 2006/973/EÜ, 2006/974/EÜ ja 2006/975/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 965).
- **EaSI suutlikkust suurendav investeerimisvahend.** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1296/2013, millega luuakse Euroopa Liidu tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm (EaSI) ning muudetakse otsust nr 283/2010/EL, millega luuakse tööhõive elavdamise ja sotsiaalse kaasamise Euroopa mikrokrediidirahastu „Progress“ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 238).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

B. Tagatisvahendid

- **VKEde tagatissüsteem 1998 (SMEG98)**. Nõukogu 19. mai 1998. aasta otsus 98/347/EÜ finantsabi meetmete kohta uuenduslikele ja töökohti loovatele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele (VKEdele) – kasvu ja tööhõive initsiatiiv (EÜT L 155, 29.5.1998, lk 43).
- **VKEde tagatissüsteem 2001 (SMEG01)**. Nõukogu 20. detsembri 2000. aasta otsus 2000/819/EÜ ettevõteteid ja ettevõtlust, eelkõige väikseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid (VKEsid) käsitleva mitmeaastase programmi kohta (2001–2005) (EÜT L 333, 29.12.2000, lk 84).
- **VKEde tagatissüsteem 2007 (SMEG07)**. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta otsus nr 1639/2006/EÜ, millega kehtestatakse konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm (2007–2013) (ELT L 310, 9.11.2006, lk 15).
- **Euroopa mikrokrediidirahastu „Progress“ – tagatis (EPMF-G)**. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. märtsi 2010. aasta otsus nr 283/2010/EL, millega luuakse tööhõive elavdamise ja sotsiaalse kaasamise Euroopa mikrokrediidirahastu „Progress“ (ELT L 87, 7.4.2010, lk 1).
- **Riskijagamisvahend.**
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta otsus nr 1982/2006/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendat raamprogrammi (2007–2013) (ELT L 412, 30.12.2006, lk 1);
 - Nõukogu 19. detsembri 2006. aasta otsus 2006/971/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) rakendamise eriprogrammi „Koostöö“ (ELT L 400, 30.12.2006, lk 86).
 - Nõukogu 19. detsembri 2006. aasta otsus 2006/974/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) rakendamise eriprogrammi „Võimekus“ (ELT L 400, 30.12.2006, lk 299).
- **EaSI tagatis**. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1296/2013, millega luuakse Euroopa Liidu tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm (EaSI) ning muudetakse otsust nr 283/2010/EL, millega luuakse tööhõive elavdamise ja sotsiaalse kaasamise Euroopa mikrokrediidirahastu „Progress“ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 238).
- **COSME laenutagamisvahend (COSME LGF)**. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1287/2013, millega kehtestatakse ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programm (COSME) (2014–2020) ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1639/2006/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 33).
- **InnovFin Debt.**
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1290/2013, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 osalemis- ja levitamiseeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1906/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 81).
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1291/2013, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1982/2006/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 104).
 - Nõukogu 3. detsembri 2013. aasta otsus 2013/743/EL, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni 2014.–2020. aasta raamprogrammi „Horisont 2020“ rakendamise eriprogramm ning tunnistatakse kehtetuks otsused 2006/971/EÜ, 2006/972/EÜ, 2006/973/EÜ, 2006/974/EÜ ja 2006/975/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 965).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- **Kultuuri- ja loomesektori tagatisvahend (CCS GF).** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1295/2013, millega luuakse programm „Loov Euroopa“ (2014–2020) ning tunnistatakse kehtetuks otsused nr 1718/2006/EÜ, nr 1855/2006/EÜ ja nr 1041/2009/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 221).
- **Üliõpilaste õppelaenu tagamise rahastu (SLGF).** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1288/2013, millega luuakse „Erasmus+“: liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm ning tunnistatakse kehtetuks otsused nr 1719/2006/EÜ, nr 1720/2006/EÜ ja nr 1298/2008/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 50).
- **Energiatõhususe erarahastamisvahend (PF4EE).** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1293/2013, millega luuakse keskkonna- ja kliimameetmete programm (LIFE) ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 614/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 185).

C. Riskijagamisvahendid

- **Riskijagamisrahastu (RSFF).** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta otsus nr 1982/2006/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendat raamprogrammi (2007–2013) (ELT L 412, 30.12.2006, lk 1).
- **InnovFin.**
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1290/2013, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 osalemis- ja levitamiseeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1906/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 81).
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1291/2013, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1982/2006/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 104).
- **Euroopa ühendamise rahastu võlainstrument (CEF DI).** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1316/2013, millega luuakse Euroopa ühendamise rahastu, muudetakse määrust (EL) nr 913/2010 ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 680/2007 ja (EÜ) nr 67/2010 (ELT L 348, 20.12.2013, lk 129).
- **Looduskapitali rahastamisvahend (NCFE).** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1293/2013, millega luuakse keskkonna- ja kliimameetmete programm (LIFE) ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 614/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 185).

D. Sihtotstarbelised investeerimisvahendid

- **Euroopa mikrokreiidirahastu „Progress“ – Fonds commun de placements – fonds d’investissements spécialisés (EPMF FCP-FIS).** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. märtsi 2010. aasta otsus nr 283/2010/EL, millega luuakse tööhõive elavdamise ja sotsiaalse kaasamise Euroopa mikrokreiidirahastu „Progress“ (ELT L 87, 7.4.2010, lk 1).
- **Marguerite.**
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 680/2007, millega kehtestatakse ühenduse rahalise toetuse andmise üldeskirjad üleeuroopaliste transpordi- ja energiavõrkude valdkonnas (ELT L 162, 22.6.2007, lk 1).
 - Komisjoni 25. veebruari 2010. aasta otsus Euroopa Liidu osalemise kohta Euroopa energeetika, kliimamuutuste ja infrastruktuuride 2020. aasta investeerimisfondis (nn Marguerite'i fond) (C(2010)0941).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

- **Euroopa Energiatõhususe Fond (EEEF)**. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1233/2010, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 663/2009, millega luuakse toetuskava majanduse elavdamiseks ühenduse finantstoetuse andmisega energeetikaprojektidele (ELT L 346, 30.12.2010, lk 5).
-

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0027

ELi tagasipöördumistunnistus *

Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, millega kehtestatakse ELi tagasipöördumistunnistus ja tunnistatakse kehtetuks otsus 96/409/ÜVJP (COM(2018)0358 – C8-0386/2018 – 2018/0186(CNS))

(Seadusandlik erimenetlus – konsulteerimine)

(2020/C 411/46)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2018)0358),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 23 teist lõiku, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C8-0386/2018),
- võttes arvesse kodukorra artiklit 78c,
- võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit (A8-0433/2018),
- 1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;
- 2. palub komisjonil oma ettepanekut vastavalt muuta, järgides Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 293 lõiget 2;
- 3. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti muuta;
- 4. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatses komisjoni ettepanekut oluliselt muuta;
- 5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek

- (19) Institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe⁽²⁴⁾ punktide 22 ja 23 kohaselt peaks komisjon käesolevat direktiivi hindama, tuginedes eelkõige spetsiaalse jälgimisprogrammi raames kogutud teabele, et analüüsida direktiivi tagajärgi ning mis tahes lisameetmete võtmise vajadust.

⁽²⁴⁾ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 13. aprillil 2016 sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1).

Muudatusettepanek

- (19) Institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe⁽²⁴⁾ punktide 22 ja 23 kohaselt peaks komisjon käesolevat direktiivi hindama, tuginedes eelkõige spetsiaalse jälgimisprogrammi raames kogutud teabele, et analüüsida direktiivi tagajärgi, **sealhulgas selle mõju põhiõigustele**, ning mis tahes lisameetmete võtmise vajadust. **Hindamine tuleks teha kättesaadavaks Euroopa Parlamendile, Euroopa Andmekaitseinspektorile ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametile.**

⁽²⁴⁾ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 13. aprillil 2016 sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Põhjus 20

Komisjoni ettepanek

- (20) Käesoleva direktiivi rakendamisel liikmesriikide poolt teostatava isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/679⁽²⁵⁾. ELi tagasipöördumistunnistuse süsteem eeldab isikuandmete töötlemist, mis on vajalik taotleja identiteedi kontrollimiseks, ELi tagasipöördumistunnistuse kleebise trükkimiseks ja asjaomase andmesubjekti reisi lihtsustamiseks. Töödeldavate isikuandmete suhtes kohaldatavaid kaitsemeetmeid, nagu kogutud isikuandmete maksimaalne säilitamisaeg, tuleb veel täpsustada. Võimalike kuritarvituste vältimiseks on vajalik **maksimaalselt kolmeaastane** säilitamisaeg. Taotlejate isikuandmete kustutamine ei tohiks mõjutada liikmesriikide võimet jälgida käesoleva direktiivi kohaldamist.

⁽²⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

Muudatusettepanek

- (20) Käesoleva direktiivi rakendamisel liikmesriikide poolt teostatava isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/679⁽²⁵⁾. ELi tagasipöördumistunnistuse süsteem eeldab isikuandmete töötlemist, mis on vajalik taotleja identiteedi kontrollimiseks, ELi tagasipöördumistunnistuse kleebise trükkimiseks ja asjaomase andmesubjekti reisi lihtsustamiseks. Töödeldavate isikuandmete suhtes kohaldatavaid kaitsemeetmeid, nagu kogutud isikuandmete maksimaalne säilitamisaeg, tuleb veel täpsustada. Võimalike kuritarvituste vältimiseks on vajalik **kehtestada maksimaalne** säilitamisaeg. **See ajavahemik peaks olema proportsionaalne ega tohiks ületada 90 päeva pärast välja antud ELi tagasipöördumistunnistuse kehtivusaja lõppu.** Taotlejate isikuandmete **anonüümimine või** kustutamine ei tohiks mõjutada liikmesriikide võimet jälgida käesoleva direktiivi kohaldamist.

⁽²⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 4 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. **36** tundi pärast lõikes 2 osutatud teabe saamist vastab kodakondsusjärgne liikmesriik konsulteerimistaotlusele vastavalt direktiivi (EL) 2015/637 artikli 10 lõikele 3 ja kinnitab, kas taotleja on tema kodanik. Kui taotleja kodakondsus on kinnitust leidnud, annab abistav liikmesriik taotlejale ELi tagasipöördumistunnistuse hiljemalt järgmisel tööpäeval pärast kodakondsusjärgelt liikmesriigilt saadud vastust.

Muudatusettepanek

3. **24** tundi pärast lõikes 2 osutatud teabe saamist vastab kodakondsusjärgne liikmesriik konsulteerimistaotlusele vastavalt direktiivi (EL) 2015/637 artikli 10 lõikele 3 ja kinnitab, kas taotleja on tema kodanik. Kui taotleja kodakondsus on kinnitust leidnud, annab abistav liikmesriik taotlejale ELi tagasipöördumistunnistuse hiljemalt järgmisel tööpäeval pärast kodakondsusjärgelt liikmesriigilt saadud vastust.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 4 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel võivad liikmesriigid ületada lõigetes 1 ja 3 sätestatud tähtaegu.

Muudatusettepanek

4. Nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel võivad liikmesriigid **ennetada või** ületada lõigetes 1 ja 3 sätestatud tähtaegu.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 9 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) täiendavad turvaelemendid ja -nõuded, sealhulgas tugevdatud võltsimis- ja järeletegemisvastased standardid;

Muudatusettepanek

b) täiendavad **mittebiomeetrilised** turvaelemendid ja -nõuded, sealhulgas tugevdatud võltsimis- ja järeletegemisvastased standardid;

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 13 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Abistav liikmesriik ja kodakondsusjärgne liikmesriik ei säilita taotleja isikuandmeid kauem kui **kolm aastat**. Selle säilitamistähtaja möödumisel taotleja isikuandmed kustutatakse.

Muudatusettepanek

4. Abistav liikmesriik ja kodakondsusjärgne liikmesriik ei säilita taotleja isikuandmeid kauem kui **90 päeva pärast välja antud ELi tagasipöördumistunnistuse kehtivusaja lõppu**. Selle säilitamistähtaja möödumisel taotleja isikuandmed kustutatakse. **Anonüümitud andmeid võib säilitada, kui see on vajalik käesoleva määruse järelevalveks ja hindamiseks.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 4
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Komisjon hindab käesolevat direktiivi mitte varem kui **viie** aasta möödumisel käesoleva direktiivi ülevõtmise kuupäevast ja esitab peamiste tulemuste, sealhulgas isikuandmete turvalisuse taseme asjakohasuse kohta aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Muudatusettepanek

1. Komisjon hindab käesolevat direktiivi mitte varem kui **kolme** aasta möödumisel käesoleva direktiivi ülevõtmise kuupäevast ja esitab peamiste tulemuste, sealhulgas isikuandmete turvalisuse taseme asjakohasuse **ja põhiõigustele kaasneva võimaliku mõju** kohta aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0028

Euratomy teadus- ja koolitusprogramm 2021–2025 *

Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ täiendav Euroopa Aatomienergiaühenduse teadus- ja koolitusprogramm aastateks 2021–2025 (COM(2018)0437 – C8-0380/2018 – 2018/0226(NLE))

(Konsulterimine)

(2020/C 411/47)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2018)0437),
 - võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 7, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C8-0380/2018),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 78c,
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit (A8-0406/2018),
1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;
 2. palub komisjonil oma ettepanekut vastavalt muuta, järgides Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 293 lõiget 2 ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a;
 3. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti muuta;
 4. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatses komisjoni ettepanekut oluliselt muuta;
 5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (1a) *Programmi rakendamise ja hindamise kõigil asjakohastel etappidel tuleks Euroopa Parlamendiga konsulteerida. Nõukogu küsis Euroopa Parlamendi arvamust Euroopa Aatomienergiaühenduse teadus- ja koolitusprogrammi (2021–2025) kohta. Kuid Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu kohaselt ei kohaldata seadusandlikku tavamenetlust ning seetõttu ei loeta tuumavaldkonnaga seotud õigusaktide vastuvõtmisel Euroopa Parlamenti nõukoguga võrdseks. Arvestades Euroopa Parlamendi rolli kaasseadusandjana eelarveküsimustes ning liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi sidusa kavandamise ja rakendamise tagamiseks tuleks Euratomy teadus- ja koolitusprogramm samuti vastu võtta seadusandliku tavamenetluse teel.*

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 2
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

- (2) Tänu tuumaohutuse ja -julgeoleku ning kiirguskaitse parandamisele suurendatakse tuumauuringutega sotsiaalset heaolu, majanduslikku õitsengut ja **keskkonnasäästlikkust**. Kiirguskaitsealaste teadusuuringute tulemusena on täiustatud meditsiinitehnikat, millest saavad kasu paljud kodanikud, ning need uuringud võivad viia edusammudeni muudeski sektorites, näiteks tööstuses, põllumajanduses ning keskkonna- ja julgeolekuvaldkonnas. Sama oluline on **võimalus tuumauuringute abil** pikemas perspektiivis **saavutada energiasüsteemis CO₂ heitkoguste vähenemine ohutul, tõhusal ja turvalisel viisil**.

Muudatusettepanek

- (2) Tänu tuumaohutuse ja -julgeoleku ning kiirguskaitse parandamisele suurendatakse tuumauuringutega sotsiaalset heaolu **ja** majanduslikku õitsengut. **Tuumauuringud toetavad oluliselt ökoloogilist kestlikkust ja võitlust kliimamuutuste vastu, vähendades liidu sõltuvust imporditavast energiast, samal ajal kui** kiirguskaitsealaste teadusuuringute tulemusena on täiustatud meditsiinitehnikat, millest saavad kasu paljud kodanikud, ning need uuringud võivad viia edusammudeni muudeski sektorites, näiteks tööstuses, põllumajanduses ning keskkonna- ja julgeolekuvaldkonnas. Sama oluline on **ka see, et tuumauuringutega aidatakse** pikemas perspektiivis **kaasa energiasüsteemi CO₂-heitete ohutule, tõhusale ja turvalisele vähendamisele**.

Muudatusettepanek 3
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek

- (4) Euratomi 2014.–2018. aasta teadus- ja koolitusprogrammi vahehindamist käsitlevas komisjoni aruandes (COM (2017) 697 final) on esitatud programmi juhtpõhimõtted. Need hõlmavad järgmist: **tuumaohutust, tuumaenergiaalaseid kaitsemeetmeid, tuumajulgeolekut**, tuumajäätmete **käitlemist** ja tuumasünteesi käsitlevate teadusuuringute jätkuv toetamine; tuumauuringualaste Euroopa ühisprogrammide ülesehituse ja haldamise edasine parandamine koostöös toetusesaajatega; tuumaohutuse, tuumajulgeoleku ja kiirguskaitse kõikide aspektidega seotud asjakohase pädevuse arendamisele suunatud Euratomi haridus- ja koolitusmeetmete jätkuv rakendamine ja tõhustamine; **veelgi suurema kasu saamine** Euratomi programmi ja liidu raamprogrammi muude teemavaldkondade **vahelisest sünergiast** ning Euratomi programmi otsemeetmete ja kaudsete meetmete **vahelisest sünergiast** veelgi suurema kasu saamine.

Muudatusettepanek

- (4) Euratomi 2014.–2018. aasta teadus- ja koolitusprogrammi vahehindamist käsitlevas komisjoni aruandes (COM (2017) 697 final) on esitatud programmi juhtpõhimõtted. Need hõlmavad järgmist: **tuumaohutus, jõudlus, tuumaenergiaalased kaitsemeetmed, tuumajulgeolek, radioaktiivsete** tuumajäätmete **käitlemine, kiirguskaitse** ja tuumasünteesi käsitlevate teadusuuringute jätkuv toetamine; tuumauuringualaste Euroopa ühisprogrammide ülesehituse ja haldamise edasine parandamine koostöös toetusesaajatega; tuumaohutuse, tuumajulgeoleku ja kiirguskaitse kõikide aspektidega seotud asjakohase pädevuse arendamisele suunatud Euratomi haridus- ja koolitusmeetmete jätkuv rakendamine ja tõhustamine, **et tagada eelkõige uue põlvkonna inseneride kõrgetasemelised oskused**; Euratomi programmi ja liidu raamprogrammi muude teemavaldkondade **vahelise sünergia veelgi parem ärakasutamine**; ning Euratomi programmi otsemeetmete ja kaudsete meetmete **vahelise sünergia** veelgi **parem ärakasutamine, mis aitab tagada kogu Euratomi programmi järjepidevuse ja tõhususe**.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (4a) *Euratori jäätmekäitlusprojektid aitavad ELis paremini mõista selliseid radioaktiivsete jäätmete käitlemise probleeme nagu tulevaste geoloogiliste ladustamisrajatiste ohutus, radioaktiivsete jäätmete ladustamiskujule viimine ja kasutatud tuumkütuse pikaajaline toime prügilates.*

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (5) Programmi idee ja kavandamise puhul on lähtutud vajadusest saavutada toetatavate tegevuste kriitiline mass. Selleks kehtestatakse piiratud arv konkreetseid eesmärke, mille puhul keskendutakse tuumalõhustumise ohutule kasutamisele energeetikas ja muudes valdkondades, vajalike eksperditeadmiste säilitamisele ja täiendamisele, tuumasünteesenergeetika edendamisele ning tuumaohutust, tuumaenergiaalaseid kaitsemeetmeid ja tuumajulgeolekut käsitleva liidu poliitika toetamisele.

- (5) Programmi idee ja kavandamise puhul on lähtutud vajadusest saavutada toetatavate tegevuste kriitiline mass. Selleks kehtestatakse piiratud arv konkreetseid eesmärke, mille puhul keskendutakse tuumalõhustumise ohutule kasutamisele energeetikas ja muudes valdkondades, vajalike eksperditeadmiste säilitamisele ja täiendamisele, tuumasünteesenergeetika edendamisele ning tuumaohutust, tuumaenergiaalaseid kaitsemeetmeid ja tuumajulgeolekut käsitleva liidu poliitika toetamisele, **sealhulgas teadmiste arendamisele oma kasutusaja ületanud tuumarajatiste ohutu, tulemusliku ja kulutasuva dekomisjoneerimise kohta, millise valdkonna õigusnormid ja investeeringud ei ole nõutaval tasemel.**

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (5a) *Programmil on oluline osa liidu piiüetes säilitada ja tugevdada oma teaduslikku ja tööstuslikku juhtpositsiooni energiatehnoloogiate valdkonnas. Praeguste tuumalõhustumiselektrijaamade turvalise toimimise toetamiseks ja elektrisüsteemi CO₂-heite vähendamiseks peaksid tuumalõhustumisuuringud jääma Euratori programmi lahutamatuks osaks.*

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 7**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 5 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (5b) *Tuumaenergia ja muuks kui energiatootmiseks kasutatava ioniseeriva kiirguse turvalist ja ohutut kasutamist, sh tuumaohutust ja dekomisjoneerimist, tuleks toetada struktuuriliste piiriüleste kontrollide ning teadmiste ja parimate tavade jagamise kaudu, mis on seotud praegu kasutusel olevate reaktorisüsteemide ja tuumküütusüksikute ohutusega, eelkõige selliste tuumarajatiste puhul, mis asuvad liikmesriikidevahelise piiri või selliste piiride läheduses.*

Muudatusettepanek 31**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 5 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (5c) *Tõsised tuumaõnnetused võivad seada ohtu inimeste tervise. Seepärast tuleks Euratomi programmis pöörata võimalikult suurt tähelepanu Teadusuuringute Ühis-keskuses käsitletavatele tuumaohutuse ja vajaduse korral julgeolekuaspektidele.*

Muudatusettepanek 8**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 7**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (7) Programm peaks tuumauuringute toetamise kaudu aita-
ma kaasa Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr [...] ⁽³⁾ kehtestatud teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ (edaspidi „raamprogramm „Euroopa horisont““) eesmärkide saavutamisele ning hõlbustama Euroopa 2030. aastani ulatuva strateegia rakendamist ja Euroopa teadusruumi tugevdamist.
- (7) Programm peaks tuumauuringute toetamise kaudu aita-
ma kaasa Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) [...] ⁽³⁾ kehtestatud teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ (edaspidi „raamprogramm „Euroopa horisont““) eesmärkide saavutamisele, **eelkõige edendades avatud ja tippasemel teadust**, ning hõlbustama Euroopa 2030. aastani ulatuva strateegia rakendamist ja Euroopa teadusruumi tugevdamist.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu [...] määrus (EL) [...], millega kehtestatakse ELi üheksas raamprogramm – teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm aastateks 2021–2027 – ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1291/2013 (ELT [...]).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu [...] määrus (EL) nr [...], millega kehtestatakse ELi üheksas raamprogramm – teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm aastateks 2021–2027 – ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1291/2013 (ELT [...]).

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 9
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

- (8) Programmi raames tuleks püüda saavutada sünergia raamprogrammiga „Euroopa horisont“ ja teiste liidu programmidega nii kavandamisel ja strateegilisel planeerimisel kui ka seoses projektide valimise, programmi haldamise, kommunikatsioonitegevuse, tulemuste levitamise ja kasutamise, järelevalve, auditeerimise ja juhtimisega. Et hoida ära kattumist ja dubleerimist ning suurendada ELi vahendite finantsvõimendust, võib raamprogrammi „Euroopa horisont“ tegevuste jaoks üle kanda muude liidu programmide vahendeid. Sellisel juhul järgitakse kõnealuste vahendite puhul raamprogrammi „Euroopa horisont“ eeskirju.

Muudatusettepanek

- (8) Programmi raames tuleks püüda saavutada sünergia **ja paremat kooskõla** raamprogrammiga „Euroopa horisont“ ja teiste liidu programmidega nii kavandamisel ja strateegilisel planeerimisel kui ka seoses projektide valimise, programmi haldamise, kommunikatsioonitegevuse, tulemuste levitamise ja kasutamise, järelevalve, auditeerimise ja juhtimisega. **Väga tähtis on järgida programmides läbivalt tipptaseme ja avatud teaduse põhimõtteid.** Et hoida ära kattumist ja dubleerimist ning suurendada ELi vahendite finantsvõimendust, võib raamprogrammi „Euroopa horisont“ tegevuste jaoks üle kanda muude liidu programmide vahendeid. Sellisel juhul järgitakse kõnealuste vahendite puhul raamprogrammi „Euroopa horisont“ eeskirju.

Muudatusettepanek 33
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 12 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (12a) Programmi raames arendatava tegevuse eesmärk peaks olema edendada naiste ja meeste võrdõiguslikkust teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas, eelkõige tegeleda soolise ebavõrdsuse põhjustega, kasutada täielikult ära nii nais- kui ka meesteadlaste potentsiaali ning lisada projektidesse sooküsimused, et parandada teadusuuringute kvaliteeti ja stimuleerida innovatsiooni. Samuti peaks tegevuste eesmärk olema rakendada Euroopa Liidu lepingu artiklites 2 ja 3 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 8 sätestatud soolise võrdõiguslikkuse põhimõtteid.

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 10
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 17 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (17a) *Teadusuuringute Ühiskeskus toetab standardimist, liidu teadlaste vaba juurdepääsu konkreetsetele tuumaraajatistele ja koolitustegevust sellistes valdkondades nagu tuumaenergiaalased tagatised, tuumaalane kohtuekspertiis või dekomisjoneerimine.*

Muudatusettepanek 11
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (b) pikemas perspektiivis energiasüsteemis **CO₂** heitkoguste vähendamisele kaasaaitamine ohutul, tõhusal ja turvalisel viisil.

- b) pikemas perspektiivis energiasüsteemis **CO₂** heitkoguste vähendamisele kaasaaitamine ohutul, tõhusal ja turvalisel viisil.

Muudatusettepanek 12
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (a) edendada tuumaenergia ja muuks kui energiatootmiseks kasutatava ioniseeriva kiirguse ohutut ja **turvalist** kasutamist, sealhulgas tuumaohutust ja -julgeolekut, tuumaenergiaalaseid kaitsemeetmeid, kiirguskaitset, kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete ohutut käitlemist ning tuumarajatiste tegevuse ohutut lõpetamist;

- a) edendada tuumaenergia ja muuks kui energiatootmiseks kasutatava ioniseeriva kiirguse ohutut, **turvalist** ja **tõhusat** kasutamist, sealhulgas tuumaohutust ja -julgeolekut, tuumaenergiaalaseid kaitsemeetmeid, kiirguskaitset, kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete ohutut käitlemist ning tuumarajatiste tegevuse ohutut lõpetamist;

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 2 – punkt d

Komisjoni ettepanek

(d) toetada tuumaohutust, tuumajulgeolekut ja tuumaenergiaalaseid kaitsemeetmeid käsitlevat ühenduse poliitikat.

Muudatusettepanek

d) toetada tuumaohutust, tuumajulgeolekut ja tuumaenergiaalaseid kaitsemeetmeid käsitlevat ühenduse poliitikat, **sealhulgas teadmiste arendamist oma olelusringi lõppu jõudnud tuumarajatiste ohutu, tõhusa ja kulutasuva dekomisjoneerimise kohta.**

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Programmi rakendamise rahastamispakett on jooksevhindades 1 675 000 000 eurot.

Muudatusettepanek

1. Programmi rakendamise rahastamispakett on **2018. aasta hindades 1 516 000 000 eurot** (jooksevhindades 1 675 000 000 eurot).

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 2 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Lõikes 1 esitatud summa **orienteeriv** jaotus on järgmine:

Muudatusettepanek

Lõikes 1 esitatud summa jaotus on järgmine:

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 16
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 2 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) **724 563 000 eurot** tuumasünteesialase teadus- ja arendustegevuse jaoks;

Muudatusettepanek

a) **43 %** tuumasünteesialase teadus- ja arendustegevuse jaoks;

Muudatusettepanek 17
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 2 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) **330 930 000 eurot** tuumalõhustumisuuringute, tuumaohutuse ja kiirguskaitse jaoks;

Muudatusettepanek

b) **25 %** tuumalõhustumisuuringute, tuumaohutuse ja kiirguskaitse jaoks;

Muudatusettepanek 18
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 2 – lõik 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) **619 507 000 eurot** Teadusuuringute Ühiskeskuse otsemeetmete jaoks.

Muudatusettepanek

c) **32 %** Teadusuuringute Ühiskeskuse otsemeetmete jaoks.

Muudatusettepanek 19
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 2 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Komisjon **ei või** iga-aastase eelarvemenetluse käigus käesoleva artikli lõike 2 **punktis c** nimetatud summast kõrvale kalduda.

Muudatusettepanek

Komisjon **võib** iga-aastase eelarvemenetluse käigus käesoleva artikli lõike 2 **esimeses lõigus** nimetatud summast **kuni 10 % võrra** kõrvale kalduda.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 1 – lõik 1 – punkt c – taane 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

— õigusriigi austamine;

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 8a

Sooline võrdõiguslikkus

Programmiga tagatakse soolise võrdõiguslikkuse ja soolise mõõtme tulemuslik edendamine teadusuuringutes ja innovatsioonis.

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 8 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 8b

Eetikapõhimõtted

1. Igasuguse programmi raames toimuva teadus- ja innovatsioonitegevuse puhul järgitakse eetikapõhimõtteid ning asjakohaseid liikmesriikide, liidu ja rahvusvahelisi õigusakte, sh Euroopa Liidu põhiõiguste hartat ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ja selle lisaprotokolle.

Erilise tähelepanu all on proportsionaalsuse põhimõte, õigus eraelu puutumatusel, õigus isikuandmete kaitsele, õigus kehalisele ja vaimsele puutumatusel, õigus mitte olla diskrimineeritud ja vajadus tagada inimeste tervise kaitse kõrgel tasemel.

2. Programmi raames toimivas teadus- ja innovatsioonitegevuses keskendutakse üksnes tsiviilrakendustele.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 21**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 13 – lõige 1***Komisjoni ettepanek*

(1) Programmist rahaliste vahendite saajad **tunnustavad** rahastuse päritolu **ning tagavad** eelkõige asjaomaste meetmete ja nende tulemuste tutvustamisel **ühenduse rahaliste vahendite nähtavuse, andes** eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele sellekohast sidusat, tõhusat ja proportsionaalset suunatud teavet.

Muudatusettepanek

1. Programmist rahaliste vahendite saajad **tunnistavad** rahastuse päritolu, **viitavad liidu rahastamisele, et tagada selle nähtavus** (eelkõige asjaomaste meetmete ja nende tulemuste tutvustamisel) **ning annavad** eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele sellekohast sidusat, tõhusat ja proportsionaalset suunatud teavet.

Muudatusettepanek 22**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 13 – lõige 2***Komisjoni ettepanek*

(2) Komisjon viib läbi programmi ning selle meetmete ja tulemustega seotud teavitus- ja kommunikatsioonitegevust. Programmi jaoks eraldatud rahalisi vahendeid kasutatakse ka ühenduse nende poliitiliste prioriteetide propageerimiseks, mis on seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega.

Muudatusettepanek

2. Komisjon viib läbi programmi ning selle meetmete ja tulemustega seotud teavitus- ja kommunikatsioonitegevust, **mis on suunatud nii spetsialistidele kui ka üldsusele**. Programmi jaoks eraldatud rahalisi vahendeid kasutatakse ka ühenduse nende poliitiliste prioriteetide propageerimiseks, mis on seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega.

Muudatusettepanek 23**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 14 – lõige 1***Komisjoni ettepanek*

1. Hindamised toimuvad **piisavalt aegsasti**, et nende tulemusi saaks kasutada programmiga, selle jätkuprogrammiga ning muude teadusuuringuid ja innovatsiooni käsitlevate algatustega seotud otsustamisprotsessis.

Muudatusettepanek

1. Hindamised toimuvad **iga kahe aasta järel**, et nende tulemusi saaks kasutada programmiga, selle jätkuprogrammiga ning muude teadusuuringuid ja innovatsiooni käsitlevate algatustega seotud otsustamisprotsessis.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 24
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 14 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Programmi **vahehindamine** toimub siis, kui programmi rakendamise kohta on **saanud kättesaadavaks** piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui **kolm** aastat pärast programmi rakendamise algust. **Vahehindamine** hõlmab varasemate Euratomi programmide pikaajalise mõju hindamist ja selle põhjal kohandatakse vajaduse korral programmi rakendamist.

Muudatusettepanek

2. Programmi **esimene hindamine** toimub siis, kui programmi rakendamise kohta on piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui **kaks** aastat pärast programmi rakendamise algust. **Hindamine** hõlmab varasemate Euratomi programmide pikaajalise mõju hindamist ja selle põhjal kohandatakse vajaduse korral programmi **jätkamist ja** rakendamist.

Muudatusettepanek 25
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 14 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Programmi rakendamise lõpul, **ent mitte hiljem kui neli** aastat pärast artiklis 1 nimetatud ajavahemikku viib komisjon läbi programmi lõpphindamise. Lõpphindamine hõlmab varasemate programmide pikaajalise mõju hindamist.

Muudatusettepanek

3. Programmi rakendamise lõpul **ja hiljemalt kaks** aastat pärast artiklis 1 nimetatud ajavahemikku viib komisjon läbi programmi lõpphindamise. Lõpphindamine hõlmab varasemate programmide pikaajalise mõju hindamist.

Muudatusettepanek 26
Ettepanek võtta vastu määrus
I lisa – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Erieesmärkide saavutamiseks toetatakse programmiga valdkonnaülest tegevust, millega tagatakse ühiste probleemide lahendamiseks tehtavate teadusalaste jõupingutuste koostoime. Tagatakse asjakohased seosed ja kokkupuutealad programmiga „Euroopa horisont“, näiteks korraldatakse ühiseid projektikonkurse. Asjaomast teadus- ja innovatsioonitegevust võib rahaliselt toetada ka määruse [ühisätete määrus] kohastest fondidest, kui **see** on kooskõlas kõnealuste fondide eesmärkide ja eeskirjadega.

Muudatusettepanek

Erieesmärkide saavutamiseks toetatakse programmiga valdkonnaülest tegevust, millega tagatakse ühiste probleemide lahendamiseks tehtavate teadusalaste jõupingutuste koostoime. Tagatakse asjakohased seosed ja kokkupuutealad programmiga „Euroopa horisont“, näiteks korraldatakse ühiseid projektikonkurse. Asjaomast teadus- ja innovatsioonitegevust võib rahaliselt toetada ka määruse [ühisätete määrus] kohastest fondidest **või muudest liidu programmidest ja rahastamisvahenditest**, kui **need** on kooskõlas kõnealuste fondide, **programmide ja rahastamisvahendite** eesmärkide ja eeskirjadega.

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 27**Ettepanek võtta vastu määrus****I lisa – lõik 4***Komisjoni ettepanek*

Tööprogrammide prioriteetidid peab kindlaks määrama komisjon oma poliitiliste prioriteetide ja andmete põhjal, mis saadakse riikide ametiasutustelt ja tuumauuringutega tegelevatelt sidusrühmadelt, kes on ühinenud asutusteks või liitunud selliste raamistikega nagu Euroopa tehnoloogiaplatvormid, assotsiatsioonid, algatused või tehnikafoorumid, kus tegeldakse tuumasüsteemide ja **-julgeoleku**, radioaktiivsete jäätmete ja kasutatud tuumkütuse käitlemise, kiirguskaitse, väikese doosiga seotud riskide, tuumaenergiaalaste kaitsemeetmete ja julgeoleku või tuumasünteesiuuringutega, või kes on ühinenud **tuumavaldkonna** sidusrühmi ühendava mis tahes muu asjakohase organisatsiooni või foorumiga.

Muudatusettepanek

Tööprogrammide prioriteetidid peab kindlaks määrama komisjon oma poliitiliste prioriteetide ja andmete põhjal, mis saadakse riikide ametiasutustelt ja tuumauuringutega tegelevatelt sidusrühmadelt, kes on ühinenud asutusteks või liitunud selliste raamistikega nagu Euroopa tehnoloogiaplatvormid, assotsiatsioonid, algatused või tehnikafoorumid, kus tegeldakse **praeguste ja tulevaste** tuumasüsteemide ja **tuumajulgeoleku**, radioaktiivsete jäätmete ja kasutatud tuumkütuse käitlemise, kiirguskaitse, väikese doosiga seotud riskide, tuumaenergiaalaste kaitsemeetmete ja julgeoleku või tuumasünteesiuuringutega, või kes on ühinenud **asjaomaseid** sidusrühmi ühendava mis tahes muu asjakohase organisatsiooni või foorumiga.

Muudatusettepanek 28**Ettepanek võtta vastu määrus****I lisa – lõik 5 – punkt a – alapunkt 1***Komisjoni ettepanek*

(1) Tuumaohutus: ühenduses kasutatavate reaktorisüsteemide ja tuumkütusetsüklite ohutus ning ühenduse üldiste tuumaohutusosalaste eksperditeadmiste säilitamiseks vajalikus ulatuses selliste reaktoritüüpide ja tuumkütusetsüklite ohutus, mida võidakse kasutada tulevikus, kusjuures keskendutakse üksnes ohutusaspektidele, sealhulgas kõigile kütusetsükliga seotud aspektidele, näiteks **partitsioneerimisele** ja transmutsioonile.

Muudatusettepanek

1) Tuumaohutus: ühenduses kasutatavate reaktorisüsteemide ja tuumkütusetsüklite ohutus ning ühenduse üldiste tuumaohutusosalaste eksperditeadmiste säilitamiseks **ja arendamiseks** vajalikus ulatuses selliste reaktoritüüpide ja tuumkütusetsüklite ohutus, mida võidakse kasutada tulevikus, kusjuures keskendutakse üksnes ohutusaspektidele, sealhulgas kõigile kütusetsükliga seotud aspektidele, näiteks **poolestusaja järgi eraldamisele** ja transmutsioonile. **Toetus praegu kasutusele olevate reaktorisüsteemide ja tuumkütusetsüklite ohutusega seotud teabe ja parimate tavade jagamiseks, eelkõige selliste tuumarajatiste puhul, mis asuvad liikmesriikidevahelise piiri või selliste piiride läheduses.**

Kolmapäev, 16. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu määrus

I lisa – lõik 5 – punkt a – alapunkt 3

Komisjoni ettepanek

(3) Tuumarajatiste tegevuse ohutu lõpetamine: teadusuuringud tuumarajatiste **tegevuse lõpetamise** ja nende **keskkonnakahju** heastamise tehnoloogia väljatöötamiseks ja hindamiseks; toetus **tegevuse lõpetamist käsitlevate** teadmiste ja **parima tava jagamiseks**.

Muudatusettepanek

3) Tuumarajatiste tegevuse ohutu lõpetamine: teadusuuringud tuumarajatiste **dekomisjoneerimise** ja nende **keskkonnakahjude** heastamise tehnoloogia väljatöötamiseks ja hindamiseks. Toetus **dekomisjoneerimisalaste teadmiste ja parimate tavade jagamiseks, sealhulgas** teadmiste **jagamise liikmesriikidevahelise piiri või selliste piiride läheduses asuvate tuumarajatiste kohta ning vahendite ja töötajate ühiskasutuse kaudu tippkeskustes**.

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – alapealkiri 4 – tabel

Komisjoni ettepanek

Innovatsiooni mõjuahela näitajad

ELi edusammud seoses Euratomi programmi mõju suurendamisega 3 protsendini SKPst

Muudatusettepanek

Innovatsiooni mõjuahela näitajad

Euratomi programmist tulenev mõju ELi eesmärgile eraldada 3 % SKPst teadus- ja arendustegevusele

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0035

Leedu Ignalina tuumaelektrijaama dekomisjoneerimise abiprogramm *

Euroopa Parlamendi 17. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega kehtestatakse Leedu Ignalina tuumaelektrijaama dekomisjoneerimise abiprogramm (Ignalina programm) ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EL) nr 1369/2013 (COM(2018)0466 – C8-0394/2018 – 2018/0251(NLE))

(Konsulterimine)

(2020/C 411/48)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2018)0466),
 - võttes arvesse 2003. aasta ühinemisakti, eriti sellele lisatud protokoll nr 4 artiklit 3,
 - võttes arvesse nõukogu taotlust arvamuse esitamise kohta (C8-0394/2018),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 78c,
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit (A8-0413/2018),
1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;
 2. palub komisjonil oma ettepanekut vastavalt muuta, järgides Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 293 lõiget 2;
 3. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti muuta;
 4. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatses komisjoni ettepanekut oluliselt muuta;
 5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

Muudatusettepanek 1**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 1***Komisjoni ettepanek*

- (1) 2003. aasta ühinemisaktile lisatud protokoll nr 4 (Ignalina tuumaelektrijaama kohta)⁽¹⁾ kohaselt võttis Leedu kohustuse sulgeda Ignalina tuumaelektrijaama esimene reaktor 31. detsembriks 2004 ja teine reaktor 31. detsembriks 2009 ning need reaktorisõlmed seejärel dekomisjoneerida.

⁽¹⁾ ELT L 236, 23.9.2003, lk 944.

Muudatusettepanek

- (1) 2003. aasta ühinemisaktile lisatud protokoll nr 4 (Ignalina tuumaelektrijaama kohta)⁽¹⁾ kohaselt võttis Leedu kohustuse sulgeda Ignalina tuumaelektrijaama esimene reaktor 31. detsembriks 2004 ja teine reaktor 31. detsembriks 2009 ning need reaktorisõlmed seejärel dekomisjoneerida. **Protokoll nr 4 jääb Ignalina programmi õiguslikuks aluseks.**

⁽¹⁾ ELT L 236, 23.9.2003, lk 944.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhendus 2

Komisjoni ettepanek

- (2) Kooskõlas ühinemisaktis võetud kohustustega ning liidu abiga sulges Leedu kaks reaktorit tähtaegselt ning tegi märkimisväärseid edusamme nende dekomisjoneerimise suunas. Kiirgusohu vähendamise jätkamiseks on vaja lisatööd. Olemasolevate hinnangute kohaselt on selleks pärast 2020. aastat vaja täiendavaid rahalisi vahendeid.

Muudatusettepanek

- (2) Kooskõlas ühinemisaktis võetud kohustustega ning liidu abiga sulges Leedu kaks reaktorit tähtaegselt ning tegi märkimisväärseid edusamme nende dekomisjoneerimise suunas. Kiirgusohu vähendamise jätkamiseks on vaja lisatööd. Olemasolevate hinnangute kohaselt **ja 2038. aastaks kavandatud lõpliku sulgemiskuupäeva silmas pidades** on selleks pärast 2020. aastat vaja **märkimisväärseid** täiendavaid rahalisi vahendeid. **Dekomisjoneerimiskava täitmiseks 2038. aastaks tuleb lahendada 1 548 miljoni euro suurune rahastamispuudujääk.**

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhendus 3

Komisjoni ettepanek

- (3) Käesoleva määrusega hõlmatav tegevus peaks vastama kohaldatavale liidu ja siseriiklikule õigusele. Käesoleva määrusega hõlmatud tuumaelektrijaama dekomisjoneerimine peaks toimuma kooskõlas õigusaktidega, mis käsitlevad tuumaohutust (nõukogu direktiiv 2009/71/Euratom)⁽¹⁾ ja jäätmekäitlust (nõukogu direktiiv 2011/70/Euratom)⁽²⁾. Lõplik vastutus kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise eest jääb Leedu kanda.

⁽¹⁾ Nõukogu 25. juuni 2009. aasta direktiiv 2009/71/Euratom, millega luuakse tuumaseadmete tuumaohutust käsitlev ühenduse raamistik (ELT L 172, 2.7.2009, lk 18).

⁽²⁾ Nõukogu 19. juuli 2011. aasta direktiiv 2011/70/Euratom, millega luuakse ühenduse raamistik kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete vastutustundlikuks ja ohutuks käitlemiseks (ELT L 199, 2.8.2011, lk 48).

Muudatusettepanek

- (3) Käesoleva määrusega hõlmatav tegevus peaks vastama kohaldatavale liidu ja siseriiklikule õigusele. Käesoleva määrusega hõlmatud tuumaelektrijaama dekomisjoneerimine peaks toimuma kooskõlas õigusaktidega, mis käsitlevad tuumaohutust (nõukogu direktiiv 2009/71/Euratom)⁽¹⁾ ja jäätmekäitlust (nõukogu direktiiv 2011/70/Euratom)⁽²⁾. Lõplik vastutus kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise eest jääb Leedu kanda. **Direktiiviga 2011/70/Euratom lubatakse aga liidul toetada mitmesuguseid dekomisjoneerimisprojekte, sealhulgas kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete ladustamist ja kõrvaldamist. Kuigi direktiivis 2011/70/Euratom sätestatakse, et kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise kulud kannab nende ainete tekitaja, ei saa seda sätet tagasiulatuvalt kohaldada Leedu suhtes, kes sulges Ignalina tuumajaama enne direktiivi vastuvõtmist ega saanud seetõttu koguda piisavalt vahendeid kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete ladustamiseks ja kõrvaldamiseks.**

⁽¹⁾ Nõukogu 25. juuni 2009. aasta direktiiv 2009/71/Euratom, millega luuakse tuumaseadmete tuumaohutust käsitlev ühenduse raamistik (ELT L 172, 2.7.2009, lk 18).

⁽²⁾ Nõukogu 19. juuli 2011. aasta direktiiv 2011/70/Euratom, millega luuakse ühenduse raamistik kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete vastutustundlikuks ja ohutuks käitlemiseks (ELT L 199, 2.8.2011, lk 48).

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 4**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 4***Komisjoni ettepanek*

- (4) Tunnistades, et Nõukogude Liidu ajast pärineva kahe 1 500 MW RBMK-tüüpi reaktoriga Ignalina tuumaelektrijaama tegevuse enneaegne lõpetamine ja sellele järgnev dekomisjoneerimine oli pretsedenditu ja pani Leedule erakordse rahalise koorma, mis ei vastanud riigi suurusele ega majanduslikule tugevusele, sätestati protokollis nr 4, et Ignalina programmi alusel antavat liidu abi jätkatakse katkematult ja seda pikendatakse pärast 2006. aastat järgmiste finantsperspektiivide ajavahemikuks.

Muudatusettepanek

- (4) Tunnistades, et Nõukogude Liidu ajast pärineva kahe 1 500 MW RBMK-tüüpi reaktoriga **reaktoriga (kanal-tüüpi grafiitreaktorid, mis olid samalaadsed kui Tšernobõlis kasutatud reaktorid)** Ignalina tuumaelektrijaama tegevuse enneaegne lõpetamine ja sellele järgnev dekomisjoneerimine oli pretsedenditu, **kuna samalaadse ehitusega reaktoreid ei olnud mujal maailmas kusagil tegelikult demonteeritud**, ja pani Leedule erakordse rahalise koorma, mis ei vastanud riigi suurusele ega majanduslikule tugevusele, sätestati protokollis nr 4, et Ignalina programmi alusel antavat liidu abi jätkatakse katkematult ja seda pikendatakse pärast 2006. aastat järgmiste finantsperspektiivide ajavahemikuks **kuni lõpliku sulgemiskuupäevani, mis on praegu kavandatud 2038. aastaks**.

Muudatusettepanek 5**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 10***Komisjoni ettepanek*

- (10) Programmiga tuleks tagada ka sellest saadud teadmiste levitamine kõikidele liikmesriikidele, kooskõlas ja koostöös liidu teiste asjakohaste dekomisjoneerimismeetmete programmidega Bulgaarias ja Slovakkias ning komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskusega, **kuna sellised meetmed annavad** suurima liidu **lisaväärtuse**.

Muudatusettepanek

- (10) Programmiga tuleks tagada ka sellest saadud teadmiste levitamine kõikidele liikmesriikidele, kooskõlas ja koostöös liidu teiste asjakohaste dekomisjoneerimismeetmete programmidega Bulgaarias ja Slovakkias ning komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskusega, **Selleks et need meetmed annaksid liidu jaoks suurima lisaväärtuse, ei tohiks teadmiste levitamise rahastamine olla osa dekomisjoneerimistööde rahastamisest, vaid see peaks pärinema liidu muudest rahastamisallikatest**.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 6
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek

- (11) Käesoleva määrusega hõlmatud Ignalina tuumaelektrijaama dekomisjoneerimisel tuleks kasutada saadavaid parimaid tehnilisi teadmisi ning võtta nõuetekohaselt arvesse kasutuselt kõrvaldatavate seadmete laadi ja tehnilisi näitajaid, et tagada ohutus ja võimalikult suur tõhusus, võttes seejuures arvesse rahvusvahelisi parimaid tavasid.

Muudatusettepanek

- (11) Käesoleva määrusega hõlmatud Ignalina tuumaelektrijaama dekomisjoneerimisel tuleks kasutada saadavaid parimaid tehnilisi teadmisi ning võtta nõuetekohaselt arvesse kasutuselt kõrvaldatavate seadmete laadi ja tehnilisi näitajaid, et tagada ohutus ja võimalikult suur tõhusus, võttes seejuures arvesse rahvusvahelisi parimaid tavasid **ja tagades kvalifitseeritud töötajatele konkurentsivõimelise tasetas.**

Muudatusettepanek 7
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

- (12) Komisjon ja Leedu peaksid tagama dekomisjoneerimisprotsessi edenemise tõhusa järelevalve ja kontrolli, et käesoleva määrusega eraldatavad rahalised vahendid omandaksid liidu suurima lisaväärtuse, **ehkki lõplik vastutus dekomisjoneerimise eest jääb Leedu kanda.** See hõlmab tõhusat edusammude ja tulemuslikkuse **mõõtmist** ning vajaduse korral parandusmeetmete võtmist.

Muudatusettepanek

- (12) Komisjon ja Leedu peaksid tagama dekomisjoneerimisprotsessi edenemise tõhusa järelevalve ja kontrolli, et käesoleva määrusega eraldatavad rahalised vahendid omandaksid liidu suurima lisaväärtuse. See hõlmab tõhusat edusammude ja tulemuslikkuse **kontrollimist** ning vajaduse korral **Leedu ja Euroopa Liidu ühiste** parandusmeetmete võtmist.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 8**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 16***Komisjoni ettepanek*

- (16) Programm tuleks viia ellu liidu ning Leedu ühisel finantseerimisel. **Maksimaalne** ELi-poolse kaasrahastamise määr tuleks sätestada kooskõlas eelmiste programmide kaasfinantseerimise tavadega. Võttes arvesse **võrreldavate liidu programmide tavasid** ja Leedu **tugevamat majandust** alates Ignalina dekomisjoneerimisprogrammi kehtestamisest kuni käesoleva määruse alusel rahastatavate meetmete rakendamise lõpuni, **ei tohiks liidu kaasrahastamise määr ületada 80 %** rahastamiskõlblikest kuludest. **Ülejäänud kaasrahastamine peaks pärinema Leedult ja** muudest allikatest **kui liidu eelarve**, eelkõige rahvusvahelistelt finantseerimisasutustelt ja teistelt rahastajatelt.

Muudatusettepanek

- (16) Programm tuleks viia ellu liidu ning Leedu ühisel finantseerimisel. **2003. aasta ühinemisakti protokollis nr 4 on sätestatud, et teatavate meetmete puhul võib liidu panus Ignalina programmi raames ulatuda kuni 100 %-ni kogukuludest.** ELi-poolse kaasrahastamise määr tuleks sätestada kooskõlas eelmiste programmide kaasfinantseerimise tavadega. Võttes arvesse **komisjoni 2018. aasta aruande järeldusi Bulgaarias, Slovakkias ja Leedus paiknevate tuumarajatiste dekomisjoneerimise ELi abiprogrammide hindamise ja rakendamise kohta** ja Leedu **poliitilist kohustust kanda 14 % dekomisjoneerimise kogukulust, peaks liidu kaasrahastamise määr** alates Ignalina dekomisjoneerimisprogrammi kehtestamisest kuni käesoleva määruse alusel rahastatavate meetmete rakendamise lõpuni, **moodustama 86 %** rahastamiskõlblikest kuludest. **Tuleks püüda kaasata rahastamist** muudest allikatest, eelkõige rahvusvahelistelt finantseerimisasutustelt ja teistelt rahastajatelt.

Muudatusettepanek 9**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 16 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

- (16a) **Väljaspool Ignalina programmi kohaldamisala on Leedu jätkuvalt vastutav Ignalina piirkonna arendamise ja sellesse investeerimise eest, kuna praegu on seal sisetulekud väikesed ja töötuse määr Leedu kõrgeim – põhiliselt Ignalina tuumaelektriijaama sulgemise tõttu, mis oli piirkonna suurim tööandja.**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 10
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(19) Programm kuulub nõukogu direktiivi 2011/70/Euratom kohaselt Leedu riikliku programmi kohaldamisalasse.

(19) Programm kuulub nõukogu direktiivi 2011/70/Euratom kohaselt Leedu riikliku programmi kohaldamisalasse ning võib aidata kaasa selle elluviimisele, ilma et see piiraks käesoleva direktiivi kohaldamist.

Muudatusettepanek 11
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 23 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23a) *Ajaloolistel põhjustel on liidu rahaline toetus Ignalina tuumareaktori tegevuse lõpetamiseks igati õigustatud, kuid programm ei tohiks luua pretsedenti liidu vahendite kasutamiseks teiste tuumareaktorite dekomisjoneerimisel. Iga liikmesriigi moraalne kohus peaks olema vältida kasutatud tuumkütuse, sealhulgas radioaktiivsete jäätmete, samuti olemasolevate tuumaseadmete dekomisjoneerimisega seotud koormuse põhjendamatut pärandamist tulevastele põlvkondadele. Riikide poliitika peab tuginema põhimõttele, mille kohaselt kannab kulud saastaja.*

Muudatusettepanek 12
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 23 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23b) *Komisjoni soovitus 2006/851/Euratom märgitakse, et vastavalt „saastaja maksab“ põhimõttele peaks tuumarajatise käitaja tagama, et tuumarajatise tootliku perioodi vältel eraldatakse piisavalt rahalisi vahendeid, et katta tulevase dekomisjoneerimiskulusid.*

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 13**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

1. Programmi üldeesmärk on aidata Leedut Ignalina tuumaelektrijaama dekomisjoneerimise rakendamisel, pöörates erilist tähelepanu Ignalina tuumaelektrijaama dekomisjoneerimise kiirusohutuse probleemidega toimetulekule, **tagades ühtlasi tuumaelektrijaama dekomisjoneerimise käigus selle kohta saadud teadmiste laialdase levitamise kõigile liikmesriikidele.**

Muudatusettepanek

1. Programmi üldeesmärk on aidata Leedut **vajalikul määral** Ignalina tuumaelektrijaama dekomisjoneerimise **ohutul** rakendamisel, pöörates erilist tähelepanu Ignalina tuumaelektrijaama dekomisjoneerimise kiirusohutuse probleemidega toimetulekule, **sealhulgas tuumkiütuse vaheladustamise ohutuse tagamisele.**

Muudatusettepanek 14**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõige 2**

Komisjoni ettepanek

2. Programmi **erieesmärk** on Ignalina seadmete ja reaktorisüvendite demonteerimine ja saastest puhastamine kooskõlas dekomisjoneerimiskavaga, dekomisjoneerimise ja vanade jäätmete ohutu käitlemise jätkamine **ning saadud teadmiste levitamise ELi sidusrühmadele.**

Muudatusettepanek

2. Programmi **põhieesmärk** on Ignalina seadmete ja reaktorisüvendite demonteerimine ja saastest puhastamine kooskõlas dekomisjoneerimiskavaga **ning** dekomisjoneerimise ja vanade jäätmete ohutu käitlemise jätkamine.

Muudatusettepanek 15**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõige 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Programmil on ka lisaeesmärk: tagada tuumarajatiste dekomisjoneerimise kohta saadud teadmiste laialdane levitamine kõigis liidu liikmesriikides. Lisaeesmärgi täitmist rahastatakse tuumarajatiste dekomisjoneerimise ja tuumajäätmete käitlemise sihtotstarbelise rahastamiskava kaudu (COM(2018)0467).

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 16
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. **Konkreetses eesmärgis** üksikasjalik kirjeldus on esitatud I lisas. **Komisjon võib kooskõlas artikli 12 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega muuta rakendusaktidega I lisa.**

Muudatusettepanek

3. **Põhieesmärgis** üksikasjalik kirjeldus on esitatud I lisas.

Muudatusettepanek 17
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Rahastamispakett programmi täitmiseks ajavahemikul 2021–2027 on jooksevhindades **552 000 000** eurot.

Muudatusettepanek

1. Rahastamispakett programmi täitmiseks ajavahemikul 2021–2027 on jooksevhindades **780 000 000** eurot, **mis on ette nähtud programmi põhieesmärgi täitmiseks (dekomisjoneerimismeetmed).**

Muudatusettepanek 18
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liidu **suurim** kaasarahastamismäär on programmi korral **80** %. Ülejäänud rahastamine pärineb Leedult ja muudest täiendavatest allikatest kui liidu eelarve.

Muudatusettepanek

Liidu kaasarahastamismäär on programmi korral **86** %. Ülejäänud rahastamine pärineb Leedult ja muudest täiendavatest allikatest kui liidu eelarve.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 19**Ettepanek võtta vastu määrus****I lisa – punkt 4***Komisjoni ettepanek*

4. Rahastamisperioodi 2021–2027 põhilisi kiirgusohutuse probleeme lahendatakse punktide P.1, P.2 ja P.4 raames võetavate meetmetega. Eelkõige reaktorisüdamike demonteerimine on hõlmatud punktiga P.2. **Vähemoluliste probleemidega tegeletakse punkti P.3 raames ning** punktid P.0 ja P.5 hõlmavad dekomisjoneerimise toetusmeetmeid.

Muudatusettepanek

4. Rahastamisperioodi 2021–2027 põhilisi kiirgusohutuse probleeme lahendatakse punktide P.1, P.2, **P.3** ja P.4 raames võetavate meetmetega. Eelkõige reaktorisüdamike demonteerimine on hõlmatud punktiga P.2. Punktid P.0 ja P.5 hõlmavad dekomisjoneerimise toetusmeetmeid.

Muudatusettepanek 20**Ettepanek võtta vastu määrus****I lisa – punkt 5 – tabel 1 – punkt P.3***Komisjoni ettepanek*

Tabel 1

#	Punkt	Prioriteetsus
P.3	Kasutatud tuumkütuse käitlemine	II

Muudatusettepanek

TABEL 1

#	Punkt	Prioriteetsus
P.3	Kasutatud tuumkütuse käitlemine	I

Muudatusettepanek 21**Ettepanek võtta vastu määrus****I lisa – punkt 7***Komisjoni ettepanek*

7. **Kasutatud** tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete ladustamine sügavates geoloogilistes kihtides asuvasse hoidlasse on programmi kohaldamisalast välja jäetud **ning selle küsimuse peab lahendama** Leedu **kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise riikliku programmiga, nagu on sätestatud nõukogu direktiivis 2011/70/Euratom.**

Muudatusettepanek

7. **Kuigi kasutatud** tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete ladustamine sügavates geoloogilistes kihtides asuvasse hoidlasse on **ajavahemikul 2021–2027** programmi kohaldamisalast välja jäetud, **alustavad** Leedu **ja Euroopa Liit sobival ajal konsultatsioone selle tegevuse võimaliku kaasamise üle programmi kohaldamisalasse järgmises mitmeaastase finantsraamistikus.**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0038

Liidu eelarve kaitsmine, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises *I**

Euroopa Parlamendi 17. jaanuaril 2019. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus liidu eelarve kaitsmise kohta, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises (COM(2018)0324 – C8-0178/2018 – 2018/0136(COD))⁽¹⁾

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2020/C 411/49)

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(1) **Õigusriik on üks neist peamistest väärtustest, millel liit rajaneb.** Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 on meelde tuletatud, et tegemist on liikmesriikide ühiste väärtustega.

(1) **Liit rajaneb sellistel ühistel väärtustel nagu inimväärkuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine, nagu on sätestatud Euroopa Liidu lepingu (ELi lepingu) artiklis 2 ja liidu liikmesuse kriteeriumides. ELi lepingu artiklis 2 on meelde tuletatud, et tegemist on liikmesriikide ühiste väärtustega ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mitte-diskrimineerimine, sallivus, õigus, solidaarsus ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus.**

⁽¹⁾ Asi saadeti vastavalt kodukorra artikli 59 lõike 4 neljandale lõigule vastutavatele komisjonidele tagasi institutsioonidevahelisteks läbirääkimisteks (A8-0469/2018).

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 2
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (1a) Liikmesriigid peaksid täitma oma kohustusi ning näitama nende tõelise täitmisega eeskuju ja liikuma õigusriigi põhimõtte järgimise ühise tava kui universaalse väärtuse poole, mida kõik asjaomased isikud võrdselt kohaldavad. Nende põhimõtete täielik järgimine ja edendamine on kogu Euroopa projekti õiguspärasuse väga oluline eeltingimus ning põhitingimus, et kasvatada kodanike usaldust liidu vastu ja tagada liidu poliitika tõhus elluviimine.

Muudatusettepanek 3
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 1 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (1b) ELi lepingu artikli 2, artikli 3 lõike 1 ja artikli 7 kohaselt on liidul võimalus tegutseda, et kaitsta oma põhiseaduslikku tuuma ja ühiseid väärtusi, millele liit on rajatud, sealhulgas eelarvepõhimõtteid. Liikmesriigid, liidu institutsioonid, organid ja asutused ning kandidaatriigid on kohustatud neid põhimõtteid ja väärtusi austama, kaitsma ja edendama ning neil on lojaalse koostöö kohustus.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 4
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

- (2) Õigusriigi põhimõtte kohaselt peavad kõik avalikku võimu esindavad asutused tegutsema seadusega paika pandud piirides, kooskõlas demokraatlike väärtuste ja **põhiõigustega** ning sõltumatute ja erapooletute kohtute järelevalve all. Eelkõige nõutakse, et tuleb järgida seaduslikkuse⁽⁷⁾, õiguskindluse⁽⁸⁾, täidesaatva võimu omavoli keelamise⁽⁹⁾ võimude lahususe⁽¹⁰⁾ ning **tõhusa ja sõltumatu** kohtuliku kaitse⁽¹¹⁾ põhimõtet⁽¹²⁾.

⁽⁷⁾ Euroopa Kohtu otsus, 29. aprill 2004, CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, ECLI:EU:C:2004:236, punkt 63.

⁽⁸⁾ Euroopa Kohtu otsus, 12. november 1981, Amministrazione delle finanze dello Stato versus Srl Meridionale Industria Salumi ja teised; Ditta Italo Orlandi & Figlio ja Ditta Vincenzo Divella versus Amministrazione delle finanze dello Stato. Liidetud kohtuasjad 212 kuni 217/80, ECLI:EU:C:1981:270, punkt 10.

⁽⁹⁾ Euroopa Kohtu otsus, 21. september 1989, Hoechst, liidetud kohtuasjad 46/87 ja 227/88, ECLI:EU:C:1989:337, punkt 19.

⁽¹⁰⁾ Euroopa Kohtu otsus, 10. november 2016, Kovalkovas, C-477/16, ECLI:EU:C:2016:861, punkt 36; Euroopa Kohtu otsus, 10. november 2016, PPU Poltorak, C-452/16, ECLI:EU:C:2016:858, punkt 35; ning Euroopa Kohtu otsus, 22. detsember 2010, DEB, C-279/09, ECLI:EU:C:2010:811, punkt 58.

⁽¹¹⁾ Euroopa Kohtu otsus, 27. veebruar 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses vs. Tribunal de Contas, C-64/16, ECLI:EU:C:2018:117, punktid 31 ja 40–41;

⁽¹²⁾ Komisjoni teatis „Eli uus õigusriigi tugevdamise raamistik“, COM(2014)0158, I lisa.

Muudatusettepanek

- (2) Õigusriigi põhimõtte kohaselt peavad kõik avalikku võimu esindavad asutused tegutsema seadusega paika pandud piirides, kooskõlas demokraatlike väärtuste ja **põhiõiguste austamisega** ning sõltumatute ja erapooletute kohtute järelevalve all. Eelkõige nõutakse, et tuleb järgida seaduslikkuse⁽⁷⁾, **sh seaduste läbipaistva, vastutustundliku ja demokraatliku jõustamise protsessi**, õiguskindluse⁽⁸⁾, täidesaatva võimu omavoli keelamise⁽⁹⁾, võimude lahususe⁽¹⁰⁾, **õiguskaitse kättesaadavuse** ning **sõltumatus ja erapooletus kohtus tõhusa** kohtuliku kaitse⁽¹¹⁾ põhimõtet⁽¹²⁾. **Nimetatud põhimõtteid kajastatakse muu hulgas Euroopa Nõukogu Veneetsia komisjoni tasandil ja ka Euroopa Inimõiguste Kohtu asjaomase kohtupraktika põhjal^(12a).**

⁽⁷⁾ Euroopa Kohtu otsus, 29. aprill 2004, CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, ECLI:EU:C:2004:236, punkt 63.

⁽⁸⁾ Euroopa Kohtu otsus, 12. november 1981, Amministrazione delle finanze dello Stato versus Srl Meridionale Industria Salumi ja teised; Ditta Italo Orlandi & Figlio ja Ditta Vincenzo Divella versus Amministrazione delle finanze dello Stato. Liidetud kohtuasjad 212 kuni 217/80, ECLI:EU:C:1981:270, punkt 10.

⁽⁹⁾ Euroopa Kohtu otsus, 21. september 1989, Hoechst, liidetud kohtuasjad 46/87 ja 227/88, ECLI:EU:C:1989:337, punkt 19.

⁽¹⁰⁾ Euroopa Kohtu otsus, 10. november 2016, Kovalkovas, C-477/16, ECLI:EU:C:2016:861, punkt 36; Euroopa Kohtu otsus, 10. november 2016, PPU Poltorak, C-452/16, ECLI:EU:C:2016:858, punkt 35; ning Euroopa Kohtu otsus, 22. detsember 2010, DEB, C-279/09, ECLI:EU:C:2010:811, punkt 58.

⁽¹¹⁾ Euroopa Kohtu otsus, 27. veebruar 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses vs. Tribunal de Contas, C-64/16, ECLI:EU:C:2018:117, punktid 31 ja 40–41; **Euroopa Kohtu otsus, 25. juuli 2018, LM, C-216/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:586, punktid 63–67.**

⁽¹²⁾ Komisjoni teatis „Eli uus õigusriigi tugevdamise raamistik“, COM(2014)0158, I lisa.

^(12a) **Veneetsia komisjoni 4. aprilli 2011. aasta aruanne, uuring nr 512/2009 (CDL-AD(2011)003rev).**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 5**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (2a) 1993. aastal Euroopa Ülemkogu Kopenhaageni kohtumisel kehtestatud ja 1995. aastal Euroopa Ülemkogu Madridi kohtumisel tugevdatud ühinemiskriteeriumid ehk Kopenhaageni kriteeriumid on olulised tingimused, mida kõik kandidaatriigid peavad täitma, et saada liikmesriigiks. Nimetatud kriteeriumid hõlmavad demokraatiat tagavate institutsioonide stabiilsust, õigusriigi põhimõtet, inimõigusi ning vähemuste austamist ja kaitset, toimivat turumajandust ning suutlikkust tulla toime konkurentsi ja turujõududega ning suutlikkust täita liidu liikmesusest tulenevaid kohustusi.

Muudatusettepanek 6**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 2 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (2b) Kui kandidaatriik ei vasta nõutavatele standarditele, ei järgi nõutavaid väärtusi ega demokraatlikke põhimõtteid, lükkub liiduga ühinemine edasi, kuni riik vastab täielikult nimetatud standarditele. Kopenhaageni kriteeriumide alusel kandidaatriikidele pandud kohustused kehtivad liikmesriikidele ELi lepingu artiklis 2 ja ELi lepingu artiklis 4 sätestatud lojaalse koostöö põhimõtte kohaselt ka pärast liiduga ühinemist. Liikmesriike tuleks seega korrapäraselt hinnata, et kontrollida, et nende seadused ja tavad oleksid jätkuvalt kooskõlas nimetatud kriteeriumide ja ühiste väärtustega, millel liit rajaneb, luues sellega tugeva õigus- ja haldusraamistiku liidu poliitika rakendamiseks.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek

- (3) **Õigusriik** on *eeltingimus* kaitsmaks teisi põhiväärtusi, millel liit rajaneb, näiteks vabadust, demokraatiat, võrdsust ja inimõiguste austamist. Õigusriigi põhimõtte austamine on lahutamatult seotud demokraatia ja põhiõiguste austamisega: ei saa olla demokraatiat ja põhiõiguste austamist ilma õigusriigi põhimõtte austamiseta ja vastupidi.

Muudatusettepanek

- (3) **Kuigi liidu väärtusi ei ole seatud tähtsuse järjekorda**, on **õigusriigi põhimõtte austamine väga oluline** kaitsmaks teisi põhiväärtusi, millel liit rajaneb, näiteks vabadust, demokraatiat, võrdsust ja inimõiguste austamist. Õigusriigi põhimõtte austamine on lahutamatult seotud demokraatia ja põhiõiguste austamisega: ei saa olla demokraatiat ja põhiõiguste austamist ilma õigusriigi põhimõtte austamiseta ja vastupidi. **Demokraatiat, õigusriigi põhimõtteid ja põhiõigusi käsitleva sise- ja välispoliitika ühtsus ja järjepidevus on liidu usaldusväärsuse jaoks keskse tähtsusega.**

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek

- (6) **Kohtuorganid peaksid tegutsema sõltumatult ja erapooletult** ning uurimistalitused ja prokuratuur peaksid olema suutelised oma ülesandeid nõuetekohaselt täitma. Neid tuleks toetada piisavate ressursside ja menetlustega, mis aitaksid neil tõhusalt toimida ja täiel määral austada õigust õiglasele kohtumenetlusele. Need tingimused peavad olema täidetud, et tagada miinimumkaitse avaliku sektori asutuste õigusvastaste ja meelevaldsete otsuste vastu, mis võivad kahjustada liidu finantshuve.

Muudatusettepanek

- (6) **Kohtusüsteemi sõltumatus ja erapooletus peaks olema alati tagatud** ning uurimistalitused ja prokuratuur peaksid olema suutelised oma ülesandeid nõuetekohaselt täitma. Neid tuleks toetada piisavate ressursside ja menetlustega, mis aitaksid neil tõhusalt toimida ja täiel määral austada õigust õiglasele kohtumenetlusele. Need tingimused peavad olema täidetud, et tagada miinimumkaitse avaliku sektori asutuste õigusvastaste ja meelevaldsete otsuste vastu, mis võivad kahjustada **neid aluspõhimõtteid ja** liidu finantshuve.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (7a) **Prokuratuuri ja kohtusüsteemi sõltumatus tähendab nii prokuratuuri ja kohtute kui ka prokuröride ja kohtunike ametlikku (de jure) ja tegelikku (de facto) sõltumatust.**

Muudatusettepanek

- (7a) **Prokuratuuri ja kohtusüsteemi sõltumatus tähendab nii prokuratuuri ja kohtute kui ka prokuröride ja kohtunike ametlikku (de jure) ja tegelikku (de facto) sõltumatust.**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 10**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 8**

Komisjoni ettepanek

- (8) Õigusriigi põhimõtte austamine ei ole oluline ainult liidu kodanike jaoks, vaid ka ärialgatuste, innovatsiooni ja investeeringute jaoks ning selleks, et siseturg saaks nõuetekohaselt toimida, sest see turg edeneb **kõige paremini** kindlas õigus- ja institutsioonilises raamistikus.

Muudatusettepanek

- (8) Õigusriigi põhimõtte austamine ei ole **väga** oluline ainult liidu kodanike jaoks, vaid ka ärialgatuste, innovatsiooni ja investeeringute, **majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse** jaoks ning selleks, et siseturg saaks nõuetekohaselt toimida, sest see turg edeneb **kestlikult ainult** kindlas õigus- ja institutsioonilises raamistikus.

Muudatusettepanek 11**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 8 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (8a) **Olemasolevate liidu seiremehhanismide, nagu koostöö- ja kontrollimehhanismi, õigusemõistmise tulemustabeli ja korruptsioonivastase võitluse aruannete lõimimine laiemasse õigusriigi põhimõtete seireraamistikku võiks anda tulemuseks tulemuslikuma ja tõhusama kontrollimehhanismi liidu finantsshuvide kaitsmiseks.**

Muudatusettepanek 12**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 8 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (8b) **Vähene läbipaistvus, meelevaldne diskrimineerimine, konkurentsimoonutused ja ebavõrdsed tingimused siseturul ja väljaspool seda, ühtse turu usaldusvääruse ning maksusüsteemi õigluse, stabiilsuse ja õiguspärasuse kahjustamine, suurem majanduslik ebavõrdsus, ebaõiglane konkurents riikide vahel, sotsiaalne rahulolematus, usaldamatus ja demokraatia defitsiit on kahjulike maksustamistavade mõned negatiivsed tagajärjed.**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 13
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 10 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (10a) *Liidu käsutuses on palju vahendeid ja protsesse ELi lepingus sätestatud põhimõtete ja väärtuste täieliku ja nõuetekohase kohaldamise tagamiseks, kuid praegu ei reageeri liidu institutsioonid kiirelt ja mõjusalt, eelkõige usaldusväärse finantsjuhtimise tagamise eesmärgil. Olemasolevaid vahendeid tuleks õigusriigi põhimõtete mehhanismi raamistikus tugevdada, hinnata ja täiendada, et need oleksid piisavad ja mõjusad.*

Muudatusettepanek 14
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (11) Liikmesriikides õigusriigi toimimises esinevad üldistunud puudused, mis häirivad eelkõige avaliku sektori asutuste nõuetekohast toimimist ja tõhusat kohtulikku kontrolli, võivad liidu finantshuve tugevasti kahjustada.
- (11) *Liikmesriikides õigusriigi toimimises esinevad üldistunud puudused, mis häirivad eelkõige avaliku sektori asutuste nõuetekohast toimimist ja tõhusat kohtulikku kontrolli, võivad liidu finantshuve tugevasti kahjustada. Kui tehakse kindlaks üldistunud puudus, tuleb sellist puudust tulemuslikult uurida ning kohaldada mõjusaid ja proportsionaalseid meetmeid mitte ainult selleks, et kindlustada liidu finantshuve, sh tulude tulemuslikku kogumist, vaid ka selleks, et tagada üldsuse usaldus liidu ja selle institutsioonide vastu. Üksnes siis, kui sõltumatud kohtud tagavad õigusriigi toimimise ja õiguskindluse kõigis liikmesriikides, on võimalik tagada ELi eelarvevahendite piisav kaitse.*

Muudatusettepanek 15
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (11a) *Komisjon hindab maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimise suuruseks kuni 1 triljonit eurot aastas. Sellise tegevuse negatiivne mõju liikmesriikide eelarvetele ja liidu eelarvele ning kodanikele on ilmne ning võib vähendada usaldust demokraatia vastu.*

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 16
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11 b) Äriühingu tulumaksu vältimine mõjutab otseselt liikmesriikide eelarveid ja liidu eelarvet ning maksukoormuse jagunemist maksumaksjate kategooriate ja majandustegurite vahel.

Muudatusettepanek 17
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11c) Liikmesriigid peaksid kohaldama lojaalse koostöö põhimõtet täies mahus maksukonkurentsi küsimustes.

Muudatusettepanek 18
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11d) Komisjon peaks aluslepingute täitmise järelevalvajana tagama, et liidu õigust ja liikmesriikide lojaalse koostöö põhimõtet järgitakse täielikult.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 19
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11 e (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (11e) *Liikmesriikide maksupoliitika hindamine ja seire liidu tasandil tagaks, et liikmesriikides ei rakendata uusi kahjulikke maksumeetmeid. Ühtset turgu kaitseks ja tagaks selle nõuetekohase ja sidusa toimimise, kui jälgitaks, kuidas liikmesriigid, nende jurisdiktsioonid, piirkonnad või muud haldusstruktuurid järgivad koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide ühist liidu nimekirja.*

Muudatusettepanek 20
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (12) Üldistunud puuduse tuvastamine nõuab komisjonilt kvalitatiivset hinnangut. See hinnang **võib põhineda** tabel, mis pärineb kõigist **kättesaadavatest** allikatest ja tunnustatud asutustelt, sealhulgas Euroopa Liidu Kohtu otsustel, kontrollikoja aruannetel ning asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide **ja võrgustike**, näiteks Euroopa Nõukogu organite ning Euroopa ülemkohtute ja kohtute nõukogude võrgustike järeldestel ja soovitudel.
- (12) Üldistunud puuduse tuvastamine nõuab komisjonilt **põhjalikku** kvalitatiivset hinnangut. See hinnang **peaks olema objektiivne, erapooletu ja läbipaistev ning põhinema** tabel, mis pärineb kõigist **asjaomastest** allikatest, **võttes arvesse liidu ühinemisläbirääkimiste kontekstis kasutatud kriteeriumeid, eelkõige kohtusüsteemi ja põhiõigusi, õigust, vabadust ja turvalisust ning finantskontrolli ja maksustamist käsitlevaid õigustiku peatükke, samuti suuniseid, mida kasutatakse koostöö- ja kontrollimehhanismi kontekstis, et jälgida liikmesriigi arengut**, ja tunnustatud asutustelt, sealhulgas Euroopa Liidu Kohtu **ja Euroopa Inimõiguste Kohtu** otsustel, **Euroopa Parlamendi resolutsioonidel**, kontrollikoja aruannetel ning asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide, näiteks Euroopa Nõukogu organite (**sh eelkõige Veneetsia komisjoni õigusriigi kontrollinimekirja**) ning **asjaomaste rahvusvaheliste võrgustike**, näiteks Euroopa ülemkohtute ja kohtute nõukogude võrgustike järeldestel ja soovitudel.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 21
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 12 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (12a) *Tuleks luua sõltumatutest riigiõiguse ning finants- ja eelarveküsimuste ekspertidest koosnev nõuandekolleegium, et abistada komisjoni üldistunud puuduste hindamisel. Kõnealune kolleegium peaks korraldama igas liikmesriigis igal aastal sõltumatu hindamise õigusriigi põhimõtetega seotud küsimustes, mis kahjustavad või võivad kahjustada usaldusväärset finantsjuhtimist või liidu finantshuvide kaitset, võttes arvesse kõikidest asjaomastest allikatest ja tunnustatud institutsioonidelt saadud teavet. Kui komisjon teeb otsuse võimalike meetmete vastuvõtmise või tühistamise kohta, peaks ta võtma arvesse nimetatud kolleegiumi arvamusi.*

Muudatusettepanek 22
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (13) **Kindlaks tuleks** määrata üldistunud puuduste ilmnemise korral võetavad meetmed ja nende vastuvõtmiseks kohaldatav menetlus. Need meetmed peaksid hõlmama maksete ja kulukohustuste peatamist, rahastamise vähendamist olemasolevate kulukohustuste raames ning keeldu võtta teatavate vahendite saajate vastu uusi kohustusi.
- (13) **Tuleks** määrata **kindlaks** üldistunud puuduste ilmnemise korral võetavad meetmed ja nende vastuvõtmiseks kohaldatav menetlus. Need meetmed peaksid hõlmama maksete ja kulukohustuste peatamist, rahastamise vähendamist olemasolevate kulukohustuste raames ning keeldu võtta teatavate vahendite saajate vastu uusi kohustusi.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 23**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 14 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (14a) On väga oluline, et lõplike vahendite või toetuste saajate õigustatud huvid oleksid üldistunud puuduste ilmnemise korral meetmete vastuvõtmisel nõuetekohaselt kaitstud. Komisjon peaks meetmete vastuvõtmise kaalumisel võtma arvesse nende võimalikku mõju lõplikele vahendite või toetuste saajatele. Et tugevdada lõplike vahendite või toetuste saajate kaitset, peaks komisjon andma veebisaidi või internetiportaali kaudu teavet ja suuniseid koos piisavate vahenditega, et teavitada komisjoni mis tahes rikkumisest, mis on seotud valitsemissektori üksuste ja liikmesriikide õigusliku kohustusega jätkata maksete tegemist pärast meetmete vastuvõtmist käesoleva määruse alusel. Tagamaks, et valitsemissektori üksused või liikmesriigid maksaksid lõplike vahendite või toetuste saajatele tegelikult välja tasuta tulevad summad, peaks komisjonil olema vajaduse korral võimalik nõuda tagasi makseid, mis on tehtud nendele üksustele, või vajaduse korral teha finantskorrektsioone, vähendades toetust programmile, ja kanda samaväärne summa üle liidu reservi, et kasutada seda lõplike vahendite või toetuste saajate kasuks.

Muudatusettepanek 24**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 15**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (15) Käesoleva määruse ühetaolise rakendamise tagamiseks ja võttes arvesse käesoleva määruse alusel kehtestatavate meetmete finantsmõju tähtsust, tuleks rakendusvolitused anda **nõukogule, kes peaks tegema otsuse komisjoni ettepaneku põhjal. Selleks et hõlbustada liidu finants-huvide kaitseks vajalike otsuste vastuvõtmist, tuleks kasutada kvalifitseeritud häälteenamust nõudvat pöördhääletust.**
- (15) Käesoleva määruse ühetaolise rakendamise tagamiseks ja võttes arvesse käesoleva määruse alusel kehtestatavate meetmete finantsmõju tähtsust, tuleks rakendusvolitused anda **komisjonile.**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 25
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (15a) *Võttes arvesse käesoleva määruse kohaselt kehtestatud meetmete mõju liidu eelarvele, peaksid need jõustuma alles pärast seda, kui Euroopa Parlament ja nõukogu on kiitnud heaks vastuvõetud meetmete väärtusega samaväärse summa ümberpaigutamise eelarvereservi. Lihtsustamaks otsuste vastuvõtmist, mida on vaja liidu finantshuvide kaitsmiseks, tuleks selline ümberpaigutamine lugeda heakskiidetuks, kui Euroopa Parlament või nõukogu neid kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul (nõukogu puhul kvalifitseeritud hääle-enamusega) ei muuda ega tagasi ei lükka.*

Muudatusettepanek 26
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (16) Enne mis tahes meetme vastuvõtmise ettepaneku esitamist käesoleva määruse alusel peaks komisjon asjaomasele liikmesriigile teatama, miks ta arvab, et selles liikmesriigis võib esineda õigusriigi toimimises **üldistunud puudus**. Liikmesriigile tuleks anda võimalus esitada oma märkused. Komisjon **ja nõukogu peaksid** neid märkusi arvesse võtma.
- (16) Enne mis tahes meetme vastuvõtmise ettepaneku esitamist käesoleva määruse alusel peaks komisjon asjaomasele liikmesriigile teatama, miks ta arvab, et selles liikmesriigis võib esineda **üldistunud puudus** õigusriigi toimimises. **Komisjon peaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule igast sellisest teatest ning selle sisust viivitamata teada andma**. Asjaomasele liikmesriigile tuleks anda võimalus esitada oma märkused. Komisjon **peaks** neid märkusi arvesse võtma.

Muudatusettepanek 27
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (17) Kui olukord, mis on viinud peatava mõjuga meetmete võtmiseni **komisjon ettepaneku alusel**, on piisavalt heastatud, peaks **nõukogu** need meetmed tühistama.
- (17) Kui olukord, mis on viinud peatava mõjuga meetmete võtmiseni, on piisavalt heastatud, peaks **komisjon** need meetmed tühistama **ning tegema Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku vabastada täielikult või osaliselt kõnealuste meetmetega seotud eelarvereserv**.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18) *Komisjon peaks teavitama Euroopa Parlamenti igast käesoleva määruse alusel ette pandud ja vastu võetud meetmest,*

välja jäetud

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a) „õigusriik“ – **Euroopa Liidu** lepingu artiklis 2 osutatud liidu **väärtus**, mis hõlmab järgmisi põhimõtteid: seaduslikkus, mis tähendab seaduste kehtestamise läbipaistvat, aruandekohustuslikku, demokraatlikku ja pluralistlikku protsessi; õiguskindlus; täidesaatva võimu omavoli keelamine; **sõltumatute kohtute pakutav** tõhus kohtulik kaitse, sealhulgas põhiõiguste kohtulik kaitse; **ning** võimude **lahusus** ja võrdsus seaduse ees;

a) „õigusriik“ – **riik, mis põhineb ELi** lepingu artiklis 2 osutatud liidu **väärtustel ja liidu liikmesuse kriteeriumidel, millele on osutatud selle lepingu artiklis 49; see** hõlmab järgmisi põhimõtteid: seaduslikkus, mis tähendab seaduste kehtestamise läbipaistvat, aruandekohustuslikku, demokraatlikku ja pluralistlikku protsessi; õiguskindlus; täidesaatva võimu omavoli keelamine; **õiguskaitse kättesaadavus ning** tõhus kohtulik kaitse **sõltumatutes ja erapooletutes kohtutes**, sealhulgas põhiõiguste kohtulik kaitse, **nagu on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas ja rahvusvahelistes inimõigusi käsitlevates lepingutes; võimude lahusus; diskrimineerimise keeld** ja võrdsus seaduse ees;

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b) „üldistunud puudus õigusriigi toimimises“ – avaliku sektori asutuste laialdane või korduv tegevus või tegevusetus või meede, mis kahjustab õigusriigi toimimist;

b) „üldistunud puudus õigusriigi toimimises“ – avaliku sektori asutuste laialdane või korduv tegevus või tegevusetus või meede, mis kahjustab õigusriigi toimimist, **kuna kahjustab või võib kahjustada usaldusväärse finantsjuhtimise või liidu finantshuvide kaitse põhimõtet; üldistunud puudus õigusriigi toimimises võib tuleneda ka süsteemsest ohust ELi toimimise lepingu artiklis 2 sätestatud liidu väärtustele, mis kahjustavad või võivad kahjustada usaldusväärse finantsjuhtimise või liidu finantshuvide kaitse põhimõtet;**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 31**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõik 1 – punkt c***Komisjoni ettepanek*

(c) „valitsemissektori üksus“ – iga avaliku sektori asutus igal valitsemistasandil, sealhulgas riiklik, piirkondlik ja kohalik ametiasutus, aga ka liikmesriigi organisatsioon määruse (EL, Euratom) nr [...] („finantsmäärus“) [artikli 2 punkti 42] tähenduses.

Muudatusettepanek

c) „valitsemissektori üksus“ – iga avaliku sektori asutus igal valitsemistasandil, sealhulgas riiklik, piirkondlik ja kohalik ametiasutus, aga ka liikmesriigi organisatsioon **Euroopa Parlamendi ja nõukogu** määruse (EL, Euratom) **2018/10461** ^(1a) („finantsmäärus“) **artikli** 2 punkti 42 tähenduses.

^(1a) **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).**

Muudatusettepanek 32**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek***Artikkel 2a****Üldistunud puudused**

Üldistunud puuduseks õigusriigi toimimises loetakse eelkõige järgmine tegevus, mis kahjustab või võib kahjustada usaldusväärse finantsjuhtimise või liidu finantshuvide kaitse põhimõtet:

a) kohtusüsteemi sõltumatuse ohustamine, sh mis tahes piirangute kehtestamine kohtute võimele täita iseseisvalt oma ametiülesandeid väljastpoolt tuleva sekkumisega sõltumatuse tagatistesse, kohtuotsuste tegemise takistamisega väljastpoolt tulevate korralduste alusel, kohtute töötajate määramise ja ametiaja meelevaldse läbivaatamisega või kohtute töötajate mõjutamisega mis tahes viisil, mis kahjustab nende erapooleitust või millega rikutakse juristide sõltumatust;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- b) suutmatus ennetada või korrigeerida avaliku sektori asutuste, sealhulgas õiguskaitseasutuste õigusvastaseid otsuseid või määrata selliste otsuste eest karistusi, keeldumine võimaldada rahalisi vahendeid ja inimressursse, kahjustades sellega asutuste nõuetekohast toimimist, või suutmatus tagada huvide konflikti puudumine;
- c) õiguskaitsevahendite kättesaadavuse ja mõjususe piiramine, muu hulgas piiravate menetlusnõuete kaudu, kohtuotsuste puudulik rakendamine või õigusrikkumiste mõjusa uurimise, nende eest süüdistuse esitamise või nende eest karistuste määramise piiramine;
- d) liidu liikmesusega seotud kohustusi puudutava liikmesriigi haldussuutlikkuse ohustamine, millega ohustatakse muu hulgas suutlikkust täita tulemuslikult eeskirju, standardeid ja poliitikat, mis moodustavad liidu õigustiku;
- e) meetmed, millega nõrgendatakse juristi ja kliendi vahelise konfidentsiaalse suhtluse kaitset.

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Meetmed

Liidu finantshuvide ohustamine

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Kui liikmesriigis esineb õigusriigi toimimises üldistunud puudus, mis kahjustab või ohustab kahjustada usaldusväärse finantsjuhtimise või liidu finantshuvide kaitse põhimõtet, tuleb võtta asjakohaseid meetmeid, eelkõige juhul kui ohus on:

1. Võidakse kindlaks määrata liikmesriigis esinev üldistunud puudus õigusriigi toimimises, kui see mõjutab või võib mõjutada eelkõige üht või mitut järgmistest asjaoludest:

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 35**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõige 1 – punkt a**

Komisjoni ettepanek

(a) asjaomase liikmesriigi selliste avaliku sektori asutuste nõuetekohane toimimine, kes täidavad liidu eelarvet, eelkõige korraldavad riigihankeid või toimetavad toetuste andmise menetlusi **ning teevad järelevalvet ja kontrolli**;

Muudatusettepanek

a) asjaomase liikmesriigi selliste avaliku sektori asutuste nõuetekohane toimimine, kes täidavad liidu eelarvet, eelkõige korraldavad riigihankeid või toimetavad toetuste andmise menetlusi;

Muudatusettepanek 36**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõige 1 – punkt a a (uus)**

Komisjoni ettepanek

aa) turumajanduse nõuetekohane toimimine, millega austatakse konkurentsi- ja turujõude liidus ning täidetakse tulemuslikult liikmesuskohustusi, pidades muu hulgas kinni poliitilise, majandus- ja rahaliidu eesmärgist;

*Muudatusettepanek***Muudatusettepanek 37****Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõige 1 – punkt a b (uus)**

Komisjoni ettepanek

ab) finantskontrolli, seiret ning sise- ja välisauditeid tegevate asutuste nõuetekohane toimimine ning mõjusate ja läbipaistvate finantsjuhtimis- ja aruandlussüsteemide nõuetekohane toimimine;

Muudatusettepanek

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) uurimistalituste ja prokuratuuri nõuetekohane toimimine seoses pettuse **eest süüdistuse esitamise**, korruptsiooni või liidu eelarve täitmise seotud muude liidu õiguse **rikkumistega**;

Muudatusettepanek

b) uurimistalituste ja prokuratuuri nõuetekohane toimimine seoses pettuse, **sh maksupettuse**, korruptsiooni või liidu eelarve täitmise seotud muude liidu õiguse **rikkumiste eest süüdistuse esitamise**ga;

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) tõhus kohtulik kontroll, mida teevad sõltumatud kohtud punktides a ja b osutatud asutuste tegevuse või tegevusetuse üle;

Muudatusettepanek

c) tõhus kohtulik kontroll, mida teevad sõltumatud kohtud punktides a, **a b** ja b osutatud asutuste tegevuse või tegevusetuse üle;

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 1 – punkt d

Komisjoni ettepanek

(d) pettuse, korruptsiooni või liidu eelarve täitmise seotud muude liidu õiguse rikkumiste ennetamine või nende eest karistamine ning vahendite saajatele tõhusate ja hoiatavate karistuste määramine siseriiklike kohtute või haldusasutuste poolt;

Muudatusettepanek

d) pettuse, **sh maksupettuse**, korruptsiooni või liidu eelarve täitmise seotud muude liidu õiguse rikkumiste ennetamine või nende eest karistamine ning vahendite saajatele tõhusate ja hoiatavate karistuste määramine siseriiklike kohtute või haldusasutuste poolt;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 1 – punkt e a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ea) maksupettuse ja maksukonkurentsi ennetamine või selle eest karistamine ja nende asutuste nõuetekohane toimimine, kes aitavad kaasa halduskoostööle maksuküsimustes;

Muudatusettepanek 42

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 1 – punkt f

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(f) tõhus ja õigeaegne koostöö Euroopa Pettustevastase Ameti ja Euroopa Prokuratuuriga nende uurimiste või süüdistuste esitamise raames vastavalt nende asjaomastele õigusaktidele ja lojaalse koostöö põhimõttele.

f) tõhus ja õigeaegne koostöö Euroopa Pettustevastase Ameti ja **kui asjaomane liikmesriik selles osaleb, siis** Euroopa Prokuratuuriga nende uurimiste või süüdistuste esitamise raames vastavalt nende asjaomastele õigusaktidele ja lojaalse koostöö põhimõttele;

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 1 – punkt f a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

fa) liidu eelarve nõuetekohane täitmine pärast põhiõiguste süsteemset rikkumist;

Muudatusettepanek 44

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Üldistunud puudusena õigusriigi toimimises võib käsitada eelkõige järgmist:

välja jäetud

(a) kohtute sõltumatuse ohustamine;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (b) suutmatus ennetada või korrigeerida avaliku sektori asutuste, sealhulgas õiguskaitseasutuste meelevaldseid otsuseid või määrata selliste otsuste eest karistusi, keeldumine võimaldada rahalisi vahendeid ja inimressursse, kahjustades sellega asutuste nõuetekohast toimimist, või suutmatus tagada huvide konflikti puudumine;
- (c) õiguskaitsevahendite kättesaadavuse ja tõhususe piiramine, muu hulgas piiravate menetlusnõuete kaudu, kohtuotsuste puudulik rakendamine või õigusrikkumiste tõhusa uurimise, nende eest süüdistuse esitamise või nende eest karistuste määramise piiramine.

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 3a

Sõltumatute ekspertide kolleegium

1. Komisjon moodustab sõltumatute ekspertide kolleegiumi (edaspidi „kolleegium“).

Sinna kuuluvad sõltumatud riigiõiguse ning finants- ja eelarveküsimuste eksperdid. Iga liikmesriigi parlament nimetab ühe eksperdi ja Euroopa Parlament nimetab viis eksperti. Kolleegiumi koosseisus tuleb tagada sooline tasakaal.

Kui see on asjakohane, võib vastavalt lõikes 6 osutatud töökorrale kutsuda kolleegiumisse vaatlejaks asjaomaste organisatsioonide ja võrgustike, nt teaduste ja humanitaarteaduste akadeemiate Euroopa föderatsiooni, inimõiguste edendamise ja kaitse eest vastutavate riigiasutuste Euroopa võrgustiku, Euroopa Nõukogu organite, Euroopa Nõukogu kohtute efektiivsust hindava komisjoni, Euroopa Advokatuuride ja Õigusliitude Nõukogu, maksuõigusvõrgustiku, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni ning Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni esindajaid.

2. Kolleegiumi nõuandvate ülesannete eesmärk on aidata komisjonil selgitada välja liikmesriigis esinevad üldistunud puudused õigusriigi toimimises, mis kahjustavad või võivad kahjustada usaldusväärse finantsjuhtimise või liidu finants-huvide kaitse põhimõtet.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Kolleegium hindab igal aastal olukorda kõigis liikmesriikides kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete kriteeriumide ja teabe alusel, võttes nõuetekohaselt arvesse artikli 5 lõikes 2 osutatud teavet ja suuniseid.

3. Igal aastal avaldab kolleegium kokkuvõtte oma järeldustest.

4. Nõuandvat ülesannet täites ja võttes arvesse lõikes 2 esitatud kaalutluste tulemusi, võib kolleegium esitada oma arvamuse liikmesriigis esineva üldistunud puuduse kohta õigusriigi toimimises.

Arvamuse esitamisel püüab kolleegium saavutada konsensuse. Kui konsensusele ei jõuta, väljendab kolleegium oma arvamust oma liikmete lihthäälenamusega.

5. Komisjon võtab rakendusaktide vastuvõtmisel vastavalt artikli 5 lõikele 6 ja artikli 6 lõikele 2 arvesse kõiki asjakohaseid arvamusi, mille kolleegium on esitanud kooskõlas käesoleva artikli lõikega 4.

6. Kolleegium valib oma liikmete hulgast esimehe. Kolleegium kehtestab oma töökorra.

Muudatusettepanek 46

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Meetmete sisu**Liidu eelarve kaitsmise meetmed**

Muudatusettepanek 47

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Ühe järgneva asjakohase meetme või mitu sellist meetet võib vastu võtta,

1. Kui artikli 3 tingimused on täidetud, võib vastu võtta ühe või mitu järgmistest meetmetest:

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 48

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Võetud meetmed peavad olema proportsionaalsed õigusriigi toimimises esineva üldistunud puuduse laadi, raskusastme ja ulatusega. Meetmed peaksid olema võimalikult suurel määral suunatud puuduse tõttu kahjustunud või potentsiaalselt kahjustunud liidu meetmetele.

Muudatusettepanek

3. Võetud meetmed peavad olema proportsionaalsed õigusriigi toimimises esineva üldistunud puuduse laadi, raskusastme, **kestuse** ja ulatusega. Meetmed peaksid olema võimalikult suurel määral suunatud puuduse tõttu kahjustunud või potentsiaalselt kahjustunud liidu meetmetele.

Muudatusettepanek 49

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a. Komisjon annab lõplike vahendite või toetuste saajate huvides teavet ja suuniseid lõikes 2 osutatud liikmesriikide kohustuste kohta veebisaidil või internetiportaali kaudu.

Ühtlasi annab komisjon samal veebisaidil või portaalil lõplike vahendite või toetuste saajatele piisavad vahendid, et teavitada komisjoni nende kohustuste mis tahes rikkumisest, mis nende lõplike vahendite või toetuste saajate arvates neid otseselt mõjutab. Käesolevat lõiget kohaldatakse viisil, mis tagab liidu õiguse rikkumisest teatavate isikute kaitse kooskõlas direktiivis XXX (direktiiv liidu õiguse rikkumisest teatavate isikute kaitse kohta) sätestatud põhimõtetega. Komisjon võib kõnealuse lõike kohaselt lõplike vahendite või toetuste saajate esitatud teavet arvesse võtta üksnes juhul, kui sellega on kaasas tõend selle kohta, et asjaomane lõplike vahendite või toetuste saaja on esitanud pädevale asutusele ametliku kaebuse.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 50
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 3 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3b. Komisjon tagab lõplike vahendite või toetuste saajate lõike 3a kohaselt esitatud teabe põhjal, et kõik summad, mida valitsusemissektori üksused või liikmesriigid peavad lõike 2 kohaselt maksma, makstakse lõplike vahendite või toetuste saajatele välja.

Vajaduse korral:

a) finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti c kohaselt hallatavate liidu eelarvest eraldatud rahaliste vahendite puhul teeb komisjon järgmist:

i) nõuab tagasi maksed, mis tehti finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti c alapunktides v-vii osutatud asutustele summas, mis on võrdne summaga, mida ei makstud kõnealuse artikli lõiget 2 rikkudes välja lõplike vahendite või toetuste saajatele;

ii) kannab nõukogu määruse XXX (mitmeaastase finantsraamistiku määrus) artiklis 12 osutatud liidu reservi üle summa, mis on võrdne eelmises punktis osutatud summaga. Nimetatud summat käsitatakse kasutamata jäänud varuna nõukogu määruse XXX (mitmeaastase finantsraamistiku määrus) artikli 12 lõike 1 punkti a tähenduses ning see võetakse kasutusele nõukogu määruse XXX (mitmeaastase finantsraamistiku määrus) artikli 12 lõike 2 kohaselt nii palju kui võimalik kõnealuse artikli lõikes 2 osutatud lõplike vahendite ja toetuste saajate kasuks;

b) finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti b kohaselt hallatavate liidu eelarvest eraldatud rahaliste vahendite puhul:

i) kõnealuse artikli lõikes 2 osutatud valitsusasutuste või liikmesriikide kohustust käsitatakse liikmesriikide kohustusena määruse XXX (ühissätete määrus) [artikli 63] tähenduses. Kohustuse rikkumist käsitletakse vastavalt määruse XXX (ühissätete määrus) [artiklile 98];

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- ii) komisjon kannab määruse (EL) nr XXX (mitmeaastase finantsraamistiku määrus) artiklis 12 osutatud liidu reservi üle summa, mis saadakse fondide vähenenud toetuse arvelt programmile XXX määruse XXX (ühis-sätete määrus) [artikli 98] alusel. Nimetatud summat käsitatakse kasutamata jäänud varuna nõukogu mää-ruse XXX (mitmeaastase finantsraamistiku määrus) artikli 12 lõike 1 punkti a tähenduses ning see võetakse kasutusele nõukogu määruse XXX (mitmeaastase finantsraamistiku määrus) artikli 12 lõike 2 kohaselt nii palju kui võimalik kõnealuse artikli lõikes 2 osutatud lõplike vahendite ja toetuste saajate kasuks.

Muudatusettepanek 51

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Kui komisjon leiab, et tal on piisavalt alust arvata, et artiklis 3 sätestatud tingimused on täidetud, saadab ta asjaomasele liikmesriigile kirjaliku teate, milles on esitatud komisjoni arvamuse aluseks olevad põhjused.

Muudatusettepanek

1. Kui komisjon leiab **kolleegiumi arvamust arvesse võttes**, et tal on piisavalt alust arvata, et artiklis 3 sätestatud tingimused on täidetud, saadab ta asjaomasele liikmesriigile kirjaliku teate, milles on esitatud komisjoni arvamuse aluseks olevad põhjused. **Komisjon annab Euroopa Parlamendile ja nõukogule igast sellisest teatest ning selle sisust viivitamata teada.**

Muudatusettepanek 52

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. **Komisjon võib võtta** arvesse kogu asjakohast teavet, sealhulgas Euroopa Liidu Kohtu otsuseid, kontrollikoja aruan-deid ning asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide järeldotsi ja soovitusi.

Muudatusettepanek

2. **Hinnates, kas artikli 3 tingimused on täidetud, võtab komisjon** arvesse kogu asjakohast teavet, sealhulgas **kolleegiumi arvamusi**, Euroopa Liidu Kohtu otsuseid, **Euroopa Parlamendi resolutsioone**, kontrollikoja aruandeid ning asjaomaste rahvus-vaheliste organisatsioonide ja võrgustike järeldotsi ja soovitusi. **Komisjon võtab samuti arvesse liidu ühinemisläbirääkimiste kontekstis kasutatud kriteeriume, eeskätt õigustiku peatükke, mis käsitlevad kohtusüsteemi ja põhiõigusi, õigust, vabadust ja turvalisust, finantskontrolli ja maksustamist, ning suuni-seid, mida kasutatakse koostöö- ja kontrollimehhanismi kontekstis liikmesriigi edusammude jälgimiseks.**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 53**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 5 – lõige 4**

Komisjoni ettepanek

4. Asjaomane liikmesriik edastab **kogu** nõutava teabe ja võib esitada märkusi komisjoni määratud tähtaja jooksul, mis ei tohi olla lühem kui **1 kuu** alates komisjoni arvamuse teatavakstegeemisest. Oma märkustes võib liikmesriik teha ettepaneku võtta parandusmeetmeid.

Muudatusettepanek

4. Asjaomane liikmesriik edastab nõutava teabe ja võib esitada märkusi komisjoni määratud tähtaja jooksul, mis ei tohi olla lühem kui **üks kuu ega pikem kui kolm kuud** alates komisjoni arvamuse teatavakstegeemisest. Oma märkustes võib liikmesriik teha ettepaneku võtta parandusmeetmeid.

Muudatusettepanek 54**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 5 – lõige 5**

Komisjoni ettepanek

5. Otsustades selle üle, kas **esitada ettepanek asjakohaste meetmete võtmise otsuse** kohta, võtab komisjon arvesse saadud teavet, asjaomase liikmesriigi esitatud märkusi ja ette pandud parandusmeetmete piisavust.

Muudatusettepanek

5. Otsustades selle üle, kas **võtta vastu otsus artiklis 4 osutatud mis tahes meetmete** kohta, võtab komisjon arvesse saadud teavet, asjaomase liikmesriigi esitatud märkusi ja ette pandud parandusmeetmete piisavust. **Komisjon otsustab saadud teabe kohaste järelmeetmete üle soovitusliku tähtaja (ühe kuu) jooksul ning igal juhul mõistliku aja jooksul alates nimetatud teabe saamise kuupäevast.**

Muudatusettepanek 55**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 5 – lõige 5 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

5a. Komisjon võtab kehtestatavate meetmete proportsionaalsuse hindamisel nõuetekohaselt arvesse lõikes 2 osutatud teavet ja suuniseid.

Muudatusettepanek

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 56
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Kui komisjon leiab, et üldistunud puudus õigusriigi toimimises on tuvastatud, **esitab** ta **nõukogule ettepaneku asjakohaseid meetmeid käsitleva** rakendusakti kohta.

Muudatusettepanek

6. Kui komisjon leiab, et üldistunud puudus õigusriigi toimimises on tuvastatud, **võtab** ta **artiklis 4 osutatud meetmete kohta otsuse vastu** rakendusakti abil.

Muudatusettepanek 57
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6a. Samal ajal kui komisjon võtab vastu otsuse, esitab ta Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku paigutada eelarvereservi ümber vastuvõetud meetmete väärtusega samaväärne summa.

Muudatusettepanek 58
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 6 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6b. Erandina finantsmääruse artikli 31 lõigetest 4 ja 6 arutavad Euroopa Parlament ja nõukogu ümberpaigutamise ettepanekut nelja nädala jooksul alates selle vastuvõtmisest mõlemas institutsioonis. Ümberpaigutamise ettepanek loetakse heakskiidetuks, kui Euroopa Parlament seda antud häälte enamusega või kui nõukogu seda kvalifitseeritud häälte enamusega nelja nädala jooksul ei muuda ega tagasi ei liikka. Juhul kui Euroopa Parlament või nõukogu muudab ümberpaigutamise ettepanekut, kohaldatakse finantsmääruse artikli 31 lõiget 8.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 59
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 6 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6c. Lõikes 6 osutatud otsus jõustub juhul, kui ei Euroopa Parlament ega nõukogu ümberpaigutamise otsust lõikes 6b osutatud ajavahemiku jooksul tagasi ei lükka.

Muudatusettepanek 60
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 7

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

7. Otsus loetakse nõukogu poolt vastuvõetuks juhul, kui nõukogu ei ole kvalifitseeritud häälteenamusega otsustanud komisjoni ettepaneku tagasi lükata ühe kuu jooksul pärast selle vastuvõtmist komisjonis.

välja jäetud

Muudatusettepanek 61
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 8

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

8. Nõukogu võib kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepanekut muuta ja muudetud teksti nõukogu otsusena vastu võtta.

välja jäetud

Muudatusettepanek 62
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Asjaomane liikmesriik võib igal ajal esitada komisjonile tõendeid selle kohta, et üldistunud puudus õigusriigi toimimises on kõrvaldatud või olemast lakanud.

1. Asjaomane liikmesriik võib igal ajal esitada komisjonile **ametliku teate, mis sisaldab** tõendeid selle kohta, et üldistunud puudus õigusriigi toimimises on kõrvaldatud või olemast lakanud.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 63

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Komisjon hindab olukorda asjaomases liikmesriigis. Juhul kui üldistunud puudused õigusriigi toimimises, mis olid **asjakohaste** meetmete vastuvõtmise aluseks, on täielikult või osaliselt olemast lakanud, **esitab** komisjon **nõukogule ettepaneku võtta** vastu **otsus** nende meetmete täieliku või osalise tühistamise kohta. Kohaldatakse artikli 5 lõigetes 2, 4, 5, 6 ja 7 sätestatud menetlust.

Muudatusettepanek

2. Komisjon hindab **asjaomase liikmesriigi taotluse alusel või oma algatusel kolleegiumi arvamusi arvesse võttes** olukorda asjaomases liikmesriigis **soovitusliku tähtaja (ühe kuu) jooksul ning igal juhul mõistliku aja jooksul alates ametliku teate saamise kuupäevast**. Juhul kui üldistunud puudused õigusriigi toimimises, mis olid **artiklis 4 osutatud** meetmete vastuvõtmise aluseks, on täielikult või osaliselt olemast lakanud, **võtab** komisjon **viivitamata** vastu **otsuse** nende meetmete täieliku või osalise tühistamise kohta. **Samal ajal kui komisjon võtab vastu otsuse, esitab ta Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku vabastada täielikult või osaliselt artikli 5 lõikes 6 a osutatud eelarveserv**. Kohaldatakse artikli 5 lõigetes 2, 4, 5, 6, 6 b ja 6 c sätestatud menetlust.

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Juhul kui artikli 4 lõike 2 punkti b alapunktis i osutatud meede, millega peatatakse ühe või mitme programmi või selle/nende muudatuste heakskiitmine, või artikli 4 lõike 2 punkti b alapunktis ii osutatud kulukohustuste peatamise meede on tühistatud, kantakse eelarvesse peatatud kulukohustustele vastavad summad kooskõlas nõukogu määruse (EL, Euratom) nr XXXX („finantsraamistiku määrus“) artikliga 7. Aastal n peatatud kulukohustusi ei või kanda eelarvesse kaugemale kui aastasse n +2.

Muudatusettepanek

3. Juhul kui artikli 4 lõike 2 punkti b alapunktis i osutatud meede, millega peatatakse ühe või mitme programmi või selle/nende muudatuste heakskiitmine, või artikli 4 lõike 2 punkti b alapunktis ii osutatud kulukohustuste peatamise meede on tühistatud, kantakse eelarvesse peatatud kulukohustustele vastavad summad kooskõlas nõukogu määruse (EL, Euratom) nr XXXX („finantsraamistiku määrus“) artikliga 7. Aastal n peatatud kulukohustusi ei või kanda eelarvesse kaugemale kui aastasse n +2. **Alates aastast n+3 lisatakse nõukogu määruse (EL, Euratom) nr XXXX (mitmeaastast finantsraamistikku käsitlev määrus) artiklis 12 sätestatud liidu kulukohustuste reservi peatatud kulukohustustega võrdne summa**.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 65
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7

Komisjoni ettepanek

Artikkel 7

Muudatusettepanek

välja jäetud

Euroopa Parlamendi teavitamine

Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti viivitamata kõigist artiklite 4 ja 5 alusel ette pandud või vastu võetud meetmetest.

Muudatusettepanek 66
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 7a

Aruandlus

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt viis aastat pärast käesoleva määruse jõustumist aruande määruse kohaldamise, eelkõige võetud meetmete mõjususe kohta.

Aruandele lisatakse vajaduse korral asjakohased ettepanekud.

Muudatusettepanek 67
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas. **Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.**

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 68
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 8a

Lisamine finantsmäärusesse

Käesoleva määruse sisu lisatakse finantsmäärusesse selle järgmise muutmise ajal.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0039

Maksustamisalase koostöö programmi „Fiscalis“ loomine *I**

Euroopa Parlamendi 17. jaanuaril 2019. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse maksustamisalase koostöö programm „Fiscalis“ (COM(2018)0443 – C8-0260/2018 – 2018/0233(COD))⁽¹⁾

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2020/C 411/50)

[Muudatusettepanek 1, kui ei ole märgitud teisiti]

EUROOPA PARLAMENDI MUUDATUSED (*)

komisjoni ettepanekule

2018/0233(COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,
millega luuakse maksustamisalase koostöö programm „Fiscalis“

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 114 ja 197,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁽¹⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Programm „Fiscalis 2020“, mis loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1286/2013⁽²⁾ ning mida komisjon rakendab koostöös liikmesriikide ja assotsieerunud riikidega, ning selle eelkäijad on märkimisväärselt aidanud lihtsustada ja tõhustada liidus maksuhaldurite koostööd. Osalevate riikide maksuhaldurid on tunnistanud kõnealuste programmide lisaväärtust, sealhulgas liidu liikmesriikide ja maksumaksjate finants- ja majandushuvide kaitsmisel. Järgmiseks kümnendiks prognoositud probleeme ei saa **sageli tulemuslikult** lahendada, kui liikmesriik ei vaata oma haldusterritooriumi piiridest kaugemale ega tee teiste liikmesriikidega tihedat koostööd.

(1) Asi saadeti vastavalt kodukorra artikli 59 lõike 4 neljandale lõigule vastutavale komisjonile tagasi institutsioonidevahelisteks läbirääkimisteks (A8-0421/2018).

(*) Muudatused: uus või muudetud tekst on märgistatud **paksus kaldkirjas**, välja jäetud tekst on tähistatud sümboliga **■**.

(1) ELT C [...], [...], lk [...].

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1286/2013, millega luuakse tegevusprogramm Euroopa Liidu maksusüsteemide toimimise parandamiseks aastateks 2014–2020 („Fiscalis 2020“) ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1482/2007/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 25).

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

- (2) Programmiga „Fiscalis 2020“ loodi liikmesriikidele kõnealuse koostöö arendamiseks liidu raamistik, mis on kulutõhusam sellest, kui iga liikmesriik looks kahe- või mitmepoolselt eraldi koostööraamistikud **kas siis omavahel või kolmandate riikidega, kellega liit teeb tihedat maksustamisalast koostööd**. Seetõttu on asjakohane tagada, et kõnealune programm jätkuks samas valdkonnas uue programmi „Fiscalis“ (edaspidi „programm“) loomisega.
- (2a) **Programm peaks võimaldama suurendada liikmesriikide suutlikkust võidelda maksupettuse, korrupsiooni, maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise vastu, andes selleks muu hulgas tehnilist abi inimressursside koolitamiseks ja haldusstruktuuride arendamiseks. Niisugust abi tuleks anda läbipaistval viisil.**
- (3) Luues meetmetele raamistiku, mille eesmärk on tugevdada ühtset turgu, **edendada liidus ausat konkurentsi** ning kaitsta liidu ja selle liikmesriikide finants- ja majandushuve, peaks programm aitama hoida ära maksupettusi, maksudest kõrvalehoidumist, **agressiivset maksuplaneerimist** ja **topeltnmaksuvabastust** ning nende vastu võidelda; vältida ja vähendada piiriüleste tehingute puhul üksikisikute ja ettevõtjate tarbetut halduskoormust; **toetada õiglasemaid ja tõhusamaid maksusüsteeme**; saavutada ühtse turu täielikku potentsiaali ja edendada **liidus ausat konkurentsi ning** toetada ühist liidu lähenemisviisi rahvusvahelistel foorumitel.
- (4) Käesoleva määrusega nähakse programmile ette rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendi ja nõukogu peamine juhis Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel 2. detsembril 2013. aastal eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta sõlmitud institutsioonidevahelise kokkuleppe⁽¹⁾ punkti 17 tähenduses.
- (5) Selleks et toetada kolmandate riikide ühinemist ja assotsieerumist, peaks programm olema teatavate tingimuste täitmise korral osalemiseks avatud ühinevatele riikidele, kandidaatriikidele, potentsiaalsetele kandidaatidele ja Euroopa naabruspoliitika partnerriikidele. Programm võib olla avatud ka muudele kolmandatele riikidele, **elkõige vähim arenenud riikidele**, vastavalt tingimustele, mis on sätestatud liidu ja kõnealuste riikide vahelistes erilepingutes, millega reguleeritakse nende osalemist mis tahes liidu programmis.
- (5a) **Euroopa Parlament on kehtestanud oma prioriteedid. Praegune rahaliste vahendite puudumine takistab aga Euroopa Parlamendi poolt 2020. aasta järgseks mitmeaastaseks finantsraamistikuks seatud eesmärkide [2017/2052(INI)] saavutamist. Maksuküsimustes tehtav tulemuslikum koostöö võib anda võimaluse tulevase mitmeaastase finantsraamistiku rakendamiseks vajalike vahendite tulemuslikumaks kogumiseks.**
- (6) Kõnealuse programmi suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL, Euratom) **2018/1046**⁽²⁾ (edaspidi „finantsmäärus“). Selles sätestatakse liidu eelarve täitmise reeglid, sealhulgas reeglid toetuste, auhindade, hangete ja välisekspertide tasustamine kohta.
- (7) Programmi „Fiscalis 2020“ raames kohaldatud meetmed on osutunud asjakohasteks ja need tuleks seepärast säilitada. Et programmi elluviimist lihtsamaks ja paindlikumaks muuta ja seeläbi paremini saavutada selle eesmärged, tuleks meetmed määrata kindlaks ainult üldiste kategooriatena ning esitada loetelu konkreetseid meetmeid illustreerivatest näidetest. **Meetmete eesmärk peaks siiski olema tegeleda prioriteetsete teemadega, et kaitsta liidu ja selle liikmesriikide finants- ja majandushuve**. Koostöö ja suutlikkuse suurendamise kaudu peaks programm „Fiscalis“ ühtlasi edendada ja toetama innovatsiooni kasutuselevõttu ja tõhusat kasutamist, et veelgi suurendada suutlikkust maksunduse põhiprioriteetide saavutamisel.
- (8) Võttes arvesse maksumaksjate üha suurenevat liikuvust, piiriüleste tehingute arvu ja finantsinstrumentide rahvusvahelistumist **ning sellest tulenevat maksupettuse, maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise suuremat ohtu**, mis lähevad liidu piiridest kaugemale, võib Euroopa elektrooniliste süsteemide kohandamine või laiendamine kolmandatele riikidele, kes ei ole programmiga assotsieerunud, ja rahvusvahelistele organisatsioonidele olla liidule või liikmesriikidele huvipakkuv. Elkõige välditaks seeläbi halduskoormust ning

(1) ELT C 373, 20.12.2013, lk 1.

(2) **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

liidusese teabevahetuse ja rahvusvahelise teabevahetuse tarbeks kahe sarnase elektroonilise süsteemi väljaarendamise ja käitamise kulusid. Seepärast peaks Euroopa elektrooniliste süsteemide kohandamine või laiendamine juhul, kui see on põhjendatud huviga kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega tehtava koostöö vastu, kuuluma programmi alusel rahastamiskõlblike kulude alla. **Eeldusel et prioriteetseid teemavaldkondi rahastatakse täies ulatuses, tuleks programmi raames vajaduse korral ergutada ka niisuguste konkreetsete meetmete võtmist, millesse on kaasatud vähim arenenud riigid, eelkõige seoses teabe automaatse jagamisega.**

- (9) Võttes arvesse üleilmastumise tähtsust ning maksupettuse, maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise vastu võitlemise tähtsust, tuleks programmis ka edaspidi ette näha võimalus kaasata väliseksperte finantsmääruse artikli 238 tähenduses. **Ekspertide valimine peaks olema läbipaistev ning põhinema konkreetse meetme jaoks asjakohastel oskustel, kogemustel ja teadmistel ning ekspertide suutlikkusel kõnealusele meetmele kaasa aidata. Tuleks tagada, et kõnealused eksperdid on erapooletud ja puudub võimalik huvide konflikt nende ametialase tegevusega. Tagada tuleks ka kõigi asjaomaste sidusrühmade tasakaalustatud esindatus.**
- (9a) **Võttes arvesse hiljuti vastu võetud nõukogu direktiive 2014/107/EL⁽¹⁾, (EL) 2015/2376⁽²⁾, (EL) 2016/881⁽³⁾, (EL) 2016/2258⁽⁴⁾ ja (EL) 2018/822⁽⁵⁾ ning käimasolevaid läbirääkimisi äriühingu tulumaksu ühtse konsolideeritud maksubaasi üle, peaks programmi eesmärk olema koolitada maksuhaldurite töötajaid, et tagada nimetatud direktiivide tulemuslik rakendamine.**
- (10) Vastavalt komisjoni 19. oktoobri 2010. aasta teatise „Eli eelarve läbivaatamine“⁽⁶⁾ kindlaks määratud komisjoni kohustusele tagada rahastamisprogrammide ühtsemaks ja lihtsamaks muutmine, tuleks juhul, kui programmiga ette nähtud meetmetel on eri rahastamisvahenditega ühised eesmärgid, jagada ressursse teiste liidu rahastamisvahenditega, välistades siiski kahekordse rahastamise. Kõnealuse programmi raames võetud meetmetega tuleks tagada liidu vahendite kasutamise ühtsus maksupoliitika ja maksuhaldurite toetamisel.
- (10a) **Kulutasuvuse huvides tuleks programmis „Fiscalis“ kasutada ära võimalikku koostoiimet asjaomastes valdkondades võetavate muude liidu meetmetega, näiteks tollialane tegevusprogramm, ELi pettustevastase võitluse programm, ühtse turu programm ja reformide tugiprogramm.**
- (10b) **Üksikute liikmesriigi tasandil tehtavate pettustevastaste algatuste tagajärjel võivad pettused kanduda üle teistesse, sageli naabruses asuvasse liikmesriikidesse ning need võivad nõuetele vastavate ettevõtjate jaoks tekitada ebaproportsionaalset halduskoormust ning rahvusvahelises kaubanduses õiguskindlusetust. Seetõttu on ülimalt oluline, et komisjon viiks liikmesriikide pettustevastased meetmed omavahel kooskõlla, koordineerides liikmesriikide parimaid tavasid liidu tasandil.**
- (11) **Märkimisväärset** osa programmi eelarvest soovitakse saada infotehnoloogiaalase (IT-alase) suutlikkuse suurendamise meetmetele. Seega tuleks erisätetes kirjeldada Euroopa elektrooniliste süsteemide ühiseid ja riiklikke osi. Lisaks tuleks selgelt määratleda komisjoni ja liikmesriikide meetmete ulatus ja ülesanded. **Luuu tuleks Euroopa elektrooniliste süsteemide ühiste ja riiklike osade tõrgeteta koostalitlusvõime ning koostoime muude asjakohaste liidu programmide elektrooniliste süsteemidega.**
- (12) Praegu puudub nõue koostada liidu ühtse ja koostalitlusvõimelise elektroonilise maksustamiskeskonna loomiseks maksustamise mitmeaastane strateegiakava. IT-alase suutlikkuse suurendamise meetmete sidususe ja kooskõlastatuse tagamiseks tuleks programmis selline maksustamise mitmeaastane strateegiakava ette näha.

(1) Nõukogu 9. detsembri 2014. aasta direktiiv 2014/107/EL, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL seoses kohustusliku automaatse teabevahetusega maksustamise valdkonnas (ELT L 359, 16.12.2014, lk 1).

(2) Nõukogu 8. detsembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2376, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL seoses kohustusliku automaatse teabevahetusega maksustamise valdkonnas (ELT L 332, 18.12.2015, lk 1).

(3) Nõukogu 25. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/881, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL seoses kohustusliku automaatse teabevahetusega maksustamise valdkonnas (ELT L 146, 3.6.2016, lk 8).

(4) Nõukogu 6. detsembri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2258, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL seoses maksuhaldurite juurdepääsuga rahapesuvastasele teabele (ELT L 342, 16.12.2016, lk 1).

(5) Nõukogu 25. mai 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/822, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL seoses kohustusliku automaatse teabevahetusega maksustamise valdkonnas aruantavate piiriüleste skeemide puhul (ELT L 139, 5.6.2018, lk 1).

(6) COM(2010)0700.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

- (13) Käesolevat määrust tuleks rakendada tööprogrammide kaudu. Seatud eesmärkide keskpikka kuni pikaajalist olemust silmas pidades ning aja jooksul saadud kogemusele tuginedes peaksid tööprogrammid võimaldama hõlmata mitut aastat. Üleminek üheaastastelt tööprogrammidel mitmeaastastele tööprogrammidele vähendab nii komisjoni kui ka liikmesriikide halduskoormust, **kuid see ei tohiks mitte mingil juhul tuua maksumaksjate jaoks kaasa teabe või läbipaistvuse kadu. Mitmeaastased tööprogrammid peaksid kajastama kogu asjakohast teavet, mida kogutakse käesolevas määruses osutatud aastaaruannete või kaardistamise raames. Iga-aastased aruanded tuleks teha avalikult kättesaadavaks, et teavitada maksumaksjaid parimatest tavadest, saadud kogemustest, probleemidest ja kõrvaldamist vajavatest takistustest, mis on tuvastatud programmi raames.**
- (14) Selleks et käesolevat määrust **täiendada, peaks komisjonil olema õigus võtta** kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte tööprogrammide vastuvõtmise kohta.
- (15) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe⁽¹⁾ punktidele 22 ja 23 tuleb programmi hinnata konkreetsete järelevalvenõuete alusel kogutud teabe põhjal, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides, **ning võttes seejuures arvesse ka õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse (REFIT) programmi.** Need nõuded peaksid vajaduse korral hõlmama ka mõõdetavaid näitajaid, mis on aluseks käesoleva määruse mõju hindamisele kohapeal. **Nüüsguse järelevalve tulemusi tuleks käsitleda iga-aastaselt koondaruandes, mille koostab komisjon liikmesriikide esitatava sisendteabe alusel. Selles tuleks kaardistada kõrvaldamist vajavad takistused, mis ei lase liikmesriikides täita artiklis 3 sätestatud programmi eesmärke ega tegeleda artikli 7 lõikes 2 a esitatud prioriteetsete teemadega, ja esitada parimate tavade kohta soovitusi. Lisaks peaks komisjon koostama programmi vahe- ja lõpphinnangu. Nii iga-aastased aruanded kui ka hindamisaruanded tuleks asjakohasel veebisaidil teha avalikult kättesaadavaks.**
- (15a) **Komisjon peaks korraldama kaks korda aastas seminari, kuhu kutsutakse kaks esindajat toetatavatest liikmesriikidest, et arutada probleeme ja pakkuda välja paremaid võimalusi programmiga seotud teemadel, sealhulgas maksuhaldurite vahel toimuva teabevahetuse teemal. Seminaril osalevad sellele vastavalt üks maksuhaldurite otsustusorgani esindaja, üks maksuhaldurite töötajate ametiühingu esindaja ning üks Euroopa Parlamendi ja nõukogu esindaja.**
- (16) Selleks et asjakohaselt reageerida muutustele poliitilistes prioriteetides, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta programmi eesmärkide saavutamise mõõtmise näitajate loetelu. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (17) Vastavalt finantsmäärusele, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013⁽²⁾ ning nõukogu määrustele (EÜ, Euratom) nr 2988/95⁽³⁾, (Euratom, EÜ) nr 2185/96⁽⁴⁾ ja (EL) 2017/1939⁽⁵⁾ tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ja pettuste ärahoidmist, avastamist,

(1) Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 13. aprillil 2016 sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1).

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999, (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

(3) Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuve kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

(4) Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

(5) Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

kõrvaldamist ja uurimist, kaotatud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada haldusuurimisi, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi vastavalt määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013 ning määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur uurida pettusi ja muid kuritegusid, mis mõjutavad liidu finantshuve, ja esitada nende kohta süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371⁽¹⁾. Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikojale vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused.

- (18) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt **ELi** toimimise lepingu artikli 322 kohaselt vastu võetud horisontaalseid finantsreegleid. Need reeglid on sätestatud finantsmääruses ning nendega on kindlaks määratud eelkõige eelarve koostamise ja täitmise reeglid, sealhulgas reeglid toetuste, hangete, auhindade ja eelarve kaudse täitmise kohta ning ette on nähtud ka finantsjuhtimises osalejate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 kohaselt vastu võetud reeglites on käsitletud ka liidu eelarve kaitsmist juhul, kui liikmesriikides esineb üldisi puudusi õigusriigi toimimises, sest õigusriigi põhimõtte austamine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemusliku ELi-poolse rahastamise oluline eeltingimus.
- (19) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende suutlikkusest saavutada meetmete erieesmärgid ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. See peaks hõlmama ühekordsete maksete, kindlamääraliste maksete ja ühikuhindade kasutamise kaalumist ning finantsmääruse artikli 125 lõike 1 kohaste kuludega mitteseotud rahastamisvahendite kasutamist. **Esmatähtsaks tuleks pidada sõidukulude katmist, et tagada riikide ekspertide osalemine ühismeetmetes.**
- (20) Kuna käesoleva määruse eesmärki ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda selle ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (21) Käesoleva määrusega asendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1286/2013, mis tuleks seetõttu kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK
ÜLDSÄTTED

Artikkel 1
Reguleerimisese

1. Käesoleva määrusega luuakse maksustamisalase koostöö programm „Fiscalis“ (edaspidi „programm“).
2. Määrusega nähakse ette programmi eesmärgid, programmi eelarve ajavahemikuks 2021–2027, liidupoolse rahastamise vormid ja rahastamisvahendite andmise reeglid.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv(EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „maksustamine“ – järgmiste maksude ja tollimaksudega seotud küsimised, sh ülesehitus, haldamine, sissenõudmine ja nende tasumise kohustuse täitmine:
 - a) nõukogu direktiivis 2006/112/EÜ⁽¹⁾ sätestatud käibemaks;
 - b) nõukogu direktiivis 92/83/EMÜ⁽²⁾ sätestatud alkohoolsete jookide aktsiis;
 - c) nõukogu direktiivis 2011/64/EL⁽³⁾ sätestatud tubakatoodete aktsiis;
 - d) nõukogu direktiivis 2003/96/EÜ⁽⁴⁾ sätestatud energiatoodete ja elektrienergia maksud;
 - e) muud nõukogu direktiivi 2010/24/EL⁽⁵⁾ artikli 2 lõike 1 punktis a osutatud maksud ja maksed, **sealhulgas äriühingu tulumaks**, kui need on seotud ühtse turuga ja liikmesriikidevahelise halduskoostööga;
 - 2) „maksuhaldurid“ – maksustamise või maksudega seotud tegevuse eest vastutavad avaliku sektori asutused ja muud organid;
 - 3) „Euroopa elektroonilised süsteemid“ – maksustamise jaoks ja maksuhaldurite ülesannete täitmiseks vajalikud elektroonilised süsteemid;
 - 4) „kolmas riik“ – riik, mis ei ole liidu liikmesriik;
- 4a) „vähim arenenud riik“ – väikese sissetulekuga kolmas riik, kus esineb tõsiseid struktuurilisi takistusi ÜRO määratlusele vastava kestliku arengu saavutamisel.**

Artikkel 3

Programmi eesmärgid

1. Programmi üldeesmärk on toetada maksuhaldureid ja maksustamist, et tõhustada ühtse turu toimimist, **edendada liidus ausat konkurentsi**, kaitsa liidu ja selle liikmesriikide finants- ja majandushuve **muu hulgas maksupettuse, maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise eest ning parandada maksude kogumist**.
2. Programmi erieesmärk on toetada maksupoliitikat **ja selle nõuetekohast rakendamist, edendada** maksundusalast koostööd, **maksuteabe vahetamist** ja haldussuutlikkuse ülesehitamist, sh inimeste pädevust ning Euroopa elektrooniliste süsteemide arendamist ja käitamist, **samuti liikmesriikides ühetaoliselt kasutama hakatavate aruandlus-, auditeerimis- ja tarkvaravahendite järkjärgulist kaasajastamist. Programmiga aidatakse ühtlasi maksuhalduritel hõlbustada ja parandada liidu maksustamisalaste direktiivide rakendamist ning pakkuda oma töötajatele sellealast koolitust.**

Artikkel 4

Eelarve

1. Programmi rakendamise rahastamispakett aastatel 2021–2027 on **2018. aasta hindades 300 miljonit eurot või jooksevhindades 339 miljonit eurot**.

⁽¹⁾ Nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiiv 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (ELT L 347, 11.12.2006, lk 1).
⁽²⁾ Nõukogu 19. oktoobri 1992. aasta direktiiv 92/83/EMÜ alkoholi ja alkohoolsete jookide aktsiisimaksude struktuuri ühtlustamise kohta (EÜT L 316, 31.10.1992, lk 21).
⁽³⁾ Nõukogu 21. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/64/EL tubakatoodetele kohaldatava aktsiisi struktuuri ja määrade kohta (ELT L 176, 5.7.2011, lk 24).
⁽⁴⁾ Nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/96/EÜ, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik (ELT L 283, 31.10.2003, lk 51).
⁽⁵⁾ Nõukogu 16. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/24/EL vastastikuse abi kohta maksude, maksete ja teiste meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel (ELT L 84, 31.3.2010, lk 1).

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

2. Lõikes 1 osutatud summat võib kasutada **muu hulgas** ettevalmistus-, järelevalve-, kontrolli-, auditeerimis-, hindamis- ja muudeks toiminguteks, mida tehakse programmi juhtimiseks ja selle eesmärkide saavutamise hindamiseks. Samuti võib sellest katta kulusid, mis on seotud uuringute **ja muu asjakohase kirjaliku materjali**, ekspertide nõupidamiste ning info- ja kommunikatsioonimeetmetega, niivõrd kui need on seotud programmi eesmärkidega, aga ka kulusid, mis on seotud infotehnoloogjavõrgustikega, milles keskendutakse infotehnoloogiale ja -vahetusele, sh infotehnoloogiavahenditega ning muu tehnilise ja haldusabiga, mida on vaja seoses programmi juhtimisega.

Artikkel 5

Programmiga assotsieerunud kolmandad riigid

Programmis võivad osaleda järgmised kolmandad riigid:

- a) ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid vastavalt nende riikide liidu programmides osalemise üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, mis on sätestatud asjakohastes raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes samalaadsetes kokkulepetes, ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende riikide vahelistes lepingutes;
- b) Euroopa naabruspoliitika alla kuuluvad riigid vastavalt nende riikide liidu programmides osalemise üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, mis on sätestatud asjakohastes raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes samalaadsetes kokkulepetes, ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende riikide vahelistes lepingutes, eeldusel et nende riikide asjakohased õigusaktid ja haldusmeetodid on liidu asjakohaste õigusaktide ja haldusmeetoditega piisavalt ühtlustatud;
- c) muud kolmandad riigid vastavalt tingimustele, mis on sätestatud erilepingus, millega reguleeritakse asjaomase kolmanda riigi osalemist mis tahes liidu programmis, tingimusel et selle lepinguga:
 - on tagatud õiglane tasakaal liidu programmides osaleva kolmanda riigi osamaksete ja saadava kasu vahel;
 - on ette nähtud programmides osalemise tingimused, sh iga programmiga seotud osamaksete ja halduskulude kalkatsioon. Need osamaksed loetakse vastavalt finantsmääruse artikli 21 lõikele 5 sihtotstarbeliseks tuluks;
 - ei ole kolmandale riigile antud otsustusõigust programmi üle;
 - on kindlustatud liidu õigused tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta oma finantshuve.

Eeldusel et prioriteetseid teemavaldkondi rahastatakse täies ulatuses, ergutatakse vähim arenenud riike programmis osalema kooskõlas poliitikavaldkondade arengusidususe põhimõtete ja tingimustega, mis on sätestatud selliste riikide ja liidu vahel sõlmitud erilepingutes, millega reguleeritakse selliste riikide osalemist programmis. Olenemata esimese lõigu punktist c on vähim arenenud riikide osalemine programmis nende jaoks tasuta ja seejuures keskendutakse rahvusvaheliste maksueesmärkide saavutamisele, näiteks maksuteabe automaatne vahetamine. Erilepinguga kindlustatakse liidu õigused tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta oma finantshuve.

Artikkel 6

ELi-poolse rahastamise rakendamine ja vormid

1. Programmi rakendatakse eelarve otsese täitmise korras vastavalt finantsmäärusele.
2. Programmist võib anda rahalisi toetusi ükskõik millises finantsmäärusekohases vormis, eelkõige toetuste, auhindade ja hangetena ning välisekspertide reisi- ja elamiskulude hüvitisena.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

II PEATÜKK
RAHASTAMISKÕBLIKKUS

Artikkel 7

Rahastamiskõblikud meetmed

1. Rahastamiskõblikud on üksnes meetmed, millega täidetakse artiklis 3 osutatud eesmärged.
2. Lõikes 1 osutatud meetmed hõlmavad järgmist:
 - a) koosolekud ja sarnased ühekordsed üritused;
 - b) projektipõhine struktureeritud koostöö, **sealhulgas kohapealsed kontrollid ja ühised auditid**; [ME 2 ja 3]
 - c) IT-alase suutlikkuse suurendamise meetmed, eelkõige Euroopa elektrooniliste süsteemide arendamine ja käitamine, **või ühiste registrite loomise meetmed**;
 - d) inimeste pädevuse ja suutlikkuse suurendamise meetmed;
 - e) toetus ja muud meetmed, sh:
 - 1) uuringud **ja muu asjakohane kirjalik materjal**;
 - 2) innovatsioonitegevus, eelkõige kontseptsiooni töestamised, katseprojektid ja prototüüpide loomise algatused;
 - 3) ühiselt välja töötatud teavituse meetmed;
 - 4) mis tahes muu artiklis 13 osutatud tööprogrammides sätestatud **asjakohane** meede, mis on vajalik artiklis 3 osutatud eesmärkide saavutamiseks või toetamiseks.

Punktides a, b ja d osutatud **asjakohaste** meetmete võimalike vormide mitteammendav loetelu on esitatud 1. lisas.

2a. Lõikes 1 osutatud meetmed hõlmavad järgmiste prioriteetsete teemavaldkondade loetelu:

- a) nõukogu direktiivi 2011/16/EL ⁽¹⁾ muudetud versiooni tulemuslikul rakendamisel esinevate lünkade kõrvaldamine;
- b) tulemuslik teabevahetus, sealhulgas rühmataotlused, ja kasutatavate vormingute arendamine, võttes arvesse rahvusvahelise tasandi algatusi;
- c) piiriülese koostöö takistuste kõrvaldamine;
- d) nõukogu direktiivi 2011/16/EL muudetud versiooni alusel tegelikku tulusaajat käsitleva teabe juurdepääsetavuse takistuste kõrvaldamine;
- e) piiriülese käibemaksupettuse vastu võitlemine;
- f) maksude, sealhulgas Euroopa hoiuste intresside maksustamise direktiivi kohaselt tasumata maksude sissenõudmise alaste parimate tavade vahetus;
- g) ühtsete riiklike IT-vahendite rakendamine, et töötada välja ühised liidesed, mis võimaldaksid riikide IT-süsteemide omavahel ühendada.

⁽¹⁾ Nõukogu 15. veebruari 2011. aasta direktiiv 2011/16/EL maksustamisalase halduskoostöö kohta ja direktiivi 77/799/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 64, 11.3.2011, lk 1).

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

3. Meetmed, mis kujutavad endast Euroopa elektrooniliste süsteemide ühiste osade kohandamist või laiendamist programmiga assotsieerumata kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega tehtava koostöö eesmärgil, on rahastamiskõlblikud liidu huvi korral. Komisjon kehtestab vajaliku halduskorra, millega võidakse ette näha nende meetmetega seotud kolmandate isikute rahaline osalus.

4. Kui lõike 2 punktis c osutatud IT-alase suutlikkuse suurendamise meetme puhul on tegemist mõne Euroopa elektroonilise süsteemi arendamise ja käitamisega, peetakse programmi alusel rahastamiskõlblikeks ainult komisjonile artikli 11 lõike 2 kohaselt usaldatud ülesannetega seotud kulusid. Liikmesriigid kannavad artikli 11 lõike 3 kohaselt neile usaldatud ülesannetega seotud kulud.

Artikkel 8

Välisekspertide osalemine

1. Kui see on kasulik artiklis 3 osutatud eesmärkide saavutamiseks vajalike meetmete võtmiseks, võivad programmi raames korraldatavates meetmetes välisekspertidena osaleda valitsusasutuste esindajad, sealhulgas selliste kolmandate riikide valitsusasutuste esindajad, kes ei ole vastavalt artiklile 5 programmiga assotsieerunud, **ning asjakohasel juhul** rahvusvaheliste ja muude asjakohaste organisatsioonide ning ettevõtjate ja ettevõtjaid esindavate organisatsioonide ja kodanikuühiskonna esindajad. **Komisjon hindab muu hulgas kõnealuste välisekspertide erapooletust, tagab selle, et puudub huvide konflikt nende ametialase tegevusega, ning teeb otsuse nende osalemise kohta juhtumipõhiselt ja vajadustest lähtuvalt.**

2. Lõikes 1 osutatud välisekspertide kulud loetakse programmi alusel hüvitamiskõlblikeks vastavalt finantsmääruse artikli 238 sätetele.

3. Komisjon valib välisekspertid **läbipaistva ja tasakaalustatud menetluse raames** konkreetse meetme jaoks asjakohaste oskuste, kogemuse ja teadmiste **ning sellele meetmele kaasaaitamise alase suutlikkuse** alusel. **Komisjon tagab kõigi asjaomaste sidusrühmade tasakaalustatud esindatuse. Ta täpsustab, kas välisekspertid osalevad enda või mõne muu organisatsiooni või ettevõtja nimel. Välisekspertide loetelu tehakse komisjoni veebisaidil avalikult kättesaadavaks.**

III PEATÜKK

TOETUSED

Artikkel 9

Toetuste andmine, vastastikune täiendus ja kombineeritud rahastamine

1. Programmi raames antakse ja hallatakse toetusi kooskõlas finantsmääruse VIII jaotisega.

2. Meede, mis on saanud toetust liidu mõne teise programmi alusel, võib saada toetust ka programmist, tingimusel, et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Igast liidu programmist antud rahastuse suhtes kohaldatakse asjakohase programmi reegleid. Kumulatiivne rahastus ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblikke kogukulusid ning erinevatest liidu programmidest antava toetuse võib arvutada proportsionaalselt vastavalt toetuse andmise tingimusi käsitlevatele dokumentidele.

3. Kooskõlas finantsmääruse artikli 198 punktiga f antakse toetusi ilma toetustaotluste esitamise kutseta, kui toetuskõlblike üksuste näol on tegemist liikmesriikide maksuhaldurite või käesoleva määruse artikli 5 kohaste programmiga assotsieerunud kolmandate riikide maksuhalduritega, eeldusel et kõnealuses artiklis sätestatud tingimused on täidetud.

Artikkel 10

Kaasrahastamise määr

1. Erandina finantsmääruse artiklist 190 võib programmist rahastada kuni 100 % meetme rahastamiskõlblikest kuludest.

2. Artiklis 13 osutatud mitmeaastases tööprogrammis sätestatakse kohaldatav kaasrahastamise määr juhuks, kui meede vajab toetust.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

IV PEATÜKK

ERISÄTTED IT-SUUTLIKKUSE SUURENDAMISE MEETMETE KOHTA

Artikkel 11

Ülesanded

1. Komisjon ja liikmesriigid tagavad ühiselt artiklis 12 osutatud maksustamise mitmeaastases strateegiakavas loetletud Euroopa elektrooniliste süsteemide arendamise ja käitamine, sh projekteerimise, spetsifitseerimise, vastavustestimise, kasutuselevõtu, hoolduse, edasiarendamise, turvalisuse, kvaliteedi tagamise ja -kontrolli.
2. Komisjon tagab eelkõige järgmise:
 - a) ühiste osade arendamine ja käitamine, nagu on ette nähtud artiklis 12 sätestatud maksustamise mitmeaastases strateegiakavas;
 - b) Euroopa elektrooniliste süsteemide arendamise ja käitamise üldine koordineerimine nende toimivuse, vastastikuse ühenduvuse ja pideva täiustamise ning samaaegse rakendamise tagamiseks;
 - c) Euroopa elektrooniliste süsteemide koordineerimine liidu tasandil nende edendamiseks ja rakendamiseks riigi tasandil;
 - d) Euroopa elektrooniliste süsteemide arendamise ja käitamise koordineerimine kolmandate isikutega toimuva suhtluse osas, v.a riigisiseste nõuetega vastavusseviimiseks kavandatud meetmed;
 - e) Euroopa elektrooniliste süsteemide koordineerimine muude asjakohaste e-valitsusega seotud meetmetega liidu tasandil;
- ea) riigi tasandil võetavate pettustevastaste meetmete koordineerimine liidu tasandil liikmesriikide parimate tavade väljaselgitamise ja nende kohta teabe edastamisega.**
3. Liikmesriigid tagavad eelkõige järgmise:
 - a) riiklike osade arendamine ja käitamine, nagu on ette nähtud artiklis 12 sätestatud maksustamise mitmeaastases strateegiakavas;
 - b) Euroopa elektrooniliste süsteemide riiklike osade arendamise ja käitamise koordineerimine riigi tasandil;
 - c) Euroopa elektrooniliste süsteemide koordineerimine muude asjakohaste e-valitsusega seotud meetmetega riigi tasandil;
 - d) komisjoni korrapärane teavitamine võetud meetmetest, millega tagatakse, et nende asjaomastel asutustel või ettevõtjatel oleks võimalik Euroopa elektroonilisi süsteeme täielikult kasutada;
 - e) Euroopa elektrooniliste süsteemide rakendamine riigi tasandil.

Artikkel 12

Maksustamise mitmeaastane strateegiakava

1. Komisjon koostab maksustamise mitmeaastase strateegiakava, milles on loetletud kõik Euroopa elektrooniliste süsteemide arendamise ja käitamise seisukohalt asjakohased ülesanded ning kus iga süsteem või selle osa on järgmiselt klassifitseeritud, ning ajakohastab seda:
 - a) „ühine osa“ – kõikidele liikmesriikidele kättesaadav või komisjoni poolt tõhususe, turvalisuse ja ratsionaalsuse tõttu ühisena käsitatav osa ELi tasandil välja töötatud Euroopa elektroonilistest süsteemidest;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

b) „riiklik osa“ – niisugune riigi tasandil välja töötatud osa Euroopa elektroonilistest süsteemidest, mis on kättesaadav sellise osa loonud või selle ühisele loomisele kaasa aidanud liikmesriigile;

c) või eespool nimetatute kombinatsioon.

2. Maksustamise mitmeaastane strateegiakava hõlmab ka innovatsiooni ja katsemeetmeid ning Euroopa elektrooniliste süsteemidega seotud toetavaid meetodeid ja vahendeid.

3. Liikmesriigid teatavad komisjonile iga neile lõikes 1 osutatud maksustamise mitmeaastase strateegiakava alusel antud ülesande täitmisest. Nad annavad komisjonile korrapäraselt aru **kogu programmiga seotud** ülesannete täitmisel tehtud edusammudest.

4. Hiljemalt iga aasta 31. märtsil esitavad liikmesriigid komisjonile lõikes 1 osutatud maksustamise mitmeaastase strateegiakava rakendamist käsitleva iga-aastase eduaruande, mis hõlmab eelmise aasta ajavahemikku 1. jaanuarist 31. detsembrini. Kõnealused aastaaruanded koostatakse eelnevalt kindlaks määratud vormis. **Iga-aastastes eduaruannetes annavad liikmesriigid aru takistustest, mis on esinenud artiklis 3 sätestatud programmi eesmärkide täitmisel ja artikli 7 lõikes 2a esitatud prioriteetsete teemadega tegelemisel, ning esitavad parimate tavade kohta soovitusi.**

5. Hiljemalt iga aasta 31. oktoobriks koostab komisjon liikmesriikidelt saadud, lõikes 4 osutatud iga-aastaste aruannete põhjal koondaruande, milles hinnatakse liikmesriikide ja komisjoni poolt lõikes 1 osutatud kava rakendamisel tehtud edusamme **ning artiklis 3 osutatud programmi eesmärkide täitmisel ja artikli 7 lõikes 2 a osutatud prioriteetsete teemadega tegelemisel tehtud edusamme. Tehtud edusammude hindamiseks kaardistab komisjon oma iga-aastases koondaruandes niisugused kõrvaldamist vajavad takistused, mis ei lase liikmesriikides täita artiklis 3 sätestatud programmi eesmärke ega tegeleda artikli 7 lõikes 2 a esitatud prioriteetsete teemadega, ja esitab parimate tavade kohta soovitusi. Komisjoni iga-aastane koondaruanne tehakse komisjoni asjakohasel veebilehel avalikult kättesaadavaks ning sellest lähtutakse artiklis 13 osutatud tulevaste mitmeaastaste tööprogrammide ja artiklis 15 osutatud hindamisaruannete koostamisel.**

V PEATÜKK

PROGRAMMITÖÖ, JÄRELEVALVE, HINDAMINE JA KONTROLL

Artikkel 13

Tööprogramm

1. Programmi rakendatakse finantsmääruse artiklis 108 osutatud mitmeaastaste tööprogrammide kaudu.
2. Komisjon võtab mitmeaastased tööprogrammid vastu **delegeeritud õigusaktidega**. Kõnealused **delegeeritud õigusaktid** võetakse vastu kooskõlas **artiklis 17** osutatud menetlusega.

Artikkel 14

Järelevalve ja aruandlus

1. Näitajad, mille abil antakse aru artiklis 3 sätestatud programmi erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, on esitatud 2. lisas.
2. Selleks et tagada programmi eesmärkide täitmisel tehtud edusammude tulemuslik hindamine, antakse komisjonile õigus võtta artikli 17 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte, et näitajate läbivaatamise ja vajaduse korral täiendamise teel muuta 2. lisa ning täiendada käesolevat määrust järelevalve- ja hindamisraamistiku kehtestamist käsitlevate sätetega.
3. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi rakendamise ja tulemuste järelevalveks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu vahendite saajatele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Artikkel 15

Hindamine

1. Hindamised tehakse piisavalt aegsasti, et tulemusi saaks kasutada otsustamisprotsessis. **Komisjon teeb hindamised avalikult kättesaadavaks oma asjakohasel veebilehel.**
2. Programmi vahhindamine toimub siis, kui programmi rakendamise kohta on saadud piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui **kolm** aastat pärast programmi rakendamise algust.
3. Programmi rakendamise lõpul, ent mitte hiljem kui **üks aasta** pärast artiklis 1 nimetatud ajavahemikku teeb komisjon programmi lõpphindamise.
4. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma märkustega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

Artikkel 16

Auditid ja uurimised

Kui kolmas riik osaleb programmis rahvusvahelise lepingu kohase otsuse alusel või muu õigusliku vahendi alusel, annab kolmas riik vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastase Ametile (OLAF) ja Euroopa Kontrollikojale vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu, et nad saaksid täielikult kasutada oma vastavaid volitusi. OLAFi puhul hõlmavad need õigused ka õigust teha juurdlusi, sealhulgas teha kohapealseid kontrollid ja inspekteerimisi, kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi.

VI PEATÜKK

DELEGEERITUD VOLITUSTE RAKENDAMINE JA KOMITEEMENETLUS

Artikkel 17

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli **13 lõikes 2 ja artikli** 14 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuni 31. detsembrini 2028.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad **artikli 13 lõikes 2 ja artikli** 14 lõikes 2 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli **13 lõike 2 ja artikli** 14 lõike 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

*Artikkel 18**Komiteemenetlus*

1. Komisjoni abistab komitee, mida nimetatakse programmi „Fiscalis“ komiteeks. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

*VII PEATÜKK**ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED**Artikkel 19**Teave, kommunikatsioon ja avalikustamine*

1. Liidu vahendite saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse (eriti meetmeid ja nende tulemusi tutvustades), andes eri sihtrühmadele, sh meediale ja üldsusele selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.
2. Komisjon võtab programmi, võetud meetmete ja saadud tulemustega seoses teabe- ja kommunikatsioonimeetmeid. Programmile eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele, niivõrd kui need on seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega.

*Artikkel 20**Kehtetuks tunnistamine*

Määrus (EL) nr 1286/2013 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.

*Artikkel 21**Üleminekusätted*

1. Käesolev määrus ei mõjuta määruse (EL) nr 1286/2013 alusel rakendatavate meetmete jätkumist või muutmist kuni nende meetmete lõpetamiseni ning nimetatud määrust kohaldatakse nende meetmete suhtes kuni nende lõpetamiseni.
2. Programmi rahastamispaketist võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulud, mis on vajalikud selleks, et tagada üleminek programmi ja selle eelkäija, määruse (EL) nr 1286/2013 alusel vastu võetud meetmete vahel.
3. Vajaduse korral võib kanda eelarvesse assigneeringuid ka pärast 2027. aastat, et katta artikli 4 lõikes 2 sätestatud kulusid, et oleks võimalik hallata meetmeid, mis ei ole 31. detsembriks 2027 veel lõpule viidud.

*Artikkel 22**Jõustumine*

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

1. LISA

Artikli 7 lõike 2 esimese lõigu punktides a, b ja d osutatud meetmete võimalike vormide mitteamendav loetelu

Artikli 7 lõike 2 esimese lõigu punktides a, b ja d osutatud meetmed võivad esineda muu hulgas järgmises vormis:

a) koosolekute ja sarnaste ühekordsete ürituste korral:

- seminar ja õpikoda, kus harilikult osalevad kõik riigid ja kus tehakse ettekandeid ning kus osalejad on kaasatud konkreetse temaga seotud aktiivsesse arutelusse ja tegevusse;
- töövisiit, mis on korraldatud selleks, et ametnikud saaksid omandada või täiendada oskusi ja teadmisi maksunduse valdkonnas;
- viibimine haldusasutuste ametiruumides ja osalemine haldusuurimistes;

b) struktureeritud koostöö korral:

- projektirühmad, kuhu üldjuhul kuulub piiratud arv riike ja mis tegutsevad piiratud aja jooksul, et saavutada eelnevalt kindlaks määratud eesmärged ja täpselt määratletud tulemusi, sealhulgas koordineerimist või võrdlusuuringuid;
- ajutiste või alaliste struktureeritud koostöö vormidena tegutsevad töörühmad, kes koondavad asjatundjate arvamusi, et täita ülesandeid konkreetsetes valdkondades, või teevad operatiivtööd ja keda toetatakse näiteks veebipõhiste koostööteenuste, haldusabi, taristu ja seadmetega;
- mitmepoolne või üheaegne kontroll, mis seisneb ühe või mitme seotud maksukohustuslase maksuseisundi koordineeritud kontrollimises, mille korraldavad kaks või enam riiki, sealhulgas vähemalt kaks liikmesriiki, kellel on ühine või vastastikku täiendav huvi;
- ühine audit, mis seisneb ühe või mitme seotud maksukohustuslase maksuseisundi ühises kontrollimises ühe auditirühma poolt, mis koosneb kahest või enamast riigist, sealhulgas vähemalt kahest liikmesriigist, kellel on ühised või vastastikku täiendavad huvid;
- mis tahes muu halduskoostöö vorm, mis on ette nähtud direktiiviga 2011/16/EL, määrusega (EL) nr 904/2010, määrusega (EL) nr 389/2012 või direktiiviga 2010/24/EL;

d) inimeste pädevuse ja suutlikkuse suurendamise meetmete korral:

- ühised koolitused või e-õppe arendamine, et täiendada maksustamisega seotud vajalikke ametialaseid oskusi ja teadmisi;
- tehniline abi haldusmenetluste parandamiseks, haldussuutlikkuse suurendamiseks ning maksuhaldurite töö ja toimingute parandamiseks heade tavade algatamise ja jagamise teel.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

2. LISA**Näitajad**

Erieesmärk: toetada maksupoliitikat, maksualast koostööd ja haldussuutlikkuse suurendamist, sh inimpädevust ning Euroopa elektrooniliste süsteemide arendamist ja käitamist.

1. Suutlikkuse suurendamine (haldus-, inimressursside alane ja IT-suutlikkus)

- 1) liidu õiguse ja poliitika kohaldamise ja rakendamise indeks (programmi raames selles valdkonnas võetud meetmete arv ja nende meetmete tulemusena antud soovitude arv)
- 2) õppeindeks (kasutatud õppemoodulid; koolitatud ametnike arv; osalejate antud kvaliteedipunktid)
- 3) Euroopa elektrooniliste süsteemide kättesaadavus (aeg protsentides)
- 4) ühise teabevõrgu kättesaadavus (aeg protsentides)
- 5) lihtsustatud IT-menetlused riigiasutuste ja ettevõtjate jaoks (registreeritud ettevõtjate arv, taotluste arv ja programmi raames rahastatavates erinevates elektroonilistes süsteemides tehtud otsingute arv)

2. Teadmiste jagamine ja võrgustike loomine

- 6) koostöö tõhususe indeks (loodud võrgustike arv, isiklike kohtumiste arv, interneti teel tegutsevate koostöörühmade arv)
- 7) parimate tavade ja suuniste indeks (asjaomases valdkonnas programmi alusel võetud meetmete arv; niisuguste maksuhaldurite protsent, kes kasutasid programmi toetusega välja töötatud töötavasid või suuniseid)

2a. Lisanäitajad

- 1) *ühise auditi käigus maksupettuse, maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise vastasest võitlusest saadud tulu*
 - 2) *iga liikmesriigi puhul esitatud, saadud ja vastatud haldus- ja õiguslase koostöö taotluste arv*
-

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0040

Õiguste ja väärtuste programmi loomine ***I

Euroopa Parlamendi 17. jaanuaril 2019. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse õiguste ja väärtuste programm (COM(2018)0383 – C8-0234/2018 – 2018/0207(COD)) (1)

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2020/C 411/51)

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus

Pealkiri

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Ettepanek:

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega kehtestatakse õiguste ja väärtuste programm

millega kehtestatakse **kodanike, võrdõiguslikkuse**, õiguste ja väärtuste programm

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjus 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(1) Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 on sätestatud: „Liit rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine. Need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus.“ Artiklis 3 on täpsustatud, et „liidu eesmärk on edendada rahu, oma väärtusi ja oma rahvaste hüvangut“ ja et „liit austab oma rikkalikku kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ning tagab Euroopa kultuuripärandi kaitse ja arendamise“. Neid väärtuseid on veelkord kinnitatud ja täpsustatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õigustes, vabadustes ja põhimõtetes.

(1) Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 on sätestatud: „Liit rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine.“ **Nende õiguste ja väärtuste seas on inimväärikus, nagu seda tunnustatakse inimõiguste ülddeklaratsioonis, kõikide põhiliste inimõiguste alus.** „Need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus.“ Artiklis 3 on täpsustatud, et „liidu eesmärk on edendada rahu, oma väärtusi ja oma rahvaste hüvangut“ ja et „liit austab oma rikkalikku kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ning tagab Euroopa kultuuripärandi kaitse ja arendamise“. Neid väärtuseid on veelkord kinnitatud ja täpsustatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õigustes, vabadustes ja põhimõtetes.

(1) Asi saadeti vastavalt kodukorra artikli 59 lõike 4 neljandale lõigule vastutavale komisjonile tagasi institutsioonidevahelisteks läbirääkimisteks (A8-0468/2018).

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 3**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (1a) Euroopa Parlament rõhutas oma 30. mai 2018. aasta resolutsioonis 2021.–2027. aasta finantsraamistiku ja omavahendite kohta, kui olulised on horisontaalsed põhimõtted, mis peaksid toetama mitmeaastast finantsraamistikku ja sellega seotud liidu poliitikat, sealhulgas ÜRO kestliku arengu eesmärkide lisamist kõigisse liidu poliitikavaldkondadesse ja järgmise mitmeaastase finantsraamistiku algatustesse, ning rõhutas, et diskrimineerimise kaotamine on äärmiselt oluline, et täita liidu kohustused kaasava Euroopa ees, ja taunis soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise ja soolise võrdõiguslikkuse alaste kohustuste puudumist liidu poliitikavaldkondades, nagu on esitatud mitmeaastase finantsraamistiku ettepanekutes.

Muudatusettepanek 4**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 1 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (1b) Euroopa Parlament väljendas oma 14. märtsi 2018. aasta resolutsioonis järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ja 2020. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku suhtes võetava parlamendi seisukoha ettevalmistamise kohta uuesti oma toetust kultuuri-, haridus-, meedia-, noorsoo-, spordi-, demokraatia-, kodakondsus- ja kodanikuühiskonna programmidele, mis on selgelt tõestanud Euroopa lisaväärtust ja on toetusesaajate hulgas jätkuvalt populaarsed, ning rõhutas, et liit saab tugevamaks ja ambitsioonikamaks ainult siis, kui tema eelarvet suurendatakse, ning soovitas luua komisjoni hallatava liidusisese Euroopa Demokraatia Fondi, et kodanikuühiskonda ning demokraatia ja inimõiguste valdkonnas töötavaid vabaihendusi rohkem toetada. Tuleks tagada pidev toetus senisele poliitikale, suurendada liidu juhtprogrammidele eraldatavaid vahendeid ja uute ülesannete jaoks tuleks eraldada uued rahasummad.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 5
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (2) **Neid väärtuseid on veelkord kinnitatud ja täpsustatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õigustes, vabadustes ja põhimõtetes. Tuleb jätkata nende õiguste ja väärtuste edendamist ja tugevdamist, jagamist** kodanike ja rahvaste vahel ning **seadmist** Euroopa projektis keskele kohale. Seepärast luuakse ELi eelarves uus õiguse, õiguste ja väärtuste fond, mis koosneb õiguste ja väärtuste programmist ja õigusprogrammist. Ajal, mil Euroopa ühiskonnad seisavad silmitsi ekstremismi, radikalismi ja lõhenemisega, on varasemast veelgi tähtsam edendada, tugevdada ja kaitsta õigust, õigusi ja ELi väärtusi: inimõigusi, inimväärikuse austamist, vabadust, demokraatiat, võrdsust, **õigusriigi põhimõtet**. Sellel on Euroopa poliitilise, ühiskondliku, kultuurilise ja majanduselu jaoks sügav ja vahetu mõju. Uue fondi osana jätkab õigusprogramm liidu õigusruumi edasiarendamise ja piiriülese koostöö toetamist. Kodanike, õiguste ja väärtuste programm koondab enda alla Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1381/2013⁽⁸⁾ aastateks 2014–2020 loodud õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programmi ning nõukogu määrusega (EL) nr 390/2014⁽⁹⁾ loodud programmi „Kodanike Euroopa“ (edaspidi „eelkäija programmid“).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1381/2013, millega luuakse õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programm aastateks 2014–2020 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 62).

⁽⁹⁾ Nõukogu 14. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 390/2014, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2014–2020 programm „Kodanike Euroopa“ (ELT L 115, 17.4.2014, lk 3).

- (2) **Liit ja kõik liikmesriigid peavad jätkama nende õiguste ja väärtuste aktiivset viljelemist, kaitsmist ja edendamist oma kõigis poliitikavaldkondades järjepidevalt ning neid tuleb tugevdada ja jagada** kodanike ja rahvaste vahel ning **seada** Euroopa projektis keskele kohale, **kuna nende õiguste ja väärtuste kaitse halvenemine ükskõik millises liikmesriigis võib kahjustada kogu liitu tervikuna**. Seepärast luuakse ELi eelarves uus õiguse, õiguste ja väärtuste fond, mis koosneb õiguste ja väärtuste programmist ja õigusprogrammist. Ajal, mil Euroopa ühiskonnad seisavad silmitsi ekstremismi, radikalismi ja lõhenemisega **ning iseseisva kodanikuühiskonna järjest kahaneva ruumiga**, on varasemast veelgi tähtsam edendada, tugevdada ja kaitsta õigust, õigusi ja ELi väärtusi: inimõigusi, inimväärikuse austamist, vabadust, demokraatiat, võrdsust, **diskrimineerimise keeldu ja õigusriiki**. Sellel on Euroopa poliitilise, ühiskondliku, kultuurilise ja majanduselu jaoks sügav ja vahetu mõju. Uue fondi osana jätkab õigusprogramm liidu õigusruumi edasiarendamise ja piiriülese koostöö toetamist. Kodanike, **võrdõiguslikkuse**, õiguste ja väärtuste programm (**edaspidi „programm“**) koondab enda alla Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1381/2013⁽⁸⁾ aastateks 2014–2020 loodud õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programmi ning nõukogu määrusega (EL) nr 390/2014⁽⁹⁾ loodud programmi „Kodanike Euroopa“ (edaspidi „eelkäija programmid“) **ja seda kohandatakse uutele Euroopa väärtustega seotud probleemidele**.

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1381/2013, millega luuakse õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programm aastateks 2014–2020 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 62).

⁽⁹⁾ Nõukogu 14. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 390/2014, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2014–2020 programm „Kodanike Euroopa“ (ELT L 115, 17.4.2014, lk 3).

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 6**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhendus 3***Komisjoni ettepanek*

- (3) Õiguse, õiguste ja väärtuste fond ja selle kaks asjaomast rahastamisprogrammi keskenduvad **peamiselt** inimestele ja üksustele, kes aitavad hoida meie ühiseid väärtuseid, õiguseid ja rikkalikku mitmekesisust elavana ja dünaamilisena. Meie lõppeedmärk on toetada ja hoida õigustel põhinevat, võrdõiguslikku, kaasavat ja demokraatlikku ühiskonda. **See tähendab** aktiivset kodanikuühiskonda ja inimeste kodaniku-, **sotsiaalse** ja **demokraatliku osaluse soodustamist** ning **seda, et edendatakse** Euroopa ühiskonna rikkalikku mitmekesisust, mis põhineb meie ühisel ajalool ja mälul. Euroopa Liidu lepingu artiklis 11 on **täpsustatud**, et institutsioonid **annavad** kodanikele ja esindusühendustele sobival viisil võimaluse teha teatavaks ja vahetada avalikult oma seisukohti liidu tegevuse kõigis valdkondades.

Muudatusettepanek

- (3) Õiguse, õiguste ja väärtuste fond ja selle kaks asjaomast rahastamisprogrammi keskenduvad inimestele ja üksustele, kes aitavad hoida meie ühiseid väärtuseid, **võrdõiguslikkust**, õiguseid ja rikkalikku mitmekesisust elavana ja dünaamilisena. Meie lõppeedmärk on toetada ja hoida õigustel põhinevat, võrdõiguslikku, **avatud**, kaasavat ja demokraatlikku ühiskonda, **rahastades meetmeid, millega edendatakse** aktiivset, **hästi arenenud, säilenõtket ja võimestatud** kodanikuühiskonda, **sealhulgas meie ühiste väärtuste edendamise ja kaitsmise toetamist, ning millega ergutatakse** inimeste kodaniku-, **sotsiaalset** ja **demokraatlikku osalust** ning **soodustatakse rahu ja viljeletakse** Euroopa ühiskonna rikkalikku mitmekesisust, mis põhineb meie **ühistel väärtustel**, ühisel ajalool ja mälul **ning pärandil**. Euroopa Liidu lepingu artiklis 11 **nõutakse**, et institutsioonid **peaksid kodanikuühiskonnaga avatud, läbipaistvat ja korrapärasest dialoogi ning annaksid** kodanikele ja esindusühendustele sobival viisil võimaluse teha teatavaks ja vahetada avalikult oma seisukohti liidu tegevuse kõigis valdkondades.

Muudatusettepanek 7**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhendus 3 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

- (3a) **Komisjon peaks tagama korrapärase, avatud ja läbipaistva dialoogi programmi toetusesaajatega ja muude asjakohaste sidusrühmadega, luues kodanikuühiskonnaga peetava dialoogi rühma. Kodanikuühiskonnaga peetava dialoogi töörühm peaks aitama kaasa kogemuste ja heade tavade vahetamisele ning arutelule poliitika arengu üle programmiga hõlmatud valdkondades ja eesmärkides ning sellega seotud valdkondades. Kodanikuühiskonnaga peetava dialoogi rühm peaks koosnema organisatsioonidest, kes on valitud saama programmist tegevus- või meetmetoetust, ning teistest organisatsioonidest ja sidusrühmadest, kes on väljendanud huvi programmi või töö vastu selles poliitikavaldkonnas, kuid keda programmist tingimata ei toetata.**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 8
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek

- (4) **Õiguste ja väärtuste programm (edaspidi „programm“)** peaks aitama luua sünergiat, et tegeleda probleemidega, mis on väärtuste edendamisele ja kaitsmisele ühised, ja saavutada kriitiline mass, et saavutada selles valdkonnas konkreetseid tulemusi. See tuleks saavutada eelkäija programmide positiivsele kogemusele tuginedes. Nii on võimalik ära kasutada kõik sünergiast tulenevad võimalused, et tõhusamalt toetada hõlmatud poliitikavaldkondi ja suurendada nende väljavaateid jõuda inimesteni. Et programm oleks tulemuslik, tuleks selles arvestada eri valdkonna poliitika eripärasid, nende erinevaid sihtrühmi ja konkreetseid vajadusi, kasutades selleks spetsiaalselt kohandatud lähenemisviise.

Muudatusettepanek

- (4) **Programm** peaks aitama luua sünergiat, et tegeleda probleemidega, mis on **aluslepingutes sätestatud** väärtuste edendamisele ja kaitsmisele ühised, ja saavutada kriitiline mass, et saavutada selles valdkonnas konkreetseid tulemusi. See tuleks saavutada eelkäija programmide positiivsele kogemusele tuginedes **ja seda edasi arendades**. Nii on võimalik ära kasutada kõik sünergiast tulenevad võimalused, et tõhusamalt toetada hõlmatud poliitikavaldkondi ja suurendada nende väljavaateid jõuda inimesteni. Et programm oleks tulemuslik, tuleks selles arvestada eri valdkonna poliitika eripärasid, nende erinevaid sihtrühmi ja konkreetseid vajadusi **ning võimalusi osalemiseks**, kasutades selleks spetsiaalselt kohandatud **ja sihipäraseid** lähenemisviise, **sealhulgas edendada kõiki võrdõiguslikkuse ja soolise võrdõiguslikkuse vorme**.

Muudatusettepanek 9
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (4a) **Õigusriigi ja demokraatia täielik järgimine ja edendamine on äärmiselt oluline, et suurendada kodanike usaldust liidu vastu. Õigusriigi järgimine liidus on nii põhiõiguste kaitsmise kui ka kõikide aluslepingutes sätestatud õiguste ja kohustuste kaitsmise eeltingimus. Viisil, kuidas õigusriigi liikmesriikides rakendatakse, on oluline roll liikmesriikide ja nende õigussüsteemide vahelise vastastikuse usalduse tagamisel. Seepärast tuleks programmiga edendada ja kaitsta põhiõigusi, demokraatiat ja õigusriiki kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja riikidevahelisel tasandil.**

Muudatusettepanek

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 10
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 4 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (4b) *Õigusriik, üks ELi lepingu artiklis 2 osutatud liidu väärtusi, hõlmab järgmisi põhimõtteid: seaduslikkust, mis tähendab seaduste kehtestamise läbipaistvat, aruandekohustuslikku, demokraatlikku ja pluralistlikku protsessi; õiguskindlust; täidesaatva võimu omavoli keelamist; sõltumatute kohtute pakutavat tõhusat kohtulikku kaitset, sealhulgas põhiõiguste kohtulikku kaitset, ning võimude lahusust ja võrdsust seaduse ees.*

Muudatusettepanek 11
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (5) Selleks et tuua Euroopa Liit oma kodanikele lähemale, on vaja eri meetmeid ja koordineeritud tegevust. Tuues kodanikud kokku sõpruslinnade projektide või linnade võrgustike raames, toetame kodanikuühiskonna organisatsioone programmiga hõlmatud valdkondades, aitame suurendada kodanike kaasatust ühiskonnas ja seeläbi nende osalemist liidu demokraatlikus elus. Samal ajal soosib vastastikust mõistmist, mitmekesisust, **dialogi** ja teiste vastu austust edendavate meetmete toetamine **kuuluvustunde** tekkimist ja Euroopa identiteeti, mis põhineb ühisel arusaamisel Euroopa väärtustest, kultuurist, ajaloost ja pärandist. Liitu kuulumise tunde ja liidu väärtuste edendamine on eriti oluline ELi äärepoolseimates piirkondade elanike jaoks, sest nad on Mandri-Euroopast eraldatud ja kaugel.
- (5) Selleks et tuua Euroopa Liit oma kodanikele lähemale, **edendada demokraatlikku osalemist ja võimestada kodanikke kasutama Euroopa kodakondsusega seotud õigusi**, on vaja eri meetmeid ja koordineeritud tegevust, **mille eesmärk on tasakaalustatud geograafiline jaotus**. Tuues kodanikud kokku sõpruslinnade projektide või linnade võrgustike raames, toetame **kohaliku, piirkondliku, riikliku ja riikidevahelise tasandi** kodanikuühiskonna organisatsioone programmiga hõlmatud valdkondades, aitame suurendada kodanike kaasatust ühiskonnas ja seeläbi nende osalemist liidu demokraatlikus elus **ja liidu poliitilise tegevuskava kujundamises**. Samal ajal soosib vastastikust mõistmist, **kultuuridevahelist dialoogi, kultuurilist ja keelelist** mitmekesisust, **leppimist, sotsiaalset kaasamist** ja teiste vastu austust edendavate meetmete toetamine **liitu kuulumise tunde** tekkimist ja Euroopa **kodanikuks olemise ühist** identiteeti, mis põhineb ühisel arusaamisel Euroopa väärtustest, kultuurist, ajaloost ja pärandist. Liitu kuulumise tunde ja liidu väärtuste edendamine on eriti oluline ELi äärepoolseimates piirkondade elanike jaoks, sest nad on Mandri-Euroopast eraldatud ja kaugel.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 12
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (5a) *Mitmekesisuse suurenemine ja üleilmsed rände suundumused muudavad meie ühiskondades tähtsamaks kultuuride- ja usunditevahelise dialoogi. Programmist tuleks täielikult toetada kultuuride- ja usunditevahelist dialoogi, mis on osa Euroopa sotsiaalsest harmooniast ning tähtis element sotsiaalse kaasatuse ja ühtekuuluvuse edendamisel. Kuigi usunditevaheline dialoog võib aidata juhtida tähelepanu usu positiivsele panusele sotsiaalsesse ühtekuuluvusse, võib usundialaste teadmiste puudumine võimaldada ära kasutada elanikkonna usulisi tundeid. Seepärast tuleks programmist toetada usundialaseid teadmisi arendavaid projekte ja algatusi, soodustades nii usunditevahelist dialoogi ja vastastikust mõistmist.*

Muudatusettepanek 13
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (6) *Ajaloolist mälu ja Euroopa ajaloolise mälu kriitilist analüüsi on vaja selleks, et kodanikud oleksid teadlikud ühisest ajaloost kui ühise tuleviku, **moraalse suuna ja ühiste väärtuste** alusest. Seetõttu tuleks arvestada ka ajalooliste, kultuuriliste ja kultuuridevaheliste aspektide asjakohasust, samuti olemasolevaid seoseid ajaloolise mälu ja Euroopa identiteedi loomise ja kokkukuulumistunde vahel.*
- (6) *Ajaloolise mäluga seotud tegevust ja loovat mõtlemist Euroopa ajaloolise mälu üle on vaja selleks, et kodanikud, eeskätt noored oleksid teadlikud oma ühisest ajaloost kui ühise tuleviku alusest. Seetõttu tuleks arvestada ka ajalooliste, **sotsiaalsete**, kultuuriliste ja kultuuridevaheliste aspektide, **sallivuse ja dialoogi** asjakohasust, **et edendada jagatud väärtustel, solidaarsusel, mitmekesisusel ja rahul põhinevaid ühiseid arusaamu**, samuti olemasolevaid seoseid ajaloolise mälu ja Euroopa identiteedi loomise ja kokkukuulumistunde vahel.*

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 14
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek

- (7) **Kodanikud peaksid ka olema teadlikumad** oma õigustest, mis tulenevad liidu kodakondsusest, tundma end teises liikmesriigis elades, reisides, õppides, töötades või vabatahtlikuna tegutsedes vabalt ning neil peaks olema võimalus kasutada kõiki oma kodakondsusest tulenevaid õiguseid, nad peaksid olema kindlad võrdsetes võimalustes ning selles, et nende õigused on tagatud ja kaitstud ilma diskrimineerimiseta, kus nad ka liidus ei asuks. Kodanikuühiskonda tuleb **toetada** ELi lepingu artikli 2 kohaste ELi ühiste väärtuste edendamisel, kaitsmisel ja neist teadlikkuse suurendamisel ning liidu õigusest tulenevate õiguste kasutamisel.

Muudatusettepanek

- (7) **Liidu kodanikud ei ole piisavalt teadlikud** oma õigustest, mis tulenevad liidu kodakondsusest, **näiteks õigusest hääletada Euroopa ja kohalikel valimistel või saada teiste liikmesriikide saatkondadelt konsulaarkaitset. Kodanikud peaksid olema neist õigustest teadlikumad ja** tundma end teises liikmesriigis elades, reisides, õppides, töötades või vabatahtlikuna tegutsedes vabalt ning neil peaks olema võimalus kasutada kõiki oma kodakondsusest tulenevaid õiguseid, nad peaksid olema kindlad võrdsetes võimalustes ning selles, et nende õigused on tagatud ja kaitstud ilma diskrimineerimiseta, kus nad ka liidus ei asuks. Kodanikuühiskonda tuleb **tugevdada kõikidel tasanditel** ELi lepingu artikli 2 kohaste ELi ühiste väärtuste edendamisel, kaitsmisel ja neist teadlikkuse suurendamisel ning liidu õigusest tulenevate õiguste kasutamisel.

Muudatusettepanek 15
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (7a) **Euroopa Parlamendi 2. aprilli 2009. aasta resolutsioonis Euroopa südametunnistuse ja totalitarismi kohta ning nõukogu 9.–10. juuni 2011. aasta järeldustes totalitaarsete režiimide poolt Euroopas toime pandud kuritegude mälestuse teadvustamise kohta rõhutatakse, et on tähtis hoida minevikumälestusi elus, et ehitada üles ühine tulevik, ning tõstetakse esile liidu rolli nende kuritegude kollektiivse mälestuse säilitamises, jagamises ja tutvustamises, seda samuti eesmärgiga tugevdada Euroopa ühist, pluralistlikku ja demokraatlikku identiteeti.**

Muudatusettepanek

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 16
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

- (8) **Naiste ja meeste** võrdõiguslikkus on üks Euroopa Liidu põhiväärtusi ja eesmäärke. Naiste diskrimineerimise ja nende ebavõrdse kohtlemisega riivatakse nende põhiõigusi ja takistatakse nende poliitilist, sotsiaalset ja majanduslikku osalemist ühiskonnas. Pealegi takistavad struktuurilised ja kultuurilised tõkked tõelise soolise võrdõiguslikkuse saavutamist. Seepärast on soolise võrdõiguslikkuse edendamine **liidu kõigis tegevustes** liidu tegevuse keskmes ja majanduskasvu soodustaja ning seda tuleks programmiga toetada.

Muudatusettepanek

- (8) **Sooline** võrdõiguslikkus on üks Euroopa Liidu põhiväärtusi ja eesmäärke. **Käesoleva määruse artikliga 8 seatakse liidule ülesanne kaotada kogu oma tegevuse kaudu ebavõrdsus ning edendada meeste ja naiste võrdõiguslikkust. Soolise võrdõiguslikkuse osas on edusammud siiski väga aeglasel, vt Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi avaldatud soolise võrdõiguslikkuse indeksit 2017. Naiste ja tütarlaste sageli vaikse ja varjatud interseksionaalse** diskrimineerimise ja nende ebavõrdse kohtlemisega **ning naistevastase vägivaldalla mitmesuguste vormidega** riivatakse nende põhiõigusi ja takistatakse nende poliitilist, sotsiaalset ja majanduslikku osalemist ühiskonnas. Pealegi takistavad **poliitilised**, struktuurilised ja kultuurilised tõkked tõelise soolise võrdõiguslikkuse saavutamist. Seepärast on **liidu kõigis tegevustes** soolise võrdõiguslikkuse edendamine **soolise aspekti arvessevõtmise ja diskrimineerimisvastaste eesmärkide toetamise teel ning aktiivse stereotüüpide vastase võitluse ja vaikse diskrimineerimise takistamise abil** liidu tegevuse keskmes ja majanduskasvu soodustaja ning seda tuleks programmiga toetada,

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 17
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

- (9) Soolise vägivalda ning **laste** ja **noorte** vastase vägivalda näol on tegemist raske põhiõiguste riivega. Vägivaldal esineb kogu liidus ning sellel on tõsised tagajärjed ohvrite füüsilisele ja psühholoogilisele tervisele ning ühiskonnale tervikuna. **Eriti haavatavad on vägivalda suhtes lapsed, noored ja naised, eriti lähisuhetes.** Tuleb võtta meetmeid, et edendada lapse õigusi ning toetada laste kaitsmist kahju ja vägivalda eest, mis ohustavad nende füüsilist või vaimset tervist ning millega rikutakse nende õigust arengule, kaitsele ja väärikusele. Liidu prioriteediks on võidelda vägivalda kõikide vormidega, edendada ennetusmeetmeid ning kaitsta ja toetada ohvreid, aidates seeläbi tagada üksikisikute **põhiõiguseid** ja soolist võrdõiguslikkust. Neid prioriteete tuleks programmist toetada.

Muudatusettepanek

- (9) Soolise vägivalda, **laste, noorte ja eakamate inimeste, puudega inimeste, pagulaste ja rändajate ning mitmesuguste vähemusrühmade, näiteks etniliste vähemusrühmade ja LGBTQI-inimeste** vastase vägivalda näol on tegemist raske põhiõiguste riivega. Vägivaldal esineb kogu liidus ning sellel on tõsised tagajärjed ohvrite füüsilisele ja psühholoogilisele tervisele ning ühiskonnale tervikuna. **Soolise vägivalda vastu võitlemine nõuab mitmemõõtmelist lähenemist, mis hõlmab juriidilisi, haridusalaalseid, tervisealaseid (kaasa arvatud seksuaal- ja reproduktiivtervise alased õigused), majanduslikke ja muid ühiskondlikke aspekte, nagu naiste õigustega tegelevate organisatsioonide toetamine ning nõustamine, abi pakkumine ja projektide läbi viimine eesmärgiga luua sooliselt võrdõiguslikum ühiskond. On vaja aktiivselt võidelda juba noores eas tekkivate kahjulike stereotüüpide ja normide vastu ning vihakõne ja internetivägivalda kõigi vormide vastu.** Tuleb võtta meetmeid, et edendada lapse õigusi ning toetada laste kaitsmist kahju ja vägivalda eest, mis ohustavad nende füüsilist või vaimset tervist ning millega rikutakse nende õigust arengule, kaitsele ja väärikusele. **Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalda ja perevägivalda ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (Istanbuli konventsioon) määratluse kohaselt tähendab naistevastane vägivald „kõiki soolise vägivalda akte, mille tulemusena või võimaliku tulemusena tekitatakse naisele füüsilisi, seksuaalseid, psühholoogilisi või majanduslikke kahjusid või kannatusi, sealhulgas selliste aktidega ähvardamist, sundi või omavolilist vabadusest ilmajätmist sõltumata sellest, kas see leiab aset avalikult või eraelus“.** Liidu prioriteediks on võidelda vägivalda kõikide vormidega, edendada ennetusmeetmeid ning kaitsta ja toetada ohvreid, aidates seeläbi tagada üksikisikute **põhiõigusi** ja soolist võrdõiguslikkust. Neid prioriteete tuleks programmist toetada. **Meetmed vägivalda ennetamiseks ja ohvrite õiguste toetamiseks tuleks välja töötada koostöös sihtrühmaga, et tagada mitmeti haavatavate isikute erivajaduste arvestamine.**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 18
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 9 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (9a) *Dokumentideta naised on vägivalda ja seksuaalse kuritarvitamise ees eriti kaitsetud ja nad ei saa kasutada tugiteenuseid. Äärmiselt oluline on rakendada ohvrikeskset lähenemist ja pakkuda kohaseid tugiteenuseid kõigile liidus elavatele naistele olenemata nende elanikustaatusest. Varjupaigamenetluses tarvilik sootundlik vaatenurk on interseksionaalses tegevuses väga oluline ja võib aidata soolist võrdõiguslikkust suurendada.*

Muudatusettepanek 19
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (10) Selleks et hoida ära eri vägivalda vormid ja nendega võidelda ning kaitsta ohvreid, on vaja tugevat poliitilist tahet ja kooskõlastatud tegevust, mille aluseks on varasema Daphne programmi ning õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programmi ja õigusprogrammi meetodid ja tulemused. 1997. aastast käivitatud Daphne rahastamine, millest toetatakse vägivaldaohvreid ning võitlust laste, noorte ja naiste vastu suunatud vägivaldaga, on olnud tõeliselt edukas nii populaarsuse poolest sidusrühmade seas (avalikud asutused, akadeemilised asutused ja vabaihendused) kui ka rahastatud projektide tulemuslikkuse poolest. Sellest on rahastatud projekte, et suurendada teadlikkust, pakkuda ohvritele tugiteenuseid või toetada kohapeal tegutsevaid vabaihendusi. Selle raames on tegeletud erinevate vägivaldavormidega, nt koduvägivalda, seksuaalvägivalda, **inimkaubandusega**, kuid ka uute esilekerkivate vägivaldavormidega nagu küberkiusamine. Seepärast on oluline jätkata kõigi nende meetmetega ja võtta programmi rakendamisel igati arvesse nende tulemusi ja nendest saadud kogemusi.

- (10) Selleks et hoida ära eri vägivalda vormid ja nendega võidelda ning kaitsta ohvreid, on vaja tugevat poliitilist tahet ja kooskõlastatud tegevust, mille aluseks on varasema Daphne programmi ning õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programmi ja õigusprogrammi meetodid ja tulemused. 1997. aastast käivitatud Daphne rahastamine, millest toetatakse vägivaldaohvreid ning võitlust laste, noorte ja naiste vastu suunatud vägivaldaga, on olnud tõeliselt edukas nii populaarsuse poolest sidusrühmade seas (avalikud asutused, akadeemilised asutused ja vabaihendused) kui ka rahastatud projektide tulemuslikkuse poolest. Sellest on rahastatud projekte, et suurendada teadlikkust, pakkuda ohvritele tugiteenuseid või toetada kohapeal tegutsevaid vabaihendusi. Selle raames on tegeletud erinevate vägivaldavormidega, nt koduvägivalda, seksuaalvägivalda, **inimkaubanduse, ahistamise ja kahjulike tavadega nagu naiste suguelundite moonutamine**, kuid ka uute esilekerkivate vägivaldavormidega nagu küberkiusamine **ja küberahistamine**. Seepärast on oluline jätkata kõigi nende meetmetega **Daphne programmi jaoks ette nähtud sõltumatu eelarveeraldise abil** ja võtta programmi rakendamisel igati arvesse nende tulemusi ja nendest saadud kogemusi.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 20
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek

- (11) Diskrimineerimiskeeld on liidu oluline põhimõte. Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 19 sätestatakse võimalus astuda vajalikke samme, et võidelda diskrimineerimisega soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel. Diskrimineerimiskeeld on sätestatud ka harta artiklis 21. Arvesse tuleks võtta diskrimineerimise eri vormide **erisusi** ja paralleelselt tuleks välja töötada vastavad meetmed ühel või mitmel põhjusel diskrimineerimise ennetamiseks ja takistamiseks. Programmist tuleks toetada meetmeid, millega hoida ära diskrimineerimine, rassism, ksenofoobia, antisemitism, moslemivastane vaen ja muud sallimatuse vormid. Siinkohal tuleks erilist tähelepanu pöörata vägivalda kõikide vormide, viha, segregatsiooni ja häbimärgistamise ärahoidmisele ja nendega võitlemisele ning kiusamise, ahistamise ja sallimatu kohtlemisega võitlemisele. Programmi tuleks rakendada vastastikku toetaval viisil koos muude liidu meetmetega, mis on sama eesmärgiga, eelkõige nendega, millele on osutatud komisjoni 5. aprilli 2011. aasta teatises „Romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiategi ELi raamistik aastani 2020“⁽¹⁰⁾ ja nõukogu 9. detsembri 2013. aasta soovitusel romade tõhusaks integratsiooniks liikmesriikides võetavate meetmete kohta⁽¹¹⁾.

⁽¹⁰⁾ COM(2011)0173.

⁽¹¹⁾ ELT C 378, 24.12.2013, lk 1.

Muudatusettepanek

- (11) Diskrimineerimiskeeld on liidu oluline põhimõte. Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 19 sätestatakse võimalus astuda vajalikke samme, et võidelda diskrimineerimisega soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel. Diskrimineerimiskeeld on sätestatud ka harta artiklis 21. Arvesse tuleks võtta diskrimineerimise eri vormide **eripära, sealhulgas otsesest, kaudset ja struktuurset diskrimineerimist**, ja paralleelselt tuleks välja töötada vastavad meetmed ühel või mitmel põhjusel diskrimineerimise ennetamiseks ja takistamiseks. Programmist tuleks toetada meetmeid, millega hoida ära diskrimineerimine, rassism, ksenofoobia, **afrofoobia**, antisemitism, **romadevastatus**, moslemivastane vaen, **homofobia** ja muud **vähemusrühmadesse kuuluvate inimeste vastase** sallimatuse vormid **internetis ja mujal, võttes arvesse naiste mitmetasandilist diskrimineerimist**. Siinkohal tuleks erilist tähelepanu pöörata vägivalda kõikide vormide, viha, segregatsiooni ja häbimärgistamise ärahoidmisele ja nendega võitlemisele ning kiusamise, ahistamise ja sallimatu kohtlemisega võitlemisele. Programmi tuleks rakendada vastastikku toetaval viisil koos muude liidu meetmetega, mis on sama eesmärgiga, eelkõige nendega, millele on osutatud komisjoni 5. aprilli 2011. aasta teatises „Romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiategi ELi raamistik aastani 2020“⁽¹⁰⁾ ja nõukogu 9. detsembri 2013. aasta soovitusel romade tõhusaks integratsiooniks liikmesriikides võetavate meetmete kohta⁽¹¹⁾.

⁽¹⁰⁾ COM(2011)0173.

⁽¹¹⁾ ELT C 378, 24.12.2013, lk 1.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 21
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

- (12) Hoiakute ja keskkonnaga seotud takistused ning juurdepääsu puudumine muudavad puudega **inimestel** teistega võrdsel alusel ühiskonnas täisväärtuslikult ja tõhusalt osalemise keeruliseks. Puudega inimeste ees seisab veel muidki takistusi: neil on keerulisem pääseda tööturule, saada kaasavat ja **kvaliteetsele** haridust, vältida vaesust ja sotsiaalset tõrjutust, saada osa kultuurialgatustest ja meediast või kasutada oma poliitilisi õigusi. Olles Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni osaline, on liit ja selle liikmesriigid võtnud endale kohustuse edendada, kaitsta ja tagada kõigile puudega inimestele kõigi inimõiguste ja põhivabaduste täielik ja võrdne teostamine. Puuetega inimeste õiguste konventsioonist on saanud liidu õiguskorra lahutamatu osa.

Muudatusettepanek

- (12) Hoiakute ja keskkonnaga seotud takistused ning juurdepääsu puudumine muudavad puudega **isikutel** teistega võrdsel alusel ühiskonnas täisväärtuslikult ja tõhusalt osalemise keeruliseks. Puudega inimeste, **sealhulgas pikaajaliste füüsilise, vaimse, intellektuaalse või meelepuudega inimeste** ees seisab veel muidki takistusi: neil on keerulisem pääseda tööturule, saada kaasavat ja **kvaliteetset** haridust, vältida vaesust ja sotsiaalset tõrjutust, saada osa kultuurialgatustest ja meediast või kasutada oma poliitilisi õigusi. Olles Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni osaline, on liit ja selle liikmesriigid võtnud endale kohustuse edendada, kaitsta ja tagada kõigile puudega inimestele kõigi inimõiguste ja põhivabaduste täielik ja võrdne teostamine. Puuetega inimeste õiguste konventsioonist, **mille rakendamine on kohustuslik**, on saanud liidu õiguskorra lahutamatu osa. **Sellega seoses tuleks programmis pöörata erilist tähelepanu meetmetele, mis kasvatavad teadlikkust probleemidest, millega puudega inimesed ühiskonnas täiel määral osalemisel ja võrdsete kodanikena oma õiguste kasutamisel kokku puutuvad, ja neid meetmeid rahastada.**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 22
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek

- (13) Õigus isiku era- ja perekonnaelu, kodu ja edastatavate sõnumite saladuse austamisele (õigus eraelu puutumatu- sele) on põhiõiguste harta artiklis 7 sätestatud põhiõigus. Õigus isikuandmete kaitsele on põhiõiguste harta artiklis 8 ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 16 sätestatud põhiõigus. Isikuandmete kaitse normide järgimist kontrollivad sõltumatud järelevalveasutused. Liidu õigusraamistikus, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679⁽¹²⁾ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2016/680⁽¹³⁾, on sätestatud normid, et tagada, et õigus isikuandmete kaitsele oleks tõhusalt kaitstud. Nende õigusaktidega tehakse riiklikele andmekaitse järelevalveasutustele ülesandeks suurendada üldsuse teadlikkust ja arusaamist isikuandmete töötlemisel esinevatest ohtudest, töötlemise kohta kehtivatest normidest ja kaitsemeetmetest ning isikuandmete töötlemisega seotud õigustest. Arvestades seda, kui oluline on isikuandmete kaitse **sel** tehnoloogia kiire arengu ajastul, peaks liidul olema võimalik **korraldada** teadlikkuse suurendamise meetmeid, uuringuid ja muid asjakohaseid meetmeid.

⁽¹²⁾ ELT L 119, 4.5.2016, lk 1.

⁽¹³⁾ ELT L 119, 4.5.2016, lk 89.

Muudatusettepanek

- (13) Õigus isiku era- ja perekonnaelu, kodu ja edastatavate sõnumite saladuse austamisele (õigus eraelu puutumatu- sele) on põhiõiguste harta artiklis 7 sätestatud põhiõigus. Õigus isikuandmete kaitsele on põhiõiguste harta artiklis 8 ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 16 sätestatud põhiõigus. Isikuandmete kaitse normide järgimist kontrollivad sõltumatud järelevalveasutused. Liidu õigusraamistikus, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679⁽¹²⁾ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2016/680⁽¹³⁾, on sätestatud normid, et tagada, et õigus isikuandmete kaitsele oleks tõhusalt kaitstud. Nende õigusaktidega tehakse riiklikele andmekaitse järelevalveasutustele ülesandeks suurendada üldsuse teadlikkust ja arusaamist isikuandmete töötlemisel esinevatest ohtudest, töötlemise kohta kehtivatest normidest ja kaitsemeetmetest ning isikuandmete töötlemisega seotud õigustest. Arvestades seda, kui oluline on isikuandmete kaitse **praegusel** tehnoloogia kiire arengu ajastul, peaks liidul olema võimalik **võtta** teadlikkuse suurendamise meetmeid, **toetada liidu nõuete kohast andmekaitset edendavaid vabaihendusi ning korraldada** uuringuid ja muid asjakohaseid meetmeid.

⁽¹²⁾ ELT L 119, 4.5.2016, lk 1.

⁽¹³⁾ ELT L 119, 4.5.2016, lk 89.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 23
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (13a) *Sõna- ja teabevabadus on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas. Vaba juurdepääs teabele, meedia- raamistiku tingimuste hindamine ning info- ja kommunikatsioonivõrkude vastutustundlik ja turvaline kasutamine on otseselt seotud avaliku arvamuse vaba kujundamisega ning hädavajalik toimiva demokraatia tagamiseks. On vaja, et üldsus omandaks meediapädevuse oskused, mis on vajalikud kriitilise mõtlemise ja arukuse jaoks, ning võime analüüsida keerukaid olukordi, tunda ära arvamuste ja faktide erinevused ning seista vastu mis tahes vormis vihkamisele õhutamisele. Sel eesmärgil peaks liit edendama kõigi kodanike meediapädevuse arendamist olenemata vanusest, tagades koolituse, teadlikkuse suurendamise, uuringud ja muu vajaliku tegevuse.*

Muudatusettepanek 24
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (14) **ELi** toimimise lepingu artikli 24 järgi määravad Euroopa Parlament ja nõukogu seadusandliku tavamenetluse kohaselt normide abil kindlaks Euroopa Liidu lepingu artikli 11 tähenduses kodanikualgatuse esitamise korra ja tingimused. Seda on tehtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 211/2011⁽¹⁴⁾ vastuvõtmisega. Programmiga tuleks toetada määruse [(EL) nr 211/2011] rakendamise tehnilise ja korraldusliku toe rahastamist, **toetades nii seda, et kodanikud saavad** teostada oma õigust algatada ja **toetada** Euroopa kodanikualgatusi.

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruar 2011. aasta määrus (EL) nr 211/2011 kodanikualgatuse kohta (ELT L 65, 11.3.2011, lk 1).

- (14) **Euroopa kodanikualgatus on esimene riikideülene osalusdemokraatia vahend, millega luuakse vahetu side Euroopa kodanike ja liidu institutsioonide vahel. ELi** toimimise lepingu artikli 24 järgi määravad Euroopa Parlament ja nõukogu seadusandliku tavamenetluse kohaselt normide abil kindlaks Euroopa Liidu lepingu artikli 11 tähenduses kodanikualgatuse esitamise korra ja tingimused. Seda on tehtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 211/2011⁽¹⁴⁾ vastuvõtmisega. Programmiga tuleks toetada määruse [(EL) nr 211/2011] rakendamise tehnilise ja korraldusliku toe rahastamist, **kindlustades seega kodanike võimalusi** teostada oma õigust algatada, **toetada** ja **ergutada teisi toetama** Euroopa kodanikualgatusi.

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 211/2011 kodanikualgatuse kohta (ELT L 65, 11.3.2011, lk 1).

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 25
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

- (15) ELi toimimise lepingu artiklite 8 ja 10 järgi peaks programmi kõik meetmed toetama soolise aspekti arvestamist ning diskrimineerimisvastaseid eesmärke.

Muudatusettepanek

- (15) ELi toimimise lepingu artiklite 8 ja 10 järgi peaks programmi kõik meetmed toetama soolise aspekti arvestamist ning diskrimineerimisvastaseid eesmärke **ning ühtlasi edendama sooteadlikku eelarvestamist ja soolise mõju hindamist vajaduse korral liidu kogu eelarvemenetluse jooksul. Soolise aspekti arvestamise nõuetekohaseks rakendamiseks on vaja sooteadlikku eelarvestamist kõigis asjakohastes eelarveridades ning piisavaid vahendeid ja läbipaistvust soolise võrdõiguslikkuse edendamise ja soolise diskrimineerimise vastase võitluse eelarveridadel. Üksikprojektid ja programm tervikuna tuleks rahastamisperioodi lõpus läbi vaadata, et teha kindlaks, kuivõrd need on eespool nimetatud põhimõtteid järginud.**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 26
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

(17) Kooskõlas liidu õigusaktidega, mis käsitlevad võrdset kohtlemist, loovad liikmesriigid võrdse kohtlemise edendamiseks sõltumatud asutused (võrdõiguslikkust edendavad asutused), et võidelda diskrimineerimisega rassilise, etnilise päritolu soo alusel. Kuid mitmed liikmesriigid on läinud veelgi kaugemale ja taganud, et võrdõiguslikkust edendavad asutused saavad käsitleda ka diskrimineerimist, mis toimub muul alusel, nt vanuse, seksuaalse sättumuse, usutunnistuse või veendumuste, puuete või muul alusel. Võrdõiguslikkust edendavatel asutustel on võrdõiguslikkuse edendamisel ning võrdse kohtlemise õigusnormide kohaldamise tagamisel keskne roll, pakkudes eelkõige sõltumatut abi diskrimineerimisohvritele, korraldades diskrimineerimist käsitlevaid sõltumatuid uuringuid, avaldades sõltumatuid aruandeid ja andes soovitusi seoses diskrimineerimisküsimustega nende riigis. On oluline, et võrdõiguslikkust edendavate asutuste sellesisulist tööd koordineeritaks liidu tasandil. EQUINET loodi 2007. aastal. Selle võrgustiku liikmed on riiklikud asutused, kes edendavad võrdset kohtlemist, nagu sätestatud nõukogu direktiivides 2000/43/EÜ⁽¹⁵⁾ ja 2004/113/EÜ⁽¹⁶⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2006/54/EÜ⁽¹⁷⁾ ja 2010/41/EL⁽¹⁸⁾. EQUINET on erilises olukorras, sest on ainus üksus, kes tagab võrdõiguslikkust edendavate asutuste meetmete koordineerimist. EQUINETi tegevuse koordineerimine on liidu diskrimineerimisvastase õiguse nõuetekohase rakendamise seisukohast kesksel kohal ja seda tuleks programmist toetada.

⁽¹⁵⁾ Nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust (ELT L 180, 19.7.2000, lk 22).

Muudatusettepanek

(17) Kooskõlas liidu õigusaktidega, mis käsitlevad võrdset kohtlemist, loovad liikmesriigid võrdse kohtlemise edendamiseks sõltumatud asutused (võrdõiguslikkust edendavad asutused), et võidelda diskrimineerimisega rassilise, etnilise päritolu soo alusel. Kuid mitmed liikmesriigid on läinud veelgi kaugemale ja taganud, et võrdõiguslikkust edendavad asutused saavad käsitleda ka diskrimineerimist, mis toimub muul alusel, nt **keele**, vanuse, seksuaalse sättumuse, usutunnistuse või veendumuste, puuete või muul alusel. Võrdõiguslikkust edendavatel asutustel on võrdõiguslikkuse edendamisel ning võrdse kohtlemise õigusnormide kohaldamise tagamisel keskne roll, pakkudes eelkõige sõltumatut abi diskrimineerimisohvritele, korraldades diskrimineerimist käsitlevaid sõltumatuid uuringuid, avaldades sõltumatuid aruandeid ja andes soovitusi seoses diskrimineerimisküsimustega nende riigis. On oluline, et **kõigi nende asjaomaste** võrdõiguslikkust edendavate asutuste sellesisulist tööd koordineeritaks liidu tasandil. EQUINET loodi 2007. aastal. Selle võrgustiku liikmed on riiklikud asutused, kes edendavad võrdset kohtlemist, nagu sätestatud nõukogu direktiivides 2000/43/EÜ⁽¹⁵⁾ ja 2004/113/EÜ⁽¹⁶⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2006/54/EÜ⁽¹⁷⁾ ja 2010/41/EL⁽¹⁸⁾. **Komisjon võttis 22. juunil 2018 vastu soovitusel võrdõiguslikkust edendavate asutuste suhtes kohaldatavate nõuete kohta, milles käsitletakse nende asutuste volitusi, sõltumatust, tõhusust ja koordineerimist ning koostööd.** EQUINET on erilises olukorras, sest on ainus üksus, kes tagab võrdõiguslikkust edendavate asutuste meetmete koordineerimist. EQUINETi tegevuse koordineerimine on liidu diskrimineerimisvastase õiguse nõuetekohase rakendamise seisukohast kesksel kohal ja seda tuleks programmist toetada.

⁽¹⁵⁾ Nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust (ELT L 180, 19.7.2000, lk 22).

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- ⁽¹⁶⁾ Nõukogu 13. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/113/EÜ meest ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega (ELT L 373, 21.12.2004, lk 37).
- ⁽¹⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta direktiiv 2006/54/EÜ meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes (ELT L 204, 26.7.2006, lk 23).
- ⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2010. aasta direktiiv 2010/41/EL füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 86/613/EMÜ (ELT L 180, 15.7.2010, lk 1).

- ⁽¹⁶⁾ Nõukogu 13. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/113/EÜ meest ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega (ELT L 373, 21.12.2004, lk 37).
- ⁽¹⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta direktiiv 2006/54/EÜ meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes (ELT L 204, 26.7.2006, lk 23).
- ⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2010. aasta direktiiv 2010/41/EL füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 86/613/EMÜ (ELT L 180, 15.7.2010, lk 1).

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 17 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (17a) Programmi juurdepääsetavuse parandamiseks ning sellega seotud erapooletute juhiste ja praktilise teabe esitamiseks peaks iga liikmesriik looma toetusesaajate ja taotlejate abistamiseks kontaktpunkti. Programmi kontaktpunktid peaksid olema võimelised täitma oma ülesandeid sõltumatult, ilma avaliku sektori asutuste otsese alluvuse või sekkumiseta otsuste tegemisse. Kontaktpunkte võib hallata liikmesriik või kodanikuühiskonna organisatsioon või nende konsortsium. Programmi kontaktpunktid ei vastuta projektide valimise eest;**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 28
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek

- (18) Sõltumatutel inimõiguste organisatsioonidel ja **kodanikuühiskonna organisatsioonidel** on ELi lepingu artikli 2 kohaste ELi ühiste väärtuste edendamisel, kaitsmisel ja neist teadlikkuse suurendamisel ning liidu õigusest, sealhulgas ELi põhiõiguste hartast tulenevate õiguste kasutamisele kaasaaitamisel keskne koht. Nagu väljendatud Euroopa Parlamendi **18.** aprilli 2018. aasta resolutsioonis, on piisav rahaline toetus kodanikuühiskonna organisatsioonide jaoks soodsa ja **jätksuutlikku** keskkonna kujundamiseks kesksel kohal, et tugevdada nende rolli ja võimaldada neil täita oma ülesandeid sõltumatult ja tulemuslikult. ELi rahastamine täiendab riigi tasandi rahastamist, et toetada ja suurendada selliste sõltumatute kodanikuühiskonna organisatsioonide mõjuvõimu ja nende suutlikkust, kes tegelevad **inimõiguste edendamisega** ja kelle tegevus aitab ELi õigusest ja ELi põhiõiguste hartast tulenevate õiguste strateegilist kohaldamist, sealhulgas õiguste kaitsmise ja **muu** järelevalvemeetmete kaudu, ning edendada ja kaitsta liidu ühiseid väärtuseid ja suurendada **neist teadlikkust** riiklikul tasandil.

Muudatusettepanek

- (18) Sõltumatutel inimõiguste organisatsioonidel, **kodanikuühiskonna organisatsioonidel** ja **inimõiguste kaitsjatel** on ELi lepingu artikli 2 kohaste ELi ühiste väärtuste edendamisel, kaitsmisel ja neist teadlikkuse suurendamisel ning liidu õigusest, sealhulgas ELi põhiõiguste hartast tulenevate õiguste kasutamisele kaasaaitamisel keskne koht. Nagu väljendatud Euroopa Parlamendi **19.** aprilli 2018. aasta resolutsioonis, on **rahastuse suurendamine ja** piisav rahaline toetus kodanikuühiskonna organisatsioonide jaoks soodsa ja **jätksuutliku** keskkonna kujundamiseks kesksel kohal, et tugevdada nende rolli ja võimaldada neil täita oma ülesandeid sõltumatult ja tulemuslikult. ELi rahastamine täiendab riigi tasandi rahastamist, et **muu hulgas piisava põhirahastuse ja lihtsustatud kuluvõimaluste, finantsreeglite ja menetluste kaudu** toetada ja suurendada selliste sõltumatute kodanikuühiskonna organisatsioonide mõjuvõimu ja nende suutlikkust, kes tegelevad **selliste liidu väärtuste nagu demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste edendamisega ning** kelle tegevus aitab ELi õigusest ja ELi põhiõiguste hartast tulenevate õiguste strateegilist kohaldamist, sealhulgas õiguste kaitsmise ja **muude** järelevalvemeetmete kaudu, ning edendada ja kaitsta liidu ühiseid väärtuseid ja suurendada **nende tundmist kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja riikidevahelisel** tasandil.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 29
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek

- (19) Komisjon peaks tagama üldise sidususe, vastastikuse täiendavuse ja sünergia liidu organite, ametite ja asutuste, eelkõige Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti tööga, ja tegema kokkuvõtte teiste riiklike ja rahvusvaheliste osalejate tööst, kes tegutsevad programmi eesmärkidega hõlmatud valdkondades.

Muudatusettepanek

- (19) Komisjon peaks tagama üldise sidususe, vastastikuse täiendavuse ja sünergia liidu organite, ametite ja asutuste, eelkõige Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti tööga, ja tegema kokkuvõtte teiste riiklike ja rahvusvaheliste osalejate tööst, kes tegutsevad programmi eesmärkidega hõlmatud valdkondades. **Komisjon peaks aktiivselt juhendama programmis osalejaid, et nad kasutaksid liidu organite, ametite ja asutuste loodud aruandeid ja vahendeid, näiteks Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudis välja töötatud sooteadliku eelarvestamise ja soolise mõju hindamise vahendeid.**

Muudatusettepanek 30
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (19a) **Kõikehõlmav demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste liidu mehhanism peaks tagama kõigi liikmesriikide tegevuse korrapärase ja võrdse läbivaatamise, andes vajalikku teavet liikmesriikides üldiste liidu väärtustega seotud puudujääkide kaotamise meetmete rakendamiseks.**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 31
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 20

Komisjoni ettepanek

- (20) **Teatud tingimustel** peaks **programmis** olema võimalik osaleda Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmetel, kes on Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed, ning EFTA liikmetel, kes ei ole Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed, ja muudel Euroopa riikidel. Programmis peaks olema võimalik osaleda ka ühinevatel riikidel, kandidaatriikidel ja potentsiaalsetel kandidaatriikidel, keda toetatakse ühinemiseelse strateegia raames.

Muudatusettepanek

- (20) **Seoses erieesmärkide – edendada soolist võrdõiguslikkust ja õigusi, kodanike kaasamist liidu demokraatlikku ellu ja selles osalemist kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja riikidevahelisel tasandil ning võidelda vägivallega – täitmisega**, peaks **teatud tingimustel** olema võimalik **programmis** osaleda Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmetel, kes on Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed, ning EFTA liikmetel, kes ei ole Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed, ja muudel Euroopa riikidel. Programmis peaks olema võimalik osaleda ka ühinevatel riikidel, kandidaatriikidel ja potentsiaalsetel kandidaatriikidel, keda toetatakse ühinemiseelse strateegia raames.

Muudatusettepanek 32
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek

- (21) Selleks et tagada vahendite tõhus jaotus liidu üldeelarvest, on vaja tagada kõigi programmi raames **ellu viidavate meetmete Euroopa lisaväärtus ning vastastikune täiendavus liikmesriikide meetmetega; samas tuleks taotleda kooskõla, täiendavust ja koostõimet selliste rahastamisprogrammidega, millega toetatakse omavahel, eriti õiguse, õiguste ja väärtuste fondi raames ja õigusprogrammiga ning programmiga „Loov Euroopa“ ja programmiga „Erasmus+“ tihedalt seotud poliitikavaldkondi, et kasutada ära kultuuri koostõimet kultuuri-meedia-, haridus- ja loovuse valdkondadega. Koosmõju on vaja luua muude Euroopa rahastamisprogrammidega, eriti järgmistes valdkondades: tööhõive, siseturg, ettevõtlus, noorsugu, tervis, kodakondsus, õigus, ränne, julgeolek, teadustegevus, innovatsioon, tehnoloogia, tööstus, ühetegevus, turism, välissuhted, kaubandus ja areng.**

Muudatusettepanek

- (21) Selleks et tagada vahendite tõhus jaotus liidu üldeelarvest, on vaja tagada **Euroopa lisaväärtus** kõigi programmi raames, **sealhulgas kohalikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil ellu viidavate meetmete puhul, millega püütakse edendada ja kaitsta ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtusi. Komisjon peaks püüdlema järjepidevuse, koostõime ja täiendavuse poole liikmesriikide meetmete ja teiste rahastamisprogrammidega, sealhulgas programmiga „Loov Euroopa“ ja programmiga „Erasmus+“, mis toetavad õiguse, õiguste ja väärtuste fondiga tihedalt seotud poliitikavaldkondi ning liidu asjakohast poliitikat.**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 33
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 21 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (21a) *ELi toimimise lepingu artikli 9 kohaselt tuleks edendada tööhõive kõrget taset, piisava sotsiaalse kaitse tagamist ning võitlust sotsiaalse tõrjutuse vastu. Seetõttu tuleks programmi meetmetega edendada koostoimet vaesuse, sotsiaalse tõrjutuse ja tööturult kõrvalejäämise vastu võitlemise ning võrdõiguslikkuse edendamise ja diskrimineerimise kõigi vormide vastu võitlemise meetmete vahel. Programmi tuleks seepärast ellu viia nii, et oleks tagatud maksimaalne koostoime ja täiendavus nii selle eri suundade vahel kui ka Euroopa Sotsiaalfondiga+. Lisaks tuleks tagada koostoime Erasmuse ja Euroopa Sotsiaalfondiga+, tagamaks, et need fondid aitavad ühiselt kaasa kvaliteetse hariduse andmisele ja kõigile võrdsete võimaluste kindlustamisele.*

Muudatusettepanek 34
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 22 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (22a) *Oluline on tagada programmi usaldusväärne finantsjuhtimine ja rakendamine võimalikult tulemuslikult ja kasutajasõbralikult, tagades samal ajal ka õiguskindluse ja programmile juurdepääsu kõigile osalejatele.*

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 35
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 22 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (22b) *Programmi eesmärkide saavutamiseks ja rahaliste vahendite optimaalseks kasutamiseks on kõige olulisem parandada programmi elluviimist ja raha kasutamist.*

Muudatusettepanek 36
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (23) Programmi suhtes kohaldatakse määrust (EL, Euratom) **[the new FR]** (edaspidi „finantsmäärus“). Selles määruses sätestatakse liidu eelarve täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste, auhindade, hangete, kaudse eelarve täitmise, rahastamisvahendite ja eelarvetagatiste kohta.

- (23) Programmi suhtes kohaldatakse määrust (EL, Euratom) **[uus finantsmäärus]** (edaspidi „finantsmäärus“). Selles määruses sätestatakse liidu eelarve täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste, auhindade, hangete, kaudse eelarve täitmise, **finantsabi**, rahastamisvahendite ja eelarvetagatiste kohta, **ning nõutakse vahendite kasutamisel täielikku läbipaistvust, usaldusväärset finantsjuhtimist ja vahendite kaalutletud kasutamist. Eeskätt tuleks programmi rakendamise raames rakendada ja tugevdada veelgi eeskirju, milles käsitletakse võimalust rahastada kohalikke, piirkondlikke, riiklikke ja riikidevahelisi kodanikuühiskonna organisatsioone, sealhulgas rohujuure tasandi kodanikuühiskonna organisatsioone mitmeaastaste tegevustoetuste, alltoetuste (kolmanda-tele isikutele antava finantsabi) kaudu ja sätteid, millega tagatakse kiired ja paindlikud toetuste andmise menetlused, nagu kaheastmeline taotlusmenetlus, kasutajasõbralikud taotlusvõimalused ja aruandlusmenetlused.**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 37
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(24) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul lähtutakse nende võimest saavutada meetmete erieesmäärke ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. See peaks hõlmama kindlasummaliste maksete, kindlamääraliste maksete ja **ühikuhindade** kasutamise kaalumist ning ka sellist rahastamist, mis ei ole seotud finantsmääruse artikli 125 lõikes 1 osutatud kuludega. Vastavalt finantsmäärusele, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013, ⁽²⁰⁾ nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2988/95, ⁽²¹⁾ nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ⁽²²⁾ ja nõukogu määrusele (EL) 2017/1939 ⁽²³⁾ tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ja pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kadumaläänud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud vahendite tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada haldusjuurdlust, sealhulgas kohapealseid kontrole ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013 ning nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja neis määrustes sätestatud korras, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur uurida pettusi ja muid kuritegusid, mis kahjustavad liidu finantshuve, ja esitada nendes süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371 ⁽²⁴⁾. Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikojale vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused.

(24) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul lähtutakse nende võimest saavutada meetmete erieesmäärke ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust, **asjakohaste sidusrühmade ja sihtrühma kuuluvate toetusesaajate suurust ja suutlikkust ning eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski**. See peaks hõlmama kindlasummaliste maksete, kindlamääraliste maksete, **ühikuhindade** ja **alloeetuste** kasutamise kaalumist ning ka **kaasrahastamise kriteeriume, mille puhul võetakse arvesse vabatahtlikku tööd ning sellist rahastamist, mis ei ole seotud finantsmääruse artikli 125 lõikes 1 osutatud kuludega. Kaasrahastamise nõudeid tuleks aktsepteerida mitterahalistena ja neist võib piiratud lisarahastamise juhtudel loobuda**. Vastavalt finantsmäärusele, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013, ⁽²⁰⁾ nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2988/95, ⁽²¹⁾ nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ⁽²²⁾ ja nõukogu määrusele (EL) 2017/1939 ⁽²³⁾ tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ja pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kadumaläänud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud vahendite tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada haldusjuurdlust, sealhulgas kohapealseid kontrole ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013 ning nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja neis määrustes sätestatud korras, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur uurida pettusi ja muid kuritegusid, mis kahjustavad liidu finantshuve, ja esitada nendes süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371 ⁽²⁴⁾. Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikojale vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

- (²⁰) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999, (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).
- (²¹) Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).
- (²²) Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).
- (²³) Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).
- (²⁴) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

Muudatusettepanek

- (²⁰) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999, (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).
- (²¹) Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).
- (²²) Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).
- (²³) Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).
- (²⁴) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 25

Komisjoni ettepanek

- (25) **Kolmandad** riigid, kes on Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed, **võivad** liidu programmides **osaleda** koostöö raames, mis on kehtestatud EMP lepingu alusel, millega on ette nähtud programmide rakendamine selle lepingu kohase otsuse alusel. Kolmandad riigid võivad osaleda ka muude õiguslike vahendite alusel. Käesolevas määruses tuleks kehtestada erisätted, et anda vastutavale eelarvevahendite kasutajale, Euroopa Pettustevastase Ametile (OLAF) ja Euroopa Kontrollikojale õigused ja juurdepääs, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks.

Muudatusettepanek

- (25) **Seoses erieesmärkide – edendada soolist võrdõiguslikkust, õigusi, kodanike kaasamist liidu demokraatlikku ellu ja selles osalemist kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja riikidevahelisel tasandil ning võidelda vägivallega – täitmisega, võivad kolmandad** riigid, kes on Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed, **osaleda** liidu programmides koostöö raames, mis on kehtestatud EMP lepingu alusel, millega on ette nähtud programmide rakendamine selle lepingu kohase otsuse alusel. Kolmandad riigid võivad osaleda ka muude õiguslike vahendite alusel. Käesolevas määruses tuleks kehtestada erisätted, et anda vastutavale eelarvevahendite kasutajale, Euroopa Pettustevastase Ametile (OLAF) ja Euroopa Kontrollikojale õigused ja juurdepääs, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 39
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 26 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (26a) *Ettepanekuga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus liidu eelarve kaitsmise kohta, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises, seatakse eesmärgiks anda liidule vahendid, millega paremini kaitsta oma eelarvet, kui puudused õigusriigi toimimises kahjustavad või võivad kahjustada usaldusväärset finantsjuhtimist või liidu finantshuve. See peaks täiendama õiguste ja väärtuste programmi, millel on teistsugune roll – poliitikameetmete rahastamine kooskõlas põhiõiguste ja euroopalike väärtustega, mille keskmes on inimeste elu ja osalemine.*

Muudatusettepanek 40
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 27

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (27) Vastavalt [nõukogu otsuse 2013/755/EL⁽²⁵⁾ artiklile 94] on ülemeremaadel ja -territooriumidel **asuvad** isikud ja üksused rahastamiskõlblikud, kui programmi eeskirjadest ja eesmärkidest või võimalikest kokkulepetest liikmesriigiga, millega vastav ülemeremaa või -territoorium on seotud, ei tulene teisiti.

⁽²⁵⁾ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta („ÜMTde assotsieerimise otsus“) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

- (27) Vastavalt [viide ajakohastatakse vastavalt uuele ülemeremaid ja -territooriume käsitlevale otsusele: nõukogu otsuse 2013/755/EL⁽²⁵⁾ artiklile 94] on ülemeremaadel ja -territooriumidel **asutatud** isikud ja üksused rahastamiskõlblikud, kui programmi eeskirjadest ja eesmärkidest või võimalikest kokkulepetest liikmesriigiga, millega vastav ülemeremaa või -territoorium on seotud, ei tulene teisiti. **Programmi rakendamisel tuleb võtta arvesse ülemeremaade ja -territooriumide eraldatusest tulenevaid piiranguid ning nende tõhusat osalemist tuleb jälgida ja korrapäraselt hinnata.**

⁽²⁵⁾ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta („ÜMTde assotsieerimise otsus“) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 41**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 28***Komisjoni ettepanek*

- (28) Selleks et võtta arvesse kliimamuutusega võitlemise olulisust kooskõlas liidu võetud kohustustega rakendada Pariisi kokkulepet ja ÜRO säästva arengu eesmäärke, aitab käesolev programm kliimameetmed integreerida ja saavutada **üldeesmärk**, milleks on suunata 25 % ELi eelarve kulutustest **kliimaeesmärkide toetamiseks**. Asjaomased meetmed määratakse kindlaks programmi ettevalmistamise ja rakendamise käigus ja neid hinnatakse uuesti vahehindamise raames.

Muudatusettepanek

- (28) Selleks et võtta arvesse kliimamuutusega võitlemise olulisust kooskõlas liidu võetud kohustustega rakendada Pariisi kokkulepet ja ÜRO säästva arengu eesmäärke, aitab käesolev programm kliimameetmed integreerida ja saavutada **üldeesmärki**, milleks on suunata **mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kestuse ajal kliimaeesmärkide toetamiseks 25 % ELi eelarve kulutustest ja saavutada iga-aastane 30 % eesmärk võimalikult kiiresti, kuid mitte hiljem kui 2027. aastaks**. Asjaomased meetmed määratakse kindlaks programmi ettevalmistamise ja rakendamise käigus ja neid hinnatakse uuesti vahehindamise raames.

Muudatusettepanek 42**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 29***Komisjoni ettepanek*

- (29) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktidele 22 ja 23 tuleb seda programmi hinnata teabe alusel, mis on kogutud konkreetse järelvalvekorra alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. Asjakohasel juhul võib niisugune kord sisaldada ka mõõdetavaid näitajaid, mille alusel koguda tõendeid programmi mõju kohta kohapeal.

Muudatusettepanek

- (29) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktidele 22 ja 23 tuleb seda programmi hinnata teabe alusel, mis on kogutud konkreetse järelvalvekorra alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. **Sellega seoses võiks kodanikuühiskonna organisatsioonid, kohalikud asutused, sotsiaalpartnerid jt lugeda sellisteks taotlejateks ja toetusesaajateks, kellel ei pruugi olla järelevalve- ja aruandlusnõuete täitmiseks vajalikke vahendeid ja töötajaid**. Asjakohasel juhul võib niisugune kord sisaldada ka mõõdetavaid näitajaid, mille alusel koguda tõendeid programmi mõju kohta kohapeal.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 43**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjus 30**

Komisjoni ettepanek

- (30) Selleks et tagada **käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused**, tuleks delegeerida komisjonile õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, milles käsitletakse artiklites 14 ja 16 ja II lisas osutatud näitajaid. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

Muudatusettepanek

- (30) Selleks et **täiendada käesolevat määrust eesmärgiga viia programm ellu ja tagada selle eesmärkide saavutamiseks tehtavate edusammude tõhus hindamine**, tuleks delegeerida komisjonile õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, milles käsitletakse **artikli 13 kohaseid tööprogramme ning** artiklites 14 ja 16 ja II lisas osutatud näitajaid. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

Muudatusettepanek 44**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjus 31**

Komisjoni ettepanek

- (31) Selleks et tagada **käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolulised volitused. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011** ⁽²⁶⁾,

Muudatusettepanek

välja jäetud

⁽²⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisoluliste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 45
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Käesoleva määrusega kehtestatakse õiguste ja väärtuste programm (edaspidi „programm“).

Muudatusettepanek

Käesoleva määrusega kehtestatakse **kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste** programm (edaspidi „programm“).

Muudatusettepanek 46
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Selles sätestatakse programmi eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027, liidupoolse rahastamise vormid ja sellise rahastamise **eeskirjad**.

Muudatusettepanek

Selles sätestatakse programmi eesmärgid **ja ulatus**, eelarve aastateks 2021–2027, liidupoolse rahastamise vormid ja sellise rahastamise **tingimused**.

Muudatusettepanek 47
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Programmi üldeesmärk on kaitsta ja edendada **ELi** aluslepingutes sätestatud **õiguseid** ja **väärtuseid**, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamise kaudu, et toetada avatud, demokraatlikke ja kaasavaid ühiskondi.

Muudatusettepanek

1. Programmi üldeesmärk on kaitsta ja edendada aluslepingutes sätestatud **õigusi** ja **väärtusi**, sealhulgas **ELi lepingu artiklis 2 sätestatud demokraatiat, õigusriiki ja põhiõigusi, eeskätt** kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamise **ja nende suutlikkuse suurendamise** kaudu **kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja riikidevahelisel tasandil, eriti rohujuure tasandil**, et toetada **ja edasi arendada** avatud, **õigustel põhinevaid**, demokraatlikke, **võrdõiguslikke** ja kaasavaid ühiskondi.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 48

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõige 2 – punkt -a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- a) kaitsta ja edendada demokraatiat ja õigusriiki kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja riikidevahelisel tasandil (liidu väärtuste tegevussuund);

Muudatusettepanek 49

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (a) edendada võrdõiguslikkust ja **õiguseid** (võrdõiguslikkuse ja **õiguste** tegevussuund),

- a) edendada võrdõiguslikkust, **sealhulgas soolist võrdõiguslikkust, õigusi, diskrimineerimiskeeldu ja soolise aspekti arvestamist** (võrdõiguslikkuse, **õiguste** ja **soolise võrdõiguslikkuse** tegevussuund);

Muudatusettepanek 50

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (b) **edendada** kodanike **kaasatust** ja osalemist liidu demokraatlikus elus (**kodanike kaasatuse ja osalemise** tegevussuund),

- b) **suurendada kodanike ja eelkõige noorte teadlikkust liidu olulisusest meetmetega, mille eesmärk on säilitada mälestusi liidu loomiseni viinud ajaloolistest sündmustest ning edendada demokraatiat, väljendusvabadust, pluralismi, kodanikukaasatust, kodanike kohtumisi ja kodanike aktiivset osalemist liidu demokraatlikus elus (kodanikuaktiivsuse** tegevussuund);

Muudatusettepanek 51

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõige 2 – punkt c

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (c) võitlus vägivallaga (Daphne tegevussuund).

- c) võitlus vägivallaga, **sealhulgas soolise vägivallaga** (Daphne tegevussuund).

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 52
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 2a

Liidu väärtuste tegevussuund

Artikli 2 lõikes 1 seatud üldeesmärgi raames ning artikli 2 lõike 2 punktis -a seatud erieesmärgi raames keskendutakse programmis järgmisele:

- a) demokraatia ja õigusriigi kaitsmine ja edendamine, sealhulgas kodanikuühiskonna sellise tegevuse toetamise kaudu, mis edendab kohtusüsteemi sõltumatust ja sõltumatute kohtute pakutavat tõhusat õiguskaitset, sealhulgas põhiõiguste kaitset; toetuse pakkumine sõltumatutele inimõiguslastele ja kodanikuühiskonna organisatsioonidele, kes jälgivad õigusriigi järgimist, rikkumisest teatajate kaitsmiseks ja algatuste jaoks, millega edendatakse läbi-
paistvuse jagatud kultuuri, head juhtimistava ja võitlust korruptsiooni vastu;
- b) demokraatlikuma liidu ülesehitamise edendamine ning aluslepingutes sätestatud õiguste ja väärtuste kaitsmine ja neist teadlikkuse suurendamine, andes rahalist toetust sõltumatutele kodanikuühiskonna organisatsioonidele, kes edendavad ja kasvatavad neid õigusi ja väärtusi kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja riikidevahelisel tasandil, luues seeläbi keskkonna, mis võimaldab demokraatlikku dialoogi ning tugevdab väljendusvabadust, rahumeelse kogunemise ja ühinemisvabadust, meediavabadust ja meedia mitmekeisusust ning akadeemilist vabadust.

Muudatusettepanek 53
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Võrdõiguslikkuse ja **õiguste** tegevussuund

Võrdõiguslikkuse, **õiguste** ja **soolise võrdõiguslikkuse** tegevussuund

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 54**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõik 1 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Artikli 2 lõike 2 punktis a seatud erieesmärgi raames keskendutakse programmis järgmisele:

Muudatusettepanek

Artikli 2 lõikes 1 seatud üldeesmärgi raames ning artikli 2 lõike 2 punktis a seatud erieesmärgi raames keskendutakse programmis järgmisele:

Muudatusettepanek 55**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõik 1 – punkt a**

Komisjoni ettepanek

(a) **hoida** ära diskrimineerimine soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel, ja võidelda sellistel alustel diskrimineerimise vastu, ning toetada terviklikku poliitikat, et edendada soolist võrdõiguslikkust ja mittediskrimineerimist ning nende arvessevõtmist, ning poliitikat, et võidelda rassismi ja sallimatuse kõigi vormide vastu;

Muudatusettepanek

a) **edendada võrdõiguslikkust ning hoida** ära diskrimineerimine soo, rassilise, **sotsiaalse** või etnilise päritolu, **nahavärvi, geneetilise eripära, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, omandi, sünnipära, puuete, vanuse, seksuaalse sättumuse või mis tahes muul** alusel, ja võidelda sellistel alustel diskrimineerimise vastu, ning toetada terviklikku poliitikat, et edendada soolist võrdõiguslikkust ja mittediskrimineerimist ning nende arvessevõtmist, ning poliitikat, et võidelda rassismi ja sallimatuse kõigi vormide vastu **nii internetis kui ka mujal**;

Muudatusettepanek 56**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõik 1 – punkt a a (uus)**

Komisjoni ettepanek

aa) **toetada terviklikku poliitikat ja programme naiste õiguste, soolise võrdõiguslikkuse, naiste võimendamise ja soolise aspektiga arvestamise edendamiseks;**

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 57**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 4 – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Kodanike kaasatuse ja osalemise tegevussuund

Muudatusettepanek

Kodanikuaktiivsuse tegevussuund

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 58

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Artikli 2 lõike 2 punktis **b** seatud erieesmärgi raames keskendutakse programmis järgmisele:

Muudatusettepanek

Artikli 2 lõike 2 punktis **a** seatud erieesmärgi raames **püütakse programmiga saavutada järgmisi eesmärke:**

Muudatusettepanek 59

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) **parandada** kodanike arusaamist liidust, selle **ajaloost, kultuuripärandist** ja **mitmekesisusest**;

Muudatusettepanek

a) **toetada kodanike esitatud projekte (pidades silmas eeskätt noori), mille eesmärk on julgustada inimesi mitte ainult mäletama ELi rajamisele eelnenud sündmusi, mis moodustavad liidu ajaloolise mälu tuumiku, vaid ka õppima rohkem oma ühisest ajaloost, kultuurist ja väärtustest ning tajuda ühist kultuuripärandit ning kultuurilist ja keelelist mitmekesisust rikkusena, mis on aluseks ühisele tulevikule; tugevdada kodanike arusaamist liidust, selle olemasolu põhjusest ja saavutustest, ning suurendada teadlikkust liidu praegustest ja tulevastest väljakutsetest, samuti vastastikuse mõistmise ja sallivuse tähtsusest, mis on Euroopa projekti keskmes;**

Muudatusettepanek 60

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõik 1 – punkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

aa) **edendada ja toetada heade tavade vahetamist Euroopa kodanikuhariduse – nii formaal- kui ka mitteformaalse hariduse – valdkonnas;**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 61**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 4 – lõik 1 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

(b) edendada suhtlust ja koostööd eri riikide kodanike vahel; edendada kodanike kodanikuaktiivsust ja demokraatlikku osalemist, mis aitab kodanikel ja esindusühendustel teha teatavaks ja vahetada avalikult oma seisukohti liidu tegevuse kõigis valdkondades.

Muudatusettepanek

b) edendada avalikku dialoogi sõpruslinnade, kodanike, eelkõige noorte kohtumiste kaudu ning koostöö kaudu eri riikide omavalitsuste, kohalike kogukondade ja kodanikuühiskonna organisatsioonide vahel, et anda neile otsene praktiline kogemus liidu kultuurilisest mitmekesisusest ja pärandist ning suurendada kodanike osalust ühiskonnas;

Muudatusettepanek 62**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 4 – lõik 1 – punkt b a (uus)**

Komisjoni ettepanek

ba) edendada ja suurendada kodanikuosalust liidu demokraatlikus elus kohalikul, riiklikul ja riikidevahelisel tasandil; võimaldada kodanikel ja ühendustel edendada kultuuri- ja vahelise dialoogi ja korraldada asjakohaseid avalikke arutelusid liidu tegevuse kõigi valdkondade üle, aidates sellega kaasa liidu poliitilise tegevuskava kujundamisele; toetada ühisalgatuste korraldamist, seda nii kodanike ühenduste kui ka juriidiliste isikute võrgustike kujul, eesmärgiga edendada tõhusamalt eelmistes lõikudes esitatud eesmärkide saavutamist;

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 63**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 5 – lõik 1 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Artikli 2 lõike 2 punktis c seatud erieesmärgi raames keskendutakse programmis järgmisele:

Muudatusettepanek

Artikli 2 lõikes 1 seatud üldeesmärgi ning artikli 2 lõike 2 punktis c seatud erieesmärgi raames keskendutakse programmis järgmisele:

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõik 1 – punkt -a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- a) hoida ära igasugune naiste vastu suunatud sooline vägivald ja võidelda sellega ning edendada Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (Istanbuli konventsioon) täielikku rakendamist kõigil tasanditel, ning

Muudatusettepanek 65

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (a) hoida ära igasugune vägivald, mis on suunatud laste, noorte ja **naiste või muude riskirühmade** vastu ning võidelda sellega;

- a) hoida ära igasugune vägivald, mis on suunatud laste, noorte ja **muude riskirühmade, näiteks LGBTQI-inimeste, puudega inimeste, vähemuste, eakate, pagulaste ja sisserändajate** vastu ning võidelda sellega;

Muudatusettepanek 66

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (b) toetada ja kaitsta sellise vägivalla ohvreid.

- b) toetada ja kaitsta sellise vägivalla ohvreid, **sealhulgas toetades kodanikuühiskonna organisatsioonide tegevust, mis hõlbustab õiguskaitse, ohvriabiteenuste ja turvalise politseiaruandluse kättesaadavust kõigi vägivallaohvrite jaoks ja need tagab, ning toetades ja tagades soolise vägivalla ohvritele kogu liidus samal tasemel kaitset.**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 67**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 6 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

1. Programmi rakendamise rahastamispakett aastatel 2021–2027 on **jooksevhindades [641 705 000] eurot.**

Muudatusettepanek

1. Programmi rakendamise rahastamispakett aastatel 2021–2027 on **2018. aasta hindades [1 627 000 000] eurot [jooksevhindades 1 834 000 000 eurot].**

Muudatusettepanek 68**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 6 – lõige 2 – punkt -a (uus)**

Komisjoni ettepanek

-a) **[754 062 000 eurot 2018. aasta hindades [850 000 000 eurot jooksevhindades] (s.o 46,34 % kogu rahastamispaketist) artikli 2 lõike 2 punktis -a osutatud erieesmärkide jaoks;**

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 69**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 6 – lõige 2 – punkt a**

Komisjoni ettepanek

(a) **[408 705 000] eurot artikli 2 lõike 2 punktis a ja artikli 2 lõike 2 punktis c osutatud erieesmärkide jaoks;**

Muudatusettepanek

a) **[429 372 000 eurot 2018. aasta hindades [484 000 000 eurot] (s.o 26,39 % kogu rahastamispaketist) artikli 2 lõike 2 punktides a ja c osutatud erieesmärkide jaoks;**

Muudatusettepanek 70**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 6 – lõige 2 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

(b) **[233 000 000] eurot artikli 2 lõike 2 punktis b osutatud erieesmärgi jaoks.**

Muudatusettepanek

b) **[443 566 000 eurot 2018. aasta hindades [500 000 000 eurot] (s.o 27,26 % kogu rahastamispaketist) artikli 2 lõike 2 punktis b osutatud erieesmärkide jaoks.**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 71

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 2 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Komisjon eraldab vähemalt 50 % käesoleva lõike esimese lõigu punktides -a ja a osutatud summadest kodanikuühiskonna organisatsioonide tegevuse toetuseks, millest vähemalt 65 % eraldatakse kohalikele ja piirkondlikele kodanikuühiskonna organisatsioonidele.

Komisjon ei tohi kalduda rahastamispaketi raames eraldatud protsendimäärast, mis on esitatud I lisa punktis -a, kõrvale rohkem kui 5 protsendipunkti võrra. Juhul kui selle piirmäära ületamine peaks osutama vajalikuks, on komisjonil õigus võtta artikli 16 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte, et muuta I lisa punkti -a, muutes programmist eraldatavate vahendite protsendimäära 5–10 protsendipunkti võrra.

Muudatusettepanek 72

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5. Vahendid, mis on liikmesriikidele eraldatud eelarve jagatud täitmise raames, võib liikmesriikide palvel kanda üle programmile. Komisjon haldab neid vahendeid otseselt finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti a alusel **või kaudselt artikli 62 lõike 1 punkti c alusel**. Võimaluse korral peetakse vahendite kasutamisel silmas **asjaomase** liikmesriigi huve.

5. Vahendid, mis on liikmesriikidele eraldatud eelarve jagatud täitmise raames, võib liikmesriikide **või komisjoni** palvel kanda üle programmile. Komisjon haldab neid vahendeid otseselt finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti a alusel. Võimaluse korral peetakse vahendite kasutamisel silmas liikmesriigi huve.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 73
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 6a

Väärtuste toetamise mehhanism

1. Erandjuhtudel, kui liikmesriigis toimub ELi lepingu artiklis 2 sätestatud liidu väärtuste järgimise tõsine ja järsk halvenemine, ning kui on oht, et neid väärtusi ei kaitsta ega edendada piisavalt, võib komisjon korraldada kodanikuühiskonna organisatsioonidele toetustaotluste esitamise kiirmenetluse, et hõlbustada, toetada ja tõhustada demokraatlikku dialoogi kõnealuses liikmesriigis ning lahendada ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtuste ebapiisava järgimise probleem.
2. Komisjonil eraldab kuni 5 % artikli 6 lõike 2 punktis -a osutatud summadest käesoleva artikli lõikes 1 osutatud väärtuste toetamise mehhanismile. Iga eelarveaasta lõpus kannab komisjon kõik selle mehhanismi alla kuuluvad paigutamata vabad vahendid üle, et toetada muid programmi eesmärkide alla kuuluvaid meetmeid.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva artikli lõikes 1 osutatud väärtuste toetamise mehhanismi kasutuselevõtu kohta. Mehhanism võetakse kasutusele kõigis liikmesriikides kohaliku olukorra jälgimiseks läbiviidava tervikliku, korrapärase ja asitõenditel põhineva järelevalve ning demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste olukorra hindamise alusel.

Muudatusettepanek 74
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Programmi rakendatakse eelarve otsese täitmise korras vastavalt finantsmäärusele või eelarve kaudse täitmise korras koostöös finantsmääruse artikli 61 lõike 1 punktis c osutatud asutustega.

1. Programmi rakendatakse eelarve otsese täitmise korras vastavalt finantsmäärusele või eelarve kaudse täitmise korras koostöös finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktis c osutatud asutustega.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 75

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 8 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Programmist võib anda rahalisi toetusi ükskõik millises finantsmäärusekohases vormis.

Muudatusettepanek

2. Programmist võib anda rahalisi toetusi ükskõik millises finantsmäärusekohases vormis, **peamiselt meetmetoetuste ning iga-aastaste ja mitmeaastaste tegevustoetuste kaudu. Rahalisi toetusi võib anda viisil, mis tagab usaldusväärse finantsjuhtimise ja avaliku sektori vahendite kaalutletud kasutamise, madalama halduskoormuse programmi läbiviija ja toetusesaajate jaoks ning võimalike toetusesaajate juurdepääsu programmi vahenditele. Kasutada võib kindlasummalisi makseid, ühikuhindu, kindlamääralisi makseid ja alltoetusi (kolmandatele isikutele antav rahaline toetus). Kaasrahastamist aktsepteeritakse mitterahalisena ja sellest võib piiratud lisarahastamise juhtudel loobuda.**

Muudatusettepanek 76

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Käesoleva määruse alusel võib rahastada meetmeid, mis aitavad kaasa artiklis 2 täpsustatud erieesmärkide saavutamisele. Rahastamiskõlblikud on eelkõige **I lisas** loetletud meetmed.

Muudatusettepanek

1. Käesoleva määruse alusel võib rahastada meetmeid, mis aitavad kaasa artiklis 2 täpsustatud **üld- või** erieesmärkide saavutamisele. (Rahastamiskõlblikud on) eelkõige **artiklis 9 a** loetletud meetmed.

Muudatusettepanek 77

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9 – lõige 2 (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 11 lõikega 2 moodustab komisjon kodanikuühiskonna peetava dialoogi rühma, mille eesmärk on tagada korrapärase, avatud ja läbipaistev dialoog programmi toetusesaajate ja teiste asjaomaste sidusrühmadega, et vahetada kogemusi ja häid tavasid ning arutada poliitika arengut programmiga hõlmatud valdkondades ja eesmärkides ning sellega seotud valdkondades.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 78
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 9a**Rahastamiskõlblikud meetmed**

Artiklis 2 seatud üld- ja erieesmärgid viiakse ellu eeskätt, kuid mitte üksnes järgmiste meetmete toetamise kaudu:

- a) teadlikkuse suurendamine, avalik koolitamine, teavitamise edendamine ja teabe levitamine, et parandada poliitika, põhimõtete ja õiguste tundmist programmiga hõlmatud valdkondades ja eesmärkide osas;
- b) vastastikune õppimine heade tavade jagamise kaudu sidusrühmade vahel, et parandada teadmisi ja vastastikust mõistmist ning ühiskonnaelus osalemist ja demokraatlikku kaasatust;
- c) analüüsi-, järelevalve-, aruandlus- ja kaitsemeetmed, et paremini mõista olukorda liikmesriikides ja liidu tasandil programmiga hõlmatud valdkondades ning parandada liidu õiguse ja poliitika ning liidu ühiste väärtuste nõuetekohast ülevõtmist ja rakendamist liikmesriikides; selline tegevus on näiteks ka andmete ja statistika kogumine; ühtsete meetodikate ning vajaduse korral näitajate või võrdlusnäitajate väljatöötamine; uuringud, teadusuuringud, analüüsid ja küsitlused; hindamised; mõju hindamine; suuniste, aruannete ja õppematerjalide väljatöötamine ja avaldamine;
- d) asjakohaste sidusrühmade koolitamine, et parandada nende teadmisi liidu poliitikast ja õigustest programmiga hõlmatud valdkondades, ning asjakohaste sidusrühmade iseseisvuse ja suutlikkuse suurendamine, et toetada poliitikat ja õigusi programmiga hõlmatud valdkondades, sealhulgas strateegiliste kohtuvaidluste kaudu;
- e) üldsuse teadlikkuse ja arusaamise suurendamine isikuandmete ja eraelu puutumatus kaitsmise ning digijulgeolekuga seotud ohtudest, eeskirjadest, kaitsemeetmetest ja õigustest;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- f) kodanike pühendumuse suurendamine õigusele, võrdõiglikkusele, õigusriigile ja demokraatialle ning nende teadlikkuse parandamine Euroopa põhiväärtustest ja kodanike õigustest ja kohustustest, mis tulenevad liidu kodakondsusest, näiteks õigus reisida, töötada, õppida ja elada teises liikmesriigis, kasutades teabekampaaniaid ning edendades vastastikust mõistmist, kultuuridevahelist dialoogi ja mitmekesisuse austamist liidus;
- g) kodanike, eelkõige noorte teadlikkuse parandamine Euroopa kultuurist, kultuuripärandist, identiteedist, ajaloost ja ajaloolisest mälestusest ning nende liitu kuulumise tunde tugevdamine, eelkõige algatuste kaudu, mis kajastavad Euroopa lähiajaloo totalitaarsete režiimide põhjusi ja mälestavad nende kuritegude ohvreid ja toimunud ebaõiglust, ning Euroopa lähiajaloo muid määravaid hetki puudutava tegevuse kaudu;
- h) eri rahvusest ja kultuurist kodanike kokkutoomine, andes neile võimaluse osaleda sõpruslinnade meetmetes ning väikesemahulistes ja kodanikuühiskonna projektides, tugevdades sellega alt-üles lähenemisviisi;
- i) aktiivse ja kaasava osalemise soodustamine ja hõlbustamine, pöörates demokraatlikuma liidu ülesehitamisel erilist tähelepanu tõrjutud ühiskonnarühmadele, teadlikkuse suurendamine, põhiõiguste, õiguste ja väärtuste edendamine ja kaitsmine kõikides programmiga hõlmatud valdkondades kõikidel tasanditel tegutsevate kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamise kaudu, samuti Euroopa võrgustike ja kodanikuühiskonna organisatsioonide suutlikkuse arendamine, et aidata kaasa liidu õiguse, poliitiliste eesmärkide, väärtuste ja strateegiate väljatöötamisele, neist teadlikkuse tõstmisele ja nende rakendamise järelevalvele;
- j) määruse [(EL) nr 211/2011] rakendamise tehnilise ja korraldusliku toe rahastamine, toetades seeläbi seda, et kodanikud saavad teostada oma õigust algatada ja toetada Euroopa kodanikualgatusi;
- k) programmi tundmise ja selle tulemuste levitamise ja ülekantavuse parandamine ning inimeste ja kodanikuühiskonna teavitamine nendest, sealhulgas sõltumatute programmi kontaktpunktide loomise ja toetamise kaudu;
- l) õigusriigi olukorda jälgivate inimõiguslaste ja kodanikuühiskonna organisatsioonide suutlikkuse ja sõltumatuse tugevdamine ning kohaliku, piirkondliku, riikliku ja riikidevahelise tasandi meetmete toetamine;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- m) rikkumisest teatajate kaitsmise toetamine, sealhulgas algatused ja meetmed, millega luua võimalused ohutusi teatamiseks organisatsioonide siseselt ning avaliku sektori asutustele või muudele asjakohastele asutustele, samuti meetmed, millega kaitsta rikkumisest teatajaid koondamise, madalamale ametikohale üleviimise või muude kättemaksuvormide eest, kaasa arvatud asjakohaste avaliku sektori asutuste ja sidusrühmade teavitamise ja koolitamise kaudu;
- n) selliste algatuste ja meetmete toetamine, millega edendada ja kaitsta meedia vabadust ja mitmekesisust ning suurendada suutlikkust tegeleda uute keerukate küsimustega, nagu uus meedia ja vihakõnele ning sihilikule väärteabele vastuseisimine teadlikkuse suurendamise, koolituste, uurin-gute ja järelevaevmeetmete abil;
- o) selliste kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamine, kes tegelevad avaliku halduse ja avaliku sektori asutuste usaldusvääruse, läbipaistvuse ja vastutuse edendamise ja jälgimisega ning korruptsiooni vastu võitlemisega;
- p) vägivaldlohvrite ja ohus olevate inimeste aitamise, maju-tamise ja kaitsmisega tegelevate organisatsioonide, seal-hulgas naiste varjupaikade toetamine.

Muudatusettepanek 79

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Programmi raames antakse ja hallatakse toetusi kooskõlas finantsmääruse VIII jaotisega.

1. Programmi raames antakse ja hallatakse toetusi kooskõlas finantsmääruse VIII jaotisega **ning need hõlmavad meetmetoe-tusi, mitmeaastaseid tegevustoetusi ja alltoetusi.**

Muudatusettepanek 80

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Hindamiskomisjon võib koosneda väliseksperdist.

2. Hindamiskomisjon võib koosneda väliseksperdist. **Hin-damiskomisjoni koosseisus tagatakse sooline tasakaal.**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 81

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 11 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Meede, mis on saanud toetust programmi alusel, võib saada toetust ka mõne muu liidu programmi alusel, sealhulgas eelarve jagatud täitmise alla kuuluvatest fondidest, tingimusel, et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. [Kumulatiivne rahastamine ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblikke kogukulusid ja toetust muudest liidu programmidest võib arvutada proportsionaalselt].

Muudatusettepanek

1. Meede, mis on saanud toetust programmi alusel, võib saada toetust ka mõne muu liidu programmi alusel, sealhulgas eelarve jagatud täitmise alla kuuluvatest fondidest, tingimusel, et neist toetustest ei kaeta samu kulusid **ja välditakse topeltrahastamist, näidates selgelt iga kululiigi rahastamisallikad, nagu näeb ette usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõte.** [Kumulatiivne rahastamine ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblikke kogukulusid ja toetust muudest liidu programmidest võib arvutada proportsionaalselt].

Muudatusettepanek 82

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 12 – lõige 2 – punkt a – taane 1

Komisjoni ettepanek

— liikmesriik või **sellega** seotud ülemeremaa või -territoorium;

Muudatusettepanek

— liikmesriik või **liikmesriigiga** seotud ülemeremaa või -territoorium;

Muudatusettepanek 83

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 12 – lõige 2 – punkt a – taane 2

Komisjoni ettepanek

— **programmiga** ühinenud kolmas riik;

Muudatusettepanek

— **käesoleva määruse artikli 2 lõike 2 punktides a ja c nimetatud erieesmärkidega seoses programmiga** ühinenud kolmas riik;

Muudatusettepanek 84

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 12 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) iga juriidiline isik, kes on loodud liidu õiguse alusel, või iga rahvusvaheline organisatsioon.

Muudatusettepanek

b) iga **mittetulunduslik** juriidiline isik, kes on loodud liidu õiguse alusel, või iga rahvusvaheline organisatsioon.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 85
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Euroopa Liidu riiklike võrdõiguslikkust edendavate asutuste võrgustikule (EQUINET) võib anda tegevustoetust ilma konkursikutseta selle alalise tööprogrammiga seotud kulude katmiseks.

Muudatusettepanek

3. Euroopa Liidu riiklike võrdõiguslikkust edendavate asutuste võrgustikule (EQUINET) võib **artikli 6 lõike 2 punkti a alusel** anda tegevustoetust ilma konkursikutseta selle alalise tööprogrammiga seotud kulude katmiseks, **tingimusel et nende tööprogrammi kohta on tehtud soolise mõju hindamine.**

Muudatusettepanek 86
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Tööprogramm

*Muudatusettepanek*Tööprogramm **ja mitmeaastased prioriteedid**

Muudatusettepanek 87
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. **Programmi rakendatakse** finantsmääruse artiklis 110 osutatud tööprogrammide kaudu.

Muudatusettepanek

1. **Programm viiakse ellu** finantsmääruse artiklis 110 osutatud tööprogrammide kaudu.

Muudatusettepanek 88
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. Kui komisjon teeb otsuseid programmi prioriteetide kohta, kohaldab ta partnerluse põhimõtet ja näeb kooskõlas artikliga 15 a ette sidusrühmade laiaulatusliku kaasamise programmi ja selle tööprogrammide kavandamise, rakendamise, järelevalvesse ja hindamisse.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 89

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 13 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Komisjon võtab tööprogrammi vastu rakendusaktiga. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artiklis 19 osutatud nõuandemenetlusega.

Muudatusettepanek

2. Komisjonile antakse kooskõlas artikliga 16 õigus võtta käesoleva määruse täiendamiseks vastu *delegeeritud õigusakte, millega luuakse asjakohane tööprogramm.*

Muudatusettepanek 90

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Näitajad, mille abil antakse aru artiklis 2 sätestatud programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, on esitatud II lisas.

Muudatusettepanek

1. Näitajad, mille abil antakse aru artiklis 2 sätestatud programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, *kogutakse asjakohasel juhul soo järgi liigendatult. Näitajate loetelu* on esitatud II lisas.

Muudatusettepanek 91

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi rakendamise ja tulemuste järelevalveks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele ja liikmesriikidele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

Muudatusettepanek

3. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi rakendamise ja tulemuste järelevalveks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele ja liikmesriikidele proportsionaalsed *ja kõige vähem koormavad* aruandlusnõuded. *Et hõlbustada aruandlusnõuete täitmist, teeb komisjon kättesaadavaks kasutajasõbralikud vormid ning tagab tutvustus- ja tugiprogrammid, mis on konkreetselt suunatud kodanikuühiskonna organisatsioonidele, millel ei pruugi alati olla aruandlusnõuete täitmiseks oskusteavet, piisavaid vahendeid ega töötajaid.*

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 92**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 15 – lõige 1***Komisjoni ettepanek*

1. Hindamised **toimuvad** piisavalt aegsasti, et nende tulemusi saaks kasutada otsustamisprotsessis.

Muudatusettepanek

1. Hindamised **on sootundlikud, nende käigus kogutakse andmeid sugupoolte lõikes, nad sisaldavad iga tegevussuuna jaoks eraldi peatükki ning neis võetakse arvesse nende inimeste arvu, kelleni jõuti, nende tagasisidet ja geograafilist hõlmatust ning hindamised tehakse** piisavalt aegsasti, et nende tulemusi saaks kasutada otsustamisprotsessis.

Muudatusettepanek 93**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 15 – lõige 2***Komisjoni ettepanek*

2. Programmi vahhindamine toimub siis, kui programmi rakendamise kohta on piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast programmi rakendamise algust. Vahhindamisel võetakse arvesse eelkäija programmide (õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programm ning programm „Kodanike Euroopa“) pikaajalise mõju hindamiste tulemusi.

Muudatusettepanek

2. Programmi vahhindamine toimub siis, kui programmi rakendamise kohta on piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast programmi rakendamise algust. Vahhindamisel võetakse arvesse eelkäija programmide (õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programm ning programm „Kodanike Euroopa“) pikaajalise mõju hindamiste tulemusi. **Vahhindamine sisaldab soolise mõju hindamist, et hinnata, mil määral on programmi soolise võrdõiguslikkuse eesmärgid saavutatud, et tagada seda, et ükski programmi komponent ei avalda soolisele võrdõiguslikkusele tahtmatut negatiivset mõju, ning esitada soovitusel selle kohta, kuidas tuleks välja töötada tulevase projektikonkursse ja tegevustoetuse määramise otsuseid, et aktiivselt edendada soolise võrdõiguslikkuse küsimusi.**

Muudatusettepanek 94**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 15 – lõige 4***Komisjoni ettepanek*

4. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

Muudatusettepanek

4. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele. **Komisjon teeb hinnangu avalikuks ja hõlpsasti kättesaadavaks, avaldades selle oma veebisaidil.**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 95**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 16 – lõige 2***Komisjoni ettepanek*

2. **Artiklis** 14 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuni 31. detsembrini 2027.

Muudatusettepanek

2. **Artiklites 13 ja** 14 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuni 31. detsembrini 2027.

Muudatusettepanek 96**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 16 – lõige 3***Komisjoni ettepanek*

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad **artiklis** 14 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

Muudatusettepanek

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad **artiklites 13 ja** 14 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

Muudatusettepanek 97**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 16 – lõige 4***Komisjoni ettepanek*

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

Muudatusettepanek

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega. **Ekspertirühma puhul, kellega konsulteeritakse, peab olema tagatud sooline tasakaal. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel tagab komisjon kõikide dokumentide, sealhulgas õigusaktide eelnõude sama- ja õigeaegse edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule samal ajal nende esitamisega liikmesriikide ekspertidele. Kui Euroopa Parlament ja nõukogu peavad seda vajalikuks, võivad nad kumbki saata oma eksperdid osalema komisjoni eksperdirühmade delegeeritud õigusakte ettevalmistavatel koosolekutel, kuhu on kutsutud liikmesriikide eksperdid. Selleks edastatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule eelseisvate kuude töökava ja kutsed kõikidele ekspertide koosolekutele.**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 98
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 16 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Muudatusettepanek

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule. **Tuginedes 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelise parema õigusloome kokkuleppele, võivad kodanikud ja muud sidusrühmad väljendada nelja nädala jooksul oma arvamust delegeeritud õigusakti teksti kavandi kohta. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Euroopa Regioonide Komiteega konsulteeritakse teksti kavandi osas, tuginedes vabaihenduste ning kohalike ja piirkondlike ametiasutuste kogemustele programmi rakendamisel.**

Muudatusettepanek 99
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 16 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. **Artikli 14** alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Muudatusettepanek

6. **Artiklite 13 ja 14** alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Muudatusettepanek 100
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 18 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liidu rahaliste vahendite saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse (eriti meetmeid ja nende tulemusi reklaamides), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.

Muudatusettepanek

1. Liidu rahaliste vahendite saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse (eriti meetmeid ja nende tulemusi reklaamides), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele **ning vajaduse korral niiviisi rahastatud meetmetest kasusaajatele ja neis osalejatele** selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet **vormis, mis on kättesaadav ka puudega inimestele, näidates nii liidu antavat lisaväärtust ja aidates komisjoni andmete kogumisel, et suurendada eelarve läbipaistvust.**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 101
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 18 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Komisjon rakendab programmi ning selle meetmete ja tulemustega seotud teavitus- ja kommunikatsioonimeetmeid. **Programmile eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele, niivõrd kui need on seotud artiklis 2 osutatud eesmärkidega.**

Muudatusettepanek

2. Komisjon rakendab programmi ning selle meetmete ja tulemustega seotud teavitus- ja kommunikatsioonimeetmeid.

Muudatusettepanek 102
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 18 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 18a

Programmi kontaktpunktid

Iga liikmesriik loob sõltumatu programmi kontaktpunkti, mille kvalifitseeritud töötajate ülesanne on eelkõige anda sidusrühmadele ja programmi toetusesaajatele erapooletuid juhiseid, praktilist teavet ja abi seoses programmi ja selle taotlusmenetluse kõigi aspektidega.

Muudatusettepanek 103
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 19

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 19

välja jäetud

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. See komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Kui on viidatud käesolevale lõikele, kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

3. Komitee võib programmi eri tegevussuundadega tegelemiseks tulla kokku erinevates koosseisudes.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 104
Ettepanek võtta vastu määrus
-I lisa (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

-I lisa

Artikli 6 lõikes 1 osutatud programmi vabad rahalised vahendid jaotatakse järgmiselt:

a) artikli 6 lõike 2 punktis a osutatud summa ulatuses:

- vähemalt 15 % tegevusele, millega rakendatakse artikli 3 punktis aa osutatud erieesmärki;
- vähemalt 40 % tegevusele, millega rakendatakse artikli 5 punktis -a osutatud erieesmärke, ning
- vähemalt 45 % tegevusele, millega rakendatakse artikli 3 punktides a ja b ning artikli 5 punktides a ja b osutatud erieesmärke;

b) artikli 6 lõike 2 punktis b osutatud summa ulatuses:

- 15 % ajaloolise mälu seotud tegevusele;
- 65 % demokraatlikule osalusele;
- 10 % reklaamitegevusele, ning
- 10 % haldusele.

Muudatusettepanek 105
Ettepanek võtta vastu määrus
I lisa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

I lisa**välja jäetud****Programmi meetmed**

Artikli 2 lõikes 2 osutatud programmi erieesmärkide saavutamist toetatakse eelkõige järgmiste meetmete kaudu:

- (a) teadlikkuse suurendamine, teabe levitamine, et parandada poliitika ja õiguste tundmist programmiga hõlmatud valdkondades;
- (b) vastastikune õppimine heade tavade jagamise kaudu sidusrühmade vahel, et parandada oma teadmisi ja vastastikust mõistmist ning ühiskonnaelus osalemist ja demokraatlikku kaasatust;

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (c) analüüsi- ja järelevalvemeetmed, ⁽¹⁾ et paremini mõista olukorda liikmesriikides ja ELi tasandil programmiga hõlmatud valdkondades ning parandada liidu õiguse ja poliitika rakendamist liikmesriikides;
- (d) sidusrühmade koolitamine, et parandada nende teadmisi liidu poliitikast ja õigustest programmiga hõlmatud valdkondades;
- (e) info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) vahendite arendamine ja hooldus;
- (f) kodanike teadlikkuse suurendamine Euroopa kultuurist, ajaloo ja ajaloolisest mälestusest ning liitu kuulumise tunde tugevdamine;
- (g) Euroopa eri rahvuste ja kultuuride kokkutoomine, andes neile võimaluse osaleda sõpruslinnade meetmetes;
- (h) demokraatlikuma liidu ehitamises aktiivse osalemise ning õigustest ja väärtustest teadlikkuse suurendamise julgustamine ja hõlbustamine kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamise kaudu;
- (i) määruse [(EL) nr 211/2011] rakendamise tehnilise ja korraldusliku toe rahastamine, toetades seeläbi seda, et kodanikud saavad teostada oma õigust algatada ja toetada Euroopa kodanikualgatusi;
- (j) Euroopa võrgustike suutlikkuse suurendamine, et edendada ja edasi arendada liidu õigust, poliitikaeesmärke ja strateegiaid, ning programmiga hõlmatud valdkondades tegutsevate kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamine;
- (k) programmi tundmise ja selle tulemuste levitamise ja ülekantavuse parandamine ning inimeste teavitamine nendest, sh programmikontaktpunktide/riiklike kontaktisikute võrgustiku loomise ja toetamise kaudu.

⁽¹⁾ Siia alla kuuluvad näiteks andmete ja statistika kogumine; ühtsete meetodite ning vajaduse korral näitajate või võrdlusnäitajate väljatöötamine; uuringud, teadusuuringud, analüüsid ja küsitlused; hindamised; mõju hindamine; suuniste, aruannete ja õppematerjalide väljatöötamine ja avaldamine.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 106**Ettepanek võtta vastu määrus****II lisa – lõik 1 – sissejuhatav osa***Komisjoni ettepanek*

Programmi jälgitakse **näitajate** kogumi põhjal, et mõõta, mil määral programmi üld- ja erieesmärgid on saavutatud, püüdes minimeerida halduskoormust ja kulusid. Selleks kogutakse andmeid järgmiste peamiste näitajate kohta:

Muudatusettepanek

Programmi jälgitakse **tulemusnäitajate** kogumi põhjal, et mõõta, mil määral programmi üld- ja erieesmärgid on saavutatud, püüdes minimeerida halduskoormust ja kulusid. **Võimaluse korral liigitatakse näitajad vanuse, soo ja kõigi muude kogutavate andmete põhjal, näiteks etniline päritolu, puue, sooline identiteet.** Selleks kogutakse andmeid järgmiste peamiste näitajate kohta:

Muudatusettepanek 107**Ettepanek võtta vastu määrus****II lisa – lõik 1 – tabel***Komisjoni ettepanek*

Nende inimeste arv, kelleni on jõutud järgmiste meetmete kaudu:

- i) koolitusmeetmed;
- ii) vastastikuse õppe ja heade tavade vahetamise meetmed;
- iii) teadlikkuse suurendamise ja teavitamise ja teabe levitamise meetmed.

Muudatusettepanek

Nende inimeste arv **soo ja vanuse kaupa**, kelleni on jõutud järgmiste meetmete kaudu:

- i) koolitusmeetmed;
- ii) vastastikuse õppe ja heade tavade vahetamise meetmed;
- iii) teadlikkuse suurendamise ja teavitamise ja teabe levitamise meetmed.

Muudatusettepanek 108**Ettepanek võtta vastu määrus****II lisa – lõik 1 – rida 1 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

Komisjon avaldab igal aastal ka järgmised väljundnäitajad:

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 109

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – lõik 1 – rida 1 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Rahastatud taotluste ja meetmete arv artikli 9 lõike 1 loetelu ja tegevussuundade lõikes

Muudatusettepanek 110

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – lõik 1 – rida 1 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Taotlejate poolt soovitud ja neile eraldatud rahastamise tase artikli 9 lõike 1 loetelu ja tegevussuundade lõikes

Muudatusettepanek 111

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – tabel – rida 6

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Selliste rahvusvaheliste võrgustike ja algatuste arv, milles keskendutakse programmi meetmete tulemusena Euroopa ajaloolisele mälule ja **kultuuripärandile**

Selliste rahvusvaheliste võrgustike ja algatuste arv, milles keskendutakse programmi meetmete tulemusena Euroopa ajaloolisele mälule, **pärandile** ja **dialogile kodanikuühiskonnaga**

Muudatusettepanek 112

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – tabel – rida 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Projektide geograafiline jaotus

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0041

Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahend, mis täiendab naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendit *

Euroopa Parlamendi 17. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahend, mis Euratomi asutamislepingu alusel täiendab naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendit (COM(2018)0462) – C8-0315/2018 – 2018/0245(NLE))

(Konsulteerimine)

(2020/C 411/52)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2018)0462),
 - võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 203, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C8-0315/2018),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 78c,
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit ja väliskomisjoni arvamust (A8-0448/2018),
1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;
 2. palub komisjonil oma ettepanekut vastavalt muuta, järgides Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 293 lõiget 2 ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a;
 3. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti muuta;
 4. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatses komisjoni ettepanekut oluliselt muuta;
 5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

Muudatusettepanek 1**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (2a) *Seetõttu peaksid tuumajulgeoleku, tuumarelva leviku tõkestamise ja tuumaohutuse alased kohustused ning kestliku arengu eesmärgid, samuti ELi üldised huvid olema käesoleva määruse kohaste meetmete kavandamisel oluliseks suunanäitajaks.*

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjus 3

Komisjoni ettepanek

- (3) Käesoleva programmi „Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahend, mis Euratomi asutamislepingu alusel täiendab naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendit“ eesmärk peaks olema edendada tõhusa ja tulemusliku tuumaohutuse tagamist, kiirguskaitset ning tuumamaterjali suhtes tõhusate ja tulemuslike kaitsemeetmete kohaldamist kolmandates riikides, tuginedes **liidu siseselt võetud meetmetele**.

Muudatusettepanek

- (3) Käesoleva programmi „Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahend, mis Euratomi asutamislepingu alusel täiendab naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendit“ (**edaspidi „rahastamisvahend“**) eesmärk peaks olema edendada tõhusa ja tulemusliku tuumaohutuse tagamist, kiirguskaitset ning tuumamaterjali suhtes tõhusate ja tulemuslike kaitsemeetmete kohaldamist kolmandates riikides, tuginedes **liidus olemasolevatele õigusraamistikele ja parimate tavade jagamisele**.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjus 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (3a) Kõnealune vahend ei tohiks mingil juhul edendada tuumaenergia kasutamist kolmandates riikides ega liidus, vaid peaks eelkõige keskenduma tuumaohutusnõuete täiustamisele kogu maailmas ning samas edendama kõrgetasemelist kiirguskaitset ning tõhusate ja tulemuslike kaitsemeetmete kohaldamist tuumamaterjalide suhtes.

Muudatusettepanek

- (3a) Kõnealune vahend ei tohiks mingil juhul edendada tuumaenergia kasutamist kolmandates riikides ega liidus, vaid peaks eelkõige keskenduma tuumaohutusnõuete täiustamisele kogu maailmas ning samas edendama kõrgetasemelist kiirguskaitset ning tõhusate ja tulemuslike kaitsemeetmete kohaldamist tuumamaterjalide suhtes.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjus 3 b (uus)

Komisjoni ettepanek

- (3b) Tšernobõlis 1986. aastal ja Fukushima Daiichi tuumaelektrijaamas 2011. aastal toimunud tuumaõnnetus on selgelt näidanud, et tuumaõnnetustel on kodanike ja keskkonna jaoks laastavad üleilmsed tagajärjed. See rõhutab rangeimate tuumaohutusnõuete ja tuumaohutusosalaste kaitsemeetmete vajalikkust ja vajadust neid nõudeid ja kaitsemeetmeid kogu maailmas jätkuvalt täiustada ning kaasata ühendus samade eesmärkide toetamisse kolmandates riikides. Nimetatud nõuded ja kaitsemeetmed peaksid kajastama parimaid tavasid, eelkõige juhtimise ja reguleerivate asutuste sõltumatuses.

Muudatusettepanek

- (3b) Tšernobõlis 1986. aastal ja Fukushima Daiichi tuumaelektrijaamas 2011. aastal toimunud tuumaõnnetus on selgelt näidanud, et tuumaõnnetustel on kodanike ja keskkonna jaoks laastavad üleilmsed tagajärjed. See rõhutab rangeimate tuumaohutusnõuete ja tuumaohutusosalaste kaitsemeetmete vajalikkust ja vajadust neid nõudeid ja kaitsemeetmeid kogu maailmas jätkuvalt täiustada ning kaasata ühendus samade eesmärkide toetamisse kolmandates riikides. Nimetatud nõuded ja kaitsemeetmed peaksid kajastama parimaid tavasid, eelkõige juhtimise ja reguleerivate asutuste sõltumatuses.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 5**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 4**

Komisjoni ettepanek

- (4) Käesolev määrus moodustab osa koostöö kavandamiseks ettenähtud raamistikust ja peaks täiendama [NDICI määruse] kohaselt rahastatavaid tuumaenergiaalase koostöö meetmeid.

Muudatusettepanek

- (4) Käesolev määrus moodustab osa koostöö kavandamiseks ettenähtud raamistikust ja peaks täiendama **Euroopa Liidu toimimise lepingu, eriti selle artiklite 209, 212 ja artikli 322 lõike 1 kohaldamisalasse kuuluva** [NDICI määruse] kohaselt rahastatavaid tuumaenergiaalase koostöö meetmeid.

Muudatusettepanek 6**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 5 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (5a) **Ühendus on 1994. aasta tuumaohutuse konventsiooni osaline ning kasutatud tuumkütuse käitlemise ohutust ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise ohutust käsitleva ühiskonventsiooni (1997) osaline.**

Muudatusettepanek 7**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 5 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (5b) **Tuumaohutuse, kaitsemeetmete, dekomisjoneerimise ja jäätmete käitlemisega seotud läbipaistvus ja avalik teave, nagu nõutakse nt Århusi konventsiooniga (1988), on tähtis radioaktiivse materjali kodanikele ja keskkonnale avalduva kahjuliku mõju ärahoidmiseks, seetõttu tuleks see kõnealuse rahastamisvahendi raamistikus tagada.**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 8**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 6***Komisjoni ettepanek*

- (6) Ühendus peaks jätkama Euratomi asutamislepingu 10. peatüki kohaselt tehtavat tihedat koostööd Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuriga (IAEA) nii tuumaohutuse kui ka tuumaenergiaalaste kaitsemeetmete vallas Euratomi asutamislepingu teise jaotise 3. ja 7. peatükis sätestatud eesmärkide saavutamiseks.

Muudatusettepanek

- (6) Ühendus peaks jätkama Euratomi asutamislepingu 10. peatüki kohaselt tehtavat tihedat koostööd Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuriga (IAEA) nii tuumaohutuse kui ka tuumaenergiaalaste kaitsemeetmete vallas Euratomi asutamislepingu teise jaotise 3. ja 7. peatükis sätestatud eesmärkide saavutamiseks. **Lisaks peaks ta kohapeal tegema koostööd teiste selliste mainekate rahvusvaheliste organisatsioonidega nagu Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon/ Tuumaenergia Agentuur, Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank ning põhjamõõtme keskkonnakaitsepartnerlus, kellel on tuumaohutuse valdkonnas ühendusega sarnased eesmärgid. Käesoleva vahendi ning nimetatud organisatsioonide ja nende programmide vaheline sidusus, vastastikune täiendus ja koostöö võivad laiendada tuumaohutusvaldkonna kaitsemeetmete kohaldamisala, tõhusust ja tulemuslikkust kogu maailmas. Vältida tuleks tarbetut topelttööd ja kattumisi.**

Muudatusettepanek 9**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 6 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

- (6a) Selleks et tuumaohutust jätkuvalt parandada ja tõhustada liidus nimetatud valdkonna reguleerimist, võttis nõukogu vastu nõukogu direktiivid 2009/71/Euratom, 2011/70/Euratom ja 2013/59/Euratom. Need direktiivid, samuti ühenduse ranged tuumaohutus- ja dekomisjoneerimisnõuded on suunisteks kõnealuse rahastamisvahendi alusel rahastatavatele meetmetele ning motiveerivad koostöös osalevaid kolmandaid riike rakendama sama ohutustasemega eeskirju ja nõudeid.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 10
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 6 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (6b) *Rahastamisvahend peaks edendama ka rahvusvahelist koostööd, mis põhineb tuumaohutuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise konventsioonidel. Partnerriike tuleks õhutada nimetatud konventsioonidega ühinema, et saaks IAEA toel nende riiklike süsteeme korrapäraselt vastastikku hinnata. Hindamised annavad kolmandate riikide tuumaohutuse olukorrast ja probleemidest välise ülevaate, mille põhjal saab kavandada liidu kõrgetasemelist toetust. Rahastamisvahendil võib olla kasu mainekatest rahvusvahelistest tuumaenergiaagentuuridest, kes teostavad vastastikust hindamist ja annavad sellest aru nendele, kes võivad käesolevast rahastamisvahendist toetust saada. Vastastikuste hindamiste tulemused ja soovitused, mis tehakse liikmesriikide ametiasutustele kättesaadavaks, võivad aidata prioriseerida asjaomaseid kolmandaid riike puudutavaid konkreetseid toetusmeetmeid.*

Muudatusettepanek 11
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 6 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (6c) *Mõisted „tuumaohutus“ ja „tuumajulgeolek“ on lahutamatult seotud, kuna puudujäägid tuumaohutuses, nt ohututes tööprotsessides, võivad tuua kaasa julgeolekuriske, ning kuna tuumajulgeolekuriskid, eriti uued riskid, nt küberturvalisuses, võivad põhjustada tuumaohutuse seisukohast uusi probleeme. Seega peaksid tuumaohutusega seotud liidu meetmed kolmandates riikides, nagu on sätestatud määruse ... [(EL) 2018/0243 (NDICI)] II lisas, ja kõnealuse rahastamisvahendi kaudu rahastatud tegevus olema sidusad ja vastastikku täiendavad.*

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 12
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(7) Käesoleva vahendiga tuleks ette näha meetmed, mis aitaksid kaasa nende eesmärkide saavutamisele ja tuginuksid varem määruse (Euratom) nr 237/2014⁽²⁴⁾ kohaselt rahastatud meetmetele, **seoses** tuumaohutuse ja tuumaenergiaalaste kaitsemeetmetega kolmandates riikides, eeskätt ühinevates riikides, kandidaatriikides ja potentsiaalsetes **kandidaatides**.

⁽²⁴⁾ Nõukogu 13. detsembri 2013. aasta määrus (Euratom) nr 237/2014, millega luuakse tuumaohutusosalase koostöö rahastamisvahend (ELT L 77, 15.3.2014, lk 109).

(7) Käesoleva vahendiga tuleks ette näha meetmed, mis aitaksid kaasa nende eesmärkide saavutamisele ja tuginuksid varem määruse (Euratom) nr 237/2014⁽²⁴⁾ kohaselt rahastatud meetmetele, **olles seotud** tuumaohutuse, **radioaktiivsete jäätmete ohutu käitlemise, endiste tuumaobjektide dekomisjoneerimise ja saneerimise ning** tuumaenergiaalaste kaitsemeetmetega kolmandates riikides, eeskätt ühinevates riikides, kandidaatriikides ja potentsiaalsetes **kandidaatriikides ning naabruspoliitika piirkonna riikides [NDICI määruse (COD 2018/0243)] tähenduses. Kõige rangemate tuumaohutusnõuete rakendamiseks ja kehtivate ohutusabinõude puuduste avastamiseks võiks rahastamisvahendist toetada tuumavaldkonda reguleerivaid asutusi praeguste rajatiste ja rajatavate tuumajaamade põhjalike riski- ja ohutushindamiste (vastupidavustestide) tegemisel kooskõlas tuumaohutuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemist käsitleva ühenduse õigustikuga, samuti toetada antud soovituste täitmist ja asjakohaste meetmete järelevalvet. Komisjon peaks Euroopa Parlamenti korrapäraselt teavitama kolmandates riikides tuumaohutuse valdkonnas võetavatest meetmetest ja nende rakendamise seisust.**

⁽²⁴⁾ Nõukogu 13. detsembri 2013. aasta määrus (Euratom) nr 237/2014, millega luuakse tuumaohutusosalase koostöö rahastamisvahend (ELT L 77, 15.3.2014, lk 109).

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 13
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (7a) Euroopa Liidu lepingu artikli 3 kohaselt on liidu eesmärk edendada oma rahvaste hüvangut. Käesolev vahend võimaldab liidul parandada kestlikult kogu maailmas, liidus ja väljapool selle piire elavate inimeste sotsiaal-majanduslikku ja tervislikku seisundit. Sellest rahastatud projektid peaksid olema ka liidu sise- ja välispoliitikaga kooskõlas, nt aitama saavutada selliseid kestliku arengu eesmärke nagu hea tervis ja heaolu, puhas vesi ja kanalisatsioon. Vahend ise peaks järgima hea valitsemistava põhimõtteid ning aitama sellega kaasa kestliku arengu eesmärgi „rahu, õiglus ja tugevad institutsioonid“ saavutamisele.

Muudatusettepanek 14
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 7 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (7b) Rahastamisvahendi eesmärk peaks olema panna käesoleva määruse alusel rahalist abi saavad riigid täitma liiduga sõlmitud assotsieerimis-, partnerlus- ja koostöölepingutest ning tuumarelva leviku tõkestamise lepingust tulenevaid kohustusi, pidama kinni asjakohastest rahvusvahelistest konventsioonidest, järgima tuumaohutuse ja kiirguskaitse nõudeid ning rakendama asjaomaseid soovitusi ja meetmeid suurima läbipaistvuse ja avalikkuse tingimustes.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 7 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (7c) *Rahastamisvahendist rahastatud projektide kaudu tuleks täiel määral toetada kolmandate riikide elanike, eriti tuumarajatiste ja/või uraanikaevanduste läheduses elavate inimeste tuumaohutust ja kaitsemeetmeid ning nende tervises seisundi parandamist, muu hulgas tuleks tegeleda endiste uraanikaevandustega seotud objektide ohutu saneerimisega kolmandates riikides, eelkõige Kesk-Aasias ja Aafrikas, kuna praegu tuleb umbes 18 % maailma uraanitarnetest Lõuna-Aafrikast, Nigerial ja Namiibiast.*

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 7 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (7d) *Rahastamisvahendi eesmärk peaks olema panna käesoleva määruse alusel rahalist abi saavad riigid edendama demokraatlike põhimõtteid, õigusriigi põhimõtet ja inimõigusi ning täitma Espoo ja Arhusi konventsioonidest tulenevaid kohustusi.*

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 17
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

- (8) Käesoleva määruse rakendamine peaks vajaduse korral põhinema konsultatsioonidel, **mida peetakse** liikmesriikide asjaomaste asutustega, ja dialoogil, **mida peetakse partnerriikidega**.

Muudatusettepanek

- (8) Käesoleva määruse rakendamine peaks vajaduse korral põhinema konsultatsioonidel **liidu ja** liikmesriikide asjaomaste asutustega, **nt tuumaohutust reguleerivate asutuste Euroopa tööühmaga**, ja **partnerriikidega peetaval** dialoogil. **Sellised konsultatsioonid peaksid toimuma eelkõige mitmeaastaste sihtprogrammide väljatöötamise ajal ja enne nende vastuvõtmist. Kui dialoogi käigus ei õnnestu liidu tuumaohutuse alaseid muresid lahendada, ei tohiks käesoleva määruse kohast välisrahastamist lubada.**

Muudatusettepanek 18
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (8a) **Rahastamisvahendi kaudu toetust saavate riikide puhul tuleks edendada individuaalset, diferentseeritud lähene-misviisi. Rahastamisvahendi kasutamine peaks põhine-ma toetust saavate riikide konkreetsete vajaduste hindamisel ning selle eeldataval kogukasul, eelkõige asjaomastes riikides toimuvatel struktuurilistel muu-tustel.**

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 19
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 8 b (uus)

Komisjoni ettepanek

- (8b) **Liikmesriikide reguleerivatel asutustel, tehnilise abi organisatsioonidel, tuumatehnika ettevõtetel ja tuuma-elektrijaamadatel on vajalikud teadmised ja oskusteave tuumaohutuse ja kiirguskaitse kõrgeimate standardite rakendamiseks liikmesriikide erinevates õigussüsteemi-des, mis võib olla kasulik teabeallikas partnerriikidele, kes kavatsevad oma riiklikes õigus- ja tööstusraamisti-kes alustada samasugust tegevust.**

Muudatusettepanek

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 20
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(9) Kui see on võimalik ja asjakohane, tuleks ühenduse välistegevuse tulemuste jälgimiseks ja hindamiseks kasutada eelnevalt kindlaks määratud läbipaistvaid, riigipõhiseid ja mõõdetavaid näitajaid, mida on kohandatud asjaomase rahastamisvahendi eripäradele ja eesmärkidele ning mis eelistatult tuginevad partnerriigi tulemusraamistikule.

(9) Ühenduse välistegevuse tulemuste jälgimiseks ja hindamiseks tuleks kasutada eelnevalt kindlaks määratud läbipaistvaid, riigipõhiseid ja mõõdetavaid näitajaid, mida on kohandatud asjaomase rahastamisvahendi eripäradele ja eesmärkidele ning mis eelistatult tuginevad partnerriigi tulemusraamistikule. **Näitajad peaksid olema saavutuste ja tulemustele suunatud, et panna abisaajariikidele liidu ja liikmesriikide suhtes rohkem vastutust ja aruandekohustusi seoses ohutustaseme tõstmise meetmete rakendamise tulemustega.**

Muudatusettepanek 21
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(10) Liit ja ühendus peaksid otsima võimalusi olemasolevate vahendite **kõige tõhusamaks** kasutamiseks, **et saavutada välistegevuses optimaalne mõju**. See tuleks saavutada liidu välistegevuse rahastamisvahendite sidususe ja täiendavusega, samuti liidu muude poliitikameetmete ja programmide suhtes koostoime tagamisega. Ühise eesmärgi saavutamiseks rakendatavate kombineeritud sekkumiste **võimalikult suure mõju huvides** peaks käesolev määrus võimaldama kombineerida rahastamist liidu muude programmidega, tingimusel et need ei kata samu kulusid.

(10) Liit ja ühendus peaksid **oma välistegevuse optimaalse mõju saavutamiseks** otsima võimalusi olemasolevate vahendite **optimaalseks ja võimalikult tõhusaks** kasutamiseks **ning püüdma parandada kulutuste rakendamist ja kvaliteeti**. See tuleks saavutada liidu välistegevuse rahastamisvahendite sidususe ja täiendavusega, samuti liidu muude poliitikameetmete ja programmide (**näiteks Euratomi teadusuuringute ja koolitusprogrammid**) suhtes koostoime tagamisega. Ühise eesmärgi saavutamiseks rakendatavate kombineeritud sekkumiste mõju **maksimeerimiseks** peaks käesolev määrus võimaldama kombineerida rahastamist liidu muude programmidega, tingimusel et need ei kata samu kulusid.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 22
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek

- (14) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja **rakendusmeetodite** valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete erieesmäärke ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. **Muu hulgas tuleks kaaluda kindlasummalisi makseid, kindlamääralisi makseid ja ühikuhindu, samuti** kuludega **sidumata rahalisi vahendeid**, millele on osutatud finantsmääruse artikli 125 lõikes 1.

Muudatusettepanek

- (14) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja **eelarve täitmise viiside** valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete erieesmäärke ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski, **samuti nende kättesaadavust potentsiaalsetele partneritele ja nende võimet luua õiguskindlust. See peaks hõlmama kindlasummaliste maksete, kindlamääraliste maksete ja ühikuhindade kasutamise kaalumist ning** kuludega **mitteseotud rahastamisvahendite kasutamist**, millele on osutatud finantsmääruse artikli 125 lõikes 1.

Muudatusettepanek 23
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (15a) **Selleks et toetada rangeimate tuumaohutusnõuete tõhusat ja õigeaegset rakendamist kolmandates riikides, peab otsustamis- ja läbirääkimisprotsess komisjonis ja kolmandate riikidega olema kiire ja tõhus.**

Muudatusettepanek

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Käesoleva määruse eesmärk on täiendada neid tuumaenergiaalase koostöö meetmeid, mida rahastatakse [NDICI määruse] kohaselt, eeskätt selleks, et toetada kolmandates riikides tuumaohutuse kõrge taseme, kiirguskaitse ning tuumamaterjali suhtes tõhusate ja tulemuslike kaitsemeetmete rakendamise edendamist, toetudes ühenduse **siseselt võetavatele meetmetele** ja kooskõlas käesoleva määruse sätetega.

Muudatusettepanek

1. Käesoleva määruse eesmärk on täiendada neid tuumaenergiaalase koostöö meetmeid, mida rahastatakse [NDICI määruse] kohaselt, eeskätt selleks, et toetada kolmandates riikides tuumaohutuse kõrge taseme, kiirguskaitse ning tuumamaterjali suhtes tõhusate ja tulemuslike kaitsemeetmete rakendamise edendamist, toetudes ühenduse **reguleerivatele raamistikele ja parimatele tavadele** ja kooskõlas käesoleva määruse sätetega ning aidates tagada tuumamaterjali üksnes tsiviilotstarbelise kasutamise ja seeläbi kodanike ja keskkonna kaitset. Seda eesmärki silmas pidades piüütakse määrusega toetada ka kolmandate riikide ametivõimude tuumaküsimustega seotud otsustusprotsesside läbipaistvust.

Käesoleva määruse kohaselt ei ole tuumaohutus- ja tuumaenergiaalaste kaitsemeetmete valdkonnas toimuva liidupoolse koostöö eesmärk tuumaenergia edendamine.

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) tõhusa tuumaohutuskultuuri edendamine, **kõrgeimate tuumaohutus- ja kiirguskaitsestandardite rakendamine ning tuumaohutuse jätkuv parandamine;**

Muudatusettepanek

a) tõhusa tuumaohutuskultuuri ja juhtimise edendamine, **tuumaohutuse jätkuv parandamine ning asjakohaste tuumamaalaste tegevuste suhtes ühenduses ja rahvusvaheliselt kasutusel olevate kõige rangemate tuumaohutus- ja kiirguskaitsestandardite rakendamine;**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 26**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõige 2– punkt b**

Komisjoni ettepanek

- (b) **kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete** vastutustundlik ning ohutu käitlemine ning endiste tuumaobjektide ja -rajatiste dekomisjoneerimine ja saneerimine;

Muudatusettepanek

- b) **radioaktiivsete jäätmete, sealhulgas kasutatud tuumkütuse** vastutustundlik ning ohutu käitlemine (*st eelkäitlemine, käitlemine, töötlemine, ladustamine ja kõrvaldamine*) ning endiste tuumaobjektide ja -rajatiste, **samuti vanade uraani-kaevanduste või uputatud radioaktiivsete esemete ja materjalide ohutu ja tõhus** dekomisjoneerimine ja saneerimine;

Muudatusettepanek 27**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõige 2 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

- (c) tõhusate ja **tulemuslike** kaitsemeetmete **süsteemide** sisseseadmine.

Muudatusettepanek

- c) tõhusate, **tulemuslike** ja **läbipaistvate tuumamaterjaliga seotud** kaitsemeetmete sisseseadmine;

Muudatusettepanek 28**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõige 2– punkt c a (uus)**

Komisjoni ettepanek

- ca) **soodustatakse kolmandate riikide ametiasutuste üldise läbipaistvuse ja avatuse edendamist ning üldsuse teavitamist ja osalemist tuumarajatiste ohutuse ja radioaktiivsete jäätmete tulemusliku käitlemisega seotud otsustusprotsessides, kooskõlas asjaomaste rahvusvaheliste aktide ja konventsioonidega;**

Muudatusettepanek

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõige 2 – punkt c b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

cb) rahastamisvahendi teadmiste ja meetmete kasutamine poliitilise mõju võimendamiseks rahvusvahelistes organisatsioonides energeetika- ja julgeolekuvaldkonnas.

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Käesoleva määruse rakendamisel tuleb tagada kooskõla, sünergiad ja vastastikune täiendavus määrusega (EL) nr XXX/XXX (NDICI), muude liidu välistegevuse programmide ning asjakohaste liidu poliitikameetmete ja programmidega, **samuti** poliitikavaldkondade arengusidusus.

1. Käesoleva määruse rakendamisel tuleb tagada kooskõla, sünergiad ja vastastikune täiendavus määrusega (EL) XXX/XXX (NDICI), muude liidu välistegevuse programmide ning asjakohaste liidu poliitikameetmete ja **õigusaktidega, näiteks nõukogu direktiividega 2009/71/Euratom, 2011/70/Euratom ja 2013/59/Euratom, liidu eesmärkide ja väärtuste ning programmidega, nagu Euroopa Aatomienergiaühenduse uuringu- ja koolitusprogramm, mis täiendab programmi „Euroopa horisont“, ning tuleb tagada poliitikavaldkondade arengusidusus.**

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Komisjon koordineerib oma koostööd kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, kes järgivad samasuguseid eesmärke, eriti Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuriga (IAEA) ja OECD Tuumaenergia Agentuuriga (OECD NEA). Selline koordineerimine võimaldab ühendusel ja asjaomastel organisatsioonidel vältida kolmandate riikidega seotud meetmete ja rahastamise kattumist. Komisjon kaasab oma ülesannete täitmise ka liikmesriikide pädevad asutused ja Euroopa ettevõtjad, rakendades nõnda Euroopas tuumaohutuse ja tuumavaldkonna kaitsemeetmete osas leiduvat parimat oskusteavet.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 32
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Ajavahemikul 2021–2027 on käesoleva määruse rakendamise rahastamispakett **300** miljonit eurot **jookseviinades**.

Muudatusettepanek

Ajavahemikul 2021–2027 on käesoleva määruse rakendamise rahastamispakett **266** miljonit eurot **püsihindades**.

Muudatusettepanek 33
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Assotsieerimislepingud, partnerlus- ja koostöölepingud, mitmepoolsed kokkulepped ja muud kokkulepped, millega luuakse õiguslikult siduvad suhted partnerriikidega, samuti Euroopa Ülemkogu järeldused ja nõukogu järeldused, tippkohtumise deklaratsioonid või kõrgetasemelistel kohtumistel partnerriikidega vastu võetud järeldused, komisjoni teatised või komisjoni ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ühisteatised moodustavad käesoleva määruse rakendamise üldise poliitika- raamistikku.

Muudatusettepanek

Ühenduse õigustik, mis käsitleb tuumaohutust ning kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete ohutut käitlemist, assotsieerimislepingud, partnerlus- ja koostöölepingud, mitmepoolsed kokkulepped ja muud kokkulepped, millega luuakse õiguslikult siduvad suhted partnerriikidega, samuti Euroopa Ülemkogu järeldused ja nõukogu järeldused, tippkohtumise deklaratsioonid või kõrgetasemelistel kohtumistel partnerriikidega vastu võetud järeldused, komisjoni teatised või komisjoni ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ühisteatised moodustavad käesoleva määruse rakendamise üldise poliitika- raamistikku.

Muudatusettepanek 34
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Mitmeaastase sihtprogrammi eesmärk on luua ühenduse **ning asjaomase kolmanda riigi** või **piirkonna** koostöökis sidus raamistik, mis on kooskõlas käesoleva määruse reguleerimisese- me ja reguleerimisalaga ning ühenduse eesmärkide, põhimõtete ja poliitikaga ning mis tugineb artiklis 5 osutatud poliitikaraa- mistikule.

Muudatusettepanek

2. Mitmeaastase sihtprogrammi eesmärk on luua ühenduse **ja asjaomaste kolmandate riikide, piirkondade** või **rahvus- vaheliste organisatsioonide vaheliseks** koostöökis sidus raamis- tik, mis on kooskõlas käesoleva määruse reguleerimisese me ja reguleerimisalaga ning ühenduse eesmärkide, põhimõtete ja poliitikaga ning mis tugineb artiklis 5 osutatud poliitikaraa- mistikule.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Mitmeaastane sihtprogramm koostöö üldine alus ning selles sätestatakse ühenduse eesmärgid käesoleva määruse alusel koostöö tegemisel, võttes arvesse asjaomaste riikide vajadusi, ühenduse prioriteete, rahvusvahelist olukorda ja asjaomaste kolmandate riikide tegevust. Mitmeaastases sihtprogrammis **märgitakse** ka koostööga loodav lisaväärtus ning võimalused, kuidas vältida tegevuse kattumist teiste programmide ja algatustega, eelkõige selliste programmide ja algatustega, mida viivad läbi suuremad abiandjad ja **sellised rahvusvahelised organisatsioonid, kes** järgivad **samasuguseid eesmärke**.

Muudatusettepanek

3. Mitmeaastane sihtprogramm **on** koostöö üldine alus ning selles sätestatakse ühenduse eesmärgid käesoleva määruse alusel koostöö tegemisel, võttes arvesse asjaomaste riikide vajadusi **ja olusid**, ühenduse prioriteete, rahvusvahelist olukorda ja asjaomaste kolmandate riikide tegevust. Mitmeaastases sihtprogrammis **tuuakse ära** ka koostööga loodav lisaväärtus ning võimalused, kuidas vältida tegevuse kattumist teiste programmide ja algatustega, eelkõige selliste programmide ja algatustega, mida viivad läbi suuremad abiandjad ja **samasuguseid eesmärke** järgivad **rahvusvahelised organisatsioonid**.

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a. Mitmeaastaste sihtprogrammide eesmärk on panna käesoleva määruse alusel rahalist abi saavad riigid võimalikult läbipaistvalt ja avalikult täitma oma kohustusi, mis tulenevad liiduga sõlmitud lepingutest ning tuumarelva leviku tõkestamise lepingust, täitma asjakohaseid rahvusvahelisi konventsioone, järgima tuumaohutuse ja kiirguskaitse norme ning rakendama asjaomaseid meetmeid ja soovitusi.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 37
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4a. *Partnerriikide tuumaohutuse taseme tõstmiseks tuleks mitmeaastastes sihtprogrammides sätestada kvalifitseeritud ja sõltumatu järelevalveraamistik. Mitmeaastased sihtprogrammid võiksid sisaldada tuumaohutust ja radioaktiivsete jäätmete käitlemist reguleerival ühenduse õigustikul põhinevaid sätteid, mis aitavad tuumavaldkonna reguleerivatel asutustel läbi viia tuumarajatiste põhjalikke riski- ja ohutushindamisi (vastupidavusteste), ning sätteid nimetatud vastupidavustestidest tulenevate soovitude rakendamise ja asjakohaste meetmete kohaldamise järelevalve kohta näiteks ühinevates riikides, tegelikes ja potentsiaalsetes kandidaatriikides ning Euroopa naabruspoliitika riikides.*

Muudatusettepanek 38
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5. Mitmeaastased sihtprogrammid koostatakse partnerriikide või -piirkondadega peetava dialoogi alusel.

5. Mitmeaastased sihtprogrammid koostatakse partnerriikide või -piirkondadega peetava dialoogi alusel. **Programmide väljatöötamisel ja enne nende vastuvõtmist peaks komisjon konsulteerima tuumaohutust reguleerivate asutuste Euroopa töörühmaga (ENSREG) ja vajaduse korral liikmesriikide asjaomaste ametiasutustega.**

Muudatusettepanek 39
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6. Komisjon võtab mitmeaastased sihtprogrammid vastu kooskõlas artikli 13 lõikes 2 viidatud kontrollimenetlusega. **Komisjon** vaatab **kõnealused mitmeaastased** sihtprogrammid läbi **ja vajadusel** ajakohastab neid, järgides eelnimetatud menetlust.

6. Komisjon võtab mitmeaastased sihtprogrammid vastu kooskõlas artikli 13 lõikes 2 viidatud kontrollimenetlusega. **Keskpikas perspektiivis** vaatab **komisjon kõnealused** sihtprogrammid läbi **ning vajaduse korral muudab ja** ajakohastab neid, järgides eelnimetatud menetlust.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõige 3 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) **tegevuskavad**, üksikmeetmed ja kõrvalmeetmed, mille liidupoolne rahastamine ei ületa 10 miljonit eurot;

Muudatusettepanek

a) üksikmeetmed ja kõrvalmeetmed, mille liidupoolne rahastamine ei ületa 10 miljonit eurot;

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 8 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) teavitamis- ja teabevahetusmeetmete, sealhulgas kommunikatsioonistrateegiate väljatöötamise ja liidu poliitilistest prioriteetidest teavitamise ja nende nähtavusega seotud kulud.

Muudatusettepanek

b) teavitamis- ja teabevahetusmeetmete, sealhulgas kommunikatsioonistrateegiate väljatöötamise ja liidu poliitilistest prioriteetidest, **eesmärkidest ja väärtustest** teavitamise ja nende nähtavusega seotud kulud.

Muudatusettepanek 42

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 11 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 11a

Tuumaohutusalase rahvusvahelise koostöö suhtes kohaldatavad kriteeriumid

1. Ühine seisukoht ja vastastikune kokkulepe kolmanda riigi ja ühenduse vahel tuleb kinnitada komisjonile esitatava ametliku taotlusega, mis on asjaomase valitsuse jaoks siduv.

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Ühendusega koostööd teha soovivad kolmandad riigid peavad olema tuumarelvade leviku tõkestamise lepingu osalisriigid ning neil peaks olema Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuriga sõlmitud selle lepingu lisaprotokoll või kaitsemeetmete leping, mis on piisav selleks, et usutavalt tagada, et riik ei vii oma deklareeritud tuumamaterjali rahumeelsest tuumavaldkonna tegevusest välja ning et tal ei ole kogu selles riigis deklareerimata tuumamaterjali ega tuumavaldkonna tegevusi. Samuti peavad nad täiel määral järgima IAEA ohutusstandardites sätestatud ohutuse aluspõhimõtteid ning olema asjaomaste konventsioonide, näiteks tuumaohutuse konventsiooni ning kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise ohutust käsitleva ühiskonventsiooni osalisriigid või olema demonstreerinud oma kindlat kavatsust liituda nimetatud konventsioonidega. Aktiivse koostöö puhul tuleb seda kindlat kavatsust igal aastal hinnata, võttes arvesse riikide aruandeid ja muid dokumente asjaomaste konventsioonide rakendamise kohta. Sellise hindamise põhjal tehakse otsus koostöö jätkamise kohta. Eriolukorras ilmutatakse erandkorras nimetatud põhimõtete kohaldamisel paindlikkust.

3. Käesoleva määruse koostööeesmärkide täitmise tagamiseks ja selle üle järelevalve tegemiseks peab asjaomane kolmas riik nõustuma võetud meetmete hindamisega vastavalt lõikele 2. Hindamine peab võimaldama jälgida kokkulepitud eesmärkide järgimist ja kontrollida nende täitmist ning see võib olla ühenduse rahalise toetuse jätkuva maksmise eeltingimus.

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 12 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Järelevalve, aruandlus ja hindamine toimuvad vastavalt artikli 31 lõigetele 2, 4, 5 ja 6 ning määruse (EL) nr XXX/XXX (NDICI) artiklitele 32 ja 36.

1. Järelevalve, aruandlus ja hindamine toimuvad vastavalt määruse (EL) XXX/XXX (NDICI) artikli 31 lõigetele 2, 4, 5 ja 6 ning artiklitele 32 ja 36. **Pärast ENSREGiga konsulteerimist arutatakse määruse (EL) nr XXX/XXX (NDICI) artikli 32 lõikes 2 nimetatud tuumaohutuse, kiirguskaitse ja -kontrolli erihindamisi Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahendi koostöökomitees ja esitatakse tulemused Euroopa Parlamendile.**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 44

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 12 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) koostatud, kehtestatud ja/või muudetud õigusaktide ja halduse üldaktide arv ning

Muudatusettepanek

a) koostatud, kehtestatud ja/või muudetud õigusaktide ja halduse üldaktide arv ning **nende edukas rakendamine, samuti nende mõju tuumaohutusnõuetele ja tuumaohutusalastele kaitsemeetmetele vastavates riikides, sealhulgas mõju kodanikele ja keskkonnale;**

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 12 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) projekteerimis-, kontseptsiooni- või teostatavusuuringute arv **rangeimatele tuumaohutusnõuetele vastavate käitiste rajamiseks.**

Muudatusettepanek

b) **rangeimatele tuumaohutusnõuetele vastavate käitiste rajamiseks teostatud** projekteerimis-, kontseptsiooni- või teostatavusuuringute arv **ja nende uuringute tulemuste edukas rakendamine;**

Muudatusettepanek 46

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 12 – lõige 2 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ba) **tuumaohutus, kiirguskaitse ning tulemuslikud ja tõhusad kaitsemeetmete täiustamise meetmed, mis põhinevad rangeimatel tuumaohutus- ja kiirguskaitsealastele vastavatel kaitsemeetmetel, sh tuumarajatistes rakendatavate rahvusvaheliste vastastikuse hindamiste tulemustel.**

Neljapäev, 17. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 47
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 12a**Läbipaistvus**

Komisjon ja liiduga kõnealuse vahendi alusel koostööd tegevad kolmandad riigid peavad tagama, et nendes riikides kõnealuse rahastamisvahendi abil võetud tuumaohutusmeetmete ja nende riikide üldiste tuumaohutusnõuetega seotud vajalik teave tehakse töötajatele ja üldsusele kättesaadavaks, pöörates erilist tähelepanu tuumarajatisel läheduses asuvatele kohalikele asutustele, elanikele ja sidusrühmadele. Muu hulgas tuleb tagada, et pädev reguleeriv asutus ja loa omanikud annavad teavet oma pädevusvaldkondade piires. Teave avalikustatakse vastavalt asjakohastele õigusaktidele ja rahvusvahelise õiguse aktidele, tingimusel et sellega ei kahjustata teisi ülekaalukaid huve (näiteks julgeolekut), mida on tunnustatud asjaomaste õigusaktide ja rahvusvahelise õiguse aktidega.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0047

Liidu tolliseadustik: Campione d'Italia haldusüksuse ja Lugano järve Itaaliale kuuluva osa arvamine liidu tolliterritooriumi hulka *I**

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (COM(2018)0259 – C8-0180/2018 – 2018/0123(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2020/C 411/53)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0259),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ning artikleid 33, 114 ja 207, mille alusel komisjon esitas Euroopa Parlamendile ettepaneku (C8-0180/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 12. juuli 2018. aasta arvamust⁽¹⁾,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 12. detsembri 2018. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni raportit (A8-0368/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2018)0123

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 31. jaanuaril 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., millega muudetakse määrust (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) 2019/474) lõplikule kujule).

⁽¹⁾ ELT C 367, 10.10.2018, lk 39.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0048

2019. ja 2020. aasta kohta antavate otsetoetuste ja maaelu arengu toetuste teatavad reeglid
*****I**

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrusi (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 aastate 2019 ja 2020 kohta antavate otsetoetuste ja maaelu arengu toetuste teatavate eeskirjade osas (COM(2018)0817 – C8-0506/2018 – 2018/0414(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2020/C 411/54)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0817),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2, artiklit 42 ja artikli 43 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0506/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - pärast konsulteerimist Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega,
 - võttes arvesse nõukogu esindaja poolt 14. jaanuari 2019. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni raportit (A8-0018/2019),
- A. arvestades, et olukorra kiireloomulisuse tõttu on põhjendatud hääletada eelnõu üle enne kaheksanädalase tähtaja möödumist, mis on ette nähtud protokollis nr 2 (subsidiarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) artiklis 6;
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2018)0414

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 31. jaanuaril 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., millega muudetakse määrusi (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 aastate 2019 ja 2020 kohta antavate otsetoetuste ja maaelu arengu toetuste teatavate reeglite osas

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) 2019/288) lõplikule kujule).

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0049

Dominikaani Vabariigi ühinemine rahvusvahelise lapseröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooniga *

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus, millega lubatakse Austrial, Küprosel, Horvaatial, Luksemburgil, Portugalil, Rumeenial ja Ühendkuningriigil anda Euroopa Liidu huvides nõusolek Dominikaani Vabariigi ühinemiseks rahvusvahelise lapseröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooniga (COM(2018)0526 – C8-0376/2018 – 2018/0276(NLE))

(Konsulterimine)

(2020/C 411/55)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ettepanekut võtta vastu nõukogu otsus (COM(2018)0526),
 - võttes arvesse rahvusvahelise lapseröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooni artikli 38 neljandat lõiku,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 81 lõiget 3 ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkti b, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C8-0376/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Kohtu arvamust⁽¹⁾, mille kohaselt kuulub rahvusvahelise lapseröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooniga ühinemiseks nõusoleku andmine Euroopa Liidu ainupädevusse välisasjades,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 78c ja artikli 108 lõiget 8,
 - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit (A8-0451/2018),
1. kiidab heaks lubada Austrial, Küprosel, Horvaatial, Luksemburgil, Portugalil, Rumeenial ja Ühendkuningriigil anda Euroopa Liidu huvides nõusolek Dominikaani Vabariigi ühinemiseks rahvusvahelise lapseröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooniga;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Haagi Rahvusvahelise Eraõiguse Konverentsi alalisele büroole.

⁽¹⁾ Euroopa Kohtu 14. oktoobri 2014. aasta arvamus, 1/13, ECLI:EU:C:2014:2303.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0050

Ecuadori ja Ukraina ühinemine rahvusvahelise lapsröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooniga *

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus, millega lubatakse Austrial anda Euroopa Liidu huvides nõusolek Ecuadori ja Ukraina ühinemiseks rahvusvahelise lapsröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooniga (COM(2018)0527 – C8-0375/2018 – 2018/0277(NLE))

(Konsulteerimine)

(2020/C 411/56)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ettepanekut võtta vastu nõukogu otsus (COM(2018)0527),
 - võttes arvesse rahvusvahelise lapsröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooni artikli 38 neljandat lõiku,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 81 lõiget 3 ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkti b, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C8-0375/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Kohtu arvamust ⁽¹⁾, mille kohaselt kuulub rahvusvahelise lapsröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooniga ühinemiseks nõusoleku andmine Euroopa Liidu ainupädevusse välisasjades,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 78c ja artikli 108 lõiget 8,
 - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit (A8-0452/2018),
1. kiidab heaks lubada Austrial anda Euroopa Liidu huvides nõusolek Ecuadori ja Ukraina ühinemiseks rahvusvahelise lapsröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooniga;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Haagi Rahvusvahelise Eraõiguse Konverentsi alalisele büroole.

⁽¹⁾ Euroopa Kohtu 14. oktoobri 2014. aasta arvamus, 1/13, ECLI:EU:C:2014:2303.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0051

Hondurase ühinemises rahvusvahelise lapseröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooniga *

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus, millega lubatakse Austrial ja Rumeenial anda Euroopa Liidu huvides nõusolek Hondurase ühinemiseks rahvusvahelise lapseröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooniga (COM(2018)0528 – C8-0377/2018 – 2018/0278(NLE))

(Konsulteerimine)

(2020/C 411/57)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ettepanekut võtta vastu nõukogu otsus (COM(2018)0528),
 - võttes arvesse rahvusvahelise lapseröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooni artikli 38 neljandat lõiku,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 81 lõiget 3 ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkti b, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C8-0377/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Kohtu arvamust⁽¹⁾, mille kohaselt kuulub rahvusvahelise lapseröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooniga ühinemiseks nõusoleku andmine Euroopa Liidu ainupädevusse välisasjades,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 78c ja artikli 108 lõiget 8,
 - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit (A8-0457/2018),
1. kiidab heaks lubada Austrial ja Rumeenial anda Euroopa Liidu huvides nõusolek Hondurase ühinemiseks rahvusvahelise lapseröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooniga;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Haagi Rahvusvahelise Eraõiguse Konverentsi alalisele büroole.

⁽¹⁾ Euroopa Kohtu 14. oktoobri 2014. aasta arvamus, 1/13, ECLI:EU:C:2014:2303.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0052

Valgevene ja Usbekistani ühinemine rahvusvahelise lapseröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooniga *

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus, millega lubatakse Austrial, Luksemburgil ja Rumeenial anda Euroopa Liidu huvides nõusolek Valgevene ja Usbekistani ühinemiseks rahvusvahelise lapseröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooniga (COM(2018)0530 – C8-0378/2018 – 2018/0279(NLE))

(Konsulteerimine)

(2020/C 411/58)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ettepanekut võtta vastu nõukogu otsus (COM(2018)0530),
 - võttes arvesse rahvusvahelise lapseröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooni artikli 38 neljandat lõiku,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 81 lõiget 3 ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkti b, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C8-0378/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Kohtu arvamust ⁽¹⁾, mille kohaselt kuulub rahvusvahelise lapseröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooniga ühinemiseks nõusoleku andmine Euroopa Liidu ainupädevusse välisasjades,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 78c ja artikli 108 lõiget 8,
 - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit (A8-0458/2018),
1. kiidab heaks lubada Austrial, Luksemburgil ja Rumeenial anda Euroopa Liidu huvides nõusolek Valgevene ja Usbekistani ühinemiseks rahvusvahelise lapseröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitleva 1980. aasta Haagi konventsiooniga;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Haagi Rahvusvahelise Eraõiguse Konverentsi alalisele büroole.

⁽¹⁾ Euroopa Kohtu 14. oktoobri 2014. aasta arvamus, 1/13, ECLI:EU:C:2014:2303.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0053

Ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimine, sh ELi, Gröönimaa ja Taani vahelised suhted *

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta, sh ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Gröönimaa ja Taani Kuningriigi vahelised suhted (ÜMTde assotsieerimise otsus) (COM(2018)0461 – C8-0379/2018 – 2018/0244(CNS))

(Seadusandlik erimenetlus – konsulteerimine)

(2020/C 411/59)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2018)0461),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 203, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C8-0379/2018),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 78c,
 - võttes arvesse arengukomisjoni raportit (A8-0480/2018),
1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;
 2. palub komisjonil oma ettepanekut vastavalt muuta, järgides Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 293 lõiget 2;
 3. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatseb Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti muuta;
 4. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatseb komisjoni ettepanekut oluliselt muuta;
 5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu otsus

Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek

- (6) Käesolevas uues otsuses tuleks rõhutada Gröönimaaga tehtava koostöö eripärasid, **näiteks eesmärki** säilitada lähedased ja püsivad sidemed liidu, Gröönimaa ja Taani vahel, Gröönimaa **ge strateegilise** positsiooni **tunnistamist**, Gröönimaa ja liidu vahelise poliitilise dialoogi olulisust, liidu ja Gröönimaa **kalandusalase erikokkuleppe** olemasolu ning võimalikku koostööd **Arktika-küsimustes**. Eelkõige tuleks seda kasutada, et üleilmsetele probleemidele reageerimiseks töötada välja ennetav tegevuskava ja tegutseda ühiste huvide nimel, seda eelkõige järgmistes valdkondades: kliimamuutuste suurenev mõju inimtegevusele ja keskkonnale, meretranspord, loodusvarad (sh toorained ja kalavarud), samuti teadusuuringud ja innovatsioon.

Muudatusettepanek

- (6) Käesolevas uues otsuses tuleks rõhutada Gröönimaaga tehtava koostöö eripärasid. **Nõukogu leppis 2003. aastal kokku selles, et liidu tulevased suhted Gröönimaaga rajanevad pärast 2006. aastat laiahaardelisele säästvat arengut soodustavale partnerlusele, mis sisaldaks kalandusalast erikokkulepet, mille üle peetakse läbirääkimisi selliste kokkulepete suhtes kohaldatavate üldeeskirjade ja põhimõtete kohaselt. Ka ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Gröönimaa valitsuse ja Taani valitsuse vahel 19. märtsil 2015 Brüsselis allkirjastatud ühisdeklaratsioonis liidu ja Gröönimaa vaheliste suhete kohta tuletati meelde liidu ja Gröönimaa vahelisi ajaloolisi, poliitilisi, majandus- ja kultuurisidemeid ning rõhutati vajadust tihendada suhteid ja koostööd vastastikuste huvide alusel. Käesoleva uue otsuse kohase partnerluse eesmärk peaks seega olema säilitada lähedased ja püsivad sidemed liidu, Gröönimaa ja Taani vahel ning see peaks aitama lahendada ülemaailmseid probleeme, võimaldades arendada dünaamilist tegevuskava ja otsida vastastikuseid huve. Otsuses tuleks rõhutada Gröönimaaga tehtava koostöö eripärasid, tunnistades Gröönimaa ge strateegilist positsiooni, Gröönimaa ja liidu vahelise poliitilise dialoogi olulisust, liidu ja Gröönimaa kalandussektori partnerluslepingu olemasolu ning võimalikku koostööd Arktika küsimustes. Selles tuleks eelkõige arvesse võtta kliimamuutuste kasvavat mõju inimtegevusele ja keskkonnale, mere-transporti, loodusvarasid, sh tooraineid ja kalavarusid, samuti teadusuuringuid ja innovatsiooni.**

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 2**Ettepanek võtta vastu otsus****Põhjendus 16***Komisjoni ettepanek*

- (16) Kajastades kliimamuutusega toimetuleku olulisust kooskõlas liidu kohustustega Pariisi kliimaleppe ja ÜRO kestliku arengu eesmärkide rakendamisel, aidatakse käesoleva programmiga kliimameetmeid liidu poliitikas laiemalt kajastada ja panustada üldeesmärki, et liidu eelarvekulutustest eraldataks 25 % kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks. Käesoleva programmi raames võetavate meetmetega suunatakse eeldatavalt **20** % programmi kogu rahastamispaketist kliimakaitse eesmärkide saavutamisele. Asjakohased meetmed määratakse kindlaks programmi rakendamise käigus ning neid hinnatakse uuesti programmi vahehindamisel ja läbivaatamisel.

Muudatusettepanek

- (16) Kajastades kliimamuutusega toimetuleku olulisust kooskõlas liidu kohustustega Pariisi kliimaleppe ja ÜRO kestliku arengu eesmärkide rakendamisel, aidatakse käesoleva programmiga kliimameetmeid liidu poliitikas laiemalt kajastada ja panustada üldeesmärki, et liidu eelarvekulutustest eraldataks 25 % kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks. Käesoleva programmi raames võetavate meetmetega suunatakse eeldatavalt **30** % programmi kogu rahastamispaketist kliimakaitse eesmärkide saavutamisele. Asjakohased meetmed määratakse kindlaks programmi rakendamise käigus ning neid hinnatakse uuesti programmi vahehindamisel ja läbivaatamisel.

Muudatusettepanek 3**Ettepanek võtta vastu otsus****Põhjendus 18***Komisjoni ettepanek*

- (18) Liit ja ÜMTd tunnustavad hariduse ja kutseõppe erilist tähtsust ÜMTde kestlikku arengut võimendava tegurina.

Muudatusettepanek

- (18) Liit ja ÜMTd tunnustavad hariduse ja kutseõppe erilist tähtsust ÜMTde kestlikku arengut võimendava tegurina, **sega eriti territooriumidel, kus üldine haridustase on küllaltki madal.**

Muudatusettepanek 4**Ettepanek võtta vastu otsus****Põhjendus 19***Komisjoni ettepanek*

- (19) Liidu ja ÜMTde assotsieerimise puhul tuleks võtta arvesse ja säilitada ÜMTde kultuurilist mitmekesisust ja identiteeti.

Muudatusettepanek

- (19) Liidu ja ÜMTde assotsieerimise puhul tuleks võtta arvesse ja säilitada ÜMTde kultuurilist mitmekesisust ja identiteeti. **Assotsieerimisel tuleks seega pöörata erilist tähelepanu ÜMTde põlisrahvaste õigustele ning aidata kaasa nende edendamisele ja austamisele.**

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 5**Ettepanek võtta vastu otsus****Põhjendus 20***Komisjoni ettepanek*

- (20) Liidu ja ÜMTde vaheline kaubandus ning kaubandusalane koostöö peaks aitama saavutada kestliku majandus-, sotsiaal- ja keskkonnaarengu eesmärke.

Muudatusettepanek

- (20) Liidu ja ÜMTde vaheline kaubandus ning kaubandusalane koostöö peaks aitama saavutada kestliku majandus-, sotsiaal- ja keskkonnaarengu eesmärke, **mille puhul lähtutakse kestliku arengu eesmärkidest.**

Muudatusettepanek 6**Ettepanek võtta vastu otsus****Põhjendus 21***Komisjoni ettepanek*

- (21) Käesoleva otsusega tuleks suurendada päritolureeglite paindlikkust, muu hulgas nähes ette uusi päritolu kumulatsiooni võimalusi. Kumulatsioon peaks hõlmama mitte ainult ÜMTsid ja majanduspartnerluse lepingutes osalevaid riike, vaid teatud tingimustel ka tooteid, mis pärinevad riikidest, kelle suhtes liit kohaldab vabakaubanduslepingut, ning teatavatel tingimustel ka selliseid tooteid, mis pääsevad liitu tollimaksu- ja kvoodivabalt liidu üldise soodustuste süsteemi raames. Need tingimused on vajalikud, et **vältida** kaubandussätete eiramist ja tagada kumulatsioonireeglite **nõuetekohane täitmine.**

Muudatusettepanek

- (21) Käesoleva otsusega tuleks suurendada päritolureeglite paindlikkust, muu hulgas nähes ette uusi päritolu kumulatsiooni võimalusi. Kumulatsioon peaks hõlmama mitte ainult ÜMTsid ja majanduspartnerluse lepingutes osalevaid riike, vaid teatud tingimustel ka tooteid, mis pärinevad riikidest, kelle suhtes liit kohaldab vabakaubanduslepingut, ning teatavatel tingimustel ka selliseid tooteid, mis pääsevad liitu tollimaksu- ja kvoodivabalt liidu üldise soodustuste süsteemi raames. Need tingimused on vajalikud, et **kaubandusliit oleks tugevam ja suudaks takistada** kaubandussätete eiramist ja tagada kumulatsioonireeglite **nõuetekohase täitmise.**

Muudatusettepanek 7**Ettepanek võtta vastu otsus****Põhjendus 25***Komisjoni ettepanek*

- (25) Liit ja ÜMTd peaksid tegema koostööd finantsteenuste valdkonnas, et muuta finantssüsteem turvalisemaks, usaldusväärsemaks ja läbipaistvamaks ning seega toetada ülemaailmset finantsstabiilsust ja jätkusuutlikku majanduskasvu. Jõupingutused selles valdkonnas tuleks suunata rahvusvaheliselt kokku lepitud standardite kasutuselevõtmisele ja ÜMTde õigusaktide ühtlustamisele liidu finantsteenuste õigustikuga. Piisavat tähelepanu tuleks pöörata ÜMTde ametiasutuste haldussuutlikkuse tugevdamisele, sealhulgas järelevalve valdkonnas.

Muudatusettepanek

- (25) Liit ja ÜMTd peaksid tegema koostööd finantsteenuste valdkonnas, et **võidelda maksupettuse, maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidumise vastu ning muuta seeläbi** finantssüsteem turvalisemaks, usaldusväärsemaks ja läbipaistvamaks ning seega toetada ülemaailmset finantsstabiilsust ja jätkusuutlikku majanduskasvu. Jõupingutused selles valdkonnas tuleks suunata rahvusvaheliselt kokku lepitud standardite kasutuselevõtmisele ja ÜMTde õigusaktide ühtlustamisele liidu finantsteenuste õigustikuga. Piisavat tähelepanu tuleks pöörata ÜMTde ametiasutuste haldussuutlikkuse tugevdamisele, sealhulgas järelevalve valdkonnas.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu otsus

Põhjendus 32

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(32) Käesolevas otsuses tuleks koostöö rakendamiseks ja seega rahastamisvahendite üleselt haldamise sidususe tagamiseks vajaduse korral viidata (naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi) [määrusele].

välja jäetud

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 1 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Käesoleva otsusega kehtestatakse ülemeremaade ja -territooriumide (edaspidi „ÜMTd“) assotsieerimine Euroopa Liiduga (edaspidi „liit“), mis on ELi toimimise lepingu artiklil 198 põhinev partnerlus, et toetada ÜMTde kestlikku arengut ja edendada ELi väärtusi ja standardeid kogu maailmas.

1. Käesoleva otsusega kehtestatakse ülemeremaade ja -territooriumide (edaspidi „ÜMTd“) assotsieerimine Euroopa Liiduga (edaspidi „liit“), mis on ELi toimimise lepingu artiklil 198 põhinev partnerlus, et toetada ÜMTde kestlikku arengut ja edendada ELi väärtusi, **põhimõtteid** ja standardeid kogu maailmas.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 3 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Liidu ja ÜMTde assotsieerimine põhineb ÜMTde, seotud liikmesriikide ja liidu ühistel eesmärkidel.

1. Liidu ja ÜMTde assotsieerimine põhineb ÜMTde, seotud liikmesriikide ja liidu ühistel eesmärkidel. **Assotsieerimine aitab kaasa kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030 kindlaks määratud kestliku arengu eesmärkide saavutamisele ja Pariisi kliimakokkuleppe rakendamisele.**

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 11**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 3 – lõige 3**

Komisjoni ettepanek

3. Käesoleva otsuse rakendamisel lähtuvad partnerid läbi-paistvuse, subsidiaarsuse ja tõhususe juhtpõhimõtetest ning ÜMTde kestliku arengu kolmest põhitahust – **majandus-** ja **sotsiaalareng** ning keskkonnakaitse.

Muudatusettepanek

3. Käesoleva otsuse rakendamisel lähtuvad partnerid läbi-paistvuse, subsidiaarsuse ja tõhususe juhtpõhimõtetest ning ÜMTde kestliku arengu kolmest põhitahust – **majandusareng**, **sotsiaalne** ja **kultuuriline areng** ning keskkonnakaitse.

Muudatusettepanek 12**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 3 – lõige 4**

Komisjoni ettepanek

4. Käesoleva otsuse pikaajaline eesmärk **on** edendada ÜMTde majanduslikku ja sotsiaalset arengut ning seada sisse tihedad majandussidemed nende ja liidu kui terviku vahel. **Assotsieerimisega püütakse seda üldeesmärki saavutada, parandades ÜMTde konkurentsivõimet, tugevdades nende vastupanuvõimet, vähendades nende majanduslikku ja keskkonnaalast haavatavust ning edendades nende koostööd teiste partneritega.**

Muudatusettepanek

4. **Kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 3 lõikega 5 ja artikliga 21 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 198 on** käesoleva otsuse pikaajaline eesmärk edendada ÜMTde majanduslikku ja sotsiaalset arengut ning seada sisse tihedad majandussidemed nende ja liidu kui terviku vahel.

Muudatusettepanek 13**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 3 – lõige 5 – punkt a**

Komisjoni ettepanek

(a) edendada ja toetada ÜMTdega tehtavat koostööd;

Muudatusettepanek

välja jäetud

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 14
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 3 – lõige 5 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) toetada **Gröönimaad ja teha Gröönimaaga koostööd tema** peamiste sõlmküsimumuste lahendamisel (**eelkõige haridustaseme parandamisel**) ning toetada **Gröönimaa kohaliku valitsuse suutlikkust töötada välja ja rakendada kohalikku poliitikat.**

Muudatusettepanek

b) toetada **ÜMTsid nende** peamiste sõlmküsimumuste lahendamisel, **mille hulgas on ka haridustase Gröönimaal;**

Muudatusettepanek 15
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 3 – lõige 5 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

ba) suurendada **ÜMTde vastupanuvõimet, vähendades selleks nende majanduslikku ja keskkonnaalast haavatavust;**

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 16
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 3 – lõige 5 – punkt b b (uus)

Komisjoni ettepanek

bb) parandada **ÜMTde konkurentsivõimet, sealhulgas sotsiaalstandardeid;**

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 17
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 3 – lõige 5 – punkt b c (uus)

Komisjoni ettepanek

bc) edendada **ÜMTde koostööd teiste partneritega.**

Muudatusettepanek

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 18**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 3 – lõige 6**

Komisjoni ettepanek

6. Nende eesmärkide täitmiseks järgitakse assotsieerimisel **vabaduse, demokraatia, inimõiguste ja põhivabadustest kinnipidamise**, õigusriigi, hea valitsemistava ja kestliku arengu aluspõhimõtteid, mida tunnustavad nii ÜMTd kui ka seotud liikmesriigid.

Muudatusettepanek

6. Nende eesmärkide täitmiseks järgitakse assotsieerimisel **demokraatia, kõiki inimõigusi ja põhivabadusi hõlmaval õigusel põhineva lähenemisviisi**, õigusriigi, hea valitsemistava ja kestliku arengu aluspõhimõtteid, mida tunnustavad nii ÜMTd kui ka seotud liikmesriigid. **Samuti järgitakse soo, rassi, etnilise päritolu, usutunnistuse, puude, vanuse ja seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimise keelu põhimõtet ning soolist võrdõiguslikkust.**

Muudatusettepanek 19**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 4 – lõik 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Komisjon võtab programmitöö ja rakendamise protsessi käigus ning eelkõige oma suuniste vastuvõtmisel nõuetekohaselt arvesse, et ÜMTde haldussuutlikkus ja inimressursid on piiratud.

Muudatusettepanek 20**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 5 – lõige 2 – punkt a**

Komisjoni ettepanek

(a) ÜMTde majanduse mitmekesistamine, sealhulgas nende edasine integreerimine maailma- ja piirkondliku majandusega; konkreetselt Gröönimaa puhul vajadus suurendada tööjõu oskusi;

Muudatusettepanek

a) ÜMTde majanduse **jätksuutlik** mitmekesistamine, sealhulgas nende edasine integreerimine maailma- ja piirkondliku majandusega; konkreetselt Gröönimaa puhul vajadus suurendada tööjõu oskusi;

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 21
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 5 – lõige 2 – punkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

aa) kvaliteetse sotsiaalse mudeli edendamise;

Muudatusettepanek 22
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 5 – lõige 2 – punkt e

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(e) katastroofiohu vähendamine;

e) katastroofiohu vähendamine, **pidades silmas Sendai raamistikus ajavahemikuks 2015–2030 sätestatud prioriteete;**

Muudatusettepanek 23
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 5 – lõige 2 – punkt h a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ha) Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna küsimused.

Muudatusettepanek 24
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 7 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Sel eesmärgil ja võttes arvesse ÜMTde osalemist piirkondlikes ja rahvusvahelistes organisatsioonides, võivad liit ja ÜMTd teiste partneritega vahetada teavet ja häid tavaid, teha nendega muud laadi tihedat koostööd ning koordineerida oma tegevust nendega, kui see on asjakohane vastavalt rahvusvahelistele lepingutele.

2. Sel eesmärgil ja võttes arvesse ÜMTde osalemist piirkondlikes ja rahvusvahelistes organisatsioonides, võivad liit ja ÜMTd teiste partneritega vahetada teavet ja häid tavaid, teha nendega muud laadi tihedat koostööd ning koordineerida oma tegevust nendega, kui see on asjakohane vastavalt rahvusvahelistele lepingutele, **et toetada ÜMTde sujuvat integreerimist vastavasse geograafilisse keskkonda.**

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 25**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 7 – lõige 3***Komisjoni ettepanek*

3. Assotsieerimisega toetatakse liidu ning ÜMTde ja teiste partnerite vahelist koostööd käesoleva otsuse II ja III osas sätestatud koostöövaldkondades. Seda arvesse võttes on assotsieerimise eesmärk edendada ÜMTde koostööd ELi toimimise lepingu artiklis 349 osutatud äärepoolseimate piirkondadega, samuti AKV riikide hulka kuuluvate ja AKV riikide hulka mittekuuluvate naaberriikide ja -territooriumidega. Selle eesmärgi saavutamiseks parandab liit asjaomaste programmide koordineerimist ja nendevahelist sünergia. **Samuti püüab liit vajaduse korral assotsieerida** ÜMTd dialoogiga, mida liit peab ÜMTde naaberriikidega, sõltumata sellest, kas tegemist on AKV riikidega või AKV riikide hulka mittekuuluvate naaberriikide ja -territooriumidega, ning äärepoolseimate piirkondadega.

Muudatusettepanek

3. Assotsieerimisega toetatakse liidu ning ÜMTde ja teiste partnerite vahelist koostööd käesoleva otsuse II ja III osas sätestatud koostöövaldkondades. Seda arvesse võttes on assotsieerimise eesmärk edendada ÜMTde koostööd ELi toimimise lepingu artiklis 349 osutatud äärepoolseimate piirkondadega, samuti AKV riikide hulka kuuluvate ja AKV riikide hulka mittekuuluvate naaberriikide ja -territooriumidega. Selle eesmärgi saavutamiseks parandab liit asjaomaste programmide koordineerimist ja nendevahelist sünergia. Liit **assotsieerib** ÜMTd dialoogiga, mida liit peab ÜMTde naaberriikidega, sõltumata sellest, kas tegemist on AKV riikidega või AKV riikide hulka mittekuuluvate naaberriikide ja -territooriumidega, ning äärepoolseimate piirkondadega, **tehes vajaduse korral ettepaneku anda ÜMTdele vaatleja staatus.**

Muudatusettepanek 26**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 7 – lõige 4 – punkt a a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

aa) ÜMTde suutlikkuse tugevdamine, et mõjutada selliste piirkondlike strateegiate vastuvõtmist, kus võetakse arvesse ÜMTde eripärasid, potentsiaali ja nende Euroopa perspektiivi;

Muudatusettepanek 27**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 9 – pealkiri***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

Erirežiim

Isoleeritud ÜMTde erirežiim

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 28
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 9 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 9a

Vähimarenenud ÜMTde erirežiim

1. Assotsieerimisel võetakse arvesse ÜMTde arengutaseme ja struktuuriliste piirangute puhul esinevat mitmekesisust.
2. Vähim arenenud ÜMTde suhtes kehtestatakse erirežiim.
3. Et vähim arenenud ÜMTd võiksid arengus teistele järele jõuda ja oma püsivate struktuuriliste piirangutega toime tulla, võetakse nende eripärasid nõuetekohaselt arvesse finantsabi suuruse ja tingimuste kindlaksmääramisel.
4. Kõige vähem arenenud ÜMTks loetakse Wallist ja Futunat.

Muudatusettepanek 29
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 10 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Assotsieerimine rajaneb ÜMTde, seotud liikmesriikide, komisjoni ning vajaduse korral ka Euroopa Investeeringuspanga vahelisel laiapõhjalisel dialoogil ja konsulteerimisel ühist huvi pakkuvates küsimustes.

1. Assotsieerimine rajaneb ÜMTde, seotud liikmesriikide, komisjoni, **Euroopa Parlamendi** ning vajaduse korral ka Euroopa Investeeringuspanga vahelisel laiapõhjalisel dialoogil ja konsulteerimisel ühist huvi pakkuvates küsimustes.

Muudatusettepanek 30
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 12 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Valitsusväliste osalejate ülesanded

Kodanikuühiskonna ja valitsusväliste osalejate ülesanded

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 31**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 12 – lõige 1***Komisjoni ettepanek*

1. Valitsusvälised osalejad võivad osaleda koostööga seotud teabevahetuses ja konsulteerimises, eelkõige koostöö raames abi andmise ning projektide ja programmide ettevalmistamises ja rakendamises. Neile võib delegeerida kohalikke arengualgatusi toetavate projektide ja programmide finantsjuhtimise volitusi.

Muudatusettepanek

1. **Kodanikuühiskond, erasektor ja** valitsusvälised osalejad võivad osaleda koostööga seotud teabevahetuses ja konsulteerimises, eelkõige koostöö raames abi andmise ning projektide ja programmide ettevalmistamises ja rakendamises. Neile võib delegeerida kohalikke arengualgatusi toetavate projektide ja programmide finantsjuhtimise volitusi.

Muudatusettepanek 32**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 13 – lõige 3***Komisjoni ettepanek*

3. Dialoog võimaldab ÜMTdel täielikult osaleda assotsieerimise rakendamises.

Muudatusettepanek

3. Dialoog võimaldab ÜMTdel täielikult osaleda assotsieerimise rakendamises **ning samuti liidu piirkondlike strateegiate kujundamises ja elluviimises piirkondades, kus ÜMTd asuvad.**

Muudatusettepanek 33**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 13 – lõige 4***Komisjoni ettepanek*

4. Dialoog keskendub muu hulgas assotsieerimise eesmärkide täitmise seisukohalt olulistele ühist või üldist huvi pakkuvatele konkreetsetele poliitilistele küsimustele.

Muudatusettepanek

4. Dialoog keskendub muu hulgas **nii** assotsieerimise **eesmärkide kui ka kestliku arengu** eesmärkide täitmise seisukohalt olulistele ühist või üldist huvi pakkuvatele konkreetsetele poliitilistele küsimustele.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 13 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Eelkõige kasutatakse Gröönimaaga peetavat dialoogi, et panna alus ulatuslikule koostööle ja dialoogile, mis hõlmab muu hulgas energiat, kliimamuutusi ja keskkonda, loodusvarasid (sh toorained ja kalavarud), meretransporti, teadusuuringuid ja innovatsiooni, samuti nende küsimuste Arktika-möödet.

Muudatusettepanek

5. Eelkõige kasutatakse Gröönimaaga peetavat dialoogi, et panna alus ulatuslikule koostööle ja dialoogile, mis hõlmab muu hulgas **haridust**, energiat, kliimamuutusi ja keskkonda, **loodust**, loodusvarasid (sh toorained ja kalavarud), meretransporti, teadusuuringuid ja innovatsiooni, samuti nende küsimuste Arktika-möödet.

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 13 – lõige 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5a. *Kariibi mere piirkonna ÜMTdega peetava dialoogi eesmärk on eelkõige tugevdada Euroopa strateegiat Kariibi mere piirkonnas ning teha koostööd bioloogilise mitmekesisuse, kliimamuutuste, loodusvarade säästva majandamise, katastroofiõhu ennetamise ja ohjamise, sotsiaalse mõõtme ning eelkõige maksustamisalase hea valitsemistava edendamise ja organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse küsimustes.*

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 13 – lõige 5 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5b. *Vaikse ookeani piirkonna ÜMTdega peetava dialoogi eesmärk on eelkõige töötada välja ja viia Vaikse ookeani piirkonnas Euroopa kohalolekut tugevdades ellu ulatuslik Euroopa strateegia ning teha koostööd eelkõige sotsiaalküsimustes ning mere- ja maismaaressursside säästva majandamise, kliimamuutuste, energia, keskkonna ja sinise majanduse valdkonnas.*

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 37**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 14 – lõige 1 – punkt a***Komisjoni ettepanek*

- (a) ÜMTde ametiasutuste, liikmesriikide **ja** komisjoni esindajad kohtuvad igal aastal ÜMTde ja **ühenduse** vahelisel **dialoogi-foorumil** (edaspidi „ÜMT ja ELi foorum“). Vajaduse korral kaasatakse ÜMT ja ELi foorumile **Euroopa Parlamendi liikmed ning** Euroopa Investeeringuspanga **ja** äärepoolseimate piirkondade esindajad;

Muudatusettepanek

- a) ÜMTde ametiasutuste, liikmesriikide, komisjoni, **nõukogu eesistujariigi ja Euroopa Parlamendi** esindajad kohtuvad igal aastal ÜMTde ja **ELi** vahelisel **poliitilise dialoogi foorumil** (edaspidi „ÜMT ja ELi foorum“). Vajaduse korral kaasatakse ÜMT ja ELi foorumile **ÜMTde ühendus (OCTA)**, Euroopa Investeeringuspanga, äärepoolseimate piirkondade **ning kolmandate riikide või ÜMT naaberpiirkondade** esindajad;

Muudatusettepanek 38**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 14 – lõige 1 –punkt b***Komisjoni ettepanek*

- (b) komisjon, ÜMTd ja nendega seotud liikmesriigid korraldavad korrapäraselt kolmepoolseid konsultatsioone. Neid konsultatsioone korraldatakse vähemalt **kolm** korda aastas komisjoni algatusel või ÜMTde ja nendega seotud liikmesriikide taotlusel;

Muudatusettepanek

- b) komisjon, ÜMTd ja nendega seotud liikmesriigid korraldavad korrapäraselt kolmepoolseid konsultatsioone. Neid konsultatsioone korraldatakse vähemalt **neli** korda aastas komisjoni algatusel või ÜMTde ja nendega seotud liikmesriikide taotlusel;

Muudatusettepanek 39**Ettepanek võtta vastu otsus****II osa – 1. peatükk – pealkiri***Komisjoni ettepanek*

KESKKONNAPROBLEEMID, KLIIMAMUUTUSED, OOKEANID
JA KATASTROOFIOHU VÄHENDAMINE

Muudatusettepanek

(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 15 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Assotsieerimise raames võib teha koostööd keskkonna-, kliimamuutuste **ja** katastroofiohu vähendamise valdkonnas selleks, et:

Muudatusettepanek

Assotsieerimise raames võib teha koostööd keskkonna-, kliimamuutuste, katastroofiohu vähendamise **ja vastupanuvõime suurendamise** valdkonnas selleks, et:

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 15 – lõik 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) edendada loodusvarade säästvat kasutamist ja ressursitõhusust **ning katkestada seos majanduskasvu ja keskkonnisuundi halvenemise vahel** ning

Muudatusettepanek

c) edendada loodusvarade säästvat kasutamist ja ressursitõhusust, **et saavutada vähese CO₂-heitega majandus, mis põhineb õiglase ülemineku strateegiatel** ning

Muudatusettepanek 42

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 16 – lõik 1 – punkt e a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ea) lahendada maa degradeerumisega seotud probleeme, milleks on eelkõige merepinna tõus ja pinnase saastumine.

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 17 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Assotsieerimise raames metsa säästva majandamise valdkonnas tehtav koostöö võib hõlmata metsa säilitamise ja säästva kasutamise edendamist (sealhulgas metsa rolli erosiooni ja kõrbestumise vältimisel), metsastamist ning puiduekspordi haldamist.

Muudatusettepanek

Assotsieerimise raames metsa säästva majandamise valdkonnas tehtav koostöö võib hõlmata metsa säilitamise ja säästva kasutamise edendamist (sealhulgas metsa rolli erosiooni ja kõrbestumise vältimisel), metsastamist ning puiduekspordi haldamist **ning ebaseadusliku metsaraie vastu võitlemist.**

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 44**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 18 – lõik 1 – punkt b***Komisjoni ettepanek*

(b) kasutada selliste majanduslike ja sotsiaalsete tegevusalade puhul nagu kalapüük ja vesiviljelus, turism, meretransport ja põllumajandus ära võimalused, mida mere- ja rannikualad pakuvad taastuenergia ja tooraine valdkonnas, võttes samal ajal arvesse kliimamuutuste ja inimtegevuse mõju.

Muudatusettepanek

b) kasutada selliste majanduslike ja sotsiaalsete tegevusalade puhul nagu kalapüük ja vesiviljelus, turism, meretransport ja **säästev** põllumajandus ära võimalused, mida mere- ja rannikualad pakuvad taastuenergia ja tooraine valdkonnas, võttes samal ajal arvesse kliimamuutuste ja inimtegevuse mõju.

Muudatusettepanek 45**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 23 – lõik 1 – punkt c***Komisjoni ettepanek*

(c) keskkonnakaitse arendamine ja tugevdamine;

Muudatusettepanek

c) **inimõiguste ning sotsiaal- ja** keskkonnakaitse arendamine ja tugevdamine;

Muudatusettepanek 46**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 24 – lõik 1 – punkt b***Komisjoni ettepanek*

(b) partnerriikide jõupingutuste toetamist nende püüdlustes täita oma kohustusi kliimamuutuste valdkonnas vastavalt Pariisi kliimakokkuleppele;

Muudatusettepanek

b) partnerriikide jõupingutuste toetamist nende püüdlustes täita oma kohustusi kliimamuutuste valdkonnas vastavalt Pariisi kliimakokkuleppele **ja kestliku arengu eesmärkidele**;

Muudatusettepanek 47**Ettepanek võtta vastu otsus****II osa – 4. peatükk – pealkiri***Komisjoni ettepanek*

NOORSUGU, HARIDUS, KOOLITUS, TERVISHOID, TÖÖHÕIVE, SOTSIAALKINDLUSTUS, TOIDUOHUTUS JA TOIDUGA KINDLUSTATUS

Muudatusettepanek

NOORSUGU, **NAISED**, HARIDUS, KOOLITUS, TERVISHOID, TÖÖHÕIVE, SOTSIAALKINDLUSTUS, TOIDUOHUTUS JA TOIDUGA KINDLUSTATUS

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 48
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 32 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Liit ja ÜMTd teevad noorte töötuse vältimiseks koostööd selle nimel, et tagada noorte aktiivne osalemine tööturul.

Muudatusettepanek 49
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 32 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 32a

Naiste ja meeste võrdõiguslikkus

- 1. Liit edendab ÜMTdes naiste ja meeste võrdõiguslikkust ja võrdsed võimalusi, naiste mõjuvõimu suurendamist ning naistele poliitikas ja majanduses võrdsete võimaluste pakku-mist.*
- 2. Assotsieerimise eesmärk on kaitsta naiste ja tüdrukute õigusi, eelkõige igasuguse vägivalla eest.*
- 3. Assotsieerimise eesmärk on samuti suurendada naiste mõjuvõimu, eelkõige kestliku arenguga tegelevate osalejatena ning majandus- ja finantsvaldkonnas.*

Kõik algatused peavad sisaldama soolist mõõdet.

Muudatusettepanek 50
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 33 – lõige 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b) abi ÜMTdele hariduspoliitika ja kutseõppepoliitika väljatöötamisel ja rakendamisel.

b) abi ÜMTdele hariduspoliitika ja kutseõppepoliitika väljatöötamisel ja rakendamisel **ning**

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 51
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 33 – lõige 1 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ba) toetust, mis soodustab ÜMTde osalemist programmis Erasmus+ ja nende juurdepääsu sellele programmile, julgustades ja suurendades võimalike toetusesaajate liikuvust nii ÜMTdest väljapoole kui ka ÜMTdesse.

Muudatusettepanek 52
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 38 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Lavakunst**Kaunid kunstid**

Muudatusettepanek 53
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 38 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Assotsieerimise raames võib teha koostööd **lavakunsti** valdkonnas selleks, et:

Assotsieerimise raames võib teha koostööd **kaunite kunstide** valdkonnas selleks, et:

Muudatusettepanek 54
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 38 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a) **lavakunsti** viljelejate vaheliste kontaktide süvendamiseks edendada nende vahetust ja koolitust, sealhulgas võimaldades neil osaleda prooviesinemistel ning arendada ja edendada võrgustikke;

a) **kaunite kunstide** viljelejate vaheliste kontaktide süvendamiseks edendada nende vahetust ja koolitust, sealhulgas võimaldades neil osaleda prooviesinemistel ning arendada ja edendada võrgustikke, **pakkudes selleks piisavat rahalist toetust;**

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 55
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 38 – lõik 1 – punkt a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

aa) tutvustada ÜMTde kunstiloomet liidus;

Muudatusettepanek 56
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 39 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Assotsieerimise raames materiaalse ja immateriaalse kultuuripärandi ja ajaloomälestiste kaitse valdkonnas tehtava koostöö eesmärk on edendada teadmisi ja head tava,

Assotsieerimise raames materiaalse ja immateriaalse kultuuripärandi ja ajaloomälestiste kaitse valdkonnas tehtava koostöö eesmärk on edendada teadmisi ja head tava **ning kultuuripärandiga seotud paikade püsivat väärtustamist,**

Muudatusettepanek 57
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 39 – lõik 1 – punkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

da) parandades ÜMTde materiaalse ja immateriaalse kultuuripärandi tundmist, säilitamist ja väärtustamist;

Muudatusettepanek 58
Ettepanek võtta vastu otsus
II osa – 6. peatükk – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

VÕITLUS ORGANISEERITUD KURITEGEVUSEGA

ÕIGUSRIIGI EDENDAMINE

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 59
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel - 40 a (uus)

Komisjoni ettepanek

*Muudatusettepanek***Artikkel - 40a****Õigusriigi edendamine**

1. Assotsieerimise eesmärk on edendada liidu ja ÜMTde vahelise dialoogi ja koostöö kaudu demokraatia, õigusriigi ning inimõigustest ja põhivabadustest kinnipidamise põhimõtteid, millele liit on rajatud.
2. ÜMTd on liidu arenenud tugipunktidena oma piirkonnas liidu väärtuste ja põhimõtete peamised levitajad.

Muudatusettepanek 60
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 41 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Võitlus organiseeritud kuritegevuse, inimkaubanduse, laste seksuaalse kuritarvitamise ja seksuaalse ekspluateerimise, terrorismi ja korrupsiooniga

Võitlus organiseeritud kuritegevuse, inimkaubanduse, laste seksuaalse kuritarvitamise ja seksuaalse ekspluateerimise, terrorismi ja korrupsiooniga **ning ennetamine**

Muudatusettepanek 61
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 41 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Assotsieerimise raames võib teha koostööd organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse valdkonnas selleks, et:

1. Assotsieerimise raames võib teha koostööd organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse **ja ennetamise** valdkonnas selleks, et:

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 42 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 42a

Läbirääkimised kolmandate riikidega sõlmitavate kaubanduslepingute üle

Kui kolmandate riikidega sõlmitavate kaubandus- või kalanduslepingute üle toimuvad läbirääkimised võivad tõsiselt kahjustada piirkondlikku integratsiooni või ÜMTde tundlike sektoreid, teeb komisjon mõjuhindangu, võttes arvesse nende lepingute kumulatiivset mõju ÜMTde majandusele. Komisjon edastab tehtud analüüsi tulemused Euroopa Parlamendile, nõukogule ning ÜMTde valitsusasutustele ja kohalikele ametiasutustele enne kõnealuste rahvusvaheliste lepingute sõlmimist.

Muudatusettepanek 63

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 53 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Kaubandusega seotud koostöö eesmärk on toetada ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni lõppeesmärke **ja** Pariisi kliimakokkuleppe rakendamist. Seda võidakse laiendada ka muude kaubandusega seotud mitmepoolsete keskkonnalepingute, näiteks ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega kauplemise konventsiooni alusel toimuvale koostööle.

2. Kaubandusega seotud koostöö eesmärk on toetada ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni lõppeesmärke, Pariisi kliimakokkuleppe rakendamist **ja kestliku arengu eesmärke**. Seda võidakse laiendada ka muude kaubandusega seotud mitmepoolsete keskkonnalepingute, näiteks ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega kauplemise konventsiooni alusel toimuvale koostööle.

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 59 – lõik 1 – punkt 4

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4. ÜMT poolt riigi vahenditest antud abi, mis teatud ettevõtjaid soodustades kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, kuivõrd see mõjutab märkimisväärselt kaubandust või investeerimist.

välja jäetud

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 65**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 70 – lõik 1***Komisjoni ettepanek*

Liit ja ÜMTd tagavad võimalust mööda, et nende territooriumil finantsteenuste sektori reguleerimisel ja järelevalves ning **maksudest kõrvalehoidumise** ja **maksustamise vältimise** vastases võitluses rakendatakse ja kohaldatakse rahvusvaheliselt kokku lepitud standardeid. Sellised rahvusvaheliselt kokkulepitud standardid on muu hulgas Baseli Pangajärevalve Komitee „Tõhusa pangajärevalve põhialused“ („Core Principles for Effective Banking Supervision“), Rahvusvahelise Kindlustusjärevalve Assotsiatsiooni „Kindlustuse põhialused ja meetodid“ („Insurance Core Principles“), Rahvusvahelise Väärtpaberijärevalve Organisatsiooni „Väärtpaberijärevalve eesmärgid ja põhimõtted“ („Objectives and Principles of Securities Regulation“), Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni „Maksundusalase teabevahetuse leping“ („Agreement on Exchange of Information on Tax Matters“), G20 avaldus „Avaldus läbipaistvuse ja teabevahetuse kohta maksustamise eesmärgil“ („Statement on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes“), finantsstabiilsuse nõukogu „Finantsinstitutsioonide tulemusliku kriisilahenduse korra põhielemendid“ („Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions“).

Muudatusettepanek

Liit ja ÜMTd tagavad võimalust mööda, et nende territooriumil finantsteenuste sektori reguleerimisel ja järelevalves ning **maksupettuse, maksustamise vältimise** ja **maksudest kõrvalehoidumise** vastases võitluses rakendatakse ja kohaldatakse rahvusvaheliselt kokku lepitud standardeid. Sellised rahvusvaheliselt kokkulepitud standardid on muu hulgas Baseli Pangajärevalve Komitee „Tõhusa pangajärevalve põhialused“ („Core Principles for Effective Banking Supervision“), Rahvusvahelise Kindlustusjärevalve Assotsiatsiooni „Kindlustuse põhialused ja meetodid“ („Insurance Core Principles“), Rahvusvahelise Väärtpaberijärevalve Organisatsiooni „Väärtpaberijärevalve eesmärgid ja põhimõtted“ („Objectives and Principles of Securities Regulation“), Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni „Maksundusalase teabevahetuse leping“ („Agreement on Exchange of Information on Tax Matters“), G20 avaldus „Avaldus läbipaistvuse ja teabevahetuse kohta maksustamise eesmärgil“ („Statement on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes“), finantsstabiilsuse nõukogu „Finantsinstitutsioonide tulemusliku kriisilahenduse korra põhielemendid“ („Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions“) ning **rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventioon ja selle protokollid.**

Muudatusettepanek 66**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 72 – lõik 1 – punkt a***Komisjoni ettepanek*

(a) piisavalt rahalisi vahendeid ja vajalikku tehnilist abi, et tugevdada ÜMTde suutlikkust välja töötada ja rakendada strateegilisi ja regulatiivseid raamistikke;

Muudatusettepanek

a) **käesoleva otsuse raames** piisavalt rahalisi vahendeid ja vajalikku tehnilist abi, et tugevdada ÜMTde suutlikkust välja töötada ja rakendada strateegilisi ja regulatiivseid raamistikke;

Muudatusettepanek 67**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 72 – lõik 1 – punkt b***Komisjoni ettepanek*

(b) pikaajalist rahastamist erasektori tugevdamiseks.

Muudatusettepanek

b) **käesoleva otsuse raames** pikaajalist rahastamist erasektori tugevdamiseks;

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 68

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 72 – lõik 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) **Vajaduse korral võib käesoleva otsuse alusel kehtestatud meetmete jaoks toetust saada** muude liidu programmide kaudu, tingimusel et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. **Käesoleva otsuse kaudu võib toetada ka muude liidu programmide alusel kehtestatud meetmeid, tingimusel et neist toetustest ei kaeta samu kulusid.** Sellisel juhul tehakse kohaldatavate eeskirjade valik kõnealuseid meetmeid käsitlevas tööprogrammis.

Muudatusettepanek

c) muude liidu programmide kaudu **lisarahastamist, mis võimaldab toetada käesoleva otsuse alusel kehtestatud meetmeid**, tingimusel et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Sellisel juhul tehakse kohaldatavate eeskirjade valik kõnealuseid meetmeid käsitlevas tööprogrammis.

Muudatusettepanek 69

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 72 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Käesoleva otsuse kaudu võib toetada ka muude liidu programmide alusel kehtestatud meetmeid, tingimusel et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Sellisel juhul täpsustatakse kohaldatavaid eeskirju kõnealuseid meetmeid käsitlevas tööprogrammis.

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 70

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 73 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Programmi rahastamispaketi kogusuurus aastatel 2021–2027 on jooksevhindades **500 000 000** eurot.

Muudatusettepanek

1. Programmi rahastamispaketi kogusuurus aastatel 2021–2027 on jooksevhindades **669 000 000** eurot.

Muudatusettepanek 71

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 74 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) „programmikohane abi“ – ÜMTdele antav tagastamatu abi, millega rahastatakse programmdokumentides ette nähtud territoriaalseid, piirkondlikke ja piirkondadevahelisi strateegiaid ja esmatähtsate ülesannete täitmist;

Muudatusettepanek

a) „programmikohane abi“ – ÜMTdele antav tagastamatu abi, millega rahastatakse **vajaduse korral** programmdokumentides ette nähtud territoriaalseid, piirkondlikke ja piirkondadevahelisi strateegiaid ja esmatähtsate ülesannete täitmist;

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 72**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 74 – lõik 1 – punkt g**

Komisjoni ettepanek

(g) „vahendite piirkondadevaheline jaotus“ – vahendite piirkondlikus jaotuses programmikohaseks abiks eraldatud osa, millega rahastatakse piirkondadevahelise koostöö strateegiate ja prioriteetsete eesmärkide täitmist, **ja** kuhu on kaasatud **vähemalt üks ÜMT ja üks või mitu ELi toimimise lepingu artiklis 349 osutatud äärepoolseimat piirkonda ja/või üks või mitu AKV riiki ja/või üks või mitu AKV riikide hulka mittekuuluvat riiki või territooriumi.**

Muudatusettepanek

g) „vahendite piirkondadevaheline jaotus“ – vahendite piirkondlikus jaotuses programmikohaseks abiks eraldatud osa, millega rahastatakse piirkondadevahelise koostöö strateegiate ja prioriteetsete eesmärkide täitmist, kuhu on kaasatud **käesoleva otsuse artiklis 82 osutatud üksused.**

Muudatusettepanek 73**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 74 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 74a**Üldpõhimõte**

Kui käesolevas otsuses ei ole sõnaselgelt sätestatud teisiti, rakendatakse liidu finantsabi kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) 2018/1046 ^(1a) („finantsmäärus“) ning käesolevas otsuses sätestatud eesmärkide ja üldpõhimõtetega.

^(1a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

Muudatusettepanek 74**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 75 – lõige 3 – punkt a**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a) võetakse arvesse ÜMTde geograafilisi, sotsiaalseid ja kultuurilisi erijooni ning nende erivõimalusi;

a) võetakse arvesse ÜMTde **demograafilisi**, geograafilisi, **majanduslikke ja finantsilisi**, **keskkondlikke**, sotsiaalseid ja kultuurilisi erijooni ning nende erivõimalusi;

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 75
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 75 – lõige 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4a. Liidupoolne rahastamine võib toimuda finantsmäärusega ettenähtud rahastamisliikide teel ning eelkõige

- a) toetustena;
- b) teenuste, asjade või ehitustööde hankelepingutena;
- c) eelarvetoetusena;
- d) maksetena komisjoni poolt kooskõlas finantsmääruse artikliga 234 asutatud usaldusfondidesse;
- e) finantsinstrumentidena;
- f) eelarveliste tagatistena;
- g) segarahastamistoimingutena;
- h) finantsabina;
- i) tasustatud välisekspertide tööna.

Programmikohase abi korral antakse liidu finantsabi eelkõige eelarvetoetusena ÜMTdele.

Kooskõlas finantsmäärusega võib liidu rahalist abi anda ka toetusena rahvusvahelistele, piirkondlikele või riiklikele fondidele, näiteks fondidele, mille on loonud või mida haldavad EIP, liikmesriigid või partnerrriigid ja -piirkonnad või rahvusvahelised organisatsioonid, et suurendada mitme rahastaja poolset ühisrahastamist, või mille on rajanud üks või mitu rahastajat projektide ühiseks rakendamiseks.

Nagu on sätestatud finantsmääruses, rakendab liidu rahalist abi komisjon kas otse oma talituste, liidu delegatsioonide ja rakendusametite kaudu, koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise kaudu, või kaudselt, tehes eelarve täitmise finantsmääruses loetletud üksuste ülesandeks. Nimetatud üksused tagavad järjepidevuse liidu välispoliitikaga ja võivad anda eelarve täitmise seotud ülesanded muudele üksustele komisjonile kohaldatavate tingimustega samaväärsetel tingimustel.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Rahastatavaid meetmeid võidakse rakendada paralleelse või ühise kaasrahastamisega. Paralleelse kaasrahastamise korral jagatakse meede mitmeks selgelt eristatavaks osaks, millest igaüht rahastab erinev kaasrahastav partner nii, et rahastamise lõppkasutust on alati võimalik kindlaks teha. Ühise kaasrahastamise puhul jaotatakse meetme kogukulud kaasrahastavate partnerite vahel ning vahendid ühendatakse nii, et meetme konkreetsete tegevuste rahastamisallikat ei ole hiljem enam võimalik kindlaks teha. Sellisel juhul järgitakse finantsmääruse artiklis 38 sätestatud toetus- ja hankelepingute tagantjärele avalikustamise puhul volitatud üksuse eeskirju, kui sellised eeskirjad on olemas.

Liidupoolne rahastamine ei tekita eriomaseid makse, tollimakse ega muid lõive ega põhjusta nende kogumist.

Muudatusettepanek 76

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 75 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 75a

Ülekandmised, aastased osamaksud, kulukohustuste assigneeringud, tagasimaksud ja rahastamisvahendite raames tekkinud tulud

1. Lisaks finantsmääruse artikli 12 lõikele 2 kantakse käesoleva otsuse kohased kasutamata kulukohustuste ja maksete assigneeringud automaatselt üle ning neid võib kulukohustustega siduda kuni järgmise eelarveaasta 31. detsembrini. Järgmisel eelarveaastal tuleb esmalt kasutada üle kantud summat. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu vastavalt finantsmääruse artikli 12 lõikele 6 üle kantud kulukohustuste assigneeringutest.

2. Lisaks finantsmääruse artiklis 15 assigneeringute vabastamise kohta sätestatud eeskirjadele vabastatakse käesoleva otsuse raames võetud meetme täieliku või osalise rakendamata jätmise tõttu vabastatud kulukohustuste assigneeringud algele eelarvereale. Määruse (millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik) artikli 12 lõike 1 punktis b esitatud viiteid finantsmääruse artiklile 15 tõlgendatakse käesoleva otsuse kohaldamisel ka viidetena käesolevale lõikele.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. **Pikemalt kui ühe eelarveaasta vältel toimuvate tegevustega kaasnevad eelarvelised kulukohustused võib jagada aastasteks osamakseteks mitmele aastale, kooskõlas finantsmääruse artikli 112 lõikega 2.**

Finantsmääruse artikli 114 lõike 2 kolmandat lõiku selliste mitmeaastaste meetmete suhtes ei kohaldata. Komisjon vabastab automaatselt kõik meetme kulukohustuste osad, mis ei ole selle eelarvelise kulukohustuse viienda aasta 31. detsembriks kasutatud eelrahastamiseks või vahemaksete tegemiseks või mille kohta ei ole esitanud tõendatud kuluaruannet ega maksetaotlust.

Käesoleva artikli lõiget 2 kohaldatakse ka aastaste osamaksete suhtes.

Muudatusettepanek 77

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 76 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b) institutsioonide arendamist, suutlikkuse parandamist ja **keskkonnaaspektidega** arvestamist;

b) institutsioonide arendamist, suutlikkuse parandamist **ning keskkonna, soopõhiste ja hea valitsemistava aspektidega** arvestamist;

Muudatusettepanek 78

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 77 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Liit toetab ÜMTde tegevust neid valdkondi kajastava statistika saamiseks.

2. Liit toetab ÜMTde tegevust neid valdkondi kajastava **ja avalikkusele kättesaadava usaldusväärse** statistika saamiseks.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 79**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 77 – lõige 3***Komisjoni ettepanek*

3. Liit võib toetada ÜMTde jõupingutusi, mille eesmärk on parandada nende makromajanduslike näitajate võrreldavust.

Muudatusettepanek

3. Liit võib toetada ÜMTde jõupingutusi, mille eesmärk on parandada nende makromajanduslike näitajate võrreldavust, **hõlbustades eelkõige ÜMTde SKP analüüsimist ostujõu pariteedina, kui vastavad andmed on kättesaadavad.**

Muudatusettepanek 80**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 78 – lõige 1***Komisjoni ettepanek*

1. Komisjoni algatusel võib liidupoolne rahastamine hõlmata otsuse rakendamise ja selle eesmärkide saavutamise seotud toetuskulusid, sealhulgas selliseks rakendamiseks vajaliku ettevalmistus-, jätku-, järelevalve-, kontrolli-, auditi- ja hindamistevusega seotud haldustuge, **samuti peakorteri ja liidu delegatsioonide kulusid programmi jaoks vajaliku haldustoe tagamisel ning käesoleva otsuse alusel rahastatava tegevuse haldamisel, sealhulgas teavitus- ja teabevahetusmeetmed ning ettevõtte info- ja tehnoloogiasüsteemid.**

Muudatusettepanek

1. Komisjoni algatusel võib liidupoolne rahastamine hõlmata otsuse rakendamise ja selle eesmärkide saavutamise seotud toetuskulusid, sealhulgas selliseks rakendamiseks vajaliku ettevalmistus-, jätku-, järelevalve-, kontrolli-, auditi- ja hindamistevusega seotud haldustuge.

Muudatusettepanek 81**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 79***Komisjoni ettepanek***Artikkel 79****Üldpõhimõte**

Kui käesolevas otsuses ei ole sätestatud teisti, rakendatakse liidu finantsabi kooskõlas eesmärkide ja üldpõhimõtetega, mis on sätestatud käesolevas otsuses, finantsmääruses ja [naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruses], eriti II jaotise I peatükis, v.a artikkel 13, artikli 14 lõiked 1 ja 4 ning artikkel 15, III peatükis, v.a artikli 21 lõige 1, lõike 2 punktid a ja b ning lõige 3, ning V peatükis, v.a artikli 31 lõiked 1, 4, 6 ja 9 ning artikli 32 lõige 3. Käesoleva otsuse artiklis 80 sätestatud korda ei kohaldata [naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruse] artikli 21 lõike 2 punktis c osutatud juhtudel.

*Muudatusettepanek***välja jäetud**

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 82

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 79 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 79a

Programmdokumentide vastuvõtmine

1. Liidu ja ÜMTde vahelise partnerluse raames vastutavad ÜMTde ametiasutused käesoleva otsuse II osas osutatud peamistes koostöövaldkondades valdkondlike poliitikasuundade kujundamise ja rakendamise eest ning tagavad asjakohaste järeelmeetmete võtmise.

Selle põhjal koostab ja esitab iga ÜMT programmdokumendi oma territooriumi kestliku arengu kohta. Programmdokumendi eesmärk on tagada liidu ja asjaomase ÜMT koostöö sidus raamistik, mis on kooskõlas reguleerimisese ja kohaldamisala ning liidu eesmärkide, põhimõtete ja poliitikaga.

Igas programmdokumendis esitatakse järgmine teave:

- ÜMT poliitilise, majandusliku, sotsiaalse, kultuurilise ja keskkonnaalase olukorra lühikirjeldus;
- ÜMT kestliku arengu strateegia (tegevuskava aastani 2030) lühikirjeldus, kus määratakse kindlaks ÜMT prioriteetid ning see, kuidas ÜMT kavatseb kestliku arengu eesmärkide saavutamisele kaasa aidata;
- liidu rahastamiseks valitud prioriteetsed valdkonnad;
- erieesmärgid;
- oodatavad tulemused;
- selged ja konkreetset tulemuslikkuse näitajad;
- rahaliste eraldiste soovituslik jaotus üldiselt ja prioriteetsete valdkondade kaupa;
- orienteeriv ajakava.

2. Programmdokument põhineb saadud kogemustele ja headele tavadele, selles tuginetakse kodanikuühiskonna, kohalike ametiasutuste ja teiste sidusrühmadega korraldatud konsultatsioonidele ja nendega peetud dialoogile, mille eesmärk on tagada nende piisaval määral kaasamine ja suunava programmdokumendi edasine arvessevõtmine.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Iga ÜMT ametiasutus, seotud liikmesriik ja komisjon vahetavad programmdokumendi kavandi kohta arvamusi. Programmdokumendi lõpliku vormistamise eest vastutavad ÜMTde ametiasutused. Komisjon sätestab suunistes ÜMTde programmitöö korra selliselt, et programmdokumendid oleks võimalik kiiresti heaks kiita.

4. Lõpliku vormistamise järel hindab programmdokumendi komisjon, et teha kindlaks, kas see on kooskõlas käesoleva otsuse eesmärkide ja liidu asjakohaste poliitikasuundadega ning kas see sisaldab kõiki elemente, mis on vajalikud iga-aastase rahastamisotsuse vastuvõtmiseks. Selliseks hindamiseks esitavad ÜMT ametiasutused kogu vajaliku teabe, sealhulgas võimalike teostatavusuuringute tulemused.

5. Programmdokument kiidetakse heaks kooskõlas käesoleva otsuse artikli 88 lõikes 5 osutatud kontrollimenetlusega.

Seda menetlust kohaldatakse ka ulatusliku läbivaatamise korral, mille tulemusel tehakse strateegiasse või programmi-töösse olulisi muudatusi.

Kontrollimenetlust ei kohaldata vähem oluliste muudatuste tegemise korral, mille eesmärk on suunavat programmdokumendi tehniliselt kohandada, kavandatud rahalisi vahendeid teatava prioriteetse valdkonna raames ümber paigutada või suurendada või vähendada esialgu kavandatud soovituslikke rahalisi vahendeid vähem kui 20 %, tingimusel et need muudatused ei mõjuta suunavas programmdokumendis kindlaks määratud peamisi koostöövaldkondi ja eesmärke. Komisjon teeb sellised vähem olulised muudatused Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavaks ühe kuu jooksul alates asjaomase otsuse vastuvõtmisest.

Muudatusettepanek 83

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 79 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 79b

Tegevuskavad ja meetmed

1. Komisjon võtab vastu iga-aastased või mitmeaastased tegevuskavad või meetmed. Meetmed võivad vormilt olla üksikmeetmed, erimeetmed, toetusmeetmed või eriabimeetmed. Tegevuskavades ja meetmetes määratakse kindlaks iga tegevusega taotletavad eesmärgid, oodatavad tulemused ja peamised meetmed, rakendusmeetodid, eelarve ja kõik seonduvad toetuskulud.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Tegevuskavad põhinevad programmdokumentidel.

3. Tegevuskavad ja meetmed võetakse vastu kooskõlas käesoleva otsuse artikli 88 lõikes 5 osutatud kontrollimenetlusega. Lõikes 1 osutatud menetluse järgimine ei ole nõutav järgmistel juhtudel:

(a) tegevuskavad, üksikmeetmed ja toetusmeetmed, mille liidupoolne rahastamine ei ületa 10 000 000 eurot;

(b) tehnilised muudatused, eeldusel et need ei mõjuta märkimisväärselt asjaomase tegevuskava või meetme eesmärke, nt:

i) rakendusmeetodi muutmine;

ii) vahendite ümberjaotamine samas tegevuskavas ette nähtud meetmete vahel;

iii) tegevuskavade ja meetmete eelarve suurendamine või vähendamine mitte rohkem kui 20 % võrreldes esialgse eelarvega ning mis ei ületa 10 000 000 eurot.

Mitmeaastaste tegevuskavade ja meetmete korral rakendatakse lõike 3 punktis a ja punkti b alapunktis iii sätestatud piirmäärasid aastapõhiselt. Euroopa Parlamenti ja liikmesriike teavitatakse käesoleva lõike põhjal vastu võetud tegevuskavadest ja meetmetest, välja arvatud eriabimeetmed, ja tehnilistest muudatustest nende vastuvõtmisele järgneva kuu jooksul.

4. Enne kuni 20 000 000 eurot maksvate eriabimeetmete vastuvõtmist või pikendamist annab komisjon nõukogule teavet nende meetmete laadi ja eesmärkide ning nende jaoks kavandatud rahaliste vahendite kohta. Komisjon teavitab enne juba vastu võetud eriabimeetmetes oluliste sisuliste muudatuste tegemist sellest nõukogu. Komisjon võtab selliste meetmete kavandamisel ja edasisel rakendamisel arvesse nõukogu asjaomast strateegilist lähenemisviisi, säilitades liidu välistegevuse sidususe. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti korrakohaselt ja õigel ajal käesoleva artikli kohaste eriabimeetmete kavandamisest ja rakendamisel, sealhulgas kavandatud rahalistest vahenditest, samuti sisuliste muudatuste tegemisest või sellise abi olulisest pikendamisest.

5. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse korral, nagu loodusõnnetustest või inimtegevusest tingitud kriisid või demokraatiat, õigusriiki, inimõigusi või põhivabadusi vahetult ohustav olukord, võib komisjon võtta artikli 88 lõikes 5 osutatud menetlust järgides vastu tegevuskavasid ja meetmeid või olemasolevate tegevuskavade ja meetmete muudatusi.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 84
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 80

Komisjoni ettepanek

Artikkel 80

Mitmeaastaste sihtprogrammide, tegevuskavade ja meetmete vastuvõtmine

Komisjon võtab käesoleva otsuse alusel ühtsete programmide dokumentidena vastu [naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruse] artiklis 12 osutatud mitmeaastased sihtprogrammid koos vastavate [naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruse] artiklis 19 osutatud tegevuskavade ja meetmetega kooskõlas käesoleva määruse artikli 88 lõikes 5 osutatud kontrollimenetlusega. Sama menetlust kohaldatakse ka siis, kui on tegemist [naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruse] artikli 14 lõikes 3 osutatud läbivaatamisega, mille tulemusel mitmeaastase sihtprogrammi sisu oluliselt muudetakse.

Gröönimaa puhul võib [naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruse] artiklis 19 osutatud tegevuskavu ja meetmeid vastu võtta mitmeaastastest sihtprogrammidest eraldi.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 85
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 81 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. ÜMTde ametiasutused võivad saada käesolevas otsuses sätestatud rahalist abi.

Muudatusettepanek

1. **Kõigi** ÜMTde ametiasutused võivad saada käesolevas otsuses sätestatud rahalist abi.

Muudatusettepanek 86
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 81 – lõige 2 – punkt e

Komisjoni ettepanek

(e) ÜMTdest või liidust pärinevad detsentraliseeritud koostöö osalejad ja muud valitsusvälised osalejad, et võimaldada neil ÜMTdes detsentraliseeritud koostöö raames ellu viia majandus-, kultuuri-, sotsiaal- ja haridusprojekte ja -kavasid käesoleva otsuse artikli 12 kohaselt.

Muudatusettepanek

e) ÜMTdest või liidust pärinevad detsentraliseeritud koostöö osalejad ja muud valitsusvälised osalejad, et võimaldada neil ÜMTdes detsentraliseeritud koostöö raames ellu viia majandus-, **keskkonna**-, kultuuri-, sotsiaal- ja haridusprojekte ja -kavasid käesoleva otsuse artikli 12 kohaselt.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 87

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 82 – lõige 1 – punkt c – alapunkt iii

Komisjoni ettepanek

iii) üks või mitu piirkondlikku organit, mille liikmeteks on ÜMTd;

Muudatusettepanek

iii) üks või mitu piirkondlikku organit **või ühendust**, mille liikmeteks on ÜMTd;

Muudatusettepanek 88

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 83 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Artiklis 50 määratletud ÜMT füüsilised isikud ja asjakohastel juhtudel ka ÜMT asjaomased riiklikud ja/või eraõiguslikud organid ja institutsioonid võivad osaleda liidu programmides ja kasutada nende programmide pakutavat rahastamist vastavalt programmi eeskirjadele ja eesmärkidele ning vajaduse korral ka ÜMTga seotud liikmesriigi suhtes kohaldatavale korrale.

Muudatusettepanek

1. Artiklis 50 määratletud ÜMT füüsilised isikud ja asjakohastel juhtudel ka ÜMT asjaomased riiklikud ja/või eraõiguslikud organid ja institutsioonid võivad osaleda **kõigis** liidu programmides, **sealhulgas Euroopa Liidu Solidaarsusfond**, ja kasutada nende programmide pakutavat rahastamist vastavalt programmi eeskirjadele ja eesmärkidele ning vajaduse korral ka ÜMTga seotud liikmesriigi suhtes kohaldatavale korrale.

Muudatusettepanek 89

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 83 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Komisjon tagab ÜMTdele tulemusliku ja tõhusa juurdepääsu kõikidele liidu ja teiste riikide vahelise koostöö programmidele ja rahastamisvahenditele, sätestades vajaduse korral erimeetmed.

Lisaks tagab komisjon ÜMTdele mõeldud ja ajakohastatud juurdepääsuportaali kaudu teabe läbipaistvuse ning erinevate liidu programmide raames korraldatud projektikonkursside nähtavuse.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 90**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 83 – lõige 3***Komisjoni ettepanek*

3. **ÜMTd annavad sellistes** liidu programmides osalemise kohta **komisjonile alates 2022. aastast igal aastal teada.**

Muudatusettepanek

3. **Komisjon koostab ÜMTde esitatud teabe põhjal ÜMTde** liidu programmides osalemise kohta **aastaaruande.**

Muudatusettepanek 91**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 86 – lõik 2***Komisjoni ettepanek*

Selleks et tõhusalt hinnata käesoleva otsuse eesmärkide saavutamise edenemist, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 87 vastu delegeeritud õigusakte I lisa 3. **artikli muutmiseks**, et **näitajad** vajaduse korral läbi vaadata või neid täiendada ning et lisada käesolevasse otsusesse järelevalve- ja hindamisraamistiku kehtestamist käsitlevad sätted.

Muudatusettepanek

Selleks et tõhusalt hinnata käesoleva otsuse eesmärkide saavutamise edenemist, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 87 vastu delegeeritud õigusakte I lisa **artiklis 3 osutatud tulemuslikkuse näitajate kindlaksmääramiseks või selleks**, et **need** vajaduse korral läbi vaadata või neid täiendada ning et lisada käesolevasse otsusesse järelevalve- ja hindamisraamistiku kehtestamist käsitlevad sätted.

Muudatusettepanek 92**Ettepanek võtta vastu otsus****Artikkel 87 – lõige 2***Komisjoni ettepanek*

2. Artiklis 86 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 1. jaanuarist 2021. Hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase perioodi lõppu esitab komisjon delegeeritud volituste kohta aruande. Volituste delegeerimine pikeneb vaikimisi samadeks ajavahemikeks, välja arvatud juhul, kui nõukogu avaldab pikendamisele vastuseisu vähemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppu.

Muudatusettepanek

2. Artiklis 86 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 1. jaanuarist 2021. Hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase perioodi lõppu esitab komisjon delegeeritud volituste kohta aruande. Volituste delegeerimine pikeneb vaikimisi samadeks ajavahemikeks, välja arvatud juhul, kui nõukogu avaldab pikendamisele vastuseisu vähemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppu. **Nõukogu teavitab oma otsusest Euroopa Parlamenti.**

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 93

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 87 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle nõukogule teatavaks.

Muudatusettepanek

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle nõukogule **ja Euroopa Parlamendile** teatavaks.

Muudatusettepanek 94

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 87 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Artikli 86 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et ta ei esita vastuväiteid. Nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Muudatusettepanek

5. Artikli 86 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et ta ei esita vastuväiteid. Nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra. **Kui nõukogu kavatseb esitada vastuväite, teatab ta sellest Euroopa Parlamendile mõistliku aja jooksul enne lõpliku otsuse tegemist, nimetades delegeeritud õigusakti, mille suhtes ta kavatseb vastuväite esitada, ja vastuväite võimalikud põhjused.**

Muudatusettepanek 95

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 90 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Käesolevat otsust kohaldatakse kooskõlas nõukogu otsusega 2010/427/EL⁽⁴⁶⁾.

Muudatusettepanek

Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja tagab liidu välistegevuse üldise poliitilise koordineerimise, tagades seejuures liidu välistegevuse ühtsuse, sidususe ja tõhususe.

⁽⁴⁶⁾ Nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsus 2010/427/EL, millega määratakse kindlaks Euroopa välisteenistuse korraldus ja toimimine (ELT L 201, 3.8.2010, lk 30).

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 96
Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 92 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

*Muudatusettepanek*Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021 **ning see kaotab kehtivuse 31. detsembril 2027.**

Muudatusettepanek 97
Ettepanek võtta vastu otsus
I lisa – artikkel 1 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

1. Käesoleva otsuse kohaldamisel jaotatakse seitsmeaastaseks ajavahemikuks 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027 eraldatud liidu rahaline abi üldsummas **500 000 000** eurot jooksevhindades järgmiselt:

Muudatusettepanek

1. Käesoleva otsuse kohaldamisel jaotatakse seitsmeaastaseks ajavahemikuks 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027 eraldatud liidu rahaline abi üldsummas **669 000 000** eurot jooksevhindades järgmiselt:

Muudatusettepanek 98
Ettepanek võtta vastu otsus
I lisa – artikkel 1 – lõige 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) **159 000 000 eurot** toetustena **muudele** ÜMTdele **peale Gröönimaa** pikaajaliseks arenguks kavandatud kahepoolseks abiks eelkõige programmidokumendis osutatud algatuste rahastamiseks. See summa jaotatakse ÜMTde vahel vastavalt nende vajadustele ja tulemustele järgmiste kriteeriumide kohaselt. **Programmidokumendis juhitakse vajaduse korral erilist tähelepanu abisaavate ÜMTde valitsemise ja institutsionaalse suutlikkuse tugevdamisele suunatud meetmetele ning asjakohastel juhtudel kavandatavate meetmete tõenäolisele ajakavale. Selle summa** eraldamisel võetakse arvesse elanike arvu, sisemajanduse koguprodukti (SKP) taset, eelnevalt eraldatud summasid ja käesoleva otsuse artiklis 9 osutatud ÜMTde geograafilisest isoleeritusest tulenevaid probleeme.

Muudatusettepanek

a) **81 %** toetustena **kõigile** ÜMTdele pikaajaliseks arenguks kavandatud kahepoolseks abiks eelkõige programmidokumendis osutatud algatuste rahastamiseks.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

See summa jaotatakse ÜMTde vahel vastavalt nende vajadustele ja tulemustele järgmiste kriteeriumide kohaselt. Eraldamisel võetakse arvesse elanike arvu, sisemajanduse koguprodukti (SKP) taset **SKP ostujõu pariteedina, kui see on kättesaadav**, eelnevalt eraldatud summasid, käesoleva otsuse artiklis 9 osutatud ÜMTde geograafilisest isoleeritusest tulenevaid probleeme, **käesoleva otsuse artiklis 9 a osutatud ÜMTde madalat arengutaset, territooriumite suurust ning keskkonna- ja kliimaküsimusi**.

4 % Arubale

1,5 % Bonaire'ile

5 % Curaçaole

48 % Gröönimaale

10,75 % Uus-Kaledooniale

10,85 % Prantsuse Poliineesiale

1,2 % Sabale

2 % Saint-Barthélemyle

0,8 % Sint Eustatiusele

7,5 % Saint-Pierre'ile ja Miquelonile

2,5 % Sint Maartenile

0,4 % Prantsuse Antarktilistele ja Lõunaaladele

5,5 % Wallisele ja Futunale

Muudatusettepanek 99

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – artikkel 1 – lõige 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b) 225 000 000 eurot toetustena muudele ÜMTdele peale Gröönimaa pikaajaliseks arenguks kavandatud kahepoolseks abiks eelkõige programmidokumendis osutatud algatuste rahastamiseks.

välja jäetud

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 100**Ettepanek võtta vastu otsus****I lisa – artikkel 1 – lõige 1 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

- (c) ÜMTde piirkondlike programmide toetuseks eraldatakse **81 000 000 eurot**, millest **15 000 000** võib kasutada piirkonnasiseste tegevuste toetamiseks; Gröönimaa vastab ainult piirkonnasisese tegevuse toetamise tingimustele. Seda koostööd rakendatakse kooskõlas käesoleva otsuse artikliga 7, võttes eelkõige arvesse käesoleva otsuse artiklis 5 osutatud ühist huvi pakkuvaid valdkondi ning konsulteerides käesoleva otsuse artiklis 14 osutatud ELi-ÜMTde partnerlust edendavate dialoogifoorumitega. Seejuures seatakse eesmärgiks koordineerida summa kasutamist muude liidu rahastamisprogrammide ja -vahenditega ning eelkõige koostööd Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 349 nimetatud äärepoolseimate piirkondadega.

Muudatusettepanek

- c) ÜMTde piirkondlike programmide toetuseks eraldatakse **12 %**, millest **30 000 000 eurot** võib kasutada piirkonnasiseste tegevuste toetamiseks; Gröönimaa vastab ainult piirkonnasisese tegevuse toetamise tingimustele. Seda koostööd rakendatakse kooskõlas käesoleva otsuse artikliga 7, võttes eelkõige arvesse käesoleva otsuse artiklis 5 osutatud ühist huvi pakkuvaid valdkondi ning konsulteerides käesoleva otsuse artiklis 14 osutatud ELi-ÜMTde partnerlust edendavate dialoogifoorumitega. Seejuures seatakse eesmärgiks koordineerida summa kasutamist muude liidu rahastamisprogrammide ja -vahenditega ning eelkõige koostööd Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 349 nimetatud äärepoolseimate piirkondadega.

Muudatusettepanek 101**Ettepanek võtta vastu otsus****I lisa – artikkel 1 – lõige 1 – punkt d**

Komisjoni ettepanek

- (d) **22 000 000 eurot** uuringuteks või tehnilise abi meetmeteks kõigile ÜMTdele, k.a Gröönimaale vastavalt käesoleva otsuse artiklile 78 ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Sellest summast reserveeritakse komisjonile 9 725 000 eurot, et katta tehnilise ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete, samuti kaudsete ja otseste teadusuuringute kulud.

Muudatusettepanek

- d) **3,5 %** uuringuteks või tehnilise abi meetmeteks kõigile ÜMTdele, k.a Gröönimaale vastavalt käesoleva otsuse artiklile 78.

Muudatusettepanek 102**Ettepanek võtta vastu otsus****I lisa – artikkel 1 – lõige 1 – punkt e – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

- (e) **13 000 000 eurot** jaotamata fondi kõigi ÜMTde, k.a Gröönimaa jaoks, et muu hulgas:

Muudatusettepanek

- e) **3,5 %** jaotamata fondi kõigi ÜMTde, k.a Gröönimaa jaoks, et muu hulgas:

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

Muudatusettepanek 103

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – artikkel 1 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Komisjon võib **pärast läbivaatamist** otsustada eraldada käesolevas artiklis nimetatud jaotamata vahendid.

Muudatusettepanek

2. Komisjon võib **enne 2025. aastat tehtud läbivaatamise järel** otsustada **pärast liikmesriikide ja Euroopa Parlamendiga konsulteerimist** eraldada käesolevas artiklis nimetatud jaotamata vahendid.

Muudatusettepanek 104

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – artikkel 3 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Otsuse artikli 3 lõikes 5 sätestatud eesmärkide saavutamist hinnatakse järgmiselt:

Muudatusettepanek

Vastavalt kestliku arengu eesmärkidele koostatakse artiklis 86 sätestatud menetluse põhjal peamiste tulemuslikkuse näitajate loetelu ja kasutatakse seda, et aidata hinnata, mil määral on liit soodustanud käesoleva otsuse artikli 3 lõikes 5 sätestatud eesmärkide saavutamist.

Muudatusettepanek 105

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – artikkel 3 – lõik 1 – punkt 1

Komisjoni ettepanek

1. ÜMTde puhul, v.a Gröönimaa, kaupade ja teenuste eksport protsendina SKPst ja valitsemissektori kogutulu protsendina SKPst;

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 106

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – artikkel 3 – lõik 1 – punkt 2

Komisjoni ettepanek

2. Gröönimaa puhul kaupade ja teenuste eksport protsendina SKPst ja kalandussektori osakaal kogu ekspordist.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0055

Tippdomeeninime .eu kasutuselevõtt ja toimimine *I**

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb tippdomeeninime .eu rakendamist ja toimimist ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 733/2002 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 874/2004 (COM(2018)0231 – C8-0170/2018 – 2018/0110(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2020/C 411/60)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0231),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 172, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0170/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 11. juuli 2018. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 19. detsembri 2018. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit (A8-0394/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2018)0110

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 31. jaanuaril 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., mis käsitleb tippdomeeninime .eu kasutuselevõttu ja toimimist, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 733/2002 ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 874/2004

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) 2019/517) lõplikule kujule).

⁽¹⁾ ELT C 367, 10.10.2018, lk 112.

Neljapäev, 31. jaanuar 2019

P8_TA(2019)0056

Rahvamajanduse kogutulu ühtlustamine turuhindades (rahvamajanduse kogutulu määrus) *I**

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus kogurahvatulu ühtlustamise kohta turuhindades (kogurahvatulu määrus), millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 89/130/EMÜ, Euratom ja nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1287/2003 (COM(2017)0329 – C8-0192/2017 – 2017/0134(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2020/C 411/61)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2017)0329),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 338 lõiget 1, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0192/2017),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 5. detsembri 2018. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A8-0009/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2017)0134

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 31. jaanuaril 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., kogurahvatulu turuhindades arvutamise ühtlustamise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 89/130/EMÜ, Euratom ja nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1287/2003 (kogurahvatulu määrus)

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) 2019/516) lõplikule kujule).

ISSN 1977-0898 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5171 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET